

รายงานการประชุมฉบับสมบูรณ์ (Proceedings)

การประชุมวิชาการระดับชาติ ทางภาษาไทย วรรณกรรม และการสอนภาษาไทย ระดับปริญญาตรี ครั้งที่ 3

สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ

ร่วมกับ

สถาบันทักษิณคดีศึกษา และ สำนักส่งเสริมการบริการวิชาการและภูมิปัญญาชุมชน มหาวิทยาลัยทักษิณ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

วันที่ 16 พฤษภาคม 2563

ระบบออนไลน์ : cisco webex

รายงานการประชุมฉบับสมบูรณ์

(Proceedings)

การประชุมวิชาการระดับชาติทางภาษาไทย

วรรณกรรม และการสอนภาษาไทย ระดับ

ปริญญาตรี ครั้งที่ 3

สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ทักษิณ ร่วมกับสถาบันทักษิณคดีศึกษา และสำนักส่งเสริมการบริการวิชาการ
และภูมิปัญญาชุมชน มหาวิทยาลัยทักษิณ คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

วันที่ 16 พฤษภาคม 2563

ระบบออนไลน์ : cisco webex

บรรณาธิการเฉพาะกิจ

ผศ.ดร.พัชลินจ์ จินนุ่น

ผู้ช่วยบรรณาธิการเฉพาะกิจ

ดร.สมิทธิ์ชาติ พุมมา

อาจารย์วราเมษ วัฒนไชย

กองบรรณาธิการ

รศ.ดร.พรพันธุ์ เขมคุณาศัย

ผศ.ดร.มานิช ดินลานสกุล

ผศ.ดร.ประภัสสร ภัทรนาวิก

ผศ.ดร.ประภาส ปานเจียง

ผศ.ดร.นพเก้า ณ พัทลุง

ผศ.อลิสสา เลี้ยงรัมย์รมย์

ดร.จริญญา ธรรมโชโต

ดร.ปรียารัตน์ เชาวลิติประพันธ์

ดร.อลิสสา คุ่มเคี่ยม

ดร.กมลทิพย์ กาลพันธ์

อาจารย์ศรีอังคาร ถาวโรฤทธิ์

อาจารย์ปิยธิดา คงวิมล

อาจารย์กรีกมล หนูเกื้อ

อาจารย์ปริยากรณ์ ชูแก้ว

ว่าที่ร้อยตรีหญิงสร้อยสุดา ไชยเหล็ก

อาจารย์ธวัชรัตน์ พรหมวิเศษ

อาจารย์ชูไรดา เจะนิ

อาจารย์จริยา หนูดีด

อาจารย์ขวัญตา ทวีสุข

อาจารย์พิชญา สุวรรณโน

อาจารย์ธีรยุทธ เกณบุตร

แปล/พิสูจน์อักษร

อาจารย์อักษรประเสริฐ เศรษฐประเสริฐ

ดร.กัลยา สุวรรณกายี

ออกแบบปก

อนุพันธ์ บุตรเทียน

บทความที่ส่งมาเพื่อตีพิมพ์จะได้รับการอ่านประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับบทความ
อย่างน้อย 2 ท่าน ในลักษณะ (double blind peer review)

ความคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏในรายงานการประชุมวิชาการฉบับนี้เป็นของผู้เขียนบทความแต่ละคน กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย และ
หากผู้เขียนบทความได้ละเมิดลิขสิทธิ์ผลงานของผู้หนึ่งผู้ใด กองบรรณาธิการจะไม่รับผิดชอบต่อการละเมิดลิขสิทธิ์ดังกล่าว

บทบรรณาธิการ

หนังสือรวมบทความครั้งนี้ สืบเนื่องมาจากการประชุมวิชาการระดับชาติทางภาษาไทย วรณกรรม และการสอนภาษาไทย ระดับปริญญาตรี ครั้งที่ 3 ซึ่งสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ร่วมกับสถาบันทักษิณคดีศึกษา และสำนักส่งเสริมการบริการวิชาการและภูมิปัญญาชุมชน มหาวิทยาลัยทักษิณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ โดยได้รับการตอบรับจากนิสิต นักศึกษาที่ส่งผลงานนำเสนอภาคบรรยายอย่างล้นหลาม มากกว่าปีที่ผ่าน ๆ มา

ในโอกาสนี้ กองบรรณาธิการได้คัดเลือกบทความวิชาการที่น่าสนใจในงานประชุมวิชาการระดับชาติ ดังกล่าวมาตีพิมพ์ เผยแพร่ในรูปแบบหนังสือรวมบทความ (proceeding) จึงเป็นที่มาของการจัดทำหนังสือรวมบทความเล่มพิเศษขึ้นมา จำนวน 55 เรื่อง มีทั้งด้านภาษา วรณกรรม และการสอนภาษาไทย

บทความทางด้านภาษา มีผลงานรวมทั้งสิ้น 18 เรื่อง วิเคราะห์กันหลากหลายแง่มุม บ้างก็มุ่งเน้นด้านเนื้อหาและศิลปะการใช้ภาษา ได้แก่ ผลงานของนราทิพย์ แพทย์ศรี สมิต์ชาต พุมมา และปรียากรณ์ ชูแก้ว เรื่อง วิเคราะห์หลักวิธีการเขียนจากวรรณกรรมของขุนเขา สินธุเสน เขจรบุตร สุวณิ แก้วเอียด ประภัสสร ภัทรนาวิก และอลิสรา คุ่มเคี่ยม เรื่อง ศึกษาเนื้อหาและโวหารภาพพจน์ในบทเพลงของวงบอดี้ส์แลม พนารัตน์ ไชโย ปิยธิดา คงวิมล และจริญญา ธรรมโชโต เรื่อง ศึกษาเนื้อหาและการใช้ภาษาในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ

ต่อมา คือ การมุ่งเน้นวิเคราะห์การใช้ภาษาในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ ผลงานของอุไรวรรณ นาวารัตน์ ศรีอังการ ถาวโรฤทธิ์ และสมิต์ชาต พุมมา เรื่อง วิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาในบทเพลงของศิลปินบ่าววี อารยา หว่าหาบ ปิยธิดา คงวิมล และจริญญา ธรรมโชโต เรื่อง ศึกษาภาษาโฆษณาในหมวดสุขภาพและความงามจากเว็บไซต์ LAZADA พิชญ์นันท์ ปรีชา อลิสรา คุ่มเคี่ยม และปรียากรณ์ ชูแก้ว เรื่อง ลักษณะการใช้ภาษาในสตีกเกอร์ไลน์ ของ วิธิดา แอนิเมชั่น สุรัญญา ยอดพิจิตร จริญญา ธรรมโชโต และประภัสสร ภัทรนาวิก เรื่อง การใช้ภาษาในเพลงของเกทลีโนวา และอนิดา หมัดอัด ปรียากรณ์ ชูแก้ว และประภัสสร ภัทรนาวิก เรื่อง การใช้ภาษาในบทเพลงบูชาวันแม่ บ้างให้ความสนใจด้านการตั้งชื่อ ทั้งการตั้งชื่อร้านค้า ชื่อหมู่บ้าน ชื่อคน ชื่อวรรณกรรม เป็นต้น ได้แก่ ผลงานของพรพิมล พรหมมาลา ศรีอังการ ถาวโรฤทธิ์ และสมิต์ชาต พุมมา เรื่อง การตั้งชื่อร้านค้าในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา สิริกุล คาบุตร อนันต์ อารีย์พงศ์ และศรีอังการ ถาวโรฤทธิ์ เรื่อง ศึกษาการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอพระพรหมและอำเภอลานสกา จังหวัด นครศรีธรรมราช ชินโหร์ แซ่อ่อง ศรีอังการ ถาวโรฤทธิ์ และจริญญา ธรรมโชโต เรื่อง ศึกษาการตั้งชื่อของคนสยามสามช่วงอายุในอำเภอตุมปัต รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย รุ่งนภา แก้วสุกใส ปรียากรณ์ ชูแก้ว และอลิสรา คุ่มเคี่ยม เรื่อง ศึกษาการตั้งชื่อเรื่องบทกวีในรางวัลพานแว่นฟ้า และวานิดา สมชัย ปิยธิดา คงวิมล และจริญญา ธรรมโชโต ภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อธุรกิจการค้าในเขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา นอกจากนี้ ยังมีการนำแนวคิดเรื่องการแปรของภาษามาวิเคราะห์งานด้วย ได้แก่ ผลงานของโซไรดา เหมสลาหามาต อลิสรา คุ่มเคี่ยม และจริญญา ธรรมโชโต เรื่อง การแปรคำศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุ ตำบลควนสตอ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล สวรรยา กาญจนพิน จริญญา ธรรมโชโต และปรียากรณ์ ชูแก้ว เรื่อง

การแปลคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดสามระดับอายุ ในตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา และ วีระวัฒน์ งามสวรรค์ สมิทธิ์ชาติ พุมมา และอลิสา คุ่มเคี่ยม เรื่องการแปลคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดสามระดับอายุที่ประกอบอาชีพประมงใน ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล ลำดับต่อมา คือ ความสนใจวิเคราะห์ ภาษาจากประเภทของงานที่มีความโดดเด่น เช่น ผลงานประเภทบทเพลง ผลงานประเภทคำขวัญ ได้แก่ ผลงานของ สุกันยา สุขเกิด สมิทธิ์ชาติ พุมมา และศรีอังกคาร ถาวโรฤทธิ์ เรื่อง วิเคราะห์ผลงานเพลงของ จินตหรา พูนลาภ ระหว่าง พ.ศ.2550 – พ.ศ.2562 และชานนท์ จันทระเพชร ประภัสสร ภัทรนาวิก และอลิสา คุ่มเคี่ยม เรื่อง วิเคราะห์คำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา

ในด้านสายวรรณกรรม ข้าพเจ้าพบว่า ปีนี้มีผู้นำเสนอผลงานเป็นจำนวนมาก รวมทั้งสิ้น 21 เรื่อง โดยมีข้อสังเกตว่า นิสิตนักศึกษาให้ความสนใจกับนวนิยายที่มีการนำไปดัดแปลงในสื่อโทรทัศน์ ภาพยนตร์เพิ่มมากขึ้น อาจเพราะได้รับความนิยมจากผู้เสพ และหลายเรื่องนำมาจากวรรณกรรมแปลที่มีชื่อเสียง สำหรับประเด็นที่วิเคราะห์ มีทั้งการวิเคราะห์โดยมุ่งประเด็นที่โดดเด่นของตัวบท เช่น ตัวละคร ความขัดแย้ง แนวคิด และกลวิธีทางวรรณกรรม ได้แก่ ผลงานของมาริสา โชติโย มาโนช ดินลานสกุล และวราเมษ วัฒนไชย เรื่อง ความขัดแย้งในนวนิยายเรื่อง เลือดข้นคนจาง ของ ฤทัยวรรณ วงศ์สิรสวัสดิ์ อรุญา แสงสุวรรณ วราเมษ วัฒนไชย และปิยธิดา คงวิมล เรื่อง ความขัดแย้งของตัวละครเอกในนวนิยายเรื่อง กลิ่นกาสะลอง ของ เนียรปาทิ กานต์ธิดา อ่อนเกตุพล มาโนช ดินลานสกุล และประภัสสร ภัทรนาวิก เรื่อง แนวคิดและกลวิธีการเสนอแนวคิดในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ เรื่อง ชีวิตของประเทศ ของวิชณู เครื่องาม วรรณวิศา เพ็ชรจรรยา วราเมษ วัฒนไชย และพัชลินจ์ จินนุ่น เรื่อง ศึกษาแนวคิดและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดเรื่องกรรมในนวนิยายเรื่อง กรรมกรรม ของจุฬามณี ภัทรวรรณ สังข์ปักษา ปรียารัตน์ เชาวลิตรประพันธ์ และมาโนช ดินลานสกุล เรื่อง แนวคิดและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับสงครามที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชน ของ จอห์น บอยน์ สิริทิพย์ ตรีมณี ปรียารัตน์ เชาวลิตรประพันธ์ และอลิสา คุ่มเคี่ยม เรื่อง วิเคราะห์ภาพลักษณ์พ่อในนวนิยายเรื่อง กาสิโน ของโซซังอิน จิตติวรรณ ยมรัตน์ ปรียารัตน์ เชาวลิตรประพันธ์ และพัชลินจ์ จินนุ่น เรื่อง ศึกษาตัวละครในวรรณกรรมเยาวชนประเภทแฟนตาซี เรื่อง Boys & A Doll ของ Dr.POP นุชนาถ เหมือนพรรณราย มาโนช ดินลานสกุล และศรีอังกคาร ถาวโรฤทธิ์ เรื่อง เปรียบเทียบตัวละครโสเภณีในนวนิยายเรื่อง หลิงคนชั่ว ของ ก.สุรางคนางค์ และ เรื่องหลงไฟ ของ กฤษณา โอศกสิน มาลีชา ตีอราแม มูนิ มุขอ ญามีละห์ กิละนุรฮายาตี อีเต และขวัญตา ทวีสุข เรื่อง วิเคราะห์ตัวละครในนวนิยายเรื่องคนในนิทาน ของ กร ศิริวัฒน์ อนันตญา เศษสุวรรณ มาโนช ดินลานสกุล และพัชลินจ์ จินนุ่น กลวิธีการสร้างตัวละคร “ข้าของแผ่นดิน” ในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ เรื่อง ข้าบดินทร์ ของ วรรณวรรณ และมุขตาร์ เขียวสะ ปรียารัตน์ เชาวลิตรประพันธ์ และวราเมษ วัฒนไชย เรื่อง ศึกษาลักษณะการล้อในเรื่อง มาเฟียกันขอย ของ รงค์ วงษ์สวรรค์

ต่อมา คือ การนำแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ เข้ามาอธิบายตัวบท ซึ่งช่วยให้งานวิจัยมีความลุ่มลึกขึ้น มีทั้งการนำแนวคิดคติชน สัมพันธบท จิตวิทยา โหยหาอดีต และคนชายขอบ ได้แก่ ผลงานของ สุทธิพงษ์ งามสง่า พัทธินจ์ จินนุ่น และวราเมษ วัฒนไชย เรื่อง การโหยหาอดีตในกวีนิพนธ์รางวัลเชว่นบุ๊คอวอร์ด ประจำปี 2558-2562 นพรัตน์ ชูสงดำ วราเมษ วัฒนไชย และปรียารัตน์ เชาวลิตรประพันธ์ เรื่อง อิทธิพลของคติไตรภูมิต่อการสร้างสรรค์นวนิยายวายเรื่อง ครุฑนาค ของ หย่งช่าง อันน์ บุญเลิศ วราเมษ วัฒนไชย และมาโนช ดินลานสกุล เรื่อง การดัดแปลงนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful ของ โมริ เอโดะ สู่ภาพยนตร์ไทย เรื่อง โฮมสเตย์ สุรินทร์ ท่องงาม พัทธินจ์ จินนุ่น และสมิทธิ์ชาติ พุมมา เรื่อง ตัวละครไร่บ้าน ในวรรณกรรมแปล

ของเจมส์ โบเวน ฟาริดา หมาดน้อย วราเมษ วัฒนไชย และศรีอังกคาร ถาวโรฤทธิ์ เรื่อง วิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครเชิงจิตวิทยาในวรรณกรรม เรื่อง สูดปลายสะพานของ สุริศร วัฒนอุดมศิลป์ ชาญวิทย์ กล้าคง พชลินิจ จินนุ่น และสมิทธิ์ชาติ พุมมา เรื่อง พฤติกรรมของตัวละครเอกที่มีปมปัญหาทางจิตในนวนิยายของทมยันตี และสิริมา คล้ายกุล อลิสา คุ่มเคี่ยม และปริยารัตน์ เชาวลิตประพันธ์ เรื่อง วิเคราะห์พฤติกรรมสัญลักษณ์เชิงจิตวิทยาของตัวละครเด็กในวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง จี๊กับน้อย ของ วีรศิลป์ วิหารศิลป์

นอกจากนี้ ข้าพเจ้าก็พบว่า มีนิสิตนักศึกษาจำนวนหนึ่งที่สนใจประเด็นวรรณกรรมกับสังคม ทั้งสังคมชนบทและสังคมการเมือง ซึ่งประเด็นนี้มีการวิเคราะห์กันทุกปี ได้แก่ ภัทรานิษฐ์ อ่ำปลอด พชลินิจ จินนุ่น และมาโนช ดินลานสกุล เรื่อง ภาพสะท้อนสังคมและกลวิธีการนำเสนอเรื่องสั้นชุด พันธุ์พื้นเมือง ของ อรรถากร บำรุง และนนทิวรรณ พิชัยฤกษ์ มาโนช ดินลานสกุล และสมิทธิ์ชาติ พุมมา เรื่อง ศึกษาภาพสะท้อนการเมืองหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ในนวนิยายเรื่องทุติยวิเศษของ หม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ

น่าสนใจว่า ปีนี้มีการนำเสนอวรรณกรรมดิจิทัลด้วย ทำให้เห็นการริเริ่มสนใจด้วยบทที่เป็นวรรณกรรมทางสื่อออนไลน์ ซึ่งในอนาคตน่าจะเพิ่มปริมาณขึ้นอย่างแน่นอน ได้แก่ ผลงานของน้ำฝน ทองพงษ์ พชลินิจ จินนุ่น และปริยารัตน์ เชาวลิตประพันธ์ เรื่อง กลวิธีการสร้างนวนิยายจากแอปพลิเคชันจอยลด้า

ผลงานด้านสายการสอนภาษาไทยปีนี้มีโดดเด่นไม่น้อยกว่าสายภาษาและวรรณกรรม มีการวิเคราะห์กันทั้งสิ้น 16 เรื่อง โดยเน้นพัฒนาทักษะต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน ทั้งด้านการอ่านและการเขียน ซึ่งถือว่ามีความสำคัญในยุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก เนื่องจากปัญหาสำคัญของเด็กไทยในยุคนี้นี้ คือ การอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ หากมีการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะดังกล่าวอย่างต่อเนื่องก็จะช่วยพัฒนาคุณภาพของเด็กไทยได้ทางหนึ่ง

ผลงานด้านการพัฒนาทักษะการอ่าน ได้แก่ ผลงานของกียรติรัตน์ แก้วละเอียด ศุภลักษณ์ ช่วยชู ปัญจพร ไกรสุทธิ์ วิไลลักษณ์ หลงขาว และอลิสา เลี้ยงรินรมย์ เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้บัตรย่อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ธีรยุทธ เทพธร รัชวรรณ สัตนน้อย ไชยานี เหมโคกน้อย ศิริมาศ ศรีเอียด ซอพิยะห์ สุวาลา ชูพิยะห์ อาแว และอลิสา เลี้ยงรินรมย์ เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาศาสตร์อิสลามมูลนิธิ อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง หนึ่งฤทัย ชัยสุริยา อามีเนาะห์ ดายะห์ ฮัสซูน่า อาหมัน บุซยา ยิมะเร็บ พชรินทร์ สุขศรีแก้ว อนุวัฒน์ ยาวาระยะ และอลิสา เลี้ยงรินรมย์ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านวรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอน บทพากย์เอราวัณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร โดยใช้เทคนิคผังแตกกิ่งกลิตา เกอเกลี้ยง นูรฮาซิกิง ปะอิง นิฟาตินียะห์ ซาโลง นูรุลฮูดา กะโด และอลิสา เลี้ยงรินรมย์ เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาคม ธนศต แสงเลิศ จักรพันธ์ สิทธิกุล อลิสา น้ำผุด อิงลดา เทียงธรรม และอลิสา เลี้ยงรินรมย์ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการการเรียนรู้แบบSQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ จังหวัดสงขลา ชไมพร โอสถสุวรรณ และภาชินี เต็มรัตน์ เรื่อง การพัฒนาชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ชุนิซาร์ มะแว ชญาน์ทัต เอียวเรืองสุรติ และภคมน ศรีเดชาบวร เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย โดยใช้ทฤษฎี 5W1H สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภอเทพา จังหวัด

สงขลา และทศวรรณ ลือชัย และรุ่งทิพย์ ปราโมทย์พันธุ์ เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

การพัฒนาทักษะการเขียน ได้แก่ ผลงานของทศพร มากสอน และเจรจา บุญวรรณโน เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ จากวรรณกรรมท้องถิ่น จังหวัดสงขลา สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรนาธิเฉลิม จังหวัดสงขลา ชนิภรณ์ ยามา ชนิดา แดงหมัด นัฐสิมา กองบก สุนิตา สังยาหยา และอลิสา เลี้ยงรินรมย์ เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำยาก โดยใช้เกม บิงโก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 2 (บ้านหาดใหญ่) อำเภอ หาดใหญ่ จังหวัด สงขลา สกาวดาว อินทร์เอียด ศิริภา จันทรเกื้อ และพิชญา สุวรรณโน เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการ เขียนย่อความโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ปิยะธิดา น้อยเร็ด และรุ่งทิพย์ ปราโมทย์พันธุ์ เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่องการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย ๒ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และฟาฏิน ลอมา และชญาณ์ทัต เอี้ยวเรืองสุรติ เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกการ เขียนคำควบกล้ำของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

นอกจากนี้ยังมีผลงานที่เน้นการพัฒนาด้านการใช้ภาษา การพัฒนาการเรียนรู้ด้านวรรณคดี และการ พัฒนาการแต่งคำประพันธ์ ได้แก่ ผลงานของ วิลาวัลย์ สุขชี และพิชญา สุวรรณโน เรื่อง การพัฒนาความรู้ เรื่อง การใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง รัตนภรณ์ พงษ์พิทักษ์ รุสนิดา โต๊ะวอ ชาริญา ดอเลาะ พรนภา นกเพชร และอลิสา เลี้ยงรินรมย์ เรื่อง การพัฒนาผลการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบบนทก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับแผนที่ความคิด และ ชไมทิพย์ เรื่องแต่ง วิลาวัลย์ สุขชี พิชญา สุวรรณโน และอุมาวลัย ขาดีไอยรานนท์ เรื่องการสร้างแบบฝึก ทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตะโหมด จังหวัดพัทลุง

อนึ่ง เนื่องจากช่วงเวลานี้มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) มีผู้คนทั่วโลกติดเชื้อมันเป็นจำนวนมหาศาล แม้กระทั่งประเทศไทยเอง จนรัฐบาลได้ออกมาตรการป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรคด้วยการขอให้ประชาชนทำงานที่บ้าน ส่งผลให้หลายคนต้องปรับตัว ปรับชีวิตที่แตกต่างไปจากเดิม แม้กระทั่ง การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ก็ต้องอาศัยสื่อออนไลน์กันมากขึ้น เช่น การจัดการเรียน การสอน การอบรม ตลอดจนการสัมมนา สำหรับการจัดงานประชุมวิชาการระดับชาติครั้งนี้ก็เช่นเดียวกัน ทาง สาขาวิชาภาษาไทยจัดงานผ่านระบบ cisco webex ซึ่งหลายคนอาจไม่คุ้นชินกับวิธีการแบบนี้ แต่ก็ขอให้เปิดใจยอมรับว่า ต่อไประบบออนไลน์จะเข้ามามีบทบาทในสังคมมากขึ้นทุกขณะ ข้าพเจ้าขออวยคำกล่าวของ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เนื่องในวันวิสาขบูชา ในวันที่ 6 พฤษภาคม 2563 เพื่อให้ทุกคนดำเนินชีวิตอย่างมีสติ และไม่ประมาท ใจความว่า “ภัยใหญ่หลวงสำหรับทุกชีวิต ตามหลักพระพุทธศาสนามี 3 ประการ กล่าวคือ ความแก่ ความเจ็บ และความตาย ไม่มีภัยอื่นใด ที่ผู้คนหวาดหวั่นครั่นคร้าม ไปมากกว่าภัยทั้งสามประการนี้อีกแล้ว สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีพระปัจฉิมวาจา ก่อนเสด็จดับขันธปรินิพพานว่า “สังขารมีความเสื่อมสลายไปเป็นธรรมดา ท่านทั้งหลายจงยังความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถิด” จึงขอทุกท่าน หันกลับมาพิจารณาชีวิตของตน ๆ ผู้คนล้วนกำลังเผชิญภัยอันตรายกันอยู่ทั่ว

หน้า โดยไม่อาจทราบได้ว่า ความเจ็บและความตายจะมาถึงเมื่อไร ขอจงเร่งสั่งสมอบรม “ความไม่ประมาท” ให้ถึงพร้อม ขอจงเร่งชวนชวายเป็นสังฆม เพิ่มพูนกุศลธรรมให้เจริญงอกงามขึ้นในตน เพื่อผลคือ “สติ” และ “ปัญญา” อันสามารถช่วย ให้ล่วงพ้นจากภัยได้ ในที่ทุกสถานและในกาลทุกเมื่อ”

ในการประชุมวิชาการครั้งนี้ คือ ครั้งที่ 4 ประจำปีพุทธศักราช 2564 ข้าพเจ้าคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการตอบรับที่อบอุ่นดังที่ผ่านมา และพร้อมที่จะให้ท่านเตรียมต้นฉบับได้อย่างทันท่วงที

พัชลินจ์ จินนูน
บรรณาธิการเฉพาะกิจ
2563

แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ช่วงเวลา
ขยายเวลาเปิดรับบทความภาคบรรยาย	ตั้งแต่บัดนี้ จนถึงเดือนพฤษภาคม 2563
ปิดรับลงทะเบียนสำหรับผู้เข้าร่วมประชุม	วันที่ 17 เมษายน 2563 – 15 พฤษภาคม 2563
ส่งบทความ(Full paper)	วันที่ 17 เมษายน 2563 – 30 เมษายน 2563
ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ	วันที่ 1-5 พฤษภาคม 2563
ประกาศผลการพิจารณาบทความ (Full paper)	6 พฤษภาคม 2563
ปรับแก้บทความตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	วันที่ 7-9 พฤษภาคม 2563
ส่งบทความฉบับสมบูรณ์	E-mail : phatchalinj@hotmail.com ภายในวันที่ 10 พฤษภาคม 2563
วันสุดท้ายของการส่งผลงานเรื่องเต็มและชำระค่าลงทะเบียน	วันที่ 11 พฤษภาคม 2563
ประกาศโปรแกรมการนำเสนอ	12 พฤษภาคม 2563
จัดประชุมวิชาการระดับชาติทางด้านภาษาวรรณกรรมและการสอนภาษาไทยครั้งที่ 3	วันที่ 16 พฤษภาคม 2563 นำเสนอผ่านระบบออนไลน์ รายละเอียดการเข้าร่วมออนไลน์จะแจ้งอีกครั้ง
วันเผยแพร่รายงานการประชุมฉบับสมบูรณ์	31 พฤษภาคม 2563

การประชุมวิชาการระดับชาติทางภาษาไทย วรรณกรรม และการสอนภาษาไทย

ระดับปริญญาตรี ครั้งที่ 3

วันที่ 16 พฤษภาคม 2563

ระบบออนไลน์ : cisco webex

เวลา	08.00 – 09.00 น.	เข้าสู่ระบบออนไลน์ตาม link ที่กำหนดไว้
	09.00 น.	เริ่มนำเสนอบทความทั้งหมด 55 เรื่อง โดยเข้าสู่ระบบออนไลน์ด้วยโปรแกรม cisco webex ตาม link แต่ละห้องที่กำหนดให้
	09.00 -10.45 น.	กลุ่มภาษา บทความทั้งหมด 18 เรื่อง ห้องที่ 1 LA-TH01 จำนวน 6 เรื่อง ห้องที่ 2 LA-TH02 จำนวน 6 เรื่อง ห้องที่ 3 LA-TH03 จำนวน 6 เรื่อง
	09.00 -10.45 น.	กลุ่มวรรณกรรม/วรรณคดี/คติชน บทความทั้งหมด 21 เรื่อง ห้องที่ 1 LI-TH01 จำนวน 7 เรื่อง ห้องที่ 2 LI-TH02 จำนวน 7 เรื่อง ห้องที่ 3 LI-TH03 จำนวน 7 เรื่อง
	09.00 -10.45 น.	กลุ่มการสอนภาษาไทย บทความทั้งหมด 16 เรื่อง ห้องที่ 1 TE-TH01 จำนวน 8 เรื่อง ห้องที่ 2 TE-TH02 จำนวน 8 เรื่อง
	12.00 น.	ปิดการประชุมวิชาการระดับชาติทางภาษาไทย วรรณกรรม และการสอนภาษาไทย ระดับปริญญาตรี ครั้งที่ 3

หมายเหตุ กำหนดการ อาจเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม
Link ในการเข้าระบบของห้องประชุมย่อยแต่ละห้อง จะแจ้งผ่านไลน์กลุ่ม TH2020 การประชุมวิชาการระดับชาติทางภาษาไทยฯ ครั้งที่ 3

กำหนดการนำเสนอผลงานภาคบรรยาย

ห้องที่ 1 LA-TH01 : กลุ่มภาษา

ผู้ทรงคุณวุฒิ : ผศ.ดร.ประภัสสร ภัทรนาวิก อ.ดร.อลิสา คุ่มเคี่ยม และ อ.พิชญา สุวรรณโน

ผู้ประสานงาน : อ.ดร.อลิสา คุ่มเคี่ยม อีเมล : khwanalisa@gmail.com

ลำดับ	เวลา	ชื่อเรื่อง	ผู้นำเสนอบทความ
1.	09.00 – 09.15 น.	การตั้งชื่อร้านค้าในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา	พรพิมล พรหมมาลา
2.	09.15 – 09.30 น.	ศึกษาการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอพระพรหม และอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช	สิริกุล คาบุตร
3.	09.30 – 09.45 น.	วิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาในบทเพลง ของ ศิลปิน บ่าววี	อุไรวรรณ นาวารัตน์
4.	09.45 – 10.00 น.	ศึกษาการตั้งชื่อคนสยามสามช่วงอายุ ในอำเภอดุสิต รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย	ชินโหรี แซ่เอง
5.	10.00 – 10.15 น.	ศึกษาภาษาโฆษณาในหมวดสุขภาพ และความงาม จากเว็บไซต์ LAZADA	อารยา หว่าหาบ
6.	10.15 – 10.30 น.	วิเคราะห์ผลงานเพลงของจินตหรา พูนลาภ ระหว่าง พ.ศ. 2550 - 2562	สุกัญญา สุขเกิด

ห้องที่ 2 LA-TH02 : กลุ่มภาษา

ผู้ทรงคุณวุฒิ : อ.ดร.สมิทธิ์ชาติ พุมมา อ.ศรีอังคาร ถาวรโรฤทธิ์ และ อ.จริยา หนูดีด

ผู้ประสานงาน : อ.ดร.สมิทธิ์ชาติ พุมมา อีเมล : samitchapumma@yahoo.com

ลำดับ	เวลา	ชื่อเรื่อง	ผู้นำเสนอบทความ
1.	09.00 – 09.15 น.	ลักษณะการใช้ภาษาในสติกเกอร์ไลน์ ของ วิริตา แอนิเมชั่น	พิชญนันท์ ปรีชา
2.	09.15 – 09.30 น.	การแปรคำศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุ ตำบลควนสตอ อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล	โซไรดา เหมสลา หมาด
3.	09.30 – 09.45 น.	การแปรคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดระดับ สามอายุ ในตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา	สวรรยา กาญจนพิน
4.	09.45 – 10.00 น.	การใช้ภาษาในเพลงของเกทส์โนวา	สุรัญญา ยอดพิจิตต์
5.	10.00 – 10.15 น.	ภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อธุรกิจการค้า ในเขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	วานิด้า สมชัย
6.	10.15 – 10.30 น.	ศึกษาเนื้อหาและการใช้ภาษาในหนังสือ ให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของ คิตโนใจ	พนารัตน์ ไชโย

ห้องที่ 3 LA-TH03 : กลุ่มภาษา

ผู้ทรงคุณวุฒิ : อ.ดร.จริญญา ธรรมโชโต อ.ปิยธิดา คงวิมล และ อ.ขวัญตา ทวีสุข

ผู้ประสานงาน : อ.ปิยธิดา คงวิมล อีเมล : piyathida5959@gmail.com

ลำดับ	เวลา	ชื่อเรื่อง	ผู้นำเสนอบทความ
1.	09.00 – 09.15 น.	การแปรคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูด สามระดับอายุที่ประกอบอาชีพประมงใน ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล	วีระวัฒน์ ะสวรรณค์
2.	09.15 – 09.30 น.	วิเคราะห์คำขวัญประจำโรงเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา	ชานนท์ จันทรเพชร
3.	09.30 – 09.45 น.	ศึกษาเนื้อหาและโวหารภาพพจน์ในบท เพลงของ วงบอดี้สแลม	สุวณี แก้วเอียด
4.	09.45 – 10.00 น.	ศึกษาการตั้งชื่อเรื่องบทกวี ในรางวัลพานแว่นฟ้า	รุ่งนภา แก้วสุกใส
5.	10.00 – 10.15 น.	การใช้ภาษาในบทเพลงบูชาวันแม่	อนิตา หมดอด
6.	10.15 – 10.30 น.	วิเคราะห์กลวิธีการเขียนจากวรรณกรรม ของขุนเขา สินธุเสน เขจรบุตร	นราทิพย์ แพทย์ศรี

ห้องที่ 1 LI-TH01 : กลุ่มวรรณกรรม/วรรณคดี/คติชน

ผู้ทรงคุณวุฒิ : รศ.ดร.พรพันธุ์ เขมคุณาคัย ผศ.ดร.พัชลินจ์ จินนุ่น และ ผศ.ดร.ประภาส ปานเจียง

ผู้ประสานงาน : ผศ.ดร.พัชลินจ์ จินนุ่น

อีเมล : phatchalinji@hotmail.com

ลำดับ	เวลา	ชื่อเรื่อง	ผู้นำเสนอบทความ
1.	09.00 – 09.15 น.	ความขัดแย้งในนวนิยายเรื่องเลือดข้นคนจางของ ฤทัยวรรณ วงศ์สิรสวัสดิ์	มาริสสา โชติโย
2.	09.15 – 09.30 น.	แนวคิดและกลวิธีการเสนอแนวคิดในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ เรื่อง ชีวิตของประเทศ ของ วิษณุ เครืองาม	กานต์ธิดา อ่อนเกตุพล
3.	09.30 – 09.45 น.	อิทธิพลของคติไตรภูมิต่อการสร้างสรรค์นวนิยายวายเรื่องครุฑนาค ของ หย่งช่าง	นพรัตน์ ชูสงดำ
4.	09.45 – 10.00 น.	วิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครเชิงจิตวิทยาในวรรณกรรมเรื่อง สุดปลายสะพานของ สุริศร วัฒนอุดมศิลป์	พาริดา หมดนัย
5.	10.00 – 10.15 น.	การดัดแปลงนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful ของโมริ เอโตะ สู่ภาพยนตร์ไทยเรื่อง โฮมสเตย์	อन्नัน บุญเลิศ
6.	10.15 – 10.30 น.	แนวคิดและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับสงครามที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชน ของ จอห์น บอยน์	ภัทรวรรณ สังข์ปักษา
7.	10.30 – 10.45 น.	วิเคราะห์ภาพลักษณ์พ่อในนวนิยายเรื่อง กาซีโกกี ของ โขชิงอิน	สิริทิพย์ ตรีมณี

ห้องที่ 2 LI-TH02 : กลุ่มวรรณกรรม/วรรณคดี/คติชน

ผู้ทรงคุณวุฒิ : อ.ดร.ปริยรัตน์ เชาวลิตประพันธ์ อ.วราเมษ วัฒนไชย และ อ.ธวัชรัตน์ พรหมวิเศษ

ผู้ประสานงาน : อ.ดร.ปริยรัตน์ เชาวลิตประพันธ์ อีเมล : vindhai@hotmail.com

ลำดับ	เวลา	ชื่อเรื่อง	ผู้นำเสนอบทความ
1.	09.00 – 09.15 น.	ตัวละครไร่บ้านในวรรณกรรมแปล ของ เจมส์ โบเวน	สุนันทา ทองงาม
2.	09.15 – 09.30 น.	ภาพสะท้อนสังคมและกลวิธีการนำเสนอ เรื่องสั้นชุดพันธุ์พื้นเมือง ของ อัครากร บำรุง	ภัทรานิษฐ์ อ่ำปลอด
3.	09.30 – 09.45 น.	พฤติกรรมของตัวละครเอกที่มีปมปัญหาทางจิตในนวนิยายของ ทมยันตี	ชาญวิทย์ กล้าคง
4.	09.45 – 10.00 น.	ศึกษาภาพสะท้อนการเมืองหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ในนวนิยายเรื่องทุติยะวิเศษ ของ หม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ	นนทิวรรณ พิชัยฤกษ์
5.	10.00 – 10.15 น.	กลวิธีการสร้างตัวละคร “ข้าของแผ่นดิน” ในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง ข้าบดินทร์ ของ วรรณวรรธน์	อนันตญา เศษสุวรรณ
6.	10.15 – 10.30 น.	เปรียบเทียบตัวละครโสเภณีในนวนิยายเรื่อง หญิงคนชั่ว ของ ก.สุรางคนางค์ และเรื่อง หลงไฟ ของ กฤษณา อโศกสิน	นุชนาถ เหมือนพรรณราย
7.	10.30 – 10.45 น.	วิเคราะห์ตัวละครในนวนิยายเรื่อง คนในนิทาน ของ กร ศิริวัฒน์	มาลีชา ดือราแม

ห้องที่ 3 LI-TH03 : กลุ่มวรรณกรรม/วรรณคดี/คติชน

ผู้ทรงคุณวุฒิ : ผศ.ดร.มานิช ดินลานสกุล อ.กรีกมล หนูเกื้อ และ ว่าที่ร้อยตรีหญิงสร้อยสุดา ไชยเหล็ก

ผู้ประสานงาน : อ.กรีกมล หนูเกื้อ อีเมล : kreekamon.n@tsu.ac.th

ลำดับ	เวลา	ชื่อเรื่อง	ผู้นำเสนอบทความ
1.	09.00 – 09.15 น.	กลวิธีการสร้างนวนิยายจากแอปพลิเคชัน จอยลดตา	น้ำฝน ทองพงษ์
2.	09.15 – 09.30 น.	การโหยหาอดีตในกวีนิพนธ์รางวัลเซเว่น บุ๊ก อวอร์ด ประจำปี 2558 - 2562	สุทธิพงษ์ งามสง่า
3.	09.30 – 09.45 น.	วิเคราะห์พฤติกรรมสัญลักษณ์เชิงจิตวิทยา ของตัวละครเด็กในวรรณกรรมเยาวชน เรื่อง จี๊กับน้อย ของ วีรศิลป์ วิหารศิลป์	สิริมา คล้ายกุล
4.	09.45 – 10.00 น.	ความขัดแย้งของตัวละครเอกในนวนิยาย เรื่อง กลิ่นกาสะลอง ของ เนียรปาดิ	อรญา แสงสุวรรณา
5.	10.00 – 10.15 น.	ศึกษาแนวคิดและกลวิธีการนำเสนอ แนวคิดเรื่องกรรมในนวนิยายเรื่อง กรรมกรรม ของ จุฬามณี	วรรณวิศา เพ็ชรจรรยา
6.	10.15 – 10.30 น.	ศึกษาลักษณะการล้อในเรื่อง มาเฟียกัน ชอย ของ รงค์ วงษ์สวรรค์	มุขตาร์ เขียวสะ
7.	10.30 – 10.45 น.	ศึกษาตัวละครในวรรณกรรมเยาวชน ประเภทแฟนตาซีเรื่อง Boys & A Doll ของ Dr.POP	จิตติวรรณ ยมรัตน์

ห้องที่ 1 TE-TH01 : กลุ่มการสอนภาษาไทย

ผู้ทรงคุณวุฒิ : ผศ.ดร.นพเก้า ณ พัทลุง อ.ปริยากรณ์ ชูแก้ว และ อ.ชูไรดา เจะนิ

ผู้ประสานงาน : อ.ปริยากรณ์ ชูแก้ว อีเมล : cpriyakorn@tsu.ac.th

ลำดับ	เวลา	ชื่อเรื่อง	ผู้นำเสนอบทความ
1.	09.00 – 09.15 น.	การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียง คำควบกล้ำโดยใช้บัตรพยักลองสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	กียรติรัตน์ แก้วละเอียด
2.	09.15 – 09.30 น.	การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำยากโดยใช้เกมบิงโก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 2 (บ้านหาดใหญ่) อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	ชนิภรณ์ ยามา
3.	09.30 – 09.45 น.	การพัฒนาผลการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบนนทก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิค จิกซอว์ร่วมกับแผนที่ความคิด	รัตนภรณ์ พงษ์พิทักษ์
4.	09.45 – 10.00 น.	การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาคม	ลลิตา เกอเกลี้ยง
5.	10.00 – 10.15 น.	การพัฒนาแบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษารธรรมอิสลามมูลนิธิ อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง	ธีรยุทธ เทพศร
6.	10.15 – 10.30 น.	พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิค การเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ จังหวัดสงขลา	ธเนศ แสงเลิศ

7.	10.30 – 10.45 น.	การพัฒนาความสามารถในการเขียนย่อความ โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบท ร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	สกวาดาว อินทร์เอียด
8.	10.45 – 11.00 น.	การพัฒนาทักษะการอ่านวรรณคดีไทยเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน บทพากย์เอราวัณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่ วิทยาคาร โดยใช้เทคนิคผังแตกรัง	หนึ่งฤทัย ชัยสุริยา

ห้องที่ 2 TE-TH02 : กลุ่มการสอนภาษาไทย

ผู้ทรงคุณวุฒิ : ผศ.อลิสา เลี้ยงร่มมัย อ.ดร.กมลทิพย์ กาลพันธ์ และอ.ธีรยุทธ เกณบุตร

ผู้ประสานงาน : อ.ธีรยุทธ เกณบุตร อีเมล : theerayut@tsu.ac.th

ลำดับ	เวลา	ชื่อเรื่อง	ผู้นำเสนอบทความ
1.	09.00 – 09.15 น.	การพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่องการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย 2 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	ปิยะธิดา น้อยเร็ด
2.	09.15 – 09.30 น.	การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	ทศวรรณ ลือชัย
3.	09.30 – 09.45 น.	การพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากวรรณกรรมท้องถิ่นจังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนรนาเรเณลิม จังหวัดสงขลา	ทศพร มากสอน
4.	09.45 – 10.00 น.	การพัฒนาชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา	ชไมพร โอสธสุวรรณ
5.	10.00 – 10.15 น.	การพัฒนาแบบฝึกการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา	ฟาฏิล ลอมา
6.	10.15 – 10.30 น.	การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย โดยใช้ทฤษฎี 5W1H สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา	ชุนีชาร์ มะแะ

7.	10.30 – 10.45 น.	การพัฒนาความรู้ เรื่องการใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตะโหนด อำเภอตะโหนด จังหวัดพัทลุง	วิลาวัลย์ สุขชี
8.	10.45 – 11.00 น.	การสร้างแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตะโหนด จังหวัดพัทลุง	ชไมทิพย์ เรืองทิพย์

สารบัญ

----- บทความด้านภาษา -----	
การตั้งชื่อร้านค้าในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา	1
พรพิมล พรหมมาลา ศรีอังคาร ถาวโรฤทธิ์ และสมิทธิ์ชาติ พุมมา	
ศึกษาการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอพระพรหมและอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช	13
สิริกุล คาบุตร อนันต์ อารีย์พงศ์ และศรีอังคาร ถาวโรฤทธิ์	
วิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาในบทเพลงของศิลปินบ่าววี	25
อุไรวรรณ นาวารัตน์ ศรีอังคาร ถาวโรฤทธิ์ และสมิทธิ์ชาติ พุมมา	
ศึกษาการตั้งชื่อของคนสยามสามช่วงอายุในอำเภอดุสิต รัฐกัลลันตัน ประเทศมาเลเซีย	36
ชิน โหร์ แซ่ฮอง ศรีอังคาร ถาวโรฤทธิ์ และจริญญา ธรรมโชโต	
ศึกษาภาษาโฆษณาในหมวดสุขภาพและความงามจากเว็บไซต์ LAZADA	49
อารยา หว่าหาบ ปิยธิดา คงวิมล และจริญญา ธรรมโชโต	
วิเคราะห์ผลงานเพลงของ จินตหรา พูนลาภ ระหว่าง พ.ศ.2550-พ.ศ.2562	59
สุกัญญา สุขเกิด สมิทธิ์ชาติ พุมมา และศรีอังคาร ถาวโรฤทธิ์	
ลักษณะการใช้ภาษาในสตีกเกอร์ไลน์ ของ วิธิตา แอนิเมชั่น	70
พิชญ์นันท์ ปรีชา อลิสา คุ่มเคี่ยม และปริยากรณ์ ชูแก้ว	
การแปรคำศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุ ตำบลควนสตอ อำเภอควนโดนจังหวัดสตูล	82
โซไรดา เหมสลาหามาต อลิสา คุ่มเคี่ยม และจริญญา ธรรมโชโต	
การแปรคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดสามระดับอายุ ในตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา	91
สวรรณยา กาญจนพิน จริญญา ธรรมโชโต และปริยากรณ์ ชูแก้ว	
การใช้ภาษาในเพลงของเกทส์โนวา	106
สุรัญญา ยอดพิจิตร จริญญา ธรรมโชโต และประภัสสร ภัทรนาวิก	
ภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อธุรกิจการค้าในเขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	115
วานิด้า สมชัย ปิยธิดา คงวิมล และจริญญา ธรรมโชโต	
ศึกษาเนื้อหาและการใช้ภาษาในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ	124
พนารัตน์ ไชโย ปิยธิดา คงวิมล และจริญญา ธรรมโชโต	

การแปลคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดสามระดับอายุที่ประกอบอาชีพประมงในตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล	134
วิระวัฒน์ ะสวรงค์ สมิทธิ์ชาติ พุมมา และอลิสา คู่้มเคี่ยม	
วิเคราะห์คำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา	145
ขานนท์ จันทรเพชร ประภัสสร ภัทรนาวิก และอลิสา คู่้มเคี่ยม	
ศึกษาเนื้อหาและโวหารภาพพจน์ในบทเพลงของวงบอดี้ส์แลม	156
สุวณี แก้วเอียด ประภัสสร ภัทรนาวิก และอลิสา คู่้มเคี่ยม	
ศึกษาการตั้งชื่อเรื่องบทกวีในรางวัลพานแว่นฟ้า	167
รุ่งนภา แก้วสุกใส ปรียากรณ์ ชูแก้ว และอลิสา คู่้มเคี่ยม	
การใช้ภาษาในบทเพลงบูชาวันแม่	178
อนิตา หมดอดัด ปรียากรณ์ ชูแก้ว และประภัสสร ภัทรนาวิก	
วิเคราะห์กลวิธีการเขียนจากวรรณกรรมของขุนเขา สันธูเสน เขจรบุตร	190
นราทิพย์ แพทย์ศรี สมิทธิ์ชาติ พุมมา และปรียากรณ์ ชูแก้ว	
----- บทความด้านวรรณกรรม -----	
ความขัดแย้งในนวนิยายเรื่อง เลือดข้นคนจาง ของ ฤทัยวรรณ วงศ์สิรสวัสดิ์	201
มาริสา โชติโย มาโนช ดินลานสกุล และวราเมษ วัฒนไชย	
แนวคิดและกลวิธีการเสนอแนวคิดในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ เรื่อง ชีวิตของประเทศ ของ วิษณุ เครืองาม	214
กานต์ธิดา อ่อนเกตุพล มาโนช ดินลานสกุล และประภัสสร ภัทรนาวิก	
อิทธิพลของคติไตรภูมิต่อการสร้างสรรค์นวนิยายวายเรื่อง ครุฑนาค ของ หย่งช่าง	225
นพรัตน์ ชูสงดำ วราเมษ วัฒนไชย และปรียารัตน์ เขาวลิตประพันธ์	
วิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครเชิงจิตวิทยาในวรรณกรรม เรื่อง สุดปลายสะพานของ สุริศร วัฒนอุดมศิลป์	239
ฟาริดา หมาดน้อย วราเมษ วัฒนไชย และศรีอังคาร ถาวโรฤทธิ์	
การดัดแปลงนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful ของ โมริ เอโดะ สู่ภาพยนตร์ไทย เรื่อง โฮมสเตย์	252
อัมน์ บุญเลิศ วราเมษ วัฒนไชย และมาโนช ดินลานสกุล	
แนวคิดและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับสงครามที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนของ จอห์น บอยน์	264
ภัทรวรรณ สังข์ปักษา ปรียารัตน์ เขาวลิตประพันธ์ และมาโนช ดินลานสกุล	

วิเคราะห์ภาพลักษณ์พ่อในนวนิยาย เรื่อง กาสิโน ของ โชช่วงอิน	275
สิริทิพย์ ตรีมณี ปริยารัตน์ เขาวลิตประพันธ์ และอลิสตา คุ่มเคี่ยม	
ตัวละครไร่บ้านในวรรณกรรมแปล ของ เจมส์ โบเวน	285
สุนันทา ทองงาม พัทธินิจ จินนุ่น และสมิทธิ์ชาติ พุมมา	
ภาพสะท้อนสังคมและกลวิธีการนำเสนอเรื่องสั้น ชุด พันธุ์พื้นเมือง ของ อัดดากร บำรุง	297
ภัทรานิษฐ์ อ่ำปลอด พัทธินิจ จินนุ่น และมาโนช ดินลานสกุล	
พฤติกรรมของตัวละครเอกที่มีปัญหาทางจิตในนวนิยายของทมยันตี	310
ชาญวิทย์ กล้าคง พัทธินิจ จินนุ่น และสมิทธิ์ชาติ พุมมา	
ศึกษาภาพสะท้อนการเมืองหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ในนวนิยายเรื่องทุติยะวิเศษ ของ	
หม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ	318
นนทิวรรณ พิชัยฤกษ์ มาโนช ดินลานสกุล และสมิทธิ์ชาติ พุมมา	
กลวิธีการสร้างตัวละคร “ข้าของแผ่นดิน” ในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ เรื่อง ข้าบดินทร์ ของ	
วรรณวรรณ	328
อนันตญา เศษสุวรรณ มาโนช ดินลานสกุล และพัชลินิจ จินนุ่น	
เปรียบเทียบตัวละครโสเภณีในนวนิยายเรื่อง หญิงคนชั่ว ของ ก.สุรางคนางค์ และเรื่องหลงไฟ	
ของ กฤษณา อโศกสิน	340
นุชนาถ เหมือนพรรณราย มาโนช ดินลานสกุล และศรีอังคาร ถาวโรฤทธิ์	
วิเคราะห์ตัวละครในนวนิยายเรื่องคนในนิทาน ของกร ศิริวัฒน์	349
มาลีชา ตีอราแม มูนี่ มุซอ ญามีละห์ กิละ นุรฮายาตี อีแอ และขวัญตา ทวีสุข	
กลวิธีการสร้างนวนิยายจากแอปพลิเคชันจอยลดตา	363
น้ำฝน ทองพงษ์ พัทธินิจ จินนุ่น และปริยารัตน์ เขาวลิตประพันธ์	
การโหยหาอดีตในกวีนิพนธ์รางวัลเซเว่นบุ๊คอวอร์ด ประจำปี 2558-2562	378
สุทธิพงษ์ งามสง่า พัทธินิจ จินนุ่น และวราเมษ วัฒนไชย	
วิเคราะห์พฤติกรรมสัญลักษณ์เชิงจิตวิทยาของตัวละครเด็กในวรรณกรรมเยาวชน เรื่อง จี๊วกับน้อย	
ของวีรศิลป์ วิหารศิลป์	387
สิริมา คล้ายกุล อลิสตา คุ่มเคี่ยม และปริยารัตน์ เขาวลิตประพันธ์	
ความขัดแย้งของตัวละครเอกในนวนิยาย เรื่อง กลิ่นกาสะลอง ของ เนียรปาดิ	398
อรญา แสงสุวรรณ วราเมษ วัฒนไชย และปิยธิดา คงวิมล	

ศึกษาแนวคิดและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดเรื่องกรรมในนวนิยาย เรื่อง กรรมกรรม ของ จุฬามณี วรรณวิศา เพ็ชรเจริญ วราเมษ วัฒนไชย และพัชลินจ์ จินนุ่น	411
ศึกษาลักษณะการล้อในเรื่อง มาเพียกันชอย ของ รงค์ วงษ์สวรรค์ มุขตาร์ เขียวสะ ปรียารัตน์ เขวลิตประพันธ์ และวราเมษ วัฒนไชย	425
ศึกษาตัวละครในวรรณกรรมเยาวชนประเภทแฟนตาซี เรื่อง Boys & A Doll ของ Dr.POP จิตติวรรณ ยมรัตน์ ปรียารัตน์ เขวลิตประพันธ์ และพัชลินจ์ จินนุ่น	436
----- บทความด้านการสอนภาษาไทย -----	
การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้ทรัพยากรสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา กียรติ์น แก้วละเอียด ศุภลักษณ์ ช่วยชู ปัญจพร ไกรสุทธิ์ วิไลลักษณ์ หลงขาว และอลิสสา เลี้ยงรื่นรมย์	448
การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำยาก โดยใช้เกมบิงโก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 2 (บ้านหาดใหญ่) อำเภอ หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	457
ขนิภรณ์ ยามา ขนิดา แดงหมัด นัฐลิมา กองบก สุนิดา สังยาหยยา และอลิสสา เลี้ยงรื่นรมย์ การพัฒนาผลการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบนนทก ของ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับแผนที่ความคิด	465
รัตนภรณ์ พงษ์พิทักษ์ รุสนิดา โต๊ะวอ ซารีญา ดอเลาะ พรนภา นกเพชร และ อลิสสา เลี้ยงรื่นรมย์ การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาคม	472
ลลิตา เกอเกลี้ยง นูรอฮาซีกิง ปะอิง นิฟาตินียะห์ ซาโลง นูรุลฮูดา กะโด และ อลิสสา เลี้ยงรื่นรมย์ การพัฒนาแบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาธรรมอิสลามมูลนิธิ อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง	480
ธีรยุทธ เทพธร รัชวรรณ สตันน็อต ไซยานี เหมโคกน้อย ศิริมาศ ศรีเอียด ขอพิยะห์ สุวาลล้า ซูพิยะห์ อาแว และอลิสสา เลี้ยงรื่นรมย์ การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการการเรียนรู้แบบSQ4R ร่วมกับแผนผัง ความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ จังหวัดสงขลา	488
ธเนศ แสงเลิศ จักรพันธ์ ลิทธิกุล อลิสสา น้ำผุด อิงลดา เทียงธรรม และ อลิสสา เลี้ยงรื่นรมย์	

การพัฒนาความสามารถในการเขียนย่อความโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	496
สกวาดาว อินทร์เอียด ศิริภา จันทรเกื้อ และพิชญา สุวรรณโน การพัฒนาทักษะการอ่านวรรณคดีไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน บทพากย์เอราวัณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร โดยใช้เทคนิคผังแตกรัง	506
หนึ่งฤทัย ชัยสุริยา อามีเนาะห์ ดายะห์ ฮัสซูน่า อาหมัน บุษยา ยิมะเร็บ พัชรินทร์ สุขศรีแก้ว อนุวัฒน์ ยาวาระยะ และอลิสรา เลี้ยงรื่นรมย์ การพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่องการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย ๒ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	514
ปิยะธิดา นัยเร็ด และรุ่งทิพย์ ปราโมทย์พันธุ์ การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	522
ทัศนวรรณ ลือชัย และรุ่งทิพย์ ปราโมทย์พันธุ์ การพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากวรรณกรรมท้องถิ่น จังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรนาธิเฉลิม จังหวัดสงขลา	532
ทศพร มากสอน และเจรจา บุญวรรณโณ การพัฒนาชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา	542
ชไมพร โอสสุวรรณ์ และภาชี เต็มรัตน์ การพัฒนาแบบฝึกการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา	549
ฟาฏิน ลอมา และชฎานันท์ เอี้ยวเรืองสุรติ การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย โดยใช้ทฤษฎี 5W1H สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา	559
ชูนีซาร์ มะแว ชฎานันท์ เอี้ยวเรืองสุรติ และภคมน ศรีเดชาบวร การพัฒนาความรู้ เรื่อง การใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง	572
วิลาวัลย์ สุขชี และพิชญา สุวรรณโน การสร้างแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตะโหมด จังหวัดพัทลุง	578
ชไมทิพย์ เรืองแดง วิลาวัลย์ สุขชี พิชญา สุวรรณโน และอุมาวัลย์ ขาดีไอยรานนท์	

การตั้งชื่อร้านค้าในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา

Naming of shops in Betong District, Yala Province

พรพิมล พรหมมาลา^{1*} ศรีอังการ ถาวโรฤทธิ์² และ สมิตร์ชาต พุมมา³

Phonphimon Phrommala^{1*} Sriangkarn Tawarorit² and Samitcha Pumma³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาษาและโครงสร้างของภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อร้านค้า และเพื่อศึกษากลวิธีการตั้งชื่อร้านค้าทางความหมายและโครงสร้างของกลวิธีการตั้งชื่อร้านค้าในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา จำนวน 110 ชื่อร้าน ผลการวิจัยพบว่า ที่มาของภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อร้านค้า จำแนกได้ 9 ภาษา ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาบาลี – สันสกฤต ภาษาเขมร ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาจีน ภาษามลายู ภาษาอาหรับ และภาษาเปอร์เซีย ภาษาที่นิยมใช้ในการตั้งชื่อร้านค้าจำนวนมากที่สุดคือ ภาษาบาลี - สันสกฤต ในด้านโครงสร้างของภาษาในการตั้งชื่อร้านค้า จำแนกเป็น 4 โครงสร้าง ได้แก่ การตั้งชื่อโดยใช้ภาษาเดียว สองภาษา สามภาษา และสี่ภาษา พบการตั้งชื่อร้านค้าโดยใช้โครงสร้างภาษาเดียวที่มากที่สุด ได้แก่ ภาษาจีน ในด้านกลวิธีการตั้งชื่อร้านค้าทางความหมาย จำแนกได้ 8 กลุ่มความหมาย ได้แก่ การตั้งชื่อโดยใช้ชื่อหรือนามสกุลของบุคคล ลักษณะกิจการ ความเป็นสิริมงคล ท่าเลที่ตั้ง ความสัมพันธ์ในครอบครัวหรือหุ้นส่วน บุคลิกการบริการ บ้านเลขที่ และสัญลักษณ์ กลวิธีการตั้งชื่อที่พบมากที่สุดคือการตั้งชื่อจากลักษณะกิจการ และในด้านโครงสร้างของกลวิธีการตั้งชื่อร้านค้า จำแนกเป็น 3 โครงสร้าง ได้แก่ โครงสร้างที่มีองค์ประกอบหนึ่งส่วน โครงสร้างที่มีองค์ประกอบสองส่วน และโครงสร้างที่มีองค์ประกอบสามส่วน พบโครงสร้างที่มีองค์ประกอบสองส่วนที่ใช้ในการตั้งชื่อร้านค้ามากที่สุด ได้แก่ ชื่อหรือนามสกุลบุคคล + ลักษณะกิจการ

คำสำคัญ : การตั้งชื่อ ร้านค้า อำเภอเบตง

Abstract

This research article aimed at examining language and its structures in naming shops and investigating strategies for naming stores in meaning and language structures of 110 shops in Betong District, Yala Province. The findings of this study revealed that the origins of the naming were derived from 9 languages: Thai, Pali-Sanskrit, Khmer, English, French, Chinese, Bahasa Melayu, Arabic, and Persian. The most popular language applied in naming the shops was Pali-Sanskrit. Concerning the language structure used for naming the shops, this could be categorized into 4 structures: naming by using one language, two languages, three languages, and four languages. The one language naming which was the most popular was the Chinese language. Regarding the naming strategy of using meanings, this could be classified into to following 8 groups: naming by using individuals' names or surnames, characteristics of their business types, auspices, places or locations, the relationship in family or among business partners, service types, home addresses, and symbols. It should be noted that the most popular naming strategy was using characteristics of their business types. With reference to the structure of naming the shops, 3 types were identified: the structure with one component, the structure with two components, and the structure with three components. Here, the structure with the

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ 90000

³ อ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ 90000

* E-mail address : namfon27112540@gmail.com

two components was mostly found, such as using individuals' names or surnames and the characteristics of their business types.

Keywords: naming, shops, Betong district

บทนำ

อำเภอเบตง เป็นอำเภอที่มีขนาดใหญ่ในจังหวัดยะลา แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลเบตง ตำบลยะรม ตำบลตานะแมเราะ ตำบลอัยเยอร์เวง และตำบลธารน้ำทิพย์ ปัจจุบันอำเภอเบตงมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 62,523 คน ซึ่งอำเภอเบตงเป็นอำเภอที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกันทางเชื้อชาติ ประกอบด้วย คน 3 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ คนไทยมุสลิม คนไทยพุทธ และคนไทยเชื้อสายจีน ดังที่ นุรชีดา เพอแสะละ และคณะ [1] ได้กล่าวถึงคน 3 กลุ่มใหญ่ไว้ดังนี้

1. กลุ่มคนมลายูมุสลิมเบตง ปัจจุบันชาวมลายูมุสลิมส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ตำบลยะรม และบางส่วนอยู่ในเขตเทศบาล ต่อเนื่องไปจนถึงตำบลตานะแมเราะ แต่มักอยู่ไม่เกินบริเวณ กม.9 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวน เลี้ยงสัตว์บนพื้นที่ที่ตนเองเป็นเจ้าของ ส่วนมากเป็นเจ้าของที่ดินขนาดเล็กถึงปานกลาง มีการประกอบกิจการร้านค้าน้อย

2. กลุ่มคนเชื้อสายจีนเบตง เป็นผู้บุกเบิกพื้นที่รอบนอกของเบตงเป็นย่านการค้าเพื่อทำการค้าขายสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันต่าง ๆ จนกระทั่งพื้นที่ดังกล่าวกลายเป็นจุดศูนย์กลางการปกครองและย่านเศรษฐกิจการค้าของพื้นที่เบตงมาจนถึงปัจจุบัน ธุรกิจร้านค้าในย่านเศรษฐกิจจึงเป็นของชาวไทยเชื้อสายจีนในเบตงเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะกิจการขนาดใหญ่ในพื้นที่เขตเทศบาล

3. กลุ่มคนพุทธเชื้อสายไทยเบตง ประกอบอาชีพเป็นแรงงานในภาคเกษตรและการรับจ้างทั่วไป ส่วนใหญ่มักเป็นเจ้าของที่ดินขนาดปานกลางและบางส่วนมีการประกอบกิจการร้านค้าขนาดเล็กถึงปานกลาง มักตั้งถิ่นฐานอยู่กระจัดกระจายทั้งในย่านเศรษฐกิจและพื้นที่รอบนอก โดยเฉพาะบางพื้นที่ของตำบลตานะแมเราะที่มีชุมชนชาวพุทธหนาแน่นกว่าพื้นที่อื่นจึงปรากฏให้เห็นวัฒนธรรมของผู้นับถือศาสนาพุทธในทุกเทศกาล

คนเบตงทั้ง 3 กลุ่มดังกล่าว มีการประกอบกิจการร้านค้า เมื่อมีการประกอบกิจการร้านค้าก็ย่อมมีการตั้งชื่อร้านค้าขึ้นเพื่อให้เป็นที่รู้จักของลูกค้า ดังนั้นการตั้งชื่อร้านค้าจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้กิจการที่กำลังดำเนินอยู่นั้นเป็นไปด้วยดี ซึ่งผู้ประกอบกิจการร้านค้าส่วนใหญ่จะตั้งชื่อร้านค้าด้วยการใช้ภาษาที่โดดเด่น ง่ายต่อการจดจำ สามารถดึงดูดใจลูกค้าได้เป็นอย่างดี และต้องมีความหมายไปในทางที่ดี มีความเป็นสิริมงคล ให้ความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้ามั่นคงเป็นปึกแผ่นต่อกิจการของตน นอกจากจะตั้งชื่อร้านค้าที่มีความหมายที่ดีแล้ว ควรตั้งชื่อที่มีความหมายที่น่าสนใจ ดึงดูดใจผู้บริโภคดังที่ นิคม เขาลาด [2] กล่าวว่า คงไม่มีใครที่ตั้งชื่อร้านค้าของตัวเองว่า อับปางหรือกำมะลอ เพราะเป็นคำที่มีความหมายไม่ดี ในการตั้งชื่อร้านค้านอกจากจะสรรหาคำที่มีความหมายดี คือมีความหมายไปในทางเจริญรุ่งเรือง หรือก้าวหน้าและมั่นคงเป็นปึกแผ่นแล้ว ยังตั้งชื่อตามย่านหรือไม่กี่ตาม วัน เดือน ปีที่ก่อตั้งกิจการนั้น ๆ ด้วย

เนื่องจากอำเภอเบตงเป็นอำเภอที่มีความเจริญรุ่งเรืองทางธุรกิจที่มีแหล่งการค้าเป็นจำนวนมาก มีความแตกต่างทางศาสนาทั้งคนไทยพุทธ คนไทยมุสลิม และคนไทยเชื้อสายจีน จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อร้านค้าในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา เพื่อให้ทราบถึงภาษาและโครงสร้างของภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อร้านค้า และเพื่อให้ทราบถึงกลวิธีการตั้งชื่อร้านค้าทางความหมายและโครงสร้างของกลวิธีการตั้งชื่อร้านค้า

วิธีการวิจัย

การศึกษาการตั้งชื่อร้านค้าในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการกำหนดหัวข้องานวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาและผู้ออกภาษา

1.1 พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา แหล่งข้อมูลที่จะศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาการตั้งชื่อร้านค้าในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ประกอบด้วย 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลเบตง ตำบลยะรม ตำบลตานะแมเราะ ตำบลอัยเยอร์เวง และตำบลธารน้ำทิพย์

1.2 ผู้บอกภาษา ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลชื่อร้านค้าจากผู้บอกภาษาที่เป็นเจ้าของร้านค้าในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา โดยมีเจ้าของร้านเพศชาย 48 คน และเพศหญิง 62 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียงจากโทรศัพท์ กล้องถ่ายรูป เครื่องเขียน และแบบกรอกข้อมูล

3. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 กำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 4 – 10 พฤศจิกายน 2562

3.2 ผู้วิจัยออกแบบสอบถามเพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้บอกภาษาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ผู้วิจัยเริ่มเก็บข้อมูลจากตำบลเบตง ตำบลตานะแมเราะ ตำบลธารน้ำทิพย์ ตำบลยะรม และตำบลอัยเยอร์เวง ตามลำดับ

3.3.2 แนะนำตัวและแจ้งถึงวัตถุประสงค์ในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลแก่ผู้บอกภาษา

3.3.3 สัมภาษณ์ข้อมูลเจ้าของร้านค้าเกี่ยวกับการตั้งชื่อร้านค้า

4. การจัดระเบียบข้อมูล

4.1 นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์และแจกแจงตามขอบเขตเนื้อหา

4.2 ระเบียบวิธีวิจัย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

4.3 สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

5. วิธีการนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

เสนอผลการศึกษาค้นคว้าแบบวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาการตั้งชื่อร้านค้าในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ในประเด็นต่อไปนี้

1. ภาษาที่ใช้ตั้งชื่อร้านค้า

ผลการศึกษาภาษาที่ใช้ตั้งชื่อร้านค้าในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา พบที่มาของภาษาจำแนกได้เป็น 9 ภาษา ดังนี้

1.1 ภาษาไทย

ร้านค้าที่นำภาษาไทยมาใช้ในการตั้งชื่อ พบจำนวน 46 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 23.71 ดังตัวอย่างร้านอาหารและเครื่องดื่ม ตำบลเบตง

“เปิบ” [3]

ชื่อร้านดังกล่าวปรากฏภาษาไทยคือคำว่า “เปิบ” พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [4] ให้ความหมายไว้ว่า ใช้ปลายนิ้วขยำข้าวใส่ปากตนเอง จากการสัมภาษณ์เจ้าของกิจการ [3] ได้กล่าวว่า คำว่า “เปิบ” หมายถึง การรับประทานอาหาร ซึ่งเป็นคำที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะกิจการ เพราะร้านค้าจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม

1.2 ภาษาบาลี – สันสกฤต

ร้านค้าที่นำภาษาบาลี – สันสกฤตมาใช้ในการตั้งชื่อ พบจำนวน 55 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 28.35 ดังตัวอย่างร้านอาหารและเครื่องดื่ม ตำบลเบตง

“ภักดีโภชนา” [5]

คำว่า “ภักดี” มาจากภาษาสันสกฤตคำว่า “ภักติ” พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [4] ให้ความหมายไว้ว่า ความจงรัก, ความเลื่อมใสยิ่ง

คำว่า “โภชนา” มาจากภาษาบาลี - สันสกฤตพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [4] ให้ความหมายไว้ว่า อาหาร, การกิน, การกินข้าว

ชื่อร้านค้าดังกล่าวปรากฏภาษาสันสกฤตคำว่า “ภักดี” ซึ่งเป็นชื่อถนนในตำบลเบตง ส่วนภาษาบาลี - สันสกฤตคำว่า “โภชนา” เป็นคำที่เหมาะสมกับลักษณะกิจการ เนื่องจากร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม

1.3 ภาษาเขมร

ร้านค้าที่นำภาษาเขมรมาใช้ในการตั้งชื่อ พบจำนวน 9 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 4.64 ดังตัวอย่างร้านอุปกรณ์การเกษตร ตำบลเบตง

“จงเจริญ” [6]

คำว่า “จง” เป็นภาษาเขมร พจนานุกรมคำยืมภาษาเขมรในภาษาไทย [7] ได้ให้ความหมายไว้ว่า อยาก, ใคร่, ใฝ่

คำว่า “เจริญ” เป็นภาษาเขมร พจนานุกรมคำยืมภาษาเขมรในภาษาไทย [7] ได้ให้ความหมายไว้ว่า มาก จากการสัมภาษณ์เจ้าของกิจการ [6] พบว่า คำว่า “จงเจริญ” หมายถึง ร้านมีความเจริญรุ่งเรือง ซึ่งสะท้อนให้เห็นการตั้งชื่อที่มีความหมายดี เป็นสิริมงคลต่อกิจการ

1.4 ภาษาอังกฤษ

ร้านค้าที่นำภาษาอังกฤษมาใช้ในการตั้งชื่อ พบจำนวน 28 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 16.49 ดังตัวอย่างร้านเสื้อผ้า ตำบลเบตง

“ฟรีสไตล์” [8]

คำว่า “ฟรี” เป็นคำภาษาอังกฤษ มาจากคำว่า “free” พจนานุกรมอังกฤษ - ไทย [9] ให้ความหมายไว้ว่า อิสระ, เสรี

คำว่า สไตล์ เป็นคำภาษาอังกฤษ มาจากคำว่า “style” พจนานุกรมอังกฤษ - ไทย [9] ให้ความหมายไว้ว่า สมัยนิยม, ความนิยมของคนทั่วไปตามสมัย

จากการสัมภาษณ์เจ้าของกิจการ [8] พบว่า การที่เจ้าของกิจการตั้งชื่อร้านค้าว่า “ฟรีสไตล์” เพราะที่ร้านจำหน่ายเสื้อผ้าหลากหลายแบบ และมีความทันสมัย

1.5 ภาษาฝรั่งเศส

ร้านค้าที่นำภาษาฝรั่งเศสมาใช้ในการตั้งชื่อ พบจำนวน 4 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 0.52 ดังตัวอย่างร้านอาหารและเครื่องดื่ม ตำบลตาเนาะแมเราะ

“ฮอตสปริงคาเฟ่” [10]

ชื่อร้านดังกล่าวปรากฏภาษาฝรั่งเศสคือคำว่า “คาเฟ่” “Café” ภาษาฝรั่งเศสพจนานุกรมภาษาไทย [11] ให้ความหมายไว้ว่า กาแฟ การที่เจ้าของกิจการนำคำว่า “คาเฟ่” มาตั้งชื่อร้านค้า อาจเป็นเพราะคำดังกล่าวมีความหมายที่สื่อถึงลักษณะสินค้าที่จำหน่ายคือ เครื่องดื่มกาแฟ และของว่าง

1.6 ภาษาจีน

ร้านค้าที่นำภาษาจีนมาใช้ในการตั้งชื่อ พบจำนวน 29 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 14.95 ดังตัวอย่างร้านของชำ ตำบลตานะแมเราะ

“ซินซิน” [12]

ชื่อร้านดังกล่าวปรากฏภาษาจีนคือคำว่า “ซินซิน” ซึ่งเป็นชื่อเจ้าของร้านที่เป็นคนไทยเชื้อสายจีน มาจากคำว่า “xin” พจนานุกรมจีน - ไทย [13] ให้ความหมายไว้ว่า ใหม่ คำว่า “ซินซิน” เป็นชื่อของเจ้าของกิจการ ซึ่งการนำชื่อดังกล่าวมาตั้งชื่อทำให้ผู้บริโภคทราบชื่อเจ้าของกิจการ

1.7 ภาษามลายู

ร้านค้าที่นำภาษามลายูมาใช้ในการตั้งชื่อ พบจำนวน 10 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 5.15 ดังตัวอย่างร้านวัสดุก่อสร้าง ตำบลอัยเยอร์เวง

“บุหลันพาณิชัย” [14]

ชื่อร้านดังกล่าวปรากฏภาษามลายูชาวคือคำว่า “บุหลัน” มาจากคำว่า “bulan” พจนานุกรมภาษามลายู - ภาษาไทย [15] ได้ให้ความหมายไว้ว่า พระจันทร์, เดือน คำว่า “บุหลัน” คือพระจันทร์ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของศาสนาอิสลาม

1.8 ภาษาอาหรับ

ร้านค้าที่นำภาษาอาหรับมาใช้ในการตั้งชื่อ พบจำนวน 12 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 6.18 ดังตัวอย่างร้านอาหารและเครื่องดื่ม ตำบลธารน้ำทิพย์

“ลัยลาเลกัยนมสด” [16]

ชื่อร้านดังกล่าวปรากฏภาษาอาหรับคือคำว่า “ลัยลา” จากการสัมภาษณ์เจ้าของกิจการ [16] พบว่าคำดังกล่าวมาจากภาษาอาหรับ หมายความว่า ราตรี ซึ่งเป็นชื่อของเจ้าของกิจการ การที่เจ้าของกิจการนำคำดังกล่าวมาตั้งชื่อร้านค้า เพราะทำให้ผู้บริโภคทราบชื่อของตน

1.9 ภาษาเปอร์เซีย

ร้านค้าที่นำภาษาเปอร์เซียมาใช้ในการตั้งชื่อ พบจำนวน 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 0.52 ดังตัวอย่างร้านอะไหล่ตำบลเบตง

“ยงแสงอะไหล่” [17]

ชื่อร้านดังกล่าวปรากฏภาษาเปอร์เซียคือคำว่า “อะไหล่” “āla” สำนักงานราชบัณฑิตยสภา [18] ให้ความหมายไว้ว่า อุปกรณ์หรือเครื่องมือ การที่เจ้าของกิจการนำคำว่า “อะไหล่” มาตั้งชื่อร้านค้า อาจเป็นเพราะคำดังกล่าวมีความหมายที่สื่อถึงลักษณะสินค้าที่จำหน่ายคือ อะไหล่ และบริการการซ่อมรถ

2. โครงสร้างของภาษาในการตั้งชื่อร้านค้า

ผลการศึกษาการตั้งชื่อร้านค้าในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา พบว่าสามารถจำแนกตามโครงสร้างของภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อร้านค้าเป็น 4 โครงสร้าง ดังนี้

2.1 ภาษาเดียว

ร้านค้าที่ตั้งชื่อโดยใช้โครงสร้างภาษาเดียวมีจำนวน 14 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 12.73 ทั้งนี้พบว่าภาษาจีนมากที่สุด ดังตัวอย่างร้านขายของชำ ตำบลเบตง

“บันฮวด” [19]

คำว่า “บัน” เป็นคำภาษาจีน มาจากคำว่า “wánshì” พจนานุกรมจีน - ไทย [13] ให้ความหมายไว้ว่า งานเสร็จสิ้นเป็นมงคล

คำว่า “ฮวด” เป็นคำภาษาจีน มาจากคำว่า “fācái” พจนานุกรมจีน - ไทย [13] ได้ให้ความหมายไว้ว่า ร่ำรวย

คำว่า “บันฮวด” หมายถึง ร่ำรวยเงินทอง กิจการประสบความสำเร็จ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อในการตั้งชื่อร้านค้าที่มีความหมายดี เป็นสิริมงคลส่งผลให้กิจการประสบความสำเร็จ มีความร่ำรวยทรัพย์สินเงินทอง

2.2 สองภาษา

ร้านค้าที่ตั้งชื่อโดยใช้โครงสร้างสองภาษามีจำนวน 6 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 5.45 ทั้งนี้พบโครงสร้างภาษาไทย + ภาษาอังกฤษมากที่สุด ดังตัวอย่างร้านอาหารและเครื่องดื่ม ตำบลไยเยอร์เวง

“นมพี + บราวน์” [20]

คำว่า “นม” เป็นคำภาษาไทย พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [4] ให้ความหมายไว้ว่า นำนม

คำว่า “พี” เป็นคำภาษาไทย พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [4] ให้ความหมายไว้ว่า ผู้ร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกันและเกิดก่อน, ผู้ที่มีศักดิ์เสมอพี, คำนำหน้าชื่อคนที่มีอายุคราวพีหรือมีศักดิ์เสมอพี

คำว่า “บราวน์” มาจากภาษาอังกฤษคำว่า “brownie” พจนานุกรมอังกฤษ - ไทย [9] ได้ให้ความหมายไว้ว่า ขนมเค้กช็อกโกแลตใส่ถั่วขึ้นเล็ก ๆ

ชื่อร้านค้าดังกล่าวปรากฏภาษาไทยคำว่า “นม” ซึ่งเป็นคำที่เหมาะสมกับลักษณะกิจการ เนื่องจากร้านค้าจำหน่ายขนมไม่มูก และคำว่า “พี” แสดงให้เห็นถึงการนับเครือญาติ ส่วนคำว่า “บราวน์” เป็นชื่อลูกของเจ้าของกิจการที่เป็นคนรุ่นใหม่ ซึ่งนิยมตั้งชื่อลูกภาษาอังกฤษมากขึ้น เพราะทำให้ดูทันสมัย

2.3 สามภาษา

ร้านค้าที่ตั้งชื่อโดยใช้โครงสร้างสามภาษามีจำนวน 3 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.73 ทั้งนี้พบโครงสร้างภาษาอาหรับ + ภาษาจีน + ภาษาไทยมากที่สุด ดังตัวอย่างร้านอาหารและเครื่องดื่ม ตำบลไยเยอร์เวง

“ตัสนีน + ก้วยเตี่ยว + โอ่ง” [21]

คำว่า “ตัสนีน” จากการสัมภาษณ์เจ้าของกิจการ [21] พบว่าคำดังกล่าวมาจากภาษาอาหรับ หมายถึง น้ำพุบนสวรรค์

คำว่า “ก้วยเตี่ยว” มาจากภาษาจีนคำว่า “guǎ tiǎo” พจนานุกรมพจนานุกรมไทย - จีน [13] ได้ให้ความหมายไว้ว่า เส้นไหมใหญ่ที่ทำด้วยแป้ง

คำว่า “โอ่ง” เป็นคำภาษาไทย พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [4] ได้ให้ความหมายไว้ว่า ภาชนะสำหรับชั่งน้ำ ก้นสอบเล็กน้อย ปากกว้าง มีขนาดต่าง ๆ กัน, บางทีก็เรียกว่า ตุ่ม

ชื่อร้านค้าดังกล่าวปรากฏภาษาอาหรับคำว่า “ตัสนีน” ซึ่งเป็นชื่อของบุตรสาวของเจ้าของกิจการที่เป็นคนไทยมุสลิม ส่วนภาษาจีนและภาษาไทยคำว่า “ก้วยเตี่ยวโอ่ง” เป็นคำที่มีความหมายสื่อถึงลักษณะกิจการว่าร้านจำหน่ายก้วยเตี่ยว โดยนำน้ำซุบใส่ในโอ่ง

2.4 สี่ภาษา

ร้านค้าที่ตั้งชื่อโดยใช้โครงสร้างสี่ภาษามีจำนวน 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 0.91 ทั้งนี้พบภาษาเขมร + ภาษาไทย + ภาษามลายู + ภาษาบาลี - สันสกฤต + ภาษาไทย มากที่สุด ดังตัวอย่างร้านอาหารและเครื่องดื่ม ตำบลเบตง

“เจริญ + ข้าวมันไก่ + เบตง + พันธุ์ + แท้” [22]

คำว่า “เจริญ” มาจากภาษาเขมร พจนานุกรมคำยืมภาษาเขมรในภาษาไทย [5] ได้ให้ความหมายไว้มาก

คำว่า “ข้าวมันไก่” เป็นคำภาษาไทย พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [4] ให้ความหมายไว้ว่า ข้าวเจ้าหุงด้วยน้ำต้มกระดูกไก่โดยหุงแบบไม่เช็ดน้ำ กินกับไก่ตอนต้มหั่นเป็นชิ้น มีเต้าเจี้ยว ซิงแก่ และพริกน้ำส้มหรือซีอิ๊วเป็นน้ำจิ้ม

คำว่า “เบตง” มาจากภาษามลายูคำว่า “buluh” พจนานุกรมมาเลย์ – ไทย [23] ให้ความหมายไว้ว่า ไม้ ไม้ไผ่ชนิดต่าง ๆ

คำว่า “พันธุ์” มาจากภาษาบาลี - สันสกฤต พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [4] ให้ความหมายไว้ว่า เชื้อ

คำว่า “แท้” เป็นคำภาษาไทย พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [4] ให้ความหมายไว้ว่า ล้วน ๆ, ไม่มีอะไรเจือปน, เช่น เทียนขี้ผึ้งแท้, ไม่ปลอม, ไม่เทียม

ชื่อร้านค้าดังกล่าวปรากฏภาษาเขมรคำว่า “เจริญ” ซึ่งเป็นคำที่แสดงถึงความเป็นสิริมงคลต่อกิจการที่มีความเจริญรุ่งเรือง ส่วนภาษาไทย ภาษามลายู และภาษาบาลี - สันสกฤตคำว่า “ข้าวมันไก่เบตงพันธุ์แท้” เป็นคำที่สื่อความหมายถึงลักษณะกิจการที่จำหน่ายข้าวมันไก่เบตงพันธุ์แท้ที่เป็นเมนูหลักของร้าน

3. กลวิธีการตั้งชื่อร้านค้าทางความหมาย

ผลการศึกษาชื่อร้านค้าทั้งหมดจำนวน 110 ชื่อ ผู้วิจัยพบว่ากลวิธีการตั้งชื่อร้านค้า สามารถจำแนกได้ 8 กลุ่มความหมาย โดยพิจารณาจากความหมายของคำที่นำมาตั้งชื่อร้าน ดังนี้

3.1 ชื่อหรือนามสกุลบุคคล

ชื่อหรือนามสกุลบุคคล คือ การนำชื่อจริง ชื่อเล่น นามสกุล ของเจ้าของกิจการ หรือบุคคลในครัวมาตั้งชื่อร้านค้า ร้านค้าที่นำชื่อหรือนามสกุลมาตั้งชื่อ พบจำนวน 60 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 30.93 ดังตัวอย่างร้านเสื้อผ้า ตำบลเบตง

“ยงสิน” [24]

ชื่อร้านดังกล่าว เป็นชื่อจริงเจ้าของกิจการคนแรก การที่เจ้าของกิจการนำชื่อของตนมาตั้งชื่อร้านค้า อาจเป็นเพราะต้องการให้ผู้บริโภคทราบชื่อเจ้าของกิจการ และเป็นคำที่มีความหมายดี จึงนำมาตั้งเป็นชื่อร้านค้า

3.2 ลักษณะกิจการ

ลักษณะกิจการ คือ การนำประเภทของสินค้าที่จำหน่ายมาตั้งชื่อร้านค้า ร้านค้าที่นำลักษณะกิจการมาตั้งชื่อพบจำนวน 78 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 40.21 ดังตัวอย่างร้านยารักษาโรค ตำบลเบตง

“สินฟาร์มาซี” [25]

ชื่อร้านดังกล่าวคำว่า “ฟาร์มาซี” เป็นลักษณะกิจการ พจนานุกรมอังกฤษ - ไทย [9] ได้ให้ความหมายไว้ว่า ร้านขายยา การเจ้าของกิจการนำลักษณะกิจการมาตั้งชื่อร้านค้า เพื่อต้องการบ่งบอกว่าร้านค้านำยารักษาโรค

3.3 ความเป็นสิริมงคล

ความเป็นสิริมงคล พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [3] ได้ให้ความหมายไว้ว่า เหตุที่นำมาซึ่งความเจริญ สิ่งซึ่งถือว่าเป็นสิริและความเจริญมาสู่และป้องกันไม่ให้เกิดสิ่งที่ไม่ดีร้ายมากล้ากราย ร้านค้าที่นำความเป็นสิริมงคลมาตั้งชื่อ พบจำนวน 25 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 12.89 ดังตัวอย่างร้านเครื่องใช้ไฟฟ้า ตำบลเบตง

“K.M. อีเล็คทรอนิกส์” [26]

คำว่า “K.M.” มาจากคำว่า “กวมหมิง” จากการสัมภาษณ์เจ้าของกิจการ [26] คำดังกล่าวเป็นคำภาษาจีนกลางได้ให้ความหมายคำดังกล่าวไว้ว่า แสงสว่าง ซึ่งสะท้อนให้เห็นการตั้งชื่อร้านค้าให้กิจการมีแสงสว่างนำกิจการไปสู่ความเจริญ

3.4 ทำเลที่ตั้ง

ร้านค้าที่นำทำเลที่ตั้งมาตั้งชื่อ พบจำนวน 16 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 8.25 ดังตัวอย่างร้านของชำ ตำบล
ตานะแมเราะ

“เจ้หลินบ่อน้ำร้อน” [27]

ชื่อร้านค้าดังกล่าวคำว่า “บ่อน้ำร้อน” คือชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ในตำบลตานะแมเราะ การที่เจ้าของ
กิจการชื่อนำทำเลที่ตั้งมาตั้งชื่อร้านค้า อาจเป็นเพราะต้องการบ่งบอกถึงทำเลที่ตั้งว่าอยู่ที่บ่อน้ำร้อน

3.5 ความสัมพันธ์ในครอบครัวหรือหุ้นส่วน

ความสัมพันธ์ในครอบครัวหรือหุ้นส่วน คือ การนำคำมีความหมายสื่อถึงความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว
หรือหุ้นส่วนของร้านค้าที่นำความสัมพันธ์มาตั้งชื่อ พบจำนวน 3 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 1.55 ดังตัวอย่างร้านยารักษาโรค
ตำบลเบตง

“ฮกเซนจั่น” [28]

ชื่อร้านค้าดังกล่าวคำว่า “ฮก” พจนานุกรมจีน – ไทย [13] ให้ความหมายไว้ว่า ใหญ่, ใหญ่โต ส่วนคำว่า
“เซน” พจนานุกรมจีน – ไทย [13] ให้ความหมายไว้ว่า ช่วยเหลือ เกื้อกูล และคำว่า “จั่น” พจนานุกรมจีน – ไทย
[13] ให้ความหมายไว้ ในวงตระกูล ซึ่งเจ้าของกิจการ [28] ได้ให้ความหมายไว้ว่าการช่วยเหลือกันในครอบครัว จึง
สะท้อนให้เห็นถึงความสามัคคีของคนในครอบครัว

3.6 บุคลิกการบริการ

บุคลิกการบริการ คือ การนำคำที่สื่อความหมายถึงการบริการของเจ้าของกิจการที่มีต่อผู้บริโภค ร้านค้าที่นำ
บุคลิกการบริการมาตั้งชื่อ พบจำนวน 8 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 4.12 ดังตัวอย่างร้านอาหารและเครื่องดื่ม: ตำบลเบตง

“ยิ้ม ยิ้ม บะหมี่เกี๊ยว” [29]

ชื่อร้านค้าดังกล่าวคำว่า “ยิ้ม ยิ้ม” พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [4] ได้ให้ความหมาย
ไว้ว่า แสดงให้ปรากฏว่าชอบใจ เป็นการบ่งบอกถึงบุคลิกเจ้าของร้านที่มีความยิ้มแย้ม ทำให้เห็นถึงความเป็นกันเอง
ระหว่างเจ้าของกิจการกับผู้บริโภค

3.7 บ้านเลขที่

ร้านค้าที่นำบ้านเลขที่มาตั้งชื่อ พบจำนวน 2 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 1.03 ดังตัวอย่างร้านเครื่องใช้ไฟฟ้า
ตำบลเบตง

“107 ไฮเทค” [30]

ชื่อร้านค้าดังกล่าวคำว่า “107” คือบ้านเลขที่ บ่งบอกตำแหน่งที่ตั้งของร้านค้าว่าอยู่บ้านเลขที่ 107

3.8 สัญลักษณ์

สัญลักษณ์ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [3] ให้ความหมายไว้ว่า สิ่งที่กำหนดนิยามกันขึ้น
เพื่อให้ใช้หมายความแทนอีกสิ่งหนึ่ง ร้านค้าที่นำสัญลักษณ์มาตั้งชื่อ พบจำนวน 2 ชื่อ คิดเป็น ร้อยละ 1.03 ดัง
ตัวอย่างร้านอุปกรณ์การเกษตร ตำบลเบตง

“นนทรีการเกษตร” [31]

จากการสัมภาษณ์เจ้าของกิจการ [31] พบว่าคำว่า “นนทรี” คือต้นไม้ที่เป็นสัญลักษณ์ของ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ การที่เจ้าของกิจการนำคำว่า “นนทรี” มาตั้งชื่อร้านค้า เพราะทำให้นักถึง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ตนเคยศึกษา

4. โครงสร้างของกลวิธีการตั้งชื่อร้านค้า

การศึกษาโครงสร้างการตั้งชื่อร้านค้าในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ผู้วิจัยจำแนกโครงสร้างการตั้งชื่อโดยพิจารณาจากลักษณะทางความหมายที่ประกอบในชื่อร้านค้า พบโครงสร้างดังนี้

4.1 โครงสร้างที่มีองค์ประกอบหนึ่งส่วน

ร้านค้าที่ตั้งชื่อโดยใช้โครงสร้างที่มีองค์ประกอบหนึ่งส่วนมีจำนวน 14 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 12.73 ทั้งนี้พบว่ามีการนำชื่อหรือนามสกุลบุคคลมาตั้งชื่อมากที่สุด ดังตัวอย่างร้านเสื้อผ้า ตำบลเบตง

“รุ่งรัตน์” [32]

คำว่า “รุ่งรัตน์” เป็นชื่อลูกสาวของเจ้าของกิจการ เพราะลูกคือบุคคลสำคัญของพ่อและแม่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นความสำคัญของคนในครอบครัว และอาจสะท้อนให้เห็นถึงการสืบทอดมรดก

4.2 โครงสร้างที่มีองค์ประกอบสองส่วน

ร้านค้าที่ตั้งชื่อโดยใช้โครงสร้างที่มีองค์ประกอบสองส่วนมีจำนวน 33 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 30 ทั้งนี้พบว่ามีการนำชื่อหรือนามสกุลบุคคล + ลักษณะกิจการมาตั้งชื่อมากที่สุด ดังตัวอย่างเครื่องใช้ไฟฟ้า ตำบลเบตง

“ประจักษ์ + การไฟฟ้า” [33]

คำว่า “ประจักษ์” เป็นชื่อพ่อของเจ้าของกิจการ อาจต้องการบ่งบอกกิจการนี้เป็นของตน และเพื่อให้ผู้บริโภคทราบชื่อเจ้าของกิจการ

คำว่า “การไฟฟ้า” เป็นการบ่งบอกถึงลักษณะกิจการ เพื่อต้องการบอกว่าร้านค้าจำหน่ายเครื่องใช้ไฟฟ้า

4.3 โครงสร้างที่มีองค์ประกอบสามส่วน

ร้านค้าที่ตั้งชื่อโดยใช้โครงสร้างที่มีองค์ประกอบสามส่วนมีจำนวน จำนวน 2 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 1.82 ทั้งนี้พบว่ามีการนำชื่อหรือนามสกุลบุคคล + ความเป็นสิริมงคล + ลักษณะกิจการมาตั้งชื่อมากที่สุด ดังตัวอย่างร้านเครื่องไหว้สังฆทาน ตำบลเบตง

“หลี + หลง + สังฆภัณฑ์” [34]

คำว่า “หลี” จากการสัมภาษณ์เจ้าของกิจการ [34] พบว่ามาจากนามสกุล “แซ่หลี” การใช้นามสกุลตั้งชื่อร้านค้าจึงสะท้อนให้เห็นว่าเป็นกิจการของครอบครัว

คำว่า “หลง” จากการสัมภาษณ์เจ้าของกิจการ [34] คำดังกล่าวเป็นคำภาษาจีนกลาง หมายความว่า เจริญ เจริญรุ่งเรือง เป็นการบ่งบอกความเป็นสิริมงคลของร้านให้มีความเจริญรุ่งเรือง

คำว่า “สังฆภัณฑ์” เป็นการบ่งบอกถึงลักษณะกิจการ เพื่อต้องการบอกว่าร้านค้าจำหน่ายเครื่องไหว้สังฆทาน

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาภาษาที่ใช้ตั้งชื่อร้านค้า ในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ผลปรากฏดังนี้

1. ที่มาของภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อร้านค้า ผู้วิจัยพบว่าการใช้ภาษาบาลี - สันสกฤตในการตั้งชื่อร้านค้ามากที่สุด ซึ่งมีความแตกต่างกับผลการศึกษาของ ลัดดาวัลย์ ศิริเมฆ [35] ศึกษาเรื่องแนวโน้มในการตั้งชื่อร้านค้าในเขตเทศบาลนครขอนแก่น และนควัฒน์ สาเร [36] ศึกษาเรื่องร้านค้าในจังหวัดปัตตานี : ความสัมพันธ์ระหว่างชื่อร้านค้ากับวิถีชีวิตในชุมชน ซึ่งพบว่า มีการใช้ภาษาไทยในการตั้งชื่อร้านค้ามากที่สุด แต่การศึกษาภาษาที่ใช้ตั้งชื่อร้านค้า ในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา นิยมใช้ภาษาบาลี - สันสกฤตมากที่สุด เพราะการรับอิทธิพลทางศาสนาพุทธ ซึ่งศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ จึงทำให้นิยมใช้ภาษาบาลี - สันสกฤตในชื่อร้านค้า

2. โครงสร้างของภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อร้านค้า ผู้วิจัยพบการตั้งชื่อร้านค้าโดยใช้โครงสร้างภาษาเดียวที่มากที่สุด ได้แก่ ภาษาจีน เพราะคนในเขตพื้นที่อำเภอเบตงมีคนไทยเชื้อสายจีนประกอบกิจการร้านค้ามากที่สุด โดยเฉพาะ

ในเขตเทศบาลตำบลเบตง จึงสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมทางเชื้อชาติที่ได้รับอิทธิพลภาษาจีนเข้ามาใช้ในภาษาไทย นอกจากนี้ยังมีการใช้ภาษาอังกฤษรองลงมาอันดับสอง ซึ่งคำส่วนใหญ่เป็นคำที่มีความหมายสื่อถึงลักษณะกิจการ และเป็นคำสะท้อนให้เห็นถึงการตั้งชื่อร้านค้าที่มีความทันสมัย

3. กลวิธีการตั้งชื่อร้านค้า ผู้วิจัยพบร้านค้าที่นำลักษณะกิจการมาตั้งชื่อมากที่สุดสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ลัดดาวัลย์ ศิริเมฆ [35] ที่ศึกษาแนวโน้มในการตั้งชื่อร้านค้าในเขตเทศบาลนครขอนแก่น พบว่าลักษณะกิจการเป็นกลวิธี ที่นิยมนำมาใช้ในการตั้งชื่อมากที่สุด ปัจจัยที่มีการนำลักษณะกิจการมาตั้งชื่อร้านค้ามากที่สุดเพราะเจ้าของกิจการต้องการ บ่งบอกประเภทของสินค้าที่ร้านจำหน่ายให้ผู้บริโภคทราบจึงทำให้พบการใช้ลักษณะกิจการปรากฏในชื่อร้านแทบทุกชื่อ

4. โครงสร้างของกลวิธีการตั้งชื่อร้านค้า ผู้วิจัยพบว่าโครงสร้างที่นิยมนำมาตั้งชื่อ คือ ชื่อหรือนามสกุลบุคคล กับลักษณะกิจการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นกวัฒน์ สาระ [36] ที่ศึกษาร้านค้าในจังหวัดปัตตานี : ความสัมพันธ์ระหว่างชื่อร้านค้ากับวิถีชีวิตในชุมชน พบว่าโครงสร้างที่พบมากที่สุดคือการใช้ชื่อหรือนามสกุลบุคคลกับลักษณะ กิจการมาชื่อร้านค้า ปัจจัยที่มีการใช้ชื่อหรือนามสกุลบุคคลกับลักษณะกิจการมาตั้งชื่อร้านค้ามากที่สุด เพราะสามารถสื่อ ความหมายได้ทั้งชื่อเจ้าของกิจการและประเภทของสินค้าที่จำหน่ายให้ผู้บริโภคได้ทราบ

5. การตั้งชื่อร้านค้าในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมแตกต่างกันทางเชื้อชาติของ คนไทยพุทธ คนไทยมุสลิม และคนไทยเชื้อสายจีน ที่มีการใช้ภาษาในการตั้งชื่อร้านค้าที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะคนไทย เชื้อสายจีนที่นำคำภาษาจีนมาตั้งชื่อร้านค้า และคนไทยมุสลิมได้มีการนำภาษาอาหรับหรือภาษามลายูมาใช้ในการตั้งชื่อ ร้านค้า ซึ่งการตั้งชื่อร้านค้าของคนทั้ง 3 กลุ่ม จึงสะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายทางภาษา นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็น ถึงความเชื่อในการตั้งชื่อร้านค้าที่มีความหมายดี เป็นสิริมงคลต่อกิจการที่อาจส่งผลให้กิจการมีความเจริญก้าวหน้า ประสบความสำเร็จ มีความร่ำรวยทรัพย์สินเงินทอง

6. ร้านค้าในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา มีการประกอบกิจการร้านอาหารและเครื่องดื่มมากที่สุด ซึ่งการตั้งชื่อร้านอาหารและเครื่องดื่มส่วนใหญ่ มีการตั้งชื่อร้านค้าโดยนิยมใช้คำว่า “โภชนา” เป็นคำที่มีความหมายสื่อถึง ลักษณะกิจการว่าร้านนี้จำหน่ายอาหาร ลักษณะกิจการที่พบรองลงมาคือร้านเสื้อผ้า การตั้งชื่อโดยนิยมใช้คำว่า “บูติก” เพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะกิจการ โดยการใช้คำยืมภาษาฝรั่งเศส ซึ่งอาจแสดงให้เห็นถึงการตั้งชื่อร้านค้าที่มีความทันสมัย

เอกสารอ้างอิง

- [1] นุรซีดา เพอแผลละ, นิวัตน์ สวัสดิ์แก้ว และวีระศักดิ์ เพอแผลละ. (2558). “เบตง: วิถีสู่ความแข็งแกร่ง,” สถาบัน พระปกเกล้า. 13 (2), 58 – 50.
- [2] นิคม เขาลาด. (2539). ประสาไทย. กรุงเทพฯ : ณ คม.
- [3] ขหวี แซ่ฉั่น (ผู้ให้สัมภาษณ์), พรพิมล พรหมมาลา (ผู้สัมภาษณ์), ร้านเป็บ ถนนจันทโรทัย ตำบลเบตง อำเภอ เบตง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2562.
- [4] ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- [5] ทนาวิ เชมธารากุล (ผู้ให้สัมภาษณ์), พรพิมล พรหมมาลา (ผู้สัมภาษณ์), ร้านภัคดีโภชนา ถนนภัคดีดำรง ตำบลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2562.
- [6] พันธุ์ทิพย์ ชโนทาหรณ์ (ผู้ให้สัมภาษณ์), พรพิมล พรหมมาลา (ผู้สัมภาษณ์), ร้านจงเจริญ ถนนเทศบาลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2562.
- [7] ศานติ ภัคดีคำ. (2549). **พจนานุกรมคำยืมภาษาเขมรในภาษาไทย ฉบับฉลองครบรอบ 55 ปี การสถาปนา ความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-กัมพูชา**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- [8] อริสา ชุมรักษา (ผู้ให้สัมภาษณ์), พรพิมล พรหมมาลา (ผู้สัมภาษณ์), ร้านพริสไต์ ถนนธรรมวิถี ตำบลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2562.
- [9] พ. เสถบุตร. (2548). **พจนานุกรมอังกฤษ – ไทย**. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชันส์.

- [10] จิตติชาญาณ อริยชาญเลิศสกุล (ผู้ให้สัมภาษณ์), พรพิมล พรหมมาลา (ผู้สัมภาษณ์), ร้านฮอตสปริงคาเฟ่ ตำบล
ตาดานะแม่ระมาด อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2562.
- [11] Vladimir Demchenko. (2559). ภาษาฝรั่งเศสพจนานุกรมภาษาไทย. (เวอร์ชัน 2.0.46) [แอปพลิเคชัน].
- [12] อรุณ นองเจริญ (ผู้ให้สัมภาษณ์), พรพิมล พรหมมาลา (ผู้สัมภาษณ์), ร้านชินชิน ตำบลตาดานะแม่ระมาด
อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2562.
- [13] เจริญชัย เจริญมรเมธ. (2545). พจนานุกรมจีน-ไทย ฉบับใหม่ (ฉบับพิมพ์หนังสือตัวเต็ม). กรุงเทพฯ : รวมสาส์น.
- [14] บุศรา ชารี (ผู้ให้สัมภาษณ์), พรพิมล พรหมมาลา (ผู้สัมภาษณ์), ร้านบุหลันพาณิชย์ ตำบลอัยเยอร์เวง
อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2562.
- [15] อาชิช บิน มุฮัมมัด อีซา. (2551). พจนานุกรมภาษามลายู – ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : อักษรวัฒนา.
- [16] ลัยลา โต๊ะโซ๊ะ (ผู้ให้สัมภาษณ์), พรพิมล พรหมมาลา (ผู้สัมภาษณ์), ร้านลัยลาแฉก๊วยนอมสด ตำบลอัยเยอร์เวง
อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2562.
- [17] อโณทัย ยงวิริยกุล (ผู้ให้สัมภาษณ์), พรพิมล พรหมมาลา (ผู้สัมภาษณ์), ร้านยงแสงอะไหล่ ถนนสุขยางค์
ตำบลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2562.
- [18] สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2551). อะไหล่. กรุงเทพฯ : สำนักงานราชบัณฑิตยสภา สืบค้นเมื่อ 13 มกราคม
2563, จาก <http://www.royin.go.th/?knowledges>.
- [19] อุไรวรรณ แซ่เอี้ย (ผู้ให้สัมภาษณ์), พรพิมล พรหมมาลา (ผู้สัมภาษณ์), ร้านบ้านฮวด ถนนสุขยางค์ ตำบลเบตง
อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2562.
- [20] อังคณา อินทะเสน (ผู้ให้สัมภาษณ์), พรพิมล พรหมมาลา (ผู้สัมภาษณ์), ร้านนมพิบราวนี่ ตำบลอัยเยอร์เวง
อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2562.
- [21] มาริแย สีนู้ (ผู้ให้สัมภาษณ์), พรพิมล พรหมมาลา (ผู้สัมภาษณ์), ร้านตัสนินก้วยเตี่ยวโอง ตำบลอัยเยอร์เวง
อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2562.
- [22] พรเทพ เพิ่มพรรษา (ผู้ให้สัมภาษณ์), พรพิมล พรหมมาลา (ผู้สัมภาษณ์), ร้านเจริญข้าวมันไก่เบตงพันธุ์แท้ ถนน
สุขยางค์ ตำบลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2562.
- [23] วิเชียร ตันตระกูล. (2550). พจนานุกรมมลายู-ไทย ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [24] สุวัฒน์ ลีตระกูล (ผู้ให้สัมภาษณ์), พรพิมล พรหมมาลา (ผู้สัมภาษณ์), ร้านยงสิน ถนนเทศบาลจินดา ตำบลเบตง
อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2562.
- [25] เปรม โกศลวิทยากร (ผู้ให้สัมภาษณ์), พรพิมล พรหมมาลา (ผู้สัมภาษณ์), ร้านสินฟาร์มมาชี ถนนธรรมวิถี
ตำบลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2562.
- [26] สุรัชย์ ทิมพวงทอง (ผู้ให้สัมภาษณ์), พรพิมล พรหมมาลา (ผู้สัมภาษณ์), ร้าน K.M. อิเล็กทรอนิกส์ ถนนสุขยางค์
ตำบลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2562.
- [27] พินธินี นวลเจริญ (ผู้ให้สัมภาษณ์), พรพิมล พรหมมาลา (ผู้สัมภาษณ์), ร้านเจ็ทลินบ่อน้ำร้อน ตำบลตาดานะ
แม่ระมาด อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2562.
- [28] สมพล จงศิริวรรณชัย (ผู้ให้สัมภาษณ์), พรพิมล พรหมมาลา (ผู้สัมภาษณ์), ร้านฮกเซนจัน ถนนสุขยางค์
ตำบลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2562.
- [29] วลัยภรณ์ ห่อวงศ์สกุล (ผู้ให้สัมภาษณ์), พรพิมล พรหมมาลา (ผู้สัมภาษณ์), ร้านยิ้ม ยิ้ม บะหมี่เกี๊ยว ถนน
จันทโรทัย ตำบลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2562.
- [30] วรณลชา ผาติสุขถาวร (ผู้ให้สัมภาษณ์), พรพิมล พรหมมาลา (ผู้สัมภาษณ์), ร้าน107 ไฮเทค ถนนจันทโรทัย
ตำบลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2562.
- [31] วิชาญ เลี้ยงพันธุ์สกุล (ผู้ให้สัมภาษณ์), พรพิมล พรหมมาลา (ผู้สัมภาษณ์), ร้านนนทรีการเกษตร ถนนสุขยางค์
ตำบลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2562.

- [32] บุญนาค วรณโวหาร (ผู้ให้สัมภาษณ์), พรพิมล พรหมมาลา (ผู้สัมภาษณ์), ร้านรุ่งรัตน์ ถนนเทศบาลนครขอนแก่น ตำบลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2562.
- [33] ปกครอง จ้องสุวรรณ (ผู้ให้สัมภาษณ์), พรพิมล พรหมมาลา (ผู้สัมภาษณ์), ร้านประจักษ์การไฟฟ้า ถนนสุขยางค์ ตำบลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2562.
- [34] วิชัย ดีชนแดน (ผู้ให้สัมภาษณ์), พรพิมล พรหมมาลา (ผู้สัมภาษณ์), ร้านหลี่หลงสังฆภัณฑ์ ถนนตันฉวีระ ตำบลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2562.
- [35] ลัดดาวัลย์ ศรีเมฆ. (2541). *แนวนิยมในการตั้งชื่อร้านค้าในเขตเทศบาลนครขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- [36] นกวัฒน์ สาระ. (2550). *การตั้งชื่อร้านค้าในจังหวัดปัตตานี : ความสัมพันธ์ระหว่างร้านค้ากับวิถีชีวิตในชุมชน*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอพระพรหมและอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช
Village Naming Techniques in Phraphrom District and Lansaka District of
Nakhon Si Thammarat Province

สิริกุล คาบุตร¹* อนันต์ อารีพงษ์² และศรีอังคาร ถาวโรฤทธิ์³
Sirikul Kabute¹* Anan Areepong² and Sriangkan Tawarorit³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาที่มาของการตั้งชื่อหมู่บ้าน และลักษณะของภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อหมู่บ้าน ผลการศึกษาพบชื่อหมู่บ้านทั้งหมดจำนวน 70 ชื่อ และการตั้งชื่อหมู่บ้าน มีที่มาทั้งหมด 9 ที่มา ได้แก่ 1) ลักษณะทางภูมิศาสตร์ 2) ชื่อพืช 3) ลักษณะสิ่งก่อสร้าง 4) ชื่อบุคคลสำคัญ 5) บอกขนาด 6) เหตุการณ์ 7) อาชีพ 8) ความร่วมมือของคนในชุมชน และ 9) อื่น ๆ โดยโครงสร้างของชื่อหมู่บ้านจำแนกตามที่มาได้เป็น 2 โครงสร้างคือ โครงสร้างส่วนเดียว และโครงสร้างสองส่วน ผลการศึกษาพบว่า การตั้งชื่อด้วยโครงสร้างส่วนเดียว มีที่มา 7 ที่มา โดยพบว่าชื่อที่มีมาจากลักษณะสิ่งก่อสร้างมีจำนวนมากที่สุด ส่วนการตั้งชื่อด้วยโครงสร้างสองส่วนปรากฏทั้งหมด 26 โครงสร้าง โดยพบว่าชื่อหมู่บ้านที่มีโครงสร้างสองส่วนมีที่มาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ + พืช มากที่สุด ด้านลักษณะของภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อหมู่บ้าน แบ่งเป็น 2 ประเด็นได้แก่ โครงสร้างของคำ และประเภทของภาษา ด้านโครงสร้างของคำแบ่งเป็น คำมูล และคำประสม ผลการศึกษาพบว่า คำประสมมากที่สุด และด้านประเภทของภาษาแบ่งเป็น คำภาษาไทย ได้แก่ คำภาษาไทยมีพยางค์เดียว คำภาษาไทย มี 2 พยางค์ คำภาษาไทย มี 3 พยางค์ และคำภาษาไทย มี 4 พยางค์ คำภาษาต่างประเทศ และคำภาษาไทย กับภาษาต่างประเทศ ผลการศึกษาพบว่า การตั้งชื่อหมู่บ้านใช้คำภาษาไทย จำนวน 2 พยางค์ มากที่สุด

คำสำคัญ : ชื่อหมู่บ้าน ลักษณะของภาษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

Abstract

This research article aimed to investigate how villages were named and the use of language in naming techniques. The study revealed that there were seventy villages altogether and they were named after nine different backgrounds; 1) geographical features, 2) plants, 3) structures and buildings, 4) important people, 5) sizes, 6) situations, 7) profession, 8) public cooperation, and 9) others. The structures of the village name were classified into two types; single structure and double structure. The single - structure village names were from seven backgrounds, most of which were from structures and buildings. For double - structure village names, they were from twenty-six backgrounds and most of them were from geographical features and plants. With regard to form of language use in village naming, it was divided into two areas; word structure and type of language. For word structure, it was classified into basic word and compound word. The study found compound word most. For type of language, it was classified into three groups; Thai word consisting of monosyllable word, two-syllable word, three-syllable word, and four-syllable word, foreign word and Thai-foreign word. The study showed that two-syllable Thai words were used in village naming most.

Keywords: village name, form of language use, Nakhon Si Thammasat province

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² รศ., สาขาวิชาสังคมศาสตร์ สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ นครศรีธรรมราช 80161

³ อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

*Corresponding author: E-mail address : sirikul881@gmail.com

บทนำ

ชื่อหมู่บ้านเป็นวัฒนธรรมทางภาษาอย่างหนึ่งที่สามารถสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ชื่อมักจะเป็นสิ่งแรกที่สะดุดความสนใจ ทั้งนี้เพราะเรามักจะมีความคิดว่าชื่อจะต้องมีลักษณะที่เป็นตัวแทนของสิ่งนั้น หรือบอกอะไรบางอย่างเกี่ยวกับสิ่งนั้น การศึกษาชื่อหมู่บ้านเช่น ชื่อของหมู่บ้านในเขตท้องที่ใดท้องที่หนึ่งจึงน่าสนใจ และน่าจะได้เห็นลักษณะสำคัญ ๆ ของท้องถิ่นนั้น ๆ ที่สะท้อนออกมาจากการใช้ชื่อซึ่งอาจจะเป็นข้อมูลทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ตลอดจนความเชื่อ หรือวัฒนธรรมบางประการของท้องที่ที่ทำให้มองเห็นภาพรวมของท้องถิ่นนั้นได้ [1]

ชื่อหมู่บ้านที่ปรากฏในแต่ละท้องถิ่นนับว่าเป็นการใช้ภาษาที่มีลักษณะสำคัญทางด้านวัฒนธรรม การที่มนุษย์กำหนดให้ภาษาเป็นสัญลักษณ์แทนความหมายแต่ในส่วนของความหมายเป็นองค์ประกอบที่สืบเนื่องมาจากเหตุผลทางวัฒนธรรม ซึ่งแสดงลักษณะเฉพาะของสังคมและยุคสมัย ฉะนั้นการเลือกใช้ถ้อยคำภาษาเพื่อสื่อความหมายในแต่ละกลุ่มสังคมจำต้องเกี่ยวข้องกับด้วยประสบการณ์ ภูมิหลัง และวิถีชีวิตของผู้ใช้ภาษา โดยการตั้งชื่อหมู่บ้านย่อมจะปรากฏวัฒนธรรมให้เห็น [2] ชื่อหมู่บ้านไม่ได้เป็นเพียงสัญลักษณ์เพื่อจำได้หมายรู้เท่านั้นหากแต่ถ้อยคำที่ใช้เรียกชื่อ ตลอดจนเรื่องราวความเป็นมาของชื่อหมู่บ้านที่เล่าสืบต่อกันมาช้านานเป็นเสมือนเครื่องบันทึกเรื่องราวความเป็นมาของท้องถิ่น จึงเป็นข้อมูลที่ช่วยให้ทราบถึงลักษณะเกี่ยวกับวิถีชีวิตของกลุ่มชนในท้องถิ่น ชื่อหมู่บ้านจึงมีลักษณะผสมผสานของนิทานพื้นบ้าน และข้อเท็จจริงในประวัติศาสตร์หลายยุคหลายสมัยไว้ในเรื่องเดียวกัน ชื่อหมู่บ้านที่ปรากฏจึงสะท้อนภูมิปัญญา แนวความคิด ความเชื่อ และวิถีการดำเนินชีวิตที่กลุ่มชนสืบทอดกันมา [3]

อำเภอพระพรหม เดิมเป็นตำบลทางทิศใต้ของอำเภอเมืองนครศรีธรรมราชโดยการรวมตำบลนาพุ ตำบลนาสาร ตำบลท้ายสำเภา และตำบลช้างซ้ายขึ้นเป็นอำเภอพระพรหม ชื่อพระพรหมเป็นชื่อวัดเก่าแก่อายุกว่า 500 ปี วัดนี้มีโบราณวัตถุมากมาย เกี่ยวกับศาสนาพราหมณ์ที่สำคัญมีเทวรูปพระพรหม ชาวบ้านมีความภูมิใจ จึงนำชื่อพระพรหมมาตั้งเป็นชื่อวัดและเป็นชื่ออำเภอดังกล่าว

อำเภอลานสกา เกิดขึ้นจากการรวมตำบลลานสกา ตำบลขุนทะเล ตำบลท่าดี ตำบลกำโลน และตำบลเขาแก้ว ตั้งขึ้นเป็นกิ่งอำเภอเขาแก้ว ต่อมามีการยุบตำบลเขาแก้วรวมกับตำบลลานสกา และเปลี่ยนชื่อเป็นกิ่งอำเภอลานสกา และอำเภอลานสกาตามลำดับคำว่าลานสกา หมายถึงลานที่มีฝูงกาไปรวมกันเป็นประจำ และเล่าต่อไปถึงสมัยพระเจ้าศรีธรรมไตรราชสร้างเมืองที่หาดทรายแก้ว ช่วงนั้นเกิดโรคห่า ผู้คนอพยพสร้างเมืองชั่วคราวในเขตลานสกา ซึ่งบริเวณใกล้เคียงนั้นมีฝูงกาบินมากินศพที่เกิดจากโรคห่า เดิมเรียกที่ตรงนั้นว่า “ลานกา” แล้วเพี้ยนเสียงเป็น “ลานสกา” [4] จึงทำให้ผู้วิจัยศึกษาที่มาของชื่อหมู่บ้านว่ามีความเป็นมาหรือมูลเหตุในการตั้งชื่อนั้น ๆ อย่างไร และทำให้ทราบถึงการเลือกใช้ภาษาว่ามีการเลือกใช้ภาษาใดบ้างมาตั้งเป็นชื่อของหมู่บ้านเช่น ภาษาบาลี สันสกฤต ภาษาเขมร และภาษาอังกฤษ เพราะภาษาเป็นส่วนสำคัญทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในการเลือกใช้คำที่นำมาใช้ในการตั้งชื่อหมู่บ้าน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการตั้งชื่อหมู่บ้านของทั้ง 2 อำเภอ เพราะมีลักษณะทางด้านภูมิศาสตร์ เป็นจุดเด่นซึ่งมีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ เป็นเมืองท่องเที่ยวแบบ green tourism และมีวัฒนธรรมที่หลากหลาย นอกจากนี้การตั้งชื่อหมู่บ้านทำให้เห็นถึงความสำคัญของพื้นที่ว่ามีความสัมพันธ์ต่อผู้คนที่ย้ายมาอยู่ในหมู่บ้านนั้น ๆ ประกอบกับยังไม่มีผู้ใดศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการตั้งชื่อหมู่บ้านของทั้ง 2 อำเภอ ในจังหวัดนครศรีธรรมราชอย่างละเอียด ดังนั้นเพื่อเป็นการเผยแพร่โดยมีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งเป็นประโยชน์ทางด้านวิชาการและได้อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อบอกเล่าที่มาของการตั้งชื่อหมู่บ้านให้แก่คนรุ่นหลังต่อไป ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอพระพรหม และอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อศึกษาที่มาและวิเคราะห์ลักษณะของภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อ และเพื่อเป็นการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่สืบต่อไป

วิธีการวิจัย

การศึกษาการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอพระพรหมและอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและเน้นการศึกษาเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการกำหนดหัวข้อวิจัย กำหนดแหล่งข้อมูลผู้บอกภาษา และเป็นแนวทางในการวิจัย

2) ติดต่อกับผู้ใหญ่วัยบ้าน เพื่อสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ช่วยอำนวยความสะดวกในการออกเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อได้รับความรู้และข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเอกสาร งานวิจัยและบุคลากรแล้ว ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นการศึกษาค้นคว้าใน 4 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูลและผู้บอกภาษา

1.1 แหล่งข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแหล่งข้อมูลทั้ง 2 อำเภอ คืออำเภอพระพรหม และอำเภอ ลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามที่ได้กำหนดไว้ในขอบเขตด้านพื้นที่ โดยชื่อหมู่บ้านที่นำมาวิเคราะห์ในครั้งนี้ได้มาจากการสอบถามผู้ใหญ่วัยบ้านของแต่ละหมู่บ้าน และจากการลงภาคสนามสำรวจข้อมูลเพื่อสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาต่อไป

1.2 ผู้บอกภาษา ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลที่มาของชื่อหมู่บ้านจากผู้บอกภาษา ซึ่งสามารถบอกข้อมูลที่มาของชื่อหมู่บ้านได้ โดยผู้บอกภาษาจะมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1.2.1 เป็นผู้มียุติมาและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่ผู้วิจัยใช้เป็นแหล่งข้อมูล โดยผู้บอกภาษาจะต้องอยู่ในแหล่งพื้นที่มาตั้งแต่กำเนิด

1.2.2 กำหนดอายุผู้บอกภาษาตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป

1.2.3 มีความรู้เกี่ยวกับชื่อหมู่บ้าน สามารถบอกที่มาของชื่อหมู่บ้านได้

1.2.4 เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

2. เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับประวัติชื่อหมู่บ้าน

2.2 อุปกรณ์อื่น ๆ ตามความจำเป็น ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียงจากโทรศัพท์ กล้องถ่ายรูปพร้อมอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการถ่ายรูป เครื่องเขียนต่าง ๆ ที่จำเป็น

3. วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

3.1 กำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น 25 - 30 กันยายน 2562

ระยะที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล 26 ตุลาคม - 6 พฤศจิกายน 2562

ระยะที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลและตรวจสอบข้อมูล 13 พฤศจิกายน 2562 - 12 มีนาคม 2563

3.2 การรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาจำนวน 115 คน ซึ่งใช้แบบสัมภาษณ์สอบถามผู้บอกภาษาและผู้วิจัยบันทึกข้อมูลเพื่อนำมาศึกษาวิเคราะห์

4. วิธีการจัดการกับข้อมูล

4.1 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามประเด็นดังต่อไปนี้

4.1.1 วิเคราะห์ที่มาและความหมายของชื่อหมู่บ้าน โดยพิจารณาจากเอกสารที่รวบรวม

และจากข้อมูลภาคสนาม แล้วนำมาจำแนกประเภทชื่อหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านโดยดูจากที่มาและความหมายของชื่อหมู่บ้าน

4.1.2 วิเคราะห์ชื่อหมู่บ้านตามลักษณะของภาษาที่มีโครงสร้างของคำเป็นคำมูล แบ่งเป็นคำมูล 1 พยางค์ คำมูล 2 พยางค์

4.1.3 วิเคราะห์ลักษณะของภาษาที่มีโครงสร้างของคำเป็นคำประสม แบ่งเป็น คำประสมทั่วไป คำประสมที่เป็นคำสมาส

4.1.4 วิเคราะห์ประเภทของภาษา แบ่งเป็น คำที่มาจากภาษาไทย คำที่มาจากภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

4.2 ระเบียบวิธีวิจัย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

4.3 วิธีเสนอผลการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

4.4 บทคัดย่อ บทสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

การตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอพระพรหม และอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งหมด 70 ชื่อมีที่มาและลักษณะภาษาในการตั้งชื่อ รายละเอียดมีดังนี้

1. ที่มาของการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอพระพรหม และอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ในการศึกษาที่มาของชื่อหมู่บ้าน ผู้วิจัยจำแนกการศึกษาเป็น 2 ประเด็นคือ 1) ที่มาของชื่อหมู่บ้าน 2) โครงสร้างของชื่อหมู่บ้าน ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1.1 ที่มาของการตั้งชื่อหมู่บ้าน

ที่มาของการตั้งชื่อหมู่บ้าน ในอำเภอพระพรหม และอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่ามี 9 ที่มา ได้แก่

1.1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์

ชื่อหมู่บ้านที่พิจารณาที่มาโดยแสดงลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เป็นทุ่งนา ป่า ลุ่ม สันเขา ไร่ ไร่นา เป็นต้น พบ 24 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 16.8

ตัวอย่าง “บ้านป่าสัก” ผู้บอกภาษาเล่าว่า บ้านป่าสักมีที่มาจากต้นสัก กล่าวว่าบ้านป่าสักสมัยก่อนมีต้นสักมาก ทั้งไม้สักเดือน ไม้สักเต็ม โดยไม้สักที่กล่าวมานี้เป็นไม้สักบ้านทั้งหมด ไม่ใช่ไม้สักที่อยู่ในป่า หมู่บ้านนี้จึงได้ชื่อว่า บ้านป่าสัก (อำเภอพระพรหม)

“บ้านปายาง” ผู้บอกภาษาเล่าว่า เมื่อก่อนพื้นที่แห่งนี้มีต้นยางมาก เรียกได้ว่าเป็นปายาง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเป็นยางหน้าพราน ยางโบราณ ชาวบ้านจึงเรียกกันว่าบ้านปายาง (อำเภอพระพรหม)

“บ้านลุ่มเตย” ผู้บอกภาษาเล่าว่า สถานที่นี้เป็นลุ่มจึงทำให้มีต้นเตยงอกออกมาเป็นจำนวนมาก ชาวบ้านเรียกต้นเตยนั้นว่า เตยป่า เพราะมีใบที่ใหญ่ ยาว และเรียวยาว ที่แห่งนี้จึงเรียกกันว่า ลุ่มเตย หรือบ้านลุ่มเตย (อำเภอลานสกา)

1.1.2 ชื่อพืช

พืชพรรณ ต้นไม้ต่าง ๆ เป็นสิ่งที่พบเห็นได้ทุกพื้นที่ บางพื้นที่ในอดีตจะมีป่าและต้นไม้เป็นจำนวนมาก ก่อนที่จะเปลี่ยนมาเป็นตึก อาคารและบ้านเรือนที่เห็นกันอยู่ในปัจจุบัน การเรียกชื่อบริเวณนั้น ๆ จึงมักจะหาจุดที่เป็นพื้นที่สำคัญ และเข้าใจร่วมกันมาก่อนในอดีต การนำชื่อพืชหรือต้นไม้มาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้านอาจเป็นเพราะมีการเรียกติดปากตามกันมาจากอดีต ปัจจุบันพืชเหล่านั้นอาจสูญหายไปจากพื้นที่หรือหลงเหลือให้เห็นไม่กี่ต้นเท่านั้น พบ 9 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 6.3

ตัวอย่าง “บ้านสาคุ” ผู้บอกภาษาเล่าว่า การตั้งชื่อนี้เพราะที่บ้านนี้ต้นสาคุมาก ชาวบ้านเรียกว่าป่าสาคุ ป่าสาคุ มีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ ปัจจุบันยังมีต้นสาคุให้เห็นอยู่บ้างแต่น้อย (อำเภอพระพรหม)

1.1.3 ลักษณะสิ่งก่อสร้าง

สิ่งก่อสร้างเป็นสิ่งที่มนุษย์ได้ประกอบสร้างขึ้นมาเป็นอาคาร หรือบ้านเรือนเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน หรือเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มี 3 ลักษณะ ได้แก่ ก่อสร้างด้วยอิฐ หรือปูนซีเมนต์ เช่น วัดห้วย ก่อสร้างด้วยการแปรรูปจากไม้ เช่น ศาลา เรือ เป็นต้น ก่อสร้างด้วยการขุดดินทำเป็นโคกเนินสูงเพื่อเป็นที่หลบภัย การนำชื่อสิ่ง

มนุษย์ได้สร้างขึ้นมามาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้าน อาจเป็นเพราะสิ่งก่อสร้างเหล่านั้นมีความสำคัญต่อหมู่บ้าน อาจเป็นจุดศูนย์รวม เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ จึงได้ตั้งชื่อตามลักษณะสิ่งก่อสร้างนั้น ๆ เช่น ชื่อของวัดก็นำมาตั้งเป็นชื่อของหมู่บ้าน พบ 14 ชื่อ คิด เป็นร้อยละ 9.8

ตัวอย่าง “บ้านวัดเจดีย์” ผู้บอกภาษาเล่าว่า สมัยก่อนเป็นป่ารกทึบและมีการขุดพบเจดีย์ ซึ่งมีลักษณะเป็นซาก อิฐ ปูน ปัจจุบันมีการสร้างครอบเจดีย์เอาไว้เพื่อรักษาเจดีย์อันเก่าแก่ที่อยู่ด้านใน (อำเภอลานสกา)

“บ้านวัดโคก” ผู้บอกภาษาเล่าว่า บริเวณนี้มีวัดตั้งบนโคกที่เป็นเนินสูง ที่ชาวบ้านร่วมสร้างกันไว้ ยามใดเกิดน้ำท่วมหนักชาวบ้านสามารถอพยพไปพักพิงชั่วคราวอยู่บนโคกนั้นได้ จึงเรียกกันว่าบ้านโคกหรือบ้านวัดโคก (อำเภอลานสกา)

1.1.4 ชื่อบุคคลสำคัญ

ชื่อบุคคลสำคัญ ในงานวิจัยเล่มนี้ เป็นชื่อที่ชาวบ้านเห็นว่าบุคคลนั้น ๆ ได้สร้างคุณประโยชน์ต่าง ๆ ไว้ให้แก่ หมู่บ้านจึงได้นำชื่อของบุคคลนั้น ๆ มาตั้งเป็นชื่อของหมู่บ้าน เพื่อเป็นสิ่งเตือนใจ หรือให้เกียรติแก่บุคคลสำคัญนั้น ๆ พบ 3 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.1

ตัวอย่าง “บ้านสายเงิน” ผู้บอกภาษาเล่าว่า ชาวบ้านเชื่อกันว่ามีสามี ภรรยาคู่หนึ่งชื่อป้าสายกับลุงเงินซึ่งเป็น คนที่ชาวบ้านเคารพนับถือกันในบ้านแห่งนี้ ป้าสายกับลุงเงินชอบไปวัดทำบุญชาวบ้านเห็นว่าเป็นแบบอย่างที่ดีให้คนใน หมู่บ้านจึงนำชื่อของป้าสายกับลุงเงินมาตั้งเป็นชื่อของหมู่บ้านคือ บ้านสายเงิน (อำเภอลานสกา)

1.1.5 บอกขนาด

ขนาด หมายถึงลักษณะของรูปที่กำหนดสังเกตได้ว่าใหญ่ เล็ก สั้น ยาว หนัก หรือเบา เท่านั้นเท่านั้น เช่น ขนาด ใหญ่ ขนาดยาว เป็นต้น พบ 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 0.7

ตัวอย่าง “บ้านใหญ่” ผู้บอกภาษาเล่าว่า พื้นที่บ้านใหญ่ในสมัยก่อนมีไว้สำหรับทำนา อยู่ในพื้นที่ของชุมชนที่ลุ่ม เป็นดอน มีชาวบ้านรวมตัวกันอยู่มาก ทำให้พื้นที่ตรงนั้นขยายกว้างออกไปจึงทำให้มีขนาดใหญ่ขึ้น ชาวบ้านจึงเรียกชื่อ หมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านใหญ่ (อำเภอพระพรหม)

1.1.6 เหตุการณ์

เหตุการณ์ หมายถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้น อาจเป็นเหตุการณ์ดี หรือเหตุการณ์ร้ายก็ได้ พบ 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 0.7

ตัวอย่าง “บ้านน้ำรอบ” ผู้บอกภาษาเล่าว่า สมัยก่อนมีการสร้างวัดให้ลึกเข้าไปในป่า วันหนึ่งเกิดน้ำท่วมน้ำได้ ไหลเข้ามาล้อมรอบบริเวณวัดจนวัดจมหายไป ปัจจุบันยังมีให้เห็นซากของวัดอยู่บ้าง ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านน้ำ รอบ (อำเภอลานสกา)

1.1.7 อาชีพ

อาชีพที่ชาวบ้านส่วนใหญ่ในหมู่บ้านนั้น ๆ กระทำกันโดยแสดงพฤติกรรมของแต่ละบุคคล พฤติกรรมหมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิด และความรู้สึก เพื่อตอบสนองสิ่งเร้า พบ 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 0.7

ตัวอย่าง “บ้านร้อน” ผู้บอกภาษาเล่าว่า เป็นพฤติกรรมของชาวบ้านที่ชวนกันไปร่อนแร่ ส่วนใหญ่จะไปร่อน แร่ที่บนเขาธงแถวคลองศาลขุน แต่ปัจจุบันแร่ไม่มีแล้ว (อำเภอลานสกา)

1.1.8 ความร่วมมือของคนในชุมชน

ความร่วมมือของคนในชุมชนหมายถึง กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในอาณาเขตบริเวณเดียวกัน มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความสามัคคีช่วยเหลือดูแลซึ่งกันและกัน พบ 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 0.7

ตัวอย่าง “บ้านราษฎร์บำรุง” ผู้บอกภาษาเล่าว่า หมู่บ้านแห่งนี้มีมานานแล้ว โดยนำชื่อหมู่บ้านไปตั้งเป็นชื่อของโรงเรียน จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัย ผู้วิจัยคิดเห็นว่าที่มาของชื่อบ้านราษฎร์บำรุง มาจากคำว่า ราษฎร์ (สันสกฤต) + บำรุง (เขมร) ซึ่งมีความหมายว่า ประชาชนในหมู่บ้านร่วมใจกันดูแลพื้นที่จึงตั้งชื่อว่า บ้านราษฎร์บำรุง (อำเภอลานสกา)

1.1.9 อื่น ๆ

จากการศึกษาที่มาในการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอพระพรหมและอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบชื่อหมู่บ้านที่ไม่จำกัดในพวกใด เนื่องจากไม่ทราบที่มาแน่ชัด พบ 5 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 3.5

ตัวอย่าง “บ้านคันเบ็ด” ผู้บอกภาษาเล่าว่า มีคลองลักษณะรูปร่างคล้ายคันเบ็ด สมัยก่อนปู่ ย่า ตา ทวด กล่าวว่คลองมีลักษณะคดคล้ายไม้คันเบ็ดแต่ปัจจุบันเริ่มหายไปเนื่องจากเกิดอุทกภัยหลายครั้ง (อำเภอ ลานสกา)

“บ้านแพร่” ผู้บอกภาษาเล่าว่า สมัยก่อนชาวบ้านเรียกบ้านแพร่ว่าวัดพระแวะ เพราะมีคนที่เดินทางมาจากที่ไกล ๆ เมื่อเหนื่อยก็เข้ามาพักแวะในสถานที่แห่งนี้ บ้านแพร่จึงมาตั้งเป็นชื่อของหมู่บ้านในภายหลัง จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัย ผู้วิจัยคิดเห็นว่าที่มาของชื่อบ้านแพร่อาจมีที่มาจากกรขยายตัวของหมู่บ้านไปอย่างแพร่หลาย โดยคำว่าแพร่ พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน 2554 ให้ความหมายไว้ว่า กระจายออกไป แผลออกไป (อำเภอพระพรหม)

1.2 โครงสร้างของชื่อหมู่บ้าน

ผลการศึกษาชื่ออำเภอพระพรหม และอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามลักษณะของที่มาพบว่า มี 2 โครงสร้าง คือ โครงสร้างส่วนเดียว และโครงสร้างสองส่วน ดังนี้

1.2.1 โครงสร้างส่วนเดียว

ผลการศึกษาที่มาการตั้งชื่อหมู่บ้านพบโครงสร้างที่มีที่มาส่วนเดียว ทั้งหมด 7 โครงสร้าง ดังนี้

- 1) ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากชื่อพืช ตัวอย่าง บ้านเลียบ (อำเภอพระพรหม) บ้านสาคุ (อำเภอพระพรหม) บ้านต้นมะม่วง (อำเภอลานสกา) เป็นต้น
- 2) ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากลักษณะสิ่งก่อสร้าง ตัวอย่าง บ้านสำนักใหม่ (อำเภอลานสกา) บ้านตลาด (อำเภอ ลานสกา) บ้านศาลาสังกะสี (อำเภอลานสกา) เป็นต้น
- 3) ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากชื่อบุคคลสำคัญ ตัวอย่าง บ้านพระพรหม (อำเภอพระพรหม) บ้านสายเงิน (อำเภอลานสกา) บ้านตาหมอ (อำเภอลานสกา)
- 4) ชื่อหมู่บ้านที่บอกขนาด ตัวอย่าง บ้านใหญ่ (อำเภอพระพรหม)
- 5) ชื่อหมู่บ้านที่มาจากเหตุการณ์ ตัวอย่าง บ้านน้ำรอบ (อำเภอลานสกา)
- 6) ชื่อหมู่บ้านที่มาจากอาชีพ ตัวอย่าง บ้านร่อน (อำเภอลานสกา)
- 7) ชื่อหมู่บ้านที่มาจากความร่วมมือของคนในชุมชน ตัวอย่าง บ้านราษฎร์บำรุง (อำเภอลานสกา)

ตัวอย่าง ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากชื่อพืช เช่น “บ้านเลียบ” ผู้บอกภาษาเล่าว่า หมู่บ้านนี้เดิมไม่ได้ชื่อบ้านเลียบ แต่ชื่อบ้านท่าช้าง บริเวณนี้สมัยก่อนมีกรมช้างซ้าย ทำหน้าที่ดูแลช้าง เมื่อทำการฝึกช้างเสร็จก็เอามาส่งที่หมู่บ้านท่าช้าง หมู่บ้านแห่งนี้จึงชื่อว่า หมู่บ้านท่าช้าง และเพราะมีน้ำสำหรับเคลื่อนย้ายช้างขึ้นบนหมู่บ้านนี้จึงมีชื่อว่า บ้านท่าช้าง แต่ปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อเป็น บ้านเลียบ เนื่องจากมีต้นเลียบขนาดใหญ่ 1 ต้น อยู่ในวัดเลียบ ชาวบ้านจึงเปลี่ยนมาเรียกว่าบ้านเลียบจนถึงปัจจุบัน (อำเภอพระพรหม)

“บ้านสาคุ” ผู้บอกภาษาเล่าว่า การตั้งชื่อนี้เพราะที่บ้านนี้ต้นสาคุมาก ชาวบ้านเรียกว่าป่าสาคุ ป่าสาคุมีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ ปัจจุบันยังมีต้นสาคุให้เห็นอยู่บ้างแต่น้อย (อำเภอพระพรหม)

“บ้านต้นมะม่วง” ผู้บอกภาษาเล่าว่า ที่บ้านนี้มีต้นมะม่วง 3 ต้น อยู่หน้าบ้านร้านค้าหน้าปากซอยทางเข้าวัดหงส์ ต้นมะม่วงทั้ง 3 ต้นนี้เป็นจุดเด่นของบ้าน เมื่อผู้คนผ่านไปมาจะจดจำต้นมะม่วงทั้ง 3 ต้นนี้ได้ ชาวบ้านจึงเรียกกันว่า บ้านต้นมะม่วง (อำเภอลานสกา)

ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากลักษณะสิ่งก่อสร้าง เช่น “บ้านสำนักใหม่” ผู้บอกภาษาเล่าว่า ในสมัยก่อนมีพระภิกษุ 1 องค์ เดินธุดงค์แล้วมาพักแวะที่ในป่าข้างต้นไม้ใหญ่ มาพักปักกลด หลังจากนั้นชาวบ้านรู้ว่า มีพระภิกษุรูปหนึ่งมาพักจึงได้ทำกับข้าวอาหารมาถวายต่อมาที่แห่งนั้นมีการสร้างสำนักสงฆ์ขึ้นมีการซ่อมแซม สร้างต่อเติมขึ้นมาเรื่อย ๆ จึงได้ชื่อว่าสำนักใหม่ และในปัจจุบันก็ได้พัฒนาขึ้นเป็นวัด จึงได้ชื่อว่าวัดสำนักใหม่ (อำเภอลานสกา)

“บ้านศาลาสังกะสี” ผู้บอกภาษาเล่าว่า ในสมัยก่อนมีทั้งบ้านศาลาสังกะสีใน และบ้านศาลาสังกะสีนอกเป็นศาลาที่มุงหลังคาด้วยสังกะสีซึ่งเป็นจุดเด่นทำให้ผู้คนที่ยศจรไปมาจดจำได้ง่าย แต่ปัจจุบันมีการซ่อมแซมใหม่ และมีชื่อเรียกใหม่ว่า ศาลาแปดเหลี่ยม (อำเภอลานสกา)

“บ้านเสมา” ผู้บอกภาษาเล่าว่า บ้านเสมาเดิมชื่อบ้านจ้งเรียบเรียง เพราะในอดีตหมู่บ้านนี้มีต้นจ้งซึ่งเป็นพันธุ์ไม้ยืนต้นงอกขึ้นเรียงรายเป็นแนวยาวจำนวนมาก ต่อมาทางราชการได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น บ้านเสมาเนื่องจากมีวัดที่ตั้งขึ้นอยู่ก่อนแล้วชื่อว่า วัดพัทธเสมา จึงนำคำว่าเสมามาตั้งเป็นชื่อของหมู่บ้าน จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัย ผู้วิจัยคิดเห็นว่าที่มาของชื่อบ้านเสมา มาจากสิ่งก่อสร้างที่มีลักษณะคล้ายใบเสมาที่เรียงกันอยู่บนกำแพงอย่างกำแพงเมืองว่าไบเสมา ซึ่งวัดเสมา มีการสร้างไบเสมาอยู่รอบกำแพงโบสถ์เป็นจำนวนมาก ทำให้ชาวบ้านเรียกว่า วัดเสมาและในเวลาต่อมามีมาตั้งเป็นชื่อของหมู่บ้านเรียกว่า บ้านเสมา (อำเภอลานสกา)

ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากชื่อบุคคลสำคัญ เช่น “บ้านพระเพรง” จากการสอบถามผู้บอกภาษาเล่าว่า เมื่อก่อนมีบุคคลหนึ่งชื่อว่า เครง เป็นผู้สร้างวัดพระเพรงขึ้นมา โดยนายเกรงขนทองมาทางเรือสำเภาเพื่อจะมาสร้างวัดพระธาตุ แต่เมื่อมาถึงวัดพระธาตุได้สร้างเสร็จแล้วนายเกรงไม่เอาทองกลับจึงคิดสร้างวัดที่อื่นต่อ นายเกรงเดินทางมาพบพื้นที่ในตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จึงได้สร้างวัดขึ้นเมื่อสร้างวัดเสร็จนายเกรงได้ออกบวช และเป็นเจ้าอาวาสที่วัดพระเพรง แต่ในสมัยก่อนวัดไม่ได้ชื่อพระเพรง แต่ชื่อพระเกรง นานไปเสียงที่ชาวบ้านพูดกันนั้นเพี้ยนไป ปัจจุบันจึงเรียกว่าพระเพรง และนำชื่อนี้มาตั้งเป็นชื่อของหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงเรียกกันว่าบ้านพระเพรง จนถึงปัจจุบัน จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัย ผู้วิจัยคิดเห็นว่าที่มาของชื่อบ้านพระเพรงไม่ได้มาจากการเพี้ยนเสียงจากชื่อของนายเกรง กล่าวคำว่าคำ ว่า เพรง [5] หมายถึง ก่อนเก่า เช่น แต่เพรงกาล ซึ่งพิจารณาได้ว่า พระเพรง อาจมีที่มาจากชื่อของพระพุทธรูปที่มีความเก่าแก่ และมีมาอย่างยาวนาน จึงตั้งชื่อว่า บ้านพระเพรง (อำเภอพระพรหม)

“บ้านสายเงิน” ผู้บอกภาษาเล่าว่า ชาวบ้านเชื่อกันว่ามีสามี ภรรยาคนหนึ่งชื่อป้าสายกับลุงเงินซึ่งเป็นคนที่ชาวบ้านเคารพนับถือกันหมู่บ้านแห่งนี้ ป้าสายกับลุงเงินชอบไปวัดทำบุญชาวบ้านเห็นว่าเป็นแบบอย่างที่ดีให้คนในหมู่บ้านจึงนำชื่อของป้าสายกับลุงเงินมาตั้งเป็นชื่อของหมู่บ้านคือ บ้านสายเงิน (อำเภอลานสกา)

“บ้านตาหมอ” ผู้บอกภาษาเล่าว่า ตาหมอเป็นชื่อเรียกของบุคคล ซึ่งเป็นหมอบ้านที่รักษาคนป่วย โดยใช้วิธีรักษาแบบโบราณ มีความศักดิ์สิทธิ์ ชาวบ้านต่างเคารพนับถือ จึงมีการสร้างวัดตั้งชื่อว่าวัดตาหมอ หมู่บ้านแคว้นจึงมีชื่อเรียกว่า บ้านตาหมอเช่นกัน (อำเภอลานสกา)

ชื่อหมู่บ้านที่บอกขนาด ได้แก่ “บ้านใหญ่” ผู้บอกภาษาเล่าว่า พื้นที่บ้านใหญ่ในสมัยก่อนมีไว้สำหรับทำนา อยู่ในพื้นที่ของชุมชนที่ลุ่มเป็นดอน มีชาวบ้านรวมตัวกันอยู่มาก ทำให้พื้นที่ตรงนั้นขยายกว้างออกไปจึงทำให้มีขนาดใหญ่ขึ้น ชาวบ้านจึงเรียกชื่อหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านใหญ่ จากชื่อหมู่บ้านที่บอกขนาดมีทั้งหมด 1 ชื่อ แสดงให้เห็นว่าชื่อหมู่บ้านที่บอกขนาดมีไม่มากเนื่องจากการตั้งชื่อส่วนใหญ่มักหาหลักเกณฑ์จุดเด่นที่ทำให้ผู้คนจดจำได้ง่าย กล่าวได้ว่า บ้านใหญ่เป็นชื่อหมู่บ้านที่ตั้งขึ้นมาใหม่ จึงมีชื่อเรียกที่สั้นเพราะตั้งตามการขยายตัวของหมู่บ้านที่มีขนาดใหญ่มากขึ้น (อำเภอพระพรหม)

ชื่อหมู่บ้านที่มาจากเหตุการณ์ ได้แก่ “บ้านน้ำรอบ” ผู้บอกภาษาเล่าว่า สมัยก่อนมีการสร้างวัดให้ลึกเข้าไปในป่า วันหนึ่งเกิดน้ำท่วมน้ำได้ไหลเข้ามาล้อมรอบบริเวณวัดจนวัดจมหายไป ปัจจุบันยังมีให้เห็นซากของวัดอยู่บ้าง ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านน้ำรอบ (อำเภอลานสกา)

ชื่อหมู่บ้านที่มาจากอาชีพ ได้แก่ “บ้านร่อน” ผู้บอกภาษาเล่าว่า เป็นพฤติกรรมของชาวบ้านที่ชวนกันไปร่อนแร่ ส่วนใหญ่จะไปร่อนแร่ที่บนเขาธงแถวคลองศาลขุน แต่ปัจจุบันแร่ไม่มีแล้ว (อำเภอลานสกา)

ชื่อหมู่บ้านที่มาจากความร่วมมือของคนในชุมชน ได้แก่ “บ้านราษฎร์บำรุง” ผู้บอกภาษาเล่าว่า หมู่บ้านแห่งนี้มีมานานแล้ว โดยนำชื่อหมู่บ้านไปตั้งเป็นชื่อของโรงเรียน จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัย ผู้วิจัยคิดเห็นว่าที่มาของชื่อบ้าน

ราษฎรบำรุง มาจากคำว่า ราษฎร (สันสกฤต) + บำรุง (เขมร) ซึ่งมีความหมายว่า ราษฎรหรือประชาชนในหมู่บ้านร่วมแรง
ร่วมใจกันบำรุงดูแลพื้นที่แห่งนี้ จึงตั้งชื่อหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านราษฎรบำรุง (อำเภอลานสกา) เป็นต้น

1.2.2 โครงสร้างสองส่วน ที่มาการตั้งชื่อหมู่บ้าน

ผลการศึกษาที่มาการตั้งชื่อหมู่บ้านพบโครงสร้างที่มีที่มา 2 ส่วน ทั้งหมด 26 โครงสร้าง ดังนี้

1) ภูมิศาสตร์ + ภูมิศาสตร์	2) ภูมิศาสตร์ + เหตุการณ์	3) ภูมิศาสตร์ + พืช
4) ภูมิศาสตร์ + บุคคล	5) ภูมิศาสตร์ + สัตว์	6) ภูมิศาสตร์ + เครื่องประดับที่เป็นแร่หิน
7) ภูมิศาสตร์ + สิ่งที่มีมนุษย์สร้าง	8) ภูมิศาสตร์ + ขนาด	9) ภูมิศาสตร์ + ลักษณะที่เกิดขึ้น
10) ภูมิศาสตร์ + สี	11) พืช + ทิศ	12) พืช + สี
13) พืช + ตำแหน่ง	14) พืช + สัตว์	15) ลักษณะสิ่งก่อสร้าง + พืช
16) ตำแหน่ง + พืช	17) ตำแหน่ง + พาหนะ	18) ลักษณะสิ่งก่อสร้าง + ตำแหน่ง
19) ขนาด + พืช	20) ตำแหน่ง + ภูมิศาสตร์	21) ขนาด + ภูมิศาสตร์
22) ลักษณะสิ่งก่อสร้าง + กลุ่มชาติพันธุ์	23) ลักษณะสิ่งก่อสร้าง + บุคคล	
24) ลักษณะสิ่งก่อสร้าง + ขนาด	25) ลักษณะสิ่งก่อสร้าง + เหตุการณ์	
26) ไม่จำกัดในพวกใด		

ตัวอย่างชื่อหมู่บ้านที่มีโครงสร้าง 2 ส่วน เช่น

ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ + ภูมิศาสตร์ ได้แก่

“บ้านนาพรุ” ผู้บอกภาษาเล่าว่า เมื่อก่อนที่แห่งนี้เป็นพื้นที่ลุ่ม ขึ้นและชาวบ้านจึงมักทำนากัน จึงเรียกหมู่บ้าน
แห่งนี้ว่า บ้านนาพรุ (อำเภอพระพรหม)

ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ + เหตุการณ์ ได้แก่

“บ้านทุ่งไฟลาม” ผู้บอกภาษาเล่าว่า เดิมทีพื้นที่แห่งนี้เป็นป่ารกทึบ ชาวบ้านเรียกกันว่าป่าพรุ อยู่มาวันหนึ่งเกิด
ไฟไหม้ป่า ทำให้ไฟลุกลามไปทั่วทั้งป่า จึงมีการตั้งชื่อหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านทุ่งไฟลาม (อำเภอพระพรหม)

“บ้านนาทอน” ผู้บอกภาษาเล่าว่า คำว่า “ทอน” เกิดจากการกร่อนเสียงของคำว่า ทอน กลายมาเป็น “ทอน”
เพราะในสมัยก่อนที่แห่งนี้มีน้ำท่วมจนทำให้พื้นที่นั้น ๆ จมหายไปบางส่วน แต่ยังคงมีการทำนาได้เป็นบางทอน หรือเป็นบาง
แห่ง พื้นที่บางพื้นที่เป็นลุ่มเหมาะแก่การทำนาบางพื้นที่ไม่เหมาะแก่การทำนา จึงเรียกว่า นาทอน หรือกลายมาเป็นนาทอน
ในปัจจุบัน (อำเภอลานสกา)

ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ + พืช เช่น

“บ้านป่าสัก” ผู้บอกภาษาเล่าว่า บ้านป่าสักมีที่มาจากต้นสัก กล่าวว่าบ้านป่าสักสมัยก่อนมีต้นสักมาก ทั้งไม้สัก
เดือน ไม้สักเดิม โดยไม้สักที่กล่าวมานี้เป็นไม้สักบ้านทั้งหมด ไม้ใช้ไม้สักที่อยู่ในป่า จึงได้ชื่อว่าบ้านป่าสัก (อำเภอพระพรหม)

“บ้านป่ายาง” ผู้บอกภาษาเล่าว่า เมื่อก่อนพื้นที่แห่งนี้มีต้นยางมาก เรียกได้ว่าเป็นป่ายาง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะ
เป็นยางหน้าพราน ยางโบราณ ชาวบ้านจึงเรียกแถวนี้ว่าบ้านป่ายาง (อำเภอพระพรหม)

“บ้านลุ่มเตย” ผู้บอกภาษาเล่าว่า สถานที่ตรงนี้เป็นลุ่มจึงทำให้มีต้นเตยงอกออกมาเป็นจำนวนมาก ชาวบ้าน
เรียกต้นเตยนั้นว่า เตยป่า เพราะมีใบที่ใหญ่ ยาว และเรียวยาว จึงเรียกกันว่า ลุ่มเตย หรือบ้านลุ่มเตย (อำเภอลานสกา)

ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ + บุคคล เช่น

“บ้านห้วยพระ” ผู้บอกภาษาเล่าว่า สมัยก่อนมีเรือสำเภาจากจีนเดินทางเพื่อจะมาในจังหวัดนครศรีธรรมราช
ภายในเรือมีพระสงฆ์เดินทางมาด้วย เติมน้ำมาจนถึงห้วยในป่าแห่งหนึ่งเรือเกิดล่ม จึงเรียกกันว่าบ้านห้วยพระ หรือ
ชาวบ้านเรียกกันว่า บ้านป่าห้วยพระ ปัจจุบันห้วยไม่มีแล้ว (อำเภอพระพรหม)

“บ้านศรีกันทร” ผู้บอกภาษาเล่าว่า คำว่าศรีกันทร มาจากชื่อของท่านอดีตเจ้าอาวาส ท่านชื่อพระครูศรีกันทร
ทณานันท์ ท่านเป็นที่เคารพของชาวบ้าน ชาวบ้านจึงนำชื่อท่านมาตั้งเป็นชื่อของวัดและชื่อของหมู่บ้าน (อำเภอลานสกา)

“บ้านหนองลุง” ผู้บอกภาษาเล่าว่า สมัยก่อนชาวบ้านเรียกที่แห่งนี้ว่าบ้านหนองใหญ่ เพราะหนองน้ำที่แห่งนี้มี
ขนาดใหญ่ ซึ่งหนองที่มีขนาดใหญ่ทำให้ลูกหลานของชาวบ้านมักชวนกันออกไปหาปลาแถวบ้านคุณลุงจิล่อง แซ่เจ้า ท่าน

เป็นคนจีนที่ล่องเรือมาแล้วมาพริกกับป่าแป้น ซึ่งเป็นเจ้าของที่หนองใหญ่ เมื่อมีลูกหลานชาวบ้านออกไปจับปลาจึงเรียกติดปากกันว่าไปจับปลาที่หนองลุง คำว่าลุงจึงหมายถึง ลุงจีล่อง แซ่เจ้านั่นเอง ชาวบ้าน จึงเรียกว่าบ้านหนองลุงเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน (อำเภอพระพรหม)

ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ + สัตว์ ได้แก่

“บ้านทุ่งหลด” ผู้บอกภาษาเล่าว่า สมัยก่อนมีปลาหลด ซึ่งเป็นปลาน้ำจืดมีจำนวนมาก เพราะที่แห่งนี้มีความอุดมสมบูรณ์ มองลงไปในลำคลองที่ไหนก็จะเจอกับปลาหลด ชาวบ้านจึงเรียก

ที่แห่งนี้ว่า บ้านทุ่งหลด แต่ปัจจุบันปลาหลดได้สูญพันธุ์ไปจากที่แห่งนี้หมดแล้ว (อำเภอพระพรหม)

“บ้านหนองแซ่” ผู้บอกภาษาเล่าว่า สมัยก่อนเกิดน้ำท่วมหนัก ทำให้มีจระเข้หลุดออกมาติดอยู่แถวข้าง ๆ คลองของวัดคันนาราม เมื่อน้ำลดลงจะเข้ตัวนั้นก็ยังไม่วาง ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านหนองแซ่ แต่ปัจจุบันนี้ไม่มีจระเข้ในลำคลองแล้ว (อำเภอพระพรหม)

“บ้านนาง” ผู้บอกภาษาเล่าว่า สมัยก่อนบ้านนางเป็นพื้นที่ทำนาจำนวนมาก และมีตัวงูลักษณะคล้ายคางคกแต่ขนาดของลำตัวใหญ่กว่าคางคก เมื่อชาวบ้านออกไปทำนาก็จะเห็นตัวงูกระโดดไปมาเป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านนาง (อำเภอลานสกา) เป็นต้น

2. ลักษณะของภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อหมู่บ้าน

ผลการศึกษาการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอพระพรหมและอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ในด้านลักษณะของภาษา จำแนกเป็น 2 ประเด็นคือ โครงสร้างของคำ และที่มาของภาษา ดังนี้

2.1 โครงสร้างของคำ

2.1.1 โครงสร้างของคำเป็นคำมูล

ชื่อหมู่บ้านในอำเภอพระพรหมและอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีลักษณะเป็นคำมูลสามารถจำแนกได้ 2 รูปแบบ คือ

2.1.1.1 คำมูล 1 พยางค์ มีทั้งหมด 6 ชื่อ เช่น

เนกซ์ (อำเภอพระพรหม)

แพร์ (อำเภอพระพรหม)

ร้อน (อำเภอลานสกา)

เลียบ (อำเภอพระพรหม)

2.1.1.2 คำมูล 2 พยางค์ มีทั้งหมด 3 ชื่อ ได้แก่

ตลาด (อำเภอลานสกา)

สาคุ (อำเภอพระพรหม)

เสมา (อำเภอลานสกา)

2.1.2 โครงสร้างของคำเป็นคำประสม

ชื่อหมู่บ้านในอำเภอพระพรหมและอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีลักษณะเป็นคำประสมสามารถจำแนกได้ 2 รูปแบบ คือ

2.1.2.1 คำประสมทั่วไป มีทั้งหมด 59 ชื่อ เช่น

มะม่วงทอง (อำเภอลานสกา)

มะม่วงขาว (อำเภอลานสกา)

มะม่วงขาว (อำเภอพระพรหม)

- 2.1.2.2 คำประสมที่เป็นคำสมาส มีทั้งหมด 2 ชื่อ ได้แก่
คีรีกันทร์ (อำเภอลานสกา)
คีรีธรรม (อำเภอลานสกา)

2.2 ที่มาของภาษา

2.2.1 คำที่มาจากภาษาไทย

ชื่อหมู่บ้านในอำเภอพระพรหมและอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เป็นคำที่มาจากภาษาไทย
จำแนกตามจำนวนพยางค์ได้ดังนี้

- 1) คำที่มาจากภาษาไทยพยางค์เดียว มี 4 ชื่อ เช่น
แพร์ (อำเภอพระพรหม)
ร่อน (อำเภอลานสกา)
ใหญ่ (อำเภอพระพรหม)
- 2) คำที่มาจากภาษาไทย 2 พยางค์ มี 28 ชื่อ เช่น
ท่าจาม (อำเภอพระพรหม)
ป่าสัก (อำเภอพระพรหม)
สาคุ (อำเภอพระพรหม) เป็นต้น
- 3) คำที่มาจากภาษาไทย 3 พยางค์ มี 8 ชื่อ เช่น
ทุ่งไฟลาม (อำเภอพระพรหม)
สาคุเหนือ (อำเภอพระพรหม)
ไสมนาว (อำเภอพระพรหม)
- 4) คำที่มาจากภาษาไทย 4 พยางค์ มี 1 ชื่อ คือ
มะม่วงตลอด (อำเภอพระพรหม)

2.2.2 คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

ชื่อหมู่บ้านในอำเภอพระพรหมและอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เป็นคำที่มาจาก
ภาษาต่างประเทศ มีภาษา ภาษาเขมร ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต และภาษาอังกฤษ ปรากฏ 13 ชื่อ เช่น
ราษฎร์บำรุง (ราษฎร์ ภาษาสันสกฤต - บำรุง ภาษาเขมร)
เสมา (ภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต) เป็นต้น

2.2.3 คำที่มาจากภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

ชื่อหมู่บ้านในอำเภอพระพรหมและอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เป็นคำที่มาจากคำภาษาไทย
ประสมคำภาษาต่างประเทศ ได้แก่ ภาษาเขมร ภาษาบาลี และภาษาสันสกฤต มี 16 ชื่อ เช่น
คีรีวง (คีรี ภาษาบาลี - วง ภาษาไทย)
ท้ายสำเภา (ท้าย ภาษาไทย - สำเภา ภาษาเขมร)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาที่มาของการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอพระพรหม และอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช สรุป
ผลการวิจัยได้ 2 ประการ ดังนี้

ประการแรก คือ พิจารณาที่มาของชื่อหมู่บ้านที่มีที่มาจากส่วนเดียวได้ทั้งหมด 7 โครงสร้าง ดังนี้ ชื่อหมู่บ้านที่มี
ที่มาจากชื่อพืช ชื่อหมู่บ้านที่มีที่มาจากลักษณะสิ่งก่อสร้าง ชื่อหมู่บ้านที่มีที่มาจากชื่อบุคคลสำคัญ ชื่อหมู่บ้านที่บอกขนาด
ชื่อหมู่บ้านที่มาจากเหตุการณ์ ชื่อหมู่บ้านที่มาจากอาชีพ และชื่อหมู่บ้านที่มาจากความร่วมมือของคนในชุมชน โดยมี

ลักษณะคล้ายคลึงกันกับงานวิจัยของ สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ [6] ในเรื่องแนวการตั้งชื่อหมู่บ้าน จากการวิเคราะห์และพิจารณาข้อมูลปรากฏชื่อหมู่บ้านที่มีที่มาจากลักษณะสิ่งก่อสร้างมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 4.2 เนื่องด้วยปัจจุบันการก่อสร้างเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตมนุษย์เพราะแสดงให้เห็นถึงความเจริญในหมู่บ้าน เช่น บ้านสำนักใหม่ บ้านตลาด บ้านวัดเจดีย์ เป็นต้น การนำชื่อสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ มาตั้งเป็นชื่อของหมู่บ้าน สิ่งก่อสร้างเหล่านั้นต้องมีลักษณะที่โดดเด่น หรือเป็นวัตถุโบราณที่ชาวบ้านเคารพนับถือ จึงนำลักษณะสิ่งก่อสร้างนั้น ๆ มาตั้งเป็นชื่อของหมู่บ้านทำให้ชาวบ้านจดจำชื่อได้ง่ายและเรียกชื่อหมู่บ้านนั้น ๆ เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

ประการที่สอง คือ พิจารณาที่มาของชื่อหมู่บ้านที่มีที่มาจากสองส่วน ได้ 26 โครงสร้าง ดังนี้ ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ + ภูมิศาสตร์ ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ + เหตุการณ์ ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ + พืช ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ + บุคคล ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ + สัตว์ ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ + เครื่องประดับที่เป็นแร่หิน ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ + สิ่งที่มีมนุษย์สร้าง ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ + ลักษณะที่เกิดขึ้น ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ + ขนาด ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ + สี ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากชื่อพืช + ทิศ ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากชื่อพืช + สี ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากชื่อพืช + สัตว์ ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากชื่อพืช + ตำแหน่ง ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากลักษณะสิ่งก่อสร้าง + พืช ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากลักษณะสิ่งก่อสร้าง + กลุ่มชาติพันธุ์ ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากลักษณะสิ่งก่อสร้าง + บุคคล ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากลักษณะสิ่งก่อสร้าง + ขนาด ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากลักษณะสิ่งก่อสร้าง + เหตุการณ์ ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากลักษณะสิ่งก่อสร้าง + ตำแหน่ง ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากตำแหน่ง + พืช ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากตำแหน่ง + พาหนะ ชื่อหมู่บ้าน มีที่มาจากตำแหน่ง + ภูมิศาสตร์ ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากขนาด + พืช ชื่อหมู่บ้านมีที่มาจากขนาด + ภูมิศาสตร์และอื่น ๆ

การพิจารณาที่มาและความหมายของชื่อหมู่บ้านที่มีที่มาจากสองส่วนในงานของผู้วิจัยครั้งนี้มีลักษณะคล้ายคลึงกับงานวิจัยของ วิลาวัลย์ แก้วสันต์ [7] ในเรื่องการจัดประเภทแนวการตั้งชื่อหมู่บ้าน ผลจากการวิเคราะห์และพิจารณาข้อมูลปรากฏชื่อหมู่บ้านที่มีที่มาจากชื่อที่มีส่วนประกอบส่วนแรกแสดงลักษณะทางภูมิศาสตร์ คำถัดไปเป็นลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งมีชีวิตและไม่เป็นชีวิตคิดเป็นร้อยละ 7 มีลักษณะคล้ายคลึงกับงานวิจัยของ ปภัสรา คำชิราพิทักษ์ [8] ศึกษาชื่อหมู่บ้านในจังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะและการจำแนกนามทั่วไปของชื่อหมู่บ้านในจังหวัดชัยภูมิตามกลุ่มความหมายปรากฏประเภทที่มีส่วนประกอบหลักของชื่อหมู่บ้านที่มีลักษณะเฉพาะทางภูมิศาสตร์มากที่สุด ผลจากการวิเคราะห์ทำให้เห็นว่ามีการลักษณะทางภูมิศาสตร์มาตั้งเป็นชื่อของหมู่บ้านได้ เพราะลักษณะทางภูมิศาสตร์เป็นสิ่งสำคัญและเป็นสิ่งที่ปรากฏพิเศษจำเพาะถิ่นที่อยู่อาศัยโดยลักษณะดังกล่าวมักเป็นคำกล่าวติดปากของชาวบ้าน เช่น นา ห้วย ป่า เขา เป็นต้น ทำให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ในพื้นที่ ชาวบ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านโดยดูลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่เป็นหลัก เพราะเป็นลักษณะที่เกิดขึ้นพิเศษที่มองเห็นร่วมกันชัดเจน จึงทำให้มีการตั้งชื่อที่มีที่มาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์มากที่สุด

การลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลการตั้งชื่อทำให้เห็นถึงวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของผู้นั้นในพื้นที่นั้น ๆ โดยบางชื่อของหมู่บ้านทำให้เห็นถึงวิถีชีวิตการอาศัยอยู่ร่วมกันระหว่างคน กับธรรมชาติเช่น บ้านป่าสาคุ บ้านป่ายาง บ้านมะม่วงขาว เป็นต้น

ลักษณะของภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อหมู่บ้าน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ ลักษณะของภาษาแบ่งได้เป็น 2 ประเด็น คือ โครงสร้างของคำ และที่มาของภาษา

โครงสร้างของคำแบ่งเป็น คำมูล และคำประสมซึ่งผู้วิจัยใช้แนวในการวิเคราะห์ตาม วิลาวัลย์ แก้วสันต์ โดยนำมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับด้านเนื้อหาของผู้วิจัย ซึ่งทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงการประกอบคำ ที่นำมาใช้ในการตั้งชื่อหมู่บ้าน โดยปรากฏคำประสมมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 42.7 เพราะคำประสมเป็นการนำเอาคำมูลมาผสมกันเพื่อให้ได้เป็นอีกคำหนึ่งที่เกิดความหมายใหม่ การตั้งชื่อหมู่บ้านจึงนำคำประสมมาตั้งเป็นชื่อของหมู่บ้านมากที่สุดเพื่อให้ชื่อของหมู่บ้านมีความหมายสอดคล้องกับที่มาหรือลักษณะที่เป็นจุดเด่นหมู่บ้านนั้น ๆ

ที่มาของภาษาแบ่งเป็น คำที่มาจากภาษาไทย คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ และคำที่มาจากภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ โดยปรากฏคำที่มาจากภาษาไทย จำนวน 2 พยางค์ มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 19.6 เนื่องด้วยคำส่วนใหญ่

ที่นำมาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้านเป็นคำอิสระแก่กัน เมื่อนำเข้ามาประกอบกันจึงไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำ และคำภาษาไทยที่นำมาตั้งเป็นชื่อของหมู่บ้านมักมีการใช้พยัญชนะสะกดตรงตามมาตรา ทำให้เห็นว่า การใช้คำภาษาไทยมาตั้งเป็นชื่อของหมู่บ้าน ด้วยเหตุผลว่าภาษาไทยเป็นภาษาที่เมื่อสื่อสารออกมามักมีความหมายตรงตัว ทำให้การสื่อสารเข้าใจกันได้ง่าย ชาวบ้านในพื้นที่ที่มีความผูกพันกับการใช้ภาษาไทยดั้งเดิม นอกจากนี้คำภาษาไทย มีความเชื่อมโยงกับลักษณะทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านที่เป็นคำภาษาไทยแท้ ๆ เช่น ชุน วัด ไร่ ไส ห้วย เป็นต้น จากลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ชาวบ้านมักนำคำเหล่านี้มาตั้งเป็นคำหลักในการตั้งชื่อหมู่บ้าน และตามด้วยลักษณะย่อยของลักษณะพื้นที่ในหมู่บ้านนั้น ๆ จึงปรากฏที่มาของคำที่มาจากภาษาไทยมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- [1] สุวิไล เปรมศรีรัตน์ และสุชุมาวดี ขำศิริญ. (2527). **ชื่อหมู่บ้านของอำเภอเมืองสุรินทร์**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบทมหาวิทยาลัยมหิดล.
- [2] ดวงมน จิตรจำนงค์. (2528). **สุนทรียภาพในภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย.
- [3] นิธิ เอียวศรีวงศ์ และอาคม พัตยยะ. (2525). **หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
- [4] ประพนธ์ เรืองณรงค์. (2551). “ชื่อบ้านนามเมืองภาคใต้ (4) นครศรีธรรมราช”. **วารสารรัฐสมิแล**. ปีที่ 29, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2551), 1-7.
- [5] ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- [6] สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2529). ชื่อบ้านนามเมืองในภาคใต้. ใน **สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้เล่ม 3**, 982-985. กรุงเทพฯ: ธนาครไทยพานิชย์.
- [7] วิลาวัลย์ แก้วสันสุด. (2542). **วิเคราะห์การตั้งชื่อหมู่บ้านในจังหวัดสตูล**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- [8] ปภัสรา คำชิราพิทักษ์. (2553). “ศึกษาชื่อหมู่บ้านในจังหวัดชัยภูมิ”. **วารสารช่อพะยอม** ปีที่ 21,3-16.

กลวิธีการใช้ภาษาในบทเพลงของศิลปินบ่าววี

Language Usage Strategies in Bao Wi's Song Lyrics

อไรรวรรณ นาวารัตน์^{1*} ศรีอังการ ถาวโรฤทธิ์² และสมิทธิ์ชาติ พุมมา³

Uraiwan Nawarat^{1*} Sriangkarn Tawarorit² and Samitcha Pumma³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การใช้ภาษาและภาพพจน์ในบทเพลงของบ่าววี โดยศึกษาเนื้อเพลงจากผลงานเพลงของบ่าววีทั้งหมด 75 เพลง ผลการวิจัย พบว่าบทเพลงของบ่าววี มีการใช้ภาษา 6 ลักษณะ ได้แก่ 1) ภาษาสื่ออารมณ์ แบ่งเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่ 1.1) การใช้ภาษาสื่ออารมณ์โศกเศร้าเสียใจ 1.2) การใช้ภาษาสื่ออารมณ์โกรธแค้น 1.3) การใช้ภาษาสื่ออารมณ์สุข รัก ห่วงใย 1.4) การใช้ภาษาสื่ออารมณ์เสียตาย คิดถึง อาลัย อารมณ์ ทำให้บทเพลงสื่ออารมณ์ออกมาได้เป็นอย่างดี และทำให้ผู้ฟังเข้าใจถึงเนื้อหาของเพลง 2) การซ้ำคำเป็นการเน้นความหมายของคำ และทำให้คำสื่อความหมายออกมาได้ชัดเจน 3) การซ้ำคำเป็นการเน้นประโยคเพื่อให้เนื้อหาของเพลงมีความหมายที่แน่ชัดและย้ำความหมายให้เข้าใจง่ายขึ้น 4) การใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ เป็นการนำเอาภาษาถิ่นมาใช้ เพื่อทำให้บทเพลงมีความโดดเด่น มีความหมายที่ชัดเจน 5) การใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อทำให้บทเพลงดูทันสมัยมากขึ้น 6) การใช้สำนวน การนำเอาสำนวนมาใส่ในบทเพลงจึงทำให้บทเพลงมีความหมายชัดเจนขึ้น ด้านโวหารภาพพจน์ พบ 4 ลักษณะ ได้แก่ 1) การใช้อุปมา 2) การใช้อุปลักษณ์ 3) การใช้บุพนิพนธ์ และ 4) การใช้บุคคลนิพนธ์ การนำโวหารภาพพจน์มาใช้ในบทเพลงจะทำให้เพลงมีความหมายที่สื่ออารมณ์ในด้านเนื้อหาออกมาอย่างชัดเจนและทำให้ผู้ฟังเกิดจินตภาพตามได้ เนื่องจากโวหารภาพพจน์เป็นการทำให้คำหรือประโยคเกิดปรากฏภาพที่เด่นชัดจากเนื้อหาทำให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจถึงเนื้อหาของบทเพลงได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ : การใช้ภาษา บทเพลง บ่าววี

Abstract

This research article aimed at analyzing language usage and figurative language in Bao Wi's song lyrics. The songs under research involved 75 songs. The findings revealed that the language usage in these songs could be classified into 6 features: 1) language conveying feelings which could be subdivided into the following 4 types, namely, 1.1) language conveying sadness and sorrow, 1.2) language conveying wrath, 1.3) language conveying happiness, love, and concern, 1.4) language conveying pity and regard, all of which very well expressed different types of emotion touched by listeners; 2) using the same words to emphasize their meanings to enable better expressions; 3) reiterating phrases or sentences to stress the song's meanings and facilitate listeners' understanding; 4) using the southern Thai language to make the songs prominent and conveying clearer meanings, especially to southern Thai listeners; 5) using foreign loan words to make the song more modern; and 6) using idioms or slangs to make the songs interesting and convey clearer meanings. Concerning figurative language, 4 characteristics were identified: 1) similes, 2) metaphors, 3) rhetorical questions, and 4) personification.

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ อ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

* Corresponding author: Email.Uraiwan5990@gmail.com

The use of figurative language was beneficial as it helped convey the meanings in the songs and enabled listeners to create images in mind, and thereby better understanding and appreciation.

Keywords: language use, songs, Bao Wi

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อมนุษย์ มนุษย์ใช้ภาษาในการถ่ายทอดความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ความคิด และความรู้สึกเพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ภาษาจึงมีบทบาทที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมและการถ่ายทอดข่าวสาร ความคิด ความรู้สึกก็สามารถแสดงออกมาได้หลายวิธี เช่น การจดบันทึก การเล่าเรื่อง การร้องเพลง และการแต่งเพลง

บทเพลงเป็นวรรณกรรมสร้างสรรค์ของมนุษย์ที่สร้างขึ้นเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด และทัศนคติจากผู้ประพันธ์ให้ผู้ฟังได้รับทราบ โดยใช้คำร้อยบรรยายเรื่องราวและความนึกคิดต่าง ๆ ใช้จังหวะ ทำนอง ดนตรี เสริมเนื้อร้องให้เกิดอารมณ์และความรู้สึกสนุกสนาน รื่นเริง ปลอบใจ หรือให้กำลังใจแก่เพื่อนมนุษย์ บทเพลงจึงมีบทบาททางสังคมสูงยิ่ง เพราะผู้ประพันธ์ได้นำชีวิตความเป็นอยู่ของคนทุกสมัย ทั้งที่เป็นเรื่องเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การประกอบอาชีพ ศาสนา เป็นต้น มาตีแผ่อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ จินตนา ดำรงค์เลิศ [1] ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่องวิวัฒนาการและองค์ประกอบของเพลงลูกทุ่งว่า บทเพลงเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม มนุษย์สร้างสรรค์บทเพลง เพื่อสนองความรู้สึกนึกคิดหรือแรงบันดาลใจที่ได้รับจากสิ่งแวดล้อมในสังคมของตน เพลงลูกทุ่งนับเป็นพลังสร้างสรรค์ดังกล่าว มีวิวัฒนาการและเอกลักษณ์ของตนเองสะท้อนให้เห็นลักษณะของคนไทยและสังคมไทยอย่างกว้างขวางลุ่มลึกและด้วยลีลาอันหลากหลาย

บทเพลงของบ่าววีเป็นเพลงเพื่อชีวิตและลูกทุ่ง โดยมีสำเนียงแบบปักษ์ใต้อันเป็นเอกลักษณ์ และมีการใช้ภาษาสื่ออารมณ์ จะทำให้เพลงมีเนื้อหาที่สื่ออารมณ์ได้ออกมาอย่างชัดเจน การซ้ำคำเป็นการเน้นย้ำความหมายให้เด่นชัดขึ้น การซ้ำความเป็นการซ้ำประโยคเพื่อให้ประโยคนั้นมีความหมายที่กระชับขึ้น การใช้ภาษาต่างประเทศทำให้บทเพลงดูทันสมัยมากยิ่งขึ้น และสำนวนทำให้เนื้อหาของเพลงมีความหมายที่ตรงและชัดเจน รวมถึงมีการใช้โวหารภาพพจน์ที่สอแทรกในเนื้อเพลงทำให้เพลงมีเนื้อหาที่สื่อความหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างเพลงสายรุ้งนอกหน้าต่างต่อไปนี้ “แต่งตัวยังกะซุปตาร์ ข้าคนวัยมัน ออกตัวไฉไลไม่ทัน” [2]

จากตัวอย่างพบคำภาษาต่างประเทศคือคำว่า ซุปตาร์ มาจากคำว่า SuPerstar หมายถึง ดารา ศิลปินที่มีชื่อเสียง จากบริบทดังกล่าวหมายถึง แต่งตัวเหมือนกับซุปตาร์จนออกหน้าออกตา

จากการศึกษาคำทับศัพท์หรือภาษาต่างประเทศในบทเพลงของ บ่าววี ผู้วิจัยพบว่าในบทเพลงของ บ่าววีมีการนำเอาคำทับศัพท์หรือภาษาต่างประเทศมาใช้ในเนื้อหาของเพลง เนื่องจากจะทำให้เพลงดูมีความทันสมัยทันโลกเนื่องจากเทคโนโลยีก็ไปไกลมาก การนำภาษาอื่นเข้ามาปะปนในภาษาไทยก็จะทำให้เพลงมีความโดดเด่นเป็นที่สนใจของผู้ฟัง

วิธีการวิจัย

1. ขั้นตอนเตรียมและรวบรวมข้อมูล

1.1 รวบรวมรายชื่อเพลงของศิลปิน บ่าววีโดยการค้นคว้า ข้อมูลจาก <https://www.sanook.com> เลือกศึกษาทั้งหมด 7 อัลบั้ม และ 2 ซิงเกิ้ล ตั้งแต่ พ.ศ. 2549 – 2562 รวมทั้งหมด 75 เพลง

1.2 ขั้นศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิจัยและกำหนดแหล่งข้อมูลที่จะศึกษา ดังนี้

1.2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา

1.2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา

1.2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา

1.2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโวหารภาพพจน์ในบทเพลง

- 1.2.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโวหารภาพพจน์ในบทเพลง
- 1.2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโวหารภาพพจน์ในบทเพลง
- 2. **ขั้นจัดกระทำข้อมูล**
 - 2.1 รวบรวมผลงานเพลงที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า
 - 2.2 จัดเรียงข้อมูลเพลงเป็นลำดับ ตามอัลบั้ม
- 3. **ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล**
 - 3.1 ลักษณะการใช้ภาษาในบทเพลงของศิลปิน บ่าววี โดยมีประเด็นที่จะวิเคราะห์ดังต่อไปนี้
 - 3.1.1 การใช้ภาษาที่สื่ออารมณ์
 - 3.1.1.1 การใช้ภาษา สื่ออารมณ์โศกเศร้า เสียใจ
 - 3.1.1.2 การใช้ภาษา สื่ออารมณ์โกรธแค้น
 - 3.1.1.3 การใช้ภาษา สื่ออารมณ์สุข รัก ห่วงใย
 - 3.1.1.4 การใช้ภาษา สื่ออารมณ์เสียตาย คิดถึง อาลัย อวรณ์
 - 3.1.2 การซ้ำคำ
 - 3.1.3 การซ้ำความ
 - 3.1.4 การใช้ภาษาไทยถิ่นใต้
 - 3.1.5 การใช้คำภาษาต่างประเทศ
 - 3.1.6 การใช้สำนวน
 - 3.2 กำหนดที่จะวิเคราะห์ด้านภาพพจน์ โดยแบ่งเป็นหัวข้อ ดังต่อไปนี้
 - 3.2.1 การใช้อุปมา
 - 3.2.2 การใช้อุปลักษณ์
 - 3.2.3 การใช้ปฏิพจน์
 - 3.2.4 การใช้บุคลาธิษฐาน
- 4. **ขั้นนำเสนอและสรุปผล** เสนอผลการศึกษาโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

การวิเคราะห์ลักษณะภาษาในบทเพลงของศิลปินบ่าววี โดยมีจำนวนเพลงทั้งหมด 75 เพลง ผลการศึกษาพบว่ามีการใช้ภาษา และการใช้โวหารภาพพจน์ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาการใช้ภาษาในบทเพลง

การใช้ภาษาในบทเพลงของศิลปินบ่าววี สามารถจำแนกได้เป็น 6 ประเภทคือ

1.1 การใช้ภาษาที่สื่ออารมณ์

ผลการศึกษาพบว่าบทเพลงของบ่าววีปรากฏการใช้ภาษาสื่ออารมณ์ทั้งหมด 4 ลักษณะ ดังนี้

1.1.1 การใช้ภาษาสื่ออารมณ์โศกเศร้า เสียใจ

บทเพลงของ บ่าววี มีการใช้ภาษาที่สื่ออารมณ์โศกเศร้า เสียใจ ที่เกิดจากความผิดหวังในเรื่องความรักและพลัดพรากจากคนที่รัก การรอคอยความรักจากคนที่ไม่ได้รัก ส่วนมากบทเพลงของ บ่าววี จะถ่ายทอดผ่านฝ่ายชายเนื่องจากผู้ขับร้องเป็นผู้ชายจึงต้องการนำเสนอเรื่องราวของผู้ชายผ่านบทเพลงของตน ดังตัวอย่างเพลงรักลงโลกต่อไปนี้

เสียงลือกระพือต่อ เอ็งให้เขาขอขมา แก่ไขภาพลักษณ์หน้าตา วิวาร์ กับเขาง่ายดาย

เสียงข่าวป่าวซ้ำซ้ำทุกข์ซ้ำซ้ำปางตายอยากเชือดเนื้อให้สิ้นกายอยากตายภายในคำคืน [2]

ภาษาที่สื่ออารมณ์โศกเศร้า เสียใจ คือคำว่า ซ้ำทุกข์ซ้ำซ้ำ ปางตาย อยากตาย พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [3] ได้ให้ความหมายของคำไว้ดังนี้

ทุกข์ เป็นคำนาม หมายถึง ความยากลำบาก ความไม่สบายกายไม่สบายใจ ความทนอยู่ในสภาพเดิมไม่ได้
ซ้ำใจ เป็นคำกริยา หมายถึง เจ็บใจ, ระทมใจ.

ตาย เป็นคำกริยา หมายถึง สิ้นใจ, สิ้นชีวิต, ไม่เป็นอยู่ต่อไป, สิ้นสภาพของการมีชีวิต, เช่น สภาวะสมองตาย

คำว่า ข้าทุกข์ซ้ำซ้ำปางตาย และ คำว่า อยากตาย สื่ออารมณ์ว่ามีความทุกข์ที่แสนสาหัสจนอยากจะตาย ถูกคน
รักหักหลังไปแต่งงานกับคนอื่น ความเจ็บปวดนั้นสร้างความทุกข์ระทมเป็นอย่างมาก โดยเพลงของบ่าววีใช้คำที่สื่ออารมณ์
มาใช้เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาของเพลงเนื่องจากเนื้อหาของเพลงมีความรู้สึกที่เศร้าเพราะคำที่ใช้เป็นคำที่สื่ออารมณ์ที่
เด่นชัดและเป็นคำที่ทำให้ผู้ฟังคล้อยตามเนื้อหาและความคิดของผู้ฟังไปกับเนื้อเพลงได้ และเมื่อนำคำทั้งหมดมารวมกันจะ
ทำให้เพลงสื่ออารมณ์ออกมาได้อย่างชัดเจน

ผลการศึกษาการใช้คำสื่ออารมณ์โศกเศร้า เสียใจ ของ บ่าววี ผู้วิจัยพบว่าส่วนใหญ่จะเป็นคำที่สื่อลักษณะ
อาการของความเศร้าที่เกิดจากการผิดหวังเรื่องความรักโดยผู้ประพันธ์จะใช้คำที่สามารถเข้าใจถึงความหมายของคำและทำ
ให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตามได้

1.1.2 การใช้ภาษาสื่ออารมณ์โกรธแค้น

บทเพลงของ บ่าววี มีลักษณะการใช้คำสื่ออารมณ์โกรธแค้น ของฝ่ายชายเนื่องจากในบทเพลงผู้ประพันธ์ได้ใช้
ตัวฝ่ายชายเป็นตัวหลักในการนำเสนอบทเพลง เพราะผู้ขับร้องเป็นผู้ชายจึงนำเสนอเรื่องราวของตัวละครในเพลงได้ดี ส่วน
การใช้คำที่แสดงถึงความรู้สึกโกรธนั้น มีหลายระดับและมี ลักษณะที่ต่างกันซึ่งในแต่ละระดับนั้นย่อมให้อารมณ์ที่ต่างกัน
ด้วย ไม่ว่าจะเป็นการใช้คำที่บ่งบอกว่าโกรธ ไม่พอใจ หรือการตัดพ้อ ดังตัวอย่างเพลงชมพูไล่ใจต่อไปนี้

เขาหัวาแหลงซี้หูก เรื่องจับคางคกใส่พรกท่อโจ พี่หลวงกำลังโมโห

ชมพูลูกโตลูกลักไปกินหลับแป็บเดียวกะหาย แม่เหยเสียดาย มันเหลือแต่วัน

หมาเห่าหมาไม่ได้อิน ได้โคลนกลางดินเหลือรอยตีนไว้พี่หลวงแกจัดให้หนัก

ไอโหมซี้ลัก ไอพวกผู้ร้าย สั่งสอนไม่ต้องถึงตาย หยบใส่ใจไว้ ใครกินให้พุงพอง [4]

บทเพลงดังกล่าวมีภาษาที่แสดงอารมณ์ โกรธแค้น คือคำว่า กำลังโมโห พี่หลวงแกจัดให้หนัก ถึงตาย
พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [3] ได้ให้ความหมายของคำไว้ดังนี้

โมโห เป็นคำ กริยา หมายถึง โกรธ

คำว่า พี่หลวงแกจัดให้หนัก แสดงอารมณ์ความรู้สึกโกรธที่ขโมยชมพูของเขาเขาเลยจะจัดการกับคนร้ายให้หนัก

คำว่า ถึงตาย สื่ออารมณ์ความรู้สึกว่าโกรธมากอยากจะเอาคืนให้ถึงตาย

คำที่สื่ออารมณ์ในบทเพลงนี้คือ โมโห ซึ่งเป็นคำที่สื่ออารมณ์และอาการให้ผู้ฟังสามารถนึกภาพได้เนื่องจากเป็น
อารมณ์ที่แสดงเมื่อมีความโกรธแค้น หรือใครมาทำให้ไม่พอใจ คำว่า พี่หลวงแกจัดให้หนักเป็นการสื่ออารมณ์ที่บอกกล่าว
โกรธมาก จะจัดการกับคนที่ทำให้โกรธอย่างหนัก และ ถึงตาย เป็นคำที่สื่อว่าจะเอาคืนแก่ผู้ที่ทำผิดให้หลายจำ

จากบทเพลงข้างต้นสื่ออารมณ์ที่โกรธแค้นเนื่องจากเป็นอาการที่โกรธจากผู้อื่นมาขโมยของของตนจึงทำให้ตน
เกิดความไม่พอใจ โดยที่ผู้แต่งได้ใช้คำที่สื่ออารมณ์เพื่อต้องการให้เห็นถึงอารมณ์ของบุคคลนั้นอย่างชัดเจนและเข้าใจถึง
อารมณ์หรือเห็นภาพของอารมณ์จากการใช้คำดังกล่าวอย่างชัดเจน

ผลการศึกษาการใช้ภาษาที่สื่ออารมณ์โกรธแค้น ในบทเพลงของ บ่าววี ผู้วิจัยพบว่าการใช้คำสื่ออารมณ์โกรธ
แค้น ส่วนใหญ่เป็นคำที่เกิดจากความรักที่ถูกหักหลัง หรือถูกหลอกหลวง จึงทำให้มีความแค้นเกิดขึ้นในบทเพลง เนื้อ
เพลงจึงมีคำที่สื่ออารมณ์ โกรธแค้น เพื่อทำให้บทเพลงสามารถสื่ออารมณ์ออกมาให้ผู้ฟังได้รู้สึกและคล้อยตามได้

1.1.3 การใช้ภาษาสื่ออารมณ์สุข รัก ห่วงใย

บทเพลงของ บ่าววี มีการใช้ภาษาที่แสดงถึงอารมณ์รัก ที่มีความห่วงใยกันและกัน ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน เป็น
คำที่ฟังหรืออ่านแล้วทำให้รู้สึกมีความสุข เนื่องจากในบทเพลงของบ่าววีเป็นบทเพลงเกี่ยวกับความรักเป็นส่วนใหญ่จึงทำให้
บทเพลงของ บ่าววีจึงมีภาษาหรือคำที่สื่ออารมณ์ สุข รัก ดังตัวอย่างเพลงดาวห้วงจันทร์ต่อไปนี้

อยากกอดกานดา อยากหอมเบา เบาสักที
ถ้าสาวอยู่ตรงนี้ พี่บ่าวมีไรให้แล
อยากให้เจ้ารู้ข้างในนี้คือรักแท้
สาวเอ๋ยอย่ารังแกให้หลับไม่ลงด้วยความคิดถึง [5]

ตัวอย่างข้างต้น คำที่สื่ออารมณ์สุข รัก ห่วงใย คือคำว่า กอด หอม รักแท้ และ คำว่า ความคิดถึง ซึ่งตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [3] ได้ให้ความหมายของคำไว้ดังนี้

กอด เป็นคำกริยา หมายถึง โอบไว้ในวงแขน โดยปริยายหมายถึงอาการที่มีลักษณะคล้ายคลึงเช่นนั้น.

หอม เป็นคำกริยา หมายถึง จูบ ได้รับกลิ่นดี

รักแท้ เป็นคำกริยา หมายถึง มีใจผูกพันด้วยความห่วงใย เช่น พ่อแม่รักลูก รักชาติ รักชื่อเสียง มีใจผูกพันด้วยความเสน่หา มีใจผูกพันฉันคู่สาว เช่น ชายรักหญิง ชอบ เช่น รักสนุก รักสงบ

คิดถึง เป็นคำกริยา หมายถึง นึกถึง นึกถึงด้วยใจผูกพัน

คำที่สื่ออารมณ์ คือ กอด หอม รักแท้ และ คำว่า ความคิดถึง ซึ่งคำว่ากอด เป็นคำที่สื่ออารมณ์ให้เห็นภาพว่าการกอดเป็นการส่งความรักอีกแบบหนึ่ง หอม เป็นการสื่ออารมณ์ที่ออกอาการเพื่อให้ผู้ฟังเกิดจินตภาพชัดเจน ส่วนคำว่ารักแท้ เป็นคำที่สื่ออารมณ์สุข รัก ห่วงใย เนื่องจากคำว่า รักแท้ เป็นคำที่สื่อว่าจะรักแค่เพียงคนนี้ รักแค่คนคนนี้ และคำว่าคิดถึง เป็นการสื่ออารมณ์นึกถึง เป็นห่วง พร่ำเพ้อต่อคนที่รักอย่างมีความสุข

ในบทเพลงมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับความรักความคิดถึงของชายหนุ่มที่มีต่อหญิงสาว การใช้คำสื่ออารมณ์ในบทเพลงนี้ได้เน้นคำที่สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกและอาการให้เห็นภาพอย่างชัดเจน ดังคำว่ากอดและหอมทำให้บทเพลงสื่ออารมณ์ได้ดี ซึ่งการใช้คำดังกล่าวทำให้ผู้ฟังเข้าใจรับรู้ถึงอารมณ์ของบทเพลง และสามารถคล้อยตามเนื้อหาของเพลงได้

ผลการศึกษาการใช้คำสื่ออารมณ์ สุข รัก ห่วงใยในบทเพลงของ บ่าววี จะเป็นการใช้คำที่สื่ออารมณ์ สุข รัก ห่วงใย ที่เกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาว การหลงรัก การคิดถึงคนรัก การห่วงใยคนที่เรารัก และความหมายของคำที่สื่ออารมณ์ของความสุข ความรัก ความห่วงใย ดังกล่าวนั้นสามารถทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตามและเกิดจินตภาพได้

1.1.4 การใช้ภาษา สื่ออารมณ์เสียดาย คิดถึง อาลัย อารมณ์

บทเพลงของ บ่าววี มีการใช้คำที่แสดงถึงความรู้สึกถึงความเสียดาย คิดถึง อาลัย อารมณ์ ต่อคนที่เรารัก หรือสิ่งที่เรารัก หรือรู้สึกเสียดายเมื่อนึกถึงเวลาในอดีต ดังตัวอย่างเพลงเหงากอดต่อไปนี้

ทนคิดถึงไม่ไหวจะให้ทำอะไรเมื่อใจมันเหงากอด

กลิ่นแก้มนวลมันอวลมันหอมติดอยู่ในใจ

โยหยาเพียงอ้อมกอดเธอที่อยู่แสนไกลอยากจจะรีบกลับไปคิดถึงเธอ [6]

ตัวอย่างบทเพลง พบคำที่สื่ออารมณ์ เสียดาย คิดถึง อาลัย อารมณ์ ได้แก่ คิดถึง เหงา ติดอยู่ในใจ โยหยา ซึ่งพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [3] ได้ให้ความหมายของคำไว้ดังนี้

คิดถึง เป็นคำกริยา หมายถึง นึกถึง นึกถึงด้วยใจผูกพัน

เหงา เป็นคำวิเศษณ์ หมายถึง ว. เปลี่ยวใจ เปลาเปลี่ยว ไม่คึกคัก

คำว่า ติดอยู่ในใจ สื่ออารมณ์เสียดาย คิดถึง อาลัย อารมณ์เนื่องจาก คำว่าติดอยู่ในใจ คือ การที่เรายังคงอาลัยอาวรณ์ คนคนหนึ่งอยู่ และไม่สามารถลืมเขาไปจากใจได้เลย

โยหยา เป็นคำกริยา หมายถึง คร่ำครวญถึงบุคคลผู้เป็นที่รักซึ่งพลัดพรากจากไปเป็นต้น

บทเพลงดังกล่าวพบคำที่สื่ออารมณ์เสียดาย คิดถึง อาลัย อารมณ์ เนื่องจากในเนื้อเพลงได้กล่าวถึงชายคนรักที่เฝ้าแต่พร่ำเพ้อคิดถึงสาวที่ตนรัก ถึงแม้ตัวเขาจะอยู่ห่างไกลกัน แต่ความคิดถึงความรักอาลัย อารมณ์ที่เขามีต่อคนรักนั้นมีมากมาย เป็นความรู้สึกที่เมื่อได้ฟังหรืออ่านจะทำให้เข้าใจและรับรู้ได้เลยว่าชายคนนี้ โยหยาและรักผู้หญิงคนนั้นมากมายเพียงใด ซึ่งคำสื่ออารมณ์ดังกล่าวผู้ประพันธ์ได้นำมาใช้ในบทเพลงเพื่อทำให้บทเพลงมีความหมายและสื่อความรู้สึกออกมา

ได้อย่างชัดเจน เนื่องจากบทเพลงของ บ่าววี ก็จะเป็นเพลงที่เกี่ยวกับความรักส่วนใหญ่จึงมีเนื้อหาที่สะท้อนถึงความรักที่
สมหวังและไม่สมหวัง จึงได้มีการนำคำที่สื่ออารมณ์ความรู้สึกมาเพื่อทำให้บทเพลงสื่อความหมายและอารมณ์ได้ดียิ่งขึ้น

ผลการศึกษาภาษาสื่ออารมณ์เสียตาย คิดถึง อาลัย อารมณ์ ในบทเพลงของ บ่าววี ผู้วิจัยพบว่าคำที่สื่ออารมณ์
เสียตาย คิดถึง อาลัย อารมณ์ มาจากการที่คิดถึงคนรัก อาลัยอารมณ์ต่อคนรัก เพราะในบทเพลงของ บ่าววี เป็นเรื่องราว
ของความรักจึงทำให้มีเนื้อหาและภาษาที่สื่ออารมณ์ไปในด้านของความรักเป็นส่วนมาก และภาษาสื่ออารมณ์เสียตาย
คิดถึง อาลัย อารมณ์ก็เป็นอีกภาษาหนึ่งที่มีความโดดเด่นในบทเพลงของ บ่าววี

1.2 การซ้ำคำ

ล้อม เพ็งแก้ว [7] ได้อธิบายการซ้ำคำไว้ว่า เป็นศิลปะการแต่งอย่างหนึ่ง กวีนิยมซ้ำคำเมื่อต้องการย้ำความหรือ
ชี้ให้เห็นว่าสำคัญ หรือต้องการให้เห็นว่าการกระทำนั้นติดต่อกันบางที่ต้องการแสดงว่ามีมาก หรือต้องการให้เห็นว่าเป็น
ภาพเคลื่อนไหวเรื่อย ๆ การซ้ำคำนั้นอาจซ้ำติด ๆ กัน อย่างที่เรียกว่า ยมก หรือซ้ำโดยมีคำอื่นแทรก และอาจซ้ำที่ต้นวรรค
กลางวรรคปลายหรือต่างวรรคก็ได้ ดังตัวอย่างเพลงบ่าววีเวียนครกต่อไปนี้

ในครัวละซุดพรวัวฉวนเทียน หลังเรือนละเฉียงพินฉับ ฉับ มือเขียงก็สับ สับ สับ
เอาหยับตะหยับ แม่ครัวจะควักลึง หยวกกล้วยลวกที ฐูฉีปลาล้าง ต้มหนังกะยัง
พร้อมทุกสิ่ง พวกคอกเหล่าขาว มันมือไวจริง จริง ลักอุตโกไปกินเมากลึงแต่หัวที [8]

เพลงดังกล่าวปรากฏการซ้ำคำ คือ คำว่า เฉียงพินฉับ ฉับ โดยซ้ำคำว่าฉับ ฉับ ส่วนคำว่า มือเขียงก็สับ สับ สับ
เป็นการซ้ำคำว่า สับ และคำว่า มันมือไว จริง จริง ซ้ำคำว่า จริง การซ้ำคำดังกล่าวทำให้ผู้ฟังเห็นได้ว่า เป็นการซ้ำคำให้เรา
เกิดความรู้สึกถึงการกระทำ หรือเห็นภาพชัดเจน เช่นคำว่า ฉับ คือเราจะเห็นภาพการเฉียงพิน ที่รวดเร็วดังฉับ ฉับ ส่วนคำ
ว่าสับ ก็จะทำให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเห็นภาพในจินตนาการได้ว่าแม่ครัวกำลัง สับวัตถุดิบเพื่อทำอาหาร ส่วนคำว่าจริงเป็นการ
เน้นย้ำว่า มือไว จริง ๆ

ผลการศึกษาการซ้ำคำที่ปรากฏในบทเพลงของ บ่าววี ผู้วิจัยพบว่ามีลักษณะของการซ้ำคำเพื่อเน้นอารมณ์
ความรู้สึก เพื่อให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์และเกิดจินตภาพด้านการเคลื่อนไหว ซึ่งในบทเพลงของ บ่าววีก็จะมีคำที่หลากหลาย
และมีความโดดเด่นเป็นอย่างมาก

1.3 การซ้ำความ

ล้อม เพ็งแก้ว [7] ได้อธิบายการซ้ำความ หมายถึงการใช้ประโยคที่นำคำ หรือข้อความที่เคยกล่าวมาแล้ว
นำมากล่าวซ้ำอีกในส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยค เพื่อเน้นให้ประโยคมีน้ำหนักเพิ่มขึ้น จากการศึกษาบทเพลงของ บ่าววี
พบว่ามีการซ้ำความ เช่นคำว่า ะโอ ะโอ ว่าอืมใจบายทอ้ง เลิกกันดีหว่า สามซ่า ชัดเจนไปเลยดีกว่า ดังตัวอย่างเพลง อืม
ใจบายทอ้ง ต่อไปนี้

วะโอ ะโอ ว่าอืมใจบายทอ้ง แคได้รักนอ้ง พี่ก็อืมใจ
วะโอ ะโอ ว่าอืมใจบายทอ้ง แคได้แลมอง ทอ้งมันก็อืมสบาย [9]

บทเพลงข้างต้น มีการซ้ำความโดยซ้ำประโยค ะโอ ะโอ ว่าอืมใจบายทอ้ง มีการซ้ำประโยคในวรรคที่ต่างกัน
ผู้ประพันธ์ต้องการเน้นย้ำและชี้ให้เห็นเนื้อหาว่าแค่พี่ได้รักนอ้งก็ทำให้อืมอกอืมใจไม่ต้องกินอะไรเลยก็ได้ เป็นการซ้ำ
ประโยคทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกและเข้าใจเนื้อหาของเพลงและเน้นย้ำความรู้สึกของฝ่ายชายในบทเพลง

ผลการศึกษาการใช้คำแบบซ้ำความในบทเพลงของ บ่าววี ผู้วิจัยพบว่ามีการซ้ำความโดยการใช้ประโยคเดิมมา
ซ้ำ เพื่อเน้นย้ำความสำคัญและความต้องการของผู้ประพันธ์ โดยส่วนใหญ่ประโยคที่ผู้ประพันธ์แต่งซ้ำจะเป็นคำในลักษณะ
ของการเน้นย้ำความรู้สึก อารมณ์ ความคิดตามบริบทและเนื้อหาของบทเพลง เนื้อหาของการซ้ำความในบทเพลงจะเป็น
เนื้อหาที่สอดคล้องเกี่ยวกับความรัก เพื่อเป็นการย้ำความให้ผู้ฟังเข้าใจเนื้อหาของเพลง

1.4 การใช้ภาษาไทยถิ่นใต้

สนิท ตั้งทวี [10] คำที่ใช้กันตามท้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างไปจาก ภาษากลาง อันเป็นภาษามาตรฐานของชาติ คำภาษาถิ่นเป็นคำที่ให้ความรู้สึกผูกพันกันในระหว่าง คนท้องถิ่นเดียวกัน จึงเหมาะที่จะใช้กันในท้องถิ่น หรือในการสนทนาระหว่างคนที่เดียวกัน แต่ไม่เหมาะที่จะใช้สนทนาเมื่อมีคนท้องถิ่นอื่นอยู่ด้วย สำหรับในการเขียนก็อาจใช้ภาษาถิ่นได้บ้างในงานเขียนประเภทบันเทิงคดี ดังตัวอย่างเพลงชมพูไผ่ใจต่อไปนี้

เขาหาว่าแหล่งซึกเรื่องจับคางคกใส่พรกห่อโจ
พี่หลวงกำลั้งโมโหมพุงลูกโตถูกลักไปกินหลับแป็บเดียวกะหาย
แม่เหยเสียดาย มันเหลือแต่วิน หมาเห่า
เมาไม่ได้ยืนใต้โคลนกลางดินเหลือรอยตีนไว้
พี่หลวงแกจัดให้หนัก ไอ้โหมซึกลัก ไอ้พวกผู้ร้าย สั่งสอนไม่ต้อง
ถึงตาย หยิบใส่โจไว้ ใครกินให้พุงพอง [11]

จากตัวอย่างพบการใช้ภาษาถิ่นคือ แหล่งซึก พรก โจ พี่หลวง ลัก โหม หยิบ พจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ พ.ศ. 2550 [12] ได้ให้ความหมาย คำว่า แหล่ง เป็นคำกริยา หมายความว่า พุด คุย แล่ง ซึกเป็นคำกริยา หมายความว่า โโกหก พรก เป็นคำนาม หมายความว่า กะลา พี่หลวง เป็นคำนาม หมายความว่า พี่บ่าว โหม เป็นคำนาม หมายความว่า หมู่ พวก โคตร ตระกูล กำพืด หยิบ เป็นคำกริยา หมายความว่า ซ่อน แอบ ซุ่ม โจ เป็นคำนาม หมายความว่า เครื่องกันขโมย ผลไม้พืชหรือผัก ทำด้วยกระบอกไม้ไผ่ กะลามะพร้าว ฯลฯ เสกคาถาอาคมให้ขลัง ถ้าใครขโมยผลไม้หรือพืชผักนั้นไปกิน จะทำให้มีอันเป็นไป เช่นปวดท้อง บวมพอง เป็นต้น

ผลการศึกษาภาษาถิ่นใต้ในบทเพลงของ บ่าววี พบว่าบทเพลงของบ่าววีมีภาษาถิ่นใต้ปรากฏเป็นจำนวนมาก เนื่องจากศิลปินเองเป็นคนใต้จึงต้องการนำเสนอความเป็นเอกลักษณ์ของคนใต้นั้น คือ ภาษาให้คนอื่นได้รับฟัง และภาษาถิ่นใต้ยังเป็นภาษาที่น่าสนใจน่าฟังการนำเอามาใส่ในเนื้อหาของเพลงจึงเพิ่มความโดดเด่นให้กับบทเพลงมากยิ่งขึ้น

1.5 การใช้คำภาษาต่างประเทศ

ชำนาญ รอดเหตุภัย [13] คำภาษาต่างประเทศ ภาษาไทยในปัจจุบันมีคำจากภาษาต่างประเทศเข้ามาปะปนอยู่ด้วยเป็นอันมาก คำเหล่านี้บางคำเข้ามาใช้อยู่ในภาษาไทย เป็น เวลานานจนดูเหมือนเป็นคำไทยและบางคำไม่สามารถหาภาษาไทยที่เหมาะสมมาใช้แทนได้ ดังตัวอย่างเพลงใจโคตรหล่อต่อไปนี้

หน้าตาไม่ดีแต่ใจโคตรหล่อหัวใจหล่อหล่อไม่เคยหลอกหักอกใครสักราย
รักใคร่จริงจังจริงจังวันตายไม่มีวันร้องให้ถ้าฝากชีวิตกับคนใจโคตรหล่อ
ได้ฟังจบแล้วพี่พ้อมีหวังกับเขาหรือเปล่ามีสาวคนไหนรับเยื่อใยที่พี่ถักทอ
ยกให้สองมือกับใจที่ไม่ล่อล่อให้รับแมนแมนหล่อหล่อดูแล**แทคแคร์**ทุกวัน [14]

จากตัวอย่างพบคำภาษาต่างประเทศคือคำว่า **แทคแคร์** มาจากคำว่า take care หมายถึง การเอาใจใส่ ระวัง เป็นคำทับศัพท์ ที่ใช้กัน อย่างแพร่หลาย ในกลุ่มคนที่รู้ภาษาอังกฤษและคนรุ่นใหม่โดยถูกนำมาใช้ให้เห็นถึงความต้องการดูแล เอาใจใส่ บริบทในเพลงจะเห็นได้ว่าการนำคำภาษาต่างประเทศมาใช้มันจะทำให้สื่อความหมายออกมาได้อย่างชัดเจน และทำให้เพลงมีความดูทันสมัยเพิ่มขึ้นอีกด้วย

ผลการศึกษาคำทับศัพท์หรือภาษาต่างประเทศในบทเพลงของ บ่าววี ผู้วิจัยพบว่าในบทเพลงของ บ่าววีมีการนำเอาคำทับศัพท์หรือภาษาต่างประเทศมาใช้ในเนื้อหาของเพลง เนื่องจากจะทำให้เพลงมีความทันสมัย การนำภาษาอื่นเข้ามาปะปนในภาษาไทยก็จะทำให้เพลงมีความโดดเด่นเป็นที่สนใจของผู้ฟัง

1.6 การใช้สำนวน

ภัทรินทร์ สว่างอารมณ์ [15] สำนวน หมายถึง ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบทอดกันมาช้านานแล้ว มีความหมายไม่ตรงตามตัวหรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่ เช่น สอนจะเข้ให้ว่ายน้ำ รำไม่ดีโทษปี่โทษกลอง, ถ้อยคำที่แสดงออกมาเป็นข้อความพิเศษ เฉพาะภาษาหนึ่ง ๆ เช่น สำนวนฝรั่ง สำนวนบาลี, ขันเชิงหรือท่วงทำนองในการแต่งหนังสือหรือ

พูด เช่น สำนวนเจ้าพระยาพระคลัง (หน) สำนวนยาขอบ สำนวนไม้ เมืองเดิม สำนวนนั้นเกิดจากมูลเหตุต่าง ๆ เป็นต้น เช่นคำว่า แมลงเม่าบินเข้ากองไฟ และ จับปลาสองมือ ดังตัวอย่างเพลงแมลงเม่าเหงาใจต่อไปนี้

นึกถึงเรื่องราวเก่าๆ เรื่องแมลงเม่าบินเข้ากองไฟ ยังถามตัวเอง มันคิดยังไง ก็รู้ทั้งรู้
ไฟจะเผา ความจริงที่แท้มันคงเหงา แค่มพัดเบาเหน็บหนาวใจมันสลาย
ครึ่งเห็นแสงไฟสว่างความเหงาก็หายไปกับไฟ ผดเผาจนตาย ไม่เคยเสียดายวิญญาณ เธอ
เอ๋ย เธอก็เหมือนไฟ ที่เป็นเพียงแมลงเม่าเหงาใจ จะตายก็ได้รักเธอแค่นั้น [16]

สำนวนสุภาษิตนี้ หมายถึงลุ่มหลงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จึงได้หลงผิดเข้าไปเกี่ยวข้องกับมัน จนทำให้ตนเองได้รับอันตราย
สำนวนนี้เปรียบเปรยถึงแมลงเม่าซึ่งชอบเล่นกับแสงไฟ แต่เมื่อมันหลงใหลในแสงไฟ จึงบินเข้ากองไฟ โดนไฟเผา
ตาย แต่ในบทเพลงเปรียบแมลงเม่าเป็นผู้ชายที่ไปรักคนที่ไม่ควรรัก หวังเพียงแค่ว่าได้รักได้อยู่ใกล้ แม้จะต้องเจอกับอะไรแลก
กับอะไรก็ยอม สุดท้ายแม้จะต้องตายเขาก็ยอม ในบทเพลงได้นำสำนวนเข้ามาเพื่อเพิ่มความหมายของคำเหล่านี้ให้ดูมี
ความหมายที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และช่วยให้บทเพลงเป็นที่เข้าใจของผู้ฟังอีกด้วย

ผลการศึกษาการใช้ภาษาในบทเพลงของบ่าววี พบว่ามีการใช้ภาษาที่หลากหลาย ดังเช่นภาษาแสดงความรู้สึก
การซ้ำคำ การซ้ำความ ภาษาถิ่น ภาษาต่างประเทศ และสำนวน ซึ่งการใช้ภาษาแสดงอารมณ์ความรู้สึกจะทำให้ผู้อ่าน
ได้รับรู้ถึงความรู้สึกของบทเพลงได้ดียิ่งขึ้น ส่วนการซ้ำคำ จะทำให้เนื้อเพลงมีความหมายที่เป็นการเน้นย้ำให้ความหมาย
ของคำชัดเจนขึ้น การซ้ำความก็จะทำให้บทเพลงมีเนื้อหาที่น่าสนใจและกระชับ ส่วนภาษาถิ่นเป็นการสื่อความเป็น
เอกลักษณ์ของท้องถิ่นภาคใต้ที่ทำให้บทเพลงสะท้อนความเป็นได้อย่างชัดเจน สำนวนทำให้บทเพลงสื่อความหมายได้
ชัดเจน และภาษาต่างประเทศจะทำให้บทเพลงมีความทันสมัย และเนื้อหามีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

2. ด้านการใช้โวหารภาพพจน์

ชำนาญ รอดเหตุภัย [13] การใช้โวหารภาพพจน์นับเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่จะปลุกเร้าอารมณ์ของผู้ฟังให้คล้อย
ตามความรู้สึกของเพลง หากจะใช้คำพูดธรรมดาที่ตรงไปตรงมาก็จะทำให้ไม่น่าสนใจมากเท่าใดดังนั้นการใช้โวหารมา
ประกอบก็จะทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกทางอารมณ์และเกิดจินตนาการมากยิ่งขึ้น

ผลการศึกษาวิเคราะห์โวหารภาพพจน์ที่ปรากฏในผลงานเพลง ของศิลปินบ่าววี พบว่าปรากฏการใช้ภาพพจน์
4 ประเภท ดังนี้

2.1 การใช้อุปมา

ปรีชา ช่างขวัญยืน [17] อุปมา (simile) คือความเปรียบซึ่งเกิดจากการบอกความเหมือนกันของสิ่งสองสิ่งด้วย
คำที่แสดงการเปรียบเทียบ เช่น เหมือน ราว รวกับ ประดุจ ประหนึ่ง ดุจ เพื่อให้เข้าใจสิ่งที่ต้องการ อธิบายดียิ่งขึ้น เช่น
ใบหน้าของเธอดุจตีสเหมือนกุหลาบแรกแย้ม ดังตัวอย่างเพลงชัดเจนไปเลยต่อไปนี้

หัวใจที่ตรงเหมือนไม้บรรทัด
คมชัดเหมือนจอบแอลซีดี
ไม่รักไม่หลงที่บ่าวเป็นคนพรั่น
รู้ไหมที่มีน้องเต็มหัวใจ [18]

การใช้ภาพพจน์อุปมาดังกล่าว คือการเปรียบหัวใจของผู้ชายคนหนึ่งที่มีความซื่อตรงเหมือนกับไม้บรรทัดที่มีแต่
ความตรงยาว ไม่คดงอ และมีความคมชัดเหมือนจอบแอลซีดี โดยเนื้อเพลงจะสื่อให้เห็นว่า หัวใจของผู้ชายคนนี้มีไว้เพียงหญิง
ที่เขารักเพียงผู้เดียว ไม่สามารถที่จะรักใคร่ได้อีกนอกจากผู้หญิงคนนั้นคนเดียว คนที่เขารัก ผู้ประพันธ์จึงได้นำไม้บรรทัดมา
เปรียบเทียบกับความซื่อตรงของหัวใจ และใช้ความคมชัดของจอบแอลซีดี มาเปรียบเทียบกับความรักที่มีแต่ความชัดเจน
ให้แก่ผู้หญิงคนนั้น โดยใช้คำเชื่อมคำว่าเหมือน เพราะไม้บรรทัดมีแต่ความตรงและยาว เหมือนกับหัวใจของชายหนุ่มผู้นี้
และความคมชัดของจอบแอลซีดีก็สามารถสื่อให้ผู้ฟังเข้าใจได้ว่าความรักที่ชายคนนั้นมอบให้แก่ผู้หญิงของเขานั้นมีความชัดเจน
มากมายเพียงใดเพื่อให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพคล้อยตามได้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยพบว่ามีการภาพพจน์แบบอุปมา มาเปรียบเทียบเรื่องราวของความรัก เป็นการนำมาช่วยให้เนื้อเพลงมีความหมายที่เด่นชัดขึ้น และนำมาเปรียบเทียบกับสิ่งหนึ่งกับสิ่งหนึ่งเพื่อให้เนื้อหาในบทเพลงดูมีความหมายที่สื่อออกมาอย่างชัดเจน ทำให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจในเนื้อหาของเพลงได้เป็นอย่างดี

2.2 การใช้อุปลักษณ์

ปรีชา ช่างขวัญ [17] อุปลักษณ์ (metaphor) เป็นการเปรียบเทียบลักษณะที่เหมือนกันของสองสิ่ง โดยพูดเหมือนกับว่า สองสิ่งนั้นเป็นสิ่งเดียวกัน การเปรียบเทียบแบบนี้ไม่ใช้คำแสดงการเปรียบเทียบกล่าวได้ว่า อุปลักษณ์ คืออุปมา ที่กลั่นกรอง เช่น การแต่งงานทำให้เขาเห็นอะไรเกี่ยวกับเธอเพิ่มขึ้น ครั้งหนึ่งเธอเคยเป็นแม่ดอกกุหลาบที่น่ารัก มาบัดนี้เธอกลับเป็นหนามคมที่ฝังอยู่ในเนื้อของเขา ดังตัวอย่างเพลงนกฟ้าต่อไปนี้

เปรียบฉันเป็นนก เปรียบเธอเป็นฟ้า

ฉันบินเท่าไรวะ แต่เธอไม่ถึงสักที

เหนื่อยล้าอ่อนแรง หดแล้ววันนี้

สิ่งที่คู่ควร เกะแค้นังไม้ [19]

การใช้ภาพพจน์แบบอุปลักษณ์ดังกล่าว คือ การเปรียบระหว่างคนสองคน ว่าฉันเป็นแค่นก ส่วนอีกคนเป็นฟ้า เป็นการเปรียบเรื่องราวความรัก เนื่องจากการที่นกจะพยายามบินสักเท่าไร ก็ไม่สามารถบินถึงฟ้า เปรียบกับความรักที่ไม่สามารถรักกันได้ต่อให้รักมากเพียงใด สุดท้ายก็ทำได้แค่รักแต่ไม่โอกาสจะครอบครอง ผู้ประพันธ์จึงได้นำความรักมาเปรียบเทียบกับนกซึ่งทำให้ผู้อ่าน สามารถเข้าใจและเห็นภาพได้อย่างชัดเจน

ผลการศึกษาภาพพจน์อุปลักษณ์ในบทเพลงของบ่าววี ผู้วิจัยพบว่า ในบทเพลงของบ่าววีมีการนำเอาภาพพจน์อุปลักษณ์มาใช้เพื่อเปรียบเทียบเรื่องราวของความรัก เป็นการเปรียบเทียบตัวเองให้เป็นอย่างอื่น เพื่อบ่งบอกถึงฐานะของตน ทำให้เนื้อเพลงมีความโดดเด่นน่าสนใจและมีเนื้อหาที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

2.3 การใช้ปฏิพจน์

กมล การกุศล [20] เป็นการใช้ภาพพจน์โดยใช้คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบเป็นการย้ำหรือเน้นให้ผู้อ่านเห็นจริงตามหรือเชื่อตามผู้เขียน ดังตัวอย่างเพลง ใจออกอาการต่อไปนี้

คิดถึงพี่ไหม อยู่แห่งหนใด รุ่งไหม

ว่าดวงใจพี่จะขาดรอน รอน

คำคืนเห็นบนหนาว เหนงจ็บหัวใจ

รุ่งไหม คนห่างไกล หัวใจออกอาการ คิดถึงเธอ [21]

บทเพลงข้างต้น มีการใช้ภาพพจน์แบบประโยคคำถาม ที่เป็นการใช้คำถาม ดังความที่ว่า คิดถึงพี่ไหม อยู่แห่งหนใด รุ่งไหม เป็นคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ แต่เป็นคำถามที่ต้องการจะบอกถึงความรู้สึกของตัวเองว่ารู้สึกเช่นไรและเป็นการตอกย้ำความรู้สึกของตัวเอง ว่าคิดถึงอีกคนมากเพียงใด ซึ่งผู้แต่งได้เขียนขึ้นเพื่อเพิ่มให้บทเพลงบทนี้สื่อความรู้สึกและอารมณ์ของเพลงได้อย่างชัดเจน

2.4 การใช้บุคลาธิษฐาน

บุคลาธิษฐานคือการสมมติสิ่งไม่มีชีวิตหรือสัตว์หรือพืชต่าง ๆ ให้มีอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดแบบเหมือนกับคน อาจพูดจาสั่งเสียได้ ดังตัวอย่างเพลงสายรุ้งนอกหน้าต่างต่อไปนี้

เสียงฟ้าคำราม เบบางหายไปเม็ดฝนขาดสาย เริ่มซาสิ้นแรง

แดดรำไรเริ่มแย้มพราย ปรายส่องแสงเจ้าอย่าหน่ายแฉง เช็ดน้ำตาที่ยังเปียกปอน

แม้รักของเจ้า มันเคยทำร้าย ผ่านพ้นเลยไปหัวใจล้าอ่อน อย่าเก็บตัวเก็บหัวใจ แคในห้องนอน

เมื่อแดดทออ่อน ยังสวยงามเมื่อเจ้าลืมตา [22]

จากเพลงดังกล่าวมีการใช้ภาพพจน์บุคลาธิษฐาน ดังความที่ว่า เสียงฟ้าคำราม คือ การเปรียบเทียบกับฟ้ากำลังคำราม คือการทำให้ฟ้ามีชีวิตคือมีเสียง แต่ในเนื้อหาของเพลงได้กล่าวถึงเรื่องราวของเสียงฟ้าฝนที่กำลังหายไป แดด้วันใหม่กำลังเข้ามา เปรียบเทียบกับชีวิตของคนคือฝันร้ายกำลังหายไป ยังมีวันใหม่ให้เริ่มต้นได้เสมออะไรที่ร้าย ๆ ก็ขอให้ลืมมันไป เริ่มต้นชีวิตใหม่ให้ดีกว่าเริ่ม ในบทเพลงมีการใช้บุคลาธิษฐาน ที่ว่าทำให้ฟ้ามีเสียงทำให้ฟ้ามีชีวิต เพื่อให้ผู้ฟังเกิดจินตนาภาพตามได้ และเข้าใจถึงเนื้อหาของเพลงได้

ผู้วิจัยพบว่า ส่วนใหญ่พบว่ามีการใช้โวหารแบบอุปลักษณ์ และอุปมาค่อนข้างมาก คือ มีการเปรียบเทียบความรักกับสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้บทเพลงมีเนื้อหาที่เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น และทำให้ผู้ฟังเข้าใจบทเพลงเหล่านั้นได้มากยิ่งขึ้น ส่วนโวหารด้านอื่น ก็ทำให้เนื้อหาของเพลงโดดเด่นและความเข้าใจเนื้อหาของเพลงได้เพิ่มขึ้น

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาที่ปรากฏในบทเพลงของ บ่าววี นำเสนอผลอภิปรายดังนี้

ด้านการใช้ภาษา ผู้วิจัยพบว่าบทเพลงของบ่าววีใช้ภาษาสื่ออารมณ์เพื่อให้เนื้อเพลงสื่ออารมณ์และให้ความหมายของเนื้อหาได้อย่างชัดเจนเนื่องจากคำสื่ออารมณ์เป็นคำที่ให้ความหมายตรงตัวเมื่อสื่อออกมาจะทำให้ผู้ฟังรับรู้ถึงอารมณ์และความรู้สึกของคำได้ และทำให้เนื้อหามีความหมายที่ลึกซึ้ง เนื่องจากคำสื่ออารมณ์นั้นจะสื่อความหมายออกมาอย่างตรงไปตรงมา และทำให้คำนั้นสื่อความหมายออกมาเป็นความรู้สึกที่ลึกซึ้ง ดังที่ ภัทรินทร์ สว่างอารมณ์ [15] วิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษา เนื้อหา และแนวคิดในเพลงเพื่อชีวิต เนื่องจากภาษาสื่ออารมณ์มีส่วนช่วยให้บทเพลงมีเนื้อหาที่สื่ออารมณ์ออกมาได้ชัดเจนและยังทำให้เนื้อหามีความหมายที่ลึกซึ้งอีกด้วย พบการซ้ำคำบทเพลงของบ่าววี พบการซ้ำคำ และการซ้ำความ เพื่อให้เนื้อหาของเพลงมีความหมายที่ชัดเจน และเน้นย้ำความหมายของคำเนื่องจากการซ้ำคำหรือซ้ำความเป็นการนำคำเดิมมาซ้ำหรือประโยคเดิมมาซ้ำทำให้ความหมายของคำชัดเจน และหนักแน่นขึ้น การใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อให้เพลงทันสมัย และเป็นที่น่าสนใจของผู้ฟังเนื่องจากการนำภาษาต่างประเทศมาทับศัพท์จะทำให้ผู้ฟังง่ายต่อการอ่าน และเข้าใจได้ดีกว่าใช้ภาษาอังกฤษโดยตรง การใช้ภาษาถิ่นได้ทำให้เพลงมีความโดดเด่นเนื่องจากมีภาษาถิ่นปรากฏอยู่ในบทเพลงซึ่งทำให้เห็นถึงความงามของภาษาถิ่นแต่ละถิ่น และพบการใช้สำนวนซึ่งทำให้เนื้อหาของเพลงสื่อความหมายที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และสำนวนมีส่วนช่วยในการอธิบายเนื้อเพลงให้ผู้ฟังเข้าใจได้เป็นอย่างดี ผลการศึกษาจึงมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของศิริไล ชูวิจิตร [23] ที่วิเคราะห์การใช้ภาษาในเพลงไทยสากล ของ บริษัทอาร์ เอส.โปรโมชัน 1992 จำกัด ช่วงปี พ.ศ. 2542 ซึ่งการซ้ำคำ คือการนำคำที่เหมือนกันมาซ้ำติดต่อกันเพื่อให้เน้นย้ำความหมาย การซ้ำความเป็นการซ้ำประโยคเดียวกันที่อยู่ต่างวรรคกันเพื่อเป็นการเน้นย้ำประโยคนั้นให้มีความหมายที่เด่นชัดขึ้น การใช้ภาษาต่างประเทศคือการนำภาษาต่างประเทศมาไว้ในบทเพลง เช่นการทับศัพท์ทำให้เพลงมีความทันสมัยและโดดเด่น ภาษาถิ่นได้เป็นการนำเอาเอกลักษณ์ท้องถิ่นของภาคใต้นั้นก็คือภาษาใต้มาใส่ในบทเพลงเพื่อให้บทเพลงมีความเป็นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น และมีเสน่ห์ และสำนวนคือการนำเอาสำนวนมาใส่ไว้ในเนื้อเพลงเพื่อเป็นการสื่อความหมายไปโดยชัดเจนแทนการอธิบายทำให้ผู้ฟังเข้าใจถึงเนื้อหาของบทเพลงและเกิดจินตภาพตามได้

ด้านการใช้ภาพพจน์ในการศึกษาบทเพลงของบ่าววี ผู้วิจัยพบลักษณะการใช้ภาพพจน์ อุปมา เพื่อใช้เปรียบเทียบเรื่องราวของความรัก และเปรียบเทียบความต่างของเนื้อหาเพลงเพื่อให้เพลงมีเนื้อหาที่เข้าใจได้ง่ายขึ้น เนื่องจากในบทเพลงเป็นเพลงเกี่ยวกับความรักจึงต้องใช้ภาพพจน์อุปมาอุปไมยเพื่อเปรียบเทียบสิ่งที่ต่างกันเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจและเกิดจินตภาพได้อย่างชัดเจน อุปลักษณ์เพื่อเปรียบเทียบสิ่งที่ต่างกัน หรือเปรียบเทียบของเพื่อให้ผู้ฟังเกิดจินตภาพชัดเจนนำสิ่งที่ต่างกันมาเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจและเกิดภาพตาม ปฏิบัติการเป็นคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบเพียงแค่ว่าเพื่อให้เน้นย้ำความรู้สึกให้ชัดเจนขึ้น และเน้นย้ำคำคำนั้นให้สื่อความรู้สึกออกมาที่ทำให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจถึงอารมณ์และความรู้สึกของเพลงได้เป็นอย่างดี และบุคลาธิษฐานเป็นการเปรียบสิ่งที่ไม่มีชีวิตให้มีชีวิตให้มีกิริยาอาการความรู้สึกที่คล้ายคลึงมนุษย์ สอดคล้องกับผลการศึกษาของสมเกียรติ รักษ์มณี [24] ที่ศึกษาโวหารภาพพจน์ในบทเพลงของ ธงไชย แมคอินไตย์ อุปมาเป็นเปรียบเทียบของระหว่างสองสิ่งหรือ เปรียบเทียบคนกับสิ่งอื่นเพื่อให้ผู้ฟังเกิดจินตภาพคล้ายตามอุปลักษณ์เป็นการเปรียบเทียบที่ทำให้ผู้ฟังเข้าใจเนื้อหาของเพลงและมีความรู้สึกนึกคิดไปตามเนื้อเพลงได้ ปฏิบัติการเป็นคำถามคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ ซึ่งในบทเพลงนั้นมีถ้อยคำหรือประโยคคำถามเนื่องจากในบทเพลงเป็นการสื่ออารมณ์

ออกมาโดยที่ไม่ได้มุ่งหวังคำตอบ และ บุคลาธิฐานเป็นการทำให้มีชีวิตมีชีวิตหรือเปรียบสิ่งที่ไม่มีชีวิตให้มีชีวิต ซึ่งในบทเพลงจะเป็นในเรื่องของธรรมชาติเนื่องจากผู้ประพันธ์ต้องการจะให้ผู้ฟังเห็นภาพที่เคลื่อนไหวในจินตภาพได้

เอกสารอ้างอิง

- [1] จินตนา ดำรงค์เลิศ. (2534) .วรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยมและการดำเนินชีวิตของชาวชนบทที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งไทยตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่2จนถึงปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [2] วีรยุทธ์ นานข้า. (2559). เพลงรักลวงโลก. สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน พ.ศ.2562, จาก <https://www.sanook.com>.
- [3] ราชบัณฑิตยสถาน.(2554). สืบค้นเมื่อ 11 มกราคม - 5 มีนาคม พ.ศ. 2563, จาก <http://www.royin.go.th/dictionary/>.
- [4] วีรยุทธ์ นานข้า. (2555). เพลงชมพูไผ่ใจ. สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน พ.ศ.2562, จาก <https://www.sanook.com>.
- [5] วีรยุทธ์ นานข้า. (2550). เพลงดาวห้วงจันทร์. สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน พ.ศ.2562, จาก <https://www.sanook.com>.
- [6] วีรยุทธ์ นานข้า. (2562). เพลงเหงากอด. สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน พ.ศ.2562, จาก <https://www.sanook.com>.
- [7] ล้อม เพ็งแก้ว. (2521). วैयाวจรรณคดี. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์.
- [8] วีรยุทธ์ นานข้า. (2554). เพลงบ่าววีเวียนครก. สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน พ.ศ.2562, จาก <https://www.sanook.com>.
- [9] วีรยุทธ์ นานข้า. (2555). เพลงอ้อมใจบายทอง. สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน พ.ศ.2562, จาก <https://www.sanook.com>.
- [10] สนิท ตั้งทวี. (2528). ความรู้และทักษะทางภาษา. กรุงเทพฯ: โอเพนดิงเฮ้า.
- [11] วีรยุทธ์ นานข้า. (2555). เพลงชมพูไผ่ใจ. สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน พ.ศ.2562, จาก <https://www.sanook.com>.
- [12] มูลนิธิร่วมพัฒนาภาคใต้และสถาบันทักษิณคดีศึกษา. (2551).พจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ 2550 ฉบับเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสเจริญพระชนมพรรษา 80 พรรษา. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- [13] ชำนาญ รอดเหตุภัย . (2522). สัมมนาการใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครการพิมพ์.
- [14] วีรยุทธ์ นานข้า. (2557). เพลงใจโคตรหล่อ. สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน พ.ศ.2562, จาก <https://www.sanook.com>.
- [15] ภัทธินทร์ สว่างอารมณ์ (2553). วิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาเนื้อหาและแนวคิดในเพลงเพื่อชีวิต. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [16] วีรยุทธ์ นานข้า. (2551). เพลงแมลงเม่าเหงาใจ. สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน พ.ศ.2562,จาก <https://www.sanook.com>.
- [17] ปรีชา ช่างขวัญยืน. (2525). ศิลปะการเขียน. กรุงเทพฯ : เทพประทานพร.
- [18] วีรยุทธ์ นานข้า. (2552). เพลงชัดเจนไปเลย. สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน พ.ศ.2562,จาก <https://www.sanook.com>.
- [19] วีรยุทธ์ นานข้า. (2551). เพลงนกหาฟ้า. สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน พ.ศ.2562, จาก <https://www.sanook.com>.
- [20] กมล การกุศล. (2529). ทักษะและความรู้ทางภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เนติกุลการพิมพ์.
- [21] วีรยุทธ์ นานข้า. (2555). เพลงใจออกอาการ. สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน พ.ศ.2562,จาก <https://www.sanook.com>.
- [22] วีรยุทธ์ นานข้า. (2554). เพลงสายรุ้งนอกหน้าต่าง. สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน พ.ศ.2562,จาก <https://www.sanook.com>.
- [23] ศิวโล ชูวิจิตร. (2549). การวิเคราะห์การใช้ภาษาในเพลงสากลของบริษัท อาร์.เอส.โปรโมชัน 1992 จำกัดช่วงปี พ.ศ.2542-2546. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [24] สมเกียรติ รักษมณี. (2538). “โวหารภาพพจน์ในบทเพลงของ ธงไชย แมคอินไตย์”. วารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ. เล่มที่ 3, 54-63.

การตั้งชื่อของคนสยามสามช่วงอายุในอำเภอตุมปัต รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย
Naming of Siamese People in Three Age Ranges in Tumpat, Kelantan, Malaysia

ชิน โหระ แช่อง^{1*} ศรีอังกกร ถาวโรฤทธิ์² และ จริญญา ธรรมโชโต³
Ong Shin Row^{1*} Sriangkarn Tawarorit² and Jarinya Thammachoto³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตั้งชื่อของคนสยามสามช่วงอายุในอำเภอตุมปัต รัฐกลันตันประเทศมาเลเซีย จำนวน 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านบ่อเสม็ด บ้านชาดิน และบ้านไน หมู่บ้านละ 30 ชื่อ ในประเด็น 1) ลักษณะการตั้งชื่อและที่มาในการตั้งชื่อ 2) เปรียบเทียบลักษณะการตั้งชื่อและที่มาในการตั้งชื่อของคนสยามสามช่วงอายุ คือ ระดับอายุที่ 1 มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป ระดับอายุที่ 2 มีอายุระหว่าง 31-50 ปี และระดับอายุที่ 3 มีอายุระหว่าง 1-20 ปี ผลการศึกษาลักษณะการตั้งชื่อคนสยามด้านจำนวนพยางค์พบว่ามี 4 ลักษณะ คือ การตั้งชื่อจำนวนหนึ่งพยางค์ สองพยางค์ สามพยางค์ และสี่พยางค์ ด้านผู้ตั้งชื่อให้แก่คนสยามพบว่ามี 3 บุคคล คือ บิดามารดา พระภิกษุ และญาติผู้ใหญ่ ด้านที่มาในการตั้งชื่อ พบว่ามี 4 ที่มา คือ หลักโหราศาสตร์ ความหมาย บุคคลในครอบครัว และการเลียนแบบ การเปรียบเทียบลักษณะและที่มาในการตั้งชื่อของคนสามช่วงอายุ พบว่า ชื่อของคนสยามช่วงอายุที่ 1 เป็นชื่อที่เป็นคำหนึ่งพยางค์มากที่สุด และผู้ตั้งชื่อให้ส่วนมากเป็นบิดามารดา ภาษาที่ใช้เรียบง่าย และมีความหมายเกี่ยวกับวันเกิด สีผิว และธรรมชาติ เนื่องจากบิดามารดามีความรู้ภาษาไทยไม่มากนัก ในช่วงอายุที่ 2 และช่วงอายุที่ 3 พระภิกษุและญาติผู้ใหญ่เริ่มมีบทบาทในการตั้งชื่อมากขึ้น เนื่องจากมีความรู้ภาษาไทยมากกว่าคนในช่วงอายุ 2 และ 3 และยิ่งปรากฏการนำชื่อของดารานักแสดงมาตั้งชื่อ ทำให้มีจำนวนพยางค์เพิ่มขึ้น มีความหมายที่ดี และไพเราะมากขึ้น

คำสำคัญ : การตั้งชื่อ คนสยาม ช่วงอายุ รัฐกลันตัน

Abstract

This research article aimed at examining the naming of Siamese people in three age ranges in Tumpat, Kelantan, Malaysia. Thirty names of people were taken from each of the following three villages: Ban Bo Samet, Ban Khao Din, and Ban Nai. The topics under investigation included 1) naming characteristics and origins and 2) the comparison of the naming characteristics and origins of Siamese people in three age ranges: the first age range was over 60, the second age range was from 31 to 50, and the third age range was from 1 to 20. The findings revealed that numbers of syllables in the names could be classified into 4 groups: one syllable, two syllables, three syllables, and four syllables. Regarding those naming the names, they were parents, monks, and senior relatives. These names were derived from 4 origins: astrology, meaning, family members, and imitation. Concerning the comparison of the characteristics and origins of the Siamese people's names in the three age ranges, it was found that the names of those in the first age range contained one syllable and were mostly named by their parents with simple meanings on dates of birth, skin color, and the nature. This could be ascribed to their parents' limited knowledge of the Thai language. In the second and the third age ranges, the results showed that monks and senior relatives played a more crucial role in naming as they possessed

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยทักษิณ

² อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ อ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

* Corresponding author: E-mail address: shinrow072@gmail.com

more Thai knowledge, compared to those in these ranges. However, it was also found that actors' and actresses' names were used for the naming, resulting in more syllables and more meaningful and beautiful names.

Keywords: naming, Siamese people, age range, Kelantan

บทนำ

การตั้งชื่อเป็นวัฒนธรรมของทุกชนชาติ แตกต่างไปตามภาษาของแต่ละชนชาติ ทุกคนเกิดมาต้องมีชื่อเพื่อความสะดวกและความถูกต้องในการสื่อสาร ชื่อจึงเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตตั้งแต่ที่เราเกิด ถึงแม้ว่าในชีวิตประจำวันเราจะเรียกชื่อเล่นกันเป็นส่วนใหญ่ และใช้ชื่อจริงในตอนที่เป็นทางการเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม การตั้งชื่อจริงนั้นเป็นสิ่งสำคัญ เพราะชื่อเป็นทั้งตัวแทนและภาพลักษณ์ของบุคคลผู้เป็นเจ้าของ ชื่อดีย่อมเป็นสิริมงคลติดตัวไปทั้งชีวิต การตั้งชื่อจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ควรใส่ใจ นายยอด ชาจันทร์ [1] ได้กล่าวว่า คนสยามในสมัยก่อน จะไม่ค่อยให้ความสำคัญเกี่ยวกับความหมายของชื่อ จะใช้ภาษาที่เรียบง่ายในการตั้งชื่อเพื่อความสะดวกต่อผู้ที่เรียกชื่อนั้น นอกจากนี้ผู้ที่ได้รับการศึกษาเกี่ยวกับภาษาไทยก็จะตั้งชื่อลูกหลานด้วยการดูจากตำรา คนสยามสมัยก่อนส่วนมากจะตั้งชื่อตามวันที่เกิด เช่น อาทิตย์ จันทร์ พุธ ศุกร์ เสาร์ หรือตั้งตามสี เช่น เขียว แดง ดำ เป็นต้น เมื่อเวลาผ่านไป ภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อก็เปลี่ยนแปลงตาม เริ่มมีการตั้งชื่อตามตำรา มีความหมายที่ดี เพื่อเป็นสิริมงคลต่อเจ้าของชื่อ และมีการผสมภาษาในการตั้งชื่อของคนสยามในรัฐกลันตัน เช่น ภาษาไทยกับภาษาอังกฤษ ภาษาไทยกับภาษามลายู และภาษาไทยกับภาษาจีน

รุจิเรข บุรวิเศษตรกร [2] กล่าวถึง สังคมที่มีภาวะสองภาษาหรือภาวะหลายภาษาว่า การใช้ภาษาในการตั้งชื่อบุคคลย่อมมีความหลากหลาย ไม่เพียงแต่จะแสดงให้เห็นความแตกต่างทางภาษา หากแต่ยังสามารถแสดงให้เห็นทัศนคติของสังคมที่มีภาวะสองภาษาได้อีกด้วย ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการตั้งชื่อของคนสยามในรัฐกลันตันเพื่อศึกษาความแตกต่างของภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อบุคคลทั้งสามช่วงอายุว่ามีการเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงไร

ชาวสยามในมาเลเซียจะอาศัยอยู่ในรัฐกลันตัน ไทรบุรี ปะลิส และตรังกานู แต่เดิมนั้นชาวสยามก็อาศัยอยู่ในแผ่นดินเดียวกับคนไทย แต่ถูกแบ่งแยกแผ่นดินให้กับอังกฤษ อย่างไรก็ตาม ชาวสยามก็ยังนับถือศาสนาพุทธ และยังคงสืบทอดประเพณีวัฒนธรรมของไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันไว้เป็นอย่างดี ชาวสยามในประเทศมาเลเซียจะเรียกตัวเองว่า คนสยาม (Orang Siam) จะไม่เรียกว่า คนไทย (Orang Thai) เพราะคนไทยหมายถึงคนที่มาจากประเทศไทยที่ไม่สามารถเลือกตั้งในประเทศมาเลเซีย

ภิญญาดา ทวีสุข [3] ได้กล่าวว่า รัฐกลันตันมีประชากรประมาณ 15,000 คน คนสยามในรัฐกลันตันส่วนใหญ่จะตั้งถิ่นฐานอยู่หนาแน่นใน 7 อำเภอ ได้แก่ ตุมปัต ปาเสมส โกตาบารู มาจิง บาเจาะ ปาเสบูเตห์ และตานะเมระห์ มีหมู่บ้านคนสยามจำนวน 65 หมู่บ้าน มีวัด 20 วัด และ 4 สำนักสงฆ์ มีคนสยามอาศัยอยู่ในรัฐนี้ประมาณ 25,000 คน ซึ่งกระจายไปตามอำเภอต่าง ๆ เช่น อำเภอตุมปัต ประกอบด้วย 10 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านตะหวา บ้านยุงเกา บ้านบ่อเสม็ด บ้านโน บ้านเขาดิน บ้านบางหยัง บ้านลำจิ บ้านโคกस्या บ้านกูลิ้ม และบ้านปลักดำ

ชาวสยามในรัฐกลันตันจะใช้ภาษาไทยถิ่นใต้สำเนียงตากใบหรือภาษาเงาะในชีวิตประจำวัน ซึ่งภาษาไทยถิ่นนี้มีสำเนียงพูดและลักษณะทางภาษาแตกต่างจากภาษาไทยถิ่นอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด ทำให้ชื่อของคนสยามในรัฐกลันตันนั้นมีความแตกต่างเมื่อเทียบกับชื่อของชาวสยามในรัฐอื่น ๆ

นายยอด ชาจันทร์ [1] ได้กล่าวว่า การตั้งชื่อของคนสยามในรัฐกลันตันในอดีตต้องตั้งอยู่ภายใต้กฎหมายของประเทศมาเลเซีย ได้แก่ ชื่อของเพศชายต้องมีคำว่า Eh นำหน้า ถ้าเป็นเพศหญิงก็มีคำว่า Mek นำหน้าชื่อ เช่น Eh Dam, Eh Phut, Mek Kemai, Mek Kedeng เป็นต้น นอกจากนี้ต้องมีชื่อของบิดาตามหลัง เช่น Eh Dam a/l Chau Phut ซึ่งการตั้งชื่อของคนสยามนั้นได้รับอิทธิพลมาจากคนมลายูที่มีชื่อบิดาตามหลัง คำว่า a/l a หมายถึง Anak แปลว่า ลูก ส่วน l หมายถึง lelaki หมายถึง ผู้ชาย รวมกันแล้วแปลว่า ลูกผู้ชาย ถ้าเป็นผู้หญิงก็ต้องใช้ a/p ซึ่ง p หมายถึง perempuan แปลว่า ผู้หญิง รวมกันแล้วหมายถึง ลูกผู้หญิง แต่ในปัจจุบันก็มีความเปลี่ยนแปลงจากอดีตมากขึ้นและทันสมัยมากขึ้น คนสยามในอดีตจะนิยมตั้งชื่อตามธรรมชาติ ตามวันเกิด ตามชื่อสี ชื่อต้นไม้ เป็นต้น ส่วนมากจะเป็นชื่อที่มีพยางค์เดียว เป็นคำ

ที่อ่านออกเสียงได้ง่าย ผู้ชายในอดีตนั้น เมื่อได้ออกบวชแล้วก็จะไปเปลี่ยนชื่อจากคำว่า Eh นำหน้า ก็จะเปลี่ยนเป็น Chau นำหน้าแทน เช่น Eh Dam เป็น Chau Dam แต่ปัจจุบันนี้ไม่นิยมกันแล้ว

มีการเล่าต่อกันมาว่า คำว่า Eh ในอดีตนั้นเชื่อว่า ตอนที่คนจะไปแจ้งเกิดนั้นได้เดินทางไปด้วยเท้า เมื่อถึงอำเภอแล้วก็รู้สึกหอบเหนื่อย เมื่อเจ้าหน้าที่ถามถึงชื่อลูกก็ตอบไปด้วยหอบไปด้วย และเจ้าหน้าที่ฟังผิด เอาเสียงหอบเข้าไปใส่ชื่อด้วย ก็เลยกลายมาเป็น Eh ในเวลาต่อมา ส่วนคำว่า Mek นั้น คนมลายูจะเรียกผู้หญิงว่า Mek เพื่อแสดงถึงความเอ็นดู ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการตั้งชื่อของคนสยามสามช่วงอายุ เพื่อเป็นข้อมูลแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของชื่อในสามช่วงอายุทั้งทางด้านจำนวนพยางค์ ผู้ตั้งชื่อให้ และที่มาในการตั้งชื่อ นอกจากนี้ยังทำให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในการตั้งชื่อของคนสยามสามช่วงอายุว่ามีความหมายที่ดีและมีความไพเราะ ตลอดจนถึงจำนวนพยางค์ที่เพิ่มมากขึ้น และได้เห็นถึงเอกลักษณ์การตั้งชื่อของคนสยามในอำเภอชุมบ่อ รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย

วิธีการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การตั้งชื่อของคนสยามสามช่วงอายุในอำเภอชุมบ่อ รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย มีวิธีการดังนี้

1. ขอบเขตด้านข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านข้อมูลไว้ดังนี้

1.1 ศึกษาเฉพาะชื่อตามสำเนาทะเบียนราษฎรของผู้มีเชื้อสายสยาม สัญชาติมาเลเซีย ที่เกิดและอาศัยอยู่ในอำเภอชุมบ่อ รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย อย่างน้อยสามชั่วอายุ

1.2 ศึกษาเฉพาะชื่อที่ไม่มีประวัติการเปลี่ยนแปลงชื่อมาก่อน

2. ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามด้วยวิธี การสัมภาษณ์โดยวิธีการสุ่มพร้อมบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ตามประเด็นแบบสอบถามที่ละหมู่บ้านตามลำดับดังนี้

- วันที่ 1-5 มกราคม พ.ศ. 2563 เก็บข้อมูลของหมู่บ้านบ่อเสม็ด จำนวน 30 คน
- วันที่ 6-10 มกราคม พ.ศ. 2563 เก็บข้อมูลของหมู่บ้านเขาหิน จำนวน 30 คน
- วันที่ 11-15 มกราคม พ.ศ. 2563 เก็บข้อมูลของหมู่บ้านบ้านโน จำนวน 30 คน

ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยจะใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาประกอบการสัมภาษณ์ ในระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะบันทึกข้อมูลพร้อมบันทึกเสียงของผู้บอกภาษาในประเด็นต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ในแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งสามหมู่บ้าน ซึ่งต้องเป็นผู้ที่เกิดในระหว่างปี พ.ศ. 2473-2562 (อายุระหว่าง 1-90 ปี) ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่มตามอายุ กล่าวคือ

- ระดับอายุที่ คน 15 คน และหญิง 15 คน แบ่งเป็นชาย 30 ปีขึ้นไป จำนวน 60 ผู้มีอายุ 1
- ระดับอายุที่ คน 15 คน และหญิง 15 คน แบ่งเป็นชาย 30 ปี จำนวน 50-31 ผู้มีอายุ 2
- ระดับอายุที่ คน 15 คน และหญิง 15 คน แบ่งเป็นชาย 30 ปี จำนวน 20-1 ผู้มีอายุ 3

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยจำแนกประเด็นในการศึกษาลักษณะการตั้งชื่อของคนสยาม ในอำเภอชุมบ่อ รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย เป็น 3 ประเด็น ดังนี้

- 3.1 ศึกษาและเปรียบเทียบจำนวนพยางค์ในการตั้งชื่อของคนสามช่วงอายุ
- 3.2 ศึกษาและเปรียบเทียบผู้ตั้งชื่อของคนสามช่วงอายุ
- 3.3 ศึกษาและเปรียบเทียบที่มาในการตั้งชื่อของคนสามช่วงอายุ

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

1. ลักษณะการตั้งชื่อ

ผู้วิจัยศึกษาลักษณะการตั้งชื่อโดยพิจารณาจากจำนวนพยางค์ในการตั้งชื่อ เนื่องจากจำนวนพยางค์สะท้อนถึงความรู้เกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อของผู้ตั้งชื่อให้ ดังต่อไปนี้

จำนวนพยางค์	จำนวน
1. หนึ่งพยางค์	39
2. สองพยางค์	32
3. สามพยางค์	18
4. สี่พยางค์	1
รวม	90

ตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า จำนวนพยางค์ในการตั้งชื่อพบทั้งหมด 4 ลักษณะด้วยกัน คือ การตั้งชื่อด้วยหนึ่งพยางค์ การตั้งชื่อด้วยสองพยางค์ การตั้งชื่อด้วยสามพยางค์ และการตั้งชื่อด้วยสี่พยางค์ ซึ่งพบว่ามียี่พยางค์มากที่สุด มีจำนวน 39 ชื่อ รองลงมาคือการตั้งชื่อด้วยสองพยางค์ มีจำนวน 32 ชื่อ ตามด้วยการตั้งชื่อด้วยสามพยางค์ มีจำนวน 18 ชื่อ และน้อยที่สุดคือการตั้งชื่อด้วยสี่พยางค์มีจำนวน 1 ชื่อ ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

1.1 ช่วงอายุที่ 1

คนสยามในอำเภอชุมพัต รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป มีการตั้งชื่อจำแนกตามจำนวนพยางค์ได้ 2 ลักษณะ คือ การตั้งชื่อด้วยหนึ่งพยางค์ และการตั้งชื่อด้วยสองพยางค์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

จำนวนพยางค์	ชื่อ
1. ชื่อที่มีหนึ่งพยางค์	CHAN CHENG CHOT DAM
2. ชื่อที่มีสองพยางค์	BON RAK SE NUAN APIAN

1.2 ช่วงอายุที่ 2

คนสยามในอำเภอชุมพัต รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ที่มีอายุระหว่าง 30-50 ปี มีการตั้งชื่อจำแนกตามจำนวนพยางค์ 3 ลักษณะ คือ การตั้งชื่อด้วยหนึ่งพยางค์ การตั้งชื่อด้วยสองพยางค์ และการตั้งชื่อด้วยสามพยางค์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

จำนวนพยางค์	ชื่อ
1. ชื่อที่มีหนึ่งพยางค์	BOON CHAN EK NUAN MAI

2.ชื่อที่มีสองพยางค์	AK RI	ANNIE	CHINDA	BON CHOK
3.ชื่อที่มีสามพยางค์	NARIRAT	SUVARA	THAA PRANI	

1.3 ช่วงอายุที่ 3

คนสยามในอำเภอตุมปัต รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ที่มีอายุระหว่าง 1-20 ปี มีการตั้งชื่อจำแนกตามจำนวนพยางค์ 4 ลักษณะ คือ การตั้งชื่อด้วยหนึ่งพยางค์ การตั้งชื่อด้วยสองพยางค์ การตั้งชื่อด้วยสามพยางค์ และการตั้งชื่อด้วยสี่พยางค์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

จำนวนพยางค์	ชื่อ			
1.ชื่อที่มีหนึ่งพยางค์	JOHN	TON		
2.ชื่อที่มีสองพยางค์	AI REEN	CHANON	DHEYSHOO	
3.ชื่อที่มีสามพยางค์	ANSHANA	ANTHIKKA	CHITTHIVA	
4.ชื่อที่มีสี่พยางค์	SHANANTHIDA			

2. ผู้ตั้งชื่อให้แก่บุคคล

ผู้ตั้งชื่อของคนสยาม มีบุคคลที่เกี่ยวข้องในการตั้งชื่อทั้งหมด 3 กลุ่ม ได้แก่ บิดามารดา พระภิกษุ และญาติผู้ใหญ่ ดังตารางต่อไปนี้

ผู้ตั้งชื่อ	จำนวน
1. บิดามารดา	59
2. พระภิกษุ	18
3. ญาติผู้ใหญ่	13
รวม	90

ตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้ตั้งชื่อของคนสยามพบว่าบิดามารดาตั้งชื่อให้มากที่สุด มีจำนวน 59 ชื่อ รองลงมาคือ พระภิกษุตั้งชื่อให้ มีจำนวน 18 ชื่อ และน้อยที่สุดคือ ญาติผู้ใหญ่ตั้งชื่อให้ มีจำนวน 13 ชื่อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ช่วงอายุที่ 1

คนสยามในอำเภอตุมปัต รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป มีบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการตั้งชื่อของคนสยามแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ บิดามารดา พระภิกษุ และญาติผู้ใหญ่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผู้ตั้งชื่อ	ชื่อ
1. บิดามารดา	CHAN CHENG DAM
2. พระภิกษุ	NOOI DI
3. ญาติผู้ใหญ่	GUN

2.2 ช่วงอายุที่ 2

คนสยามในอำเภอชุมพัต รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ที่มีอายุระหว่าง 30-50 ปี มีบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการตั้งชื่อของคนสยามแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ บิดามารดา พระภิกษุ และญาติผู้ใหญ่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผู้ตั้งชื่อ	ชื่อ
1. บิดามารดา	ARI CHINDA EK CHAN
2. พระภิกษุ	THAA PRANI BOON CHOK BUPHAA
3. ญาติผู้ใหญ่	ANNIE ELLEN LUCY

2.3 ช่วงอายุที่ 3

คนสยามในอำเภอชุมพัต รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ที่มีอายุระหว่าง 1-20 ปี มีบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการตั้งชื่อของคนสยามแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ บิดามารดา พระภิกษุ และญาติผู้ใหญ่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผู้ตั้งชื่อ	ชื่อ
1. บิดามารดา	DHEYSHOO SHALITA CHANON
2. พระภิกษุ	PHIKPHOP SALIKKA SIRIK
3. ญาติผู้ใหญ่	JOHN MUK DA SHANANTHIDA

3. ที่มาในการตั้งชื่อ

ที่มาในการตั้งชื่อของคนสยามมีทั้งหมด 3 ที่มา ได้แก่ ชื่อที่มีหนึ่งที่มา ชื่อที่มีมากกว่าหนึ่งที่มา และชื่อที่ไม่ปรากฏที่มา ดังตารางต่อไปนี้

ที่มาในการตั้งชื่อ	จำนวน
1. ชื่อที่มีหนึ่งที่มา	57
1.1 ความหมายของชื่อ	46
1.2 ชื่อของบุคคลในครอบครัว	5
1.3 การเลียนแบบ	6

2. ชื่อที่มีมากกว่าหนึ่งที่มา	15
2.1 หลักไวยาศาสตร์ + ความหมาย	7
หลักไวยาศาสตร์ + ชื่อของบุคคลในครอบครัว	2
2.3 ความหมายของชื่อ + ชื่อของบุคคลในครอบครัว	5
2.4 ความหมายของชื่อ + การเลียนแบบ	1
3. ชื่อที่ไม่ปรากฏที่มา	18
รวม	90

ตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ที่มาในการตั้งชื่อของคนสยามปรากฏชื่อที่มีหนึ่งที่มา มีจำนวนมากที่สุด แบ่งออกเป็น 3 ที่มา ได้แก่ การตั้งชื่อตามความหมายของชื่อ การตั้งชื่อตามชื่อของบุคคลในครอบครัว และการตั้งชื่อตามการเลียนแบบ ซึ่งการตั้งชื่อตามความหมายของชื่อมีจำนวน 46 ชื่อ การตั้งชื่อตามการเลียนแบบมี 6 ชื่อ และการตั้งชื่อตามชื่อของบุคคลในครอบครัว มีจำนวน 5 ชื่อ ด้านที่มาในการตั้งชื่อที่มีมากกว่าหนึ่งที่มา แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) หลักไวยาศาสตร์ + ความหมาย มีจำนวน 7 ชื่อ 2) หลักไวยาศาสตร์ + ชื่อของบุคคลในครอบครัว มีจำนวน 2 ชื่อ 3) ความหมายของชื่อ + ชื่อของบุคคลในครอบครัว มีจำนวน 5 ชื่อ 4) ความหมายของชื่อ + การเลียนแบบ มีจำนวน 1 ชื่อ และชื่อที่ไม่ปรากฏที่มา มีจำนวน 18 ชื่อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ช่วงอายุที่ 1

3.1.1 ชื่อที่มีหนึ่งที่มา

ชื่อของคนสยามในอำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร ประเทศมาเลเซีย ที่มีหนึ่งที่มา มีทั้งหมด 1 ลักษณะ คือ การตั้งชื่อตามความหมายของชื่อ โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.1.1 การตั้งชื่อตามความหมาย

ก. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับธรรมชาติ ได้แก่ ชื่อ

WAI หมายถึง ไม้หวาย

ข. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับลักษณะบุคคล

1. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับสีผิว ได้แก่ ชื่อ

DING หมายถึง สีแดง

ค. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับคุณธรรมที่พึงประสงค์ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับทรัพย์สิน ได้แก่ ชื่อ

KIM หมายถึง ทอง

2. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับความมงคล ได้แก่ ชื่อ

SING หมายถึง แสงสว่าง

ง. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับการเป็นที่รัก ได้แก่ ชื่อ

NUI หมายถึง ลูกรัก

จ. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับวันที่เกิด ได้แก่ ชื่อ

CHAN หมายถึง วันจันทร์

3.1.2 ชื่อที่มีมากกว่าหนึ่งที่มา

ชื่อของคนสยามในอำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร ประเทศมาเลเซีย ที่มีมากกว่าหนึ่งที่มาในช่วงอายุที่ 1 มีทั้งหมด 1 ลักษณะ คือ การตั้งชื่อตามความหมายของชื่อ + การตั้งชื่อตามชื่อของบุคคลในครอบครัว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1.2.1 การตั้งชื่อตามความหมายของชื่อ + การตั้งชื่อตามชื่อของบุคคลในครอบครัว ได้แก่ ชื่อ

BON RAK มีความหมายว่า รักในการทำบุญ ซึ่งชื่อมีความสัมพันธ์กับชื่อของพี่ชาย ชื่อว่า BUN JERN มีความสัมพันธ์ทางด้านเสียงพยัญชนะต้น ได้แก่เสียง /b-/

3.1.3 ชื่อที่ไม่ปรากฏที่มา

ชื่อของคนสยามที่ไม่ปรากฏที่มาเนื่องจากสัทภาษาแล้วเจ้าของชื่อไม่สามารถบอกที่มาได้ว่าชื่อของตนมีที่มาจากอะไรบ้าง ซึ่งชื่อของคนสยามที่ไม่ปรากฏที่มาในช่วงอายุที่ 1 ได้แก่ ชื่อ

DOM NOOI SE NUAN ENG LAI

3.2 ช่วงอายุที่ 2

3.2.1 ชื่อที่มีหนึ่งที่มา

ชื่อของคนสยามที่มีหนึ่งที่มาในช่วงอายุที่ 2 มีทั้งหมด 3 ลักษณะ คือ การตั้งชื่อตามความหมาย การตั้งชื่อตามชื่อของบุคคลในครอบครัว และการตั้งชื่อตามการเลียนแบบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.1.1 การตั้งชื่อตามความหมาย

การตั้งชื่อตามความหมาย แบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ ได้แก่

ก. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับธรรมชาติ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับต้นไม้ ได้แก่ ชื่อ

WAI หมายถึง ไม้หวาย

2. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับดอกไม้ ได้แก่ ชื่อ

BUPPHA หมายถึง บุปผา/ดอกไม้

3. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับผลไม้ ได้แก่ ชื่อ

MAI หมายถึง ละไม

4. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับวันเกิด ได้แก่ ชื่อ

CHAN หมายถึง วันจันทร์

5. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับเพศ ได้แก่ ชื่อ

NARIRAT หมายถึง ผู้หญิง

ข. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับลักษณะบุคคล

1. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับรูปร่าง ได้แก่ ชื่อ

PRA ON หมายถึง งาม

ค. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับคุณธรรมที่พึงประสงค์ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับทรัพย์สิน ได้แก่ ชื่อ

CINDA หมายถึง จินดา

2. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับบุญ ได้แก่ ชื่อ

BOON CHOK หมายถึง บุญนำโชคมาให้

3. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับมงคล ได้แก่ ชื่อ

WI PHA หมายถึง แสงสว่าง

ง. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับการเป็นที่รัก ได้แก่ ชื่อ

EK หมายถึง ลูกรัก

3.2.1.2 การตั้งชื่อตามชื่อของบุคคลในครอบครัว

การตั้งชื่อตามชื่อของบุคคลในครอบครัว มีจำนวน 3 ชื่อ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การตั้งชื่อที่มีความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตร และการตั้งชื่อที่มีความสัมพันธ์ระหว่างบุตรกับบุตร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. การตั้งชื่อที่มีความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตร ได้แก่ ชื่อ

WIPHA (มารดา) SOPHITA (บุตร) มีความสัมพันธ์ทางเสียงสระ ได้แก่เสียง /a:/

ข. การตั้งชื่อที่มีความสัมพันธ์ระหว่างบุตรกับบุตร ได้แก่ ชื่อ

BOON CHOK (พี่ชาย) BUPPHA (น้องสาว) มีความสัมพันธ์ทางด้านเสียงพยัญชนะต้น ได้แก่เสียง /b-/

3.2.1.3 การตั้งชื่อตามการเลียนแบบ

การตั้งชื่อตามการเลียนแบบ ได้แก่ ชื่อ ELLEN เลียนแบบจากชื่อตัวละครมาเลเซีย

3.2.2 ชื่อที่มีมากกว่าหนึ่งที่มา

ชื่อของคนสยามที่มีมากกว่าหนึ่งที่มาในช่วงอายุที่ 2 มีทั้งหมด 2 ลักษณะ คือ การตั้งชื่อตามหลักโหราศาสตร์ + การตั้งชื่อตามความหมาย และการตั้งชื่อตามความหมาย + การตั้งชื่อตามชื่อของบุคคลในครอบครัว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.2.1 การตั้งชื่อตามหลักโหราศาสตร์ + การตั้งชื่อตามความหมาย ได้แก่ ชื่อ

AK RI หมายถึง โอบอ้อมอารี มีการตั้งชื่อด้วยการดูตำราการตั้งชื่อโดยคำนึงถึงความหมายที่เป็นมงคล

3.2.2.2 การตั้งชื่อตามความหมาย + การตั้งชื่อตามชื่อของบุคคลในครอบครัว ได้แก่ ชื่อ

THAA PRANI หมายถึง ปราณี มีการตั้งชื่อตามชื่อของบุคคลในครอบครัว คือ การตั้งชื่อที่มีความสัมพันธ์ระหว่างบุตรกับบุตร ได้แก่ THAA PRANI (พี่สาว) THAAN NEET (น้องชาย) THAAN NARAT (น้องชาย) ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางด้านเสียงพยัญชนะต้น /th-/

3.2.3 ชื่อที่ไม่ปรากฏที่มา

ชื่อของคนสยามที่ไม่ปรากฏที่มาเนื่องจากสัมภาษณ์แล้วเจ้าของชื่อไม่สามารถบอกที่มาได้ว่าชื่อของตนมีที่มาจากอะไรบ้าง ซึ่งชื่อของคนสยามที่ไม่ปรากฏที่มาในช่วงอายุที่ 2 ได้แก่ ชื่อ

PAT CINDA NATRONG NUAN RAN

3.3 ช่วงอายุที่ 3

3.3.1 ชื่อที่มีหนึ่งที่มา

ชื่อของคนสยามที่มีหนึ่งที่มาในช่วงอายุที่ 3 มีทั้งหมด 3 ลักษณะ คือ การตั้งชื่อตามความหมาย การตั้งชื่อตามชื่อของบุคคลในครอบครัว และการตั้งชื่อตามการเลียนแบบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.3.1.1 การตั้งชื่อตามความหมาย

ผู้วิจัยพบว่า การตั้งชื่อตามความหมาย แบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ ได้แก่

ก. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับธรรมชาติ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับดอกไม้ ได้แก่ ชื่อ

MALEESA หมายถึง ดอกมะลิ

2. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับจักรวาล ได้แก่ ชื่อ

PHIKPHOP หมายถึง พิพพ/โลก

3. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับแร่ธาตุ ได้แก่ ชื่อ

- AI REEN หมายถึง เกลือ
4. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับสัตว์ ได้แก่ ชื่อ
SALIKKA หมายถึง นก
5. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับเวลาที่เกิด ได้แก่ ชื่อ
RUNGTHIVA หมายถึง รุ่งอรุณ
ข. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับลักษณะบุคคล ได้แก่ ชื่อ
KHEYSIKNI หมายถึง ผมงาม
ค. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับคุณธรรมที่พึงประสงค์ ได้แก่ ชื่อ
MONGKOL หมายถึง มงคล
ง. การตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับการเป็นที่รัก ได้แก่ ชื่อ
SUKPRIYA หมายถึง เป็นที่รักยิ่ง

3.3.1.2 การตั้งชื่อตามชื่อของบุคคลในครอบครัว

ผู้วิจัยพบว่า การตั้งชื่อตามชื่อของบุคคลในครอบครัว ได้แก่ ANSHANA (พี่สาว) ANTHIKKA (น้องสาว) เป็นการตั้งชื่อที่มีความสัมพันธ์ระหว่างบุตรกับบุตร มีความสัมพันธ์ทางเสียงซ้ำพยางค์

3.3.1.3 การตั้งชื่อตามการเลียนแบบ

การตั้งชื่อตามการเลียนแบบ ได้แก่ ชื่อ

JOHN เลียนแบบชื่อชาวต่างชาติ

3.3.2 ชื่อที่มีมากกว่าหนึ่งที่มา

ผลการศึกษาพบว่า ชื่อของคนสยามที่มีมากกว่าหนึ่งที่มาในช่วงอายุที่ 3 มีทั้งหมด 3 ลักษณะ คือ 1) การตั้งชื่อตามหลักโหราศาสตร์ + การตั้งชื่อตามความหมาย 2) การตั้งชื่อตามหลักโหราศาสตร์ + การตั้งชื่อตามชื่อของบุคคลในครอบครัว 3) การตั้งชื่อตามความหมาย + การตั้งชื่อตามการเลียนแบบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.3.2.1 การตั้งชื่อตามหลักโหราศาสตร์ + การตั้งชื่อตามความหมาย ได้แก่ ชื่อ

ARNOTHAI หมายถึง เข้า ซึ่งผู้ตั้งชื่อได้เลือกชื่อจากตำราการตั้งชื่อตามวันและเวลาเกิด โดยมีความหมายที่เกี่ยวกับเวลาเกิดคือช่วงเช้า

3.3.2.2 การตั้งชื่อตามหลักโหราศาสตร์ + การตั้งชื่อตามชื่อของบุคคลในครอบครัว ได้แก่ ชื่อ

THAAN NARAT (น้องชาย) THAAN NEET (พี่ชาย) เป็นการตั้งชื่อที่มีความสัมพันธ์ระหว่างบุตรกับบุตร มีความสัมพันธ์ทางด้านเสียงพยัญชนะต้น /th-/

3.3.2.3 การตั้งชื่อตามความหมาย + การตั้งชื่อตามการเลียนแบบ ได้แก่ ชื่อ

SHANANTHIDA ได้เลียนแบบมาจากชื่อของตัวละครไทยที่มีความหมายว่าผู้ชนะ

3.3.3 ชื่อที่ไม่ปรากฏที่มา

ชื่อของคนสยามที่ไม่ปรากฏที่มาเนื่องจากสัทภาษาแล้วเจ้าของชื่อไม่สามารถบอกที่มาได้ว่าชื่อของตนมีที่มาจากอะไรบ้าง ซึ่งชื่อของคนสยามที่ไม่ปรากฏที่มาในช่วงอายุที่ 3 ได้แก่ ชื่อ SOMPHOT

4. เปรียบเทียบลักษณะในการตั้งชื่อ

ในการเปรียบเทียบจำนวนพยางค์ในการตั้งชื่อพบว่า ในช่วงอายุที่ 1 มีการตั้งชื่อด้วยจำนวนหนึ่งพยางค์และสองพยางค์ โดยพบคำพยางค์เดียวมากที่สุด ในขณะที่ช่วงอายุที่ 2 จะพบการตั้งชื่อ 3 ลักษณะ คือ การตั้งชื่อด้วยหนึ่งพยางค์ สองพยางค์ และสามพยางค์ โดยจะพบการตั้งชื่อด้วยสองพยางค์มากที่สุด ส่วนช่วงอายุที่ 3 พบว่ามี การตั้งชื่อ 4

ลักษณะ คือ การตั้งชื่อด้วยหนึ่งพยางค์ สองพยางค์ สามพยางค์ และสี่พยางค์ โดยจะพบการตั้งชื่อด้วยสามพยางค์มากที่สุด ซึ่งการตั้งชื่อด้วยหนึ่งพยางค์จะปรากฏมากที่สุดในช่วงอายุที่ 1 การตั้งชื่อด้วยสองพยางค์จะปรากฏมากที่สุดในช่วงอายุที่ 2 และการตั้งชื่อด้วยสามพยางค์จะปรากฏมากที่สุดในช่วงอายุที่ 3

ในช่วงอายุที่ 1 ไม่ปรากฏการตั้งชื่อด้วยสามพยางค์และสี่พยางค์ นายยอด ชาจันทร์ได้กล่าวว่า เนื่องจากบุคคลในช่วงอายุที่ 1 ซึ่งเป็นบิดามารดาตั้งชื่อให้เป็นส่วนมาก ไม่มีความรู้ทางด้านภาษาไทย ส่งผลให้ชื่อที่ตั้งส่วนมากจะเป็นคำที่ง่าย ๆ มีความหมายโดยตรง และจะนำเอาสิ่งธรรมชาติรอบตัวมาตั้งชื่อ ในช่วงอายุที่ 2 เป็นรอยต่อระหว่างช่วงอายุที่ 1 และช่วงอายุที่ 3 ทำให้บุคคลในช่วงอายุที่ 2 บางส่วนได้เข้ารับการศึกษากับภาษาไทย ส่งผลให้การใช้ภาษาในการตั้งชื่อมีความไพเราะมากขึ้น มีความหมายที่เป็นมงคล และจำนวนพยางค์ของชื่อก็เพิ่มมากขึ้น ส่วนช่วงอายุที่ 3 เริ่มมีการตั้งชื่อด้วย 4 พยางค์ ซึ่งชื่อที่ตั้งเป็นชื่อที่เลียนแบบมาจากดารานักแสดง การตั้งชื่อด้วยหนึ่งพยางค์มีแนวโน้มที่อาจจะลดลงในอนาคต และการตั้งชื่อด้วยมากพยางค์มีแนวโน้มที่อาจจะเพิ่มขึ้นในอนาคต

ในการเปรียบเทียบผู้ตั้งชื่อของคนสยามนั้นพบว่า บิดามารดาตั้งชื่อให้มีจำนวนมากที่สุดในทุกช่วงอายุ แต่ภายหลังได้มีจำนวนที่ลดน้อยลง เนื่องจากว่า บิดามารดาได้มอบหน้าที่การตั้งชื่อให้แก่พระภิกษุ และญาติผู้ใหญ่ เพราะเห็นว่าบุคคลเหล่านี้เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยมากกว่าตน อีกประการหนึ่งบิดามารดาในยุคปัจจุบันจะใช้โปรแกรมในการตั้งชื่อลูก จะไม่มีการเปิดตำราการตั้งชื่อเหมือนสมัยโบราณ จึงส่งผลให้บทบาทของบิดามารดาตั้งชื่อให้ลูกได้ลดน้อยลงตามช่วงอายุ

ชื่อที่บิดามารดาตั้งให้ในช่วงอายุที่ 1 มีการใช้ภาษาที่เรียบง่าย ส่วนมากจะเป็นคำหนึ่งพยางค์ เช่น ชื่อ CHAN, CHENG, DAM สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ทางภาษาไทยที่จำกัด โดยส่วนมากแล้ว ชื่อที่นำมาตั้งนั้นจะต้องตั้งตามวันเกิดหรือตั้งตามลักษณะสีผิวของเจ้าของชื่อ เมื่อเข้าสู่ช่วงอายุที่ 2 ภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อเริ่มมีความความหมายและไพเราะมากขึ้น เช่น ชื่อ CHINDA, NATRONG, PRIDA เนื่องจากการศึกษาทางด้านภาษาไทยเริ่มเข้ามามีบทบาทในกลุ่มคนสยาม ส่งผลให้จำนวนพยางค์ในการตั้งชื่อเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน และช่วงอายุที่ 3 เทคโนโลยีต่าง ๆ เริ่มพัฒนามากยิ่งขึ้น โปรแกรมการตั้งชื่อถูกสร้างขึ้นมาเพื่อความสะดวกต่อผู้ตั้งชื่อ บิดามารดาของช่วงอายุที่ 3 ส่วนมากใช้โปรแกรมการตั้งชื่อตั้งชื่อให้ลูก เนื่องจากชื่อที่โปรแกรมการตั้งชื่อให้เลือกนั้นล้วนมีความหมายที่ดีและไพเราะ เช่น ชื่อ DHEYSHOO, SHALITA, CHANON เหตุนี้จึงส่งผลให้จำนวนพยางค์ในการตั้งชื่อได้เพิ่มมากขึ้น

การให้พระภิกษุตั้งชื่อให้ได้เพิ่มขึ้นในแต่ละช่วงอายุ ซึ่งพบมากที่สุดในช่วงอายุที่ 3 เช่น PHIKPHOP, SALIKKA, SIRIK ชื่อ รองลงมาคือช่วงอายุที่ 2 เช่น ชื่อ THAA PRANI, BOON CHOK, BUPHAA และน้อยที่สุดคือช่วงอายุที่ 1 เช่น ชื่อ NOOI, DI พระภิกษุตั้งชื่อนั้นจะไม่ค่อยได้รับความนิยมในช่วงอายุที่ 1 เนื่องจากบิดามารดาไม่เห็นถึงความสำคัญในการตั้งชื่อโดยคำนึงความหมายที่ดี ในช่วงอายุที่ 2 และช่วงอายุที่ 3 บทบาทของพระภิกษุเริ่มมีจำนวนเพิ่มขึ้น เพราะเห็นว่าชื่อที่พระภิกษุตั้งให้นั้นมีความหมายที่ดี ได้นำพาสิ่งที่เป็นมงคลเข้ามาในชีวิตของเจ้าของชื่อ จะเห็นได้ว่า ชื่อที่พระภิกษุตั้งให้ทั้ง 3 ช่วงอายุนั้น ส่วนมากจะมีความหมายที่เกี่ยวกับบุญกุศล มีความหมายที่เป็นมงคล การใช้ภาษาที่ไพเราะ ส่งผลให้จำนวนพยางค์ในการตั้งชื่อเพิ่มมากขึ้น

การให้ญาติผู้ใหญ่ตั้งชื่อให้ได้เพิ่มขึ้นในแต่ละช่วงอายุ ซึ่งพบมากที่สุดในช่วงอายุที่ 3 เช่น ชื่อ SHANANTHIDA, AI REEN, SHONTHISHA รองลงมาคือช่วงอายุที่ 2 เช่น ชื่อ ANNIE, ELLEN, LUCY และน้อยที่สุดคือช่วงอายุที่ 1 เช่น ชื่อ GUN เนื่องจากชาวสยามเชื่อว่าการที่ญาติผู้ใหญ่ ผู้ซึ่งมีอิทธิพลและมีความรู้ตั้งชื่อนั้น จะส่งผลให้ทารกมีอนาคตที่เหมือนกับผู้ตั้งชื่อ และชื่อที่ตั้งให้นั้นมีความไพเราะและแปลกใหม่กว่าผู้อื่น ซึ่งในช่วงอายุที่ 1 ประชากรยังไม่ค่อยนิยมให้ญาติผู้ใหญ่ตั้งชื่อให้ อาจเป็นเพราะคนในยุคนั้นมีความรู้ที่ใกล้เคียงกัน จึงเลือกที่จะตั้งชื่อให้ลูกเอง จะเห็นได้ว่า ในช่วงอายุที่ 2 และช่วงอายุที่ 3 เริ่มมีความนิยมให้ญาติผู้ใหญ่ตั้งชื่อให้ เพราะเห็นว่าชื่อที่ญาติผู้ใหญ่ตั้งให้นั้นมีความแปลกใหม่และทันสมัย เนื่องจากได้เลียนแบบชื่อของดารานักแสดงและชาวต่างชาติมาตั้งให้ลูกหลาน

ในการเปรียบเทียบที่มาในการตั้งชื่อของสามช่วงอายุ ผลการศึกษาพบว่า ในช่วงอายุที่ 1 ปรากฏ 2 ที่มา ได้แก่ การตั้งชื่อตามความหมายของชื่อ และการตั้งชื่อตามชื่อของบุคคลในครอบครัว ในช่วงอายุที่ 2 ที่มาในการตั้งชื่อปรากฏเพิ่มมากขึ้น คือมี 3 ที่มา ได้แก่ การตั้งชื่อตามความหมายของชื่อ การตั้งชื่อตามชื่อของบุคคลในครอบครัว และการ

ตั้งชื่อตามการเลียนแบบ ส่วนในช่วงอายุที่ 3 ที่มาในการตั้งชื่อเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน คือ มี 4 ที่มา ได้แก่ การตั้งชื่อตามหลักโหราศาสตร์ การตั้งชื่อตามความหมายของชื่อ การตั้งชื่อตามชื่อของบุคคลในครอบครัว และการตั้งชื่อตามการเลียนแบบ

การตั้งชื่อตามความหมายของชื่อมีจำนวนที่มากที่สุดในทุกช่วงอายุ เนื่องจากการตั้งชื่อที่มีความหมายที่ดีจะส่งผลให้เจ้าของชื่อมีความสุขความเจริญ ส่วนการตั้งชื่อตามหลักโหราศาสตร์มีจำนวนน้อยที่สุด และปรากฏในช่วงอายุที่ 1 และช่วงอายุที่ 2 เนื่องจากว่า ประชากรในสองช่วงอายุนี้ไม่มีความรู้ในด้านการดูตำราการตั้งชื่อ เพราะตำราการตั้งชื่อเขียนด้วยภาษาไทย

ในด้านจำนวนการตั้งชื่อตามชื่อของบุคคลภายในครอบครัว พบมากที่สุดในช่วงอายุที่ 1 รองลงมาคือช่วงอายุที่ 2 และช่วงอายุที่ 3 เนื่องจากการตั้งชื่อในลักษณะนี้ทำให้เกิดความรู้ถึงความเป็นหนึ่งเดียวกันในครอบครัว ซึ่งเป็นที่นิยมกันตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ส่วนจำนวนการตั้งชื่อโดยการเลียนแบบ พบมากที่สุดในช่วงอายุที่ 3 รองลงมาคือช่วงอายุที่ 2 และน้อยที่สุดคือช่วงอายุที่ 1 สาเหตุที่ผู้ตั้งชื่อตั้งชื่อให้ลูกหลานโดยการเลียนแบบดาราหรือเลียนแบบฝรั่งนั้น อาจเป็นเพราะอยากให้ลูกหลานมีชื่อที่แปลกใหม่หรือตั้งตามความชอบของตน

สรุปผลการวิจัย

จำนวนพยางค์ในการตั้งชื่อในแต่ละช่วงอายุได้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งการตั้งชื่อที่มีจำนวนหนึ่งพยางค์ได้ลดลงตามช่วงอายุ อาจจะเนื่องมาจากผู้ตั้งชื่อได้รับการศึกษาเกี่ยวกับภาษาไทยมากขึ้น ทำให้ได้เรียนรู้ถึงคำใหม่ ๆ ที่มีความหมายและไพเราะมากขึ้น จึงส่งผลให้จำนวนพยางค์ในการตั้งชื่อได้เพิ่มมากขึ้น และการตั้งชื่อที่มีจำนวนสี่พยางค์ได้ปรากฏขึ้นในช่วงอายุที่ 3 ซึ่งชื่อที่ตั้งนั้นเป็นชื่อที่เลียนแบบมาจากชื่อของดารา เป็นคำที่ประสมคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ทำให้จำนวนพยางค์ในการตั้งชื่อได้เพิ่มมากขึ้น ในอนาคตนั้น การตั้งชื่อพยางค์เดียวมีแนวโน้มที่อาจจะสูญหายไป แต่การตั้งชื่อโดยคำควบกล้ำพยางค์จะเพิ่มขึ้นในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รุจิเรข บุรวิเศษตรกร [2] ที่ว่าด้วยจำนวนพยางค์ในการตั้งชื่อของชาวไทยคำที่มีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต เนื่องจากได้รับการศึกษาเกี่ยวกับภาษามากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นภาษาไทย ภาษาบาลีสันสกฤต ภาษาอังกฤษ เป็นต้น โดยมีการประสมคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ทำให้จำนวนพยางค์ในการตั้งชื่อเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนกลวิธีการสร้างคำที่จะมีความหลากหลายมากขึ้น เมื่อมีจำนวนพยางค์มากขึ้น ก็จะเกิดการสร้างคำขึ้นใหม่ ด้วยการประสมคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

ในด้านผู้ตั้งชื่อนั้น จะเห็นได้ว่าชาวสยามแต่ดั้งเดิม บิดามารดา พระภิกษุ และญาติผู้ใหญ่จะเป็นผู้ตั้งชื่อให้ โดยสามารถสังเกตได้จากชื่อที่พ่อแม่ตั้งให้มักมีความหมายเกี่ยวกับธรรมชาติ วันเกิด สี เป็นต้น ในขณะที่ชื่อที่พระภิกษุตั้งให้มักมีความหมายไปในทางความเชื่อในเรื่องพระพุทธศาสนาในเรื่องบาป บุญ สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าชาวสยามมีความนับถือและศรัทธาในพุทธศาสนาอีกด้วย ส่วนชื่อที่ญาติผู้ใหญ่ตั้งให้ นั้น ส่วนมากจะเป็นชื่อที่เลียนแบบมาจากดาราและชื่อของฝรั่ง ดังจะเห็นได้จากบุคคลในช่วงอายุที่ 1 จะมีชื่อที่เรียบง่าย เพราะคนกลุ่มนี้ไม่ค่อยมีความรู้ทางภาษาไทยเท่าใดนัก จึงตั้งชื่อโดยไม่คำนึงถึงความหมาย ในขณะที่บุคคลในช่วงอายุที่ 2 ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีโอกาสเรียนรู้ภาษาไทยมากขึ้น ได้มีโอกาสเรียนหนังสือไทยในวัด ดังนั้น พระภิกษุและญาติผู้ใหญ่เริ่มมีส่วนในการตั้งชื่อมากขึ้น และเป็นการตั้งชื่อที่คำนึงถึงความหมายของชื่อมากขึ้น สำหรับการตั้งชื่อของกลุ่มช่วงอายุที่ 3 นั้น สามารถมองเห็นถึงความเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด คือ การตั้งชื่อของกลุ่มช่วงอายุนี้นี้ จะคำนึงถึงกฎเกณฑ์มากขึ้น การตั้งชื่อจะคำนึงถึงความหมายในทางที่ดีและเป็นสิริมงคล มีการเลือกคำที่ไพเราะมากขึ้น ซึ่งผลการศึกษาเกี่ยวกับผู้ตั้งชื่อได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัช ศิริวัฒนนานาน [4] ที่ว่าผู้ตั้งชื่อที่เป็นบิดามารดา ยังคงเป็นผู้ตั้งชื่อเสียส่วนใหญ่ทั้งสามช่วงอายุ แต่มีแนวโน้มว่าบิดามารดาจะตั้งชื่อน้อยลง และจะเลือกชื่อจากหนังสือแนะนำการตั้งชื่อหรือเว็บไซต์การตั้งชื่อมากขึ้น และผู้ตั้งชื่อที่เป็นพระภิกษุและญาติผู้ใหญ่มีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

ประเด็นต่อมาในการศึกษา คือ ที่มาในการตั้งชื่อของชนสามช่วงอายุ จากการศึกษาพบว่า ในการตั้งชื่อมีที่มาแตกต่างกัน แล้วแต่ความชอบ ความเชื่อของผู้ตั้ง ที่มาในการตั้งชื่อมีความแตกต่างจากอดีต สอดคล้องกับงานวิจัยของเครือวัลย์ ทองหนูบุญ [5] ที่ว่าในอดีตการตั้งชื่อนั้นจะเป็นคำง่าย ๆ เป็นคำพยางค์เดียว แต่ภายหลังกการตั้งชื่อมีการเปลี่ยนแปลงไป คือเริ่มตั้งชื่อที่มีความหมายดีเพราะจะทำให้เป็นสิริมงคลแก่ชีวิต ที่มาในการตั้งชื่อเปลี่ยนจากคำง่าย ๆ สัมพันธ์กันในครอบครัวเดียวกันเริ่มเปลี่ยนไป จากชื่อที่ง่าย ๆ คำสั้น ๆ แค่พยางค์เดียวหรือสองพยางค์ ก็ได้เปลี่ยนไป

ตัวอย่างการตั้งชื่อที่แตกต่างออกไปเมื่อได้รับอิทธิพลจากหลักโหราศาสตร์ ช่วงอายุที่ 1 ชื่อ DAM, CHAN, CHENG จะเห็นว่าเป็นคำทั่วไปที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ต่อมาในช่วงอายุที่ 2 คำเริ่มประณีตขึ้น เริ่มเป็นคำที่มีเสียงไพเราะขึ้น เช่น NARIRAT ซึ่งในแง่ของความหมายก็เริ่มดีขึ้น มีความหมายที่เป็นสิริมงคลมากขึ้น ต่อมาในช่วงอายุที่ 3 ประชากรส่วนใหญ่นิยมตั้งชื่อคำมากพยางค์ เช่น THEP PHIK THAK, SHONTHISHA, SHANANTHIDA เป็นชื่อที่มีการเลียนแบบจากชื่อของดารา ซึ่งจะต้องหาความหมายจากคู่มือการตั้งชื่อหรือเว็บไซต์การตั้งชื่อ

เอกสารอ้างอิง

- [1] ยอด ชาจันทร์. (2563). การตั้งชื่อของคนสยามในอาณาจักรสุโขทัย รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย. สัมภาษณ์เมื่อ 2 มีนาคม 2563.
- [2] รุจิเรข บุรวิเศษตรกร. (2555). การตั้งชื่อคนชาวไทยดำ หมู่บ้านหนานป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [3] ภิญญาดา ทวีสุข. (2556). การใช้คำลักษณะนามและการแปรของการใช้คำลักษณะนามตามถิ่นที่อยู่ของผู้พูด : กรณีศึกษาคำลักษณะนามที่ใช้ในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- [4] วิรัช ศิริวัฒนะนาวัน. (2544). การตั้งชื่อของคนไทย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [5] เครือวัลย์ ทองหนู้อย. (2557). ลักษณะและแนวโน้มของการใช้ภาษาในการตั้งชื่อของบุคคลสามช่วงอายุ : กรณีศึกษา ตำบลท่ามิหรำ อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ศึกษาภาษาโฆษณาในหมวดสุขภาพและความงามจากเว็บไซต์ LAZADA
The Study of Advertising Language in Health and Beauty Category on
Lazada Website

อารยา หว่าหาบ^{1*} ปิยธิดา คงวิมล² และ จริญญา ธรรมโชโต³
Arraya Wahap^{1*} Piyathida Kongwimol² and Jarinya Thammachoto³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาภาษาโฆษณาในหมวดสุขภาพและความงามจากเว็บไซต์ LAZADA โดยจะเลือกตัวอย่างสินค้าที่มียอดนิยมมากที่สุด 1 - 10 อันดับ โดยใช้ระยะเวลาการสืบค้นข้อมูลในช่วงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2562 – เดือนตุลาคม พ.ศ. 2562 เป็นระยะเวลา 3 เดือน มีจำนวน 10 หมวด หมวดละ 10 โฆษณา ซึ่งผู้วิจัยมุ่งศึกษาการพาดหัวโฆษณาและการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ ผลการศึกษาผู้วิจัยพบว่าในประเด็นการพาดหัวข่าวมีการใช้พาดหัวแบบข่าวเพื่อบอกคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ปรากฏมากที่สุดมีจำนวนทั้งหมด 52 ข้อความ โดยพาดหัวแบบใช้คำสั่งและพาดหัวแบบปฏิเสธปรากฏน้อยที่สุดมีจำนวนทั้งหมด 8 ข้อความ ตามลำดับ ประเด็นการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ ผู้วิจัยพบว่าการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะที่พึงประสงค์มีการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของใบหน้าปรากฏมากที่สุดมีจำนวนทั้งหมด 13 ถ้อยคำ และการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของรูปร่างปรากฏน้อยที่สุดมีจำนวนทั้งหมด 5 ถ้อยคำ ตามลำดับ ส่วนการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของผิวกายมากที่สุดมีจำนวนทั้งหมด 11 ถ้อยคำ และการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของเส้นผมปรากฏน้อยที่สุดมีจำนวนทั้งหมด 6 ถ้อยคำ ตามลำดับ ทั้งนี้ผลของการศึกษาภาษาล้วนเป็นสิ่งสำคัญต่อการโน้มน้าวใจแก่ผู้บริโภคเพื่อต้องการยอดขายสินค้าให้ได้มากที่สุด

คำสำคัญ : ภาษาโฆษณา สุขภาพและความงาม เว็บไซต์ LAZADA

Abstract

This research article aimed at investigating advertising language in health and beauty category on the Lazada website. The top ten selling products were selected. The data was gathered within 3 months, namely, from August to October, 2019. These ten advertising products were in the 10 sub-categories. The issues to be examined involved advertising headlines and the language used to describe desirable and undesirable characteristics concerning the products. The findings revealed that 52 headlines informed features of the products, followed by 8 command and negative sentence headlines. It was also found that in the selected product advertisements, 13 words were used to describe desirable facial characteristics while 5 words were used to describe desirable body features. Regarding the words describing undesirable characteristics, 11 words were found to describe undesirable body skin, and 6 words were used to describe undesirable hair features. These findings suggest that advertising language played a crucial role in convincing consumers, aiming at increasing sales volume.

Keywords: advertising language, health and beauty, Lazada website

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ อ.ด., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

* Corresponding author: E-mail.com address: sofear.rian@gmail.com

บทนำ

โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีและการดำรงชีวิตของมนุษย์เกิดการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้น และมีปัจจัยสำคัญคือการประกอบอาชีพ ซึ่งอาชีพหนึ่งในนั้นคือ การจำหน่ายสินค้าออนไลน์ ปัจจุบันจะเห็นได้ว่า มีเครื่องมือทางการสื่อสารที่ช่วยในการอำนวยความสะดวก ด้วยรูปแบบการใช้งาน การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย จึงเป็นสิ่งสำคัญโดยอาศัยเทคโนโลยีผ่านรูปแบบอินเทอร์เน็ตมาช่วยดำเนินการทางการตลาด โดยผ่านเครื่องมือสื่อสารประเภทหนึ่งที่เรียกว่าการสื่อสารการตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เนื่องจากเป็นหนทางสำคัญของนักธุรกิจ ที่มีอิทธิพลต่อผู้บริโภคเป็นอย่างมากในปัจจุบัน [1]

สื่อโฆษณาเป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต เว็บไซต์ Lazada จึงเป็นทางเลือกที่ดีในการจูงใจลูกค้า และมีบทบาทสำคัญในการส่งสารถึงผู้บริโภคได้ตรงกลุ่มเป้าหมายที่สนใจในผลิตภัณฑ์ [2] ปัจจุบันการโฆษณาสินค้าไม่เพียงเฉพาะโฆษณาถึงสินค้าเท่านั้น แต่โฆษณายังแสดงถึงภาพลักษณ์ขององค์กรที่ทำให้ตัวสินค้ามีความน่าเชื่อถือ กล่าวคือ องค์กรเป็นหน่วยงานสำคัญ เมื่อผู้บริโภคเข้าไปเลือกซื้อ ซึ่งผู้บริโภคอาจเคยได้ยินเกี่ยวกับภูมิหลังขององค์กรว่าเป็นอย่างไรโดยผ่านจากสื่อโฆษณา หรือจากปากต่อปาก ทำให้ผู้บริโภคเกิดความเชื่อมั่น และพอใจที่จะใช้บริการ เนื่องจากปัจจุบันเว็บไซต์ Lazada มีการโฆษณาผ่านสื่อโทรทัศน์อยู่บ่อยครั้ง ไม่ว่าจะเป็นการโฆษณาสินค้ายอดนิยม หรือสินค้าที่ลดราคา ต่างก็น่ากลยุทธ์ต่าง ๆ ออกมาดึงดูดใจผู้บริโภคกันมากขึ้น เช่น การนำดารที่กำลังเป็นที่นิยมอยู่มาเชิญชวนให้เข้าไปเลือกซื้อสินค้าในเว็บไซต์เพื่อแสดงความน่าเชื่อถือ การลดราคาสินค้าเพื่อให้ผู้ที่สนใจอยากซื้อ หรือการบรรยายสรรพคุณสินค้า และการโฆษณาถึงการบริการขององค์กรที่ตอบโต้ผู้บริโภค เป็นต้น ในการแสดงให้เห็นถึงประโยชน์และคุณสมบัติแล้วนั้น ก็ยังไม่เพียงพอต่อการจูงใจได้ ดังนั้นผู้ผลิตชิ้นงานสินค้านั้นต้องสร้างเอกลักษณ์ให้กับสินค้าให้มีความแตกต่างออกไปจากสินค้าที่เหมือนกัน ที่มาจากการโฆษณาสินค้าจากเว็บไซต์อื่น ๆ เพื่อให้สินค้าในเว็บไซต์ของตนมียอดส่งออกที่มากกว่า จะเห็นได้ว่าวิธีการดังกล่าวเป็นกลวิธีอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้บริโภคต้องการเลือกซื้อสินค้า สนใจในสินค้าจนเกิดการตอบรับโดยการซื้อสินค้านั้นในที่สุด [3]

ภาษาโฆษณาในเว็บไซต์ออนไลน์จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะจะช่วยสร้างความสนใจให้คนทั่วไปได้รู้จักคุณสมบัติหรือข้อดีต่าง ๆ ของสินค้า และเพื่อประโยชน์ของการบริโภคแล้วภาษาโฆษณาที่สื่อออกไปนั้นยังมีอิทธิพลต่อความคิด ทศนคติ และความเชื่อของคนในสังคม ดังนั้นการใช้ภาษาโฆษณาสินค้าจึงเป็นส่วนที่สำคัญที่ผู้จำหน่ายต้องคิดไตร่ตรอง รู้จักใช้ภาษาให้สอดคล้องกับบริบทที่ต้องให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านรับรู้

วิธีการวิจัย

การศึกษาภาษาโฆษณาในหมวดสุขภาพและความงามจากเว็บไซต์ LAZADA มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล

1.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลในหมวดสุขภาพและความงามจากเว็บไซต์ LAZADA โดยศึกษาภาษาโฆษณาในหมวดสุขภาพและความงามจากเว็บไซต์ LAZADA ซึ่งจะเลือกตัวอย่างสินค้าที่มียอดนิยมมากที่สุด 1 – 10 อันดับ โดยใช้ระยะเวลาสืบค้นข้อมูลในช่วงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2562 – เดือนตุลาคม พ.ศ. 2562 เป็นระยะเวลา 3 เดือน มีจำนวน 10 หมวด หมวดละ 10 โฆษณา รวมเป็นจำนวนทั้งหมด 100 โฆษณา

1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ภาษาโฆษณาในหมวดสุขภาพและความงามจากเว็บไซต์ LAZADA ดังนี้

1.2.1 เอกสารที่เกี่ยวกับความหมายของการโฆษณา

1.2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของภาษาโฆษณา

1.2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาโฆษณา

2. ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลในหมวดสุขภาพและความงามจากเว็บไซต์ LAZADA มาศึกษาภาษาโฆษณาในหมวดสุขภาพและความงามจากเว็บไซต์ LAZADA อย่างละเอียด และนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์ตามขอบเขตด้านเนื้อหา

3. ชั้นสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

3.1 สรุป และอภิปรายผล

3.2 เสนอผลการวิเคราะห์โดยพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การพาดหัวโฆษณาผู้วิจัยพบว่าการพาดหัวแบบข่าวเพื่อบอกคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ปรากฏมากที่สุดมีจำนวนทั้งหมด 52 ข้อความ และพาดหัวแบบใช้คำสั่งและพาดหัวแบบปฏิเสธปรากฏน้อยที่สุดมีจำนวนทั้งหมด 8 ข้อความ

พาดหัวแบบข่าวเพื่อบอกคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ ดังตัวอย่าง

หมวดผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง

“มาศคาร่าสูตรเจลจากเมย์เบลลีนให้ขนตาหนาและโค้งงอได้ยาวนานถึง 24 ชม.” (ผลิตภัณฑ์มาศคาร่า จากเมย์เบลลีน) [4]

ตัวอย่างหมวดผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้สำหรับดวงตา ผู้วิจัยพบว่าข้อความพาดหัวแบบข่าวเพื่อบอกคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ ที่ช่วยให้ขนตาหนาและสามารถโค้งงอได้ยาวนานถึง 24 มาอ้างอิงเพื่อให้ผลลัพธ์ที่ได้มีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น โดยที่การพาดหัวนั้นจะบอกชื่อผลิตภัณฑ์ก่อน และตามด้วยคุณสมบัติ

หมวดผลิตภัณฑ์ดูแลผิวหน้า

“เป็นสเปรย์สำหรับใช้บนผิวหน้า ช่วยลดความมันส่วนเกินบนใบหน้าสามารถใช้ได้แม้ผู้มีผิวบอบบางระคายเคืองง่าย ความมันวาวบนผิวลดลง รุขุมขนดูเล็กลง” (ผลิตภัณฑ์สเปรย์ซับมัน จาก Laroche Posay) [4]

ตัวอย่างหมวดผลิตภัณฑ์ดูแลผิวหน้าเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดสเปรย์ซับมัน ผู้วิจัยพบว่าข้อความพาดหัวแบบข่าวเพื่อบอกคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ โดยการบอกกล่าวถึงคุณสมบัติที่ช่วยดูแลผิวหน้าอย่างละเอียด ว่า ช่วยในเรื่องของปัญหาความมันส่วนเกินบนใบหน้า และช่วยในเรื่องรูขุมขนให้ดูเล็กลง ซึ่งสามารถใช้ได้แม้ผู้มีผิวบอบบางระคายเคืองง่าย ความมันวาวบนผิวลดลง เป็นการบอกลักษณะผลิตภัณฑ์ก่อน

หมวดผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับเส้นผมและดูแลเส้นผม

“ฟื้นบำรุงผมเสียด้วย Tsubaki Oil น้ำมันบำรุงเส้นผมโดยเฉพาะ ช่วยทำให้เส้นผมเงางาม ลดการพันกัน ทำให้เส้นผมทั้งตัวสลวย” (ผลิตภัณฑ์แชมพูจาก DOVE) [4]

ตัวอย่างหมวดผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับเส้นผมและดูแลเส้นผมเป็นผลิตภัณฑ์โดฟ1000 มล.แชมพูฟื้นบำรุงผมเสีย ผู้วิจัยพบว่าข้อความพาดหัวแบบข่าวเพื่อบอกคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์คือการทำให้เส้นผมทั้งตัวสลวย ด้วยส่วนประกอบจากน้ำมันบำรุงเส้นผมโดยเฉพาะช่วยทำให้เส้นผมเงางาม ลดการพันกัน ซึ่งคุณสมบัติที่ทำให้ผมทั้งตัวสลวยเปรียบผลลัพธ์ที่ได้รับว่า เมื่อผู้บริโภคใช้ผลิตภัณฑ์แล้วผมจะทั้งตัวสลวยลงมา

หมวดผลิตภัณฑ์สำหรับดูแลผิวกาย

“สครับมะขามผสมกลูต้าและสมุนไพรมากกว่า 7 ชนิด ช่วยผลัดเซลล์ผิวเก่า เผยผิวใหม่ที่ขาวยิ่งขึ้น ลดรอยจุด
ด่างดำ รอยแผลเป็นปัญหาผิวแตกลาย ผิวดำหมองคล้ำ” (ผลิตภัณฑ์สครับมะขามขัดผิวขาว) [4]

ตัวอย่างหมวดผลิตภัณฑ์สำหรับดูแลผิวกายเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดสครับผิว ผู้วิจัยพบว่าข้อความพาดหัวแบบข่าวเพื่อ
บอกคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ โดยการบอกรายละเอียดของคุณสมบัติผลิตภัณฑ์เบื้องต้น ในการดูแลผิวด้วยการผลัดเซลล์ผิว
จากการสครับผิว ที่ลดปัญหาได้หลายอย่าง โดยเฉพาะสำหรับผู้ที่มีปัญหาผิวหมองคล้ำ

หมวดผลิตภัณฑ์ของใช้ส่วนตัว

“สเปรย์ระงับกลิ่นกาย ดับกลิ่นตัวแรง แก้ตัวเหม็น ช่วยลดอาการเหงื่อออกบริเวณรักแร้ และช่วยลดความเข้มข้น
ของเม็ดสีเมลานินในผิวหนังได้ ส่งผลให้สามารถลดเลือนผิวดำหมองคล้ำ และช่วยปรับสีผิวให้ขาวใสอย่างเป็นธรรมชาติ”
(สเปรย์ระงับกลิ่นกาย จาก All Natural Deodorant) [4]

ตัวอย่างหมวดของใช้ส่วนตัวเป็นผลิตภัณฑ์ระงับกลิ่นกาย ผู้วิจัยพบว่าข้อความพาดหัวแบบข่าวเพื่อบอก
คุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ โดยบอกรายละเอียดคุณสมบัติให้ทราบ ว่า มีคุณสมบัติหลักของตัวผลิตภัณฑ์คือ ที่ช่วยระงับกลิ่น
กาย และช่วยยับยั้งเม็ดสีเมลานิน อีกทั้งช่วยปรับสีผิวให้ขาวใสอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งรายละเอียดดังกล่าวช่วยดึงดูด
ผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี

หมวดผลิตภัณฑ์เพื่อความงาม

“ให้ผิวเนียนเรียบกระตุ้นการสร้างเซลล์ผิวใหม่มาแทนที่ ช่วยทำให้หลุมสิวตื้นขึ้นได้อย่างชัดเจน” (ผลิตภัณฑ์
เครื่องดูดสิวเสี้ยน) [4]

ตัวอย่างหมวดของใช้ส่วนตัวเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องดูดสิวเสี้ยน ผู้วิจัยพบว่าข้อความพาดหัวแบบข่าวเพื่อบอก
คุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ ได้บอกคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์เครื่องดูดสิวเสี้ยนที่ “ช่วยให้ผิวเรียบเนียน ทำให้หลุมสิวตื้นขึ้น
และช่วยกระตุ้นการสร้างเซลล์ผิวใหม่” คุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ดังกล่าวอาจตอบโจทย์สำหรับผู้มีปัญหาารอยหลุมสิวได้

หมวดผลิตภัณฑ์สำหรับผู้ชาย

“เทคโนโลยีพร้อมวิตามินบี3 และอะมิโนแอซิด ช่วยขจัดรังแคอย่างมีประสิทธิภาพ จุดจบของรังแค มั่นใจ
100%” (ผลิตภัณฑ์แชมพูสระผมสำหรับผู้ชายจาก เคลียร์เมน) [4]

ตัวอย่างหมวดของใช้ส่วนตัวเป็นผลิตภัณฑ์แชมพูสระผมสำหรับผู้ชาย ผู้วิจัยพบว่าข้อความพาดหัวแบบข่าวเพื่อ
บอกคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ บอกคุณสมบัติว่า “ช่วยขจัดรังแค” เป็นคุณสมบัติหลักของผลิตภัณฑ์ที่ช่วยสร้างความเชื่อมั่น
เนื่องจากการอ้างสถิติเปอร์เซ็นต์ “100%”

หมวดผลิตภัณฑ์วิตามินและอาหารเสริม

“ช่วยลดการดูดซึมน้ำตาลเข้าสู่กระแสเลือด ลดการสะสมไขมันใหม่ ช่วยลดคอเลสเตอรอล และไตรกลีเซอไรด์
ช่วยขับสารพิษออกจากร่างกาย ช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน” (ผลิตภัณฑ์ดีท็อกซ์ล้างสารพิษ) [4]

ตัวอย่างหมวดของใช้ส่วนตัวเป็นผลิตภัณฑ์ที่ออกซ์ลัสสารพิษผู้วิจัยพบว่าข้อความพาดหัวแบบข่าวเพื่อบอกคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ บอกคุณสมบัติว่า “ช่วยขับสารพิษออกจากร่างกายช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน” จากตัวอย่างเป็นการบอกสรรพคุณก่อนและบอกคุณสมบัติภายหลัง

หมวดผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ

“ลดอาการปวดและเสียวสันหลังได้ทันที ช่วยป้องกันอันตรายจากการยกของ เช่น กระดุกสันหลังเสื่อม หมอนรองกระดูกสันหลังบาดเจ็บ” (ผลิตภัณฑ์เสื่อพุงหลัง) [4]

ตัวอย่างหมวดของใช้ส่วนตัวเป็นผลิตภัณฑ์เสื่อพุงหลัง ผู้วิจัยพบว่าข้อความพาดหัวแบบข่าวเพื่อบอกคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ บอกคุณสมบัติว่า “ลดอาการปวดและเสียวสันหลัง” ซึ่งเป็นคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ที่ช่วยในเรื่องของการพุงอาจตอบโจทย์สำหรับผู้ที่ต้องนั่งทำงานเป็นเวลานาน ๆ

หมวดผลิตภัณฑ์น้ำหอม

“เป็นโลชั่นที่มีส่วนผสมของสารเรียวกรักที่เรียกว่าเลิฟฮอร์โมน ช่วยในเรื่องกระตุ้นประสาทสัมผัสของกลิ่นให้เกิดอารมณ์ และสร้างความเย้ายวน เสมือนต้องมนต์สะกดให้ตกอยู่ในภวังค์” (ผลิตภัณฑ์น้ำหอมจาก มาตามพิน) [4]

ตัวอย่างหมวดผลิตภัณฑ์น้ำหอมเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดโลชั่นน้ำหอม ผู้วิจัยพบว่าข้อความพาดหัวแบบข่าวเพื่อบอกคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ โดยการบอกคุณสมบัติที่โดดเด่นของผลิตภัณฑ์โลชั่นน้ำหอมชนิดนี้คือ ช่วยกระตุ้นประสาทสัมผัสของกลิ่นให้เกิดอารมณ์รัก เสมือนต้องมนต์สะกดให้ตกอยู่ในภวังค์ ด้วยส่วนผสมพิเศษจากสารเรียวกรักที่เรียกว่าเลิฟฮอร์โมน ซึ่งอาจตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคทั้งชายและหญิงที่ต้องการดึงดูดเพศตรงข้ามจึงเป็นคุณสมบัติพิเศษของน้ำหอมที่ปรากฏในการโฆษณา

2. การพาดหัวโฆษณาผู้วิจัยพบว่าการพาดหัวแบบใช้คำสั่งและพาดหัวแบบปฏิเสธปรากฏเพียง 8 ข้อความ

พาดหัวแบบใช้คำสั่ง ดังตัวอย่าง

หมวดผลิตภัณฑ์ดูแลผิวหน้า

“คุณผู้อ่านที่มีปัญหาหน้ามัน หรือผิวเป็นสิวง่าย ต้องลอง!!! ผลิตภัณฑ์นี้มาใช้” (ผลิตภัณฑ์สเปรย์ซับมัน จาก Laroche Posay) [4]

ตัวอย่างหมวดผลิตภัณฑ์ดูแลผิวหน้าเป็นผลิตภัณฑ์สเปรย์ซับมัน จะเห็นได้ว่ามีพาดหัวแบบใช้คำสั่งโดยใช้คำว่า “ต้องลอง” เป็นการสั่งให้กระทำหรือปฏิบัติทันที ซึ่งพาดหัวแบบใช้คำสั่งนี้บอกกล่าวให้ผู้บริโภคที่ประสบปัญหาหน้ามันต้องมีผลิตภัณฑ์สินค้านี้ไว้ในครอบครอง โดยใช้วิธีทางภาษาพาดหัวข่าวแบบใช้คำสั่งให้ผู้บริโภคที่มีปัญหาเป็นสิวง่ายให้ทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ชิ้นนี้

หมวดผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องและดูแลเส้นผม

“อย่า!!!” ปลอ่ยให้เหวออยู่บนหัวอีกต่อไป” (ผลิตภัณฑ์หวีสาเงา จาก TOP) [4]

ตัวอย่างหมวดผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องและดูแลเส้นผมเป็นผลิตภัณฑ์หวีสาเงาจะเห็นได้ว่า มีการพาดหัวแบบใช้คำสั่ง โดยใช้คำว่า “อย่า” เพื่อสื่อให้เห็นถึงปัญหาที่ไม่ควรปลอ่ยให้เกิดขึ้นโดยใช้ลักษณะถ้อยคำที่เป็นการสั่งห้าม ว่า “อย่า” โดยการนำเสนอผลิตภัณฑ์กำจัดเหว ซึ่งเป็นการใช้คำสั่งเพื่อบอกย้ำให้แก้ปัญหาดังกล่าวนั้นทันที

หมวดผลิตภัณฑ์สำหรับดูแลผิวกาย

“เพราะเชื่อโรคอยู่รอบตัวเรา เพราะฉะนั้น อย่า! ประมาทเด็ดขาด” (ผลิตภัณฑ์ครีมอาบน้ำ จาก เดทตอล) [4]

ตัวอย่างหมวดผลิตภัณฑ์สำหรับดูแลผิวกายเป็นผลิตภัณฑ์ครีมอาบน้ำจะเห็นได้ว่าการพาดหัวแบบใช้คำสั่งโดยใช้คำว่า “อย่า” เพื่อเน้นย้ำให้ระมัดระวังและตระหนักถึงเชื้อโรคและต้องการสื่อให้ผู้บริโภคที่ได้อ่านหันมาพิจารณาถึงคุณสมบัติสินค้าและควรจัดหาซื้อผลิตภัณฑ์ครีมอาบน้ำดังกล่าวในที่สุดซึ่งเป็นวิธีทางภาษาโดยใช้คำสั่ง ที่ช่วยให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่ได้รับความสนใจยิ่งขึ้น

หมวดผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ

“งด รับประทานยาที่มีผลต่อความดันโลหิต” (เครื่องวัดความดันโลหิต จาก Heng.Heng) [4]

ตัวอย่างหมวดผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องวัดความดันโลหิตจะเห็นได้ว่าการพาดหัวแบบใช้คำสั่งโดยใช้คำว่า “งด” เป็นการสั่งไม่ให้กระทำเพื่อต้องการบอกกล่าวว่าจะก่อนจะใช้เครื่องวัดความดันโลหิตห้ามรับประทานยาที่มีผลต่อความดันโลหิตโดยในข้อความส่วนหลังถัดจากพาดหัวนั้น เป็นการให้รายละเอียดเพื่อเป็นความรู้ในการใช้เครื่อง ซึ่งอาจทำให้ผลิตภัณฑ์ขึ้นดังกล่าวมีความน่าสนใจตรงที่มีการชี้แจงรายละเอียด ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนการใช้งานจึงอาจทำให้ผู้บริโภคเกิดความสนใจเป็นพิเศษมากยิ่งขึ้น

หมวดผลิตภัณฑ์น้ำหอม

“กลิ่นหอมละมุน เหมือนผ้าหอมทั้งวันละมุนหอมมาก ต้องลอง!” (ผลิตภัณฑ์น้ำหอมสำหรับผู้ชายสายลุย จาก Perfume Formen) [4]

ตัวอย่างหมวดผลิตภัณฑ์น้ำหอมเป็นผลิตภัณฑ์น้ำหอมสำหรับผู้ชายสายลุยจะเห็นได้ว่าการพาดหัวแบบใช้คำสั่งโดยใช้คำว่า “ต้อง” โดยเป็นการบอกผู้บริโภคที่ต้องการมีกลิ่นกายที่ “หอมละมุน เหมือนผ้าหอมทั้งวัน” โดยให้หันมาซื้อผลิตภัณฑ์ขึ้นนี้ไปลองใช้ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์ขึ้นเหมาะกับผู้ใช้ที่รักในกลิ่นกายที่หอมเหมือนผ้าหอมและเรียกร้องให้ผู้บริโภคเกิดความสนใจจนกระทั่งซื้อผลิตภัณฑ์ขึ้นนี้ไปทดลองใช้

พาดหัวแบบปฏิเสธ ดังตัวอย่าง

หมวดผลิตภัณฑ์ดูแลผิวหน้า

“ด้วย SPF 50 PA+++ และมีความคงตัวสูง ไม่สามารถเสื่อมสลายง่าย” (ผลิตภัณฑ์ครีมกันแดด จาก BSC) [4]

ตัวอย่างหมวดผลิตภัณฑ์ดูแลผิวหน้าเป็นผลิตภัณฑ์ครีมกันแดดและครีมทาหลังออกแดดจะเห็นได้ว่าการพาดหัวแบบปฏิเสธโดยการกล่าวว่า “ไม่สามารถ” ซึ่งพาดหัวแบบปฏิเสธดังกล่าวนี้ช่วยเพิ่มความน่าสนใจให้ผลิตภัณฑ์ขึ้นนี้เนื่องจากตามที่คุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ขึ้นนี้ที่ “ไม่สามารถเสื่อมสลายง่าย สามารถป้องกันแสงแดดได้ยาวนาน” จึงทำตัวผลิตภัณฑ์ขึ้นนี้มีความแปลก ทำให้ผู้บริโภคอยากติดตามต่อไปว่าคุณสมบัติส่วนนี้จะมอบความพิเศษแก่ผิวหน้าอย่างไร

หมวดผลิตภัณฑ์วิตามินและอาหารเสริม

“ไม่ต้องกังวล!!! ว่าจะได้รับมากเกินไป” (เป็นผลิตภัณฑ์อาหารเสริมวิตามินซีจาก Acorbic) [4]

ตัวอย่างในหมวดผลิตภัณฑ์วิตามินและอาหารเสริมเป็นผลิตภัณฑ์อาหารเสริมวิตามินซีจะเห็นได้ว่า มีการพาดหัวแบบปฏิเสธ โดยการกล่าวว่า “ไม่ต้อง” ซึ่งเป็นการบอกกล่าวโดยไม่ชี้แจงรายละเอียดต่อไปว่า สิ่งนั้นคืออะไร จึงทำให้ชวนน่าสนใจ และแปลกแต่ก็ทำให้ผู้บริโภคติดตาม อยากที่จะทราบต่อไปว่า ผลิตภัณฑ์นี้มีความพิเศษอย่างไร

หมวดผลิตภัณฑ์น้ำหอม

“ไม่ใช่น้ำหอม CC ที่แบ่งขายตามตลาดนัด” (ผลิตภัณฑ์น้ำหอม CCOO แบบพกพา จาก CCOO) [4]

ตัวอย่างในหมวดผลิตภัณฑ์น้ำหอมเป็นผลิตภัณฑ์น้ำหอม CCOO แบบพกพาจะเห็นได้ว่าการพาดหัวแบบปฏิเสธ โดยการกล่าวว่า “ไม่ใช่” เป็นการบอกปิดว่าผลิตภัณฑ์ที่มานำเสนอไม่เพียงแค่ผลิตภัณฑ์ตามตลาดนัด ซึ่งชวนให้สงสัยใคร่รู้ว่าผลิตภัณฑ์ดังกล่าวมาจากที่ไหน ทำให้ผู้บริโภคต้องการที่จะทราบรายละเอียดต่อไป จึงเกิดการเข้าไปศึกษาหารายละเอียดของผลิตภัณฑ์เพิ่มเติม และอาจสนใจของความเห็นในผลิตภัณฑ์ดังกล่าว

2. ประเด็นการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้วิจัยพบว่าการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะที่พึงประสงค์มีการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของใบหน้ามากที่สุดมีจำนวนทั้งหมด 13 ถ้อยคำ และการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของรูปร่างปรากฏน้อยที่สุดมีจำนวนทั้งหมด 5 ถ้อยคำ

การใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของใบหน้าที่พึงประสงค์ ดังตัวอย่าง

หมวดผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง

“ทำให้ดวงตาสวยขึ้น” ขนตาคงความโค้งงอ” (ผลิตภัณฑ์มาสคาร่า จาก เมย์เบลลีน นิวยอร์ก) [4]

ตัวอย่างหมวดผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางที่เป็นผลิตภัณฑ์ที่ปิดขนตา ผู้วิจัยพบว่าการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของผิวหน้าที่พึงประสงค์โดยระบุคำว่า “ดวงตาสวยขึ้น” โดยมีลักษณะถ้อยคำที่สนับสนุน สื่อถึงความพึงประสงค์คือ คำว่า “ทำให้” เนื่องจากทำให้ความพึงประสงค์นั้นเกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้ผู้บริโภคเกิดความมั่นใจในผลิตภัณฑ์สินค้า

หมวดผลิตภัณฑ์ดูแลผิวหน้า

“รู้สึกถึงผิวอุ่มฟู” หยุดใช้ไม่ได้เลยจริง ๆ” (เป็นผลิตภัณฑ์ครีมบำรุงผิว จาก Olay) [4]

ตัวอย่างหมวดผลิตภัณฑ์ดูแลผิวหน้าที่เป็นผลิตภัณฑ์ครีมบำรุงผิว ผู้วิจัยพบว่าการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของผิวหน้าที่พึงประสงค์โดยระบุคำว่า “ผิวอุ่มฟู” โดยมีลักษณะถ้อยคำที่สนับสนุน สื่อถึงความพึงประสงค์คือ “หยุดใช้ไม่ได้เลยจริง ๆ” เป็นการเน้นย้ำให้ชัดเจนว่าลักษณะนี้คือ ลักษณะที่พึงประสงค์

การใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของรูปร่างที่พึงประสงค์ ดังตัวอย่าง

หมวดผลิตภัณฑ์สำหรับดูแลผิวกาย

ตัวอย่างที่ 1

“ช่วยให้ หน้าอกหน้าใจอูม” (ผลิตภัณฑ์ครีมเพิ่มขนาดหน้าอก จาก Ohonomto) [4]

ตัวอย่างหมวดผลิตภัณฑ์สำหรับดูแลผิวกายที่เป็นผลิตภัณฑ์ครีมเพิ่มขนาดหน้าอกผู้วิจัยพบว่าการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะรูปร่างที่พึงประสงค์โดยระบุคำว่า “อูม” ซึ่งมีการใช้ถ้อยคำสนับสนุนความพึงประสงค์ว่า “ช่วยให้” เพื่อให้ความพึงประสงค์มีความชัดเจนยิ่งขึ้น อีกทั้งแสดงถึงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ว่าใช้แล้วเห็นผลจริง

ตัวอย่างที่ 2

“บำรุงทรงอกให้วบอูม” (ผลิตภัณฑ์ครีมเพิ่มขนาดหน้าอก จาก Ohonomto) [4]

ตัวอย่างหมวดผลิตภัณฑ์สำหรับดูแลผิวกายที่เป็นผลิตภัณฑ์ครีมเพิ่มขนาดหน้าอก ผู้วิจัยพบว่าการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะรูปร่างที่พึงประสงค์ โดยระบุคำว่า “อวบอูม” ซึ่งมีการใช้ถ้อยคำสนับสนุนความพึงประสงค์ว่า “บำรุงให้” เพื่อให้ความพึงประสงค์มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งนี้ยังอาจช่วยให้เกิดความดึงดูดผู้บริโภคที่สนใจได้เป็นอย่างดี

หมวดผลิตภัณฑ์วิตามินและอาหารเสริม

ตัวอย่างที่ 3

“ช่วยให้พุงยุบ เอวเล็ก” (ผลิตภัณฑ์สมุนไพรดีท็อกซ์ จาก Dakota Detox) [4]

ตัวอย่าง หมวดผลิตภัณฑ์วิตามินและอาหารเสริมที่เป็นผลิตภัณฑ์สมุนไพรดีท็อกซ์ ผู้วิจัยพบว่าการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะรูปร่างที่พึงประสงค์โดยระบุคำว่า “พุงยุบ” “เอวเล็ก” ซึ่งมีการใช้ถ้อยคำสนับสนุนความพึงประสงค์ว่า “ช่วยให้” เพื่อให้ความพึงประสงค์มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

3. ประเด็นการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ ผู้วิจัยพบว่าการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของผิวกายมากที่สุดมีจำนวนทั้งหมด 11 ถ้อยคำ และการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของเส้นผมปรากฏน้อยที่สุดมีจำนวนทั้งหมด 6 ถ้อยคำ

การใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของผิวกายที่ไม่พึงประสงค์ ดังตัวอย่าง

หมวดผลิตภัณฑ์สำหรับดูแลผิวกาย

ตัวอย่างที่ 1

“ไม่ทำให้ผิวแห้งกร้าน” (ผลิตภัณฑ์ครีมเพิ่มขนาดหน้าอก จาก Oho nomto) [4]

ตัวอย่างหมวดผลิตภัณฑ์สำหรับดูแลผิวกายที่เป็นผลิตภัณฑ์ครีมเพิ่มขนาดหน้าอก ผู้วิจัยพบว่าการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของผิวกายที่ไม่พึงประสงค์โดยระบุคำว่า “ผิวแห้งกร้าน” โดยมีลักษณะถ้อยคำที่สนับสนุนสื่อถึงความไม่พึงประสงค์คือ คำว่า “ไม่ทำให้” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคำดังกล่าวบ่งชี้ให้เห็นชัดเจนถึงความไม่พึงประสงค์และแสดงถึงปัญหาที่ก่อให้เกิดความไม่มั่นใจด้านภายนอกร่างกาย ทั้งนี้ช่วยให้ผู้บริโภคตระหนักถึงความสำคัญของผลิตภัณฑ์ที่ช่วยบำรุงไม่ให้ผิวเกิดการแห้งกร้าน ดังนั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นนี้อาจตอบโจทย์ผู้บริโภคที่ประสบปัญหานี้ได้

การใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของเส้นผมที่ไม่พึงประสงค์ ดังตัวอย่าง

หมวดผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องและดูแลเส้นผม

ตัวอย่างที่ 1

“เหมาะสำหรับปัญหาผมแห้งเสีย” (ผลิตภัณฑ์ครีมนวดบำรุงผมเสียจาก Dove) [4]

ตัวอย่างหมวดผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องและดูแลเส้นผมที่เป็นผลิตภัณฑ์ครีมนวดบำรุงผมเสีย ผู้วิจัยพบว่าการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของเส้นผมที่ไม่พึงประสงค์โดยระบุคำว่า “ผมแห้งเสีย” โดยมีลักษณะถ้อยคำที่สนับสนุนสื่อถึงความไม่พึงประสงค์คือคำว่า “สำหรับปัญหา” เพื่อให้ความไม่พึงประสงค์เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้นและแสดงให้เห็นว่าสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ไม่ต้องการสำหรับบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ยังช่วยให้ผู้บริโภคเห็นถึงความโดดเด่นของคุณสมบัติในตัวผลิตภัณฑ์สินค้าได้เป็นอย่างดี

ผลการศึกษาผู้วิจัยพบว่าภาษาโฆษณาในหมวดสุขภาพและความงามจากเว็บไซต์ LAZADA พบว่าองค์ประกอบของภาษาโฆษณาที่สำคัญ 2 ส่วน ดังนี้คือ

1. การพาดหัวโฆษณา เป็นรูปแบบการพาดหัวที่นำเสนอผลิตภัณฑ์สินค้าโดยใช้รูปแบบพาดหัวโฆษณาในลักษณะต่าง ๆ ในการโฆษณาสินเพื่อคำดึงดูดให้ผู้บริโภคเกิดความสนใจในผลิตภัณฑ์สินค้า ซึ่งสามารถแบ่งพาดหัวโฆษณาได้เป็น 11 ลักษณะคือ พาดหัวแบบข่าว พาดหัวแบบใช้คำถาม พาดหัวแบบใช้คำสั่ง พาดหัวแบบปฏิเสธ พาดหัวแบบใช้เหตุผล

พาดหัวแบบเล่นคำสัมผัส พาดหัวแบบเร้าอารมณ์ พาดหัวแบบให้ข้อมูล หรือความรู้ พาดหัวแบบมีแหล่งอ้างอิง พาดหัวแบบลดราคาหรือให้สมนาคุณ และพาดหัวแบบแสดงความมั่นใจ

ในการพาดหัวโฆษณานั้น ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้พาดหัวแบบข่าวเพื่อบอกคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์มากที่สุด มีจำนวนทั้งหมด 52 ข้อความ รองลงมาคือ พาดหัวแบบเร้าอารมณ์ มีจำนวนทั้งหมด 33 ข้อความ พาดหัวแบบเล่นคำสัมผัส มีจำนวนทั้งหมด 31 ข้อความ พาดหัวแบบมีแหล่งอ้างอิง มีจำนวนทั้งหมด 24 ข้อความ พาดหัวแบบข่าวเพื่อสื่อสารเรื่องผลิตภัณฑ์ตัวใหม่ มีจำนวนทั้งหมด 23 ข้อความ พาดหัวแบบลดราคา หรือให้สมนาคุณ มีจำนวนทั้งหมด 21 ข้อความ พาดหัวแบบใช้เหตุผล มีจำนวนทั้งหมด 20 ข้อความ พาดหัวแบบแสดงความมั่นใจ มีจำนวนทั้งหมด 18 ข้อความ พาดหัวแบบให้ข้อมูล หรือความรู้ มีจำนวนทั้งหมด 16 ข้อความ พาดหัวแบบใช้คำถามมีจำนวนทั้งหมด 12 ข้อความ พาดหัวแบบใช้คำสั่ง มีจำนวนทั้งหมด 8 ข้อความ และพาดหัวแบบปฏิเสธ มีจำนวนทั้งหมด 8 ข้อความ ตามลำดับ

2. การใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ สามารถแบ่งออกเป็นลักษณะที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ ได้ดังนี้คือ การใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของผิวกาย การใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของใบหน้า การใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของเส้นผมและการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของรูปร่าง

2.1 การใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะที่พึงประสงค์ คือ ลักษณะต่าง ๆ ของร่างกายที่ผู้บริโภคต้องการหรือพึงประสงค์ที่ออกมาในลักษณะความสวย ความงาม ความดูดี เป็นที่ยอมรับของผู้บุคคลโดยทั่วไป เช่น ให้คุณมีรูปร่างที่ผอมเพรียว, ทำให้ใบหน้าดูขาวใส เป็นต้น ซึ่งจากลักษณะที่ยกตัวอย่างมานั้นเป็นถ้อยคำที่สื่อถึงลักษณะที่พึงประสงค์เนื่องจากมีการปรากฏถ้อยคำลักษณะที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดเป็นลักษณะที่พึงประสงค์โดยมีคำที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุน เช่นคำว่า ช่วยให้ ให้ ทำให้ เป็นต้น

การใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของใบหน้ามากที่สุด มีจำนวนทั้งหมด 13 ถ้อยคำ รองลงมาคือ การใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของ ผิวกาย มีจำนวนทั้งหมด 12 ถ้อยคำ การใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของเส้นผม มีจำนวนทั้งหมด 6 ถ้อยคำและการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของรูปร่าง มีจำนวนทั้งหมด 5 ถ้อยคำ ตามลำดับ

2.2 การใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ คือ ลักษณะต่าง ๆ ของร่างกายที่ผู้บริโภคไม่ต้องการหรือไม่พึงประสงค์ ไม่ตรงตามที่ตนต้องการ ไม่เป็นที่ยอมรับโดยบุคคลทั่วไป เช่น ปัญหาผิวดกแตก, ปัญหาผิวหมองคล้ำ, ไม่ขาวใส ไม่เรียบเนียน เป็นต้น ซึ่งจากลักษณะที่ยกตัวอย่างมานั้นเป็นถ้อยคำที่สื่อถึงลักษณะที่ไม่พึงประสงค์เนื่องจากมีการปรากฏถ้อยคำลักษณะที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดเป็นลักษณะที่ไม่พึงประสงค์โดยมีคำที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุน เช่น ปัญหา ช่วยแก้ไข เป็นต้น

การใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของผิวกายมากที่สุดมีจำนวนทั้งหมด 11 ถ้อยคำ รองลงมาคือ การใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของใบหน้า มีจำนวนทั้งหมด 9 ถ้อยคำ การใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของรูปร่าง มีจำนวนทั้งหมด 8 ถ้อยคำ และการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของเส้นผม มีจำนวนทั้งหมด 4 ถ้อยคำ ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. การพาดหัวโฆษณา

ผู้วิจัยพบว่าการพาดหัวแบบข่าวเพื่อบอกคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ปรากฏมากที่สุดมีจำนวนทั้งหมด 52 ข้อความ เพราะในการโฆษณาผลิตภัณฑ์สินค้าที่เกี่ยวข้องกับความสวยความงามมักจะเน้นจุดเด่นสำคัญของการโฆษณาคือ การใช้ภาษาในการบอกกล่าวคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์สินค้าที่นำมาประชาสัมพันธ์คุณสมบัติเด่นชัดของผลิตภัณฑ์เพื่อต้องการให้ผู้บริโภคทราบถึงประสิทธิภาพในคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์และสนใจซื้อผลิตภัณฑ์ โดยผลลัพธ์คือ สิ่งยืนยันได้ว่าใช้ผลิตภัณฑ์แล้วเห็นผลตามดังกล่าวจริง โดยมีการใช้พาดหัวแบบใช้คำสั่งและการใช้พาดหัวแบบปฏิเสธน้อยที่สุด มีจำนวนทั้งหมด 8 ข้อความ เพราะในการโฆษณาผลิตภัณฑ์สินค้าในเว็บไซต์ LAZADA จะเน้นการใช้ภาษาที่กระชับเพื่อครอบคลุมเนื้อหาที่สำคัญจึงอาจมีการใช้พาดหัวดังกล่าวน้อย

2. การใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์แบ่งการอภิปรายตามการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะต่าง ๆ ได้ดังนี้

2.1 การใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของใบหน้าที่พึงประสงค์ปรากฏมากที่สุดมีจำนวนทั้งหมด 13 ถ้อยคำ เพราะว่าการโฆษณาผลิตภัณฑ์สินค้า เนื้อหาข้อมูลมักจะเน้นในส่วนลักษณะใบหน้าเนื่องจากผู้คนในปัจจุบันให้ความสำคัญเกี่ยวกับใบหน้าเป็นสำคัญพบเห็นการคัดลอกกรรมโดยทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายก็ดี ดังนั้นการใช้วิธีการทางภาษาดังกล่าวจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพื่อเข้าใจผู้บริโภคให้เกิดความสนใจในผลิตภัณฑ์สินค้าและทำการซื้อขายในที่สุด ทั้งนี้ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของรูปร่างน้อยที่สุด มีจำนวนทั้งหมด 5 ถ้อยคำ เพราะว่าการโฆษณาผลิตภัณฑ์สินค้า เนื้อหาข้อมูลมักจะเน้นในส่วนของการชี้แจงรายละเอียดของหน้าที่สรรพคุณผลิตภัณฑ์สินค้ามากกว่าเป็นสำคัญเนื่องจากผู้บริโภคที่คำนึงถึงรูปร่างนั้นต้องการเห็นรายละเอียดสรรพคุณในด้านต่าง ๆ เพื่อความเป็นไปได้ของผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น

2.2 การใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของผิวมากที่สุดในจำนวนทั้งหมด 11 ถ้อยคำ เพราะว่าการปัจจุบันด้วยปัญหาสภาพอากาศที่แปรปรวนและมลภาวะหลายอย่างที่เกิดขึ้นทำให้ผู้คนส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับด้านผิวกาย ดังนั้น จึงมีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยสร้างผลิตภัณฑ์เพื่อดูแลปัญหาด้านผิวกาย ผู้จัดทำโฆษณาจึงอาศัยการใช้ภาษาโฆษณา หรือภาษาที่ให้ข้อมูลในลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ เพื่อให้ผู้บริโภคตระหนักและเกิดความสนใจผลิตภัณฑ์ที่อาจนำมาใช้แก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ และซื้อผลิตภัณฑ์สินค้าในที่สุด ทั้งนี้ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ถ้อยคำบรรยายลักษณะของเส้นผมน้อยที่สุดมีจำนวนทั้งหมด 4 ถ้อยคำเนื่องจากส่วนใหญ่ผู้บริโภคต้องการเส้นผมนุ่มสลวยไม่ชี้ฟู ผมไม่แห้งแตกปลาย ซึ่งเป็นลักษณะในอุดมคติทั่วไปของความสมบูรณ์ในส่วนของคุณลักษณะเส้นผม ดังนั้นจึงมักใช้ถ้อยคำลักษณะเดิม ๆ อธิบายซ้ำ ๆ เพื่อให้เห็นถึงผลลัพธ์ของผลิตภัณฑ์ที่ตรงไปตรงมา น่าเชื่อถือ

เอกสารอ้างอิง

- [1] จิตภา ทัดหอม. (2558). การตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ความไว้วางใจและคุณภาพของระบบสารสนเทศที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านช่องทางทางการถ่ายทอดสดเฟซบุ๊กไลฟ์ (Facebook Live) ของผู้บริโภคออนไลน์ในกรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- [2] พรทิพย์ สัมปตตะวนิช. (2546) . แรงจูงใจกับการโฆษณา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [3] วิลลภา จิระติกาล. (2550). การใช้ภาษานุ่มนวลในโฆษณาเครื่องสำอางสำหรับผู้ชายในนิตยสารผู้ชาย ปีพ.ศ. 2549. ปริญญาานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [4] Lazada website . (2562). สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2563, จาก www.lazada.co.th

วิเคราะห์ผลงานเพลงของ จินตหรา พูนลาภ ระหว่าง พ.ศ.2550 – พ.ศ. 2562

The Analysis of Jintara Poonlarp's Songs from 2007 to 2019

สุกัญญา สุขเกิด^{1*} สมิตชชาต์ พุมมา² และศรีอังคาร ถาวโรฤทธิ์³

Sukanya sukkert^{1*} Samitcha Pumma² and Sriangkan Tawarorit³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลงานเพลงของจินตหรา พูนลาภ ใน 3 ด้าน คือ การตั้งชื่อเพลง เนื้อหาของเพลง และศิลปะการใช้ภาษาในเพลง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลงานเพลงของจินตหรา พูนลาภ ระหว่าง พ.ศ.2550 – พ.ศ. 2562 ทั้งสิ้น 13 อัลบั้ม รวมจำนวน 157 บทเพลง ผลการวิจัยพบว่า ด้านการตั้งชื่อเพลง พบ 7 ประเภท ตัวอย่างเช่น การตั้งชื่อเพลงที่สื่ออารมณ์ความรู้สึก การตั้งชื่อเพลงที่เป็นการแสดงอาการหรือกริยา การตั้งชื่อเพลงที่เป็นการตั้งคำถาม และการตั้งชื่อเพลงที่เป็นการบอกอาชีพหรือการทำงาน ด้านเนื้อหาของเพลง พบ 3 ประเภท ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับความรัก เนื้อหาเกี่ยวกับการทำงาน และเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีและความเชื่อ และด้านศิลปะการใช้ภาษาในบทเพลง พบว่ามี 2 ประเภท คือ ศิลปะการใช้คำและกลุ่มคำ และศิลปะการใช้ภาพพจน์ ซึ่งจากการวิเคราะห์ทั้งสามด้านดังกล่าวข้างต้นทำให้เห็นว่า ผลงานเพลงของจินตหรา พูนลาภนั้นมีความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว จึงเป็นที่นิยมรับจากแฟนเพลงเป็นอย่างดี

คำสำคัญ: ผลงานเพลงของจินตหรา พูนลาภ การตั้งชื่อเพลง ศิลปะการใช้ภาษาในเพลง

Abstract

This research article aimed at analyzing Jintara Poonlarp's songs in the following 3 aspects: song naming, song content, and art of language usage in the songs. In this study, the data included 157 songs in 13 albums from 2007 to 2019. The findings revealed that 7 types of the song naming were identified, such as naming according to emotions and feelings, naming according to conditions or actions, naming in the forms of questions, and naming showing occupations or work. Pertaining to the song content, 3 types were found: love, work, and culture, tradition and beliefs. Regarding the art of language usage, the songs demonstrated 2 types of such an art: the use of words and word phrases and the use of figures of speech. From these findings, it could be claimed that Jintara Poonlarp's songs were notable and unique. This could be attributed why the songs were popular among audiences.

Keywords: Jintara Poonlarp's songs, song naming, art of language usage in songs

บทนำ

เพลงไทยลูกทุ่ง คือเพลงที่สะท้อนวิถีชีวิต สภาพสังคม อุดมคติและวัฒนธรรมไทย โดยมีท่วงทำนองคำร้อง สำเนียง ลีลาการร้อง และการบรรเลงที่เป็นแบบแผน มีลักษณะเฉพาะ ให้บรรยากาศของความเป็นลูกทุ่ง เพลงลูกทุ่งมี

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² อ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

* Corresponding author: E-mail sukanya.sukkert@gmail.com

ความสัมพันธ์กับคนไทยตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบัน และเป็นที่นิยมอย่างมากในกลุ่มคนไทยชนบท เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งมักจะสะท้อนถึงสภาพสังคมและวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ รวมทั้งวัฒนธรรมประเพณีไทย ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าเพลงลูกทุ่งเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติไทย เพลงลูกทุ่งจึงเป็นสิ่งที่มีความค่าและแสดงถึงวัฒนธรรมของมนุษย์ได้ด้วย วรรณกรรมเพลงลูกทุ่งจึงมีความค่าในการบอกเล่าถึงสภาพวิถีชีวิต สภาพสังคม วัฒนธรรมประเพณี และค่านิยมของชาวบ้านหรือคนในท้องถิ่นตามยุคสมัยต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน

จินตนา ดำรงเลิศ [1] ได้กล่าวถึงช่วงแรกของเพลงไทยลูกทุ่ง สรุปได้ว่า เพลงไทยลูกทุ่งมีมาอย่างชัดเจนเมื่อปี พ.ศ. 2507 บทเพลงลูกทุ่งไม่ว่าจะเป็นลูกทุ่งไทยหรือลูกทุ่งอีสานนั้น ล้วนแล้วเป็นการต่อยอดออกจากบทเพลงพื้นบ้านในแต่ละท้องถิ่นนั้น ๆ มีลักษณะรูปแบบของการส่งต่อเจตนาของผู้ประพันธ์เพื่อให้ผู้ฟังได้เกิดการตระหนัก นึกคิดตามไปกับเนื้อหาและอารมณ์ของบทเพลง เพลงลูกทุ่งเป็นศิลปะการขับร้อง การประพันธ์ที่สร้างสรรค์ขึ้นโดยรับใช้สังคมในแต่ละภูมิภาค เป็นวรรณกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับบริบททางวัฒนธรรมและสังคมของผู้คนในแต่ละท้องถิ่น ทั้งในด้านการดำรงชีพ การทำมาหากิน ประเพณี ความเชื่อ ตลอดจนเนื้อหาในเวลาปัจจุบัน

เพลงลูกทุ่งอีสาน หมายถึง เพลงที่สะท้อนวิถีชีวิตสภาพสังคมอุดมคติและวัฒนธรรมอีสานโดยมีท่วงทำนอง คำร้อง สำเนียง และลีลาการร้อง การบรรเลงที่เป็นแบบแผน มีลักษณะเฉพาะซึ่งให้บรรยากาศของความเป็นลูกทุ่งอีสาน นอกจากนี้เพลงลูกทุ่งอีสานยังเป็นบทเพลงที่ได้รับความนิยมในยุคปัจจุบันนี้อีกด้วย ปัจจุบันเพลงลูกทุ่งอีสานมีความหลากหลายและได้รับความนิยมมากขึ้นเนื่องจากเพลงลูกทุ่งอีสานสามารถเข้าถึงคนฟังได้ทุกเพศทุกวัย ทั้งในต่างจังหวัดและสังคมเมืองทุกระดับ หากจะพูดถึงเพลงลูกทุ่งอีสานที่ได้รับความนิยมก็มีผลงานเพลงของศิลปินต่าง ๆ มากมาย ซึ่งหนึ่งในนั้นก็คือ ศิลปินที่มีชื่อว่า จินตหรา พูนลาภ เพราะเขาสามารถขับร้องเพลงได้ไพเราะอ่อนหวานและสื่อความหมายของเพลงได้อย่างลึกซึ้ง อีกทั้งมีการใช้ภาษาอีสาน เพื่อแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของตนเองมาบรรยายเรื่องราวของชีวิตสภาพสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งเน้นความเป็นชาวชนบทของคอนิสาน สามารถดึงดูดความสนใจให้แก่ผู้ฟังอีกด้วย

จินตหรา พูนลาภ มีชื่อเล่นว่า จิน ชื่อจริง ทองใบ จันทร์เหลือง เป็นนักร้องหญิงแนวลูกทุ่ง และผลงานเพลงของ จินตหรา พูนลาภ มีเอกลักษณ์ในการแต่งและการขับร้องเสียงเพลงออกมาได้ต่างจากผู้อื่น ซึ่งมีความเป็นเอกลักษณ์ของการถ่ายทอดถ้อยคำ ภาษา ไวยากรณ์ ไปในทางความเป็นลูกทุ่งและมีภาษาอีสานประกอบกับการขับร้องของทุกเพลง จึงเป็นที่น่าสนใจของผู้ฟัง จนทำให้ผลงานของ จินตหรา พูนลาภ ได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาวิเคราะห์ผลงานเพลงของจินตหรา พูนลาภ ระหว่าง พ.ศ.2550 - พ.ศ.2562 เนื่องจากบทเพลงเหล่านี้ มีความน่าสนใจทั้งในด้านการตั้งชื่อเพลง ด้านเนื้อหาและด้านศิลปะการใช้ภาษา ซึ่งการศึกษาครั้งนี้คาดว่าจะประโยชน์ในด้านการอนุรักษ์ความเป็นลูกทุ่งอีสานได้ด้วย

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ พ.ศ.2550- พ.ศ.2562 จำนวน 13 อัลบั้ม รวมทั้งสิ้น 157 เพลง ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยค้นคว้าจากแหล่งเอกสารต่าง ๆ ดังนี้
 - 1.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับเพลงลูกทุ่งไทยอีสาน
 - 1.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาของเพลงลูกทุ่ง
 - 1.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับศิลปะการใช้ภาษา

2. ศึกษาแหล่งข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมบทเพลงจากช่องทางยูทูบ (YouTube) ตั้งแต่ พ.ศ.2550– พ.ศ.2562 จำนวน 13 อัลบั้ม รวมทั้งสิ้น 157 เพลง และนำบทเพลงทั้งหมดมาถอดความ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อเพลง แล้วคัดเลือกเนื้อเพลงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
3. ขึ้นสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
4. เผยแพร่ผลงานวิจัย

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาดังด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ซึ่งมีทั้งหมด 3 ประเด็น ดังนี้

1. **ด้านการตั้งชื่อเพลง** คือ การตั้งชื่อเพลงมีความสำคัญในการตัดสินใจของผู้ฟังที่แสดงความนิยม ความเชื่อและทัศนคติจากความหมายของชื่อเพลง หรือสิ่งที่ผู้เขียนบ่งบอกและสื่อความหมายที่จะทำให้ผู้คนรู้จักเพลงนั้น ๆ จากการศึกษาการตั้งชื่อในผลงานเพลงของ จินตหรา พูนลาภ ระหว่าง พ.ศ.2550 – พ.ศ.2562 สามารถแบ่งเนื้อหาได้ 7 ประเด็น ดังนี้

1.1 **การตั้งชื่อเพลงที่สื่ออารมณ์ความรู้สึก** ผู้วิจัยพบว่ามีกรณีวิเคราะห์การตั้งชื่อเพลงที่สื่ออารมณ์ได้ 3 ประเด็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1.1 **อารมณ์โศกเศร้า เสียใจ ผิดหวัง** คือ บทเพลงที่ต้องมีการประพันธ์เพื่อสื่ออารมณ์ความรู้สึกให้ผู้ฟังคล้อยตามอย่างเช่น อารมณ์โศกเศร้า เสียใจ ผิดหวัง ผู้เขียนมีการใช้คำ โดยมีวิธีการตั้งชื่อเพลงที่เข้ากับเนื้อหาที่จะสื่อออกมาเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจ ดังตัวอย่าง

น้ำตาหล่นบนเชือกลำปาว [2]

จากตัวอย่าง แสดงถึงการตั้งชื่อที่สื่ออารมณ์ โศกเศร้า เสียใจ ได้แก่ น้ำตาหล่น เป็นการตั้งชื่อที่สื่อถึงความเสียใจของเรื่องราวที่ผู้ประพันธ์ได้เขียนถึงความรักที่มีความผิดหวังทำให้เกิดอาการเสียใจจนต้องร้องไห้น้ำตาหล่นที่สถานที่นั้น ๆ

สิ้นหวังที่หวังตะไคร้ [2]

จากตัวอย่าง แสดงถึงการตั้งชื่อที่สื่ออารมณ์ สิ้นหวัง ผิดหวัง ได้แก่ สิ้นหวัง แสดงถึงเรื่องราวเกี่ยวกับการมีหวังกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งและพยายามที่จะค้นหา สุดท้ายต้องสิ้นหวังลง โดยชื่อเพลงบ่งบอกถึงสถานที่เกิดเหตุการณ์สิ้นหวัง คือที่หวังตะไคร้

1.1.2 **อารมณ์สนุกสนาน** คือ ความรู้สึกหรืออารมณ์ประเภทหนึ่งที่มีหลายระดับตั้งแต่ความสบายใจเล็กน้อยหรือความพอใจจนถึงความเพลิดเพลินหรือเต็มไปด้วยความสนุก ดังตัวอย่าง

อีหล้าขาเต็ง [2]

จากตัวอย่าง ขาเต็ง เป็นการโยกย้ายสายสะโพกหรืออวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายให้เข้าเนื้อหาของเพลงที่มีความเร็วและสนุกสนาน กล่าวถึงเรื่องราวของหญิงสาวที่รักในการเต้น มีงานบุญที่ไหนเขาจะต้องตามไปเต้น

1.1.3 **อารมณ์การรอคอย คิดถึง** คือ การเฝ้ารอสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีจุดหมาย หรือการที่จิตใจจดจ่อกับสิ่งหนึ่งสิ่งใด ถึงแม้ว่าสิ่งใดล้อมรอบข้างจะเปลี่ยนแปลง อาจจะเป็นการเฝ้ารอหรือคิดถึงคนรัก ครอบครัว หรือเหตุการณ์ที่ได้จดจำดังตัวอย่าง

พ.ศ.ไหนใจก็รอ [2]

การตั้งชื่อเพลงที่สื่อความหมายเกี่ยวกับ อารมณ์การรอคอย ได้แก่ รอ แสดงถึงการรอของคนหนึ่ง ๆ
ถึงแม้ว่าวันเวลาจะเปลี่ยนแปลงไปก็ยังคงรอ

1.2 การตั้งชื่อเพลงที่เป็นการแสดงกริยา อาการ คำแสดงอาการ การกระทำ เพื่อให้ได้ความหมายให้คำหรือ
ประโยคมีความชัดเจน การวิเคราะห์การตั้งชื่อเพลงในผลงานของจินตหรา พูนลาภ ผู้วิจัยพบว่าการตั้งชื่อที่เป็นการแสดง
กริยา อาการ ดังตัวอย่าง

จินตหราแอบแสบ [2]

จากตัวอย่างคำที่แสดงกริยา อาการ ในการตั้งชื่อเพลงได้แก่ แอบแสบ คือการทำหน้าตาทำทางให้ดูน่ารัก
บ้องแสบ ทำหน้าตาใสซื่อไร้เดียงสา

1.3 การตั้งชื่อเพลงที่เป็นการตั้งคำถาม การตั้งชื่อแบบเป็นการตั้งคำถาม ถือเป็นกลวิธีที่ช่วยเรียกความสนใจ
ให้แก่ผู้อ่านได้เป็นอย่างดี ดังที่ วีรวัฒน์ อินทรพร [3] ได้กล่าวถึง กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องที่สามารถทำได้หลายวิธี ซึ่งการตั้งชื่อ
แบบการตั้งคำถามเป็นวิธีที่มีความน่าสนใจ เพราะชื่อเรื่องเป็นตัวบ่งบอกให้ผู้อ่านได้คิดหาคำตอบหรือหากคำถามนั้น
บางครั้งเป็นคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบหรืออาจจะต้องการคำตอบ

จากการวิเคราะห์ผลงานเพลงของจินตหรา พูนลาภ มีการตั้งชื่อเพลงที่เป็นการตั้งคำถาม ดังตัวอย่าง

เขามาในฐานะอะไร [2]

จากตัวอย่าง นำเสนอเรื่องราวของชื่อเพลงนี้เป็นการถามถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เขามาในฐานะอะไร คือ บุคคล
นั้นเขามาในฐานะคนรู้จัก เพื่อน หรือบุคคลทั่วไปที่ไม่ทราบที่มาที่ไปของเขาจึงเกิดเป็นการตั้งคำถาม

1.4 การตั้งชื่อเพลงที่เป็นการบอกอาชีพ การทำงาน การสะท้อนถึงวิถีชีวิตของผู้คนทั่วไปว่ามีการดำรงชีวิต
สามารถทำให้ผู้อ่านแล้วเกิดความเข้าใจได้ทันที ซึ่งการตั้งชื่อเพลงที่เป็นการบอกอาชีพ ถือเป็นสิ่งที่น่าสนใจอย่างหนึ่ง ดัง
ตัวอย่าง

สาวบักซี [2]

จากตัวอย่าง คำว่า สาวบักซี เป็นการประกอบอาชีพของคนอีสานที่อพยพเข้ามาหางานทำให้เมืองหลวง เป็น
เพียงลูกจ้างตามห้างและโรงงานต่าง ๆ การตั้งชื่อที่บอกถึงอาชีพ การทำงาน เป็นวิธีการของผู้เขียนที่พยายามนำเสนอชื่อ
เพลงที่มีความหมายลึกซึ้ง และสะท้อนสภาพสังคมให้ผู้อ่านได้เข้าใจ

1.5 การตั้งชื่อเพลงที่เป็นการบอกสถานที่ จังหวัด การตั้งชื่อเพลงที่เป็นการบอกสถานที่ จังหวัด เป็นการบ่ง
บอกถึงสถานที่ต่าง ๆ ของเรื่องราวที่เกิดขึ้น ผู้แต่งได้นำมาตั้งเป็นชื่อ เพื่อเล่าถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่

จากการวิเคราะห์ ผลงานเพลงของจินตหรา พูนลาภ มีการตั้งชื่อเพลงที่เป็นการบอกสถานที่ จังหวัด ดังตัวอย่าง

สาวอุดรนอนกรุง [2]

จากตัวอย่าง สาวอุดร คือ หญิงสาวที่อาศัยอยู่จังหวัดอุดรธานีทางภาคอีสาน กรุง หมายถึงเมืองกรุงหรือ
กรุงเทพมหานครที่คนอีสานส่วนใหญ่เข้ามาขายแรงงานเพื่อหารายได้เลี้ยงชีพ เรื่องราวของชื่อเพลงคือ สาวอุดรต้องจาก
บ้านเกิดเข้ามาทำงานในเมืองกรุง

1.6 การตั้งชื่อเพลงที่เป็นการบอกชื่อพืชพันธุ์ ดอกไม้ การตั้งชื่อเพลงบ่งบอกชื่อพืชพันธุ์ ดอกไม้ หรือต้นไม้ต่าง ๆ เพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น หรือแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ในเขตพื้นที่ จากการวิเคราะห์ผลงานของจินตหรา พูนลาภ มีการตั้งชื่อเพลงที่เป็นการบอกชื่อพืชพันธุ์ ดอกไม้ ดังตัวอย่าง

รักสลายดอกฝ้ายบาน [2]

จากตัวอย่าง มีการตั้งชื่อเพลงที่เป็นการบอกชื่อพืชพันธุ์ ดอกไม้ ได้แก่ ดอกฝ้าย เป็นไม้ขนาดเล็ก ถิ่นเดิมอยู่ในแถบทวีปอเมริกาใต้ ที่อยู่ในโซนร้อนทั่ว ๆ ไป ฝ้ายเป็นพืชที่ให้เส้นใย

1.7 การตั้งชื่อเพลงที่เป็นการบอกชื่อสัตว์ การตั้งชื่อเพลงที่เป็นการบอกชื่อสัตว์ เป็นการนำสัตว์มาเปรียบเทียบกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อสร้างความไพเราะความโดดเด่น จากการวิเคราะห์ผลงานเพลงของจินตหรา พูนลาภ มีการตั้งชื่อเพลงที่เป็นการบอกชื่อสัตว์ดังตัวอย่าง

ดั่งนกขมิ้น [2]

จากตัวอย่าง นกขมิ้น เป็นสัตว์ปีก ซึ่งนกขมิ้นเป็นนกที่มีลำตัวขนาดกลางถึงขนาดเล็ก หางสั้น สีสันส่วนใหญ่เป็นสีเหลือง มีบางชนิดเป็นสีอื่นบ้าง จะงอยปากแข็งแรงและงุ้มลง ปีกยาวแหลม

2. ด้านเนื้อหาเพลง จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลงานเพลงของ จินตหรา พูนลาภ ระหว่าง พ.ศ.2550 – พ.ศ.2562 สามารถแบ่งการวิเคราะห์เนื้อหาได้ 3 ประเด็น ดังนี้

2.1 เนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับความรักในผลงานเพลงของ จินตหรา พูนลาภ ระหว่าง พ.ศ.2550 – พ.ศ.2652 ได้ 2 ลักษณะ คือ ความรักของหนุ่มสาว และ ความรักของสามีมีต่อภรรยาและภรรยามีต่อสามี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 ความรักของหนุ่มสาว ความรักของหนุ่มสาว คือ ความเสน่หาซึ่งกันและกัน หรือเป็นความรักที่เกิดการรอคอยเพื่อจะได้อยู่ใกล้ชิดกันอย่างคนรัก หรือแม้แต่ความรักที่มีความให้เกียรติกันและกัน แต่แล้วนั้นความรักมักเสนอทั้งในด้านความสมหวังและผิดหวัง ดังตัวอย่าง

มันจบไปแล้ว หมดแวจะหวานคืนมา ตอนจบไปนั้น มันจบไปพร้อมทั้งน้ำตาตอนเธอเอยคำ
อำลา ฉันนั่งก้มหน้าน้ำตาไหลรินเข้าบ้านทำใจ ร้องให้ข้าวปลาไม่กิน แทบฆ่าตัวตาย
เสียดายความหวังสูญสิ้นใจลอยดั่งก้อนเมฆจันทร์ แทบแทรกแผ่นดินหนีความเสียใจทนมาได้
ลมหายใจมีอยู่ รู้ว่าสิ่งเจ้าว่า เจ้าว่า มันเป็นเรื่องบ่แน่นอน พอคนที่บ่ต้องอดต้องอ่อน
เหนื่อยปากตัวกันไปทางไหนทางมันสิ่งที่ฝันสลายล้ม [2]

จากตัวอย่าง ความรักของหนุ่มสาวที่ต้องจบกันด้วยความผิดหวัง โดยเนื้อหาบทเพลงคือไม่อยากกลับไปรักแฟนหนุ่มคนเดิม คนที่เคยบอกลาให้แฟนต้องเสียใจเพราะคำโกหกหลอกลวงของผู้ชายจึงทำให้ผู้หญิงไม่อยากกลับมามอบความรักให้อย่างเดิม แสดงให้เห็นเหตุผลของความรักในชีวิตของแต่ละคนมักเหตุผลที่แตกต่างกันไป ต้องจบด้วยความผิดหวัง หรือจบด้วยความจำเป็นอย่างใดอย่างหนึ่งก็เป็นได้

2.1.2 ความรักของสามีมีต่อภรรยา และ ภรรยามีต่อสามี ความรักที่เกิดความผูกพันและหน้าตาที่เป็นความรักที่แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อกันที่ รวมถึงพฤติกรรมที่ซื่อสัตย์ต่อกันและกัน ถึงแม้เลิกรากันไปแล้วหรือยังรักกันอยู่ก็ตาม ดังตัวอย่าง

หญิงผู้นี้พร้อมคู่เคียงเดิน หญิงผู้นี้พร้อมคู่เคียงเดิน ทางเป็นเขาเป็นเนินไหลทางหลุมร่อง
ขอประคองตอนที่ชวนเซ ขอประคองตอนที่ชวนเซใจที่เหน็ดจะเป็นเสาใจ ไผเขาเว้าบ่อน
เอียงไปเชื่อเปื้อนอดผู้ เพ็นว่าเพราะค่านับจริง ยิ่งตอนถูกหักหลัง ยิ่งตอนถูกหักหลัง ฉัน
เองก็ยังไม่ผิด นิ่งเหงร้าวรานจิต เพื่อนสนิทคือเหล้าลอบใจ จงเชื่อฉันหนา แม้วิน
ข้างหน้าจะเกิดอะไร [2]

จากตัวอย่าง ได้นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความรักของสามีและภรรยา ที่ทำหน้าที่ของตนเองอย่างมี
ประสิทธิภาพ คือ การอยู่เคียงข้างยามผู้ใดผู้หนึ่งพบกับปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ และจากข้อความแสดงให้เห็นว่าภรรยา
ได้ทำหน้าที่ดูแลสามีด้วยการให้กำลังใจและอยู่ข้าง ๆ พร้อมจับมือเดินไปพร้อมกับสามีที่กำลังพบกับคำพูดดูถูก และ
เหยียดหยามของผู้คนรอบข้าง แต่สุดท้ายแล้วความรักที่เกิดจากหน้าที่หากทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบกันและกันสามารถที่
จะสร้างความสุขที่ยาวนานด้วยกันต่อไปได้

2.2 เนื้อหาเกี่ยวกับการทำงานและการดำรงชีวิต การดำรงชีวิต เป็นการทำงานในชีวิตประจำวันเพื่อ
ช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม ที่ว่าด้วย งานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์ งานธุรกิจ และงาน
อื่น ๆ และการทำงาน เป็นต้น เนื้อหาบทเพลงของจินตหรา พูนลาภ ได้นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการทำงานและการ
ดำรงชีวิต ดังตัวอย่าง

ชีวิตลูกจ้างมาเป็นสาวห้างบักซี ทำงานทั้งปีฐานะบ่ดีบ่รวย เป็นสาวบ้าน บ้าน หน้าตาก็
ค่อยสวยไซ่ยังบ่ช่วย ความรักยังบ่สมหวัง อายุหลักสอง แต่ยังมีคู่สร้าง เข้าห้องข้างซอย
อยู่คนเดียวเหงาจัง เป็ดวิทยุโทรขอเพลงดีเจฟัง [2]

จากตัวอย่างแสดงถึงการทำงานที่ต้องเป็นเพียงลูกจ้าง โดยมีเนื้อหาว่า เป็นเพียงลูกจ้างทำงานในห้างบักซีทำงาน
เป็นปี ๆ แต่ก็ไม่มีรายได้สักที หน้าตาก็ไม่สวย อายุก็มากขึ้นเรื่อย ๆ ไม่มีรัก ต้องดิ้นรนและอาศัยอยู่ห้องเช่าคนเดียว เพราะ
ความเป็นลูกจ้างกว่าจะได้แต่ละบาทดิ้นรนกับความลำบากมากนัก แสดงให้เห็นว่าการทำงานเป็นเพียงลูกจ้าง ขึ้นอยู่
ที่การศึกษาและหน้าที่า จึงทำให้เห็นว่าคนอีสานส่วนใหญ่แล้วต้องเป็นลูกจ้างเนื่องจากขาดการศึกษาเพราะฐานะที่บ้าน
ยากจนจึงได้แต่เข้ามาหางานทำเพื่อหารายได้ส่งเสียตัวเองเรียนและมีอนาคตที่ดีขึ้น

2.3 เนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีและความเชื่อ บทเพลงของจินตหรา พูนลาภ มีการวิเคราะห์เนื้อหาที่
เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีและความเชื่อ ที่สามารถให้ผู้อ่านและผู้ฟังเข้าใจและเรียนรู้ได้อย่างลึกซึ้ง ดังตัวอย่าง

เหมือนนางสังหรณ์เมื่อตอนถ้วยปั่นหุดมือผู้เฒ่าโบราณเพิ่นถือของหุดมือ ซิมิข่าวร้ายน้อง
ใจบ่ดีย่านอายหนี ไปมีแฟนใหม่ย่านได้ น้องย่านหัวใจแตกกระจาย คือจิงถ้วยปั่น [2]

จากตัวอย่างบทเพลง “ถ้วยปั่นหุดมือ” คือถ้วยน้ำพริกหรือถ้วยขนาดเล็กหุดมือลงพื้นจนแตก ถือเป็นความ
เชื่อที่เป็นนางสังหรณ์ถึงสิ่งที่ไม่ดีกำลังเกิดขึ้นกับตนเองหรือใครคนใดคนหนึ่ง โดยในเนื้อหาเพลงพูดถึงผู้หญิงที่มีแฟน แต่
ต่างคนต่างอยู่ไกลกัน มีอยู่วันหนึ่งผู้หญิงได้ทำถ้วยน้ำพริกหล่นแตก จิตใจไม่ค่อยดี กลัวว่าจะเกิดสิ่งไม่ดีกับแฟน คือกลัว
แฟนหนีไปมีผู้หญิงคนอื่นจนทำให้หัวใจตัวเองต้องแตกสลายเหมือนถ้วยน้ำพริกที่หล่นแตก

3. ศิลปะการใช้ภาษา

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลงานเพลงของ จินตหรา พูนลาภ ระหว่าง พ.ศ.2550- พ.ศ.2562
พบว่าสามารถแบ่งการวิเคราะห์ศิลปะการใช้ภาษาได้ 2 ประเด็น คือ ศิลปะการใช้คำ และศิลปะการใช้ภาพพจน์ ดัง
รายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ศิลปะการใช้คำ ได้แก่ การใช้ภาษาถิ่น การใช้คำเรียกสถานที่ การใช้คำเรียกบุคคล และการใช้คำส่ออารมณ์ ดังนี้

3.1.1 การใช้ภาษาถิ่น ภาษาถิ่น เป็นภาษาย่อยที่ใช้พูดจากันในท้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากการใช้ภาษาเพื่อการสื่อความหมาย ความเข้าใจกันระหว่างผู้คนที่อาศัยอยู่ตามท้องถิ่นนั้น ๆ ภาษาถิ่น เป็นภาษาที่มีลักษณะเฉพาะ ทั้งถ้อยคำและสำเนียง ภาษาถิ่นจะแสดงถึงเอกลักษณ์ ลักษณะความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นของแต่ละภาคของประเทศไทยบางที่เรียกว่า ภาษาท้องถิ่น

ภาษาถิ่นอีสาน เป็นภาษาถิ่นที่ผู้คนแต่ละท้องถิ่นใช้สื่อสารกัน โดยภาษาถิ่นอีสานมีภาษาย่อยหลายภาษา ได้แก่ ภาษาที่ชนกลุ่มใหญ่ในภาคอีสานใช้พูดจากัน ซึ่งใช้สื่อสารอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ของภาคอีสานอีกทั้งภาษาเขมรในบทเพลงก็เป็นภาษาถิ่นที่บางท้องถิ่นได้ใช้สนทนาซึ่งกันและกัน ดังตัวอย่าง

หละม้าย่งเขา พุ่นเต๋อพั๊ดดอกอ๋ม ผักกะเดาเขาม น้ำไหลโฮ้งท่วมหลังห่านหละที่เอี้ยพี คำ
สัญญาสาบานจั่งสิลืมน้องได้ ไผเคยด้านว่าใส่หู มีหลายคนบอกว่าชายเจ้าชู้หลายคู้อยู่เมีย
หลาย น้องบ่เคยสนใจเชื่อไผข้าวามจ้อ ตั้งใจรอ รอแต่ที่ มาหลายปีบ่มีผอ [2]

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนมีการใช้ภาษาถิ่นอีสาน โดยคำที่ขีดเส้นใต้คือภาษาอีสานคำว่า ผักกะเดาเขาม คือ ผักสะเดาหายคม/ พุ่นเต๋อ คือ นุ่นหนะ/ ห่าน คือ บ้านเรือน/ ไผ คือ ใคร/ บ่ คือ ไม่/โฮ้ง คือ ถิ่นท่วม/จ้อ คือ ฟ้อง โดยมีเนื้อหาว่าผู้หญิงที่รอแฟนกลับมาจากเมืองกรุงนานนับปี รอแล้วรออีก ถึงแม้ว่าใครต่อใครมาบอกมาฟ้องว่าแฟนมีผู้หญิงใหม่ก็ไม่เชื่อยังคงรอแฟนกลับมาหาเสมอ

ภาษาถิ่นเขมร เป็นศิลปะของภาคอีสานอย่างหนึ่งที่ผู้คนในท้องถิ่นต่างนำมาใช้พูดกันบางพื้นที่ใช้เป็นภาษาลาว และภาษาเขมร แต่ละพื้นที่จะมีภาษาเป็นของตนเอง ซึ่งภาษาเขมรถิ่นไทย บ้างเรียก ภาษาเขมรเหนือ หรือ ภาษาเขมรสุรินทร์ เป็นภาษาย่อยของภาษา

จากการศึกษาพบว่าการวิเคราะห์ผลงานเพลงของ จินตหรา พูนลาภ ระหว่าง พ.ศ.2550 – พ.ศ.2562 มีการใช้ภาษาถิ่นเขมร ดังตัวอย่าง

แอ... อักบ่าวบองอีสานใต้ น้องนี้อักบ่าวบองอีสานใต้ อักบ่าวบองอีสานใต้ น้องนี้อักบ่าว
บองอีสานใต้ น้องอัก อักจนหมดใจ น้องอัก อักจนหมดใจ สิเอ็ดจั่งได้จั่งสิได้เป็นแฟน ตัว
น้องนี้คนอักแท้ ผู้บ่าวชะแมร์บองคนชายแดน ตัวน้องนี้คนอักแท้ ผู้บ่าวชะแมร์บองคน
ชายแดน อยากได้อ้ายนี้มาควงแขน อยากได้อ้ายนี้มาเป็นแฟนกับบ่าวชายแดนกัมพูชา [2]

จากตัวอย่าง ผู้เขียนมีการใช้ภาษาถิ่นเขมร โดยคำที่ขีดเส้นใต้คือภาษาเขมร คำว่า บอง คือ พี่ (ใช้ได้ทั้งชายและหญิง)/ บ่าวชะแมร์ คือ หนุ่มเขมร โดยเนื้อหากล่าวถึงน้องคนอีสานได้ไปเที่ยวสุรินทร์ถิ่นเขมรเลยหลงรักหนุ่มเขมร อยากได้มาเป็นแฟนสักคน ใช้ทำนองเพลงกันตรึม (กันตรึม คือ ดนตรีสำเนียงเขมร)ที่สนุกสนาน เริงเป็นเพลงที่หยอกล้อสนุกสนานระหว่างท้องถิ่น

ภาษาถิ่นใต้ เป็นภาษาถิ่นที่ใช้สื่อสารอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ทางภาคใต้ของประเทศไทย ลงไปถึงชายแดนประเทศมาเลเซีย รวม 14 จังหวัด เมื่อนึกถึงภาษาใต้ คือภาษาพูดที่ติดสัน ๆ ห้วน ๆ และสำเนียงพูดภาษากลางแปร่ง ๆ (แหลงทองแดง) ที่ฟังยังงี้ก็รู้ว่าเป็นคนใต้

จากการศึกษาพบว่าการวิเคราะห์ผลงานเพลงของ จินตหรา พูนลาภ ระหว่าง พ.ศ.2550 – พ.ศ.2562 มีการใช้ภาษาถิ่นใต้ ดังตัวอย่าง

จินตหราสาวหมอลำไม่ชำนาญ มาขับขานกลอนใต้พอบายใจได้ครู่ดีชี้สอนในกลอนขับ จิน
ตหราจับทำนองร้องเสียงใส จินตหราสาวอีสานบ้านอยู่ไกล ล่องลงใต้ฝากเสียงสำเนียงเพลง
เพลงลูกทุ่งหมอลำพอชำนาญ แต่เพลงได้ยังไม่หวานฉ่ำยังเกรง วอนพี่บ่าวพี่สาวชาวทักชิด
หากได้ยินจินตหราอย่าว่าแข็งสำเนียงได้ยังไม่หวานฉ่ำยังเกรง มาขอแรงใจช่วยด้วยสักหน
ขับหนึ่งลู่ ขับโนราห์มาปะปน แพนทุกคนได้ยินอย่าผินหน้า [2]

จากตัวอย่าง ผู้เขียนมีการใช้ภาษาถิ่นได้ โดยคำที่ขีดเส้นใต้คือภาษาใต้ คำว่า บายใจ คือ สบายใจ / พี่
บ่าว คือ พี่ชาย/ หนึ่งลู่ คือ หนึ่งตะลู่/ โนราห์ คือ มโนราห์/ ผิน คือ ผัน หัน โดยมีเนื้อหาว่า จินตหราได้ลงไปท่องเที่ยวที่
ภาคใต้ ได้เรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมของภาคใต้ที่สวยงาม

3.1.2 การใช้คำเรียกสถานที่

การใช้คำเรียกสถานที่ เป็นการกำหนดและบ่งบอกชื่อสถานที่นั้น ๆ ว่าเป็นอะไรมีความหมายว่าอย่างไร
เพื่อสื่อให้ผู้ฟังได้เข้าใจง่ายขึ้น อาทิ คำและกลุ่มคำเรียกสังคมเมือง และชนบทอีสาน ซึ่งแฝงความหมายในเชิงอารมณ์
ความรู้สึกดังตัวอย่าง

ข้าใจ จึงจากอีสานบ้านทุ่งหนีเข้าเมืองกรุงหนีเรื่องยุ่งๆ ไม่อยากพบเห็นให้เขาทั้งสองครอง
รักสุขสันต์ร่มเย็นเราผู้แพ้แกร็กเหลื่อเดนขอเป็นผู้ตัดสินใจ [2]

จากตัวอย่าง อีสานบ้านทุ่ง เป็นคำเรียกสถานที่ คือการเรียกพื้นที่ชนบทแทนคำว่าบ้าน แสดงให้เห็นถึง
บ้านทุ่งเป็นสังคมชนบทที่มีการดำรงชีวิตที่แตกต่างจาก คำว่า เมืองกรุง เป็นสังคมที่กว้างใหญ่ถือเป็นเมืองสวรรค์ที่คน
อีสานมักอพยพเข้าไปทำงานเพราะเป็นแหล่งที่ทุกคนต่างเข้าไปหาแรงงานเพื่อที่จะหารายได้ไปเลี้ยงตนเองและครอบครัว

3.1.3 การใช้คำเรียกบุคคล

คำและกลุ่มคำที่ใช้เรียกบุคคล คือ การใช้เรียกแทนชื่อเฉพาะ เพื่อแสดงถึงการให้เกียรติ และเหมาะสม
กับสถานภาพของบุคคลนั้น ๆ หรืออาจแสดงถึงสังคมของคนในเมืองหลวงกับคนชนบทที่ใช้คำเรียกแทนบุคคลที่แตกต่างกัน
โดยการวิเคราะห์ผลงานเพลงของจินตหรา พูนลาภ มีการใช้คำเรียกบุคคล ดังตัวอย่าง

ชีวิตลูกจ้างมาเป็นสาวห้างบิกซี ทำงานทั้งปีฐานะบ่ดีบ่รวย เป็นสาวบ้าน บ้าน หน้าตาก๊บ
ค่อยสวยไซ่ยังบ่ช่วย ความรักยังบ่สมหวัง อายุหลักสอง แต่ยังมีคู่สร้าง เข้าห้องข้างซอย
อยู่คนเดียวเหงาจัง เปิดวิทยุโทรขอเพลงดีเจฟัง [2]

จากตัวอย่างมีการใช้คำเรียกบุคคลคือคำว่า ลูกจ้าง ผู้ที่ต้องทำงานรับจ้าง สาวห้างบิกซี เป็นลูกจ้าง
เช่นกันที่ทำงานอยู่ในห้าง ซึ่งเป็นอาชีพคนอีสานได้เข้ามาทำงานแลกกับค่าแรงเพื่อไปส่งเสียตัวเองและครอบครัว สาวบ้าน
บ้าน สื่อให้เห็นถึงการใช้คำเรียกบุคคลแทนชาวอีสานที่มาจากชนบท

3.1.4 การใช้คำสื่ออารมณ์

การใช้คำสื่ออารมณ์ ทำให้เกิดอารมณ์ทางด้านภาษาและความคิด ซึ่งเกิดจากการใช้คำต่าง ๆ ได้อย่าง
เหมาะสม อันจะทำให้เกิดอารมณ์ต่าง ๆ แก่ผู้ฟัง

การใช้คำสื่ออารมณ์เหงา โดดเดี่ยว เพลงลูกทุ่งอีสานของจินตหรา พูนลาภ มีการใช้คำสื่ออารมณ์
เหงา และโดดเดี่ยวจำนวนมาก ซึ่งสัมพันธ์กับเนื้อหาของเพลงที่เล่าถึงชีวิตของคนอีสานที่ต้องจากบ้านเกิดเข้ามาทำงานใน

เมืองหลวงเช่น เหน็บหนาว อ่างว้าง รอนแรม หนาวหัวใจ เหนงในหัวใจ เป็นต้น ทั้งนี้ถ้อยคำดังกล่าวช่วยประกอบสร้าง
อัตลักษณ์ของคนอีสานที่มีลักษณะแปลกแยกจากสังคมเมือง ดังตัวอย่าง

บอกไปไม่นาน จะกลับคืนมา কিনดองสาวผ้าน้ำย้อยตั้งตารอคอย ใจหม่นหมองอย่างเข้าเดือน
สิบสองมือนอกดองไม่มีวีแววปล่อยสาวผ้าน้ำย้อย นอนตรม เสี่ยงแรงเชื่อการมกลับต้องมีผล
แป้ว [2]

จากตัวอย่างกล่าวถึงคำที่สื่ออารมณ์เหงา โดดเดี่ยว คือคำว่า นอนตรม แสดงถึงสาวผ้าน้ำย้อยรอคอย
คนรักอย่างหม่นหมอง ผ่านไปเป็นเวลานานไม่มีวีแววจะกลับมาทำให้สาวผ้าน้ำย้อยต้องนอนตรมกับความเหงาอย่างนั้น

การใช้คำสื่ออารมณ์เศร้าโศก เสียใจ ผลงานเพลงลูกทุ่งอีสานของจินตหรา พูนลาภ มีการใช้คำสื่อ
อารมณ์เศร้าโศกเสียใจ ซึ่งสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกของคนอีสานที่ต้องจากบ้านไปทำงานในสภาวะแวดล้อมที่ตัวเขาไม่
คุ้นเคย ได้แก่ เหม่อใจลอย จมน้ำตา เป็นต้น ทั้งนี้ถ้อยคำดังกล่าวช่วยประกอบสร้างอัตลักษณ์ของคนอีสานที่เต็มไปด้วย
ความทุกข์และน่าเห็นใจดังตัวอย่าง

สาวชุมแพแพรักจึงต้องผิตหวังอีกอายไม่มีจริงจึงต้องนั่ง ตรอมตรม โศกภายในเหม่อในงานฝ้าย
บานหัวใจโรยราย่ายควงผู้สาวยืมรำน้ำตานองมาไหลริน [2]

จากตัวอย่าง กล่าวถึงสาวชุมแพต้องพบกับความรักที่ผิตหวัง จึงทำให้เขารู้สึกเสียใจ ด้วยคำว่า นั่ง
ตรอมตรมโศก คือ อาการเศร้าโศกเสียใจของหญิงสาวที่ถูกแฟนหนุ่มทิ้งไปควงกับผู้หญิงคนใหม่

การใช้คำสื่ออารมณ์รัก ผลงานเพลงลูกทุ่งอีสานของจินตหรา พูนลาภมีการใช้คำสื่ออารมณ์รัก เพราะเพลง
ลูกทุ่งส่วนใหญ่จะนำเสนอเนื้อหาของความรักระหว่างหนุ่มสาว อย่างไรก็ตามเพลงลูกทุ่งกลุ่มที่นำมาศึกษาซึ่งนำเสนอ
เรื่องราวเกี่ยวกับคนอีสานที่ต้องเดินทางจากบ้านเพื่อหางานทำ ได้นำเสนอเนื้อหาความรัก ความสัมพันธ์ระหว่างคนใน
ครอบครัวด้วยเช่นกัน เช่น อุ่น อ่อนโยน ห่วงใย และกอด ซึ่งล้วนเป็นคำที่แสดงให้เห็นสายสัมพันธ์ของความรักใน
ครอบครัวดังตัวอย่าง

อุ่นใจเสมอเมื่อยามเธอนั้นอยู่เคียงข้างรู้สึกปลอดภัยทุกอย่างเคียงข้างช่วยแก้ปัญหาเมื่อยาม
ใดโดนทุกข์หนัก ๆ ก็ช่วยนำพามีอายเหมือนมีครูบาอาสานำหนทางอายเหมือนเป็นครู [2]

จากตัวอย่างเนื้อเพลงมีการใช้คำที่แสดงถึงอารมณ์รัก คือคำว่า อุ่นใจ ปลอดภัย อยู่เคียงข้าง แสดงถึงความรักที่
คู่รักไว้ใจซึ่งกันและกัน การอยู่เคียงข้างกันเพื่อแสดงความรักที่มีต่อกันของคู่รัก

การใช้คำสื่ออารมณ์สนุกสนาน ผลงานเพลงลูกทุ่งอีสานของจินตหรา พูนลาภ มีการใช้คำสื่ออารมณ์
สนุกสนานและขบขัน ซึ่งแสดงให้เห็นบุคลิกภาพภายในของคนอีสานว่ารักความสนุกสนาน ได้แก่ เต้น โโจะ ตีตแซ่ติดขา
ม่วน เป็นต้น แสดงให้เห็นถึงความเป็นคนรักสนุก ชอบความบันเทิง และทำให้ผู้ฟังรู้สึกถึงความสนุกสนานด้วย

เอนน้อยลอยเต้ง ลอยเต้ง ลอยเต้ง ลอยเต้งลอยเต้ง ลอยเต้ง เต้ง เต้ง เต้ง เต้งบ่เกรงใจไฟ
ต้องขอภัยในลีลาม่วนถึงรูปบ่งามเดินไปตามสวนสนุกล้วน ๆ ม่วนขึ้นสำราญหน้าบ้าน
ใต้ โกล่โกลบ่พลาดต้องไปจั่วจั่วจั่วจั่วจั่ว [2]

จากตัวอย่างมีการใช้คำสื่ออารมณ์สนุกสนาน คือคำว่า เต้น ม่วน ภาษาอีสานหมายถึง สนุก เต้ง เต้งในที่คือการ
เต้นที่ส่ายสะโพก หรือบริเวณต่าง ๆ ของร่างกายให้เข้ากับจังหวะทำนองดนตรี โดยเนื้อหาของเพลงเป็นการพูดถึงอารมณ์
สนุกสนานของงานบุญของคนอีสานจัดงานมีดนตรีให้ทำผู้คนเข้าไปร่วมเต้น ร่วมสนุกด้วย

3.2 ศิลปะการใช้ภาพพจน์

โวหารภาพพจน์ เป็นศิลปะการประพันธ์อย่างหนึ่งที่มีการเลือกใช้ถ้อยคำอันจะทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการมีอารมณ์เคลือบเพิ่มไปตามที่ผู้ประพันธ์ต้องการ กุหลาบ มะลิเกมาส [4] ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการใช้โวหารไว้ว่า การใช้โวหาร คือ การใช้ชั้นเชิงในการแต่งให้มีรสของถ้อยคำลึกลับซึ่งประทับใจ มุ่งเอาความรู้สึกด้านอารมณ์เป็นสำคัญมากกว่าข้อเท็จจริง และภาพพจน์คือการกล่าวด้วยโวหารมีใช้เป็นการเล่าอย่างตรงไปตรงมา

3.2.1 การใช้อุปมา

วรภรณ์ บำรุงกุล[4] กล่าวว่า “อุปมา หมายถึงการเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นภาพ หรือเกิดความรู้สึกชัดเจน ดังนั้นอุปมา จึงต้องมี “สิ่งใดสิ่งหนึ่ง” ที่ต้องการจะอธิบายหรือเชื่อมโยงความคิด โดยนำคำมาช่วยเชื่อม เช่น ดุจเงก เหมือน ราวกับ ดูราว ประหนึ่ง ประดุจ”

การวิเคราะห์ผลงานเพลงของ จินตหรา พูนลาภ ระหว่าง พ.ศ.2550 – พ.ศ.2562 มีการใช้ภาพพจน์อุปมาที่สามารถแสดงให้เห็นความชัดเจนได้มากขึ้น ดังตัวอย่าง

ให้เขาทั้งสองครองรักสุขสันต์ร่มเย็นเราผู้แพ้แก่รักเหลือเดนขอเป็นผู้ตัดสินใจรถไฟ เทียบ
ชานชาลาบางชื่อหัวอกเราหรือเหมือนคนชดเชวเร่ร่อนเรื่อยไป ปานนี้เขานั่นคงเข้าเรือนหอ
สนใจ [2]

ตัวอย่างบทเพลงข้างต้น หัวอกเราหรือเหมือนคนชดเชวเร่ร่อนเรื่อยไป ในเพลงผู้หนีข้า เปรียบหัวอกหรือสภาพจิตใจของหญิงสาวเหมือนคนเร่ร่อนเรื่อยไป

3.2.2 การใช้อุปลักษณ์

วรภรณ์ บำรุงกุล [5] กล่าวว่า “อุปลักษณ์เป็นการเปรียบเทียบที่ลึกซึ้งกว่าอุปมา เพราะเป็นการนำอาการของสิ่งหนึ่งโอนไปใช้กับสิ่งหนึ่งที่ไม่เหมือนกันเลย เพื่อชักจูงความคิดให้มองสิ่งสองสิ่งนั้นว่ามีคุณสมบัติคล้ายคลึงกัน จะใช้คำว่า เป็น เท่า คือ มาเชื่อม”

การวิเคราะห์ผลงานเพลงของ จินตหรา พูนลาภ ระหว่าง พ.ศ.2550– พ.ศ.2562 พบการใช้ภาพพจน์อุปลักษณ์ ดังตัวอย่าง

ทั้ง ๆ ที่รู้เธอแอบมีคู่ซ่อนกายรายวันพาคนอื่นไปขึ้นสวรรค์มองเหมือนฉันนั้นเป็นของตายไม่มีปากเสียง เป็นเพียงตุ๊กตามีลมหายใจคงคิดว่าเมื่อไหร่ก็ได้ ใจเธอจึงไม่แคร์กันนอกเอยบ้านใหญ่เหงาใจกายอยู่เพียงลำพัง [2]

จากเนื้อเพลง ฉันนั้นเป็นของตายไม่มีปากเสียง เป็นเพียงตุ๊กตา กล่าวถึงการเปรียบตัวฉันเองเป็นเพียงของตายและตุ๊กตาที่ไม่มีความรู้สึก เธอคิดจะนอกใจทำร้ายฉันอย่างไรก็ได้

3.2.3 การใช้ข้อติพจน์

ข้อติพจน์เป็นการบรรยายหรือพรรณนาที่เกินจริง จึงมีอาจนำข้อเท็จจริงไปจับ เพราะผู้แต่งมุ่งกล่าวเพื่อแสดงอารมณ์ที่ลึกซึ้งกว่าปกติ เพื่อสร้างอารมณ์สะเทือนใจแก่ผู้อ่าน ผู้ดู ผู้ฟังเป็นสำคัญ วรภรณ์ บำรุงกุล [5]

การวิเคราะห์ผลงานเพลงของ จินตหรา พูนลาภ ระหว่าง พ.ศ.2550– พ.ศ.2562 พบการใช้ภาพพจน์ข้อติพจน์ ดังตัวอย่าง

สาววาริน วันนี้ต้องกินน้ำตา เพราะหนุ่มอุบลไม่มาแห่เทียนพรรษาเหมือนดังปีก่อนเขาจากไปแล้วกับผู้สาว สกกลนครปล่อยให้แมงมางอนนั่งสลอนอยู่หน้าต้นเทียน [2]

จากตัวอย่างเนื้อหาเพลง วันนี้ต้องกินน้ำตา ในเพลงน้ำตาสาววาริน มีการใช้ภาพพจน์ข้อติพจน์คือ การกล่าวเกินจริงที่พูดถึงหญิงสาวต้องกินน้ำตา ซึ่งน้ำตาเป็นสิ่งที่กินไม่ได้

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าการวิเคราะห์ผลงานเพลงของจินตหรา พูนลาภ ระหว่าง พ.ศ.2550-พ.ศ.2562 มีแนวทางการวิเคราะห์ที่หลากหลาย อาทิ วิเคราะห์การตั้งชื่อเพลง โดยผลงานเพลงต้องมีชื่อเพลงที่สามารถแสดงถึงอารมณ์เพลงทำให้ทำผู้อ่านเกิดความเข้าใจร่วมกับชื่อเพลงนั้น ๆ

การตั้งชื่อเพลงผู้เขียนได้มีการตั้งชื่อเพลงที่มีการสื่ออารมณ์ความรู้สึก เช่น อารมณ์ โศกเศร้า เสียใจ ผิดหวัง สนุกสนานผู้เขียนนำเสนอคำที่สื่ออารมณ์ออกมาได้อย่างหลากหลาย สร้างอรรถรสให้กับเนื้อหาของเพลง อีกทั้งผู้เขียนสามารถนำเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงมาเรียบเรียงเป็นบทเพลงเพื่อเผยแพร่ให้สังคมได้รับฟังถึงปัญหาความรัก ปัญหาชีวิต หรือเหตุการณ์อื่น ๆ ทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตามไปกับเนื้อหาของเพลง และการตั้งชื่อที่แสดงถึงกริยา อาการ เป็นการตั้งคำถามการบอกอาชีพ การทำงานบอกสถานที่ จังหวัดบอกชื่อพันธุ์ไม้ และบอกชื่อสัตว์ ผู้เขียนมีความคิดที่น่าสนใจ โดยวิธีสรรหาคำเป็นตั้งชื่อให้เกิดความสอดคล้องและสร้างสีสันให้ผู้อ่านและผู้ฟังเห็นแล้วสามารถเข้าใจได้ทันที

ส่วนการวิเคราะห์เนื้อหาของเพลง สามารถสื่อให้เห็นถึงเนื้อหาที่มีความหลากหลายพร้อมสอดแทรกแง่คิดหรือภาพสะท้อนให้ผู้อ่านและผู้ฟังเข้าใจได้ ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับความรัก เกี่ยวกับการทำงานและดำเนินชีวิต และวัฒนธรรม ประเพณีและความเชื่อ ซึ่งผู้เขียนมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีและความเชื่อที่มีความหลากหลายถือเป็นเอกลักษณ์ของบทเพลงลูกทุ่งอีสาน มักมีการนำวัฒนธรรมความเชื่อต่าง ๆ มาประพันธ์เป็นบทเพลง เพื่อที่จะเผยแพร่สู่สังคมให้ทราบถึงเรื่องราวที่ผู้คนอนุรักษ์กันมายาวนาน อีกทั้งสอดแทรกเนื้อหาที่สะท้อนความเป็นชนบทอีสาน ทั้งความรัก การดำรงชีวิต การทำงานต่าง ๆ เขียนเป็นเรื่องราวเพื่อสื่อถึงคนอีสานที่ทำงานอยู่ต่างบ้านเกิดเมืองนอนหรือผู้ฟังที่ได้ฟังผลงานเพลงของจินตหรา พูนลาภ เป็นต้น

ศิลปะการใช้ภาษาในบทเพลง ผู้เขียนสามารถนำเสนอถึงการใช้ภาษาได้โดดเด่น เช่น ภาษาถิ่นอีสาน ถิ่นใต้ ถิ่นเขมร รวมถึงการใช้ภาษาพจนานุกรม สามารถถ่ายทอดศิลปะการใช้ภาษาในการประพันธ์และการขับร้องเพลงที่มีเอกลักษณ์เป็นตัวเอง สามารถดึงดูดใจผู้ฟังใจเข้าถึงเนื้อหาและศิลปะการร้อง เพลงลูกทุ่งอีสานถือเป็นการใช้ภาษาอีสานมาขับร้องเพื่อแสดงถึงการอนุรักษ์ความเป็นอีสานในผู้อื่นได้ฟัง ได้รับรู้ถึงเรื่องราวของคนอีสานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ เช่นการฟังเพลงเพื่อสร้างกำลังใจ โนมน้าวใจ ปลุกใจ ให้มีความรู้สึกดีและมีความผ่อนคลายอีกด้วย

การวิเคราะห์ผลงานงานเพลงของจินตหรา พูนลาภ มีความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว จึงเป็นที่ยอมรับในเรื่องของผลงานเพลงที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นเพลงที่ให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ยังทำให้เห็นถึงภาพสะท้อนทางสังคมของคนอีสานที่ผู้เขียนพยายามนำเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากความเป็นจริงมาเรียบเรียงเป็นเนื้อเพลงให้ขับร้องออกมา เพื่อสร้างความสุขให้กับผู้ฟังและให้ความรู้ ความคิดความแปลกใหม่ที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น ผลงานเพลงลูกทุ่งอีสานของ จินตหรา พูนลาภ นอกจากมีเนื้อหาหลากหลายแล้วยังมีการใช้ภาษา การใช้ภาษาพจนานุกรมที่มีความสละสลวย

เอกสารอ้างอิง

- [1] จินตนา ดำรงค์เลิศ. (2533). **วรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง : ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยมและ การดำเนินชีวิตของชาวชนบทไทย ที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งไทย ตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สองจนถึงปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [2] **จินตหรา พูนลาภ**. สืบค้นเมื่อ 11 มกราคม 2563, จาก <https://www.google.com/search?client=firefox-b>.
- [3] วีรวัฒน์ อินทรพร. (2541). **หลักการใช้ภาษาไทย 1**. สงขลา : ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- [4] กุหลาบ มลลิกะมาส. (2524). **วรรณคดีวิจารณ์**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [5] วราภรณ์ บำรุงกุล. (2537). **ร้อยกรอง**. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ.

ลักษณะการใช้ภาษาในสติ๊กเกอร์ไลน์ ของ วิธิตา แอนิเมชัน

The Characteristics of Language Usage in LINE Stickers of Vithita Animation Co., Ltd.

พิชญนันท์ ปรีชา^{1*} อลิสา คุ่มเคี่ยม² และปรียากรณ์ ชูแก้ว³

Pitchanan Preecha^{1*} Alisa Khumkham² and Pariyakorn Chookeaw³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ภาษาในสติ๊กเกอร์ไลน์ผ่านรูปแบบของสติ๊กเกอร์ไลน์ของบริษัทวิธิตา แอนิเมชัน รวมทั้งหมด 383 สติ๊กเกอร์ ซึ่งเก็บรวบรวม ตั้งแต่วันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2562 ถึงวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2563 เป็นระยะเวลา 3 เดือน 18 วัน ผลการศึกษาพบว่าลักษณะการใช้ภาษามี 7 ลักษณะ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ การใช้คำในสติ๊กเกอร์ไลน์ การสร้างคำในสติ๊กเกอร์ไลน์ การเปลี่ยนแปลงรูปเขียนในสติ๊กเกอร์ไลน์ การนำภาษาต่างประเทศมาปรับใช้ในสติ๊กเกอร์ไลน์ การแสดงอาการ การแสดงความรู้สึก และการแสดงการกระทำ ตามลำดับ

คำสำคัญ : การใช้ภาษา สติ๊กเกอร์ไลน์ วิธิตา แอนิเมชัน

Abstract

This research article aimed to study language use in LINE stickers of Vithita Animation Co., Ltd. 383 LINE stickers were collected from 14 September, 2019 to 1 January, 2020 covering the total period of three months and eighteen days. The study discovered that there were seven characteristics of language use in LINE stickers, arranged in consecutive order, including word use, word building, variation of written form of word, the use of foreign loan words, expression of movements, expression of feelings, and expression of actions,

Keywords: language use, LINE stickers, Vithita animation

บทนำ

ในยุคปัจจุบันโลกได้ก้าวสู่ยุคดิจิทัลอย่างเต็มตัว เทคโนโลยีการสื่อสารในปัจจุบันทำให้ผู้คนสามารถติดต่อสื่อสารกันง่ายขึ้น จึงทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคมมีความสะดวกสบายมากขึ้น ด้วยการพัฒนาของเทคโนโลยีที่พอกติดตัวผู้ใช้งานอยู่ตลอดเวลาอย่างสมาร์ตโฟนและไลน์ (LINE) ก็เป็นรูปแบบของแอปพลิเคชันที่ได้พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นช่องทางในการสื่อสาร ซึ่งความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ที่ทำให้ไลน์โดดเด่นคือ “รูปแบบของ สติ๊กเกอร์” รวมทั้งคุณลักษณะเฉพาะในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การสนทนาด้วยเสียง การสร้างไทม์ไลน์ การสื่อสารแบบกลุ่ม และการเล่นเกม เป็นต้น ด้วยคุณลักษณะดังกล่าวทำให้ไลน์ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ทั้งกับผู้ใช้ทั่วไป และเจ้าของสินค้าและบริการที่นำมาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นช่องทางในการเข้าถึงผู้บริโภค

¹นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

²อ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

*Corresponding author: E-mail address: khwanalisa@gmail.com

Wittawin.A [1] กล่าวว่า สถิติการใช้LINE ของคนไทยในปีพ.ศ.2562 มีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตกว่า 64% ใช้ LINEจากประชากรประเทศไทยทั้งหมด 69 ล้านคน จะมีผู้ใช้ LINE อยู่ 44 ล้านคนจากสถิติ คนไทยใช้มือถือเฉลี่ย 216 นาทีต่อวัน โดยจะใช้งาน LINE เฉลี่ย 63 นาทีต่อวันนอกจาก LINE จะมีผู้ใช้เป็นจำนวนมากถึง 44 ล้านคนจากประชากรไทยทั้งหมดแล้ว จะเห็นได้ว่าผู้ใช้ ใช้เวลาถึง 29% หรือมากกว่า 1/4 ของการใช้โทรศัพท์มือถือในแต่ละวันอยู่บนแพลตฟอร์มของ LINE

มนิชา ก้องวุฒิเวช และคณะ [2] ได้กล่าวถึงการใช้ภาษาในสติกเกอร์ไลน์ไว้ว่า การใช้ภาษาที่ปรากฏในสติกเกอร์ไลน์ถือเป็นภาษาที่มีรูปแบบของภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียน โดยส่วนใหญ่จะเป็นคำที่คนในสังคมใช้พูดคุยสนทนากันในชีวิตประจำวันและเป็นคำใหม่ที่ยอมรับใช้กันในแต่ละช่วงเวลา มีทั้งคำที่ตรงตามมาตรฐานภาษาไทยและคำที่ผิดแปลกไปจากเดิม คำยืมจากภาษาต่างประเทศ คำทับศัพท์ คำภาษาถิ่น คำซ้ำ คำซ้อน คำสแลง คำสำนวนใหม่ และคำอื่น ๆ อีกมากมาย นอกจากนี้สิ่งที่ช่วยให้สติกเกอร์ไลน์มีจุดเด่นในการนำไปใช้แทนการสนทนาคือ รูปภาพ และสีที่ช่วยให้บทสนทนามีความชัดเจนและมีชีวิตชีวามากขึ้น ทำให้แอปพลิเคชันไลน์นำภาษาที่แปลกใหม่ น่าสนใจ ให้ความรู้สึกรื่นเริง สนุกสนานมาใช้ในการสร้างสติกเกอร์ ในรูปแบบรูปการ์ตูน ทำให้ผู้ใช้เกิดความเพลิดเพลินสนุกสนานในการสื่อความหมายของสติกเกอร์ไลน์ นอกจากนี้สติกเกอร์ไลน์ยังนำไปสู่การสร้างรายได้ของผู้ประกอบการส่วนใหญ่ หนึ่งในนั้นคือบริษัท วิจิตา แอนิเมชัน จำกัด

“วิจิตา แอนิเมชัน” [3] ได้รับรางวัลในฐานะ Creative Agency จากงาน LINE Thailand Awards 2019 สำหรับแบรนด์ที่สร้างผลงานเชิงธุรกิจได้ยอดเยี่ยมที่สุดบนแพลตฟอร์ม LINE จากการสร้างผลงานสติกเกอร์ให้แบรนด์จำนวน 2 รางวัล ได้แก่ รางวัลที่ 1 Most Used Sponsored Stickers for Finance & Insurance จากผลงานออกแบบสติกเกอร์ชุด “Yeah!! Happy Every Day” ของ Krungsri Simple และรางวัลที่ 2 Best Sponsored Stickers สุดยอดแบรนด์ที่มีสติกเกอร์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในประเทศจากผลงานการออกแบบสติกเกอร์ “Miss OP” ของ Oriental

ผู้วิจัยเห็นว่า บริษัทวิจิตา แอนิเมชันมีการสร้างผลงานแอนิเมชันที่หลากหลาย อีกทั้งยังได้รับรางวัลมากมาย จากงาน LINE Thailand Awards 2019 การใช้ภาษาในสติกเกอร์ไลน์ของวิจิตา แอนิเมชันมีลักษณะเฉพาะ มีความแปลกใหม่ และดึงดูดผู้ใช้แอปพลิเคชันให้หันมาสนใจสติกเกอร์ไลน์เพื่อติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน และอาจส่งผลต่อการใช้ภาษาของคนในสังคมได้ และในทางกลับกันภาษาที่นำมาใช้ในสติกเกอร์ไลน์อาจมาจากการใช้ภาษาที่ได้รับความนิยมจากผู้คนในสังคมในปัจจุบัน และยังสะท้อนค่านิยมการใช้ภาษาของกลุ่มคนในสังคมอีกด้วย

นอกจากนี้ ภาษาที่ใช้ในสติกเกอร์ไลน์เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงรูปแบบของการใช้ภาษาที่หลากหลายอย่างเด่นชัด ซึ่งการศึกษาภาษาที่ใช้ในสติกเกอร์ไลน์ในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสำคัญที่ช่วยให้ผู้ผลิต สติกเกอร์ไลน์ผู้ใช้สติกเกอร์ไลน์ และนักภาษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ภาษาในกลุ่มสังคมออนไลน์ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาในลักษณะการใช้ภาษาในสติกเกอร์ไลน์ ของ วิจิตา แอนิเมชัน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกันด้วย

วิธีการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ภาษาในสื่อสังคมออนไลน์ สติกเกอร์ไลน์จากผู้ผลิต สติกเกอร์ไลน์ต่าง ๆ และเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำ ภาษาในสื่อออนไลน์ แอปพลิเคชันไลน์ และการสื่อความหมาย ทำให้เกิดความสนใจในเรื่องของการใช้ภาษาในสติกเกอร์ไลน์ของบริษัทวิจิตา แอนิเมชันที่เป็นผู้ได้รับรางวัลมากมายเกี่ยวกับการผลิตสติกเกอร์ไลน์ที่จัดจำหน่ายอยู่ ในปี พ.ศ.2562 จากนั้นเก็บรวบรวมสติกเกอร์ไลน์ของบริษัทวิจิตา แอนิเมชัน ซึ่งเก็บข้อมูลจากสติกเกอร์ไลน์ของ วิจิตา แอนิเมชัน ที่ปรากฏในปีพ.ศ.2562 เท่านั้น โดยจะใช้เกณฑ์การสุ่ม สติกเกอร์ไลน์ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 67 ชุดที่บริษัทนำมาเผยแพร่ไว้มาตั้งโดยเรียงลำดับจากการเผยแพร่ในเดือนมกราคมไปจนถึงเดือนธันวาคม ปีพ.ศ.2562 มีการเลือกโดยจัดหมวดการนับลำดับ 1 2 3 ไปเรื่อย ๆ แล้ว นำชุดสติกเกอร์ไลน์ในหมวดเลข 3 มาวิเคราะห์ ซึ่งสติกเกอร์ไลน์ทั้งหมด 22 ชุด และในแต่ละชุดรวมกันทั้งหมด 383 สติกเกอร์ จากนั้นผู้วิจัยจึงสร้างแบบบันทึกข้อมูลขึ้นเพื่อจำแนกประเภทไว้ เมื่อได้ผลลัพธ์แล้วจึงนำข้อมูลทั้งหมดมาสรุป อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยจะศึกษาวิเคราะห์ลักษณะการใช้สติกเกอร์ไลน์ โดยวิเคราะห์ในส่วนที่เป็นรูปภาพเท่านั้น แต่ในขณะเดียวกันก็ได้พิจารณาบริบทรูปภาพของสติกเกอร์ประกอบการวิเคราะห์ เพื่อความชัดเจนตามบริบทที่เลือกใช้

ในการวิเคราะห์ประเด็นดังกล่าว ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์เพื่อวิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาในสติกเกอร์ไลน์ ของ วิธิตาแอนิเมชั่น ทั้งหมด 7 ลักษณะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การใช้คำในสติกเกอร์ไลน์ มีลักษณะเป็นภาษาพูดโดยส่วนใหญ่ เนื่องจากการสนทนาเป็นการสื่อสารที่ต้องการความรวดเร็วในการโต้ตอบให้เข้าใจกันได้ง่าย ผู้ใช้จึงใช้ภาษาง่าย ๆ และอาจใช้คำที่ไม่ถูกต้องตามรูปภาษา เพื่อความสะดวก รวดเร็ว เข้าใจง่าย และทำให้คู่สนทนาเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกที่ต้องการสื่อสารต่อกันได้อย่างชัดเจน จากการศึกษาพบการใช้คำในสติกเกอร์ไลน์ปรากฏ 5 ลักษณะ ดังนี้

1.1.1 ภาษาถิ่น หมายถึง คำที่เป็นภาษาเฉพาะของท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งโดยมีลักษณะเฉพาะตัว ทั้งถ้อยคำสำเนียง พบสติกเกอร์ไลน์จำนวน 33 สติกเกอร์ เช่น แซบอีหลี บ่เป็นหยิง แห่วจั่งได้? และงานหนักบ่ย่าน ย่านงาน จุกจิก จุกจิก เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

“ขอช่วยแน”

คำว่า ขอช่วยแน หมายถึง ช่วยฉันด้วย(พจน.อส.) ซึ่งสติกเกอร์ไลน์ที่ปรากฏใช้เมื่อผู้สนทนาต้องการความช่วยเหลือ

1.1.2 คำสัมผัส หมายถึง คำที่มีความคล้องจองของถ้อยคำทางสระหรือพยัญชนะ เพื่อให้ประโยคต่าง ๆ มีความสวยงามและไพเราะมากขึ้น พบสติกเกอร์ไลน์ที่มีการใช้คำสัมผัส จำนวน 17 สติกเกอร์ เช่น ถึงจะอ้วนแต่ครบถ้วนเรื่องน่ารัก ผันดีผีลืมหลอก และมาคบกับพี่ ได้ดีทุกคน เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

“ถึงจะอ้วนแต่ครบถ้วนเรื่องน่ารัก”

ซึ่งคำสัมผัสที่ปรากฏในสติกเกอร์ไลน์ คือ คำว่า อ้วน และคำว่า ถ้วน เป็นคำคล้องจองที่มีเสียงสระ และมาตราสะกดอย่างเดียวกัน เรียกว่าการสัมผัสสระ

1.1.3 คำเรียกขาน หมายถึง คำที่ผู้พูดใช้เรียกคู่สนทนาหรือบุคคลในสังคมเพื่อต้องการติดต่อสื่อสารกันในเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งอาจบอกได้ถึงระดับความสัมพันธ์และสถานะทางสังคมระหว่างผู้พูดและคู่สนทนาได้ พบสติกเกอร์ไลน์จำนวน 2 สติกเกอร์ ได้แก่ พี่รักขา และฮักนะตัวเอง ดังนี้

“พี่รักขา”

คำว่า พี่รัก ใช้เรียกคนรัก ซึ่งสติกเกอร์ไลน์ที่ปรากฏเป็นการเรียกคนรักเพื่อเรียกขาน หรือเพื่อแสดงอาการอ่อนคนรัก

1.1.4 การใช้คำตามกระแสสังคม หมายถึง การใช้ถ้อยคำหรือภาษาที่กำลังเป็นที่นิยมในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งในสติกเกอร์ไลน์มีการใช้คำและภาษาโบราณที่มาพร้อมกับกระแสละครเรื่อง “บุพเพสันนิวาส” เพลง รายการทีวี เกมและวลีเด็ดของวัยรุ่นในช่วงนั้น ๆ พบสติกเกอร์ไลน์จำนวน 13 สติกเกอร์ เช่น ออเจ้าสู้!! ก็มาดีคับ ไสว่าสิบถึมกันc และฮันแน เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

“ออเจ้าสู้!!”

คำว่า ออเจ้า มีที่มาจากละครเรื่องบุพเพสันนิวาส ถ่ายทอดทางช่องหมายถึง คำสรรพนามบุรุษที่ ๒ ใช้แทนชื่อผู้ที่เราพูดด้วย ซึ่งสติกเกอร์ไลน์ที่ปรากฏเป็นการให้กำลังใจกับผู้ที่เราพูดด้วยให้สู้ตัวเอง

1.1.5 คำพ้อง หมายถึง การใช้คำที่มีรูปหรือเสียงเหมือนกันแต่มีความหมายที่ต่างกันเพื่อสื่อความหมายหรือให้เกิดความคล่องของคำตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการใช้ในการสื่อสาร เวลาอ่าน ต้องอาศัยการพิจารณาเนื้อความของคำที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย พบสติกเกอร์ไลน์จำนวน 1 สติกเกอร์ คือ สุขใดจะเท่าศุกร์เสาร์อาทิตย์ ดังนี้

“สุขใดจะเท่าศุกร์เสาร์อาทิตย์”

คำพ้องที่ปรากฏคือ คำว่า สุข และคำว่า ศุกร์ เป็นคำพ้องเสียง ที่มีการออกเสียงอ่านเหมือนกัน แต่มีความหมายแตกต่างกัน สุข ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 หมายถึง ว. สบายกายสบายใจ ศุกร์ ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 หมายถึง น. ชื่อวันที่ 6 ของสัปดาห์

1.2 การสร้างคำในสติกเกอร์ไลน์ เมื่อโลกวิวัฒนาการ มีสิ่งแปลกใหม่เพิ่มขึ้น ภาษาไทยก็ต้องพัฒนาทั้งรูปคำและการเพิ่มจำนวนคำ เพื่อให้มีคำใช้ในการสื่อสารให้เพียงพอ กับการเปลี่ยนแปลงของวัตถุสิ่งของและเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยการสร้างคำ ยืมคำและเปลี่ยนแปลงรูปคำ จากการศึกษาพบการสร้างคำในสติกเกอร์ไลน์ปรากฏ พบ 4 ลักษณะ ดังนี้

1.2.1 คำซ้ำ หมายถึง การนำคำชนิดเดียวกันมาซ้ำคำกันเพื่อให้เกิดความหมายที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง มักจะมีไม้ยมกเป็นเครื่องหมายแสดง พบสติกเกอร์ไลน์ที่มีการใช้คำซ้ำจำนวน 15 สติกเกอร์ เช่น เหะ ๆ สู้สู้ ดีดี อุ่นอุ่น และพอเลี้ยว ๆ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

“สู้ สู้”

คำว่า สู้ ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 หมายถึง เอาชนะกันด้วยกำลังกาย อาวุธ หรือสติปัญญาความสามารถเป็นต้น ซ้ำเพื่อเป็นการให้กำลังใจคู่สนทนา

1.2.2 คำสแลง หมายถึง ถ้อยคำหรือข้อความที่เกิดขึ้นใหม่ ซึ่งมีความหมายที่สามารถเข้าใจกันได้เฉพาะกลุ่ม พบสติกเกอร์ไลน์จำนวน 21 สติกเกอร์ เช่น ปั่น อ่อย เผือก แสดง หมา ทุพิษ และเผือก เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

“ปั่นอยู่”

คำว่า ปั่น ตามผลการค้นหาพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 หมายถึง ก. ทำให้หมุน ทำให้เวียน เช่น ปั่นแปะ ปั่นโป แต่คำว่า ปั่น ในที่นี้หมายถึง เริงรับทำการใดการหนึ่ง เช่น การบ้านเยอะมาก ปั่นไม่ทันเลย เป็นต้น

1.2.3 การใช้สำนวนใหม่ หมายถึง สำนวนหรือข้อความที่เกิดขึ้นใหม่ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เข้าใจกันในเฉพาะกลุ่ม พบจำนวน 3 สติกเกอร์ ได้แก่ เว้าไปกะไลฟ์บอย บ่เจียมบอดี้ และเรือล่มเมื่อจอด ตาบอดเมื่อรัก ตัวอย่างเช่น

“เรือล่มเมื่อจอด ตาบอดเมื่อรัก”

มาจากสำนวนเรือล่มเมื่อจอด ตาบอดเมื่อแก่ แปลว่า (สำ) น. คนที่ทำตนเป็นคนดีมาตลอดแต่มาเสียคนเมื่อแก่. ก. มีอุปสรรคเมื่อใกล้จะสำเร็จ. ซึ่งสติกเกอร์ไลน์ที่ปรากฏเป็นการดัดแปลงสำนวนจากคำว่า รัก เป็นคำว่า แก่ มาใช้ในการแสดงความรู้สึกต่อคู่สนทนาในเชิงความรัก เป็นการเกี่ยวพาราสัทสนของคู่สนทนา

1.2.4 การตัดคำ หมายถึง การตัดคำจากคำเต็มที่เป็นภาษามาตรฐานให้สั้นลงแต่ความหมายยังคงเดิม พบสติกเกอร์ไลน์จำนวน 4 สติกเกอร์ ได้แก่ ทำไรอยู่? หนูหะมัย? สวิสวันพฤหัสบดี และแล้วแต่พิณเอาเอง ตัวอย่างเช่น

“สวัสดีวันพฤษภาคม”

สวัสดีวันพฤษภาคม มาจากคำว่า สวัสดีวันพฤษภาคมดี เป็นการตัดพยางค์หลัง แต่ในการสื่อความหมายยังคงเข้าใจแบบเดิมอยู่ ซึ่ง พฤษภาดี ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 หมายถึง น. ชื่อวันที่ 5 ของสัปดาห์ โดยจากสตีกเกอร์ที่ปรากฏเป็นการกล่าวทักทายในวันที่ 5 ของสัปดาห์ เพื่อให้ดูเป็นกันเองและทำให้ประโยคกระชับมากยิ่งขึ้น

1.3 การเปลี่ยนแปลงรูปเขียนในสตีกเกอร์ไลน์ หมายถึง การเขียนคำที่ต่างไปจากคำมาตรฐานของภาษาไทย เพื่อให้การใช้งานใกล้เคียงกับภาษาพูดและแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้ใช้งานมากที่สุด โดยการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เป็นการสร้างคำที่มีความหมายใหม่ หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงจากรูปคำเดิมโดยที่ผู้ส่งสารสามารถนึกถึงความหมายของรูปคำเดิมได้ เพื่อให้ใกล้เคียงกับภาษาพูดและแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้ใช้งานมากที่สุด จากการศึกษาพบว่ามีการเปลี่ยนแปลงรูปเขียนทั้งหมด 4 ลักษณะ ได้แก่

1.3.1 การเปลี่ยนแปลงรูปพยัญชนะ นอกจากจะเปลี่ยนแปลงรูปคำแล้วนั้น ยังเป็นการเปลี่ยนแปลงเสียงอ่านไปด้วย พบจำนวน 10 สตีกเกอร์ เช่น เทียวกันเต๊อะ หิวจะ เงินหมดแะว์ และเค้าขอโทด เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

“เล้ามาคะ เรายังเผือกไหว”

คำที่ปรากฏการเปลี่ยนแปลงรูปพยัญชนะคือว่า เผือก คำเดิมคือคำว่า เสือก ซึ่งตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 หมายถึง ก. โดยปริยายหมายความว่า เข้าใจจู้จี้จ้านในเรื่องของคนอื่นโดยไม่ใช้หน้าที่หรือโดยไม่สมควร (เป็นคำไม่สุภาพ) เช่น ที่ห้ามเข้ายังเสือกเข้ามา)ข เป็นการเปลี่ยนจากรูปพยัญชนะต้น ส เป็น ผ

1.3.2 เปลี่ยนแปลงรูปสระ หมายถึง แปลงสระรูปเดิมให้เปลี่ยนเป็นอีกรูปหนึ่ง โดยการเปลี่ยนแปลงรูปสระ พบจำนวน 21 สตีกเกอร์ เช่น จัดปาย มันใช่หร..? และม่ายต้องเกรงจาย เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

“จัดปายยย”

คำที่ปรากฏการเปลี่ยนแปลงรูปสระคือว่า ปาย คำเดิมคือคำว่า ไป ซึ่งตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 หมายถึง เป็นคำประกอบกริยามีความหมายว่า เรื่อยไป ไม่หยุด เช่น ทำไปกินไป เป็นคำประกอบท้ายคำวิเศษณ์ เพื่อเน้นความหมายให้หนักแน่นยิ่งขึ้น เช่น ขาวไป ซ้ำไป ดีเกินไป คำเดิมคือคำว่า จัดไป เปลี่ยนจากรูปสระโอ เป็นรูปสระอา

1.3.3 เปลี่ยนแปลงรูปคำ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงรูปคำจากคำเดิมเป็นคำใหม่ แต่ยังคงความหมายของคำเดิมอยู่ หรืออาจแฝงความหมายของคำใหม่ไปโดยนัยด้วย พบจำนวน 3 สตีกเกอร์ ดังนี้ มีแต่ฟาร์มสุขนะคะ เปิดสีกัด และไหวอะเปล่า ตัวอย่างเช่น

“มีแต่ฟาร์มสุขนะคะ”

คำเดิมคือคำว่าความสุข เปลี่ยนเป็น ฟาร์ม ความหมายในบริบทให้ความหมายเพิ่มขึ้นจากคำเดิม คำว่า ฟาร์ม หมายถึง น. อาณาบริเวณที่ใช้ทำการเกษตรกรรม มีเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ เช่น ทำฟาร์มปลูกข้าวโพดข้าวฟ่างเลี้ยงไก่เลี้ยงปลา เป็นต้น โดยคำว่าฟาร์มจะมีความหมายในความกว้างขวาง มีแต่ฟาร์มสุขนะคะ จึงเป็นการอวยพรให้มีความสุขที่มากยิ่งขึ้น

1.3.4 การซ้ำตัวสะกด หมายถึง การเพิ่มตัวสะกดพยัญชนะท้าย เพื่อเน้นอารมณ์ความรู้สึก เน้นน้ำหนักเสียง หรือเน้นย้ำความให้มีความหมายของข้อความ เหมือนการลากเสียงในภาษาพูด พบจำนวน 10 สติ๊กเกอร์เช่น ปาดดด โอ้ยยย เค้าหิวววว ค่ะค่ะคืออออ จัดปายยย และปรี๊ดดด เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

“ปาดดด...”

คำว่า ปาด เป็นเสียงที่เปล่งออกมาแสดงความประหลาดใจ มีการพิมพ์ซ้ำเพื่อเน้นอารมณ์ความรู้สึกประหลาดใจ แปลกใจของผู้ใช้ให้ข้อความ เหมือนการลากเสียงในภาษาพูด

1.4 การนำรูปคำภาษาต่างประเทศมาปรับใช้ในสติ๊กเกอร์ไลน์ หมายถึง การเขียนหรือพูดคุยนทนากันโดยใช้คำทับศัพท์ที่เป็นรูปของคำภาษาต่างประเทศ จากการศึกษาพบว่ามีการใช้รูปคำภาษาต่างประเทศใช้มาปรับใช้ในสติ๊กเกอร์ไลน์ทั้งหมด 2 ภาษา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน ดังนี้

1.4.1 ภาษาอังกฤษ จากการศึกษาพบว่ามีการใช้รูปคำภาษาต่างประเทศที่ปรากฏเป็นภาษาอังกฤษใช้มาปรับใช้ในสติ๊กเกอร์ไลน์ทั้งหมด 2 ลักษณะดังนี้

1.4.1.1 การนำภาษาอังกฤษมาใช้ในรูปเขียนภาษาไทย จากการศึกษาพบจำนวน 16 สติ๊กเกอร์ เช่น ซิล เซอร์ไพรส์ พลีส โครแคร์ และดรามามาก ๆ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

“ฉันจะไดเอท”

คำว่า ไดเอท มาจากภาษาอังกฤษคำว่า diet หมายถึง โภชนา, รับประทานอาหารพิเศษ อดอาหาร (Net1.) ซึ่งจากสติ๊กเกอร์ไลน์ที่ปรากฏแสดงถึงความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะลดความอ้วนให้ได้

1.4.1.2 การนำภาษาอังกฤษมาใช้โดยตรง จากการศึกษาพบจำนวน 14 สติ๊กเกอร์ เช่น slow life, Cheers!, I don't care!, strong, ok, no เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

“I don't care!”

I don't care หมายถึง ฉันไม่แคร์ (Net1.) จากสติ๊กเกอร์ไลน์ที่ปรากฏแสดงถึงความไม่สนใจอะไรทั้งสิ้น

1.4.2 การนำภาษาจีนมาใช้ในรูปเขียนภาษาไทย จากการศึกษาพบจำนวน 10 สติ๊กเกอร์ เช่น เจี้ยะ ป่าบ่อสื่อ่ ซินเจียยูอี้ มีหนึ่ต้องใช้ หอเจี้ยะ หนึ่ห่าว และหยวนหน่า เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

“หอเจี้ยะ”

มาจากภาษาจีนคำว่า 好吃 หมายถึง อร่อย ใช้เมื่อบอกความรู้สึกเมื่อรับประทานอาหารว่าชอบอาหารจานนี้

1.5 การแสดงอาการ สติ๊กเกอร์ไลน์ที่สื่อความหมายการแสดงลักษณะอาการ บ่งบอกถึงเหตุการณ์หรือสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนั้น สติ๊กเกอร์ไลน์ที่สื่อความหมายลักษณะอาการ จากการศึกษาพบสติ๊กเกอร์ไลน์ที่สื่อความหมายลักษณะอาการ พบ 5 ลักษณะ ได้แก่

1.5.1 แสดงเสียงอุทาน หมายถึง การเปล่งคำหรือวลีที่อาจมีหรือไม่มี ความหมายออกมาเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึกของผู้ใช้งานในขณะนั้นให้คู่สนทนาได้รับทราบ พบสติ๊กเกอร์ไลน์จำนวน 14 สติ๊กเกอร์ เช่น ห๊ะ! ปาดดด ด.. ว้าว ไอ้หยา!! และโอะ! เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

“ห๊ะ!”

จากสติ๊กเกอร์ไลน์ที่ปรากฏใช้แทนเสียงอุทานเมื่อเกิดอาการตกใจหรืออาการสงสัย

1.5.2 แสดงเสียงหัวเราะ สติกเกอร์ไลน์ที่แสดงเสียงหัวเราะ ขบขัน พบจำนวน 4 สติกเกอร์ เช่น แฮะๆ
ก๊ากก๊ากฮาฮา และวะฮาฮาฮา เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

“แฮะๆ”

จากสติกเกอร์ไลน์ที่ปรากฏเป็นการใช้แทนเสียงหัวเราะ เมื่อกำลังแอบหัวเราะหรือกำลังรู้สึกเขินอาย

1.5.3 แสดงเสียงที่เกิดจากการแลบลิ้น สติกเกอร์ไลน์ที่แสดงเสียงที่เกิดจากการแลบลิ้นสื่อความหมาย
พบจำนวน 2 สติกเกอร์ ดังนี้ แบร์ และฮะฮะฮะฮะ ตัวอย่างเช่น

“แบร์”

จากสติกเกอร์ไลน์ที่ปรากฏใช้แทนเสียงแลบลิ้น ใช้เมื่อต้องการแสดงอาการล้อเลียนเพื่อความสนุกสนาน

1.5.4 แสดงอาการสงสัย หมายถึง ไม่แน่ใจในข้อเท็จจริง พบจำนวน 3 สติกเกอร์ ดังนี้อะไรหรอ? ว่าไง
และเค้าหรอ ตัวอย่างเช่น

“อะไรหรอ?”

จากสติกเกอร์ไลน์ที่ปรากฏเป็นการแสดงอาการสงสัยในข้อเท็จจริงหรือรายละเอียดด้วยประโยคคำถามว่า อะไรหรอ?

1.5.5 แสดงอาการมีพิรุณ หมายถึง ผิดปกติ, มีอาการน่าสงสัย พบจำนวน 2 สติกเกอร์ ดังนี้ ค่ะค่ะ คือ
คือ และกิกิกิ ตัวอย่างเช่น

“ค่ะค่ะคือคือ”

จากสติกเกอร์ไลน์ที่ปรากฏเป็นการแสดงมีพิรุณ มีลัษณคมใน

1.6 แสดงความรู้สึก สติกเกอร์ไลน์ที่สื่อความหมายว่าแสดงอารมณ์ ความรู้สึก เป็นการแสดงลักษณะอาการ
ท่าทาง และการกระทำต่าง ๆ รวมไปถึงการบอกถึงเหตุการณ์หรือสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนั้น จากการศึกษาการสื่อ
ความหมายในสติกเกอร์ไลน์พบ 3 ลักษณะ

1.6.1 แสดงความรู้สึกด้านบวก สติกเกอร์ไลน์ที่สื่อความหมายว่าแสดงอารมณ์ ความรู้สึกด้านบวก เป็น
อารมณ์หรือความรู้สึกที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ มีความสุข พบจำนวน 73 สติกเกอร์ เช่น ยังมีพรุ่งนี้เสมอ อายุยืนหมื่นปี
มีรักมาฝาก และอนุโมทนาครับ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

“ยังมีพรุ่งนี้เสมอ”

จากสติกเกอร์ไลน์ที่ปรากฏ ยังมีพรุ่งนี้เสมอ เป็นประโยคที่สร้างกำลังใจให้กับฝ่ายตรงข้าม

1.6.2 แสดงความรู้สึกกลาง ๆ สติกเกอร์ไลน์ที่สื่อความหมายว่าแสดงอารมณ์ ความรู้สึกที่ไม่ค่อนข้าง
ใดข้างหนึ่ง พบจำนวน 24 สติกเกอร์ เช่น ปล่อยาวง และซังมัน เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

“ปล่อยาวง”

ปล่อยาวง

ปล่อยาวง หมายถึง พิจารณาจนเห็นจริงแล้วปล่อยไปตามสภาพ(Net.) จาก
สติกเกอร์ไลน์ที่ปรากฏใช้เมื่อต้องการแสดงความรู้สึกยอมรับต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
ตัวอย่างประโยคเช่น การดำรงชีวิตของท่านเป็นแบบอย่างให้เรารู้จักปล่อยาวงเพื่อ
ความสงบ

1.6.3 แสดงความรู้สึกด้านลบ สติกเกอร์ไลน์ที่สื่อความหมายว่าแสดงอารมณ์ ความรู้สึกด้านลบ เป็นอารมณ์หรือความรู้สึกที่ทำให้เกิดความไม่พอใจ มีความทุกข์ และไม่ต้องการให้เกิดขึ้น เช่น เครียด น้อยใจ เศร้า หดหู่ ไม่พอใจ ผิดหวัง โกรธ ฯลฯ จากการศึกษาพบจำนวน 49 สติกเกอร์ เช่น น้องจะไม่ทน ไม่มีน้ำยา ไร้สาระสิ้นดี และกริ้วแล้ว!!! เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

“ปรี๊ดดด”

ปรี๊ด หมายถึง โมโหจนแทบกรีด(Net.) จากสติกเกอร์ไลน์ที่ปรากฏใช้เมื่อต้องการแสดงความโกรธและหงุดหงิด

1.7 แสดงการกระทำ สติกเกอร์ไลน์ที่สื่อความหมายการแสดงการกระทำ ทำทางต่าง ๆ ที่บ่งบอกถึงเหตุการณ์หรือสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนั้น สติกเกอร์ไลน์ที่สื่อความหมายลักษณะอาการ พบ 7 ลักษณะ ดังนี้

1.7.1 การเยาะเย้ยเสียดสี สติกเกอร์ไลน์ที่สื่อถึงการการเยาะเย้ยเสียดสีพบจำนวน 8 สติกเกอร์ เช่น ดีใจด้วยหนูที่ยังหายใจ!! นี่แกเองหรือซื้อมา และก็ไม่รู้สินะ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

“นี่แกเองหรือซื้อมา”

นี่แกเองหรือซื้อมา เป็นการกล่าวเสียดสีฝ่ายตรงข้าม เป็นการเหน็บแนมถึงอายุของคู่สนทนา ว่าอายุมาก

1.7.2 การก่อกวน หมายถึง การพูดหรือการกระทำที่สร้างความรำคาญใจ และความไม่สงบให้แก่ผู้อื่น ซึ่งอาจทำให้มีความเดือดร้อนหรือความผิดพลาดต่าง ๆ เกิดขึ้นได้ หรืออาจเป็นการก่อกวนในพฤติกรรม พบจำนวน 4 สติกเกอร์ เช่น งอแง และจะเอาจะเอา เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

“จะเอาจะเอา”

จากตัวอย่างสติกเกอร์ที่ปรากฏ คำว่า จะเอา เป็นพฤติกรรมที่เอาแต่ใจตนเอง อยากได้สิ่งใดก็ต้องได้ตามความปรารถนาของตน โดยไม่สนสิ่งใด

1.7.3 การแสดงความรัก พบจำนวน 3 สติกเกอร์ ดังนี้ อ้อน ๆ กอดกอด และขอกอดแนแน ตัวอย่างเช่น

“กอดกอด”

คำว่า กอดกอดตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 หมายถึง โอบไว้แนบแนบ โดยปริยายหมายถึงอาการที่มีลักษณะคล้ายคลึงเช่นนั้น เป็นการกระทำแสดงความรักโดยการโอบไว้แนบแนบ

1.7.4 การแสดงความไม่ยินดีร้าย เป็นการกระทำที่แสดงความไม่ยินดีร้ายต่อสิ่งใด ๆ พบจำนวน 1 สติกเกอร์ ดังนี้

“เฉยชา”

จากสติกเกอร์ไลน์ที่ปรากฏเฉยชา เป็นการกระทำที่มีอาการนิ่งอยู่ ไม่ยินดีร้ายต่อสิ่งรอบตัว

1.7.5 การแสดงความสุข เป็นการกระทำที่แสดงถึงความสบายอกสบายใจ ความสำราญ พบจำนวน 1 สติกเกอร์ ดังนี้ ได๋นางเด๋อ ดังนี้

“ได๋นางเด๋อ”

ได๋นางเด๋อ มาจากท่อนสุกเพลง เด๋อนางเด๋อ จากศิลปินพี่ สะเดิด ซึ่งในเอ็มวี เพลงมีแดนเซอร์ที่เต้นด้วยท่าแข็งร่าอย่างสนุกสนาน สีน่านีความสุข

จากสตีกเกอร์ไลน์ที่ปรากฏจึงเป็นการนำท่อนฮุคของเพลงมาใช้แสดงความรู้สึก
สบายอกสบายใจ สำราญใจ

1.7.6 แสดงท่าทางลดเสียง สตีกเกอร์ไลน์ที่แสดงท่าทางสื่อความหมายให้อีกฝ่ายเสียงเจ็บบลงหรือ
เบาลง พบจำนวน 2 สตีกเกอร์ ดังนี้ จู๊ และซู่...ว

“ซู่...ว”

จากสตีกเกอร์ไลน์ที่ปรากฏเป็นการใช้แทนเสียงบอกให้ผู้อื่น เจ็บบ หรือเบาเสียงลง

1.7.7 แสดงคำเลียนเสียง คือ คำที่เลียนแบบเสียงต่าง ๆ หรือการกระทำต่าง ๆ เพื่อช่วยขยายความให้
เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น พบจำนวน 5 สตีกเกอร์ เช่น กลุกกลุกๆ ฟิว และหม่ำหม่ำหม่ำ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

“ฟิว”

จากสตีกเกอร์ไลน์ที่ปรากฏ ฟิว เป็นการเลียนเสียงธรรมชาติเหมือนกับเสียงลมพัด
แรง เปรียบเป็นการวิงวอน หนีปัญหา

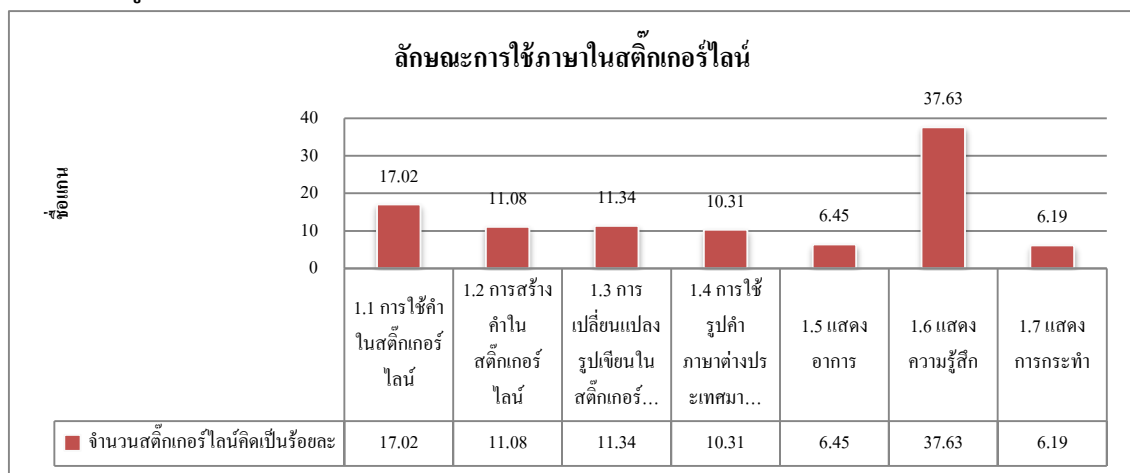
ผู้วิจัยวิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาในสตีกเกอร์ไลน์ ของ วิธิตา แอนิเมชั่น ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงลักษณะการใช้ภาษาในสตีกเกอร์ไลน์ ของ วิธิตา แอนิเมชั่น

ลักษณะการใช้ภาษาในสตีกเกอร์ไลน์ ของ วิธิตา แอนิเมชั่น	จำนวนสตีกเกอร์ไลน์ ที่ปรากฏ	จำนวนสตีกเกอร์ไลน์ ที่ปรากฏเป็นร้อยละ
1.1 การใช้คำในสตีกเกอร์ไลน์	66	17.02
1.1.1 คำภาษาถิ่น	33	8.51
1.1.2 คำสัมผัส	17	4.38
1.1.3 คำเรียกขาน	2	0.52
1.1.4 การใช้คำตามกระแสสังคม	13	3.35
1.1.5 คำพ้อง	1	0.26
1.2 การสร้างคำในสตีกเกอร์ไลน์	43	11.08
1.2.1 คำซ้ำ	15	3.87
1.2.2 คำสแลง	21	5.41
1.2.3 การใช้สำนวนใหม่	3	0.77
1.2.4 การตัดคำ	4	1.03
1.3 การเปลี่ยนแปลงรูปเขียนในสตีกเกอร์ไลน์	44	11.34
1.3.1 เปลี่ยนแปลงรูปพยัญชนะ	10	2.58
1.3.2 เปลี่ยนแปลงรูปสระ	21	5.41
1.3.3 เปลี่ยนแปลงรูปคำ	3	0.77
1.3.4 การซ้ำตัวสะกด	10	2.58
1.4 การใช้รูปคำภาษาต่างประเทศมาปรับใช้ใน สตีกเกอร์ไลน์	40	10.31
1.4.1 ภาษาอังกฤษ	30	7.73
1.4.1.1 การนำภาษาอังกฤษมาใช้ในรูปแบบ เขียนภาษาไทย	16	4.12
1.4.1.2 การนำภาษาอังกฤษมาใช้โดยตรง	14	3.61
1.4.2 การนำภาษาจีนมาใช้ในรูปแบบเขียนภาษาไทย	10	2.58

1.5 แสดงอาการ	25	6.45
1.5.1 แสดงเสียงอุทาน	14	3.61
1.5.2 แสดงเสียงหัวเราะ	4	1.03
1.5.3 แสดงเสียงที่เกิดจากการแลบลิ้น	2	0.52
1.5.4 แสดงอาการสงสัย	3	0.77
1.5.5 แสดงอาการมีพิรุณ	2	0.52
1.6 แสดงความรู้สึก	146	37.63
1.6.1 แสดงความรู้สึกด้านบวก	73	18.81
1.6.2 แสดงความรู้สึกกลาง ๆ	24	6.19
1.6.3 แสดงความรู้สึกด้านลบ	49	12.63
1.7 แสดงการกระทำ	24	6.19
1.7.1 การเยาะเย้ยเสียดสี	8	2.06
1.7.2 การก่อกวน	4	1.03
1.7.3 การแสดงความรัก	3	0.77
1.7.4 การแสดงความไม่ยินดียินร้าย	1	0.26
1.7.5 การแสดงความสุข	1	0.26
1.7.6 แสดงท่าทางลดเสียง	2	0.52
1.7.7 คำเลียนเสียง	5	1.29
รวม	388	100

แผนภูมิที่ 1 แสดงลักษณะการใช้ภาษาในสติกเกอร์ไลน์ ของ วิธิตา แอนิเมชั่น

จากตารางและแผนภูมิแสดงให้เห็นว่าลักษณะการใช้ภาษาในสติกเกอร์ไลน์ ของ วิธิตา แอนิเมชั่นมีทั้งหมด 7 ลักษณะใหญ่ ๆ สามารถจำแนกได้ 31 ลักษณะย่อย เห็นได้ว่าลักษณะการใช้ภาษาในสติกเกอร์ไลน์ ของ วิธิตา แอนิเมชั่นที่พบมากที่สุด คือ การใช้ภาษาที่สื่อความหมายแสดงความรู้สึก พบการแสดงความรู้สึกด้านบวกมากที่สุด รองลงมาคือการแสดงความรู้สึกด้านลบ และคำพ้อง การแสดงความไม่ยินดียินร้าย การแสดงความสุข พบเป็นจำนวนที่น้อยที่สุดในจำนวนที่เท่ากัน

ลักษณะการใช้ภาษาในสติกเกอร์ไลน์ ของ วิธิตา แอนิเมชั่น แสดงให้เห็นว่าการสนทนาโดยใช้สติกเกอร์ เป็นการสนทนาโดยใช้คำ ข้อความที่มีความกระชับ เข้าใจง่าย และเป็นภาษาที่สามารถใช้ได้โดยทั่วไป ทุกเพศทุกวัย ทำให้คู่สนทนาสามารถเข้าใจความหมายที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อสารได้ดีขึ้น ซึ่งเห็นได้ชัดว่าสติกเกอร์ที่มีสื่อความหมายมีความ

โดดเด่นมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้สร้างต้องการถ่ายทอดความรู้สึกด้านบวกมาไปยังผู้ใช้ โดยพบการสื่อความหมายที่แสดงถึงความรู้สึกด้านบวกมากที่สุด นั่นหมายถึงว่าผู้ใช้ต้องการใช้สติ๊กเกอร์เพื่อส่งผ่านความรู้สึกดี ๆ ไปยังคู่สนทนา

ผลการศึกษาพบว่า การใช้ภาษาในสติ๊กเกอร์ไลน์ของวิจิตา แอนิเมชั่น มีทั้งหมด 31 ลักษณะ ดังนี้ การแสดงความรู้สึกด้านบวก จำนวน 73 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 18.81 การแสดงความรู้สึกด้านลบ จำนวน 49 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 12.63 ภาษาถิ่น จำนวน 33 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 8.51 แสดงความรู้สึกด้านกลาง ๆ จำนวน 24 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 6.19 คำสแลง จำนวน 21 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 5.41 การเปลี่ยนแปลงรูประยะ จำนวน 21 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 5.41 คำสัมผัส จำนวน 17 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 4.38 การนำภาษาอังกฤษมาใช้ในรูปเขียนภาษาไทย จำนวน 16 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 4.12 คำซ้ำ จำนวน 15 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 3.87 การนำภาษาอังกฤษมาใช้โดยตรง จำนวน 14 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 3.61 แสดงเสียงอุทาน จำนวน 14 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 3.61 การใช้คำตามกระแสสังคม จำนวน 13 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 3.35 เปลี่ยนแปลงรูปพยัญชนะ จำนวน 10 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 2.58 การซ้ำตัวสะกด จำนวน 10 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 2.58 การนำภาษาจีนมาใช้ในรูปเขียนภาษาไทย จำนวน 10 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 2.58 การเยาะเย้ยเสียดสี จำนวน 8 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 2.06 คำเลียนเสียง จำนวน 5 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 1.29 การตัดคำ จำนวน 4 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 1.03 แสดงเสียงหัวเราะ จำนวน 4 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 1.03 การก่อกวน จำนวน 4 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 1.03 การใช้สำนวนใหม่ จำนวน 3 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 0.77 การเปลี่ยนแปลงรูปคำ จำนวน 3 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 0.77 แสดงอาการสงสัย จำนวน 3 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 0.77 แสดงความรัก จำนวน 3 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 0.77 คำเรียกขาน จำนวน 2 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 0.52 แสดงเสียงที่เกิดจากการแลบลิ้น จำนวน 2 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 0.52 แสดงอาการมีพิรุณ จำนวน 2 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 0.52 แสดงท่าทางลดเสียง จำนวน 2 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 0.52 คำพ้อง จำนวน 1 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 0.26 การแสดงความเป็นมิตรใจดี จำนวน 1 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 0.26 และการแสดงความสุข จำนวน 1 สติ๊กเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 0.26

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลของการศึกษาการใช้ภาษาในสติ๊กเกอร์ไลน์ พบลักษณะการใช้งานที่มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของนิภา กุญษ์ศักดิ์[4] ที่ได้ศึกษาเรื่องการสื่อความหมายในไลน์ เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ภาษาในไลน์ทั้งหมด 2 ประเภท ได้แก่ วัจนภาษา และอวัจนภาษาพบว่า ผู้ใช้งานแอปพลิเคชันไลน์มีการใช้วัจนภาษาที่มาจากภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นการใช้คำหรือสำนวนที่เข้าใจกันระหว่างคู่สนทนา มักใช้คำที่นิยมกันในหมู่วัยรุ่น ทั้งการใช้คำภาษาต่างประเทศ การสะกดคำให้มีความแปลกใหม่ การตัดคำ การเปลี่ยนแปลงรูป การสร้างคำขึ้นเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึก รวมทั้งการสร้างคำศัพท์ใหม่ที่ไม่มีความหมายแต่เป็นคำที่วัยรุ่นนิยมใช้ โดยมีทั้งการใช้ภาษาเขียนที่ถูกต้องและผิดเพี้ยนไปจากคำมาตรฐานของภาษาไทย ส่วนการใช้วัจนภาษาที่มาจากภาษาของสติ๊กเกอร์ไลน์เป็นการใช้รูปภาพแทนการ พิมพ์ข้อความเพื่อให้คู่สนทนาเข้าใจความหมาย โดยภายในภาพเหล่านั้นจะมีการแสดงอารมณ์ความรู้สึกอย่างชัดเจนโดยมีปรากฏเหมือนกันได้แก่ การใช้ภาษาต่างประเทศ การสะกดคำให้มีความแปลกใหม่ การตัดคำ และการเปลี่ยนแปลงรูป และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกานต์วี ชมเชย [5] ที่ได้ศึกษาเรื่องภาษาไทยเน็ต : ภาษาสนทนาในโปรแกรมสนทนาในสมาร์ทโฟน เพื่อศึกษาปัจจัยด้านรูปแบบการสื่อสารที่ทำให้เกิดลักษณะเฉพาะของภาษาไทยเน็ตที่ใช้ในการสนทนาด้วยโปรแกรมสนทนาในสมาร์ทโฟนและเพื่อศึกษาลักษณะของภาษาไทยเน็ตที่ปรากฏในการสนทนาด้วยโปรแกรมสนทนาในสมาร์ทโฟน โดยรวบรวมภาษาไทยเน็ตจากโปรแกรมสนทนาในสมาร์ทโฟน แล้วนำมาวิเคราะห์ตามแนวทางภาษาศาสตร์สังคม ผลการศึกษาพบว่าการเปิดสนทนาในลักษณะของคำถามและประโยคบอกเล่า แต่พบการปิดการสนทนาน้อยมาก รวมทั้งในโปรแกรมสนทนามีอีโมติคอนและสติ๊กเกอร์ ทำให้ภาษาสนทนาปรากฏอีโมติคอนและสติ๊กเกอร์โดยใช้แทนข้อความและประกอบข้อความเป็นอวัจนภาษาลักษณะหนึ่ง ส่วนลักษณะของภาษาไทยเน็ตแบ่งออกได้ 5 ลักษณะ คือ 1. การแปรผันการสะกดคำ 2. การใช้คำสร้างใหม่ 3. การใช้เครื่องหมาย 4. การพิมพ์แบบพิเศษ และ 5. การใช้คำย่อที่ไม่ใช่คำย่อที่ใช้กันโดยทั่วไปแต่ยังสื่อความหมายได้จากบริบทการสนทนาการใช้ภาษาในสติ๊กเกอร์ไลน์นั้นว่าเป็นรูปแบบการใช้ภาษาที่มีความน่าสนใจ เนื่องจากการใช้ภาษาที่มีต้นแบบมาจากการใช้ภาษาของคนในสังคม จึงทำให้ภาษาที่ใช้ในสติ๊กเกอร์ไลน์มีหลากหลายรูปแบบ

โดยสติ๊กเกอร์ไลน์ในแต่ละช่วงเวลาอาจมีการใช้ภาษาแปลกใหม่ที่แปรเปลี่ยนไปตามยุคสมัย โดยผู้สร้างสติ๊กเกอร์ไลน์พยายามสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ ขึ้นมาเพื่อให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้สติ๊กเกอร์ไลน์ในแอปพลิเคชันไลน์

นอกจากสติ๊กเกอร์ไลน์จะทำให้การสนทนาไม่น่าเบื่อแล้ว สติ๊กเกอร์ไลน์ยังช่วยให้เห็นถึงการ ใช้ภาษาตาม กระแสของสังคมในแต่ละยุคสมัยได้เป็นอย่างดี โดยมีปรากฏเหมือนกันได้แก่ การใช้คำสร้างใหม่ การใช้เครื่องหมาย และการพิมพ์แบบพิเศษ และยังสอดคล้องกับมนิชา ก้องวุฒิเวช และคณะ [2] ที่ได้ศึกษาเรื่อง การใช้ภาษาในสติ๊กเกอร์ไลน์ เพื่อ วิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาและลักษณะการใช้งานของสติ๊กเกอร์ไลน์ โดยมีความสอดคล้องกันกับลักษณะการใช้ภาษาใน สติ๊กเกอร์ไลน์ โดยลักษณะการใช้ภาษาในสติ๊กเกอร์ไลน์มีปรากฏเหมือนกัน ได้แก่ ภาษาถิ่น คำสแลง คำเรียกขาน การใช้ คำตามกระแสสังคม คำพ้อง การสร้างคำในสติ๊กเกอร์ไลน์ คำซ้ำ คำสแลง การใช้สำนวนใหม่การตัดคำ การเปลี่ยนแปลงรูป เขียนในสติ๊กเกอร์ไลน์ การซ้ำตัวสะกด และการนำภาษาต่างประเทศมาปรับใช้ในสติ๊กเกอร์ไลน์

ข้อมูลที่น่าสนใจวิเคราะห์เป็นเพียงบางส่วนของสติ๊กเกอร์ไลน์ที่ผลิตโดยบริษัทวิทิตา แอนิเมชัน หากผู้ใดสนใจ สามารถเข้าไปในแอปพลิเคชันไลน์ ค้นหาวิทิตาแอนิเมชันก็สามารถเห็นถึงความหลากหลายในสติ๊กเกอร์ไลน์ของผู้ผลิตนี้ได้

เอกสารอ้างอิง

- [1] Wittawin.A (2562). สถิติการใช้ไลน์ของคนไทยในปี2019. สืบค้นเมื่อ 7 พฤษภาคม 2563, จาก <https://www.thumbsup.in.th/line-th-stats-2019>.
- [2] มณีชา ก้องวุฒิเวชและคณะ. (2562). การใช้ภาษาในสติ๊กเกอร์ไลน์. สารนิพนธ์บัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- [3] วิธิตา แอนิเมชัน. (2553). “ประวัติบริษัท วิธิตา แอนิเมชัน จำกัด”. สืบค้นเมื่อ 14 กันยายน 2562, จาก https://vithita.com/about_company_profile.php?mulang.
- [4] นิภา กุฬพงษ์ศักดิ์.(2557.) “การสื่อความหมายในไลน์”. วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ. 15 (2),12-21.
- [5] กานต์วี ชมเชย. (2558). “ภาษาไทยเน็ต : ภาษาสนทนาในโปรแกรมสนทนาในสมาร์ทโฟน”. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

การแปรคำศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุ ตำบลควนสตอ อำเภควนโดน จังหวัดสตูล
Lexical Variation of Three Generations in Khuan Sator Subdistrict, Khuandon District,
Satun Province

โซไรดา เหมสลาหมาด^{1*} อลิสา คุ่มเคี่ยม² และ จริญญา ธรรมโชติ²
Soraida hamsalamad^{1*} Alisa Khumkhium² and Jarinya Thammachoto²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแปรคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดสามระดับอายุ ตำบลควนสตอ อำเภควนโดน จังหวัดสตูล โดยเก็บข้อมูลภาคสนามจากผู้บอกภาษาใน 5 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 9 คน รวม 45 คน แบ่งเป็น สามระดับอายุ ระดับอายุละ 15 คน ดังนี้ ระดับอายุที่ 1 ได้แก่ ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป ระดับอายุที่ 2 ได้แก่ ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 35-50 ปี และระดับอายุที่ 3 ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 15-30 ปี ซึ่งผู้วิจัยใช้หน่วยย่อยในการศึกษาครั้งนี้จำนวนทั้งสิ้น 252 หน่วยย่อย ผลการวิจัยพบว่า การแปรคำศัพท์มีหน่วยย่อยที่ไม่มีการแปรด้านคำศัพท์ จำนวน 87 หน่วยย่อย คิดเป็นร้อยละ 34.52 ของหน่วยย่อยทั้งหมด และหน่วยย่อยที่มีการแปรด้านคำศัพท์ จำนวน 165 หน่วยย่อย คิดเป็นร้อยละ 65.48 ของหน่วยย่อยทั้งหมด จากหน่วยย่อยที่มีการแปรด้านคำศัพท์แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ พบว่า การแปรคำศัพท์ทุกส่วน พบจำนวนมากที่สุด จำนวน 85 หน่วยย่อย คิดเป็นร้อยละ 51.52 รองลงมาได้แก่ การแปรคำศัพท์บางส่วน พบจำนวน 80 หน่วยย่อย คิดเป็นร้อยละ 48.48 ของหน่วยย่อยที่มีการแปรด้านคำศัพท์ และการแปรของคำศัพท์ปรากฏแนวโน้มของการใช้คำศัพท์ของคนตำบลควนสตอ อำเภควนโดน จังหวัดสตูล คือ คำศัพท์ที่มีแนวโน้มเลิกใช้ คำศัพท์ที่มีแนวโน้มของการใช้สูงขึ้น คำศัพท์ที่มีแนวโน้มของการใช้ลดลงและคำศัพท์ที่มีแนวโน้มของการใช้ไม่แน่นอน

คำสำคัญ : การแปรคำศัพท์ ภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดสตูล

Abstract

This research article aimed to study lexical variation of southern Thai dialect as performed by language users of three generations in Khuan Sator subdistrict, Khuandon district, Satun province. Fieldwork for data collection was conducted with forty-five language users in five villages, nine informants each. The subjects were grouped into three generations, fifteen each; first generation - fifty-five years old or above, second generation – 35 to 50 years old, and third generation – 15 to 30 years old. The researcher used 252 semantic units in the study. The study found that there was no lexical variation in 87 semantic units equaling to 34.52 percent of the total semantic units, and 165 semantic units were found with lexical variation, equaling to 65.48 percent of the total semantic units. The semantic units found with lexical variation were divided into two categories revealed that the totally-varied lexis, 85 semantic units, was found most, followed by the partly- varied lexis, 80 semantic units, equaling to 51.52 and 48.48 percent of semantic units with lexical variation. There was also a tendency in lexical variation among the people in Khuan Sator subdistrict, Khuandon district, Satun province. Such tendency included lexis that were not in use any more, lexis with higher frequency, lexis with lower frequency, and lexis with unstable frequency.

Keywords: lexical variation, Southern Thai dialect, Satun province

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² อ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

*Corresponding author: Tel.:0863760092. E-mail address: Soraidahslm@gmail.com

บทนำ

ปัจจุบันมีหลายปัจจัยที่ทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลง (language change) ดังที่ ปรินญา ทองประภา [1] ได้กล่าวถึง การแปรของภาษา(language variations) ไว้ว่า การที่ภาษามีการแปรเปลี่ยนภายในตัวภาษาเดียวกัน อันเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดมีความหลากหลายในการใช้ภาษาในสถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไปโดยที่ความหมายไม่เปลี่ยนแปลง วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ [2] ได้กล่าวถึงภาษากับการเปลี่ยนแปลงไว้ว่า ในชีวิตคนเรานั้นยากที่จะเห็นภาพของการเปลี่ยนแปลงที่สมบูรณ์ได้ แต่ในชีวิตของคนหนึ่งคนอาจสังเกตความเปลี่ยนแปลงได้ชัดเจนที่สุดใน“คำ”เพราะคำเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตจริงที่คนทั่วไปมองเห็นได้และตัวแปรที่สำคัญที่ทำให้ภาษาแปรเปลี่ยนไป คือปัจจัยทางสังคม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา เป็นต้น

ตามแนวคิดของ ลาบอฟ (Labov) (อ้างใน อมรา ประสิทธิ์รัฐ) [3] ที่ว่า เราสามารถมองเห็นความเปลี่ยนแปลงของภาษาได้จากการแปรของภาษาในคนที่ต่างรุ่นอายุกัน ภาษาของผู้พูดที่มีอายุมากที่สุดสามารถเปรียบได้กับภาษาอดีต ภาษาของผู้พูดรุ่นกลาง ๆ ก็ถือว่าเป็นภาษาปัจจุบัน และภาษาของคนรุ่นอายุน้อย ถือได้ว่าเป็นภาษาของอนาคต ความแตกต่างของภาษาเช่นนี้ เปรียบเหมือนความแตกต่างของกาลเวลาจริง ลาบอฟ เรียกความเปลี่ยนแปลง เช่นนี้ว่า การเปลี่ยนแปลงในเวลาเสมือนจริง ซึ่งการนำอายุมาพิจารณาเพื่อดูการใช้ภาษานี้มีนักวิจัยหลายท่านได้นำไปใช้ในการศึกษา เช่น อชชา ปลอดแก้ว [4] ศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้คำในภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามระดับอายุของผู้ใช้ภาษา อัญชลีกร การัญญุมิ [5] การเปลี่ยนแปลงการใช้คำในภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามระดับอายุของผู้ใช้ภาษา และ รังสิตา สุวรรณมุสิก [6] ศึกษาการแปรของคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในผู้พูดสามระดับอายุ เป็นต้น ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการแปรและการเปลี่ยนแปลงของภาษา โดยศึกษาการแปรคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดสามระดับอายุ ตำบลควนสตอ อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล เนื่องจากตำบลควนสตอมีการใช้ภาษาที่เป็นเอกลักษณ์มาก เพราะมีการใช้ภาษาและสำเนียงที่โดดเด่นนั้น ทำให้เป็นที่น่าจดจำของคนที่ได้ฟัง จากอดีตถึงปัจจุบัน ประชากรในตำบลควนสตอ ได้มีการใช้ภาษาถิ่นปะปนกับคำยืมภาษามลายูในการสนทนากัน บุญเสริม ฤทธาภิรมย์ [7] กล่าวว่าการใช้ภาษามลายูในชีวิตประจำวันมีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของชาวสตูล ทั้งชาวไทยพุทธ และมุสลิม ซึ่งมีการยืมคำภาษามลายูมาใช้กันมากมายในอดีตปู ยา ตา ยายมักจะใช้คำเหล่านี้สื่อสารระหว่างกัน ส่วนในยุคปัจจุบัน คนรุ่นใหม่อาจจะห่างหายไปบ้างกับคำเหล่านี้จึงทำให้ภาษาในพื้นที่ตำบลควนสตอนั้นมีการเปลี่ยนไป

วิธีการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การแปรคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ที่ใช้ในตำบลควนสตอ อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูลนั้น ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาจำนวน 45 คน ใน 5 หมู่บ้าน จากทั้งหมด 10 หมู่บ้าน โดยเลือกการกระจายของพื้นที่เพื่อจะได้เห็นถึงความแตกต่างของภาษา หมู่บ้านละ 9 คน โดยแบ่งผู้บอกภาษาออกเป็น 3 กลุ่มตามระดับอายุ โดยในระดับอายุที่ระดับอายุที่ 1 ได้แก่ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน ระดับอายุที่ 2 ได้แก่ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 35-50 ปี จำนวน 3 คน ระดับอายุที่ 3 ได้แก่ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 15-30 ปี จำนวน 3 คน ต้องเป็นประชากรตามทะเบียนบ้านที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งเกิดและเติบโตในตำบลควนสตอ อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล โดยไม่เคยโยกย้ายไปอยู่ที่อื่น

ผู้วิจัยได้คัดเลือกหน่วยอรรถจากงานวิจัย แบ่งตามหมวดหมู่ต่าง ๆ ได้ทั้งหมด 9 หมวด รวมทั้งสิ้น 252 หน่วยอรรถ จากนั้นนำหน่วยอรรถทั้งหมดไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บอกภาษาทั้ง 45 คน โดยการแสดงท่าทางและใช้สถานการณ์สมมติประกอบการอธิบาย รวมถึงรูปภาพเพื่อให้ผู้บอกภาษาเข้าใจความหมายของหน่วยอรรถชัดเจนยิ่งขึ้น ระหว่างนั้นผู้วิจัยจะใช้เครื่องบันทึกเสียง เพื่อบันทึกข้อมูลของผู้บอกภาษาป้องกันการผิดพลาดในการเก็บข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลมาถอดถอดเสียง ด้วยสัทอักษรเพื่อนำมาวิเคราะห์การแปรของคำศัพท์ในแต่ละประเด็น

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการแปรศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ที่ใช้ในตำบลควนสตอ อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล จากการเก็บข้อมูลจากหน่วยอรรถ ทั้งหมด 252 หน่วยอรรถ พบว่ามีหน่วยอรรถที่ไม่มีการแปรด้านคำศัพท์ จำนวน 87 หน่วยอรรถ คิดเป็น

ร้อยละ 34.52 ของจำนวนหน่วยอรรถที่มีทั้งหมด และหน่วยอรรถที่มีการแปรด้านคำศัพท์ จำนวน 165 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 65.48 ของจำนวนหน่วยอรรถที่มีทั้งหมด ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายละเอียดของความถี่และค่าร้อยละของจำนวนหน่วยอรรถทั้งหมด

หน่วยอรรถ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถที่ไม่มีการแปรด้านคำศัพท์	87	34.52
หน่วยอรรถที่มีการแปรด้านคำศัพท์	165	65.48
รวมหน่วยอรรถ	252	100

จากการศึกษาหน่วยอรรถที่มีการแปรด้านคำศัพท์ ผู้วิจัยได้แบ่งหน่วยอรรถที่มีการแปรด้านคำศัพท์ ออกเป็น 2 กลุ่ม ดังที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การแบ่งกลุ่มหน่วยอรรถที่มีการแปรด้านคำศัพท์ รายละเอียดของความถี่และค่าร้อยละของจำนวนหน่วยอรรถที่มีการแปรด้านคำศัพท์

หน่วยอรรถที่มีการแปรด้านคำศัพท์	จำนวน	ร้อยละ
1. การแปรคำศัพท์บางส่วน	80	48.48
1.1 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์	44	26.67
1.1.1 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์	16	9.70
1.1.2 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์	24	14.55
1.1.3 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสามพยางค์	4	2.42
1.2 การแปรส่วนหลังคำศัพท์	29	17.57
1.2.1 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์	12	7.28
1.2.2 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสามพยางค์	5	3.03
1.2.3 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์	5	3.03
1.2.4 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสามพยางค์	1	0.60
1.2.5 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสามพยางค์	6	3.63
1.3 การแปรส่วนหน้าศัพท์ การแปรส่วนกลางศัพท์ หรือการแปรส่วนหลังคำศัพท์	7	4.24
2. การแปรคำศัพท์ทุกส่วน	85	51.52
รวมหน่วยอรรถ	165	100

การแปรด้านคำศัพท์ ประกอบไปด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่ การแปรคำศัพท์บางส่วนและการแปรคำศัพท์ทุกส่วน

1.การแปรคำศัพท์บางส่วน ผู้วิจัยพิจารณาจากโครงสร้างของคำศัพท์ที่มีจำนวนพยางค์ตั้งแต่หนึ่งพยางค์ขึ้นไปจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การแปรศัพท์บางส่วนปรากฏใน 3 ลักษณะได้แก่

1.1 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ คือ กรณีที่ผู้บอกภาษาทั้งสามช่วงอายุในตำบลควนสตอ อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล ใช้คำศัพท์แทนหน่วยยรรยงเดียวกัน ซึ่งคำศัพท์เหล่านี้ทำให้เกิดการแปรในตำแหน่งเดียวกัน โดยพยางค์หน้าที่มีการแปรจะแตกต่างกันทั้งพยางค์หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งได้ว่า พยางค์หน้าเป็นคำศัพท์ต่างรากศัพท์กัน ส่วนพยางค์หลังที่ไม่มีการแปรจะเหมือนกันทั้งพยางค์ จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถแบ่งได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่1 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์ กลุ่มที่2 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์ กลุ่มที่3 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสามพยางค์ ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลการแปรส่วนหน้าคำศัพท์

หน่วยยรรยงที่มีการแปรด้านคำศัพท์	จำนวน	ร้อยละ
1.การแปรส่วนหน้าคำศัพท์	44	26.67
1.1 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์	16	9.70
1.2 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์	24	14.55
1.3 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสามพยางค์	4	2.42

จากตารางและแผนภูมิข้างต้น จะเห็นได้ว่า การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ที่พบมากที่สุดคือ การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์พบ จำนวน24 หน่วยยรรยง คิดเป็นร้อยละ 14.55 รองลงมา คือการแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์ จำนวน 16 หน่วยยรรยง คิดเป็นร้อยละ 9.70 และพบน้อยสุดคือ การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสามพยางค์พบ จำนวน 4 หน่วยยรรยง คิดเป็นร้อยละ 2.42 ของหน่วยยรรยงทั้งหมด ดังนี้

1.1.1 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์ หมายถึง คำศัพท์ที่มีสองพยางค์นั้นพยางค์ที่หนึ่งของคำศัพท์จะแตกต่างกันทั้งพยางค์ ส่วนพยางค์ที่สองของคำศัพท์จะเหมือนกันทั้งพยางค์

1.1.2 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์ หมายถึง คำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์นั้น คำหนึ่งพยางค์ และพยางค์ที่สองของคำสองพยางค์จะเหมือนกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสองพยางค์จะแตกต่างกัน

1.1.3 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสามพยางค์ หมายถึง คำสองพยางค์กับคำสามพยางค์นั้น พยางค์ที่หนึ่งของคำสองพยางค์กับพยางค์ที่หนึ่งและพยางค์ที่สองของคำสามพยางค์แตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่สองของคำสองพยางค์และพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะเหมือนกัน หรือพยางค์ที่หนึ่งกับพยางค์ที่สองของคำสองพยางค์ และพยางค์ที่สองกับพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะเหมือนกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสามพยางค์จะแตกต่างกัน ตัวอย่างการแปรส่วนหน้าคำศัพท์ ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ตัวอย่างการแปรส่วนหน้าคำศัพท์

กลุ่มที่	หน่วยย่อย	รูปแปรของคำศัพท์	ความถี่ในการใช้รูปแปรคำศัพท์ของผู้พูด		
			ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
1.1.1	“ทิศตะวันตก”	[t ^h a:4 tɔk ¹]	15(33.33)	12(26.67)	10(22.22)
		[t ^h it ² tɔk ⁴]	0(0)	3(6.67)	5(11.11)
1.1.2	“ปันโต”	[c ^h an ⁵]	15(33.33)	9(20)	2(4.44)
		[sa:j ¹ c ^h an ⁵]	0(0)	6(13.33)	13(28.89)
1.1.3	“ฟักเขียว”	[k ^h i:2 p ^h a:5]	2(4.44)	6(13.33)	6(13.33)
		[lo:k ³ k ^h i:2 p ^h a:5]	13(28.89)	9(20)	9(20)

1.2) การแปรส่วนหลังคำศัพท์ คือ กรณีที่ผู้บอกภาษาทั้งสามช่วงอายุในตำบลควนสตอ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล ใช้คำศัพท์แทนหน่วยย่อยเดียวกัน โดยพยางค์หลังที่มีการแปรจะต่างกันหรือพยางค์หลังเป็นคำศัพท์ต่างรากศัพท์กัน ส่วนพยางค์หน้าที่ไม่มีการแปรจะเป็นคำศัพท์เดียวกัน ผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์ กลุ่มที่ 2 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสามพยางค์ กลุ่มที่ 3 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์ กลุ่มที่ 4 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสามพยางค์ กลุ่มที่ 5 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสามพยางค์ ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงข้อมูลการแปรส่วนหลังคำศัพท์

หน่วยย่อยที่มีการแปรส่วนหลังคำศัพท์	จำนวน	ร้อยละ
2. การแปรส่วนหลังคำศัพท์	29	17.57
2.1 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์	12	7.28
2.2 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสามพยางค์	5	3.03
2.3 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์	5	3.03
2.4 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสามพยางค์	1	0.60
2.5 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสามพยางค์	6	3.63

จากตารางและแผนภูมิข้างต้น จะเห็นได้ว่าการแปรส่วนหลังคำศัพท์พบการแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์มากที่สุด จำนวน 12 หน่วยย่อย คิดเป็นร้อยละ 7.28 รองลงมาคือ การแปรส่วนหลังในคำสองพยางค์และคำสามพยางค์ จำนวน 6 หน่วยย่อย คิดเป็นร้อยละ 3.63 รองลงมาคือ การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสามพยางค์และการแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์ จำนวน 5 หน่วยย่อย คิดเป็นร้อยละ 3.03 เท่ากัน สุดท้ายที่พบน้อยสุดเป็นการแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสามพยางค์ จำนวน 1 หน่วยย่อย คิดเป็น 0.60 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.2.1 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์ หมายถึง คำสองพยางค์นั้น พยางค์ที่สองของคำสองพยางค์จะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสองพยางค์จะเหมือนกัน

1.2.2 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสามพยางค์ หมายถึง คำสามพยางค์นั้น พยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งและพยางค์ที่สองของคำสามพยางค์ที่จะเหมือนกัน หรือพยางค์ที่สองและพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสามพยางค์จะเหมือนกัน

1.2.3 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์ หมายถึง คำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์นั้น คำหนึ่งพยางค์กับคำพยางค์ที่หนึ่งของคำสองพยางค์จะเหมือนกัน ส่วนพยางค์ที่สองของคำสองพยางค์จะแตกต่างกัน

1.2.4 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสามพยางค์ หมายถึง คำหนึ่งพยางค์และคำสามพยางค์นั้น คำหนึ่งพยางค์กับพยางค์ที่หนึ่งของคำสามพยางค์จะเหมือนกัน ส่วนพยางค์ที่สองและพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะแตกต่างกัน

1.2.5 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสามพยางค์การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสามพยางค์ หมายถึง คำสองพยางค์และคำสามพยางค์นั้น พยางค์ที่สองของคำสองพยางค์กับพยางค์ที่สองและพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสองพยางค์กับคำสามพยางค์จะเหมือนกัน หรือพยางค์ที่หนึ่งกับพยางค์ที่สองของคำสองพยางค์และ พยางค์ที่หนึ่งกับพยางค์ที่สองของคำสามพยางค์จะเหมือนกัน ส่วนพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะแตกต่างกัน ตัวอย่างการแปรส่วนหลังคำศัพท์ ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ตัวอย่างการแปรส่วนหลังคำศัพท์

กลุ่มที่	หน่วยอรรถ	รูปแปรของคำศัพท์	ความถี่ในการใช้รูปแปรคำศัพท์ของผู้พูด		
			ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
1.2.1	“ไฟฉาย”	[faj ³ c ^h a:j ¹]	12(26.67)	14(31.11)	15(33.33)
		[faj ³ sɔ: ^η]	3(6.67)	1(22.22)	0(0)
1.2.2	“ผ้าเช็ดตัว”	[p ^h a: ² k ^h on ¹ nu: ¹]	13(28.89)	13(28.89)	11(24.44)
		[p ^h a: ² to: ¹ la: ¹]	2(4.44)	0(0)	0(0)
		[p ^h a: ² c ^h et ⁴ tua: ¹]	0(0)	2(4.44)	4(8.89)
1.2.3	“ชาต้งรถ”	[je:k ²]	15(33.33)	6(13.33)	4(8.89)
		[je:k ² rot ⁵]	0(0)	9(20)	11(24.44)
1.2.4	“กระตักน้ำร้อน”	[tik ¹]	6(13.33)	4(8.89)	0(0)
		[tik ¹ na:m ⁵ ro:n ⁵]	9(20)	11(24.44)	15(33.33)
1.2.5	“ผ้าขาวม้า”	[p ^h a: ² ja:w ³]	11(24.44)	6(13.33)	0(0)
		[p ^h a: ² k ^h a:w ¹ ma: ⁵]	4(8.89)	9(20)	15(33.33)

1.3) การแปรส่วนหน้าศัพท์ การแปรส่วนกลางศัพท์ หรือการแปรส่วนหลังคำศัพท์ คือ กรณีที่ผู้บอกภาษาทั้งสามช่วงอายุในตำบลควนสตอ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูลใช้คำศัพท์แทนหน่วยอรรถเดียวกัน ซึ่งคำศัพท์เหล่านั้นอาจมีจำนวนพยางค์ที่เท่ากันหรือไม่เท่ากันก็ได้ โดยมีส่วนที่เหมือนกันหนึ่งพยางค์หรือมากกว่า 1 พยางค์ และเกิดการแปรคำศัพท์มากกว่า 1 ส่วน ซึ่งอาจจะเป็นการแปรส่วนหน้าศัพท์, การแปรส่วนกลางศัพท์ หรือการแปรส่วนหลังศัพท์ ตัวอย่างการแปรส่วนหน้าศัพท์ การแปรส่วนกลางศัพท์ หรือการแปรส่วนหลังคำศัพท์ ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ตัวอย่างการแปรส่วนหน้าศัพท์ การแปรส่วนกลางศัพท์ หรือการแปรส่วนหลังคำศัพท์

กลุ่มที่	หน่วยอรรถ	รูปแปรของคำศัพท์	ความถี่ในการใช้รูปแปรคำศัพท์ของผู้พูด		
			ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
1.3	“แก้วน้ำ”	[cɔ:k ²]	6(13.33)	5(11.11)	3(6.67)
		[cɔ:k ² na:m ⁵]	7(15.56)	6(13.33)	8(17.78)
		(การแปรส่วนหลังในคำ หนึ่งพยางค์และสอง พยางค์)			
		[kɛ:w ² na:m ⁵]	2(4.44)	4(8.89)	4(8.89)
		[cɔ:k ² na:m ⁵]			
		(การแปรส่วนหน้าในคำ สองพยางค์)			

2. การแปรคำศัพท์ทุกส่วน ได้แก่ กรณีที่ผู้พูดสามระดับในตำบลควนสตอ อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล มีการใช้คำศัพท์แทนหน่วยอรรถเดียวกัน ซึ่งคำศัพท์เหล่านั้นแตกต่างกันทุกพยางค์ อาจมีจำนวนพยางค์เท่ากันหรือไม่เท่ากันก็ได้ แต่มีความแตกต่างกันทั้งพยางค์ และพยางค์เหมือนกันสลับตำแหน่งกันได้ ไม่เกิดการแปรศัพท์ในตำแหน่งเดียวกัน ตัวอย่างการแปรคำศัพท์ทุกส่วน ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ตัวอย่างการแปรคำศัพท์ทุกส่วน

กลุ่มที่	หน่วยอรรถ	รูปแปรของคำศัพท์	ความถี่ในการใช้รูปแปรคำศัพท์ของผู้พูด		
			ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
2	“กะละมัง”	[ca: ¹ pa: ¹]	11(24.44)	9(20)	0(0)
		[k ^h o:m ³]	4(8.89)	6 (13.33)	15(33.33)
	“บุหรี”	[bu: ¹ ri: ⁴]	9(20)	11(24.44)	15(33.33)
		[ja: ³ su:p ²]	6 (13.33)	4(8.89)	0(0)
	“รถจักรยาน”	[rɔt ⁵ t ^h e:p ³]	12(26.67)	15(33.33)	15(33.33)
		[sɔ:ŋ ¹ lɔ: ⁵]	3(6.67)	0(0)	0(0)

นอกจากนี้การศึกษาการแปรของคำศัพท์ยังทำให้มองเห็นแนวโน้มการใช้คำศัพท์ใน 4 กลุ่ม ได้แก่

1. รูปแปรของคำศัพท์ที่มีแนวโน้มเล็กใช้ รูปแปรของคำศัพท์ที่มีแนวโน้มเล็กใช้ เป็นคำศัพท์ที่ปรากฏการใช้ในผู้พูดระดับอายุที่ 1 เพียงระดับอายุเดียว

2. รูปแปรของคำศัพท์ที่มีแนวโน้มของการใช้สูงขึ้น เป็นคำศัพท์ที่ปรากฏความถี่ในการใช้ศัพท์ของผู้พูดระดับอายุที่ 3 มากที่สุด และความถี่ลดลงในการใช้ของผู้พูดระดับอายุที่ 2 และ 1 ตามลำดับ

3. รูปแปรของคำศัพท์ที่มีแนวโน้มของการใช้ลดลง เป็นคำศัพท์ที่ปรากฏความถี่ในการใช้ของผู้พูดระดับอายุที่ 1 มากที่สุด และลดลงในการใช้ของผู้พูดระดับอายุที่ 2 และ 3 ตามลำดับ

4. รูปแปรของคำศัพท์ที่มีแนวโน้มของการใช้ไม่แน่นอน เป็นคำศัพท์ที่ปรากฏความถี่ในการใช้ของผู้พูดระดับอายุที่ 2 มากที่สุด และลดลงในการใช้ของผู้พูดระดับอายุที่ 1 และ 3 ตามลำดับ หรือคำศัพท์ที่ปรากฏการใช้ในผู้พูดระดับอายุที่ 2 น้อยที่สุด และเพิ่มขึ้นในผู้พูดระดับอายุที่ 1 และ 3 หรือในกรณีปรากฏการใช้คำศัพท์เฉพาะผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 หรือ 3 เพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น ตัวอย่าง แนวโน้มการใช้รูปแปรคำศัพท์ ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 9 ต่อไปนี้

ตารางที่ 9 แนวโน้มการใช้รูปแปรคำศัพท์

หน่วยย่อย	รูปแปรของคำศัพท์	ความถี่ในการใช้รูปแปรคำศัพท์ของผู้พูด			แนวโน้มรูปแปรคำศัพท์กลุ่มที่			
		ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	1	2	3	4
“เขียง”	[da:n ¹ c ^h i:an ³]	15(33.33)	13(26.67)	10(22.22)	✓			
	[k ^h i:an ¹]	0(0)	2(4.44)	5(11.11)		✓		
“บุหรี”	[bu: ¹ ri: ⁴]	9(20)	11(24.44)	15(33.33)				✓
	[ja: ³ su:p ²]	6 (13.33)	4(8.89)	0(0)			✓	
“ปันโต”	[c ^h an ⁵]	15(33.33)	9(20)	2(4.44)				✓
	[sa:j ¹ c ^h an ⁵]	0(0)	6(13.33)	13(28.89)		✓		

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาการแปรศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุในตำบลควนสตอ อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล อภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาการแปรของคำศัพท์ ทำให้เห็นความหลากหลายของการแปรด้านคำศัพท์ในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ใช้ในตำบลควนสตอ อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล สำหรับการแปรคำศัพท์ที่ปรากฏมากที่สุด ได้แก่ การแปรคำศัพท์ทุกส่วน รองลงมา คือ การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ การแปรส่วนหลังคำศัพท์ และการแปรส่วนหน้าศัพท์ การแปรส่วนกลางศัพท์ หรือการแปรส่วนหลังคำศัพท์

ผลจากการแปรด้านศัพท์ในตำบลควนสตอ อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล แสดงให้เห็นว่าผู้พูดที่อยู่ในวัยต่างกัน ย่อมใช้ภาษาต่างกันสอดคล้องกับการวิจัยของ จุฑาภา เทพวรรณ [8] ที่ว่า ผู้พูดที่อยู่ในวัยต่างกันย่อมใช้ภาษาต่างกัน ดังนั้นอายุจึงเป็นปัจจัยทางสังคมประการหนึ่งที่ทำให้เกิดการแปรของภาษาเพราะผู้บอกภาษาในระดับอายุที่ 3 นั้นมีการใช้ภาษาไทยมาตรฐานในการศึกษาเล่าเรียน จึงทำให้มีการใช้ภาษาไทยมาตรฐานเข้ามาในชีวิตมากขึ้น ต่างจากผู้บอกภาษาในระดับอายุที่ 1 ที่ใช้ภาษาไทยถิ่นไม่ค่อยได้ใช้ภาษาไทยมาตรฐาน เหตุนี้อายุจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการแปรของคำศัพท์ นอกจากนี้ปัจจัยทางสังคมอื่น ๆ เช่น เพศ การศึกษา อาชีพ ถิ่นที่อยู่ ก็สามารถนำมาศึกษาเรื่องการแปรได้เช่นกัน แต่พบการเปลี่ยนของการใช้คำศัพท์ที่ต่างกันไม่มากนัก เนื่องจากผู้พูดทั้งสามระดับอายุ มีการใช้คำศัพท์ที่เหมือนกันบ้าง และอาจมีคำศัพท์ที่ต่างกันเล็กน้อย ถ้าพบการแปรของคำศัพท์ที่เปลี่ยนไปจากภาษาถิ่นมาใช้คำภาษาไทยมาตรฐานจะพบในผู้พูดระดับอายุที่ 3 มีการใช้คำภาษาไทยมาตรฐาน แต่พบเพียงไม่กี่คนจากผู้บอกภาษาทั้งหมด อาจเป็นเพราะผู้บอกภาษากลุ่มนั้น มีปัจจัยที่ทำให้การใช้คำเปลี่ยนไป เช่น การศึกษา มีการศึกษาในเขตเมืองมากขึ้น ทำให้การใช้คำภาษาไทยมาตรฐานเข้ามามีอิทธิพลมากขึ้น

2. การแปรคำศัพท์ในช่วงสามระดับอายุในพื้นที่ตำบลควนสตอ อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูลสามารถนำมาเป็นหลักฐานทางวัฒนธรรมด้านภาษา ก่อนที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เนื่องจากผลจากการศึกษาพบว่า ผู้บอกภาษาในช่วงอายุที่ 2 เริ่มมีการใช้ภาษาที่เปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ แต่ยังมีรูปแปรบางคำที่ยังคงใช้เช่นเดียวกันกับผู้บอกภาษาในช่วงอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาในช่วงอายุที่ 3 แต่ส่วนใหญ่คำศัพท์จะเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปจากช่วงอายุที่ 1 แต่จะคล้ายกับ

ผู้บอกภาษาในช่วงอายุที่ 3 และเป็นจุดเริ่มต้นในการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ตามที่ ปราณี กุลละวณิช และคณะ [9] กล่าวไว้ว่า ภาษาที่แปรตามอายุของผู้พูดนี้ ถ้าเราศึกษาตั้งแต่ภาษาของคนรุ่นแรกไปจนถึง ภาษาของคนรุ่นเด็ก เราอาจเห็น ภาษภาษาที่แปรจากอดีตไปถึงอนาคตได้ ทั้งนี้โดยถือว่า คนรุ่นแรกเป็นตัวแทนของช่วงเวลาในอดีต คนรุ่นกลางเป็นตัวแทน ของช่วงเวลาในปัจจุบัน และคนรุ่นเด็กเป็นตัวแทนของช่วงเวลาอนาคต เปรียบเสมือนเราศึกษาการใช้ภาษาจริง ๆ ใน อดีต ปัจจุบันและแนวโน้มของภาษาในอนาคตนั่นเอง

จากผู้บอกภาษาทั้งสามช่วงอายุ แสดงให้เห็นถึงผู้บอกภาษาในช่วงอายุที่ 3 เป็นช่วงการเปลี่ยนแปลงของภาษา ผู้บอกภาษาในช่วงอายุที่ 2 เป็นช่วงการแปรของภาษา และผู้บอกภาษาในช่วงอายุที่ 1 เป็นช่วงภาษากำลังจะสูญหายไป เช่น หน่วยยรรยที่ 55 “ผ้าเช็ดตัว” ผู้บอกภาษาในระดับอายุที่ 1 ใช้ว่า [p^haː² toː¹ laː¹] เพียงระดับอายุเดียว ซึ่งไม่อีกกี่ปีข้างหน้าคำศัพท์นี้จะสูญหายไป

ในการแปรด้านศัพท์นั้นผู้พูดระดับอายุที่ 1 ยังมีการใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นที่ต่างจากระดับอายุที่ 2 และ 3 อยู่บ้าง จนในระดับอายุที่ 2 เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไป หรือเรียกได้ว่าภาษาปัจจุบัน และเห็นการเปลี่ยนของภาษาในระดับอายุที่ 3 ที่มีการเริ่มใช้คำภาษาไทยมาตรฐานเข้ามาใช้ในชีวิตประจำ หรืออาจจะเรียกได้ว่าเป็นภาษาอนาคต ถ้าต่อไปผู้พูดในระดับ อายุที่ 1 เสียชีวิตไปการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นในตำบลควนสตอ อำเภอกวนโดนนั้นก็จะเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาและสูญ หายไปพร้อมกับผู้พูดในระดับอายุที่ 1

3. ปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนไป ส่วนหนึ่งเกิดจากผู้บอกภาษาที่อยู่ในวัยกำลังศึกษา อาจจะต้องใช้ ภาษาไทยมาตรฐานในการสื่อสารกัน และสภาพสังคมก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ภาษาถิ่นเปลี่ยนแปลงไป การติดต่อสื่อสาร ที่สามารถติดต่อกับคนต่างถิ่นได้ง่ายขึ้น เกิดการสัมผัสภาษาแลกเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาต่างถิ่น เกิดการนำคำจากภาษา ต่างถิ่นมาใช้ในภาษาของตนมากขึ้น นอกจากนี้การสื่อสารของผู้คนในปัจจุบันมีความรวดเร็วและทันสมัย ทำให้คนรุ่น ปัจจุบันได้รับข่าวสารที่รวดเร็วขึ้น สภาพความเป็นอยู่ของคนในสังคมเปลี่ยนไป ทำให้ภาษาที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม เปลี่ยนไปเช่นกัน

เอกสารอ้างอิง

- [1] ปริญญา ทองประภา. (2555). การแปรของภาษา. สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2563, จาก <https://www.gotoknow.org/posts>
- [2] วิไลวรรณ ขนิษฐนันต์. (2527). ภาษาและภาษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [3] อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2541). ภาษาศาสตร์สังคม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [4] อชชา พลอดแก้ว. (2551). การเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ระหว่างผู้พูด 3 ระดับอายุ อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปริญญานิพนธ์มหาบัณฑิต. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- [5] อัญชลีกร การัญญี. (2540). การเปลี่ยนแปลงการใช้คำในภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามระดับอายุ ของผู้ใช้ภาษา. ปริญญานิพนธ์มหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- [6] รังสิตา สุวรรณมุสิก. (2547). การแปรของคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในผู้พูด สามระดับอายุ. ปริญญานิพนธ์มหาบัณฑิต. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- [7] บุญเสริม ฤทธาภิรมย์. (2548). รวมเรื่องเมืองสตูล. สตูล : องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล.
- [8] จุฑาภา เทพวรรณ. (2555). การแปรและการอ้างคำศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุที่ใช้ในชุมชนเขาพระนารายณ์ ตำบลเหล อำเภอกะปง จังหวัดพังงา. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- [9] ปราณี กุลละวณิช. (2550). ภาษาทัศน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การแปรคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดสามระดับอายุ ในตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา
Lexical Variation of Southern Thai Dialect Spoken by People in Three Age Ranges in
Pichit Sub-district, Na-mom District, Songkhla Province

สุวรรณยา กาญจนพิน^{1*} จริญญา ธรรมโชติ² และ ปรียากรณ์ ชูแก้ว³

Sawanya Kanchanapin^{1*} Jarinya Thammachoto² and Pariyakorn Chookaew³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแปรด้านคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดสามระดับอายุ ในตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาคสนามจากผู้พูด 6 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 12 คน รวม 72 คน แบ่งเป็นสามระดับอายุ ระดับอายุละ 24 คน ดังนี้ ระดับอายุที่ 1 ได้แก่ ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป ระดับอายุที่ 2 ได้แก่ ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 40 – 55 ปี และระดับอายุที่ 3 ได้แก่ ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 15-30 ปี ซึ่งผู้วิจัยใช้หน่วยยอรรณในการศึกษาครั้งนี้จำนวนทั้งสิ้น 270 หน่วยยอรรณ ผลการวิจัยพบว่า การแปรคำศัพท์มีหน่วยยอรรณที่ไม่มีการแปรด้านคำศัพท์จำนวน 11 หน่วยยอรรณ และหน่วยยอรรณที่มีการแปรด้านคำศัพท์จำนวน 259 หน่วยยอรรณ จากหน่วยยอรรณที่มีการแปรด้านคำศัพท์แยกออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ การแปรคำศัพท์บางส่วน และการแปรคำศัพท์ทุกส่วน เมื่อผู้วิจัยเปรียบเทียบการแปรคำศัพท์ทุกลักษณะ พบว่า การแปรคำศัพท์ทุกส่วนมีจำนวนมากที่สุด จำนวน 165 หน่วยยอรรณ รองลงมา ได้แก่ การแปรคำศัพท์บางส่วน จำนวน 94 หน่วยยอรรณ และการแปรของคำศัพท์ปรากฏแนวโน้มของการใช้คำศัพท์ของคนในตำบลพิจิตร คือ คำศัพท์ที่มีแนวโน้มเลิกใช้ คำศัพท์ที่มีแนวโน้มของการใช้สูงขึ้น คำศัพท์ที่มีแนวโน้มของการใช้ลดลง และคำศัพท์ที่มีแนวโน้มของการใช้ไม่แน่นอน

คำสำคัญ : การแปรด้านคำศัพท์ ภาษาไทยถิ่นใต้ ภาษาศาสตร์เชิงสังคม

Abstract

This research article aimed at investigating the lexical variation of the southern Thai dialect spoken by people in three age ranges in Pichit Sub-district, Na-mom District, Songkhla Province. The fieldtrip data was collected from 72 people in 6 villages, namely 12 people from each. The people were grouped into three age ranges with 24 people in each range. The first age range was over 65, the second was from 40 to 55, and the third was from 15 to 30. In this study, 270 semantic units were examined. The findings revealed that 11 semantic units did not contain variation while other 259 semantic units did. The semantic units with the lexical variation could be categorized into 2 characteristics: variation in some parts and variation in all parts. With respect to this, 165 semantics units were found to have variation in all parts while 94 semantic units possessed variation in some parts. Pertaining to the lexical variation, the tendencies of vocabulary use were also found: vocabulary items which were likely to be obsolete, vocabulary items which were more likely to be used, vocabulary items which were less likely to be used, and vocabulary items which were uncertainly used.

Keywords : lexical variation, Southern Thai dialect, sociolinguistics

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² อ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

* Corresponding author: E-mail address: sawanya431@gmail.com

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสาร สื่อความหมาย ถ่ายทอดความรู้ ความคิด และความรู้สึก เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน เนื่องจากปัจจุบันภาษามีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต เมื่อเวลาผ่านไปภาษาก็มีการเปลี่ยนแปลงด้วยเช่นกัน ดังที่ ปราณี กุลละวณิช และคณะ [1] กล่าวว่า “ภาษาที่มีผู้ใช้จะต้องเปลี่ยนแปลง ไม่มีใครสามารถหยุดการเปลี่ยนแปลงของภาษาได้ เพราะผู้ใช้นั้นเองเป็นผู้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ถ้าจะให้ภาษาไม่มีการเปลี่ยนแปลงก็ต้องไม่มีผู้ใช้นั้น” ด้วยเหตุนี้ภาษาจึงเปลี่ยนไปตามธรรมชาติของภาษาเอง

การที่ภาษามีการเปลี่ยนแปลงล้วนเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา ชาติพันธุ์ และถิ่นที่อยู่อาศัย เป็นต้น ดังที่ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ [2] กล่าวว่า “ตัวแปรภาษามักเป็นตัวแปรตาม ซึ่งแปรตามปัจจัยต่าง ๆ ทางสังคม ตัวแปรภาษาหนึ่งมีรูปแบบมากกว่าหนึ่งรูปแบบและปัจจัยต่าง ๆ ทางสังคมหรือคุณสมบัติทางสังคมของผู้พูด เช่น อายุ เพศ ชาติพันธุ์ และบริบทของการใช้ภาษา เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแปรของภาษา” ดังนั้น ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนมีผลทำให้ภาษามีการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะปัจจัยด้านอายุของผู้พูด นับได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ภาษามีความแตกต่างกัน โดยภาษาจะแปรไปตามระดับอายุของผู้พูด เห็นได้จากภาษาที่คนรุ่นใหม่กับคนรุ่นเก่าใช้มีความแตกต่างกัน ซึ่งคนรุ่นใหม่จะใช้ภาษาสมัยใหม่หรือใช้ภาษาไทยมาตรฐานมากยิ่งขึ้น ส่วนคนรุ่นเก่ายังคงใช้ภาษาดั้งเดิมหรือภาษาถิ่นอยู่ จึงทำให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่แตกต่างกันในแต่ละช่วงอายุ ดังนั้นการนำปัจจัยด้านอายุมาพิจารณาเพื่อดูการใช้ภาษานี้มีนักวิจัยหลายท่านได้นำไปใช้ในการศึกษา เช่น อัญญา พลอดแก้ว [3] ศึกษาการเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ระหว่างผู้พูดสามระดับอายุ อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช และจุฑาภา เทพวรรณ [4] ศึกษาการแปรและการอ้างคำศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุที่ใช้ในชุมชนเขาพระนารายณ์ ตำบลเหล อำเภอเกาะปัง จังหวัดพังงา เป็นต้น

ตำบลพิจิตร เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา ซึ่งแยกมาจากอำเภอหาดใหญ่ตั้งแต่ปี 2524 คนสมัยก่อนได้เล่าสืบทอดต่อกันมาว่า สมัยก่อนมีการตั้งเป็นแคว้นรวมกันหลายบ้าน ตำบลพิจิตรมีผู้นำแคว้นชื่อ “ขุนพิจิตร” ต้นสกุลเสนาจิตร ปัจจุบันได้ใช้ชื่อขุนพิจิตรมาตั้งเป็นชื่อตำบลคือ ตำบลพิจิตร ซึ่งมีพื้นที่อาณาเขตติดต่อกับอำเภอหาดใหญ่และอำเภอจะนะ [5]

การศึกษาการแปรคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดสามระดับอายุ ในตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลาเป็นการใช้ปัจจัยด้านอายุเป็นเกณฑ์ในการศึกษาความแตกต่างของภาษาของคนในตำบลพิจิตร เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีภาษาน่าสนใจ คำศัพท์บางคำจะมีลักษณะเด่นและแตกต่างจากที่อื่น มีการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ และผู้วิจัยเห็นว่าตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม มีพื้นที่อาณาเขตติดต่อกับอำเภอหาดใหญ่ ซึ่งเป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองในการค้าขายและมีการใช้ภาษาไทยมาตรฐานในการสื่อสาร ทั้งนี้อาจทำให้การใช้ภาษาของคนรุ่นใหม่ในตำบลพิจิตรเริ่มมีการใช้ภาษาไทยมาตรฐานเกิดขึ้น แต่กลุ่มคนรุ่นเก่ายังคงใช้คำศัพท์ดั้งเดิมอยู่ ซึ่งทำให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของภาษาของคนในตำบลพิจิตรอำเภอนาหม่อม ที่ยังคงรักษาภาษาดั้งเดิม และทำให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่คนต่างระดับอายุใช้พูดสื่อสารกัน

วิธีการวิจัย

การศึกษาการแปรคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดสามระดับอายุ ในตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดสงขลา การแปรของภาษา และการเปลี่ยนแปลงของภาษาตามระดับอายุของผู้ใช้ภาษา

2. การเตรียมและการคัดเลือกหน่วยวรรค

- 2.1 การเตรียมหน่วยวรรค ผู้วิจัยศึกษาหน่วยวรรคจากงานวิจัยต่าง ๆ โดยเลือกศึกษางานวิจัยที่ศึกษาคำศัพท์เฉพาะภาษาไทยถิ่นใต้ ดังนี้ ภาษาไทยถิ่นใต้ในปัจจุบัน จังหวัดสงขลา ของสุภาพ ขวัญฤทธิ์ [6] ภาษาและอักษรถิ่น (เน้นภาคใต้) ของ ฉันทส ท่องช่วย [7] การศึกษาคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดในเขตเมือง ชานเมือง และชนบทของอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของชนกพร อังศิริวิริยะ [8] การแปรของคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในผู้พูดสามระดับอายุ ของรังสิตา สุวรรณมุสิก [9] การเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ระหว่าง

ผู้พูด 3 ระดับอายุ อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ของอชญา พลอดแก้ว [3] และการแปรและการอ้างคำศัพท์
ของผู้พูดสามระดับอายุที่ใช้ในชุมชนเขาพระนารายณ์ ตำบลเหล อำเภอกะปง จังหวัดพังงา ของจุฑาภา เทพวรรณ [4]

2.2 การคัดเลือกหน่วยอรรถ ผู้วิจัยคัดเลือกหน่วยอรรถที่ชาวบ้านรู้จัก คำนึง และใช้ในการ
สื่อสารในชีวิตประจำวัน จากการรวบรวมและคัดเลือกหน่วยอรรถจากงานวิจัยต่าง ๆ ผู้วิจัยรวบรวมได้ทั้งหมด 341 หน่วย
อรรถ และนำหน่วยอรรถทั้งหมดไปทดลองเก็บข้อมูลภาคสนาม พบว่ามีหน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาไม่เข้าใจ และหน่วยอรรถ
ที่ยากในการอธิบายจึงทำให้เกิดความสับสนระหว่างผู้วิจัยและผู้บอกภาษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงตัดหน่วยอรรถเหล่านั้นทิ้งไป และ
เหลือหน่วยอรรถที่นำมาใช้ในการวิจัยจำนวน 270 หน่วยอรรถ สามารถนำมาจำแนกเป็นหมวดหมู่ได้ 12 หมวดหมู่

3. แหล่งข้อมูลและผู้บอกภาษา

3.1 แหล่งข้อมูล ผู้วิจัยศึกษาคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในเขตพื้นที่ตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัด
สงขลา ซึ่งเลือกตำบลที่มีเนื้อที่มากที่สุด มีจำนวนประชากรหนาแน่น และเป็นตำบลที่มีพื้นที่ติดต่อกับเมือง แต่ภาษาที่ใช้ใน
ชีวิตประจำวันยังคงใช้ภาษาไทยถิ่นอยู่ โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาทุกหมู่บ้านในตำบลพิจิตร มีทั้งหมด 6 หมู่บ้าน

3.2 ผู้บอกภาษา ผู้วิจัยคัดเลือกผู้บอกภาษาจาก 6 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 12 คน แบ่งเป็น 3 ระดับอายุ
ระดับอายุละ 4 คน ชาย 2 คน หญิง 2 คน รวมผู้บอกภาษาทั้งหมด 72 คน ซึ่งผู้บอกภาษาทั้ง 72 เป็นตัวแทนของคนใน
ตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา โดยผู้บอกภาษาต้องมีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลพิจิตร อำเภอ
นาหม่อม จังหวัดสงขลา มาตั้งแต่กำเนิดไม่มีการย้ายถิ่นที่อยู่อาศัย ผู้บอกภาษาต้องมีอายุในการออกเสียงเป็นปกติ
เต็มใจให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล รวมถึงต้องใช้ภาษาไทยถิ่นได้สื่อสารในชีวิตประจำวัน และผู้วิจัยแบ่งผู้บอกภาษา
ออกเป็น 3 ระดับอายุ ดังนี้ ระดับอายุที่ 1 ได้แก่ ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป ระดับอายุที่ 2 ได้แก่ ผู้บอกภาษาที่
มีอายุตั้งแต่ 40-55 ปี และระดับอายุที่ 3 ได้แก่ ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 15-30 ปี

4. เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 รายการคำที่ใช้สัมภาษณ์ผู้บอกภาษา จำแนกได้ 12 หมวดหมู่ รวม 270 หน่วยอรรถ

4.2 อุปกรณ์ประกอบการเก็บข้อมูล ใช้รูปภาพตามหมวดหมู่ต่าง ๆ การแสดงท่าทาง และสมมติ
สถานการณ์ประกอบการอธิบาย เพื่อช่วยให้ผู้บอกภาษาเข้าใจความหมายของหน่วยอรรถได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น และ
โทรศัพท์ ใช้สำหรับบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา เพื่อได้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและป้องกัน
ความผิดพลาดในการเก็บข้อมูล และใช้ในการถ่ายรูป รวมถึงอุปกรณ์เครื่องเขียน ใช้สำหรับการจดบันทึก

5. วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 สืบหาข้อมูลและรวบรวมคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จากงานวิจัยต่าง ๆ แล้วนำมาจัดหมวดหมู่

ระยะที่ 2 คัดเลือกผู้บอกภาษาและเก็บรวบรวมข้อมูลตามพื้นที่ที่กำหนดไว้ในขอบเขตของการวิจัย

6. การจัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดระบบข้อมูล นำคำศัพท์ที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์บันทึกในตารางคำศัพท์ และวิเคราะห์
โดยใช้ระบบสัทสัญลักษณ์จากงานวิจัยภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดสงขลา ของสุภาพ ขวัญฤทธิ์ ซึ่งได้แบ่งเขต
จังหวัดสงขลาเป็น 5 เขต สำหรับงานวิจัยนี้จะใช้เสียงในเขตที่ 4 หรือ สข 4 เป็นหลัก เพราะอำเภอนาหม่อมจัดอยู่ในเขต
ดังกล่าว

วิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่กำหนดไว้ในขอบเขตด้านเนื้อหา ซึ่งมีวิธีการคือ แยกคำศัพท์ที่มีการแปร
ด้านคำศัพท์และคำศัพท์ที่ไม่มีการแปร และพิจารณาคำศัพท์ที่มีการแปร แล้วนำมาเปรียบเทียบความถี่และร้อยละของการ
แปรคำศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุ

7. วิธีการเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

แสดงตารางเปรียบเทียบด้านคำศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุ โดยแสดงความถี่และร้อยละของการแปร
แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ จากนั้นสรุปผล และอภิปรายผล

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาการแปรคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดสามระดับอายุ ในตำบลพิจิตร อำเภอม่อม จังหวัดสงขลา โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ ผู้พูดระดับอายุที่ 1 ได้แก่ ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป ผู้พูดระดับอายุที่ 2 ได้แก่ ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 40-55 ปี และผู้พูดระดับอายุที่ 3 ได้แก่ ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 15-30 ปี โดยใช้หน่วยย่อยที่ได้รวบรวมจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ จำนวน 270 หน่วยย่อย ผลการวิจัยพบว่า จากหน่วยย่อยทั้งหมด 270 หน่วยย่อย มีหน่วยย่อยที่ไม่มีการแปรด้านคำศัพท์ จำนวน 11 หน่วยย่อย และหน่วยย่อยที่มีการแปรด้านคำศัพท์ จำนวน 259 หน่วยย่อย ซึ่งจากหน่วยย่อยที่มีการแปรด้านคำศัพท์ ผู้วิจัยแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายละเอียดของความถี่และค่าร้อยละของจำนวนหน่วยย่อยที่มีการแปรด้านคำศัพท์

หน่วยย่อยที่มีการแปรด้านคำศัพท์	จำนวน	ร้อยละ
1. การแปรคำศัพท์บางส่วน	94	36.29
1.1 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์		
1.1.1 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์	9	3.47
1.1.2 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์	4	1.54
1.1.3 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสามพยางค์	3	1.16
1.1.4 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสี่พยางค์	2	0.77
1.1.5 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสามพยางค์และคำสี่พยางค์	1	0.39
1.2 การแปรส่วนกลางคำศัพท์	1	0.39
1.3 การแปรส่วนหลังคำศัพท์		
1.3.1 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์	15	5.79
1.3.2 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสามพยางค์	2	0.77
1.3.3 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์	4	1.54
1.3.4 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสามพยางค์	19	7.33
1.3.5 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสี่พยางค์	1	0.39
1.3.6 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสามพยางค์และคำสี่พยางค์	2	0.77
1.3.7 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์ คำสองพยางค์ และคำสามพยางค์	1	0.39
1.3.8 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์ คำสามพยางค์ และคำสี่พยางค์	4	1.54
1.3.9 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสามพยางค์ คำสี่พยางค์ และคำห้าพยางค์	1	0.39
1.4 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ การแปรส่วนกลางคำศัพท์ หรือการแปรส่วนหลังคำศัพท์	25	9.65
2. การแปรคำศัพท์ทุกส่วน	165	63.71
รวมหน่วยย่อย	259	100

1. การแปรคำศัพท์บางส่วน

ผู้วิจัยพิจารณาจากโครงสร้างของคำศัพท์ที่มีจำนวนพยางค์ตั้งแต่หนึ่งพยางค์ขึ้นไป จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การแปรคำศัพท์บางส่วนปรากฏใน 4 ลักษณะ ดังนี้

1.1 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ ได้แก่ คำศัพท์ที่เกิดการแปรในตำแหน่งของพยางค์เดียวกัน โดยพยางค์หน้าที่มีการแปรจะแตกต่างกันทั้งพยางค์ ส่วนพยางค์หลังที่ไม่มีการแปรจะเหมือนกันทั้งพยางค์ สามารถแบ่งได้ 5 กลุ่มย่อย ดังนี้

1.1.1 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์ คือ พยางค์ที่หนึ่งของคำศัพท์จะแตกต่างกันทั้งพยางค์ ส่วนพยางค์ที่สองของคำศัพท์จะเหมือนกันทั้งพยางค์ พบว่ามีจำนวน 9 หน่วยย่อย

ตารางที่ 2 ตัวอย่างการแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์

หน่วยอรรถ	การใช้รูปแปรของคำศัพท์		
	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
42. ลูกขึ้น	[jɔk ⁷ kʰin ²] ^{22*}	[jɔk ⁷ kʰin ²] ²⁰	[jɔk ⁷ kʰin ²] ⁸
	[luk ⁷ kʰin ²] ²	[luk ⁷ kʰin ²] ⁴	[luk ⁷ kʰin ²] ¹⁶

* จำนวนของผู้บอกภาษาในการใช้รูปแปรของคำศัพท์

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าหน่วยอรรถ “ลูกขึ้น” มีการใช้ 2 รูปแปร คือ [jɔk⁷ kʰin²] กับ [luk⁷ kʰin²] ซึ่งผู้พูดทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกัน ในผู้พูดระดับอายุที่ 1 กับ 2 จะใช้รูปแปร [jɔk⁷ kʰin²] เป็นส่วนมาก ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยถิ่น ส่วนผู้พูดระดับอายุที่ 3 นิยมใช้รูปแปร [luk⁷ kʰin²] ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน ทำให้เห็นว่าในอนาคตรูปแปร [jɔk⁷ kʰin²] มีแนวโน้มการใช้ลดลง ส่วนรูปแปร [luk⁷ kʰin²] มีแนวโน้มการใช้เพิ่มขึ้น

1.1.2 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์ คือ คำหนึ่งพยางค์และพยางค์ที่สองของคำสองพยางค์จะเหมือนกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสองพยางค์จะแตกต่างกัน พบว่ามีจำนวน 4 หน่วยอรรถ

ตารางที่ 3 ตัวอย่างการแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์

หน่วยอรรถ	การใช้รูปแปรของคำศัพท์		
	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
223. ข้อศอก	[sɔ:k ²] ⁵	[sɔ:k ²] ⁷	[sɔ:k ²] ⁶
	[hu:a ¹ sɔ:k ²] ¹⁹	[hu:a ¹ sɔ:k ²] ¹⁶	[hu:a ¹ sɔ:k ²] ⁵
	-	[kʰɔ: ² sɔ:k ²] ¹	[kʰɔ: ² sɔ:k ²] ¹³

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าหน่วยอรรถ “ข้อศอก” มีการใช้ 3 รูปแปร คือ [sɔ:k²], [hu:a¹sɔ:k²] และ [kʰɔ:²sɔ:k²] ในผู้พูดระดับอายุที่ 1 กับ 2 ใช้รูปแปร [hu:a¹ sɔ:k²] เป็นส่วนมาก ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยถิ่น ส่วนผู้พูดระดับอายุที่ 3 นิยมใช้รูปแปร [kʰɔ:² sɔ:k²] ซึ่งเป็นภาษาไทยมาตรฐาน ทำให้เห็นว่าในอนาคตรูปแปร [hu:a¹ sɔ:k²] มีแนวโน้มการใช้ลดลง และรูปแปร [kʰɔ:² sɔ:k²] มีแนวโน้มการใช้เพิ่มขึ้น ส่วนรูปแปร [sɔ:k²] มีแนวโน้มการใช้ไม่แน่นอน

1.1.3 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสามพยางค์ คือ พยางค์ที่หนึ่งของคำสองพยางค์กับพยางค์ที่สองและพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่สองของคำสองพยางค์และพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะเหมือนกัน หรือพยางค์ที่หนึ่งกับพยางค์ที่สองของคำสองพยางค์ และพยางค์ที่สองกับพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะเหมือนกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสามพยางค์จะแตกต่างกัน พบว่ามีจำนวน 3 หน่วยอรรถ

ตารางที่ 4 ตัวอย่างการแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสามพยางค์

หน่วยอรรถ	การใช้รูปแปรของคำศัพท์		
	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
192. ผู้ใหญ่บ้าน	[na:j ⁵ ba:n ⁴] ²⁴	[na:j ⁵ ba:n ⁴] ¹⁸	[na:j ⁵ ba:n ⁴] ⁹
	-	[pʰu: ² ɲaj ¹ ba:n ⁴] ⁶	[pʰu: ² ɲaj ¹ ba:n ⁴] ¹⁵

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าหน่วยยรรย “ผู้ใหญ่บ้าน” มีการใช้ 2 รูปแปร คือ [na:j⁵ ba:n⁴] กับ [p^hu:² ñaj¹ ba:n⁴] ซึ่งรูปแปร [na:j⁵ ba:n⁴] เป็นคำศัพท์ภาษาไทยถิ่น จะใช้กับผู้พูดทั้งสามระดับอายุ แต่จะใช้กับผู้พูดระดับอายุที่ 1 กับ 2 เป็นส่วนมาก ส่วนรูปแปร [p^hu:² ñaj¹ ba:n⁴] ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐานจะเริ่มใช้กับผู้พูดระดับอายุที่ 2 และใช้มากขึ้นกับผู้พูดระดับอายุที่ 3 ทำให้เห็นว่าในอนาคตรูปแปร [na:j⁵ ba:n⁴] มีแนวโน้มของการใช้ลดลง ส่วนรูปแปร [p^hu:² ñaj¹ ba:n⁴] มีแนวโน้มของการใช้เพิ่มขึ้น

1.1.4 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสี่พยางค์ คือ พยางค์ที่หนึ่งของคำสองพยางค์ กับพยางค์ที่หนึ่ง พยางค์ที่สอง และพยางค์ที่สามของคำสี่พยางค์จะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่สองของคำสองพยางค์และพยางค์ที่สี่ของคำสี่พยางค์จะเหมือนกัน หรือพยางค์ที่หนึ่งกับพยางค์ที่สองของคำสองพยางค์ และพยางค์ที่สองกับพยางค์ที่สามและพยางค์ที่สี่ของคำสี่พยางค์เหมือนกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสี่พยางค์แตกต่างกัน พบว่ามีจำนวน 2 หน่วยยรรย

ตารางที่ 5 ตัวอย่างการแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสี่พยางค์

หน่วยยรรย	การใช้รูปแปรของคำศัพท์		
	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
204. ทิศตะวันตก	[t ^h aʔ ⁷ tok ³] ¹⁵	[t ^h aʔ ⁷ tok ³] ¹⁹	[t ^h aʔ ⁷ tok ³] ¹⁰
	[taʔ ³ tok ³] ¹	[taʔ ³ tok ³] ²	-
	-	[maʔ ⁷ tok ³] ¹	-
	[praʔ ³ tok ³] ²	[praʔ ³ tok ³] ¹	-
	[k ^h a:ŋ ² tok ³] ⁶	[k ^h a:ŋ ² tok ³] ¹	[k ^h a:ŋ ² tok ³] ¹
	-	-	[t ^h it ⁷ tok ³] ⁹
	-	-	[t ^h it ⁷ taʔ ³ wan ⁵ tok ³] ⁴

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าหน่วยยรรย “ทิศตะวันตก” มีการใช้ 4 รูปแปร คือ [t^haʔ⁷ tok³], [k^ha:ŋ² tok³], [t^hit⁷ tok³] และ [t^hit⁷ taʔ³ wan⁵ tok³] ซึ่งรูปแปร [t^haʔ⁷ tok³] กับ [k^ha:ŋ² tok³] เป็นคำศัพท์ภาษาไทยถิ่น ปรากฏใช้กับผู้พูดทั้งสามระดับอายุ และทั้งสองรูปแปรจะใช้กับผู้พูดระดับอายุที่ 1 กับ 2 เป็นส่วนมาก ส่วนผู้พูดระดับอายุที่ 3 เริ่มใช้รูปแปร [t^hit⁷ tok³] กับ [t^hit⁷ taʔ³ wan⁵ tok³] ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน และทำให้เห็นว่าในอนาคตรูปแปร [t^hit⁷ tok³] กับ [t^hit⁷ taʔ³ wan⁵ tok³] มีแนวโน้มการใช้เพิ่มขึ้น

1.1.5 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสามพยางค์และคำสี่พยางค์ คือ พยางค์ที่หนึ่ง พยางค์ที่สองของคำสามพยางค์กับพยางค์ที่หนึ่ง พยางค์ที่สอง และพยางค์ที่สามของคำสี่พยางค์จะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์และพยางค์ที่สี่ของคำสี่พยางค์จะเหมือนกัน หรือพยางค์ที่หนึ่ง พยางค์ที่สอง และพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์ และพยางค์ที่สองกับพยางค์ที่สามและพยางค์ที่สี่ของคำสี่พยางค์จะเหมือนกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสี่พยางค์จะแตกต่างกัน พบว่ามีจำนวน 1 หน่วยยรรย

ตารางที่ 6 ตัวอย่างการแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสามพยางค์และคำสี่พยางค์

หน่วยอรรถ	การใช้รูปแปรของคำศัพท์		
	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
96. กรรไกรตัดเล็บ	[tʰiː ⁶ tat ³ lep ⁷] ²	[tʰiː ⁶ tat ³ lep ⁷] ²	[tʰiː ⁶ tat ³ lep ⁷] ¹³
	[tʰeː ⁶ tat ³ lep ⁷] ⁵	[tʰeː ⁶ tat ³ lep ⁷] ⁶	-
	[beːt ⁴ tat ³ lep ⁷] ³	[beːt ⁴ tat ³ lep ⁷] ¹	-
	[beːt ⁴ kʰiːp ⁶ lep ⁷] ⁷	[beːt ⁴ kʰiːp ⁶ lep ⁷] ⁸	[beːt ⁴ kʰiːp ⁶ lep ⁷] ¹
	[miːt ⁶ kʰiːp ⁶ lep ⁷] ²	[miːt ⁶ kʰiːp ⁶ lep ⁷] ²	[miːt ⁶ kʰiːp ⁶ lep ⁷] ¹
	[tʰeː ⁶ kʰiːp ⁶ lep ⁷] ⁵	-	-
	-	[tʰiː ⁶ kʰiːp ⁶ lep ⁷] ⁴	[tʰiː ⁶ kʰiːp ⁶ lep ⁷] ²
	-	[miːt ⁶ tat ³ lep ⁷] ¹	[miːt ⁶ tat ³ lep ⁷] ⁴
	-	-	[kan ³ kraj ³ tat ³ lep ⁷] ³
	-	-	-

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าหน่วยอรรถ “กรรไกรตัดเล็บ” มีการใช้ 7 รูปแปร คือ [tʰiː⁶ tat³ lep⁷], [beːt⁴ tat³ lep⁷], [beːt⁴ kʰiːp⁶ lep⁷], [miːt⁶ kʰiːp⁶ lep⁷], [tʰiː⁶ kʰiːp⁶ lep⁷], [miːt⁶ tat³ lep⁷] และ [kan³ kraj³ tat³ lep⁷] ซึ่งรูปแปร [tʰiː⁶ tat³ lep⁷], [beːt⁴ kʰiːp⁶ lep⁷], [miːt⁶ kʰiːp⁶ lep⁷] เป็นคำศัพท์ภาษาไทยถิ่น ผู้พูดทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกัน ส่วนในผู้พูดระดับอายุที่ 3 เริ่มใช้รูปแปร [kan³ kraj³ tat³ lep⁷] ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน ทำให้เห็นว่าในอนาคต รูปแปร [tʰiː⁶ tat³ lep⁷], [miːt⁶ tat³ lep⁷] และ [kan³ kraj³ tat³ lep⁷] มีแนวโน้มการใช้เพิ่มขึ้น

1.2 การแปรส่วนกลางคำศัพท์ ได้แก่ คำศัพท์ที่เกิดการแปรในตำแหน่งเดียวกัน ส่วนพยางค์หน้าและพยางค์หลัง ที่ไม่มีการแปรจะเหมือนกันทั้งสองพยางค์ พบว่ามีจำนวน 1 หน่วยอรรถ

ตารางที่ 7 ตัวอย่างการแปรส่วนกลางคำศัพท์

หน่วยอรรถ	การใช้รูปแปรของคำศัพท์		
	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
154. น้ำตาลทราย	[naːm ⁷ pʰiŋ ² tsraːj ⁵] ²²	[naːm ⁷ pʰiŋ ² tsraːj ⁵] ²²	[naːm ⁷ pʰiŋ ² tsraːj ⁵] ⁸
	[naːm ⁷ taːn ³ tsraːj ⁵] ²	[naːm ⁷ taːn ³ tsraːj ⁵] ²	[naːm ⁷ taːn ³ tsraːj ⁵] ¹⁶

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าหน่วยอรรถ “น้ำตาลทราย” มีการใช้ 2 รูปแปร คือ [naːm⁷ pʰiŋ² tsraːj⁵] กับ [naːm⁷ taːn³ tsraːj⁵] ซึ่งผู้พูดทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกัน และผู้พูดระดับอายุที่ 1 กับ 2 ใช้รูปแปร [naːm⁷ pʰiŋ² tsraːj⁵] เป็นส่วนมาก ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยถิ่น ส่วนผู้พูดระดับอายุที่ 3 นิยมใช้รูปแปร [naːm⁷ taːn³ tsraːj⁵] ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน ทำให้เห็นว่าในอนาคตรูปแปร [naːm⁷ pʰiŋ² tsraːj⁵] มีแนวโน้มการใช้ลดลง ส่วนรูปแปร [naːm⁷ taːn³ tsraːj⁵] มีแนวโน้มการใช้เพิ่มขึ้น

1.3 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ ได้แก่ การใช้คำศัพท์แทนหน่วยยรรยงเดียวกัน โดยพยางค์หลังที่มีการแปรจะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์หน้าที่ไม่มีการแปรจะเป็นคำศัพท์เดียวกัน จากการวิเคราะห์สามารถแบ่งได้เป็น 9 กลุ่มย่อยดังนี้

1.3.1 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์ คือ พยางค์ที่สองของคำสองพยางค์จะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสองพยางค์จะเหมือนกัน พบว่ามีจำนวน 15 หน่วยยรรยง

ตารางที่ 8 ตัวอย่างการแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์

หน่วยยรรยง	การใช้รูปแปรของคำศัพท์		
	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
142. ขนมครก	[num ¹ bi:an ⁴] ¹⁷	[num ¹ bi:an ⁴] ³	-
	[num ¹ kʰrɔk ⁷] ⁷	[num ¹ kʰrɔk ⁷] ²¹	[num ¹ kʰrɔk ⁷] ²⁴

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าหน่วยยรรยง “ขนมครก” มีการใช้ 2 รูปแปร คือ [num¹ kʰrɔk⁷] กับ [num¹ bi:an⁴] รูปแปร [num¹ bi:an⁴] เป็นคำศัพท์ภาษาไทยถิ่น ปรากฏใช้กับผู้พูดระดับอายุที่ 1 กับ 2 ส่วนผู้รูปแปร [num¹ kʰrɔk⁷] ปรากฏใช้กับผู้พูดทั้งสามระดับอายุ และใช้มากในผู้พูดระดับอายุที่ 2 และ 3 ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน ทำให้เห็นว่าในอนาคตรูปแปร [num¹ bi:an⁴] มีแนวโน้มการใช้ลดลง ส่วนรูปแปร [num¹ kʰrɔk⁷] มีแนวโน้มการใช้เพิ่มขึ้น

1.3.2 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสามพยางค์ คือ พยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งและพยางค์ที่สองของคำสามพยางค์จะเหมือนกัน หรือพยางค์ที่สองและพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสามพยางค์จะเหมือนกัน พบว่ามีจำนวน 2 หน่วยยรรยง

ตารางที่ 9 ตัวอย่างการแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสามพยางค์

หน่วยยรรยง	การใช้รูปแปรของคำศัพท์		
	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
52. กล้วยตานี	[klu:aj ⁴ pʰaŋ ⁵ la:⁵] ¹⁶	[klu:aj ⁴ pʰaŋ ⁵ la:⁵] ¹	-
	[klu:aj ⁴ ta:³ ni:⁵] ⁸	[klu:aj ⁴ ta:³ ni:⁵] ¹³	[klu:aj ⁴ ta:³ ni:⁵] ²⁴

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่าหน่วยยรรยง “กล้วยตานี” มีการใช้ 2 รูปแปร คือ [klu:aj⁴ ta:³ ni:⁵] กับ [klu:aj⁴ pʰaŋ⁵ la:⁵] รูปแปร [klu:aj⁴ pʰaŋ⁵ la:⁵] เป็นคำศัพท์ภาษาไทยถิ่น จะใช้กับผู้พูดระดับอายุที่ 1 กับ 2 ส่วนรูปแปร [klu:aj⁴ ta:³ ni:⁵] จะใช้กับผู้พูดทั้งสามระดับอายุ และใช้มากในผู้พูดระดับอายุที่ 2 และ 3 ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน ทำให้เห็นว่าอนาคตรูปแปร [klu:aj⁴ pʰaŋ⁵ la:⁵] มีแนวโน้มการใช้ลดลง ส่วนรูปแปร [klu:aj⁴ ta:³ ni:⁵] มีแนวโน้มการใช้เพิ่มขึ้น

1.3.3 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์ คือ คำหนึ่งพยางค์กับคำพยางค์ที่หนึ่งของคำสองพยางค์จะเหมือนกัน ส่วนพยางค์ที่สองของคำสองพยางค์จะแตกต่างกัน พบว่ามีจำนวน 4 หน่วยยรรยง

ตารางที่ 10 ตัวอย่างการแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์

หน่วยยรรย	การใช้รูปแปรของคำศัพท์		
	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
234. ผี	[fi: ¹] ³	[fi: ¹] ¹²	[fi: ¹] ²⁴
	[k ^h wi: ¹] ⁸	[k ^h wi: ¹] ²	-
	[fi: ¹ c ^h e: ⁶] ⁴	[fi: ¹ c ^h e: ⁶] ⁶	-
	[k ^h wi: ¹ c ^h e: ⁶] ⁹	[k ^h wi: ¹ c ^h e: ⁶] ⁴	-

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าหน่วยยรรย “ผี” มีการใช้ 2 รูปแปร คือ [fi:¹] กับ [fi:¹c^he:⁶] ผู้พูดระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้รูปแปร [k^hwi:¹] กับ [k^hwi:¹c^he:⁶] ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยถิ่น ที่มีการออกเสียง [f] เป็น [k^hw] ส่วนผู้พูดระดับอายุที่ 3 นิยมใช้รูปแปร [fi:¹] ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน ทำให้เห็นว่าอนาคตรูปแปร [fi:¹] มีแนวโน้มการใช้เพิ่มขึ้น

1.3.4 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสามพยางค์ คือ พยางค์ที่สองของคำสองพยางค์ กับพยางค์ที่สองและพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสองพยางค์กับคำสามพยางค์จะเหมือนกัน หรือพยางค์ที่หนึ่งกับพยางค์ที่สองของคำสองพยางค์ และพยางค์ที่หนึ่งกับพยางค์ที่สองของคำสามพยางค์จะเหมือนกัน ส่วนพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะแตกต่างกัน พบว่ามีจำนวน 19 หน่วยยรรย

ตารางที่ 11 ตัวอย่างการแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสามพยางค์

หน่วยยรรย	การใช้รูปแปรของคำศัพท์		
	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
269. หมอต้าแย	[mo: ¹ ba:n ⁴] ¹	-	-
	[mo: ¹ dan ⁴] ¹⁸	[mo: ¹ dan ⁴] ¹³	-
	[mo: ¹ tam ³ je: ⁵] ⁵	[mo: ¹ tam ³ je: ⁵] ¹¹	[mo: ¹ tam ³ je: ⁵] ²⁴

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าหน่วยยรรย “หมอต้าแย” มีการใช้ 3 รูปแปร คือ [mo:¹ tam³ je:⁵], [mo:¹ dan⁴] และ [mo:¹ ba:n⁴] ผู้พูดระดับอายุที่ 1 กับ 2 นิยมใช้รูปแปร [mo:¹ dan⁴] ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยถิ่น ส่วนผู้พูดระดับอายุที่ 3 ใช้รูปแปร [mo:¹ tam³ je:⁵] ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน ทำให้เห็นว่าในอนาคตรูปแปร [mo:¹ ba:n⁴] มีแนวโน้มเลิกใช้ ส่วนรูปแปร [mo:¹ dan⁴] มีแนวโน้มการใช้ลดลง และรูปแปร [mo:¹ tam³ je:⁵] มีแนวโน้มการใช้เพิ่มขึ้น

1.3.5 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสี่พยางค์ คือ พยางค์ที่สองของคำสองพยางค์ กับพยางค์ที่สอง พยางค์ที่สาม และพยางค์ที่สี่ของคำสี่พยางค์จะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสองพยางค์กับคำสี่พยางค์จะเหมือนกัน พบว่ามีจำนวน 1 หน่วยยรรย

ตารางที่ 12 ตัวอย่างการแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสี่พยางค์

หน่วยยรรย	การใช้รูปแปรของคำศัพท์		
	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
141. ขนมกรวย	[num ¹ kru:aj ³] ⁷	[num ¹ kru:aj ³] ²²	[num ¹ kru:aj ³] ¹²
	-	-	[nom ¹ kru:aj ³] ⁵
	[num ¹ tru:aj ³] ¹⁷	[num ¹ tru:aj ³] ²	-
	-	-	[num ¹ ha:ŋ ¹ ciŋ ⁴ cɔk ³] ⁷

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่าหน่วยยรรย “ขนมกรวย” มีการใช้ 2 รูปแปร คือ [num¹ kru:aj³] กับ [num¹ ha:ŋ¹ciŋ⁴ cɔk³] ผู้พูดทั้งสามระดับอายุนิยมใช้รูปแปร [num¹ kru:aj³] ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน แต่ผู้พูดระดับอายุที่ 1 กับ 2 จะออกเสียงคำว่า [kru:aj³] เป็น [tru:aj³] ส่วนรูปแปร [num¹ ha:ŋ¹ciŋ⁴ cɔk³] เป็นคำศัพท์ใหม่ที่เริ่มใช้กับผู้พูดระดับอายุที่ 3 ทำให้เห็นว่าในอนาคตรูปแปร [num¹ ha:ŋ¹ciŋ⁴ cɔk³] มีแนวโน้มการใช้เพิ่มขึ้น

1.3.6 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสามพยางค์และคำสี่พยางค์คือ พยางค์ที่สองและพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์กับพยางค์ที่สอง พยางค์ที่สาม และพยางค์ที่สี่ของคำสี่พยางค์จะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสามพยางค์กับคำสี่พยางค์จะเหมือนกัน หรือพยางค์ที่หนึ่งกับพยางค์ที่สองของคำสามพยางค์ และพยางค์ที่หนึ่ง พยางค์ที่สอง หรือพยางค์ที่สามของคำสี่พยางค์จะเหมือนกัน ส่วนพยางค์ที่สี่ของคำสี่พยางค์จะแตกต่างกัน พบว่ามีจำนวน 2 หน่วยยรรย

ตารางที่ 13 ตัวอย่างการแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสี่พยางค์

หน่วยยรรย	การใช้รูปแปรของคำศัพท์		
	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
175. ปลาจะละเม็ด	[pla: ³ ca ² la ² met ⁷] ³	[pla: ³ ca ² la ² met ⁷] ⁸	[pla: ³ ca ² la ² met ⁷] ¹⁶
	[pla: ³ ca: ³ la ² met ⁷] ⁸	[pla: ³ ca: ³ la ² met ⁷] ¹⁵	[pla: ³ ca: ³ la ² met ⁷] ⁸
	[pla: ³ baw ³ wan ⁵] ¹³	-	-
	-	[pla: ³ baj ³ po: ³] ¹	-

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่าหน่วยยรรย “ปลาจะละเม็ด” มีการใช้ 3 รูปแปร คือ [pla:³ ca² la² met⁷], [pla:³ baw³ wan⁵] และ [pla:³ baj³ po:³] ในผู้พูดระดับอายุที่ 1 ใช้รูปแปร [pla:³ baw³ wan⁵] เป็นส่วนมาก ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยถิ่น ส่วนผู้พูดระดับอายุที่ 2 ใช้รูปแปร [pla:³ ca:³ la² met⁷] และผู้พูดระดับอายุที่ 3 ใช้รูปแปร [pla:³ ca² la² met⁷] ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน ทำให้เห็นว่าในอนาคตรูปแปร [pla:³ baw³ wan⁵] และ [pla:³ baj³ po:³] มีแนวโน้มเลิกใช้ ส่วนรูปแปร [pla:³ ca² la² met⁷] มีแนวโน้มการใช้เพิ่มขึ้น

1.3.7 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์ คำสองพยางค์ และคำสามพยางค์ คือ คำหนึ่งพยางค์กับคำพยางค์ที่หนึ่งของคำสองพยางค์ และคำสามพยางค์จะเหมือนกัน ส่วนพยางค์ที่สองของคำสองพยางค์และพยางค์ที่สองกับพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะแตกต่างกัน หรือพยางค์ที่หนึ่งกับพยางค์ที่สองของคำสองพยางค์และพยางค์ที่หนึ่งกับพยางค์ที่สองของคำสามพยางค์อาจจะเหมือนกันก็ได้ พบว่ามีจำนวน 1 หน่วยยรรย

ตารางที่ 14 ตัวอย่างการแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์ คำสองพยางค์ และคำสามพยางค์

หน่วยอรรถ	การใช้รูปแปรของคำศัพท์		
	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
245. ปืมน้ำมัน	[pam ⁴] ²⁴	[pam ⁴] ²³	[pam ⁴] ²⁰
	-	[pam ⁴ man ⁵] ¹	[pam ⁴ man ⁵] ¹
	-	-	[pam ⁴ na:m ⁷ man ⁵] ³

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่าหน่วยอรรถ “ปืมน้ำมัน” มีการใช้ 3 รูปแปร คือ [pam⁴] , [pam⁴ man⁵] และ [pam⁴ na:m⁷ man⁵] รูปแปรที่ผู้พูดทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันคือ [pam⁴] ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยถิ่น และผู้พูดระดับอายุที่ 3 เริ่มใช้ [pam⁴ na:m⁷ man⁵] ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน ทำให้เห็นว่าในอนาคตรูปแปร [pam⁴] มีแนวโน้มการใช้ลดลง ส่วนรูปแปร [pam⁴ na:m⁷ man⁵] มีแนวโน้มการใช้เพิ่มขึ้น

1.3.8 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์ คำสามพยางค์ และคำสี่พยางค์คือ พยางค์ที่สองของคำสองพยางค์กับพยางค์ที่สองและพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์ และพยางค์ที่สอง พยางค์ที่สาม และพยางค์ที่สี่ของคำสี่พยางค์จะแตกต่างกัน หรือพยางค์ที่หนึ่งกับพยางค์ที่สองของคำสองพยางค์และพยางค์ที่หนึ่งกับพยางค์ที่สองของคำสามพยางค์จะเหมือนกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสองพยางค์ คำสามพยางค์ และคำสี่พยางค์จะเหมือนกัน พบว่ามีจำนวน 4 หน่วยอรรถ

ตารางที่ 15 ตัวอย่างการแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์ คำสามพยางค์ และคำสี่พยางค์

หน่วยอรรถ	การใช้รูปแปรของคำศัพท์		
	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
135. เสื่อคอกกระเช้า	-	-	[si:a ² bo:j ⁴]
	[si:a ² bo:j ⁴] ¹⁶	[si:a ² bo:j ⁴] ¹⁰	[si:a ² bo:j ⁴] ²
	[si:a ² me: ⁶ kaj ³] ⁶	[si:a ² me: ⁶ kaj ³] ¹⁴	[si:a ² me: ⁶ kaj ³] ¹²
	[si:a ² kʰoʔ ⁷ me: ⁶ kaj ³] ¹	-	-
	[si:a ² puɯ ⁴ he:ŋ ²] ¹	-	-
	-	-	[si:a ² kʰo: ⁵ kraʔ ³ cʰa:w ⁷] ⁹

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่าหน่วยอรรถ “เสื่อคอกกระเช้า” มีการใช้ 5 รูปแปร คือ [si:a² bo:j⁴] , [si:a² me:⁶ kaj³] , [si:a² kʰoʔ⁷ me:⁶ kaj³] , [si:a² puɯ⁴ he:ŋ²] และ [si:a² kʰo:⁵ kraʔ³ cʰa:w⁷] ผู้พูดระดับอายุที่ 1 ใช้รูปแปร [si:a² bo:j⁴] เป็นส่วนมาก ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยถิ่น ส่วนผู้พูดระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้รูปแปร [si:a² me:⁶ kaj³] เป็นส่วนมาก และผู้พูดระดับอายุที่ 3 เริ่มใช้รูปแปร [si:a² kʰo:⁵ kraʔ³ cʰa:w⁷] ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน ทำให้เห็นว่าในอนาคตรูปแปร [si:a² bo:j⁴]² มีแนวโน้มการใช้ลดลง ส่วนรูปแปร [si:a² kʰo:⁵ kraʔ³ cʰa:w⁷] มีแนวโน้มการใช้เพิ่มขึ้น

1.3.9 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสามพยางค์ คำสี่พยางค์ และคำห้าพยางค์ คือ พยางค์ที่สอง พยางค์ที่สามของคำสามพยางค์กับพยางค์ที่สอง พยางค์ที่สาม และพยางค์ที่สี่ของคำสี่พยางค์ และพยางค์ที่สอง พยางค์ที่

สาม พยางค์ที่สี่ และพยางค์ที่ห้าของคำห้าพยางค์จะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสามพยางค์ คำสี่พยางค์ และคำห้าพยางค์จะเหมือนกัน พบว่ามีจำนวน 1 หน่วยย่อย

ตารางที่ 16 ตัวอย่างการแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสามพยางค์ คำสี่พยางค์ และคำห้าพยางค์

หน่วยย่อย	การใช้รูปแปรของคำศัพท์		
	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
57. ชมพู	[^h um ⁵ p ^h o: ⁶ <u>na:m⁷ k^ha:ŋ⁷</u>] ¹⁶	[^h um ⁵ p ^h o: ⁶ <u>na:m⁷ k^ha:ŋ⁷</u>] ¹¹	[^h um ⁵ p ^h o: ⁶ <u>na:m⁷ k^ha:ŋ⁷</u>] ⁷
พลาสติก	-	-	[^h om ⁵ p ^h o: ⁶ <u>na:m⁷ k^ha:ŋ⁷</u>] ²
	[^h um ⁵ p ^h o: ⁶ <u>de:ŋ³</u>] ⁴	[^h um ⁵ p ^h o: ⁶ <u>de:ŋ³</u>] ⁹	[^h um ⁵ p ^h o: ⁶ <u>de:ŋ³</u>] ⁸
	-	[^h om ⁵ p ^h o: ⁶ <u>de:ŋ³</u>] ¹	[^h om ⁵ p ^h o: ⁶ <u>de:ŋ³</u>] ⁴
	[^h um ⁵ p ^h o: ⁶ <u>ja:⁶ wan¹</u>] ²	[^h um ⁵ p ^h o: ⁶ <u>ja:⁶ wan¹</u>] ³	-
	-	-	[^h um ⁵ p ^h o: ⁶ <u>p^ha:t⁶ tik³</u>] ¹
	-	-	[^h om ⁵ p ^h o: ⁶ <u>p^ha:t⁶ sa² tik³</u>] ²

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่าหน่วยย่อย “ชมพูพลาสติก” มีการใช้ 5 รูปแปร คือ [^hum⁵ p^ho:⁶ na:m⁷ k^ha:ŋ⁷], [^hum⁵ p^ho:⁶ de:ŋ³], [^hum⁵ p^ho:⁶ ja:⁶ wan¹], [^hum⁵ p^ho:⁶ p^ha:t⁶ tik³] และ [^hom⁵ p^ho:⁶ p^ha:t⁶ sa² tik³] รูปแปรที่ผู้พูดทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันคือ [^hum⁵ p^ho:⁶ na:m⁷ k^ha:ŋ⁷] กับ [^hum⁵ p^ho:⁶ de:ŋ³] ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยถิ่น และผู้พูดระดับอายุที่ 3 เริ่มใช้รูปแปร [^hom⁵ p^ho:⁶ p^ha:t⁶ sa² tik³] ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน ทำให้เห็นว่าในอนาคตรูปแปร [^hum⁵ p^ho:⁶ na:m⁷ k^ha:ŋ⁷] มีแนวโน้มการใช้ลดลง ส่วนรูปแปร [^hum⁵ p^ho:⁶ de:ŋ³] และ [^hom⁵ p^ho:⁶ p^ha:t⁶ sa² tik³] มีแนวโน้มการใช้เพิ่มขึ้น

1.4 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ การแปรส่วนกลางคำศัพท์ หรือการแปรส่วนหลังคำศัพท์ ได้แก่ การใช้คำศัพท์แทนหน่วยย่อยเดียวกัน ซึ่งคำศัพท์เหล่านั้นอาจมีจำนวนพยางค์ที่เท่ากันหรือไม่เท่ากันก็ได้ คำศัพท์เหล่านั้นจะมีจำนวนพยางค์ที่เท่ากันหรือไม่ก็ได้ โดยส่วนที่เหมือนกันหนึ่งพยางค์หรือมากกว่า 1 พยางค์และเกิดการแปรคำศัพท์มากกว่า 1 ส่วน อาจเป็นการแปรส่วนหน้าคำศัพท์ การแปรส่วนกลางคำศัพท์ หรือการแปรส่วนหลังคำศัพท์ พบว่ามีจำนวน 25 หน่วยย่อย

ตารางที่ 17 ตัวอย่างการแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสามพยางค์ คำสี่พยางค์ และคำห้าพยางค์

หน่วยย่อย	การใช้รูปแปรของคำศัพท์		
	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
222. กำปั่น	[mat ¹] ⁸	[mat ¹] ⁷	[mat ¹] ²
	[<u>kam</u> ³ mat ¹] ¹¹	[<u>kam</u> ³ mat ¹] ¹⁰	[<u>kam</u> ³ mat ¹] ⁷
	[<u>hu:a</u> ¹ mat ¹] ³	[<u>hu:a</u> ¹ mat ¹] ¹	[<u>hu:a</u> ¹ mat ¹] ¹
	[kam ³ <u>pan</u> ⁴] ²	[kam ³ <u>pan</u> ⁴] ⁵	[kam ³ <u>pan</u> ⁴] ⁹
	-	[kam ³ <u>mi</u> ⁵] ¹	[kam ³ <u>mi</u> ⁵] ⁵

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่าหน่วยอรรถ “กำปั้น” มีการแปรของหน่วยอรรถ 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง การแปรศัพท์ส่วนหน้าศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์ และส่วนที่สอง การแปรศัพท์ส่วนหลังในคำสองพยางค์ ซึ่งมีการใช้ 5 รูปแปร คือ [mat¹], [kam³ mat¹], [hu:a¹ mat¹], [kam³ pan⁴] และ [kam³ mi:⁵] ผู้พูดระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้รูปแปร [mat¹] กับ [kam³ mat¹] เป็นส่วนมาก ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยถิ่น ส่วนผู้พูดระดับอายุที่ 3 ใช้รูปแปร [kam³ pan⁴] เป็นส่วนมาก ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน ทำให้เห็นว่าในอนาคตรูปแปร [mat¹], [kam³ mat¹] และ [hu:a¹ mat¹] มีแนวโน้มการใช้ลดลง ส่วนรูปแปร [kam³ pan⁴] และ [kam³ mi:⁵] มีแนวโน้มการใช้เพิ่มขึ้น

2. การแปรคำศัพท์ทุกส่วน

การแปรคำศัพท์ทุกส่วน ได้แก่ การใช้คำศัพท์แทนหน่วยอรรถเดียวกัน ซึ่งคำศัพท์เหล่านั้นจะต้องแตกต่างกันทุกพยางค์ อาจมีจำนวนพยางค์ที่เท่ากันหรือไม่เท่ากันก็ได้ แต่มีความแตกต่างกันทั้งพยางค์และพยางค์ที่เหมือนกันสลับที่กันได้ ไม่เกิดการแปรศัพท์ในตำแหน่งเดียวกัน พบว่ามีจำนวน 165 หน่วยอรรถ

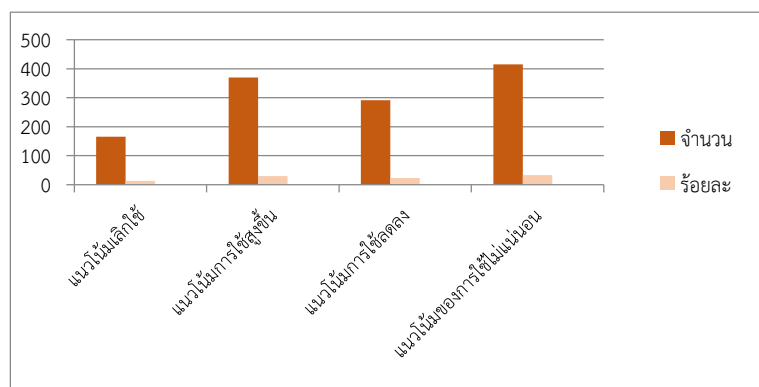
ตารางที่ 18 ตัวอย่างการแปรคำศัพท์ทุกส่วน

หน่วยอรรถ	การใช้รูปแปรของคำศัพท์		
	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
86. มะละกอ	[klu:aj ⁴ la: ¹] ²³	[klu:aj ⁴ la: ¹] ¹⁹	[klu:aj ⁴ la: ¹] ⁹
	[lo: ⁵ ko: ³] ¹	[lo: ⁵ ko: ³] ⁵	[lo: ⁵ ko: ³] ¹
	-	-	[ma ²⁷ la ²⁷ ko: ³] ¹⁴

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่าหน่วยอรรถ “มะละกอ” มีการใช้ 3 รูปแปร คือ [klu:aj⁴ la:¹] , [lo:⁵ ko:³] และ [ma²⁷ la²⁷ ko:³] รูปแปรที่ผู้พูดทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันคือ [klu:aj⁴ la:¹] กับ [lo:⁵ ko:³] ผู้พูดระดับอายุที่ 1 และ 2 นิยมใช้รูปแปร [klu:aj⁴ la:¹] ซึ่งเป็นภาษาไทยถิ่น ส่วนผู้พูดระดับอายุที่ 3 ใช้รูปแปร [ma²⁷ la²⁷ ko:³] ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน ทำให้เห็นว่าในอนาคตรูปแปร [klu:aj⁴ la:¹] มีแนวโน้มการใช้ลดลง ส่วนรูปแปร [ma²⁷ la²⁷ ko:³] มีแนวโน้มการใช้เพิ่มขึ้น และรูปแปร [lo:⁵ ko:³] มีแนวโน้มการใช้ไม่แน่นอน

การศึกษาการแปรคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดสามระดับอายุในตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในอดีต ปัจจุบัน และรวมไปถึงแนวโน้มการใช้คำศัพท์ที่จะใช้ในอนาคตกด้วย ซึ่งแบ่งเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. รูปแปรของคำศัพท์ที่มีแนวโน้มเลิกใช้ เป็นคำศัพท์ที่ปรากฏการใช้ในผู้พูดระดับอายุที่ 1 เพียงระดับเดียว
2. รูปแปรของคำศัพท์ที่มีแนวโน้มการใช้สูงขึ้น เป็นคำศัพท์ที่ปรากฏการใช้ในผู้พูดระดับอายุที่ 3 มากที่สุด แล้วมีความถี่การใช้รูปแปรของคำศัพท์ลดลงในผู้พูดระดับอายุที่ 2 และผู้พูดระดับอายุที่ 1 ตามลำดับ
3. รูปแปรของคำศัพท์ที่มีแนวโน้มของการใช้ลดลง เป็นคำศัพท์ที่ปรากฏการใช้ในผู้พูดระดับอายุที่ 1 มากที่สุด แล้วมีความถี่การใช้รูปแปรของคำศัพท์ลดลงในผู้พูดระดับอายุที่ 2 และผู้พูดระดับอายุที่ 3 ตามลำดับ
4. รูปแปรของคำศัพท์ที่มีแนวโน้มของการใช้ไม่แน่นอน เป็นคำศัพท์ที่ปรากฏการใช้ในผู้พูดระดับอายุที่ 2 มากที่สุด แล้วมีความถี่การใช้รูปแปรของคำศัพท์ลดลงในผู้พูดระดับอายุที่ 1 และผู้พูดระดับอายุที่ 3 หรือเป็นคำศัพท์ที่ปรากฏการใช้ในผู้พูดระดับอายุที่ 2 น้อยที่สุด แล้วมีความถี่การใช้คำศัพท์เพิ่มขึ้นในผู้พูดระดับอายุที่ 1 และผู้พูดระดับอายุที่ 3 หรือในกรณีที่ปรากฏการใช้คำศัพท์เฉพาะผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 หรือระดับอายุที่ 3 เพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น ซึ่งสามารถสรุปให้เห็นดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 1 แสดงแนวโน้มการใช้รูปแปรคำศัพท์

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยการแปรคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดสามระดับอายุ ในตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา สรุปผลได้ดังนี้

การศึกษาการแปรของคำศัพท์ ทำให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ที่ใช้ในตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา สำหรับการแปรคำศัพท์ที่ปรากฏมากที่สุด คือ การแปรคำศัพท์ทุกส่วน รองลงมา คือ การแปรส่วนหลังคำศัพท์ การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ การแปรส่วนกลางคำศัพท์ หรือการแปรส่วนหลังคำศัพท์ การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ และการแปรส่วนกลางคำศัพท์ ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ระหว่างผู้พูดทั้ง 3 ระดับอายุ แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ที่ใช้ในตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ระดับช่วงอายุที่ต่างกันทำให้ภาษาที่ใช้แตกต่างกันด้วย ดังนั้นจะเห็นได้ว่า อายุเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลง

การแปรคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดสามระดับอายุ ในตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา จากการศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลงของภาษาเห็นได้ชัดเจนในผู้พูดระดับอายุที่ 2 และผู้พูดระดับอายุที่ 3 เนื่องจากมีการเริ่มใช้คำใหม่เกิดขึ้น ทำให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ ส่วนการใช้คำศัพท์เดิมในผู้พูดช่วงระดับอายุที่ 1 ผู้พูดระดับอายุที่ 2 มีการใช้มากที่สุด และผู้พูดระดับอายุที่ 3 มีการใช้คำศัพท์เดิมน้อยที่สุด แต่ยังมีการใช้คำศัพท์เดิมมากกว่าคำศัพท์อื่น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ที่ยังมีการใช้ภาษาดั้งเดิมอยู่ บางคำศัพท์จะใช้ในผู้พูดระดับอายุที่ 2 และผู้พูดระดับอายุที่ 3 ซึ่งทำให้เห็นว่าภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลง หรือบางคำศัพท์นั้นจะใช้เฉพาะในผู้พูดระดับอายุที่ 2 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีการใช้ภาษาที่ไม่แน่นอน และบางคำศัพท์ไม่ปรากฏการใช้ในผู้พูดระดับอายุที่ 2 แต่ปรากฏการใช้ในผู้พูดระดับอายุที่ 1 และผู้พูดระดับอายุที่ 3 ทำให้เห็นว่าคำศัพท์นั้นเป็นคำศัพท์ดั้งเดิม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้พูดระดับอายุที่ 3 บางคนอาศัยอยู่กับคนเฒ่าคนแก่ ทำให้ภาษาที่พูดในชีวิตประจำวันมีการใช้ภาษาดั้งเดิมด้วยเช่นกัน ซึ่งถือว่าคำเหล่านี้มีการใช้ที่ไม่แน่นอน อาจจะมีการใช้ต่อไปในอนาคตหรืออาจจะเลิกใช้ในอนาคตก็ได้

ปัจจัยทางสังคม ถือเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะปัจจัยด้านอายุของผู้พูด ที่ทำให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงการใช้ภาษาของคนในตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา ได้อย่างชัดเจน นอกจากปัจจัยด้านอายุแล้ว ปัจจัยด้านถิ่นที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา ด้านเพศ และชาติพันธุ์ ก็ทำให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลงได้เช่นกัน

เมื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยนี้กับผลการวิจัยของอ้อณา ปลอดแก้ว [3] เรื่องการเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ระหว่างผู้พูด 3 ระดับอายุ อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏว่าการแปรด้านคำศัพท์มีความสอดคล้องกัน คือ ในผู้พูดระดับอายุที่ 1 และ 2 มีการใช้คำศัพท์เดิมมากที่สุด และใช้คำศัพท์อื่นน้อยลงตามลำดับ ซึ่งต่างจากผู้พูดระดับอายุที่ 3 ซึ่งมีการใช้คำศัพท์เดิมน้อยที่สุด และแนวโน้มการใช้คำศัพท์จะสอดคล้องกับงานวิจัยของอนงค์นาฏ บุญแก้ววรรณ [10] เรื่องวิเคราะห์การใช้ศัพท์และการแปรของภาษาไทยถิ่นใต้ในบุคคลสามระดับอายุ : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตพื้นที่ลุ่มน้ำ

ปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าในผู้พูดระดับอายุที่ 3 มีการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์มากที่สุด และในผู้พูดระดับอายุที่ 2 มีการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์มากเช่นกันรองจากผู้พูดระดับอายุที่ 3

เอกสารอ้างอิง

- [1] ปราณี กุลละวณิช และคณะ. (2540). **ภาษาทัศนฯ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [2] อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2541). **ภาษาศาสตร์สังคม**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [3] อชันา ปลอดแก้ว. (2551). **การเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ระหว่างผู้พูด 3 ระดับอายุ อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- [4] จุฑาภา เทพวรรณ. (2555). **การแปรและการอ้างคำศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุที่ใช้ในชุมชนเขา พระนารายณ์ ตำบลเหล อำเภอกะปง จังหวัดพังงา**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- [5] องค์การบริหารส่วนตำบลพิจิตร. (2562). **ข้อมูลพื้นฐานตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา**. สงขลา : องค์การบริหารส่วนตำบลพิจิตร.
- [6] สุภาพ ขวัญฤทธิ์. (2530). **ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดสงขลา**. ปริญญาโท. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- [7] ฉันทส ทองช่วย. (2534). **ภาษาและอักษรถิ่น (เน้นภาคใต้)**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- [8] ชนกพร อังศุวิริยะ. (2546). **การศึกษาคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดในเขตเมือง ชานเมือง และชนบท ของอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา**. ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- [9] รังสิตา สุวรรณมุสิก. (2547). **การแปรของคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในผู้พูดสามระดับอายุ**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- [10] อนงค์นาฏ บุญแก้ววรรณ. (2545). **วิเคราะห์การใช้ศัพท์และการแปรของภาษาไทยถิ่นใต้ในบุคคลสามระดับอายุ : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช**. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

การใช้ภาษาในเพลงของเกทสโนวา

Language Usage in Getsunova's Songs

สุรณญา ยอดพิจิตร^{1*} จริญญา ธรรมโชโต² และประภัสสร ภัทรนาวิก³

Suranya Yotpijit^{1*} Jarinya Thammachoto² and Prapassorn Phatharanavik³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ภาษาและการใช้โวหารภาพพจน์ในเพลงของเกทสโนวา จำนวน 27 เพลง จากอัลบั้มเพลง 5 อัลบั้ม ผลการศึกษาพบว่าการใช้คำมีลักษณะดังนี้ มีการใช้การซ้ำ ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 ลักษณะ คือการซ้ำส่วนของข้อความ การซ้ำส่วนกลางของข้อความ และการซ้ำส่วนท้ายของข้อความ มีการใช้คำซ้อน การใช้คำเลียนเสียงพูด การใช้คำสัมผัส และการใช้คำภาษาต่างประเทศ ด้านภาพพจน์พบว่ามีการใช้ภาพพจน์ทั้งหมด 4 ลักษณะ ดังนี้ การใช้อุปมา การใช้อุปลักษณ์ การใช้ปฏิพจน์ และการใช้ปฏิพจน์ การใช้ภาษาที่โดดเด่นถือเป็นเอกลักษณ์ของเพลงของเกทสโนวาได้แก่ การใช้ปฏิพจน์เพื่อสื่อความหมายที่ขัดแย้งกัน ผ่านเนื้อเพลงที่เน้นเรื่องราวของความผิดหวังในความรัก ช่วยสร้างความน่าสนใจให้กับเนื้อเพลงยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การใช้ภาษา ภาพพจน์ เกทสโนวา

Abstract

This research article aimed at examining language usage and figurative language in Getsunova's songs. Here, 27 songs from 5 albums were studied. The results revealed that regarding the language usage, 3 types of repetition were found: repetition at the beginning of a sentence, repetition in the middle of a sentence, and repetition at the end of a sentence. Moreover, the songs also included elaborate expressions, words imitating voices, rhyme, and foreign loanwords. Concerning the figurative language, 4 characteristics were found: similes, metaphors, paradox, and rhetorical questions. The use of paradox was considered to make Getsunova's songs prominent and unique. Such a paradox conveyed counterfactual meanings, emphasizing disappointment in love. This clearly made the songs interesting.

Keywords: language usage, figurative language, Getsunova

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² อ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ ผศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

* Corresponding author: E-mail address: fern.13401997@gmail.com

บทนำ

เพลงเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่ง ที่เป็นผลงานทางศิลปะอันเกิดจากการสร้างสรรค์ทางความคิดของมนุษย์ เพื่อเป็นสื่อในการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด โดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือ ใช้เสียงดนตรีเป็นส่วนประกอบ ช่วยให้เกิดความไพเราะ ความรื่นเริง ความสนุกสนาน ความอึกทึก ความเศร้า หรือจรรโลงใจ เพลงจึงมีบทบาทและคุณค่าต่อสังคมเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้บทเพลงยังเป็นวรรณกรรมสร้างสรรค์ของมนุษย์ที่สร้างขึ้นมาเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด และทัศนคติจากผู้ประพันธ์ให้ผู้ฟังได้รับทราบ โดยใช้คำร้องบรรยายเรื่องราวและความนึกคิดต่าง ๆ ใช้จังหวะ ทำนอง ดนตรี เสริมบรรยากาศด้านอารมณ์และความรู้สึกสนุกสนาน รื่นเริง ปลอดภัย หรือให้กำลังใจแก่เพื่อนมนุษย์ ดังที่บุญยงค์ เกศเทศ กล่าวไว้ว่า

เพลงเป็นวรรณกรรมที่มีสาระประเภทหนึ่งของวรรณกรรมไทยที่เข้าถึงประชาชนได้ดีกว่าวรรณกรรมประเภทอื่นๆ และนับว่าวรรณกรรมเพลงก็ยังมีบทบาทมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะผู้แต่งพยายามหยิบยกปัญหาความเป็นอยู่ของคนทุกระดับทั้งที่เป็นเรื่องเศรษฐกิจ สังคม การประกอบอาชีพ ออกมาตีแผ่อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ฟังก็จดจำได้ง่าย เพราะมีเสียงดนตรีประกอบทำให้เกิดความสนุกสนานไม่เคร่งเครียดกับชีวิตความเป็นอยู่ประจำวัน กล่าวได้ว่า วรรณกรรมเพลงกำลังได้รับความนิยมและมีบทบาทมากขึ้นตามลำดับ [1]

ดังนั้นเพลงจึงเป็นสิ่งที่คนชื่นชอบและฟังในทุก ๆ เวลา เพลงมีมากมายหลายประเภทและยังเหมาะกับทุก ๆ วัย ซึ่งมีทั้งเพลงของเด็กเล็ก ๆ เช่น เพลง ก ไก่ เป็นต้น เพลงมีหลายอารมณ์ ไม่ว่าจะเป็นอารมณ์สนุก อารมณ์เศร้า ออกหัก เป็นต้น และเพลงนั้นก็ยังมีศิลปินที่ร้องมากมายหลากหลายคน ซึ่งแต่ละศิลปินก็มีสไตล์ไม่เหมือนกัน บางคนเน้นอารมณ์สนุกสนาน บางคนก็เน้นอารมณ์เศร้า แล้วแต่ความถนัดของแต่ละคนว่าเขาสามารถถ่ายทอดอารมณ์ไหนดีกว่ากัน ซึ่งก็มีศิลปินอยู่หนึ่งท่านที่สามารถถ่ายทอดอารมณ์ของเพลงและมีสไตล์การตั้งชื่อเพลงที่น่าสนใจคือ เกทลีโนวา

เพลงทุกเพลงจะต้องมีการใช้คำและโวหารภาพพจน์เพื่อให้เพลงเกิดจินตภาพ เกิดความไพเราะ มีการเล่นคำซ้ำคำ มีการใช้คำซ้อน ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีการใช้โวหารภาพพจน์ต่าง ๆ เช่น การเปรียบเทียบความรักกับสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้เพลงมีความหมายลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ซึ่งเพลงของเกทลีโนวาเป็นเพลงที่เกี่ยวกับเรื่องราวของความรักเป็นส่วนใหญ่จึงจะพบการใช้โวหารเปรียบเทียบเป็นจำนวนมากโดยวงเกทลีโนวามีประวัติความเป็นมาหลายครั้งคือ เกทลีโนวา เป็นวงดนตรีจากค่ายไวท์มิวสิก ในเครือจีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ มีเพลงสร้างชื่อและเป็นที่รู้จักคือ "ไกลแค่ไหน คือ ไกล" โดยมีแนวเพลงป๊อป ร็อก ที่ผสมผสานแนวดนตรีโฟล์คพังค์และบริดจ์ ป๊อปด้วย โดยมีสมาชิกดังต่อไปนี้ นักร้องนำคือ เนม-ปราการ ไรวา ทายาทของเจ้าของบริษัทร้านอาหาร S&P และอดีตศิลปินเดี่ยวจากค่าย จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ ได้ชักชวนเพื่อน ๆ ที่เรียนอยู่ที่ประเทศอังกฤษด้วยกันตั้งวงดนตรีขึ้นมา ซึ่งมี นาที โอสุกานะเคราะห์ และ ปณต คุณประเสริฐ เป็นมือกีตาร์ และต่อมา ปณตได้ชักชวนเพื่อนของเขา คมมเดช แสงวัฒนาโรจน์ (ไปรท) มาเล่นในตำแหน่งมือกลอง จึงเกิดเป็นวงเกทลีโนวาขึ้นมา คำว่า "เกทลีโนวา" มาจากคำสองภาษา "เกทลี" เป็นภาษาญี่ปุ่น แปลว่าพระจันทร์ ส่วน "โนวา" เป็นภาษาอังกฤษ แปลว่า การระเบิด รวมกันเป็นพระจันทร์ระเบิด [2]

การตั้งชื่อเพลงของวงเกทลีโนวาส่วนใหญ่จะมีการตั้งชื่อเพลงแบบขัดแย้งกัน โดยมี ปณต คุณประเสริฐ หรือ นต (มือกีตาร์ประจำวง) ซึ่งรับบทบาทในการแต่งเพลง ได้ให้เหตุผลของการตั้งชื่อเพลงที่มีคำที่ขัดแย้งกันว่า ได้รับแรงบันดาลใจมาจากหนังสือที่มีชื่อว่า "จริงตนาการ" ซึ่งทุกข้อบทยของหนังสือเล่มนี้ จะหยิบคำที่ขัดแย้งกันมาตั้งเป็นชื่อทั้งสิ้น แต่ในเนื้อหาของหนังสือจริงๆ แล้ว มีความเกี่ยวข้องกันอย่างสมเหตุสมผล และนี่ก็คือ จุดเริ่มต้นของการเขียนเพลงที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของวงด้วยชื่อเพลงที่มีคำขัดแย้ง จนแจ้งเกิดและโด่งดังมาจนถึงทุกวันนี้ เช่น ไกลแค่ไหน

คือใกล้ คำถามที่ใครคนตอบ แตกต่างเหมือนกัน เป็นต้น และเนื้อหาของเพลงนั้นส่วนใหญ่จะเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับความรักที่ไม่สมหวัง รักเขาข้างเดียว จึงทำให้เพลงของเกทลีโนวาเป็นที่ชื่นชอบต่อคนที่มีอารมณ์ความรู้สึกอกหักเพราะเนื้อหาของเพลงลึกซึ้ง และสื่ออารมณ์ของคนแอบรักได้เป็นอย่างดี

การใช้ภาษาในเพลงของวงเกทลีโนวามีลักษณะเด่นเฉพาะตน ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการใช้ภาษาและโวหารภาพพจน์ของชื่อเพลงและเนื้อเพลง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้ภาษาในเพลงของ เกทลีโนวา
2. เพื่อศึกษาการใช้ภาพพจน์ในเพลงของ เกทลีโนวา

วิธีการวิจัย

การศึกษาคำถามการใช้ภาษาและโวหารภาพพจน์ในเพลงของเกทลีโนวา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนเตรียมและรวบรวมข้อมูล

1.1 รวบรวมและศึกษาเอกสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเพลงของเกทลีโนวา จากเว็บไซต์ จำนวน 2 เว็บไซต์ ได้แก่ www.youtube.com และ www.wikipedia.org (5 มกราคม 2563)

1.2 เก็บรวบรวมเพลงของเกทลีโนวา จำนวน 27 เพลง จาก www.wikipedia.org (5 มกราคม 2563) และ www.youtube.com

1.3 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาและโวหารภาพพจน์ในเพลงของเกทลีโนวา

2. ขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 นำข้อมูลจากชื่อเพลงและเนื้อหาของเพลงมาวิเคราะห์การใช้ภาษาและโวหารภาพพจน์ ตามที่ผู้วิจัยได้แยกประเด็นไว้

2.2 นำข้อมูลและเพลงที่ได้มาวิเคราะห์มาแยกเป็นประเด็นต่าง ๆ ตามหัวข้อที่กำหนด

3. สรุปผล อภิปราย และเสนอแนะ

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาคำถามการใช้ภาษาในเพลงของเกทลีโนวา ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำและการใช้ภาพพจน์ในเพลงพบการใช้คำทั้งหมด 5 ประเภทดังนี้ การซ้ำคำหรือข้อความ การใช้คำซ้อน การใช้คำเลียนเสียงพูด การใช้คำสัมผัส และการใช้คำภาษาต่างประเทศ ส่วนการใช้ภาพพจน์ พบทั้งหมด 4 ประเภทดังนี้ การใช้อุปมา การใช้อุปลักษณ์ การใช้ปฏิพจน์ และการใช้ปฤพจน์

1. การใช้คำ

การใช้ถ้อยคำถือว่ามีความจำเป็นอย่างมาก เพราะคำเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถสื่อถึงความหมายได้ตรงตามความประสงค์ ผู้แต่งจำเป็นต้องรู้คำมาก ๆ เพื่อนำคำเหล่านั้นมาใช้แสดงความคิดของตนให้ละเอียดและกว้างขวาง

1.1 การซ้ำคำหรือข้อความ

การซ้ำ คือ การตั้งใจซ้ำคำ วลี หรือข้อความในกรณีที่ต้องการเน้นย้ำคำ วลี หรือข้อความนั้น ๆ เพื่อสื่อความรู้สึกให้มีความชัดเจนและเป็นการเน้นย้ำข้อความ เพื่อเกิดผลทางอารมณ์ความรู้สึกและความไพเราะสละสลวยมากขึ้น ซึ่งแตกต่างจากคำซ้ำที่คำเป็นการพูดหรือเขียนคำใดคำหนึ่งซ้ำสองครั้งติด ๆ กัน โดยส่วนมากจะใช้เครื่องหมายไม้ยมกในคำซ้ำที่เกิดขึ้น [3] จากการวิเคราะห์เพลงของเกทลีโนวา จำนวน 27 เพลง พบว่าการซ้ำที่ปรากฏในเพลงของเกทลีโนวา ปรากฏ 3 ลักษณะคือ การซ้ำส่วนหน้าของข้อความ การซ้ำส่วนกลางของข้อความ และการซ้ำส่วนท้ายของข้อความ ที่พบมากที่สุดคือการซ้ำส่วนหน้าของข้อความ

ตัวอย่างเพลงดอกไม้ปลอม

ดอกไม้ ดอกนี้ที่ให้อเธอ มีความหมายแทนหัวใจ
ดอกไม้ เป็นของปลอมก็จริง แต่ความหมายอยู่ข้างใน
แม้อาจไม่สวยงาม ไม่หอมชวนให้สนใจ
แต่ไร้ดอกไม้ที่แท้จริง เธอรับไปได้ไหม
หากแม่นานเพียงใด ดอกไม้ของปลอม
จะอยู่ตรงนี้ไปจนตาย ไม่เปลี่ยนไป ดังหัวใจ
แต่แม่นานเพียงใด ดอกไม้ของปลอม [2]

เนื้อเพลงดอกไม้ปลอม มีการซ้ำส่วนท้ายของข้อความ ได้แก่ หัวใจ และของปลอม เพื่อเน้นว่าถึงแม้จะให้ดอกไม้ปลอมไปก็ยังคงมีความหมาย และมีข้อดีเพราะการที่ให้ดอกไม้ปลอมแทนดอกไม้สดนั้นจะไม่มีวันที่แห้งเหี่ยวตายไปก็เหมือนกับความรักที่ยังคงอยู่ไปตลอด การซ้ำส่วนท้ายของข้อความเป็นการเน้นเพื่อให้ได้เข้าใจถึงอารมณ์เพลงได้ดียิ่งขึ้นนั่นเอง

1.2 การใช้คำซ้อน

คำซ้อน คือคำที่เกิดจากการนำคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไป มาเรียงต่อกัน โดยแต่ละคำนั้นมีความสัมพันธ์กันในด้านความหมาย อาจเป็นความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน ทำนองเดียวกัน หรือตรงกันข้ามก็ได้ จุดประสงค์ของการซ้อนคำเพื่อให้ได้ความหมายที่ชัดเจน [4] จากการวิเคราะห์เพลงของเกทลีโนวา จำนวน 27 เพลง พบว่าการใช้คำซ้อนที่ปรากฏในเพลงของเกทลีโนวาอยู่ทุกเพลง คำซ้อนที่พบ คือ เดี่ยวดาย มากมาย พบเจอ ขาดหาย อ่อนล้า อ้างว้าง ฯลฯ

ตัวอย่างเพลงสิ่งที่ตามหา

ติดอยู่ในชีวิตที่ช่างเดียวดาย เดี๋ยวอยู่บนถนนที่ไร้จุดหมาย
และแม้พบเจอผู้คนมากมาย ภายในใจยังเหมือนบางอย่างขาดหาย [2]

เนื้อเพลงสิ่งที่ตามหา มีการใช้คำซ้อน คำว่า “เดียวดาย” “มากมาย” “ขาดหาย” และ “พบเจอ” คำซ้อนทั้งสามคำนี้เป็นการซ้อนเพื่อความหมาย และเป็นการใช้คำซ้อนให้ผู้ฟังเห็นภาพได้ชัดยิ่งขึ้น ซึ่งในบริบทนี้จะเห็นได้ว่าเป็นการบอกถึงการใช้ชีวิตคนเดียวท่ามกลางคนมากมายแต่ยังรู้สึกเหมือนกับขาดหายไปสักอย่างนั่นเอง

1.3 การใช้คำเลียนเสียงพูด

การใช้คำเลียนเสียงพูด คือ การใช้คำต่าง ๆ ตามการออกเสียงโดยมีการเปลี่ยนเสียงสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ให้แตกต่างไปจากคำเดิม จากการวิเคราะห์เพลงของเกทสีโนวา จำนวน 27 เพลง พบว่ามีการใช้คำเลียนเสียงพูดที่ปรากฏในเพลงของเกทสีโนวาน้อยที่สุด คำเลียนเสียงพูดที่พบคือ ยังไง รีเปล่า

ตัวอย่างเพลงคนไม่จำเป็น

ก็พอรู้ ว่าฉันนั้นไม่ดีเลิศเลอ เทียบกับเธอ ยังงี้แล้วก็ไม่ว้าว
สิ่งที่ยังเหลือ จะทำได้คือ คงต้องหายจากชีวิตเธอ [2]

เนื้อเพลงคนไม่จำเป็นปรากฏการใช้คำเลียนเสียงพูดคือคำว่า “ยังงี้” ที่เป็นคำเลียนเสียงพูดจากคำว่า “อย่างไร” โดยการเปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้น คือ “ร” ในพยางค์หลังเป็นเสียงพยัญชนะ “ง” ในพยางค์หน้าคือ อย่างไร เป็น ยังงี้

1.4 การใช้คำสัมผัส

การใช้คำสัมผัส คือการที่ผู้แต่งนั้นใช้คำสัมผัสในวรรคเดียวกัน ที่ทำให้เกิดความคล้องจองกัน เพื่อให้เพลงนั้น ๆ มีความไพเราะมากยิ่งขึ้น จากการวิเคราะห์เพลงของเกทสีโนวา จำนวน 27 เพลง พบว่ามีการใช้คำสัมผัสที่ปรากฏในเพลงของเกทสีโนวาอยู่ทุกเพลง และจะเป็นการใช้สัมผัสทั้งพยัญชนะและสระเพื่อให้เพลงเกิดความไพเราะมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างเพลงกาลครั้งหนึ่ง ตลอดกาล

แต่คืนและวันที่ผ่านไม่ลบเรื่องราวเก่าเก่า นานแค่ไหน
ในใจฉันมีแต่เธอไม่เคยลืม เพราะกาลครั้งหนึ่ง
ที่รักเราเบิกบาน ยังฝงอยู่กับฉันตลอดกาล [2]

เนื้อเพลงกาลครั้งหนึ่ง ตลอดกาล มีการใช้คำสัมผัสพยัญชนะ คำว่า “เรื่องราว” “รักเรา” และ “เบิกบาน” ซึ่งมีการใช้พยัญชนะสัมผัส คือ พยัญชนะ “ร” และ “บ” มีการใช้สัมผัสสระ คำว่า “ในใจ” และ “ยังฝง” ซึ่งเป็นการสัมผัสกันของสระ ไอ และสระ อะ โดยทั้งสองคำนี้เป็นการใช้สัมผัสสระในวรรค

1.5 การใช้คำภาษาต่างประเทศ

การใช้คำภาษาต่างประเทศ คือคำภาษาต่างประเทศที่เขียนเป็นภาษาไทย โดยการทับศัพท์ตามการออกเสียงของคนไทย มีทั้งคำที่ใช้ทั่ว ๆ ไป และคำที่เป็นชื่อเฉพาะ [5] จากการวิเคราะห์เพลงของเกทสีโนวา จำนวน 27 เพลง พบว่ามีการใช้คำภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในเพลงของเกทสีโนวาน้อยที่สุด คำภาษาต่างประเทศที่พบคือ แคร่

ตัวอย่างเพลงรู้ว่าไม่ดี

แต่ฉันอยากขอโอกาสโปรดย้ายจากไป
เพราะคนไม่ดีสักอย่าง อยากขอสัญญาจะทำทุกทาง
ให้เธอรู้คนคนนี้ว่าฉันมีค่ามากพอที่จะรักเธอ
เธอไม่แคร์เธอไม่สนเธอไม่เอา ถ้าดูแลภายนอกยังไม่ลึกไม่ใช้เรา [2]

เนื้อเพลงรู้ว่าไม่ดี มีการใช้คำภาษาต่างประเทศ คำว่า แคร์ เป็นคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ แคร์ (care) จะหมายถึง เอาใจใส่ สนใจ ห่วงใย และใส่ใจ ซึ่งจากเนื้อเพลงข้างต้นเป็นการพูดถึงคน ๆ หนึ่งที่พยายามจะขอโอกาสจากเธอ อีกสักครั้งและสัญญาที่จะทำทุกทางเพื่อให้เธอรู้ว่าเขารักเธอ แต่เธอก็ไม่สนใจเขาเลย

2. การใช้โวหารภาพพจน์

การใช้โวหารภาพพจน์ คือ การสร้างศิลปะอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกคล้อยตามอารมณ์ของเพลงที่ผู้แต่งต้องการสื่อสารได้มากขึ้น หรือสามารถจินตนาการภาพต่าง ๆ ตามความหมายของผู้แต่ง โวหารภาพพจน์ที่ปรากฏในเนื้อเพลงของเกทลีโนวามีดังนี้

2.1 การใช้อุปมา

อุปมา เป็นการเปรียบสิ่งที่เหมือนกันหรือแตกต่างกัน อุปมานั้นเป็นสิ่งที่นำมาเปรียบ มักใช้คู่ไปกับอุปไมย ซึ่งเป็นเนื้อความที่รับเอามาเปรียบ มีคำเชื่อมระหว่างอุปมากับอุปไมย เช่น เสมือน ปาน ราว เหมือน ดุจ [6] จากการวิเคราะห์เพลงของเกทลีโนวา จำนวน 27 เพลง พบว่ามีการใช้อุปมาที่ปรากฏในเพลงของเกทลีโนวาเป็นอันดับสาม คำอุปมาที่พบคือ ดัง เหมือน

ตัวอย่างเพลงความมืดสีขาว

ความฝัน อาจสวดยด้นนิยาย
บนทางฝัน ช่างยากเย็น [2]

เนื้อเพลงความมืดสีขาว มีการใช้อุปมาคือคำว่า “ดัง” เป็นการเปรียบว่าชีวิตในฝันนั้นสวดยด้นนิยาย แต่ความเป็นจริงนั้นไม่ได้สวดยด้นอย่างที่คิด ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [7] ได้ให้ความหมายของคำว่านิยายไว้ว่า น. เรื่องที่แต่งขึ้น. ซึ่งนิยายเป็นเรื่องราวที่ไม่ได้มีอยู่จริงแต่คนนั้นแต่งขึ้นมาเพื่อให้เกิดจินตภาพที่สวยงามต่าง ๆ เช่น เจ้าหญิงที่โดนรังแกมักจะมีเจ้าชายที่แสนดีเข้ามาช่วยและเป็นคู่กัน ดังนั้น การเปรียบเทียบอุปมาในเพลงนี้จึงเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นว่าความฝันของคนนั้นอาจจะมีที่สวยงามหรือสมบูรณ์แบบดังในนิยายนั่นเอง

2.2 การใช้อุปลักษณ์

อุปลักษณ์ คือการเปรียบเทียบหนึ่ง โดยใช้คำว่า เป็น เท่า คือ ฯลฯ เปรียบของสองสิ่งว่าเท่ากัน แทนกันและกันได้โดยไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกัน [6] จากการวิเคราะห์เพลงของเกทลีโนวา จำนวน 27 เพลง พบว่ามีการใช้อุปลักษณ์ที่ปรากฏในเพลงของเกทลีโนวาพบน้อยที่สุด คำอุปลักษณ์ที่พบคือ เป็น

ตัวอย่างเพลงคนไม่จำเป็น

แต่สุดท้าย ผ่านมานานแสนนานเท่าไร
ยังคงรอ ยังลองทุกวิธีทุกทางเธอไม่เคยเห็น
ฉันในสายตา เป็นเพียงลม ไม่มีตัวตน [2]

เนื้อเพลงคนไม่จำเป็น มีการใช้อุปมาเปรียบเทียบ คือ “เป็นเพียงลม” ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบผู้ชายคนหนึ่งที่ยายายจะทำให้ผู้หญิงคนนั้นหันมาสนใจแต่สุดท้ายก็เป็นได้แค่ลมที่ไม่มีตัวตนสำหรับเขาเลย ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [7] ได้ให้ความหมายของคำว่าลมไว้ว่า น. อากาศที่เคลื่อนที่ ดังนั้น การเปรียบเทียบกับลมนั้นจึงถือว่าเป็นสิ่งมีอยู่จริงในอากาศแต่เราไม่สามารถจับต้องหรือมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า การเปรียบให้ตัวเองเหมือนกับลมก็เหมือนกับสิ่งที่ไร้ตัวตนสิ่งหนึ่งที่ไม่สามารถมองเห็นได้

2.3 การใช้ปฏิพจน์

การใช้ปฏิพจน์ คือ คำที่ทำให้เกิดความหมายขัดแย้งกัน และเกิดความรู้สึกตรงกันข้ามกับแนวความคิดของคนอื่น เป็นสำนวนคำพูดหรือเป็นคำคมชวนให้คิด [6] จากการวิเคราะห์เพลงของเกทส์โนวา จำนวน 27 เพลง พบว่ามีการใช้ปฏิพจน์ที่ปรากฏในเพลงของเกทส์โนวาพบมากที่สุด เนื่องจากเพลงของเกทส์โนวาจะใช้คำขัดแย้งกันเป็นส่วนใหญ่ คำปฏิพจน์ที่พบ คือ ความมืดสีขาว แตกต่างเหมือนกัน ความเจ็บที่ดังข้างใน เหตุผลที่ฉันไม่มีเหตุผล เป็นต้น

ตัวอย่างเพลงความมืดสีขาว

เพื่อวันพรุ่งนี้ที่สดใส เพื่อศรัทธาในหัวใจ และแน่วแน่มิเพียรใด
ความรักที่มี จะอยู่ตรงนี้ไปจนตาย ในความมืดสีขาว [2]

เนื้อเพลงความมืดสีขาว มีการใช้ปฏิพจน์ คือ “ความมืดสีขาว” ซึ่งจากเพลงเป็นการพูดคน ๆ หนึ่ง ที่จะเก็บความรักที่มีของตนไว้ในความมืดสำหรับคนอื่น แต่เป็นความสว่างหรือสีขาวสำหรับเขานั่นเอง ความมืดนั้นเปรียบเป็นสีดำเพราะในความมืดนั้นเราไม่สามารถที่จะมองเห็นได้ สีขาวเปรียบเหมือนกับสิ่งที่มีแสงสว่าง แต่ในบริบทนี้ใช้ความขัดแย้งคือความมืดสีขาวซึ่งถ้าความเป็นจริงแล้วนั้นความมืดไม่ได้มีสีขาวแต่เป็นการเปรียบถึงความสว่างของคน ๆ หนึ่งที่อยู่ในความมืดเป็นความขัดแย้งที่มีกลมกลืนกัน

2.4 การใช้ปฏิพจน์

การใช้ปฏิพจน์ คือ การถามที่ไม่ต้องการคำตอบโดยใช้ศิลปะในการใช้ภาษาเพื่อบังคับให้อ่านเกิดแนวคิด หรือเพื่อให้เกิดความสนใจมากกว่าจะได้รับคำตอบจากผู้อ่านหรือผู้ฟัง แม้จะได้รับคำตอบก็จะเป็นคำตอบปฏิเสธหรืออาจเป็นคำถามที่ให้ผู้อ่าน ผู้ฟัง คิดหาคำตอบเอาเอง [6] จากการวิเคราะห์เพลงของเกทส์โนวา จำนวน 27 เพลง พบว่ามีการใช้ปฏิพจน์ที่ปรากฏในเพลงของเกทส์โนวาเป็นรองลงมาเป็นอันดับที่สอง คำปฏิพจน์ที่พบคือแต่ทำไม ต้องทำตัวอย่างไร จะได้ไหม เป็นต้น

ตัวอย่างเพลงไกลแคไหนคือใกล้

แต่ทำไม (แต่ทำไม) เดินมาเนิ่นนานไม่ถึงสักที

แต่ทำไม (แต่ทำไม) มองดูเส้นทางเหมือนยาวออกไป

อยากรู้ว่าฉันต้องทำอย่างไร [2]

เนื้อเพลงไกลแคไหนคือใกล้ มีการใช้ปฏิพจน์ คือการตั้งคำถามว่าทำไมยังเดินเข้าหาเธอก็เหมือนยังไกลออกไป แล้วจะต้องทำตัวอย่างไรถึงจะได้อยู่ใกล้ชิดกับเธอนั่นเอง ซึ่งเป็นการใช้คำถามที่รู้คำตอบอยู่แล้วถึงจะพยายามเท่าไรก็ไม่สามารถได้ใจเธออยู่ดี เพราะผู้หญิงคนนั้นได้ออกไปจากชีวิตของผู้ชายคนนี้แล้ว การตั้งคำถามว่าทำไมนั้นเป็นการตั้งเพื่ออยากรู้เหตุผล สาเหตุต่าง ๆ ของเรื่องที่เกิดขึ้นแต่เป็นเรื่องที่ผ่านมาไปแล้ว และเป็นเรื่องที่ไม่สามารถกลับมาเป็นเหมือนเดิมได้

ผลจากการวิเคราะห์การใช้ภาษาในเพลงเกทลีโนวา ตามจุดมุ่งหมายและวิธีการดำเนินการดังกล่าว สรุปได้ว่าจากการศึกษาวิเคราะห์การใช้ภาษาในด้านการใช้คำ สรุปได้ว่า เพลงของเกทลีโนวานั้นมีศิลปะการใช้คำดังนี้ คือ การใช้การซ้ำ ซึ่งสามารถจำแนกออกได้เป็น 3 ลักษณะคือ การซ้ำส่วนหน้าของข้อความ เช่นคำว่า หากการเดินทาง ทำไม การซ้ำส่วนกลางของข้อความ เช่นคำว่า ทำไม หนึ่งคำถาม และการซ้ำส่วนท้ายของข้อความ เช่นคำว่า หัวใจ สนใจ เพื่อเป็นการเน้นการซ้ำให้มีความหมายที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีการใช้คำซ้อน เพื่อทำให้ความหมายชัดเจนขึ้น เช่นคำว่า เดียวดาย มากมาย ขาดหาย มีการใช้คำเลียนเสียงพูด เช่นคำว่า ยังไง มีการใช้คำสัมผัสอยู่ในเพลงคือการใช้คำสัมผัสสระ และการสัมผัสพยัญชนะ และยังมีการใช้คำภาษาต่างประเทศ เช่นคำว่า แคร่ แต่มีการใช้น้อยมาก ด้านการใช้ภาพพจน์พบว่าในเพลงของเกทลีโนวานั้นมีการใช้ภาพพจน์ 4 ประการคือ การใช้อุปมา อุปลักษณ์ ปฏิพจน์ และปฏิพจน์ ภาพพจน์เหล่านี้สามารถถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก และสร้างจินตภาพให้เกิดขึ้นกับผู้ฟังได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาการใช้ภาษาในเพลงของเกทลีโนวา เป็นเพลงป๊อปแนวใหม่ที่ได้รับความนิยม มีการใช้ภาษาที่แปลกใหม่ โดยมีลักษณะเด่นที่การใช้ภาษาที่มีความขัดแย้งกันซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของวงเกทลีโนวาที่จะต้องมีการตั้งชื่อเพลงที่มีความขัดแย้งกัน เช่น ไกลแคไหนคือใกล้ แตกต่างเหมือนกัน เป็นต้น เพื่อให้ชื่อเพลงเป็นที่ได้รับความสนใจเพราะเป็นการตั้งชื่อดึงดูดผู้ฟังได้เป็นอย่างดี โดยมีการใช้การซ้ำในเพลง มีการใช้คำซ้อน คำเลียนเสียงพูด มีการใช้คำสัมผัส และมีการใช้คำภาษาต่างประเทศแต่น้อยเพลงที่ใช้คำภาษาต่างประเทศ ซึ่งการใช้ถ้อยคำเหล่านี้จะเป็นการดึงดูดใจผู้ฟังได้เป็นอย่างดี รวมไปถึงการใช้ภาพพจน์ต่าง ๆ ที่ปรากฏก็ล้วนเป็นภาพสะท้อนการใช้ภาษาที่ทำให้เกิดอารมณ์ความรู้สึก และจินตภาพในเพลงได้เป็นอย่างดี การใช้ภาพพจน์พบว่ามีภาพพจน์ประเภทต่าง ๆ ได้แก่ อุปมา ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบหนึ่งเหมือนสิ่งหนึ่งซึ่งพบอยู่ในเพลงของเกทลีโนวาจำนวนหลายเพลง การใช้อุปลักษณ์ เป็นความเปรียบที่ให้ความหมายลึกซึ้งกว่าอุปมา พบอยู่ในเพลงเกทลีโนวาจำนวนน้อยกว่าภาพพจน์อื่น ๆ การใช้ปฏิพจน์ เป็นการใช้คำที่มีความขัดแย้งกัน ซึ่งพบมากที่สุดในเพลงของเกทลีโนวาเพราะวงเกทลีโนวาต้องการที่จะสื่อคำที่มีความขัดแย้งกันโดยจะพบตั้งแต่การตั้งชื่อเพลงและสุดท้ายคือปฏิพจน์ เป็นการใช้คำที่มีการตั้งคำถามแต่ไม่ได้ต้องการคำตอบ ซึ่งจะพบในเพลงของเกทลีโนวารองลงมาเป็นอันดับสองเพราะส่วนใหญ่แล้วในเนื้อเพลงของเกทลีโนวานั้นจะเน้นเป็นการตั้งคำถามแต่ไม่สามารถได้ฟังคำตอบเพราะคนที่สามารถให้คำตอบนั้นได้ออกไปจากชีวิตของเขาแล้ว เพลงของวงเกทลีโนวาจึงเน้นอารมณ์ของคนอกหัก หรือกลุ่มคนที่ไม่สมหวังในความรักเป็นส่วนใหญ่นั้นเอง

เอกสารอ้างอิง

- [1] บุญยงค์ เกศเทศ (2525). **วรรณกรรมวิเคราะห์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- [2] วิกิพีเดีย. (4 พฤษภาคม 2558). **เกทลีโนวา**. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2563. จากเว็บไซต์ : www.wikipedia.org.
- [3] วสนันท์ อธิธิมีชัย. (2558). **ภาษาและการสื่อความหมายในมโนคติวิไลของปาน ธนพร แวกประยูร**. วิทยานิพนธ์
อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [4] วัลยา ช่างขวัญยืน และคณะ. (2549). **บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 2 : คำ การสร้างคำ และการยืมคำ**. กรุงเทพฯ :
สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- [5] จันจิรา หาวิชา. (2545). **วิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้ภาษาในคอลัมน์ข่าวกีฬาของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ปี
พุทธศักราช 2545**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [6] ดวงใจ ไทยอุบุญ. (2543). **ทักษะการเขียนภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [7] ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

ภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อธุรกิจการค้าในเขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

Language Used in Naming Trades in Songkhla Municipality,

Mueang District, Songkhla Province.

วานิด้า สมชัย^{1*} ปิยธิดา คงวิมล² และ จริญญา ธรรมโชติ³

Wanita Somchai^{1*} Piyatida Khongwimon² and Jarinya Thammachoto

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อธุรกิจการค้าในเขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยจะศึกษา 1) ที่มาของคำที่ใช้ในการตั้งชื่อธุรกิจการค้า 2) ความหมายของชื่อธุรกิจการค้า โดยข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ชื่อธุรกิจการค้าในเขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาที่ได้สัมภาษณ์จำนวน 100 ชื่อ ผลการวิจัยพบว่าที่มาของคำที่ใช้ในการตั้งชื่อธุรกิจการค้า มีที่มาจากภาษาไทยปนภาษาต่างประเทศมากที่สุดจำนวน 49 ชื่อ รองลงมา คือ คำที่มาจากภาษาต่างประเทศจำนวน 20 ชื่อ และมีคำที่มาจากการใช้ตัวอักษรและตัวเลขน้อยที่สุดจำนวน 4 ชื่อ ด้านความหมายของชื่อธุรกิจการค้าพบว่า ความหมายของชื่อธุรกิจการค้ามาจากชื่อบุคคลมากที่สุดจำนวน 59 ชื่อ รองลงมา คือ ความหมายชื่อธุรกิจการค้าที่มาจากชื่อกิจการจำนวน 18 ชื่อ และน้อยที่สุด คือ ความหมายของชื่อธุรกิจการค้าที่มาจากความเชื่อจำนวน 1 ชื่อและที่มาจากหุ่นส่วนจำนวน 1 ชื่อ ส่วนประเภทของความหมายนั้นเจ้าของธุรกิจ จะตั้งชื่อธุรกิจการค้าที่แสดงถึงลักษณะของธุรกิจการค้ามากที่สุดจำนวน 82 ชื่อ รองลงมา คือ ความหมายของชื่อธุรกิจการค้าที่แสดงถึงความสวยงามจำนวน 6 ชื่อ น้อยที่สุด คือ ความหมายที่เกี่ยวกับอำนาจ ชัยชนะ ยิ่งใหญ่จำนวน 2 ชื่อ และโครงสร้างของความหมายนั้นเจ้าของธุรกิจจะตั้งชื่อธุรกิจการค้าที่มีโครงสร้างมากกว่าหนึ่งความหมาย คือชื่อ+กิจการ มีจำนวนมากที่สุดคือ 21 ชื่อ รองลงมา คือ โครงสร้างของความหมายที่มีโครงสร้างความหมายเดียว คือ ชื่อจำนวน 19 ชื่อ และน้อยที่สุด คือ โครงสร้างของความหมายที่แสดงถึงทำเลที่ตั้ง/ลักษณะของสถานที่จำนวน 3 ชื่อ

คำสำคัญ: ภาษาการตั้งชื่อ ธุรกิจการค้า จังหวัดสงขลา

Abstract

This research article aimed at investigating the language used in naming trades in Songkhla Municipality, Mueang District, Songkhla Province. The topics under investigation included 1) origins of trade naming and 2) meanings of trade names. The data involved 100 trade names in Songkhla Municipality, Mueang District, Songkhla Province. The research findings showed that most of the trade names (49 names) were derived from the combination of Thai with other foreign languages. Following this was the names derived from foreign loan words (20 names). The names derived from using alphabets and numbers were the least found (4 names). Concerning the meanings of the trade names, it was found that 59 of them were from individuals' names, 18 of them were from the meanings of the

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² อ.สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ อ.ดร.สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

* Corresponding author: E-mail address : nongtar.2307@gmail.com

trading types, 1 of them was from a belief, and the other one of them was from a business partner. Regarding the types of meanings, trading owners named their trades based on trading characteristics (82 names), on beauty expression (6 names), and on power and victory (2 names). In connection with meaning structures, 21 trade names contained the structure with more than one meaning, namely integrating the owners' names with their business types, 19 names contained the structure with one meaning, and 3 names contained the structure expressing location of the trades, respectively.

Keywords: language, naming, trade, Songkhla province

บทนำ

การตั้งชื่อธุรกิจการค้าขึ้นเพื่อบ่งบอกให้ทราบว่าร้านนั้นอยู่ไหนสถานที่ไหน จังหวัดไหน เพื่อประกอบการตัดสินใจก่อนจะซื้อสินค้า ซึ่งการตั้งชื่อถือเป็นวัฒนธรรมการใช้ภาษาของมนุษย์อย่างหนึ่ง เนื่องจากชื่อเป็นเครื่องสื่อความคิด แสดงลักษณะเฉพาะของสิ่งนั้น ๆ ทำให้คนเรียกขานกันได้อย่างถูกต้องและสื่อความหมายได้ตรงกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ชื่อจึงเป็นสัญลักษณ์ที่ถูกกำหนดขึ้นโดยผู้ใช้ภาษาหรือคนในสังคมซึ่งจะเกิดขึ้นตามข้อตกลงของสังคม ดังที่ ศันสนีย์ วีระศิลป์ชัย [1] กล่าวถึงความสำคัญของชื่อไว้ว่า ชื่อ ไม่ว่าชื่อบุคคล บ้านเรือน สถานที่ วัตถุสิ่งของ ล้วนมีคุณค่าในการบ่งบอกและจำแนกเอกลักษณ์ของคนนั้นโดยสิ่งนั้นให้แตกต่างจากสิ่งอื่นเป็นหลักฐานที่เล่าและยืนยันถึงประวัติความเป็นมาและยังเป็นเครื่องมือง่าย ๆ ที่ช่วยจดจำและสืบทอดความเป็นมาเหล่านั้นยังยุคสมัยต่อไปเป็นอย่างดี

ธุรกิจการค้าต่าง ๆ จำเป็นต้องมีชื่อเรียก ดังนั้น การตั้งชื่อธุรกิจการค้ามีความน่าสนใจและน่าศึกษาในด้านภาษา ทั้งในด้านลักษณะของคำ และความหมายของชื่อต่าง ๆ ผู้ศึกษาพบว่าในเทศบาลนครสงขลานั้นมีธุรกิจการค้าเป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการตั้งชื่อธุรกิจการค้าในเขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพราะผู้ศึกษาได้เห็นความสำคัญของพื้นที่นี้เป็นพื้นที่ที่มีประวัติศาสตร์มายาวนาน มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพราะมีความหลากหลายของเชื้อสาย เช่น ชาวไทย ชาวไทยเชื้อสายจีน ชาวไทยมุสลิม จึงทำให้พื้นที่แห่งนี้มีลักษณะเป็นสังคมแบบผสมผสานทางด้านวัฒนธรรมต่าง ๆ จึงได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวมากมายทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เมื่อมีการท่องเที่ยวเข้ามาเกี่ยวข้อง จึงเป็นเหตุให้มีการขยายตัวของธุรกิจการค้าต่าง ๆ เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก เมื่อมีธุรกิจการค้าเพิ่มขึ้นจึงทำให้เกิดร้านค้าต่าง ๆ ขึ้นอย่างมากมาย ทั้งที่เป็นร้านเก่าแก่และร้านที่เกิดขึ้นใหม่ดังนั้นชื่อของร้านค้าเหล่านี้จึงถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้บริโภคจดจำและตัดสินใจใช้บริการได้อย่างง่ายยิ่งขึ้น และผู้ศึกษาเห็นว่ายังไม่มีการวิจัยที่ศึกษาเรื่องการตั้งชื่อธุรกิจการค้าในพื้นที่ ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงเลือกที่จะศึกษาการตั้งชื่อธุรกิจการค้าในเขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อให้ทราบถึงลักษณะการใช้ภาษา และความหมายของชื่อธุรกิจการค้า

วิธีการวิจัย

การศึกษารวบรวมข้อมูลในการตั้งชื่อธุรกิจการค้าในเขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ใช้วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาข้อมูลจากเว็บไซต์องค์การบริหารส่วนตำบล และเมื่อได้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวิธีการค้นคว้า มีประเด็นดังนี้

2.1 แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยได้จากสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณ และ
เว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ่อยาง

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อธุรกิจการค้าในเขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัด
สงขลา โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษา ดังนี้ ขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลโดยเก็บ
ข้อมูลเฉพาะภายในเขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาเท่านั้น ขอบเขตด้านเนื้อหาที่มาของคำที่ใช้ในการ
ตั้งชื่อธุรกิจการค้า และความหมายของชื่อธุรกิจการค้า และขอบเขตด้านข้อมูล ผู้วิจัยศึกษาภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อธุรกิจ
การค้าในเขตเทศบาลนครสงขลาจำนวน 100 ร้านเท่านั้น เนื่องจากเทศบาลนครสงขลาเป็นศูนย์กลางของเมืองสงขลา มี
สถานที่ท่องเที่ยว สถานศึกษา และศูนย์รวมของราชการ โดยจะเลือกเฉพาะเขตที่มีการท่องเที่ยวเยอะและมีร้านอาหารที่
คนทั่วไปนิยมกันมากินอาหารซึ่งจะดูได้ตามสื่อต่าง ๆ ในโลกออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ภูเก็ต ที่บอกพิภพหรือสถานที่ต่างๆ
โดยจะเลือกในเขตถนนนครนอก ถนนนครใน ถนนนางงาม เท่านั้น

2.2 เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.1 เครื่องมือ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์

2.2.2 อุปกรณ์ต่างๆ ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียงจากโทรศัพท์ กล้องถ่ายรูปและอุปกรณ์ต่างๆ
ที่ใช้ในการถ่ายรูป และเครื่องเขียนต่างๆที่จำเป็น

2.3 วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.1 สืบหาแหล่งข้อมูล และความรู้พื้นฐานทางการวิจัย

2.3.2 ผู้วิจัยออกแบบแบบสัมภาษณ์รายชื่อร้านที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา

2.3.3 ผู้วิจัยดำเนินการเอกสารเพื่อขอใบอนุญาตเก็บข้อมูลจากคณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์

2.3.4 ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1 เดือน ตั้งแต่วันที่ 5-31 มกราคม พ.ศ. 2563

2.3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง วางแผนในการเดินทางการเก็บรวบรวมข้อมูล
แนะนำและให้ข้อมูลเกี่ยวกับการลงพื้นที่แก่ผู้ทำแบบสัมภาษณ์ถึงจุดมุ่งหมายทั้งหมด เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการ
สัมภาษณ์เจ้าของธุรกิจการค้าเกี่ยวกับชื่อของธุรกิจการค้า และตรวจสอบข้อมูล

2.4 การจัดระเบียบข้อมูล

นำชื่อร้านที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์บันทึกในตารางแบบสัมภาษณ์และจัดระเบียบ
วิธีการวิจัย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่กำหนดไว้ในขอบเขตด้านเนื้อหา

2.5 วิธีการนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

เสนอผลการศึกษา แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ จากนั้นสรุปผล และ
อภิปรายผล

ผลการวิจัย

ภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อธุรกิจการค้าในเขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จากข้อมูลที่ศึกษา ผู้วิจัยเก็บข้อมูลทั้งหมด 100 ร้าน ในบริเวณถนนนางงาม ถนนนครนอก ถนนนครใน ผู้วิจัยมุ่งวิเคราะห์ตามขอบเขตด้านเนื้อหาโดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ที่มาของคำที่ใช้ในการตั้งชื่อธุรกิจการค้า และความหมายของชื่อธุรกิจการค้า ผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ที่มาของคำที่ใช้ในการตั้งชื่อธุรกิจการค้า

คำที่ใช้ในการตั้งชื่อนี้ หมายถึง คำที่นำมาใช้ในการตั้งชื่อธุรกิจการค้า ติดตามป้ายหน้าร้านค้า เพื่อใช้เรียกชื่อธุรกิจการค้านั้นๆ อาจจะตั้งชื่อโดยเจ้าของธุรกิจการค้าเอง บุคคลที่เจ้าของธุรกิจการค้านับถือ หรือตั้งตามความเป็นสิริมงคลกับธุรกิจการค้าก็ได้

การวิเคราะห์ที่มาของคำที่ใช้ในการตั้งชื่อธุรกิจการค้าภายในเขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ชื่อธุรกิจการค้าทั้งหมด 100 ชื่อ โดยคำที่นำมาประกอบเป็นชื่อธุรกิจการค้าปรากฏในข้อมูล มีที่มาจากคำในภาษาต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกที่มาของคำในการตั้งชื่อธุรกิจการค้าออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ คำที่มาจากภาษาไทย คำที่มาจากภาษาไทยปนภาษาต่างประเทศ คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ คำที่มาจากภาษาต่างประเทศปนภาษาต่างประเทศ การใช้อักษรย่อและตัวเลข ดังตัวอย่าง เช่น

1.1 คำที่มาจากภาษาไทย

ชื่อ	ธุรกิจการค้า	ภาษา
แก้วตา	ขายอาหารตามสั่ง	ท.
แพรวา	ขายของหวาน	ท.
เสริมสวย/เพื่อนกัน	ร้านเสริมสวย	ท./ท.

1.2 คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

ชื่อ	ธุรกิจการค้า	ภาษา
Fruit / Hours	ขายน้ำผลไม้	อ./อ.
กาญจนา	ขายทอง	ป.,ส.
Makan	ขายอาหารตามสั่ง	ม.

1.3 คำที่มาจากภาษาไทยปนภาษาต่างประเทศ

ชื่อ	ธุรกิจการค้า	ภาษา
ร้าน/แก้ว/โปรด	ขายเครื่องดื่ม	ท./ท./ข.
ร้าน/สิน/อดุลย์พันธ์	ขายผลิตภัณฑ์พื้นเมือง	ท./ท./ป.,ส.
ต้นไผ่/บาเบอร์	ร้านตัดผม	ท./อ.

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น สามารถแสดงถึงที่มาของคำที่ใช้ในการตั้งชื่อธุรกิจการค้าได้ดังนี้คำที่มาจากภาษาไทยมีจำนวน 10 คำ คำที่มาจากภาษาไทยปนภาษาต่างประเทศมีจำนวน 49 คำ คำที่มาจากภาษาต่างประเทศมีจำนวน 20 คำ คำที่มาจากภาษาต่างประเทศปนภาษาต่างประเทศมีจำนวน 17 คำ และการใช้อักษรย่อและตัวเลขมีจำนวน 4 คำ จากจำนวนที่มาของคำของชื่อธุรกิจการค้าทั้งหมด 100 ชื่อ

2.ความหมายของชื่อธุรกิจการค้า การวิเคราะห์ความหมายของชื่อธุรกิจการค้าในเขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยจะอธิบายถึงความหมายของชื่อธุรกิจการค้าเฉพาะคำที่สื่อความหมายตรงกับหัวข้อที่กำหนดไว้จำนวน 100 ชื่อ โดยจะวิเคราะห์ใน 3 ประเด็น ได้แก่ ที่มาของความหมาย ประเภทของความหมาย และโครงสร้างของความหมายธุรกิจการค้า ดังนี้

2.1 ที่มาของความหมาย

ความหมายของชื่อธุรกิจการค้าที่บ่งบอกถึงที่มาของชื่อธุรกิจการค้ามีได้แก่ ที่มาจากชื่อของบุคคล ชื่อสถานที่ ชื่อกิจการ จากความเชื่อ จากความชอบของเจ้าของร้าน จากภาษาถิ่นและอื่นๆ

การศึกษาที่มาของความหมายของชื่อธุรกิจการค้า ชื่อธุรกิจการค้ามีที่มาจากความหมายของธุรกิจการค้าทั้งหมด 100 ชื่อ สามารถจำแนกตามที่มาได้ 7 ประเภท ได้แก่ ที่มาจากชื่อบุคคล ที่มาจากชื่อสถานที่ ที่มาจากชื่อกิจการ ที่มาจากภาษาถิ่น ที่มาจากความเชื่อ ที่มาจากความชอบของเจ้าของร้าน ที่มาจากหุ่นส่วน ดังตัวอย่างเช่น

2.1.1 ที่มาจากชื่อบุคคล

ชื่อ	ธุรกิจการค้า	ความหมาย
ประไพพรรณ	ขายของชำ	มาจากชื่อเจ้าของกิจการ แปลว่า ผิวพรรณงดงาม
กะด๊ะ	ขายอาหารตามสั่ง	มาจากชื่อเจ้าของกิจการที่มีชื่อว่า ด๊ะ
กาญจนา	ขายทอง	ร้านขายและรับซื้อทองคำที่มาจากชื่อเจ้าของกิจการที่ชื่อกาญจนา แปลว่า ทองคำ

2.1.2 ที่มาจากชื่อสถานที่

ชื่อ	ธุรกิจการค้า	ความหมาย
ข้าวมันไก่สะพานเหล็ก	ขายข้าวมันไก่	ร้านขายข้าวมันไก่ ตั้งอยู่ในแถวสะพานเหล็ก ซึ่งเมื่อก่อนมีรางรถไฟ (ชื่อของสะพานเหล็ก)
กล้วยทับ นครใน	ร้านขายกล้วยทับ	ร้านขายกล้วยทับ ตั้งอยู่ถนนนครใน (ถนนนครใน เป็นชื่อถนนสายหนึ่งในจังหวัดสงขลา)
นครในใจ	ขายกาแฟ	ร้านขายกาแฟ ที่ตั้งอยู่ถนนนครใน ส่วนคำว่าใจ มาจากการทำอาหารด้วยความใส่ใจ (ถนนนครในเป็นชื่อถนนสายหนึ่งในจังหวัดสงขลา)

2.1.3 ที่มาจากการ

ชื่อ	ธุรกิจการค้า	ความหมาย
Fruit Hours	ขายน้ำผลไม้	ร้านขายน้ำผลไม้ปั่นเพื่อสุขภาพ (Fruit Hours หมายถึง ชั่วโมงผลไม้)
ไคมอนด์เบเกอร์รี่	ขายเบเกอร์รี่	ร้านขายเบเกอร์รี่ ผลิตจากวัตถุดิบคุณภาพ และผลิตสดใหม่ทุกวัน
ร้านนางโชว์	เช่าชุดการแสดง	ร้านเช่าชุดการแสดงต่างๆที่มีจำนวนมาก

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น สามารถแสดงถึงที่มาของความหมายได้ ดังนี้ที่มาจากชื่อบุคคลมีจำนวน 59 ชื่อที่มาจากชื่อสถานที่มีจำนวน 17 ชื่อที่มาจากชื่อกิจการมีจำนวน 18 ชื่อที่มาจากภาษาถิ่นมีจำนวน 2 ชื่อที่มาจากความเชื่อมีจำนวน 1 ชื่อที่มาจากความชอบของเจ้าของร้านมีจำนวน 2 ชื่อ และที่มาจากหุ่นส่วนมีจำนวน 1 ชื่อจากจำนวนชื่อธุรกิจการค้าทั้งหมด 100 ชื่อ

2.2 ประเภทของความหมาย

ความหมายของชื่อธุรกิจการค้าที่แสดงถึงประเภทของธุรกิจการค้าต่างๆ เช่น แสดงถึงลักษณะของธุรกิจการค้า แสดงถึงความรัก ความเจริญรุ่งเรือง เป็นต้น

ชื่อธุรกิจการค้ามีความหมายที่หลากหลาย ภาษาที่นำมาตั้งเป็นชื่อธุรกิจการค้าจึงมีความหมายหลายประเภทด้วยกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูลการตั้งชื่อธุรกิจการค้าพบว่า ความหมายของชื่อธุรกิจการค้าสามารถจำแนกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ ความหมายที่แสดงถึงลักษณะของธุรกิจการค้าความหมายที่แสดงถึงความสวยงามความหมายที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรือง หรือความเป็นสิริมงคลความหมายที่แสดงถึงความรักกับสิ่งอันเป็นที่รัก ของคนที่รักความหมายที่เกี่ยวกับอำนาจ ชัยชนะ ยิ่งใหญ่และความหมายที่แสดงถึงความมั่งคั่ง ร่ำรวย ทรัพย์สินเงินทอง ดังตัวอย่างเช่น

2.2.1 ความหมายที่แสดงถึงลักษณะของธุรกิจการค้า

ชื่อ	ธุรกิจการค้า	ความหมาย
อาร์ต เซนเตอร์	ทำป้ายโฆษณา	ร้านรับทำป้ายและสกรีนป้ายโฆษณาทุกประเภท
ฮาร์ดเมคคอฟฟี่	ขายกาแฟ	ร้านขายกาแฟ ที่ใช้วัตถุดิบคุณภาพ ใส่ใจในการทำ มีความอร่อย
บ้านสกรีนสงขลา	ร้านสกรีนเสื้อ	ร้านสกรีนเสื้อผ้าทุกประเภทจำนวนมาก

2.2.2 ความหมายที่แสดงถึงความสวยงาม

ชื่อ	ธุรกิจการค้า	ความหมาย
แดงดีไซน์	ร้านตัดเสื้อ	ร้านตัดเสื้อ ออกแบบ ดีไซน์
ร้านนางโชว์	เช่าชุดการแสดง	ร้านเช่าชุดการแสดงที่แสดงถึงความสวยงามเหมือนผู้ที่ประภคณางาม
พงศ์ บาติก	ร้านขายผ้าบาติก	ร้านขายผ้าบาติก มีความหลากหลาย เป็นงานทำมือที่แสดงถึงความสวยงาม

2.2.3 ความหมายที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรือง หรือความเป็นสิริมงคล

ชื่อ	ธุรกิจการค้า	ความหมาย
รุ่งเรือง พลาสติก	ขายของเกี่ยวกับพลาสติก	ร้านขายของพลาสติกที่มีความเจริญรุ่งเรือง
รุ่งโรจน์ การช่าง	ซ่อมรถทุกชนิด	ร้านซ่อมรถที่มีความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า
ประไพพรรณ	ขายของชำ	ร้านขายของชำที่มีความมงคล

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น สามารถแสดงถึงประเภทของความหมายได้ดังนี้ความหมายที่แสดงถึงลักษณะของธุรกิจการค้ามีจำนวน 82 ชื่อความหมายที่แสดงถึงความสวยงามมีจำนวน 6 ชื่อความหมายที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรือง หรือความเป็นสิริมงคลมีจำนวน 4 ชื่อความหมายที่แสดงถึงความรักกับสิ่งอันเป็นที่รัก ของคนที่รักมีจำนวน 3 ชื่อความหมายที่เกี่ยวกับอำนาจ ชัยชนะ ยิ่งใหญ่มิมีจำนวน 2 ชื่อ และความหมายที่แสดงถึงความมั่งคั่ง ร่ำรวย ทรัพย์สินเงินทองมีจำนวน 3 ชื่อจากจำนวนชื่อธุรกิจการค้าทั้งหมด 100 ชื่อ

2.3 โครงสร้างของความหมาย

โครงสร้างของการตั้งชื่อตามโครงสร้างของความหมาย สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ชื่อธุรกิจการค้าที่มีโครงสร้างความหมายเดียว ชื่อธุรกิจการค้าที่มีโครงสร้างมากกว่าหนึ่งความหมาย

2.3.1 ชื่อธุรกิจการค้าที่มีโครงสร้างความหมายเดียว ได้แก่ กิจการ ชื่อ และทำเลที่ตั้ง / ลักษณะของสถานที่

2.3.2 ชื่อธุรกิจการค้าที่มีโครงสร้างมากกว่าหนึ่งความหมาย ได้แก่ ชื่อ + กิจการ กิจการ+ ชื่อ
ทำเลที่ตั้ง/ลักษณะของสถานที่ + กิจการ กิจการ + ทำเลที่ตั้ง/ลักษณะของสถานที่ และอื่นๆ

2.3.1 ชื่อธุรกิจการค้าที่มีโครงสร้างความหมายเดียว หมายถึง ชื่อธุรกิจที่ประกอบด้วยคำสื่อความหมายเพียงอย่างเดียว เช่น กิจการ ชื่อ ดังตัวอย่างเช่น

2.3.1.1 กิจการ

ชื่อ	ธุรกิจการค้า/ความหมาย
ข้าวสตูเกียดพัง	เป็นชื่อธุรกิจการค้าประเภทขายอาหารและชาลาเปา มีข้าวสตู ที่ขึ้นชื่อมาก และมีชาลาเปาถูกใหญ่ ๆ ที่มีความอร่อยเจ้าของธุรกิจเลือกใช้คำว่า ข้าวสตูเกียดพัง เพราะว่ามีความหมายตรงบ่งบอกถึงกิจการที่ขาย
ขนมเบื้องโบราณ	เป็นชื่อธุรกิจการค้าประเภทขายขนมเบื้อง ที่เป็นสูตรโบราณของทางร้าน มีความอร่อย ขายมานานแล้ว เจ้าของธุรกิจเลือกใช้คำว่า ขนมเบื้องโบราณ เพราะว่ามีความหมายตรงบ่งบอกถึงกิจการขายขนมเบื้องโบราณ
Tea Teh Cha	เป็นชื่อธุรกิจการค้าประเภทขายชา ที่คิดสูตรขึ้นมาเอง คิดชื่อร้านขึ้นมาเอง เจ้าของร้านชอบกินชา จึงอยากขาย คำว่าTea ในภาษาอังกฤษแปลว่า ชา Teh ในภาษามลายูแปลว่า ชา และCha ในภาษาจีนแปลว่า ชา

2.3.1.2 ชื่อ

ชื่อ	ธุรกิจการค้า/ความหมาย
ร้านแต้	เป็นธุรกิจขายอาหารแต่เอียงอัว เป็นนามสกุลของเจ้าของร้าน
ร้านอ่อง	เป็นธุรกิจขายกาแฟ อ่องเอียบฮวด เป็นนามสกุลของเจ้าของร้าน
บันหลีเฮง	เป็นธุรกิจขายไอศกรีม บันหลีเฮง เป็นชื่อเจ้าของธุรกิจ จากการสัมภาษณ์ เจ้าของธุรกิจให้ข้อมูลว่า ไอศกรีมถั่วเขียวของร้านจะคิดสูตรขึ้นมาเอง และจะมีลูกๆสืบทอดร้านค้าต่อ ๆ ไป

2.3.2 ชื่อธุรกิจการค้าที่มีโครงสร้างมากกว่าหนึ่งความหมาย หมายถึง ชื่อธุรกิจที่ประกอบด้วยคำสื่อความหมายมากกว่าหนึ่งความหมาย เช่น ชื่อ+กิจการ ทำเลที่ตั้ง+กิจการ ดังตัวอย่างเช่น

2.3.2.1 ชื่อ + กิจการ

ชื่อ	ธุรกิจการค้า/ความหมาย
จิ้นกั้ว หยวน ไอศกรีมยิว	เป็นธุรกิจขายไอศกรีม ใช้คำว่า ไอศกรีม แสดงถึงลักษณะกิจการ ส่วน ยิว (จิ้นกั้ว หยวน) ที่ปรากฏเป็นชื่อเจ้าของธุรกิจ
รุ่งโรจน์ การช่าง	เป็นธุรกิจซ่อมรถทุกชนิด ใช้คำว่า การช่าง แสดงถึงลักษณะกิจการ ส่วนคำว่า รุ่งโรจน์ ที่ปรากฏเป็นชื่อเจ้าของธุรกิจ
ธงชัย การไฟฟ้า	เป็นธุรกิจซ่อมและขายเกี่ยวกับไฟฟ้า บ่งบอกถึงกิจการที่ชัดเจน ด้วยการซ่อมและขายเกี่ยวกับไฟฟ้า เจ้าของธุรกิจจึงนำชื่อตนเองมาตั้ง เพื่อให้ง่ายต่อการจดจำชื่อร้าน

2.3.2.2 ทำเลที่ตั้ง/ลักษณะของสถานที่ + กิจการ

ชื่อ	ธุรกิจการค้า/ความหมาย
ไทรงาม คำเหล็ก	เป็นธุรกิจขายเหล็ก คำว่า ไทรงาม หมายถึงชื่อถนนไทรงามในจังหวัดสงขลา บ่งบอกถึงทำเลที่ตั้งชัดเจน คำว่า คำเหล็กบ่งบอกถึงกิจการได้อย่างชัดเจน
สงขลา สเตชั่น	เป็นธุรกิจขายอาหารและเครื่องดื่ม คำว่า สงขลา บ่งบอกถึงทำเลที่ตั้งชัดเจน คำว่า สเตชั่น แปลว่า สถานี (สถานีความสุข สร้างสรรค์) บ่งบอกถึงสถานที่ตั้งธุรกิจ
แสงธง การไฟฟ้า	เป็นธุรกิจซ่อมและขายเกี่ยวกับไฟฟ้า คำว่า แสงธง หมายถึงท่าเรือแสงธงในจังหวัดสงขลา บ่งบอกถึงทำเลที่ตั้งชัดเจน คำว่า การไฟฟ้าบ่งบอกถึงกิจการได้อย่างชัดเจน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น สามารถแสดงถึงโครงสร้างของความหมายได้ดังนี้ ชื่อธุรกิจการค้าที่มีโครงสร้างความหมายเดียว คือ กิจการมีจำนวน 17 ชื่อชื่อมีจำนวน 19 ชื่อ ทำเลที่ตั้ง / ลักษณะของสถานที่มีจำนวน 9 ชื่อและชื่อธุรกิจการค้าที่มีโครงสร้างมากกว่าหนึ่งความหมายคือ ชื่อ + กิจการมีจำนวน 21 ชื่อ กิจการ+ ชื่อ มีจำนวน 16 ชื่อทำเลที่ตั้ง/ลักษณะของสถานที่ + กิจการมีจำนวน 4 ชื่อ กิจการ + ทำเลที่ตั้ง/ลักษณะของสถานที่มีจำนวน 4 ชื่อ และอื่นๆ มีจำนวน 12 ชื่อ จากจำนวนชื่อธุรกิจการค้าทั้งหมด 100 ชื่อ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อธุรกิจการค้าในเขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ปรากฏว่าด้านที่มาของคำที่ใช้ในการตั้งชื่อธุรกิจการค้า ผู้วิจัยพบว่าที่มาของคำที่ใช้ในการตั้งชื่อธุรกิจการค้า เจ้าของธุรกิจใช้คำที่มาจากภาษาไทยปนภาษาต่างประเทศตั้งชื่อมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49 สาเหตุที่เป็นเช่นนั้นเพราะว่าเป็นสังคมแบบผสมผสาน มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ศาสนา ทั้งชาวไทยพุทธ ชาวไทยมุสลิม ชาวไทยเชื้อสายจีนที่มาอาศัยอยู่ร่วมกันด้วยการใช้ภาษาที่หลากหลายในการตั้งชื่อร้าน เช่น ภาษาไทย ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ ภาษามลายู ภาษาอาหรับ จึงนำภาษาเหล่านี้มาตั้งชื่อร้านภาษาไทยปนภาษาต่างประเทศ เพื่อดึงดูดชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวได้เข้ามาอุดหนุนธุรกิจการค้า

ด้านความหมายของชื่อธุรกิจการค้า ผู้วิจัยพบว่าเจ้าของธุรกิจการค้าตั้งชื่อการค้าที่มี ที่มาของความหมายของชื่อธุรกิจการค้าที่มาจากชื่อบุคคลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59 สาเหตุที่พบการตั้งชื่อธุรกิจการค้าที่มาจากชื่อบุคคลมากที่สุด เนื่องจากเจ้าของธุรกิจการค้าส่วนหนึ่งนิยมนำชื่อ นามสกุล หรือทั้งชื่อและนามสกุลของตนเองมาตั้งเป็นชื่อธุรกิจการค้าประเภทต่างๆ ซึ่งมีทั้งที่เป็นชื่อบุคคลอย่างเดียว ชื่อบุคคลประกอบกับคำที่แสดงประเภทธุรกิจ ชื่อธุรกิจการค้าที่มาจากอักษรย่อของชื่อบุคคลหรือตัวเลขประกอบกับคำที่แสดงประเภทธุรกิจประเภทของความหมาย ชื่อธุรกิจการค้าที่แสดงถึงลักษณะของธุรกิจการค้ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82 พบว่าเจ้าของธุรกิจแสดงให้เห็นถึงประเภทของธุรกิจการค้า นั้น ๆ ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่นิยมตั้งชื่อธุรกิจการค้าที่มีความหมายที่แสดงถึงลักษณะของธุรกิจการค้ามากที่สุด โครงสร้างของความหมายชื่อธุรกิจการค้าที่มีโครงสร้างมากกว่าหนึ่งความหมาย คือชื่อ+กิจการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21 พบว่ามี การใช้ชื่อกับกิจการมาตั้งมี 4 ลักษณะ คือ ชื่อจริง ชื่อเล่น ชื่ออักษรย่อ คำเรียกแทนชื่อ ชื่อจริงนั้นส่วนใหญ่จะมี 3-4 พยางค์ เมื่อนำมาตั้งเป็นชื่อร้านไม่ทำให้รู้สึกว่าร้านจ้ายากหรือยาวจนเกินไป และมีการนำคำที่แสดงถึงความเป็นเครือญาติใช้นำหน้าชื่อ แตกต่างจากชื่อเล่น พบการนำคำที่แสดงถึงความเป็นเครือญาติใช้นำหน้าชื่อมากจำนวนหนึ่ง ทั้งภาษาไทย เช่น พี่ น้อง และภาษามลายู เช่น ก๊ะ หมายถึงพี่สาว การใช้คำเหล่านี้จะทำให้ลูกค้ารู้สึกกับเจ้าของร้านเป็นกันเองมากขึ้น ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเจ้าของร้านกับลูกค้า ส่วนชื่อที่เป็นอักษรย่อพบการใช้เพียงไม่กี่ชื่อ แสดงให้เห็นว่าเจ้าของร้านให้ความสำคัญกับชื่อที่นำมาตั้ง ไม่ว่าจะเป็นชื่อเจ้าของร้านเอง ชื่อบุคคลในครอบครัว

เอกสารอ้างอิง

- [1] ศันสนีย์ วีระศิลป์ชัย. (2538). **ชื่อบ้านนามเมือง**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มติชน.
- [2] ราชบัณฑิตยสถาน. (2553). **คำไทยที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤต**. กรุงเทพฯ: ยูเนียนอุลตราไวโอเรต.
- [3] ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คส์.
- [4] นควัฒน์ สาเร. (2550). **การตั้งชื่อร้านค้าในจังหวัดปัตตานี:ความสัมพันธ์ระหว่างชื่อร้านกับวิถีชีวิตในชุมชน**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [5] รติการณ สุเกษม. (2554). **ภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อธุรกิจการค้าภายในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา**. ปริญญานิพนธ์มหาบัณฑิต. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ศึกษาเนื้อหาและการใช้ภาษาในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ
The Study of Content and Language Usage in the Book Entitled ‘Hai Man Lue Wai
Piang Khwam Kidthung’ Written by Kid Nai Chai

พนารัตน์ ไชโย^{1*} ปิยธิดา คงวิมล² และ จริญญา ธรรมโชติ³
Panarat Chaiyo^{1*} Piyatida Khongwimon² and Jarinya Thammachoto³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อหาและการใช้ภาษาในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ ผลการศึกษาพบว่า เนื้อหาในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ มี 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่หนึ่ง เนื้อหาที่เกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาว แบ่งออกเป็น 3 ประเด็นย่อย ได้แก่ ข้อคิดเกี่ยวกับความรัก ความรักที่ผิดหวัง และการโยยหาความรัก และประเด็นที่สองเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ชีวิต แบ่งออกเป็น 3 ประเด็นย่อย ได้แก่ การรักตัวเอง การอดทน และการมีสติ ซึ่งเนื้อหาในประเด็นต่าง ๆ นั้น ผู้เขียนได้สื่อออกมาให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง โดยมีวิธีการใช้ภาษาต่าง ๆ ทั้งการใช้ภาพพจน์ และการใช้โวหาร ซึ่งการใช้ภาพพจน์ มี 4 ประเภท คือ อุปมา อุปลักษณ์ การอ้างถึง และอุปมโนทัศน์ ในส่วนของการใช้โวหาร มี 3 ประเภท คือ บรรยายโวหาร เทศนาโวหาร และสาธกโวหาร
คำสำคัญ : เนื้อหา การใช้ภาษา หนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง

Abstract

This research study aimed at investigating the content and the language usage in the book, entitled ‘Hai Man Lue Wai Piang Khwam Kidthung’ written by Kid Nai Chai. The findings revealed that two issues in the book were identified. The first issue was on the young’s love which could be divided into the following 3 sub-categories: love lessons, unrequited love, and desire for love. The second issue was on living ones’ life which could be categorized into the following sub-types: self-love, patience, and consciousness. It should be noted that the content in each of the said issues were deeply narrated using both figurative language and rhetorical language. Concerning the use of the figurative language, it included four different types: similes, metaphors, references, and rhetorical questions. With reference to the use of the rhetorical language, it comprised the following 3 types: descriptive, exemplificative, and allegorical.

Keywords: content, language usage, Hai Man Lue Wai Piang Khwam Kidthung

บทนำ

ในปัจจุบันการสื่อสารมีหลากหลายรูปแบบ รวมทั้งการที่เราอ่านข้อความหรือบทความต่าง ๆ ในหนังสือก็นับได้ว่าเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่ง นั่นก็คือการสื่อสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ซึ่งจะสื่อสารกันผ่านตัวอักษร ส่วนจะสื่อสารกันในเรื่องใดนั้น ก็ขึ้นอยู่กับผู้อ่านว่าจะเลือกอ่านข้อความหรือบทความแบบไหน ไม่ว่าจะเป็นข้อความหรือบทความที่เกี่ยวกับการสั่งสอน การแนะนำ การให้กำลังใจ หรือในรูปแบบอื่น ๆ ซึ่งมีมากมายแล้วแต่ผู้อ่านจะเลือก และไม่ว่าจะเป็นข้อความ

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² อ.สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ อ.ดร.สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

* Corresponding author: E-mail address : zaza.panarat@gmail.com

หรือบทความแบบไหนผู้แต่งก็มีการใช้ภาษาในการแต่งข้อความหรือบทความที่เรียงร้อยออกมา เพื่อต้องการให้ผู้อ่านนั้น
เข้าใจ ในเนื้อหาที่ผู้แต่งต้องการจะสื่อสารผ่านตัวอักษรต่าง ๆ นั้นมากที่สุด

หนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ เป็นหนังสือที่รวมบทความสะท้อนอารมณ์และความรู้สึก
จากเพงคิดในใจ ที่ถูกถ่ายทอดผ่านข้อความ จนกลายเป็นโพสต์ยอดนิยมในสังคมออนไลน์ ด้วยจำนวนผู้ติดตาม 1,832,444
คน ยอดกดถูกใจ ไม่ต่ำกว่า 4,000 ครั้งต่อบทความ ซึ่งปัจจุบันนี้ก็ได้มีการนำบทความในเพงคิดในใจ มาจัดทำเป็นหนังสือ
เรื่องให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง [1]

ผู้วิจัยจึงเห็นว่าหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึงมีความน่าสนใจ ที่จะนำมาศึกษาในประเด็นของเนื้อหาและ
การใช้ภาษา เพราะแต่ละบทความในหนังสือนั้นสะท้อนอารมณ์และความรู้สึกที่หลากหลาย อีกทั้งบทความที่แสดงถึงความ
รักของหนุ่มสาว มีการให้ข้อคิดต่าง ๆ มีการแสดงถึงอารมณ์เศร้าจากการผิดหวังในเรื่องของความรัก การโหยหาและ
ต้องการ ความรักที่ดี นอกจากนี้ก็ยังพบบทความที่กล่าวเกี่ยวกับการใช้ชีวิตต่าง ๆ ทั้งการรักตัวเอง การรู้จักที่จะอดทนต่อ
อุปสรรคต่าง ๆ ที่เข้ามาในชีวิต การใช้ชีวิตอย่างมีสติ ซึ่งเนื้อหาเหล่านี้ทำให้ผู้อ่านเกิดเป็นข้อคิดเตือนใจและบางบทความก็
สามารถที่จะนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งการที่บทความในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจนั้น
สะท้อนสิ่งต่าง ๆ ออกมาให้ผู้อ่านคิดภาพตามและเข้าใจเนื้อหาได้มากยิ่งขึ้นก็เพราะผู้แต่งได้มีการเลือกสรรการใช้ภาษาที่ดี
และเหมาะสม ทั้งในด้านของการใช้ภาพพจน์ และการใช้โวหารต่าง ๆ ด้วย

วิธีการวิจัย

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล

1.1 รวบรวมบทความในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ

1.2 รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการใช้ภาษาเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการทำงาน

วิจัย

2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ผู้ศึกษาได้นำบทความต่าง ๆ มาวิเคราะห์และแยกประเด็นของเนื้อหา ดังนี้

2.1.1 เนื้อหาเกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาว

2.1.2 เนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ชีวิต

2.2 ผู้ศึกษาได้นำบทความต่าง ๆ มาวิเคราะห์และแยกประเด็นของการใช้ภาษา ดังนี้

2.2.1 การใช้ภาพพจน์

2.2.2 การใช้โวหาร

3. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเนื้อหาและการใช้ภาษาในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ ผู้ศึกษาพบว่าผู้แต่งได้มีการ
การถ่ายทอดเนื้อหาต่าง ๆ ผ่านการใช้ภาษาที่ทำให้ผู้อ่านนั้นรู้สึกมีอารมณ์ร่วม คล้อยตามไปกับเนื้อหา และเข้าใจเนื้อหา
ที่ผู้แต่งต้องการจะสื่อสารออกมาได้อย่างลึกซึ้ง ผู้ศึกษาได้แบ่งประเด็นการศึกษาเนื้อหาและการใช้ภาษาในหนังสือให้มัน
เหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ ดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาของบทความในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ

ผู้ศึกษาพบว่าเนื้อหาในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจนั้น มีความหลากหลาย และผู้อ่าน
สามารถนำสิ่งที่ได้จากเนื้อหานี้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยในประเด็นศึกษาเนื้อหาในหนังสือให้มันเหลือไว้

เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ ผู้ศึกษาพบว่า มีเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ทั้งหมด 2 ประเด็น คือ เนื้อหาที่เกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาว และเนื้อหาที่เกี่ยวกับการใช้ชีวิต

จากการศึกษา ผู้ศึกษาพบเนื้อหาที่เกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาวปรากฏมากที่สุด พบจำนวน 97 บทความ และเนื้อหาที่เกี่ยวกับการใช้ชีวิตปรากฏน้อยที่สุด พบจำนวน 79 บทความ

1.1 เนื้อหาที่เกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาว

เนื้อหาที่เกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาว เป็นการกล่าวเกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาว ซึ่งบางคนอาจกำลังครอบครองมันอยู่จนทำให้มีชีวิตชีวา และซาบซึ้งตรึงจิต แต่หลายคนมีความรักที่จืดจางลง คงเหลือไว้แค่ความทรงจำและอดีตที่แสนหวานเท่านั้น จากความรักจึงกลายเป็นความเจ็บปวด การผูกพันทางจิตใจกับบางสิ่งบางอย่าง หากมีรักก็ต้องมีผู้ซึ่งเป็นฝ่ายรักและฝ่ายถูกรัก และเมื่อเกิดการจากลา ก็จะนำมาซึ่งความโศกเศร้าแก่ผู้รัก [2]

การศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาว ในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ ผู้ศึกษาได้แบ่งเนื้อหาที่เกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาวออกเป็น 3 ประเด็น คือ ข้อคิดเกี่ยวกับความรัก ความรักที่ผิดหวัง และการโยยหาความรัก

จากการศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาวนั้น ผู้ศึกษาพบเนื้อหาที่เป็นความรักที่ผิดหวังปรากฏมากที่สุด มีทั้งบทความที่แสดงถึงอารมณ์เศร้าจากการผิดหวังเพราะการเลิกรากัน และการผิดหวังเพราะรู้สึกที่อยู่ฝ่ายเดียว ซึ่งพบจำนวน 48 บทความ เช่น

สำหรับบางคนที่ได้เริ่มมีความรู้สึกด้วยไปแล้ว
เรารู้ดีเลยว่าจะไม่มีวันปล่อยมือเขา
แต่มันก็ทำให้สถานะของเราไปไม่ถึงไหน
เพราะเขาเองที่ปล่อยมือก่อน [1]

จากข้อความข้างต้นแสดงถึงการผิดหวังเพราะการเลิกรากัน ซึ่งเกิดจากการที่มีฝ่ายหนึ่งทิ้งไปในขณะที่ฝ่ายหนึ่งยังรักและจริงจังกับความรักครั้งนั้นอยู่ โดยข้อความที่แสดงให้เห็นความผิดหวังคือ “แต่มันก็ทำให้สถานะของเราไปไม่ถึงไหน เพราะเขาเองที่ปล่อยมือก่อน”

พยายามแทบตาย
สุดท้ายก็เป็นคน...ที่ไม่ใช่ [1]

จากข้อความข้างต้นเป็นข้อความที่เกี่ยวกับความรักที่ผิดหวังของฝ่ายที่พยายาม เพื่อจะให้อีกฝ่ายหนึ่งหันมาสนใจ แต่สุดท้ายก็ต้องผิดหวังเพราะถึงพยายามอย่างไร สุดท้ายอีกฝ่ายก็ไม่สนใจอยู่ดี

เนื้อหาที่เกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาวที่มีจำนวนการปรากฏรองลงมาจากความรักที่ผิดหวัง คือ เนื้อหาที่เป็นข้อคิดเกี่ยวกับความรัก ทั้งที่เป็นการเตือนสติในเรื่องของความรัก และการรักษาความรักของคู่รัก เมื่ออ่านแล้วผู้อ่านสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตคู่ของตนเองได้ เพื่อให้ความรักของตนเองนั้นดำเนินไปได้อย่างราบรื่น พบจำนวน 37 บทความ เช่น

เพราะความรักมีวันหมดอายุ
หากยังมีโอกาสอยู่ก็ควรทำมันให้ดี
ก่อนไม่มีโอกาสได้ทำ เมื่อความรักมันถึงวันหมดอายุ [1]

จากข้อความข้างต้นกล่าวเกี่ยวกับการทำโอกาสในรักที่ได้รับให้ดีเพื่อที่จะรักษาความรักครั้งนั้นไว้ให้นาน ซึ่งทำให้ผู้อ่านคิดตามได้ว่า การที่เรามีโอกาสในการที่จะทำรักนั้นให้เป็นไปในทางที่ดีที่สุดและรักษารักนั้นให้อยู่ไปนาน ๆ ก็ควรทำให้เต็มที่ ก่อนที่จะไม่มีโอกาสได้ทำสิ่งนั้นโดยผู้แต่งได้ใช้คำว่า “หมดอายุ” มาเป็นคำที่แสดงแทนคำว่าหมดโอกาส เพื่อให้ผู้อ่านตระหนักได้ว่าทุกสิ่งเมื่อหมดอายุไปแล้วเราไม่สามารถที่จะนำสิ่งที่หมดอายุนั้นกลับมาใช้ได้อีก จึงควรเห็นคุณค่าของโอกาสนั้นให้มากยิ่งขึ้น

วันหนึ่งเราอาจจะเจอคนที่
รักเราจริงๆชัดเจนกับเรา
และไม่ทำให้เรารู้สึกว่าดีไม่พอสำหรับเขา
แต่ก่อนอื่นวันนี้เราต้องลุกขึ้นเพื่อเดินต่อ [1]

ข้อความข้างต้นเป็นการเตือนสติเพื่อให้ผู้อ่านคิดตามได้ว่าก่อนที่จะให้ใครมารักเรา เราก็คควรพัฒนาตัวเองก่อน และเมื่อเราเห็นคุณค่าในตัวเอง ก็จะมีคนที่เห็นคุณค่าในตัวเราเข้ามาเอง

เนื้อหาที่เกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาวที่ปรากฏน้อยที่สุด คือ การโยยหาความรัก ซึ่งเนื้อหาที่เป็นการโยยหาความรักนั้นเป็นการกล่าวถึงการคิดถึงความรักในอดีต และความต้องการที่จะมีความรักหรือมีคนรักทั้งในปัจจุบันและอนาคต พบจำนวน 12 บทความ เช่น

บางทีก็คิดถึงนะ
บางคืนก็ยังเปิดเพลงนั้นฟังอยู่เลย
แต่ก็ทำเท่านั้นพอแล้วแหละ
ไม่ได้อยากกลับเข้ามาโครอีกแล้ว
รู้สึกถึงเขาในที่ของเรา...ก็ปลอดภัยดี [1]

จากข้อความข้างต้นเป็นข้อความที่กล่าวเกี่ยวกับการโยยหาความรักในอดีต ซึ่งในข้อความนั้นแสดงให้เห็นว่ายังมีความคิดถึงความรักในอดีตอยู่ จนบางครั้งเปิดเพลงที่อาจจะเคยฟังด้วยกันบ้าง แต่ก็ทำได้เพียงแคคิดถึงและเปิดเพลงฟังเท่านั้นเพราะปลอดภัยต่อความรู้สึกที่สุด โดยข้อความที่แสดงให้เห็นถึงการโยยหาความรักในอดีต คือ “บางทีก็คิดถึงนะ บางคืนก็ยังเปิดเพลงนั้นฟังอยู่เลย”

แม้จะดูเข้มแข็งในสายตาคนทั่วไป
แต่ลึกๆในใจก็ต้องการถูกใส่ใจ
และดูแลเหมือนกัน [1]

จากข้อความข้างต้นเป็นข้อความที่กล่าวเกี่ยวกับการโยยหาความรักที่ต้องการคนเข้ามาใส่ใจ ดูแล ซึ่งในข้อความนั้นบอกว่า ถึงแม้จะเป็นคนเข้มแข็งอย่างไรก็ต้องการที่จะมีคนเข้ามาดูแล และมีการกล่าวแบบตรงไปตรงมาเลยว่าอยากมีคนดูแล ใส่ใจ โดยข้อความที่แสดงให้เห็นถึงการโยยหาความรัก คือ “แต่ลึก ๆ ในใจก็ต้องการถูกใส่ใจและดูแลเหมือนกัน”

1.2 เนื้อหาที่เกี่ยวกับการใช้ชีวิต

ในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ เป็นการกล่าวเกี่ยวกับวิธีการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ของเราในแต่ละวันโดยที่ต้องเจอกับเรื่องราวต่าง ๆ มากมายที่ผ่านเข้ามา และเราต้องรับมือและจัดการกับเรื่องต่าง ๆ ที่เข้ามานั้นให้ได้ เพื่อที่เราจะได้เข้มแข็ง มีประสบการณ์สามารถที่จะสู้ต่อไปในวันข้างหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวกับการใช้ชีวิต ในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ ผู้ศึกษาได้แบ่งเนื้อหาที่เกี่ยวกับการใช้ชีวิตออกเป็น 3 ประเด็น คือ การรักตัวเอง การอดทน และการมีสติ

จากการศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวกับการใช้ชีวิต ผู้ศึกษาพบเนื้อหาที่เกี่ยวกับการรักตัวเองปรากฏมากที่สุด ซึ่งการรักตัวเอง คือ การที่ไม่ว่าเราจะทำอะไรก็นึกถึงความรู้สึกตัวเองก่อน แคร่ความรู้สึกของตัวเองมาก ๆ แต่ก็ไม่สร้างความ

เดือรื้อน ให้กับคนอื่น [2] ทั้งการทำในสิ่งที่ทำให้ตัวเองสบายใจ การปล่อยวางในเรื่องที่ทำให้รู้สึกไม่ดี และการให้ความสำคัญกับตัวเอง พบจำนวน 40 บทความ เช่น

สำหรับบางเรื่องที่ดีที่สุดก็คือปล่อย

เต็มที่แล้วก็พอ ไม่สบายใจก็วาง

ยังมีทางให้เดินอีกเยอะ บอกตัวเองสู้หน่อยนะ [1]

จากข้อความข้างต้นเป็นข้อความที่กล่าวเกี่ยวกับการปล่อยวางในเรื่องที่ทำให้รู้สึกไม่ดี ซึ่งในข้อความนั้นเป็นการให้กำลังใจตัวเองว่าสำหรับเรื่องบางเรื่องที่เราทำเต็มที่แล้ว แต่สุดท้ายเรื่องนั้นก็ไม่ได้ทำให้เราสบายใจก็ควรที่จะปล่อยวาง แล้วให้กำลังใจตัวเองว่าสู้หน่อย เรายังมีทางให้เลือกเดินอีกหลายทาง โดยข้อความที่แสดงให้เห็นถึงการให้กำลังใจ คือ “บอกตัวเองสู้หน่อยนะ”

ไม่ว่าจะรักมากหรือรักน้อย

ต้องไม่ลืมว่าต้องรักตัวเอง [1]

ข้อความข้างต้นเป็นข้อความที่เกี่ยวกับการเตือนสติว่าอย่าลืมที่จะรักตัวเอง เราต้องให้ความสำคัญกับตัวเอง เพราะการรักตัวเองจะนำพาชีวิตไปพบแต่สิ่งที่ดี ๆ

เนื้อหาที่เกี่ยวกับการใช้ชีวิตที่มีจำนวนการปรากฏอันดับรองลงมาจากความรักตัวเอง คือ การอดทนในการใช้ชีวิต ซึ่งการอดทนในการใช้ชีวิต คือ การยืนหยัดไม่ท้อถอยในการทำคามดี แม้ว่าจะมีอุปสรรคใด ๆ มาขวางกั้น ทั้งที่เป็นการอดทนรอเพื่อเจอวันที่ดี และการอดทนเพื่อให้ตัวเองสู้ต่อ ซึ่งพบจำนวน 20 บทความ เช่น

ห้ามฝนไม่ให้ตกคงไม่ได้

ห้ามลมไม่ให้พัดคงเป็นไปไม่ได้ยาก

บางอย่างถ้ามันจะเข้ามามันก็จะเข้ามา

แม้ในวันที่เราไม่พร้อมจะรับมืออยู่บ่อยๆ

คงทำได้เพียงอดทนรอให้มันผ่านพ้นไป

ด้วยใจที่แข็งแกร่งของเรา [1]

ข้อความข้างต้นเป็นข้อความที่กล่าวเกี่ยวกับการอดทนในการใช้ชีวิต ซึ่งในข้อความนี้มีการกล่าวถึง ฝนกับลมว่าเราไม่สามารถที่จะห้ามไม่ให้สองสิ่งนี้เกิดขึ้นได้ เช่นเดียวกับที่เราไม่สามารถห้ามสิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามาในชีวิตเราได้ แต่สิ่งที่เราทำได้คืออดทนให้เรื่องเหล่านั้นผ่านไป โดยข้อความที่แสดงให้เห็นถึงการอดทนในการใช้ชีวิต คือ “คงทำได้เพียงอดทนรอให้มันผ่านพ้นไปด้วยใจที่แข็งแกร่งของเรา”

อย่าเพ่งยอมแพ้

มันก็อาจจะเป็นแค่วันแ่ๆวันหนึ่ง

ไม่ได้แปลว่าจะแ่ๆทุกวันไปทั้งชีวิต [1]

จากข้อความข้างต้นเป็นข้อความที่กล่าวเกี่ยวกับการอดทนแล้วกลับมาสู้ต่อในการใช้ชีวิตซึ่งในข้อความนี้กล่าวว่าอย่าเพ่งยอมแพ้เพราะทุกวันในชีวิตไม่ได้เป็นวันแ่ ๆ ไปซะทั้งหมด ข้อความนี้เป็นข้อความที่บอกให้ออดทนเพื่อผ่านวันแ่ ๆ นั้นไปเจอกับวันที่ทำให้เรารู้สึกมีความสุขให้ได้ โดยข้อความที่แสดงให้เห็นถึงการอดทนในชีวิต คือ “อย่าเพ่งยอมแพ้”

เนื้อหาที่เกี่ยวกับการใช้ชีวิตที่ปรากฏน้อยที่สุด คือ การมีสติในการใช้ชีวิต ซึ่งการมีสติในการใช้ชีวิต คือ การคิดและทำทุกสิ่งทุกอย่างอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง ไม่ประมาท ทั้งการมีสติในการใช้ชีวิตบนความเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่ตลอด และรวมถึงการเตือนสติว่าอย่าทำอะไรไม่ดี เพื่อให้ผู้อ่านนั้นได้คิดตามแล้วนำไปปรับใช้ในการใช้ชีวิตของตัวเองอีกด้วย พบจำนวน 15 บทความ เช่น

โลกเปลี่ยนคนเปลี่ยน
แต่เวลาก็ยังคงเดินต่อไป
เมื่อไหร่ก็ตามที่เรายอมรับได้
เราอาจเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของคนได้มากขึ้น [1]

จากข้อความข้างต้นเป็นข้อความที่กล่าวเกี่ยวกับการมีสติในการใช้ชีวิต ซึ่งในข้อความนั้นได้บอกว่าทุกสิ่งทุกอย่างมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา แม้เรายอมรับให้ได้ และตั้งสติ คิดและทำความเข้าใจกับการเปลี่ยนแปลงของคน บางครั้งสิ่งเหล่านี้อาจจะทำให้เราเข้าใจเส้นทางในการใช้ชีวิตได้ดีขึ้น โดยข้อความที่แสดงให้เห็นถึงการมีสติในการใช้ชีวิต คือ “เมื่อไหร่ก็ตามที่เรายอมรับได้ เราอาจเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของคนได้มากขึ้น”

อย่าทำอะไร
ที่เราไม่รู้แน่ๆว่า
ต้องไม่ชอบ ในสิ่งที่ตัวเองทำ [1]

จากข้อความข้างต้นเป็นข้อความที่กล่าวเกี่ยวกับการมีสติในการใช้ชีวิต โดยข้อความนี้เป็นข้อความที่เกี่ยวกับการเตือนสติผู้อ่านในการใช้ชีวิตว่าถ้าเรารู้ว่สิ่งไหนที่ทำแล้วเราไม่ชอบก็อย่าทำ

2. ศึกษาการใช้ภาษาในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ

การศึกษการใช้ภาษาในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ ผู้ศึกษาพบว่าผู้แต่งมีการเลือกใช้ภาษา ที่เหมาะสมในการสร้างสรรค์ข้อความนั้นๆ ผู้แต่งนั้นได้มีกลวิธีการใช้ภาษาในด้านการใช้ภาพพจน์ และการใช้โวหารต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาได้มากยิ่งขึ้น

2.1 การใช้ภาพพจน์

ภาพพจน์ คือ การใช้ภาษาที่ทำให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านนั้นเห็นภาพชัดเจน เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านเข้าใจความหมาย เข้าถึงความรู้สึกของเนื้อหาได้อย่างลึกซึ้ง ซึ่งการใช้ภาพพจน์นั้นก็ควรที่จะใช้ให้เหมาะกับงานเขียนนั้นๆ ควรใช้ให้พอเหมาะพอดีกับเนื้อหาที่ต้องการจะสื่อออกมา [3]

จากการศึกษการใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏในบทความในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ ผู้ศึกษาพบว่าในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ พบบทความที่ใช้ภาพพจน์จำนวน 79 บทความ ซึ่งมีการปรากฏของภาพพจน์ทั้งหมด 4 ประเภท คือ อุปมา อุปลักษณ์ การอ้างถึง และปฏิบัติ

ผู้ศึกษาพบภาพพจน์ที่ปรากฏมากที่สุด คือ อุปลักษณ์ ซึ่งอุปลักษณ์ หมายถึง ลักษณะการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็น หรือ คือ อีกสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นวิธีการเปรียบเทียบโดยนัย แต่ผู้ฟังหรือผู้อ่านสามารถรับรู้ความหมายได้ เป็นการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านนึกภาพตามและเข้าใจความหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น [3] พบจำนวน 33 บทความ เช่น

แต่เขาก็บอกว่าเปิดใจนะ
สงสัยคงไม่ให้กุญแจกับเรา
เพราะไม่ว่าจะนานแค่ไหนระยะห่างมันก็ยังเท่าเดิม [1]

จากข้อความข้างต้นผู้เขียนได้เปรียบเทียบหัวใจเป็นประตูที่เมื่อต้องการจะเปิดก็ต้องใช้กุญแจเพื่อไขเข้าไป ข้อความนี้เป็นข้อความที่แสดงให้เห็นว่ามีฝ่ายหนึ่งรู้สึกดีกับอีกฝ่ายหนึ่งอยู่ และฝ่ายที่โดนรู้สึกดีนั้นก็บอกว่าตนเองเปิดใจเพื่อพร้อมรับใครสักคนเข้ามา แต่ฝ่ายที่รู้สึกดีนั้นรู้ว่าอีกฝ่ายคงไม่ได้รู้สึกดีตอบ ผู้เขียนเลยใช้ข้อความที่ว่า “สงสัยคงไม่ให้กุญแจกับเรา” เพื่อให้ผู้อ่านนั้นนึกภาพตามได้ว่าเมื่อไม่มีกุญแจก็ไม่สามารถที่จะเข้าไปได้

ภาพพจน์ที่มีจำนวนการปรากฏรองลงมา คือ ปฏิปฐา ซึ่งปฏิปฐา หมายถึง การถามที่ไม่ต้องการคำตอบ แต่ถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านนั้นคิดถึงสิ่งต่างๆ [3] เช่น ถามเพื่อให้ผู้อ่านนั้นคิดหาสาเหตุที่ทำให้ความรักต้องจบลง ถามเพื่อให้ผู้อ่านคิดว่าสิ่งที่ทำอยู่นั้นเป็นการทำร้ายความรู้สึกตัวเองหรือไม่ เป็นต้น พบจำนวน 28 บทความ เช่น

บทสนทนาที่หายไป มันหายไปพร้อมกับความรู้สึกหรือเปล่า
เคยลองถามตัวเองไหมว่า สาเหตุจริงๆแล้วมันเริ่มต้นจากอะไร
ใครที่ตอบน้อยลง ใครที่ตอบเข้าไป หรือหันไปสนใจอะไรอย่างอื่นก่อน
จนทำให้การสนทนานี้ว่างเปล่าและเงียบลงไปที่สุดในที่สุด [1]

จากข้อความข้างต้นเป็นการใช้ข้อความที่เป็นคำถามเพื่อให้บทสนทนาสาเหตุที่ทำให้บทสนทนาหายไปจนทำให้ความรักนั้นจบลง โดยข้อความนี้เริ่มจากการถามว่าบทสนทนาที่หายไปนั้นหายไปพร้อมกับความรู้สึกดีๆหรือเปล่า และเป็นการต่อยอดคำถามที่ถามเพื่อหาสาเหตุว่า ใครเป็นคนที่ตอบน้อยจนทำให้บทสนทนาหายไป ใครเป็นคนที่ตอบเข้าไป หรือสาเหตุมาจากการที่มีคนหนึ่งหันไปสนใจอย่างอื่นจนปล่อยให้บทสนทนานั้นเงียบลง ซึ่งจากบทความข้างต้นนั้นเป็นการถามแบบวางลำดับคำถาม โดยเริ่มจากการถามถึงสาเหตุและจบด้วยผลที่เกิดขึ้น

ภาพพจน์ที่มีจำนวนการปรากฏรองจากปฏิปฐา คือ การอ้างถึง ซึ่งการอ้างถึง หมายถึง การอ้างถึงเหตุการณ์ หรือข้อความบางอย่างเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายถึงสิ่งที่ผู้เขียนจะสื่อได้ชัดเจนยิ่งขึ้น [3] พบจำนวน 17 บทความ เช่น

รักกันก็ดูแลกันให้ดีๆ
อย่าปล่อยให้ความรักของคุณ
กลายเป็นแบบคู่ที่เคยบอกว่าจะไปที่ที่หนึ่งด้วยกัน
แต่ไม่เคยได้ไปด้วยกันอีกเลย [1]

จากข้อความข้างต้นเป็นข้อความที่เตือนคู่รักว่าให้ดูแลกันให้ดี ๆ และผู้เขียนมีการอ้างว่าอย่าปล่อยให้เหมือนคู่ที่บอกว่าจะไปที่ที่หนึ่งด้วยกันแต่สุดท้ายก็ไม่ได้ไปด้วย เพื่อเตือนให้คู่นั้นตระหนักในการดูแลและรักษารักครั้งนั้นไว้ให้ดีที่สุด โดยข้อความที่แสดงให้เห็นการอ้างถึง คือ “กลายเป็นแบบคู่ที่เคยบอกว่าจะไปที่ที่หนึ่งด้วยกัน แต่ไม่เคยได้ไปด้วยกันอีกเลย”

ภาพพจน์ที่ปรากฏน้อยที่สุด คือ อุปมา ซึ่งอุปมา เป็นการใช่วรรณศิลป์การเปรียบสิ่งหนึ่ง เหมือน หรือ คล้าย อีกสิ่งหนึ่ง ในประโยคมักปรากฏคำว่า เหมือน คล้าย ดัง ปาน รวากับ [3] ในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิด ในใจ มีเนื้อหาที่เปรียบความผิดหวังเหมือนโลกหยุดหมุน เหมือนคนทำอะไรไม่ถูก เหมือนแผลเป็นที่ต้องใช้เวลาในการรักษา ซึ่งเป็นการเปรียบให้ผู้อ่านเข้าใจและสามารถคิดภาพตามได้ พบจำนวน 1 บทความ คือ

เหมือนโลกหยุดหมุน เหมือนคนทำอะไรไม่ถูก
การโดนทิ้งในขณะที่ยังรัก เหมือนมันเกิด
แผลเป็นทางใจ ที่ไม่รู้เมื่อไหร่จะหายไปสักที [1]

จากบทความข้างต้นเป็นการใช้ข้อความที่เปรียบการผิดหวังว่า เมื่อรู้สึกผิดหวังแล้วเหมือนโลกนั้นหยุดหมุน เหมือนกับคนที่ทำอะไรไม่ถูก เหมือนการผิดหวังในความรักนั้นเป็นแผลเป็นที่ไม่สามารถรักษาให้หายได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งข้อความที่บ่งบอก คือ “เหมือนโลกหยุดหมุน เหมือนคนทำอะไรไม่ถูก...เหมือนมันเกิดแผลเป็นทางใจ”

2.2 การใช้โวหาร

โวหาร คือ กลวิธีการเขียน การเรียบเรียงอย่างมีชั้นเชิง มีศิลปะ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจจุดมุ่งหมายของเนื้อหาที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อออกมา [4]

จากการศึกษาการใช้โวหารของบทความในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ ผู้ศึกษาพบว่า มีการปรากฏการใช้โวหาร 3 ประเภท คือ บรรยายโวหาร เทศนาโวหาร และสาธกโวหาร

ผู้ศึกษาพบโวหารที่ปรากฏการใช้มากที่สุด คือ เทศนาโวหาร ซึ่งเทศนาโวหาร คือ การเขียนที่มุ่งให้ผู้อ่านเห็นใน ข้อดีและข้อเสีย มุ่งเน้นให้ข้อคิดหรือเป็นการเขียนเพื่อสอนผู้อ่าน [4] ในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ เป็นการเขียนให้ผู้อ่านคล้อยตาม โน้มน้าวจิตใจของผู้อ่านให้ทำในสิ่งที่สมควรทำ และละเว้นในสิ่งที่ไม่สมควรในเรื่องของ ความรัก การใช้ชีวิตต่าง ๆ พบจำนวน 111 บทความ เช่น

สำหรับบางเรื่องดีที่สุกก็คือปล่อย
เต็มที่แล้วก็พอ ไม่สบายใจก็วาง
ยังมีทางให้เดินอีกเยอะ
บอกตัวเองสู้หน่อยนะ [1]

จากข้อความข้างต้นเป็นการสอนให้เรา รู้จักที่จะปล่อยวางเพื่อที่จะทำให้ตัวเองรู้สึกสบายใจขึ้น ซึ่งในข้อความนั้น มีการกล่าวให้ผู้อ่านคิดตามได้ว่า สิ่งไหนที่ทำให้รู้สึกไม่สบายใจก็วาง ชีวิตเรานั้นไม่ได้มีแค่เรื่องที่ทำให้เราไม่สบายใจ แต่ยังมี ทางที่ให้เราเลือกเดินอีกจำนวนมาก ยังมีเรื่องราวอีกมากมายที่เราต้องเจอในชีวิต

โวหารที่มีจำนวนการปรากฏอันดับรองลงมา คือ สาธกโวหาร ซึ่งสาธกโวหาร คือ การเขียนที่มีการยกตัวอย่าง ประกอบ [4] ในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ เป็นการยกตัวอย่างเพื่อทำให้อ่านเข้าใจและเห็นภาพ สิ่งที่เราเขียนต้องการจะสื่อชัดเจนยิ่งขึ้น พบจำนวน 53 บทความ เช่น

สิ่งที่เหลือไว้ในความรัก
อาจเป็นอะไรก็ได้
เป็นความคิดถึง เป็นความทรงจำ
เป็นได้ทุกอย่าง
ยกเว้น...เป็นเหมือนเมื่อก่อน [1]

จากข้อความข้างต้นเป็นการยกตัวอย่างสิ่งที่เหลือไว้จากความรักว่าเป็นความคิดถึงได้เป็นความทรงจำได้ เป็นได้ทุกอย่างที่เรายากจะให้ เป็น แต่ในตอนท้ายนั้นมีการเน้นย้ำสิ่งที่เป็นไปได้ในเรื่องของความรักก็คือ การกลับไป เป็นเหมือนเมื่อก่อน จากข้อความนี้เป็นการยกตัวอย่างเพื่อที่จะเน้นย้ำให้ผู้อ่านได้เห็นว่าสำหรับความรักนั้นสามารถเป็นได้ หลายอย่างตามที่เรายากให้เป็น แต่มีอย่างเดียวที่ไม่สามารถเป็นได้ คือ เป็นเหมือนเมื่อก่อน ข้อความที่เป็นการ ยกตัวอย่าง คือ “เป็นความคิดถึง เป็นความทรงจำ”

โวหารที่มีจำนวนการปรากฏน้อยที่สุด คือ บรรยายโวหาร ซึ่งบรรยายโวหาร คือ การเขียนสิ่งที่เป็นข้อเท็จจริง อย่างตรงไปตรงมา ตามลำดับเหตุการณ์ [4] ในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ เป็นการบรรยายถึง กริยาอาการ บรรยายท้องฟ้า บรรยายอารมณ์ ความรู้สึกเศร้า พบจำนวน 12 บทความ เช่น

เราเองก็ไม่ได้อยากจะห่าง
แต่มันแค่ไม่มีทางที่จะใกล้กว่านี้ได้
ยิ่งเข้าใกล้เขายิ่งขยับออก [1]

จากข้อความข้างต้นผู้เขียนได้บรรยายถึงเหตุการณ์ที่มีฝ่ายหนึ่งพยายามที่จะขยับเข้าหาอีกฝ่ายหนึ่ง และเมื่อขยับเข้าไปแล้วนั้น อีกฝ่ายหนึ่งก็ขยับออกห่าง ซึ่งบทความนี้ทำให้อ่านคิดภาพตามได้

สรุปผลการวิจัย

จากงานวิจัย เรื่องศึกษาเนื้อหาและกลวิธีการใช้ภาษาในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นถึงความสามารถของผู้เขียนในการสื่อเนื้อหาออกมาให้ผู้อ่านติดตามได้อย่างลึกซึ้ง ทำให้ผู้อ่านนั้นเข้าใจ และเห็นภาพตามได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น โดยผู้เขียนนั้นได้มีการใช้ภาษาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น ทั้งการใช้ภาพพจน์ และการใช้โวหารต่าง ๆ

ในประเด็นการศึกษาเนื้อหาในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจนั้น ผู้เขียนได้เขียนออกมาให้ ผู้อ่านได้เข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้งและเห็นภาพตามได้ ซึ่งเนื้อหาในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึงมี 2 ประเด็น คือ เนื้อหาที่เกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาว และเนื้อหาที่เกี่ยวกับการใช้ชีวิต สำหรับเนื้อหาในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียง ความคิดถึงนั้น มีทั้งเนื้อหาที่เป็นการให้ข้อคิด ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ เพื่อให้ผู้อ่านนั้นได้คิดและสามารถที่จะนำไปปรับใช้ ในชีวิตประจำวันได้ เช่น เนื้อหาที่เป็นข้อคิดเกี่ยวกับความรัก เนื้อหาที่เกี่ยวกับการรักตัวเอง การอดทน การมีสติ การให้กำลังใจ เป็นต้น ซึ่งเนื้อหาเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าผู้แต่งนั้นมีความต้องการที่จะให้ผู้อ่านตระหนักที่จะทำในเรื่องที่สมควรทำ และละเว้นเรื่องที่ไม่สมควร รวมทั้งในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ ได้มีเนื้อหาที่แสดงถึงความรู้สึก ต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านนั้นติดตามและตระหนักได้ว่าสิ่งไหนที่ทําแล้วกระทบต่อจิตใจและความรู้สึกทั้งต่อตนเอง และคนอื่น ๆ ก็ไม่สมควรที่จะทำสิ่งนั้น

ในประเด็นศึกษาการใช้ภาษาในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ ผู้ศึกษาพบว่าผู้แต่งนั้น มีการใช้ภาษาในประเด็นการใช้ภาพพจน์ และการใช้โวหารต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงเนื้อหาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

การใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจนั้นมีภาพพจน์ที่ปรากฏอยู่ 4 ประเภท คือ อุปมา อุปลักษณ์ การอ้างอิง และปฏิจจนา ซึ่งผู้แต่งสื่อออกมาได้เป็นอย่างดีเพื่อให้ผู้อ่านนั้นมีความเข้าใจ ชาบซึ้ง และเกิดความรู้สึกดี ๆ ทุกครั้งที่ได้อ่าน ภาพพจน์ที่ปรากฏอยู่มากที่สุด คือ อุปลักษณ์ คาดว่าผู้เขียนนั้นต้องการที่จะ ใช้การเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านนั้นเห็นภาพได้อย่างชัดเจนและเข้าใจเนื้อหาได้มากยิ่งขึ้น ในส่วนของภาพพจน์ประเภท อื่น ๆ ก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน เพราะเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านนั้นสามารถที่จะเข้าใจเนื้อหาอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการทำให้ผู้อ่านนั้นตระหนักได้ถึง การปฏิบัติตนต่าง ๆ เพื่อเป็นให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง การทำให้ตนเองมีความสุขและไม่ สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่นอีกด้วย

จากการศึกษาการใช้ภาพพจน์ ผู้ศึกษาพบว่าในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึงนั้นมีความสอดคล้องกับ งานวิจัยของ พิชญธิดา พงศ์ประยูร ที่ได้ศึกษาศิลปะการใช้ภาษาในรวมเรื่องสั้นชุด “ปรารภนาแห่งแสงจันทร์” ของเงาจันทร์ ซึ่งจากการศึกษานั้นพบว่ามีการใช้ภาพพจน์ที่ตรงกัน 3 ประเภท คือ อุปมา อุปลักษณ์ และปฏิจจนา และมีความ แตกต่างกัน คือ ในรวมเรื่องสั้นชุด “ปรารภนาแห่งแสงจันทร์” ของเงาจันทร์นั้นไม่ปรากฏภาพพจน์ประเภท การอ้างอิง [5] ซึ่งจากการศึกษาการใช้ภาพพจน์พบว่าผู้แต่งนั้นมีจุดประสงค์เดียวกันคือ ต้องการให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาได้มากยิ่งขึ้น

การใช้โวหารของบทความในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจ ผู้เขียนได้มีการใช้โวหาร 3 ประเภท คือบรรยายโวหาร เทศนาโวหาร และสาธกโวหาร ซึ่งโวหารที่ปรากฏมากที่สุด คือ เทศนาโวหาร นั้นเป็นเพราะว่า ผู้เขียนมุ่งสอน ให้ข้อคิดต่าง ๆ และต้องการที่จะสื่อให้ผู้อ่านได้คล้อยตามและนำสิ่งที่ได้จากเนื้อหาเหล่านั้นไปปฏิบัติตาม เช่น ในด้านของข้อคิดเกี่ยวกับความรัก การรักตัวเอง การอดทน และการมีสติในการใช้ชีวิต เป็นต้น และในส่วนของโวหาร อื่น ๆ ก็มีความสำคัญ เป็นอย่างยิ่ง เพราะทำให้ผู้อ่านนั้นได้เข้าใจเนื้อหาหรือสิ่งที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อออกมาได้อย่าง ชัดเจนยิ่งขึ้น

จากการศึกษาการใช้โวหาร ผู้ศึกษาพบว่าในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึงนั้นมีความสอดคล้องกับ งานวิจัยของ อนุสรฯ สุติก ที่ได้ศึกษาการใช้ภาษาในนวนิยายเรื่องผู้หญิงในแว่นดำ ของสุวัฒน์ วรดิลก นามปากกา รพีพร ซึ่งจากการศึกษานั้นพบว่ามีการใช้โวหาร 3 ประเภทเหมือนกัน และมีการใช้โวหารตรงกันทั้ง 3 ประเภท คือบรรยายโวหาร

เทศนาโวหาร และสาธกโวหาร [6] ซึ่งจากการศึกษาการใช้โวหารพบว่าผู้แต่งนั้นมีจุดประสงค์เดียวกันคือ ต้องการให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาได้มากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาเนื้อหาและกลวิธีการใช้ภาษาในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง ของคิดในใจนั้น ทำให้ผู้ศึกษารู้ได้ว่าหนังสือเล่มนี้มีความน่าสนใจเป็นอย่างมาก เพราะผู้เขียนได้มีการใช้ภาษา ทั้งด้านการใช้ภาพพจน์ และการใช้โวหารที่เหมาะสมกับเนื้อหาต่าง ๆ อีกทั้งเนื้อหาในหนังสือให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึงสามารถที่จะนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และในเป็นแนวทางในการประกอบการเขียนงานประเภทต่าง ๆ ได้อีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- [1] คิดในใจ. (2562). **ให้มันเหลือไว้เพียงความคิดถึง**. กรุงเทพฯ: สปริงบุ๊กส์ อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์ พับลิชชิ่ง.
- [2] กิติกร มีทรัพย์. (2528). **ความหมายแห่งความรัก**. กรุงเทพฯ: ต้นหมาก.
- [3] คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2550). **การใช้ภาษาไทย 2**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- [4] ชำนาญ รอดเหตุภัย. (2522). **สัมมนาการใช้ภาษาไทยปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครการพิมพ์.
- [5] พิษณุธิดา พงศ์ประยูร. (2554). **ศึกษาศิลปะการใช้ภาษาในรวมเรื่องสั้นชุด “ปรารถนาแห่งแสงจันทร์” ของเงาจันทร์**. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- [6] อนุสรณ์ สุกติ. (2556). **ศึกษาการใช้ภาษาในนวนิยายเรื่อง ผู้หญิงในแว่นดำ ของสุวัฒน์ วรดิลก นามปากกา รพีพร**. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

การแปรคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดสามระดับอายุที่ประกอบอาชีพประมง

Variation of southern Thai Dialect spoken by Three Generations of Fishermen

วีระวัฒน์ งามสุวรรณ^{1*} สมิตชาต พุมมา² และ อลิสา คุ่มเคี่ยม²

Weerawat Nga-sawan^{1*} Samitcha Pumma² and Alisa Kumk²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแปรคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดสามระดับอายุที่ประกอบอาชีพประมงในตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาคสนามจากผู้พูด 5 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 9 คน รวม 45 คน แบ่งเป็นสามระดับอายุ ระดับอายุละ 15 คน ดังนี้ ระดับอายุที่ 1 ได้แก่ ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ระดับอายุที่ 2 ได้แก่ ผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 35 - 50 ปี และระดับอายุที่ 3 ได้แก่ ผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 10 - 25 ปี โดยผู้วิจัยใช้หน่วยย่อยในการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 275 หน่วยย่อย ผลการวิจัยพบว่า การแปรคำศัพท์มีหน่วยย่อยที่ไม่มีการแปรด้านคำศัพท์จำนวน 107 หน่วยย่อย คิดเป็นร้อยละ 38.91 และหน่วยย่อยที่มีการแปรด้านคำศัพท์จำนวน 168 หน่วยย่อย คิดเป็นร้อยละ 61.09 ซึ่งหน่วยย่อยที่มีการแปรด้านคำศัพท์แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ การแปรคำศัพท์บางส่วน และการแปรคำศัพท์ทุกส่วน เมื่อผู้วิจัยเปรียบเทียบการแปรคำศัพท์ทุกลักษณะ พบว่าการแปรคำศัพท์บางส่วนมีจำนวนมากที่สุด จำนวน 113 หน่วยย่อย คิดเป็นร้อยละ 67.26 ของหน่วยย่อยที่มีการแปรด้านคำศัพท์ รองลงมา ได้แก่ การแปรคำศัพท์ทุกส่วน จำนวน 55 หน่วยย่อย คิดเป็นร้อยละ 32.74 ของหน่วยย่อยที่มีการแปรด้านคำศัพท์ ซึ่งผลจากการศึกษาการแปรคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูลในผู้พูดสามระดับอายุสามารถทำให้เห็นภาพรวมของภาษาถิ่นใต้ตำบล ละงูว่าเป็นไปในลักษณะผสมผสานระหว่างภาษาถิ่นใต้กับภาษาไทยมาตรฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคนระดับอายุที่ 2 และ ระดับอายุที่ 3 นิยมใช้และรับอิทธิพลภาษาไทยถิ่นมาตรฐาน เช่น ใช้ในชีวิตประจำวัน หรือจากการศึกษาเล่าเรียน มากยิ่งขึ้นจึงเป็นเหตุทำให้ภาษาในตำบลละงู อำเภอละงูจังหวัดสตูลเกิดการผันแปรของภาษา

คำสำคัญ: การแปรคำศัพท์ ภาษาไทยถิ่นใต้ คนสามระดับอายุ ภาษาถิ่นกับสังคม

Abstract

This research study aimed at examining the lexical variation of the southern Thai dialect spoken by three generations of fishermen at La-ngu Sub-district, La-ngu District, Satun Province. The fieldtrip data was taken from 45 fishermen in 5 villages: 9 fishermen from each. The participants were categorised into three age ranges with 15 participants in each range. The first age range was over 60, the second was from 35 to 50, and the third was from 10 to 25. In this study, 275 semantic units were examined. The findings revealed that 107 semantic units (38.91%) did not contain the lexical variation while other 168 semantic units (61.09%) did. The semantic units with the lexical variation could be divided into the following two aspects: variation in some parts and variation in all parts. It was found that 113 semantic units (67.26%) were in the former aspect while 55 semantic units (32.74%) were in

¹นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

²อ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

*corresponding author : E-mail address: Phimanphittayasan@gmail.com

the latter. These findings represented an overall picture of the southern Thai dialect spoken by three generations of fishermen in La-ngu Sub-district, La-ngu District, Satun Province. Namely, the standard Thai was integrated into such a dialect. This was possibly because those in the second and the third age ranges increasingly adopted the standard Thai and used it in their daily life as well as in schools. This could attribute to the lexical variation in the southern Thai dialect in La-ngu Sub-district, La-ngu District, Satun Province.

Keywords: lexical variation, Southern Thai dialect, three generations of people, language and society

บทนำ

ปัจจุบันภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิด ความต้องการของมนุษย์ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ทั้งในด้านความรู้ ความคิด และความรู้สึก ซึ่งภาษาที่ใช้กันในสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จะเห็นได้ว่า ปัจจุบันภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลงต่างไปจากอดีต และมีความหลากหลายกันในแต่ละสังคม อีกทั้งภาษาแต่ละท้องถิ่นยังเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ มีรูปคำสำเนียงที่โดดเด่นต่างกันไปทำให้สามารถทราบถึงแหล่งที่มาของประชากรนั้นได้ การที่ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลงอาจมีสาเหตุเกิดจากปัจจัยทางสังคมหลายประการ เช่น อายุ เพศ การประกอบอาชีพ ชชาติพันธุ์ เป็นต้น ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลง คือ อายุของผู้พูด ทำให้การใช้ภาษาพูดเกิดความเปลี่ยนแปลงแตกต่างไปจากเดิม เพราะปัจจุบันสังคมและวัฒนธรรมได้เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นกัน ทั้งด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการสื่อสารทำให้ภาษาที่เคยใช้เกิดการเปลี่ยนแปลงไป

ละงูเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอละงู จังหวัดสตูล เป็นตำบลที่มีความน่าสนใจมากในด้านวิถีชีวิต การประกอบอาชีพ ชาวประมง เพราะหลายพื้นที่มีบริเวณติดกับชายฝั่งทะเลอันดามัน และมีภาษาที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ ทั้งการใช้คำ และสำเนียง โดยอำเภอละงูมีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครอง ได้แก่ ทิศเหนือติดกับอำเภอทุ่งหว้า ทิศตะวันออกติดกับอำเภอมะนัง อำเภอควนกาหลง และอำเภอท่าแพ (จังหวัดสงขลา) ทิศใต้ติดกับอำเภอท่าแพและทะเลอันดามัน ส่วนทิศตะวันตก จรดทะเลอันดามันมีอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา

ตำบลละงูมีสภาพสังคมที่น่าสนใจในการดำรงชีวิต มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย มีประเพณีและวัฒนธรรมที่น่าสนใจ โดยประชากรส่วนมากจะนับถือศาสนาอิสลาม และใช้ภาษาถิ่นใต้ในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้การที่ตำบลละงูมีอาณาเขตติดกับทะเลอันดามัน ทำให้การใช้ภาษาของประชากรที่อาศัยอยู่ในตำบลและพื้นที่ใกล้เคียง รับอิทธิพลของภาษาอื่น ๆ เข้ามาบ้างเพราะสมัยก่อนการค้าจะสัญจรกันทางทะเลทำให้ได้รับอิทธิพลบางส่วนจากการเดินเรือทำให้การใช้ภาษาของคนในตำบลละงูมีความโดดเด่น และยังได้รับวัฒนธรรมบางส่วนเข้ามาอีกด้วย

ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับภาษาเบื้องต้นแล้วนั้น พบว่าคำบางคำ ผู้พูดสามระดับอายุในตำบลละงูมีการใช้ที่ต่างกัน ตัวอย่างเช่น

	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ปลากะบอกท่อนใต้”	[la ² na ²]	[jɛ: ⁵ ɲɛ ⁷]	[pla: ⁵ bɔ:k ⁴]
“ปลากะเบนแมลงวัน”	[be:n ⁴ nwa: ⁵ dam ⁷]	[be:n ⁴ nɔ:k ⁷]	[be:n ⁴ dɔ:k ⁴]

ปราณี กุลละวณิช [6] ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของภาษาไว้ว่า ภาษาที่พูดกันอยู่ตามท้องที่ต่าง ๆ ของประเทศไทยมีความแตกต่างกัน ผู้พูดภาษาไทยในจังหวัดอุบลราชธานีจะพูดภาษาไทยแตกต่างจากผู้พูดภาษาไทยในเชียงใหม่ ความแตกต่างเช่นนี้เรียกว่า ความแตกต่างของภาษาถิ่น นอกจากนี้ ถ้าสังเกตผู้พูดภาษาที่อยู่ในชุมชนเดียวกันก็จะเห็นว่าผู้พูดเหล่านี้แตกต่างกันในเรื่อง อายุ เพศ ความรู้ ฐานะทางการเงิน ประสบการณ์ ฯลฯ ผู้พูดที่แตกต่างกันในเรื่องต่าง ๆนี้อาจใช้ภาษาแตกต่างกัน

วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์ [7] ได้ศึกษาเรื่องภาษา สัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลง กล่าวโดยสรุปได้ว่า ในชีวิตคนเรานั้นยากที่จะเห็นภาพของการเปลี่ยนแปลงที่สมบูรณ์ได้ แต่ในช่วงชีวิตของคนหนึ่งคนอาจสังเกตความเปลี่ยนแปลงได้ชัดเจนที่สุดใน “คำ” เพราะคำเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตจริงที่คนทั่วไปมองเห็นได้ และตัวแปรที่สำคัญที่ทำให้ภาษาแปรเปลี่ยนไปคือ ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งอายุของผู้พูดเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การใช้ภาษาพูดต่างกัน จนเป็นเหตุให้เกิดภาษาของเด็ก ภาษาของคนรุ่นใหม่ หรือภาษาของคนรุ่นเก่าขึ้นมา เมื่อภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลงตามอายุของผู้ใช้จึงเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงภาษาที่เปลี่ยนแปลงไป คือ ภาษาที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตไปถึงอนาคตได้ โดยถือว่าภาษาของคนกลุ่มน้อยจะมาแทนที่ภาษาของคนกลุ่มอายุกลาง และของคนสูงอายุในอนาคต เพราะฉะนั้น เราสามารถจะทำนายการใช้ภาษาในอนาคตได้ด้วยการศึกษาภาษาของกลุ่มอายุน้อย โดยนำไปเปรียบเทียบกับภาษาของคนกลุ่มอายุกลางและคนสูงอายุ

จากข้อมูลตัวอย่างการแปรของภาษาไทยถิ่นระหว่างผู้พูดสามระดับอายุ ในตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล ดังกล่าวนี้ทำให้ผู้วิจัยมองเห็นถึงความแตกต่างกันไปของผู้พูด 3 ระดับอายุ จึงสะท้อนได้ว่าภาษามีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยมีปัจจัยทางสังคมที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้คำศัพท์ที่มีการแปรเกิดขึ้น เนื่องจากเล็งเห็นถึงความสำคัญของภาษาไทยถิ่นใต้ของประชากรในชุมชนดังกล่าว

วิธีการวิจัย

การศึกษาการแปรคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดสามระดับอายุที่ประกอบอาชีพประมงในตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาถิ่นใต้ จังหวัดสตูล การแปรและการเปลี่ยนแปลงของภาษา และการแปรและการเปลี่ยนแปลงภาษาตามตัวแปรทางสังคม

2. การเตรียมและการคัดเลือกหน่วยอรรถ

- 2.1 การเตรียมหน่วยอรรถ ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ของผู้พูด สามระดับ ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมและคัดเลือกจากงานวิจัยต่าง ๆ ดังนี้ สัตว์ทะเลที่เป็นอาหารของคนไทย ของกรมประมง [2] การแปรคำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐานเป็นภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดในเขตเมืองชานเมือง และชนบทของอำเภอมะนัง จังหวัดสตูล ของกนกเนตร จันทรทิพย์ [1] เครื่องมือประมงพื้นบ้าน : ภูมิปัญญาชาวบ้านจากอ่าวพังงา ของเจริญ นัยปาน [3] ของชาวประมงที่ปรากฏในอาชีพประมง: ศึกษากรณีตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง ของศุภชัย เพียรเจริญ [8] ศึกษาเครื่องมือประมงพื้นบ้านของชาวบ้านในจังหวัดสงขลา ของประภาส ทองนิล [5] ระบบเสียงภาษาไทยถิ่นใต้ที่ใช้ในปัจจุบันจังหวัดสตูล ของฉันทส ทองช่วย [4] (นำร่องเสียงของจังหวัดสตูลมาใช้ในการเทียบเสียงของคำศัพท์) การอ้างและการแปรคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดสามระดับอายุในอาชีพประมงของชุมชนบ้านหยงสตาร์ ตำบลท่าข้าม อำเภอบะเหลียน จังหวัดตรัง ของอิษฐาน จิตรหลัง [9] (นำตัวหน่วยอรรถมาเป็นแบบอย่าง

ในการเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษา) หน่วยย่อยที่ผู้วิจัยคัดเลือก เป็นหน่วยย่อยที่ชาวบ้านรู้จัก ค้นหา ใช้ในการประกอบ
อาชีพและใช้สื่อสารกันในชีวิตประจำวัน

2.2 การคัดเลือกหน่วยย่อย รวมหน่วยย่อยที่คัดเลือกมาใช้เก็บข้อมูลในงานวิจัยนี้ จำนวน 275
หน่วยย่อย แบ่งเป็นหมวดหมู่ได้ 5 หมวดหมู่ ดังนี้ หมวดที่ 1 หน่วยย่อยที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำ, หมวดที่ 2 หน่วยย่อยที่
เกี่ยวกับพืชในทะเล, หมวดที่ 3 หน่วยย่อยที่เกี่ยวกับเรือ, หมวดที่ 4 หน่วยย่อยที่เกี่ยวกับเครื่องมือทำการประมง, หมวด
ที่ 5 หน่วยย่อยที่เกี่ยวกับคำเรียกเวลา ปรากฏการณ์ธรรมชาติ สภาพแวดล้อม

3. แหล่งข้อมูลและผู้บอกภาษา

3.1 แหล่งข้อมูล งานวิจัยนี้ศึกษาภาษาถิ่นในเขตพื้นที่ตำบลสูง อำเภอลำลูกเกด จังหวัดสตูล ผู้วิจัยคัดเลือก
หมู่บ้านในการเก็บข้อมูล จำนวน 5 หมู่บ้าน จากหมู่บ้านทั้งหมด 18 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านท่าชะมวง หมู่ที่ 2 บ้าน
ปากละงู หมู่ที่ 7 บ้านปากกันโตะทิด หมู่ที่ 14 บ้านหลอมปิ่น และหมู่ที่ 18 บ้านโคกพยอม โดยใช้วิธีการเลือกหมู่บ้านที่มี
พื้นที่ติดชายฝั่งทะเล ทั้งที่มีอาชีพการทำประมงและอดีตเคยทำประมง รวมไปถึงญาติมิตรหรือครอบครัวที่มีการทำประมง
มาก่อน ก่อนที่จะล้มเลิกอาชีพการทำประมงไปเพราะการแปรผันทางเศรษฐกิจที่ทำให้การทำประมงซบเซาลงและมีอาชีพ
อื่นที่มีรายได้ดีกว่าการทำประมง แต่ว่าการเปลี่ยนผันอาชีพไปนั้นก็ไม่ได้ส่งผลหรือทำให้การใช้ภาษาเกี่ยวกับทางการ
ประมงเปลี่ยนไป พวกเขายังใช้คำศัพท์เดิมในการสื่อสารกันเนื่องจากอาหารการกินการใช้ชีวิตยังคงเป็นเหมือนเดิม คำศัพท์
ที่ใช้อยู่จึงมีการสื่อสารกันเหมือนเดิม

3.2 ผู้บอกภาษา ผู้วิจัยคัดเลือกผู้บอกภาษา จาก 5 หมู่บ้าน โดยผู้บอกภาษาต้องเกิด อาศัยในพื้นที่
ตำบลสูง อำเภอลำลูกเกด จังหวัดสตูลและไม่เคยย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยเป็นผู้ที่ใช้ภาษาถิ่นได้ในชีวิตประจำวัน มีอวัยวะการออก
เสียงเป็นปกติ และเต็มใจให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และผู้วิจัยจะแบ่งผู้บอกภาษาออกเป็น 3 ระดับอายุ ดังนี้

ระดับอายุที่ 1 ได้แก่ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป คณะเพศชายและเพศหญิง รวม 5 หมู่บ้าน มีผู้บอก
ภาษาจำนวน 15 คน

ระดับอายุที่ 2 ได้แก่ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 35-50 ปี คณะเพศชายและเพศหญิง รวม 5 หมู่บ้าน มีผู้บอกภาษา
จำนวน 15 คน

ระดับอายุที่ 3 ได้แก่ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 10-25 ปี คณะเพศชายและเพศหญิง รวม 5 หมู่บ้าน มีผู้บอกภาษา
จำนวน 15 คน

4. เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามบันทึกประวัติผู้บอกภาษาและรายการคำที่ใช้
สัมภาษณ์ผู้บอกภาษา จำแนกเป็นหมวดหมู่ จำนวน 5 หมวดหมู่ รวม 275 หน่วยย่อย

4.2 อุปกรณ์ประกอบการเก็บข้อมูลมีดังนี้

4.2.1 อุปกรณ์ประกอบการเก็บข้อมูล ได้แก่ รูปภาพ เพื่อช่วยให้ผู้บอกภาษาเข้าใจ
ความหมายของหน่วยย่อยชัดเจนยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์สูงสุดในงานวิจัยนี้

4.2.2 เครื่องบันทึกเสียง ใช้ในการบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้บอกภาษาเพื่อนำเสียง
มาตรวจสอบความถูกต้องกับที่จดบันทึกระหว่างการสัมภาษณ์และเพื่อป้องกันการผิดพลาดในการเก็บข้อมูล

4.2.3 โทรศัพท์มือถือ ใช้ในการถ่ายภาพในขณะที่เก็บข้อมูล และถ่ายภาพผู้บอกภาษาเพื่อ
ยืนยันตัวตนในภาคผนวกว่ามีบุคคลนั้นอยู่จริง

4.2.4 อุปกรณ์เครื่องเขียนต่าง ๆ เช่น ปากกา ดินสอ ยางลบ กระดาษ เพื่อจดบันทึกข้อมูล
ในระหว่างการให้สัมภาษณ์ของผู้บอกภาษา

5. วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

5.1 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการออกเก็บข้อมูลภาคสนามเป็นระยะ 2 เวลา ดังนี้

ระยะที่ 1 สํารวจข้อมูลและความรู้พื้นฐานทางการวิจัย ตั้งแต่เดือนกันยายน – ตุลาคม พ.ศ. 2562

ระยะที่ 2 คัดเลือกผู้บอกภาษา และเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม แบ่งได้ ดังนี้

-ระยะทดลอง ผู้วิจัยได้นำหน่วยย่อยที่คัดเลือกไว้แล้วจำนวน 302 หน่วยย่อย ไปทดลองเก็บข้อมูลภาคสนาม เพื่อทดสอบและคัดเลือกหน่วยย่อยหากมีหน่วยย่อยที่ผู้บอกภาษาไม่เข้าใจ จึงตัดหน่วยย่อยนั้นทิ้งจำนวน 26 หน่วยย่อย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บอกภาษาเข้าใจและตอบคำถามได้ และเพื่อให้เกิดความสะดวกในการเก็บข้อมูลจริง

-ระยะปฏิบัติลงภาคสนามจริง ผู้วิจัยนำหน่วยย่อยที่ผ่านการทดสอบและคัดเลือกไว้ จำนวน 275 หน่วยย่อย ไปเก็บข้อมูลจริงตามหมู่บ้านที่กำหนดไว้ในขอบเขตการวิจัย

6. วิธีจัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 นำคำศัพท์ภาษาถิ่นที่ใช้ใน ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล ที่ได้จากการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลภาคสนาม บันทึกลงในแบบบันทึก

6.2 วิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่กำหนดไว้ในขอบเขตด้านเนื้อหา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

6.2.1 แยกศัพท์ที่มีการแปรและไม่มีการแปร

6.2.2 พิจารณาการแปรด้านคำศัพท์

6.2.3 เปรียบเทียบความถี่และร้อยละของการแปรคำศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุ

7. วิธีเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

7.1 เรียบเรียงผลการค้นคว้าด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ดังนี้

7.1.1 แสดงตารางเปรียบเทียบการด้านคำศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุโดยแสดงความถี่และร้อยละของการแปร

7.2 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาการแปรศัพท์แปรศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดสามระดับอายุ ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล สรุปดังนี้ ระดับอายุที่ 1 ได้แก่ ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ระดับอายุที่ 2 ได้แก่ ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 35-50 ปี และระดับอายุที่ 3 ได้แก่ ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 10-15 ปี ผู้วิจัยใช้หน่วยย่อยในการศึกษาทั้งหมด 275 หน่วยย่อย มีหน่วยย่อยที่ไม่มีการแปรด้านคำศัพท์จำนวน 107 หน่วยย่อย คิดเป็นร้อยละ 38.91 ของจำนวนหน่วยย่อยที่มีทั้งหมด และหน่วยย่อยที่มีการแปรด้านคำศัพท์ จำนวน 168 หน่วยย่อย คิดเป็นร้อยละ 61.09 ของจำนวนหน่วยย่อยที่มีทั้งหมด จากการหน่วยย่อยที่มีการแปรด้านคำศัพท์ได้แบ่งหน่วยย่อยที่มีการแปรด้านคำศัพท์ออกเป็น 2 กลุ่ม ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายละเอียดของความถี่และค่าร้อยละของจำนวนหน่วยย่อยทั้งหมด

หน่วยย่อย	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยย่อยที่ไม่มีการแปรด้านคำศัพท์	107	38.91
หน่วยย่อยที่มีการแปรด้านคำศัพท์	168	61.09
รวมหน่วยย่อย	275	100

จากการศึกษาหน่วยอรรถที่มีการแปรด้านคำศัพท์ ผู้วิจัยได้แบ่งหน่วยอรรถที่มีการแปรคำศัพท์ ออกเป็น 2 กลุ่ม
ดังที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การแบ่งกลุ่มหน่วยอรรถที่มีการแปรด้านคำศัพท์ รายละเอียดของความถี่และค่าร้อยละของจำนวนหน่วยอรรถ
ที่มีการแปรด้านคำศัพท์

หน่วยอรรถที่มีการแปรด้านคำศัพท์	จำนวน	ร้อยละ
1. การแปรคำศัพท์บางส่วน	113	67.26
1.1 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์	40	
1.1.1 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์	7	4.17
1.1.2 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์และ คำสามพยางค์	32	19.04
1.1.3 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสี่พยางค์	1	0.60
1.2 การแปรส่วนกลางคำศัพท์	1	0.60
1.3 การแปรส่วนหลังคำศัพท์	69	
1.3.1 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์	14	8.33
1.3.2 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสามพยางค์	16	9.52
1.3.3 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และ คำสองพยางค์	1	0.60
1.3.4 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์และ คำสามพยางค์	27	16.07
1.3.5 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์และ คำสี่พยางค์	1	0.60
1.3.6 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสามพยางค์และ คำสี่พยางค์	8	4.76
1.3.7 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์คำสาม พยางค์และคำสี่พยางค์	2	1.19
1.4 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ หรือการแปรส่วนหลังคำศัพท์	3	1.79
2. การแปรคำศัพท์ทุกส่วน	55	32.74
รวมหน่วยอรรถ	168	100

การแปรด้านคำศัพท์ประกอบไปด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่ การแปรคำศัพท์บางส่วนและการแปรคำศัพท์ทุกส่วน

1. การแปรคำศัพท์บางส่วนผู้วิจัยพิจารณาจากโครงสร้างของคำศัพท์ที่มีจำนวนพยางค์ตั้งแต่หนึ่งพยางค์ขึ้นไป
จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การแปรคำศัพท์บางส่วนปรากฏใน 4 ลักษณะได้แก่

1.1การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ ได้แก่ กรณีที่ผู้พูดสามารถอายุในตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล ใช้
คำศัพท์แทนหน่วยอรรถเดียวกัน ซึ่งคำศัพท์เหล่านี้ทำให้เกิดการแปรในตำแหน่งเดียวกัน โดยพยางค์หน้าที่มีการแปรจะ
แตกต่างกันทั้งพยางค์หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งได้ว่า พยางค์หน้าเป็นคำศัพท์ต่างรากศัพท์กัน ส่วนพยางค์หลังที่ไม่มีการแปร
จะเหมือนกันทั้งพยางค์ จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถแบ่งได้ 3 กลุ่ม ได้แก่

1.1.1 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์ หมายถึง คำศัพท์ที่มีสองพยางค์นั้นพยางค์
ที่หนึ่งของคำศัพท์จะแตกต่างกันทั้งพยางค์ ส่วนพยางค์ที่สองของคำศัพท์จะเหมือนกันทั้งพยางค์

1.1.2 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสามพยางค์ หมายถึง คำสองพยางค์กับคำสามพยางค์นั้น พยางค์ที่หนึ่งของคำสองพยางค์กับพยางค์ที่หนึ่งและพยางค์ที่สองของคำสามพยางค์แตกต่างกัน พยางค์ที่สองของคำสองพยางค์และพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะเหมือนกัน หรือพยางค์ที่หนึ่งกับพยางค์ที่สองของคำสองพยางค์ และพยางค์ที่สองกับพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์เหมือนกัน พยางค์ที่หนึ่งของคำสามพยางค์แตกต่างกัน

1.1.3 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสี่พยางค์ หมายถึง คำศัพท์ที่มีสี่พยางค์นั้นพยางค์ที่หนึ่งของคำศัพท์จะแตกต่างกันทั้งพยางค์ ส่วนพยางค์ที่สองที่สามและสี่ของคำศัพท์จะเหมือนกันทั้งพยางค์ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ตัวอย่างการแปรส่วนหน้าคำศัพท์

กลุ่มที่	หน่วยอรรถ	รูปแปรของคำศัพท์	ความถี่ในการใช้รูปแปรคำศัพท์ของผู้พูด		
			ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1.1.1	“หยองปูดำ”	[jɔŋ ⁷ pu: ⁴]	12(80)	0(0)	0(0)
		[saj ⁵ pu: ⁴]	3(20)	15(100)	15(100)
1.1.2	“ปลาเกะพงแดง ข้างแถมมีดพร้า”	[phoŋ ⁵ ta: ⁴ dɛŋ ⁴]	15(100)	0(0)	0(0)
		[man ⁵ dɛŋ ⁴]	0(0)	15(100)	15(100)
1.1.3	“กระบอกดักปลา ตุกทะเล”	[saj ⁵ dak ³ mi: ⁵ raŋ ⁷]	15(100)	0(0)	0(0)
		[the: ⁷ dak ³ mi: ⁵ raŋ ⁷]	0(0)	15(100)	0(0)
		[bɔ:k ⁵ dak ³ mi: ⁵ raŋ ⁷]	0(0)	0(0)	15(100)

1.2 การแปรส่วนกลางคำศัพท์ ได้แก่ กรณีที่ผู้พูดสามระดับอายุในในตำบลสูง อำเภอลง จังหวัดสตูล ใช้คำศัพท์แทนหน่วยอรรถเดียวกัน ซึ่งคำศัพท์เหล่านั้นเกิดการแปรในตำแหน่งเดียวกัน ส่วนพยางค์หน้าและพยางค์หลังที่ไม่มีการแปรจะเหมือนกันทั้งสองพยางค์ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ตัวอย่างการแปรส่วนกลางคำศัพท์

กลุ่มที่	หน่วยอรรถ	รูปแปรของคำศัพท์	ความถี่ในการใช้รูปแปรคำศัพท์ของผู้พูด		
			ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1.2	“ปลาดอกหมาก กระโด่ง”	[pla: ⁴ ka: ³ paj ⁴]	15(100)	9(60)	11(73.33)
		[pla: ⁴ kam ³ paj ⁴]	0(0)	6(40)	4(26.67)

1.3 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ ได้แก่ กรณีที่ผู้พูดสามระดับในตำบลสูง อำเภอลง จังหวัดสตูล ใช้คำศัพท์แทนหน่วยอรรถเดียวกัน โดยพยางค์หลังที่มีการแปรจะต่างกันหรือพยางค์หลังเป็นคำศัพท์ต่างรากศัพท์กัน ส่วนพยางค์หน้าที่ไม่มีการแปรจะเป็นคำศัพท์เดียวกัน ผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 7 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์ กลุ่มที่ 2 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสามพยางค์ กลุ่มที่ 3 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์ กลุ่มที่ 4 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสามพยางค์ กลุ่มที่ 5 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสี่พยางค์ กลุ่มที่ 6 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสามพยางค์และคำสี่พยางค์ กลุ่มที่ 7 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์สามพยางค์และคำสี่พยางค์

1.3.1 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์ หมายถึง คำสองพยางค์นั้น พยางค์ที่สองของคำสองพยางค์จะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสองพยางค์จะเหมือนกัน

1.3.2 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสามพยางค์ หมายถึง คำสามพยางค์นั้น พยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งและพยางค์ที่สองของคำสามพยางค์ที่จะเหมือนกัน หรือพยางค์ที่สองและพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสามพยางค์จะเหมือนกัน

1.3.3 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์ หมายถึง คำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์นั้น คำหนึ่งพยางค์กับคำพยางค์ที่หนึ่งของคำสองพยางค์จะเหมือนกัน ส่วนพยางค์ที่สองของคำสองพยางค์จะแตกต่างกัน

1.3.4 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสามพยางค์ หมายถึง คำสองพยางค์และคำสามพยางค์นั้น พยางค์ที่สองของคำสองพยางค์กับพยางค์ที่สองและพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสองพยางค์กับคำสามพยางค์จะเหมือนกัน หรือพยางค์ที่หนึ่งกับพยางค์ที่สองของคำสองพยางค์และ พยางค์ที่หนึ่งกับพยางค์ที่สองของคำสามพยางค์จะเหมือนกัน ส่วนพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะแตกต่างกัน

1.3.5 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสี่พยางค์ หมายถึง คำสองพยางค์และคำสี่พยางค์นั้น พยางค์ที่สองของคำสองพยางค์กับพยางค์ที่สองพยางค์ที่สามและพยางค์ที่สี่ของคำสี่พยางค์จะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสองพยางค์กับคำสี่พยางค์จะเหมือนกัน

1.3.6 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสามพยางค์และคำสี่พยางค์ หมายถึง คำสามพยางค์และคำสี่พยางค์นั้น พยางค์ที่สองและพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์กับพยางค์ที่สองพยางค์ที่สามและพยางค์ที่สี่ของคำสี่พยางค์จะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสามพยางค์กับคำสี่พยางค์จะเหมือนกัน หรือพยางค์ที่หนึ่งกับพยางค์ที่สองของคำสามพยางค์และ พยางค์ที่หนึ่งกับพยางค์ที่สองของคำสี่พยางค์จะเหมือนกัน ส่วนพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะแตกต่างกัน

1.3.7 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์ คำสามพยางค์และคำสี่พยางค์ หมายถึง คำสองพยางค์ คำสามพยางค์และคำสี่พยางค์นั้น พยางค์ที่สองของคำสองพยางค์ พยางค์ที่สองและพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์กับพยางค์ที่สองพยางค์ที่สามและพยางค์ที่สี่ของคำสี่พยางค์จะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสองพยางค์ คำสามพยางค์และคำสี่พยางค์จะเหมือนกัน หรือพยางค์ที่หนึ่งกับพยางค์ที่สองของคำสามพยางค์และ พยางค์ที่หนึ่งกับพยางค์ที่สองของคำสี่พยางค์จะเหมือนกัน ส่วนพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะแตกต่างกันดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ตัวอย่างการแปรส่วนหลังคำศัพท์

กลุ่มที่	หน่วยอรรถ	รูปแปรของคำศัพท์	ความถี่ในการใช้รูปแปรคำศัพท์ของผู้พูด		
			ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1.3.1	“ปลากะพงแดง เกล็ดห่าง”	[pho ⁵ mɛ: ⁷]	15(100)	7(46.67)	5(33.33)
		[pho ⁵ dɛ: ⁴]	0(0)	8(53.33)	10(66.67)
1.3.2	“ปลาสดหิน ส้ม”	[pla: ⁴ kɛ: ³ dɛ: ⁴]	15(100)	15(100)	9(60)
		[pla: ⁴ sa ⁷ lit ⁷]	0(0)	0(0)	6(40)
1.3.3	“เบ็ดคัน”	[bɛt ³]	12(80)	15(100)	15(100)
		[bɛt ³ khan ⁵]	3(20)	0(0)	0(0)
1.3.4	“ปลากระเบน แมลงวัน”	[be:n ⁴ tho: ⁵]	3(20)	0(0)	0(0)
		[be:n ⁴ nɔ:k ⁷]	9(60)	15(100)	0(0)
		[be:n ⁴ dɔ:k ⁴]	0(0)	0(0)	15(100)
		[be:n ⁴ nɯa: ⁵ dam ⁷]	3(20)	0(0)	0(0)

1.3.5	“กึ่งกุลาลาย”	[kuŋ ³ laj ⁵]	15(100)	6(40)	0(0)
		[kuŋ ³ ku ³ la ⁵ dam ⁴]	0(0)	9(60)	15(100)
1.3.6	“บูโบราณ”	[pu: ⁴ <u>ek</u> ⁷ khu:t ⁵]	2(13.33)	0(0)	0(0)
		[pu: ⁴ cak ³ ka ³ can ³]	11(73.33)	14(93.33)	15(100)
		[pu: ⁴ ka: ³ raŋ ⁷]	2(13.33)	1(6.67)	0(0)
1.3.7	“หมึกกระตอง ลายเสือ”	[mɯk ⁷ dɔ: ⁴ ŋ ⁴]	13(86.67)	15(100)	9(60)
		[mɯk ⁷ mɛ: ⁷ kai ⁴]	2(13.33)	0(0)	0(0)
		[mɯk ⁷ dɔ: ⁴ ŋ ⁴ mɛ: ⁷ kai ⁴]	0(0)	0(0)	4(26.67)
		[mɯk ⁷ dɔ: ⁴ la: ⁵ sɯa: ⁷]	0(0)	0(0)	2(13.33)
			0(0)	0(0)	

1.4 การแปรส่วนหน้าศัพท์ หรือการแปรส่วนหลังคำศัพท์ ได้แก่ กรณีที่ผู้พูดสามระดับอายุในตำบลสูง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ใช้คำศัพท์แทนหน่วยยรรยงเดียวกัน ซึ่งคำศัพท์เหล่านั้นอาจมีจำนวนพยางค์ที่เท่ากันหรือไม่เท่ากันก็ได้ โดยมีส่วนที่เหมือนกันหนึ่งพยางค์หรือมากกว่า 1 พยางค์ และเกิดการแปรคำศัพท์มากกว่า 1 ส่วน ซึ่งอาจจะเป็นการแปรส่วนหน้าศัพท์ การแปรส่วนกลางศัพท์ หรือการแปรส่วนหลังศัพท์ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ตัวอย่างการแปรส่วนหน้าศัพท์ หรือการแปรส่วนหลังคำศัพท์

กลุ่มที่	หน่วยยรรยง	รูปแปรของคำศัพท์	ความถี่ในการใช้รูปแปรคำศัพท์ของผู้พูด		
			ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1.4	“ปลาฉลามหนู ใหญ่”	[pla: ⁴ la:m ⁷]	14(93.33)	14(93.33)	3(20)
		[pla: ⁴ cha ⁷ la:m ⁷]	0(0)	0(0)	12(80)
		(การแปรศัพท์ส่วนหลังศัพท์ ในคำสองพยางค์และคำสาม พยางค์)			
		[la:m ⁷ pha: ⁵ raj ⁵]	1(6.67)	0(0)	0(0)
		[la:m ⁷ jak ⁵]	0(0)	1(6.67)	0(0)
		(การแปรศัพท์ส่วนหลังศัพท์ ในคำสองพยางค์และคำสาม พยางค์)			

2. การแปรคำศัพท์ทุกส่วน ได้แก่ กรณีที่ผู้พูดสามระดับในตำบลสูง อำเภอละงู จังหวัดสตูล มีการใช้คำศัพท์แทนหน่วยยรรยงเดียวกัน ซึ่งคำศัพท์เหล่านั้นแตกต่างกันทุกพยางค์ อาจมีจำนวนพยางค์เท่ากันหรือไม่เท่ากันก็ได้ แต่มีความแตกต่างกันทั้งพยางค์ และพยางค์เหมือนกันสลับตำแหน่งกันได้ ไม่เกิดการแปรศัพท์ในตำแหน่งเดียวกันดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ตัวอย่างการแปรคำศัพท์ทุกส่วน

กลุ่มที่	หน่วยยรรยง	รูปแปรของคำศัพท์	ความถี่ในการใช้รูปแปรคำศัพท์ของผู้พูด		
			ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
2	“ปลากระทุงเหว ควาย”	[pla: ⁴ tho: ŋ ⁵]	12(80)	15(100)	15(100)
		[tho: ŋ ⁵ thɛ:ŋ ⁵]	3(20)	0(0)	0(0)
	“ปลากะพงแสม”	[phoŋ ⁵ khia:w ²]	15(100)	13(86.67)	15(100)
		[ro:t ⁶ ro:t ⁶]	0(0)	2(13.33)	0(0)
	“ปลาเก๋าดอก หางตัด”	[dɔ:k ⁴ ma:k ⁴]	12(80)	15(100)	15(100)
		[ra: ⁵ pu: ⁴ hi:n ²]	3(20)	0(0)	0(0)

นอกจากนี้การศึกษาการแปรคำศัพทียังทำให้มองเห็นแนวโน้มการใช้คำศัพท์ใน 4 กลุ่ม ได้แก่

1. รูปแปรของคำศัพท์ที่มีแนวโน้มเล็กใช้ เป็นคำศัพท์ที่ปรากฏการใช้ในผู้พูดระดับอายุที่ 1 เพียงระดับอายุเดียว
2. รูปแปรของคำศัพท์ที่มีแนวโน้มของการใช้สูงขึ้น เป็นคำศัพท์ที่ปรากฏการใช้ในผู้พูดระดับอายุที่ 3 มากที่สุด แล้วความถี่ของการใช้รูปแปรคำศัพท์ลดลงในผู้พูดระดับอายุที่ 2 และมีความถี่ของการใช้รูปแปรของคำศัพท์ที่น้อยที่สุดในผู้พูดระดับอายุที่ 1
3. รูปแปรของคำศัพท์ที่มีแนวโน้มของการใช้ลดลง เป็นคำศัพท์ที่ปรากฏการใช้ในผู้พูดระดับอายุที่ 1 มากที่สุด แล้วความถี่ของการใช้รูปแปรของคำศัพท์ลดลงในผู้พูดระดับอายุที่ 2 และมีความถี่ของการใช้รูปแปรของคำศัพท์ที่น้อยที่สุดในผู้พูดระดับอายุที่ 1
4. รูปแปรของคำศัพท์ที่มีแนวโน้มของการใช้ไม่แน่นอน เป็นคำศัพท์ที่ปรากฏการใช้ในผู้พูดระดับอายุที่ 2 มากที่สุด แล้วความถี่ของการใช้คำศัพท์ลดลงในผู้พูดระดับอายุที่ 1 และผู้พูดระดับอายุที่ 3 หรือเป็นคำศัพท์ที่ปรากฏการใช้ในผู้พูดระดับอายุที่ 2 น้อยที่สุด แล้วความถี่ของการใช้คำศัพท์ลดลงในผู้พูดระดับอายุที่ 1 และผู้พูดระดับอายุที่ 3 หรือในกรณีปรากฏการใช้คำศัพท์เฉพาะผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 หรือระดับอายุที่ 3 เพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น

ตัวอย่าง แนวโน้มการใช้รูปแปรคำศัพท์ ดังตารางที่ 8 ต่อไปนี้

ตารางที่ 8 แนวโน้มการใช้รูปแปรคำศัพท์

หน่วย อรรถ	รูปแปรของคำศัพท์	ความถี่ในการใช้รูปแปรคำศัพท์ของผู้พูด			แนวโน้มรูปแปรคำศัพท์กลุ่มที่			
		ระดับอายุ ที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุ ที่ 3	1	2	3	4
“หยองปู ดำ”	[<u>jeŋ</u> ⁷ pu: ⁴]	12(80)	0(0)	0(0)	✓			
	[<u>saj</u> ⁵ pu: ⁴]	3(20)	15(100)	15(100)		✓		
“ปลา กะพงแดง เกล็ดห่าง”	[<u>phoŋ</u> ⁵ <u>me</u> ⁷]	15(100)	7(46.67)	5(33.33)		✓		
	[<u>phoŋ</u> ⁵ <u>deŋ</u> ⁴]	0(0)	8(53.33)	10(66.67)			✓	
“ปลา กะพง แสม”	[<u>phoŋ</u> ⁵ khia:w ²]	15(100)	13(86.67)	15(100)		✓		
	[<u>ro:t</u> ⁶ ro:t ⁶]	0(0)	2(13.33)	0(0)				✓

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาการแปรศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุในตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล อภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาการแปรของคำศัพท์ ทำให้เห็นความหลากหลายของการแปรด้านคำศัพท์ในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ใช้ในตำบลละงู สำหรับการแปรคำศัพท์ที่ปรากฏมากที่สุด ได้แก่ การแปรส่วนหลังคำศัพท์ รองลงมา คือ การแปรคำศัพท์ทุกส่วน ต่อด้วย การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ ส่วนหลังคำศัพท์ และน้อยสุดคือ การแปรส่วนกลางคำศัพท์

2. การแปรคำศัพท์ในช่วงสามระดับอายุ แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ที่กำลังเกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล ซึ่งผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าผู้พูดที่อยู่ในวัยที่ต่างกันย่อมใช้ภาษาต่างกัน ดังนั้นอายุจึงเป็นปัจจัยทางสังคมอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดการแปรของภาษา นอกจากนี้ปัจจัยทางสังคมอื่นๆ เช่น เพศ การศึกษา อาชีพ กลุ่มชาติพันธุ์ ที่อยู่อาศัย ก็สามารถนำมาเป็นตัวแปรของคำศัพท์ได้

3. การแปรคำศัพท์ในช่วงสามระดับอายุในพื้นที่ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล สามารถนำมาเป็นหลักฐานทางวัฒนธรรมด้านภาษา ก่อนที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เนื่องจากผลจากการศึกษาพบว่า ผู้บอกภาษาในช่วงอายุที่ 2 เริ่มมีการใช้ภาษาที่เปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ แต่ยังมีรูปแบบบางคำที่ยังคงใช้เช่นเดียวกันผู้บอกภาษาในช่วงอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาในช่วงอายุที่ 3 แต่ส่วนใหญ่คำศัพท์จะเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปจากช่วงอายุที่ 1 แต่จะคล้ายกับผู้บอกภาษาในช่วงอายุที่ 3 และเป็นจุดเริ่มต้นในการเปลี่ยนแปลงในอนาคต จากผู้บอกภาษาทั้งสามช่วงอายุ แสดงให้เห็นถึงผู้บอกภาษาในช่วงอายุที่ 3 เป็นช่วงการเปลี่ยนแปลงของภาษา ผู้บอกภาษาในช่วงอายุที่ 2 เป็นช่วงการแปรของภาษา และผู้บอกภาษาในช่วงอายุที่ 1 เป็นช่วงภาษากำลังจะสูญหายไป เช่น หน่วยยรรที่ 274 “ปาพรุ” ผู้บอกภาษาในระดับอายุที่ 1 ใช้ว่า [pa:4 mu:5 ta: 4] เพียงระดับอายุเดียว ซึ่งไม่อีกกี่ปีข้างหน้าคำศัพท์นี้ก็อาจจะสูญหายไป

4. สภาพสังคมก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ภาษาถิ่นเปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะเป็นการคมนาคม การติดต่อสื่อสาร ที่สามารถติดต่อกับคนต่างถิ่นได้ง่ายขึ้น เกิดการสัมผัสภาษาแลกเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาต่างถิ่น เกิดการนำคำจากภาษาต่างถิ่นมาใช้ในภาษาของตนมากขึ้น นอกจากนี้การสื่อสารของผู้คนในปัจจุบันมีความรวดเร็วและทันสมัย ทำให้คนรุ่นปัจจุบันได้รับข่าวสารที่รวดเร็วขึ้น ซึ่งข่าวสารส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยมาตรฐาน ทำให้ผู้รับข่าวสารได้รับอิทธิพลจากภาษาต่างถิ่น และเกิดการนำคำจากภาษาไทยมาตรฐานหรือภาษาอื่น ๆ ที่ปรากฏในข่าวสารมาใช้ในการสื่อสาร และเมื่อสังคมสภาพความเป็นอยู่ของคนในสังคมเปลี่ยนไป ทำให้ภาษาที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมเปลี่ยนไปเช่นกัน

5. ผลจากการศึกษาการแปรคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล ในผู้พูดสามระดับอายุ ทำให้เห็นภาพรวมของภาษาถิ่นใต้ตำบลละงู เป็นไปในลักษณะผสมผสานระหว่างภาษาไทยถิ่นใต้กับภาษาไทยมาตรฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก คนระดับอายุที่ 2 และ ที่ 3 นิยมใช้และรับอิทธิพลภาษาไทยถิ่นมาตรฐานมากขึ้นจากการศึกษาเล่าเรียน จึงเป็นเหตุทำให้ภาษาในตำบลละงู อำเภอละงูจังหวัดสตูล เกิดการผันแปรของภาษา

เอกสารอ้างอิง

- [1] กนกเนตร จันทรทิพย์. (2558). การแปรคำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐานเป็นภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดในเขตเมืองชานเมืองและชนบทของอำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- [2] กรมประมง. (2521). สัตว์ทะเลที่เป็นอาหารของคนไทย. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา
- [3] เจริญ นัยปาน. (2541). เครื่องมือประมงพื้นบ้าน : ภูมิปัญญาชาวบ้านจากอ่าวพังงา. สงขลา : สถาบันทักษิณคดี.
- [4] ฉันทส ทองช่วย. (2538). “ระบบเสียงภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบันจังหวัดสตูล,” บัณฑิตศึกษสาร. 1(1) : 44-62 ; มิถุนายน 2538
- [5] ประภาส ทองนิล. (2542). ศึกษาเครื่องมือประมงพื้นบ้านของชาวบ้านในจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ
- [6] ปราณี กุลละวณิชย์. (2532). ภาษาทัศน. กรุงเทพฯ : วัฒนธรรมการพิมพ์.
- [7] วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์ . (2525). ภาษา สังคมกับการเปลี่ยนแปลง. (2)1:28-45 ; กรกฎาคม 2525
- [8] ศุภชัย เพียรเจริญ. (2538). วัฒนธรรมของชาวประมงที่ปรากฏในอาชีพประมง:ศึกษกรณีตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- [9] อธิฐาน จิตรหลัง. (2555). การอ้างและการแปรคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดสามระดับอายุในอาชีพประมงของชุมชนบ้านหยงสตาร์ ตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

วิเคราะห์คำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา

Analysis of Slogans of Primary Schools in Songkhla Province

ชานนท์ จันทร์เพชร^{1*} ประภัสสร ภัทรนาวิก² และ อลิสา คุ่มเคี่ยม³

Chanon Junpetch^{1*} Prapassorn Phatranavig² and Alisa Khumkham³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องวิเคราะห์คำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อหา ลักษณะรูปแบบ และการใช้ภาษาที่ปรากฏในคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา โดยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา จากเว็บไซต์และติดต่อสอบถามทางโทรศัพท์จากบุคลากรของโรงเรียน รวมคำขวัญทั้งหมด 230 คำขวัญ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า ด้านเนื้อหาของคำขวัญ ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้ 1) คำขวัญประเภทการศึกษา 2) คำขวัญประเภทสุขภาพอนามัย 3) คำขวัญประเภทประเพณีวัฒนธรรม 4) คำขวัญประเภทอุดมการณ์ทางสังคม 5) คำขวัญประเภทสิ่งแวดล้อม 6) คำขวัญประเภทจริยธรรม และจำแนกคำขวัญออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) คำขวัญที่มีเนื้อหาประเภทเดียว 2) คำขวัญที่มีเนื้อหาหลายประเภท ด้านลักษณะรูปแบบของคำขวัญ จำแนกออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) จำนวนวรรค 2) สัมผัสคล้องจอง และด้านการใช้ภาษาของคำขวัญ จัดกลุ่มออกเป็น 11 กลุ่มความหมาย ได้แก่ การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับการศึกษา สุขภาพอนามัย อุดมการณ์ทางสังคม ประเพณีวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม จริยธรรม การยกย่อง ชื่นชม ความเจริญก้าวหน้า ความมานะ ความร่วมมือ และการใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับแสดงการสร้าง

คำสำคัญ: วิเคราะห์ คำขวัญ โรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

Abstract

The objective of an article on Analysis of Slogans of Primary Schools in Songkhla Province was to study content, form and language use as exhibited in slogans of primary schools in Songkhla province. The researcher collected slogans of primary schools in Songkhla province from websites and telephone contact with staffs of target schools. The total of 230 slogans were analyzed through analytical description research method. The study showed the following findings. With regard to content, the slogans were created under six topics; 1) education, 2) health and hygiene, 3) tradition and culture, 4) societal ideals, 5) environment, and 6) ethics and moral, and were classified into two types; 1) single content type and multiple content type. With regard to form, they were classified into two categories; 1) ordinary phrase and 2) rhyming phrase. With regard to language use, they were separated into eleven groups of meaning; education, health and hygiene, societal ideals, tradition and culture, environment, ethics and moral, praising and admiring, advancement, perseverance, collaboration, and creation.

Keywords: analysis, slogan, primary school

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² ผศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ อ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

*Corresponding author: E-mail address: cchaanon@gmail.com

บทนำ

คำขวัญเป็นการใช้ภาษาอย่างหนึ่งที่มีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้น หรือเน้นย้ำความคิด ทศคติต่าง ๆ อีกทั้งยังทำหน้าที่ในการปลูกฝังและถ่ายทอด คติความเชื่อ อุดมการณ์ และยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับหน่วยงานหรือองค์กรนั้น ๆ อีกด้วย จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันมีการใช้คำขวัญในหน่วยงานหรือสถานที่ราชการและในโอกาสต่าง ๆ เช่น คำขวัญประจำโรงเรียน คำขวัญวันปีใหม่ คำขวัญวันพ่อ คำขวัญวันต่อต้านยาเสพติด คำขวัญวันครู คำขวัญวันลอยกระทง เป็นต้น

โรงเรียนเป็นสถาบันที่มีบทบาทอย่างมากในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียน อีกทั้งโรงเรียนยังเป็นสถาบันที่มีความสำคัญทางสังคมในการพัฒนาและปลูกฝังค่านิยมที่เหมาะสมของนักเรียนให้ถูกต้องและสอดคล้องกับสังคมตามหลักสากล ดังที่ ดำรงค์ ฐานดี [1] กล่าวว่า “การอบรมขัดเกลาสมาชิกในสังคมเป็นหน้าที่ของครอบครัวในเบื้องต้น ต่อมาการจัดการศึกษาให้กับเยาวชนเป็นหน้าที่ของรัฐและเอกชนเพื่อให้มีความรู้ คุณธรรม และวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อจะได้นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตในวัยผู้ใหญ่ต่อไป การอบรมสั่งสอนดังกล่าวส่วนใหญ่จะจัดเป็นโรงเรียนมีครูอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ร่วมมือในการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชน”

นอกจากการเรียนการสอนแล้ว โรงเรียนยังมีรูปแบบทางในการขัดเกลาให้นักเรียนให้ประพฤติปฏิบัติตามภายใต้กฎของโรงเรียนที่ได้วางไว้ วิธีการสื่อสารของโรงเรียนในการถ่ายทอดอุดมการณ์หรือความคิดใดความคิดหนึ่ง ซึ่งจะส่งผลต่อการครอบงำความคิดของนักเรียน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง คือ การถ่ายทอดผ่านคำขวัญประจำโรงเรียน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิเคราะห์คำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาเพื่อศึกษาลักษณะที่น่าสนใจดังกล่าว และเป็นแนวทางในการพัฒนาการใช้ภาษาในการเขียนคำขวัญต่อไป

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เนื้อหา ลักษณะรูปแบบ และการใช้ภาษาที่ปรากฏในคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา โดยผู้วิจัยศึกษาจากคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา ทั้ง 3 เขต ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา จากเว็บไซต์ <https://www.obec.go.th/> [2] (สืบค้นเมื่อ 8 ธันวาคม 2562) ซึ่งเป็นเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาทั้ง 3 เขต คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

2. ผู้วิจัยติดต่อขอเอกสารจากเจ้าหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาทั้ง 3 เขต เพื่อติดต่อสอบถามเรื่องคำขวัญของโรงเรียนต่าง ๆ เนื่องจากบางโรงเรียนไม่ปรากฏคำขวัญในเว็บไซต์

3. ในกรณีที่โรงเรียนใดไม่ปรากฏคำขวัญในเว็บไซต์ดังกล่าว ผู้วิจัยจะโทรศัพท์สอบถามจากโรงเรียนนั้น ๆ

4. ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะคำขวัญที่ปรากฏในเว็บไซต์และตามที่ได้จากการติดต่อสอบถามทางโทรศัพท์จากโรงเรียนเท่านั้น

5. จำนวนของคำขวัญที่ปรากฏในเว็บไซต์ มีทั้งสิ้น 75 คำขวัญ จำนวนของคำขวัญที่ผู้วิจัยใช้วิธีการติดต่อสอบถามทางโทรศัพท์จากบุคลากรของโรงเรียน มีทั้งสิ้น 155 คำขวัญ รวมคำขวัญที่นำมาศึกษาทั้งสิ้น 230 คำขวัญ

6. นำข้อมูลคำขวัญที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ โดยวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้ คือ วิเคราะห์ด้านเนื้อหา ด้านลักษณะรูปแบบ และด้านการใช้ภาษา ที่ปรากฏในคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาด้านเนื้อหาของคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา

ผู้วิจัยพบว่ามีเนื้อหาที่หลากหลาย โดยในที่นี้ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มออกเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้ 1. คำขวัญประเภทการศึกษา 2. คำขวัญประเภทสุขภาพอนามัย 3. คำขวัญประเภทประเพณีวัฒนธรรม 4. คำขวัญประเภทอุดมการณ์ทางสังคม 5. คำขวัญประเภทสิ่งแวดล้อม 6. คำขวัญประเภทจริยธรรม

เนื้อหาคำขวัญดังกล่าว ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญบางคำขวัญ อาจเน้นเนื้อหาเพียงประเภทเดียวและคำขวัญบางคำขวัญมีเนื้อหาหลายประเภทประกอบกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้จำแนกเนื้อหาคำขวัญออกเป็น 2 ประการดังนี้

1.1 คำขวัญที่มีเนื้อหาประเภทเดียว

1.2 คำขวัญที่มีเนื้อหาหลายประเภท

1.1 คำขวัญที่มีเนื้อหาประเภทเดียว

คำขวัญที่มีเนื้อหาประเภทเดียวได้แก่ คำขวัญประเภทการศึกษาและคำขวัญประเภทจริยธรรม ดังตัวอย่างคำขวัญประจำโรงเรียนบ้านม่วงพุ่ม ดังนี้

1.1.1 คำขวัญประเภทการศึกษา

ผู้วิจัยพบทั้งสิ้น 2 คำขวัญ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

การศึกษาพาชีวิตให้ก้าวหน้า [2]

ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาข้างต้น คือ คำขวัญประจำโรงเรียนบ้านม่วงพุ่ม มุ่งให้ความสำคัญกับการศึกษา เพราะการศึกษาย่อมนำผลดีมาสู่ผู้เรียน คนที่ไม่มีความรู้ ย่อมไม่สามารถที่จะทำงานในประเภทที่จำเป็นต้องใช้ความสามารถขั้นสูงได้ แต่หากได้รับการศึกษาที่ดีก็จะเป็นการช่วยเสริมสร้างทักษะความรู้ความสามารถ และการมีความรู้ที่หลากหลาย ก็จะส่งผลให้คนเราสามารถทำงานได้หลากหลาย ซึ่งจะนำชีวิตไปสู่ความก้าวหน้า และความสำเร็จได้ในอนาคต

1.1.2 คำขวัญประเภทจริยธรรม

ผู้วิจัยพบทั้งสิ้น 4 คำขวัญ ดังตัวอย่างคำขวัญประจำโรงเรียนบ้านขุนายสังข์ ดังนี้

มารยาทงาม น้ำใจดี มีวินัย ใจซื่อสัตย์ [2]

ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาข้างต้น คือ คำขวัญประจำโรงเรียนบ้านขุนายสังข์ ต้องการปลูกฝังเรื่องจริยธรรมให้แก่แก่นักเรียน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการมีมารยาท ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น การมีน้ำใจ การมีระเบียบวินัย เคารพในกฎกติกาของโรงเรียน อีกทั้งยังเน้นในเรื่องของความซื่อสัตย์ที่นักเรียนทุกคนพึงมี

1.2 คำขวัญที่มีเนื้อหาหลายประเภท

คำขวัญที่มีเนื้อหาหลายประเภท หมายถึง คำขวัญที่มีเนื้อหาหลายประเภทรวมอยู่ในคำขวัญเดียวกัน ซึ่งจำแนกเป็นคำขวัญที่มีเนื้อหา 2 ประเภท 3 ประเภท 4 ประเภท 5 ประเภท 6 ประเภท ตามลำดับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1.2.1 คำขวัญที่มีเนื้อหา 2 ประเภท

ผู้วิจัยพบทั้งสิ้น 78 คำขวัญ ดังตัวอย่างคำขวัญประจำโรงเรียนบ้านชะแม ดังนี้

คำขวัญประเภทการศึกษา + คำขวัญประเภทจริยธรรม

ความรู้ คู่คุณธรรม [2]

ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาข้างต้น คือ คำขวัญประจำโรงเรียนบ้านชะแม มุ่งให้นักเรียนมีความรู้ ที่เคียงคู่ไปกับคุณธรรม เพราะการเป็นคนเก่งจะต้องควบคู่ไปกับการเป็นคนดี

1.2.2 คำขวัญที่มีเนื้อหา 3 ประเภท

ผู้วิจัยพบทั้งสิ้น 98 คำขวัญ ดังตัวอย่างคำขวัญประจำโรงเรียนวัดห้วยพุฒ ดังนี้
คำขวัญประเภทยุทธศาสตร์ + คำขวัญประเภทยุทธศาสตร์ + คำขวัญประเภทยุทธศาสตร์
เรียนดี กีฬาเด่น เน้นคุณธรรม [2]

ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาข้างต้น คือ คำขวัญประจำโรงเรียนวัดห้วยพุฒ มุ่งเน้นให้นักเรียนเรียนดีตั้งใจขยันหมั่นเพียร สุขภาพให้แข็งแรง รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย และมีคุณธรรมประพฤติปฏิบัติตามความดี ความจริงใจที่เกิดขึ้นกับตนเองและสังคม

1.2.3 คำขวัญที่มีเนื้อหา 4 ประเภท

ผู้วิจัยพบทั้งสิ้น 40 คำขวัญ ดังตัวอย่างคำขวัญประจำโรงเรียนบ่อเกิดวิจิตรวิทยา ดังนี้
คำขวัญประเภทยุทธศาสตร์ + คำขวัญประเภทยุทธศาสตร์ + คำขวัญประเภทยุทธศาสตร์ทางสังคม
+ คำขวัญประเภทยุทธศาสตร์
เทิดทูนคุณธรรม ล้ำวิชาการ นำด้านกีฬา พัฒนาชุมชน [2]

ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาข้างต้น คือ คำขวัญประจำโรงเรียนบ่อเกิดวิจิตรวิทยา มุ่งเน้นการส่งเสริมวัฒนธรรม วิชาการ ให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียร ย่อมส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการเรียน และส่งเสริมด้านกีฬาให้นักเรียนมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง รวมถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน

1.2.4 คำขวัญที่มีเนื้อหา 5 ประเภท

ผู้วิจัยพบทั้งสิ้น 6 คำขวัญ ดังตัวอย่างคำขวัญประจำโรงเรียนวัดบ่อสระวิทยาทาน ดังนี้
คำขวัญประเภทยุทธศาสตร์ + คำขวัญประเภทยุทธศาสตร์ + คำขวัญประเภทยุทธศาสตร์ทางสังคม
+ คำขวัญประเภทยุทธศาสตร์ + คำขวัญประเภทยุทธศาสตร์
สร้างความรู้ คู่ความดี มีประชาธิปไตย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม งามสุขภาพ [2]

ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาข้างต้น คือ คำขวัญประจำโรงเรียนวัดบ่อสระวิทยาทาน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการศึกษา มีสุขภาพกายแข็งแรง รักสิ่งแวดล้อม พร้อมเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับชุมชน และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1.2.5 คำขวัญที่มีเนื้อหา 6 ประเภท

ผู้วิจัยพบทั้งสิ้น 2 คำขวัญ ดังตัวอย่างคำขวัญประจำโรงเรียนบ้านทุ่งใหญ่ ดังนี้
คำขวัญประเภทยุทธศาสตร์ + คำขวัญประเภทยุทธศาสตร์ + คำขวัญประเภทยุทธศาสตร์ทางสังคม
+ คำขวัญประเภทยุทธศาสตร์ + คำขวัญประเภทยุทธศาสตร์ + คำขวัญประเภทยุทธศาสตร์
ส่งเสริมสุขภาพ สร้างเสริมคุณธรรม งามล้ำสิ่งแวดล้อม
น้อมนำค่านิยมไทย ใส่ใจวิชาการ สานสัมพันธ์ชุมชน [2]

ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาข้างต้น คือ คำขวัญประจำโรงเรียนบ้านทุ่งใหญ่ มุ่งเน้นการศึกษาร่วมกับชุมชนให้นักเรียนมีความรู้ตามเกณฑ์มาตรฐาน มีคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนเป็นคนดี มีปัญญา และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2. รูปแบบของคำขวัญ

รูปแบบของคำขวัญหมายถึง การสร้างข้อความของคำขวัญซึ่งประกอบไปด้วยจำนวนวรรค คำขวัญที่ไม่มีสัมผัสคล้องจอง คำขวัญที่มีสัมผัสคล้องจอง ดังนี้

2.1 คำขวัญที่ไม่มีสัมผัสคล้องจอง

2.1.1 คำขวัญที่มี 1 วรรค

ผู้วิจัยพบทั้งสิ้น 2 คำขวัญ ดังตัวอย่างคำขวัญประจำโรงเรียนท่าจีนอุดมวิทยา ดังนี้
การศึกษาคือดอกไม้ของชีวิต [2]

ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาข้างต้น คือ คำขวัญประจำโรงเรียนท่าจีนอุดมวิทยามีจำนวน 1 วรรค ไม่ปรากฏเป็นโครงสร้างคำขวัญ ที่มีการส่งสัมผัสระหว่างวรรค ซึ่งในบริบทนี้หมายความว่า โรงเรียนท่าจีนอุดมวิทยา เปรียบการศึกษา คือดอกไม้ของชีวิต ที่จะให้ผลผลิตอันน่าชื่นใจ และนำไปสู่คุณความดีที่ควรค่าแก่การระลึกถึง

2.2 คำขวัญที่มีสัมผัสคล้องจอง

2.2.1 คำขวัญที่มี 2 วรรค

ผู้วิจัยพบทั้งสิ้น 12 คำขวัญ ดังตัวอย่างคำขวัญประจำโรงเรียนวัดติหลวงนอก ดังนี้
สร้างเสริมความรู้ เชิดชูคนดี [2]

ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาข้างต้น คือ คำขวัญประจำโรงเรียนวัดติหลวงนอก มีจำนวนทั้งหมด 2 วรรค ปรากฏเป็นโครงสร้างคำขวัญที่มีการสัมผัสระหว่างวรรค คือ คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 สัมผัสกับคำแรกของวรรคที่ 2 คือคำว่า “รู้ - ชู” โดยมีสระร่วมกัน คือสระ “ู”

2.2.2 คำขวัญที่มี 3 วรรค

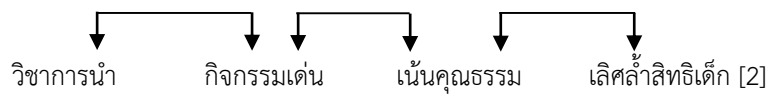
ผู้วิจัยพบทั้งสิ้น 68 คำขวัญ ดังตัวอย่างคำขวัญประจำโรงเรียนบ้านควนหัวช้าง ดังนี้
ปัญญาดี มีวินัย ใฝ่คุณธรรม [2]

ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาข้างต้น คือ คำขวัญประจำโรงเรียนบ้านควนหัวช้าง มีจำนวนทั้งหมด 3 วรรค ปรากฏเป็นโครงสร้างคำขวัญที่มีการสัมผัสระหว่างวรรค คือ คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 สัมผัสกับคำแรกของวรรคที่ 2 คือคำว่า “ดี - มี” โดยมีสระร่วมกัน คือสระ “ี”

คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 สัมผัสกับคำแรกของวรรคที่ 3 คือคำว่า “นัย - ใฝ่” โดยมีสระร่วมกัน คือสระ “ไ” และมีตัวสะกด คือ มาตราแม่เกย

2.2.3 คำขวัญที่มี 4 วรรค

ผู้วิจัยพบทั้งสิ้น 114 คำขวัญ ดังตัวอย่างคำขวัญประจำโรงเรียนวัดพังกก ดังนี้

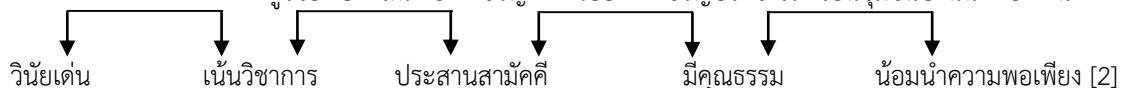
ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาข้างต้น คือ คำขวัญประจำโรงเรียนโรงเรียนวัดพังก มีจำนวนทั้งหมด 4 วรค ปรากฏเป็นโครงสร้างคำขวัญที่มีการสัมผัสระหว่างวรรค คือ คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 สัมผัสคำแรกของวรรคที่ 2 คือ คำว่า “นำ - กรม” โดยมีสระร่วมกัน คือสระ “อำ” และมีตัวสะกด คือ มาตรา แม่กม

คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 สัมผัสกับคำแรกของวรรคที่ 3 คือ คำว่า “เด่น - เน้น” โดยมีสระร่วมกัน คือ สระ “เอะ” และมีตัวสะกด คือ มาตราแม่กม

คำสุดท้ายของวรรคที่ 3 สัมผัสกับคำแรกของวรรคที่ 4 คือ คำว่า “ธรรม - ล้ำ” โดยมีสระร่วมกัน คือ สระ “อำ” และมีตัวสะกด คือ มาตราแม่กม

2.2.4 คำขวัญที่มี 5 วรค

ผู้วิจัยพบทั้งสิ้น 28 คำขวัญ ดังตัวอย่างคำขวัญประจำโรงเรียนชุมชนบ้านนาทับ ดังนี้

ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาข้างต้น คือ คำขวัญประจำโรงเรียนชุมชนบ้านนาทับ มีจำนวนทั้งหมด 5 วรค ปรากฏเป็นโครงสร้างคำขวัญที่มีการสัมผัสระหว่างวรรค คือ คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 สัมผัสคำแรกของวรรคที่ 2 คือ คำว่า “เด่น - เน้น” โดยมีสระร่วมกัน คือ สระ “เอะ” และมีตัวสะกด คือ มาตราแม่กม

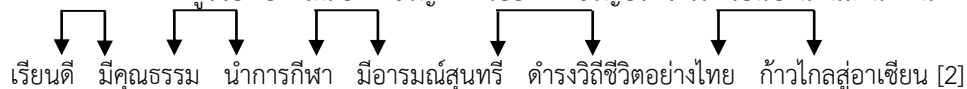
คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 สัมผัสกับคำแรกของวรรคที่ 3 คือ คำว่า “การ - สาน” โดยมีสระร่วมกัน คือ สระ “อา” และมีตัวสะกด คือ มาตราแม่กม

คำสุดท้ายของวรรคที่ 3 สัมผัสกับคำแรกของวรรคที่ 4 คือ คำว่า “คี่ - มี” โดยมีสระร่วมกัน คือสระ “อี”

คำสุดท้ายของวรรคที่ 4 สัมผัสกับคำแรกของวรรคที่ 5 คือ คำว่า “ธรรม - นำ” โดยมีสระร่วมกัน คือ สระ “อำ” และมีตัวสะกด คือ มาตราแม่กม

2.2.5 คำขวัญที่มี 6 วรค

ผู้วิจัยพบทั้งสิ้น 5 คำขวัญ ดังตัวอย่างคำขวัญประจำโรงเรียนบ้านดินลาน ดังนี้

ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาข้างต้น คือ คำขวัญประจำโรงเรียนบ้านดินลาน มีจำนวนทั้งหมด 6 วรค ปรากฏเป็นโครงสร้างคำขวัญที่มีการสัมผัสระหว่างวรรค คือ คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 สัมผัสคำแรกของวรรคที่ 2 คือ คำว่า “ดี - มี” โดยมีสระร่วมกัน คือสระ “อี”

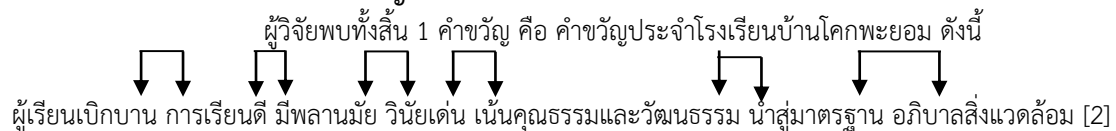
คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 สัมผัสกับคำแรกของวรรคที่ 3 คือ คำว่า “ธรรม - นำ” โดยมีสระร่วมกัน คือ สระ “อำ” และมีตัวสะกด คือ มาตราแม่กม

คำสุดท้ายของวรรคที่ 3 สัมผัสกับคำแรกของวรรคที่ 4 คือ คำว่า “พา - อา” โดยมีสระร่วมกัน คือ สระ “อา”

คำสุดท้ายของวรรคที่ 4 สัมผัสกับคำแรกของวรรคที่ 5 คือ คำว่า “หรี - ถี” โดยมีสระร่วมกัน คือ สระ “อี”

คำสุดท้ายของวรรคที่ 5 สัมผัสกับคำแรกของวรรคที่ 6 คือ คำว่า “ไทย - ไกล” โดยมีสระร่วมกัน คือ สระ “ไอ” และมีตัวสะกด คือ มาตราแม่เกย

2.2.6 คำขวัญที่มี 7 วรรค

ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาข้างต้น คือ คำขวัญประจำโรงเรียนบ้านโคกพะยอม มีจำนวนทั้งหมด 7 วรรค ปรากฏเป็นโครงสร้างคำขวัญที่มีการสัมผัสระหว่างวรรค คือ คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 สัมผัสกับคำแรกของวรรคที่ 2 คือ คำว่า “บาน - การ” โดยมีสระร่วมกัน คือ สระ “อา” และมีตัวสะกด คือ มาตราแม่กน

คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 สัมผัสกับคำแรกของวรรคที่ 3 คือ คำว่า “ดี - มี” โดยมีสระร่วมกัน คือ สระ “อี”

คำสุดท้ายของวรรคที่ 3 สัมผัสกับคำแรกของวรรคที่ 4 คือ คำว่า “มัย - นัย” โดยมีสระร่วมกัน คือ สระ “ไอ” และมีตัวสะกด คือ มาตราแม่เกย

คำสุดท้ายของวรรคที่ 4 สัมผัสกับคำแรกของวรรคที่ 5 คือ คำว่า “เด่น - เน้น” โดยมีสระร่วมกัน คือ สระ “เอะ” และมีตัวสะกด คือ มาตราแม่กน

คำสุดท้ายของวรรคที่ 5 สัมผัสกับคำแรกของวรรคที่ 6 คือ คำว่า “ธรรม - นำ” โดยมีสระร่วมกัน คือ สระ “อำ” และมีตัวสะกด คือ มาตราแม่กม

คำสุดท้ายของวรรคที่ 6 สัมผัสกับคำแรกของวรรคที่ 7 คือ คำว่า “ฐาน - บาล” โดยมีสระร่วมกัน คือ สระ “อา” และมีตัวสะกด คือ มาตราแม่กน

3. ศึกษาการใช้ภาษาของคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา

โรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา มีการใช้คำที่มีความหมายเชิงบวก โดยผู้วิจัยจะวิเคราะห์โดยแยกหน่วยศัพท์แต่ละหน่วยศัพท์ในข้อที่แสดงความหมายแต่ละความหมายออกจากกัน แล้วจัดไว้ตามกลุ่มความหมาย ออกเป็น 11 กลุ่มความหมาย

ผู้วิจัยจะยกตัวอย่างหน่วยศัพท์ที่ใช้แสดงความหมายต่าง ๆ พร้อมทั้งตัวอย่างคำขวัญ ดังต่อไปนี้

3.1 การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับการศึกษา

การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับการศึกษา หมายถึง การใช้ถ้อยคำที่ส่งเสริมด้านการศึกษาหรือการเรียนรู้ของนักเรียน ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น มักปรากฏคำว่า ตั้งใจเรียน เรียนดี วิชาการ ศึกษา ใฝ่เรียนรู้ ความรู้ ปัญญา เทคโนโลยี

ผู้วิจัยพบว่าการใช้ภาษาของคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา ปรากฏการใช้หน่วยศัพท์ในกลุ่มความหมายเกี่ยวกับการศึกษา ดังตัวอย่างคำขวัญประจำโรงเรียนบ้านกรงอิดา ดังนี้

ตั้งใจเรียน เพียรทำดี มีวินัย ใฝ่คุณธรรม [2]

ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาข้างต้น คือ คำขวัญประจำโรงเรียนบ้านกรงอิดา ปรากฏข้อความว่า “ตั้งใจเรียน” หมายความว่า เอาใจจดใจจ่อต่อการเรียน การสอน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทางโรงเรียนมุ่งให้นักเรียนมีความตั้งใจในการศึกษาเล่าเรียน

3.2 การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย

การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย หมายถึง การใช้ถ้อยคำที่ส่งเสริมด้านการกีฬา กิจกรรม และการแก้ไขปัญหาเสพติดภายในโรงเรียน มักปรากฏคำว่า กีฬา พละนัมย อนามัย สุขภาพ สิ่งเสพติด

ผู้วิจัยพบว่าการใช้ภาษาของคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา ปรากฏการใช้หน่วยศัพท์ในกลุ่มความหมายเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ดังตัวอย่างคำขวัญประจำโรงเรียนบ้านท่ากระ ดังนี้
สุขภาพดี มีวินัย ใฝ่คุณธรรม [2]

ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาข้างต้น คือ คำขวัญประจำโรงเรียนบ้านท่ากระ ปรากฏข้อความว่า “สุขภาพดี” หมายความว่า การมีร่างกายที่แข็งแรงปราศจากโรคภัย แสดงให้เห็นว่าทางโรงเรียนมุ่งเน้นเรื่องของการมีสุขภาพอนามัยที่ดีของนักเรียน

3.3 การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางสังคม

การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางสังคม หมายถึง การใช้ถ้อยคำที่สื่อความเรื่องรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ส่งเสริมประชาธิปไตย มีจิตอาสา พัฒนาชุมชน มักปรากฏคำว่า ประชาธิปไตย อาเซียน ราษฎร์ ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สังคม ชุมชน จิตอาสา

ผู้วิจัยพบว่าการใช้ภาษาของคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา ปรากฏการใช้หน่วยศัพท์ในกลุ่มความหมายเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางสังคม ดังตัวอย่างคำขวัญประจำโรงเรียนวัดบางศาลา ดังนี้
ฉลาดคิด จิตอาสา [2]

ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาข้างต้น คือ คำขวัญประจำโรงเรียนวัดบางศาลา ปรากฏข้อความว่า “จิตอาสา” หมายความว่าจิตแห่งการให้โดยเต็มใจจะช่วยผู้อื่นโดยไม่คิดค่าตอบแทน แสดงให้เห็นว่าทางโรงเรียนมุ่งให้นักเรียนมีจิตใจที่เป็นผู้ให้ เช่น ให้สิ่งของ ให้เงิน ให้ความช่วยเหลือด้วยกำลังร่างกาย แรงสมอง ซึ่งเป็นการเสียสละสิ่งที่ตนเองมีแม้กระทั่งเวลาเพื่อแผ้วแผไให้กับส่วนรวม

3.4 การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม

การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม หมายถึง การใช้ถ้อยคำที่สื่อความเรื่องวิถีชีวิตของคนไทยในด้านต่าง ๆ เช่น ค่านิยมขนบธรรมเนียมประเพณีไทย และภูมิปัญญาของท้องถิ่นต่าง ๆ มักปรากฏคำว่า ศิลปวัฒนธรรม ความเป็นไทย ภูมิปัญญา วัฒนธรรม

ผู้วิจัยพบว่าการใช้ภาษาของคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา ปรากฏการใช้หน่วยศัพท์ในกลุ่มความหมายเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม ดังตัวอย่างคำขวัญประจำโรงเรียนวัดทุ่งสงวน ดังนี้
มีคุณธรรม นำความรู้ สุขภาพดี ยึดวิถีความเป็นไทย [2]

ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาข้างต้น คือ คำขวัญประจำโรงเรียนวัดทุ่งสงวน ปรากฏข้อความว่า “ยึดวิถีความเป็นไทย” หมายความว่า ยึดความเป็นไทย แสดงให้เห็นว่าทางโรงเรียนมุ่งให้นักเรียนยึดถือความเป็นไทย เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญและตระหนักถึงคุณค่าความเป็นไทย

3.5 การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม หมายถึง การใช้ถ้อยคำที่สื่อความเรื่องสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ที่มีภายในโรงเรียน เช่น สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่สะอาด มักปรากฏคำว่า สภาพแวดล้อม สิ่งแวดล้อม บรรยากาศ โรงเรียน

ผู้วิจัยพบว่าการใช้ภาษาของคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา ปรากฏการใช้หน่วยศัพท์ในกลุ่มความหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ดังตัวอย่างคำขวัญประจำโรงเรียนวัดประเจ็ก ดังนี้
เรียนดี มีวินัย น้ำใจนักกีฬา รักษาสิ่งแวดล้อม [2]

ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาข้างต้น คือ คำขวัญประจำโรงเรียนวัดประเจ็ก ปรากฏข้อความว่า “รักษาสีสิ่งแวดล้อม” หมายความว่ารักษาสีสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น แสดงให้เห็นว่าทางโรงเรียนมุ่งเน้นให้นักเรียนร่วมใจกันเพื่อรักษาสีสิ่งแวดล้อม

3.6 การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับจริยธรรม

การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับจริยธรรม หมายถึง การใช้ถ้อยคำที่สื่อความเรื่องการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียน มักปรากฏคำว่า รับผิดชอบ มารยาท น้ำใจ วินัย ซื่อสัตย์ ขยัน ประหยัด คุณธรรม จริยธรรม พอเพียง คนดี สามัคคี กตัญญู สุจริต จรรยา ประพฤติ เสียสละ

ผู้วิจัยพบว่าการใช้ภาษาของคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา ปรากฏการใช้หน่วยศัพท์ในกลุ่มความหมายเกี่ยวกับจริยธรรม ดังตัวอย่างคำขวัญประจำโรงเรียนชุมชนบ้านนาสีทอง ดังนี้
ประพฤติดี มีความรู้ สุจริต [2]

ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาข้างต้น คือ คำขวัญประจำโรงเรียนชุมชนบ้านนาสีทอง ปรากฏข้อความว่า “ประพฤติดี” หมายความว่า การกระทำอันดีงาม อันส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม แสดงให้เห็นว่าทางโรงเรียนได้ให้ความสำคัญของการมีคุณธรรมที่ควบคู่มากับการเรียน

3.7 การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับการยกย่อง ชื่นชม

การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับการยกย่อง ชื่นชม หมายถึง การใช้ถ้อยคำที่สื่อความเรื่องการให้เกียรติ ชื่นชม หรือเห็นความสำคัญของสิ่งนั้น ๆ มักปรากฏคำว่า ดี เด่น ล้ำ งามเลิศ เชิดชู เลิศล้ำ เยี่ยม งามล้ำ สูงเยี่ยม สวยงามสง่า สง่าล้ำ เทิด ชื่นชม งดงาม

ผู้วิจัยพบว่าการใช้ภาษาของคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา ปรากฏการใช้หน่วยศัพท์ในกลุ่มความหมายเกี่ยวกับการยกย่อง ชื่นชม ดังตัวอย่างคำขวัญประจำโรงเรียนบ้านกำแพงเพชร ดังนี้
เลิศคุณธรรม นำวิชาการ ประสานชุมชน [2]

ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาข้างต้น คือ คำขวัญประจำโรงเรียนบ้านกำแพงเพชร ปรากฏคำว่า “เลิศ”

คำว่า “เลิศ” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [3] ได้ให้ความหมายไว้ว่า ยอดดีหรือยอดเยี่ยมในทางใดทางหนึ่งเป็นพิเศษ ในบริบทนี้หมายความว่า โรงเรียนบ้านกำแพงเพชร มุ่งให้นักเรียน ยอดเยี่ยมในทางด้านคุณธรรม

3.8 การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้า

การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้า หมายถึง การใช้ถ้อยคำที่สื่อความเรื่องความเด่น ความมีคุณภาพ การเปลี่ยนแปลงของเดิมให้ดีขึ้นกว่าเดิม มักปรากฏคำว่า นำ ก้าวหน้า ก้าวล้ำ ก้าวทัน ก้าวไกล ก้าวมัน หลากหลาด หลากหลาย มุ่งสู่ มากมาย เพียบ เปี่ยม นำสู่

จากการศึกษาการใช้ภาษาของคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา ปรากฏการใช้หน่วยศัพท์ในกลุ่มความหมายเกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้า ดังตัวอย่างคำขวัญประจำโรงเรียนวัดโรง ดังนี้
เด่นคุณธรรม เลิศล้ำวิชา ก้าวหน้าด้วยเทคโนโลยี เป็นคนดีของสังคม [2]

ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาข้างต้น คือ คำขวัญประจำโรงเรียนวัดโรง ปรากฏคำว่า “ก้าวหน้า”

คำว่า “ก้าวหน้า” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [3] ได้ให้ความหมายไว้ว่า เปลี่ยนแปลงของเดิมให้ดีขึ้นตามลำดับ, เจริญพัฒนาเร็วกว่าปกติ บริบทนี้หมายความว่าโรงเรียนวัดโรงมุ่งให้นักเรียนก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี

3.9 การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับความมานะ

การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับความมานะ หมายถึง การใช้ถ้อยคำที่แสดงความพยายาม ความตั้งใจจริงของนักเรียน มักปรากฏคำว่า ใฝ่ สู้ มุ่ง เพียร ตั้งใจ เชี่ยวชาญ ใฝ่หา หมั่น

จากการศึกษาการใช้ภาษาของคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา ปรากฏการใช้หน่วยศัพท์ในกลุ่มความหมายเกี่ยวกับความมานะ ดังตัวอย่างคำขวัญประจำโรงเรียนบ้านกลาง ดังนี้

พัฒนา หมั่นศึกษา ใฝ่หาคุณธรรม [2]

ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาข้างต้น คือ คำขวัญประจำโรงเรียนบ้านกลาง ปรากฏคำว่า “หมั่น”

คำว่า “หมั่น” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [3] ได้ให้ความหมายไว้ว่า ขยัน, ทำหรือประพฤติบ่อย ๆ อย่างเป็นปกติสม่ำเสมอ บริบทนี้หมายความว่า โรงเรียนบ้านกลาง มุ่งให้นักเรียนมีความขยันในด้านการศึกษา

3.10 การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับความร่วมมือ

การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับความร่วมมือ หมายถึง การใช้ถ้อยคำที่แสดงความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน และบุคคลภายนอก ที่ร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความเข้มแข็ง และสามัคคี มักปรากฏคำว่า ประสานร่วม สัมพันธ์ ร่วมใจ สามัคคี ร่วมมือ ร่วมใจ สามัคคี ร่วมมือ

จากการศึกษาการใช้ภาษาของคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา ปรากฏการใช้หน่วยศัพท์ในกลุ่มความหมายเกี่ยวกับความร่วมมือ ดังตัวอย่างคำขวัญประจำโรงเรียนบ้านตันปริง ดังนี้

ผู้เรียนสุภาพดี มีวินัย ใฝ่ศึกษา ร่วมพัฒนาชุมชน [2]

ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาข้างต้น คือ คำขวัญประจำโรงเรียนบ้านตันปริง ปรากฏคำว่า “ร่วม”

คำว่า “ร่วม” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [3] ได้ให้ความหมายไว้ว่า มีส่วนรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน บริบทนี้หมายความว่า โรงเรียนบ้านตันปริง นอกจากจะให้ความสำคัญภายในโรงเรียนแล้ว ยังมีส่วนร่วมที่จะพัฒนากายนอกโรงเรียนให้เจริญรุ่งเรืองอีกด้วย

3.11. การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับแสดงการสร้าง

การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับแสดงการสร้าง หมายถึง การใช้ถ้อยคำที่แสดงการให้เกิดขึ้นหรือมีขึ้นซึ่งเดิมสิ่งเหล่านั้นอาจจะมิได้อยู่แล้ว หรือไม่มีก็ได้ มักปรากฏคำว่า มี ส่งเสริม สร้างเสริม สร้างสรรค์

จากการศึกษาการใช้ภาษาของคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา ปรากฏการใช้หน่วยศัพท์ในกลุ่มความหมายเกี่ยวกับแสดงการสร้าง ดังตัวอย่างคำขวัญประจำโรงเรียนบ้านยางงาม ดังนี้

เน้นวิชาการ ประสานกิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรม [2]

ผู้วิจัยพบว่าคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาข้างต้น คือ คำขวัญประจำโรงเรียนบ้านยางงาม ปรากฏคำว่า “ส่งเสริม”

คำว่า “ส่งเสริม” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [3] ได้ให้ความหมายไว้ว่า เกื้อหนุน
ช่วยเหลือสนับสนุนให้ดีขึ้น บริบทนี้หมายความว่า โรงเรียนบ้านยางงามมุ่งส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ด้านเนื้อหาของคำขวัญที่ปรากฏในคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัด
สงขลา ผู้วิจัยสามารถจัดกลุ่มของเนื้อหาได้ 6 ประเภท ได้แก่ คำขวัญประเภทการศึกษา คำขวัญประเภทสุขภาพอนามัย
คำขวัญประเภทอุดมการณ์ทางสังคม คำขวัญประเภทประเพณีวัฒนธรรม คำขวัญประเภทสิ่งแวดล้อม คำขวัญประเภท
จริยธรรม ซึ่งพบว่าโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่ ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับด้านจริยธรรมมาก
ที่สุด และรองลงมา คือ ด้านการศึกษา แสดงให้เห็นว่าจริยธรรมเป็นสิ่งที่พื้นฐานที่นักเรียนทุกคนควรประพฤติปฏิบัติตาม
โรงเรียนส่วนใหญ่จึงให้ความสำคัญมาเป็นอันดับแรก ซึ่งนอกจากนักเรียนจะมีจริยธรรมแล้ว การศึกษาก็เป็นเรื่องที่สำคัญที่
ควรมีควบคู่กัน

จากการวิเคราะห์ด้านลักษณะรูปแบบของคำขวัญ ปรากฏส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นคำขวัญที่มีจำนวน 4 วรรค และ
มีสัมผัสคล้องจอง รองลงมาคือมีลักษณะเป็นคำขวัญ 3 วรรค ส่วนคำขวัญที่มีสัมผัสคล้องจองที่ปรากฏในคำขวัญที่มีจำนวน
6 วรรค ปรากฏเพียง 5 คำขวัญ และคำขวัญที่มีปรากฏทั้ง 7 วรรค และมีสัมผัสคล้องจอง ปรากฏเพียง 1 คำขวัญ แสดงให้
เห็นว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่นิยมสร้างคำขวัญที่มีจำนวนวรรคมากเกินไป เพราะอาจทำให้จดจำได้ยาก

จากการวิเคราะห์ด้านการใช้ภาษา ผู้วิจัยพบว่าการใช้ภาษาในคำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของ
จังหวัดสงขลา มีความโดดเด่นด้านการใช้หน่วยศัพท์เป็นอย่างยิ่ง ซึ่งจากการศึกษาผู้วิจัยจัดกลุ่มความหมาย ออกเป็น 11
กลุ่มความหมาย ได้แก่ การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับการศึกษา การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับสุขภาพ
อนามัย การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางสังคม การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับประเพณี
วัฒนธรรม การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับจริยธรรม การใช้
ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับการยกย่อง ชื่นชม การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้า
การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับความมานะ การใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับความร่วมมือและการใช้ถ้อยคำที่
สื่อความหมายเกี่ยวกับแสดงการสร้าง ซึ่งพบว่ามีการใช้หน่วยศัพท์ในการใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับจริยธรรม
มากที่สุด เนื่องจากผู้สร้างคำขวัญต้องการให้นักเรียนเป็นคนที่มีจริยธรรมที่ดี ประพฤติปฏิบัติที่ไม่ทำให้อื่นเดือดร้อน
เสียหาย ทำให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งหน่วยศัพท์ในกลุ่มความหมายการใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับ
จริยธรรมก็ไปเสริมด้านเนื้อหา ทำให้เนื้อหาของคำขวัญมีความน่าสนใจ มีพลังมากยิ่งขึ้น

ผลจากการศึกษาวิเคราะห์คำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา ในประเด็นตาม
วัตถุประสงค์ของการศึกษา อาจกล่าวได้ว่าคำขวัญมีเนื้อหาที่ส่งเสริมสนับสนุนนักเรียน เพราะโรงเรียนจัดตั้งขึ้นเพื่อสั่งสอน
ความรู้ ศีลธรรม จริยธรรม ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ
การสอนนั้นจะเน้นให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม สอดคล้องกับคำขวัญประจำโรงเรียน
บ้านชะแม่ว่า “ความรู้ คู่คุณธรรม” ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน และของสังคม

เอกสารอ้างอิง

- [1] ดำรงค์ ฐานดี. (มปป). **ความรู้เรื่องสังคมและวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [2] **คำขวัญประจำโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของจังหวัดสงขลา**. สืบค้นเมื่อ 8 ธันวาคม 2562, จาก
<https://www.obec.go.th/>.
- [3] ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

ศึกษาเนื้อหาและโวหารภาพพจน์ในบทเพลงของวงบอดี้สแลม

The Study of Contents and Figurative Language in The Body Slam Band's Song Lyrics

สุวณี แก้วเอียด^{1*} ประภัสสร ภัทรนาวิก² และอลิสา คุ่มเคี่ยม³

Suwanee kaewaeed^{1*} Prapassorn Phatranavig² and Alisa Khumkham³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องศึกษาเนื้อหาและโวหารภาพพจน์ในบทเพลงของวงบอดี้สแลมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อหาและโวหารภาพพจน์ ที่ปรากฏ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 – ปัจจุบัน รวมทั้งหมด 5 อัลบั้ม มีจำนวนเพลง 51 เพลง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า ด้านเนื้อหา จำแนกออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้ 1) เนื้อหาเกี่ยวกับความรัก สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับความรักที่ไม่สมหวัง คือ จากการโดนหลอกจากการโดนทิ้ง จากการไม่รักษาสัญญาและจากการหลงรัก เนื้อหาเกี่ยวกับการโยยหาความรัก และ เนื้อหาเกี่ยวกับการโยยหาถึงคนรัก ซึ่งอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ โยยหาคนรักที่สื่ออารมณ์ความสุข และโยยหาคนรักที่สื่ออารมณ์คิดถึง อาลัย อารมณ์ 2) เนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ การดำเนินชีวิตในการยอมรับเรียนรู้ความเป็นจริงของชีวิต การดำเนินชีวิตในการก้าวข้ามอุปสรรคความทุกข์ และการดำเนินชีวิตในการเดินทางสู่เป้าหมาย 3) เนื้อหาในด้านอื่น ๆ อาจแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ด้านธรรมชาติ และ ด้านอาชีพ ส่วนด้านการใช้โวหารภาพพจน์ จำแนกออกเป็น 6 ลักษณะ ดังนี้ 1) อุปมา 2) อุปลักษณ์ 3) บุคลาธิษฐาน 4) อติพจน์ 5) นามนัย และ 6) ปฏิพจน์

คำสำคัญ : บทเพลง เนื้อหา โวหารภาพพจน์

Abstract

This research article aimed at studying contents and figurative language in the Body Slam Band's song lyrics from 2005 until now. The data included 51 songs in 5 albums and processed using descriptive analysis. The findings on the contents revealed the following 3 features: 1) the contents on love which could be sub-divided into 3 categories: the contents on unrequited love caused by being fooled, being left, broken promise, and falling in love, the contents on the desires for love, and the contents on the desires for lovers which could be further grouped into 2 types, namely, desires expressing happiness and desires expressing regards and mourning; 3) the contents on living ones' life which could be classified into three types, namely, living ones' life admitting factual situations, living ones' life to overcome obstacles and suffering, and living ones' life to pursue ones' goals; and 3) the contents on other aspects which could be categorized into 2 types, namely, the nature and the occupation. Concerning the use of the figurative language, it could be classified into 6 features: 1) similes, 2) metaphors, 3) personification, 4) hyperbole, 5) metonymy, and 6) rhetorical questions.

Keywords : songlyric, content, figurative language

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² ผศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ อ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

*Corresponding author: E-mail address: kaewaeed2540@gmail.com

บทนำ

บทเพลงเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อสื่ออารมณ์ความรู้สึก เนื้อหาของบทเพลงอาจมีแนวคิดมาจากเหตุการณ์ทางสังคม ประสบการณ์การดำรงชีวิต ทัศนคติและอารมณ์ของนักประพันธ์เพลง บทเพลงนี้ คือ ถ้อยคำที่นักประพันธ์เรียบเรียงหรือเรียบเรียงขึ้น ซึ่งประกอบด้วยเนื้อร้อง ทำนอง จังหวะ ทำให้เกิดความไพเราะสร้างความเพลิดเพลินให้แก่ผู้ฟังมีคุณค่าด้านวรรณศิลป์ ทั้งด้านการเลือกสรรคำที่ใช้ในการแต่ง การเรียบเรียงเนื้อความและการใช้โวหาร และนอกจากเพลงจะให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ผ่อนคลายอารมณ์แล้ว ยังสามารถใช้เป็นสื่อกลางในการเรียนรู้ของมนุษย์ที่จะปฏิบัติตนอยู่ในสังคมได้

ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 [1] ให้ความหมายของเพลงไว้ว่า เพลง หมายถึง สำเนียงขับร้อง ทำนองดนตรี บทประพันธ์ ดนตรี กระบวนวิธี การร่ำดาบราทวน เป็นต้น โดยบุญยงค์ เกศเทศ [2] กล่าวว่า ยิ่งนับวันวรรณกรรมเพลงก็มีบทบาทมากขึ้น เนื่องจากผู้ประพันธ์ได้พยายามหยิบยกปัญหาชีวิต ความเป็นอยู่ของคนทุกระดับเศรษฐกิจการเมืองการประกอบอาชีพตลอดจนในวงธุรกิจ ออกมาตีแผ่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ฟังก็จดจำง่ายอาจเป็นเพราะมีเสียงดนตรีประกอบให้เกิดความสนุกสนาน คลายเครียด ครีดยาน จากสภาพชีวิตประจำวัน

บทเพลงยังหมายถึงการนำคำที่ความหมายที่ลึกซึ้งและมีความหมายในเชิงให้ข้อคิดเตือนใจ นำมาเรียบเรียงใส่ท่วงทำนองให้เกิดอารมณ์ความสนุกสนานเป็นเครื่องสำเริงอารมณ์ทางหู และยังมีการใช้คำที่สละสลวยเพื่อให้เกิดเนื้อหาไพเราะกินใจอีกด้วย ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเนื้อหาและโวหารภาพพจน์ในบทเพลงของ วงบอดี้สแลม ว่าบทเพลงของวงบอดี้สแลมมีเนื้อหาใดบ้าง และมีการใช้โวหารภาพพจน์ลักษณะใด ซึ่งเป็นประเด็นที่ยังมิได้มีผู้ใดศึกษามาก่อน

วิธีการวิจัย

การศึกษาศึกษาเนื้อหาและโวหารภาพพจน์ในบทเพลงของ วงบอดี้สแลม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล

1.1 รวบรวมรายชื่อเพลงของวงบอดี้สแลม โดยการค้นคว้าหาข้อมูลเมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2563 จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/บอดี้สแลม> [3] โดยเลือกศึกษาในอัลบั้ม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 – ปัจจุบัน รวมทั้งหมด 5 อัลบั้ม ซึ่งมีจำนวนเพลงทั้งหมด 51 เพลง

1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิจัย

2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 นำข้อมูลจากเนื้อเพลงมาวิเคราะห์เนื้อหาของเพลงและการใช้โวหารภาพพจน์ตามที่

ผู้วิจัยได้แยกข้อมูลไว้

3. สรุปผลและอภิปรายผล

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาศึกษาเนื้อหาและโวหารภาพพจน์ในบทเพลงของ วงบอดี้สแลม นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเพลงของวงบอดี้สแลม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 – ปัจจุบัน จำนวน 5 อัลบั้ม มีจำนวนเพลง 51 เพลง โดยศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

1. ศึกษาเนื้อหาในบทเพลงของวงบอดี้สแลม

ศึกษาบทเพลงของ “วงบอดี้สแลม” จำนวนเพลงที่นำมาศึกษา 51 เพลง ผลการศึกษาศึกษาสามารถจำแนกเนื้อหาได้ 3 ประเภท ดังนี้

1.1 เนื้อหาเกี่ยวกับความรัก

ความรัก คือ ความรู้สึกที่สามารถเกิดขึ้นได้กับบุคคลทั่วไป ซึ่งอาจจะเกิดระหว่างบุคคลสองคนหรือมากกว่านั้น ความรักมักแสดงถึงในแง่ความเสน่หาต่อกันหรือผูกพันกัน โดยความรักนั้นมีหลากหลายรูปแบบ บทเพลงของวง บอดี้สแลมมีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ได้แก่ ความรักที่ไม่สมหวัง การโยยหาความรัก และการโยยหาคนรัก รายละเอียดดังนี้

1.1.1 เนื้อหาเกี่ยวกับความรักที่ไม่สมหวัง

ผู้ประพันธ์เขียนเนื้อเพลงเพื่อให้เห็นว่าความรักที่ไม่สมหวังอาจเกิดขึ้นจากความรักที่ไม่สมหวังจากการโดนหลอก ความรักที่ไม่สมหวังจากการโดนทิ้ง ความรักที่ไม่สมหวังจากการไม่รักษาสัญญา และความรักที่ไม่สมหวังจากการหลงรัก จึงทำให้เกิดความรักที่ไม่สมหวังนั้นขึ้นมาเป็นต้น ซึ่งสามารถจำแนกออกได้ 4 ประเภทย่อยดังนี้

1.1.1.1 ความรักที่ไม่สมหวังจากการโดนหลอก

บทเพลงของ วงบอดี้สแลม ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักที่ไม่สมหวังจากการโดนหลอก คือ การหลอกให้หลงรักหรือไว้ใจ โดยการใช้อำพืดที่ตรงกันข้ามกับการกระทำ

ผลการศึกษบทเพลงของ วงบอดี้สแลมพบว่า ปรากฏเนื้อหาของเพลงประเภทที่เกี่ยวกับความรักที่ไม่สมหวังจากการโดนหลอก โดยมีข้อความที่สามารถใช้เป็นข้อสังเกตมักมีข้อความว่าล่านคำลวงหลอกหลอน เชื่อคำลวงสุดท้ายเสียใจ ล่านคำลวงที่ทำให้เจ็บ รักที่ลวงหลอก และความรักลวงหลอกมันก็แค่เจ็บปวด ดังตัวอย่างเพลงทฤษฎีวักชินต่อไป

“...บนกองความฝัน บนความปวดร้าวและรอยน้ำตา
เธอทำลายฉัน จะทำให้ฉันแข็งแรงขึ้นมา
กับล่านคำลวงที่ทำให้เจ็บ กับทุกขระทมยังจำและเก็บเอาไว้
ไม่ลบจนวันตาย ทุกเรื่องราวที่เคยต้องผ่าน
กับทุกร่องรอยที่ยอมให้เธอทิ้งแท้ง ถ้าไม่เจ็บคงไม่รู้
ให้ฉีควักชิ้นกับชีวิต ให้วักชินแห่งรัก ...” [3]

ตัวอย่างนี้พบว่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักที่ไม่สมหวังจากการโดนหลอก คือ การที่อีกฝ่ายสร้างเรื่องราวที่ดี ๆ เพื่อให้เกิดความประทับใจ แต่สิ่งเหล่านั้นไม่เป็นความจริง แคพยายามทำให้อีกฝ่ายหลงเชื่อใจตนเองก็เท่านั้น ทำให้เกิดความเข้าใจและทุกข์ทรมานกับสิ่งที่ได้พบเจอตลอดมา

1.1.1.2 ความรักที่ไม่สมหวังจากการโดนทิ้ง

บทเพลงของวงบอดี้สแลม ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักที่ไม่สมหวังจากการโดนทิ้ง เป็นความรักที่ไม่สมหวังอีกรูปแบบหนึ่ง การบอกเลิกเป็นการสื่อสารให้อีกฝ่ายรู้ว่าสถานะความสัมพันธ์ของเราไม่ได้เป็นแฟนกันแล้วหรือไม่มีความสัมพันธ์ต่อกันแล้ว อาจเป็นเพราะการส่งผลต่อเนื่องจากการนอกใจจึงทำให้เกิดการบอกเลิกและโดนทิ้ง

ผลการศึกษบทเพลงของ วงบอดี้สแลมพบว่า ปรากฏเนื้อหาของเพลงประเภทที่เกี่ยวกับความรักที่ไม่สมหวังจากการโดนทิ้ง โดยมีข้อความที่สามารถใช้เป็นข้อสังเกตมักมีข้อความว่าเธอรู้ล้า เธอจะไป เธอทิ้งฉันไป เธอบอกล้า และมีพบบต้องมืพราก ดังตัวอย่างเพลงขอบฟ้าต่อไปนี้

“...ฉันเข้าใจ ฉันเข้าใจ ที่เธอรู้ล้าขอบฟ้า
ต้องกลายเป็นเขาที่พาไป ทุกสิ่งที่ฝันกันเอาไว้
จบแล้วไม่เหลือซากอย่าง ฉันทำได้เพียงแค่นี้
มาส่งเธอได้แค่ครึ่งทาง ก็คงต้องยอมรับมัน
จะเจ็บเท่าไรฉันก็จะทน เมื่อเธอจะไปฉันห้ามไม่ได้
ต้องปล่อยเธอไปทั้งน้ำตา ...” [3]

ตัวอย่างนี้พบว่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักที่ไม่สมหวังจากการโดนทิ้ง คือ การที่ความรักมีบุคคลที่สามเข้ามาเกี่ยวข้อง จึงทำให้ความรักของบุคคลสองต้องคนพังลง และเกิดความผิดหวังที่ต้องเสียคนที่รักให้กับคนอื่น ถึงแม้จะเคยฝันว่าจะสร้างทุกสิ่งไปด้วยกันก็ต้องจบลง และได้แต่ร้องไห้เจ็บปวดอยู่ฝ่ายเดียว

1.1.1.3 ความรักที่ไม่สมหวังเพราะไม่รักษาสัญญา

บทเพลงของวงบอดี้สแลม มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับความรักที่ไม่สมหวังเพราะไม่รักษาสัญญา ปลอ่ยให้รอคอยกับสัญญาที่จะกลับมาอยู่ด้วยกันรักกันดังเดิม การไม่สมหวัง เกิดจากฝ่ายชาย เป็นผู้กระทำฝ่ายหญิงโดยการปลอ่ยให้ฝ่ายหญิงรอแต่ฝ่ายชายก็ไม่ติดต่อหรือทำตามสัญญาที่จะมาหมั้น ทำให้ฝ่ายหญิงรอคอยเพราะฝ่ายชายเคยให้สัญญาไว้

ผลการศึกษาบทเพลงของ วงบอดี้สแลมพบว่า ปรากฏเนื้อหาของเพลงประเภทที่เกี่ยวกับความรักที่ไม่สมหวังเพราะไม่รักษาสัญญา โดยมีข้อความที่สามารถใช้เป็นข้อสังเกตมักมีข้อความว่าสัญญาไว้สิมาหมั้น มาหมาย บอกให้คอย คำสัญญา ดังตัวอย่างเพลงคิดฮอดต่อไปนี้

“...เป็นจิ้งได้อแล้วน้อความฮัก เป็นจิ้งได้อแล้วน้อความฮัก
ที่เคยหอม เคยกอด คิดฮอดแล้วหนาวหัวใจ
สัญญาไว้สิมาหมั้นมาหมาย
ไหลผ่านปานซีฝาลืมฟ้าแล้วบ่น
บอกให้คอยยังจำได้บ่ คำสัญญายังจำได้บ่
เหงาล้ำไต้บ่ท้อเก็บใจถ้าบ่ถอย
คิดฮอดเด้อ ความฮักแท้ปานน้ออยู่ใส ...” [3]

ตัวอย่างนี้พบว่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักที่ไม่สมหวังเพราะไม่รักษาสัญญา คือ การที่คนรักสัญญาไว้ว่าจะมาหมั้นมาหมาย บอกให้อีกฝ่ายคอยหา แต่ไม่ยอมมาหมั้น และผิดคำสัญญาที่ให้ไว้ ทำให้อีกฝ่ายต้องเสียใจ

1.1.1.4 ความรักที่ไม่สมหวังจากการหลงรัก

บทเพลงของวงบอดี้สแลม มีการนำเสนอเนื้อหาของเพลงที่เกี่ยวกับการหลงรัก โดยเป็นการหลงรักอีกฝ่ายที่มีคนรักอยู่แล้ว และเป็นการหลงรักที่ต้องการอยากให้อีกฝ่ายรักตนกลับคืน

ผลการศึกษาบทเพลงของ วงบอดี้สแลม พบว่าปรากฏเนื้อหาของเพลงประเภทที่เกี่ยวกับการหลงรัก โดยมีข้อความที่สามารถใช้เป็นข้อสังเกตมักมีข้อความว่ารู้ว่าไม่สมควร ที่ยังกวนใจ ยังคอยหวังดี อยากเป็นแค่ใครสักคนที่มีความหมาย ได้แก่ ความรักทำให้คนตาบอด คนที่ถูกรัก ดังตัวอย่างเพลงความรักทำให้คนตาบอดต่อไปนี้

“... รู้ว่าไม่สมควร ที่ยังกวนใจเธอ ฉันขอโทษที่
รักและยังคอยหวังดี ทั้งที่ไม่มีสิทธิ์
เพราะความจริงเธอก็มีเขา คนนั้นเป็นคนที่สำคัญกว่า
เมื่อรู้ว่าไม่มีทาง แต่ฉันก็ไม่ตัดใจ เหมือนคนไม่รู้ตัว...” [3]

ตัวอย่างนี้มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับการหลงรัก คือ เป็นการหลงรักคนที่มีคนรักอยู่แล้ว ยังคงคอยเป็นห่วงและมีความหวังดีให้กับอีกฝ่ายเสมอทั้ง ๆ ที่ไม่มีสิทธิ์ เพราะต้องการให้อีกฝ่ายเห็นความสำคัญ

1.1.2 เนื้อหาเกี่ยวกับการโยยหาความรัก

บทเพลงของ วงบอดี้สแลม มีเนื้อหาของเพลงที่เกี่ยวกับความรักที่เป็นการโยยหาความรัก ที่มีความเข้าซึ่งกันและกัน รักและคอยปรารถนาต่อกันเสมอ

ผลการศึกษาบทเพลงของ วงบอดี้สแลมพบว่า ปรากฏเนื้อหาของเพลงประเภทที่เกี่ยวกับการโยยหาความรัก โดยมีข้อความที่สามารถใช้เป็นข้อสังเกตมักมีข้อความว่าโยยหา รอคอย เหม่อรอ หัวใจยังถามไถ่ เฝ้ารอ อยากขอได้พบ รัก เอยอยู่ทีใด ยังฝันใฝ่ ยังคงตามหา และคร่ำครวญถึงความรัก เช่น เพลงครึ่ง ๆ กลาง ๆ ต่อไปนี้

“...กับชีวิตครึ่งครึ่งกลางกลาง เหมือนว่าไม่มีทางให้เป็นดังใจ
มีแค่ฝันเลื่อนลอยลอยลอย โยยหาและรอคอยคนเข้าใจ
ชมตานอนด้วยความโดดเดี่ยว หลับลงพร้อมความเดียวดาย
อยู่แห่งใด ใครสักคนที่เชื่อในสิ่งเดียวกัน มองดาวดวงเดียวกัน
คนคนนั้นคือใครในใจยังฝันและศรัทธา
กับทางเดินข้างหน้าที่มันช่างแสนยาวไกล
ในวันที่ใจโรยแรง ขอเพียงแค่มิใคร สักคนอยู่ข้างเคียงกัน
สักคนเท่านั้นจริงจริง ...” [3]

ตัวอย่างนี้พบว่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับการโยยหาความรัก คือ มีการกล่าวถึงการโยยหาความรักหรืออยากจะมีคนที่เข้าใจ เพราะต้องการที่จะหาใครสักคนมาอยู่เคียงข้างในวันที่เหนื่อยล้า และในคำคืนที่นอนหลับฝันก็อยากมีคนรัก ไม่อยากที่จะนอนหลับอยู่คนเดียวเพียงลำพัง จึงโยยหาอยากที่จะมีคนรักที่ขอบอะไร ๆ คล้ายคลึงกันมาใช้ชีวิตร่วมกันและสร้างอนาคตกันต่อไป

1.1.3 เนื้อหาเกี่ยวกับการโยยหาถึงคนรัก

การโยยหาคนรักที่พบในบทเพลงของ วงบอดี้สแลม ส่วนใหญ่เป็นการโยยหาคนรักที่สื่ออารมณ์ความสุข และการโยยหาคนรักที่สื่ออารมณ์คิดถึง อาลัย อารมณ์

1.1.3.1 การโยยหาคนรักที่สื่ออารมณ์ความสุข

บทเพลงของ วงบอดี้สแลม ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการโยยหาคนรักที่สื่ออารมณ์ความสุข ที่ผู้ประพันธ์ต้องการที่จะสื่อถึงความรู้สึก และหวังโยย มีความสุขเมื่อได้พบเจอกัน โดยมีเนื้อหาที่กล่าวถึงความเบิกบานใจ ชีวิตสดใสสวยงาม และคิดถึงคนรักอย่างห่วงใย

ผลการศึกษาบทเพลงของ วงบอดี้สแลมพบว่า ปรากฏเนื้อหาของเพลงประเภทที่เกี่ยวกับการโยยหาคนรักที่สื่ออารมณ์ความสุข โดยมีข้อความที่สามารถใช้เป็นข้อสังเกตมักมีข้อความว่าภาพความรักเปลี่ยนชีวิตให้แสนเบิกบาน เมื่อเธอยิ้มโลกช่างสวยงาม รอยยิ้มมีให้กันทุกคืนทุกวันต่างก็ชื่นใจทุกอย่างสดใส อยู่ร่วมกันด้วยรัก โลกนี้จะงดงาม ดังตัวอย่างเพลงแค่หลับตา ต่อไปนี้

“...เก็บเรื่องราววันที่มีแต่เรา ในหัวใจยังไม่ลืมเลือน
ฟ้าครามสดใสหัวใจที่งดงาม ภาพความรัก
เปลี่ยนชีวิตเราให้แสนเบิกบาน
เมื่อเธอยิ้มโลกช่างสวยงาม
ขอเพียงขอบคุณทุกวันที่แสนดี ที่ฉันมีเธอ ...” [3]

ตัวอย่างนี้พบว่ามีเนื้อหาเกี่ยวกับการโยยหาคนรักที่สื่ออารมณ์ความสุข คือ เป็นการที่สื่อให้เห็นถึงการมีความสุขในเวลาที่ได้เห็นคนรักยิ้ม เพราะทำให้ของตนเองมีความสุขและดีใจที่ได้อยู่กับคนรัก

1.1.3.2 การโยยหาคนรักที่สื่ออารมณ์คิดถึง อาลัย อารมณ์

บทเพลงของ วงบอดี้สแลม ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการโยยหาคนรักที่สื่ออารมณ์คิดถึง อาลัย อารมณ์ ต่อคนที่รัก หรือสิ่งที่รัก มีความรู้สึกที่เสียและห่วงหาเมื่อนึกถึงเวลาในอดีต

ผลการศึกษาบทเพลงของ วงบอดี้สแลมพบว่า ปรากฏเนื้อหาของเพลงประเภทที่เกี่ยวกับการโยยหาคนรักที่สื่ออารมณ์คิดถึง อาลัย อารมณ์ โดยมีข้อความที่สามารถใช้เป็นข้อสังเกตมักมีข้อความว่าทุกคืนยังหลับฝันถึงเธอก็ได้แต่รอ

รอแต่รักที่หายไป หัวใจยังคงต้องการรอ ไม่รู้เมื่อไหร่ที่ใจจะได้พบเธอ อธิษฐานไปอย่างเลื่อนลอย ก็อยากพบเธออีกครั้ง ดัง
ตัวอย่างเพลงไม่รู้เมื่อไหร่ต่อไปนี้

“...ยอมเจ็บยอมทนเพื่อคนรัก ฉันอยู่ลำพังคนเดียวใช่ไหม
และวันสุดท้าย ไม่รู้เมื่อไหร่ ฉันอยู่ลำพังที่กลางฝน
คืนเปลี่ยนเวียนวนยังทนและรอ และวันสุดท้าย ไม่รู้เมื่อไหร่
พรุ่งนี้ยังมีอีกแสงไฟ แต่ร่างกายไม่ยอมให้ใจมันสั่ง
ทุกคืนยังหลับฝัน ถึงเธอ ก็ได้แต่รอ
วันนี้ไม่เหลือใคร แต่รักไม่มีวันเปลี่ยน
รอ แต่รักที่หายไป ที่หัวใจยังคงต้องการ
รอ ไม่รู้เมื่อไหร่ ที่ใจจะได้พบเธอ ...” [3]

ตัวอย่างนี้พบว่ามีเนื้อหาเกี่ยวกับการโยยหาคนที่สื่ออารมณ์คิดถึง อาลัย อารมณ์ คือ เป็นการสื่อให้
เห็นว่ายังรัก ยังรอ เพียงแต่คนรักให้กลับมา ไม่คิดที่จะเปลี่ยนใจ ยังอาลัย อารมณ์ถึงเรื่องราวที่ผ่านมา และได้แต่เฝ้ารอว่า
ไม่รู้เมื่อไหร่คนรักถึงจะกลับมา

1.2 เนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต

บทเพลงของ วงบอดี้สแลม มีการนำเสนอเนื้อหาของเพลงที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต เพื่อสร้างกำลังใจให้แก่
ตนเองเวลาเจอปัญหาหรืออุปสรรคใด ๆ การใช้คำพูดหรือการกระทำ เพื่อลดและผ่อนคลายความทุกข์ใจ ความเดือดร้อน
ใจ เมื่อประสบกับปัญหาหรือเมื่อรู้สึกท้อแท้ การใช้ดนตรีในเป็นปัจจัยอีกอย่างหนึ่งในการสร้างกำลังใจให้แก่ตนเอง
เนื่องจากคนเรามีความชอบ ความถนัด และความคิดที่แตกต่างกัน ให้กำลังใจเมื่อเจอปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการ
ดำเนินชีวิตๆให้ต่อสู้กับปัญหาไม่ย่อท้อ ได้แก่

1.2.1 เนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในการยอมรับเรียนรู้ความเป็นจริงของชีวิต

บทเพลงของ วงบอดี้สแลม ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในการยอมรับเรียนรู้ความเป็นจริงของ
ชีวิต เพื่อเป็นการยอมรับในสัจธรรมของชีวิต ทำให้มีกำลังใจสู้ต่อไป

ผลการศึกษาบทเพลงของ วงบอดี้สแลม พบว่าปรากฏเนื้อหาของเพลงที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในการ
ยอมรับเรียนรู้ความเป็นจริงของชีวิต โดยมีข้อความที่สามารถใช้เพื่อข้อสังเกตมักมีข้อความว่ารู้ที่จะเรียนรู้ที่เคยผิดพลาด
พลั้ง ยอมรับทุกบทเรียน ยอมรับวันที่ใจอ่อนแอ ดังตัวอย่างเพลงแสงสวรรค์ต่อไปนี้

“...ไม่ถอดใจ เคยบอกเอาไว้
อย่าคิดหยุดพักอย่าร้างรองฝันสลายไป จงรักศักดิ์ศรีเงินชีพวย
อย่าคิดสับสนเมื่อพรุ่งนี้ยังมีให้หายใจ หากรีบหากร้อนอาจเสียหาย
โลกนี้เป็นดังห้องเรียนห้องใหญ่ รู้ที่จะเรียนรู้ที่เคยผิดพลาด
วันที่เมฆบดบังทางเดินชีวิต ลมคือธรรมดาต้องหยุดพินกำลังวังชา
รับทุกบทเรียนจากฟ้ารับว่าใจเหนือล้ำ ยังศรัทธาและคอยที่จะเรียนรู้
แพ้คือธรรมดาเข้าใจหากยังมีพรุ่งนี้อีกไกล และล้มคือธรรมดาเข้าใจ ...” [3]

ตัวอย่างนี้พบว่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในการยอมรับเรียนรู้ความเป็นจริงของชีวิต คือ เป็น
การทำให้โลกที่แสนกว้างใหญ่กลายเป็นห้อง เพื่อจะได้เป็นการเรียนรู้ในการดำเนินชีวิตและเรียนรู้ความผิดพลาดทำให้
ตนเองมีกำลังใจที่จะใช้ชีวิตในวันข้างหน้าให้เป็นเหมือนบทเรียน หากต้องล้มลงก็ให้คิดว่าเป็นบททดสอบเพื่อให้ตนเอง
ได้รู้ข้อผิดพลาดความรู้ และเข้าใจในหลักของการดำเนินชีวิตว่าล้มเป็นแค่เรื่องธรรมดา พรุ่งนี้มีอีกยาวไกลต้องใช้ชีวิตด้วย
ความศรัทธา

1.2.2 เนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในการก้าวข้ามอุปสรรคความทุกข์

บทเพลงของ วงบอดี้สแลม ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในการก้าวข้ามอุปสรรคความทุกข์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความแข็งแกร่งในการใช้ชีวิตต่อไป

ผลการศึกษาบทเพลงของ วงบอดี้สแลม พบว่าปรากฏเนื้อหาของเพลงเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในการก้าวข้ามอุปสรรคความทุกข์ โดยมีข้อความที่สามารถใช้เป็นข้อสังเกตมักมีข้อความว่าพร้อมเผชิญและก้าวไป ดังตัวอย่างเพลงใคร คือ เรา ต่อไปนี้

“...โลกครึ่งใบกำลังมืดมิดเห็นหนาว เป็นคืนที่โหดร้าย

แต่อีกครั้งหนึ่งก็ยังคงมีความรัก ความฝัน

เป็นแสงให้อบอุ่นใจ พรุ่งนี้จะเป็นอย่างไร

พร้อมเผชิญและก้าวไป แม้ยังไกลสุดแสนไกล

ไม่หวั่นไหว พรุ่งนี้จะเป็นอย่างไร

แม้มีเพียงเท่านี้ พร้อมจะทำสุดหัวใจ ...” [3]

ตัวอย่างนี้พบว่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในการก้าวข้ามอุปสรรคความทุกข์ คือ เป็นการทำให้ตัวเองก้าวข้ามเรื่องราวที่โหดร้ายและไม่หวั่นไหว แม้จะต้องพบเจอกับความทุกข์มากมายเท่าไร แต่ก็ยังพร้อมที่จะเผชิญและก้าวผ่านอุปสรรคเหล่านั้นไปได้

1.2.3 เนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในการเดินทางสู่เป้าหมาย

บทเพลงของ วงบอดี้สแลม ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในการเดินทางสู่เป้าหมาย เพื่อความสำเร็จ และความหวังที่ตั้งเป้าหมายไว้

ผลการศึกษาบทเพลงของ วงบอดี้สแลม พบว่าปรากฏเนื้อหาของเพลงเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในการเดินทางสู่เป้าหมาย โดยมีข้อความที่สามารถใช้เป็นข้อสังเกตมักมีข้อความว่าชีวิตมันต้องเดินตามหาความฝัน เส้นทางนี้ฉันยังมีจุดหมาย ได้แก่ เพลงความเชื่อ เพลงแสงสุดท้าย ดังตัวอย่างเพลงความเชื่อต่อไปนี้

“... ตลอดชีวิตฉันเชื่อในสิ่งที่คิด แม้ไม่ว่ามันจะถูกหรือผิด

จะขอทำสุดหัวใจ ชีวิตมันต้องเดินตามหาความฝัน

หกล้มคลุกคลานเท่าไร มันจะไปจบที่ตรงไหน

แต่จะยังไปก็ต้องไปให้ถึง ที่สุดถ้ามันจะไม่คุ้ม

แต่มันก็ดีที่อย่างน้อยได้จดจำ ว่าครั้งนึงเคยก้าวไป

แค่คนที่เชื่อในความฝัน จะเห็นจะเห็น้อยก็ต้องเดินต่อไป ...” [3]

ตัวอย่างนี้พบว่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในการเดินทางสู่เป้าหมาย คือ การการใช้ชีวิต ถึงแม้จะถูกหรือผิดก็ต้องทำสิ่งนั้นให้ดีที่สุดและต้องใช้ชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งอาจจะพบเจอกับอุปสรรคที่ทำให้เหนื่อยล้าหรือต้องหกล้มคลุกคลานสักเพียงใดในเมื่อชีวิตมีความหวังและความเชื่อชีวิตของคงต้องเดินต่อไป สู่เป้าหมายและความฝันที่ตั้งเอาไว้

1.3 เนื้อหาในด้านอื่น ๆ

ในบทเพลงบอดี้สแลมยังมีเนื้อหาด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากเนื้อหาที่เกี่ยวกับความรักและการดำเนินชีวิต ดังที่กล่าวแล้ว เช่น เนื้อหาด้านธรรมชาติ เนื้อหาด้านอาชีพ มีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 เนื้อหาด้านธรรมชาติ

กล่าวถึงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ บทเพลงของ วงบอดี้สแลม มีการนำเสนอเนื้อหาของเพลงที่เกี่ยวกับธรรมชาติ โดยต้องการให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการตามได้อย่างชัดเจน

ผลการศึกษาบทเพลงของ วงบอดี้สแลม พบว่าปรากฏเนื้อหาของเพลงเกี่ยวกับธรรมชาติ โดยมีข้อความที่สามารถใช้เป็นข้อสังเกตมักมีข้อความว่าใบไม้ หมุ่นกบอยบิน สายลม ดอกไม้ ดังตัวอย่างเพลงนาฬิกาตาย ต่อไปนี้

“...ใบไม้มันยังผลัดใบ เปลี่ยนผันตามฤดูกาล
แต่ชีวิตยังไม่เปลี่ยนไป ยังเหมือนเดิมอย่างนั้น ...” [3]

ตัวอย่างนี้พบว่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติ โดยการใช้เนื้อหาที่กล่าวถึงใบไม้มันยังผลัดใบเปลี่ยนผันตามฤดูกาล เป็นการสื่อให้เห็นว่า ความเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติยังคงอยู่เหมือนเดิมผลัดเปลี่ยนไปตามฤดูกาลที่ควรจะเป็นถึงแม้ว่าชีวิตของใครบางคนยังอยู่ที่เดิม ผู้ประพันธ์ต้องการที่จะสื่อให้ผู้ฟังเห็นว่าธรรมชาติเป็นสิ่งที่ไม่มีใครสามารถหยุดยั้งได้ เพราะธรรมชาติเป็นสิ่งที่ต้องเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาที่ควรจะเป็นอยู่แล้ว

1.3.2 เนื้อหาด้านอาชีพ

เป็นการกล่าวถึงเนื้อหาเกี่ยวกับหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ ทหาร ตำรวจ ขาวประมง หรือเกษตรกร ก็ล้วนเป็นอาชีพ การที่จะประกอบอาชีพใดส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันไป บทเพลงของ วงบอดี้สแลม มีการนำเสนอเนื้อหาของเพลงที่เกี่ยวกับอาชีพ โดยต้องการให้เห็นถึงการประกอบอาชีพที่มักจะแตกต่างกันออกไป

ผลการศึกษาบทเพลงของ วงบอดี้สแลม พบว่าปรากฏเนื้อหาของเพลงเกี่ยวกับอาชีพ โดยมีข้อความที่สามารถใช้เป็นข้อสังเกตมักมีข้อความว่าเป็นทหารประจำการ ดังตัวอย่างเพลงโทนต่อไปนี้

“...สิ้นเสียงระเบิด ฟาฟลักปกคลุมด้วยฝุ่นดำควันปืน
ยังลอยอยู่รอบกาย สิ้นเสียงทุกอย่างโลกพลันก็กลายเป็นเงียบงัน
ใครเป็นตายดีร้ายกันอย่างไร
โทนก็เป็นแค่ชายหนึ่งคนที่มีชีวิตธรรมดาเหมือนใครคนอื่น
เพียงต้องมาจับปืนหยัดยืนและเป็นทหารประจำการอยู่แสนไกล
หัวใจจากคนหนึ่งคนที่ไม่สูงไม่ใหญ่
ร้ายดีแค่ไหนอดทนไม่เคยเหนื่อยล้า
เขาทำด้วยใจเพื่ออะไรที่มันสำคัญกว่าชีวิต
ไม่คิดยอมให้ใครคนใดทำลาย...” [3]

ตัวอย่างนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพ โดยการใช้เนื้อหาที่กล่าวถึงชายคนหนึ่งที่ต้องจากบ้านมาเพื่อมารับหน้าที่เป็นทหาร ถึงอาชีพที่เขาทำจะมีความเสี่ยงต้องเจอกับระเบิด หรือปืน แต่โทนก็ยังอดทนและทำหน้าที่ของตนเองให้เต็มที่และดีที่สุด โดยไม่มีความกลัวใด ๆ ผู้ประพันธ์ต้องการที่จะสื่อให้เห็นภาระหน้าที่ของอาชีพทหารได้อย่างชัดเจนขึ้นผ่านเนื้อหาของเพลงโทน ทำให้ผู้ฟังได้เข้าใจถึงอาชีพทหารและสิ่งที่ทหารทุกคนต้องปฏิบัติ พยายามให้เห็นถึงสิ่งต่าง ๆ ที่คนที่เป็นทหารต้องประสบพบเจอแม้แต่เรื่องอันตรายและเสี่ยงแค่ไหน แต่เมื่อทุกคนได้ทำหน้าที่รับของของชาติแล้ว ก็รับผิดชอบอย่างเต็มที่ด้วยความตั้งใจเพื่อจะปกป้องประเทศ ดังนั้นการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพผ่านบทเพลงทำให้ผู้ฟังได้เข้าใจลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

เมื่อศึกษาเนื้อหาของบทเพลงของ วงบอดี้สแลม ผู้วิจัยพบว่ามักมีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากศิลปินวงบอดี้สแลมเป็นศิลปินที่วัยรุ่นส่วนใหญ่ชื่นชอบ จึงทำให้เนื้อหาของเพลงส่วนใหญ่ มักกล่าวถึงความรักหลากหลายรูปแบบ เช่น การผิดหวังในความรัก การโยยหาความรัก และการโยยหาถึงคนรัก ทำให้เพลงในลักษณะนี้เป็นที่ชื่นชอบและนิยมฟังกันของวัยรุ่น เพราะผู้ประพันธ์ต้องการเน้นให้ผู้ฟังได้รับรู้อารมณ์ที่มีความสุข และอารมณ์เศร้าปนกันไป เนื้อหาของเพลงจึงมีความน่าสนใจและหลากหลายอารมณ์ความรู้สึกปะปนกันไป และยังมีประเด็นอื่นอีก เช่น เนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติ อาชีพ ทำให้บทเพลงของวงนี้ มีเนื้อหาหลากหลายพอประมาณนอกเหนือจากความรัก

2. ศึกษาโวหารภาพพจน์ในบทเพลงของ วงบอดี้สแลม

บทเพลงของวงบอดี้สแลมมักจะมีเนื้อหาที่แสดงความเปรียบโวหารภาพพจน์อย่างโดดเด่นลักษณะนี้ น่าจะเป็นวิธีการประพันธ์ ที่ผู้ประพันธ์เพลงของวงบอดี้สแลมนำมาใช้เพื่อสื่อความหมายให้ลึกซึ้งอาจช่วยให้ผู้ประพันธ์เกิดความรู้สึกตามอารมณ์ของบทเพลงและเกิดจินตนาการ

2.1 การใช้อุปมา (Simile)

ผลการศึกษาบทเพลงของ วงบอดี้สแลม พบว่าปรากฏการใช้โวหารประเภทอุปมา ดังตัวอย่างเพลงคราม ต่อไปนี้

“...ทะเลแสนไกลไม่มีสิ้นสุด สีครามหมายความเหมือนใจมนุษย์

มันลึกเกินจะรู้ เธอจะอยู่หรือไป สักวัน

ถ้าคนที่เธอเคยไว้ใจ ถึงตอนสุดท้ายไม่เป็นอย่างฝัน

มันไม่มีอะไรสวยงาม...” [3]

ตัวอย่างนี้มีการใช้โวหารประเภทอุปมา คือ มีการเปรียบเทียบน้ำทะเลที่มีความลึกเหมือนกับจิตใจมนุษย์ว่าลึกเกินที่จะมีใครรู้ โดยเนื้อข้างต้นผู้ประพันธ์ต้องการให้ผู้ฟังเข้าใจความรู้สึกว่าความคิดหรือจิตใจของคนไม่มีใครสามารถรับรู้ได้อย่างแท้จริง มีการใช้คำว่า เหมือน มาเชื่อมโยงเพื่อให้เห็นว่ามีความรู้สึกไม่มีใครคาดเดาได้

ผลการศึกษาการใช้โวหารภาพพจน์แบบอุปมาที่ปรากฏในบทเพลงของวงบอดี้สแลมนี้ ผู้วิจัยพบว่า มีการใช้โวหารประเภทนี้มีการนำมาเปรียบได้หลากหลายรูปแบบ เช่น เปรียบมนุษย์กับความแข็งแกร่งทางธรรมชาติ โดยผู้ประพันธ์จะใช้โวหารแบบอุปมาเปรียบเทียบกับเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อให้เกิดจินตนาการตามได้เข้าใจง่ายขึ้น

2.2 การใช้อุปลักษณ์ (Metapor)

ผลการศึกษาบทเพลงของ วงบอดี้สแลม พบว่าปรากฏการใช้โวหารประเภทอุปลักษณ์ ดังตัวอย่างเพลงยาพิษ ต่อไปนี้

“...อะอะก็ว่ารัก อะอะก็คิดถึง แต่เธอไม่เคยซึ่งไม่เคยเข้าใจ

ไม่เคยจะไม่รู้ ไม่เคยจะไม่เห็น ไม่หวังเลยว่าใครจะเป็นจะตาย

ก็เธอคงจะไม่เคยคิด ว่าเธอจะคือยาพิษ ทำลายชีวิตของคนงมงาย

เธอจะรู้บ้างหรือเปล่าคำที่เธอนั้นพร่ำบอก

รักที่ลวงหลอกทำให้ใครเขาทุกข์ทน พิษของคำคน ...” [3]

ตัวอย่างนี้มีการใช้โวหารประเภทอุปลักษณ์ โดยมีคำเชื่อมดังความที่ว่า ก็เธอคงจะไม่เคยคิดว่า เธอจะ คือ ยาพิษ คือ การเปรียบเทียบคนรักเป็นยาพิษที่เข้ามาก็มีแต่จะทำลายชีวิต โดยเนื้อหาของเพลงแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกที่โดนหลอกด้วยการบอกรักและคิดถึง แต่เป็นแค่เพียงการพูดให้ความหวังเท่านั้น เพราะยิ่งพูดว่ารักว่าคิดถึงก็เหมือนกับโดนทำลายชีวิต

จากการศึกษาการใช้โวหารแบบอุปลักษณ์ที่ปรากฏในบทเพลงของวงบอดี้สแลม ผู้วิจัยพบว่า มีการใช้โวหารประเภทนี้ในการเปรียบเทียบคนรักหรือสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติ เพื่อต้องการให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการถึงสิ่งที่ผู้ประพันธ์ต้องการจะสื่อสารได้ชัดเจนขึ้น

2.3 การใช้บุคลาธิษฐาน (Personification)

ผลการศึกษาบทเพลงของ วงบอดี้สแลม พบว่าปรากฏการใช้โวหารภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐาน ดังตัวอย่างเพลงอกหัก ต่อไปนี้

“... ความรักต้องพังลงไป อนาคตที่สุดก็ผ่านพ้นไป

เหลือเพียงหัวใจที่ยับเยิน บาดแผลมันลึกเกินเยียวยา

ตื่นจากฝันเพราะถูกปลุกด้วยน้ำตา ทูรันทุรายหัวใจเหนื่อยล้า...” [3]

ตัวอย่างนี้มีการใช้โวหารประเภทบุคลาธิษฐาน ดังความที่ว่า ตื่นจากฝันเพราะถูกปลุกด้วยน้ำตา คือ การเปรียบเทียบให้น้ำตาปลุกให้ตื่นจากฝัน โดยที่น้ำตานี้มีการแสดงออกปฏิกิริยาเหมือนกับคน ซึ่งในเนื้อเพลงได้กล่าวถึงความรักที่พังกับแผลในหัวใจที่ยับเยินเกินที่จะเยียวยา แต่มีน้ำตามาเหมือนปลุกให้ตื่นจากฝันร้ายนั้นให้อยอมรับความจริงในความเจ็บปวดที่เกินขึ้น

ผลศึกษาการใช้โวหารแบบบุคลาธิษฐานที่ปรากฏในบทเพลงของวงบอดี้สแลม ผู้วิจัยพบว่าส่วนใหญ่ผู้ประพันธ์จะใช้โวหารประเภทนี้กับสิ่งที่เป็นธรรมชาติ ที่ไม่มีชีวิตและไม่สามารถเคลื่อนไหวได้มาใช้เป็นตัวสื่อถึงสิ่งต่าง ๆ

2.4 การใช้ข้อติพจน์ (Hyperbole)

ผลการศึกษาบทเพลงของ วงบอดี้สแลมพบว่า ปรากฏการใช้โวหารภาพพจน์ประเภทข้อติพจน์ ดังตัวอย่างเพลงความรักทำให้คนตาบอด ต่อไปนี้

“...คนนั้น เป็นคนที่สำคัญกว่า มันท่านจะผิดที่เป็นอย่างนี้
ที่มันยังรักเธอจนสุดหัวใจ เมื่อรู้ว่าไม่มีทาง แต่ฉันก็ไม่ตัดใจ
เหมือนคนไม่รู้ตัว มันท่านจะถูกที่ใครบอกไว้
ความรักมันทำให้ตาบอด จนมองไม่เห็นความจริง
ว่าฉันเป็นใคร ทำให้ไม่เข้าใจ ทำให้ยังรักแต่เธอ...” [3]

ตัวอย่างนี้มีการใช้โวหารประเภทข้อติพจน์ ดังความที่ว่า ความรักมันทำให้ตาบอด คือการกล่าวเกินจริงของความรักที่ส่งผลต่อคน ที่ทำให้คนมองไม่เห็นถึงเป็นเป็นจริง คอยแต่หลงตัวเองไปในแต่ละวัน ซึ่งความเป็นจริงแล้วนั้นความรักไม่สามารถทำให้คนตาบอดได้

ผลการศึกษาโวหารแบบข้อติพจน์ที่ปรากฏในบทเพลงของวงบอดี้สแลม ผู้วิจัยพบว่า ผู้ประพันธ์มีการใช้โวหารประเภทข้อติพจน์ในด้านของการกล่าวถึงลักษณะทางธรรมชาติที่มีลักษณะกระทำเกินจริง เพื่อให้ผู้ฟังเห็นถึงสิ่งที่ไม่สามารถเป็นไปได้

2.5 การใช้นามนัย (Metonymy)

ผลการศึกษาบทเพลงของ วงบอดี้สแลมพบว่า ปรากฏการใช้โวหารภาพพจน์ประเภทนามนัย ดังตัวอย่างเพลงห้ามใจ ต่อไปนี้

“... สุดท้ายต่อให้เหนียวรั้งสักเท่าไร แต่โลกก็ต้องหมุน
สุดท้ายวันที่คนรักมาแปรเปลี่ยน แม้แต่เรื่องบนเตียง จะห้ามอย่างไร...” [3]

ตัวอย่างนี้มีการใช้โวหารประเภทนามนัย คือคำว่า เรื่องบนเตียง โดยหมายถึงลักษณะของการมีความสัมพันธ์กันระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย ส่วนใหญ่แล้วผู้คนมักจะนำคำว่า เรื่องบนเตียงมาพูดถึงกันในลักษณะของการมีความสัมพันธ์กันแล้ว โดยในเนื้อหาของเพลงกล่าวว่าสุดท้ายแล้วต่อให้ห้ามหรือรั้งไว้เท่าไร แต่โลกก็คงหมุนไปทุกวันใจของคนก็เปลี่ยนตามไปด้วย แล้วเรื่องบนเตียงจะห้ามอยู่ได้อย่างไร

จากการศึกษาการใช้โวหารภาพพจน์แบบนามนัยที่ปรากฏในบทเพลงของวงบอดี้สแลม ผู้วิจัยพบว่าปรากฏการใช้โวหารแบบนามนัยเป็นการสื่อไปทางที่มีความสัมพันธ์แบบคู่รักที่ถ่ายทอดผ่านเนื้อเพลง

2.6. การใช้ปฏิจา (Rhetorical question)

ผลการศึกษาบทเพลงของ วงบอดี้สแลม พบว่าปรากฏการใช้โวหารภาพพจน์ประเภทปฏิจา ดังตัวอย่างเพลงคนที่ถูกรัก ดังต่อไปนี้

“... สุดท้ายต้องโดนเขามองผ่าน สุดท้ายไม่มีใครต้องการ

ไม่รู้난แคไหน จะได้ใจจากใครสักทีแคอยากเป็นคนที่ถูกรัก
แคอยากเป็นคนที่ถูกใครสักคนเข้าใจ ช่วยเติมชีวิตที่ว่างเปล่า
ช่วยเอาความรักมาให้ มีใครบ้างไหมสักคน...” [3]

ตัวอย่างนี้มีการใช้โวหารประเภทปฏิพจน์ ที่เป็นการใช้คำถาม ดังความที่ว่า สุดท้ายไม่มีใครต้องการ ไม่รู้난แคไหน จะได้ใจจากใครสักที โดยใช้คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ เพราะเป็นเพียงคำถามที่เป็นการบ่งถึงความเสียใจในความรักที่ตนพบเจอมา

ผลการศึกษาการใช้โวหารภาพพจน์แบบปฏิพจน์ที่ปรากฏในบทเพลงของวงบอดี้สแลม ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้โวหารประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความรักและคนรัก โดยใช้คำถามในเรื่องความรักที่ผิดหวังถามเพื่อเป็นการย้ำเตือนตัวเอง ในความรักที่มักต้องเป็นหวังเสมอ

ผู้วิจัยพบว่าการใช้โวหารภาพพจน์นั้นผู้ประพันธ์ต้องการที่จะทำให้นเนื้อหาของเพลงมีลักษณะที่หลากหลาย มีการเปรียบเทียบแบบอุปมา มีการใช้สัญลักษณ์แทนแบบอุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน มีการกล่าวเกินจริงแบบอติพจน์ นามนัย ปฏิพจน์ เป็นต้น เพื่อต้องการให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการตามกับผู้ประพันธ์ต้องการจะสื่อ ทั้งรูปแบบของความรักและความ เป็นไปของชีวิต และสามารถที่จะสะท้อนให้เห็นความเปลี่ยนแปลงและความเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็วของชีวิต

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาเนื้อหาและโวหารภาพพจน์ในบทเพลงของ วงบอดี้สแลม ผู้วิจัยพบว่าด้านเนื้อหาของบทเพลง และ การใช้โวหารภาพพจน์ในบทเพลง มีความดึงดูดน่าสนใจ สร้างสีสัน และมีความหมายที่โดดเด่นดังต่อไปนี้

ด้านเนื้อหาในบทเพลงของวงบอดี้สแลม พบว่าเนื้อหาที่กล่าวถึงความรักในรูปแบบของความผิดหวังปรากฏอยู่มากที่สุด เพราะส่วนใหญ่มักจะยึดติดกับความสุขสบาย และมักจะเลือกทางที่ดีกว่าเสมอเมื่อมีโอกาสนั้น การที่ฝ่ายชายและฝ่ายหญิงมีความแตกต่างกันทั้งทางด้านรูปร่างหน้าตา และฐานะครอบครัว จึงทำให้อีกฝ่ายไม่อยากจะฝากอนาคตของตัวเองไว้เพราะต่างฝ่ายต่างพยายามที่จะดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดไม่อยากจะให้การที่มีชีวิตคู่มาเป็นอุปสรรค ต่างอยากจะทำหน้าที่สามารถดูแลตัวเองและครอบครัวได้มาเป็นคู่ครองกันเท่านั้น จึงทำให้อีกฝ่ายที่ต้องการจะสร้างอนาคตร่วมกันต้องผิดหวังกับความรักอยู่เป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งผู้ประพันธ์ยังถ่ายทอดเรื่องราวและความรู้สึกต่าง ๆ ที่ได้ประสบพบเจอมาในชีวิตมาถ่ายทอดผ่านบทเพลงของตน ทำให้ผู้ที่ฟังได้เข้าใจและรับรู้ความรู้สึกเหล่านั้นผ่านบทเพลง

ด้านการศึกษาการใช้โวหารภาพพจน์พบว่า ภาพพจน์สามารถทำให้เกิดจินตนาการได้ง่ายขึ้น อย่างเช่นโวหารภาพพจน์ประเภทปฏิพจน์ มักแสดงให้เห็นถึงอารมณ์ที่เศร้าเสียใจหรือผิดหวังจากเรื่องราวที่พบเจอ โดยมีการร่ำพึมพำและตั้งคำถามให้กับตนเอง เช่น ข้อความว่า “ยังต้องเจ็บไปจนวันไหน ไม่รู้난แคไหนจะได้ใจจากใครสักที” เพื่อต้องการให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการและเห็นภาพในสิ่งที่ผู้ประพันธ์ต้องการจะสื่อสารออกไปว่าการที่ตั้งคำถามโดยที่ไม่หวังจะรับรู้คำตอบนั้นเปรียบเสมือนเป็นการการอธิบายความในใจเพื่อให้อีกฝ่ายได้รับรู้ แต่ไม่ได้จะหวังให้ตอบกลับมา

ผลการศึกษาตามขอบเขตการศึกษาสามารถกล่าวได้ว่า บทเพลงของวงบอดี้สแลมเป็นเพลงที่มีคุณค่าทั้งด้านเนื้อหาและวรรณศิลป์ในการแต่งเพลง ทำให้ผู้ฟังเพลงสามารถจินตนาการและเข้าใจเรื่องราวของเนื้อเพลงได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- [1] ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- [2] บุญยงค์ เกศเทศ. (2536). *ศาสตร์และศิลป์แห่งภาษา*. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- [3] *รายชื่อเพลงของวงบอดี้สแลม*. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2563, จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/บอดี้สแลม>.

การศึกษาการตั้งชื่อเรื่องบทกวีในรางวัลพานแว่นฟ้า

The Study of Poetry Naming in Pan Wanfah Award

รุ่งนภา แก้วสุกใส^{1*} ปริยากรณ์ ชูแก้ว² และ อลิสา คุ่มเคี่ยม³

Rungnapa Kaewsuksai^{1*} Pariyakorn Chukaew² and Alisa Khumkham³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาที่มาของการตั้งชื่อเรื่องบทกวีในรางวัลพานแว่นฟ้า โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายชื่อบทกวีที่ได้รับรางวัลพานแว่นฟ้าจากหนังสือรวมวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ตั้งแต่ปีพ.ศ.2546 – 2562 รวมทั้งสิ้น 194 ชื่อบทกวี จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ที่มาของชื่อเรื่องโดยใช้แนวคิดการจัดแยกองค์ประกอบทางความหมายของชื่อ ผลการศึกษาพบว่า ด้านที่มาของการตั้งชื่อบทกวีในรางวัลพานแว่นฟ้า ที่นำมาใช้ตั้งตามความหมายโดยตรง พบจำนวน 138 ชื่อ นิยมตั้งชื่อโดยตั้งชื่อจาก 1 ที่มามากที่สุด พบจำนวน 101 ชื่อ โดยมีที่มาจากแก่นสำคัญของเรื่องมากที่สุด รองลงมาคือตั้งชื่อมาจาก 2 ที่มา พบจำนวน 31 ชื่อ ตั้งชื่อมาจาก 3 ที่มา พบจำนวน 3 ชื่อ ตั้งชื่อมาจาก 4 ที่มา พบจำนวน 2 ชื่อและตั้งชื่อมาจาก 5 ที่มา พบจำนวน 1 ชื่อตามลำดับ และด้านที่มาของการตั้งชื่อบทกวีในรางวัลพานแว่นฟ้าที่นำมาใช้ตั้งตามความหมายโดยนัย พบจำนวน 56 ชื่อ นิยมตั้งชื่อโดยใช้ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น พบจำนวน 9 ชื่อ ตั้งชื่อโดยใช้สิ่งของ พบจำนวน 9 ชื่อ ตั้งชื่อโดยใช้ธรรมชาติ พบจำนวน 8 ชื่อ ตั้งชื่อโดยใช้สถานที่ พบจำนวน 7 ชื่อ ตั้งชื่อโดยใช้พฤติกรรม/การกระทำ พบจำนวน 4 ชื่อ ตั้งชื่อโดยใช้สิ่งที่เป็นนามธรรมพบจำนวน 3 ชื่อ ตั้งชื่อโดยใช้สัตว์ พบจำนวน 3 ชื่อและตั้งชื่อโดยใช้อวัยวะ พบจำนวน 3 ชื่อตามลำดับ นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่าการตั้งชื่อที่ตั้งตามความหมายโดยนัยในบทกวีรางวัลพานแว่นฟ้าจะไม่ค่อยนิยมใช้สี สิ่งลึกลับ ศิลปะการแสดง มลภาวะ สำนวน เวลา เกมหรือการละเล่นมาเปรียบมากนัก ซึ่งพบเพียงแค่อายุ 1 ชื่อเท่านั้น

คำสำคัญ : การตั้งชื่อเรื่อง บทกวี รางวัลพานแว่นฟ้า

Abstract

This research article aimed at examining origins of names of poetic works with Pan Wanfah Award. Data was gathered from a list of 194 names of poems in Pan Wanfah Award collection books from 2003 to 2019. Such data was then analyzed in terms of naming origins, using naming conceptions and naming component categorization as a framework. The findings revealed that 138 names were named directly according to their meanings. To clarify this, 101 names were derived from one origin, mostly created from their themes, 31 names from two origins, 3 names from three origins, 2 names from four origins, and 1 name from five origins, respectively. Moreover, it was also found that 56 names of poetry with Pan Wanfah Award demonstrated implicit meanings. Namely, 9 names were derived from phenomena mentioned in the poems, 8 names from the nature, 7 names from places, 4 names from behavior/deeds, 3 names from abstract conceptions, 3 names from animals, and 3 names from human organs, respectively. In addition, it should be noted that naming with implicit meanings in the poetic works with Pan Wanfah Award rarely applied concepts of color, mystery, performing arts,

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² อ.สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ อ.ดร.สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

* Corresponding author: E-mail address: boo9108@hotmail.com

pollution, idioms, time, game or play. It was found that 1 name was found for each of the types mentioned.

Keywords: naming, poetry, Pan Wanfah award

บทนำ

วรรณกรรมประเภทบทกวีเป็นงานเขียนประเภทร้อยกรองที่มีบทบาทกับคนไทยมาตั้งแต่อดีต บุญยงค์ เกศเทศ [1] อธิบายว่าเพราะคนไทยมีนิสัยรักในการกวีหรือที่เรียกกันว่าคนไทยเป็น “คนเจ้าบทเจ้ากลอน” เมื่อพบสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวก็มักจะพูดเป็นคำคล้องจองและเรียงร้อยถ้อยคำขึ้นกลายเป็นระเบียบแบบแผน ทำให้วรรณกรรมประเภทร้อยกรองมีอายุยืนยาวมาจนถึงทุกวันนี้

ปัจจุบันในสังคมไทยได้ให้ความสำคัญกับวรรณกรรมประเภทบทกวีเป็นอย่างมาก ซึ่งสามารถสังเกตได้จากการจัดประกวดของสถาบันต่าง ๆ ซึ่งรางวัลเหล่านี้ล้วนแต่เป็นแรงกระตุ้นผลักดันให้นักเขียนได้พัฒนางานเขียนของตนเองและยังมีส่วนช่วยให้นักเขียนได้ผลิตผลงานสร้างสรรค์ออกสู่สังคมอย่างต่อเนื่อง เช่น รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน รางวัลเรื่องสั้นมติชนสุดสัปดาห์ รางวัลนายอินอะวอร์ด รางวัลเชว่นบุ๊คอะวอร์ด รางวัลเชนบุ๊คส์อะวอร์ด รางวัลสุภาวาทกุลฯ รางวัลสมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทยและรางวัลวรรณกรรมพานแว่นฟ้า เป็นต้น

รางวัลพานแว่นฟ้า นับได้ว่าเป็นรางวัลทางวรรณกรรมที่ทรงอิทธิพลรางวัลหนึ่งในยุคนี้ เพราะเป็นรางวัลที่เปิดโอกาสให้ทั้งนักเขียนและกวีได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเรื่องราวทางสังคมหรือการเมืองผ่านตัวอักษร อีกทั้งเป็นการสืบสานสร้างสรรค์วรรณกรรมการเมืองให้มีส่วนปลุกจิตสำนึกประชาธิปไตย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า [2] ได้จัดการประกวดวรรณกรรมการเมืองขึ้น ซึ่งเป็นปีที่รัฐสภาครบรอบ 70 ปี โดยเห็นความสำคัญของวรรณกรรมการเมือง ว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการเมืองไทยในระบอบประชาธิปไตยและเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้เสรีภาพแสดงออกทางการเมือง โดยใช้ศิลปะในการเขียนถ่ายทอดความรู้สึกสะท้อนภาพการเมืองและสังคม

สิ่งหนึ่งที่สามารถทำให้ผู้อ่านเลือกอ่านหรือติดตามเนื้อหาภายในบทกวีนั้นได้คือภาษาที่กวีนำมาใช้ในการตั้งชื่อเรื่อง อัครา บุญทิพย์ [3] อธิบายเกี่ยวกับการตั้งชื่อเรื่องว่าการตั้งชื่อเรื่องเป็นการช่วยให้ผู้เขียนจำกัดขอบเขตของเรื่องได้รัดกุมชัดเจนและช่วยให้ผู้อ่านสนใจเรื่อง ดังนั้นผู้เขียนต้องพยายามตั้งชื่อเรื่องให้น่าสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของยุดา รักไทย [4] ที่ได้กล่าวถึงการตั้งชื่อเรื่องไว้ว่า ชื่อเรื่องเป็นข้อความแรกที่อ่านเห็น ดังนั้นเราจึงควรตั้งชื่อให้ดึงดูดความสนใจ เพราะถึงจะเขียนเรื่องดี แต่มีคนสนใจหยิบไปอ่านน้อยมันก็ไม่มีค่า ธัญญา สังขพันธ์านนท์ [5] อธิบายว่าเพราะชื่อเรื่องเป็นจุดแรกที่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่านและมีผลอย่างมากต่อการตัดสินใจว่าจะอ่านหรือไม่อ่านบทกวีนั้นเพราะชื่อเรื่องเป็นคำหรือข้อความสั้น ๆ แต่แฝงไปด้วยเรื่องราวครอบคลุมเรื่องเป็นเงาฉายของตัวเรื่องที่ผู้อ่านจะได้อ่านต่อไป ในรางวัลพานแว่นฟ้าปรากฏการตั้งชื่อบทกวีโดยนำองค์ประกอบของสิ่งสำคัญต่าง ๆ ที่ปรากฏในเนื้อเรื่องมาใช้ตั้งชื่อบทกวีและมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาในบทกวีที่ผู้แต่งหรือประพันธ์ได้หยิบยกเอาสิ่งสำคัญในเนื้อหาของบทกวีนั้น ๆ มาตั้งเป็นชื่อเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นแก่นเรื่อง เหตุการณ์ ตัวละคร สถานที่หรืออาชีพ เป็นต้น ยกตัวอย่างเช่น ชื่อบทกวี “การเมือง (คล้าย) เรื่องกีฬา” [6], “คนดีศรีสภา” [6] และ “ปลุก! ประชาธิปไตย” [7] เป็นต้น ลักษณะของชื่อบทกวีที่น่าสนใจดังที่กล่าวข้างต้นนี้จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาที่ทำการตั้งชื่อบทกวีในรางวัลพานแว่นฟ้าว่าผู้ประพันธ์นิยมตั้งชื่อบทกวีในลักษณะใด และนำส่วนใดในบทกวีมาตั้งชื่อเรื่อง เพื่อให้บทกวีมีความโดดเด่นและดึงดูดความสนใจของผู้อ่านให้มากที่สุด

วิธีการวิจัย

การศึกษาการตั้งชื่อเรื่องบทกวีในรางวัลพานแว่นฟ้า ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นแรกคือขั้นการรวบรวมข้อมูล ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ บทความ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งชื่อบทกวีและรางวัลพานแว่นฟ้า เก็บรวบรวมข้อมูลรายชื่อบทกวีที่ได้รับรางวัลพานแว่นฟ้าจากหนังสือรวมวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ตั้งแต่พ.ศ.2546 ซึ่งเป็นปีแรกของการจัดประกวดจนถึงปีพ.ศ.2562

ขั้นที่สองขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยอ่านและถอดความบทกวีในรางวัลพานแว่นฟ้าทั้งหมดแล้วนำข้อมูลรายชื่อบทกวีในรางวัลพานแว่นฟ้ามาวิเคราะห์จัดกลุ่มที่มาของข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาในตัวบทกวีทั้งชื่อเรื่องที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย โดยศึกษาอย่างละเอียดและนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์ตามขอบเขตด้านเนื้อหา

ขั้นที่สามขั้นสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอผลการศึกษา สรุปและอภิปรายผลการวิจัยให้ข้อเสนอแนะแล้ว นำเสนอผลการศึกษารูปแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาการตั้งชื่อเรื่องในรางวัลพานแว่นฟ้า ตั้งแต่ พ.ศ.2546 - 2562 รวมทั้งสิ้น 194 ชื่อบทกวี โดยผู้วิจัยมุ่งศึกษาที่มาของการตั้งชื่อบทกวีในรางวัลพานแว่นฟ้า ได้แก่ ที่มาของการตั้งชื่อตามความหมายโดยตรงและที่มาของการตั้งชื่อตามความหมายโดยนัย โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาดังวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ดังนี้

ที่มาของการตั้งชื่อ คือ สิ่งที่เป็นส่วนประกอบต่าง ๆ จากบทกวีที่ผู้ตั้งชื่อนำมาประกอบรวมเป็นชื่อบทกวีตามความหมายโดยตรงและโดยนัย จากการศึกษาผู้วิจัยจึงวิเคราะห์จัดกลุ่มที่มาของการตั้งชื่อบทกวีคือชื่อบทกวีที่ตั้งตามความหมายโดยตรง พบจำนวน 138 ชื่อและชื่อบทกวีที่ตั้งตามความหมายโดยนัย พบจำนวน 56 ชื่อ ดังนี้

ที่มาของการตั้งชื่อบทกวีตามความหมายโดยตรง

ที่มาของการตั้งชื่อบทกวีตามความหมายโดยตรง หมายถึง การตั้งชื่อเรื่องโดยนำสิ่งที่เป็นส่วนประกอบต่าง ๆ จากบทกวีมาตั้งเป็นชื่อตามความหมายตรง สามารถรับรู้และเข้าใจตามตัวหนังสือได้ทันที ไม่ต้องแปลความหมายหรือตีความ พบจำนวน 138 ชื่อ สามารถจัดกลุ่มได้ดังนี้

1.1 ตั้งชื่อจาก 1 ที่มา หมายถึง การตั้งชื่อโดยนำสิ่งที่เป็นส่วนประกอบต่าง ๆ จากบทกวีเพียง 1 ส่วนประกอบมาตั้งเป็นชื่อเรื่อง จากการศึกษาพบจำนวน 101 ชื่อ ดังต่อไปนี้

1.1.1 ตั้งชื่อจากแก่นสำคัญของเรื่อง หมายถึง การตั้งชื่อโดยนำประเด็นหรือสาระสำคัญของเรื่องมาตั้งเป็นชื่อเรื่อง จากการศึกษาพบจำนวน 80 ชื่อ เช่น “ประชาธิปไตย” [8] “ประชาธิปไตยในหัวใจฉัน” [8] “สามัคคีมีช่องว่าง” [9] “การปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภา” [8] และ “เสริมประชาธิปไตยไทยมั่นคง” [8] ดังตัวอย่าง

ประชาธิปไตยในหัวใจฉัน [8]

การตั้งชื่อบทกวี “ประชาธิปไตยในหัวใจฉัน” เป็นการตั้งชื่อโดยนำแก่นหรือประเด็นสำคัญ ที่นำเสนอในเรื่องมาตั้งเป็นชื่อเรื่อง ซึ่งเป็นระบอบการปกครองหนึ่งในปัจจุบัน คำว่า ประชาธิปไตย ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 [10] ให้ความหมายว่า ระบอบการปกครองที่ถือมติปวงชนเป็นใหญ่ หากทุกคนในสังคมรู้จักตระหนักและเห็นความสำคัญ ในสิทธิที่ตัวเองมีในทางที่ก่อประโยชน์ต่อประเทศชาติก็จะทำให้สังคมและปวงชนคนทั้งชาติ มีแต่ความสุข ดังนั้นจึงเป็นกลวิธีการตั้งชื่อ ประชาธิปไตยในหัวใจฉัน โดยนำเนื้อหาจากประเด็นสำคัญของเรื่องมาตั้งเป็นชื่อ

จากการวิเคราะห์การตั้งชื่อมาจาก 1 ที่มา นิยมตั้งโดยการนำแก่นหรือประเด็นเนื้อหาสำคัญที่นำเสนอในเรื่องนั้น ๆ มาตั้งเป็นชื่อเรื่องมากที่สุด ทำให้ผู้อ่านเข้าใจและทราบได้ทันทีว่าบทกวีเรื่องนั้น ๆ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องหรือมีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับเรื่องของประชาธิปไตย การเมืองการปกครองหรือสภาพความเป็นอยู่ในสังคม อาจเพราะเป็นบทกวีการเมืองที่มีจุดประสงค์เพื่อจะปลุกจิตสำนึกประชาธิปไตยของคนในสังคม

1.1.2 ตั้งชื่อจากเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง หมายถึง การตั้งชื่อโดยนำสถานการณ์หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นในบทกวีมาตั้งเป็นชื่อเรื่อง จากการศึกษาพบจำนวน 11 ชื่อ ได้แก่ “กว่าจะมีวันนี้” [8] “สวัสดิ์” [6] “ยั้งตื่นเช้ายังพบศพความรัก” [7] “รอคอยวันฝันเป็นจริง” [9] “เกิดการเปลี่ยนแปลงแห่งการเป็นไป” [11] “มนุษย์เหว่ย เหว่ยมนุษย์” [12] “ใช่ไหมเธอ” [12] “มันมาในคลื่นอากาศ!” [13] “ในมือกำหมัดหัดชู ในเสียงกู่ก้องตะโกน” [14] “กิ้งก้องแก้ว: ร้อยเกี่ยวเหนียวฝัน ด้วยมือของฉันและมือของเธอ” [15] และ “แลตะลุง” [16] ดังตัวอย่าง

ในมือกำหมัดชู ในเสียงกู่ก้องตะโกน [14]

การตั้งชื่อบทกวี “ในมือกำหมัดชู ในเสียงกู่ก้องตะโกน” เป็นการตั้งชื่อโดยนำเอาเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง คือ เหตุการณ์การชุมนุมประท้วงเพื่อเรียกร้องสิทธิและเสรีให้กลับคืนสู่ประชาชน โดยการแสดงพฤติกรรมการประท้วงกล่าวคือการกำหมัดขึ้นชูและร้องตะโกนถามหรือเรียกร้องถึงสิทธิและเสรีภาพของตน

จากการวิเคราะห์การตั้งชื่อตามเหตุการณ์สำคัญในบทกวี ผู้วิจัยสังเกตได้ว่าการตั้งชื่อประเภทนี้ จะเป็นการตั้งชื่อโดยการนำเหตุการณ์ที่สำคัญของเรื่องมาตั้งและในเหตุการณ์นั้น ๆ จะนำเสนอในเรื่องของการเมืองการปกครอง ให้ประชาชนในสังคมได้ขบคิดในเรื่องของปัญหาทางการเมือง ตระหนักและเห็นความสำคัญของบรรพบุรุษที่ต่อสู้และยอมพลีชีพเพื่อให้ได้มาซึ่งประชาธิปไตยในสังคมไทยทุกวันนี้

1.1.3 ตั้งชื่อจากวัยของตัวละครสำคัญของเรื่อง หมายถึง การตั้งชื่อโดยนำช่วงอายุของตัวละครหรือคำที่บ่งบอกช่วงอายุของตัวละครมาตั้งเป็นชื่อเรื่อง จากการศึกษาพบจำนวน 1 ชื่อ ได้แก่ “แม่เฒ่า” [6] ดังตัวอย่าง

แม่เฒ่า [6]

การตั้งชื่อบทกวี “แม่เฒ่า” เป็นการตั้งชื่อโดยนำเอาวัยของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทกวีมาตั้งเป็นชื่อ คำว่า “แม่เฒ่า” หมายถึง ยาย การตั้งชื่อลักษณะนี้ เพื่อต้องการให้ทราบว่บทกวีเรื่องนี้กล่าวถึงใครเป็นคนสำคัญ ซึ่งเนื้อหาในบทกวี กล่าวถึงเรื่องราวของแม่เฒ่าหญิงชราที่เดินทางไปเลือกตั้งเพียงลำพัง เพราะไม่มีลูกหลานคอยดูแลและต้องถูกตำราวจับเนื่องจากความไม่รู้และไม่กล้าที่จะถามใครเพราะกลัวว่าคนในวัยที่รุ่นอายุต่ำกว่าจะคิดว่า หึงขราจึงเข้าใจผิด เห็นว่า ไบลงคะแนนมีรอยประคิดว่าต้องฉีกไบลงคะแนนหย่อนลงตู้ แต่เจ้าหน้าที่เข้าใจว่าแม่เฒ่าผู้นี้มีเจตนาที่จะทำลายไบลงคะแนน จึงทำให้หญิงชราต้องถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับ เรื่องราวข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าสาเหตุสำคัญของการเกิดความขัดแย้งในเรื่องทั้งหมดก็คือ ช่องว่างระหว่างวัย กล่าวคือ ระบบความคิดของวัยที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงมีการนำวัยของหญิงผู้นี้มาเป็นส่วนในการตั้งชื่อบทกวี

1.1.4 ตั้งชื่อจากสถานที่สำคัญของเรื่อง หมายถึง การตั้งชื่อโดยนำสถานที่หรือลักษณะของสถานที่ที่ปรากฏในบทกวีมาตั้งเป็นชื่อเรื่อง จากการศึกษาพบจำนวน 3 ชื่อ ได้แก่ “โรงเรียนใหม่” [12] “รถไฟชั้นสาม” [17] และ “ในป่าหิมพานต์” [11] ดังตัวอย่าง

โรงเรียนใหม่ [12]

การตั้งชื่อบทกวี “โรงเรียนใหม่” เป็นการตั้งชื่อโดยนำเอาสถานที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทกวีมาเป็นส่วนในการตั้งชื่อเรื่อง คือ โรงเรียน และขยายความเพิ่มด้วยคำว่า “ใหม่” หมายถึง ว.ไม่ซ้ำเก่า [10] ซึ่งเนื้อหาในบทกวีนี้ กล่าวถึงพ่อและลูกสาววัยสิบสามปีคนหนึ่ง ซึ่งลูกสาวขอไปเรียนต่อที่โรงเรียนใหม่ในกรุงเทพฯ ในวันประกาศผลการเรียนต่อระดับชั้น ม.1 คะแนนของลูกถึงเกณฑ์ที่สามารถไปเข้าเรียนในกรุงเทพฯ ได้ ความรู้สึกของพ่อคือกังวลเป็นห่วงลูกแม่ในความคิดของพ่อจะคิดว่าหมู่บ้านของเราก็คงมีโรงเรียนที่ดีอยู่ แต่ในทางกลับกันก็คิดว่าคงสู้มาตรฐานกับโรงเรียนในกรุงเทพฯ ไม่ได้ พ่อทำแต่งงานหนัก ไม่ค่อยรู้จักใครหรือได้ออกไปไหน รู้เพียงแต่ว่ามีที่กรุงเทพฯ ตอนนี้นักเรียนไม่คอยดี มีการชุมนุมเกิดขึ้นมากมายที่นั่น เมื่อลูกสาวของเขาเลือกไปเรียนโรงเรียนใหม่ พ่อก็ได้แต่ส่งใจและภาวนาให้ลูกสาวได้ร่ำเรียนและอยู่อย่างปลอดภัย ดังนั้นการนำสถานที่ ซึ่งเป็นสถานที่ที่เกิดเรื่องราวในเรื่องนั้นขึ้นคือ โรงเรียน มาตั้งเป็นชื่อเรื่องบทกวี เพื่อต้องการสื่อถึงผู้อ่านในเบื้องต้นว่าเป็นบทกวีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งใดและเกิดขึ้นที่ใด

จากการวิเคราะห์ทหกลวิธีการตั้งชื่อโดยนำเอาสถานที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของบทกวีมาเป็นส่วนในการตั้งชื่อเรื่อง ผู้วิจัยพบว่า การตั้งชื่อประเภทนี้ เป็นการตั้งชื่อเรื่องเพื่อนำเสนอเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับชื่อเรื่องโดยเฉพาะ เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้ว่าผู้แต่งต้องการนำเสนอเกี่ยวกับสถานที่นั้นโดยเฉพาะ และสังเกตได้ว่าสถานที่ที่นำมาตั้งเป็นชื่อเรื่อง จะเป็นสถานที่หน่วยงาน ส่วนราชการ หรือสถานศึกษาที่มีความเกี่ยวข้องกับภาครัฐ เป็นต้น

1.1.5 ตั้งชื่อจากสิ่งของหรือวัตถุสำคัญของเรื่องหมายถึง การตั้งชื่อโดยนำสิ่งของ พาหนะ และอาวุธที่ปรากฏในบทกวีมาตั้งเป็นชื่อเรื่อง จากการศึกษาพบจำนวน 4 ชื่อ ได้แก่ “จดหมายเปิดผนึก”[13] “จักรยานคันเก่า”[17] “ธงชาติผืนเก่า”[15] และ “อาณานิคมทราย”[16] ดังตัวอย่าง

จักรยานคันเก่า [17]

การตั้งชื่อบทกวี “จักรยานคันเก่า” เป็นการตั้งชื่อโดยนำสิ่งของสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทกวีมาตั้งเป็นชื่อเรื่อง ซึ่งก็คือ จักรยาน โดยเนื้อหาในบทกวีได้กล่าวถึงประสบการณ์ ความทรงจำในวัยเด็กของตัวละครที่เคยปั่นจักรยานไปตามที่ต่าง ๆ ในหมู่บ้าน เป็นสังคมชนบทที่มีความอุดมสมบูรณ์มีพืชพรรณ ป่าไม้ ตามทาง แต่บัดนี้จักรยานคันเก่านั้นก็ไม่สามารถพาไปสู่สังคมที่เหมือนกับวัยเด็กได้อีกแล้ว เพราะเทคโนโลยีต่าง ๆ เริ่มเข้ามา มีการตัดถนนใหม่ เทคอนกรีต ทำให้สังคมเริ่มเปลี่ยนไป ดังนั้นจึงมีการนำพาหนะ คือ จักรยาน มาตั้งเป็นชื่อเรื่องบทกวี

จากการวิเคราะห์ทหกลวิธีการตั้งชื่อโดยนำเอาสิ่งของสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทกวีมาตั้งเป็นชื่อเรื่อง ผู้วิจัยพบว่า การตั้งชื่อประเภทนี้ เป็นการตั้งชื่อเรื่องเพื่อนำเสนอเนื้อหาสาระ ที่สอดคล้องกับชื่อเรื่องโดยเฉพาะหรือสิ่งของนั้นเป็นของสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินเรื่องและสิ่งของสำคัญที่นิยมนำมาตั้ง คือ จดหมาย กระดาษที่ส่งถึงกัน และมักจะนำคำวิเศษณ์คำว่า “เก่า” มาขยายเพิ่มเติม หลังสิ่งของสำคัญที่นำมาตั้งเป็นชื่อเรื่อง เพื่อแสดงให้เห็นว่าสิ่งของนั้น ๆ ไม่ใหม่ อาจเคยถูกใช้งานหรือเคยผ่านเรื่องราวต่าง ๆ มาแล้ว เช่น จักรยานคันเก่า ธงชาติผืนเก่า เป็นต้น

1.1.6 ตั้งชื่อจากช่วงเวลาที่เกิดเหตุสำคัญของเรื่อง หมายถึง การตั้งชื่อโดยนำระยะเวลาที่ปรากฏในบทกวีตั้งเป็นชื่อเรื่อง จากการศึกษาพบจำนวน 2 ชื่อ ได้แก่ “ตุลาคม” [18] และ “หลัง 10 เมษายน 2553”[19] ดังตัวอย่าง

หลัง 10 เมษายน 2553 [19]

การตั้งชื่อบทกวี “หลัง 10 เมษายน 2553” เป็นการตั้งชื่อเรื่องโดยนำเวลามาตั้งเป็นชื่อเรื่อง กล่าวคือ เวลาหลังจากวันที่ 10 เมษายน 2553 โดยเนื้อหาในบทกวีกล่าวถึงเหตุการณ์ของชายหญิงที่เคยรักกันมาก แต่ต้องมาจิตใจกัน เพราะความคิดเห็นไม่ตรงกัน ถือซ้างกันอยู่กันคนละฝ่าย ถือความคิดของตนเองเป็นใหญ่ จนลืมใช้หัวใจในการไตร่ตรอง ความรักที่เคยมีให้กันมานาน เนื้อหาของบทกวีจะไม่ปรากฏเวลาที่ขึ้นชื่อเรื่อง ดังนั้นผู้วิจัยวิเคราะห์ได้ว่าชื่อเรื่องที่น่ามาตั้งจะเป็นระยะเวลาที่ต้องการสื่อให้รู้ว่าตัวละครพูดเมื่อวันที่เท่าไรเพราะตัวละครฝ่ายชายถามคนรักว่ายังอยากอยู่ด้วยกันหรือไม่ แสดงว่าตัวละครพูดเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2553 และหลังจากวันนี้ คือวันที่ 11 ยังอยากอยู่ด้วยกันหรือไม่ การตั้งชื่อในลักษณะนี้ทำให้ผู้อ่านเกิดความสงสัยและติดตามเนื้อหาของบทกวีต่อไป

1.2 ตั้งมาจาก 2 ที่มา หมายถึง การตั้งชื่อโดยนำสิ่งที่เป็นส่วนประกอบต่าง ๆ จากบทกวี 2 ส่วนประกอบมาตั้งเป็นชื่อเรื่อง เช่น ตั้งชื่อจากแก่นสำคัญร่วมกับบทบาทสำคัญของตัวละคร ตั้งชื่อจากเหตุการณ์สำคัญร่วมกับวัตถุสำคัญ เป็นต้น พบจำนวน 31 ชื่อ จัดกลุ่มได้ 5 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

1.2.1 ตั้งชื่อจากแก่นสำคัญ + บทบาท/ สถานที่/ วัย/ เหตุการณ์/ ขอความร่วมมือ/ วัตถุสำคัญของเรื่อง พบจำนวน 16 ชื่อ ได้แก่ “คือประชาชน” [8] “ความหวังของพ่อ” [8] “สิทธิของปวงชนบนแผ่นดิน” [20] “ประชาธิปไตยในแผ่นดิน” [18] “คำฝากจากคนรุ่นก่อน”[20] “ตำนานประชาธิปไตย” [7] “วีรกรรมซึ่งไม่มีวีรชน” [7] “เราลองมารักกันสักวันไหม” [19] “ประชาธิปไตยในจอแผ่น” [21] “ประชาธิปไตยยอมอยู่ในไทยทุกคน” [8] “ปรัชญาของยาย” [7] “ประเทศไทยสีไหนดี” [12] “ตอบแทนคุณแผ่นดินไทยไม่ยากเลย” [21] “ประชาธิปไตยวันและวัยที่แตกต่างกัน” [15] “ประชาธิปไตยคือชีวิตประชาชน” [17] และ “ประเทศไทยในสนามเด็กเล่น” [12] ดังตัวอย่าง

ความหวังของพ่อ [8]

การตั้งชื่อเรื่องบทกวี “ความหวังของพ่อ” เป็นการตั้งชื่อโดยนำเอาแก่นหรือประเด็นสำคัญของเรื่องคือเรื่องของความหวัง และบทบาทของตัวละคร คือพ่อ มาเป็นส่วนในการตั้งชื่อเรื่อง ซึ่งเนื้อหาในบทกวีกล่าวถึงความหวังของพ่อที่ต้องการอยากให้ตัวเองได้รับเลือกเป็น อบต.เพื่อที่จะเข้าไปพัฒนาสังคมที่ตนอาศัยอยู่

1.2.2 ตั้งชื่อจากเหตุการณ์สำคัญ + อาชีพ/ ช่วงเวลา/ ชื่อ/ บทบาท/ วัตถุ/ ขอความร่วมมือ/ สถานที่สำคัญของเรื่อง พบจำนวน 10 ชื่อ ได้แก่ “กรรมกรต่อกลอนกับนักการเมือง” [6] “ทหารต่อกลอนกับนักการเมืองให้ชาวบ้านฟัง” [16] “สี่ปีที่เปล่าเปลี่ยว” [20] “คำร้องขอขอบาริยะห์” [18] “คุยกับแม่” [18] “เคราพรง” [9] และ “ภาพถ่ายที่ปลายปืน” [12] ดังตัวอย่าง

คำร้องขอขอบาริยะห์ [18]

การตั้งชื่อเรื่องบทกวี “คำร้องขอขอบาริยะห์” เป็นการตั้งชื่อเรื่องโดยนำเอาเหตุการณ์สำคัญคือการร้องขอ และชื่อของตัวละครคือขอบาริยะห์ มาเป็นส่วนในการตั้งชื่อเรื่องบทกวี ซึ่งเนื้อหาของบทกวีได้กล่าวถึงเหตุการณ์คำร้องขอของขอบาริยะห์ต่อพระเจ้าและรัฐบาลผู้ที่มีอำนาจให้เข้ามาช่วยเหลือตนและครอบครัว รวมถึงแก้ไขปัญหามหาในสามจังหวัดชายแดนใต้

1.2.3 ตั้งชื่อจากบทบาทของตัวละครสำคัญ + วัตถุ/ วัตถุตัวละครที่สำคัญของเรื่อง พบจำนวน 2 ชื่อ ได้แก่ “จดหมายจากแม่” [7] และ “พระเอกคนเดิม...ของป่า” [13] ดังตัวอย่าง

พระเอกคนเดิม...ของป่า [13]

การตั้งชื่อเรื่องบทกวี “พระเอกคนเดิม...ของป่า” เป็นการตั้งชื่อโดยนำบทบาทของตัวละครสำคัญและวัตถุตัวละครที่สำคัญของเรื่อง มาเป็นส่วนในการตั้งชื่อเรื่องบทกวี ซึ่งบทบาทสำคัญของตัวละครในเรื่อง คือพระเอก และวัตถุของตัวละครที่สำคัญอีกฝ่ายคือ ป่า โดยเนื้อหาบทกวีกล่าวถึงนักการเมืองผู้ที่มีบทบาทเหมือนเป็นพระเอกในสายตาของผู้ที่มีอายุวัยกลางคนหรือรุ่นปู่ คือ เมื่อมีงานในวัดก็จะนำของมาช่วยเหลือ แจกจ่ายผู้คน สร้างภาพลักษณ์ให้ทุกคนเห็นว่าเป็นคนดี

1.2.4 ตั้งชื่อจากสถานที่สำคัญ + วัตถุ/ การขอความร่วมมือที่สำคัญของเรื่อง พบจำนวน 2 ชื่อ ได้แก่ “กระดาศแผ่นดิน” [11] และ “ขอเพียงแผ่นดินไทยเป็นผืนเดียว” [11] ดังตัวอย่าง

กระดาศแผ่นดิน [11]

การตั้งชื่อเรื่องบทกวี “กระดาศแผ่นดิน” เป็นการตั้งชื่อเรื่องโดยนำสถานที่สำคัญคือ แผ่นดิน และวัตถุสำคัญคือ กระดาศ ซึ่งในบริบทนี้กล่าวถึงกระดาศที่ไหวผ่นดินหรือประเทศชาติลงไป เนื้อหาของบทกวีนี้กล่าวถึงเด็กคนหนึ่งที่กำลังวาดรูปแผ่นดินในจินตนาการของเขาลงในกระดาศ โดยมีทั้งรูปผู้คน ราชบุรุษ พ่อและแม่ของเขา รวมทั้งเขา ซึ่งอยู่ภายใต้ของรูปรัฐธรรมนูญและไม่มีการระบายสีของภาพเพราะเด็กให้เหตุผลว่าไม่อยากให้มีการแบ่งสีเหลืองแดงระหว่างแม่กับพ่อ

1.2.5 ตั้งชื่อจากการละเล่น + สถานที่สำคัญของเรื่อง พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “รีรีข้าวสาร-ลาน อบต.” [6] ดังตัวอย่าง

รีรีข้าวสาร – ลาน อบต. [6]

การตั้งชื่อเรื่องบทกวี “รีรีข้าวสาร – ลาน อบต.” เป็นการตั้งชื่อเรื่องโดยนำเอาการละเล่น คือ การละเล่นรีรีข้าวสาร และสถานที่สำคัญที่ปรากฏในบทกวีคือ ลาน อบต. มาเป็นส่วนในการตั้งชื่อเรื่อง บทกวีกล่าวถึงความแตกแยกในชุมชนท้องถิ่น อันเนื่องมาจากการเลือกตั้งที่ลาน อบต. ความแตกแยกที่เกิดขึ้นนั้นแรงถึงขั้นที่เรียกว่าคนที่เคยเคารพนับถือ

รักใคร่กันมานาน สามารถเข่นฆ่ากันได้ ตัวบทสุดท้ายสรุปว่า หากประชาติปไตยทำให้เกิดปัญหาเช่นนี้ ไม่จำเป็นต้องมี
ประชาติปไตยก็ได้

1.3 ตั้งมาจาก 3 ที่มา หมายถึง การตั้งชื่อโดยนำสิ่งที่เป็นส่วนประกอบต่าง ๆ จากบทกวี 3 ส่วนประกอบมาตั้ง
เป็นชื่อเรื่อง พบจำนวน 3 ชื่อ ดังต่อไปนี้

1.3.1 ตั้งชื่อจากเหตุการณ์สำคัญ + ชื่อ + สถานที่ / บทบาท + สถานที่สำคัญ พบจำนวน 2 ชื่อ ได้แก่
“บทสนทนาลูกเกล้ากับบรหิมากลางศาลาชนแดน” [7] และ “น้ำตาแม่ไหลในสวนหม่อน” [19] ดังตัวอย่าง

บทสนทนาลูกเกล้ากับบรหิมากลางศาลาชนแดน [7]

การตั้งชื่อบทกวี “บทสนทนาลูกเกล้ากับบรหิมากลางศาลาชนแดน” เป็นการตั้งชื่อโดยนำเอาเหตุการณ์ ชื่อบุคคล
และสถานที่สำคัญที่ปรากฏในบทกวีมาตั้งร่วมกัน ซึ่งเนื้อหาในบทกวีนี้กล่าวถึงเหตุการณ์ “บทสนทนา” ของบุคคลก็คือ
“ลูกเกล้ากับบรหิมา” สถานที่คือ “กลางศาลาชนแดน” ซึ่งเนื้อหาในบทกวีนี้กล่าวถึงเหตุการณ์ที่ลูกเกล้ากับบรหิมาสนทนากัน
ในเรื่องของปัญหาทางเศรษฐกิจและปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนใต้

1.3.2 ตั้งชื่อจากช่วงเวลาสำคัญ + อาชีพ + วัยของบุคคลสำคัญของเรื่อง พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “อีกไม่นาน...ทหารหนุ่ม” [11] ดังตัวอย่าง

อีกไม่นาน...ทหารหนุ่ม [11]

การตั้งชื่อบทกวี “อีกไม่นาน...ทหารหนุ่ม” เป็นการตั้งชื่อโดยนำเอาเวลาที่ปรากฏในบทกวี คือคำว่า
“อีกไม่นาน” อาชีพ + วัยของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทกวีมาตั้งเป็นชื่อ “ทหารหนุ่ม” เพื่อต้องการให้ทราบว่าเป็นเรื่อง
นี้กล่าวถึงบุคคลในอาชีพใดเป็นสำคัญและนำวัยมาตั้งร่วมกัน เพื่อชี้เฉพาะลงไปให้รู้ว่า “หนุ่ม” กล่าวคือ ทหารที่ยังหนุ่ม
ซึ่งเนื้อหาในบทกวีนี้ กล่าวถึงเรื่องราวของทหารหนุ่มคนหนึ่งที่ถูกส่งตัวไปประจำการและทำหน้าที่ที่อำเภอเกาะไอร้อง
จังหวัดนราธิวาสและต้องเสียชีวิตจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ทั้งที่อีกไม่นานทหารผู้นี้จะได้กลับบ้าน ดังนั้นจึงมีการ
นำอาชีพและวัยของนายทหารคนนี้ มาเป็นส่วนในการตั้งชื่อบทกวี

1.4 ตั้งมาจาก 4 ที่มา หมายถึง การตั้งชื่อโดยนำสิ่งที่เป็นส่วนประกอบต่าง ๆ จากบทกวี 4 ส่วนประกอบมาตั้ง
เป็นชื่อเรื่อง ได้แก่ ตั้งชื่อจากเหตุการณ์สำคัญ + วัย + เพศ + บทบาท/ เหตุการณ์ + สถานที่ + เพศ + วัยของตัวละคร
สำคัญของเรื่อง พบจำนวน 2 ชื่อ ได้แก่ “เพลงละเมอของเด็กชายและเพลงกล่อมของแม่” [7] และ “การเดินทางข้ามทางม้า
ลายของหญิงชรา” [16] ดังตัวอย่าง

การเดินทางข้ามทางม้าลายของหญิงชรา [16]

การตั้งชื่อบทกวี “การเดินทางข้ามทางม้าลายของหญิงชรา” เป็นการตั้งชื่อโดยนำเอาเหตุการณ์ “การเดินทาง”
สถานที่ คือ “ทางม้าลาย” และเพศรวมถึงวัยของตัวละครผู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทกวีมาตั้งเป็นชื่อเรื่อง คือคำว่า “หญิง
ชรา” เนื้อหาในบทกวีนี้กล่าวถึงเหตุการณ์ของหญิงชราคนหนึ่งที่กำลังจะเดินทางข้ามทางม้าลาย แต่ไม่มีรถคันใดชะลอหรือหยุด
รถให้แกข้ามได้เลย สะท้อนให้เห็นถึงความไม่มีน้ำใจและเคารพกฎจราจรของคนในสังคม

1.5 ตั้งมาจาก 5 ที่มา หมายถึง การตั้งชื่อโดยนำสิ่งที่เป็นส่วนประกอบต่าง ๆ จากบทกวี 5 ส่วนประกอบมาตั้ง
เป็นชื่อเรื่อง ได้แก่ ตั้งชื่อจากสิ่งของสำคัญ + สถานที่ + วัย + เพศ + ชื่อของตัวละครสำคัญของเรื่อง พบจำนวน 1 ชื่อ คือ
“ภาพวาดแผนที่ประเทศไทยของเด็กหญิงรอญาอีย์” [16] ดังตัวอย่าง

ภาพวาดแผนที่ประเทศไทยของเด็กหญิงรอญาอีย์ [16]

การตั้งชื่อบทกวี “ภาพวาดแผนที่ประเทศไทยของเด็กหญิงรอญญาอีย์” เป็นการตั้งชื่อโดยนำเอาสิ่งของสำคัญ คือ ภาพวาด สถานที่สำคัญ คือประเทศไทย และบุคคลหรือตัวละครสำคัญของเรื่องโดยบอกวัย เพศ รวมถึงชื่อของบุคคลหรือตัวละครผู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทกวีมาตั้งเป็นชื่อเรื่อง คือเด็กหญิงรอญญาอีย์ เนื้อหาในบทกวีกล่าวถึงเรื่องราวของเด็กหญิงรอญญาอีย์ ในคาบวิชาศิลปะ วันนี้คุณครูบอกกับนักเรียนทุกคนว่านักเรียนจะวาดรูปอะไรก็ได้ขอให้ออกมาจากใจที่ปรารถนา รอญญาอีย์วาดรูปแผนที่ประเทศไทยและเติมภาพผู้คน บ้านเรือน มัสยิด วัด โบสถ์คริสต์ลงไป และไม่มีการแบ่งเส้นแบ่งภาคหรือเติมสีลงไป สะท้อนให้เห็นถึงการอยู่ร่วมกันในสังคมเดียวกันแม้จะต่างกันแต่เราสามารถอยู่ร่วมกันได้ด้วย ความสงบ

จากตารางผลการศึกษาพบว่าที่มาของการตั้งชื่อบทกวีในรางวัลพานแว่นฟ้าที่นำมาตั้งตามความหมายโดยตรงจำนวน 138 ชื่อ จะนิยมตั้งมาจาก 1 ที่มามากที่สุด จำนวน 101 ชื่อ ได้แก่ นิยมตั้งชื่อโดยนำที่มาจากแก่นสำคัญของเรื่องมากที่สุด รองลงมาคือตั้งมาจาก 2 ที่มา จำนวน 31 ชื่อ รองลงมาตั้งมาจาก 3 ที่มา พบจำนวน 3 ชื่อ ตั้งมาจาก 4 ที่มา พบจำนวน 2 ชื่อและตั้งมาจาก 5 ที่มา พบจำนวน 1 ชื่อตามลำดับ

ที่มาของการตั้งชื่อตามความหมายโดยนัย

ที่มาของการตั้งชื่อบทกวีตามความหมายโดยนัย หมายถึง การตั้งชื่อเรื่องโดยนำสิ่งที่เป็นส่วนประกอบจากบทกวีมาตั้งเป็นชื่อไม่ตรงความหมายหรือมีความหมายซ่อนไว้ในคำ ๆ นั้น จำเป็นต้องแปลความหรือตีความก่อนจึงจะเข้าใจความหมายที่แท้จริง มักแสดงผ่านการเปรียบเทียบ

จากการศึกษาที่มาของการตั้งชื่อบทกวีในรางวัลพานแว่นฟ้าตามความหมายโดยนัย พบจำนวน 56 ชื่อ สามารถจัดกลุ่มได้ 18 ลักษณะ ดังนี้

2.1 นำปรากฏการณ์มาเปรียบ พบจำนวน 9 ชื่อ ได้แก่ การตั้งชื่อโดยนำปรากฏการณ์มาเปรียบคนร้าย, ผู้ที่อยู่เบื้องหลัง พบจำนวน 3 ชื่อ ได้แก่ “เงา (ไม่มีใครอยากไปติดตาม)” [19] “เงา” [13] “เงา” [14] การตั้งชื่อโดยนำปรากฏการณ์มาเปรียบรัฐธรรมนูญ พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “การผลัดใบอันยาวนาน” [11] การตั้งชื่อโดยนำปรากฏการณ์มาเปรียบสิทธิ อำนาจ พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “เสียง” [16] การตั้งชื่อโดยนำปรากฏการณ์มาเปรียบความหวัง พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “ทางแสงดาว” [6] การตั้งชื่อโดยนำปรากฏการณ์มาเปรียบความเสมอภาค พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “สนั่นฟ้าดาดาว” [18] การตั้งชื่อโดยนำปรากฏการณ์มาเปรียบความโลภ กิเลส พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “วงแหวนแห่งไฟ” [12] และการตั้งชื่อโดยนำปรากฏการณ์มาเปรียบกับปัญหา อุปสรรค พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “สถานการณ์หมอกควัน” [13]

2.2 นำสิ่งของมาเปรียบ พบจำนวน 9 ชื่อ ได้แก่ การตั้งชื่อโดยนำสิ่งของมาเปรียบกับประเทศชาติ พบจำนวน 2 ชื่อ ได้แก่ “กระดานชื่อประเทศชาติ” [11] “ใต้ผืนธง” [9] การตั้งชื่อโดยนำสิ่งของมาเปรียบกับความหวัง พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “เทียนของแม่” [11] การตั้งชื่อโดยนำสิ่งของมาเปรียบกับความทรงจำ พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “เพลงหม่นบนภาพเก่า” [6] การตั้งชื่อโดยนำสิ่งของมาเปรียบกับประชาชน พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “เปลวเทียนแห่งแผ่นดิน” [7] การตั้งชื่อโดยนำสิ่งของมาเปรียบกับเวลาของการต่อสู้ พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “นาฬิกาสงคราม” [20] การตั้งชื่อโดยนำสิ่งของมาเปรียบกับเครื่องนำทาง พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “ดวงไฟแห่งกียะมะห์” [13] การตั้งชื่อโดยนำสิ่งของมาเปรียบกับสิ่งที่ตรงกันข้ามกับความเป็นจริง พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “ปฏิภินิหารในกระจก” [17] และการตั้งชื่อโดยนำสิ่งของมาเปรียบกับชนชั้นล่าง พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “เบี้ย” [14]

2.3 นำธรรมชาติมาเปรียบ พบจำนวน 8 ชื่อ ได้แก่ การตั้งชื่อโดยนำธรรมชาติมาเปรียบกับประชาธิปไตย พบจำนวน 3 ชื่อ ได้แก่ “ต้นกล้า” [8] “ป่า...ประชาธิปไตย” [6] “ดอกไม้การเมือง” [13] การตั้งชื่อโดยนำธรรมชาติมาเปรียบกับประชาชน พบจำนวน 2 ชื่อ ได้แก่ “เสียงเพรียกถึงดอกขจร” [18] “เมล็ดพันธุ์พลเมือง” [21] การตั้งชื่อโดยนำธรรมชาติมาเปรียบกับเด็ก พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “ดอกไม้วัยเยาว์” [17] การตั้งชื่อโดยนำธรรมชาติมาเปรียบกับ

รัฐธรรมนูญ พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “ใต้ฟ้าประชาธิปไตย” [8] และการตั้งชื่อโดยนำธรรมชาติมาเปรียบกับสิทธิ เสรีภาพ พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “ฉันทันต้นไม้” [16]

2.4 นำสถานที่มาเปรียบ พบจำนวน 7 ชื่อ ได้แก่ การตั้งชื่อโดยนำสถานที่มาเปรียบกับประเทศชาติ พบจำนวน 4 ชื่อ ได้แก่ “บ้านของเรา” [6] “อุทยานประชาธิปไตย” [6] “เรือนหลังใหญ่” [18] “บ้านหลังเดียวกัน” [15] การตั้งชื่อโดยนำสถานที่มาเปรียบกับการต่อสู้ การเปลี่ยนผ่านยุคสมัย พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “บนหลังม้าศึก” [18] การตั้งชื่อโดยนำสถานที่มาเปรียบกับการซื้อสิทธิ์ขายเสียง พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “ตลาดการเมือง” [6] และการตั้งชื่อโดยนำสถานที่มาเปรียบกับความหวัง พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “ที่สายรุ้งเรื่องรองศาสตราจารย์” [19]

2.5 นำพฤติกรรมมาเปรียบ พบจำนวน 4 ชื่อ ได้แก่ การตั้งชื่อโดยนำพฤติกรรมมาเปรียบกับการสร้างคน การปลูกฝัง พบจำนวน 2 ชื่อ ได้แก่ “ปลูกป่า...ปลูกคน” [6] “ปลูกประชาธิปไตยในใจคน” [16] การตั้งชื่อโดยนำพฤติกรรมมาเปรียบกับความสามัคคี พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “ล้อมรั้วสิทธิ์เสรี” [6] และการตั้งชื่อโดยนำพฤติกรรมมาเปรียบกับการต่อสู้ พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “คนกลางทาง” [16]

2.6 นำสิ่งที่เป็นนามธรรมมาเปรียบ พบจำนวน 3 ชื่อ ได้แก่ การตั้งชื่อโดยนำสิ่งที่เป็นนามธรรมมาเปรียบกับประชาธิปไตย พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “สามเสาแห่งชาติ” [6] การตั้งชื่อโดยนำสิ่งที่เป็นนามธรรมมาเปรียบกับดิน น้ำ ลม ไฟ พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “ทิพยธาตุ” (ธาตุแห่งความเป็นไทย) [20] และการตั้งชื่อโดยนำสิ่งที่เป็นนามธรรมมาเปรียบกับความไม่สงบในสังคม พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “ใบหน้า (เพื่อนเลือดของ) อารยะ” [9]

2.7 นำสัตว์มาเปรียบ พบจำนวน 3 ชื่อ ได้แก่ การตั้งชื่อโดยนำสัตว์มาเปรียบกับสันติภาพ พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “พิราบ” [14] การตั้งชื่อโดยนำสัตว์มาเปรียบกับคนชั้นล่าง พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “ในสายตาของคางคก” [11] และการตั้งชื่อโดยนำสัตว์มาเปรียบกับความเป็นอมตะ พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “ความตายของนกฟีนิกซ์” [4]

2.8 นำอวัยวะมาเปรียบ พบจำนวน 3 ชื่อ ได้แก่ “มือ” [8] “นัยมือ” [16] “มือ” [7] เป็นการตั้งชื่อโดยนำอวัยวะมาเปรียบกับสิทธิ อำนาจ

2.9 นำสีมาเปรียบ พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “ความสุขสีเทา” [21] ทั้งนี้ เป็นการนำสีเทามาเปรียบกับการหลุดพ้น

2.10 นำสิ่งลึกลับมาเปรียบ พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “ปล่อยผีไปทีเถิด” [8] ทั้งนี้ เป็นการนำสิ่งลึกลับมาเปรียบกับการเมือง

2.11 นำศิลปะการแสดงมาเปรียบ พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “ลิเก...ลิเก” [8] ทั้งนี้ เป็นการนำศิลปะการแสดงมาเปรียบกับการหาเสียงของนักการเมือง

2.12 นำมลภาวะมาเปรียบ พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “มลพิษทางการเมือง” [9] ทั้งนี้ เป็นการนำมลภาวะมาเปรียบกับปัญหาทางการเมือง

2.13 นำสำนวนมาเปรียบ พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “ตาบอดคลำช้าง” [13] ทั้งนี้ เป็นการตั้งชื่อโดยนำสำนวนมาเปรียบกับนิสัยของมนุษย์ที่รู้แค่ด้านเดียว เชื่อในสิ่งนั้น

2.14 นำเวลามาเปรียบ พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “รุ่งอรุณ” [21] ทั้งนี้ เป็นการนำเวลามาเปรียบกับความหวัง

2.15 นำเกมหรือการละเล่นมาเปรียบ พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “เกมหมากรุกกับศึกปล้นเมือง” [17] ทั้งนี้ เป็นการนำเกมหรือการละเล่นมาเปรียบกับการต่อสู้

2.16 นำสัตว์ + สี มาเปรียบ พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “กุ๊พ่นของนกพิราบสีขาว” [11] ทั้งนี้ เป็นการตั้งชื่อโดยนำสัตว์ + สีมาเปรียบกับความสันติภาพ ความบริสุทธิ์

2.17 นำธรรมชาติ + สัตว์มาเปรียบ พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “ต้นไม้และฝูงนกบนแผ่นดินเดียวกัน” [9] ทั้งนี้ เป็นการตั้งชื่อโดยนำธรรมชาติ + สัตว์มาเปรียบกับแผ่นดินและประชาชน

2.18 นำธรรมชาติ + ปรากฏการณ์มาเปรียบ พบจำนวน 1 ชื่อ คือ “ยอดหญ้ากับฟ้าฝน” [6] ทั้งนี้ เป็นการตั้งชื่อโดยนำธรรมชาติ + ปรากฏการณ์มาเปรียบประชาชนและเปรียบกับการเข้ามาหาผลประโยชน์ของนักการเมืองจากประชาชน

ผลการศึกษาพบว่า ที่มาของการตั้งชื่อบทกวีในรางวัลพานแว่นฟ้าที่นำมาตั้งตามความหมายโดยนัย จะนิยมตั้งชื่อโดยนำปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งพบจำนวน 9 ชื่อและสิ่งของ ซึ่งพบจำนวน 9 ชื่อมาใช้เปรียบหรือใช้ในความหมายโดยนัยมากที่สุด รองลงมา คือ ธรรมชาติ พบจำนวน 8 ชื่อ สถานที่ พบจำนวน 7 ชื่อ พฤติกรรม/การกระทำ พบจำนวน 4 ชื่อ สิ่งที่เป็นนามธรรม พบจำนวน 3 ชื่อ สัตว์ พบจำนวน 3 ชื่อและอวัยวะพบจำนวน 3 ชื่อตามลำดับ นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่าการตั้งชื่อที่ตั้งตามความหมายโดยนัยในบทกวีรางวัลพานแว่นฟ้าจะไม่ค่อยนิยมนำสี สิ่งลึกลับ ศิลปะการแสดง มลภาวะ สำนวน เวลาเกมหรือการละเล่นมาเปรียบมากนัก ซึ่งพบเพียงแคอย่างละ 1 ชื่อเท่านั้น

จากการศึกษาที่มาของการตั้งชื่อเรื่องบทกวีในรางวัลพานแว่นฟ้า ทั้งที่มาของการตั้งชื่อเรื่องบทกวีตามความหมายโดยตรงและที่มาของการตั้งชื่อเรื่องบทกวีตามความหมายโดยนัย ผู้วิจัยพบว่าด้านที่มาของการตั้งชื่อบทกวีในรางวัลพานแว่นฟ้านิยมตั้งชื่อตามความหมายโดยตรง พบจำนวน 138 ชื่อ มากกว่าตั้งชื่อตามความหมายโดยนัย ซึ่งพบจำนวน 56 ชื่อ การตั้งชื่อบทกวีในรางวัลพานแว่นฟ้าตามความหมายโดยตรงพบว่า จะนิยมตั้งชื่อที่มาจาก 1 ที่มา จำนวน 101 ชื่อ เป็นการตั้งชื่อโดยนำแก่นหรือประเด็นสำคัญของเรื่องมาตั้งเป็นชื่อบทกวีมากที่สุด พบจำนวน 80 ชื่อ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาการตั้งชื่อเรื่องบทกวีในรางวัลพานแว่นฟ้า ทำให้ค้นพบลักษณะเด่นของบทกวีการเมือง สะท้อนให้เห็นว่าบทกวีในรางวัลพานแว่นฟ้านิยมตั้งชื่อเรื่องตามความหมายโดยตรง ผู้วิจัยคาดว่า อาจจะเป็นเพราะเป็นบทกวีที่มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะปลุกจิตสำนึกประชาธิปไตยให้คนในสังคม การนำแก่นหรือประเด็นเนื้อหาสำคัญที่นำเสนอในเรื่องนั้น ๆ มาตั้งเป็นชื่อเรื่อง จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจและทราบได้ทันทีว่า บทกวีเรื่องนั้น ๆ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องหรือมีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับเรื่องอะไร เช่น ประชาธิปไตย การเมือง สังคมหรือเศรษฐกิจ เป็นต้น ซึ่งด้านที่มาของการตั้งชื่อบทกวีในรางวัลพานแว่นฟ้าตามความหมายโดยตรงพบว่า จะนิยมตั้งชื่อที่มาจาก 1 ที่มา เป็นการตั้งชื่อโดยนำแก่นหรือประเด็นสำคัญของเรื่องมาตั้งเป็นชื่อบทกวีมากที่สุด เป็นที่น่าสนใจว่า ผู้ประพันธ์บทกวีต้องการตั้งชื่อเรื่องบทกวีให้สอดคล้องกับเนื้อหาของเรื่อง เนื่องจากต้องการให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจถึงเนื้อหาในบทกวีเรื่องนั้นได้อย่างชัดเจน รองลงมา คือ การตั้งชื่อที่มาจาก 2 ที่มาพบว่า จะนิยมโดยตั้งชื่อจากแก่นสำคัญร่วมกันกับบทบาทสำคัญของตัวละครของเรื่องและตั้งชื่อจากแก่นสำคัญร่วมกันกับสถานที่สำคัญของเรื่อง เนื่องจากเรื่องราวต่าง ๆ ที่ปรากฏในบทกวี จะมีการนำบทบาทหรือสถานที่สำคัญมาขยายแก่นของเรื่องให้ชัดเจนขึ้น เพื่อให้ผู้อ่านสามารถรู้ได้ว่า เป็นเรื่องราวของใครและสถานที่สำคัญที่ผู้ประพันธ์ต้องการนำเสนอ คือ ที่ใด รองลงมา คือ การตั้งชื่อที่มาจาก 3 ที่มา การตั้งชื่อที่มาจาก 4 ที่มา การตั้งชื่อมาจาก 5 ที่มา ตามลำดับ ผู้วิจัยสังเกตได้ว่า การตั้งชื่อที่นำมาจาก 3 ที่มาขึ้นไป จะไม่นิยมมากนักในการนำมาตั้งชื่อบทกวี อาจเนื่องมาจากทำให้เนื้อความไม่กระชับและอีกสาเหตุอาจเนื่องมาจากการนำที่สำคัญของเรื่องมาตั้งเยอะเกินไป อาจจะทำให้ผู้อ่านสามารถตีความได้เลยว่าเป็นเรื่องอะไร ทำให้ไม่เกิดความโดดเด่นหรือน่าสนใจชวนให้ติดตามเนื้อหาต่อไปได้ ด้านที่มาของการตั้งชื่อบทกวีในรางวัลพานแว่นฟ้าตามความหมายโดยนัยพบว่า จะนิยมตั้งชื่อโดยนำปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นและสิ่งของมาใช้เปรียบหรือใช้ในความหมายโดยนัยมากที่สุด อาจเนื่องมาจากลักษณะของปรากฏการณ์หรือลักษณะการใช้งานของสิ่งของที่นำมาเปรียบมีลักษณะคล้ายหรือร่วมกันของสิ่งที่เปรียบ รองลงมา คือ ธรรมชาติ สถานที่ พฤติกรรม การกระทำ สิ่งที่เป็นนามธรรม สัตว์ และอวัยวะตามลำดับ นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่าการตั้งชื่อที่ตั้งตามความหมายโดยนัยในบทกวีรางวัลพานแว่นฟ้าจะไม่ค่อยนิยมนำสี สิ่งลึกลับ ศิลปะการแสดงมลภาวะ สำนวน เวลา เกมหรือการละเล่นมาเปรียบมากนัก ซึ่งพบเพียงแคอย่างละ 1 ชื่อเท่านั้น เนื่องจากมีคำที่ใช้แทนน้อยและผู้อ่านอาจจะไม่เข้าใจหรือเข้าใจคลาดเคลื่อนกับสิ่งที่ผู้ประพันธ์ต้องการจะนำเสนอหรือสื่อผ่านสิ่งที่นำมาแฝงโดยใช้ความหมายโดยนัย

เอกสารอ้างอิง

[1] บุญยงค์ เกศเทศ. (2536). **แลแอดวรรณกรรม**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

- [2] คณะกรรมการวรรณกรรมแห่งรัฐสภา. (2561). **วรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้าแห่งรัฐสภาไทย ครั้งที่ 16.**
กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- [3] อัครา บุญทิพย์.(2535) .**การเขียน.** กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
บางเขน.
- [4] ยุตา รักไทย. (2542). **คนฉลาดเขียน.** กรุงเทพฯ : เอ็กสเปอร์เน็ท.
- [5] ธีญา สักขพันธ์านนท์. (2539). **วรรณกรรมวิจารณ์.** ปทุมธานี : นาค.
- [6] คณะกรรมการวรรณกรรมแห่งรัฐสภา. (2547). **วรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้าแห่งรัฐสภาไทย ครั้งที่ 3.**
กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- [7] คณะกรรมการวรรณกรรมแห่งรัฐสภา. (2550). **วรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้าแห่งรัฐสภาไทย ครั้งที่ 6.**
กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- [8] คณะกรรมการวรรณกรรมแห่งรัฐสภา. (2546). **วรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้าแห่งรัฐสภาไทย ครั้งที่ 2.**
กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- [9] คณะกรรมการวรรณกรรมแห่งรัฐสภา. (2551). **วรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้าแห่งรัฐสภาไทย ครั้งที่ 7.**
กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- [10] ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554.** กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- [11] คณะกรรมการวรรณกรรมแห่งรัฐสภา. (2552). **วรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้าแห่งรัฐสภาไทย ครั้งที่ 8.**
กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- [12] คณะกรรมการวรรณกรรมแห่งรัฐสภา. (2554). **วรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้าแห่งรัฐสภาไทย ครั้งที่10.**
กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- [13] คณะกรรมการวรรณกรรมแห่งรัฐสภา. (2555). **วรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้าแห่งรัฐสภาไทย ครั้งที่ 11.**
กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- [14] คณะกรรมการวรรณกรรมแห่งรัฐสภา. (2556). **วรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้าแห่งรัฐสภาไทย ครั้งที่ 12.**
กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- [15] คณะกรรมการวรรณกรรมแห่งรัฐสภา. (2561). **วรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้าแห่งรัฐสภาไทย ครั้งที่ 16.**
กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- [16] คณะกรรมการวรรณกรรมแห่งรัฐสภา. (2562). **วรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้าแห่งรัฐสภาไทย ครั้งที่17.**
กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- [17] คณะกรรมการวรรณกรรมแห่งรัฐสภา. (2560). **วรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้าแห่งรัฐสภาไทย ครั้งที่15.**
กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- [18] คณะกรรมการวรรณกรรมแห่งรัฐสภา. (2549). **วรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้าแห่งรัฐสภาไทย ครั้งที่ 5.**
กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- [19] คณะกรรมการวรรณกรรมแห่งรัฐสภา. (2553). **วรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้าแห่งรัฐสภาไทย ครั้งที่ 9.**
กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- [20] คณะกรรมการวรรณกรรมแห่งรัฐสภา. (2548). **วรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้าแห่งรัฐสภาไทย ครั้งที่ 4.**
กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- [21] คณะกรรมการวรรณกรรมแห่งรัฐสภา. (2559). **วรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้าแห่งรัฐสภาไทย ครั้งที่ 14.**
กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

การใช้ภาษาในบทเพลงบูชาวันแม่

Language Usage in Mother's Day Worship Songs

อนิตา หมดอด^{1*} ปริญญากรณ์ ชูแก้ว² และประภัสสร ภัทธนาวิก³

Anita Mad-ad^{1*} Pariyakorn Chookaew² and Prapassorn Phatranavig³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ถ้อยคำ การใช้ภาพพจน์ และการใช้โวหารในบทเพลงบูชาวันแม่ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเว็บไซต์ YouTube จำนวน 6 อัลบั้ม ตั้งแต่ปีพ.ศ.2557 – 2562 รวมทั้งสิ้น 64 เพลง โดยใช้แนวคิดการใช้ภาษาและโวหารภาพพจน์เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า ปรากฏลักษณะการใช้ถ้อยคำ สื่ออารมณ์ 5 ลักษณะ ได้แก่ 1) ถ้อยคำสื่ออารมณ์รักสุขแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ถ้อยคำสื่ออารมณ์ของลูกที่มีต่อแม่ และของแม่ที่มีต่อลูก 2) ถ้อยคำสื่ออารมณ์ชื่นชม ยกย่อง สรรเสริญ แบ่งออกเป็น 6 ลักษณะ ได้แก่ ถ้อยคำสื่ออารมณ์แม่ผู้ที่มีความรักแท้บริสุทธิ์ แม่ผู้ให้ชีวิต แม่ผู้มีความอดทนเสียสละ แม่ผู้อบรมสั่งสอนลูก แม่ผู้ปกป้องคุ้มครองลูก และแม่ผู้ให้กำเนิด 3) ถ้อยคำสื่ออารมณ์โศกเศร้า เสียใจ แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ ถ้อยคำสื่ออารมณ์สำนึกผิดต่อแม่ ถ้อยคำสื่ออารมณ์ของลูกที่กำลังรำลึก และถ้อยคำสื่ออารมณ์ผิดหวังในตัวลูก 4) ถ้อยคำสื่ออารมณ์ห่วงหา อาลัยอาวรณ์ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ถ้อยคำสื่ออารมณ์ห่วงหาเมื่อยามห่างไกล และห่วงหาคิดถึงความหลัง และ 5) ถ้อยคำสื่ออารมณ์สงสาร เห็นใจ เพื่อแสดงให้เห็นถึงอารมณ์ความรู้สึกระหว่างลูกกับแม่ ที่ถ่ายทอดผ่านบทเพลงได้อย่างลึกซึ้ง ผู้ศึกษาพบการใช้ ถ้อยคำสื่ออารมณ์ชื่นชม ยกย่อง สรรเสริญมากที่สุด เป็นการใช้ถ้อยคำที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของผู้เป็นแม่ได้อย่าง ชัดเจน ด้านการใช้ภาพพจน์ ปรากฏการใช้ 4 ลักษณะ ได้แก่ 1) อุปมา 2) อุปลักษณ์ 3) อติพจน์ และ 4) ปฏิพจน์ พบว่ามีการใช้โวหารภาพพจน์แบบอุปมามากที่สุด โดยส่วนใหญ่จะเปรียบความรักและพระคุณของแม่ กับสิ่งต่าง ๆ รวมถึง ธรรมชาติ และด้านการใช้โวหาร ปรากฏการใช้โวหาร 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) โวหารบรรยาย 2) โวหารพรรณนา และ 3) โวหารเทศนา พบว่าโวหารมีการใช้บรรยายโวหารปรากฏอยู่มากที่สุดเพราะบทเพลงบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ โดยใช้ภาษาที่ ทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่าย

คำสำคัญ : การใช้ภาษา ถ้อยคำสื่ออารมณ์ บทเพลงบูชาวันแม่

Abstract

This research article investigated wording and figurative and rhetoric language in worship songs for Mother's Day. Data was collected from 64 songs in 6 albums from 2014 to 2019 publicized in YouTube, using conceptions of language use and figurative and rhetoric language as an analytical framework. The results of this study revealed the following 5 types of emotional words: 1) words conveying love and happiness which could be sub-categorised into two groups, namely, words from mothers to their children and vice versa; 2) words reflecting admiration, praise, and compliment; these were words expressing 6 emotional concepts, namely, mothers' real and unconditional love, mothers as the ones creating their children's lives, mothers with patience and sacrifices, mothers as their children's teachers, mothers as their children's guardians, and mothers as the ones giving their

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ ผศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

* Corresponding author: E-mail: Anitamadad41@gmail.com

children's lives; 3) words conveying sadness and sorrow which could be categorised into 3 features, namely words of children admitting mistakes made, words voicing feeling of being children without their mothers, and words of mothers expressing disappointment towards their children; 4) words showing concerns and mourning which could be divided into 2 groups, namely, words expressing concerns when being away and words expressing nostalgia; and 5) words conveying deep sympathy and empathy between mother and their children. Furthermore, it was found that words reflecting admiration, praise, and compliment were mostly used. This appeared to clearly indicate the importance of mothers. Concerning the use of figurative language, 4 characteristics were found: 1) similes, 2) metaphors, 3) Hyperbole, and 4) rhetorical question. With respect to this, similes were mostly used with most of them comparing mothers' love and gratitude with objects including the nature. Regarding the use of rhetoric language, 3 characteristics were found: 1) descriptive, 2) narrative, and 3) exemplificative. It should be noted that descriptive language was mainly used as it could describe in a way comprehensible to listeners.

Keywords: language usage, emotional words, Mother's day worship song

บทนำ

เพลงเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่มีมนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นมา โดยใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ ตลอดจนสภาพสังคม บทเพลงอาจจะสร้างอารมณ์สะท้อนใจให้กับผู้ฟัง ช่วยให้ความบันเทิงใจ และผ่อนคลายได้ เพลงเป็นงานวรรณกรรมที่สะท้อนให้เห็นสภาพวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคม สะท้อนความรู้ ความคิด และประสบการณ์ของผู้ประพันธ์ ผ่านการกลั่นกรองและเรียบเรียงออกมาเป็นบทเพลงในแต่ละยุคสมัย

บทเพลงในปัจจุบันมีความแตกต่างออกไปตามจุดประสงค์ตามความรู้สึกนึกคิดของผู้แต่ง ดังที่พูนพิศ อมาตยกุล [1] ได้กล่าวไว้ว่า เพลงอาจแบ่งประเภทได้หลากหลาย โดยอาศัยพัฒนาการ วัตถุประสงค์ รวมทั้งโอกาสในการเกิดขึ้นของบทเพลง โดยอาจจำแนกเป็นเพลงพื้นบ้าน เพลงไทยเดิม เพลงร่ำวง เพลงเพื่อชีวิต เพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง เพลงลูกกรุง และเพลงสากล

บทเพลงบูชาวันแม่เป็นบทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับแม่ ที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของคำว่าแม่ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความรักของแม่และลูก โดยเป็นการถ่ายทอด ความรู้สึกนึกคิด และอารมณ์ผ่านการเรียงร้อยถ้อยคำอย่างสละสลวย และมีศิลปะโดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือและถ่ายทอดออกมาเป็นวรรณกรรมเพลง โดยใช้ภาษาเป็นสื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรัก ความคิดถึง ความโศกเศร้าของแม่และลูกผ่านเนื้อหาของบทเพลง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า บทเพลงบูชาวันแม่เป็นบทเพลงที่สามารถสื่ออารมณ์ความรู้สึกของแม่และลูกได้เป็นอย่างดี อีกทั้งแม่ถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญมากที่สุดในชีวิต เพราะแม่เป็นผู้ให้ชีวิต ผู้คอยคุ้มครอง ผู้มอบความอบอุ่น แม่เปรียบเสมือนร่มโพธิ์ร่มไทรที่คอยปกป้องลูก และมอบความรัก ความสุขให้แก่ลูกเสมอ

คำว่า “แม่” มีความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 [2] ว่า หญิงผู้ให้กำเนิดหรือเลี้ยงดูลูก, คำที่ลูกเรียกหญิงผู้ให้กำเนิดหรือเลี้ยงดูตน ซึ่งปัจจุบันในสังคมต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับ “ความเป็นแม่” อีกทั้งในสังคมไทย ยังให้ความสำคัญกับคำว่า “แม่” ซึ่งสามารถนำไปใช้เรียกสิ่งใดก็ตามตามธรรมเนียมอื่น ๆ เช่น แม่โพสพ แม่ธรณี เป็นต้น ซึ่งความหมายของคำว่าแม่ในลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า สังคมไทยยกย่องและให้เกียรติสตรีผู้เป็นแม่ อีกทั้งยังตระหนักในบทบาทหน้าที่และบุญคุณของแม่ต่อชีวิตของลูก ๆ ดังที่ บุญรัตน์ โพธิ์ไทรटना [3] ที่ได้เปรียบแม่เสมือนผู้ที่สวมบทบาทเป็นพระพรหม คือ ผู้ให้กำเนิด ให้การเลี้ยงดูลูกด้วยความรักที่บริสุทธิ์โดยไม่หวังสิ่งทดแทนจากลูก แม่เป็นผู้ที่ประกอบด้วยพรหมวิหาร 4 คือ เป็นผู้ที่มีความเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ให้แก่ลูกของตน เป็นบุรพเทพ

คือเป็นเทวดาองค์แรกที่ทำให้ความคุ้มครองดูแล ปกป้องผองภัยต่าง ๆ ให้แก่ลูก เป็นบุรพจารย์ คือ เป็นครูคนแรกของลูก ที่สอนให้ลูกรู้จักชีวิตทั้งทางโลกและทางธรรม และเป็นอาหุไนยบุคคล คือเป็นบุคคลที่สมควรได้รับการเคารพบูชา กราบไหว้จากลูก หน้าที่ของแม่เป็นสิ่งที่กระทำไต่ยาก เพราะการให้กำเนิดชีวิตหนึ่งหากแม่ขาดซึ่งพรหมวิหาร 4 เสียแล้วลูกก็ไม่สามารถจะมีชีวิตและเจริญเติบโตขึ้นมาได้ ดังนั้นแม่คือบุคคลที่ควรให้ความสำคัญ [4] อีกทั้งวันแม่ถือเป็นวันสำคัญอีกวันหนึ่งของคนไทย และคำว่า “แม่” ในใจของลูกทุกคนคงมีความสำคัญยิ่งกว่าสิ่งใดในโลก ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้ภาษาในบทเพลงบูชาวันแม่ ในประเด็นการใช้ถ้อยคำ ภาพพจน์ และโวหาร

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงเอกสาร โดยเก็บข้อมูลเพลงเกี่ยวกับแม่ที่รวบรวมเป็นอัลบั้มไว้ใน เว็บไซต์ youtube จำนวน 6 อัลบั้ม ผู้วิจัยค้นหารายชื่อและเนื้อเพลงจาก <https://xn--72c9bva0i.meemodel.com/> พบว่ามีจำนวนเพลงทั้งสิ้น 64 เพลง จากนั้นดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา ด้านถ้อยคำสื่ออารมณ์ ภาพพจน์และโวหาร เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาการใช้ภาษาในบทเพลงบูชาวันแม่ การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยอ่านบทเพลงอย่างละเอียด พร้อมทั้งจำแนกถ้อยคำที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับแม่นำมาตีความและจัดกลุ่มตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ ประเด็นแรก ลักษณะการใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์ ประเด็นที่สอง ลักษณะการใช้ภาพพจน์ และประเด็นสุดท้าย ลักษณะการใช้โวหาร สรุปและอภิปรายผล สำหรับการนำเสนอผลใช้รูปแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษาการใช้ภาษาในบทเพลงบูชาวันแม่ โดยมีจำนวนเพลงทั้งสิ้น 64 เพลง ผลการศึกษาพบว่ามีการใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์ การใช้ภาพพจน์ และการใช้โวหารในบทเพลงดังต่อไปนี้

1. การใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์

พิทยา ลิ้มมณี [5] ได้ให้ความหมายของ ถ้อยคำที่สื่ออารมณ์ในคำประพันธ์เพลง ผู้ประพันธ์มักจะเลือกใช้ถ้อยคำที่สื่อถึงอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ ของมนุษย์ได้อย่างชัดเจน การใช้ถ้อยคำอย่างเหมาะสมประกอบกับน้ำเสียงที่เปล่งออกมาของผู้ร้องจะทำให้เกิดสุนทรียรสทางด้านภาษาและความคิดก่อให้เกิดอารมณ์ต่าง ๆ แก่ผู้ฟัง เช่น อารมณ์โศกเศร้า อารมณ์สนุกสนาน อารมณ์รัก อารมณ์เสียตาย อาลัยอาวรณ์ เป็นต้น

จากการศึกษาการใช้ภาษาในบทเพลงบูชาวันแม่ผู้วิจัยพบว่า มีการใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์ ปรากฏอยู่ 5 ลักษณะ ได้แก่ ถ้อยคำสื่ออารมณ์รัก สุข ถ้อยคำสื่ออารมณ์ชื่นชมยกย่อง สรรเสริญ ถ้อยคำสื่ออารมณ์โศกเศร้า เสียใจ ถ้อยคำสื่ออารมณ์ห่วงหา อาลัยอาวรณ์ และถ้อยคำสื่ออารมณ์สงสาร เห็นใจ

1.1 ถ้อยคำสื่ออารมณ์รัก สุข ลักษณะการใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์รัก สุข เป็นการเลือกใช้คำแสดงถึงอารมณ์รัก ที่สื่อให้เห็นถึงความห่วงใย ให้กำลังใจซึ่งกันและกันของลูกและแม่ ให้ความรู้สึกที่อบอุ่น ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ได้ให้ความหมายของคำว่า “รัก” หมายถึง มีใจผูกพันด้วยความห่วงใย และให้ความหมายคำว่า “สุข” หมายถึง ความสบายกายสบายใจ ในบทเพลงบูชาวันแม่ สามารถแยกถ้อยคำสื่ออารมณ์รัก สุขซึ่งแบ่งเนื้อหา ออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ถ้อยคำสื่ออารมณ์รัก สุขของลูกที่สื่อถึงแม่ และถ้อยคำสื่ออารมณ์รัก สุขของแม่ที่สื่อถึงลูก

1.1.1 ถ้อยคำสื่ออารมณ์รัก สุขของลูกที่มีต่อแม่ เป็นการเลือกใช้คำที่แสดงให้เห็นถึงความรัก ความผูกพันของลูกที่มีต่อแม่ ปรากฏการใช้ถ้อยคำลักษณะดังกล่าวจำนวน 15 เพลง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“อยากขอบคุณฟ้า ให้เรามาเป็นลูกแม่ รักดีดี รักไม่มีแต่ ไม่เคยได้รับจากใคร มีเพียงคนนี้ ชีวิตก็วางให้
ได้คำเล็ก ๆ ที่ไม่ยิ่งใหญ่ อยากบอกด้วยหัวใจ เรารักแม่...” [6]

บทเพลงเรารักแม่ มีการใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์รัก สุขของลูกที่มีต่อแม่ ดังจะเห็นได้จากข้อความว่า “อยากขอบคุณฟ้า ให้เรามาเป็นลูกแม่ รักดีดี รักไม่มีแต่ ไม่เคยได้รับจากใคร มีเพียงคนนี้ ชีวิตก็กว้างให้ได้ ” ซึ่งเนื้อหาของบทเพลงแสดงให้เห็นถึงความรักของลูกที่สื่อถึงแม่ โดยเป็นการกล่าวขอบคุณโชคชะตาที่ทำให้ได้เกิดมาเป็นลูกแม่ และแสดงให้เห็นว่าความรักของแม่เป็นความรักที่หาจากที่ไหนไม่ได้ อีกทั้งยังมีการใช้ถ้อยคำว่า “อยากบอกด้วยหัวใจ เรารักแม่” ที่แสดงให้เห็นว่าลูกรักแม่ด้วยหัวใจของลูก แสดงให้เห็นถึงรักที่จริงใจ นอกจากนี้บทเพลงยังมีถ้อยคำที่สื่ออารมณ์รัก สุขของลูกที่มีต่อแม่ เช่น จะทำให้แม่ภูมิใจ, อยากขอบคุณที่ทำให้ลูกคนหนึ่งซึ่งความรักแท้, ต้องพักแล้วแม่ให้ผมดูแลแล้วกัน เป็นต้น ซึ่งเป็นการใช้ถ้อยคำแสดงให้เห็นถึงความรัก ความอบอุ่นและทำให้ลูกรู้สึกถึงความสบายกายสบายใจที่มีแม่อยู่เคียงข้าง มีการใช้ถ้อยคำที่แสดงให้เห็นว่าลูกยอมอดทนลำบากได้เพื่อแม่ อีกทั้งยังมีถ้อยคำที่แสดงถึงการกล่าวขอบคุณที่ทำให้ได้เกิดมาเป็นลูกของแม่

1.1.2 ถ้อยคำสื่ออารมณ์รัก สุขของแม่ที่มีต่อลูก เป็นการใช้ถ้อยคำที่แสดงให้เห็นถึงความรัก ความห่วงใยของแม่ ปรากฏการใช้ถ้อยคำลักษณะดังกล่าวจำนวน 20 เพลง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“รักเจ้าจึงปลุก รักลูกแม่ยอมห่วงใย ไม่อยากจากไปไกล แม่เพียงครั้งวัน...” [6]

บทเพลงอ้อมอุ่น มีการใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์รัก ดังจะเห็นจากข้อความว่า “รักเจ้าจึงปลุก รักลูกแม่ยอมห่วงใย” ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรักของแม่ที่มีต่อลูก แสดงถึงความเป็นห่วงเป็นใยของแม่ที่มอบให้ลูกได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังมีบทเพลงที่ใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์รัก สุขของแม่ที่มีต่อลูก เช่น ยามเข้าอ้อมอ้อมหวานแม่นั้นเป็นสุขกว่าใคร, เมื่อเล็กจนโตโอ้แม่ ถนอม, ลูกเป็นคนดีพ่อแม่มีความสุข เป็นต้น ซึ่งลักษณะการใช้ถ้อยคำส่วนใหญ่จะแสดงให้เห็นถึงความเป็นห่วงเป็นใย ความหวังดีของแม่ที่มีต่อลูก อีกทั้งยังแสดงให้เห็นว่าแม่พร้อมที่จะทำทุกอย่างเพื่อลูกได้เสมอ

1.2 ถ้อยคำสื่ออารมณ์ชื่นชม ยกย่อง สรรเสริญ เป็นถ้อยคำหรือน้ำเสียงที่สะท้อนความรัก ความชอบ ความศรัทธาของผู้เขียนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ลักษณะการแสดงออกอาจเสนออย่างตรงไปตรงมา ซึ่งพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ได้ให้ความหมายของคำว่า “ชื่นชม” หมายถึง ปิติยินดี คำว่า “ยกย่อง” หมายถึง เชิดชู และคำว่า “สรรเสริญ” หมายถึง กล่าวคำยกย่อง เชิดชูหรือเทิดทูน การใช้ภาษาในบทเพลงบุพชานแม่ พบว่าถ้อยคำสื่ออารมณ์ชื่นชม ยกย่อง สรรเสริญ เป็นการใช้ถ้อยคำกล่าวแสดงการชื่นชม เคารพ ยกย่องถึงคนรัก หรือบุคคลอันเป็นที่เคารพรักและเคารพบูชา ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 6 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

1.2.1 ถ้อยคำสื่ออารมณ์ชื่นชม ยกย่อง สรรเสริญแม่ผู้มีความรักแท้ บริสุทธิ์ เป็นความรักของแม่ที่มอบให้กับลูก เป็นทั้งรักแรก รักแท้ รักบริสุทธิ์ รักที่ไม่มีเงื่อนไข รักที่ไม่เคยหวังสิ่งใด รักที่ต้องการให้ลูกมีความสุข มีชีวิตที่ดี มีทุกสิ่งที่ไม่ต่างไปจากคนอื่น และเป็นรักที่ปรารถนาดีกับลูกเสมอ ปรากฏการใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์ชื่นชม ยกย่อง สรรเสริญแม่ผู้ที่มีความรักแท้ บริสุทธิ์จำนวน 11 เพลง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“มีอยู่คนเดียวเท่านั้นที่รับประกันว่ารัก รักเราทั้งใจ ไม่ต้องการอะไรแคใจหวังดี แต่ละเช้าเราโตขึ้นทุกที รักแท้จริงที่ใครว่าไม่มีลองมองให้ดีสิ มีอยู่คนหนึ่งใช่ไหม ถ้าแม่ไม่แล้วใครรักเรา...” [6]

บทเพลงถ้าแม่ไม่...แล้วใครรัก แสดงให้เห็นถึงการเคารพ ยกย่องแม่ผู้ที่มีความรักแท้ บริสุทธิ์ โดยใช้ถ้อยคำว่า “มีอยู่คนเดียวเท่านั้นที่รับประกันว่ารัก รักเราทั้งใจ” ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรักของแม่ โดยใช้คำว่า “มีอยู่คนเดียวเท่านั้น” เป็นการยกย่อง โดยเนื้อเพลงแสดงให้เห็นถึงความรักของแม่ที่มอบให้ลูก ซึ่งเป็นรักแท้ที่หาจากที่ไหนไม่ได้ นอกจากนี้ยังมีลักษณะการใช้ถ้อยคำดังกล่าวในบทเพลงอื่น ๆ เช่น รักแท้ที่ค้นไม่พบในใครจะพบในใจของเธอ, คนที่รักเราจนวันนี้มีเพียงคนเดียวเท่านั้น, โลกนี้ไม่มีแล้วใครเหมือนดังแม่ เป็นต้น ซึ่งเป็นลักษณะการใช้ถ้อยคำที่สื่อให้เห็นความรักที่แม่มอบให้ลูกด้วยใจบริสุทธิ์และแสดงให้เห็นว่าไม่มีรักไหนเทียบเท่าความรักของแม่

1.2.2 ถ้อยคำสื่ออารมณ์ชื่นชม ยกย่อง สรรเสริญแม่ผู้ให้ชีวิตลูก การให้ชีวิตลูก เป็นการพุ่มพักเลี้ยงดูอย่างทะนุถนอมจากแม่ผู้ให้กำเนิด แม่เป็นผู้มีอุปการะมาก ที่ไม่ทอดทิ้งลูกตั้งแต่แรกเกิด ทำการเลี้ยงดูด้วยการแสดงสิ่งต่าง ๆ ที่

เป็นประโยชน์ คอยสนับสนุน ดูแลเลี้ยงดูลูกตั้งแต่เล็กจนเติบโตใหญ่เพื่อหวังให้ลูกเป็นคนที่ดี ปรากฏการใช้ถ้อยคำลักษณะดังกล่าวจำนวน 10 เพลง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ฉันท้ามาสู่วันนี้ เพราะฉันมีเธอ ที่ให้ฉันอยู่เสมอด้วยรัก แม่จะยังคงตามในใจ แม่จะเป็นพระจันทร์ในใจตลอดกาล...” [6]

บทเพลงแม่ เป็นการใช้อรรถาพิเคราะห์ยกย่องแม่ผู้ให้ชีวิต ดังจะเห็นได้จากถ้อยคำว่า “ฉันท้ามาสู่วันนี้ เพราะฉันมีเธอ ที่ให้ฉันอยู่เสมอด้วยรัก” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการที่ลูกเติบโตมาได้ทุกวันนี้เพราะมีแม่ที่คอยเลี้ยงดู เป็นการยกย่องแม่และเปรียบแม่กับพระจันทร์ ซึ่งหมายถึงบุคคลที่จะอยู่เคียงข้างลูกตลอดไป ซึ่งการใช้คำดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงคำว่าแม่ที่เป็นทุกอย่างให้กับลูกได้ นอกจากนี้ยังมีลักษณะการใช้ถ้อยคำดังกล่าวในบทเพลงอื่น ๆ เช่น เติบโตมาด้วยนมแม่แม่จุลเจือ, ฉันท้ามาสู่วันนี้เพราะฉันมีเธอ, คำว่าแม่แม่ให้ทุกสิ่ง เป็นต้น การใช้ถ้อยคำลักษณะดังกล่าว เป็นการแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของแม่ และระลึกพระคุณของแม่ ที่คอยเลี้ยงดูลูกตั้งแต่เล็กจนใหญ่ด้วยความรัก คอยประคับประคองและเป็นทุกอย่างให้ลูกได้

1.2.3 ถ้อยคำสื่ออารมณ์ชื่นชม ยกย่อง สรรเสริญแม่ผู้มีความอดทน เสียสละ เป็นการใช้อรรถาพิเคราะห์แสดงให้เห็นถึงการเคารพ ยกย่องแม่ผู้ที่มีความอดทน มีความเสียสละ ยอมเหน็ดเหนื่อยทั้งกายและใจได้เพื่อลูก ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงความรักของแม่ ที่สามารถทำทุกอย่างเพื่อลูกได้ ซึ่งปรากฏการใช้ถ้อยคำลักษณะดังกล่าว จำนวน 7 เพลง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“มองเห็นแววตา ที่อ่อนล้าคู่เก่า ๆ มันฟ้องว่าแม่ทุกขยากมาขนาดไหน ผู้หญิงคนหนึ่งต้องแบกรับเรื่องใหญ่ ๆ ต้องแลกทุกความสบาย เพื่อให้กับคน ๆ นี้...” [6]

บทเพลงสายน้ำแห่งความรัก มีการใช้อรรถาพิเคราะห์แสดงให้เห็นถึงความอดทนเสียสละ ของแม่ ดังจะเห็นได้จากข้อความที่ว่า “ผู้หญิงคนหนึ่งต้องแบกรับเรื่องใหญ่ ๆ ต้องแลกทุกความสบาย เพื่อให้กับคน ๆ นี้” ที่แสดงให้เห็นถึงความอดทนเสียสละของแม่ ที่ไม่ว่าจะเจอปัญหาใด ๆ แต่ก็ยังพยายามต่อสู้และอดทน เพื่อให้ลูกได้อยู่อย่างสุขสบาย ซึ่งการใช้คำดังกล่าวแสดงถึงการเคารพยกย่อง แม่ผู้มีความอดทน เสียสละได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังมีบทเพลงที่มีการใช้อรรถาพิเคราะห์ลักษณะดังกล่าว เช่น เหนื่อยยังไ้ก็ยังไม่ถึงครึ่งแม่เคยทำ, แม่พาหัดยืน ฝ่าวันคืน ด้วยใจแกร่ง เป็นต้น ซึ่งเป็นลักษณะการใช้ถ้อยคำแสดงให้เห็นถึงความเสียสละ อดทนของแม่ที่สามารถทำทุกอย่างได้เพื่อลูก อีกทั้งยังเป็นการยกย่องแม่ แสดงให้เห็นถึงการเคารพ และระลึกในพระคุณของแม่

1.2.4 ถ้อยคำสื่ออารมณ์ชื่นชมยกย่อง สรรเสริญแม่ผู้อบรมสั่งสอนลูก เป็นการใช้อรรถาพิเคราะห์แสดงให้เห็นถึงการอบรมสั่งสอนลูก เพื่อให้ลูกเติบโตมาเป็นคนที่ดี ปรากฏการใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์ชื่นชม เคารพ ยกย่องแม่ผู้อบรมสั่งสอนลูกจำนวน 5 เพลง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ปากที่คอยดำ ก็คือปากเดียวกับที่เตือนใจ แววดตาที่เฝ้ามอง แววดตาที่ร้องไห้ ไม่เคยจะพบเจอในใครนอกจากคนนี่...” [6]

บทเพลงก่อนไม่มีให้กอด มีการใช้อรรถาพิเคราะห์ชื่นชม เคารพ ยกย่องแม่ผู้อบรมสั่งสอนลูก โดยเนื้อหาของบทเพลงแสดงให้เห็นถึงแม่จะบ่น จะว่า แต่แม่คือบุคคลที่คอยเตือน คอยสั่งสอนลูก ดังจะเห็นได้จากข้อความที่ว่า “ปากที่คอยดำ ก็คือปากเดียวกับที่เตือนใจ” อีกทั้งยังมีการกล่าวยกย่องแม่ โดยใช้ถ้อยคำว่า “ไม่เคยจะพบในใคร นอกจากคนนี่” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่มีใครสามารถทำทุกอย่างให้ลูกได้เท่ากับแม่ นอกจากนี้ยังปรากฏใช้ถ้อยคำดังกล่าวเช่น ลูกมีวันนี้เพราะมีแม่สั่งสอน, จะจำถ้อยคำทุกคำที่แม่บอกเรา เป็นต้น

1.2.5 ถ้อยคำสื่ออารมณ์ชื่นชม ยกย่อง สรรเสริญแม่ผู้ปกป้อง คุ้มครองลูก เป็นการใช้อยู่คำที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของแม่ ที่คอยดูแล ปกป้องคุ้มครองลูก เสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ลูก ปรากฏการใช้ถ้อยคำลักษณะดังกล่าวจำนวน 2 เพลง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“แม่จะอยู่ตรงนี้ไม่ไกลไม่ห่าง อยู่เป็นคนข้างหลังและเป็นกำลังใจ สิ่งที่ทำให้ฉันเดินมาได้แสนไกล ด้วยความอบอุ่นใจ เพราะรู้ว่าแม่อยู่ใกล้ ๆ กัน...” [6]

บทเพลงคนข้างหลัง มีการใช้อยู่คำแสดงให้เห็นถึงการเคารพ ยกย่องแม่ที่คอยปกป้อง คุ้มครองลูก โดยใช้ถ้อยคำว่า “แม่จะอยู่ตรงนี้ไม่ไกลไม่ห่าง อยู่เป็นคนข้างหลังและเป็นกำลังใจ” ซึ่งเป็นถ้อยคำที่แสดงให้เห็นว่าลูกจะเติบโตไปในทิศทางไหน แม่ก็จะเฝ้าอยู่ดูแล คอยให้กำลังใจลูกอยู่เสมอ และทำให้ลูกอุ่นใจได้เสมอ ซึ่งการใช้ถ้อยคำดังกล่าวเป็นการแสดงยกย่องให้เห็นถึงผู้เป็นแม่ที่เปรียบเสมือนสิ่งที่ทำให้ลูกรู้สึกปลอดภัย เหมือนมีแม่คอยปกป้องคุ้มครองอยู่เสมอ

1.2.6 ถ้อยคำสื่ออารมณ์ชื่นชม ยกย่อง สรรเสริญแม่ผู้ให้กำเนิด เป็นการใช้อยู่คำที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของแม่ที่ให้กำเนิดมาหรือแม่ที่มีความผูกพันกันทางสายเลือด เป็นผู้เลี้ยงดูเราด้วยรักอันบริสุทธิ์ ปรากฏการใช้ถ้อยคำลักษณะดังกล่าวจำนวน 2 เพลง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“พระองค์แรก ที่คอยประทับประคอง ตั้งแต่ในท้อง จนเกิดมาร้องอู๋แว่ พระองค์นั้นนั่นก็คือแม่ ท่านดูแลเลี้ยงเราและเฝ้าอุ้มชู...” [6]

บทเพลงพระองค์แรก ใช้คำสื่ออารมณ์ยกย่อง สรรเสริญแม่ผู้ให้กำเนิด ดังจะเห็นได้จากถ้อยคำว่า “พระองค์นั้นนั่นก็คือแม่ ท่านดูแลเลี้ยงเราและเฝ้าอุ้มชู” ซึ่งแสดงถึงความสำคัญของแม่ที่เป็นทุกสิ่งทุกอย่างให้กับลูก คอยเฝ้าดูแล ประคับประคองเลี้ยงดูมาตั้งแต่อยู่ในท้องจนลูกเติบโตใหญ่

1.3 ถ้อยคำสื่ออารมณ์โศกเศร้า เสียใจ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ได้ให้ความหมายของคำว่า “โศกเศร้า” หมายถึง มีความทุกข์โศกเสียใจ และได้ให้ความหมายของคำว่า “เสียใจ” หมายถึง ไม่สบายใจเพราะมีเรื่องไม่สมประสงค์หรือผิดประสงค์ ผู้วิจัยพบว่า มีลักษณะการใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับความโศกเศร้า เสียใจ ปรากฏอยู่ 3 ลักษณะ ได้แก่ ถ้อยคำสื่ออารมณ์โศกเศร้า เสียใจสำนึกผิดต่อแม่ ถ้อยคำสื่ออารมณ์โศกเศร้าเสียใจของลูกที่กำพร้าแม่ และถ้อยคำสื่ออารมณ์โศกเศร้าเสียใจของแม่ที่ผิดหวังในตัวลูก

1.3.1 ถ้อยคำสื่ออารมณ์โศกเศร้า เสียใจสำนึกผิดต่อแม่ ปรากฏการใช้ถ้อยคำลักษณะดังกล่าวจำนวน 8 เพลง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“เหลวไหล ก็รู้ตัวดีว่าเลวแค่ไหน ไม่ฟังใคร ๆ ไม่คิดไม่กลัวทำตัวไม่รักดี ปลอ่ยให้ใครคนหนึ่ง เป็นทุกข์กังวล ร้อนรนอยู่ทุกนาที อยากบอกตรงนี้ว่าลูกผิดไปแล้ว...” [6]

บทเพลงลูกที่แย...อยากเป็นแม่ที่ดี ใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์โศกเศร้า เสียใจว่า “ปลอ่ยให้ใครคนหนึ่ง เป็นทุกข์กังวล ร้อนรนอยู่ทุกนาที” ซึ่งลักษณะการใช้ถ้อยคำดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าลูกเคยประพฤติดนให้แม่ต้องเสียใจ และแสดงให้เห็นว่าลูกรู้สึกผิดจากการกระทำดังกล่าวของตนดังจะเห็นได้จากถ้อยคำว่า “อยากบอกตรงนี้ว่าลูกผิดไปแล้ว” ที่แสดงให้เห็นถึงความสำนึกผิด และความเสียใจของลูกที่ทำให้แม่เป็นทุกข์ไม่สบายใจ นอกจากนี้ยังปรากฏการใช้ถ้อยคำลักษณะดังกล่าว เช่น ทั้งดื้อทั้งแยะ ลืมคำที่แม่เตือนมา แม่จำ ลูกทำผิดไป เป็นต้น ซึ่งเป็นการใช้ถ้อยคำที่สื่ออารมณ์รู้สึกผิดของลูกถึงแม่ในลักษณะของการที่ลูกทำให้แม่เสียใจและผิดหวัง ซึ่งมีสาเหตุมาจากพฤติกรรมของลูกที่เคยดื้อ เคยทำให้แม่เสียใจ โดยจะใช้คำสื่อให้เห็นถึงความโศกเศร้าของแม่เป็นส่วนใหญ่

1.3.2 ถ้อยคำสื่ออารมณ์โศกเศร้า เสียใจของลูกที่กำลังพำนัก แม่ ปรากฏการใช้คำลักษณะดังกล่าวจำนวน 2 เพลง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“บอกตัวเองให้กลืนน้ำตาไว้ ไม่ให้ร้อง ไม่ให้น้อยใจ ใกล้ถึงวันแม่ที่ไร น้ำตาจะไหลขึ้นมา” [6]

บทเพลงจุดธูปบอกแม่ มีถ้อยคำสื่ออารมณ์โศกเศร้าเสียใจของลูก ดังจะเห็นจากข้อความว่า “บอกตัวเองให้กลืนน้ำตาไว้ ไม่ให้ร้อง ไม่ให้น้อยใจ” ที่สื่อให้เห็นถึงความโศกเศร้าเสียใจของลูก ที่พยายามกลืนน้ำตา ซึ่งการกลืนน้ำตาเป็นการแสดงให้เห็นถึงความเศร้าโศกเสียใจแต่พยายามกลืนไว้ เพราะไม่อยากให้ตนเองรู้สึกอ่อนแอ และมีค่าน้อยใจ ซึ่งมาจากความเสียใจที่ตนไม่มีแม่ให้กอดและเคารพบูชาในวันแม่

1.3.3 ถ้อยคำสื่ออารมณ์โศกเศร้า เสียใจของแม่ที่ผิดหวังในตัวลูก พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายของคำว่า “ผิดหวัง” หมายถึง ไม่สมหวัง, ไม่ได้ดังที่หวัง พบว่ามีการใช้ถ้อยคำลักษณะดังกล่าวจำนวน 2 เพลง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“เหงามันเหงามันเหงา เดียวดายในหัวใจ ใครจะรู้ข้างในมันย่ำแย่ เฝ้าพุ่มพริกเลี้ยงดู หวังพึ่งยามแก่ ใจห่อเหี่ยวจริงแท้ น้อยใจ งานปีใหม่ สงกรานต์ เดือนสิบ ชิงเปรต ฟังข้างบ้านเค้าหูกเฮฮา ลูกหลานเฝ้ามาเยือน ย่ำเดือนว่ายังห่วงหา คิด คิดขึ้นมา น้ำตาไหล...” [6]

บทเพลงแก่คอย มีถ้อยคำสื่ออารมณ์โศกเศร้า เสียใจผิดหวังในตัวลูก ดังจะเห็นได้จากข้อความที่ว่า “เหงามันเหงามันเหงา เดียวดายในหัวใจ” โดยใช้คำว่า “เหงา” กับ “เดียวดาย” ซึ่งทั้งสองคำนี้เป็นคำที่แสดงถึงอาการความรู้สึกเหงา โดดเดี่ยว ในเนื้อเพลงดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความว่าเหวของผู้เป็นแม่ อีกทั้งยังมีถ้อยคำว่า “ใครจะรู้ข้างในมันย่ำแย่” เพื่อเน้นย้ำถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้เป็นแม่ ที่รู้สึกเจ็บปวด และเสียใจที่ลูกไม่เคยกลับมาหา และปล่อยให้ตนเหงาอยู่เพียงลำพัง ทั้งยังแสดงถึงความน้อยเนื้อต่ำใจของแม่ ที่เลี้ยงดูลูกมาจนเติบโตใหญ่ และหวังไว้ว่าลูกจะเลี้ยงดูตนในยามที่ตนแก่ชราบ้าง แต่ลูกกลับทอดทิ้งตนให้อยู่อย่างลำพัง ดังจะเห็นได้จากถ้อยคำว่า “เฝ้าพุ่มพริกเลี้ยงดู หวังพึ่งยามแก่ ใจห่อเหี่ยวจริงแท้ น้อยใจ” ที่แสดงให้เห็นถึงความหดหู่ และน้อยใจของแม่ได้อย่างชัดเจน

1.4 ถ้อยคำสื่ออารมณ์ห่วงหา อาลัยอาวรณ์ เป็นการใช้อถ้อยคำที่แสดงถึงความอาลัยอาวรณ์ต่อคนที่เรารักและต้องจากกันไปไกล แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกห่วงหา หรือรู้สึกเสียใจเมื่อนึกถึงเรื่องราวในอดีต ในบทเพลงบูชาวันแม่ สามารถแยกถ้อยคำสื่ออารมณ์อาลัยอาวรณ์ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ถ้อยคำสื่ออารมณ์ห่วงหา อาลัยอาวรณ์เมื่อยามห่างไกล และ ถ้อยคำสื่ออารมณ์ห่วงหา อาลัยอาวรณ์คิดถึง ความหลัง

1.4.1 ถ้อยคำสื่ออารมณ์ห่วงหา อาลัยอาวรณ์เมื่อยามห่างไกล ปรากฏการใช้ถ้อยคำดังกล่าวจำนวน 10 เพลง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...ดึกขนาดนี้แม่หลับหรือยัง คิดถึงแม่จัง เหนื่อยจังแม่จ๋า อยากได้ดี จึงจากบ้านมา ไม่ง่ายเลยจะลูกพึ่งเข้าใจ” [6]

บทเพลงแม่จ๋า มีถ้อยคำสื่ออารมณ์ความรู้สึกห่วงหา อาลัยอาวรณ์ ดังจะเห็นจากข้อความว่า “ดึกขนาดนี้แม่หลับหรือยัง คิดถึงแม่จัง เหนื่อยจังแม่จ๋า” สื่อถึงอารมณ์คิดถึงหญิงอันเป็นที่รัก คือ แม่ ที่อยู่ห่างกันไกล เพราะมีคำว่า “คิดถึง” ซึ่งเนื้อหาของบทเพลง แสดงให้เห็นถึงความคิดถึงและโหยหาผู้เป็นแม่ ที่ห่างกันด้วยระยะทางและภาระหน้าที่จึงทำให้ลูกจากบ้านมา นอกจากนี้ยังมีการใช้ถ้อยคำลักษณะดังกล่าว เช่น เหงาหัวใจคนคิดถึงบ้าน, กลืนก้อนเหงาเต็มอ้อมแขนเรื่อยมา เป็นต้น จะเป็นการใช้อถ้อยคำที่แสดงให้เห็นถึงความคิดถึง ความเป็นห่วงของแม่และลูก ทำให้ผู้ฟังรับรู้ถึงอารมณ์ความคิดถึง อาลัยอาวรณ์กันด้วยระยะทาง

1.4.2 ถ้อยคำสื่ออารมณ์ห่วงหา อาลัยอาวรณ์คิดถึงความหลัง ปรากฏใช้ถ้อยคำลักษณะดังกล่าวจำนวน 5 เพลง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ความหลังยังฝังติดตา ก่อนจากนาหานี้หน้าเข้ากรุง...” [6]

บทเพลงดอกหญ้าลาทุ่ง มีการใช้ถ้อยคำแสดงอารมณ์อาลัยอาวรณ์ ว่า “ความหลังยังฝังติดตา” ซึ่งในเนื้อหาของบทเพลงแสดงถึงการห่างไกลกันของแม่และลูก แต่ภาพเรื่องราวในอดีตยังชัดเจนอยู่ในความทรงจำของลูกเสมอ ซึ่งการใช้คำดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความห่วงหา อาลัยอาวรณ์ของลูกและแม่ที่ห่างไกลกัน

1.5 ถ้อยคำสื่ออารมณ์สงสาร เห็นใจ ปรากฏการใช้ถ้อยคำลักษณะดังกล่าวจำนวน 18 เพลง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ความลำบากพลักไส ให้ไกลบ้าน มาสู่งานเมืองกรุง มุ่งสร้างหวัง...” [6]

บทเพลงเก็บรอยยิ้มไปฝากแม่ มีการใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์สงสาร เห็นใจ ดังจะเห็นจากข้อความที่ว่า “ความลำบากพลักไสให้ไกลบ้าน” มีคำสื่ออารมณ์น่าสงสาร คือคำว่า ลำบาก ซึ่งเนื้อเพลงแสดงให้เห็นถึงความยากลำบากของลูกที่เป็นแรงผลักดันทำให้ตนต้องสู้ และจำต้องห่างไกลบ้านมาทำงานในเมือง เพื่อหวังว่าวันหนึ่งจะทำให้พ่อแม่สุขสบาย ลักษณะการใช้ถ้อยคำดังกล่าวสามารถทำให้ผู้ฟังเกิดความสงสาร เห็นใจ

จากการศึกษาการใช้ถ้อยคำในประเด็นของการใช้คำถ้อยสื่ออารมณ์ ผู้วิจัยพบว่าลักษณะการใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์ ซึ้งซึ้ง ยกย่อง สรรเสริญมีลักษณะเด่นชัดและพบมากที่สุดจากการศึกษาบทเพลงบูชาวันแม่ทั้ง 64 เพลง เนื่องจากบทเพลงบูชาวันแม่ เป็นบทเพลงที่แสดงให้เห็นถึงความรักของแม่ ว่าแม่เป็นบุคคลที่ควรเคารพ ยกย่อง และเป็นบุคคลที่ลูกควรพึงระลึกถึงบุญคุณ

2. ด้านการใช้ภาพพจน์

การศึกษาเรื่องการใช้อุปมาในบทเพลงบูชาวันแม่ ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้โวหารภาพพจน์ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ฟังมีจินตนาการและเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของบทเพลงตามที่คุณเขียนเพลงต้องการ โดยกำหนดเกณฑ์การใช้ภาษาด้านโวหารภาพพจน์โดยอาศัยแนวคิดของวิชา กงกะนันท์ [7] ซึ่งปรากฏใช้ในบทเพลงบูชาวันแม่ 4 ประเภท คือ อุปมา อุปลักษณ์ อติพจน์ และปฏิพจน์

2.1 อุปมา (Simile) การใช้อุปมา สามารถแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 หมวดได้แก่ การกล่าวเปรียบความรักของแม่ และการกล่าวเปรียบพระคุณของแม่ ดังต่อไปนี้

การกล่าวเปรียบความรักของแม่ มีการใช้อุปมาเปรียบให้เห็นถึงความรักของแม่ที่มีต่อลูก เช่น “รักของแม่เหมือนทอง...” [6] บทเพลงแต่...แม่ มีการเปรียบเทียบโดยใช้อุปมา คือ เปรียบความรักของแม่กับทอง ซึ่งคำว่า “ทอง” มีความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ.2554 ว่า ธาตุหนึ่งชนิดหนึ่งเนื้อแน่นมาก สีเหลืองสุกปลั่ง เป็นโลหะมีค่า ซึ่งเนื้อหาบทเพลงแสดงให้เห็นว่าไม่มีความรักไหน เทียบเท่าความรักของแม่ที่มีต่อลูกได้ โดยเปรียบความรักของแม่ว่าเหมือนทอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความรักของแม่เป็นสิ่งที่มีความค่า ซึ่งการใช้คำเปรียบความรักของแม่ดังกล่าวทำให้ผู้ฟังรับรู้ได้ถึงความยิ่งใหญ่ของคำว่าแม่ “ทั้งสายเปลสายใจ เหมือนสายเลือด” [6] บทเพลงแม่ มีการเปรียบความรักของแม่ที่มีต่อลูก โดยใช้อุปมา คือ “ทั้งสายเปลสายใจ เหมือนสายเลือด” เป็นการเปรียบซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรักของผู้เป็นแม่ ว่าแม่ยอมอดทนทำทุกอย่างได้เพื่อลูก “ลูกเกิดมาแล้วเหมือนแก้วใจ” [6] แสดงให้เห็นถึงความรักของแม่ที่มีต่อลูก โดยเปรียบลูกเหมือนแก้วใจคือสิ่งที่เป็นที่รักมาก ๆ ของแม่

การใช้อุปมาอุปไมยเปรียบความรักของแม่ มีการเปรียบเทียบให้เห็นถึงความสำคัญของแม่ โดยเปรียบเทียบให้เห็นว่าแม่คือผู้ที่ทำให้ลูกเติบโต แม่อดทนเสียสละและแม่คือผู้ให้ชีวิตลูก อีกทั้งยังเปรียบเทียบให้เห็นถึงความรักของแม่ที่มอบให้ลูก โดยเปรียบลูกเหมือนแก้วใจ ซึ่งลักษณะการใช้อุปมาดังกล่าวยังทำให้ผู้ฟังรับรู้ถึงความรักที่แม่มอบให้ลูกได้อย่างชัดเจน

การใช้อุปมาเปรียบให้เห็นพระคุณของแม่ การกล่าวเปรียบพระคุณของแม่ มีการใช้อุปมาเปรียบให้เห็นถึงพระคุณของแม่ เช่น “ฟ้าสมุทรภูเขานั้นเล่าว่าสูงลิ้น เทียบพระคุณท่านจนนับไม่ได้” [6] บทเพลงสองมือไกวเปล มีการเปรียบเทียบให้เห็นถึงพระคุณของแม่โดยใช้อุปมา คือ ฟ้ากับภูเขาที่ว่าสูง ยังเทียบกับพระคุณของแม่ไม่ได้ ซึ่งเนื้อหาแสดงให้เห็นว่าพระคุณของแม่มีมากมาย ไม่สามารถเทียบกับสิ่งใดได้ “**อันพระคุณแม่ ประดุจดั่งห้วงเวหา**” [6] เปรียบพระคุณของแม่กับท้องฟ้า ซึ่งคำว่า เวหา ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ให้ความหมายว่า ฟ้า, อากาศ ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบกับพระคุณของแม่แล้ว แสดงให้เห็นว่าพระคุณของแม่มีมากมายเหมือนท้องฟ้า ซึ่งไม่มีที่สิ้นสุด

2.2 อุปลักษณ์ (Metaphor) ปรากฏลักษณะการใช้อุปลักษณ์ในบทเพลงบูชาวันแม่ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นภาพความรักของแม่ที่มีต่อลูก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“**แม่คือสายน้ำที่พัดพา**” [6] จากบทเพลงสายน้ำแห่งความรัก มีการใช้โวหารแบบอุปลักษณ์ คือ การเปรียบแม่กับสายน้ำที่หล่อเลี้ยง โดยเนื้อหาแสดงให้เห็นถึงความรักของแม่ ที่คอยดูแล คอยมอบความรักและมีแต่สิ่งดี ๆ มอบให้ลูก ผู้แต่งจึงได้นำความรักของแม่ที่มีต่อลูก มาเปรียบกับสายน้ำที่มีแต่หลังไหล มอบแต่สิ่งดี ๆ ให้ลูก

“**เธอคือพระจันทร์ที่คอยส่องแสง**” [6] เปรียบแม่กับพระจันทร์ ซึ่งเนื้อหาแสดงให้เห็นว่า แม่คือคนคนที่คอยนำทาง คอยส่องแสงสว่างให้กับชีวิตลูก เพื่อให้ลูกได้ประสบความสำเร็จในชีวิต

“**แม่คือพระพรหม อุดมพระคุณ เสมือนर्मโพธิ์คำจุน**” [6] เปรียบแม่เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ คือ พระพรหม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแม่คือผู้ให้ มีความเสียสละ และแสดงให้เห็นว่าแม่คือผู้ที่มอบรักแท้บริสุทธิ์ให้แก่ลูก

การใช้อุปลักษณ์ในบทเพลงบูชาวันแม่ เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของแม่ แสดงให้เห็นความรักของแม่ที่มีต่อลูก โดยนำธรรมชาติ ปรากฏการณ์ต่าง ๆ มาเปรียบ เทียบในบทเพลงนี้ คือ สายน้ำ พระจันทร์ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์

2.3 อติพจน์ (Hyperbole) ปรากฏลักษณะการใช้อติพจน์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“**แม่มีน้ำใจใหญ่เกินนที เปี่ยมขลังด้วยความหวังดี ล้นเต็มห้อง...**” [6] จากบทเพลงแต่...แม่ มีการใช้โวหารภาพพจน์แบบอติพจน์ ที่มีการกล่าวเกินความจริงเพื่อแสดงให้เห็นถึงความรักที่ยิ่งใหญ่ของแม่ กล่าวคือ “แม่มีน้ำใจใหญ่เกินนที” เป็นการเปรียบเทียบให้เกินจริง โดยเปรียบความรักของแม่กับแม่น้ำ ว่าความรักของแม่ที่สามารถเสียสละและทำทุกอย่างเพื่อลูกได้ “เปี่ยมขลัง ด้วยความหวังดี ล้นเต็มห้อง” เป็นการเปรียบเทียบให้เกินจริงกับสถานที่ คือ ห้อง เพื่อแสดงให้เห็นว่าความหวังดีที่แม่มีให้ลูกมีมากมาย แต่อย่างไรก็ตามบทเพลงนี้ก็สื่อให้เห็นถึงคำว่า “แม่” ที่สามารถเป็นทุกอย่างให้ลูกได้

“**พระคุณแม่ล้ำฟ้ามหาสมุทร**” [6] แสดงให้เห็นว่าพระคุณของแม่มีมากมาย โดยกล่าวเกินจริงว่าล้ำฟ้ามหาสมุทร ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพระคุณของแม่มีมากมายไม่สามารถนับได้

การใช้อติพจน์ในบทเพลงบูชาวันแม่ ผู้วิจัยพบว่าการใช้อติพจน์กล่าวเกินจริง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของแม่ โดยเปรียบเทียบให้เห็นถึงความรักของแม่ว่ามีมากมาย และเปรียบเทียบให้เห็นถึงพระคุณของแม่

2.4 ปฏิพจน์ (Rhetorical question)

ลักษณะการใช้ปฏิพจน์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“**นี่หรือสิ่งตอบแทนจากคนที่แห้วงโย**” [6] บทเพลงแก่คอย มีการใช้ภาพพจน์แบบปฏิพจน์ กล่าวคือ “**นี่หรือสิ่งตอบแทนจากคนที่แห้วงโย**” ซึ่งเป็นคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ แต่เป็นการเรียกร้องความเห็นใจ เนื้อหาของบทเพลงบอกเล่าถึงการจากบ้านไปไกลของลูก และไม่กลับมาหาแม่ จึงทำให้แม่เกิดอาการน้อยใจ

“**ก็หยดเหงื่อไหล จึงได้ค่าเทอมจากนา ก็แดดที่ฝนแม่ฝ่า ลูกจึงได้มาอ่านเขียน**” เป็นประโยคคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ ซึ่งเป็นการแสดงออกให้รู้ว่าแม่จะทำงานได้เงินมาเลี้ยงดูลูก แม่ต้องอดทนต่ออุปสรรคมากมายแค่ไหน

การใช้โวหารภาพพจน์ในบทเพลงบูชาวันแม่ ผู้ศึกษาพบว่า จะเป็นประโยคคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ แต่จะแสดงให้เห็นถึงการเรียกร้องความสนใจ หรือแสดงให้ผู้ฟังเกิดความเห็นอก เห็นใจ สามารถทำให้ผู้ฟังเคลิบเคลิ้มไปกับบทเพลง

จากการวิเคราะห์การใช้ภาพพจน์ในบทเพลงบูชาวันแม่ ผู้วิจัยพบว่า มีการใช้ภาพพจน์หลายลักษณะทั้งอุปมา อุปมา ลักษณะ อติพจน์และอุปมาอุปมา จะเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นถึงความรักของแม่และพระคุณของแม่ และอุปมาอุปมา เป็นการเปรียบเทียบความรักของแม่ ซึ่งอาจมีการนำธรรมชาติ หรือสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ มาเปรียบเทียบให้เห็นภาพ อติพจน์จะเป็นลักษณะของการกล่าวเกินจริง แต่สื่อให้เห็นถึงความรักหรือพระคุณของแม่ และอุปมาอุปมาเป็นลักษณะของการตั้งคำถาม แต่ไม่ต้องการคำตอบ ซึ่งลักษณะการใช้ภาพพจน์ต่าง ๆ จะช่วยทำให้เกิดจินตภาพและสื่อความหมายได้ชัดเจนขึ้นกว่าการใช้ภาษาที่กล่าวอย่างตรงไปตรงมา

3. ด้านการใช้โวหาร

วิภา กงกชนันท์ [7] ได้ให้ความหมายของ โวหาร หมายถึง ถ้อยคำที่ใช้ในการสื่อสารด้วยการเรียบเรียงอย่างมีวิธีการ มีชั้นเชิงและมีศิลปะ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราว เกิดจินตภาพและความรู้สึกตรงตามกับผู้ส่งสารต้องการ จากการศึกษาการใช้โวหารในบทเพลงบูชาวันแม่ พบว่ามีการใช้โวหาร 3 ลักษณะ ดังนี้

3.1 โวหารบรรยาย

มีการใช้โวหารบรรยาย สามารถนำมาวิเคราะห์ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“แม่หักพินน้อย มาอยู่ดั่งไฟ แล้วปั้นข้าวเหนียวปั้นใหญ่ จีไฟให้ลูกได้กิน แจ่วผักหอม มาพร้อม หอมโรย หินหิน ปิ้งเขียดโอ้หอมกลิ่น ได้กินช้อยมีแสงหลาย...” [6]

บทเพลงหอมกลิ่นข้าวจี เป็นการบรรยายโวหารเล่าถึงวิถีชีวิตของหนุ่มท้องถิ่นอีสาน มีการบรรยายภาพโดยใช้คำภาษาถิ่น ที่บอกเล่าถึงเหตุการณ์ถึงแม่ที่ทำอาหารให้ลูกรับประทาน แสดงถึงวิถีชีวิตของลูกและแม่

3.2 โวหารพรรณนา

มีการใช้โวหารพรรณนา สามารถนำมาวิเคราะห์ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“เมื่อได้เห็นรอยยิ้มน้อย น้อย เมื่อได้ยินเจ้าคอยเรียกหา เจ้าไขว่คว้าร้องไห้หาแม่ โลกทั้งใบจะร้อนรน เหนื่อยเท่าไรก็ตามแต่ แม่จะดูแลตัวเอง ให้เจ้าหนูตักแม่เป็นหมอน ให้เจ้านอนนิทรหลับใหล อย่าหวั่นใจลูกแม่ คนเก่ง แม่คุ้มครองด้วยหัวใจ ไม่ให้ใครเขาข่มเหง สองมือนี้เองที่จะคอยประคับประคอง...” [6]

บทเพลงเจ้าตัวน้อยของแม่ เป็นบทเพลงที่พรรณนาถึงความรักของแม่ที่มีต่อลูก โดยใช้คำที่แสดงถึงความรักความห่วงใยของแม่ที่สื่อถึงลูกได้อย่างสละสลวย เนื้อหาของเพลงบอกเล่าความรู้สึกของแม่ ที่ได้เห็นหน้าลูก โดยเปรียบเทียบความรู้สึกของแม่ว่าเหมือนโลกทั้งใบจะร้อนรน ซึ่งแสดงถึง ความตื่นเต้น ดีใจของแม่ โดยมีคำว่าที่แสดงความรักของแม่สอดแทรกลงไป มีการใช้คำซ้ำคำว่า นิทรหลับใหล ที่แสดงถึงการพรรณนาการนอนหลับ ซึ่งเป็นการใช้คำที่เขียนต่างกัน แต่มีความหมายเหมือนกันมาเน้นย้ำเพื่อให้ความหมายของคำหนักแน่นยิ่งขึ้น

3.3 โวหารเทศนา

มีการใช้โวหารเทศนา สามารถนำมาวิเคราะห์ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“โอ้ สองมือไกวเปล ปากก็เห่ก็กล่อม จะให้เจ้าเนื้อหอม เจ้าหลับใหล อย่าเพิ่งนอนหลับอย่าขยับอยู่นิ่ง ๆ ฟัง หมอ จะอ้างอิง หน้อยได้ไหม หน้อยได้ไหม เราเกิดเป็นคนช่างเลิกลั่นประเสริฐ ว่าใครเป็นต้นกำเนิดเจ้ารู้ไหม เจ้ารู้ไหม เราต้องรู้คุณกตัญญูตา ต่อบิดและมารดาผู้เป็นใหญ่ ผู้เป็นใหญ่ ฟาสุทรภูพานันเล่าว่าสูง

ล้น เทียบพระคุณท่านจนนับไม่ได้ นับไม่ได้ ท่านเลี้ยงเรามาใช้เวลาเยาว์วัย เท้าเท้าพาห้อยจำได้ไหม จำได้ไหม
ถึงแม่ลำบาก อดยากยอมทน เลี้ยงลูกมาจนเติบโตใหญ่ โตใหญ่...” [6]

บทเพลงสองมือไกวเปล มีการใช้เทศนาโวหารโดยเนื้อหาบอกเล่าถึงพระคุณของแม่ โดยสอดแทรกคำสอนให้ฟัง
ระลึกถึงบุญคุณพ่อแม่ ซึ่งมีการเปรียบพระคุณของแม่ว่ามีมากมาย อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงความอดทนลำบาก ความ
เสียสละของแม่ ที่เลี้ยงดูลูกมาจนลูกเติบโตใหญ่ ซึ่งลักษณะการใช้เทศนาโวหารดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการสั่งสอน

จากการศึกษาการใช้โวหารในบทเพลงบุษวันแม่ ผู้ศึกษาพบว่ามีการใช้โวหาร 3 ลักษณะ ได้แก่ โวหารบรรยาย
โวหารพรรณนา และโวหารเทศนา โดยพบว่ามีการใช้บรรยายโวหารในการช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ มีการใช้
พรรณนาโวหารเพื่อช่วยสร้างอารมณ์ ความรู้สึกของผู้อ่านให้คล้อยตามไปกับอารมณ์ของบทเพลง และเกิดมโนภาพที่
ชัดเจนยิ่งขึ้น อีกทั้งเทศนาโวหารเป็นลักษณะที่แสดงให้เห็นถึงคำสั่งสอน ชี้ให้เห็นถึงคุณและโทษ สามารถทำให้ผู้อ่านเกิด
อารมณ์และคล้อยตามไปกับบทเพลง

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวเคราะห์การใช้ภาษาในบทเพลงบุษวันแม่ ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นซึ่งสามารถนำมาอภิปรายได้
ดังนี้

1. การใช้ถ้อยคำ ในบทเพลงบุษวันแม่ เป็นการใช้ถ้อยคำในแง่ของการให้อารมณ์ของถ้อยคำ การสื่อความหมาย
ของบทเพลง เช่น แม่เฝ้าอุ้มชู คำว่าอุ้มชู เป็นลักษณะของการใช้คำที่แสดงให้เห็นถึงการเลี้ยงดูของแม่ ซึ่งในบทเพลงบุษ
วันแม่จะเป็นบทเพลงที่มีถ้อยคำสื่อให้เห็นถึงความรัก ความห่วงใย การยกย่องสรรเสริญที่สื่อถึงลูกและแม่ ซึ่งเมื่อนำมา
เปรียบเทียบกับงานวิจัยของเกศราพร พรหมนิมิตกุล [8] ได้ศึกษาความงามของภาษาในเพลงลูกทุ่ง : กรณีศึกษาเพลงฮิต
ติดชาร์ตลูกทุ่งมหานคร มีลักษณะการใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์แต่จะเป็นถ้อยคำสื่ออารมณ์ไปในลักษณะเนื้อหาที่สื่อถึงความรัก
ความคิดถึงระหว่างชายหนุ่มหญิงสาว วิถีชีวิต ความโกรธ ความสนุกสนาน ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งมีลักษณะของการใช้คำอาจมี
ความแตกต่างกันออกไปตามบริบทเนื้อหา การใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์รัก สุข เป็นการใช้ถ้อยคำที่สื่ออารมณ์ระหว่างลูกและ
แม่ มีทั้งบทเพลงที่แม่สื่อถึงลูก และลูกสื่อถึงแม่ที่แสดงให้เห็นถึงอารมณ์ความรู้สึกเป็นห่วง สื่อให้เห็นถึงความรัก ความ
ผูกพัน การใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์ชื่นชม ยกย่อง สรรเสริญมีลักษณะการใช้ถ้อยคำที่สื่อให้เห็นว่าแม่คือบุคคลที่ยิ่งใหญ่ เป็น
การแสดงถึงการสรรเสริญ ขอบคุณในความรัก และทุก ๆ อย่างที่แม่มอบให้แก่ลูก การใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์โศกเศร้า เสียใจ
เป็นการแสดงให้เห็นถึงความเสียใจของลูกและแม่จากการถูกทอดทิ้ง การรู้สึกผิดและการกำพร้าแม่ของลูก การใช้ถ้อยคำ
สงสาร เห็นใจเป็นลักษณะการใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงความอดทน ความยากลำบากของแม่ที่ยอมทำทุกอย่างเพื่อลูก ผู้วิจัยพบ
การใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์ชื่นชม ยกย่อง สรรเสริญจำนวนมากที่สุด เมื่อเทียบกับงานวิจัยของเกศราพร พรหมนิมิตกุล [8]
จะมีถ้อยคำที่สื่อถึงอารมณ์โศกเศร้าเสียใจ เพราะบทเพลงมีเนื้อหาที่สื่อถึงเรื่องราวความรักชายหนุ่มหญิงสาว แตกต่างจาก
บทเพลงบุษวันแม่ ดังนั้นการใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์ชื่นชม ยกย่อง สรรเสริญดังกล่าว แต่ละลักษณะแสดงถึงการเคารพบูชา
และยกย่องผู้เป็นแม่ อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นว่าแม่เป็นบุคคลสำคัญ และควรเคารพบูชา

2. การใช้ภาพพจน์

ภาพพจน์สามารถทำให้เกิดจินตนาการได้ง่ายขึ้น ซึ่งพบว่ามีการใช้อุปมาอุปไมยมากที่สุด เพราะมีการเปรียบเทียบให้เห็นถึง
ความรักของแม่ที่มอบให้ลูก และแสดงให้เห็นถึงพระคุณของแม่ ซึ่งเมื่อเทียบกับวรรณกรรมเพลงประเภทอื่น ๆ แล้วมีการ
เปรียบเทียบความรักกับสิ่งต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ทั้งในแง่ของความรัก การใช้ชีวิต ซึ่งสามารถนำสิ่งต่าง ๆ มา
เปรียบเทียบเพื่อแสดงให้เห็นถึงบริบทหรือเนื้อหาที่ผู้แต่งต้องการจะสื่อถึง แต่ในบทเพลงบุษวันแม่จะมีการเปรียบเทียบ โดยนำ
ความรัก ความสำคัญ หรือพระคุณของแม่มาเปรียบเทียบกับสิ่งต่าง ๆ เช่น เปรียบพระคุณแม่กับท้องฟ้า เปรียบลูกเหมือน
แก้วตาดวงใจของแม่ ซึ่งลักษณะดังกล่าวเพื่อต้องการให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการและเห็นภาพในสิ่งที่ผู้ประพันธ์ต้องการจะสื่อว่า
พระคุณของแม่มีมากมาย เมื่อนำมาเปรียบกับท้องฟ้าจึงแสดงให้เห็นว่ามีมากมายไม่มีที่สิ้นสุด และการเปรียบลูกเหมือน
แก้วใจโดยเปรียบลูกว่าเป็นเหมือนสิ่งที่ตนรัก ซึ่งเป็นการสื่อให้เห็นถึงความรักของแม่ที่มีต่อลูกได้อย่างชัดเจน

3. การใช้โวหาร พบว่ามีการใช้บรรยายโวหารปรากฏอยู่มากที่สุด เพราะบทเพลงบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ โดยใช้ภาษาที่ทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่าย ทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ร่วมไปกับบทเพลง เช่นเดียวกับเกศราพร พรหมนิมิตกุล [8] ที่ได้ศึกษาความงามของภาษาในเพลงลูกทุ่ง: กรณีศึกษาเพลงฮิตติดชาร์ตลูกทุ่งมหานคร สรุปได้ว่าการใช้โวหารในบทเพลง แสดงให้เห็นถึงเรื่องราวต่าง ๆ และใช้ภาษาที่สามารถทำให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจได้ง่าย

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการใช้ภาษาในบทเพลงบูชาวันแม่ ในประเด็นที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำ การใช้ภาพพจน์และการใช้โวหารในบทเพลง มีการใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์ คือ การที่กวีเลือกคำให้ผู้ฟังเกิดความสะเทือนใจ เพื่อโน้มน้าวให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ตามที่กวีต้องการ โดยพิจารณาในแง่มีความหมายลึกซึ้งเพียงใด ให้อารมณ์ชนิดใด ซึ่งในบทเพลงบูชาวันแม่ ผู้วิจัยพบว่าการใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์ชื่นชม ยกย่อง สรรเสริญมากที่สุด เพราะเป็นการใช้ถ้อยคำที่แสดงให้เห็นความสำคัญของผู้เป็นแม่ จึงมีการใช้คำเพื่อแสดงถึงการเคารพ ยกย่องแม่ ได้อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้ฟังจินตนาการได้ถึงอารมณ์ดังกล่าว และคล้อยตามไปกับบทเพลง ด้านการใช้ภาพพจน์ การใช้ภาพพจน์เป็นลักษณะการใช้ภาษาอีกอย่างหนึ่งที่สามารถปลูกเร้าอารมณ์ของผู้ฟังให้คล้อยตามไปกับบทเพลง ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ภาพพจน์แบบอุปมาอุปไมยมากที่สุด โดยการนำสิ่งต่าง ๆ มาเปรียบเทียบ เช่น แผ่นดิน ท้องฟ้า เป็นต้น ด้านการใช้โวหาร การใช้โวหาร ถือเป็นศิลปะอีกอย่างหนึ่ง ที่ทำให้วรรณกรรมเพลงมีความไพเราะ สละสลวย ชวนให้น่าสนใจยิ่งขึ้น ผู้วิจัยพบว่าในบทเพลงบูชาวันแม่ ปรากฏการใช้โวหารอยู่ 3 ลักษณะ ได้แก่ บรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร และเทศนาโวหาร พบมีการใช้บรรยายโวหารมากที่สุด เพราะเนื้อหามีการเล่าเรื่อง แสดงให้เห็นอารมณ์ความรู้สึก ด้วยการใช้ภาษาเรียบง่าย ผลจากการศึกษาในประเด็นตามขอบเขตการศึกษาสามารถกล่าวได้ว่าบทเพลงบูชาวันแม่ เป็นบทเพลงที่มีคุณค่าทั้งทางด้านการใช้ภาษาทางวรรณศิลป์ที่มีการใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์แสดงให้ผู้ฟังรับรู้และเข้าใจไปกับอารมณ์ของบทเพลงบูชาวันแม่และให้อารมณ์ลึกซึ้งไปกับการใช้โวหารและภาพพจน์ ทำให้ผู้ฟังสามารถจินตนาการและเข้าใจเรื่องราวของเนื้อเพลงได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- [1] พูนพิศ อมาตยกุล. (2529). **ดนตรีวิจักษ์**. กรุงเทพฯ: บริษัทสยามสมัยจำกัด.
- [2] พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554. (2562). สืบค้นเมื่อ 2 มีนาคม 2563, จาก www.royin.go.th
- [3] บุญรัตน์ โพธิ์ไพโรตนา. (2546). **คติเรื่องแม่ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- [4] **ความสำคัญของแม่**. (2559). สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2563, จาก <https://sites.google.com/site/w33053>
- [5] พิทยา ลิ้มมณี. (2537). **การอ่านตีความ**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- [6] **เนื้อเพลงออนไลน์**. (2559). สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2563, จาก <https://xn--72c9bva0i.meemodel.com/>
- [7] วิภา กงกชนันท์. (2533). **วรรณคดีศึกษา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- [8] เกศราพร พรหมนิมิตกุล (ม.ป.ป.). **การศึกษาความงามของภาษาในเพลงลูกทุ่ง : กรณีศึกษาเพลงฮิตติดชาร์ตลูกทุ่งมหานคร**. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2563, จาก <http://www.human.nu.ac.th>

วิเคราะห์กลวิธีการเขียนจากวรรณกรรมของขุนเขา สินธุเสน เขจรบุตร
The Analysis of Writing Strategies in the Literature Written by
Khunkhao Sindhusen Khaejornbut.

นราทิพย์ แพทย์ศรี^{1*} สมิตชชาต์ พุมมา² และปรียากรณ์ ชูแก้ว³

Narathip Phaetsri^{1*} Samitcha Pumma² and Pariyakorn Chookaew³

บทคัดย่อ

บทความเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการเขียนจากวรรณกรรมของขุนเขา สินธุเสน เขจรบุตร โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากหนังสือ 3 เล่ม คือ สมองเศรษฐี ขุนเขาเภาสมอง และสมองทองคำ ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีการเขียนจากวรรณกรรมของขุนเขา สินธุเสน เขจรบุตร มี 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) กลวิธีการเขียนด้านการนำเสนอเนื้อหา แบ่งเป็น 2 ประเภท คือการเขียนเพื่ออธิบาย และการเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น 2) กลวิธีการเขียนด้านการเขียนเรียบเรียงเนื้อหา แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การเขียนเกริ่นนำ การเขียนเนื้อหา และการเขียนบทสรุป 3) กลวิธีการเขียนด้านศิลปะการใช้ภาษา แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การใช้คำภาษาอังกฤษ การซ้ำคำ และการใช้ประโยค ซึ่งกลวิธีการเขียนต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นสามารถสะท้อนตัวตนหรือเอกลักษณ์ของตัวผู้เขียน นอกจากนี้กลวิธีการเขียนต่าง ๆ เหล่านี้ยังทำให้งานเขียนมีความโดดเด่น น่าสนใจ และดึงดูดใจผู้อ่านเป็นอย่างดี

คำสำคัญ : กลวิธีการเขียน วรรณกรรม ขุนเขา สินธุเสน เขจรบุตร

Abstract

This article aimed at analyzing the writing strategies in the literature written by Khunkhao Sindhusen Khaejornbut. In this study, three books were selected and examined: ‘Sa-mong Setthi’, ‘Khunkhao Kao Sa-mong’, and ‘Sa-mong Thongkham’. The findings revealed that the author’s writing strategies could be divided into 3 characteristics: 1) strategies for content presentation with the following 2 sub-types, namely, explanation and opinion expression; 2) strategies for content organization with the following 3 sub-types, namely, introduction, body, and conclusion; and 3) strategies for the art of language usage with the following 3 sub-types, namely the use of English words, word repetition, and sentences. These strategies appeared to reflect the author’s identity, make the books prominent, and interest and attract readers.

Keywords : writing strategies, literature , Khunkhao Sindhusen Khaejornbut

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² อ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

*Corresponding author: Tel.: 094-3157829. E-mail address: aom.nrt24@gmail.com

บทนำ

ปัจจุบันในสังคมไทยนั้นมีปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการเมือง ปัญหาสังคม และปัญหาอื่น ๆ ปัญหาเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้คนในสังคมอยู่กันอย่างไม่มีความสุข เนื่องจากส่งผลกระทบต่อผู้คนเพราะเกี่ยวข้องกับชีวิตของผู้คนอยู่แล้ว ทั้งนี้ปัญหาเหล่านี้ก็ยังมีความสัมพันธ์กัน ในปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีก็ยิ่งก้าวไกลมากขึ้น สังคมไทยปัจจุบันจึงเป็นสังคมที่เห็นคุณค่าทางวัตถุมากกว่าคุณค่าทางจิตใจ ยิ่งเทคโนโลยีพัฒนาไปเท่าไรยิ่งเกิดปัญหา จากการพัฒนาเหล่านั้น ความเจริญด้านวัตถุมีมากเท่าไรสภาพด้านจิตใจคนก็ยิ่งกลับเสื่อมลง จิตใจคนสับสน ว้าวุ่น คนขาดที่พึ่งทางใจ ครอบครัวที่เคยเข้มแข็งกลับอ่อนแอ แตกแยก ชุมชน หมู่บ้าน ที่เคยเข้มแข็งก็ตกอยู่ในสภาพเดียวกัน ผู้คนจึงหันมาหาหนังสือ งานเขียน คำคมข้อคิด หรือการพูดสร้างแรงบันดาลใจเพื่อเป็นที่พึ่งทางใจแทน

ในสังคมไทยมีผู้คนจำนวนมากนับตั้งแต่บุคลากรในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับสูงมากถึงระดับรากหญ้า จนกระทั่งคนในวัยเด็กที่กำลังเติบโตขึ้นมาท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความวุ่นวาย ที่อยู่ในภาวะถูกครอบงำด้วยข้อมูลไม่ดีและบิดเบือนเนื่องมาจากบุคคลที่ไม่หวังดีในวงการต่าง ๆ เช่น วงการการเมือง ข้าราชการ ศาสนา การศึกษา ครอบครัว สื่อมวลชน และธุรกิจ เป็นต้น ปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นนั้น ย่อมมีพื้นฐานมาจากการขาดความรู้ความสามารถในการบริหาร ความคิดของตนเอง และขาดคุณธรรม จริยธรรม อีกทั้งในความเจริญก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ จนสร้างความสะดวกสบายและเข้าถึงชีวิตผู้คนได้อย่างง่ายดาย ทั้งเทคโนโลยีทางการแพทย์ การสื่อสาร การคมนาคม และระบบต่าง ๆ อีกมากมาย ทำให้ผู้คนหลงใหลไปตามวัตถุนิยม และสนใจเทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้นกว่าเดิม แต่ในเรื่องของจิตใจ ที่เป็นเรื่องใกล้ตัวของเราเอง กลับกลายเป็นเรื่องที่ลืกลบ ซบซอน ทำให้เข้าถึงได้ยาก [1]

นักเขียน นักจิตวิทยาที่มีผู้ติดตามเก้าแสนเจ็ดหมื่นคน นั่นก็คือ ชุนเขา สินธุเสน เขจรบุตร จบจากคณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัย Australia National University ประเทศออสเตรเลีย ซึ่งได้รับรางวัลชนะเลิศการกล่าวสุนทรพจน์ทั้งในและต่างประเทศ ปัจจุบันเป็นนักเขียนและวิทยากรรับเชิญด้านสมอง ทักษะคิด การพัฒนาชีวิต ธุรกิจ จิตวิทยา ศาสตร์แห่งความสำเร็จ การสร้างแรงบันดาลใจ ทักษะผู้นำ และทักษะการสื่อสาร ผลงานที่ได้รับการตอบรับเป็นอย่างมาก คือ หนังสือสมองเศรษฐกิจ หนังสือชุนเขาเกาสมอง และหนังสือสมองทองคำ ที่ติดอันดับหนึ่งหนังสือขายดีจากร้าน SE-ED ทั่วประเทศ โดยชุนเขา ได้นำประสบการณ์ ความฉลาด ความสนุก และความรู้จากศาสตร์หลายแขนง ทั้งจิตวิทยา วิทยาศาสตร์ และพุทธศาสตร์ เป็นบทความจิตวิทยาอารมณ์ดีในแบบของเขา ซึ่งได้ถ่ายทอดออกมาผ่านภาษาที่ทรงพลัง และลึกซึ้ง จากคำคมสั้น ๆ และข้อความบรรยายที่สร้างกำลังใจ ให้ความรู้เป็นแนวคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

หนังสือสมองเศรษฐกิจ หนังสือชุนเขาเกาสมอง และหนังสือสมองทองคำ มีการใช้ภาษาที่น่าสนใจดึงดูดผู้อ่านด้วยกลวิธีการใช้ภาษาที่หลากหลายทั้งการซ้ำคำ การใช้คำทับศัพท์ การใช้ประโยคและมีกลวิธีการเขียนที่ช่วยให้ผู้อ่านติดตามเข้าใจเนื้อหาได้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสะท้อนมุมมองความคิดในด้านต่าง ๆ เพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้กับชีวิตของตนเอง และเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองได้ในด้านความรัก เศรษฐกิจ ปรัชญา ทั้งนี้ หนังสือทั้งสามเล่มยังได้รับความนิยมจากผู้ติดตามชุนเขา เนื่องจากการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ทำให้ผู้อ่านมีความสนใจ และดึงดูดผู้อ่านด้วยกลวิธีต่าง ๆ อีกทั้งยังมีการใช้ประโยคในประเภทต่าง ๆ ทั้งประโยคกระชับ ชัดความ และสรุปความ ซึ่งประโยคที่มีคำบ่งบอกช่วยให้เข้าใจ และรับรู้ทันทีว่าเป็นการสรุปความ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะวิเคราะห์กลวิธีการเขียนจากวรรณกรรมของชุนเขาสินธุเสน เขจรบุตร เพื่อให้ทราบกลวิธีการเขียนในด้านการนำเสนอเนื้อหา ด้านการเขียนเรียบเรียงเนื้อหา และด้านศิลปะการใช้ภาษาที่ทำให้ผู้คนสนใจที่จะอ่านหนังสือสมองเศรษฐกิจ หนังสือชุนเขาเกาสมอง และหนังสือสมองทองคำที่ชุนเขา สินธุเสน เขจรบุตรได้เขียนไว้

วิธีการวิจัย

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล

1.1 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ 3 เล่ม คือ สมอแสงศรีฐิติ ขุนเขาเกาสมอ และสมอทองคำที่ได้รับ
ความนิยมจากการอ่านมากที่สุด ซึ่งในแต่ละเล่มจะแบ่งเนื้อหาออกเป็นบท รวมทั้งสิ้น 70 ตอน

1.2 ผู้วิจัยศึกษาและรวบรวมข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กลวิธีการเขียนด้านการนำเสนอ
เนื้อหา กลวิธีการเขียนด้านการเรียบเรียงเนื้อหา และกลวิธีการเขียนด้านศิลปะการใช้ภาษา ดังนี้ เสาวณีย์
สิกขามันติ [2] เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ [3] ฉัตร บุนนาค [4] วิไลศักดิ์ กิ่งคำ [5] สมพร มั่นตะสูตร [6] และ กาญจนา
ปราบปัญจะ [7]

2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์กลวิธีการเขียนของขุนเขา สินธุเสน เขจรบุตร เกี่ยวกับกลวิธีการเขียนทั้ง 3 ด้าน

3. ขั้นเสนอผลการศึกษากการวิเคราะห์ข้อมูล

นำเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

4. ขั้นสรุปผลการวิเคราะห์

4.1 สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

4.2 อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษากการวิเคราะห์กลวิธีการเขียนของขุนเขา สินธุเสน เขจรบุตร มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการเขียน
ด้านการนำเสนอเนื้อหา กลวิธีการเขียนด้านการเรียบเรียงเนื้อหา และกลวิธีการเขียนด้านศิลปะการใช้ภาษาของขุนเขา
สินธุเสน เขจรบุตร โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาดด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ซึ่งมีทั้งหมด 3 ประเด็นดังนี้

1. กลวิธีการเขียนด้านการนำเสนอเนื้อหา

การศึกษากการวิเคราะห์กลวิธีการเขียนด้านการนำเสนอเนื้อหา พบว่าสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.1 การเขียนเพื่ออธิบาย

การเขียนเพื่ออธิบายเป็นการอธิบายแจกแจงข้อเท็จจริง ความรู้ อธิบายวิธีใช้ ไขปัญหา เพื่อให้ผู้อ่าน
เข้าใจ การเขียนประเภทนี้ต้องคำนึงถึงภาษาให้กระชับรัดกุม การลำดับขั้นตอนเหตุการณ์ตามลำดับก่อนหลังหรือจากเหตุ
ไปสู่ผล จากใกล้ไปสู่ไกล ถ้าหากอธิบายเป็นขั้นตอน โดยแยกหัวข้อเป็น 1,2,3 ก็จะช่วยให้อ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้น ดังตัวอย่าง

“ความคัน” แท้จริงก็คือ “ความทุกข์” นั่นเองครับ เพราะความทุกข์มีราก

ศัพท์จากภาษาบาลีคือคำว่า “ทุกขัง” แปลตรงตัว ได้ว่า “การทนอยู่ในสภาพเดิม
ไม่ได้” และในเวลาที่เราารู้สึก “คัน” ก็คือการที่ผิวหนังบนร่างกายของเราไม่อาจทนอยู่
ในสภาพเดิมได้ ดังนั้น ทันทีที่มันถูกกระตุ้นจากปัจจัยภายในหรือภายนอก มันจึง
ต้องการบางสิ่งบางอย่าง (เช่น มือหรือไม้) ที่จะมาช่วย “ปรับสภาพ” ของมันให้
กลับคืนสู่จุดสมดุล (equilibrium) อีกครั้งด้วยการ “เกา” [8]

ตัวอย่างนี้ได้อธิบายถึงความทุกข์โดยการให้ความหมายของคำ ในที่นี้ได้เปรียบความทุกข์เหมือนกับ
ความคัน นั่นคือเมื่อเรามีความทุกข์หรือคันเราก็ต้องหาทางไม่ให้ตัวเองทุกข์ หาทางขจัดความทุกข์นั้นออกไปเหมือนกับการ

ค้นที่แก้ด้วยการเกา ซึ่งเป็นการอธิบายที่ให้ความหมาย และเป็นการเปรียบเทียบไปในตัว ทำให้ผู้อ่านเข้าใจถึง
จุดมุ่งหมายของผู้เขียนที่ต้องการจะสื่อให้ผู้อ่านได้ทราบ

1.2 การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น

การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นเป็นการเขียนแสดงความคิดเห็นในแต่ละเรื่องราว เป็นวิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพวิธีหนึ่ง ที่มนุษย์สามารถถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ตลอดจนจินตนาการ อารมณ์ ความรู้สึกได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เขียนเป็นสำคัญ ในการที่จะเขียนงานเขียนใดนั้นต้องรู้หลักการใช้คำเพื่องานเขียนจะได้มีคำที่เหมาะสมกับประเภทของงาน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจงานได้อย่างถูกต้อง ดังตัวอย่าง

“ช้อยส์” ที่อยู่ในแต่ละวินาทีของแต่ละวันนี่แหละครับที่ทำให้คนเราประสบความสำเร็จต่างกันอย่างแท้จริง ไม่ใช่ “โชค” เพราะในโลกนี้มีคนด้อยโอกาส บ้านเป็นหนี้ ไม่มีพ่อแม่ ประสบอุบัติเหตุ โดนทำร้าย เพราะร่างกายไม่สมประกอบมากมาย ที่สามารถมีชีวิตที่ดีในบั้นปลาย และสร้างตัวเองจนประสบความสำเร็จได้ เพราะในแต่ละวัน เขา “เลือก” ที่จะคิดดี พูดดี ทำดี และคบคนดี ๆ [9]

ตัวอย่างนี้ผู้เขียนได้ให้ความคิดเห็นในเรื่อง ช้อยส์ หรือตัวเลือก ว่าไม่ใช่โชค และช้อยส์เป็นสิ่งที่ทำให้คนเราประสบความสำเร็จ เพราะคนที่เขามีชีวิตที่ดีในบั้นปลาย ทั้งที่ชีวิตเขาก็ไม่ได้สมบูรณ์แบบในทุกอย่างนั้น เนื่องจากเขาเลือกที่จะคิดดี พูดดี ทำดี และคบคนดี จึงทำให้ชีวิตมีความสุข การมีช้อยส์หรือเลือกในสิ่งที่ดี ก็จะทำให้ชีวิตเจอแต่สิ่งดี ๆ ตามมา ซึ่งผู้เขียนก็ได้แสดงความคิดเห็นที่ทำให้ทราบถึงคำว่า ช้อยส์ และยกตัวอย่างให้เห็นอย่างชัดเจน

2. กลวิธีการเขียนด้านการเขียนเรียบเรียงเนื้อหา

การศึกษากลวิธีการเขียนด้านการเขียนเรียบเรียงเนื้อหา เป็นกลวิธีช่วยให้ผู้เขียนสามารถถ่ายทอดความรู้ความคิดและประสบการณ์ต่าง ๆ มายังผู้อ่านได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ตามเจตนาของผู้เขียน นอกจากนี้ ยังช่วยให้งานเขียนโดดเด่น สามารถดึงดูดความสนใจและสร้างความประทับใจให้ผู้อ่านได้ง่าย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 การเขียนเกริ่นนำ

การศึกษาการเขียนเกริ่นนำพบว่า ขุนเขาได้มีวิธีการเขียนเกริ่นนำที่หลากหลายทำให้ผู้อ่านสนใจที่จะอ่านเนื้อหา และผู้อ่านประทับใจจนต้องอ่านเนื้อเรื่องจนจบ ซึ่งมีการเกริ่นนำด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่น่าสนใจ การเขียนเกริ่นนำสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

2.1.1 การใช้คำคม

ขุนเขาเขียนเกริ่นนำโดยการใช้คำคมในการเปิดประเด็นเพื่อเข้าสู่เนื้อหา และการใช้คำคมจะมีขนาดสั้น ไม่ยาวมากนัก ทำให้ผู้อ่านจดจำและเข้าใจ อีกทั้งในคำคมยังมีการเปรียบเทียบ มีการใช้คำที่เมื่ออ่านแล้วทำให้ผู้อ่านตีความ ทำความเข้าใจและสามารถนำไปปรับใช้กับตัวเองได้ ดังตัวอย่าง

วิริยะที่ขาดปัญญา มีค่าเพียงเพชรที่ไม่ได้รับการเจียรไน [10]

ตัวอย่างนี้ขุนเขาได้เขียนเกริ่นนำโดยการใช้คำคม ซึ่งเป็นคำคมที่มีขนาดสั้น กระชับ แต่ได้ใจความ จากบริบทเป็นการกล่าวถึงคนที่ขยัน มีความเพียร แต่ขาดปัญญาที่มีค่าแค่เพียงเพชรที่ไม่ได้รับการเจียรไนให้สวย

มีคุณค่า มีราคา ซึ่งขุนเขาได้มีการเปรียบในคำคมเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้คำคมยังเป็นการเปิดประเด็นที่จะเข้าสู่เนื้อหาในเรื่อง ใช้พลังงานอย่างเศรษฐกิจด้วยอิทธิบาท 4 และความสำเร็จ

2.1.2 การใช้การอ้างเหตุการณ์

ขุนเขาเขียนเกริ่นนำโดยการอ้างเหตุการณ์ เนื่องจากต้องการให้ผู้อ่านได้รับรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ ควบคู่ไปด้วย ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับเนื้อหา ดังตัวอย่าง

ย้อนไปในปี ค.ศ.1400 ก่อนที่นายช่างชาวเยอรมันนามว่า โยฮันเนส กูเทินเบิร์ก (Johannes Gutenberg) จะคิดค้นแท่นพิมพ์ที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องจักร ใช้น้ำได้สำเร็จ ในสมัยนั้นยังมีอาชีพที่เรียกว่า “นักคัดลอก” (scribe) ซึ่งคนที่ทำอาชีพนี้ มีหน้าที่คัดลอกตัวหนังสือหรือความรู้จากปากผู้อื่นด้วยปากกาและลายมือ [8]

ตัวอย่างนี้ขุนเขาได้เขียนเกริ่นนำโดยการอ้างเหตุการณ์ของนายช่างชาวเยอรมันก่อนจะคิดค้นแท่นพิมพ์ที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องจักรใช้น้ำ ว่ามีการคัดลอกตัวหนังสือหรือความรู้ด้วยปากกาและลายมือมาก่อน ซึ่งเหตุการณ์นี้มีปี ค.ศ.ระบุเวลาไว้ว่าเหตุการณ์นี้เคยเกิดขึ้นมาแล้ว

2.1.3 การใช้การตั้งคำถาม

ขุนเขาเขียนเกริ่นนำโดยใช้การตั้งคำถามเพื่อให้ผู้อ่านนึกคิด และสนุกกับการตอบคำถามก่อนจะเข้าสู่เนื้อหา เป็นกลวิธีการเขียนที่ดึงดูดใจผู้อ่านให้จดจ่อ และสนใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่าง

เคยมีเพื่อนหรือคนรู้จักที่เมื่ออยู่กับเราสองต่อสองเป็นคนเรียบร้อย น่ารัก สุภาพอ่อนโยน แต่พอไปอยู่กับกลุ่ม ก๊วน แก๊ง หรือคู่ขาของเขา กลับเปลี่ยนไปเป็นคนละคนจนน่าตกใจ! อยากรู้ไหมว่าสาเหตุมาจากอะไร [8]

ตัวอย่างนี้ขุนเขาได้เขียนเกริ่นนำโดยใช้การตั้งคำถามให้ผู้อ่านคิด นึกถึงชีวิตของตัวเองว่ามีเพื่อนแบบนี้บ้างไหม แล้วทำไมเขาถึงเป็นอย่างนั้น ผู้อ่านก็เกิดความสงสัย และคิดหาคำตอบไปด้วย

2.2 การเขียนเนื้อหา

การศึกษาการเขียนเนื้อหาพบว่า ขุนเขาได้ถ่ายทอดสาระสำคัญ รายละเอียดต่าง ๆ รวมไปถึงทัศนะผ่านเนื้อหา ผู้อ่านสามารถรับสารจากกลวิธีการนำเสนอเนื้อหา เพราะผู้เขียนมีกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาได้ชัดเจน มีความน่าสนใจ ทำให้ผู้อ่านรับสารได้ถูกต้องแม่นยำ และมีความเพลิดเพลินในการอ่าน การนำเสนอเนื้อหานี้ สามารถทำได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับรูปแบบ และเนื้อหาสาระของงานเขียน การเขียนเนื้อหาสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

2.2.1 ขยายความโดยการยกตัวอย่าง

ขุนเขาขยายความเนื้อหาโดยยกตัวอย่างมาประกอบใจความสำคัญ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจหรือเห็นด้วยกับเรื่องราวนั้น ๆ ง่ายขึ้น ตัวอย่างที่ยกตรงตามเนื้อเรื่อง ไม่ยาก หรือ ซับซ้อนเกินไป ดังตัวอย่าง

การที่จิตถูกปั่นด้วยความเศร้าเช่นนี้ก่อให้เกิดความคิดและคำพูดคลาสสิกที่เราได้ยินกันบ่อย ๆ เช่น ชีวิตนี้ไม่เคยมีอะไรดีเลย ฉันล้มเหลวเสมอ ฉันเป็นคนที่ถูกทอดทิ้งตลอดกาล ซึ่งแน่นอนว่าชีวิตของคนเหล่านี้ย่อมมีเรื่องดี ๆ และช่วงเวลาแห่ง

ความสุขเกิดขึ้นมากมายเช่นกัน เพียงแต่พวกเขาแทบไม่ได้นึกถึงมันเลย เนื่องจากจิตใน
ขณะนั้นกำลังถูกปูพื้นไว้ด้วยอารมณ์ซึมเศร้านั่นเอง [8]

ตัวอย่างนี้ขุนเขาได้เขียนเนื้อหาขยายความโดยการยกตัวอย่างของการปูพื้นจิตตัวเองด้วย
ความเศร้าทำให้ชีวิตมีแต่ความหม่นหมอง เป็นการยกตัวอย่างที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาได้เพิ่มมากขึ้น ถึงเรื่องการที่จิตถูก
ปูพื้นด้วยความเศร้า ซึ่งถ้าเกิดไม่มีการยกตัวอย่างก็อาจจะไม่เข้าใจว่า ผู้เขียนต้องการนำเสนอ หรือสื่อสารให้ผู้อ่านได้รับรู้
ในเรื่องใด ทั้งนี้การเขียนเนื้อหาขยายความโดยการยกตัวอย่างยังเป็นกลวิธีที่มีความโดดเด่นในการเขียนเพราะนอกจากจะ
ทำให้ผู้อ่านเข้าใจ และเห็นด้วยไปกับข้อมูลแล้ว ยังทำให้ข้อมูลมีความน่าสนใจ และดึงดูดใจผู้อ่านอีกด้วย

2.2.2 ขยายความโดยการอ้างหลักฐาน

ขุนเขาขยายความเนื้อหาโดยการอ้างบุคคล สถานที่ เหตุการณ์ที่มีจริงหรือเกิดขึ้นจริง ๆ
เพื่อให้ได้ใจความหนักแน่นน่าเชื่อถือขึ้น ดังตัวอย่าง

เมื่อปี ค.ศ.2014 หญิงชาวอังกฤษวัย 49 ปี นาม พิบ เทเลอร์ (Pip Taylor)
ซึ่งตั้งแต่เล็กจนโตไม่เคยมีความสามารถด้านการวาดรูปมาก่อน แต่หลังจากเธอ
ตกบันไดหัวฟาดพื้นอย่างรุนแรง เธอก็ตื่นขึ้นมาพร้อมกับความสามารถในการวาดรูป
ราวกับเป็นศิลปินยอดฝีมือ! [8]

ตัวอย่างนี้ขุนเขาได้เขียนเนื้อหาขยายความการอ้างหลักฐานโดยการอ้างบุคคลนั่นก็คือ พิบ
เทเลอร์ หญิงชาวอังกฤษว่าเธอไม่เคยมีความสามารถในการวาดรูป แต่เมื่อเธอประสบอุบัติเหตุตกบันไดหัวฟาดพื้นเธอก็กลับ
มีความสามารถพิเศษด้านการวาดรูปที่วาดได้ราวกับเป็นศิลปินยอดฝีมือ ซึ่งการอ้างถึงบุคคล และปีค.ศ.ทำให้น่าเชื่อถือ
ชัดเจนและหนักแน่นมากยิ่งขึ้น

2.2.3 ขยายความโดยการตั้งคำถามและให้คำตอบ

ขุนเขาขยายความเนื้อหาโดยการทำให้อ่านฉงนใจคิดโดยการตั้งคำถามแล้วจึงให้ความ
กระจ่างแก่ผู้อ่าน โดยการตอบคำถามเป็นขั้นตอนต่อไป ทำให้อ่านเข้าใจข้อความนั้นได้เป็นลำดับ ดังตัวอย่าง

คุณว่าปัจจัยอะไรของสมองที่ทำให้มนุษย์เป็นสัตว์ฉลาดที่สุดในโลก เฉลย
นะครับ... เครื่องบ่งบอกความฉลาดที่แท้จริงคือ “จำนวนของเส้นประสาทในสมอง”
นั่นเอง [10]

ตัวอย่างนี้ ขุนเขา ได้เขียนเนื้อหาขยายความโดยการตั้งคำถามและให้คำตอบ ในตัวอย่างเป็น
การถามว่าปัจจัยอะไรที่ทำให้มนุษย์เป็นสัตว์ฉลาดที่สุดในโลก และการให้คำตอบว่าเครื่องบ่งบอกความฉลาดที่แท้จริงคือ
จำนวนของเส้นประสาทในสมองนั่นเอง ซึ่งเป็นการขยายที่ให้อ่านฉงนใจคิดโดยการตั้งคำถามแล้วจึงให้ความกระจ่าง
แก่ผู้อ่าน โดยการตอบคำถามเป็นขั้นตอนต่อไป

2.3 การเขียนบทสรุป

การศึกษาการเขียนบทสรุปพบว่า ขุนเขาได้เขียนบทสรุปเพื่อเป็นการเน้นย้ำเนื้อหาที่ได้กล่าวมาแล้วใน
เรื่องให้อ่านได้ทราบอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้กลวิธีการสรุปที่แตกต่างกันออกไป เพื่อสร้างความประทับใจทั้งท้ายให้แกผู้อ่าน
การเขียนบทสรุปสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.3.1 บทสรุปแบบให้ข้อเสนอแนะ

ขุนเขาได้เขียนบทสรุปแบบให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถนำไปปรับใช้กับชีวิตของตนเองได้ ดังตัวอย่าง

ฉะนั้น ขอให้ระวัง “ความคิด” ให้ดี เพราะมันจะสร้าง “ความคล้าย” และ “ความคล้าย” นั้นเอง คือพลังยิ่งใหญ่ที่คอยชักใยอยู่เบื้องหลังกฎแห่งแรงดึงดูดอย่างแท้จริง [10]

ตัวอย่างนี้ขุนเขาได้เขียนสรุปโดยการให้ข้อเสนอแนะว่าให้ระวังความคิดของเรา เพราะความคิดจะสร้างความคล้ายที่เป็นพลังยิ่งใหญ่ที่คอยชักใยอยู่เบื้องหลังความคิด ซึ่งเป็นการเสนอแนะให้ผู้อ่านได้คิด และนำไปปรับใช้กับชีวิต

2.3.2 บทสรุปแบบทิ้งท้ายด้วยคำคม

ขุนเขาได้เขียนบทสรุปแบบทิ้งท้ายด้วยคำคมเป็นส่วนใหญ่เนื่องจาก คำคมมีลักษณะความยาวไม่มาก ผู้อ่านจดจำได้ง่าย อีกทั้งยังแฝงแง่คิดอยู่ในนั้น ดังตัวอย่าง

เราดึงดูดสิ่งที่เราต้องการ ด้วยการมี “ความคิด” ที่ใช่ และการใช้ “ชีวิต” ที่คู่ควร [10]

ขุนเขาได้เขียนสรุปโดยการทิ้งท้ายด้วยคำคมที่ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการใช้ชีวิตว่าเราจะดึงดูดสิ่งที่เราต้องการด้วยความคิดที่ใช่สำหรับตัวเรา ซึ่งเป็นบทสรุปที่ไม่ยาวมากนัก เน้นให้ข้อคิดแก่ผู้อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้

3. กลวิธีการเขียนด้านศิลปะการใช้ภาษา

การศึกษากลวิธีการเขียนด้านศิลปะการใช้ภาษามีการใช้ภาษาในการเขียนเป็นศิลปะในการเรียบเรียงถ้อยคำเพื่อสื่อความรู้ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึกไปสู่ผู้อ่าน ในการถ่ายทอดให้เป็นที่น่าสนใจระหว่างกันต้องมีความรู้เรื่อง คำ ประโยค สำนวน โวหาร ภาพพจน์ และระดับภาษา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 การใช้คำภาษาอังกฤษ

ภาษาต่างประเทศเป็นภาษาที่มีอิทธิพลต่อภาษาไทย เนื่องจากการติดต่อสื่อสารที่สามารถเชื่อมต่อกันได้ทั่วโลกผ่านเทคโนโลยีในปัจจุบัน ทำให้ภาษาอังกฤษเข้ามาแทรกซึมในวัฒนธรรมไทย โดยมีการยืมภาษามาใช้เพื่อความทันสมัย ซึ่งภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่คนทั่วโลกยอมรับ ในงานวิจัยเล่มนี้ภาษาต่างประเทศหมายถึงภาษาอังกฤษเท่านั้น การใช้คำภาษาอังกฤษพบว่าสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

3.1.1 การใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ

ขุนเขา สินธุเสน เขจรบุตร ได้มีการใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษเนื่องจากการใช้คำภาษาอังกฤษโดยเขียนเป็นคำไทยตามเสียงของภาษาเดิมหรือใกล้เคียงกับภาษาเดิมมากที่สุด ส่วนใหญ่มักจะเลียนเสียงให้เหมือนคำเดิม และคำบางคำ ใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษก็สามารถเข้าใจได้ เพราะในปัจจุบันก็มีการใช้คำทับศัพท์เป็นจำนวนมาก และมีการใช้คำทับศัพท์มาเป็นเวลานานแล้ว ทั้งในการสื่อสารและในงานเขียน ดังตัวอย่าง

ส่วน “หัวสมอง” หรือ “Head” ประกอบไปด้วยความคิด ความรู้ ไอเดีย แผนการ หลักการ ระบบ และวิธีการ ซึ่งสิ่งเหล่านี้แทนด้วย “หัวสมอง” เพราะเป็น

เรื่องของ “เหตุผล” และ “กลยุทธ์” ที่จะช่วยในการออกแบบและคิดหาเส้นทางไปสู่
ความฝัน [10]

คำว่า ไอเดีย เป็นคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยมาจากคำว่า Idea แปลว่า ความคิด, สิ่งที่เกิด
จากบริบทในตัวอย่างที่ยกมานั้นหมายถึงในสมองประกอบไปด้วยความคิด ความรู้ สิ่งที่กำลังคิดอยู่ นั่นก็คือไอเดีย ซึ่งเป็น
สิ่งที่เกิดเป็นเหตุผล และกลวิธีของเราที่จะทำให้เราไปสู่ความฝันได้ ในตัวอย่างขุนเขาได้ใช้คำทับศัพท์คำว่า ไอเดีย แทนที่จะใช้
คำว่า ความคิดหรือสิ่งที่คิด เนื่องจากไม่ยากให้เข้ากับคำไทย จากตัวอย่างก็มีการใช้คำว่าความคิดอยู่แล้ว และคำทับศัพท์
เมื่อผู้อ่านได้อ่านจะเข้าใจมากกว่า เพราะคำว่า ไอเดีย เป็นคำที่คนทั่วไปก็คุ้นชินกันอยู่ และมีใช้อยู่ในปัจจุบัน

3.1.2 การใช้คำภาษาอังกฤษแทนการใช้คำไทย

การใช้คำตามรูปแบบเดิมของคำศัพท์นั้น ๆ เพื่อสะดวกต่อการสื่อความ เนื่องจากเป็นคำที่ให้ความ
หมายชัดเจน และเข้าใจในทันที เนื่องจากผู้เขียนสำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศจึงคุ้นเคยกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษ
มากกว่า บางคำอาจจะไม่รู้คำไทยใช้คำอะไรจึงใช้คำภาษาอังกฤษแทน เพราะช่วยให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น ดังตัวอย่าง
หากไม่เริ่มก้าว ก็ไม่มีวันไปถึง Goal [9]

ตัวอย่างนี้ คำว่า Goal เป็นการใช้คำภาษาอังกฤษแทนการใช้คำไทย โดยคำว่า Goal แปลว่า
เป้าหมาย ซึ่งเป็นคำภาษาอังกฤษพื้นฐานที่คนไทยคุ้นเคยและเข้าใจ มักใช้กันอยู่บ่อย ๆ ทั้งนี้วัตถุประสงค์การใช้คำว่า
Goal แทนการใช้คำไทยคือคำว่า เป้าหมายนั้น ก็เพื่อให้มีเสียงคล้องจองกับคำว่า ก้าว ด้วย

3.1.3 การใช้คำภาษาอังกฤษกำกับคำศัพท์เฉพาะ

การใช้คำภาษาอังกฤษกำกับคำศัพท์เฉพาะเป็นการใช้คำภาษาอังกฤษประกอบคำศัพท์
ภาษาไทยในความหมายเดียวกัน เพื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้ความหมายที่ชัดเจนตรงกันทั้งสองภาษา อีกทั้งทำให้ผู้อ่านได้ทราบคำ
ภาษาอังกฤษไปพร้อมกับคำศัพท์ภาษาไทย เนื่องจากผู้เขียนสำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศการกำกับคำศัพท์
ภาษาอังกฤษไว้กับคำภาษาไทยก็เพื่อช่วยให้เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้นในทั้งสองภาษา ดังตัวอย่าง

สาเหตุก็เพราะจิตใต้สำนึก (subconscious mind) หรือที่เรียกว่า “สมอง
ส่วนใน” (limbic brain) ของคนคนนั้นเชื่อว่าตัวเองคู่ควรกับคนแบบนี้ ไม่ได้คู่ควร
กับคนที่ดีไปกว่านี้ เขาจึงดึงดูดคนแบบนี้เข้ามาและพยายาม “รักษา” คนแบบนี้เอาไว้
ในชีวิตเสมอ [10]

ตัวอย่างนี้คำว่า subconscious mind และ limbic brain เป็นการใช้คำภาษาอังกฤษกำกับ
คำศัพท์เฉพาะ ในบริบทจากตัวอย่างที่ยกมานั้นคำว่า subconscious ได้กำกับอยู่หลังคำว่า จิตใต้สำนึก และคำว่า limbic
brain ได้กำกับอยู่หลังคำว่า สมองส่วนใน ซึ่งทั้งสองคำนี้ก็แปลของคำภาษาอังกฤษอยู่แล้ว การที่มีคำภาษาอังกฤษ
กำกับอยู่ด้านหลังคำศัพท์เฉพาะนั้นทำให้ทราบความหมายว่าหมายถึงอะไร

3.2 การซ้ำคำ

ในงานเขียนของขุนเขา สันธูเสน เขจรบุตร มีการซ้ำคำเพื่อให้ความหมายหนักแน่นขึ้นกว่าเดิม บางครั้ง
อาจซ้ำคำเพื่อเล่นคำ และบางครั้งอาจซ้ำทั้งคำและความ คือ ไม่ซ้ำเฉพาะคำ แต่ซ้ำข้อความซึ่งไม่ยาวเกินไป การซ้ำคำเพื่อ

เน้นความกับการซ้ำคำเพื่อเล่นคำมีลักษณะใกล้เคียงกันมาก ต่างกันตรงที่การซ้ำคำเพื่อเน้นความจะเน้นที่ความหมายของคำ ส่วนการซ้ำคำเพื่อเล่นคำเน้นที่คำและบางครั้งอาจเน้นความหมายของคำไปในตัวด้วย ดังตัวอย่าง

มีทรัพย์ แต่ไม่มีศีล...ไม่นานทรัพย์ก็หมด มีสตางค์ แต่ไม่มีสติ...ไม่นาน
สตางค์ก็หมด มีเงินตรา แต่ไม่มีปัญญา...ไม่นานเงินตราก็หมด ก่อนมีทรัพย์ หมั่นรักษา
ศีล ก่อนมีสตางค์ หมั่นรักษาศีล ก่อนมีเงินตรา หมั่นพัฒนาปัญญา หากทำได้ดังนี้ เมื่อ
สมบัติทางโลก ไหลเข้ามาทางกระเป๋ ความประเสริฐในตัวเราจะไม่ไหลออกจากใจ
[10]

ตัวอย่างนี้มีการซ้ำคำเพื่อเล่นคำและเป็นการย้ำความ เป็นการเล่นคำที่สื่อความสามารถ
ทางการใช้ภาษาของผู้เขียน ที่พยายามซ้ำคำเดิมเพื่อจูงใจเล่นคำ ๆ นั้น และเน้นความหมายของคำไปในตัว ดังจะเห็นได้
จากข้อความในตัวอย่างที่ว่า มี... แต่ไม่มี...ไม่นาน...ก็หมด และ ก่อนมี... หมั่น... ซึ่งเป็นการเล่นคำที่ช่วยให้ผู้อ่านจดจำได้
ง่าย เป็นศิลปะในการใช้ภาษาที่โดดเด่น ดึงดูดใจผู้อ่าน ทั้งนี้ยังมีคำที่ออกเสียงคล้ายกัน และสัมผัสสระ ได้แก่คำว่า สตางค์
กับสติ เงินตรา-ปัญญา-พัฒนา ที่ช่วยทำให้ข้อความน่าสนใจยิ่งขึ้น

3.3 การใช้ประโยค

การเขียนอย่างแจ่มแจ้งจนมองเห็นภาพโดยใช้ความเปรียบเป็นหลัก ซึ่งช่วยให้งานเขียนมีความน่าสนใจ
มากยิ่งขึ้น และทำให้ผู้อ่านเพลิดเพลินกับการอ่าน การใช้ประโยคพบว่าสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

3.3.1 การใช้ประโยคกระชับ

ขุนเขา สินธุเสน เขจรบุตร ได้ใช้ประโยคกระชับเนื่องจากเป็นประโยคที่มีขนาดสั้น จำนวนคำ
ในการเรียบเรียงประโยคน้อย เพื่อสื่อความให้ผู้อ่านเข้าใจได้ตรงประเด็น โดยไม่มีการขยายความมาก ดังตัวอย่าง
ยากปล่อยให้อารมณ์นำชีวิตแต่เศรษฐกิจใช้ชีวิตนำอารมณ์ [9]

จากตัวอย่างผู้เขียนใช้ประโยคกระชับเพื่อเห็นถึงบุคคลสองฐานะนั่นคือยาก และเศรษฐกิจที่จะมีการใช้
อารมณ์ที่แตกต่างกัน เพราะคนที่มิฐานะย่อมมีการศึกษาและรู้จักควบคุมอารมณ์ทำให้ผู้รับสารได้ตระหนักคิด

3.3.2 การใช้ประโยคขัดความ

ขุนเขา สินธุเสน เขจรบุตร ใช้ประโยคขัดความเพราะต้องการแสดงให้เห็นเนื้อหาที่มี
เนื้อความส่วนแรกขัดแย้งกันอยู่กับเนื้อความที่กล่าวตามมา และมีการใช้สันธาน “แต่” แสดงความขัดแย้งเป็นบทเชื่อม
เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงความขัดแย้งของเนื้อความ ดังตัวอย่าง

ใคร ๆ ก็ต้องการเนื้อคู่ที่ดี แต่น้อยคนนักที่จะตั้งเป้าหมายว่าเนื้อคู่เราต้องเป็น
คนแบบไหน มีลักษณะอย่างไร มีคุณสมบัติอย่างไรบ้าง แล้วเมื่อมองไม่มียาละเอียด
มันก็ไม่รู้ว่าจะมองหอะไร... [10]

ตัวอย่างนี้เป็นประโยคขัดความที่แสดงถึงความต้องการที่ขาดการวางแผน เนื้อความส่วนแรก
เป็นการแสดงถึงความต้องการว่าทุกคนก็ต้องการเนื้อคู่ หรือคู่ครองที่มาใช้ชีวิตร่วมกันเป็นคนที่ดี และเนื้อความส่วนที่สอง
เป็นความขัดแย้งที่ว่า แต่ทุกคนก็ไม่ได้วางแผน หรือว่าวางแผนเป้าหมายไว้ว่าเนื้อคู่ของเราต้องเป็นอย่างไร ซึ่งในประโยคใช้คำว่า
“แต่...” แสดงความขัดแย้งของข้อความในส่วนแรก

3.3.3 การใช้ประโยคสรุปความ

ขุนเขา สินธุเสน เขจรบุตร ใช้ประโยคสรุปความในงานเขียนเพื่อเป็นการเรียบเรียงประโยคที่มีประเด็นความย่อย ๆ หลายประเด็น โดยใช้คำที่เป็นคำรวมช่วยสรุปให้ความกระชับ สื่อให้อ่านเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจน และกระชับขึ้น ดังตัวอย่าง

อย่าลืมว่าเครื่องจักรต่างกับสิ่งมีชีวิตหลายอย่าง แต่ที่ต่างที่สุดคือ สิ่งมีชีวิตพัฒนาตัวเองได้ ในขณะที่เครื่องจักรพัฒนาตัวเองไม่เป็น แต่วันใดที่เครื่องจักรพัฒนาตัวเองได้ วันนั้นแหล่มนุษย์จะต้องเริ่มหวาดกลัวอย่างแท้จริง ดังนั้น หากเราไม่ใช้พรที่ยิ่งใหญ่ที่สุดที่ธรรมชาติให้เรามา คือ ความสามารถในการพัฒนาตัวเองและเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมและความผิดพลาด ก็นับว่าน่าเสียดายที่เกิดมาเป็นมนุษย์ [10]

จากตัวอย่างผู้เขียนได้กล่าวถึงการพัฒนาตัวเองว่า เครื่องจักรนั้นต่างกับสิ่งมีชีวิตตรงที่สิ่งมีชีวิตสามารถพัฒนาตัวเองได้ แต่เครื่องจักรไม่สามารถพัฒนาตัวเองได้ และสรุปว่าหากเราไม่นำพรที่ธรรมชาติให้ นั่นคือความสามารถในการพัฒนาตัวเองและเรียนรู้ความผิดพลาดจากสภาพแวดล้อมก็เสียดายที่เกิดมาเป็นมนุษย์ โดยในประโยคมีการใช้คำรวมช่วยสรุปความคือคำว่า “ดังนั้น”

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์กลวิธีการเขียนของขุนเขา สินธุเสน เขจรบุตรพบว่า ขุนเขามีกลวิธีการเขียนที่น่าสนใจ ดังดูใจผู้อ่าน จำนวน 3 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีการเขียนด้านการนำเสนอเนื้อหา กลวิธีการเขียนด้านการเขียนเรียบเรียงเนื้อหา และกลวิธีการเขียนด้านศิลปะการใช้ภาษาจากการวิเคราะห์ผลปรากฏว่ากลวิธีการเขียนด้านการเขียนเรียบเรียงเนื้อหามีความโดดเด่น เนื่องจากผู้เขียนต้องการให้อ่านเข้าใจเนื้อหา และให้แง่คิดที่สามารถนำไปปรับใช้กับชีวิตประจำวันได้

กลวิธีการเขียนด้านการนำเสนอเนื้อหา จากการศึกษากลวิธีการเขียนด้านการนำเสนอเนื้อหาพบว่าขุนเขามีกลวิธีการเขียนด้านการนำเสนอเนื้อหา แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การเขียนเพื่ออธิบาย และการเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น ในการเขียนเพื่ออธิบาย เป็นการเขียนเพื่อทำให้อ่านรู้และเข้าใจด้วยกลวิธีการนำเสนอที่ไขปัญหา และการลำดับขั้นตอนแยกเป็นหัวข้อให้อ่านเข้าใจได้ง่าย ส่วนการเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นจะเป็นการแสดงความคิดเห็นที่ผู้เขียนมีต่อเรื่องนั้น ทำให้เห็นทัศนะของผู้เขียนต่อเรื่องราวเหล่านั้น

กลวิธีการเขียนด้านการเขียนเรียบเรียงเนื้อหา จากการศึกษากลวิธีการเขียนด้านการเขียนเรียบเรียงเนื้อหาพบว่าขุนเขามีกลวิธีการเขียนเรียบเรียงเนื้อหา แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้ การเขียนเกริ่นนำ การเขียนเนื้อหา และการเขียนบทสรุป ในส่วนของการเขียนเกริ่นนำจะปรากฏ 3 ลักษณะ ได้แก่ การใช้คำคม อ้างเหตุการณ์ และตั้งคำถาม ซึ่งการใช้คำคมเป็นกลวิธีการเกริ่นนำที่โดดเด่นในงานเขียน เนื่องจากคำคมมีจำนวนคำที่ไม่มาก และจดจำได้ง่าย อีกทั้งยังแฝงไปด้วยแง่คิด ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของขุนเขา ส่วนการตั้งคำถามก็จะพบรองลงมาส่วนใหญ่จะพบในหนังสือที่มีการเล่นเกม ผู้เขียนต้องการที่จะให้อ่านได้มีส่วนร่วม และเพื่อให้อ่านได้เข้าถึงเนื้อหาเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังให้ความรู้สึกเหมือนได้คุยกับผู้เขียนอีกด้วย ในเรื่องของคำถามเหตุการณ์ ขุนเขาจะไม่นิยมใช้ในการเกริ่นนำ แต่จะใช้คำถามเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ในการเขียนเนื้อหาด้วยวิธีการอ้างหลักฐานมากกว่า ในการเขียนเนื้อหา จะปรากฏ 3 ลักษณะ ได้แก่ การยกตัวอย่าง อ้างหลักฐาน และตั้งคำถามให้คำตอบ ซึ่งพบว่าขุนเขาเขียนเนื้อหาขยายความด้วยวิธีการอ้างหลักฐานเป็นวิธีที่โดดเด่น การยกเหตุการณ์ของบุคคล หรือสิ่งที่พบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน หรือเรื่องที่ใกล้ตัวผู้อ่าน ช่วยให้อ่านเข้าใจได้

ง่ายขึ้น และการขยายความโดยการตั้งคำถามและให้คำตอบ เป็นกลวิธีที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้ผู้อ่านนึกคิดในคำถาม และให้ความกระจ่าง ด้วยการให้คำตอบ ซึ่งเป็นกลวิธีที่ช่วยดึงดูดความสนใจแก่ผู้อ่าน เพราะเป็นการให้ผู้ผู้อ่านได้มีส่วนร่วม และมีความรู้สึกเหมือนได้พูดคุยกับผู้เขียน ในส่วนสุดท้ายของกลวิธีการเขียนด้านการเขียนเรียบเรียงเนื้อหา นั่นก็คือการสรุปจะปรากฏ 2 ลักษณะ ได้แก่ คำคม และการให้ข้อเสนอแนะ การสรุปด้วยคำคมเนื่องจากเป็นการแฝงแง่คิด หรือต้องการให้ข้อคิดแก่ผู้อ่าน เป็นการทิ้งท้ายและจบเนื้อหาเพื่อที่จะย้ำคำสอน หรือข้อคิดที่ได้จากเนื้อหาให้ชัดเจนมากขึ้น อีกทั้งยังมีการสรุปด้วยการให้ข้อเสนอแนะ ที่ผู้เขียนได้แนะแนวทางในการใช้ชีวิตให้กับผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านได้รับรู้และเข้าใจในการดำเนินชีวิตต่อไป ทั้งนี้การใช้คำคมจึงเป็นจุดเด่นในการเขียนของขุนเขาเพราะได้มีการใช้คำคมทั้งการเกริ่นนำ และบทสรุป

กลวิธีการเขียนด้านศิลปะการใช้ภาษา จากการศึกษากลวิธีการเขียนด้านศิลปะการใช้ภาษานั้นพบว่า ขุนเขามีการใช้ภาษา 3 ประเภท ได้แก่ การใช้คำภาษาอังกฤษ การซ้ำคำ และการใช้ประโยค ในการใช้คำภาษาอังกฤษปรากฏ 3 ลักษณะ ได้แก่ การใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ การใช้คำภาษาอังกฤษแทนการใช้คำไทย การใช้คำภาษาอังกฤษกำกับคำศัพท์เฉพาะ ในเรื่องการใช้คำทับศัพท์จะเป็นการใช้คำทับศัพท์ทั่วไปที่เมื่ออ่านแล้วก็เข้าใจได้ง่าย การใช้คำภาษาอังกฤษแทนคำไทยก็เนื่องจากความสะดวก และความเชี่ยวชาญทางด้านภาษาอังกฤษของขุนเขาที่ได้สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศจึงคุ้นชินกับการใช้ภาษาอังกฤษ ทำให้ปรากฏการใช้คำภาษาอังกฤษแทนคำไทย ทั้งนี้ยังมีการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษกำกับคำศัพท์เฉพาะในภาษาไทยเพื่อให้ผู้อ่านรู้ และเข้าใจภาษาควบคู่กันไปทั้งสองภาษา การใช้คำซ้ำ เพื่อให้ความหมายหนักแน่นขึ้นกว่าเดิม บางครั้งอาจซ้ำคำเพื่อเล่นคำ การซ้ำคำเพื่อเล่นคำเน้นที่คำและบางครั้งอาจเน้นความหมายของคำไปในตัวด้วย ส่วนเรื่องการใช้ประโยคก็มีการใช้ประโยคกระชับ ชัดความ และสรุปความซึ่งขุนเขาได้ใช้ประโยคสรุปความเป็นจำนวนมากเนื่องจากในทุกเนื้อหา ขุนเขาจะมีการสรุปเพื่อให้ผู้อ่านทราบและเข้าใจในเนื้อหานั้น ๆ

ผลการศึกษา นอกจากทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจกลวิธีการเขียนทั้งสามด้านที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอแล้ว ด้วยความสามารถของนักเขียนช่วยทำให้กลวิธีการเขียนมีความน่าสนใจ สามารถนำแนวคิดที่สอดแทรกอยู่ในทุก ๆ บทของเนื้อหาไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้อีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- [1] ปณิตา สมบัติ. (2556). กลยุทธ์การเขียนเพื่อสร้างแรงบันดาลใจในคอลัมน์ “Mind Management” ใน นิตยสาร Secret. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [2] เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. (2540). การเขียนสำหรับสื่อการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ดวงกมล.
- [3] เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). เขียนบทความอย่างไรให้ผู้อ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ชัคเชสมิเดีย.
- [4] ฉัตร บุนนาค. (2522). ศิลปะการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันและทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ : ประกายพรึก.
- [5] วิไลศักดิ์ กิ่งคำ. (2542). อิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [6] สมพร มั่นตะสูตร. (2525). การเขียนสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : บาร์มีการพิมพ์.
- [7] กาญจนา ปราบปัญจะ. (2553). การศึกษาลิลาการใช้ภาษาและกลวิธีการเขียนของว.วชิรเมธี. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต . กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [8] ขุนเขา สินธุเสน เขจรบุตร. (2561). ขุนเขาเภาสมอง. พิมพ์ครั้งที่ 37. กรุงเทพฯ : ภูตะวัน.
- [9] ขุนเขา สินธุเสน เขจรบุตร. (2561). สมองทองคำ. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : ภูตะวัน.
- [10] ขุนเขา สินธุเสน เขจรบุตร. (2561). สมองเศรษฐี. พิมพ์ครั้งที่ 22. กรุงเทพฯ : อมรินทร์ฮาวทู.

ความขัดแย้งในนวนิยายเรื่อง เลือดข้น คนจาง ของ ฤทัยวรรณ วงศ์สิรสวัสดิ์

The conflicts in the novel “In Family We Trust” of Ruthaiwan Wongsirasawat

มาริสา โชติโย^{1*} มาโนช ดินลานสกุล² และ วราเมษ วัฒนไชย³

Marisa Chotiyo^{1*} Manoch Dinlansagoon² and Warames Wattanachai²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) ศึกษาความขัดแย้งของตัวละคร 2) ศึกษาวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร ผลการศึกษาพบว่า ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของตัวละคร ตัวละครจะตัดสินใจเลือกในสิ่งที่ดีสำหรับตนเองและคนใกล้ชิด และความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละคร ที่ขัดแย้งกันจากผลประโยชน์ของธุรกิจครอบครัวเป็นความขัดแย้งที่มีความรุนแรง เพราะมีเรื่องของผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง ความขัดแย้งจากการช่วยให้คนที่รักพันพินนั้นตัวละครไม่สนใจความเดือดร้อนของคนอื่น ความขัดแย้งจากปมปัญหาในอดีต ตัวละครไม่ปล่อยวางเรื่องในอดีตจนนำมาสู่ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และความขัดแย้งจากการหาตัวคนร้าย ในระหว่างการพยายามหาคนร้ายตัวจริง ตัวละครได้ทำให้คนในตระกูลเกิดความขัดแย้งและบาดหมางกัน วิธีการจัดการความขัดแย้งพบว่า การจัดการความขัดแย้งด้วยตนเอง โดยการเอาชนะฝ่ายตรงข้าม เป็นวิธีการที่พบมากที่สุด ตัวละครมักจะเอาชนะด้วยการข่มขู่ การทำร้าย หรือการกดดันฝ่ายตรงข้าม ส่วนการจัดการความขัดแย้งโดยอาศัยบุคคลอื่น มักขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นเพื่อบรรเทาความขัดแย้งให้ลดลง และการได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น เพราะบุคคลอื่นเห็นว่าตัวละครที่เกิดความขัดแย้งกันต่างฝ่ายต่างไม่ยอมกัน จึงยื่นมือเข้าไปช่วยให้ความขัดแย้งนั้นลดความรุนแรงลง

คำสำคัญ : ความขัดแย้ง วิธีการจัดการความขัดแย้ง ตัวละคร

Abstract

The research article aims twofold: 1) to study character conflicts and 2) to study strategies for conflict management. The study results reveal that conflicts that arise inside characters' minds, the characters decide to choose something good for themselves and intimate people. The conflicts between the characters about benefits of family business are violent because the benefits are interrelated. The conflicts that arise from helping people they love from wrongdoings the characters do not pay attention to any difficulty of others. In addition, the conflicts that arise from past problems the characters do not ignore past events that lead to present conflicts. Moreover, the conflicts from attempting to find real bad guys cause lineage conflicts and alienation. Strategies for conflict management reveal as follows: conflict self-management by overcoming the opposition is the most common; the characters usually overcome the oppositions by threatening, attacking or depressing them; conflict management depending on others, they usually ask for assistance so as to reduce their

¹นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ 90000

²ผศ. ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ 90000

³อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ 90000

*Corresponding author : E-mail address : sa_maeisa40@hotmail.com

conflicts and they receive assistance from others because the others see that both sides of the conflict characters do not relent. Therefore, they give help to reduce conflicts and violence.

Keywords: conflicts, strategies for conflict management, characters

บทนำ

นวนิยายเป็นงานเขียนบันเทิงคดีประเภทหนึ่งที่มีผู้อ่านต้องการนำเสนอเรื่องราว ซึ่งอาจจะเขียนขึ้นจากสิ่งที่ผู้เขียนจินตนาการ หรืออาจจะเขียนจากเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในสังคม เพื่อความสนุกเพลิดเพลินและเพื่อนำเสนอให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมขณะนั้น ดังที่ บุญยงค์ เกศเทศ [1] กล่าวไว้ว่า “การเขียนนวนิยายนั้นเป็นการบรรยายพฤติกรรมของมนุษย์และสังคม อาจเกิดขึ้นจากความเป็นจริง หรือจินตนาการของผู้เขียนหรือระคนกันระหว่างข้อเท็จจริงกับจินตนาการ” เนื้อเรื่องของนวนิยายจะมีความน่าสนใจนั้นก็ขึ้นอยู่กับผู้เขียนว่าจะมีประเด็นหรือแก่นของเรื่องที่สร้างความน่าสนใจหรือสร้างความสนใจของผู้อ่านได้มากน้อยเพียงใด โดยส่วนมากนวนิยายที่มีปัญหาความขัดแย้งที่เข้มข้นจะได้รับความสนใจจากผู้อ่านได้เป็นอย่างมาก

การทำให้นวนิยายมีความน่าสนใจ เราใจและชักชวนให้น่าติดตาม ผู้เขียนโดยส่วนใหญ่ก็นำเสนอโครงเรื่องที่มามีปัญหาความขัดแย้งที่เข้มข้น ทำให้นวนิยายมีความน่าสนใจและชวนติดตามไปจนถึงการคลี่คลายของปมปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ดังที่ วีรวรรณ อินทรพร [2] ได้กล่าวถึงโครงเรื่องที่มีความขัดแย้งไว้ว่า โครงเรื่องที่ดีควรประกอบด้วยความขัดแย้ง ซึ่งเป็นปมปัญหาของเรื่อง เพื่อสร้างความน่าติดตามและอาจนับเป็นสารสำคัญที่ผู้แต่งนำเสนอไว้ในเรื่องเล่า สุวิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ [3] โครงเรื่องที่ดียังต้องมีข้อขัดแย้ง ที่ชวนให้ตื่นเต้นและน่าสนใจ ข้อขัดแย้งอาจเกิดจากนิสัยที่แตกต่างระหว่างตัวละครด้วยกัน ขั้นตอนการดำเนินเรื่อง ต้องเริ่มเรื่องด้วยการเล่าถึงเหตุการณ์ตอนเริ่มเรื่อง กล่าวถึงปัญหาเริ่มปรากฏเพราะมีข้อขัดแย้ง การขยายตัวของปัญหา และจุดจบของเรื่องอยู่ที่วิธีแก้ปัญหาอันปรากฏผลเนื่องจากริธีแก้ปัญหา นั้น การแก้ปัญหาไปในทางใดต้องสมเหตุสมผล ส่วนผลจะออกมาอย่างไร่อมแล้วแต่นิสัยของตัวละคร

การคลายปมปัญหาความขัดแย้ง ผู้แต่งต้องนำเสนอความขัดแย้งไปจนถึงจุดสูงสุดแล้วนำเสนอวิธีการจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นให้ผู้อ่านเห็นได้ชัดเจน และสามารถเข้าใจ นำมาปรับใช้ได้ ในการจัดการกับความขัดแย้งตามแนวคิดของโฮมส์และคิลแมนส์ [4] สามารถจำแนกได้ 5 แนวทาง คือ การเอาชนะ การยอมให้ การหลีกเลี่ยง การร่วมมือ และการประนีประนอม

นวนิยายเรื่อง เลือดข้น คนจาง เป็นนวนิยายที่เขียนมาจากตัวบทที่เป็นบทละคร ดังที่ ฤทัยวรรณ วงศ์สิรสวัสดิ์ [5] ได้กล่าวไว้ในคำนำผู้เขียนว่า “ที่ทำงานนี้โดยใช้บทละครที่ทีมทำด้วยกันเป็นตัวตั้ง ” [6] บทละครได้รับกระแสตอบรับจากผู้ชมเป็นอย่างดี ทางสำนักพิมพ์มติชนจึงได้ร่วมมือกับบริษัท นาดาวบางกอก แปรเปลี่ยนจากละครมาอยู่ในรูปแบบของนวนิยาย ที่นำเสนอเรื่องราวของตระกูลจิระอนันต์ในรูปแบบที่แตกต่างไปจากบทละคร โดยผ่านปลายปากกาของ ฤทัยวรรณ วงศ์สิรสวัสดิ์ หนึ่งในทีมเขียนบทละครและได้อุดรา โควิทน์ มาทำหน้าที่บรรณาธิการ ซึ่งนวนิยายมุ่งถ่ายทอดเรื่องราวเข้มข้นเหล่านั้นอีกครั้งผ่านมุมมองและเสียงของตัวละครที่จะพาผู้อ่านไปพบกับความเจ็บปวด ความรัก ความแค้น และความสับสนภายในที่ไม่เคยได้รับการเปิดเผย

นวนิยายเรื่อง เลือดข้น คนจาง ของ ฤทัยวรรณ วงศ์สิรสวัสดิ์ มีการนำเสนอความขัดแย้งไว้อย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละครเอง ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละคร ซึ่งความขัดแย้งที่ปรากฏในนวนิยายนั้นก็มีความขัดแย้งที่มีการเชื่อมโยงกันของตัวละครหลายตัว และการจัดการกับปัญหาความขัดแย้งของตัวละครแต่ละตัวนั้นก็แตกต่างกันไป อีกทั้งความขัดแย้งที่ปรากฏในนวนิยายนั้นเป็นสิ่งที่นำไปสู่ความจริงที่ทุกคนต่างค้นหาคำตอบ ด้วยเหตุที่นวนิยายเรื่อง เลือดข้น คนจาง ของ ฤทัยวรรณ วงศ์สิรสวัสดิ์ ได้มีการนำเสนอความขัดแย้งของตัวละคร

ได้อย่างเข้มข้น และน่าสนใจ และใช้ความขัดแย้งเป็นตัวดำเนินเรื่องได้อย่างน่าติดตาม อีกทั้งยังเสนอวิธีการจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับตัวละครได้อย่างแนบเนียน ทั้งยังนำเสนอความขัดแย้งที่น่าสนใจ ทางผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความขัดแย้งและวิธีการจัดการกับความขัดแย้งในนวนิยายเรื่อง เลือดข้น คนจาง ของ ฤทัยวรรณ วงศ์สวัสดิ์ โดยผู้ศึกษาจะใช้ “แนวคิดของโรมัสและคิลแมนส์” เป็นกรอบในการวิเคราะห์

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความขัดแย้งและวิธีการจัดการความขัดแย้งในนวนิยายเรื่อง เลือดข้น คนจาง ของ ฤทัยวรรณ วงศ์สวัสดิ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นต่อไปนี้ 1) ความขัดแย้งของตัวละคร และ 2) วิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร สำหรับการศึกษาครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นศึกษาและรวบรวมข้อมูล จะศึกษาเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งและวิธีการจัดการความขัดแย้ง ทั้งในทางวรรณกรรมและโดยทั่วไป ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล จะวิเคราะห์ความขัดแย้งของตัวละครจากสาเหตุต่าง ๆ รวมถึงวิเคราะห์วิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละครแต่ละตัวละครตัวสุดท้าย คือ ขั้นสรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ จะเป็นการนำเสนอผ่านบทพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาเรื่อง ความขัดแย้งในนวนิยายเรื่อง เลือดข้น คนจาง ของ ฤทัยวรรณ วงศ์สวัสดิ์ แบ่งเป็น 2 ประเด็น ดังนี้ 1) ความขัดแย้งของตัวละคร และ 2) วิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร

1. ความขัดแย้งของตัวละคร

ความขัดแย้งของตัวละคร แบ่งเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร และความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละคร ดังนี้

1.1 ความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร

ความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละครในนวนิยายเรื่อง เลือดข้น คนจาง ผู้แต่งได้กล่าวถึงความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร “เวกัส” เขาเป็นลูกของกรรณศักดิ์กับน้ำผึ้ง แต่ด้วยเหตุผลที่ดวงไม่สมพงศ์กับพ่อแม่ จึงต้องยกให้เป็นลูกบุญธรรมของเมธ เขาจึงรักเมธเหมือนพ่อจริง ๆ ของเขา เมื่อเขารู้ความจริงจากฮาร์ดดิสก์ที่เขาเอาไปซ่อมว่าเมธเป็นคนฆ่าประเสริฐ เขาจึงต้องการที่จะทำทุกอย่างให้ถูกต้อง เพื่อช่วยให้ภัสสรไม่ต้องโทษว่าเป็นความผิดของตัวเองที่ทำให้เสียติดคุกและช่วยให้เสียพ้นจากความผิดที่โดนกล่าวหาว่าเป็นคนฆ่าประเสริฐ ด้วยการนำฮาร์ดดิสก์ไปให้แก่ตำรวจแต่เมื่อมีความคิดบางอย่างผุดเข้ามาในใจของเขา ก็ทำให้เขาต้องตัดสินใจใหม่อีกครั้ง ดังตัวอย่าง

“ผมมีเรื่องสำคัญมาก ๆ อยากจะขอคุยกับสารวัตรภูวดลหน่อยครับ”

“แป๊ปนี่นะน้อง เตียวพี่ไปตามให้” ชั่วอึดใจนั้นผมกำฮาร์ดดิสก์ในมือแน่น ใจเต้นแรงขึ้นจนเหมือนมันจะปะทุออกมานอกหน้าอก นี่ผมกำลังทำสิ่งที่ถูกต้องแล้วหรือ ใจถามสมอง เมื่อได้คำตอบแล้วผมก็หายตัวจากที่นั่น [5]

อีกตัวอย่างเป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร กล่าวถึง “เอิร์น” เป็นเหตุการณ์ที่เนื่องมาจากเขาต้องการช่วยภัสสร ไม่ให้ตกเป็นผู้ต้องสงสัยและผู้ต้องหาให้คดีฆ่าประเสริฐ จึงพยายามที่จะไปลบรูปภาพและไฟล์กล้องวงจรปิดที่โรงแรมสาขาพัทยา แต่ก็สายเกินกว่าจะช่วยได้ เพราะพี่ได้มาเอาไฟล์กล้องวงจรปิดไปเสียก่อนแล้ว ทำให้ตัวละครเกิดความขัดแย้งภายในจิตใจที่ไม่สามารถที่จะบรรลุเป้าหมายได้ ดังตัวอย่าง

ผมโกรธตัวเองที่ช่วยแม่ไม่ทัน นี่ถ้าผมเฉลียวใจเร็วกว่านี้สักครึ่งวัน ผลก็จะลบไปภาพบ้า ๆ นั้นก่อนที่เฮียพี่จะมาที่นี่ แล้วเรื่องกางเกงก็จะกลายเป็นเพียงความลับของแม่ที่ผมเก็บไว้เท่านั้น [5]

จากการศึกษาความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละครผู้ศึกษาพบว่า โดยส่วนใหญ่ตัวละครจะแสดงออกถึงความเห็นแก่ตัว กล่าวคือ เมื่อความขัดแย้งเกิดขึ้น ก็จะตัดสินใจเลือกสิ่งที่ดีกว่าสำหรับตนเอง เป็นผลประโยชน์กับตนเองและคนที่รัก ถึงแม้ว่าสิ่งที่เลือกจะทำร้ายคนในตระกูลเดียวกัน แต่ตัวละครก็จะเลือกช่วยคนที่มีความผูกพันและความเข้มข้นกันทางสายเลือดมากกว่า จึงทำให้ความเป็นเครือญาติจางหายไป อีกทั้งพบว่าความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของตัวละครส่วนหนึ่งก็มาจากความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละคร และส่วนหนึ่งก็ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละครในประเด็นอื่นๆ ด้วย

1.2 ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละคร

ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละคร แบ่งออกเป็น ขัดแย้งจากผลประโยชน์ของธุรกิจครอบครัว ขัดแย้งจากการช่วยคนที่รักให้พ้นความผิด ขัดแย้งจากปมปัญหาในอดีต และขัดแย้งจากการหาตัวคนร้าย สรุปลงได้ดังนี้

ขัดแย้งจากผลประโยชน์ของธุรกิจครอบครัว

ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละครที่เกิดจากผลประโยชน์ของธุรกิจครอบครัว ในนวนิยายเรื่องเลือดข้นคนจาง เนื่องมาจากตัวละครเกิดความไม่พอใจและรู้สึกว่าการนั้นไม่ได้รับความยุติธรรมในการแบ่งมรดก เกิดจากตัวละครหวังในผลประโยชน์จากธุรกิจครอบครัว ตัวละครจะแสดงออกมาเมื่อเกิดความไม่พอใจและไม่ถูกต้องกับตนเองและความขัดแย้งที่เกิดจากธุรกิจครอบครัวมักจะเป็นความขัดแย้งที่ทำให้คนในครอบครัวต้องเกิดการบาดหมางกัน อย่างความขัดแย้งระหว่างตัวละคร “ประเสริฐ” กับ “ตัวละคร” ภัสสร ที่เกิดความขัดแย้งกันเนื่องจากการแบ่งทรัพย์สินมรดก แล้วเกิดความไม่พอใจของตัวละครจนทำให้ภัสสรคิดจะซื้อโรงแรมสาขาพญาที่เธอเป็นคนสร้างมากับมือ แต่ก็ได้โดนประเสริฐปฏิเสธจึงทำให้ทั้งคู่เกิดความขัดแย้งกัน ดังตัวอย่าง

“สรุปคือฉันซื้อไม่ได้ใช่ไหม”

“ฉันขายให้ไม่ได้หรอก”

“ได้ฉันจะลาออกแล้วฉันจะไม่ได้ไปคนเดียวด้วยฉันจะเอาลูกน้องของฉันออกจากโรงแรมนั้นให้หมด!”

“นี่แกกล้าขู่ฉันเหรอ! แล้วเอาโรงแรมของครอบครัวมาเป็นตัวประกันนี่นะ!”

“ก็ช่างหัวมันปะไรล่ะ! ทำเพื่อครอบครัวแล้วได้อะไร! ฉันทุ่มเททำมาอีสิบกกว่าปี ตอนนั้นมันบอกว่าฉันไม่ใช่คนของตระกูลนี้ พูดยังไงก็ได้! เฮงซวย!!” แล้วพี่ชายก็ตบหน้าฉัน [5]

อีกตัวอย่างเป็นความขัดแย้งของตัวละคร “ภัสสร” กับ “อาม่า” ทั้งสองตัวละครมีความคิดและค่านิยมที่ยึดถือต่างกัน เนื่องมาจากมีช่วงอายุที่แตกต่างกัน ภัสสร จะเป็นคนที่ไม่ยึดถือในธรรมเนียมจีนที่นิยมลูกชายมากกว่าลูกสาว แต่อาม่ากลับเป็นคนที่นิยมยึดถือธรรมเนียมนี้มาตั้งแต่แรก ทำให้ทั้งตัวละครนี้มีความคิดที่ต่างกันอย่างเห็นได้ชัดจนทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นเมื่อพิธีกรรมที่อากได้เขียนไว้นั้น ภัสสรไม่ได้รับมรดกเท่ากับพี่น้องคนอื่นๆ ดังตัวอย่าง

“อาสร มาขอคุยอะไรด้วยหนอย” “มามีอะไรหรือ” “ม่ายากอธบาย ลื้อเข้าใจไหมยี่ว่าป้ามีเหตุผลอะไรถึงแบ่งพิธีกรรมแบบนี้” “ไม่ต้องอธิบายก็ได้ม้า หนูไม่แปลกใจหรอกที่ป้าทำแบบนี้บ้านเราก็เป็นแบบนี้มาตลอด” ฉันบังคับเสียงไม่ให้สั่น ฉันจ้องหน้าแม่ แม่จ้องหน้าฉัน [...] “ลื้อมันคิดเล็กคิดน้อย ไม่เข้าเรื่อง อยู่กันมาขนาดนี้แล้ว ยังไม่เข้าใจอีกว่าอะไรมันต้องเป็นยังงี้” [5]

ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละครที่เกิดขึ้นจากผลประโยชน์ของธุรกิจครอบครัวถือได้ว่าเป็นความขัดแย้งที่มีความรุนแรง เนื่องจากเมื่อมีผลประโยชน์จากธุรกิจครอบครัวเข้ามาเกี่ยวข้อง เรื่องของเงินทอง

ผลประโยชน์ต่าง ๆ ก็ทำให้คนหันมิตตามัวหลงผิด คิดผิด และกระทำผิดไป เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่คิดว่าตนควรจะได้รับ แต่เมื่อสิ่งที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามสิ่งที่คิดที่หวังไว้ ก็ทำให้ตัวละครเกิดความขัดแย้งกันได้ แม้แต่คนในครอบครัวเดียวกัน สายเลือดเดียวกัน ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นก็ไม่ได้มีความรุนแรงน้อยลงแต่อย่างใด นั่นก็แสดงให้เห็นว่าผลประโยชน์ มีค่ากว่าคนในครอบครัวที่เป็นสายเลือดเดียวกัน

ขัดแย้งจากการช่วยคนที่รักให้พ้นความผิด

ความขัดแย้งที่เกิดจากการช่วยคนที่รักให้พ้นผิด ในนวนิยายเรื่องเลือดข้น คนจาง ได้มีการนำเสนอถึงความต้องการของตัวละครที่ต้องการจะเห็นคนที่ตนรักหลุดพ้นจากความผิด ถึงแม้ว่าฝ่ายหนึ่งจะหาเหตุผลมาประกอบให้เห็นถึงความต้องการ แต่ฝ่ายหนึ่งก็เห็นถึงความถูกต้อง ทำให้ตัวละครทั้งสองฝ่ายเห็นต่างกัน จึงก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างตัวละครกับตัวละคร ดังความขัดแย้งระหว่าง เหมเหม กับ เมธ เมื่อเหมเหมต้องการช่วยเมธเพื่อให้พ้นความผิดจากการฆ่าประเสริฐ แต่เมื่อเมธรู้ความจริงว่าการช่วยให้เขาพ้นความผิด แต่ทำให้หลานอย่างเตี้ยต้องมารับโทษแทน เขารับความจริงนี้ไม่ได้ จึงคิดที่จะไปมอบตัวกับตำรวจแต่เหมเหมไม่ยอมให้เมธไปมอบตัว ทำให้ทั้งคู่จึงเกิดความขัดแย้งกัน ดังตัวอย่าง

“ปารู้แล้ว ที่เตี้ยโดนจับเพราะอะไร ที่ตำรวจเล่าว่ามีคนโทรไปแจ้งความนะ เหมเหมใช่!”

“ไม่ใช่” “อย่ามาโกหกป้า” ตั้งแต่จำความได้ หนูไม่เคยถูกป้าจะคอกใส่แบบนี้เลย ป้าบิ๊บนั่นจน หนูเจ็บ จ้องตาอย่างกับจะกินเลือดกินเนื้อ จนหนูต้องคายความลับทั้งหมดออกมา [5]

อีกตัวอย่างเป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่าง “ภัสสร” ตัวละครฝ่ายภรรยา กับ “วิเชียร” ตัวละครฝ่ายสามี ทั้งคู่เกิดความขัดแย้งกัน เนื่องจากภัสสรต้องการให้วิเชียรหาทางเพื่อช่วยเตี้ยให้พ้นความผิดจากการเอาปืนไปทิ้งแม่น้ำจนตกเป็นผู้ต้องสงสัยในคดีฆ่าประเสริฐ แต่วิเชียรไม่เห็นด้วย จึงทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้น ดังตัวอย่าง

“แต่เตี้ยมันเป็นลูกเรานะพ่อ! พ่อต้องคืนคนให้ผู้หญิงผู้ใหญ่ช่วยลูกเรานะ!” “พ่อลำบากใจ มารู้กันว่าพ่อเป็นคนยังงี้” “ทำไมพ่อไม่เชื่อเตี้ยแต่เชื่อคนอื่น” [...] “พ่อเข้าใจคนอื่นทุกคน! แล้วเตี้ยละพ่อ... ทำไมพ่อไม่เข้าใจมัน ไม่เชื่อ! ไม่ช่วย! พ่อจะปล่อยให้ลูกมันนอนห้องซังหรอ” [5]

ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละครที่เกิดขึ้นเนื่องจากการต้องการช่วยให้คนที่รักพ้นความผิดนั้น แสดงให้เห็นว่า แม้คนที่เรารักจะทำความผิดที่เกินกว่าจะรับได้ แต่ก็พร้อมที่จะช่วยเหลือให้พ้นจากความผิดนั้นเสมอ เพราะความเป็นสายเลือดเดียวกัน แต่ถึงแม้ว่าความผิดนั้นจะทำให้คนอื่น ๆ ที่อยู่ในสายเลือดเดียวกันต้องมารับความผิดแทน ก็ไม่สามารถที่จะทำให้ตัวละครหยุดการให้ความช่วยเหลือคนที่ตนรักได้ เพราะยอมต้องเลือกที่จะช่วยคนที่มีความผิดที่ใกล้ชิดกว่าอย่างแน่นอน

ขัดแย้งจากปมปัญหาในอดีต

ความขัดแย้งที่เกิดจากปมปัญหาในอดีตในนวนิยายเรื่อง เลือดข้น คนจาง ได้มีการนำเสนอถึงตัวละครที่ยังยึดติดอยู่กับปัญหาและเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีต ไม่ปล่อยวาง แล้วนำปัญหาในอดีตเหล่านั้นมาเป็นชนวนในใจที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในปัจจุบัน อีกทั้งยังนำเสนอถึงการที่ตัวละครเพิ่งได้รับรู้ความจริงของปัญหาในอดีตที่เกิดขึ้น จนก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในปัจจุบันเพื่อแก้แค้นให้คนรัก ซึ่งเป็นความขัดแย้งที่เป็นเหตุของความขัดแย้งอื่น ๆ ตามมา เช่น ตัวละครคริส กับเมธ ที่ขัดแย้งกันเนื่องจาก เมธ รับรู้ความจริงเรื่องที่คริสวางยาฆ่าเมียเขา ทำให้เมธแค้นและคิดจะแก้แค้นแทนเมียและลูก จึงทำให้ทั้งคู่เกิดความขัดแย้งกัน ดังตัวอย่าง

“กูรู้แล้ว ว่ามึงวางยาเมียกู!” คริสต์ตัวสั้นเพิ่ม “มึงทำพิมทำไม” คริสตอยหนี หน้าซีด
ปากสั่น “เมธ...รู้ตั้งแต่เมื่อไหร่” “ก็ตั้งแต่วันที่พี่ชายกูตายไป!” “มึงตายซะเถอะ!” [5]

อีกตัวอย่างเป็นการกล่าวถึงความขัดแย้งระหว่าง “เมธ” กับ “ประเสริฐ” ด้วยเหตุอันเนื่องมาจาก
ความจริงของเรื่องการตายของเมียเมธในอดีต จึงเกิดความขัดแย้งกัน ดังตัวอย่าง

“แกต้องเลิกเป็นบ้าแบบนี้! ถึงแกเจอคริส แล้วกะจะทำอะไร เมียแกไม่มีทางกลับมา
ได้แล้ว...” เขาปิดมือผมออก และร้องไห้ต่อ “เฮียหยุด” “เพราะแกไม่ลืมพิมนี้ไง แม่
เหมเหมเลยทิ้งไป ทำให้ลูกสาวแกต้องขาดแม่แบบนี้” “กูบอกให้หยุดพูด” ‘ปัง!!’ เสียง
ปืนดังขึ้นหนึ่งนัด [5]

ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละครที่ขึ้นเนื่องจากปมปัญหาในอดีตนั้นสะท้อนให้เห็นว่า ตัวละคร
ไม่สามารถที่จะลืมและปล่อยวางปัญหาที่เกิดขึ้นในอดีตได้ ถึงแม้ว่าเวลาจะผ่านไปเป็นสิบปี ด้วยเพราะปมปัญหาที่เกิดขึ้น
ในอดีตเป็นเรื่องที่ฝังใจและเป็นเรื่องที่ยากสำหรับการให้อภัย เมื่อตัวละครยังยึดติดอยู่กับปมปัญหาเดิม ก็ทำให้ความ
ขัดแย้งสามารถเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ และความรุนแรงของความขัดแย้งนั้น ก็สามารถที่จะทำให้ตัวละครคิดจะฆ่าตัวละครอีกตัว
ได้อย่างไม่รู้สึกละอาย และถึงแม้ว่าความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจะเป็นคนในครอบครัวเดียวกัน ก็ไม่สามารถที่หยุดยั้งความรุนแรงของ
ความขัดแย้งให้ลดลงได้

ขัดแย้งจากการหาตัวคนร้าย

ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเนื่องจากการหาตัวคนร้ายในนวนิยายเรื่องเลือดข้น คนจางนั้น ได้นำเสนอให้ได้
เห็นถึงความขัดแย้งของคนในตระกูลเดียวกัน ที่สงสัยว่าเป็นคนร้ายที่ฆ่าประเสริฐ และต่างฝ่ายก็พยายามที่จะหาหลักฐาน
มายืนยันคนร้ายตัวจริง ซึ่งนั่นก็ทำให้เกิดความไม่พอใจของคนในตระกูลเดียวกัน เช่น ความขัดแย้งระหว่าง พิต และอ๊
เกิดขึ้นเนื่องจากพิต ไม่พอใจกับการกระทำของอ๊ที่ทำกับแม่ของเขาทั้ง ๆ ที่เป็นคนในตระกูลเดียวกัน พิตโกรธมากจึง
เข้าไปชกหน้าอ๊ ทำให้ทั้งคู่เกิดความขัดแย้งกัน ดังตัวอย่าง

“มึงทำกับแม่กูอย่างนี้ได้ไงวะ” ผมเลยสอยหน้ามันคืนไปหนึ่งหมัด “ก็กูต้องช่วยน้อง
กูอะ” “มันก็มีทางที่ดีกว่านี้ปะวะ ไอเหี้ย” ผมเลยย้อนว่า “ทางไหนอะ ไหนมึงลองบอกกูมาดิ
ว่าทางไหน” ถึงตรงนั้นมันเงียบไปครู่หนึ่ง “กูไม่รู้ กูไม่รู้ แต่มึงควรมาคุยกับกูก่อน” ผมย้อนมัน
อีกว่า “ถ้าแม่มึงโดนแบบนี้มึงก็ต้องทำแบบกู” ผมมันใจมาก [5]

อีกตัวอย่างเป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับ “อ๊” และ “เหมเหม” เมื่ออ๊พยายามเข้ามาหาหลักฐานในบ้าน
ของเมธ แล้วเหมเหมกลับเข้าบ้านพอดี ทั้งคู่เจอหน้าและปะทะอารมณ์กัน ในตอกแรกเหมเหมตกใจที่เห็นอ๊อยู่ในบ้าน แต่ก็
พยายามที่จะไม่พูดเสียงดัง เพราะกลัวว่าเมธจะได้ยินแล้วรู้ความจริงว่าเธอเป็นคนเอาปืนให้เต๋ยไปทั้ง ต่างฝ่ายต่างไม่ยอม
กัน อ๊พยายามจะถามหาความจริงจากเหมเหม แต่ด้วยความฉลาดของเหมเหม ทำให้เขาตั้งตัวทันและคิดที่จะหาคำพูดมา
ทำให้ตัวเองพ้นผิด แต่เพราะอ๊ไม่เชื่อในคำพูดของเหมเหมทำให้ทั้งคู่ขัดแย้งกัน ดังตัวอย่าง

“เสียดายใจยิ่งไงก็ช่าง ความจริงยังก็คือความจริง เสียดายใจได้แล้ว หนูขอ” เหมเหม
ทำเสียงแข็ง “ความจริงก็คือความจริงหรือ อย่างแกยังจะกล้าพูดถึงความจริงอีกหรือเหม
เหม” ผมตกใจที่ผมใช้สรรพนามแกกับน้องสาว นี่เป็นสิ่งที่ผมเคยทำมาก่อน“ เฮีย! ถ้าจะมา
กล่าวหากันแบบนี้ก็ออกไปเลยนะ! ไม่งั้นหนูจะแจ้งตำรวจ ว่าเสียมานุกถูกรักบ้านหนู” เหม
เหมเด่นเสียงประโยคสุดท้าย [5]

ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละครที่เกิดขึ้น เนื่องจากการหาตัวคนร้ายนั้น แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของคนในตระกูลได้เป็นอย่างดี ว่าเมื่อมีเรื่องของความถูกผิดเข้ามาเกี่ยวข้องกับคนที่ตนรัก ก็จะไม่คิดถึงความเป็นเครือญาติกัน คิดเพียงแต่จะหาคนร้ายตัวจริงเพื่อมายืนยันความบริสุทธิ์ให้กับคนที่ตนรัก แม้ว่าการกระทำระหว่างหาตัวคนร้ายจะทำให้ลายความเป็นญาติพี่น้องให้ต้องผิดใจ และบาดหมางกัน ตัวละครก็ได้คิดถึงเรื่องนั้น เพราะจุดประสงค์คือต้องการหาคนร้ายตัวจริง และช่วยให้คนไม่ผิดพันโทษ

2. วิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร

วิธีการจัดการความขัดแย้ง แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ 1) การจัดการความขัดแย้งด้วยตนเอง
2) การจัดการความขัดแย้งโดยอาศัยบุคคลอื่น สรุปได้ดังนี้

2.1 การจัดการความขัดแย้งด้วยตนเอง

การจัดการความขัดแย้งด้วยตนเอง แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้ การเอาชนะฝ่ายตรงข้าม
การประนีประนอม การหลีกเลี่ยง และการยอมให้ สรุปได้ดังนี้

การเอาชนะฝ่ายตรงข้าม

นวนิยายเรื่องเลือดข้น คนจาง ผู้ศึกษาพบว่ามีวิธีการจัดการความขัดแย้งโดยการเอาชนะฝ่ายตรงข้าม ตัวละครมักจะใช้ความรุนแรงในการยุติความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ทำให้ฝ่ายตรงข้ามหวาดกลัวการกระทำและหยุดความขัดแย้ง ได้มีการกล่าวถึงวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร ภัสสร ด้วยการเอาชนะฝ่ายตรงข้าม นั่นก็คือ ประเสริฐ เนื่องจากทั้งคู่เกิดความขัดแย้งกันในเรื่องความไม่ลงตัวและความไม่ยุติธรรมของธุรกิจครอบครัว ตัวละครทั้งสองมีความคิดและมีทัศนคติต่อค่านิยมที่ต่างกัน ทำให้ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเป็นความขัดแย้งที่มีความรุนแรง ประเสริฐตอบหน้าภัสสรเพื่อเรียกสติให้กลับมาและไม่ยอมขายโรงแรมสาขาพัทยาให้ภัสสร ทำให้เธอแค้นและคิดจะเอาคืน ดังตัวอย่าง

“สิบล้มเข้าคุณประเสริฐจะเรียกคอลเฟอร์เรนซ์คอลจากกรุงเทพฯค่ะ”

“พี่แคนเซลนะ เพราะ...พอดีพีมีนัดคอนเฟอร์เร้นซ์คอลกับทัวริสโม

จากนอร์เวย์นะสิ” “จะดีหรือคะ คุณประเสริฐจะ...” “เปิ้ล มองปากพี่นะ...ที่เป็นผู้บริหาร

ใหญ่สุดที่นี่ เปิ้ลต้องฟังคำสั่งพี่” [5]

อีกตัวอย่างเป็นวิธีการจัดการความขัดแย้งของ “เหม่เหม่” คือการเอาชนะด้วยการกดดันฝ่ายตรงข้าม นั่นก็คือเมธ ทั้งคู่เกิดความขัดแย้งกันเนื่องจากมีความคิดและเป้าหมายที่ต่างกัน เหม่เหม่ไม่ต้องการให้เมธไปมอบตัวกับตำรวจ แต่เมธไม่เห็นด้วย ทำให้เหม่เหม่ไม่พอใจ และทำให้ความขัดแย้งครั้งนี้ทวีความรุนแรงขึ้นไป เหม่เหม่จึงตัดสินใจที่จะฆ่าตัวตายเพื่อเรียกร้องความสนใจจากพ่อและเพื่อต้องการที่จะจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ดังตัวอย่าง

“ถ้าป๊าไม่รักหนู แล้วหนูจะอยู่ต่อไปทำไมเนอะ” ถ้าป๊ากลับมาจริง ๆ ก็เห็นหนูชัดเลย

“เหม่เหม่!!” ในสติสัมปชัญญะที่รางเลือน หนูรู้สึกตัวเองกำลังยิ้มเมื่อกำลังวิ่งกลับเข้ามา

ในบ้าน [5]

วิธีการจัดการความขัดแย้งด้วยการเอาชนะฝ่ายตรงข้าม ที่เกิดขึ้นกับตัวละครนั้น โดยส่วนใหญ่ตัวละครมักจะไม่สนใจความเดือดร้อนของฝ่ายตรงข้าม มักจะมุ่งที่เอาชนะจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ต้องการให้ฝ่ายตรงข้ามทำตามความต้องการของตนเอง และหากฝ่ายตรงข้ามเกิดไม่ทำตามก็จะเกิดการข่มขู่ และทำร้ายร่างกาย จากวิธีการจัดการความ

ขัดแย้งดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครอบครัว ว่าเมื่อเกิดความไม่ไว้วางใจต่อกันแล้ว ความเป็นเครือญาติก็จะจืดจางไปและทำให้ตัวละครคิดที่จะเอาชนะกันมากกว่าพูดคุยจัดการความขัดแย้งกันด้วยเหตุผล

การประนีประนอม

นวนิยายเลือดข้น คนจาง ผู้ศึกษาพบสถานการณ์ที่ตัวละครใช้วิธีการจัดการความขัดแย้งแบบประนีประนอม ตัวละครพยายามที่จะไม่ให้เกิดความขัดแย้งขึ้น จะเป็นการเอาใจตนเอง ในขณะที่เดียวกันก็เอาใจผู้อื่นด้วย เป็นการพูดคุยเจรจาต่อรองให้เกิดความพอใจทั้งสองฝ่าย และเป็นการประนีประนอมเพื่อลดปัญหาความขัดแย้ง เช่น วิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร “ภัสสร” ด้วยการประนีประนอมเพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งกับตัวละคร “อาม่า” เป็นการที่ตัวละคร ภัสสร พยายามที่จะทำให้เกิดความพอใจกันทั้งสองฝ่าย เป็นการเอาใจผู้อื่นและเจรจา ดังตัวอย่าง

“มามีอะไร” ฉันพยายามอย่างยิ่งที่จะไม่มีน้ำเสียงอะไรเลย บ้านนี้ไม่ชอบให้ลูกมีน้ำเสียง [5]

อีกตัวอย่างเป็นวิธีการจัดการการจัดการความขัดแย้ง ที่เกิดขึ้นกับตัวละคร พิท และตัวละคร ธี คือการที่ตัวละครพิทเลือกที่จะใช้วิธีการประนีประนอมในการจัดการความขัดแย้งไม่ให้เกิดความรุนแรงขึ้นไปกว่าเดิม และตัวละคร ธี ก็ให้ความร่วมมือในการจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ดังตัวอย่าง

ผมข่มอารมณ์ไม่พอใจ บอกเขารอเสร็จงานศพ เราจะใช้เวลาประมาณหนึ่งเดือนสำหรับเรื่องนี้ แต่เขาว่า เขารอนานขนาดนั้นไม่ได้ เขาต้องจนผมกับแม่ต้องเดินหนี ผมบอกว่าผมจะคุยกับเขาได้หลังเสร็จสิ้นงานศพแล้ว แต่กลายเป็นเขาเองที่ปิดบทสนทนา “ได้...หลังงานศพผมจะติดต่อไป” [5]

การจัดการความขัดแย้งด้วยวิธีการประนีประนอม จะเห็นได้ว่าตัวละครฝ่ายหนึ่งพยายามที่จะพูดคุยกับตัวละครอีกฝ่ายด้วยการประนีประนอมเจรจาต่อรอง เพื่อให้เกิดความพอใจกันทั้งสองฝ่าย ผลของการจัดการความขัดแย้งด้วยวิธีนี้ก็มักทั้งที่สามารถลดความขัดแย้งลงได้และไม่สามารถที่จะลดความขัดแย้งให้หมดลงได้ ด้วยเพราะตัวละครอีกฝ่ายไม่ให้ความร่วมมือในการจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ทำให้ความขัดแย้งยังคงอยู่ แต่ก็มีที่สามารถทำให้ความขัดแย้งยุติลงได้ เพราะด้วยตัวละครทั้งสองฝ่ายให้ความร่วมมือในการจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

การหลีกเลี่ยง

วิธีการจัดการความขัดแย้งโดยการหลีกเลี่ยง โดยส่วนใหญ่เป็นวิธีการที่ตัวละครมักจะใช้หากไม่ต้องการให้เกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งขึ้น การหลีกเลี่ยงความขัดแย้งของตัวละครก็เป็นการหนีปัญหา การไม่เผชิญหน้ากับความขัดแย้ง การหลีกเลี่ยงโดยส่วนใหญ่จะเป็นการใช้วิธีนี้กับบุคคลที่มีความใกล้ชิดกันและผูกพัน เช่น วิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร “อี่” เขาเลือกที่จะใช้วิธีการหลีกเลี่ยงเพื่อหนีปัญหาความขัดแย้งกับตัวละคร “ภัสสร” เขาเลือกที่จะไม่คุยกับใครเลย และหายตัวไป เพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งขึ้นระหว่างเขากับแม่ ดังตัวอย่าง

เสียอี่หายตัวไปเลยตั้งแต่รายการจบ ไม่คุยกับใครเลย เสียคงโกรธแหละ เราสามคนรู้จักเสียอี่ดี แต่เขาเป็นเพื่อนสนิทของแม่ด้วย สำหรับเพื่อน การปิดบังเรื่องใหญ่เทียบเท่ากับการโกหก เสียอี่รับไม่ได้แน่ ๆ [5]

อีกตัวอย่างเป็นวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร “ภัสสร” ด้วยวิธีการหลีกเลี่ยงเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความขัดแย้ง เนื่องจากตัวละคร ภัสสร เกิดความไม่พอใจในการตัดสินใจของพ่อ ที่มีการแบ่งมรดกอย่างไม่ชอบธรรม ทำให้เธอตัดสินใจที่จะหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดปัญหาความขัดแย้งกับคนในครอบครัวที่นั่งฟังการเปิดพินัยกรรมกันอยู่ตรงนั้น

ดังตัวอย่าง

ถ้าเมื่อเช้าฉันไม่ลุกเดินออกมา ฉันอาจจะโดนดาคนที่ตายไปแล้ว ร้องกรี๊ดพร้อมขว้างของ
ที่อยู่ใกล้มือใส่คนที่พยายามเกลี้ยกล่อมฉันว่าคนตายทำถูกแล้ว... แต่ฉันเพียงสละบัดหน้าจาก
ครอบครัวที่ล่าเอียงอย่างเห็นได้ชัด [5]

วิธีการจัดการความขัดแย้งโดยการหลีกเลี่ยง โดยส่วนใหญ่เป็นวิธีการที่ตัวละครมักจะใช้หากไม่ต้องการให้เกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งขึ้น การหลีกเลี่ยงความขัดแย้งของตัวละครก็เป็นการหนีปัญหา การไม่เผชิญหน้ากับความขัดแย้ง การหลีกเลี่ยงโดยส่วนใหญ่จะเป็นการใช้วิธีนี้กับบุคคลที่มีความใกล้ชิดกันและผูกพันกัน เพราะหากเป็นบุคคลอื่นที่ไม่ได้มีความใกล้ชิด หากเราหนีปัญหาความขัดแย้ง ก็ไม่ได้ทำให้ความขัดแย้งนั้นยุติลงได้และอาจจะก่อให้เกิดความขัดแย้งในอนาคตตามมา แต่หากเป็นคนที่มีความใกล้ชิดผูกพันกันก็จะเข้าใจกันดีกว่าบุคคลอื่น

การยอมให้

นวนิยายเลือดข้น คนจาง ได้มีการนำเสนอวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละครโดยวิธีการยอมให้ เป็นวิธีการที่ตัวละครจะใช้เพื่อไม่ให้ความขัดแย้งเกิดขึ้นหรือไม่ให้ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นทวีความรุนแรงขึ้นไปมากกว่าเดิม ตัวละครมักจะใช้วิธีการจัดการความขัดแย้งแบบนี้กับคนที่ตนรัก เช่น การจัดการความขัดแย้งด้วยวิธีการยอมให้ของตัวละคร “เมธ” เพื่อยุติความขัดแย้งระหว่างเขากับ “เหม่เหม” ความขัดแย้งเกิดขึ้นเนื่องจากตัวละครมีความต้องการที่ต่างกัน เมธต้องการที่จะไปมอบตัวกับตำรวจ เพราะไม่ต้องการให้เตี้ยต้องมารับผิดแทนตน แต่เหม่เหมต้องการที่จะทำทุกอย่างเพื่อปกป้องเมธและให้เมธอยู่กับเธอต่อไป เธอจึงไม่เห็นด้วยกับการที่เมธตัดสินใจไปมอบตัว เหม่เหมจึงคิดหาวิธีที่หยุดเมธ เธอจึงพูดว่าจะฆ่าตัวตาย และเธอก็ตัดสินใจเอาเชือกกระโดดออกกำลังที่มีอยู่ในตู้เสื้อผ้า มาผูกกับราวบันได แล้วผูกกับคอตัวเอง การตัดสินใจของเหม่เหมในการฆ่าตัวตาย สามารถหยุดความคิดที่จะไปมอบตัวของเมธได้ ดังตัวอย่าง

“เหม่เหม...เหม่เหม...เหม่เหมไม่เป็นไรนะลูก” ป้าล่ำล้าละลัก “ป้า อย่าทิ้งหนูไปนะ”
หนูขอร้อง หนูทำให้ป้าร้องไห้ได้อีกแล้ว “ป้าไม่ไปไหนแล้ว ป้าสัญญา ป้าไม่ไปไหนแล้ว เหม่
เหมอย่าทำแบบนี้อีกนะ” หนูทำสำเร็จแล้ว[5]

อีกตัวอย่างเป็นการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร “วิเชียร” ด้วยวิธีการยอมให้เพื่อยุติความขัดแย้งกับตัวละคร “ภัสสร” เนื่องจากภัสสรต้องการให้วิเชียรช่วยเตี้ย เรื่องที่เตี้ยเอาปืนไปทิ้งแม่น้ำ ในตอนแรกวิเชียรไม่เห็นกับภัสสร แต่สุดท้ายวิเชียรก็ต้องยอมทำตามความต้องการของภัสสร ทั้งๆที่ตนเองนั้นไม่เห็นด้วย ดังตัวอย่าง

เขารู้สึกผิดที่ช่วยอะไรลูกไม่ได้ เขากอดฉันไว้ หันไปหาเอิร์นกับเต้าซึ่งยืนมองอยู่

ฉันมองหน้าสามีอย่างวิงวอน “พ่อต้องช่วยลูกเราให้ได้นะ” ฉันคาดคั้นและรอให้เขาพยักหน้า [5]

วิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละครโดยวิธีการยอมให้ เป็นวิธีการที่ตัวละครจะใช้เพื่อไม่ให้ความขัดแย้งเกิดขึ้นหรือไม่ให้ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นทวีความรุนแรงขึ้นไปมากกว่าเดิม ตัวละครมักจะใช้วิธีการจัดการความขัดแย้งแบบนี้กับคนที่ตนรัก

2.2 การจัดการความขัดแย้งโดยอาศัยบุคคลอื่น

การจัดการความขัดแย้งโดยอาศัยบุคคลอื่น แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ 1) การขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น และ 2) การได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น สรุปไว้ดังนี้

การขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น

การจัดการความขัดแย้งโดยขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในนวนิยายเรื่อง เลือดข้น คนจาง ตัวละครจะขอความช่วยเหลือเมื่อไม่สามารถยุติความขัดแย้งให้หายไปหรือให้ลดลงได้ หรือเมื่อตัวละครต้องเผชิญกับการต้องตัดสินใจเลือกแล้วเกิดความขัดแย้งในจิตใจ ตัวละครจึงขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นให้ช่วยคิดหรือออกความคิดเห็นว่าควรจะทำอย่างไร เช่น การจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของตัวละคร “เวกัส” ที่เขาต้องเลือกระหว่างช่วยเมอร์หรือช่วยเต๋ย แต่เขาตัดสินใจไม่ได้เนื่องจากสองทางที่เขาต้องเลือกนั้นต่างก็ทำร้ายคนในตระกูลเดียวกันทั้งสิ้น จึงทำให้เกิดความสับสนในการตัดสินใจ แต่สุดท้ายแล้วเวกัสก็เลือกที่จะไม่เอาฮาร์ดดิสก์ให้กับตำรวจ เขาตัดสินใจที่จะช่วยเมอร์ แต่หลังจากการตัดสินใจท่าลงไปแล้ว ทำให้เวกัสเกิดความวุ่นวายใจกับการเลือกของตนเอง ว่าถูกต้องแล้วหรือไม่ เขาจึงขอความคิดเห็นจากมาเกีมาช่วยในการตัดสินใจ

“ถามอะไรหน่อย” คราวนี้สีหน้าน้องสงสัยจริง รอฟัง ผมอีกอึก ไม่แน่ใจว่าควรจะถามก่อนตัดสินใจพูดออกไป “ถ้าสมมติว่า เรารู้ว่าใครสักคนที่เรารักทำอะไรสักอย่างผิด เราทำไงดี” “อืม...แกก็คงช่วยแค่มั้ง” [...] “ทำไมวะ” “ก็รักเค้าอะ” เสียงน้องชายก้องอยู่ในหน้าอกผม “จะให้อธิบายยังไง ก็เรารักเค้าอะ!” [5]

อีกตัวอย่างเป็นวิธีการจัดการความขัดแย้ง ที่เกิดขึ้นระหว่าง “ประเสริฐ” และ “คริส” เรื่องการจดทะเบียนสมรสกับครอบครัวใหม่ ในตอนแรกประเสริฐจัดการความขัดแย้งด้วยตนเอง โดยการประนีประนอมกับคริส แต่ไม่สามารถจัดการให้ความขัดแย้งยุติลงได้ ประเสริฐจึงขอความช่วยเหลือจากพีทเพื่อบรรเทาความขัดแย้งระหว่างเขากับ คริส ให้ความขัดแย้งลดลง ดังตัวอย่าง

“ผมว่า...อย่าเพิ่งดีกว่าครับป้า ตอนนี้ม่ายังคงไม่อยากคุยกับป้าเท่าไร”

ฉันทองพีท เขาคงไม่เห็นสายตาที่ฉันทบอว่าถูกต้องแล้ว

“แต่ป้าไม่ต้องห่วงมาหรือครับ ผมดูแลมาได้ ” น้ำเสียงเขาจริงจังก่อนวางสาย [5]

การจัดการความขัดแย้ง โดยขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในนวนิยายเรื่อง เลือดข้น คนจาง ตัวละครจะขอความช่วยเหลือเมื่อไม่สามารถยุติความขัดแย้งให้หายไปหรือให้ลดลงได้ หรือเมื่อตัวละครต้องเผชิญกับการต้องตัดสินใจเลือกแล้วเกิดความขัดแย้งในจิตใจ ตัวละครจึงขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นให้ช่วยคิดหรือออกความคิดเห็นว่าควรจะทำอย่างไร

การได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น

การจัดการความขัดแย้งโดยการได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในนวนิยาย เลือดข้น คนจาง เป็นการที่ตัวละครทั้งสองที่เกิดความขัดแย้งกัน ต่างไม่มีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดยอมกัน เมื่อบุคคลที่สามเห็นว่าความขัดแย้งหากไม่ได้รับการจัดการจะทวีความรุนแรงขึ้นไป จึงยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือ ให้ตัวละครทั้งสองยุติความขัดแย้งนั้นลง เช่น ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่าง อี้ กับ พีท ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในการจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ผู้ที่ช่วยจัดการกับความขัดแย้งคือ ตำรวจ เพราะเหตุการณ์ความขัดแย้งของทั้งคู่เกิดขึ้นที่สถานีตำรวจ เมื่อตำรวจทั้งสองนายเห็นว่า ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมีความรุนแรง จึงได้เข้าไปจัดการความขัดแย้งนั้นให้ลดความรุนแรงลง ดังตัวอย่าง

ผมเลยสอยน้ำมันคืนไปหนึ่งหมัด “ก็ก็ต้องช่วยน้องกูอะ” ตำรวจสองนายวิ่งเข้ามาแยกรา แต่พิท
ยังตั้งต้นที่จะเข้ามาขกผม ทำทางมันแค่นมาก [5]

อีกตัวอย่างเป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่าง ภัตสร และ คริส ได้ได้รับความช่วยเหลือจาก พิท ในการ
จัดการกับความขัดแย้ง เมื่อพิทเห็นว่า หากปล่อยไว้ ภัตสรและคริสเกิดความขัดแย้งกันต่ออาจจะเป็นความขัดแย้งที่มีความ
รุนแรงขึ้น จึงได้ยื่นมือเข้าไปช่วยจัดการกับความขัดแย้ง ดังตัวอย่าง

“เธอร้อนตัว” “ส่วนเธอก็กำลังกลบเกลื่อนและเบี่ยงเบนประเด็น เธอคิดว่าเรื่องผัวๆ
เมียๆ มันจะความมากพอที่จะดึงขึ้นมากลบความโลภที่ทำให้พี่น้องฆ่ากันเพื่อชิงมรดกใช่ไหม”
ประโยคสุดท้ายแม่พูดดัง ผมต้องจับมือแม่เพื่อปรามให้อารมณ์เย็นลง [5]

การจัดการความขัดแย้งโดยการได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในนวนิยาย เลือดข้น คนจาง เป็นการ
ที่ตัวละครทั้งสองที่เกิดความขัดแย้งกัน ต่างไม่มีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดยอมกัน เมื่อบุคคลที่สามเห็นว่าความขัดแย้งหากไม่ได้รับ
การจัดการจะทวีความรุนแรงขึ้นไป จึงยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือ ให้ตัวละครทั้งสองยุติความขัดแย้งนั้นลง

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิเคราะห์ความขัดแย้งในนวนิยายเรื่อง เลือดข้น คนจาง ของ ฤทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์ พบว่า
ความขัดแย้งของตัวละคร พบว่ามี 2 ด้าน ได้แก่ ความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร และความขัดแย้งระหว่างตัวละคร
กับตัวละคร ความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร เป็นการต่อสู้ภายในจิตใจ เมื่อตัวละครพบทางเลือกสองทางในเวลา
เดียวกัน ทำให้ตัวละครเกิดความวุ่นวายใจ จึงต้องพยายามหาทางออกด้วยวิธีการต่าง ๆ หรือเลือกทางใดหนึ่งทางสำหรับ
จัดการกับความขัดแย้งที่ ซึ่งความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละครส่วนหนึ่งก็เป็นเหตุมาจากความขัดแย้งระหว่างตัวละคร
กับตัวละคร และความขัดแย้งภายในจิตใจก็ยังส่งผลให้เกิดความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละคร จะเห็นได้ว่าความ
ขัดแย้งมีความเชื่อมโยงต่อกัน เป็นเหตุเป็นผลของกันและกัน ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละคร แบ่งออกเป็น
ขัดแย้งจากผลประโยชน์ของธุรกิจครอบครัว ขัดแย้งจากการช่วยคนที่รักให้พ้นความผิด ขัดแย้งจากปมปัญหาในอดีต
ขัดแย้งจากการหาตัวคนร้าย พบความขัดแย้ง 3 เหตุการณ์ เป็นการหาตัวคนร้ายตัวจริงมารับผิด แต่การหาตัวคนร้ายนั้น
ก็ส่งผลทำให้คนในครอบครัวเกิดความบาดหมางกัน เนื่องจากเกิดความไม่ไว้วางใจกัน ส่วนวิธีการจัดการความขัดแย้ง
ของตัวละคร แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ การจัดการความขัดแย้งด้วยตนเอง และ การจัดการความขัดแย้งโดยบุคคลอื่น
ดังนี้ การจัดการความขัดแย้งด้วยตนเอง พบ 4 วิธีการ การเอาชนะฝ่ายตรงข้าม จะให้ผลลัพธ์ในลักษณะ ชนะ – แพ้
การประนีประนอม จะให้ผลลัพธ์ในลักษณะแบบ แพ้ – แพ้ ชนะ – แพ้ การหลีกเลี่ยง จะให้ผลลัพธ์ในลักษณะ แพ้ – แพ้
การยอมให้ จะให้ผลลัพธ์ในลักษณะ แพ้ – ชนะ การจัดการความขัดแย้งโดยบุคคลอื่น พบ 2 วิธี ดังนี้ การขอความ
ช่วยเหลือจากบุคคลอื่น และ การได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น

ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในนวนิยายเรื่อง เลือดข้น คนจาง จากการที่ได้ศึกษาวิเคราะห์พบว่า เป็นความขัดแย้งที่
เกิดขึ้นระหว่างบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ที่มีเรื่องของค่านิยม ความคิด ทศนคติ เป้าหมาย ที่แตกต่างกันไป ด้วยความที่
เป็นครอบครัวไทยเชื้อสายจีน ก็ย่อมจะมีทั้งคนที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับค่านิยมบางอย่าง บุคคลที่ไม่เห็นด้วยก็เพราะ
ค่านิยมบางประการนั้นทำให้ตนเสียผลประโยชน์ที่ควรจะได้รับ ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครอบครัว ก็มักจะแสดงให้เห็นถึง
ความต้องการของตัวละคร เมื่อตัวละครอื่นมาขัดขวางหรือไม่ทำตามในสิ่งที่ปรารถนา ก็ทำให้ตัวละครทั้งสองเกิดความ
ขัดแย้งกัน ตัวละครจะพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อให้มาซึ่งสิ่งที่ปรารถนา จนมองข้ามสิ่งที่เรียกว่า คนในตระกูลไป แต่ก็ทำให้

ความสำคัญและช่วยเหลือบุคคลที่มีความใกล้ชิดทางสายเลือดของตนเองเท่านั้น ไม่สนใจถึงความเดือดร้อน หรือทุกข์ใจของคนในตระกูลคนอื่นๆ จนบางครั้งการตัดสินใจของตัวละครก็ขาดความรู้สึกผิดชอบชั่วดี มุ่งแต่จะให้ได้ในสิ่งที่ต้องการ ไม่สนใจความถูกต้อง แม้ความต้องการนั้นจะผิดศีลธรรมหรือผิดกฎหมายก็ไม่คำนึงถึง นั่นก็แสดงให้เห็นถึงค่าของความเป็นคนที่จางลงไป เมื่อมีผลประโยชน์และความต้องการของตนเองเข้ามา นวนิยายต้องการจะนำเสนอความขัดแย้ง เพื่อให้ตระหนักถึงความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวเดียวกัน ความเชื่อใจระหว่างญาติพี่น้องที่จางหายไปเมื่อเกิดปัญหาขึ้น และควรจะมีวิธีที่จัดการและรับมือกับปัญหาเหล่านั้นให้เป็นไปในทางที่ดีที่สุด เพื่อรักษาความเป็นญาติพี่น้อง ความเป็นคนในสายเลือดเดียวกัน

วิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร จากการศึกษาวิเคราะห์ พบว่า การจัดการความขัดแย้งที่ตัวละครใช้มากที่สุดคือ การเอาชนะ เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้นในครอบครัว ตัวละครเลือกที่จะเอาชนะมากกว่าที่จะคุยกันอย่างมีเหตุผล แสดงให้เห็นว่าต่างฝ่ายต่างต้องการให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตัวเองมุ่งหวังและปรารถนา ไม่สนใจถึงความเดือดร้อนของบุคคลอื่น อีกทั้งเมื่อตัวละครจัดการความขัดแย้งด้วยวิธีเอาชนะ ก็มักจะทำให้เกิดความขัดแย้งอื่นๆตามมา และวิธีการจัดการความขัดแย้งที่ไม่ปรากฏในนวนิยายเรื่องนี้คือ การร่วมมือกันจัดการความขัดแย้ง แสดงให้เห็นถึงความคิดที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันของตัวละคร ตัวละครจึงเลือกที่จะทำตามความคิด ความรู้สึกของตนเอง ไม่อยากร่วมมือในการแก้ไขปัญหาทั้งฝ่ายตรงข้าม และการจัดการความขัดแย้งโดยอาศัยบุคคลอื่น สะท้อนให้เห็นว่าตัวละครทั้งสองฝ่ายต่างไม่ยอมลดความขัดแย้งกับฝ่ายตรงข้ามไม่มีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งคิดจะจัดการกับความขัดแย้งนั้น จึงทำให้ต้องมีบุคคลอื่นเข้าไปช่วยจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้น และจะเห็นได้ว่า ความขัดแย้งที่มีบุคคลอื่นเข้าไปช่วยจัดการจะเป็นความขัดแย้งที่มีอาจจะก่อให้เกิดความรุนแรงขึ้นได้ อีกทั้งการขอความช่วยเหลือจากบุคคลมาช่วยจัดการความขัดแย้ง สะท้อนให้เห็นว่าตัวละครตกอยู่ในสถานะที่ไม่สามารถจัดการกับความขัดแย้งได้ด้วยตนเอง และมักจะขอความช่วยเหลือจากบุคคลที่มีความใกล้ชิด เพราะจะสามารถเข้าใจกันได้มากกว่าบุคคลอื่นๆ

นวนิยายเรื่องนี้ ของ ฤทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์ ได้เขียนให้มีความโดดเด่นในเรื่องของความขัดแย้งและวิธีการจัดการความขัดแย้ง สามารถสร้างความขัดแย้งตลอดทั้งเรื่องให้มีความน่าสนใจเกี่ยวโยงสัมพันธ์กันได้ เจือ สตะเวทิน [7] กล่าวถึงการวางโครงเรื่องของนักประพันธ์ว่า จะต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความคิดแตกต่างไปจากคนทั่วไป ช่างสังเกตและช่างคิด ความขัดแย้งทั้งเรื่องและผู้เขียนได้นำเสนอไว้ ก็มาจากความขัดแย้งเพียงจุดเดียว คือการที่ตัวละครขัดแย้งกับค่านิยมของคนไทยเชื้อสายจีน ตัวละครไม่เห็นด้วยกับธรรมเนียมการคลุมถุงชน การให้ความสำคัญกับลูกชายมากกว่าลูกสาว การแบ่งลำดับของลูกหลาน ด้วยเหตุของความขัดแย้งทางค่านิยมนี้เอง ที่นำไปสู่ความขัดแย้งอีกมากมายภายในเนื้อเรื่อง จะเห็นได้ว่า ฤทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์เป็นผู้เขียนที่มีความสามารถที่ทำให้ความขัดแย้งเพียงเรื่องเดียวแล้วผูกปมจนเป็นความขัดแย้งอื่นๆของตัวละครในเรื่อง อีกทั้ง ฤทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์ ยังได้นำเสนอถึงวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละครให้สอดคล้องกับปมปัญหาที่เกิดขึ้น นั่นคือการแสดงให้เห็นว่าตัวละครเมื่อเกิดความขัดแย้งกันแล้ว เกิดความไม่ไว้วางใจกันเหมือนเดิมแล้ว การจะจัดการกับความขัดแย้งก็ย่อมจะเป็นการเอาชนะฝ่ายตรงข้ามมากกว่าการร่วมมือกัน และจากการศึกษานวนิยายเรื่องนี้ของ ฤทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์ ก็เห็นได้ว่านวนิยายเรื่องนี้สามารถเป็นตัวแบบในการที่ผู้เขียนนวนิยายท่านอื่นสามารถนำรูปแบบการสร้างความขัดแย้ง รวมถึงการจัดการความขัดแย้งไปเป็นแนวทางในการเขียนงานได้

เอกสารอ้างอิง

- [1] บุญยงค์ เกศเทศ. (2536). **เลลลอดวรรณกรรมไทย**. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- [2] วีรวัฒน์ อินทรพร. (2561). **วรรณคดีวิจารณ์**. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- [3] สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2522). การเขียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- [4] เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2534). ความขัดแย้ง : การบริหารเพื่อสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : ตะเกียง.
- [5] ฤทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์. (2562). เลือดข้น คนจาง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มติชน.
- [6] สำนักพิมพ์มติชน. (2561). จากบทละคร มาเป็นเลือดข้น คนจางฉบับนวนิยาย. กรุงเทพฯ : มติชน.
สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2562, จาก <https://www.matichonbook.com/p/2394/>.
- [7] เจือ สตะเวทิน. (2518). วรรณคดีวิจารณ์. กรุงเทพฯ : สุทธิสารการพิมพ์.

แนวคิดและกลวิธีการเสนอแนวคิดในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์

เรื่อง ชีวิตของประเทศ ของ วิษณุ เครืองาม

Ideas and Strategies for Presentation of Ideas in Thai Historical Fiction

“Chewitkongprated” by Wisanu Krua-ngam

กานต์ธิดา อ่อนเกตุพล^{1*} มาโนช ดินลานสกุล² และ ประภัสสร ภัทรนาวิก²

Kantida Onketphon^{1*} Manoch Dinlansagoon² and Prapassorn Phatranavig²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อศึกษาแนวคิดและกลวิธีการเสนอแนวคิดในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง ชีวิตของประเทศ ของ วิษณุ เครืองาม มีระเบียบวิธีการวิจัยคือศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ แนวคิด และกลวิธีการเสนอแนวคิด แล้วรวบรวมนวนิยายเรื่อง ชีวิตของประเทศเล่ม1-2 มาวิเคราะห์และเสนอผลการศึกษาด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า วิษณุ เครืองาม เสนอแนวคิดไว้ 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) แนวคิดเกี่ยวกับการรักษาชาติบ้านเมือง ซึ่งเป็นแนวคิดหลัก มีประเด็นย่อย 4 ประเด็น ได้แก่ การยกย่องพระมหากษัตริย์ การประณามคนคิดคดทรยศต่อแผ่นดิน การสร้างจิตสำนึกรักษาชาติบ้านเมือง และการตอบแทนคุณแผ่นดิน 2) แนวคิดเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของคนในสังคม ซึ่งเป็นแนวคิดรอง มีประเด็นย่อย 2 ประเด็น ได้แก่ การมีความสำนึกในหน้าที่และบทบาทของตน และความรักของคนในครอบครัว ส่วนกลวิธีการเสนอแนวคิด พบว่า วิษณุ เครืองาม มีการใช้กลวิธีการเสนอแนวคิด 3 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีการเสนอแนวคิดผ่านบทสนทนา กลวิธีการเสนอแนวคิดผ่านตัวละคร และกลวิธีการเสนอแนวคิดผ่านมุมมองการเล่าเรื่อง

คำสำคัญ : นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ แนวคิด กลวิธีการเสนอแนวคิด

Abstract

The research article aims twofold: to study ideas and strategies for presentation of ideas in Thai historical fiction “Chewitkongprated” by Wisanu Krua-ngam. The research methods are studying documents and research related to historical fictions, ideas as well as strategies for presentation of ideas and collecting Thai historical fiction “Chewitkongprated” by Wisanu Krua-ngam, book 1 and book 2. The researcher analyzes and presents the study results in an analytical descriptive way. The study results about the ideas reveal that Wisanu Krua-ngam expresses his ideas in two main points as follows: 1) a major idea about patriotism which is divided into four minor points-- honoring His Majesty the King, condemning people who betray their motherland, creating awareness of patriotism, and expressing gratitude to their motherland and 2) a minor Idea about performing their duties in society which is divided into two minor points-- being aware of their own duties and roles and love in their

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² ผศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

*Corresponding author: E-mail address: kantida.2806@gmail.com

family. The study results about strategies for presentation of Ideas reveal that Wisanu Krua-ngam uses three strategies: presentation through dialogues, presentation through the characters, and presentation through viewpoints of narrating stories.

Keywords: historical fiction, ideas, strategies for presentation of ideas

บทนำ

นวนิยายอิงประวัติศาสตร์เป็นนวนิยายที่ได้รับความสนใจและได้รับความนิยมมาหลายยุคหลายสมัย นวนิยายประเภทนี้จะนำเสนอเรื่องราวที่มีความเกี่ยวข้องและอ้างอิงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ดังที่ ปราณี เชียงทอง [1] ได้กล่าวถึงนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ไว้ว่า “นวนิยายประเภทนี้ใช้ประวัติศาสตร์เป็นพื้นฐานหรือเป็นเค้าโครงเรื่อง ตัวละครอาจเป็นบุคคลจริงหรือแต่งขึ้นก็ได้แต่ให้อยู่ในยุคสมัยของประวัติศาสตร์ เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอาจเป็นเรื่องจริงหรือแต่งขึ้นก็ได้ แต่ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์จะต้องถูกต้องตรงตามความเป็นจริง” ปัจจุบันนี้มีงานเขียนแนวอิงประวัติศาสตร์เพิ่มขึ้น มีนักเขียนจำนวนมากที่เขียนนวนิยายอิงประวัติศาสตร์และได้รับความสนใจ แต่พบว่ามีนักเขียนคนหนึ่งที่มีความสามารถในการใช้กลวิธีสร้างสรรค์นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ให้ออกมาได้อย่างน่าสนใจและน่าติดตาม นักเขียนคนนี้คือ วิษณุ เครืองาม

ชีวิตของประเทศ เป็นนวนิยายขนาดยาวต่อจากเรื่อง ข้ามสมุทร ซึ่งเขียนขึ้นใน พ.ศ. 2558 ได้รับรางวัลรองชนะเลิศเชวเน่บูกอวอร์ด ซึ่งได้รับความสนใจมากเช่นกัน ชีวิตของประเทศ ได้รับรางวัลชมเชยจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ เป็นเรื่องราวที่แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยไทย ตั้งแต่ช่วงสมัยการสร้างกรุงธนบุรี จนถึงสมัยรัชกาลที่ 5 โดยถ่ายทอดผ่านตัวละครเอกชื่อว่า “โหม” ผู้ซึ่งเกิดพร้อมกับวันเฉลิมฉลองพระนคร และเติบโตมาพร้อมกับโอกาสที่สร้างขึ้นมาเอง ไม่ได้พึ่งพาบุญวาสนาใด ๆ ซึ่งเรื่องนี้เป็นอุปราศรัยหนึ่งที่ทำให้ชีวิตรักของเขาล่มครึ้มแล้วครั้งเล่า แต่ถึงกระนั้นโชคชะตาก็ไม่ได้โหดร้ายกับเขาเกินไปนัก เพราะยังมีเพื่อนรัก ครอบครัวที่รัก ญาติมิตรที่ดูแลเขาจนวาระสุดท้าย เสน่ห์ของนวนิยายเรื่องนี้ คือการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมของคนในสมัยก่อนเข้าด้วยกันอย่างแนบเนียน ไม่ว่าจะเป็นบทสนทนา การบรรยายสภาพบ้านเมืองในยุคต่าง ๆ อย่างสมจริง การสอดแทรกวัฒนธรรมด้านอาหารในแต่ละยุคสมัย การปรุงยาสมุนไพรไทย โดยเฉพาะการสร้างตัวละครให้มีชีวิตสมจริงเหมือนคนในประวัติศาสตร์ วิษณุ เครืองามได้บรรยายเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยอิงจากประวัติศาสตร์ไทย สร้างตัวละครต่าง ๆ ที่ทำให้เห็นบทบาทของคนในสังคมทุกชนชั้น ตั้งแต่พระมหากษัตริย์ในแต่ละสมัยจนถึงข้าราชการ เหล่าขุนนาง และราษฎรในประเทศ เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของประเทศ บทบาทของพระมหากษัตริย์แต่ละสมัย และการสำนึกในบุญคุณของพระมหากษัตริย์

นวนิยายเรื่อง ชีวิตของประเทศ มีความน่าสนใจทางประวัติศาสตร์ ที่ผู้เขียนได้สอดแทรกไว้ตลอดเรื่องอย่างครอบคลุมหลายยุคสมัย ซึ่งทำให้ผู้อ่านเห็นภาพสะท้อนของสังคมบ้านเมืองและวัฒนธรรมของคนในสมัยอดีตได้เป็นอย่างดี มีแนวคิดที่แสดงถึงการรักชาติบ้านเมือง ผู้เขียนถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ให้เห็นความสำคัญของประเทศชาติ และการตระหนักในบทบาทหน้าที่ของคนในสังคม ตลอดจนการใช้กลวิธีในการเสนอแนวคิดของวิษณุ เครืองามที่ถ่ายทอดจากการสร้างบทบาทต่าง ๆ ให้ตัวละครในเรื่อง สร้างเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่นำไปสู่แนวคิดการมีความรักชาติบ้านเมือง

แนวคิดเป็นสิ่งสำคัญที่ถูกสอดแทรกลงไปในวรรณกรรมต่าง ๆ ซึ่งอาจใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้ ทุกลาภ มลลิกะมาส [2] ได้กล่าวถึงแนวคิดไว้ว่า “นักเขียนย่อมมองดูโลกและชีวิตมนุษย์ในแง่ต่าง ๆ กัน และต่างก็มี

แนวคิดของตนที่มีอยู่ต่อโลก ต่อสังคม และต่อชีวิตมนุษย์ แตกต่างกัน แนวคิดหรือปรัชญาของนักเขียนจึงมีหลายแนว แต่ต่างก็พยายามถ่ายทอดความคิดหรือปรัชญาต่าง ๆ นั้นในนวนิยายที่ตนแต่งขึ้นเสมอ” ส่วนกลวิธีการเสนอแนวคิด เป็นวิธีการที่ผู้เขียนใช้ถ่ายทอดความคิด ทักษะคติของตนลงในวรรณกรรม โดยผ่านกลวิธีรูปแบบต่าง ๆ เบญจมาศ พลอินทร์ [3] ได้กล่าวไว้ว่า “กลวิธีการสร้างวรรณคดีและวรรณกรรมนั้น นอกจากกวีจะได้ใช้กลวิธีการแต่งแล้ว ในเรื่องของการแต่งก็ยังต้องเป็นการเสนอความคิดด้วย ความคิดของกวี อาจจะไม่เหมือนกับความคิดของคนธรรมดา ทั้งนี้ เป็นเพราะการหยั่งเห็นหรือการหยั่งรู้ของกวีมีความแปลกอยู่เสมอ” การศึกษาแนวคิดและกลวิธีการเสนอแนวคิดจากวรรณกรรมนั้นทำให้เราได้รู้แนวทางซึ่งอาจนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตต่อไป ทำให้เราได้มองโลกมองเห็นความคิดในแง่มุมใหม่ และยังทำให้เห็นถึงทัศนคติ ความคิดของผู้เขียนที่สอดแทรกข้อคิดมากมายลงในวรรณกรรม อีกทั้งยังทำให้เห็นถึงความสามารถของผู้เขียนที่สามารถนำเสนอแนวคิดผ่านเทคนิควิธีการต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะวิเคราะห์แนวคิดและกลวิธีการเสนอแนวคิดในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง ชีวิตของประเทศ ของ วิษณุ เครืองาม

วิธีการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวคิดและกลวิธีการเสนอแนวคิดในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง ชีวิตของประเทศ ของ วิษณุ เครืองาม เล่ม 1-2 จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์มติชน พ.ศ. 2561 สำหรับการศึกษาครั้งนี้มีขั้นตอนในการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1. ขั้นศึกษาและรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษานวนิยายเรื่อง ชีวิตของประเทศ ของ วิษณุ เครืองาม รวมถึงศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล จะวิเคราะห์แนวคิดและกลวิธีการเสนอแนวคิดในนวนิยายเรื่อง ชีวิตของประเทศ ของ วิษณุ เครืองาม และ 3. ขั้นนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาอภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนอผลการศึกษาด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

1. แนวคิด

แนวคิดเป็นส่วนสำคัญของวรรณกรรมที่เป็นสาระสำคัญของเรื่อง แนวคิด คือ ความคิดของผู้เขียนที่ต้องการถ่ายทอดผ่านวรรณกรรม จากการศึกษาความหมาย และวิธีการศึกษาแนวคิดที่ปรากฏจากเอกสารต่าง ๆ มาประกอบกับการศึกษานวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง ชีวิตของประเทศ ของ วิษณุ เครืองาม อย่างละเอียดพบว่าแนวคิด 2 ประเด็นหลัก คือ แนวคิดเกี่ยวกับการรักษาบ้านเมือง และแนวคิดเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของคนในสังคม

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการรักษาบ้านเมือง แบ่งเป็นประเด็นย่อยได้ 4 ประเด็น ดังนี้

1.1.1 การยกย่องพระมหากษัตริย์ ชีวิตของประเทศเป็นการกล่าวถึงเรื่องราวเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลง การผลิตแผ่นดินในช่วงสมัยต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรี จนถึงสมัยรัชกาลที่ 5 วิษณุได้บรรยายสภาพบ้านเมือง เหตุการณ์วัฒนธรรมของแต่ละช่วงสมัยได้อย่างแนบเนียนและสมจริง สิ่งหนึ่งที่เห็นได้ชัดคือการกล่าวถึงพระมหากษัตริย์ในแต่ละช่วงสมัยโดยสร้างตัวละครกษัตริย์ที่อิงมาจากประวัติศาสตร์นำมาไว้ในเรื่องนี้ด้วย วิษณุได้เล่าถึงเรื่องราว ผลงาน บทบาทของพระมหากษัตริย์แต่ละพระองค์ โดยส่วนใหญ่จะเป็นการกล่าวยกย่องเชิดชูพระมหากษัตริย์ ดังตัวอย่าง

สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีเป็นผู้นำที่ยิ่งใหญ่ ถ้าดูจากเส้นทางชีวิตที่ทรงผ่านมาจะเห็นได้ว่าไม่ได้รับบารมีดังเทพดาโปรยกลีบดอกไม้รดพระสุคนธ์นำทางมาเลยแม้แต่น้อย กลับต้องทรงฝ่าฟันภัยอันตรายอุปสรรค

นนาประการ อาศัยความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวความเฉลียวฉลาดรอบคอบ และความตั้งใจแน่วแน่จึงทรงผ่านพ้นอุปสรรคไปได้จนเสด็จขึ้นผ่านพิภพ [4]

วิชณุกล่าวถึงตัวละคร สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี หรือ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ซึ่งเป็นกษัตริย์ในสมัยธนบุรี ในชีวิตของประเทศ วิษณุได้เล่าให้เห็นถึงพระปรีชาสามารถของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีที่กอบกู้บ้านเมืองเมื่อครั้งเสียกรุงศรีอยุธยา มาตั้งบ้านเมืองใหม่และสร้างเป็นอาณาจักรธนบุรีขึ้น ดังตัวอย่างนี้ วิษณุได้บรรยายเรื่องราวชีวิตของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี โดยกล่าวยกย่องว่า มีความกล้าหาญ อดทน มีสติปัญญา และมีพระปรีชาสามารถ ในชีวิตของประเทศ เมื่อสิ้นสมัยกรุงธนบุรี สมัยถัดมา คือ การเริ่มยุคสมัยรัตนโกสินทร์ โดยจะดำเนินเรื่องจนถึงสมัยรัชกาลที่ 5 วิษณุได้เล่าเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ ในแต่ละรัชกาลมากมาย โดยมากจะเป็นการกล่าวยกย่องพระมหากษัตริย์ว่าทรงทำประโยชน์ สร้างแผ่นดินใหม่ พัฒนาประเทศได้มากมาย ดังตัวอย่าง

ทรงกำจัดพระพุทธรูปและลัทธิที่แปลกปลอมเข้ามาทำลายพระศาสนา ให้เข้าสวามิภักดิ์ ถ้าทำข้อสอบไม่ได้ก็ให้ออกจบบัณฑิตเสียเป็นอันมาก และทรงทะนุบำรุงไพร่ฟ้าอาณาประชาราษฎร์ ชาวต่างชาติ พ่อค้าจีนให้หันมาเชื่อมั่นและจงรักภักดีในเวลาอันรวดเร็ว [4]

วิชณุกล่าวถึงตัวละคร พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก (รัชกาลที่ 1) ว่า ทรงมีพระราชกรณียกิจที่สำคัญมากมาย วิษณุได้เล่าให้เห็นว่า พระองค์นั้นมีความน่ายกย่อง ทรงปฏิบัติหน้าที่เพื่อราษฎรมากมาย

1.1.2 การประณามคนคิดคดทรยศต่อแผ่นดิน ชีวิตของประเทศ นอกจากจะกล่าวถึงการยกย่องพระมหากษัตริย์แล้ว สิ่งหนึ่งที่ตรงข้ามกัน คือ การประณามผู้ที่คิดคดทรยศต่อแผ่นดิน ในชีวิตของประเทศ มีการกล่าวถึงบุคคลกลุ่มหนึ่งที่กระทำการทำให้บ้านเมืองเกิดความวุ่นวาย รวมถึงบุคคลที่คิดก่อการกบฏต่อพระมหากษัตริย์และราชวงศ์เพื่อหวังจะได้อำนาจ วิษณุ ได้ให้ข้อคิดในประเด็นนี้ว่า อำนาจเป็นสิ่งที่ทำให้คนเกิดความเห็นแก่ตัว ยึดถือตนเองเป็นที่ตั้ง และทำให้เกิดความวุ่นวายในประเทศ สิ่งหนึ่งที่มักเป็นปัญหาเกิดขึ้นเมื่อมีการเปลี่ยนแผ่นดิน คือ ปัญหาการแย่งชิงอำนาจกันของเหล่าขุนนาง มีขุนนางรวมตัวกันเป็นกบฏ มีการกล่าวใส่ความให้ระแวงกันในวัง รวมถึงราษฎรบางคนก็ซ่องสุมคิดทำการกบฏ มีผู้มากใหญ่ใฝ่สูงหวังจะได้ลาภยศ และก็เหตุการณ์เช่นนี้ก็มีให้เห็นอยู่เรื่อย ๆ ทำให้เกิดความสั่นคลอนขึ้นในราชสำนัก จึงทำให้บ้านเมืองเกิดความวุ่นวายและเสื่อมลง ดังตัวอย่าง

บ้านเมืองยามนี้ท่านว่าเป็นช่องว่าง หยุทหิยกย่องเหียงชอบกล สมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวแม้จะทรงเข้มแข็งอยู่ แต่พระทัยปรารถนาจะสำเร็จพระนิพพานโพธิญาณอยู่แต่เดียว เหมือนจะทรงวางอุเบกขา แลหาทรงทราบไม่ว่า ขุนนางแตกแยกหนัก ทั้งเกิดความไม่สงบไม่หยุดหย่อน พวกสอพลอก็ฉวยโอกาสรีดนาทาเร้นเอาภัยราษฎร อ้างว่าเร่งหาเงินส่งเข้าท้องพระคลัง พวกจีนญวนก็ฉวยโอกาสก่อความไม่สงบ จับได้ต้องโทษเสียก็มาก [4]

เหตุการณ์นี้เป็นเหตุการณ์ในยุคสมัยของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีในช่วงปลายแผ่นดินที่เกิดความระส่ำระสาย เนื่องจากสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสนใจในทางธรรมจนละเลยเรื่องการเมืองไป บ้านเมืองก็เริ่มเกิดกบฏขึ้น จากความในตอนนี้ก็แสดงให้เห็นว่ามีบุคคลที่คิดคดทรยศต่อแผ่นดิน ทำให้แผ่นดินเกิดความวุ่นวายมาก จึงมีการลงโทษคนกลุ่มนี้ นอกจากสมัยกรุงธนบุรีแล้ว ในยุคสมัยรัตนโกสินทร์ก็มีเหตุการณ์เกี่ยวกับคนคิดคดทรยศเช่นกัน ดังตัวอย่าง

พระอมตยานุชิตผู้นี้มีกิตติศัพท์ว่าเป็นคนรักบ้านรักเมือง แต่ติดจะเลือดร้อน รักอะไรรักจริง แต่เกลียดอะไรก็เกลียดจริง ทั้งเป็นคนเจ้าคิดเจ้าแค้นเจ้าวางแผน เคยรับราชการเป็นมหาดเล็กผู้น้อยครั้งแผ่นดินพระเจ้าเอกทัศ

ก่อนเสียกรุง ต่อมาได้เข้าทำราชการในสมัยสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี เคยวาดหวังว่าจะได้ดียิ่งขึ้นแต่ก็เป็นได้แค่
คุณพระ ภายหลังไปคบคิดกับพระยาสรคร่วมวางแผนให้เข้าคุมพระองค์ไว้ที่พระอุโบสถวัดแจ้ง หวังจะยกราช
สมบัติถวายเจ้ากรุงเก่า [4]

ตัวละครที่คิดคดทรยศต่อบ้านเมืองในตัวอย่างนี้คือ พระยาอมตยานุชิต วิษณุได้บรรยายให้เห็นว่าตัวละครตัวนี้มีความ
คิดที่ทรยศต่อบ้านเมืองและพระมหากษัตริย์จึงไปสมคบคิดกับพวกกบฏเพื่อหวังจะยึดอำนาจพระมหากษัตริย์ เป็น
เหตุการณ์ในช่วงสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกหรือสมัยแผ่นดินต้น ซึ่งเป็นช่วงสมัยที่เพิ่งเริ่มผลัดแผ่นดิน
เข้าสู่ยุคสมัยใหม่ ทำให้มีกลุ่มบุคคลที่ไม่ยอมสวามิภักดิ์ต่อพระมหากษัตริย์จนเกิดการชกชิงเพื่อเตรียมแผนการกบฏ
ตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นถึงความวุ่นวายภายในราชสำนัก แม้จะเริ่มแผ่นดินใหม่ไปแล้ว แต่ปัญหาเรื่องความขัดแย้งกันใน
อำนาจก็ยังคงอยู่ ด้วยพวกขุนนางครั้งแผ่นดินเก่าแอบนิทาและคอยยุแหยงให้คนในราชสำนักผิดใจกัน

1.1.3 การสร้างจิตสำนึกรักชาติบ้านเมือง การมีจิตสำนึกรักชาติและบ้านเมือง ก็คือการมีความคิดการตระหนัก
ถึงความสำคัญของประเทศ เป็นความรู้สึกรักและหวงแหนในแผ่นดินเกิด รู้ว่าแผ่นดินประเทศของตนเองนั้นควรจะต้อง
ปกป้อง หรือรักษาไว้ ในชีวิตของประเทศ บุคคลที่มีจิตสำนึกรักชาติและบ้านเมืองนั้นก็มียู่มาก ในชีวิตของประเทศ มี
แนวคิดสำคัญ คือ การมีความรักชาติบ้านเมือง สิ่งที่แสดงให้เห็นคือ ตัวละครในเรื่องมักจะมีจิตสำนึกที่รักในแผ่นดิน ตัว
ละครมีการปลูกฝังจิตสำนึกให้รักประเทศชาติ เช่น การสั่งสอนบุตรหลานให้เห็นความสำคัญของประเทศ ดังตัวอย่าง

ที่พ่อพาเจ้าติดทัพไปด้วยก็เพื่อจะได้หมั่นสังเกตสังกาเสียแต่เล็กแต่น้อย บ้านเมืองเราข้าศึกศัตรูมีทุกทิศ
บ้านเมืองก็เพิ่งตั้งใหม่ ต่อไปเจ้าก็ต้องเป็นนักรบ ถึงจะเป็นนักรบเลงหญิงตามประสาหนุ่มคนอง ฤเป็นกวีตาม
ประสาใจชอบ แต่เมื่อเกิดมาในชาติตระกูลขุนนางก็อาจต้องเป็นเจ้าคนนายคนช่วยบ้านเมืองจึงต้องรู้การรบ
หมั่นฝึกปรือรู้ศิลปะวิทยาการพิชัยสงครามเอาไว้ [4]

ตัวละครนี้ต้องการให้บุตรชายของตนเองเห็นความสำคัญของการรบ เพื่อปกป้องประเทศ จึงใช้วิธีการสร้าง
จิตสำนึกให้บุตรชายโดยการพาไปร่วมออกทัพตั้งแต่วัยเด็ก เป็นการปลูกฝังให้บุตรชายนั้นมีความรักชาติบ้านเมือง

นอกจากการใช้วิธีกล่าวสั่งสอนในการสร้างจิตสำนึกรักชาติบ้านเมืองแล้ว อีกวิธีหนึ่งที่พบคือการปลูกใจ ดัง
ตัวอย่าง

ทหารไทยเองพอว่างเว้นการรบไปพักหนึ่งก็ซึกเฉื่อยชาต้องระดมมาฝึกซ้อมและปลูกใจให้อีกheim กรม
พระราชวังบวรฯ ทรงจับได้ทหารพม่าก็นำตัวมาใส่กรงให้ทหารไทยดูว่า ‘พวกมันมีก็มีมือก็ขา ตัวโตกว่าพวกheim
ไม่ ก็ไม่ทั้งเพ แล้วจกกล้วยไปโย ถ้าheimกล้วยพม่านั้นมากกว่ากล้วยก็จกให้เห็นกัน [4]

ในชีวิตของประเทศมีการกล่าวถึงเหตุการณ์ที่พม่าจะมารบไทย ซึ่งต้องอาศัยความกล้าหาญจากเหล่าทหารที่ต้อง
ออกไปรบ ล้มตายก็มาก จิตใจนั้นทอนก็มาก หัวหน้าทหารเหล่านี้จึงจับพม่ามาขังไว้แล้วพูดปลูกใจทหารให้เข้มแข็งheimมา
สู้รบต่อได้

1.1.4 การตอบแทนคุณแผ่นดิน ชีวิตของประเทศมีการเสนอแนวคิดสำคัญ คือ การมีความรักชาติบ้านเมือง ดังนั้น
สิ่งที่เกิดคู่กัน คือ การรู้คุณแผ่นดินและการตอบแทนคุณแผ่นดิน ในการตอบแทนคุณแผ่นดินนั้น ในชีวิตของประเทศจะเน้น
ถึงการแทนคุณพระมหากษัตริย์เป็นสำคัญ เนื่องจากถือว่าพระมหากษัตริย์เป็นผู้สร้างประเทศสร้างแผ่นดินขึ้นมา จึงนับว่ามี

พระคุณมาก การตอบแทนคุณที่สามารถทำได้ คือ การจงรักภักดี และสนองพระเดชพระคุณของพระมหากษัตริย์ ตัวละคร
ในชีวิตของประเทศหลายตัวละคร มีความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และแผ่นดินมาก ดังตัวอย่าง

ข้าว่ากลับเข้าทำราชการกับสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวเสียเถิดพอบุนนาค ถ้าไม่นี้กว่าเป็นเกลอเก่ากับท่าน ก็นึก
เสียว่าเราเป็นข้าแผ่นดิน ยามนี้ขุนนางแต่ทหารครั้งกรุงเก่าล้มตายหายสูญเสียมาก ใครยังพอแข็งแรงแลมี
ปัญญาควรช่วยกันสนองพระเดชพระคุณคนละไม้คนละมือ [4]

ตัวละครในเหตุการณ์นี้ คือ พอบุณมาและพอบุนนาค จะเห็นได้ว่าตัวละครมีความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์
จากที่กล่าวว่า ให้พอบุนนาคนั้นไปทำราชการกับสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว การเข้าทำราชการด้วยนั้นถือว่าเป็นการตอบแทน
พระคุณของพระมหากษัตริย์ และเป็นการตอบแทนคุณแผ่นดินด้วย ในชีวิตของประเทศนอกจากการตอบแทนคุณ
พระมหากษัตริย์ ยังมีการกระทำตนเพื่อตอบแทนประเทศชาติด้วยการรบ มีตัวละครที่เป็นทหารนักรบคอยปกป้องแผ่นดิน
ด้วยความรักในชาติบ้านเมือง ดังตัวอย่าง

“คนดีตะ...ต้องกตัญญูผู้มีพระคุณ พะ...พ่อไปรบ...ก็เพื่อตอบแทนคุณของ...ของแผ่นดิน...ตายไป...ก็ไม่...ไม่เสีย
ชาติเกิด...คน...คนทรยศต่อผู้มีพระคุณ...สะ...เสียชาติเกิด” [4]

ตัวอย่างนี้เป็นบทพูดของตัวละครสำคัญที่มีความจงรักภักดี และมีการตอบแทนคุณแผ่นดิน คือ ธง ซึ่งเป็นตัว
ละครที่มีความรักในชาติบ้านเมืองมาก เป็นเหตุการณ์ในตอนหนึ่งที่ธงไปรบและได้รับบาดเจ็บหนักกำลังจะสิ้นใจ จึงได้สั่ง
สอนลูก ๆ เป็นครั้งสุดท้ายให้ตอบแทนคุณแผ่นดิน

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของคนในสังคม แบ่งเป็นประเด็นย่อยได้ 2 ประเด็น ดังนี้

1.2.1 การมีความสำนึกในหน้าที่และบทบาทของตน คำว่า บทบาท นั้น สุชา จันทรธม [5] ได้อธิบายไว้ว่า
บทบาทมีความหมายใกล้เคียงกับสถานภาพมาก บทบาทเป็นสิ่งที่บุคคลในสถานภาพต่าง ๆ พึงกระทำ นั่นคือ เมื่อสังคม
กำหนดสิทธิและหน้าที่ให้สถานภาพใดอย่างใดแล้ว บุคคลในสถานภาพนั้น ๆ จะต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้
กำหนดไว้ ความสำนึกในหน้าที่และบทบาทของตน ก็คือการมีความรับผิดชอบในหน้าที่บทบาทของตน การรู้วาทนนั้นมี
บทบาทอะไร และมีหน้าที่อะไร เป็นความรู้สึกระหนักและภูมิใจในสิ่งที่ตนควรรับผิดชอบ ในชีวิตของประเทศนั้นตัวละคร
จะมีความตระหนักในบทบาทของตนเองและทำหน้าที่ของตัวเองอย่างดีที่สุด ดังเช่นตัวละคร ใหม่ ที่มีความสำนึกในหน้าที่
และบทบาทของตัวเอง ดังตัวอย่าง

ใหม่นึกทบทวนว่าเขาได้ทำอะไรที่เป็นประโยชน์ไม่เสียทีที่เกิดมาบ้าง นึกแล้วก็ยิ้มกับตัวเองด้วยความภูมิใจว่า
ได้ดูแลรักษาคนไข้ ใครมีค่ายาค่าหมอมจะให้เขารับ ไม่มีเขาก็ไม่เรียกร้อง แนนอนที่ตายก็มี แต่หายก็มาก ภูมิใจ
ว่าเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ ได้ดูแลเลี้ยงดูจนตายจากกันไป ภูมิใจที่ได้ซบเลี้ยงญาติพี่น้อง ข้าทาสบริวาร ไม่ทอดทิ้ง
กัน [4]

ตัวอย่างนี้เป็นการกล่าวถึงตัวละครเอกคือ ใหม่ ซึ่งเหตุการณ์ในตอนนั้นเป็นเหตุการณ์ที่ใหม่นั้นได้ตระหนักและ
คิดทบทวนถึงสิ่งที่ตนเคยกระทำ ตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นถึงแนวความคิดที่ว่ามนุษย์เรานั้นควรมีความสำนึกในหน้าที่และ
บทบาทของตน ซึ่งตัวละคร ใหม่ นั้นมีความคิดว่าตนนั้นภูมิใจในอาชีพหมอของตน และที่ผ่านมานั้นตนก็มีความรับผิดชอบ
ในหน้าที่และบทบาทของหมออย่างเต็มที่ตลอด อีกทั้งยังภูมิใจที่ได้เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ ก็เป็นความสำนึกในหน้าที่และ

บทบาทของลูก รวมถึงบทบาทหน้าที่ของพี่น้อง เจ้านาย ที่ตัวใหม่นั้นได้สำนึกและรับผิดชอบอย่างดีมาโดยตลอด นอกจากการรู้ในบทบาทหน้าที่ของตัวเองแล้ว ยังต้องมีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตัวเองด้วยเช่นกัน ดังตัวอย่าง

“อยู่เฉยไม่ได้ดอกขอรับหม่อม เอ๊ย...เจ้าคุณ เขามาช่วยสร้างกรุงกันทั้งนั้น ใครจะนั่ง ๆ นอน ๆ อยู่ได้ เกล้านี่ วิชาหมอก็ต้องหาหยูกหาขายออกมาช่วยพวกข้าหาสที่เป้นสมลัมกันออกตึง ๆ ลางคนกินผิดสำแดง ลางคนแดด เผาจนเจ็บไข้เจียนตาย” [4]

บทสนทนานี้เป็นบทสนทนาของหม่อมขึ้นกับเจ้าพระยาอรรคมหาเสนา (บุนนาค) สะท้อนให้เห็นว่า ตัวละครหม่อมขึ้นนั้นมีความสำนึกในหน้าที่และบทบาทของตน เห็นได้จากข้อความที่บอกว่า ตนนั้นมีวิชาหม่อ ก็ต้องมาช่วยพวกข้าหาสที่ทำงานจนลัมป่วยต่าง ๆ นั้นเป็นการตระหนักรู้ว่าตนนั้นมีสถานภาพเป็นหม่อ และมีจิตสำนึกรู้ว่าจะต้องรับผิดชอบในหน้าที่และบทบาทของตนด้วยการมาช่วยทำงานรักษาคนป่วย

1.2.2 ความรักของคนในครอบครัว ครอบครัวเป็นกลุ่มทางสังคมกลุ่มหนึ่ง ที่ประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องกันทางสายเลือด เช่น พ่อ แม่ พี่ น้อง ปู่ ย่า ตา ยาย ฯลฯ สถาบันครอบครัวนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะเป็นเหมือนสิ่งที่เพาะปลูกมนุษย์ รวมไปถึงเป็นสิ่งที่คอยขัดเกลาจิตใจ อบรมเลี้ยงดูมนุษย์เราทุกคน ดังที่ สนิท สมศรีการ [6] ได้ให้ความหมายของ ครอบครัว ไว้ว่า ครอบครัว คือ จุดเริ่มต้นของชีวิตทันทีที่ “ชีวิตเด็ก” กำเนิดขึ้นในครอบครัว พ่อแม่และสมาชิกทุกคนที่เกี่ยวข้องจะร่วมกันทำหน้าที่ดูแลสมาชิกคนใหม่ ให้ความรัก อาหาร ประสพการณ์ต่าง ๆ มากมาย ครอบครัวจึงมีอิทธิพลสำคัญต่อเด็ก ๆ ในแง่ของการถ่ายทอดค่านิยม ทศนคติ บุคลิกภาพ พฤติกรรม ความรักของคนในครอบครัวนั้นเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเป็นสิ่งที่สามารถเสริมสร้างกำลังใจให้แก่สมาชิกในครอบครัว อีกทั้งยังเป็นที่พักพิงของสมาชิกได้เป็นอย่างดี การมอบความรักให้คนในครอบครัวเป็นสิ่งจำเป็น เพราะหากครอบครัวใดที่สมาชิกขาดความใส่ใจ ขาดการดูแล ไม่มอบความรักให้แก่กัน ครอบครัวนั้นก็มักจะเป็นครอบครัวที่มีปัญหา สมาชิกในครอบครัวก็จะกลายเป็นคนมีปมปัญหา ขาดความอบอุ่น ซึ่งในชีวิตของประเทศนั้น วิษณุ เครืองาม ได้เล็งเห็นความสำคัญของความรักจากคนในครอบครัว และได้เสนอแนวคิดที่ว่า ความรักของคนในครอบครัวเป็นความรักที่มั่นคง สมาชิกในครอบครัวควรช่วยเหลือและพึ่งพากัน ดังตัวอย่าง

แม่เพิ่งขยับทำให้ลูกขายนอนสบาย มือโบกปิดพัดไล่ยุ้งให้ ภาพอย่างนี้เคยเห็นมาแต่เด็ก แม่ใหม่จะติดพ่อ แต่ก็เป็นการประจบขอความรู้มากกว่าอย่างอื่น ยามเศร้า ยามเหงา ยามว่าเหว่ ก็มักมาหนุนตักหนุนเข้าแม่เพิ่งนอนเล่นอย่างนี้เสมอ [4]

ตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นความรักของคนในครอบครัวระหว่างแม่กับลูก เป็นลักษณะของการทำหน้าที่ของคนในครอบครัวที่จะต้องใส่ใจและดูแลกัน นอกจากนี้แล้วคนในครอบครัวจะต้องช่วยเหลือและเป็นที่พักพิงให้กันด้วย ดังตัวอย่าง

สิ่งที่ช่วยให้หิวค่อยแถมชื่นฝันมีกำลังใจอยู่ได้ เห็นจะได้แก่การที่ทิพย์และหยกดูแลเขา แม่เลี้ยง และน้องต่างมารดาอย่างดี คนเราจะดูใจกันในยามทุกข์ยามโศกเช่นนี้เอง [4]

แสดงให้เห็นว่าครอบครัวนั้นเป็นกลุ่มสถาบันหนึ่งที่มีความสำคัญ ความรักของคนในครอบครัวนั้นเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเป็นเหมือนที่พักพิง ที่พักใจ เป็นกำลังใจให้แก่สมาชิก สมาชิกในครอบครัวเองนั้นก็ควรที่จะช่วยเหลือพึ่งพากันด้วย ซึ่งในตัวอย่างบางตอนก็แสดงให้เห็นแล้วว่าไม่ว่ายามทุกข์หรือยามสุขนั้น สิ่งที่อยู่กับเราเสมอ คือ คนในครอบครัว หากยามใดที่เป็นทุกข์ เกิดความไม่สบายใจ คนในครอบครัวนั้น คือ ยารักษาที่ดีที่สุดและเป็นกำลังใจให้เราได้มากที่สุด การแสดง

ความรักต่อคนในครอบครัว การใส่ใจคนในครอบครัวนั้นถือเป็นการทำหน้าที่ของคนในสังคม เพราะเมื่อคนในครอบครัวมีบทบาทของความเป็นพ่อ เป็นแม่ หรือเป็นลูก ก็ต้องทำหน้าที่นั้นตามบทบาทของตัวเองด้วย

2. กลวิธีการเสนอแนวคิด

กลวิธีการเสนอแนวคิด เป็นเทคนิควิธีที่ผู้เขียนใช้ในการนำเสนอแนวความคิดของตนในวรรณกรรม ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี แล้วแต่ความถนัดของผู้เขียน จากการศึกษาความหมายและลักษณะของกลวิธีการเสนอแนวคิดแบบต่าง ๆ ที่ปรากฏจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ มาประกอบกับการศึกษานวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง ชีวิตของประเทศ ของ วิษณุ เครืองาม อย่างละเอียดพบว่าวิษณุ เครืองาม มีการใช้กลวิธีการเสนอแนวคิด 3 กลวิธี ดังนี้

2.1 การเสนอแนวคิดผ่านบทสนทนา

บทสนทนาเป็นองค์ประกอบสำคัญของนวนิยาย บทสนทนาเป็นถ้อยคำที่ตัวละครนั้นใช้พูดตอบโต้กัน เป็นส่วนสำคัญของนวนิยายที่ทำให้นวนิยายเรื่องนั้นมีความน่าสนใจและน่าติดตามขึ้น ดังที่ กระแสร์ มาลาภรณ์ [7] ได้กล่าวไว้ว่า บทสนทนานั้นจะต้องเป็นไปตามธรรมชาติ เจตนาจะช่วยให้เนื้อเรื่องสนุกสนานขึ้น ให้เห็นจริง และอธิบายลักษณะของตัวละครได้ด้วย นักประพันธ์บางคนรู้ว่าตนเองเขียนบทสนทนาดี เพราะฉะนั้น บางเรื่องก็เลยมีแต่บทสนทนา ซึ่งถึงจะน่าอ่าน น่าฟัง แต่ก็ไม่เป็นไปตามธรรมชาติก็มี การเสนอแนวคิดผ่านบทสนทนานั้นจะทำให้ผู้อ่านนั้นเข้าใจได้ง่ายกว่าว่าผู้เขียนต้องการนำเสนอแนวคิดอะไร ในนวนิยายเรื่องชีวิตของประเทศนั้น วิษณุ เครืองาม มีการนำเสนอแนวคิดโดยผ่านบทสนทนาซึ่งเป็นการสนทนากันของตัวละครต่าง ๆ ในเรื่อง ดังตัวอย่าง

“เอาไว้รับแขกอรับ” บุตรชายถามอย่างสนใจแกมตื่นเต้น

“เอาไว้รักษาบ้านเมือง ฝรั่งอยากเข้ามา พม่าเองก็มองทางนี้ตาเป็นมันอยู่ ถ้าใครบุกมาเราก็ตองสู้”
ผู้เป็นบิดาตอบ [4]

วิษณุได้นำเสนอแนวคิดผ่านบทสนทนาของเจ้าพระยาอรรคมหาเสนา (บุนนาค) กับคุณชายติศ ผู้เป็นลูกชาย บทสนทนานี้เป็นการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับประเทศชาติและสังคมบ้านเมือง ในเรื่องของการมีจิตสำนึกรักชาติบ้านเมือง สิ่งที่ตัวละครได้กล่าวในบทสนทนานี้สะท้อนให้เห็นถึงความไม่เกรงกลัวศัตรู และจิตสำนึกที่มีความห่วงหาอาลัยบ้านเมือง

2.2 การเสนอแนวคิดผ่านตัวละคร

ตัวละครเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของนวนิยาย เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยทำให้นวนิยายเรื่องนั้นมีความสมจริง มีความเป็นธรรมชาติมากขึ้น ดังที่ ธัญญา สังขพันธานนท์ [8] ได้กล่าวไว้ว่า ตัวละคร คือผู้มีบทบาทในเรื่อง อาจเป็นคน สัตว์ หรือ วัตถุสิ่งของก็ได้ ตัวละครเป็นแบบจำลองชีวิตของมนุษย์ การนำเสนอตัวละครในเรื่องทำได้โดยการบรรยายโดยตรงและบอกโดยอ้อม ตัวละครในเรื่องทั่ว ๆ ไปมีสองลักษณะคือตัวละครที่มีลักษณะนิสัยคงที่กับหลากหลายลักษณะนิสัย ในนวนิยายเรื่องชีวิตของประเทศ ผู้เขียนมีการนำเสนอแนวคิดโดยผ่านตัวละคร ดังตัวอย่างนี้ที่นำเสนอโดยผ่านตัวละคร หยก

“ในที่สุดฉันก็เหมือนหยก พ่อแม่ปู่ย่าตายหมด เหลือตัวคนเดียว”

หยกเป็นคนปอบว่า “อย่าพูดอย่างนั้น ย่าเพิ่งกับลูกใหม่จะเสียใจ แม่ทิพย์ยังมีลูกอีกคน ดีกว่าข้าตั้งมากมาย แต่ถึงอยู่ตัวคนเดียวก็ต้องสู้ ภาษาจีนว่า อู่แสเจีย อู่เหมีย มีความรักถึงจะมีชีวิต อู่ต่งเจียโอ้ยอ๊ะ คนเราต้อง ขยับขับเคลื่อนไหวต่อสู้ถึงจะรอด [4]

วิชญ์ได้นำเสนอแนวคิดโดยผ่านตัวละครหยก สะท้อนให้เห็นแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องความรักในครอบครัว สังเกตได้จากตัวละคร หยก ที่กล่าวว่า แม่ชีวิตจะไม่มีพ่อแม่ แต่ก็ยังมีครอบครัวข้างที่เป็นเสมือนครอบครัวคอยเป็นแรงผลักดันในชีวิต ทำให้เห็นว่าความรักนั้นทำให้หลาย ๆ คนสามารถดำรงชีวิตอยู่ด้วย และยังมีครอบครัวที่ดีก็จะเป็นกำลังใจที่ดีด้วย

2.3 การเสนอแนวคิดผ่านมุมมองการเล่าเรื่อง แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.3.1 ผู้เขียนหรือผู้บรรยายเป็นผู้เล่าเรื่อง การเสนอแนวคิดโดยใช้กลวิธีให้ผู้เขียนหรือผู้บรรยายเป็นผู้เล่าเรื่อง เป็น การกล่าวถึงทัศนคติของผู้เขียนเองในวรรณกรรม โดยจะเล่าเรื่องไปพร้อมทั้งเสนอความคิดลงไปพร้อมกัน ดังตัวอย่าง

งานนี้ยังไม่แล้วเสร็จมาถึงแผ่นดินนี้จึงสร้างต่อจนเสร็จให้ชื่อว่านครเขื่อนขันธ์ ในปี 2358 เมื่อยกเสาหลักเมืองมี จระเข้ว่ายทวนน้ำมาเกยตื้นตายนับเป็นอาถรรพ์และโปรดเกล้าฯ ให้ชุดคลองลัดอีกเส้น อย่างไรก็ตามจะว่า เรียบร้อยโดยสิ้นเชิงก็ไม่ได้ อันเป็นธรรมดาของบ้านเมืองที่ใหญ่ขึ้น ผู้คนมากขึ้นและว่างเว้นจากการศึกสงคราม ก็หันมาซื้อขดแย้งภายในกันเองบ้าง [4]

จะเห็นได้ว่าผู้เขียนเสนอแนวคิดผ่านการเล่าเรื่อง เป็นการเล่าเรื่องราวเหตุการณ์บ้านเมืองในช่วงแผ่นดินรัชกาลที่ 2 วิชาญนำเสนอแนวคิดที่บ้านเมืองที่อยู่ในช่วงผลัดเปลี่ยนแผ่นดิน กำลังมีการพัฒนา มีความเจริญยิ่งใหญ่เข้ามานั้น ทำให้ ผู้คนสะดวกสบายขึ้น การศึกสงครามก็ต้องทำ จึงเกิดปัญหาในเรื่องของการใช้อำนาจของกษัตริย์ที่ก่อให้เกิดปัญหา การขัดแย้ง การทะเลาะเบาะแว้งในบ้านเมืองกันเองขึ้น นอกจากนี้วิชาญยังนำเสนอแนวคิดเรื่องการดูแลปกครองในช่วงที่ เกิดปัญหาหระส่ำระสายเช่นนี้ ดังตัวอย่าง

ในยามนี้พระบรมวงศ์ควรจักมีความสามัคคีปรองดองเข้าไว้ มิให้เป็นช่องทางให้ศัตรูภายในและข้าศึกภายนอก ฉวยโอกาสแทรกแซงได้ แม้ผู้จงรักภักดีสวามิภักดิ์จะมีอยู่ แต่ก็มีใช้เรื่องที่จะมาต่อสู้นจนล้มหายตายจาก กลายเป็นสงครามกลางเมืองไปเพราะเรื่องนี้ [4]

วิชาญได้นำเสนอแนวคิดผ่านการเล่าเรื่องราวเหตุการณ์ในตอนที่กำลังจะเปลี่ยนแผ่นดินมาเป็นแผ่นดินรัชกาลที่ 3 โดยได้เสนอแนวคิดไว้ว่า เวลาที่บ้านเมืองกำลังมีวิกฤตหรือกำลังจะเปลี่ยนแปลงนั้น ผู้คนจะต้องสามัคคีและปรองดองกัน เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ที่หวังอำนาจ เห็นแก่ตัวเข้ามากระทำการที่ทำให้เกิดความวุ่นวายในสังคมได้

2.3.2 ตัวละครในเรื่องเป็นผู้เล่าเรื่อง การเสนอแนวคิดโดยใช้กลวิธีให้ตัวละครในเรื่องเป็นผู้เล่าเรื่อง เป็นการสร้าง ให้ตัวละครในเรื่องเป็นผู้เล่าเรื่องราว เหตุการณ์ หรือแสดงความคิดเห็น การใช้กลวิธีนี้จะทำให้มองเห็นความคิดของตัว ละครด้วย ดังตัวอย่าง

ใหม่นึกไปใจหดหู่ไป ตัวเรากล้าปากยากจนเพียงนี้ ตระกูลก็หาเมียศคคคไม่ ใครเขาจะชื่นชม อย่างมากก็ได้แค่คำ ยอ ถึงจะมีฝีมือทางปรุ้งยาที่ใช้ว่าจะมีฐานะหรือใครเขาจะเห็นใจ [4]

ตัวอย่างนี้ผู้เขียนต้องการเสนอแนวคิดโดยผ่านทางตัวละคร โดยการนำแนวคิดมาใส่เป็นความรู้สึกนึกคิดของตัวละคร ทำให้สามารถรู้ได้ว่าตัวละครนั้นคิดเห็นอย่างไร ในตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นแนวคิดว่า คนที่มีฐานะไม่ดี ไม่ได้รวยอำนาจ ไม่ได้มีชนชั้นสูงส่ง ก็จะเป็นอุปสรรคให้แก่ชีวิตจริงที่ไม่มีคนยอมรับนับถือ ไม่มีใครชื่นชม

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า วิษณุ เครืองาม ได้เสนอแนวคิดโดยมี 2 ประเด็นใหญ่ คือ แนวคิดเกี่ยวกับการรักษาดินแดน ซึ่งเป็นแนวคิดหลัก และแนวคิดเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของชนในสังคม ซึ่งเป็นแนวคิดรอง แนวคิดเกี่ยวกับการรักษาดินแดน พบว่ามี 4 ประเด็น คือ 1. การยกย่องพระมหากษัตริย์ วิษณุต้องการเสนอแนวคิดว่า พระมหากษัตริย์แต่ละสมัยนั้นมีบทบาทที่ต่างกันไปแล้วแต่สมัยนั้นพระมหากษัตริย์ได้สร้างคุณงามความดี พัฒนาบ้านเมืองด้านต่าง ๆ ไว้มาก คนในสังคมต่างก็ให้ความสำคัญกับสถาบันพระมหากษัตริย์มาก จึงให้การยกย่องสรรเสริญเสมอ 2. การประณามคนคิดคดทรยศต่อแผ่นดิน วิษณุต้องการนำเสนอแนวคิดว่า ในสังคมจะมีกลุ่มบุคคลที่คิดคดทรยศต่อแผ่นดินและพระมหากษัตริย์ ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาคือความต้องการอำนาจ บุคคลที่กระทำความชั่วต่อแผ่นดินนั้นจะได้รับโทษสูงสุด และได้รับการประณาม 3. การสร้างจิตสำนึกรักชาติบ้านเมือง วิษณุต้องการนำเสนอแนวคิดว่า เมื่อเกิดมาเป็นมนุษย์แล้วนั้นควรมีจิตสำนึกหวงแหนในบ้านเมืองแผ่นดินของตนเอง การมีจิตสำนึกรักชาติบ้านเมืองนั้นเป็นสิ่งที่ต้องอาศัยการปลูกฝัง ดังนั้นคนไทยจึงมีการอบรมสั่งสอนลูกหลานให้เห็นความสำคัญของประเทศเพื่อสร้างจิตสำนึกให้รักชาติ และ 4. การตอบแทนคุณแผ่นดิน วิษณุต้องการนำเสนอแนวคิดว่า การตอบแทนคุณแผ่นดิน ซึ่งหมายรวมถึงการตอบแทนคุณพระมหากษัตริย์ เพราะพระมหากษัตริย์เป็นผู้สร้างแผ่นดินขึ้นมา การตอบแทนที่สามารถทำได้นอกเหนือจากการกระทำความดีประโยชน์เพื่อแผ่นดินแล้ว ก็คือการจงรักภักดี และสนองพระเดชพระคุณพระมหากษัตริย์ แนวคิดเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของชนในสังคม พบว่ามี 2 ประเด็น คือ 1. การมีความสำนึกในหน้าที่และบทบาทของตน วิษณุต้องการนำเสนอแนวคิดว่า เราควรมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และบทบาทของตนเอง ควรเห็นความสำคัญในบทบาท อาชีพของตนเองและทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด และ 2. ความรักของคนในครอบครัว วิษณุต้องการนำเสนอแนวคิดว่า ครอบครัวเป็นกลุ่มทางสังคมที่มีความสำคัญ สมาชิกในครอบครัวมีการพึ่งพาอาศัยช่วยเหลือกัน ความรักจากคนในครอบครัวนับเป็นความรักที่ยิ่งใหญ่และมั่นคงที่สุด

กลวิธีการเสนอแนวคิดในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง ชีวิตของประเทศ ของ วิษณุ เครืองามพบว่ามี 3 กลวิธี คือ 1. กลวิธีการเสนอแนวคิดผ่านบทสนทนา วิษณุมีการนำเสนอแนวคิดโดยผ่านบทสนทนาของตัวละครในเรื่อง ตัวละครที่สนทนากันจะกล่าวถึงความคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งออกมา ซึ่งผู้เขียนสามารถสื่อแนวคิดได้กลมกลืนกับเนื้อเรื่อง วิธีนี้เป็นวิธีที่ทำให้เข้าใจถึงแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอได้ดี 2. กลวิธีการเสนอแนวคิดผ่านตัวละคร วิษณุมีการนำเสนอแนวคิดโดยผ่านตัวละคร โดยจะทำให้เห็นถึงทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิดของตัวละครตัวนั้นที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นการถ่ายทอดแนวคิดของผู้เขียนโดยให้ตัวละครตัวนั้นแสดงออกมา และ 3. กลวิธีการเสนอแนวคิดโดยผ่านมุมมองการเล่าเรื่อง วิษณุมีการนำเสนอแนวคิดโดยผ่านวิธีการเล่าเรื่อง ซึ่งมี 2 ลักษณะคือ ผู้เขียนเป็นผู้เล่า คือ การนำเสนอแนวคิด ทัศนคติของผู้เขียนเองโดยเขียนเล่าเรื่อง ไม่มีการใช้บทสนทนาหรือตัวละครมาช่วย และอีกประการ คือ ให้ตัวละครในเรื่องเป็นผู้เล่า ผู้เขียนจะนำเสนอแนวคิดโดยให้ตัวละครในเรื่องนั้นเป็นผู้เล่าเรื่อง จะทำให้เห็นถึงความคิดเห็นของตัวละครตัวนั้น

จากการศึกษาแนวคิดและกลวิธีการเสนอแนวคิดในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง ชีวิตของประเทศ ของ วิษณุ เครืองาม ทำให้ได้เห็นถึงความสามารถของผู้เขียนที่มีการนำเสนอแนวคิดด้วยการสร้างเรื่องให้น่าติดตาม มีการใช้กลวิธีการนำเสนอผ่านหลายรูปแบบ ทั้งการนำเสนอแนวคิดผ่านบทสนทนา ผ่านตัวละคร และผ่านมุมมองการเล่าเรื่อง การใช้กลวิธี

ต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้ผู้อ่านนั้นสามารถเข้าใจถึงแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการจะนำเสนอ อีกทั้งยังทำให้สนุกกับการอ่านและนำติดตาม แนวคิดที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องนี้ ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ 2 ประเด็นใหญ่ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการรักชาติ บ้านเมือง ซึ่งเป็นแนวคิดหลักของเรื่อง และแนวคิดเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของคนในสังคม ซึ่งเป็นแนวคิดรอง เมื่อได้ศึกษาแนวคิดแต่ละประเด็นนี้แล้ว ทำให้สามารถสรุปได้ว่าผู้เขียนต้องการจะนำเสนอให้ผู้อ่านเห็นความสำคัญของประเทศเรา และต้องการให้ใส่ใจในประวัติศาสตร์ของประเทศ แนวคิดสำคัญของเรื่องจัดเป็นระบบความคิดแบบกษัตริย์นิยม เนื่องจากผู้เขียนจะเน้นถึงบทบาทและการยกย่องกษัตริย์เป็นส่วนใหญ่ ผู้เขียนมีแนวคิดว่า ประเทศของเรานี้ถือกำเนิดมานาน ผ่านมาหลายยุคหลายสมัย ผู้คนในประเทศต่างพลัดเปลี่ยนสืบทอดกันไปรุ่นต่อรุ่นเช่นเดียวกับแผ่นดินที่พลัดเปลี่ยนกันไปตามกาลเวลา มีเรื่องราวมีประวัติศาสตร์มากมาย ทั้งการสู้รบ การแตกแยก มีทั้งความเจริญและความเสื่อมมากมาย การที่ประเทศจะสมบูรณ์ได้นั้นจำเป็นต้องมีผู้คน มีวัฒนธรรม มีระเบียบแบบแผน มีเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ มีธรรมาภิบาล ทุกสิ่งทุกอย่างเปรียบเหมือนอวัยวะของประเทศที่ขาดไม่ได้ ทุก ๆ อย่างนี้จึงเป็น ชีวิตของประเทศ

เอกสารอ้างอิง

- [1] ปราณี เชียงทอง. (2526). **วรรณกรรมสำหรับเด็ก**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- [2] กุหลาบ มลลิกะมาส. (2524). **วรรณคดีวิจารณ์**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [3] เบญจมาศ พลอินทร์. (2526). **พื้นฐานวรรณคดีและวรรณกรรมไทย : หน่วยภาษาไทย 2**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์
- [4] วิษณุ เครืองาม. (2561). **ชีวิตของประเทศ1-2**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มติชน.
- [5] สุชา จันทรเฒ. (2520). **จิตวิทยาพัฒนาการ**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- [6] สนิท สมักรการ. (2538). **มีเงินก็นับว่าน้อง มีทองก็นับว่าพี่ ระบบครอบครัวและเครือญาติของไทย**. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- [7] กระแสร์ มาลาภรณ์. (2530). **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- [8] ธัญญา สังขพันธานนท์. (2539). **วรรณกรรมวิจารณ์**. ปทุมธานี : นาค.

อิทธิพลของคติไตรภูมิต่อการสร้างสรรค์นวนิยายแนวหลังสมัยใหม่เรื่องครุฑชูดนาค ของหย่งซาง

The Influence of the Traibhumi Beliefs on Creation of the Postmodern Novel

‘Krut Chud Nak’ Written by Yongsang

นพรัตน์ ชูสงดำ^{1*} วราเมษ วัฒนไชย² และ ปรียารัตน์ เชาวลิตรประพันธ์³

Nopparat Choosongdam^{1*} Warames Wattanachai² and Preeyarat Chawalitprapan³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของคติไตรภูมิต่อการสร้างสรรค์นวนิยายเรื่องครุฑชูดนาค และเพื่อศึกษาการสร้างสรรคเรื่องครุฑชูดนาค ด้วยกลวิธีการเขียนนวนิยายแนวหลังสมัยใหม่ การศึกษาอิทธิพลของคติไตรภูมิต่อการสร้างสรรค์นวนิยายเรื่องครุฑชูดนาค ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์เปรียบเทียบตัวบทเรื่องครุฑชูดนาค กับวรรณคดีเล่มสำคัญที่นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับ คติไตรภูมิ ได้แก่ ไตรภูมิถา จักกาวาทินี และไตรภูมิโลกวินิจฉัย ผลการศึกษาพบว่า คติไตรภูมิมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์นวนิยายเรื่องครุฑชูดนาค 3 ประเด็น ได้แก่ อิทธิพลของคติไตรภูมิในด้านตัวละคร อิทธิพลของคติไตรภูมิในด้านฉาก และอิทธิพลของคติไตรภูมิในด้านแนวคิด โดยนวนิยายเรื่องครุฑชูดนาคมีการสร้างตัวละครและฉากจากนรกภูมิ ตีรจกานภูมิ อสุรกายภูมิ มนุสสภูมิ และฉกามาพจรภูมิ เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครชายในเรื่อง และสอดแทรกแนวคิดเรื่องนรก-สวรรค์ แนวคิดเรื่องอนิจจัง ทำให้เห็นว่าความเชื่อเกี่ยวกับคติไตรภูมิยังคงมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วรรณกรรมสืบเนื่องมาแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งยังมีการสร้างสรรค์ให้เข้ากับยุคสมัยดังที่ผู้เขียนได้สร้างสรรค์นวนิยายเรื่อง ครุฑชูดนาค ด้วยกลวิธี เนื้อหา และแนวคิดแนวหลังสมัยใหม่

คำสำคัญ : คติไตรภูมิ ครุฑชูดนาค ชายรักชาย นวนิยายแนวหลังสมัยใหม่

Abstract

This research article aimed at investigating the influence of the Traibhumi beliefs on the creation of the postmodern novel ‘Krut Chud Nak’ and examining such a creation. In this study, the text in ‘Krut Chud Nak’ was compared with three Thai Buddhist literatures that involved the Traibhumi beliefs, namely ‘Traibhumikatha’, ‘Cakkavalladipani’, and ‘Traibhumilokavinichaya. The results showed that the Trai Bhum beliefs influenced the novel ‘Krut Chud Nak’ in the following three aspects: characters, settings, and concepts. Regarding the characters and the settings, these were influenced from the concepts of *Narakabhumi*, *Tiratchanabhumi*, *Asurabhumi*, *Manusabhumi*, and *Chakamapacarabhumi*. Such influences were applied to narrate the relationship among male characters in the novel, integrating the concepts of *Naraka-Svarga* (hell and heaven) and *Anicca*(impermanence). These indicate that the Traibhumi beliefs have still played a part in the creation of novels from the past until the present. Nevertheless, ‘Krut Chud Nak’ has also been modified to suit current situations by using postmodern strategies, contents, and concepts.

Keywords: Traibhumi beliefs, Krut Chud Nak, boys’ love novel, postmodern novel

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ อ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

*Corresponding author: E-mail address: yimza_2540@hotmail.com

บทนำ

คติไตรภูมิมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วรรณคดี วรรณกรรมแต่ละยุคสมัยในระยะเวลาที่ผ่านมา รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ [1] ได้อธิบายว่า คติไตรภูมิก่อให้เกิดไตรภูมิภพ พระราชนิพนธ์ของพระมหาธรรมราชาลิไท เมื่อประมาณ พ.ศ. 1888 ต่อมาประมาณ พ.ศ. 2063 พระสิริมังคลาจารย์แห่งล้านนาได้รจนาเรื่องจกกวาฬที่ปนี ต่อมาประมาณ พ.ศ. 2345 พระยาธรรมปรีชา (แก้ว) ได้แต่งไตรภูมิโลกวิณัจฉัย ซึ่งความรู้เกี่ยวกับคติไตรภูมินี้ได้ส่งอิทธิพลต่อวรรณคดีในแต่ละยุคสมัยต่อมา

เสฐียรโกเศศ [2] ได้อธิบายความหมายของคติไตรภูมิว่า ไตรภูมิ แปลว่า แดนสาม ซึ่งแยกออกเป็น กามภูมิ รูปภูมิ และอรุณภูมิ กามภูมิ คือ แดนที่ยังข้องเกี่ยวกับกามตัณหา มีความโลภ โกรธ หลง ได้แก่ สัตว์ที่ไปเกิดในแดนนรก แดนเดรัจฉาน แดนเปรต และแดนอสุรกาย ทั้ง 4 แดนนี้เรียกกอบายภูมิ คือแดนอันเป็นทุกข์ ส่วนสัตว์ไปเกิดเป็นคนในแดนมนุษย์ และไปเกิดเป็นเทวดาบนสวรรค์ 6 ชั้น รวม 7 แดนนี้เรียกว่าสุคติภูมิ คือแดนมีสุข เมื่อรวมเข้ากับกอบายภูมิ แดนมีทุกข์ 4 แดน เป็น 11 แดน จัดเป็นกามภูมิ รูปภูมิ คือ แดนที่มีสุข ไม่มีเรื่องกามเข้าไปปะปน ผู้ไปเกิดในแดนนี้เรียกว่าพรหม มีแดนอันเป็นที่อยู่เรียกว่าพรหมโลก รวม 16 ชั้น พรหมในชั้นนี้เหาะหรือนั่งเข้ามาน และอรุณภูมิ คือ ดินแดนของพรหมซึ่งไม่มีรูป มีทั้งหมดด้วยกัน 4 แดน ไม่มีรูปร่าง มีเพียงจิต ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า กามภูมิ 11 รูปภูมิ 16 และอรุณภูมิ 4 รวมได้ 31 ภูมิ เรียกว่าไตรภูมิ

วรรณคดีเกี่ยวกับคติไตรภูมิมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมในยุคหลัง ครุฑและนาคเป็นสิ่งมีชีวิตตามคติไตรภูมิซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี และได้รับความนิยมจนมีการนำมาเป็นตัวละครในการเขียนนวนิยาย ซึ่งที่ผ่านมาส่วนใหญ่แล้วมักเขียนให้นาคคู่กับมนุษย์ หรือนาคคู่กับนาค ส่วนตัวละครครุฑมักจะเขียนโดยนำเรื่องราวคู่อาฆาตของครุฑกับนาคมาใช้ในการดำเนินเรื่อง เช่น มณีสวาท ของจินตวีร์ วิวัธน์ [3] เป็นเรื่องราวของพญา¹นาค² ผู้สูงส่งกับนาค³ที่อยู่ในชนชั้นต่ำกว่า และมีพญาครุฑซึ่งหลงรักนาคจึงมุ่งทำลายความรักระหว่างนาคทั้งคู่โดยการฆ่านาค นาคาทรมานจากการเกิดเป็นนาคที่ต้องเป็นรองครุฑจึงอธิษฐานตนไม่ขอเป็นนาคอีก จนได้มาเกิดใหม่เป็นมนุษย์ ส่วนมนตรานาคครุฑ ของเนตรนันทน์ [4] เป็นเรื่องราวความรักของนาคและครุฑ เช่นเดียวกับนวนิยายเรื่องครุฑนาค ของหย่งช่าง ที่ได้นำตัวละครครุฑกับนาคมาเป็นตัวละครเอกคู่กัน คือ ชีวันธร ตัวละครเอกที่มีกายหายาเป็นนาค และ ธาตธิป ตัวละครเอกที่มีกายหายาเป็นพญาครุฑ แต่ในนวนิยายเรื่องครุฑนาคเล่าถึงความรักของครุฑกับนาคที่เป็นเพศชาย แตกต่างจากมนตรานาคครุฑที่เล่าถึงเรื่องราวความรักของครุฑที่เป็นเพศหญิงและนาคที่เป็นเพศชาย

งานวิจัยเรื่อง อิทธิพลของคติไตรภูมิต่อการสร้างสรรค์นวนิยายแนวหลังสมัยใหม่เรื่องครุฑนาค ของหย่งช่าง มุ่งศึกษาอิทธิพลของคติไตรภูมิต่อการสร้างสรรค์นวนิยายเรื่องครุฑนาค และการสร้างสรรค์นวนิยายแนวหลังสมัยใหม่เรื่องครุฑนาค แตกต่างจากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับคติไตรภูมิเรื่องสัมพันธ์ในนวนิยายชุดนวนิหมพาดกับคติไตรภูมิของ ปวีณสุดา เหนือคลอง สารนิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ โดย ปวีณสุดา เหนือคลอง [5] ได้ศึกษาสัมพันธ์ในนวนิยายชุดนวนิหมพาดกับคติไตรภูมิ จากนวนิยาย 3 เรื่อง ได้แก่ ตริเนตรทิพย์ หุติยอสุร และเอกเทพ ผ่านองค์ประกอบของวรรณกรรม มุ่งศึกษา 2 ประเด็น คือ คติไตรภูมิที่ปรากฏในนวนิยายชุดนวนิหมพาด ของอลิษา และลักษณะสัมพันธ์ในนวนิยายชุดนวนิหมพาดกับคติไตรภูมิ แตกต่างจากงานวิจัยอิทธิพลของคติไตรภูมิต่อการสร้างสรรค์นวนิยายแนวหลังสมัยใหม่เรื่องครุฑนาค ของหย่งช่าง ที่มุ่งศึกษาอิทธิพลของคติไตรภูมิ โดยมีตัวละครเอกทั้งคู่เป็นผู้ชาย และศึกษาลักษณะแนวหลังสมัยใหม่ในเรื่องความเป็นสัมพันธ์ รวมถึงลักษณะอื่น ๆ ด้วย

นวนิยายเรื่องครุฑนาคเป็นนวนิยายวาย หรือเรียกได้อีกอย่างว่า นวนิยายแนวชายรักชาย มีเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวละครชายในเรื่อง โดยมีตัวละคร ฉาก และแนวคิดที่ได้รับอิทธิพลมาจากคติไตรภูมิ ซึ่ง นิชากรีย์ เลิศวิษณุโรจน์ [6] ได้อธิบายว่า คำว่าวายคือตัวอักษร Y ในภาษาอังกฤษ มาจากภาษาญี่ปุ่นของคำว่า Yaoi (ยาโอหรือยาโออิ) มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายหนุ่ม และ Yuri (ยูริ) มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างหญิงสาว เดิมที

¹ พญา ใช้เรียกนำหน้านาคหรือครุฑชนชั้นสูง

² นาคิ เรียกแทนนาคเพศเมีย

³ นาคา เรียกแทนนาคเพศผู้

ใช้เป็นกรอบบอกประเภทของงานโดจินชิ¹ ต่อมาทั้งสองคำนี้ใช้เรียกรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ขายกับผู้ขาย และผู้หญิงกับผู้หญิง ตามลำดับ

นวนิยายเรื่องครุฑนาคมีลักษณะของการเป็นนวนิยายแนวหลังสมัยใหม่ทั้งในด้านของกลวิธี เนื้อหาและแนวคิด โดยเสาวณิต จุลวงศ์ [7] ได้ให้ความหมายของวรรณกรรมแนวหลังสมัยใหม่ไว้ว่าหมายถึง “มาจาก” คือมีที่มาจากสมัยใหม่ ซึ่งหมายถึงความต่อเนื่องทั้งด้านความคิด และปฏิบัติการ หรือหมายถึงผลที่เกิดขึ้นจากสมัยใหม่

ด้วยเหตุที่นวนิยายเรื่องครุฑนาคมีความน่าสนใจเกี่ยวกับการนำตัวละครและฉาก รวมถึงสอดแทรกแนวคิดที่ได้รับอิทธิพลมาจากคติไตรภูมิมาใช้ในการดำเนินเรื่อง ทั้งยังมีการสร้างสรรค์ในลักษณะแนวหลังสมัยใหม่ทำให้นวนิยายเรื่องนี้ที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาอิทธิพลของคติไตรภูมิต่อการสร้างสรรค์นวนิยายแนวหลังสมัยใหม่เรื่องครุฑนาค ของหย่างซาง เพื่อที่จะศึกษาอิทธิพลของคติไตรภูมิต่อการสร้างสรรค์นวนิยายเรื่องครุฑนาค และเพื่อศึกษาการสร้างสรรค์นวนิยายแนวหลังสมัยใหม่เรื่องครุฑนาค

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาอิทธิพลของคติไตรภูมิต่อการสร้างสรรค์นวนิยายเรื่องครุฑนาค และการสร้างสรรค์นวนิยายแนวหลังสมัยใหม่เรื่องครุฑนาค โดยศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของวรรณกรรม เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคติไตรภูมิ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมแนวหลังสมัยใหม่ และเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายวาย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาอิทธิพลของคติไตรภูมิต่อการสร้างสรรค์นวนิยายวายเรื่องครุฑนาค ของหย่างซาง ในประเด็นต่อไปนี้ ประเด็นแรกคืออิทธิพลของคติไตรภูมิในด้านตัวละครในนวนิยายเรื่องครุฑนาค ประเด็นต่อมาคือ อิทธิพลของคติไตรภูมิในด้านฉากในนวนิยายเรื่องครุฑนาค ประเด็นสุดท้ายคือ อิทธิพลของคติไตรภูมิในด้านแนวคิดในนวนิยายเรื่องครุฑนาค และเป็นแนวทางในการศึกษาการสร้างสรรค์นวนิยายแนวหลังสมัยใหม่เรื่องครุฑนาค ทั้งในด้านของกลวิธี เนื้อหาและแนวคิดแนวหลังสมัยใหม่

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “อิทธิพลของคติไตรภูมิต่อการสร้างสรรค์นวนิยายแนวหลังสมัยใหม่เรื่องครุฑนาค ของหย่างซาง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของคติไตรภูมิต่อการสร้างสรรค์นวนิยายเรื่องครุฑนาค และการสร้างสรรค์นวนิยายแนวหลังสมัยใหม่เรื่องครุฑนาค ผลการศึกษาพบว่า อิทธิพลของคติไตรภูมิที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องครุฑนาคมี 3 ด้าน คือ 1) อิทธิพลของคติไตรภูมิในด้านตัวละคร 2) อิทธิพลของคติไตรภูมิในด้านฉาก และ 3) อิทธิพลของคติไตรภูมิในด้านแนวคิด ส่วนการสร้างสรรค์นวนิยายแนวหลังสมัยใหม่นั้น พบว่า มีการสร้างสรรค์กลวิธีการนำเสนอ และการสร้างสรรค์เนื้อหาและแนวคิดแบบใหม่ ซึ่งผลการศึกษาปรากฏดังนี้

อิทธิพลของคติไตรภูมิต่อการสร้างสรรค์นวนิยายเรื่องครุฑนาค

ผู้วิจัยเลือกศึกษาอิทธิพลของคติไตรภูมิต่อการสร้างสรรค์นวนิยายเรื่องครุฑนาค ทั้งอิทธิพลของคติไตรภูมิต่อการสร้างตัวละคร ฉาก และแนวคิด โดยเลือกศึกษาจากวรรณคดี 3 เรื่อง ตามงานวิจัยเรื่องอิทธิพลของคติไตรภูมิต่อการสร้างสรรค์วรรณคดี ของเร็นฤทัย สัจจพันธุ์ ได้แก่ ไตรภูมิกถา [8] จักรกาวทีปนิ [9] และไตรภูมิโลกวินิจฉัย [10] ตามลำดับเรียงจากปีที่มีการแต่งวรรณคดีเรื่องนั้น ๆ ขึ้น

1. อิทธิพลของคติไตรภูมิในด้านตัวละครในนวนิยายเรื่องครุฑนาค

ตัวละครมีความสำคัญในการดำเนินเรื่อง ช่วยสร้างสีสัน ความน่าสนใจ และทำให้เรื่องดูสมจริงมากยิ่งขึ้น ในนวนิยายเรื่องครุฑนาคมีตัวละครที่ได้รับอิทธิพลจากคติไตรภูมิทั้งตัวละครที่นำมาจากนรกภูมิ ติรัจฉานภูมิ อสุรกาย ภูมิ มนุษสภูมิ และฉกามาพจรภูมิ ดังนี้

¹ โดจินชิ คือ ผลงานวาดล้อเลียนมังงะหรือแอนิเมะต้นฉบับ

ตัวละครในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคที่นำมาจากนรกภูมิ หรือที่เรียกกันสั้น ๆ ว่านรก เป็นดินแดนที่ผู้กระทำบาปต้องไปชดใช้กรรมตามคติความเชื่อเกี่ยวกับไตรภูมิ การชดใช้กรรมจะขึ้นอยู่กับบาปที่ได้กระทำ ซึ่งในนวนิยายเรื่อง ครุฑชุนาค ของหย่งซ่าง [11] มีตัวละครที่นำมาจากนรกภูมิ ได้แก่ ยมทูตและท้าวยมราช

ตัวละครในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคที่นำมาจากไตรจีวนภูมิ เช่น สัตว์หิมพานต์ หรือสัตว์อื่น ๆ ทั้งบนโลกมนุษย์และสัตว์ตามความเชื่อในคติไตรภูมิ ซึ่งในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคพบตัวละครที่นำมาจากไตรจีวนภูมิ ได้แก่ กิณรี กิณร ไกรสรราชสีห์ ครุฑ นกกรวิก นาค ปลาอานนท์ และหงส์ทอง โดยแทบจะทั้งหมดเป็นไตรจีวนที่เป็นสัตว์หิมพานต์

ตัวละครในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคที่นำมาจากอสุรกายภูมิ ซึ่งเป็นภูมิอันเป็นที่อยู่ของเหล่าอสูรซึ่งมีรูปร่างน่าเกลียดน่ากลัว โดยในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคมีตัวละครที่เป็นอสูร ได้แก่ ยักษ์ รากษส ราหู อสุรา และอสุรี

ตัวละครในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคที่นำมาจากมนุษยภูมิ คือ มนุษย์ ซึ่งในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคมีตัวละครที่เป็นมนุษย์จากชมพูทวีป คือ ไตรศุน มีบทบาทช่วยเพิ่มความสมจริงในเรื่อง เนื่องจากชาวหิมพานต์ในนวนิยายเรื่อง ครุฑชุนาคสามารถใช้ชีวิตอยู่ในชมพูทวีปได้ จึงปรากฏตัวละครในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคที่นำมาจากมนุษยภูมิ

ตัวละครในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคที่นำมาจากฉกามาพจรภูมิ หรือภูมิอันเป็นสวรรค์ทั้ง 6 ชั้น ได้แก่ สวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ สวรรค์ชั้นยามา สวรรค์ชั้นดุสิต สวรรค์ชั้นนิมมานรดี และสวรรค์ชั้นปรนิมมิตสวดีติ ในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคมีตัวละครที่นำมาจากฉกามาพจรภูมิ ได้แก่ คนธรรพ์ ช่างเฮอร์วณ ท้าวปรนิมมิตสวดีติเทวราช ท้าวโลกบาล เทวดา พระมาตุลี พระยามาราริราช พระอินทร์ และวิทยาธร

การนำเสนออิทธิพลของคติไตรภูมิที่มีต่อตัวละครในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาค ได้ใช้ตัวละคร “กฤตานนท์” ซึ่งเป็นตัวแทนของยมทูตที่มาจากนรกภูมิ และใช้ตัวละคร “ธาดาทิปก” และ “ชีวันธร” ซึ่งเป็นตัวแทนของครุฑและนาค มาอธิบายเพื่อให้เห็นลักษณะของการประกอบสร้างตัวละครขึ้นจากคติของไตรภูมิ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 ยมทูต

ในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคมีตัวละครหนึ่ง คือ กฤตานนท์ ยมทูตฝึกหัดที่กำลังตามหาไตรศุน มนุษย์ที่ตนได้รับหน้าที่ทำให้ไตรศุนซึ่งมีแนวโน้มที่จะลงนรกเมื่อเสียชีวิตให้กระทำความดีเพื่อลดจำนวนวิญญานบาปในนรก มีการกล่าวถึงอาวุธประจำตัวของยมทูตกฤตานนท์ผ่านการบรรยายของชีวันธรที่มอหะลุไปยังร่างยมทูตของกฤตานนท์

... เขากำลังถือแท่งปี่เล็ดมอไปรอบ ๆ เหมือนกำลังหาใครอยู่ ประเด็นมันไม่ได้อยู่ที่เขาใส่สูทยืนเก็กในมหาวิทยาลัยครับ มองลงไปให้ลึกด้วยสายตาของชาวหิมพานต์จะเห็นว่าเขาน่ะสวมโจงกระเบนแดง คล้องสังวาลสองสายคาดกัน มีหอกสามง่ามติดตัวด้วย ที่เอวมีเชือกคล้องวิญญานห้อยอยู่ข้าง ๆ เข็มขัดซาแนล [11]

อาวุธที่กฤตานนท์ถือ คือ หอก ซึ่งอาวุธของยมทูตนี้จะใช้ลงโทษผู้คนนรกตามหน้าที่ของยมทูต ดังที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคได้กล่าวถึงหน้าที่ของยมทูต โดยเรียกยมทูตอีกชื่อหนึ่งว่านายนิรยบาลตามที่ใช้เรียกกันในไตรภูมิโลกวิจิตร ดังนี้ “ ... แกมผมไม่เคยทำพาร์ทไหนที่นรกด้วย ถ้าโดนนายนิรยบาลลงทัณฑ์ คงไม่มีสิทธิ์ของอดีตเจ้าพนักงาน หรือผมควรลงไปปรับจอบที่นรกสักเดือนก็ยังดีเพื่อป้องกันเรื่องน่ากลัวในอนาคต” [11]

จากตัวอย่างที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่าอาวุธที่ใช้ลงทัณฑ์คนนรกประจำตัวของยมทูตกฤตานนท์คือหอก ซึ่งตรงกับที่ไตรภูมิโลกวิจิตรได้กล่าวไว้เกี่ยวกับอาวุธของยมบาลที่มีหลายประเภท ทั้งไม้ ค้อน มีดพั่ว หอก ดาบ หลาว แหวน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ฆ่า แทง ยิง และตีผู้คนนรกนั้น ๆ ดังนี้

... ยมบาลอันอยู่เวตรณนรกนั้นเทียรย้อมถือไม้ ค้อน มีดพั่ว หอก ดาบ หลาว แหวน เครื่องฆ่าเครื่องแทง เครื่องยิง เครื่องตีทั้งหลายผู้คนนรกนั้นเทียรย้อมเหล็กแดง แลมีเปลวพุ่งขึ้นไปดังไฟไหม้ฟ้านั้น ลูกดั่งนั้นบ่มีวายผู้ยมบาลจึงถือเครื่องพุ่งเครื่องแทงผู้คนนรกนั้นไล่ผู้ไล่แทงไล่ตีผู้คนนรก... [8]

ดังนั้นตัวละครยมทูตและท้าวยมราชในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาค เป็นตัวละครที่ได้รับอิทธิพลจากสิ่งมีชีวิตในนรกภูมิ ทั้งเรื่องของการถือหอกซึ่งเป็นอาวุธที่ยมทูตใช้ในการลงโทษคนนรก และหน้าที่ของยมทูตและท้าวยมราชในการลงโทษคนนรก

ตัวอย่างที่ 2 ครูท

นวนิยายเรื่องครูทุดนาคเป็นเรื่องราวความรักของธาดาทิปก ตัวละครเอกที่มีกายหายาเป็นครูท และชีวันธ ตัวละครเอกที่มีกายหายาเป็นนาค จึงมีข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับครูทและนาคที่ได้รับอิทธิพลมาจากคติไตรภูมิ ดังตัวอย่างเกี่ยวกับการจับนาคโดยอาศัยปีกของครูทที่มีขนาดใหญ่พัดน้ำจนเห็นตัวนาคในนวนิยายเรื่องครูทุดนาค เมื่อครั้งชีวันธยังเป็นนาคเด็ก มีครูทคนหนึ่งจะจับชีวันธกินเป็นอาหาร ครูทคนนั้นใช้ปีกพัดผืนทรายเพื่อให้เห็นตัวนาค ในขณะที่ชีวันธมุดผืนทรายไปหาพรรณพเพื่อหลบหลีกครูท แต่ครูทก็สามารถใช้ปีกพัดผืนทรายจนเจอชีวันธและพรรณพซึ่งเป็นนาคได้

พี่เกล็ดทองมองผมนิ่ง กระดิกปลายหางให้ผมมาหลบซ่อน

ผมเป็นเด็กดีว่านอนสอนง่ายอยู่แล้ว ไม่ต้องให้บอกข้าก็ลงไปทันที ด้านบนผืนทรายมีเสียงลมพัดกระหน่ำ ทรายปลิวคลุ้งไปหมด ผมแอบสึมตาเห็นว่าทรายที่ผมอยู่สำคัญลงมานั้น... โลงไปหมดแล้ว [11]

ตัวอย่างในนวนิยายเรื่องครูทุดนาคแสดงให้เห็นถึงลักษณะการจับนาคกินของครูท โดยใช้ปีกที่ใหญ่โตพัดผืน ทรายจนเจอตัวนาค ซึ่งมีปรากฏในไตรภูมิภูมิกถาที่กล่าวถึงครูทจับนาคกินโดยการพัดน้ำแยกออกจากกันจนมองเห็นตัวนาคได้

ตนครูทนั้นมันใหญ่ตั้งนั้นเรียวแรงนักหนาแล ผิแลเมื่อจะเฉี่ยวเอานาคในกลางมหาสมุทร น้ำสมุทรนั้นแตก ออกทั้งรอบนั้นทุกแห่งได้แล 100 โยชน์ มันจึงเอาเล็บรัด เอาหางนาคนั้นพาไปกลางหาว เอาหัวนาคห้อยลงมาเบื่องต่ำ จึงพาไปหาที่อยู่แลก็กิน ... [8]

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าในนวนิยายเรื่องครูทุดนาคได้รับอิทธิพลของคติในเรื่องการหาอาหารของครูท จากเรื่องไตรภูมิภูมิกถา ซึ่งครูทจะจับนาคโดยใช้ปีกพัดผืนทราย หรือผืนน้ำจนแยกออกจากกันแล้วจึงจับนาคกินนาคเป็นอาหาร

ตัวอย่างที่ 3 นาค

ตัวละครนาคที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องครูทุดนาคมากที่สุด คือ ชีวันธ นายเอก (ตัวละครฝ่ายรับ) ของเรื่อง ซึ่งเป็นนาคตระกูลเอราปถ หรือนาคที่มีกายเป็นสีเขียว นอกจากนี้ยังมีตัวละครนาคเผ่าอื่นที่มีการพูดถึงเพื่อประกอบการเล่าเรื่อง เช่น มหรรณพ และนิโลบล นาคตระกูลวิรูปักษ์

ตามตำนานทางพระพุทธศาสนาในเรื่องเล่าเกี่ยวกับการบวชนาคถึงนาคคนหนึ่งมีจิตใจวัชวักไขว้ในทางธรรมจึงมาบวชเป็นพระสงฆ์ ด้วยนาคนั้นเป็นเดรัจฉานที่สามารถเนรมิตตนให้เป็นมนุษย์ได้ แต่ก็มีเหตุบางประการที่ทำให้นาคเนรมิตตนไม่ได้ ดังที่มีกล่าวในนวนิยายเรื่องครูทุดนาคตอนที่กวินภพ อสุราหนุ่มกล่าวค่อนข้างอดชีวันธในใจว่าเสียตายนาคมีวิวัฒนาการแล้ว ทำให้ไม่ต้องกลับกลายเป็นร่างเดิรยามที่เกิด ลอกคราบ มีเพศสัมพันธ์ นอนหลับ และตาย

กวินภพแบ่ปากเล็กน้อย ค่อนข้างเสียตายนที่เหล่านาควิวัฒนาการแล้ว ยามสมสู่ไม่จำเป็นต้องอยู่ในร่างเดิม อสุราหนุ่มเคยได้ยินมาว่า สมัยก่อนนั้นเหล่านาคจะคืนร่างเดิมแบบควบคุมไม่ได้เมื่อมีเหตุไม่ก่ออย่าง คือ ถือกำเนิด ลอกคราบ สมสู่กับนาคด้วยกันเอง นอนหลับและตอนตาย

ไม่จำเป็นมีตำนานบวชนาคเกิดขึ้นมาแน่ [11]

จากตัวอย่างในนวนิยายเรื่องครูทุดนาคจะเห็นได้ว่านาคมีเหตุบางประการที่ทำให้ไม่สามารถเนรมิตตนเป็นมนุษย์ได้ ซึ่งเหตุเหล่านี้มีกล่าวอยู่ในไตรภูมิภูมิกถาว่าด้วยนาคทั้งสองประเภทที่สามารถเนรมิตตนได้ในสถานที่ต่างกัน หากแต่ไม่สามารถเนรมิตตนได้ในยามเกิด ยามตาย ยามนอน ยามสมาคมกันในหมู่ นาค และยามลอกคราบ

นาคนั้นยังมี 2 สิ่ง สิ่งหนึ่งชื่อชลชะ สิ่งหนึ่งชื่อชลชะ นาคอันชื่อว่าชลชะนั้น นกนิมิตตนได้แต่บนบกได้ แลในน้ำนั้นนกนิมิตบมิได้ นาคอันชื่อชลชะนั้น นกนิมิตตนได้แต่ในน้ำ แลบนบกได้แต่นกนิมิตบมิได้ ที่เขาเกิดที่เขาตายก็ดี ที่เขาอนกก็ดี ที่เขาสมาคมด้วยกันนั้นก็ดี ที่เขาลอกคราบเขาก็ดี แลในสถานที่ทั้งนี้แล เขาอยู่แห่งใดแห่งหนึ่งก็ดี เขามีอาจนนิมิตตนเขาให้เป็นอันอื่นได้ หาบมิได้ ... [8]

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่าตัวละครนาคนในนวนิยายเรื่องครุฑนาคได้รับอิทธิพลจากคติไตรภูมิในเรื่องของเหตุที่ทำให้เขาไม่สามารถเนรมิตตนเป็นอย่างอื่นได้ ในตอนที่เขานั้นเกิด ตาย นอน สมาคมด้วยกัน และลอกคราบ

2. อิทธิพลของคติไตรภูมิในด้านฉากในนวนิยายเรื่องครุฑนาค

นวนิยายเรื่องครุฑนาคมีฉากที่นำมาจากคติไตรภูมิ 6 ส่วน ได้แก่ 1) ฉากในนวนิยายเรื่องครุฑนาคที่นำมาจากนรกภูมิ 2) ฉากที่นำมาจากดิรัจฉานภูมิ 3) ฉากที่นำมาจากมนุษยภูมิ และ 4) ฉากที่นำมาจากฉกามาพจรภูมิ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ฉากในนวนิยายเรื่องครุฑนาคที่นำมาจากนรกภูมิ คือ นรก เป็นที่ลงโทษผู้คนที่กระทำความผิด ในนวนิยายเรื่องครุฑนาคได้กล่าวถึงนรกโดยมีการบรรยายบรรยากาศของนรกให้น่ากลัว แสดงให้เห็นถึงความโหดร้ายของนรก เพื่อให้คนกลัวการลงนรก และไม่กล้ากระทำความผิด นอกจากนี้ยังกล่าวถึงนรกซึ่งเป็นสถานที่ใช้กรรมตามความผิดที่ได้กระทำมา

ฉากในนวนิยายเรื่องครุฑนาคที่นำมาจากดิรัจฉานภูมิ หรือภูมิอันเป็นที่อยู่ของดิรัจฉาน ตัวละครในนวนิยายเรื่องครุฑนาคที่เป็นดิรัจฉานนั้น เช่น สัตว์หิมพานต์ สัตว์หิมพานต์ในนวนิยายเรื่องครุฑนาคมีที่อยู่ตามคติไตรภูมิ ได้แก่ ป่าหิมพานต์ เมืองบาดาล สระต่าง ๆ ในหิมพานต์ และแดนฉิมพลี

ฉากในนวนิยายเรื่องครุฑนาคที่นำมาจากอสุรกายภูมิ อสุรกายภูมิ คือ ภูมิอันเป็นที่อยู่ของเหล่าอสูร ในนวนิยายเรื่องครุฑนาคมีฉากที่นำมาจากอสุรกายภูมิ เนื่องจากมีตัวละครอันเป็นอสุรกาย คือ เมฆวรรณ เพื่อนของธาดาทิป

ฉากในนวนิยายเรื่องครุฑนาคที่นำมาจากมนุษยภูมิ มนุษยภูมิ คือ ทวีปอันเป็นที่อยู่ของมนุษย์ มีด้วยกัน 4 ทวีป ได้แก่ ชมพูทวีป บุรพพิทเททวีป อุตระทวีป และอมรโคยานทวีป ซึ่งในนวนิยายเรื่องครุฑนาคนั้น ชมพูทวีปเป็นแหล่งที่เหล่าสัตว์หิมพานต์ใช้ร่างมนุษย์มาอาศัยอยู่ปะปนกับมนุษย์ ในนวนิยายเรื่องครุฑนาคจึงมีฉากสำคัญ คือ ชมพูทวีป

ฉากในนวนิยายเรื่องครุฑนาคที่นำมาจากฉกามาพจรภูมิ ฉกามาพจรภูมิหรือสวรรค์ เป็นฉากในนวนิยายเรื่องครุฑนาคที่ได้รับอิทธิพลมาจากคติไตรภูมิ ซึ่งในไตรภูมิได้กล่าวถึงสวรรค์ทั้ง 6 ชั้น ได้แก่ จาตุมหาราชิกาสวรรค์ ดาวดึงส์สวรรค์ ยามาสวรรค์ ดุสิตาสวรรค์ นิมมานรดีสวรรค์ และปรนิมิตวสวัตดีสวรรค์ แต่ในนวนิยายเรื่องครุฑนาคได้กล่าวถึงสวรรค์ 2 ชั้น จากสวรรค์ทั้งหมด 6 ชั้น ได้แก่ สวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา และสวรรค์ชั้นดาวดึงส์

การนำฉากต่างๆ ที่ปรากฏในคติไตรภูมิมาใช้ในนวนิยายเรื่องครุฑนาค ประกอบด้วย 4 ส่วนสำคัญ และฉากที่นำเสนอให้เห็นภาพชัดเจนที่สุดได้แก่ ฉากป่าหิมพานต์และฉากชมพูทวีป ซึ่งฉากและสถานที่ที่กล่าวมานี้มีความเกี่ยวข้องกับคติในไตรภูมิที่ชัดเจน โดยการนำเอาสิ่งที่มีอยู่ในป่าหิมพานต์และชมพูทวีปมานำเสนอเพื่อเน้นย้ำให้เห็นลักษณะของความเป็นนวนิยายแนวหลังสมัยใหม่คือมีลักษณะเป็นสัมพันธ์บทและการผสานความจริงกับความมหัศจรรย์

ตัวอย่างที่ 1 ป่าหิมพานต์

ป่าหิมพานต์ เป็นฉากหลักในการดำเนินเรื่อง เนื่องจากเป็นที่อยู่ของตัวละครเอกที่เล่าเรื่อง คือ นาคชีวันธร ในนวนิยายเรื่องครุฑนาคก็กล่าวถึงป่าหิมพานต์นั้นอยู่ในชมพูทวีป ซึ่งชมพูทวีปนี้ เป็นหนึ่งในสี่ของทวีปในมนุษยภูมิ ดังนี้ “ชาวหิมพานต์และมนุษย์อยู่ในชมพูทวีป ซึ่งเป็นหนึ่งในสี่ทวีปตามหลักไตรภูมิ ...” [9]

ที่ตั้งของป่าหิมพานต์อยู่ในชมพูทวีปตามตัวอย่างในนวนิยายเรื่องครุฑนาค ในไตรภูมิได้กล่าวถึงที่ตั้งของป่าหิมพานต์ว่าอยู่ในชมพูทวีปเช่นเดียวกัน ความว่า “แผ่นดินชมพูทวีปอันได้ 10,000 โยชน์ แลเป็นที่ของมนุษย์เราอยู่นี้ได้ 3,000 โยชน์แล แต่น้ำล้วนเป็นทะเลเสียขึ้นไปได้ 4,000 โยชน์แล แต่เป็นที่ป่าเสีย คือป่าพระหิมพานต์ได้ 3,000 โยชน์...” [8]

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าฉากในป่าหิมพานต์ได้รับอิทธิพลมาจากคติไตรภูมิในเรื่องของที่ตั้งของป่าหิมพานต์อันอยู่ในชมพูทวีป ซึ่งเป็นฉากหลักของเรื่อง เนื่องจากเป็นที่อยู่ของตัวละครเอก นอกจากนี้ยังมีฉาก เมืองบาดาล และแดนฉิมพลี ฉากเหล่านี้ล้วนสอดคล้องกับตัวละครในนวนิยายเรื่องครุฑนาค โดยเฉพาะตัวละครเอกอย่างนาคนและครุฑ เนื่องจากฉากทำหน้าที่ในการบรรยายสถานที่อันเป็นที่อยู่ของตัวละคร กล่าวคือ ป่าหิมพานต์อันเป็นที่อยู่ของสัตว์หิมพานต์ สระทั้ง 7 ในป่าหิมพานต์ และเมืองบาดาล อันเป็นที่อยู่ของนาคน และแดนฉิมพลีอันเป็นที่อยู่ของครุฑ

ตัวอย่างที่ 2 ชมพูทวีป

ทวีปอันเป็นที่อยู่ของมนุษย์มี 4 ทวีป ได้แก่ ชมพูทวีปนี้ บุรพวิเทหทวีป อุตฺรกุฑทวีป และอมรโคยานทวีป ในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคชมพูทวีปเป็นที่ที่สัตว์หิมพานต์ใช้ร่างมนุษย์มาอาศัยปะปนอยู่กับมนุษย์ จึงมีฉากสำคัญ คือ ชมพูทวีป ดังความตอนหนึ่งกล่าวถึงชมพูทวีปว่า “ในจักรวาลของเรามีสี่ทวีป ชมพูทวีปถือเป็นทวีปที่ปะปนด้วยสิ่งมีชีวิต บาบปญฺญะกัน แต่อีกสามทวีป ที่เหล่านั้นเป็นเหมือนสวรรค์ย่อม ๆ ผู้ที่จะไปอยู่ดินแดนเหล่านั้นได้ล้วนแต่มีบุญบารมีสูง” [11]

จากตัวอย่างในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคกล่าวถึงฉากในมนุสสภูมิ คือ ทวีปทั้ง 4 แต่บอกชื่อเพียงชมพูทวีป ซึ่งทวีปทั้ง 4 นี้มีปรากฏในไตรภูมิภค ดังนี้ “คนทั้งหลายอันชื่อว่ามนุษย์นี้มี 4 จำพวก จำพวกหนึ่งเกิดแลอยู่ในดินแดน ชมพูทวีปนี้แล คนจำพวกหนึ่งเกิดแลอยู่ในดินแดนบุรพวิเทหะเบื้องตะวันออกเรา คนจำพวกหนึ่งเกิดแลอยู่ในแผ่นดิน อุตฺร กุฑทวีปอยู่ฝ่ายเหนือเรา คนจำพวกหนึ่งเกิดแลอยู่ในแผ่นดินอมรโคยานทวีปเบื้องตะวันตกเรา” [8]

ผู้คนในชมพูทวีปนั้นมีทั้งคนที่กระทำความบาปและคนที่กระทำความบุญปะปนกันไปตามตัวอย่างในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาค การทำความบาป บุญของคนในชมพูทวีปนั้นก็กล่าวในไตรภูมิภคว่าอายุของคนในชมพูทวีปนั้นไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับบาป บุญของแต่ละคนกระทำ ดังนี้ “อายุคนทั้งหลายอันอยู่ในชมพูทวีปนี้ ย่อมรู้ขึ้นลง เพราะเหตุว่าดังนี้ ลางคนทั้งหลายมีศีล มีธรรม ลางคนทั้งหลายหาศีลหาธรรมบ่มิได้ ฉะนั้นคนทั้งหลายนั้นก็มีศีลอยู่ได้ ย่อมกระทำความบุญแลธรรม” [8]

ดังนั้น ฉากในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคที่นำมาจากมนุสสภูมิ คือ ทวีปทั้ง 4 อันเป็นที่อยู่ของมนุษย์ มีชมพูทวีป เป็นฉากสำคัญในการดำเนินเรื่อง เนื่องจากตัวละครสัตว์หิมพานต์ในเรื่องสามารถใช้ชีวิตปะปนอยู่กับมนุษย์ในชมพูทวีปได้ รวมถึงมีการบรรยายฉากมหานทีสีทันดร และสัตบริภัณฑ์ศรีอันมีพื้นที่ติดกันและตั้งอยู่ในระนาบเดียวกับทวีปต่าง ๆ อันเป็นมนุสสภูมิ

3. อิทธิพลของคติไตรภูมิในด้านแนวคิดของนวนิยายเรื่องครุฑชุนาค

แนวคิดในไตรภูมิภคที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาค ได้แก่ แนวคิดเรื่องนรก-สวรรค์ และแนวคิดเรื่อง อนิจจัง ทั้ง 2 แนวคิดนี้ส่งอิทธิพลต่อในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคที่ได้รับอิทธิพลของคติไตรภูมิด้านแนวคิด ดังต่อไปนี้

3.1 แนวคิดเรื่องนรก-สวรรค์

ในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคปรากฏแนวคิดเรื่องนรก-สวรรค์ ดังที่ปรากฏฉากเกี่ยวกับนรกและสวรรค์ ตามที่ได้ยกตัวอย่างมาแล้ว นอกจากนี้แนวคิดเรื่องนรก-สวรรค์ยังปรากฏในตอนที่ยักษ์ธรรมาชาม วิทยาทที่ใกล้สิ้นอายุขัย ว่าถ้าตายแล้วจะไปทำอะไร ชามก็ตอบว่าไปชดใช้กรรมในนรก “ถ้าตายไปแล้วจะไปทำอะไร?” ผมถามเขาด้วยความสงสัย “ชดใช้กรรมในนรก รอเกิดใหม่ เกิดเป็นอะไรก็ได้ที่คุ้มกันสารกว่านี้” [11]

นอกจากนี้ยังมีตอนที่ธาดาริปกและชีวันธเรจอกับกฤตตานนท์ ยมทูตฝึกหัดที่มาตามหาไตรคุณ มนุษย์ ผู้ซึ่งกระทำความบาปมากกว่าทำความดีและมีแนวโน้มจะตกนรก เพื่อทำตามนโยบายของนรกภูมิที่ต้องการให้มนุษย์ทำความดี และส่งมนุษย์ไปยังสวรรค์ ลดจำนวนวิญญานบาปในนรกภูมิ

“คือว่า...เราเพิ่งตั้งแผนใหม่ขึ้นมา ยังไม่ได้ตั้งชื่อแผนอย่างเป็นทางการครับ พวกท่านทั้งสองน่าจะทราบ ดีว่าวิญญานบาปที่นรกตอนนี้มีมากเหลือเกิน แล้วยุญญาณแต่ละดวงก็ต้องใช้เวลาแสนยาวนานกว่าจะใช้กรรม หมด พวกเราลงโทษกันเหนียวมากครับ เลยมีมติจากท่านพญายมว่าส่งวิญญาณขึ้นสวรรค์บ้างเถอะ ...” [11]

ในไตรภูมิภคมีแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องนรก-สวรรค์ กล่าวคือ นรก-สวรรค์ระดับที่ 1 นรก-สวรรค์ที่เราพบ หลังจากตาย นรก-สวรรค์ระดับที่ 2 คือ สวรรค์อยู่ในนอกนรกอยู่ในใจ และนรก-สวรรค์ระดับที่ 3 คือ นรก-สวรรค์ที่เกิดจากการปรุแต่ง รับรู้อารมณ์ที่ไม่ปรารถนา (นรก) รับรู้อารมณ์ที่ปรารถนา (สวรรค์) ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่านวนิยายเรื่องครุฑชุนาคได้รับอิทธิพลด้านแนวคิดเรื่องนรก-สวรรค์ ในระดับที่ 1 นรก-สวรรค์ที่เราพบหลังจากตาย โดยนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับ นรก-สวรรค์ผ่านเรื่องราวของตัวละคร ดังเช่น ชาม วิทยาทที่ใกล้สิ้นอายุขัยบอกว่าจะไปชดใช้กรรมในนรกแล้วเกิดใหม่ และ กฤตตานนท์ ยมทูตที่มาตามหามนุษย์เพื่อชักจูงให้กระทำความดีลดจำนวนวิญญานบาปในนรกเพิ่มประชากรบน สวรรค์

3.2 แนวคิดเรื่องอนิจจัง

อนิจจัง หรือ ความไม่เที่ยง เป็นแนวคิดที่ได้รับอิทธิพลจากคติไตรภูมิ ซึ่งในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคปรากฏแนวคิดเรื่องอนิจจังผ่านการนำเสนอเรื่องราวและการเล่าเรื่องของตัวละครชีวิตซึ่งเป็นตัวละครดำเนินเรื่อง “ชีวิตน้อยวัยน้อย จิตใจอ่อนไหวเป็นเรื่องปกติ เมื่อโตขึ้นจะเข้าใจชีวิตเอง สิ่งนั้นเรียกว่าสังขารของชีวิต เกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป” [11] ตัวอย่างในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคเป็นตอนที่แม่ของชีวิตนรพลบใจชีวิตนรที่เสียเรื่องคิดว่าตัวเองเป็นต้นเหตุที่ทำให้เวหาโดนลงโทษ จึงกล่าวถึงสังขารของชีวิต การเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป ซึ่งกล่าวอีกนัยได้ว่าคืออนิจจัง

อายุ ถูกกล่าวถึงในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาค ว่าด้วยสิ่งมีชีวิตนั้นมีอายุจำกัด เมื่อถึงเวลาที่ต้องวณเวียนไปตามวัฏสงสาร คือ อนิจจัง ความไม่เที่ยง ดังตัวอย่าง “นอกจากมักกะสีผลที่เป็นผลไม้อายุจำกัดแล้ว ชาวหิมพานต์เราล้วนอายุยืน จึงไม่นิยมจัดงานเข้ากัน คือสมมติวันนี้มีใครจัดงานแต่งงานก็คนอื่นห้ามจัดงานทับกัน รอฤกษ์หน้าไปเลย” [11]

แนวคิดเรื่องอนิจจังหรือความไม่เที่ยงในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคได้นำเสนอผ่านเรื่องราวของตัวละครอนิจจังในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคว่าด้วยการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป การเวียนว่ายตายเกิดตามวัฏสงสารของสิ่งมีชีวิตและการมีอายุจำกัดของสิ่งมีชีวิต ล้วนกล่าวได้ว่าคืออนิจจัง ความไม่เที่ยงทั้งสิ้น

การสร้างสรรคนวนิยายแนวหลังสมัยใหม่เรื่องครุฑชุนาค

นวนิยายเรื่องครุฑชุนาคเป็นนวนิยายที่มีลักษณะแนวหลังสมัยใหม่ โดย เสาวณิต จุลวงศ์ [6] ได้กล่าวถึงลักษณะของวรรณกรรมแนวหลังสมัยใหม่ แบ่งออกเป็นกลวิธีแนวหลังสมัยใหม่ เนื้อหาและแนวคิดหลังสมัยใหม่ ซึ่งปรากฏในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาค ดังนี้ ในด้านกลวิธีแนวหลังสมัยใหม่ ได้แก่ การใช้รูปแบบวรรณกรรมยอตนิยม การให้ความหมายใหม่ การสร้างความเป็นสัมพันธบท การผสมผสานความจริงกับความมหัศจรรย์ อีกทั้งยังมีเนื้อหาและแนวคิดหลังสมัยใหม่ ได้แก่ การสำนึกในความเป็นเรื่องแต่ง และปรากฏการณ์สังคมบริโภคนิยม ดังต่อไปนี้

1. การสร้างสรรคกลวิธีแนวหลังสมัยใหม่เรื่องครุฑชุนาค

ในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคมีการสร้างสรรควรรณกรรมโดยมีกลวิธีแนวหลังสมัยใหม่ ได้แก่ การใช้รูปแบบวรรณกรรมยอตนิยม การให้ความหมายใหม่ การสร้างความเป็นสัมพันธบท การผสมผสานความจริงกับความมหัศจรรย์ [6] ดังต่อไปนี้

1.1 การใช้รูปแบบวรรณกรรมยอตนิยม

วรรณกรรมยอตนิยม คือ วรรณกรรมที่แพร่หลาย และได้รับความสนใจจากผู้อ่านเป็นจำนวนมาก [6] ซึ่งนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคมีการใช้รูปแบบวรรณกรรมยอตนิยม 2 รูปแบบ ได้แก่ นวนิยายวาย และนวนิยายเกี่ยวกับคติไตรภูมิ โดยการนำรูปแบบวรรณกรรมยอตนิยมทั้ง 2 รูปแบบ มาใช้ในการนำเสนอเรื่องราวที่เกิดขึ้นในนวนิยาย

หย่งช่าง นักเขียนนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคมีผลงานการเขียนนวนิยายที่ได้รับการตีพิมพ์ ในระยะแรกเป็นนวนิยายจีนย้อนยุค ได้แก่ นวนิยายเรื่องเสียวหวางเพย หนึ่งดวงใจสามชาติภพ และมุกั่วหวางโฮ่ว หนึ่งปรารถนาสวรรค์ ซึ่งเป็นนวนิยายประเภทชายหญิง หลังจากนั้นจึงเริ่มเขียนนวนิยายวายเรื่องแรก คือ นวนิยายเรื่องหวางเย่ละเวนซ่าเถอะ ตามด้วยนวนิยายที่ไม่ใช่นวนิยายแนวจีนย้อนยุคเรื่องแรก คือ นวนิยายเรื่องครุฑชุนาค เป็นนวนิยายเรื่องแรกในนวนิยายชุดวุ่น (วาย) รักฉบับหิมพานต์ ผู้เขียนเลือกเขียนนวนิยายจากอิทธิพลของคติไตรภูมิเป็นนวนิยายวาย ซึ่งเป็นการใช้รูปแบบวรรณกรรมยอตนิยมตามลักษณะของวรรณกรรมแนวหลังสมัยใหม่ โดยมีการนำคติไตรภูมิมาประกอบในการเล่าเรื่องทำให้นวนิยายเรื่องครุฑชุนาคน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

ส่วนนวนิยายที่นำคติไตรภูมิมาใช้ในการนำเสนอเรื่องราว เป็นที่นิยมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สังเกตได้จากวรรณคดี วรรณกรรมเรื่องต่าง ๆ ที่มักมีเนื้อหาเกี่ยวกับคติไตรภูมิ เช่น นรก-สวรรค์ ปลาอานนท์ มหานทีสี่พันตรีสัตบริภณศิริ ปาหิมพานต์ สัตว์หิมพานต์ เช่นเดียวกับนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคที่ได้นำรูปแบบวรรณกรรมยอตนิยมอย่างวรรณกรรมที่เกี่ยวกับคติไตรภูมิมาสอดแทรกในการนำเสนอเรื่อง ทั้งในด้านของตัวละคร ฉาก และแนวคิด

1.2 การให้ความหมายใหม่

การให้ความหมายใหม่เป็นการสร้างเรื่องราวให้ความหมายใหม่จากความหมายเดิม และเรื่องเดิม [6] ในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคมีการให้ความหมายใหม่เรื่องเพศและความรักว่า ความรักระหว่างเพศชายด้วยกันเป็นเรื่องปกติ ปรากฏในตอนที่ว่าธาดิปปกพาชีวิตไปเจอครอบครัว พ่อและแม่ของธาดิปปกก็ให้การยอมรับทั้งคู่โดยไม่มีท่าทีลังเล

“แต่ผมเป็นนาคานะครับ” ผมไม่เกร็งเหวี่ยงแล้ว เลยถามออกมาด้วยความสงสัย

“ก็ดีสิจ๊ะ เป็นทอส์กอฟหิมพานต์ไปเลย แคร่อะไร หรือเผื่อนาคไม่อนุญาตให้คบนอกเผ่า”

“เปล่าครับ” [11]

จากตัวอย่างที่ยกมา แม่ของธาดิปปกให้การยอมรับความรักของธาดิปปกและชีวิต ไม่ได้มองว่า ความรักระหว่างเพศเดียวกันของทั้งคู่เป็นเรื่องผิดปกติ ทั้งยังเห็นว่าเป็นเรื่องดีที่ทั้งคู่รักกันเพราะจะได้เป็นเรื่องราวโด่งดังใน ป่าหิมพานต์ แต่ปัญหาที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคคือปัญหาเรื่องเผ่าพันธุ์ เนื่องจากชีวิตซึ่งเป็นนาค กลัวธาดิปปกซึ่งเป็นครุฑมาก ทำให้ชีวิตเปิดใจรักธาดิปปกได้ยากจากปัญหาเรื่องเผ่าพันธุ์ที่เป็นอุปสรรคกันของครุฑและนาค มากกว่าที่จะเป็นปัญหาเรื่องเพศ และเมื่อทั้งคู่รักกันแล้ว หากแต่ก็ยังคงมีปัญหาเรื่องนี้อยู่ในตอนที่มิคนจะทำร้ายธาดิปปก ชีวิตซึ่งเป็นนาคจึงถูกสอบสวนโดยการใช้มนต์สอบสวนให้พูดความจริง เนื่องจากทางฝั่งครุฑเกรงว่าชีวิตจะถูกฝั่งนาค ส่งมาใช้ติดตามการเคลื่อนไหวของธาดิปปก

“... นทีมันถามว่าถ้าสมมติครุฑกับนาคทำสงครามกันผมจะอยู่ฝั่งไหน ผมตอบว่าผมจะตายรั้นนะ”

คราวนี้เป็นครุฑาธิปัตย์ที่โผล่ถามขึ้น “ตายรั้นนะ? เธอยอมตาย”

“ก็มันเลือกไม่ได้ไหมล่ะครับ ทางหนึ่งก็เผ่า ทางหนึ่งก็พี่ธาดา ถ้าเลือกเผ่าก็ทรยศพี่ ถ้าเลือกพี่ก็ทรยศเผ่า”

[11]

นวนิยายเรื่องครุฑชุนาคมีลักษณะของการให้ความหมายใหม่ โดยการนำคู่ที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกันอย่าง นาคและครุฑมาเป็นตัวหลักในการดำเนินเรื่อง มุ่งให้ความหมายใหม่ว่าเพศไม่ใช่อุปสรรคในความรัก เพศที่สามมีมานานแล้ว หรืออาจกล่าวได้ว่ารักร่วมเพศนั้นมีทั่วไปแม้กระทั่งในป่าหิมพานต์ตามคติไตรภูมิ ไม่ได้มีแค่บนโลกมนุษย์เท่านั้น แต่ ปัญหาใหญ่ในความรักเป็นปัญหาเรื่องเผ่าพันธุ์ทางสังคมที่อยู่ฝั่งตรงข้ามกันหรืออยู่ในสถานะที่ไม่เท่าเทียมกันทางสังคม

1.3 การสร้างความเป็นสัมพันธภาพ

นวนิยายเรื่องครุฑชุนาคมีลักษณะของความเป็นสัมพันธภาพตามลักษณะของวรรณกรรมแนว หลังสมัยใหม่ ที่ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาวรรณคดีเกี่ยวกับคติไตรภูมิ 3 เล่ม ได้แก่ ไตรภูมิภก จักกาวาทิปปนิ และ ไตรภูมิโลกวิณัจฉัย เกี่ยวกับองค์ประกอบด้านตัวละคร ฉาก และแนวคิด อันเป็นสัมพันธภาพมาแล้วนั้น โดยมีการนำ วรรณคดีเกี่ยวกับคติไตรภูมิมาเป็นตัวบทต้นทาง และนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคเป็นตัวบทปลายทาง ตามลักษณะของสัม พันธภาพ ตามที่ นพพร ประชากุล [12] ได้จำแนกการวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวบททั้งสองไว้ 3 ประเด็น ได้แก่ การขยาย ความ (Extension) การตัดทอน (Reduction) และการดัดแปลง (Modification) ดังต่อไปนี้

1.3.1 การขยายความ

การขยายความ หมายถึง มีการเพิ่มเติมเนื้อหาในตัวบทปลายทางซึ่งตัวบทต้นทางไม่มี [12] โดยในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคมีการขยายความเพิ่มเติมทั้งในด้านตัวละครและฉากของเรื่องเพื่อเพิ่มความสมจริงของนวนิยายและเพื่อเป็นการสร้างเหตุการณ์ในการดำเนินเรื่องและผูกเรื่อง เช่น การเพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับตัวละครสัตว์หิมพานต์ในนวนิยายเรื่องครุฑชุนาคที่นำมาจากไตรจณานภูมิ เช่น ครุฑ นาค ไกรสรราชสีห์ หงส์ทอง เป็นต้น ว่าตัวละครสัตว์หิมพานต์เหล่านี้สามารถใช้ชีวิตอยู่บนโลกมนุษย์ ปะปนกับมนุษย์ได้

ดังนั้น โลกมนุษย์จึงเป็นสถานที่ปลอดภัยสำหรับนาคตัวน้อย ๆ อย่างผม เพราะเรามีภูมิลำเนา...เที่ยว
เล่นได้แต่ห้ามก่อเรื่องในแดนมนุษย์ ผมก็เที่ยวนาน แทบจะสิงอยู่แดนมนุษย์ไม่ยากกลับไปต่อใบสัญญาผ่าน
แดนระหว่างภพเลย [11]

นวนิยายเรื่องครุฑนาคมีสัมพันธภาพในลักษณะของการขยายความเพื่อสร้างเรื่องราว ผูก
เรื่อง ทำให้นวนิยายน่าสนใจและสมจริงมากยิ่งขึ้น จากตัวอย่างที่ได้ยกมาแล้วเกี่ยวกับการขยายความในด้านตัวละครสัตว์
หิมพานต์อันเป็นตัวละครที่นำมาจากไตรภูมิว่า ตัวละครสัตว์หิมพานต์สามารถใช้ชีวิตอยู่บนโลกมนุษย์ปะปนกับมนุษย์
ได้ นอกจากนี้ยังมีการขยายความอื่น ๆ ได้แก่ กงสุลหิมพานต์ เป็นผู้ตรวจตราความเรียบร้อยของชาวหิมพานต์ในโลกมนุษย์
และตัวละครสัตว์หิมพานต์ยังมีมนต์หิมพานต์ เช่น มนต์ลบความทรงจำ มนต์ถอดดวงใจ รวมถึงมีฉากที่มีการขยายความ
จากไตรภูมิอีก เช่น ฉากเมืองบาดาล ได้ขยายความเพิ่มเติมว่าสระใหญ่อันเป็นที่อยู่ของนาคที่ถูกกล่าวถึงในไตรภูมิคือ
สระใหญ่ทั้ง 7 ในป่าหิมพานต์ มีสระอนันดาต เป็นต้น โดยนาคจะอาศัยอยู่ในเมืองบาดาลที่ลึกลงไปถึงก้นสระ

1.3.2 การตัดทอน

การตัดทอน หมายถึง ตัดทอนเนื้อหาจากต้นฉบับ [12] ซึ่งใน
นวนิยายเรื่องครุฑนาคมีการตัดทอนเนื้อหาเกี่ยวกับตัวละคร ฉาก และแนวคิด ที่ได้รับอิทธิพลมาจากคติไตรภูมิที่ได้
กล่าวมาแล้ว นอกจากนี้การตัดทอนตำนานเกี่ยวกับพระราหู พระอาทิตย์และพระจันทร์ ที่ปรากฏในไตรภูมิอีกด้วย

อ้อ ยอดเขายุคนธรนี้แหละครับคือสถานที่ที่ท้าวราหูท่านมาทวงแค้นพระอาทิตย์และพระจันทร์บ่อย ๆ
ท่านจะมาแอบซุ่ม พอคู่แค้นโผล่มาท่านก็แดกกลางท้อง แต่ท้าวราหูท่านมีแค่ท่อนบนใจครับ แดกได้แป๊บ ๆ อีกฝ่ายก็
หลุดไปทางท้องที่ถูกตัดขาดของท่าน [11]

ตำนานของพระราหู พระอาทิตย์และพระจันทร์ ถูกตัดทอนมาในนวนิยายเรื่องครุฑนาค
สั้น ๆ ตอนที่ชีวิตันเดินทางผ่านยอดเขายุคนธรว่าราหูมาทวงแค้นพระจันทร์และพระอาทิตย์ที่ยอดเขายุคนธร ซึ่ง
ตำนานนี้มีกล่าวในไตรภูมิอีก

1.3.3 การดัดแปลง

การดัดแปลง หมายถึง ตัดทอนเนื้อหาจากต้นฉบับ [12] ในนวนิยาย
เรื่องครุฑนาคพบการดัดแปลงเรื่องราวของตัวละครเอก คือ ครุฑและนาค ซึ่งเป็นตัวละครคู่อาฆาต หรือที่กล่าวในไตร
ภูมิกล่าวกันว่านาคนั้นเป็นอาหารของครุฑ อันก่อให้เกิดตำนานครุฑนาค ซึ่งเป็นตำนานเกี่ยวกับการอธิบายสาเหตุที่ครุฑ
สามารถกินนาคได้ โดยการนำเอาชื่อตำนานมาตั้งชื่อนวนิยาย แต่เปลี่ยนจากคำว่า ‘ยุต’ เป็น ‘นาค’ เพื่อให้สอดคล้องกับ
เรื่องราวในช่วงแรกของนวนิยายที่ธาดาริปกซึ่งเป็นครุฑ ตามติด และมักจะพาและมักจะพาชีวิตันซึ่งเป็นนาคไปที่ต่าง ๆ
โดยที่ชีวิตันไม่ได้เต็มใจ

นอกจากการดัดแปลงชื่อเรื่องมาจากตำนานครุฑนาคแล้ว ในนวนิยายเรื่องครุฑนาค
ยังดัดแปลงตำนานครุฑนาคว่ามีการยุติตำนานเนื่องจาก งาม วิยาธรที่ใกล้ชิดอายุชัยได้สะสางเพื่อเรียกร้องให้สงคราม
ของครุฑกับนาคยุติลง โดยการแปลงกายเป็นนาค และมีครุฑมาแหวกท้องเพื่อกินมันเหลว ทำให้เผ่าครุฑทำผิดสัญญา ฆ่า
เผ่าอื่นที่ไม่ใช่พวกตน พรในการกินนาคของเผ่าครุฑจึงยุติลง

“นาคทุกตัวที่ตายก็ทรมาน” มหรรณพว่า “เขาร้องทุกข์กับมหาเทพเรื่องมหาสงครามครุฑนาค ท้าวเวนไตย
ก็อยู่ที่นั่น สงครามอันยาวนานของพวกเราจบแล้ว”
“จริงหรือ?”

“อิม ท้าวเวนไต่ยให้สัจจะว่านับแต่ต่อไป ขอให้พรที่มหาเทพประสาทไว้เสื่อมคลาย ด้วยความเมตตา
มหาเทพให้อังคิธรนำน้ำอมฤตไปชุบชีวิตเหล่านาคที่สุสานกระดูก วิทยากรณนั้นทำกุศลครั้งสุดท้ายไว้อย่างใหญ่
เกิดภพหน้าไม่มีทางลำบาก” [11]

การดัดแปลงที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องครุฑอุกนาถเป็นการดัดแปลงตำนานครุฑอุกนาถโดยการ
ดัดแปลงชื่อตำนานมาใช้เป็นชื่อเรื่อง เปลี่ยนจากคำว่า ยุค มาเป็น นุค และดัดแปลงเรื่องราวในตำนานให้มีการยุติตำนาน
เกิดขึ้น

1.4 การผสมผสานความจริงกับความมหัศจรรย์

การผสมผสานความจริงกับความมหัศจรรย์ เป็นการนำเอาความมหัศจรรย์ มาผสมผสานความเป็น
จริง ซึ่งลักษณะเช่นนี้ของวรรณกรรมแนวหลังสมัยใหม่ปรากฏในนวนิยายเรื่องครุฑอุกนาถ เนื่องจากในนวนิยายเรื่องครุฑ
อุกนาถมีพื้นที่ 2 พื้นที่หลักในการนำเสนอเรื่องราว คือ พื้นที่ของฉากในโลกมนุษย์อันเป็นพื้นที่จริงที่เราสามารถเห็นได้และ
พื้นที่ของฉากตามคติไตรภูมิ เช่น ป่าหิมพานต์ นรก สวรรค์ อันเป็นหลักความเชื่อตามคติไตรภูมิที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้

ดังนั้น โลกมนุษย์จึงเป็นสถานที่ปลอดภัยสำหรับขนาดตัวน้อย ๆ อย่างผม เพราะเรามีภูมิดำรง...เที่ยวเล่นได้แต่
ห้ามก่อเรื่องในแดนมนุษย์ ผมก็เที่ยวงาน แทบจะสิงอยู่แดนมนุษย์ไม่อยากจะกลับไปต่อสัญญาผ่านแดนระหว่างภพ
เลย

แต่...แต่...แต่พวกครุฑมันร้ายครึบ มันออกอุบายจับพวกเราบางตัวกลับแดนหิมพานต์แล้วเขมือบ...แหม่ร้ายได้
ใจผมมาก [11]

ในนวนิยายเรื่องครุฑอุกนาถตัวละครที่นำมาจากไตรภูมิ อันเป็นสัตว์หิมพานต์ สามารถใช้ชีวิต
อยู่บนโลกมนุษย์ปะปนกับมนุษย์ได้โดยใช้ร่างมนุษย์ จึงมีฉากที่เป็นความจริงผสมผสานกับฉากมหัศจรรย์ของป่าหิมพานต์
หรือฉากอื่น ๆ ตามคติไตรภูมิ

2. การสร้างสรรค์เนื้อหาและแนวคิดหลังสมัยใหม่เรื่องครุฑอุกนาถ

นอกจากกลวิธีการเขียนที่จะสามารถบอกถึงลักษณะการเป็นวรรณกรรมแนวหลังสมัยใหม่ได้แล้ว การ
สร้างสรรค์เนื้อหาและแนวคิดก็สามารถบอกถึงลักษณะการเป็นวรรณกรรมแนวหลังสมัยใหม่ได้อีกด้วย โดยในนวนิยายเรื่อง
ครุฑอุกนาถมีการสร้างสรรค์เนื้อหาและแนวคิดหลังสมัยใหม่ ได้แก่ การสำนึกในความเป็นเรื่องแต่ง และปรากฏการณ์
สังคมบริโภค ดังจะกล่าวต่อไปนี้

2.1 การสำนึกในความเป็นเรื่องแต่ง

การสำนึกในความเป็นเรื่องแต่ง คือ การแสดงความเป็นเรื่องแต่งให้ปรากฏในวรรณกรรม ซึ่งในนวนิยาย
เรื่องครุฑอุกนาถมีการดำเนินเรื่องในลักษณะการเล่าเรื่องโดยชีวิตจริง ชีวิตจริงจะเล่าและอธิบายภาพ เหตุการณ์ เรื่องราว
ต่าง ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นและเคยเกิดขึ้น มีการเรียกผู้อ่านเมื่อต้องการที่จะเล่าเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น มนุษย์ครึบ ทุกคนรับ
สาววายครึบ คุณ พวกคุณ ดังตัวอย่าง “มนุษย์ครึบ พวกคุณรู้ไหมว่าผมกับมหรณพสนิทกันมาก ต่อให้มันบ้าแกมแค่
ไหน แต่สุดท้ายมันก็ได้เสียสติถึงขั้นทิ้งเพื่อนทิ้งฝูง หายหัวไปมากที่สุดก็สามวันมันก็กลับมาหาพวกผม แล้วก็นั่งยิ้มโปรย
เสน่ห์หรือสอยเด็กใหม่เข้าบ๊อดเซ็กซ์” [11]

จากตัวอย่างที่ยกมานั้น ชีวิตจริงเล่าถึงพฤติกรรมของเพื่อนสนิทอย่างมหรณพ โดยก่อนที่จะเล่าเรื่องให้
คนอ่านทราบก็ขึ้นต้นว่า ‘คือเรื่องราวมันเป็นมาแบบนี้ครับ’ ตามด้วยเรียกผู้อ่านว่า ‘มนุษย์ครึบ’ นอกจากนี้ตลอดทั้งเรื่อง
ในนวนิยายเรื่องครุฑอุกนาถ ชีวิตจริงจะเล่าเหตุการณ์ เรื่องราวที่เกิดขึ้นให้คนอ่านได้รับรู้ในลักษณะการเล่าเรื่อง เรียกแทน
คนอ่านด้วยสรรพนามต่าง ๆ เช่น ‘คุณครึบ’ ‘มนุษย์ครึบ’ ‘สาววายครึบ’

นอกจากการสำนึกความเป็นเรื่องแต่งในนวนิยายเรื่องครุฑุดนาโดยการเรียกแทนคนอ่านทำให้คนอ่านรู้สึกเหมือนชีวิตจริงกำลังเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ฟังแล้ว จากตัวอย่างข้างต้นการสำนึกในความเป็นเรื่องแต่งในนวนิยายเรื่องครุฑุดนาอีกประการหนึ่งคือการล้อเลียนเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นหากเป็นนวนิยายเรื่องอื่น ๆ คือ การบรรยายภาพหวาน ๆ ขณะที่ตัวละครเอกอยู่ใกล้กัน หากแต่ในความเป็นจริงของนวนิยายเรื่องนี้แล้ว ชีวิตจริงกลับรู้สึกกลัวธาดาทิปกหรือการล้อเลียนเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นหากเป็นนวนิยายเรื่องอื่นอีกหนึ่งตัวอย่าง เป็นตอนที่ชีวิตจริงเล่าถึงเวหา ครุฑที่แอบชอบธาดาทิปก โดยคาดการณ์ถึงตอนจบในนวนิยายที่อาจเกิดขึ้น 3 แบบด้วยกัน

จบแบบที่หนึ่ง น้องเวหาตัดใจ พี่ธาดาเพิ่งจะรู้ใจเลยตามง้อ จบอย่างแฮปปี้
จบแบบที่สอง น้องเวหาตัดใจไม่ได้ พี่ธาดาก็ยังไม่ใส่ใจอยู่ดี น้องเวหาเลยหาตัวใหม่ประชุด
จบแบบที่สาม น้องเวหาหันเข้าสู่ทางธรรม หันไปบวช เพราะนกแบบเผ่าพันธุ์มันนั่นแหละ พวกคุณเข้าใจคำสั่งแลงของคำว่่านกไข่มุขไหมครับ มนุษย์? [11]

ดังนั้น การสำนึกของความเป็นเรื่องแต่งที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องครุฑุดนาเป็นการที่ชีวิตจริง ตัวละครผู้เล่าเรื่องเล็งเห็นถึงการมีอยู่ของผู้อ่านโดยการเรียกผู้อ่านในเวลาที่ต้องการจะเล่าเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และการตอกย้ำความเป็นเรื่องแต่งหรือเป็นนวนิยายโดยการล้อเลียนรูปแบบเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในนวนิยายเรื่องอื่นแต่ไม่ได้เกิดขึ้นในนวนิยายเรื่องนี้

2.2 ปรากฏการณ์สังคมบริโภค

ปรากฏการณ์สังคมบริโภคในวรรณกรรมแนวหลังสมัยใหม่ คือ การที่วรรณกรรมแสดงให้เห็นว่าการบริโภคแทรกซึมเข้าสู่ชีวิตประจำวันในรูปแบบความจำเป็นของการดำเนินชีวิต ซึ่งในนวนิยายเรื่องครุฑุดนานั้นมีการบริโภคหรือการใช้ประโยชน์จากสินค้าและบริการของโลกมนุษย์ที่เข้าถึงในป่าหิมพานต์

ที่ละสมมุขย์ ผมบอกแล้วว่าชาวหิมพานต์เราวิวัฒนาการไปพร้อมกับพวกคุณนั่นแหละ จากถ้ำวิมานทิพย์ก็เป็นบ้าน นำเข้าสินค้าจากแดนมนุษย์มากมาย เราสะดวกสบายเพราะมนตรีหิมพานต์ก็จริง แต่นั่นแลกมาด้วยตะบะหรือบารมี ดังนั้นถ้ามีอะไรทำให้สะดวกโดยไม่สูญเสียพลัง เราก็ไม่ค่อยใช้มนตรีหิมพานต์หรอก [11]

ตัวอย่างในนวนิยายเรื่องครุฑุดนาแสดงให้เห็นถึงปรากฏการณ์สังคมบริโภคในป่าหิมพานต์ที่มีการสร้างบ้านแบบโลกมนุษย์ นำเข้าสินค้าต่าง ๆ จากโลกมนุษย์เพื่อความสะดวกสบายของชาวหิมพานต์ นอกจากนี้ยังมีปรากฏการณ์บริโภคสินค้าที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องครุฑุดนาอื่น ๆ เช่น รองเท้า ในตอนที่อิระ เพื่อนของธาดาทิปกหา รองเท้าแบรนด์เนมในโลกมนุษย์ให้กับท้าววิรุฬหก หรือตอนที่ชีวิตจริงเจอกับยมทูตกฤตยานนท์ที่ปลอมตัวเป็นมนุษย์เพื่อติดตาม ไตรคุณ ยมทูตกฤตยานนท์ได้ใส่เข็มขัดซาแนล ซึ่งเป็นเข็มขัดแบรนด์ดังและมีราคาแพง และในตอนมีชีวิตจริงเจอกับธาดาทิปกครั้งแรก ซึ่งธาดาทิปกขับรถยนต์สปอร์ต สีแดงเพลิง

นอกจากจากปรากฏการณ์สังคมบริโภคในด้านการบริโภคสินค้าจากโลกมนุษย์ที่แพร่กระจายมายังป่าหิมพานต์แล้วยังมีสังคมบริโภคด้านการบริโภค Social network ที่เข้ามาถึงป่าหิมพานต์อีกด้วย จากในเรื่องครุฑุดนาชีวิตจริงเล่าถึงชีวิตประจำวันของพ่อและแม่ ซึ่งพ่อของชีวิตจริงนั้นชอบปลูกต้นไม้ ส่วนแม่ของชีวิตจริงชอบทำอาหารลง Social ใน 'หิมพานต์ไลฟ์สไตล์' ซึ่งเป็น Application ในป่าหิมพานต์ที่ได้รับอิทธิพลมาจาก Facebook ในโลกมนุษย์

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาอิทธิพลของคติไตรภูมิต่อการสร้างสรรค์นวนิยายเรื่องครุฑุดนา ของหย่งช่าง ผู้ศึกษาเลือกศึกษาจากองค์ประกอบของวรรณกรรม ได้แก่ ตัวละคร ฉาก และแนวคิดในนวนิยายเรื่องครุฑุดนาที่ได้รับอิทธิพลจากคติไตรภูมิ ซึ่งอิทธิพลของคติไตรภูมิในด้านตัวละครของนวนิยายเรื่องครุฑุดนา แบ่งออกเป็น ตัวละครในนวนิยายเรื่องครุฑุดนาที่นำมาจากนรกภูมิ ได้แก่ ยมทูตและท้าวยมราช ตัวละครในนวนิยายเรื่องครุฑุดนาที่นำมาจากไตรภูมิ ได้แก่

กสินรี กสินร กรสรราชสฤษี ครุท นกรรวิก นาค ปลาอานนั และหงส์ทอง ตัวละครในนวนิยายเรื่องครุทชูดนาคที่นำมาจาก อสุรกายภูมิ ได้แก่ ยักษ์ ราชู และอสุรา อสุรี ตัวละครในนวนิยายเรื่องครุทชูดนาคที่นำมาจากมนุสภูมิ คือ มนุษย์ ตัวละคร ในนวนิยายเรื่องครุทชูดนาคที่นำมาจากฉกามาพจรภูมิ ได้แก่ คนธรรพ ช้างเอราวัณ ท้าวปรนิมิตสวตัสติเทวราช ท้าว โลภบาล เทวดา พระมาตุลี พระยามาราราชราช พระอินทร์ และวิหยาธร ปรากฏว่าตัวละครในนวนิยายเรื่องครุทชูดนาคที่ นำมาจากฉกามาพจรภูมิมีมากที่สุด เนื่องจากตัวละครที่ใช้ในการดำเนินเรื่อง คือ นาคชีวันธร ใช้ชีวิตส่วนใหญ่ในป่าหิม พานต์ เนื่องจากกลัวการถูกล่าจากครุท เมื่อธาดาธิปกพาทองเที่ยวบนสวรรค์ก็จะตื่นตาตื่นใจกับบรรยากาศและเหล่า สิ่งมีชีวิตบนสวรรค์ รองลงมาเป็นตัวละครที่นำมาจากดิรัจฉานภูมิ โดยแทบทั้งหมดเป็นสัตว์หิมพานต์เนื่องจากหิมพานต์ เป็นฉากหลักของเรื่อง และไม่ปรากฏดิรัจฉานภูมิบนโลกมนุษย์ เนื่องจากชาวหิมพานต์มักคบค้าสมาคมกับชาวหิมพานต์ ด้วยกัน ไม่นิยมสร้างความสัมพันธ์กับมนุษย์และสัตว์บนโลกเพราะอายุที่ไม่เท่ากัน ตามด้วยตัวละครที่นำมาจากอสุรกายภูมิ และนรกภูมิ

อิทธิพลของคติไตรภูมิในด้านฉากของนวนิยายเรื่องครุทชูดนาค ได้แก่ ฉากในนวนิยายเรื่องครุทชูดนาคที่นำมาจากนรกภูมิ ดิรัจฉานภูมิ อสุรกายภูมิ มนุสสภูมิ และฉกามาพจรภูมิ ซึ่งฉากหลักในนวนิยายเรื่องครุทชูดนาคเป็นฉากที่ นำมาจากดิรัจฉานภูมิ เนื่องจากเป็นที่อยู่ของตัวละครเอกในเรื่อง รองลงมาเป็นฉากที่นำมาจากฉกามาพจรภูมิ เนื่องจาก ธาดาธิปกมักจะพาชีวันธรไปท่องเที่ยว ชีวันธรก็ได้บรรยายถึงความงามของสวรรค์ไว้ในนวนิยายเรื่องครุทชูดนาค ต่อไปเป็น ฉากที่นำมาจากมนุสสภูมิ ที่อยู่รองมาจากหิมพานต์ของชีวันธร ตามด้วยฉากที่นำมาจากอสุรกายภูมิ และฉากที่นำมาจาก นรกภูมิ

อิทธิพลของคติไตรภูมิในด้านแนวคิดของนวนิยายเรื่องครุทชูดนาค ได้แก่ แนวคิดเรื่องนรก-สวรรค์ และแนวคิด เรื่องอนิจจังซึ่งเป็นแนวคิดรองในนวนิยายเรื่องครุทชูดนาค โดยมีแนวคิดหลักเกี่ยวกับเรื่องความรัก ความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวละครชายในเรื่อง มีการสอดแทรกแนวคิดที่ได้รับอิทธิพลมาจากคติไตรภูมิ ทำให้เห็นว่าความเชื่อเกี่ยวกับคติไตรภูมิยังคง มีอิทธิพลต่อการสร้างวรรณกรรมไทยในปัจจุบัน

นวนิยายเรื่องครุทชูดนาคมีลักษณะการเป็นนวนิยายแนวหลังสมัยใหม่ เนื่องจากปรากฏลักษณะของนวนิยาย แนวหลังสมัยใหม่ 6 ลักษณะ ทั้งด้านกลวิธีแนวหลังสมัยใหม่ ได้แก่ การใช้รูปแบบวรรณกรรมยอดนิยม คือ นวนิยายวาย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับคติไตรภูมิ การให้ความหมายใหม่ในเรื่องรักร่วมเพศและเผ่าพันธุ์ การสร้างความเป็นสัมพันธ์ บท อันมีการนำวรรณคดีจากคติไตรภูมิมาเป็นตัวบทต้นทาง และนวนิยายเรื่องครุทชูดนาคเป็นตัวอย่างหลายทาง ปรากฏ ลักษณะสัมพันธ์บทการขยายความ การตัดทอน และการดัดแปลง มีการผสมผสานความจริงคือฉากและตัวละครอันนำมา จากโลกมนุษย์ที่เราอาศัยอยู่และความมหัศจรรย์ของตัวละครและฉากที่นำมาจากคติไตรภูมิซึ่งพิสูจน์ตามหลักวิทยาศาสตร์ ไม่ได้ ทั้งยังมีเนื้อหาและแนวคิดหลังสมัยใหม่ ได้แก่ มีลักษณะของการสำนึกในความเป็นเรื่องแต่ง คือ นวนิยายเรื่องครุทชูด นาคจะเล่าเรื่องโดยตัวละครเอกที่มักจะใช้คำเรียกผู้อ่านเมื่อต้องการจะเล่าเรื่องต่าง ๆ และล้อเลียนเหตุการณ์ที่อาจจะ เกิดขึ้นในนวนิยายเรื่องอื่นแต่ไม่ได้เกิดขึ้นในนวนิยายเรื่องนี้ และสุดท้ายนวนิยายเรื่องครุทชูดนาคมีลักษณะของ ปรากฏการณ์สังคมบริโภค คือ การที่มีการบริโภคสินค้า สื่อ เข้ามายังป่าหิมพานต์

นวนิยายเรื่องครุทชูดนาคจึงจัดเป็นนวนิยายแนวหลังสมัยใหม่ที่ได้รับอิทธิพลมาจากคติไตรภูมิซึ่งเป็นการใช้ รูปแบบวรรณกรรมยอดนิยม มีสัมพันธ์กับตัวละคร ฉาก และแนวคิด การผสมผสานความจริงกับความมหัศจรรย์ ของฉากในเรื่องที่ได้รับอิทธิพลมาจากคติไตรภูมิ นำมาประกอบสร้างกลวิธี เนื้อหาและแนวคิดหลังสมัยใหม่อื่น ๆ เพื่อให้ เรื่องราวสมจริงและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] นิชากริชย์ เลิศวิญญโรจน์. (2560). หัวใจ/วายุ. กรุงเทพฯ : บ้านบุ๊คส์.
- [2] เสถียรโกเศศ. (2540). เล่าเรื่องในไตรภูมิ. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์.
- [3] จินตวิทย์ วิวัธน์. (2529). มณีสวาท. กรุงเทพฯ : โชคชัยเทเวศร์.
- [4] เนตรนัมนต์. (2551). มนตราเนคาครุท. กรุงเทพฯ : คิมออน.

- [5] รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2555). อิทธิพลของคติไตรภูมิต่อการสร้างสรรค์วรรณคดี. ใน เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ, คติไตรภูมิ : อิทธิพลวิถีสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์.
- [6] เสาวณิต จุลวงศ์. (2557). “วงวรรณกรรมไทยในกระแสหลังสมัยใหม่,” สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 20(1), 3-28.
- [7] ปวีณสุดา หื่อนคลอง. (2562). สัมพันธบทในนวนิยายชุดนวนิหมพานต์กับคติไตรภูมิ. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- [8] ลิไทย,พญา. (2526). ไตรภูมิภค หรือ ไตรภูมิพระร่วง พระราชนิพนธ์ พระมหาธรรมราชาที่ 1 พญาลิไทย ฉบับตรวจสอบชำระใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร.
- [9] สิริมิ่งคลาจารย์,พระ. (2523). จักรวาลทิปนี. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร.
- [10] ธรรมปรีชา,พระยา. (2520). ไตรภูมิโลกวินิจยภค ฉบับที่ 2 (ไตรภูมิฉบับหลวง). กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร.
- [11] หย่งช่าง. (2561). ครุฑจุดนาถ. กรุงเทพฯ : ชื่นหึง.
- [12] อริยทุธ บุญมี. (2550). โลก MODERN & POST MODERN. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สายธาร.

วิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครเชิงจิตวิทยาในวรรณกรรม เรื่อง สุดปลายสะพาน
ของ สุริศร วัฒนอุดมศิลป์

Analysis of Characters' Psychological Behavior in 'Sud Plai Saphan'

Written by Surisorn Wattana-udomsilp

ฟาริดา หมดนัย^{1*} วราเมษ วัฒนไชย² และ ศรีอังกคาร ถาวโรฤทธิ์²

farida mardnui^{1*} Warames Wattanachai² and Sriangkan Tawarorit²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมเชิงจิตวิทยาของตัวละคร วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมตัวละคร และเพื่อวิเคราะห์การใช้สัญลักษณ์ในนวนิยายเรื่องสุดปลายสะพาน ของ สุริศร วัฒนอุดมศิลป์ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีจิตวิทยามาช่วยในการวิเคราะห์ตัวละครทั้งหมด 8 ตัวละคร ที่มีความสำคัญต่อการดำเนินเรื่อง ได้แก่ ประเมษฐ์ เนรัญ อาเส้ง อาเล้ง ปานชนก ภูริวัฒน์ ลันจี และกาญจนา ผลการศึกษาพบว่า ตัวละครทั้ง 8 ตัวนั้นมีทั้งพฤติกรรมที่เหมือนกันและพฤติกรรมต่างกัน อันเป็นผลมาจากปัจจัยสำคัญ 2 ประการ คือ ครอบครัว และสภาพสังคม สิ่งแวดล้อม ในส่วนพฤติกรรมของตัวละครที่เหมือนกันนั้นมักเกิดจากปัจจัยทางสภาพครอบครัวและสิ่งแวดล้อมที่คล้ายคลึงกัน และพฤติกรรมที่แตกต่างกันนั้นก็เกิดจากรายละเอียดของปัจจัยทางสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ต่างกันออกไปนั่นเอง นอกจากนี้ ในวรรณกรรมเรื่องนี้ผู้เขียนยังมีการใช้สัญลักษณ์ เป็นสื่อกลางในการนำเสนอความหมายที่ซ่อนอยู่ ทั้งหมด 3 สัญลักษณ์ คือ สะพาน เพลง A Time for Us และ การทำกรณียฆาต ซึ่งล้วนแต่เป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงความหมายของความไม่สมหวังโดยเฉพาะกับความรักของเพศทางเลือก

คำสำคัญ: พฤติกรรม ตัวละคร จิตวิทยา สุดปลายสะพาน

Abstract

This research article aimed at analysing psychological behavior of characters, factors attributing to such behavior, and symbolic usage in the novel entitled 'Sud Plai Saphan' written by Surisorn Wattana-udomsilp. In this study, psychological theories were used as an analytical framework. Eight central characters significant in the plot structure were selected and analysed. They were Paramate, Naran, A-seng, A-leng, Panchanok, Phuriwat, Linchi, and Kanchana. The results revealed similar and different types of behavior, both of which were caused by two major factors: family and social conditions. Regarding the similar types of behavior expressed by the characters, these could be explained by their similar family conditions and social backgrounds. On the other hand, the different types of behavior could be ascribed to the characters' different social factors and conditions. Besides, in this novel, symbols were used to represent tacit meanings. Here, 3 symbols were discovered: bridge (Saphan), 'A Time for Us' song, and Euthanasia. All of these symbols implied disappointment, particularly on love among lesbian, gay, and bisexual people.

Keywords: behavior, characters, psychology, Sud Plai Saphan

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

²อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ 90000

* Corresponding author : E-mail address : farida_mardnui@hotmail.com

บทนำ

นวนิยายเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่มีความนิยมอย่างแพร่หลายในทุกเพศทุกวัย นวนิยายสะท้อนให้ผู้อ่านได้เห็นถึงสภาพชีวิต ทศนคติของตัวละคร การมองโลกที่หลากหลาย วิธีชีวิตหรือสภาพสังคมที่ส่งผลต่อชีวิตตัวละคร นวนิยายเรื่อง สุดปลายสะพาน เป็นผลงานของสุริศร วัฒนอุดมศิลป์ เป็นนวนิยายชายรักชายเพียงเรื่องเดียวที่เข้ารอบสุดท้ายในการประกวดนายอินทร์อะวอร์ดประจำปี 2549 เนื้อเรื่องกล่าวถึงความรักของประเมษฐ์ หมอหนุ่มที่พยายามผลักดันโครงการการุณยฆาต หรือ Mercy killing ให้เป็นที่ยอมรับในวงการแพทย์ประเทศไทยกับเนรัญหนุ่มนักดนตรีผู้มีอดีตมากมายอยู่เบื้องหลัง เมื่อชายหนุ่มทั้งสองได้มาพบกันอาจจะด้วยความบังเอิญหรือพรหมลิขิตก็ตามแต่ ได้ทำให้ทั้งสองมีความรู้สึกดีให้กัน แต่เส้นทางความรักก็มีอุปสรรคมากมายส่งผลให้นวนิยาย เรื่อง สุดปลายสะพาน มีความโดดเด่นและน่าสนใจเป็นอย่างมาก ไม่ใช่แค่เป็นเรื่องราวความรักของเพศทางเลือก แต่เป็นเพราะผู้แต่งได้ถ่ายทอดความรักของเพศที่สาม คือชายรักชายออกมาได้อย่างอบอุ่นและโรแมนติก นอกจากนี้เนื้อเรื่องที่นำเสนอแล้วสิ่งหนึ่งที่ทำให้นวนิยายเล่มนี้มีความน่าสนใจ คือการสร้างตัวละครที่มีความน่าค้นหา มีมิติ และสมเหตุสมผล

ด้วยเหตุที่ตัวละครทุกตัวมีความน่าสนใจ น่าค้นหา ทั้งความคิดและพฤติกรรมต่าง ๆ เหมาะแก่การนำมาวิเคราะห์โดยใช้จิตวิทยาช่วยในการอธิบาย ศรีเรือน แก้วกังวาน [1] กล่าวถึงการวิเคราะห์พฤติกรรมโดยอาศัยหลักจิตวิทยาไว้ว่า คือการค้นหาคำความจริงเกี่ยวกับจิตใจ และพฤติกรรมของมนุษย์ในแง่มุมต่าง ๆ โดยใช้ตัวละครใด ๆ ในเรื่องเป็นตัวตั้งรับการวิเคราะห์ เป็นการมองมนุษย์อย่างมีชีวิตจิตใจ ที่ตกอยู่ในสิ่งเร้าให้แสดงพฤติกรรมตอบสนองในเวลาเดียวกันก็พยายามศึกษาความเกี่ยวพันของพฤติกรรมที่ตัวละครแต่ละตัวทำร่วมกับตัวละครอื่น ๆ การวิเคราะห์เชิงจิตวิทยาจึงเป็นวรรณกรรมที่มีความสมจริงมากยิ่งขึ้น วรรณกรรมเรื่องนี้จึงเหมาะแก่การนำมาวิเคราะห์เชิงจิตวิทยา เพราะจะทำให้ทราบถึงความคิดในจิตใจของตัวละครในแง่มุมต่าง ๆ และที่มาของพฤติกรรมที่ตัวละครแสดงออกมาได้อย่างถูกต้อง

สุดปลายสะพาน เป็นนวนิยายอีกเรื่องหนึ่งที่ตัวละครมีความน่าสนใจอย่างมาก กล่าวคือ ตัวละครทุกตัวมีปมชีวิตที่นำมาสู่การเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ จุดเด่นอย่างหนึ่งของนวนิยาย เรื่อง สุดปลายสะพานก็คือการถ่ายทอดความรักของเพศที่สามออกมาได้อย่างเหมาะสม และลงตัว ทำให้ผู้อ่านได้เห็นและเข้าใจในความรักของเพศที่สามมากยิ่งขึ้น วรรณกรรมเรื่อง สุดปลายสะพาน ของ สุริศร วัฒนอุดมศิลป์ เป็นนวนิยายที่ปรากฏการใช้สัญลักษณ์ ซึ่งดวงมน จิตรจรรย์ [2] อธิบายว่า สัญลักษณ์ คือสิ่งหนึ่งซึ่งกำหนดสมมติให้หมายถึงอีกสิ่งหนึ่ง เช่นรูปหัวใจเป็นสัญลักษณ์ของความรัก สีดำเป็นสัญลักษณ์ของความเศร้า มลทินหรือความชั่วร้าย เสียงพูดของมนุษย์เป็นสัญลักษณ์แทนความหมายที่ต้องการสื่อสารเหล่านี้ เป็นต้น เช่นเดียวกับในวรรณกรรมเรื่องนี้ที่มีการใช้สัญลักษณ์เพื่อใช้แทนความหมายในสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้แต่งกำหนดขึ้นแทนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งผู้แต่งไม่ต้องการกล่าวโดยตรง แต่ใช้สัญลักษณ์แทน ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะวิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครเชิงจิตวิทยาในวรรณกรรมเรื่องนี้เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ที่นำมาซึ่งการเกิดพฤติกรรมของตัวละคร ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมตัวละคร รวมถึงการใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏในวรรณกรรมเรื่อง สุดปลายสะพาน ของสุริศร วัฒนอุดมศิลป์

วิธีการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมตัวละคร ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม และการใช้สัญลักษณ์ จากวรรณกรรมเรื่อง สุดปลายสะพาน ของ สุริศร วัฒนอุดมศิลป์ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์บทวรรณกรรมเป็นหลัก ทั้งนี้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตัวละคร ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม และการใช้สัญลักษณ์ในวรรณกรรม ผู้วิจัยได้เลือกใช้ทฤษฎีจิตวิทยาของนักทฤษฎีด้านจิตวิทยา 2 คน ได้แก่ ทฤษฎีของ فروยด์ คือ ทฤษฎีบุคลิกภาพ กลวิธีป้องกัน

ตัว ทฤษฎีปมเพศ ทฤษฎีลำดับขั้น ทฤษฎีสัญชาตญาณ และ ทฤษฎีของมาสโลว์ คือ ทฤษฎีความต้องการ เหตุผลที่เลือก
ทฤษฎีของ ฟรอยด์และมาสโลว์ เพราะทฤษฎีของทั้งสองท่านสอดคล้องกับพฤติกรรมของตัวละครในวรรณกรรมเรื่องนี้ จึง
สามารถนำทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้นมาอธิบายพฤติกรรมตัวละครให้เห็นอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

1.วิเคราะห์พฤติกรรมตัวละคร

การวิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครในวรรณกรรมเรื่อง สดุดีลายสะพาน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยการนำทฤษฎีจิตวิทยา
มาช่วยในการอธิบายเพื่อให้เข้าใจในพฤติกรรมของตัวละครมากยิ่งขึ้น โดยวิเคราะห์ทั้งหมด 8 ตัวละคร ได้แก่
ประเมษฐ์ เนรัญ อาเส้ง อาเล้ง ปานชนก ภูริวัฒน์ ลิ่นจี และกาญจนา จากการวิเคราะห์พบทั้งตัวละครที่มีพฤติกรรม
เหมือนกันและตัวละครที่มีพฤติกรรมต่างกัน ดังต่อไปนี้

1.1 เบี่ยงเบนทางเพศ

ตัวละครที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ พบทั้งหมด 2 ตัวละคร คือตัวละครประเมษฐ์และตัวละครเนรัญ ทั้ง
สองตัวละคร มีวิธีการแสดงออกของพฤติกรรมนี้แตกต่างกันคือ

1.1.1 ประเมษฐ์

ประเมษฐ์เป็นตัวละครผู้ชาย มีบุคลิกดี หน้าตาดี ภายนอกสุภาพเรียบร้อย มีอาชีพเป็นหมอ
เติบโตในครอบครัวคนจีนที่เลี้ยงดูอย่างเข้มงวด เขามีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ แต่เขาไม่ยอมรับตัวเอง เนื่องจาก
ครอบครัวที่เข้มงวด และเป็นลูกชายที่เป็นความหวังของครอบครัว เขาจึงพยายามที่จะปฏิเสธความเป็นตัวเองอยู่
ตลอดเวลา

พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศของประเมษฐ์มาแสดงอย่างชัดเจนในช่วงวัยทำงานแต่ใช้ว่าก่อน
หน้านั้นจะไม่แสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนนี้ แต่ดูเหมือนประเมษฐ์จะพยายามกดความรู้สึกนี้ไว้ ไม่ยอมรับตัวเอง เห็นได้จาก
คำพูดที่เขาเล่าให้เนรัญฟัง ตอนที่เขายังไม่รู้ตัวหรืออาจจะกำลังหนีความจริงว่าเขาชอบเนรัญซึ่งเป็นผู้ชายเหมือนกัน เขา
เล่าว่าสมัยเรียนเขาได้มีคนรักเป็นผู้หญิง แต่ทุกครั้งที่มิเพศสัมพันธ์กันเขาไม่ได้รู้สึกสุขสมเท่าที่ควร ดังความในนวนิยายว่า

“เราเป็นแฟนกันมาเกือบหกปีก็จริง แต่คุณเชื่อไหม ทุกครั้งที่เรามีอะไรกัน ผมไม่เคยรู้สึกสุดเลยสักครั้ง

“หมายถึงไม่เสร็จหรอก” “ไอ้เสร็จนะมันเสร็จอยู่แล้วแหละ แต่มันไม่สุดจะพูดยังไงดีเหมือนคุณอยากกิน

ปลาแซลมอนแล้วได้ปลาสดลิ้นะ” “อ้อ...อืมต้อง แต่ไม่อิ่มแอม” เนเสนอคำนียาม “ก็ประมาณนั้นมั้ง” “คุณ

พูดอยู่กับ...ยังกับคนเป็นเกย์เลย” “เอ้ยผมไม่ได้เป็นเกย์นะ ผมยังชอบมีอะไรกับผู้หญิงอยู่นะ” [3]

การมีเพศสัมพันธ์ของประเมษฐ์กับคนรักสาวทำให้เขารู้สึกไม่สุขสมเท่าที่ควร อาจจะพูดได้ว่าเขา
ไม่ได้ชอบผู้หญิงตั้งแต่แรก แต่เขากำลังหลีกหนีความเป็นตัวเอง สังเกตได้จากบทสนทนาที่เขาเปรียบการมีเพศสัมพันธ์ กับ
ผู้หญิงว่า เหมือนอยากกินแซลมอนแต่กลับได้ปลาสด ความจริงแล้วอาจกล่าวได้ว่ารสนิยมทางเพศของเขาไม่ใช่กับผู้หญิง
ตั้งแต่แรก ซึ่งตามทฤษฎีลำดับขั้นของฟรอยด์ ในขั้นแสวงหาความสุขจากแรงกระตุ้นของหูดิภูมิภาค (Genital stage) เด็ก
อายุ ประมาณ 12 ถึง 20 ปี อย่างเข้าสู่วัยรุ่นและเริ่มเป็นผู้ใหญ่ ลักษณะหูดิภูมิภาคทางเพศบรรลุภาวะสมบูรณ์ทำงานได้
เด็กทั้งสองเพศมีความพอใจคบหาสมาคมรักใคร่ผูกพันกับเพื่อนต่างเพศ ซึ่งประเมษฐ์ก็มีความรู้สึกพอใจที่จะรักใคร่กับเพื่อน
ทางเพศ แต่มีความผิดปกติตรงที่เขารู้สึกถึงสิ่งที่ไม่ใช่ เหมือนความจริงเขาไม่ได้ต้องการแบบนี้ แต่เพราะไม่อยากเป็นใน
แบบที่ตัวเองเป็นเลยเลือกที่จะหลีกหนีหรือทำในสิ่งที่ตรงกันข้ามกับความรู้สึก

1.1.2 เนรัญ

เนรัญเป็นตัวละครที่มีปัญหาชีวิต เติบโตในครอบครัวที่พ่อเป็นทหารและแม่เป็นครู เนรัญไม่ค่อยได้อยู่กับพ่อเนื่องจากอาชีพของพ่อที่เป็นทหาร ต้องไปต่างจังหวัดอยู่บ่อยครั้งแต่ละครั้งก็ไปเป็นเวลานาน ทำให้เนรัญและพ่อไม่ค่อยสนิทกันเท่าที่ควร เนรัญเป็นตัวละครอีกตัวที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ และเขาก็ยอมรับในการเบี่ยงเบนทางเพศของตัวเอง เขามีแฟนเป็นผู้ชายมาตลอด และเนื่องจากเนรัญอยู่ในสถานะที่เป็นฝ่ายรับ หมายถึง ผู้ชายที่รักร่วมเพศชายและทำหน้าที่เป็นผู้หญิง ทำให้เขามีความคิดที่ว่าเขาต้องเป็นฝ่ายยอมอยู่เสมอ ดังความในนวนิยายว่า

“ผมไม่เข้าใจพี่เนเลยจริง ๆ ทำไมไม่ทำอะไรบ้าง คิดจะเป็นคนดีไปถึงไหน” “ภูพี่เคยถามเขาเหมือนกัน แล้วรู้ไหมเขาพูดว่าไง” ภูริวัฒน์ส่ายหน้า “เขาบอกว่าเกย์ที่เป็นควีน หมายถึงที่เป็นฝ่ายรับนะ ไม่มีทางเรียกร้องอะไรได้เมื่อคนรักจะแต่งงาน” “ทำไมครับ” “เพราะเขาไม่ทางมีสองอย่าง” “อะไรละ นมหรือ” “ไม่ใช่ พี่เนเขาไม่ได้เป็นกระเทยนะ เกย์กับกระเทยนะ เกย์กับกระเทยไม่เหมือนกัน แต่ไม่ว่าจะกระเทยหรือเกย์ที่เป็นฝ่ายรับต่างไม่มีทางเรียกร้องเหมือนที่ผู้หญิงชอบทำกันได้” “ตกลงคืออะไรกันแน่” “สิ่งแรกคือมดลูก สิ่งที่สองคือสถานภาพทางสังคม” [3]

เนรัญยอมแม่ปรเมษฐ์คนรักของตนจะไปแต่งงานกับผู้หญิงโดยที่เขาไม่ไว้วางใจหรือโกรธแม่มันน้อยเป็นคนที่เสียสละและยอมได้ทุกอย่างเพื่อคนที่เขารักเพราะเขารู้ว่าเขาไม่สามารถมีลูกให้ได้ และที่สำคัญคือเขาไม่มีสถานภาพทางสังคมที่ดีให้กับคนรักได้เพราะสังคมไม่ยอมรับเพศของเขา ตามทฤษฎีทฤษฎีเกี่ยวกับบุคลิกภาพของฟรอยด์ เรียกพฤติกรรมเหล่านี้ว่า ซุปเปอร์อีโก้ คือลักษณะรู้สึกส่วนใหญ่เป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดีตามที่สังคมวางไว้คอยควบคุมอีโก้ไม่ให้กระทำการไปในสิ่งที่ขัดกับความต้องการของสังคม

เห็นได้ว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศของทั้งสองตัวละคร มีวิธีการแสดงออกของพฤติกรรมนี้ที่ต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับการยอมรับในตัวเอง ซึ่งปรเมษฐ์พยายามต่อต้านพฤติกรรมนี้ในช่วงแรกเพราะมีครอบครัวที่รับไม่ได้ในพฤติกรรมนี้ และด้วยเหตุที่เขาเป็นความหวังของครอบครัว เขาจำเป็นต้องแต่งงานมีลูกมีครอบครัวเพื่อสืบตระกูล จึงทำให้เขาไม่กล้าที่จะยอมรับตัวเอง ต่างจากเนรัญที่ยอมรับและเข้าใจในการเบี่ยงเบนทางเพศของตัวเอง

1.2 ขำตัวตาย

การฆ่าตัวตายเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับเกือบทุกตัวละครในวรรณกรรมเรื่องนี้ เมื่อตัวละครปัญหาชีวิตก็มักจะตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยการฆ่าตัวตาย พบทั้งหมด 5 ตัวละคร คือ ปรเมษฐ์ เนรัญ อาเล้ง ภูริวัฒน์ และกาญจนา ทั้ง 5 ตัวละครเจอกับปัญหาชีวิตที่ต่างกันอย่างสิ้นเชิง แต่เลือกแก้ปัญหาด้วยการฆ่าตัวตายเหมือนกัน เช่น

1.2.1 อาเล้ง

อาเล้งเป็นพี่ชายปรเมษฐ์ เป็นคนลูกชายคนโปรดของพ่อ อาเล้งมีลูกชายชื่ออาปิง อาเล้งเป็นคนที่เรียนหนังสือไม่เก่ง แต่มีพรสวรรค์ในเรื่องของการค้าขายอย่างมาก เขาได้ประสบอุบัติเหตุทำให้กลายเป็นอัมพาต ต้องทนทรมานอยู่เป็นเวลานานจนเขาตัดสินใจฆ่าตัวตาย ดังความในนวนิยายว่า

จนกระทั่งกลางดึกคืนหนึ่งผมก็รู้ สิ่งที่ต้องทำที่สุดที่ผมเท่านั้นที่จะทำได้พี่ไม่ยอมทรมานอยู่ในสภาพนี้อีกแล้วแม้เขาจะยืนยันหลายครั้งแต่ผมไม่เคยรับปากผมแอบร้องไห้ไม่รู้เลยว่าควรทำอะไร ผมได้แต่ร้องไห้และยืนมองร่างพี่ที่กำลังป่วยเน่าทั้งที่มีลมหายใจที่ยืนยันการตีความของผมปรากฏเด่นชัดในคืนที่ฝนตกหนักผมป้อนกล้วยน้ำว้าให้พี่กินแต่พี่ก็กลืนไม่ได้เลยนอนของพี่มาสะดุ้งตื่นเพราะเสียงฟ้าผ่า

ฝันไปมองเขาก็เห็นเลือดไหลซึมออกมาจากปากผมตกใจมากและยังตกใจขึ้นไปอีกเมื่อรู้ว่าพี่พยายาม
รวบรวมแรงที่มีทั้งหมดกัดลิ้นฆ่าตัวตาย [3]

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการที่ตัวละครอาเล้ง ไม่อาจทนความทุกข์ทรมานจาก
ร่างกายที่พิการ และหมดหวังในชีวิตของตน จึงตัดสินใจฆ่าตัวตาย ด้วยการใช้แรงที่แทบจะไม่มีพยายามกัดลิ้นตัวเองตาย

1.2.2 กาญจนา

กาญจนามีสามีชื่อประจักษ์ ซึ่งประจักษ์เป็นมะเร็งปอด ทำให้ต้องมารักษาและได้เจอกับ
ประเมษฐ์กาญจนาคือคนที่ค่อนข้างเงียบ เนื่องจากมีความเครียดที่สามีเป็นมะเร็ง มากกว่าสามปี และเข้ารักษาซ้ำจึงทำ
ให้จึงทำให้เซลล์มะเร็งลุกลามเกินเยียวยา เหตุนี้ทำให้กาญจนาคงต้องตกอยู่ในความทุกข์ และสุดท้ายเขาก็เลือกความตายเป็น
ทางออกให้กับเขาและสามี ดังความในนวนิยายว่า

ผมพยายามเข้าไปปลอบแต่สิ่งที่ไม่คาดฝันก็เกิดขึ้นเธอชักป็นประจำตำแหน่งของสามีออกมาจากเข็มขัดที่เอว
ของเธอ “พวกคุณสนุกมากใช่ไหม ที่ทำแบบนี้ สามีฉันไม่เคยร้องไห้ ก็ร้องไห้สนุกมากเลยใช่ไหมแม่มีข้อข้าง
หนึ่งจะถือป็นแต่อีกข้างยังคงกุมมือเอาไว้เธอมองหน้าคุณประจักษ์ด้วยความอาลัยและพยักหน้าเบาๆทันที
ที่ใครจะตั้งตัวทันทีจ๋อไปที่หน้าอกตรงหัวใจของเขา เสียงป็นดังเพียงครั้งเดียวแรงดันจากปากกระบอกวิ่ง
มากระทบหน้าผากแม่แรงลมจะแผ่วเบา [3]

หลังจากที่กาญจนาคิดถึงสามีตัวเองแล้ว เธอก็ได้ยิงตัวเองเพื่อตายตามสามีไป

ส่วนมืออีกข้างหนึ่งกำระบบพันแน่นหรือสะอื้นอีก 2-3 ครั้งแล้วหันหน้ามายิ้มให้ผมผมรู้ทันทีว่าจะเกิดอะไร
ขึ้นอย่าผมตะโกนลั่นใจไม่ทันแล้วเสียงระเบิดของดินป็นดังขึ้น อีกครั้งเธอส่งกระสุนใส่หัวใจที่แตกสลายของ
ตนเพื่อตามสามีไป [3]

การฆ่าตัวตายของทั้งสามตัวละครเกิดจากปัญหาชีวิตที่สะสมอยู่ในจิตใจเป็นเวลานาน
และมองหาทางออกอื่นไม่เจอนอกจากความตาย สอดคล้องกับสอดคล้องกับทฤษฎีสัญชาตญาณของฟรอยด์ ซึ่ง ศรีเรือน
แก้วกังวาน [1] ได้อธิบายไว้ว่าสัญชาตญาณแบ่งออกเป็นสองประเภท คือ จิตสัญชาตญาณ หรือมุ่งเป็น และภาค
สัญชาตญาณ หรือมุ่งตาย พฤติกรรมของตัวละครทั้งสามตัวละครที่กล่าวมา คือ ภาคสัญชาตญาณหรือมุ่งตาย ซึ่งภาค
สัญชาตญาณนั้นคือการที่จิตได้สำนึกของมนุษย์ปรารถนาจะตาย การมุ่งตาย เกิดจากการสะสมของการโดนทำร้ายจิตใจ
หรือความทุกข์ที่สะสมในใจมาระยะเวลาหนึ่ง เมื่อจิตใจรับเรื่องต่าง ๆ ไม่ไหว จึงทำให้แสดงพฤติกรรมนี้ออกมา ซึ่งทั้งตัว
ละครที่ได้ยกตัวอย่างข้างต้น ต่างก็พบเจอกับปัญหาที่ทำร้ายจิตใจสะสมมาเป็นเวลานาน ทำให้แสดงพฤติกรรมฆ่าตัวตาย
ออกมา

1.3 เก็บความรู้สึก

วรรณกรรมเรื่องสุดปลายสะพาน เป็นวรรณกรรมที่ตัวละครมีปัญหาวิตชีวิตมากมาย และหลายตัวละครก็เลือก
ที่จะเก็บความรู้สึกความเศร้าเหล่านั้นไว้คนเดียวด้วยเหตุผลที่แตกต่างกันออกไป พบทั้งหมด 3 ตัวละคร คือ เนรัญ ปาน
ชนก และ ลินจี ซึ่งทั้งสามตัวละครนี้มีเหตุผลในการเก็บความรู้สึกที่ต่างกัน คือ เนรัญกับลินจีเลือกที่จะเก็บความรู้สึกเพราะ
ต้องการให้คนรอบข้าง หรือคนที่ตนเองรักมีความสุข และ ปานชนก เลือกที่จะเก็บความรู้สึกเพราะไม่อยากให้ใครมาสงสาร
ตนเองและกลัวเสียหน้า ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1.3.1 ปานชนก

ปานชนกเป็นแพทย์หญิง อีกทั้งยังมีพ่อเป็นเจ้าของโรงพยาบาล ด้วยฐานะและหน้าตาทางสังคมที่ดี ส่งเสริมให้เธอเป็นผู้หญิงที่มีความมั่นใจในตัวเองสูง แต่ลึก ๆ ในใจของเธอแล้วเธออ่อนแอ และต้องการความรักเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะความรู้สึกที่เธอมีให้กับประเมษฐ์แฟนเก่าของเธอ ต่อหน้าเธอทำเหมือนเกลียดแต่ความจริงแล้วเธอยังรักประเมษฐ์อยู่ ดังความในนวนิยายว่า

“คุณมาทำอะไรที่นี่ คุณหมอปานชนก” ผมทัก “เปล่า ฉันก็แค่แวะมาเยี่ยมคุณทวิโครงการคุณล่ะเป็นไงบ้าง” “ก็เลยเรื่อย ๆ” ผมตอบ “หรือ ของฉันนะผ่านฉลุย เสียหายที่คุณไม่อยู่ฟัง” เนคได้กลิ่นความไม่ดีจากการสนทนาของเราขอพาคณิกาญณาเข้าไปด้านใน “เพื่อนใหม่หรือ” ผมพยักหน้า “ไม่น่าเชื่อเลยนะว่าคนอย่างคุณจะมีคนยอมคบ” เธอทิ้งสายตาเย่นชาแล้วเดินจากไป [3]

พฤติกรรมที่การกระทำตรงข้ามกับความรู้สึกแบบนี้ของปานชนก อาจพูดได้ว่าสอดคล้องกับทฤษฎีกลีวานป้องกันตัวของฟรอยด์ คือการแสดงปฏิกิริยาแกล้งทำ คือผู้ที่มีความรู้สึกอย่างหนึ่ง แต่ไม่กล้าแสดงออกอย่างตรงไปตรงมา เพราะเหตุจำเป็นอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น กลัวเสียหน้า ด้วยเหตุที่ปานชนกเป็นคนที่ขี้อายในสังคมของมันเป็นอย่างมาก การที่จะแสดงอาการอาลัยอาวรณ์คนรักเก่าอาจจะทำให้เขาเสียหน้าเขาเลยเลือกที่จะแสดงออกไปอีกแบบหนึ่ง

1.3.2 ลิ่นจี

ลิ่นจีทำงานเป็นอาจารย์ในภาควิชาภาษาอังกฤษ เป็นคุณป้าของเนรัญ เป็นคนอารมณ์ดี มีความสนุกสนานร่าเริง มีความสดใสเป็นกันเอง และเป็นคนที่มีความสุขกับชีวิต แต่ความจริงแล้วเธอมีความรู้สึกเศร้าและสูญเสียอยู่ในใจ แต่แสดงออกมาในสิ่งที่ตรงกันข้าม

ลิ่นจีเป็นคนที่มีความทุกข์ความผิดหวังอยู่ในใจ แต่เธอเลือกที่จะเก็บความรู้สึกไม่เหล่านั้นไว้ และแสดงออกมาในสิ่งที่ตรงกันข้าม กล่าวคือเธอพยายามแสดงพฤติกรรมที่让别人เห็นว่าเธอเป็นคนที่มีไม่มีความเครียดและสนุกสนานอยู่ตลอดเวลา ดังความในนวนิยายว่า

บ้านหลังนั้นเป็นบ้านทรงอเมริกัน ไม่ใหญ่มากนัก แต่แต่งไว้อย่างที่สวนหลังบ้านกำลังมีปาร์ตี้บาร์บีคิวและเปิดเพลงร็อกคาราโอเกะ เนลงจากรถด้วยสีหน้าเอือมระอา ส่วนผมตามไปด้วยความแปลกใจ “ไหนคุณบอกว่าคุณป่วย” “ก็ป่วยจริง ๆ หมอสั่งไม่ให้ไปเครียด แต่คิดไม่ถึงว่าจะทำขนาดนี้” “ป้าทำอะไรอะ” “กรีฟเฟรชไป นอนเหยียมาหลายวันแล้ว เบื่อจะตาย” [3]

พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นคนอื่นเห็นว่าตัวเองร่าเริงและมีความสุข ความจริงแล้วเธอยังคงเป็นทุกข์จากการสูญเสียความรัก ทุกครั้งที่เธอเริ่มพูดเรื่องเศร้า เธอจะรีบเปลี่ยนเรื่องพูดไปทันที ดังความในนวนิยายว่า

“คุณหมอเรื่องบางเรื่องม่ายากจะลืมแคไหนเราก็อำนาจไม่ได้ ถึงแม้เราไม่ได้อยู่ด้วยกัน แต่ฉันก็ยังรักเขา ถ้าเธอต้องพรากจากคนรัก แม้เธอพยายามแคไหนที่จะตัดใจ แต่ทุกเช้าตอนตื่นทุกคืนตอนใกล้หลับ ภาพเก่า ๆ รวมถึงคำพูดของเขาจะวนเวียนอยู่รอบตัวเธอ แม้มันจะเจ็บปวดอยู่บ้างแต่เมื่อเวลาผ่านไปเธอจะรู้ว่าการได้คิดถึงเขา และหัวใจมันบอกว่าเขาเองก็คิดถึงเธอ เธอจะยิ้มให้กับมันได้ด้วยเหตุนี้ไรอันจึงไม่รับกุหลาบเหลืองจากฉัน และมันจะยังคงอยู่ข้าง ๆ รูปถ่ายของเรา...ไม่เอาดีกว่าซักจะน่าอายละ เธอเนี่ยจริง ๆ ” [3]

เมื่อพูดถึงเรื่องความรักครั้งเก่าจนตัวเองรู้สึกเจ็บปวด ล้นจี่จะเปลี่ยนเรื่องคุยในทันที และยิ้มแยมเพื่อปกปิดความเจ็บปวด พฤติกรรมนี้สอดคล้องกับกลวิธานป้องกันตัว ของฟรอยด์ คือการแสดงปฏิกิริยาตรงข้ามกล่าวว่ากลวิธานชนิดนี้ คือ การปิดบังหรือปกคลุมแรงเร้าด้วยการสร้างพฤติกรรมที่ตรงข้ามกับแรงเร้า นั้น ๆ กลวิธานชนิดนี้เกิดขึ้นเพราะแรงเร้าเดิมทำให้เกิดความวิตกกังวลจึงเอาสิ่งอื่นเข้ามาแทนที่และเป็นสิ่งที่ตรงกันข้าม คือการที่ล้นจี่มีความสุขอยู่ในใจแต่กลับแสดงออกมาว่าตนมีความสุข

1.4 สนิทกับพ่อต่อต้านแม่

พฤติกรรมสนิทกับพ่อต่อต้านแม่เป็นพฤติกรรมของปรเมษฐ์ ปรเมษฐ์เป็นตัวละครที่ค่อนข้างจะมีความสนิทสนมกับแม่ เมื่อเขากล่าวถึงหรือนึกถึงแม่ก็จะเป็นเรื่องราวดี ๆ ต่างจากพ่อที่เมื่อเขานึกถึงหรือกล่าวถึงก็จะเป็นเรื่องที่พ่อรักพี่มากกว่า พ่อไม่เข้าใจเขา และเขามักบอกเสมอว่าเขาเป็นลูกแม่ส่วนพี่ชายเป็นลูกพ่อ พฤติกรรมที่ปรเมษฐ์รักหรือสนิทใจกับแม่มากกว่าพ่อ สอดคล้องกับทฤษฎีปมเพศของฟรอยด์ ว่าด้วยเรื่องของปมอติพัส ภาวะทางจิตใจที่เรียกว่าปมอติพัส ได้แก่วัฒนภาวะจิตใจของชายซึ่งมีจิตไร้สำนึกมุ่งไปในทางรักผู้ให้กำเนิดที่มีเพศตรงข้ามกับตน และเกลียดผู้ให้กำเนิดที่มีเพศเดียวกับตน

ปรเมษฐ์สนิทกับแม่มากที่สุดในบ้าน เขามีความสุขทุกครั้งที่ได้เห็นรอยยิ้มของคนเป็นแม่ สิ่งเดียวที่ทำให้เขาอยากกลับบ้านคือแม่ และในขณะเดียวกันคนที่ทำให้เขาไม่อยากกลับบ้าน คือพ่อ เขาพยายามหลบหน้าพ่อของเขาเสมอ เพราะทุกครั้งที่ต้องเจอและต้องคุยกับพ่อก็แต่เสียงการทะเลาะ ดังความในนวนิยายว่า

“วันนี้มีคนตายหรือไงถึงกลับเร็วได้” พ่อพูดขึ้นลอย ๆ “อาเฮีย” “อะไรก็เห็นมันชอบกลับดึก ๆ ตื่น ๆ ทุกวันปีมานี้เหนื่อยจะตายทำไมเห็นจะมาสโนใจ” ท่านจ้องหน้าผม ผมได้แต่เงยบแล้วหลบตา “อาเม้งอ้อถามลื้อจริง ๆ นะเมื่อไหร่จะเลิกเล่นเป็นหมอสักทีวะ” “อ้าวไม่ได้เล่นนะป้า อ้าวไม่เข้าใจเลยป้าปายังต้องการอะไรอีก ทุกวันนี้เราก็อายุมากอยู่แล้ว ป้าน่าจะรู้จักพอบ้าง” “อาเม้ง” พ่อตวาดลั่น “ลื้อใช้สันตินคิดใช้ไหม ถึงได้พูดกับอ้าวแบบนี้ถ้ารู้จักตักตัญญูก็หาทางทำตระกูลเรายังใหญ่สินี้อะไรจนป้านี้แล้วลื้อยังไม่เห็นทำอะไรสักอย่าง” “อ้าวก็ทำอยู่นี่ไง อ้าวเป็นหมอช่วยชีวิตคนมันไม่ดีต่อวงศ์ตระกูลเราตรงไหน” ป้าจ้องหน้าผมแล้วยิ้มเยาะ [3]

ทุกครั้งที่ปรเมษฐ์และพ่อสนทนากันก็ต้องทะเลาะ ด่าทอกันด้วยถ้อยคำหยาบคาย เหตุนี้จึงทำให้ปรเมษฐ์พยายามไม่เจอหน้าพ่อ เพื่อหลีกเลี่ยงการปะทะอารมณ์กัน จะเห็นได้ว่าความรู้สึกของปรเมษฐ์ที่มีต่อพ่อและแม่ต่างกันอย่างสิ้นเชิง เขามีความสุข อบอุ่นเมื่อเจอแม่แต่รู้สึกไม่พอใจที่ต้องเจอพ่อ ซึ่งตรงกับทฤษฎีของฟรอยด์ ที่กล่าวถึงปมเพศ คือปมอติพัส ที่เกิดขึ้นในเพศชายคือ รักผู้ให้กำเนิดเพศตรงข้ามและเกลียดผู้ให้กำเนิดเพศเดียวกัน ซึ่งปมนี้อาจจะรุนแรงถึงขั้นลูกหลบหนีกับผู้ให้กำเนิดเพศตรงข้าม และฆ่าผู้ให้กำเนิดเพศเดียวกัน ลักษณะแบบนี้ปรากฏอยู่ในนิทานหรือวรรณกรรม หลายต่อหลายเรื่อง ในวรรณกรรมเรื่องสุดท้ายสะพานถึงแม้จะไม่แสดงปมนี้ให้เห็นชัดเจนมากนัก ที่เห็นได้คือความรู้สึกของปรเมษฐ์ที่มีต่อพ่อและแม่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของตัวละคร

พฤติกรรมของคนเราจะเกิดขึ้นได้ต้องมีตัวกระตุ้นหรือที่เรียกว่าปัจจัย ซึ่งปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมได้นั้นมีมากมาย แต่ปัจจัยที่ส่งผลให้ตัวละครแสดงพฤติกรรมในวรรณกรรมเรื่องนี้ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ ๆ 2 อย่าง ได้แก่ ครอบครัว และสภาพสังคมสิ่งแวดล้อม สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

2.1 ครอบครัว

ครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญในการเติบโตของมนุษย์ ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ การอบรมเลี้ยงดูจึงที่ส่งผลต่อพฤติกรรม ต่างครอบครัว ต่างการอบรมเลี้ยงดู ก็ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่ต่างกันออกไป ในวรรณกรรมเรื่องสุดท้ายสะพานก็เช่นเดียวกันแต่ครอบครัวมีการอบรมเลี้ยงดูหลากหลายรูปแบบ ส่งผลต่อพฤติกรรมตัวละคร เช่น ครอบครัวของปรเมษฐ์ที่เป็นครอบครัวคนจีน ซึ่งครอบครัวคนจีนจะให้ความสำคัญกับลูกไม่เท่ากันลูกชายคนโตจะได้รับความรักความเอาใจใส่มากกว่าทำให้ปรเมษฐ์ที่เป็นลูกชายคนเล็ก เกิดความรู้สึกน้อยใจอยู่เสมอ ดังความในนวนิยายว่า ด้วยเหตุนี้ความหวังและความภาคภูมิใจของพ่อจึงตกอยู่ที่พี่ ท่านมักจะพาเขาไปทุกแห่งไม่ว่าจะในหรือนอกประเทศ ไม่ว่าไปติดต่อดูธุรกิจ ไปเที่ยว หรือแม้แต่แอบไปทะเลาะวิวาทด้วยกัน ส่วนผมจะถูกทิ้งให้อยู่บ้านกับแม่ [3]

การที่พ่อแม่ให้ความสำคัญกับพี่ชายมากกว่าปรเมษฐ์ ทำให้ปรเมษฐ์รู้สึกน้อยใจแต่นำไปสู่การเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เพื่อเรียกร้องความสนใจ เพราะเขาต้องการได้รับความรักและความเอาใจใส่จากครอบครัวเหมือนกับที่พี่ชายได้รับ หรือในครอบครัวของปานชนกแม่เป็นครอบครัวที่มีฐานะ สามารถจะใช้จ่ายอย่างไรก็ได้ แต่เธอกลับกลายเป็นคนที่มีปัญหาเพราะพ่อแม่มีให้แค่เงินทองแต่ไม่มีเวลาให้ ทำให้เธอเรียกร้องความรักจากคนอื่นอยู่ตลอดเวลา เนื่องด้วยอาชีพนี้ทำให้ไม่ค่อยมีเวลาให้กับปานชนก เธอจึงต้องไปหาความรักความอบอุ่นจากผู้ชายในเชิงชู้สาวมาทดแทน ดังความในนวนิยายว่า

“แฟนเก่าฉันเป็นลูกน้องของพ่อ เราแอบคบกันเมื่อปีที่แล้ว” “จิ้งก็แก่งกัเลยนะสิ” “บ้าเขาอายุสามสิบสามเองนะ” “แล้วพ่อเธอรู้หรือเปล่า” “พ่อไม่เคยรู้เรื่องของฉันหรอก เราไม่ค่อยได้คุยกัน ส่วนใหญ่พ่อจะโทรมาบอกแค่ว่าโอนเงินเดือนเข้าบัญชีให้แล้วอะไรประมาณนี้” [3]

อาจจะพูดได้อีกแบบหนึ่งว่าพ่อของปานชนกเลี้ยงเธอด้วยเงิน เพราะพ่อไม่มีเวลาให้ปานชนกเลย ทำให้ปานชนกขาดความรักความอบอุ่นจากพ่อ เธอจึงไปมีแฟนคนแรกซึ่งเป็นลูกน้องของพ่อ เพราะต้องการคนมาเข้าใจและสนใจตัวเอง แม้เธอจะดูเป็นผู้หญิงที่มีความมั่นใจในตัวเอง ดูเหมือนไม่ค่อยสนใจคนอื่นแต่ความจริงแล้วเธอต้องการความรักเป็นอย่างมาก ดังความในนวนิยายว่า

“เมษฐ์เธอรู้ไหม ผู้หญิงส่วนใหญ่ชอบการกอดเอาใจใส่ มากกว่าการมีเซ็กส์ซะอีกนะ” “เราเข้าใจแต่เราเดาว่าผู้ชายส่วนใหญ่คงไม่คิดแบบนั้นหรอก เอาสิสิ เอาไว้ถ้าเธออยากกอดผู้ชายตัวใหญ่ ๆเธอก็กอดเราสิไม่คิดเงินหรอก ไม่หวังพินด้วย” ผมพูดแล้วหัวเราะแต่เธอกลับไม่ขำ “ฉัน ฉันกอดเธอได้จริง ๆ หรือ” “บ้าเราพูดเล่น” ผมตอบ “ฉันพูดจริง ๆ นะ” เธอตอบแล้วมองหน้าผมแววตาของเธอช่างเหมือนลูกแมวที่ถูกทิ้งให้เปียกปอนกลางฝน [3]

เมื่อปานชนกขาดความอบอุ่นจากครอบครัว เธอจึงทำทุกทางเพื่อให้ได้มาซึ่งความรักจากคนอื่นแม้จะต้องแลกกับอะไรก็ตามแม้กระทั่งเพศสัมพันธ์ เพื่อนำความรักความอบอุ่นหรือความเอาใจใส่จากคนรัก มาทดแทนความรักที่เธอไม่ได้จากพ่อ

จากการวิเคราะห์ปัจจัยครอบครัวที่ส่งผลต่อพฤติกรรมตัวละคร เห็นได้ว่าครอบครัวเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ตัวละครเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ หากครอบครัวไม่สามารถให้ความรัก ความอบอุ่นเท่าที่ควรจะส่งผลให้ตัวละครมีปัญหา ทำให้เห็นว่าความรักความเอาใจใส่และความเข้าใจจากคนในครอบครัวมีความสำคัญมาก เช่นการที่ตัวละครคิด

ฆ่าตัวตาย หากครอบครัวเป็นสถานที่ที่เป็นความสบายใจ เป็นที่ปรึกษาให้ตัวละครได้ อาจเป็นไปได้ว่าความคิดฆ่าตัวตาย อาจจะไม่เกิดขึ้น

2.2 สภาพสังคมสิ่งแวดล้อม

สภาพสังคมสิ่งแวดล้อมในแต่ละช่วงเวลามีความแตกต่างกันตามการพัฒนาของโลก และการเข้าถึงของเทคโนโลยี ทำให้คนในแต่ละช่วงเวลามีความคิดทัศนคติที่แตกต่างกัน บางครั้งสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมก็เป็นตัวกำหนดการเกิดพฤติกรรม เพราะคนส่วนมากต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคมทำให้จำเป็นต้องทำในสิ่งที่สังคมเห็นว่าดี ในวรรณกรรมเรื่องสุดปลายสะพานก็เช่นเดียวกัน ตัวละครพยายามทำตามในแบบที่สังคมยอมรับ แม้ในบางครั้งจะฝืนความรู้สึกของตัวเองก็ตาม เช่น ตัวละครประเมษฐ์และเนริญ ในเรื่องของ การไม่ยอมรับในเพศที่สาม ประเมษฐ์และเนริญเติบโตมาในช่วงที่สังคมยังไม่มี การเปิดกว้างในเรื่องของเพศที่สาม คนส่วนมากยังไม่มี การยอมรับเหมือนกับในปัจจุบันที่สังคมเปิดกว้างมากยิ่งขึ้น หรืออาจจะพูดได้ว่าเพศที่สามในขณะนั้นไม่ได้รับการยอมรับจากคนในสังคม กล่าวคือคนที่เป็นเพศที่สามคือคนที่ผิดปกติ สังคมจะมองว่าเขาแปลก ทำให้เขาเกิดความกดดันและไม่กล้าที่จะเป็นตัวเองในแบบที่ตัวเองเป็นหรืออยากเป็น ดังความในนวนิยายว่า

ผมถามอะไรคุณอย่างหนึ่งได้ไหม แล้วช่วยตอบตรง ๆ ด้วยนะ ” “อ้อ ได้สิครับ ” “เน คุณชอบผมอยู่หรือเปล่า ” “...ถามทำไมเมษฐ์ ” “เพราะผมชอบคุณ และได้ชอบแบบเพื่อนด้วย ” “คุณพูดอะไรคุณเป็นเกย์แล้วหรือ ” “ผมไม่ได้เป็นเกย์และไม่อยากเป็นเกย์ ผมแค่อยากจะแน่ใจว่าสิ่งที่กำลังพูดอยู่ไม่ทำร้ายคุณ ” “... คุณพูดอย่างกับ เมษฐ์ คุณจะเลิกคบผมหรือ ” “เปล่าไม่ใช่อย่างนั้น ผมแค่อยากให้เราห่าง ๆ กัน สักพัก... คุณต้องเข้าใจนะผมเป็นเกย์ไม่ได้ ผมต้องมีครอบครัว ผมต้องมีลูก ผมไม่อยาก...” “พอเถอะครับ ไม่ต้องพูดแล้ว [3]

ประเมษฐ์เกิดการเบี่ยงเบนทางเพศ คือ ชอบผู้ชาย แต่เขาไม่กล้าที่จะยอมรับความรู้สึกตัวเองเพราะเขาจำเป็นต้องมีลูก ตามที่สังคมกำหนดว่าผู้ชายต้องคู่กับผู้หญิง ผู้ชายต้องมีลูกเพื่อสืบตระกูล ทุกคนในสังคมมีความคิดแบบนี้ หากเขาต่อต้านความคิดของสังคมจะทำให้เขาไม่ถูกยอมรับ สังคมในขณะนั้นไม่ยอมรับความรักที่เกิดจากคนเพศเดียวกัน เมื่อประเมษฐ์ตัดสินใจบอกความจริงว่าเขาเป็นเกย์ก็ทำให้เขาไม่เป็นที่ยอมรับ ประเมษฐ์รู้ดีว่าการที่เขาประกาศตัวเองไปต่อหน้าพ่อแม่และต่อหน้าคู่หมั้นและพ่อของเธอเป็นสิ่งที่น่าสังเวช แต่ที่เขาเลือกที่จะพูดเพราะไม่อยากแต่งงานกับผู้หญิงคนนี้ แต่ในเมื่อเขาขัดพ่อของเขาไม่ได้ เขาเลยพูดในสิ่งที่รู้ดีว่าไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ดังความในนวนิยายว่า

สิ้นคำนั้นเฮียซังลุกขึ้นผล็อกผมอย่างแรงผมจนเซ เขายังคงเดินเข้ามาพร้อมมือขวาที่กำแน่น แต่ไม่ทันที่เขาจะลงมือ แรงตบจากมือผู้ให้ชีวิตก็ปะทะใบหน้าจนผมถลาล้ม “ลูกลืมนับวิปริต อ้าวไม่ฆ่าให้ตายก็บุญแล้ว ” เฮียซังพูดจบก็คว้ามือลูกสาวเดินโครม ๆ ออกไป ทำให้ห้องรับแขกกลับสู่ความเงียบอีกครั้ง ผมยังคงนั่งอยู่ตรงนั้น นั่งดูพ่อที่กำลังยืนมองทั้งสองคนจากไป ส่วนแม่ร้องไห้แล้วค่อย ๆ เดินมากอดแขนพ่อ สายตาของพ่อเต็มไปด้วยความสิ้นหวัง ไม่นานนักก็หันมาวดาลัน “ไอ้ลูกชั้ว อ้าวไม่มีลูกชั้ว ๆ อย่างลื้อ ” พ่อดำผมทั้งน้ำตา พ่อยังคงดำผม ทุกคนล้วนทิ่มแทงเหมือนต้องการให้ดับดับไปต่อหน้า “ลื้อไอ้หัวไปเดี๋ยวนี้ ไปแล้วไม่ต้องกลับมาให้เห็นหน้าอีก ” [3]

ทำให้เห็นว่าสังคมในสมัยนั้นไม่ยอมรับในเพศที่สาม เมื่อประเมษฐ์ตัดสินใจบอกตามความจริงว่าตัวเอง

นั้นชอบผู้ชาย ไม่ได้ชอบผู้หญิง ทำให้ทุกคนโกรธ และไม่มีใครรับได้ รุนแรงจนถึงขั้นที่โดนไล่ออกจากบ้าน เพราะในสังคมสมัยนั้นคนที่เบี่ยงเบนทางเพศถือเป็นเรื่องที่ผิดปกติ ทำให้ในตอนแรกประเมษฐ์กลัวและไม่กล้าที่จะเปิดเผยตัวเอง เพราะเขาเองก็รู้ผลลัพธ์อยู่แล้วว่าครอบครัวและสังคมไม่ยอมรับ

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมตัวละครในวรรณกรรม เรื่อง สุดปลายสะพาน ทำให้เห็นว่าปัจจัยหลักทั้งสองปัจจัยคือ ครอบครัว และสังคม มีอิทธิพลโดยตรงกับการเกิดพฤติกรรม ถ้าพฤติกรรมไหนที่เป็นข้อจำกัดว่าไม่ดีทั้งในครอบครัวและสังคม เห็นได้ว่าตัวละครพยายามหลีกเลี่ยง เช่น เมื่อรู้ว่าตนเองเบี่ยงเบนทางเพศก็พยายามปกปิด ไม่ยอมรับในความเป็นตัวเองเพราะรู้ว่า พฤติกรรมดังกล่าวไม่เป็นที่ยอมรับต่อสังคม จึงอาจจะกล่าวได้ว่า ครอบครัวและสังคมมีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมของตัวละคร

3. การใช้สัญลักษณ์

วิภา กงกษนันท์ [4] ได้อธิบายคำว่าสัญลักษณ์ในวรรณคดีไว้ว่า สัญลักษณ์ในวรรณคดีคือการที่กวีเลือกใช้คำหรือวลีแทนสรรพสิ่งต่าง ๆ ทั้งรูปธรรมและนามธรรม อันมีความหมายนอกเหนือจากความหมายที่กำหนดไว้ในพจนานุกรม เป็นการใช้คำที่ไม่ต้องการความตามรูปศัพท์ตรงไปตรงมาเพียงอย่างเดียว แต่กวีหรือผู้แต่งประสงค์จะให้ผู้อ่านตีความได้ในวรรณกรรมเรื่องสุดปลายสะพานก็เช่นเดียวกัน กล่าวคือในวรรณกรรมเรื่องสุดปลายสะพาน มีการใช้สัญลักษณ์ในสารสื่อสารเพื่อให้ผู้อ่านได้ตีความตามทัศนะของตนเอง ดังนี้

3.1 สะพาน

สะพานเป็นคำที่พบบ่อยมากในวรรณกรรมเรื่องนี้ อาจเป็นเพราะสะพานถือเป็นสัญลักษณ์สำคัญที่สุดของเรื่อง เห็นได้จากชื่อวรรณกรรมว่าสุดปลายสะพาน ซึ่งสะพานที่ปรากฏในวรรณกรรมเรื่องนี้มีทั้งสะพานที่เป็นสิ่งก่อสร้างจริง ๆ และหลายครั้งที่คำว่าสะพานเป็นเพียงจินตนาการหรือความคิดของตัวละครเท่านั้น สะพานในวรรณกรรมเรื่องนี้แทนการข้ามผ่านจากสิ่งหนึ่งไปอีกสิ่งหนึ่ง เช่น สะพานแทนความรักของเพศที่สาม

วรรณกรรมสุดปลายสะพาน ใช้สะพานสีขาวที่มีเพียงครั้งเดียวเป็นสัญลักษณ์ของความรักของเพศที่สามที่ไม่อาจจะใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันได้ ด้วยข้อกำหนดของสังคม สะพานสีขาวคือความรักที่บริสุทธิ์ที่ประเมษฐ์และเนรัญมีให้กัน สะพานคือการข้ามผ่านสิ่งต่าง ๆ เพื่อไปเจอกับอีกอย่างหนึ่ง แต่สะพานที่มีเพียงครั้งเดียวหมายความว่า ไม่อาจข้ามไปอีกฝั่งได้ เหมือนกับประเมษฐ์กับเนรัญมีไม่สามารถข้ามอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อไปใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันได้ ดังบทสนทนาในนวนิยายว่า

“นี่คุณยังเสียใจเพราะเรื่องนี้อยู่อีกหรือ” “เปล่าครับจริง ๆ แล้วผมจินตนาการมากกว่า คุณคิดดูสิผู้ชายกับผู้หญิงข้ามสะพานมาเพื่อพบและรักกันที่ผ่านมามีความรักแบบนั้นมาตลอดแต่มันคงเป็นไปได้”
“ทำไมล่ะทำไมจะเป็นไปไม่ได้” “...นั่นเพราะสะพานขาวของผม...เป็นสะพานที่มีเพียงครั้งเดียวเท่านั้น”
เสียงของเขาขาดช่วงไปจนทำให้ผมใจหายอย่างบอกไม่ถูก มันก็จริงอยู่ที่ความรักของหญิงชายคือความรักที่เป็นอมตะเสมอ แต่ความรักจะใจแคบไปสักนิด [3]

การสนทนาของประเมษฐ์และเนรัญมี ในการพูดถึงสะพานขาวครั้งเดียวของเขาสองคน ทำให้เห็นว่าเนรัญมีคิดว่าไม่ว่าอย่างไรก็ตามเขากับประเมษฐ์คงเป็นไปได้ เพราะความรักที่เป็นอมตะคือความรักของชายหญิง รักที่ถึงแม้จะอยู่คนละฝั่งแต่ก็มีสะพานทอดยาวจนชายหญิงได้มาเจอกันได้ แต่เขาไม่ใช่ และสะพานของเขาก็มีแค่ครั้งเดียว หมายถึงอย่างไร เขาก็ข้ามไปอยู่ฝั่งเดียวกับคนที่เขารักคือประเมษฐ์ไม่ได้ กล่าวคืออย่างไรก็ตามเพศที่สามอย่างเขาก็ไม่อาจจะใช้ชีวิตกับคนที่เขารักได้ ในความคิดของประเมษฐ์ก็เช่นเดียวกัน ดังความในนวนิยายว่า

สัปดาห์การทำงานต้องมาถึง ทุกคนต่างมีทางต้องเดิน ส่วนผมกำลังยืนอยู่บนสะพานขาวสะพานที่มีเพียงครึ่ง
สะพานที่เราคงไม่อาจข้ามไปอีกฝั่งได้ [3]

ประมุขเองก็มองเห็นว่าความรักของเขากับเนรญ์ก็คงเป็นไปไม่ได้ สัปดาห์เขาก็ต้องแต่งงานกับคนที่
พ่อเลือกให้ สัปดาห์ก็ต้องมีลูก เรื่องความรักระหว่างเขากับเนรญ์คงเป็นไปไม่ได้ ความรักของเขากับเนรญ์เหมือน
การข้ามสะพานที่ไม่อาจข้ามไปอีกฝั่งหนึ่งได้สำเร็จ

3.2 เพลง A Time for Us

เพลง A Time for Us เป็นเพลงที่มีการพูดถึงในวรรณกรรมเรื่องนี้อยู่หลายตอน เพราะเป็นเพลงที่
เนรญ์จะเล่นกีตาร์นี้ที่สะพานขาวเท่านั้น และทุกครั้งที่เขาเล่นเพลงนี้เขาจะเล่นจนจบไม่เคยปล่อยให้หยุดระหว่างเพลงเลย
เพราะเป็นเพลงที่แทนความรักของพ่อกับแม่ของเขา เป็นความรักที่มีความเศร้าและความเจ็บปวดแฝงอยู่

A Time for Us หมายถึง เวลาสำหรับเรา เพลงนี้เป็นเพลงประกอบภาพยนตร์เรื่อง โรมิโอ และ
จูเลียต เนื้อเพลงกล่าวถึงความรักที่ต้องฝ่าฟันอุปสรรคมากมาย ผ่านน้ำตา ผ่านความทุกข์ ความรักที่ถูกปฏิเสธจากปัจจัย
รอบข้าง ความรักที่รอเวลาที่จะได้อยู่ด้วยกัน เนื้อเพลงจึงเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกของคู่พระนางในเรื่องโรมิโอและ
จูเลียต เพราะอุปสรรคที่เกิดจากความขัดแย้งระหว่างสองตระกูล

การที่วรรณกรรมเรื่องสุดท้ายสะพาน นำเพลง A Time for Us มาใช้แทรกอยู่ตลอดเรื่อง จึงมี
ความสัมพันธ์กับเรื่องราวความรักที่ถูกขัดขวาง ไม่สมหวัง และจบลงด้วยความตายของตัวละครในเรื่องโรมิโอและจูเลียต
ทั้งยังสอดคล้องกับเรื่องราวความรักในเรื่อง สุดท้ายสะพาน ซึ่งตัวละครก็มีความรักที่ไม่สมหวัง ไม่อาจเป็นไปได้ ทั้งยังถูก
ขัดขวางจากครอบครัวและสังคม เพลง a time for us ในวรรณกรรมเรื่อง สุดท้ายสะพาน จึงเป็นสัญลักษณ์แทนความ
รักที่มีความเจ็บปวดแฝงอยู่ ซึ่งจุดจบของความรักคือการจากลา ความคิดถึง กลายเป็นความทรงจำที่เจ็บปวด เป็น
สัญลักษณ์แทนความทรงจำของพ่อกับแม่เนรญ์ และความทรงจำของเนรญ์กับประมุข

แม่ของเนรญ์เสียใจเป็นอย่างมากที่มีสามีของเธอหรือพ่อของเนรญ์เสียชีวิต สิ่งเดียวที่จะพอบรรเทาความ
เจ็บปวดและความคิดถึงได้คือบทเพลง A Time for Us ซึ่งเป็นเพลงโปรดของสามีเธอ เธอจะอ่อนน้อมให้เนรญ์ช่วยเล่น
เพลงนี้ที่สะพานขาวอยู่บ่อยครั้ง เพื่อย้ำเตือนความทรงจำระหว่างเธอกับสามี ดังความในนวนิยายว่า

“เน เม่คิดถึงพ่อ พาแม่ไปที่สะพานขาวได้ไหม” “แม่ไม่สบายมาก เนไม่ให้แม่ไปไหนทั้งนั้น” สุดท้าย
เขาทนคำขอของแม่ไม่ไหว จึงพาแม่ไปที่ระเบียงตรงจุดที่สามารถมองเห็น สวนสาธารณะได้ชัดเจนที่สุด แม่เหม่อ
มองไปเบื้องหน้าทอดสายตาไปที่สะพานขาวที่เห็นอยู่ลิบ ๆ “เล่น A Time for Us แม่หน่อยได้ไหม แม่อยากให้
พ่อเขาได้ยินอีกครั้ง” แล้วบทเพลงแห่งความอาลัยรักก็ดังขึ้น แม่ลูบหัวลูกชายเบา ๆ เขาเล่นไปเรื่อย ๆ จนกระ
ทั่งมือที่อ่อนโยนนั่นหมดแรงทิ้งลงบนไหล่เขา [3]

เห็นได้ว่า บทเพลงนี้เป็นบทเพลงที่แสดงให้เห็นถึงความอาลัยในรัก ความทรงจำที่เจ็บปวด แต่ก็แฝงไป
ด้วยความรักที่อบอุ่น ความทรงจำระหว่างพ่อกับแม่ของเนรญ์ และเพลงนี้ก็ได้ส่งต่อมาเป็นสัญลักษณ์ความทรงจำของเนรญ์
ที่มีต่อพ่อแม่ ดังความในนวนิยายว่า

ที่ผ่านมามีได้แต่ตีความเสียงกีตาร์ที่เขาเล่นโดยไม่รู้เลยว่าทุกครั้งที่เพลงดังขึ้น โน้ตทุกตัวของ A Time
for Us จะตรงเข้าบาดลึกถึงกลางใจเขา แม่ฟังดูเจ็บปวด หากแต่แวตาทที่ฉาบด้วยความเศร้านั้นกลับมีความ
อบอุ่นระคนอยู่ นั่นเพราะเพลงเพลงนี้เป็นสิ่งเดียวที่พอจะทดแทนได้ และเป็นสิ่งสุดท้ายที่ไม่ทำให้เนนนั้นรู้สึกโดด
เดี่ยว” [3]

เนรญจะเล่นเพลงนี้เฉพาะที่สะพานขาวเท่านั้น เพราะเป็นเพลงที่พ่อเขาชอบ และเมื่อพ่อเขาได้จากไป แม่เขาก็ได้ขอให้เขาเล่นเพลงนี้ให้ฟังที่สะพานขาว แต่เขาปฏิเสธทุกครั้ง ครั้งสุดท้ายที่เขาได้เล่นเพลงนี้ให้แม่ฟัง เป็นครั้งที่แม่เขาหมดลมหายใจทั้ง ๆ ที่เพลงยังเล่นไม่ทำให้เขารู้สึกผิดที่ละเลยความรู้สึกแม่มาตลอด หลังจากนั้นเกือบทุกวันเขาจะนำกีตาร์มาเล่นเพลงนี้ที่สะพานขาว เพราะทุกครั้งที่เขาเล่นเพลงนี้ถึงแม้จะทำให้เขาเจ็บปวด แต่ก็พอจะแทนความคิดถึงที่เขาให้พ่อกับแม่เขาได้

ความอาลัยในรักของครอบครัวส่งต่อ A Time for Us มาแทนความทรงจำอันเจ็บปวดของคู่รักระหว่างปรเมษฐ์กับเนรญ เนื่องจากเนรญจะมาเล่นเพลงนี้ที่สะพานขาวอยู่บ่อยครั้ง และเกือบทุกครั้งปรเมษฐ์จะมาด้วย เพลงนี้จึงเต็มไปด้วยความทรงจำของทั้งคู่ และเมื่อถึงวันจากลา เพลงนี้ก็เป็นเพลงแทนความคิดถึงความอาลัย ความผิดหวัง แต่เต็มไปด้วยความรักความอบอุ่น ดังความในนวนิยายว่า

เมื่อรู้สึกเช่นนี้ สิ่งเดียวที่เป็นกำลังใจของผมคือ A Time for Us เพลงแรกและเพลงเดียวที่เขาถ่ายทอดไว้มอบให้ บทเพลงที่เต็มไปด้วยความรัก และความทรงจำระหว่างเราสองคน ในที่สุดผมก็หยิบกีตาร์ออกจากของหนังแล้วเริ่มเล่น ทุกครั้งที่กดนิ้วลงบนสาย ผมจะเห็นรอยยิ้มของเขา ทุกครั้งที่เสียงเพลงดังขึ้นผมจะสัมผัสถึงไออุ่นของอ้อมกอด ผมเล่นต่อไปเรื่อย ๆ จนหลงลืมทุกสิ่ง มีเพียงตัวโน้ตวิ่งผ่านกาย มีเพียงหยาดน้ำตาที่ตกค้างอยู่ข้างใน.... [3]

เพลง A Time for Us เป็นเพลงที่แทนความรักความอบอุ่นของคู่รักระหว่างปรเมษฐ์กับเนรญ แต่เป็นความรักที่ต้องจากกันเป็นความรักที่ไม่สมหวัง ความรักนั้นจึงเต็มไปด้วยความคิดถึงความอาลัย ความเจ็บปวด

เห็นได้ว่าทั้งพ่อแม่ของเนรญ เนรญกับพ่อแม่ หรือเนรญกับปรเมษฐ์เอง ด้วยแล้วแต่เป็นความรักที่ต้องพบกับการจากลา โดยมีเพลง A Time for Us มาเป็นสื่อกลางของความทรงจำ ความคิดถึง และความอาลัย หรืออาจจะสรุปได้ว่า เพลง A Time for Us ในวรรณกรรมเรื่องสุดปลายสะพาน เป็นสัญลักษณ์ของความทรงจำที่สวยงามแต่เจ็บปวด

3.3 การุณยฆาต

การุณยฆาต หมายถึง การทำให้บุคคลตายโดยเจตนาด้วยวิธีการที่ไม่รุนแรงหรือวิธีการที่ทำให้ตายอย่างสะดวก หรือ การงดเว้นการช่วยเหลือหรือรักษาบุคคล โดยปล่อยให้ตายไปเองอย่างสงบ ในวรรณกรรมเรื่องนี้ หมอปรเมษฐ์ได้ทำโครงการขึ้นว่า โครงการเมอร์ซี่คิลลิ่ง หรือการุณยฆาต ดังความในนวนิยายว่า

“โครงการของผมคือยูเรเซีย หรือจะเรียกอีกอย่างว่า Mercy Killing ก็ได้” “เมอร์...ซี่..คิล..ลิ่ง..ความเมตตา.....ฆ่า...ฆ่าด้วยความเมตตา” เนพิมพ์ “ถ้าแปลตรงตัวก็คงเป็นแบบนั้นแต่แพทย์ไทย จะพูดว่าการุณยฆาต” “ผมไม่เข้าใจไ้การฆ่าคนแบบนี้มันจะการุณยได้ยังไง” “ไม่แปลกที่คุณจะคิดแบบนั้น” [3]

ปรเมษฐ์ได้ เขาได้เสนอโครงการนี้หลายครั้งในที่ประชุมแพทย์ แต่ไม่เคยสำเร็จ เพราะไม่เป็นที่ยอมรับ เพราะความคิดเห็นที่ต่างว่าโครงการของเขาเป็นโครงการป่าเถื่อนและส่งเสริมให้คนฆ่าตัวตาย อีกทั้งยังขัดกับความเป็นเมืองพุทธในประเทศไทย ที่มีหลักของคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรม เข้ามาเกี่ยวข้องทำให้โครงการของเขา ไม่เป็นที่ยอมรับในประเทศไทย ดังความในนวนิยายว่า

“อะไรที่ทำให้คุณคิดว่าการทำโครงการนี้ ไม่ใช่การส่งเสริมให้คนฆ่าตัวตายคะ” แพทย์หญิงปานชนกตะโกน แม้จะไร้มารยาทแต่คำถามของเธอทำให้ทุกคนที่ฟัง “ก่อนที่จะแพทย์จะฆ่าเขาเนเซียให้คนไข้ได้เขาต้องตรวจ

ร่างกายและสภาพจิตใจของคนไข้ก่อนครับ เพื่อให้แน่ใจว่าหมดทางเยียวยาแล้วจริง ๆ อีกทั้งต้องมีคำยืนยัน
จากจิตแพทย์ด้วยว่าคนไข้ไม่มีอาการทางจิตผดตอบ” [3]

ไม่ว่าหมอประเมษฐ์จะมีเหตุผลใดมาเพื่อสนับสนุนโครงการนี้ของเขาแต่ก็ไม่สามารถทำให้เป็นที่ยอมรับในที่ประชุม
อาจเป็นเพราะประเทศไทย เป็นเมืองพุทธศาสนา ส่งผลคนไทยเคร่งครัดในเรื่องของการศีลธรรมเป็นอย่างมาก ทำให้การ
ฆ่าคนแม้จะด้วยการทางวิธีทางแพทย์ และเกิดจากความสมัครใจของคนไข้เองก็ตาม แต่การฆ่าคนก็ถือว่าผิดศีลธรรมอยู่ดี
 อีกทั้งยังเป็นบาปกรรมทั้งสองฝ่าย

ดังนั้น สรุปได้ว่า การทำการุณยฆาต ในวรรณกรรมเรื่องสุตปลายสะพาน เป็นสัญลักษณ์ที่สะท้อนให้เห็นถึง
กรอบความคิดของคนไทย ที่มีความเชื่อและหนักแน่นในหลักของพระพุทธศาสนา เชื่อในบาปบุญคุณโทษ ถึงแม้ประเมษฐ์จะ
อ้างเหตุผลอะไรก็ตาม ถึงแม้เหตุผลจะมากพอ แต่ก็ไม่สามารถทำลายกรอบความคิดนี้ได้ และในที่สุดการที่โครงการ
Mercy Killing หรือการทำการุณยฆาต ของหมอประเมษฐ์ ไม่ประสบผลสำเร็จ ก็เป็นสิ่งที่ยืนยันว่าอย่างไรก็ตามคนไทยก็ยัง
หนักแน่นในความเชื่อตามหลักพระพุทธศาสนา และประเมษฐ์ก็ทำลายกรอบความคิดนั้นไม่ได้

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครเชิงจิตวิทยาในวรรณกรรมเรื่องสุตปลายสะพาน ของ สุริสร วัฒนอุดมศิลป์
ผู้วิจัยพบว่าในวรรณกรรมเรื่องนี้มีตัวละครที่มีพฤติกรรมที่น่าสนใจ สามารถนำมาวิเคราะห์ตามทฤษฎีจิตวิทยาได้ทั้งหมด
8 ตัวละคร สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมทั้งภายนอกและภายใน ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้น ในแต่ละตัวละครมีทั้ง
เหมือนและแตกต่างกัน ตามปัจจัย คือครอบครัวและสังคมสิ่งแวดล้อม ทำให้เห็นว่าครอบครัวและสังคมนั้นเป็นตัวกำหนด
พฤติกรรมของตัวละคร วรรณกรรมเรื่องนี้จบด้วยความเศร้า คือความรักของเพศที่สามจบลงด้วยความผิดหวัง อีกทั้งตัว
ละครเพศที่สามก็เสียชีวิตลงที่สะพาน แสดงให้เห็นว่าเขาพยายามเข้าไปอีกฟากของสะพาน เป็นสัญลักษณ์ว่าเขาต้องการ
ให้ความรักของเขาเป็นที่ยอมรับในสังคม แต่สุดท้ายเขาก็ทำไม่สำเร็จ เพราะสะพานสำหรับเพศที่สามในวรรณกรรม
เรื่อง สุตปลายสะพาน มีเพียงครั้งเดียวเท่านั้น สะท้อนให้เห็นว่าไม่ว่าอย่างไรความรักของเพศที่สามไม่สามารถเป็นที่
ยอมรับได้อย่างแท้จริงในสังคมไทย

เอกสารอ้างอิง

- [1] ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2553). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ :
- [2] ดวงมน จิตรจำนง. (2528). สุนทรียภาพในภาษาไทย. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย.
- [3] สุริสร วัฒนอุดมศิลป์. (2550). สุตปลายสะพาน .กรุงเทพฯ : อรุณ.
- [4] วิภา กงกชนันท์. (2522) . วรรณคดีศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม : คณะอักษรศาสตร์.

การดัดแปลงนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful ของ โมริ เอโตะ
สู่ภาพยนตร์ไทย เรื่อง โฮมสเตย์
An adaption of Japan Novel “Colorful” by Mori Eto
into the Thai Film “Homestay”

อานันท์ บุญเลิศ^{1*} วราเมษ วัฒนไชย² และ มาโนช ดินลานสกุล³
An Boonlert^{1*} Warames Wattanachai² and Manoch Dinlansagoon³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการดัดแปลงนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful ของ โมริ เอโตะ สู่ภาพยนตร์ไทยเรื่อง โฮมสเตย์ โดยวิธีการเปรียบเทียบองค์ประกอบสำคัญของเรื่องเล่า นำเสนอผลด้วยการพรรณนาวิเคราะห์จากผลการศึกษาพบว่า นวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful ได้รับการดัดแปลงสู่ภาพยนตร์ไทยเรื่อง โฮมสเตย์ จำแนกออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ การดัดแปลงนวนิยายสู่ภาพยนตร์ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการดัดแปลง ในประเด็นแรกการดัดแปลงนวนิยายสู่ภาพยนตร์ ด้านโครงเรื่อง ด้านตัวละคร ด้านฉาก ด้านเหตุการณ์ และด้านแนวคิด พบว่าการดัดแปลงด้านโครงเรื่อง มีการคงโครงเรื่องหลักเช่นเดียวกับนวนิยายญี่ปุ่น แต่มีการเพิ่มและลดในโครงเรื่องย่อย ๆ ในด้านตัวละคร มีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดบางอย่างของตัวละคร ได้แก่ เปลี่ยนแปลงชื่อ และเปลี่ยนแปลงลักษณะต่าง ๆ ของตัวละคร เพื่อส่งผลต่อการเล่าเรื่องให้สอดคล้องกับสังคมไทยมากยิ่งขึ้น รวมถึงมีการเพิ่มและลดตัวละครประกอบบางตัว เพื่อดำเนินเรื่องตามที่ผู้เขียนภาพยนตร์ต้องการ ด้านฉากและเหตุการณ์มีการเปลี่ยนแปลง การเพิ่ม และการลดฉากและเหตุการณ์ ในส่วนของด้านแนวคิดภาพยนตร์ไทยเรื่อง โฮมสเตย์ มีการเปลี่ยนแปลงแนวคิดหลักให้ต่างไปจากนวนิยายญี่ปุ่น ทั้งยังมีการเพิ่มแนวคิดรองต่าง ๆ เข้ามา เพื่อสนับสนุนแนวคิดหลักเกี่ยวกับหลักธรรมทางพุทธศาสนาให้ชัดเจนมากขึ้น ในประเด็นที่สอง พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการดัดแปลงนวนิยายสู่ภาพยนตร์ ได้แก่ ธรรมชาติของตัวบท สังคมและวัฒนธรรม และการตลาด พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดัดแปลงมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านธรรมชาติของตัวบท และด้านสังคมและวัฒนธรรม ส่วนปัจจัยด้านการตลาดอาจมีผลกระทบต่อการดัดแปลงระหว่างสื่อไม่มากนัก

คำสำคัญ : การดัดแปลง นวนิยายญี่ปุ่น Colorful ภาพยนตร์ไทย โฮมสเตย์

Abstract

This research article aimed at studying an adaptation of the Japanese novel entitled ‘Colorful’ written by Mori Eto into the Thai film entitled ‘Homestay’. By this, significant components of the two versions were examined and accordingly presented using descriptive analysis. The findings revealed two important issues from such an adaptation: one was an adaptation from a novel into a film, and the other involved the factors influencing the adaptation. In connection with the first issue, the adaptation was examined in terms of plot, characters, settings, events, and concepts. It was found that the primary plot in the Japanese novel was still maintained while some details in the plot components

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ 90000

³ ผศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ 90000

* Corresponding author : Email address : Skymim.997@gmail.com

were modified. The details of the characters in the film have been similarly changed, such as their names and their personal attributes, so that the film version would conform to the Thai society. Moreover, some characters in the novel were removed while other characters were added to satisfy the film director's intention. The settings and the events were both decreased and increased. The concept in the Thai film 'Homestay' was also found different from that of the Japanese novel 'Colorful'. Some secondary concepts were added to support Thai Buddhist doctrines. Concerning the second issue, it was found that the factors affecting the adaptation of the novel into the film were, for example, nature of the script, society and culture, and marketing. The factor which influenced such adaptation the most were the nature of the script and the society and culture. The marketing factor did not seem to play a crucial role in the adaptation.

Keywords: adaptation, Japanese novel, colorful, Homestay, Thai film

บทนำ

นวนิยายเป็นงานวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี ซึ่งเป็นงานเขียนที่ผู้เขียนแต่งขึ้นโดยอาศัยเรื่องราวที่มีลักษณะสมจริง ถ่ายทอดผ่านตัวหนังสือที่เกิดจากความคิด จินตนาการแล้วจึงเรียบเรียงออกมาผ่านกลวิธี ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความบันเทิงแก่ผู้อ่าน บางครั้งอาศัยฉาก เหตุการณ์จริง บทสนทนา และบรรยายเหตุการณ์ ให้ผู้อ่านเข้าถึงอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของตัวละครที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดออกมาอย่างถ่องแท้ นวนิยายไม่เพียงทำให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลินเท่านั้น หากแต่นวนิยายยังเป็นเสมือนภาพสะท้อนของสังคม ชีวิต รวมไปถึงพฤติกรรมของคนในสังคม เพื่อให้มนุษย์ได้รู้จักกับชีวิต รู้จักสังคม ดังที่ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ [1] กล่าวว่า คุณค่าของนวนิยายทั่วไปคือการให้ “ประสบการณ์เทียม” คนเราทั่วไปน้อยคนนักที่จะมีประสบการณ์โดยตรงอย่างกว้างขวางและมากประเภท ประสบการณ์เรามักซ้ำและแคบ ยังมีชีวิตราบรื่นประสบการณ์ยิ่งน้อย ประสบการณ์ต่าง ๆ จึงมีความสำคัญในชีวิต นอกเสียจากประสบการณ์แล้วนวนิยายยังให้ความรู้ด้านภาษา คติสอนใจ และเป็นแนวทางทำให้ผู้อ่านเข้าใจวัฒนธรรมของคน เข้าใจธรรมะในศาสนาของตน ได้ทราบถึงชนบทรูปแบบบางอย่างและเข้าใจจิตใจของมนุษย์ดีขึ้นด้วย และเมื่อนวนิยายเป็นงานเขียนที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ในสังคม ได้รับการยอมรับและความนิยมในแวดวงของนักอ่านอย่างแพร่หลาย จึงทำให้เกิดการเลือกสรรจากผู้สร้างภาพยนตร์ที่หยิบยกเอานวนิยายมาดัดแปลงเป็น ภาพยนตร์

ภาพยนตร์ เป็นสื่อหนึ่งที่มีความสำคัญ มีกระบวนการถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด และการนำเสนอเรื่องราวของผู้สร้าง พร้อมทั้งมีการพัฒนารูปแบบการนำเสนอเรื่องราวของภาพยนตร์มาอย่างต่อเนื่อง และภาพยนตร์เป็นสื่อใหม่ที่เกิดขึ้นภายหลังนวนิยาย แต่มีการพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว จากที่เคยเป็นสื่อความบันเทิงเพียงอย่างเดียว ในปัจจุบันกลับเป็นที่ยอมรับว่า ภาพยนตร์ เป็นสื่อที่เต็มไปด้วยศิลปะอย่างแท้จริง ดังที่กาญจนา แก้วเทพ [2] ได้อธิบายเกี่ยวกับภาพยนตร์ไว้ว่า ภาพยนตร์เป็นสื่อที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากสื่ออื่นในแง่ของการใช้กระบวนการผลิตด้วยเทคโนโลยีด้านภาพและเสียงที่โดดเด่น แต่กระนั้นภาพยนตร์ยังต้องหยิบยืมองค์ประกอบทางด้านศิลปะที่เคยมีอยู่แล้วในอดีตมาใช้เป็นส่วนใหญ่ เช่น การเล่าเรื่องแบบนวนิยาย การแสดงจากละครเวที และเพลงหรือดนตรีจากเพลงพื้นบ้าน

Colorful นวนิยายญี่ปุ่นแนวดราม่า – แฟนตาซี สะท้อนเรื่องราวความอบอุ่นหัวใจ และมุมมองชีวิตของตัวละครเด็กชายวัยสิบสี่ปี ที่ได้รับโอกาสกลับมาใช้ชีวิตอีกครั้ง เพื่อแก้ไขหรือแก้ตัวเรื่องที่ผิดพลาดไปในอดีต จึงได้ใช้ชีวิตในร่างของคนอื่นและครอบครัวของร่างนั้น เรียกว่า “โฮมสเตย์” เป็นนวนิยายของ โมริ เอโตะ นักเขียนชาวญี่ปุ่น

ภาพยนตร์ไทยแนวดราม่า – แฟนตาซี เรื่อง โฮมสเตย์ (Homestay) ได้รับแรงบันดาลใจจากนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful ของ โมริ เอโตะ เข้าฉายในโรงภาพยนตร์เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2561 โดยนำเสนอเรื่องราวของวิญญาณ ที่ได้รับ

การสุ่มเลือกให้กลับมาใช้ชีวิตอีกครั้งในร่างของเด็กหนุ่มชั้น ม.ปลาย พร้อมทั้งตามหาสาเหตุการตายของร่างตนเองก่อนที่จะต้องหายไปจากโลกนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่าภาพยนตร์ไทยเรื่อง โฮมสเตย์ มีความน่าสนใจ มีการดัดแปลงองค์ประกอบบางประการให้แตกต่างไปจากนวนิยายต้นฉบับ นับแต่การปรับเปลี่ยนตั้งแต่ชื่อเรื่อง โครงเรื่อง การดำเนินเรื่อง ฉาก เหตุการณ์ และตัวละคร อีกทั้งมีการสอดแทรกแนวคิดเกี่ยวกับ พุทธศาสนา จึงทำให้ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในสังคมไทย เหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงเกิดความสนใจและต้องการศึกษาการดัดแปลงนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful ของ โมริ เอโตะ สู่ภาพยนตร์ไทยเรื่อง โฮมสเตย์ รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการดัดแปลงนวนิยายเรื่องนี้สู่ภาพยนตร์

วิธีการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาการดัดแปลงนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful ของ โมริ เอโตะ สู่ภาพยนตร์ไทยเรื่อง โฮมสเตย์ โดยศึกษาจากนวนิยายเรื่อง Colorful ของ โมริ เอโตะ แปลโดยวิยะดา คະວະຈຸຈິ ตีพิมพ์โดย สำนักพิมพ์แจ่มใส จำนวน 192 หน้า และศึกษาจากภาพยนตร์เรื่อง โฮมสเตย์ (Homestay) สร้างโดยบริษัท จีดีเอช ห้าห้าเก้า จำกัด ผู้ศึกษา รับชมผ่าน DVD เรื่อง โฮมสเตย์ ความยาว 136 นาที จัดจำหน่ายโดย สิงคโปร์ : Gloden Village ซึ่งจะศึกษาใน 2 ประเด็น ได้แก่ 1) การดัดแปลงนวนิยายสู่ภาพยนตร์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาตามแบบแผนของการดัดแปลง คือ การเปลี่ยนแปลง การเพิ่ม การลด ในด้านโครงเรื่อง ด้านตัวละคร ด้านฉาก ด้านเหตุการณ์ ด้านแนวคิด และ 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดัดแปลงนวนิยายสู่ภาพยนตร์ ได้แก่ ลักษณะของตัวบท สังคมและวัฒนธรรม และการตลาด

ผลการวิจัย

การศึกษการดัดแปลงนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful สู่ภาพยนตร์ไทยเรื่อง โฮมสเตย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบสำคัญของเรื่องเล่า ของการดัดแปลงนวนิยายญี่ปุ่นสู่ภาพยนตร์ และเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดัดแปลง ผลการศึกษาพบว่า การดัดแปลงนวนิยายสู่ภาพยนตร์ ปรากฏในด้านโครงเรื่อง ด้านตัวละคร ด้านฉาก ด้านเหตุการณ์ และด้านแนวคิด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การดัดแปลงนวนิยายสู่ภาพยนตร์

1.1 การดัดแปลงด้านโครงเรื่อง

โครงเรื่องแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ โครงเรื่องหลัก และโครงเรื่องย่อย พบว่าภาพยนตร์ไทยเรื่อง โฮมสเตย์ มีการคงโครงเรื่องหลักของนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful แต่ทำการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบและรายละเอียดบางอย่าง เป็นการนำโครงเรื่องหลักที่ปรากฏในนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful ตามลำดับเหตุการณ์ในโครงเรื่อง ซึ่งประกอบด้วยเหตุการณ์สำคัญ 6 เหตุการณ์ ได้แก่

- (1) ดวงวิญญาณได้รับรางวัลให้กลับมาใช้ชีวิตอีกครั้ง โดยเรียกร่างนั้นว่า โฮมสเตย์ และตามหาสาเหตุการตายของตนเอง
- (2) เจ้าของร่างเดิมฆ่าตัวเอง
- (3) รู้สาเหตุการตายของร่างที่อาศัย
- (4) คลี่คลายปัญหา ความเข้าใจผิดของร่างที่อาศัย
- (5) ดวงวิญญาณรู้คำตอบว่า เขาคือดวงวิญญาณของร่างที่อาศัย และตายเพราะตนเอง จาก การกินยาฆ่าตัวตาย
- (6) กลับมาใช้ชีวิตอีกครั้งในร่างเดิม อย่างมีความสุข

โครงเรื่องทั้ง 6 เหตุการณ์ ปรากฏในส่วนประกอบของโครงเรื่อง ได้แก่ การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการปิดเรื่อง โดยผู้เขียนบทภาพยนตร์ไทยเรื่อง โฮมสเตย์ ได้มีการคงโครงเรื่องหลักไว้ทั้งหมดจากนวนิยายญี่ปุ่น

เรื่อง Colorful ตามลำดับเหตุการณ์ในโครงเรื่อง แต่อย่างไรก็ตามผู้เขียนบทภาพยนตร์ได้เปลี่ยนแปลงองค์ประกอบและรายละเอียดต่าง ๆ เช่น ความชอบของตัวละครเอกเกี่ยวกับการวาดภาพ ในนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful ตัวละครเอกมาโคโตะชื่นชอบการวาดภาพสีน้ำ และเป็นสมาชิกชมรมศิลปะ แต่ไม่ได้นำภาพวาดของตนออกมาแสดงให้ผู้อื่นเห็นต่างจากภาพยนตร์ไทยเรื่อง โฮมสเตย์ ตัวละครเอกมิน มีความชื่นชอบการวาดภาพเช่นกัน แต่ผู้เขียนบทภาพยนตร์เปลี่ยนแปลงรายละเอียดเกี่ยวกับชมรม จากนวนิยายคือชมรมศิลปะ ในภาพยนตร์คือชมรมเชียร์ โดยมีหน้าที่วาดภาพเพื่อนำขึ้นแปรอักษร และภาพของมินได้ขึ้นแปรอักษรแสดงให้ผู้อื่นเห็น จึงเห็นได้ว่าผู้เขียนบทภาพยนตร์มีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดบางส่วนแตกต่างจากนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful แต่ได้คงโครงเรื่องทั้ง 6 เหตุการณ์เอาไว้เหมือนเดิม

ในส่วนโครงเรื่องย่อย เป็นเรื่องราวย่อย ๆ แทรกอยู่ในโครงเรื่องหลักนั้น ผู้เขียนบทภาพยนตร์ไทยเรื่อง โฮมสเตย์ ได้เปลี่ยนแปลงแตกต่างจากนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful จากนวนิยายมีการพูดถึงความสัมพันธ์ของซาโอะโตเมะ เพื่อนคนแรกของมาโคโตะ และพูดถึงความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว เป็นสาเหตุหนึ่งในการฆ่าตัวตายของมาโคโตะ ในภาพยนตร์เรื่อง โฮมสเตย์ ลดโครงเรื่องย่อยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน โดยเพิ่มโครงเรื่องย่อยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมินกับพาย พี่หั่นน้องรหัสที่มีความรักต่อกันเข้ามาแทน จึงเห็นได้ว่าผู้เขียนบทภาพยนตร์มีการเปลี่ยนแปลงโครงเรื่องย่อยแตกต่างจากนวนิยาย ในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน และความสัมพันธ์ระหว่างคนรัก นวนิยายมีโครงเรื่องย่อยที่เป็นส่วนทำให้เนื้อเรื่องมีความเข้มข้นเพิ่มมากขึ้น คือความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน แต่ภาพยนตร์ได้ลดส่วนนั้น และเพิ่มโครงเรื่องย่อยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคนรักเป็นหลักต่างจากนวนิยาย อย่างไรก็ตามนวนิยายและภาพยนตร์ได้คงโครงเรื่องย่อยเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งในการฆ่าตัวตายของมาโคโตะไว้เหมือนเดิม

1.2 การดัดแปลงด้านตัวละคร

ตัวละคร คือ องค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เรื่องดำเนินตั้งแต่ต้นจนถึงตอนจบ หรือเป็นผู้ที่แสดงพฤติกรรมไปตามเหตุการณ์ของผู้เขียนที่วางไว้ พบว่าภาพยนตร์ไทยเรื่อง โฮมสเตย์ มีการเปลี่ยนรายละเอียดบางอย่างของตัวละคร ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงชื่อตัวละคร และการเปลี่ยนแปลงลักษณะต่าง ๆ ของตัวละคร เมื่อนวนิยายญี่ปุ่นได้รับการดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ไทย จึงมีการเปลี่ยนแปลง การเพิ่ม และการลดตัวละคร ดังต่อไปนี้

1.2.1 การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของตัวละคร

การเปลี่ยนแปลงตัวละคร คือ ตัวละครที่ปรากฏในนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful ที่มีปรากฏในภาพยนตร์ไทยเรื่อง โฮมสเตย์ แต่ได้รับการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดบางประการ ซึ่งมีปรากฏในภาพยนตร์ 9 ตัวละคร ได้แก่ ตัวละครเอก ตัวละครพี่ชาย ตัวละครแม่ ตัวละครพ่อ ตัวละครผู้หญิงที่ชอบ ตัวละครเพื่อน ตัวละครที่มีความสัมพันธ์กับผู้หญิงที่ชอบ ตัวละครชู้ ตัวละครเทวดา และผู้คุม จากตัวละครที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดทั้ง 9 ตัวละคร พบว่าภาพยนตร์ไทยเรื่อง โฮมสเตย์ มีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดต่าง ๆ ของตัวละครเทวดาและผู้คุม ซึ่งเป็นตัวละครสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินเรื่อง ดังนี้

ตัวละครปุระปุระ จากต้นฉบับนวนิยายญี่ปุ่น ได้กล่าวถึงตัวละครเทวดามีชื่อว่า ปุระปุระทำหน้าที่ให้ข้อมูล นำทาง และช่วยเหลือวิญญาณที่อยู่ในร่างของมาโคโตะ โดยปุระปุระเป็นผู้ชายหน้าตาดี มีดวงตาสีฟ้าเข้ม รูปร่างผอม และสวมชุดสูทเมื่ออยู่บนโลก ไว้ดังนี้ “...เทวดาองค์นี้เป็นชายสุภาพหน้าตาดี มองเผิน ๆ ไม่แตกต่างจากมนุษย์ทั่วไป ตัวค่อนข้างผอม และมีผ้าสีขาวห่อพันร่างไว้ เขามีปีกอยู่กลางหลัง แต่ไม่เห็นมีวงแหวนเทวดาลอยบนหัว... ดวงตาสีฟ้าเข้มของเทวดาองค์นั้นเปล่งประกายประหลาด...เทวดามีชื่อว่าปุระปุระ มีตำแหน่งเป็นไกด์คอยดูแลผม หน้าที่ของเขาในตอนนี้เป็น การพาผมไปยังที่ที่จะกลับไปเพื่อแก้ตัวใหม่อีกครั้ง...ปุระปุระปรากฏกายขึ้นตรงประตูห้องนั่งเล่นราวกับรู้ว่าถึงเวลาทำหน้าที่ไกด์ ไม่รู้ว่าปุระปุระเป็นอะไรไปถึงได้ใส่สูทอย่างเนียบ...”[3]

ในภาพยนตร์ไทยเรื่อง โสมสเด็จ ได้กล่าวถึงตัวละครผู้คุม ที่ปรากฏให้เห็นในร่างต่าง ๆ เพื่อคอยควบคุม ดูแลให้ตามหาสาเหตุการตาย ได้แก่ ตัวละครผู้คุมในร่างพนักงานเช็ดกระจก ตัวละครผู้คุมในร่างพยาบาลสาว ตัวละครผู้คุมในร่างจิตแพทย์ ตัวละครผู้คุมในร่างหญิงชรา ตัวละครผู้คุมในร่างเด็กผู้หญิง และตัวละครผู้คุมในร่างมิน

ข้อมูลข้างต้น ทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของตัวละคร ในภาพยนตร์ไทยเรื่อง โสมสเด็จ ผู้เขียนบทภาพยนตร์เปลี่ยนแปลงรายละเอียดเกี่ยวกับตัวละครเทวดาหรือตัวละครผู้คุม ซึ่งตัวละครทั้งสองคือตัวละครเดียวกัน มีการนำเสนอบทบาทหน้าที่เดียวกัน คือ การควบคุม ดูแลตัวละครเอก เพื่อตามหาสาเหตุการฆ่าตัวตายที่แท้จริง โดยภาพยนตร์ไทยเปลี่ยนแปลงลักษณะของตัวละครแตกต่างกัน เดิมทีต้นฉบับนวนิยายญี่ปุ่นนำเสนอลักษณะตัวละครปุระปุระ ปรากฏให้เห็นในร่างเดิม ต่างจากภาพยนตร์ไทยที่นำเสนอตัวละครผู้คุม ปรากฏในหลาย ๆ ร่าง อาจเพราะผู้เขียนบทภาพยนตร์ต้องการนำเสนอที่มาของคำว่า โสมสเด็จ หมายถึง ที่พักอาศัยชั่วคราว เช่นเดียวกับร่างกายเปรียบเสมือนที่พักอาศัยเพียงชั่วคราวเช่นกัน เมื่อตายไปวิญญาณนั้นออกจากร่างไปยังภพอื่น และไม่สามารถนำร่างกายไปด้วยได้ จึงเปรียบได้ว่าร่างกายคือ โสมสเด็จ การเปลี่ยนให้ตัวละครปุระปุระมาเป็นตัวละครผู้คุมซึ่งปรากฏกายในหลายรูปในภาพยนตร์เรื่องโสมสเด็จจึงช่วยให้การนำเสนอแนวคิดมีความชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งยังช่วยให้ภาพยนตร์ดูราวกับมีตัวละครที่หลากหลายมากขึ้น จึงช่วยให้การดำเนินเรื่องราวให้มีความเข้มข้น สนุกสนาน สร้างความฉงนให้แก่ตัวละครและผู้ชมได้มากกว่า

1.2.2 การเพิ่มตัวละคร

การเพิ่มตัวละคร คือ การที่มีตัวละครปรากฏเพิ่มในภาพยนตร์ไทยเรื่อง โสมสเด็จ แต่ไม่มีปรากฏในนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful คือ ตัวละครประกอบ 5 ตัวละคร ได้แก่ ตัวละครพี่ในชมรมปลูกแซนสีแดง ตัวละครพี่ในชมรมปลูกแซนสีเขียว ตัวละครพี่ในชมรมปลูกแซนสีชมพู ตัวละครพี่ในชมรมปลูกแซนสีน้ำเงิน และตัวละครพี่ในชมรมปลูกแซนสีดำ ดังตัวอย่าง ตัวละครพี่ในชมรมปลูกแซนสีแดง ปรากฏตัวที่ห้องชมรม แปรอักษร ยินด้านหน้าสุดสวนปลูกแซนสีแดง มีหน้าที่เป็นประธานชมรม และกำลังกล่าวตักเตือนน้อง ๆ ในชมรม โดยมีฉายาว่า ทีมพาวเวอร์ เรนเจอร์

ข้อมูลข้างต้น ทำให้เห็นว่าผู้เขียนบทภาพยนตร์ไทยเรื่อง โสมสเด็จ มีการเพิ่มตัวละครประกอบจำนวนหนึ่ง เป็นส่วนหนึ่งของชมรมแปรอักษร โดยการเพิ่มตัวละครประกอบเหล่านี้ อาจเพราะต้องการให้เรื่องราวดำเนินไปอย่างสนุกสนาน และเข้มข้น พี่ ๆ สมาชิกชมรมแปรอักษร มีส่วนกระตุ้นดวงวิญญาณในร่างมินในการวาดภาพ เดิมทีมินชอบวาดภาพอยู่แล้ว เมื่อได้รับการกระตุ้นจากรุ่นพี่ จึงทำให้ร่างกายตอบสนองตามความเคยชิน และเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ความทรงจำกลับมา ดังนั้นการเพิ่มตัวละครตัวประกอบจึงมีส่วนช่วยให้เรื่องดำเนินไปในทิศทางที่ผู้สร้างภาพยนตร์ต้องการ ทำให้เรื่องราวมีความสมจริง มีความเป็นเหตุเป็นผล และน่าติดตาม

1.2.3 การลดตัวละคร

การลดตัวละคร คือ การที่ตัวละครบางตัวมีปรากฏในนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful แต่ไม่มีปรากฏในภาพยนตร์ไทยเรื่อง โสมสเด็จ คือ ตัวละครประกอบ 4 ตัวละคร ได้แก่ ตัวละครครูชาวาคะ ตัวละครครูอามาโนะ ตัวละครโจร และตัวละครซาโนะ โขโกะ ดังตัวอย่าง ครูชาวาคะ ในนวนิยายได้กล่าวถึง ครูชาวาคะ เป็นครูประจำชั้นของ มาโคโตะกับโฮโกะ คอยดูแลและให้คำแนะนำแก่มาโคโตะและครอบครัวเสมอเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ต่อไปในอนาคต ไว้ดังนี้ “ครูประจำชั้นชื่อชาวาคะ เป็นครูผู้ชาย สด อายุประมาณสามสิบกว่า ๆ เขาเป็นครูพละ ร่างกายบึกบึนน้อง ๆ ลิงกอริลล่าว่ากันว่าเขามีพลังมากพอกับลิงกอริลล่าด้วยเหมือนกัน ระหว่างผมนอนอยู่โรงพยาบาลเขามาเยี่ยมหลายครั้ง...”[3]

ข้อมูลข้างต้น ทำให้เห็นว่าผู้เขียนบทภาพยนตร์มีการลดตัวละคร อาจเพราะได้มีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดบางอย่าง ทั้งการเปลี่ยนแปลงลักษณะตัวละคร เปลี่ยนแปลงชื่อตัวละคร และเปลี่ยนแปลง

ฉากและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในภาพยนตร์เรื่อง โทมัสเตย์ จึงทำให้ตัวละครจากต้นฉบับนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful ไม่มีความจำเป็นต่อการดำเนินเรื่องในภาพยนตร์ และได้ทำการลดตัวละครเหล่านี้ออก โดยไม่มีผลกระทบ หรือมีการเปลี่ยนแปลงต่างไปจากโครงเรื่องหลักมากนัก และยังคงดำเนินเรื่องได้อย่างสนุกสนาน น่าติดตามให้แก่ผู้ชมได้ดังเดิม

1.3 การดัดแปลงด้านฉากและเหตุการณ์

ฉาก คือ สถานที่ที่ปรากฏในเรื่อง เป็นส่วนประกอบสำคัญอย่างหนึ่ง ทำให้ทราบถึงสถานการณ์บรรยากาศ ที่เป็นสภาพแวดล้อมของเรื่องราวและตัวละคร ฉากมีความสัมพันธ์กับตัวละครและเหตุการณ์ เพราะเหตุการณ์ทำให้เกิดเรื่องราวต่อเนื่องอันนำไปสู่ฉากต่อไป ดังนั้น เมื่อกล่าวถึงฉากจึงหลีกเลี่ยงที่จะกล่าวถึงเหตุการณ์ ไปไม่ได้ เพราะในฉากแต่ละฉากจะปรากฏเรื่องราวของเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งเสมอ เมื่อนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful ได้รับการดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ไทยเรื่อง โทมัสเตย์ มีฉากและเหตุการณ์ที่ปรากฏแตกต่างไปจากเดิม โดยมีการเปลี่ยนแปลง การเพิ่ม และการลดฉากและเหตุการณ์ ดังต่อไปนี้

1.3.1 การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของฉากและเหตุการณ์

การเปลี่ยนแปลงฉากและเหตุการณ์ คือ ฉากและเหตุการณ์ที่ปรากฏในนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful แต่เมื่อปรากฏในภาพยนตร์ไทยเรื่อง โทมัสเตย์ ได้มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ ได้แก่ ฉากและเหตุการณ์ตอนที่พื้นขึ้นมาในโรงพยาบาล ฉากและเหตุการณ์ตอนเจอครอบครัวครั้งแรก ฉากและเหตุการณ์ตอนรับรู้สาเหตุการฆ่าตัวตาย ฉากและเหตุการณ์เกี่ยวกับผู้หญิงที่ชอบ ฉากและเหตุการณ์เจอแม่กับซู่ ฉากและเหตุการณ์เจอเพื่อนสนิท ดังตัวอย่าง ฉากและเหตุการณ์มินเจอแม่กับซู่ ในนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful ได้กล่าวถึงฉากหน้าโรงแรมมานรุท โดยกล่าวถึงเหตุการณ์ว่า มาโคโตะเจอแม่เดินประคองออกมาที่ซู่ที่โรงแรม ซึ่งเป็นโรงแรมเดียวกันกับที่ฮิโรกะเข้าพร้อมชายวัยกลางคน วัังนี้ “...เด็กหญิงคนนั้นกำลังอ้ออกับชายวัยกลางคน เป็นใครก็ต้องข้องใจ มาโคโตะเลยสะกดรอยตามไปเห็นสองคนเข้าโรงแรมมานรุท...คราวนี้เขาเห็นแม่กับครูสอนเต้นระบำฟลามิงโกเดินประคองกันออกมาจากโรงแรมเดียวกันนั่นเอง...”[3]

เหตุการณ์ในนวนิยายข้างต้น ผู้จัดทำภาพยนตร์ได้เปลี่ยนแปลงแตกต่างจากต้นฉบับ ซึ่งฉากตอนเจอแม่กับซู่ คือหน้าบ้านแห่งหนึ่ง ที่จังหวัดระยองโดยเหตุการณ์มิน ไปหาแม่ที่จังหวัดระยอง ปรากฏว่าแม่ไม่ได้อยู่ที่ห้องพัก คนข้างห้องจึงบอกว่าย้ายไปอยู่กับแฟน มินจึงไปหาแม่ที่นั่น และได้รู้ว่าแม่มีอีกครอบครัวหนึ่งที่จังหวัดระยอง

ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงฉากและเหตุการณ์ข้างต้น ทำให้เห็นว่าผู้จัดทำภาพยนตร์ได้เปลี่ยนแปลงฉากและเหตุการณ์ให้มีความเหมาะสมกับบทบาทของตัวละคร และดำเนินเรื่องได้ตามต้องการ เพื่อนำเสนอให้เห็นถึงสังคมปัจจุบัน จากในฉากครอบครัวที่สองของแม่เกี่ยวกับสถานที่ทำงานที่ไกลบ้าน เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีชีวิตรวมถึงเรื่องของศีลธรรมของบุคคลนั้น ๆ ผลของการกระทำมักส่งผลกลับมาที่บุคคลนั้นเสมอ เช่นเดียวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับแม่ในภายหลัง ทำให้ต้องสูญเสียทั้งสองครอบครัวไป อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงฉากและเหตุการณ์ ไม่ได้มีผลกระทบต่อโครงเรื่องหลัก แต่ยังคงเพิ่มความน่าสนใจและความสนุกสนานแก่ผู้ชมอีกด้วย

1.3.2 การเพิ่มฉากและเหตุการณ์

การเพิ่มฉากและเหตุการณ์ คือ การที่มีฉาก หรือเหตุการณ์ปรากฏเพิ่มขึ้นในภาพยนตร์ไทยเรื่อง โทมัสเตย์ แต่ไม่มีปรากฏในต้นฉบับนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful ได้แก่ ฉากและเหตุการณ์มินล่องกระทงกับพายในงานโรงเรียน ฉากและเหตุการณ์ลิ้ประกวदनงานพมาศ ฉากและเหตุการณ์แม่โดนรถชนอาการสาหัส ฉากและเหตุการณ์ปรับความเข้าใจกับแม่น ฉากและเหตุการณ์ความสัมพันธ์ของมินกับพาย ฉากและเหตุการณ์มินเข้ามาช่วยพายที่กำลังจะทำร้ายตัวเอง ฉากและเหตุการณ์มินได้เห็นรูปเก่าชิ้นแปด การเพิ่มฉากและเหตุการณ์ในภาพยนตร์ไทยเรื่อง โทมัสเตย์ แต่ไม่มีปรากฏในนวนิยายญี่ปุ่นที่สำคัญ คือ ฉากและเหตุการณ์ที่มินล่องกระทงกับพายในงานโรงเรียน เพื่อนเน้นย้ำเกี่ยวกับเรื่องราวความสัมพันธ์ตัวละครทั้งสองให้ชัดเจนมากขึ้นกว่าฉบับนวนิยายเรื่อง Colorful ดังตัวอย่าง

ภาพที่ 1 ฉากและเหตุการณ์มินลอยกระทงกับพายในงานโรงเรียน

การเพิ่มฉากและเหตุการณ์ข้างต้น ทำให้เห็นว่าผู้จัดทำภาพยนตร์ได้เพิ่มฉากและเหตุการณ์ประเพณีลอยกระทง เพื่อเน้นย้ำเรื่องราวความสัมพันธ์ตัวละครทั้งสองให้ชัดเจนมากขึ้นกว่าฉบับนวนิยายเรื่อง Colorful เนื่องจากในสังคมไทยปัจจุบันนั้น ประเพณีลอยกระทงมักเป็นที่นิยมของคู่รักหรือชายหญิงที่มีความชอบพอกันนิยมนัดหมายไปร่วมงานประเพณีลอยกระทง ภาพยนตร์ในฉากและเหตุการณ์มินลอยกระทงกับพายในโรงเรียน เปรียบเสมือนการเปิดตัวและเปิดเผยความรู้สึกที่มีต่อกันของตัวละคร การเพิ่มฉากให้เข้ากับยุคสมัยและสังคมไทยปัจจุบัน โดยการเพิ่มฉากและเหตุการณ์เหล่านี้ ผู้เขียนบทภาพยนตร์อาจต้องการตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้น การเพิ่มฉากและเหตุการณ์ในภาพยนตร์ จึงส่งผลให้การดำเนินเรื่องเป็นไปตามที่วางไว้

1.3.3 การลดฉากและเหตุการณ์

การลดฉากและเหตุการณ์ คือ การที่มีฉาก หรือเหตุการณ์ปรากฏในนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful แต่ไม่มีปรากฏเพิ่มในภาพยนตร์ไทยเรื่อง โฮมสเตย์ ได้แก่ เหตุการณ์พ่อชวนมินไปตกปลา เหตุการณ์แม่เขียนจดหมายขอโทษ และเหตุการณ์มาโคโตะทำให้โซโกะฝันสลาย การลดฉากและเหตุการณ์ในนวนิยายญี่ปุ่น แต่ไม่มีปรากฏในภาพยนตร์ไทย 3 เหตุการณ์ เป็นเหตุการณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว ดังตัวอย่าง เหตุการณ์แม่เขียนจดหมายขอโทษ ในนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful ได้กล่าวถึงเหตุการณ์แม่เขียนจดหมายขอโทษมาโคโตะ หลังจากที่เสียใจและไม่สบายใจต่อมาโคโตะ ไว้ดังนี้ “...คืนนั้นแม่ยกอาหารค่ำมาให้ข้ากว่าปกติเล็กน้อย สีหน้าแม่จริงจังขณะยื่นจดหมายให้พร้อมกับพูดว่า ‘แม่คิดว่าลูกอาจจะไม่ควรอ่านจดหมายนี้’ แม่บอก ‘คนเป็นแม่ไม่ควรคุยเรื่องแบบนี้กับลูกชาย แต่มาถึงขั้นนี้แล้ว แม่คงไม่มีคุณสมบัติความเป็นแม่เหลือให้สูญเสียอีก ลูกตัดสินใจเองเถอะว่าจะอ่านหรือไม่อ่าน ถ้าไม่อยากอ่านจะทิ้งไปหรือจะเผาจดหมายนี้ซะก็ได้’ ...ผมตื่นตื่นปนสับสนขณะเปิดซอง ในนั้นจดหมายยาวถึงแปดหน้ากระดาษ... เป็นจดหมายที่ยาวมาก...” [3]

ข้อมูลการลดฉากและเหตุการณ์ข้างต้น เห็นได้ว่าผู้จัดทำภาพยนตร์ได้ลดเรื่องราวบางตอนในนวนิยายออกไป เนื่องจากเหตุการณ์ในนวนิยายอาจไม่เข้ากับยุคสมัย หรือไม่สำคัญ และไม่มีผลกระทบต่อ การดำเนินเรื่อง จึงมีการลดฉากและเหตุการณ์เหล่านี้ เพื่อทำการปรับเปลี่ยน หรือเพิ่มฉากและเหตุการณ์อื่น ๆ ที่เป็นไปตามยุคสมัยและสังคมไทย ดำเนินเรื่องราวที่ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเข้ามาแทนตามความเหมาะสม

1.4 การดัดแปลงด้านแนวคิด

แนวคิด คือ ความคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอในเรื่องรำนั้น ๆ เพื่อให้ผู้อ่าน หรือผู้ชมค้นพบความหมายของเรื่องที่สามารถนำไปสู่ความเข้าใจ โดยประเด็นเนื้อหาสำคัญหรือแนวคิดหลัก ของเรื่องที่ต้องการนำเสนอ อาจประกอบด้วยประเด็นรอง แต่ต้องไม่ออกจากกรอบแนวคิดหลัก ผู้วิจัยพบว่านวนิยายญี่ปุ่นได้รับการดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ไทย จึงทำให้มีการเปลี่ยนแปลง การเพิ่ม และการลดแนวคิด ดังต่อไปนี้

1.2.1 การเปลี่ยนแปลงแนวคิด

การเปลี่ยนแปลงแนวคิด คือ แนวคิดที่ปรากฏในนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful ได้รับการเปลี่ยนแปลงใหม่และปรากฏในภาพยนตร์เรื่อง โฮมสเตย์ จากนวนิยายมีแนวคิดหลักที่เกี่ยวกับการเลือกเส้นทางชีวิต โดยเปรียบเทียบกับสี่สี ดังตัวอย่าง “ภาพพจน์ของครอบครัวโคบายาชิในความคิดผมค่อย ๆ เปลี่ยนไปที่ละน้อย มันไม่ใช่

เรื่องง่ายเหมือนที่เคยคิดว่าสิ่งนั้นเป็นสีดำแต่ความจริงแล้วเป็นสีขาว และเป็นความรู้สึกในทำนองว่า สิ่งที่ดีคิดว่ามีเพียงสีเดียวนั้น พอลองดูดี ๆ กลับพบว่ามันมีหลากหลายซ่อนอยู่ มีทั้งสีดำและสีขาว มีทั้งสีแดง สีนํ้าเงิน และสีเหลือง มีทั้งสีสว่างและมืด มีทั้งสีสวยและสีน่าเกลียด มองได้หลายสีเมื่อปรับมุมมอง”[3]

จากตัวอย่าง มาโคโตะได้เปรียบเทียบชีวิตกับสี ในอดีตที่เคยเป็นสีดำ ความเป็นจริงคือสีขาว ซึ่งเคยมองว่ามีเพียงสีเดียว ในความเป็นจริงมีหลากหลายซ่อนอยู่ เช่นเดียวกับชีวิตที่มีหลากหลายแบบ หลากหลายสี สีที่สดใส ร่าเริง สีที่หม่นหมอง ในชีวิตของมาโคโตะเป็นสีดำมืดมิดมาตลอด ทุกสิ่งล้วนเกิดความสุขนั้นมา แม้แต่ครอบครัวของเขาเองเช่นกัน แต่เมื่อทุกอย่างคลี่คลายลง มาโคโตะจึงได้เห็นว่า ชีวิตไม่จำเป็นต้องมีเพียงแค่นี้เท่านั้น ไม่ใช่ทุกชีวิตจะมีความสุข และไม่ใช่ว่าทุกชีวิตมีแต่ความสุข ขึ้นอยู่กับการจัดการชีวิตอย่างไร และเมื่อมองใหม่จึงพบว่า มนุษย์มีชีวิตที่หลากหลาย มุมมองของผู้คนจึงเปลี่ยนไปตามที่มอง

ในส่วนของแนวคิดรอง จากนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณค่าของชีวิต ผลจากการฆ่าตัวตาย ผลจากการได้รับโอกาส ดังตัวอย่าง “...การไปโฮมสเตย์ไม่ได้เป็นแค่การฝึกฝนวิญญาณ แต่เป็นการทดสอบสำหรับวิญญาณ แต่เป็นการทดสอบสำหรับวิญญาณซึ่งเคยละทิ้งตัวเองมาแล้วครั้งหนึ่งอย่างคุณว่าจะกลับไปยังร่างของตัวเองได้อีกหรือไม่ หรือจะเรียกว่าเป็นการ ทดลองขับรถของวิญญาณก็ได้ ดังนั้น ครอบครัวโฮมสเตย์ที่ไปอยู่ด้วย ก็คือครอบครัวจริง ๆ ของคุณ เราต้องการให้คุณย้อนกลับไปมองปัญหาของคุณใหม่อีกครั้งในสถานที่ที่คุณได้ก่อความผิดเอาไว้ เป็นอย่างไรบ้างครับ มีประโยชน์ใช้ไหมครับ แต่ถ้าเราบอกคุณไป ตั้งแต่แรกมันก็จะหมดสนุก เราเลยปิดไว้เป็นความลับ...ผมเอ่ยปากพูดในที่สุด “นายมักจะเป็นโง่ ให้ฉันแค่ครั้ง ๆ กลาง ๆ แล้วทั้งส่วนสำคัญสุดเอาไว้ จนฉันต้องลำบาก ในเรื่องที่ไม่น่าจะต้องลำบากตั้งหลายเรื่อง หรือว่านายตั้งใจให้เป็นอย่างนั้น” “แน่นอนครับ” ประปุระยิดอกพูด “ถึงคุณจะถูกรางวัลก็ตาม แต่ฉันเป็นการให้ออกสคนที่ตายไปแล้วครั้งหนึ่งได้กลับมามีชีวิตอีกครั้ง มันก็ต้องให้พบกับความลำบากกันหน่อยสิครับ แค่นี้ดี จีบสลาโก้ได้อย่างเดียวแล้วจะกลับไปมีชีวิตใหม่อีกครั้งแบบสบาย ๆ มันไม่ได้หรอกครับ” “แต่นายเป็นคนจับสลาโก้เอง หลอกคนอื่นเขา แล้วยังจะ ปลอมให้ตกกระกำ ลำบากอีก” “แล้วดูผลที่ได้สิครับ คุณแอบดีใจที่จะได้กลับไปมีชีวิตในฐานะมาโคโตะอีกครั้ง ถ้าผลออกมาดีเราจะทำอะไรก็ได้อยู่แล้วครับ” ผมถอนหายใจ ต่อล้อต่อเถียงกับเทวดาปอง ๆ นี่ไม่เคยชนะเลย จริงอย่างที่ประปุระพูด ถ้าผมยังคงเศร้าหมองเหมือนเมื่อ สี่เดือนก่อน หมดลมหายใจไปอย่างซังกะตายโดยไม่ได้รับความจริงของเรื่องทั้งหมดที่เข้าใจผิด ไม่รู้ว่าการฆ่าตัวตายของตัวเองมีผลกระทบ ต่อครอบครัวยังไง ไม่ได้พบซาโอโตะเมะ ไม่ได้กอดฮิโรกะขณะร้องไห้ฟูมฟาย ไม่ได้รู้จักและรู้ถึงตัวตนของโซโกะที่เป็นคนช่วยผมเอาไว้ ในตอนท้ายสุดโชคดีเหลือเกินที่ผมไม่ต้องตายไปทั้งอย่างนั้น แล้วหลุดออกจากสังสารวัฏ แดกสลายไปประหนึ่งฟองโซดา...”[3]

จากตัวอย่าง ประปุระ ได้อธิบายเหตุผลของการได้รับรางวัลให้กลับมาใช้ชีวิตอีกครั้ง เพื่อที่จะเรียนรู้ว่าการตัดสินใจจบชีวิตอาจไม่ใช่คำตอบของการพ้นทุกข์ จึงเกิดการทดสอบสำหรับวิญญาณว่า สามารถค้นพบความสุขของชีวิตได้หรือไม่ และที่ไม่หลุดออกจากการเวียนว่ายตายเกิดแล้วแตกสลายไป โดยตัวละครเทวดาชื่อว่า ประปุระ มีหน้าที่คอยดูแลให้ ความช่วยเหลือมาโคโตะ เพื่อแก้ตัวใหม่อีกครั้ง เมื่อดูความหมายของคำว่า ประปุระ (プラプラ, ぷらぷら) พจนานุกรม ญี่ปุ่น-ไทย ไทย-ญี่ปุ่น [4] ได้ให้ความหมายคำว่า プラプラ ไว้ว่า เป๋ไป, โขเซ, เวียน และเว็บไซต์ The Jaded Network [5] ได้ให้คำอธิบายว่า มาจากคำว่า ‘me-ro’ โดยพจนานุกรมญี่ปุ่น อะ อิ อุ โอะ 2000 คำ [6] ได้ให้ความหมายคำว่า ‘เมโระ’ ไว้ว่า ทางวน, เขาวงกต ดังนั้นเทวดาชื่อว่า ประปุระ อาจสื่อถึงการวนเวียนของชีวิต การเวียนว่ายตายเกิดของมาโคโตะ อาจพบเจอความยากลำบาก แต่ไม่ได้หมายความว่าชีวิตของมาโคโตะจะพบเจอแต่ความทุกข์เสมอไป

ผู้จัดทำภาพยนตร์ได้เปลี่ยนแปลงแนวคิดหลักให้แตกต่างจากนวนิยาย โดยมุ่งนำเสนอแนวคิดหลักที่เกี่ยวกับสังสารวัฏ คือ การเวียนว่ายตายเกิด สอดคล้องกับชื่อเรื่อง โฮมสเตย์ ซึ่งหมายถึง ที่พักอาศัยชั่วคราว ทั้งยังมีการนำเสนอตัวละครผู้คุมให้ปรากฏให้เห็นหลายร่าง ได้แก่ ร่างผู้ขายพนักงานเช็ดกระจก ร่างพยาบาลสาว ร่างหมอ

จิตแพทย์ผู้ชาย ร่างหญิงชรา ร่างเด็กผู้หญิง และร่างชายหนุ่มมิน เพื่อเน้นย้ำให้เห็นว่าร่างกายไม่ได้เป็นสมบัติของใคร เมื่อตายไปก็ไม่สามารถนำไปได้ มีแต่ดวงวิญญาณที่จะหลุดออกไปจากร่างนั้น จึงสอดคล้องกับการหมุนเวียนไปตามสังสารวัฏ คือ การเวียนว่ายตายเกิด การตายแล้วเกิดใหม่จากร่างหนึ่งไปสู่อีกร่างหนึ่ง อันเป็นมีผลมาจากกรรมดีและกรรมชั่วที่ได้สั่งสมไว้ เช่นเดียวกับตัวละครมินที่ได้รับรางวัลให้กลับมาใช้ชีวิตอีกครั้งหลังจากที่ตายไปแล้ว โดยมีผู้คุมคอยทำหน้าที่ควบคุมดูแล และย้ำเตือนให้ระมัดระวังในการใช้ชีวิตอยู่เสมอ

จากการเปลี่ยนแปลงแนวคิดหลักในภาพยนตร์ข้างต้น เห็นได้ว่าผู้เขียนบทภาพยนตร์ได้เปลี่ยนแปลงแนวคิดหลักให้แตกต่างไปจากนวนิยายญี่ปุ่น เพื่อแสดงแนวคิดพุทธศาสนาเกี่ยวกับการเวียนว่ายตายเกิดให้ชัดเจนมากขึ้น อาจเป็นการตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในประเทศไทย ผู้เขียนบทภาพยนตร์จึงมุ่งนำเสนอแนวคิดหลักเกี่ยวกับการเวียนว่ายตายเกิดให้ชัดเจนยิ่งขึ้นในภาพยนตร์

1.5.1 การเพิ่มแนวคิด

การเพิ่มแนวคิด คือ แนวคิดที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่อง โสมสแต่ย์ แต่ไม่ได้ปรากฏในนวนิยายเรื่อง Colorful ซึ่งในภาพยนตร์ได้มีการเพิ่มแนวคิด ในส่วนของแนวคิดรองที่เกี่ยวกับผลของการกระทำ อริยสัจ 4 และความสัมพันธ์กับคนรัก เพื่อให้ตระหนักถึงคุณค่าชีวิต การเลือกเดินในทางที่ถูกที่ควร ผลของการกระทำจากตัวละครมิน เลือกฆ่าตัวตายเพื่อหนีปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านั้น ซึ่งพุทธศาสนาได้กล่าวถึง การกระทำเกิดขึ้นย่อมมีผลของการกระทำ หากมีการทำกรรมดีย่อมได้เกิดบนสวรรค์ แต่หากทำกรรมชั่วย่อมได้เกิดในนรกเพื่อชำระบาป ดังนั้นการตายไม่ใช่การหลุดพ้น การที่มินได้โอกาสกลับมาเรียนรู้ถึงคุณค่าของชีวิต เพื่อพบว่าชีวิตไม่ได้มีแต่สิ่งเลวร้ายเสมอไป ตามหลักพุทธศาสนานั้น เชื่อว่าคนชั่วสามารถกลับตัวเป็นคนดีได้ จากที่เคยฆ่าตัวตายเมื่อได้รับโอกาสจึงค้นพบชีวิตที่มีความสุข และในภาพยนตร์ไทยได้มีเน้นเรื่องของหลักธรรมของพุทธศาสนาให้ชัดเจน

ข้อมูลข้างต้น เห็นได้ว่าผู้จัดทำบทภาพยนตร์ได้เปลี่ยนแปลง และเพิ่มแนวคิด โดยการเปลี่ยนแปลงแนวคิดในส่วนของแนวคิดหลักจากนวนิยาย คือ จากแนวคิดหลักในนวนิยายที่เกี่ยวกับการเลือกเส้นทางชีวิตมาเป็นแนวคิดหลัก คือ การเวียนว่ายตายเกิด ในภาพยนตร์ ในส่วนของแนวคิดรองทั้งในฉบับนวนิยายและฉบับภาพยนตร์ ได้นำเสนอ การให้ตระหนักถึงคุณค่าของชีวิต แต่ในฉบับภาพยนตร์ได้เพิ่มแนวคิดรองที่เกี่ยวกับผลของการกระทำ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดหลักเรื่อง สังสารวัฏ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดัดแปลงนวนิยายสู่ภาพยนตร์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดัดแปลงนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful ของ โมริ เอโตะสู่ภาพยนตร์ไทย เรื่อง โสมสแต่ย์พบว่า มีปัจจัยมาจาก 3 ด้าน คือ ธรรมชาติของตัวบท สังคมและวัฒนธรรม และการตลาด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ธรรมชาติของตัวบท

นวนิยาย หมายถึง สื่อที่ใช้การสื่อสารโดยภาษาเพียงอย่างเดียว การบรรยายและบทสนทนาจึงนับเป็นอาวุธหลักในการบอกเล่าเรื่องราวของนวนิยาย โดยผู้อ่านต้องใช้จินตนาการ และใช้จินตนาการในการอ่านอย่างมาก ธรรมชาติของสื่อนวนิยายที่ใช้ภาษาในการบรรยายนี้ ทำให้สัมพันธ์กับสื่อนวนิยายสู่ภาพยนตร์ ต้องมีการปรับเปลี่ยนลำดับเหตุการณ์ในเรื่องให้มีความต่อเนื่อง มีการเปลี่ยนแปลง เพิ่ม และลดเหตุการณ์ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อโครงเรื่องหลัก เปลี่ยนมุมมองการเล่าเรื่อง ใช้ภาษาในการบรรยาย ภาพฉาก เหตุการณ์ ลักษณะของตัวละคร รวมทั้งความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ของตัวละคร เพื่อให้ผู้อ่านสามารถจินตนาการสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ ส่วนของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในนวนิยายจะต้อง มีความต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินเรื่องเป็นไปอย่างราบรื่น ไม่จำเป็นต้องมีจุดสร้างความสนุกสนานอยู่เป็นระยะเช่นเดียวกับสื่อภาพยนตร์

ภาพยนตร์ หมายถึง สื่อหนึ่งที่มีความสำคัญ ใช้การสื่อสารด้วยภาพและเสียง ผู้ชมสามารถเข้าใจความหมายของเรื่องราวผ่านการแสดงของนักแสดง ธรรมชาติของสื่อภาพยนตร์ คือมีภาพ เสียง บทสนทนา ฉากและ

เหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งมีเพลงประกอบ การสื่อความหมายในด้านแนวคิด และความรู้สึกของตัวละครจำเป็นต้องนำเสนอผ่านการแสดง ผ่านเหตุการณ์ และบทสนทนา

ข้อมูลข้างต้น เห็นได้ว่าการดัดแปลงนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful สู่ภาพยนตร์ไทยเรื่อง โฮมสเตย์ ผู้จัดทำได้นำสื่อรูปแบบภาพยนตร์มานำเสนอเรื่อง โฮมสเตย์ ที่มีการดัดแปลงมาจากนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful จึงทำให้มีการเปลี่ยนแปลง เพิ่ม ลด สลับฉาก ตัวละคร หรือบทสนทนา หลังจากการประเมินความชอบ ความซึ้ง และรสนิยมของกลุ่มเป้าหมาย ลักษณะของสื่อนวนิยาย โดยเฉพาะการปรับเปลี่ยนกลวิธีในการสื่อความหมาย จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบในการเล่าเรื่อง ได้แก่ โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก เหตุการณ์ และแนวคิด มีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เนื้อหาและความยาวเหมาะสมกับภาพยนตร์ เพื่อให้เรื่องราวมีความน่าสนใจ และเพื่อให้ตัวละครสามารถแสดงลักษณะนิสัย ความรู้สึกผ่านเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เขียนบททำการเปลี่ยนแปลง เพิ่ม และลดจากเหตุการณ์เดิม รวมทั้งเพื่อให้เกิดความประทับใจจากการรับชมเช่นเดียวกับการอ่านนวนิยาย และรสนิยมของกลุ่มเป้าหมาย ผู้จัดทำจึงตอบสนองให้เรื่องราวมีความสนุกสนาน กระชับ แต่ได้แนวคิดสำคัญของเรื่องกลับมา

2.2 สังคมและวัฒนธรรม

ค่านิยม หมายถึงทัศนคติร่วมระดับส่วนรวมที่สังคมมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยการประเมินค่าสิ่งนั้นว่าดีหรือเลว น่าพอใจหรือไม่พอใจ มีค่าหรือไม่มีค่า เป็นต้น การประเมินค่าดังกล่าวของสังคมมีอิทธิพลต่อการกระทำของคนในสังคม เพราะค่านิยมจะทำหน้าที่เป็นประจักษ์ชัดที่ชี้นำการกระทำของบุคคล เช่นเดียวกับค่านิยมของคนไทยมีลักษณะเป็นสากลมากขึ้น เช่น นิยมยกย่องวัตถุ ความมั่นคง ความหรูหราฟุ้งเฟ้อ ความเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง ไม่ยึดมั่นในประเพณี ชื่นชมวัฒนธรรมตะวันตก และเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะการใช้โทรศัพท์มือถือ อำนวยความสะดวก การดูแลสุขภาพสุขภาพด้วยโภชนาการ

ข้อมูลข้างต้น เห็นได้ว่าการนำนวนิยายมาสร้างเป็นภาพยนตร์ ผู้จัดทำได้มีการสอดแทรกสังคมและวัฒนธรรมของคนในสังคมไทยไว้ ได้แก่ ประเพณีลอยกระทง การประกวดนางนพมาศในงานลอยกระทง การแปรอักษรเป็นที่นิยมในสังคมไทย และสะท้อนปัญหาของครอบครัวในสังคมปัจจุบัน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงการคงอยู่ของวัฒนธรรม และสะท้อนปัญหาในสังคม โดยผู้จัดทำได้นำเสนอเรื่องราวผ่านภาพยนตร์เป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงง่าย สะดวกสบายในการรับชมภาพยนตร์ ได้เนื้อหาที่กระชับ และรวดเร็วจากการรับชม เห็นได้ชัดว่าการรับชมภาพยนตร์หรือการบริโภคสื่อเป็นค่านิยมของคนในสังคมด้วยเช่นกัน

2.3 การตลาด

ภาพยนตร์ เปรียบเสมือนผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำไปสู่ตลาดเพื่อผลพวงทางธุรกิจ จึงถือได้ว่า ภาพยนตร์เป็นสินค้าทางธุรกิจอย่างหนึ่ง ในส่วนของปัจจัยด้านธุรกิจและการตลาดเป็นปัจจัยที่สำคัญมากอีกปัจจัยหนึ่ง ที่ส่งผลต่อสัมพันธภาพระหว่างสื่อการ์ตูน ละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และนวนิยาย โดยเฉพาะกับสื่อภาพยนตร์ ซึ่งมีลักษณะความเป็นธุรกิจสูง มีการแข่งขันในตลาด ภาพยนตร์นับเป็นสื่อเชิงพาณิชย์ นอกจากนั้นภาพยนตร์ยังเป็นสื่อที่ได้รับผลกระทบจากจำนวนต้นทุนที่ใช้ในการผลิต สามารถเห็นได้ชัดเจนว่าต้นทุนที่ต่างกันจะทำให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพแตกต่างกัน ที่สำคัญ ภาพยนตร์เป็นสื่อที่มีการแข่งขันสูง เนื่องจากรายได้ของภาพยนตร์มีจำนวนมาก และเป็นที่ยอมรับจึงมีการขายโฆษณา ซึ่งการขายโฆษณาได้มากหรือน้อยต้อง วัดที่เรตติ้ง (Rating) หรือระดับความนิยมของผู้ชม นอกจากนี้ยังบอกได้อีกว่า ภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ เข้าถึงกับผู้ชมได้มากน้อยเพียงใด และปัจจัยด้านการตลาด ในปัจจุบันการสร้างภาพยนตร์จำเป็นต้องมีการเอาใจผู้ชมที่เป็นกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้การวางเนื้อเรื่อง โครงเรื่อง และตัวละคร ของภาพยนตร์มีความเปลี่ยนแปลงจากตัวต้นฉบับเดิมแบบนวนิยาย เมื่อภาพยนตร์ได้รับความนิยมมากจากกลุ่มผู้ชม ทำให้เรตติ้งหรือความนิยมของภาพยนตร์สูงขึ้น จึงเป็นเหตุทำให้รายได้ทางธุรกิจสูงขึ้นเช่นกัน และเห็นได้ว่าปัจจัยด้านการตลาดในการผลิตภาพยนตร์พบว่าปัจจัยการตลาดเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากภาพยนตร์เป็นสินค้าทางธุรกิจ การนำเอานวนิยาย

มาดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ จึงถือได้ว่านวนิยายเรื่องนั้นได้รับความนิยม และเมื่อมีการนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์ จึงได้รับความนิยมไม่แพ้กัน เช่นเดียวกับภาพยนตร์เรื่อง โทมัสเตย์ ที่ผู้ศึกษาได้เลือกศึกษาในครั้งนี้ เมื่อมีการนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์ ทำให้มีความสอดคล้องกับกลไกทางการตลาด เพราะโดยส่วนใหญ่ภาพยนตร์มีระยะเวลาที่กระชับ เหมาะสม จึงเข้าใจได้ง่าย และรวดเร็ว ซึ่งต่างจากเนื้อหาในนวนิยาย ที่จำเป็นต้องใช้เวลาในการอ่าน ดังนั้นการนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์ เพื่อความเหมาะสมแก่เวลาของการถ่ายทอดตามกลไกทางการตลาด ทางธุรกิจของสื่อภาพยนตร์ ผู้จัดทำจึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลง เพิ่ม ลด ให้มีความซับซ้อน และน่าสนใจมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการตัดสินใจที่เฉียบขาดในการสร้างสรรค์เรื่องราว เพื่อให้ภาพยนตร์นั้นมีความตรงตามความเหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับชมทุกเพศ ทุกวัยในสังคม

ภาพยนตร์ไทยเรื่องโทมัสเตย์เป็นภาพยนตร์ที่ได้รับการตอบรับจากผู้คนในสังคมได้เป็นอย่างดี เนื่องจากผู้สร้างภาพยนตร์ได้นำเอาเรื่องราวที่มีความน่าสนใจในสังคมมานำเสนอเปลี่ยนแปลงผ่านทางภาพยนตร์ พร้อมสอดแทรกแนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมพุทธศาสนาเข้ามาให้เด่นมากขึ้น จึงอาจทำให้ผู้ชมสามารถเข้าถึงแนวคิดสำคัญของเรื่องได้เป็นอย่างดี จึงทำให้ภาพยนตร์ไทยเรื่อง โทมัสเตย์ ได้รับความนิยมสูง และมีหลากหลายประเทศมาขอซื้อลิขสิทธิ์ภาพยนตร์ไทยเรื่อง โทมัสเตย์ รวมถึงประเทศญี่ปุ่นด้วยเช่นกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาการดัดแปลงนวนิยายญี่ปุ่นเรื่อง Colorful ของ โมริ เอโตะ สู่ภาพยนตร์ไทยเรื่อง โทมัสเตย์ เห็นได้ว่า โดยรวมแล้วโครงเรื่องของทั้งสองฉบับยังคงเหมือนเดิม เพื่อนำเสนอให้เห็นว่าเป็นเรื่องเล่าที่มีที่มาจากรื่องเดียวกัน หากแต่ได้มีการดัดแปลงรายละเอียดในองค์ประกอบอื่น ๆ บางประการ ดังปรากฏในด้านตัวละคร คือ การเปลี่ยนแปลงชื่อตัวละครให้เป็นไทย มีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดตัวละครผู้คุม และตัวละครประกอบอื่น ๆ เพื่อต้องการนำเสนอให้มีความเข้มข้น สมจริง และช่วยให้แนวคิดที่ต้องการนำเสนอในฉบับภาพยนตร์มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ส่วนการลดตัวละครประกอบนั้น อาจเนื่องจากไม่มีความจำเป็นต่อการดำเนินเรื่องในฉบับภาพยนตร์ การลดตัวละครเหล่านี้ออกจึงไม่มีผลกระทบต่อการดำเนินเรื่อง ทั้งยังช่วยในเรื่องความจำกัดของเวลาในการเล่าเรื่องในฉบับภาพยนตร์อีกด้วย

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญจากฉบับนวนิยายญี่ปุ่นมาสู่ภาพยนตร์ไทย คือ การเปลี่ยนแปลงด้านแนวคิดพบว่า แม้โครงเรื่องจะเหมือนกัน แต่ในฉบับภาพยนตร์ได้มีการเปลี่ยนแปลงแนวคิดหลัก จากเดิมในนวนิยาย คือ แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกเส้นทางชีวิต มาเป็นแนวคิดเรื่อง การเวียนว่ายตายเกิด นอกจากนี้ในฉบับภาพยนตร์ยังได้เพิ่มแนวคิดรองเกี่ยวกับผลของการกระทำเข้ามาอีกด้วย เห็นได้ว่า ในฉบับภาพยนตร์แนวคิดของเรื่องได้เปลี่ยนมาให้สอดคล้องกับหลักพุทธศาสนามากยิ่งขึ้น อาจเพื่อให้สอดคล้องกับความเข้าใจและความคุ้นชินของผู้ชมส่วนใหญ่

การเปลี่ยนแปลงแนวคิดหลักได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนรายละเอียดขององค์ประกอบอื่นๆในฉบับภาพยนตร์ เช่น การเปลี่ยนชื่อเรื่องจากฉบับนวนิยาย “Colorful” ซึ่งหมายถึง ชีวิตนี้มีหลายสีสน มีหลายเส้นทางให้เลือก มาเป็น “โทมัสเตย์” ซึ่งหมายถึง ที่อยู่อาศัยชั่วคราว อันมีนัยโยงถึง การเวียนว่ายตายเกิดจากร่าง (ที่อยู่อาศัยชั่วคราว) หนึ่งไปสู่อีกร่างหนึ่ง และการเปลี่ยนแปลงตัวละครผู้คุมจากฉบับนวนิยาย “Colorful” คือ ประ ประ ซึ่งมีร่างเป็นเด็กผู้ชายและคงร่างเดิมเสมอ มาเป็น ตัวละครผู้คุม ในฉบับภาพยนตร์ซึ่งเปลี่ยนร่างเกือบทุกครั้งที่ปรากฏกาย มีร่างทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพ การสร้างให้ตัวละครตัวนี้มีความไม่แน่นอนของร่าง(ที่อยู่อาศัย) จึงสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการเวียนว่ายตายเกิด และสัมพันธ์ไปสู่เหตุการณ์การพยายามฆ่าตัวตายของตัวละครเอกในเรื่องเพื่อจะส่งสารหนึ่งมาสู่ผู้ชมว่า คนเราไม่มีสิทธิ์ที่จะฆ่าตัวตายหรือทำร้ายร่างกายของตนเอง เพราะร่างกายนั้นไม่ใช่ร่างหรือบ้านที่ถาวรของเรา หากเป็นเพียงร่างอาศัยหรือบ้านชั่วคราว(Homestay) เท่านั้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. (2511). **วิเคราะห์วรรณคดีไทย**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- [2] กาญจนา แก้วเทพ. (2541). **สื่อสารมวลชน ทฤษฎีและแนวทาง**. กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [3] Mori Eto. **Colorful**. กรุงเทพฯ : แจ่มใส.
- [4] โทมิตะ ทาเคจิโร่. (2543). **พจนานุกรม ญี่ปุ่น-ไทย ไทย-ญี่ปุ่น สำหรับชาวไทย**. กรุงเทพฯ : สมาคมเพื่อพัฒนาการศึกษาและวัฒนธรรมไทย.
- [5] The Jaded Network. **プラプラ, ぷらぷら Translations**. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2562, จาก http://thejadednetwork.com/sfx/browse/pura_pura/.
- [6] พนิดา กุลประสูติติลก. (2546). **ญี่ปุ่น อะ อี อุ เอะ โอะ 2000 คำ**. กรุงเทพฯ : ทฤษฎี.

**แนวคิดและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับสงครามที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชน
ของ จอห์น บอยน์**

**The Concepts and Strategies for Presenting War Concepts in John Boyn's Youth
Literature**

ภัทรวรรณ สังขปักษา^{1*} ปรียารัตน์ เชาวลิตประพันธ์² และมานิช ดินลานสกุล³

Pattarawan Sangkhapaksa^{1*} Preeyarat Chaowalitprapan² and Manoch Dinlansagoon³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง แนวคิดและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับสงครามที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชน ของ จอห์น บอยน์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชน ของ จอห์น บอยน์ เรื่องเด็กชายในชุดนอนลายทาง และเรื่อง พ่อกับผมและบางสิ่งที่หายไปในสงคราม โดยศึกษาเชิงพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษา พบว่า วรรณกรรมเยาวชน ของ จอห์น บอยน์ ทั้งสองเรื่อง มีแนวคิดเกี่ยวกับสงคราม สามารถจำแนกได้ 2 ประเด็นหลัก คือ ประเด็นที่หนึ่ง แนวคิดเรื่อง เด็กกับสงคราม กล่าวถึงความไร้เดียงสาของเด็กในสงคราม และสงครามคือภัยคุกคามต่อเด็ก ซึ่งส่งผลให้เด็กพลัดพราก จากครอบครัว พลัดพรากจากที่อยู่อาศัย ประเด็นที่สอง แนวคิดผลกระทบของสงคราม ปรากฏ 3 ด้าน ได้แก่ ผลกระทบ ด้านวิถีชีวิต ผลกระทบด้านการศึกษา และผลกระทบด้านร่างกายและจิตใจ สำหรับผลการวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอ แนวคิด พบว่า ผู้เขียนได้จำแนกกลวิธีการนำเสนอแนวคิดเป็น 5 กลวิธี ได้แก่ 1. กลวิธีการนำเสนอแนวคิดผ่านชื่อเรื่อง 2. กลวิธีการนำเสนอแนวคิดผ่านตัวละคร 3. กลวิธีการนำเสนอแนวคิดผ่านบทสนทนาและกระแสสำนึก 4. กลวิธีการนำเสนอ แนวคิดผ่านฉาก และ 5. กลวิธีการนำเสนอแนวคิดผ่านสัญลักษณ์ กลวิธีต่าง ๆ เหล่านี้สามารถช่วยลดความซ้ำซากทาง วรรณกรรมได้ดี และเป็นแบบอย่างในการนำเสนออย่างมีชั้นเชิง

คำสำคัญ : แนวคิด สงคราม กลวิธีการนำเสนอแนวคิด

Abstract

This research article ‘The Concepts and Strategies for Presenting War Concepts in John Boyn's Youth Literature’ aimed at analyzing the two youth literature books written by John Boyn: one was ‘Dek Chai Nai Chutnon Lai Thang (The Boy in the Striped Pyjamas)’, and the other was ‘Phor Kap Phom Lae Bangsing Thi Hai Pai Nai Songkhram (Stay Where You Are And Then Leave)’. In this study, descriptive analysis was applied. The findings revealed that both books included concepts of wars which could be categorized into 2 issues. The first issue was on children in the wars. Mention concept of innocence children in war and pertained to the wars as a threat to children, resulting in family separation, and home separation. The last issue was concerning effects of the wars in 3 dimensions: ways of life, education, and physical and mental health. With reference to the strategies used for presenting the concepts of the wars, the author applied the following 5 strategies: 1. through the book titles, 2. through the characters, 3. through conversations and streams of consciousness, 4. through

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² อ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ ผศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

*Corresponding author: E-mail. Address : siritip623@gmail.com

settings, and 5. through symbols. These strategies helped reduce literature repetition and created a model of a tactful presentation.

Keywords: concept, war, strategies for concept presentation

บทนำ

วรรณกรรมสำหรับเด็กหรือวรรณกรรมเยาวชนมีพัฒนาการมาอย่างยาวนาน และได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ทั้งวรรณกรรมของไทยเอง และวรรณกรรมที่แปลมาจากต่างประเทศ เพราะมีเนื้อหาที่สามารถอ่านได้ทุกเพศทุกวัย สอดแทรกไปด้วยความรู้ ความคิด ทศนคติ พร้อมทั้งเปิดโลกทัศน์ต่าง ๆ ในวรรณกรรมเรื่องหนึ่ง ๆ ผู้เขียนนั้นได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในสังคม รวมถึงทศนคติ หรือความคิดเห็นที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ ดังที่ วิทย์ ศิวะศรียานนท์ [1] ได้ให้ความหมายของคำว่า “แนวคิด” ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของนวนิยาย ความว่า “แนวคิด คือท่าทีของกวีที่มีต่อชีวิต โลกและเพื่อนมนุษย์ ถึงแม้ว่าผู้แต่งจะไม่สำแดงอุดมคติของเขาออกมาอย่างแจ่มแจ้งเปิดเผยจาก วิธีดำเนินเรื่อง จากลำดับเหตุการณ์ แม้จากทางเสียงของตัวละครเราก็อาจอนุมานได้ว่าเขาเห็นโลกและชีวิตเป็นอย่างไร” ในวรรณกรรมแต่ละเรื่องจะมีแนวคิดและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ หรือสิ่งที่ผู้เขียนได้ พบเจอ และนำมาถ่ายทอดในงานเขียนของตนเองให้มีความน่าสนใจโดยอาจจะผ่านทางองค์ประกอบของวรรณกรรมหรือ การนำเสนอในรูปแบบอื่น ๆ

โดยทั่วไป วรรณกรรมเยาวชนจะหลีกเลี่ยงไม่นำเสนอภาพหรือเนื้อหาที่รุนแรงเพราะเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและ กระเทาะความรู้สึกได้ง่าย แต่วรรณกรรมเยาวชนของจอห์น บอยน์ กลับนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสงครามผ่านตัวละครเด็ก ทำให้วรรณกรรมเยาวชนมีความน่าสนใจ จอห์น บอยน์ เป็นนักเขียนชาวอังกฤษที่โด่งดัง จากผลงานวรรณกรรมเยาวชนที่มี ชื่อเสียงหลายเรื่องได้รับการแปลเป็นภาษาไทย เช่น เรื่องเด็กชายในชุดนอนลายทาง (The Boy in the Striped Pyjamas) เรื่องกาลครั้งหนึ่งของโนอาห์ บาร์ลีย์วอเตอร์ (Noah Barleywater Runs Away) และเรื่องพอกับผมและ บางสิ่งที่หายไปในสงคราม (Stay Where You Are And Then Leave) โดยวรรณกรรมเรื่องเด็กชายในชุดนอนลายทาง รวมถึงเรื่องพอกับผมและบางสิ่งที่หายไปในสงคราม นำเสนอเรื่องราวของสงครามโลกครั้งที่ 1 และ สงครามโลกครั้งที่ 2 ในแง่มุมของผลกระทบที่เกิดจากสงครามโลกทั้งสองครั้ง

ผู้ศึกษาพบว่า วรรณกรรมเยาวชนของ จอห์น บอยน์ มีความโดดเด่นในด้านแนวคิด เพราะได้สะท้อนให้เห็นถึง แนวคิดด้านสงคราม ทำให้เห็นถึงประสบการณ์ อารมณ์ และความรู้สึกที่นึกคิดผ่านกลวิธีการนำเสนอแนวคิดในรูปแบบ ต่าง ๆ อันเป็นลักษณะเฉพาะตัวของนักเขียน เช่น แนวคิดเรื่องของเด็กกับความไร้เดียงสาในสงคราม ซึ่งผู้เขียนนำเสนอ ผ่านตัวละครเด็กชายชาวเยอรมันและชาวยิว นอกจากนี้ วรรณกรรมเยาวชน ของ จอห์น บอยน์ ยังมีกลวิธีการนำเสนอ แนวคิดเกี่ยวกับสงครามที่หลากหลายและน่าสนใจ ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาแนวคิดและกลวิธีการนำเสนอ แนวคิดเกี่ยวกับสงครามในวรรณกรรมเยาวชน ของ จอห์น บอยน์

วิธีการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับสงคราม ในวรรณกรรมเยาวชน ของ จอห์น บอยน์ จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ 1) เด็กชายในชุดนอนลายทาง The Boy in the Striped Pyjamas แปลโดย วาริ ตันทุลากร พิมพ์ครั้งที่ 13 พ.ศ. 2560 สำนักพิมพ์แพรวเยาวชน และ 2) พอกับผมและบางสิ่งที่หายไปในสงคราม Stay Where You are and Then Leave แปลโดย พรพยงค์ นารวัช พิมพ์ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2557 สำนักพิมพ์แพรวเยาวชน โดย วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า มีดังนี้ 1) ขั้รวบรวมข้อมูล ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด กลวิธีการ

นำเสนอแนวคิด สงครามโลกครั้งที่หนึ่ง และสงครามโลกครั้งที่สอง 2) ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะวิเคราะห์แนวคิดและ
กลวิธีการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับสงครามในวรรณกรรมเยาวชน ของ จอห์น บอยน์ ในประเด็นดังต่อไปนี้ 1. แนวคิด
เกี่ยวกับสงคราม 2. กลวิธีการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับสงคราม 3) ชั้นนำเสนอผลการศึกษา นำเสนอผลการศึกษาด้วยวิธี
พรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

1. แนวคิดเกี่ยวกับสงครามที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนของ จอห์น บอยน์

แนวคิดเกี่ยวกับสงครามที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชน ของ จอห์น บอยน์ มี 2 ประเด็น ได้แก่ แนวคิดเรื่องเด็ก
กับสงคราม และแนวคิดผลกระทบของสงคราม ดังนี้

แนวคิดเรื่องเด็กกับสงคราม

1.1.1 เด็กกับความไร้เดียงสาในสงคราม

เด็ก คือผู้บริสุทธิ์ เป็นวัยแห่งความไร้เดียงสา เมื่อเกิดสงครามเด็กจึงไม่ได้มีส่วนรู้เห็นในเรื่องความขัดแย้งของ
ผู้ใหญ่ ไม่อาจรู้ว่าใครหรือฝ่ายไหนเป็นศัตรู แนวคิดเด็กกับความไร้เดียงสาในสงครามได้ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนของ
จอห์น บอยน์ เรื่องเด็กชายในชุดนอนลายทาง ในตอนที่เกรเทลและบรูโนมองเห็นผู้คนที่อยู่ภายในค่าย ซึ่งมีเพียงทหาร
และเด็กที่ใส่ชุดนอนลายทาง โดยทั้งสองคิดแค่ว่าเป็นการซ้อมของพวกทหาร ไม่ได้มองว่าเด็กเหล่านั้นกำลังถูกทารุณกรรม
ผู้แต่งนำเสนอให้เห็นว่า เด็กจะมีสภาพจินตนาการ ความไร้เดียงสา เมื่อไม่ได้รับรู้ความจริงของสังคม เกรเทลจึงคิดเพียง
ว่าเป็นการฝึกซ้อมของทหารเท่านั้น ไม่ได้มองว่าเป็นภาพของเด็กที่โดนรังแกจากทหารในค่ายกักกันเอาชีวิตรัง

“ดูโน่นนั่น” บรูโนบอก และเกรเทลก็มองตามทิศที่บรูโนชี้ และเห็นเด็กกลุ่มหนึ่งกำลัง
โผล่ออกมาจากกระโจมที่อยู่ไกล ๆ เด็ก ๆ เกาะกันแน่น และกำลังถูกทหารกลุ่มหนึ่งตะโกนไล่ ยิ่ง
ทหารตะโกนมากเท่าไร เด็กก็ยิ่งเกาะกลุ่มกันแน่นขึ้นเท่านั้น ทว่าทหารนายหนึ่งกระโจนพรวดเข้า
ใส่ กลุ่มเด็กจึงแตกฮือ และดูท่าว่าจะทำตามที่ต้องการให้ทำตั้งแต่แรก ซึ่งก็คือการยืนแถวเรียง
เดี่ยว เมื่อ เด็ก ๆ ทำดังนั้นแล้ว พวกทหารก็หัวเราะออกมาและตบมือให้

“คงซ้อมอะไรกันสักอย่าง” เกรเทลออกความเห็น โดยไม่สนใจความจริงที่ว่าเด็กเล็กและ เด็กโตบาง
คน หรือแม้แต่ที่โตเท่าเธอแล้ว กำลังทำหน้าที่เหมือนร้องไห้อยู่ [2]

อีกตัวอย่างหนึ่ง เป็นความไร้เดียงสาของบรูโน ลูกชายทหารของฝ่ายเยอรมันที่ไม่ได้รับรู้เรื่องสงคราม
ของผู้ใหญ่ เมื่อต้องย้ายไปอยู่บ้านพักทหารของพ่อในโปแลนด์จนได้ไปเจอกับชมูเอล บรูโนก็ได้สร้างมิตรภาพขึ้นผ่านความ
ไร้เดียงสาของเด็ก ดังปรากฏในตอนที่ชมูเอลถูกใช้ให้มาทำความสะอาดแก้วน้ำที่บ้านของบรูโน และบรูโนก็ได้แบ่งอาหาร
ให้กับชมูเอล ซึ่งบรูโนไม่ได้มองว่าชมูเอลคือฝ่ายตรงข้ามหรือเป็นศัตรูต่อกันเหมือนกับที่ผู้ใหญ่ฝ่ายเยอรมันมองฝ่ายยิว

“ชมูเอล! เอานี้! บรูโนพูด เขาก้าวไปข้างหน้า แล้วเอาชิ้นไก่ใส่มือเพื่อน กินเข้าไปเถอะ ยัง
มีเหลืออีกเยอะสำหรับมือข้า ไม่ต้องห่วงหรอก”

เด็กชายจ้องดูอาหารในมืออยู่ครู่หนึ่งแล้วก็เงยหน้าขึ้นมองบรูโนด้วยดวงตาเบิกกว้างที่แสดง
ความขอบคุณแต่ก็หวาดกลัว เขาเหลือบมองทางประตูแวบหนึ่ง แล้วก็ดูเหมือนจะตัดสินใจได้ เพราะเขา
ยัดไก่ทั้งสามชิ้นเข้าปากพร้อมกันทีเดียวแล้วก็ยกกล่องออกไปในยี่สิบวินาทีเท่านั้น [2]

1.1.2 สงครามคือภัยคุกคามต่อเด็ก

ในภาวะแห่งสงคราม เด็ก ๆ ในประเทศที่มีสงครามมักจะตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงและเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงต่อภัยหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็น การได้รับบาดเจ็บ การถูกใช้แรงงาน การถูกทารุณกรรม การถูกลักพาตัว การถูกสังหาร หรือแม้กระทั่งการที่เด็กผู้หญิงถูกข่มขืนในบางประเทศ นอกจากนี้ เด็ก ๆ ในภาวะสงครามยังขาดอาหาร น้ำ และที่พักอาศัย รวมทั้งต้องพลัดพรากจากครอบครัว และกลายเป็นเด็กกำพร้า

1.1.2.1 สงครามทำให้เด็กพลัดพรากจากครอบครัว

สงครามย่อมทำให้เกิดความพลัดพราก ทำให้ผู้คนต้องพลัดพรากจากครอบครัว เด็ก ๆ ที่อาศัยอยู่ในบ้านเมืองที่มีภาวะของสงคราม ต้องพลัดพรากจาก พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง ไม่อาจที่จะอยู่พร้อมหน้าพร้อมตากับครอบครัวได้ดังเดิม เนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ อย่างเช่นการที่ต้องพลัดพรากจากผู้เป็นพ่อในช่วงสงคราม เพราะภาระหน้าที่ของผู้ชายที่ต้องไปสู้รบเพื่อชาติ ในเรื่อง พ่อกับผมและบางสิ่งที่หายไปในช่วงสงคราม แอลฟ์ต้องอาศัยอยู่กับแม่และย่าเพราะพ่อต้องไปทำหน้าที่ของลูกผู้ชายนั่นก็คือไปเป็นทหาร ซึ่งในระหว่างที่พ่อของแอลฟ์ไม่อยู่แอลฟ์ต้องดูแลแม่และย่า ตามคำสัญญาที่แอลฟ์ได้รับปากกับพ่อ เอาไว้ ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 แอลฟ์ในวัย 5 ขวบ ต้องใช้ชีวิตโดยไม่มีพ่อจนกระทั่งสงครามสิ้นสุดลงเมื่อแอลฟ์อายุได้ 9 ขวบ

1.1.2.2 สงครามทำให้เกิดการพลัดพรากจากที่อยู่อาศัย

การที่เด็ก ๆ ตกเป็นเหยื่อของสงคราม จึงทำให้ต้องพลัดพรากจากถิ่นที่อยู่อาศัยเดิม ส่วนใหญ่แล้วมักจะถูกทหารจับตัว ให้ไปอยู่ในสถานที่ที่ทางทหารได้เตรียมไว้ อย่างเช่นในค่ายกักกัน หรือแม้แต่การที่ครอบครัวของเด็กเหล่านั้นได้อพยพย้ายถิ่นฐานไปอยู่ที่แห่งใหม่ ก็ไม่สุขสบายเท่ากับบ้านหลังเดิม รวมถึงครอบครัวของซมูเอลที่ต้องย้ายไปอาศัยอยู่ในเมืองคราคุฟ โดยทั้งหมดได้แออัดอยู่ในห้องเดียวกันกับชาวยิวคนอื่น ๆ ซึ่งห้องที่ซมูเอลและคนยิวอาศัยอยู่นั้นเป็นห้องที่ทหารสร้างไว้ให้ก่อนที่จะทั้งหมดจะถูกย้ายมาอยู่ในค่ายกักกัน

“...แต่ตอนที่เรารู้ว่าอยู่ที่บ้านตัวเองไม่ได้แล้ว เราก็ต้องย้ายไปอยู่ที่ส่วนอื่นในเมืองคราคุฟ ที่ที่พวกทหารสร้างกำแพงใหญ่ ส่วนแม่ พ่อ พี่ชาย แล้วก็ฉันต้องอยู่รวมกันในห้องห้องเดียว” [2]

หลังจากนั้นซมูเอลและยิวคนอื่น ๆ ต้องมาอยู่ในค่ายกักกันเอาชีวิตรอด เป็นค่ายที่ทหารเยอรมันใช้สำหรับกักขังชาวยิวไว้เป็นจำนวนมาก

1.2 แนวคิดผลกระทบของสงคราม

ผลกระทบจากสงครามที่ปรากฏในวรรณกรรม ของ จอห์น บอยน์ มี 3 ด้าน ได้แก่ ผลกระทบด้านวิถีชีวิต ผลกระทบด้านการศึกษา และผลกระทบทางด้านร่างกายและจิตใจ ดังนี้

1.2.1 ผลกระทบด้านวิถีชีวิต

ภาวะสงครามส่งผลกระทบด้านความเป็นอยู่ ทำให้ผู้คนต้องใช้ชีวิตท่ามกลางภาวะสงคราม ต้องทนทุกข์ทรมานจากการทำร้ายร่างกาย ขาดแคลนอาหาร หรือสภาพชีวิตที่ลำบากยากแค้นอันเนื่องมาจากขาดหัวหน้าครอบครัว ในเรื่องเด็กชายในชุดนอนลายทาง ปรากฏสภาพความเป็นอยู่ของชาวยิวที่อยู่ในค่ายกักกัน ที่ต้องอยู่อย่างหวาดระแวงและเป็นทุกข์ เพราะต้องตกเป็นเครื่องมือในการเล่นสนุกของทหารเยอรมัน ดังตัวอย่างในตอนที่ยูโนเข้าไปในค่ายกักกันและเห็นสภาพความเป็นอยู่ของผู้คนภายในค่ายกักกันเอาชีวิตรอด

ที่อีกมุมหนึ่ง เขาเห็นทหารอีกกลุ่มยืนกันอยู่ต่างหัวเราะและก้มดูกระบอกปืนของตน เล็งปืนไปทางโน้นทางนี้อย่างไม่มีจุดหมาย แต่ไม่ได้ยิง

อันที่จริงไม่ว่าเขาจะมองไปทางไหน เขาเห็นแต่คนสองประเภท คือถ้าไม่ใช่ทหารใน
เครื่องแบบผู้มีความสุข หัวเราะบ้าง ตะโกนบ้าง ก็เป็นคนสวมชุดนอนลายทางที่อมทุกข์และร้องไห้
ส่วนใหญ่ดูเหมือนกำลังเหม่อไปไกลราวกับว่า จริง ๆ แล้วกำลังหลับอยู่ [2]

อีกตัวอย่างหนึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่อเกิดสงคราม ทุกอย่างได้เปลี่ยนแปลงไป แม่ของแอลฟีต้องทำงานหนักมากขึ้น
ตอนกลางวันต้องทำงานอยู่ในโรงพยาบาล และเมื่อกลับมาก็รับจ้างซักผ้าและเย็บผ้า จนไม่มีเวลาที่จะดูแลแอลฟีเหมือน
ครั้งที่ยังไม่เกิดสงคราม แอลฟีจึงต้องดูแลตัวเองถึงแม้ว่าเขาต้องการให้พ่อกับแม่ดูแลเขาเหมือนอย่างเดิม แอลฟีต้องการให้
ทุกอย่างเป็นเหมือนเมื่อก่อน โดยเฉพาะคาเลนา ยานาเช็ค ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของแอลฟี เขาต้องการให้คาเลนาเป็นเพื่อน
สนิทและเล่นกับเขาต่อไป ไม่ใช่ถูกทหารพาตัวไปค่ายกักกัน

เขาไม่ค่อยชอบความคิดที่ว่าต้องดูแลตัวเอง เขาอยากให้อะไร ๆ กลับไปเป็นอย่างเคย
เหมือนตอนที่จอร์จกับมาร์จีคอยดูแลเขา และย่าซิมเมอร์ฟีลด์ก็แวะมาซุบ ๆ ซิบ ๆ ส่วนผู้เฒ่าบิลล์
เฮมเปอร์ตัน ข้างบ้านก็จะเคาะประตูดัง แด็ก-ตะแลก-แด็ก-แด็ก และเอาเงินครึ่งเพนนีให้แอลฟีวิ่งไป
ซื้อหนังสือพิมพ์ให้ และคาเลนา ยานาเช็ค ยังเป็นเพื่อนสนิทที่สุดของเขา ไม่ใช่บุคคลที่ต้องการตัว
เป็นพิเศษและถูกพาไปกักกัน

“เราต้องการเงิน แอลฟี นี่คือความจริงของเรื่องนี้ มาร์จีบอกเมื่อเขาไม่พูดอะไร” [3]

1.2.2 ผลกระทบด้านการศึกษา

ผลกระทบที่เกิดจากสงครามไม่ได้ส่งผลแค่เพียงด้านวิถีชีวิตของเชลยหรือส่งผลกระทบต่อสภาพชีวิตของเด็กที่ต้องขาด
หัวหน้าครอบครัว แต่ยังส่งผลในด้านการศึกษา เพราะแม้แต่ครูที่โรงเรียนก็เปลี่ยนไปจากช่วงก่อนจะเกิดสงคราม ครูไม่ได้
สนใจเด็กเหมือนเมื่อก่อน ไม่มีการขานชื่อเด็ก ไม่มีการไปรายงานแม่ของเด็กเมื่อเด็กขาดเรียน เด็กๆ ต้องออกไปทำงานเพื่อ
หาเลี้ยงชีพ ดังเช่นแอลฟีที่ไปโรงเรียนน้อยลงเพราะเอาเวลาส่วนใหญ่ออกไปทำงานรับจ้างชั่วคราวที่สถานีรถไฟคิงส์
ครอส นอกจากนี้เด็กบางคนยังต้องย้ายจากที่อยู่อาศัยเดิมทำให้ไม่ได้ไปโรงเรียน ดังเช่นกรณีของบรูโนและเกรเทล เมื่อ
ย้ายไปอยู่ที่อาชิวพิชจึงต้องจำครูมาสอนที่บ้าน ส่วนครูผู้ชายวัยหนุ่ม ก็ต้องไปเป็นทหาร ทำให้ในโรงเรียนไม่มีครูชายหนุ่ม
เหลือแม้แต่คนเดียว

1.2.3 ผลกระทบทางด้านร่างกายและจิตใจ

วรรณกรรมทั้งสองเรื่องทำให้เห็นถึงความสูญเสียของผู้คนทั้งร่างกายและจิตใจ ทางร่างกาย ได้แก่การบาดเจ็บ
พิการ จนถึงขั้นเสียชีวิต ไม่เว้นแม้แต่บรูโน ลูกขายนายทหารใหญ่ของกองทัพเยอรมันหรือพรคนาซีก็ได้จบชีวิตลงด้วยการ
เสียชีวิตภายในห้องรมแก๊ส เป็นกระบวนการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ชาวยิวในค่ายกักกัน ในเรื่องพ่อกับผมและบางสิ่งที่หายไป
สงคราม จะเห็นได้ว่าในสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ถึงแม้ประเทศอังกฤษจะชนะสงครามแต่ก็ทำให้พวกเขารับบาดเจ็บและ
เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก

นอกจากสงครามจะทำให้เกิดความสูญเสียต่อร่างกายแล้ว ยังมีผลกระทบต่อจิตใจของผู้ที่เจอกับเรื่องเลวร้ายจาก
สงคราม โดยเฉพาะทหารที่ไปรบในสนามเพลาะ เมื่อกลับมาบางคนก็ได้รับบาดเจ็บเป็นโรค Shell Shock ซึ่งเป็นโรคที่เกี่ยวกับ
อาการทางประสาท อย่างเช่นพ่อของแอลฟี ซึ่งป่วยจากโรคนี้ จำอะไรไม่ได้แม้กระทั่งลูกของตัวเอง จนในที่สุดก็หายกลับมา
เป็นปกติ แต่บางคนถึงขั้นเสียสติไปตลอดชีวิต

“อิม จันเธอก็รู้แล้วว่าฉันพูดถึงอะไรอยู่ ฉันดูแลคนที่จิตใจสับสน” เขาใช้นิ้วแตะ ๆ ข้าง
ศีรษะ “มีคนอาการแบบนี้เยอะเลยช่วงนี้ ก็แน่ล่ะ ทหารที่กลับมาจากสนามเพลาะ ฉันหมายถึงคนที่

รอดชีวิตกลับมาณะนะ มันไม่่ง่ายสำหรับพวกเขาเลย ู้ใหม่ พวกเขาต้องเห็นความเลวร้ายมากมาย
ประสบกับผลทางใจอย่างแสนสาหัส มันทำลายความคิดที่มีเหตุผลแบบเดิม ๆ จนย่อยยับ”

“แล้วเกิดอะไรขึ้นกับพวกเขาอะ” แอลฟีถาม หยุดชั่วคราวแล้วเงยหน้าขึ้นมอง

“แต่ละคนก็ต่างกันไป” ดอกเตอร์ริดจ์เวลล์ตอบ “บางคนไม่มีวันหาย อาจเร็วเกินไปที่จะ
พูดนะ แต่มีบางคนก็คงเสียสติไปตลอดชีวิต ส่วนคนอื่น ๆ ก็อาจต้องใช้เวลาหลายปีกว่าจะหาย บาง
คนแค่ต้องการให้คนคุยด้วยดี ๆ เพื่อดึงพวกเขากลับมาได้สติเหมือนเดิม ก็อย่างที่บอกแหละ [3]

2. กลวิธีการนำเสนอแนวคิดในวรรณกรรมเยาวชนของ จอห์น บอยน์

กลวิธีการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับสงครามที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชน ของ จอห์น บอยน์ มี 5 กลวิธี ได้แก่
กลวิธีการนำเสนอแนวคิดผ่านชื่อเรื่อง กลวิธีการนำเสนอแนวคิดผ่านตัวละคร กลวิธีการนำเสนอแนวคิดผ่านบทสนทนา
และกระแสนัก กกลวิธีการนำเสนอแนวคิดผ่านฉาก กลวิธีการนำเสนอแนวคิดผ่านสัญลักษณ์ ดังนี้

2.1 กลวิธีการนำเสนอแนวคิดผ่านชื่อเรื่อง

กลวิธีการตั้งชื่อเรื่อง ถือเป็่นองค์ประกอบที่สำคัญมากสำหรับวรรณกรรม เพราะชื่อเรื่องสามารถกระตุ้นความ
สนใจให้ผู้อ่านและยังสามารถนำเสนอแนวคิดของผู้เขียนผ่านชื่อเรื่องได้ ทั้งนี้การตั้งชื่อต้องมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง
และต้องสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างชัดเจน จากการศึกษาพบว่าเรื่อง พ่อกับผมและบางสิ่งที่หายไปในสงคราม ผู้แต่ง
เสนอแนวคิดผลกระทบของสงครามผ่านชื่อเรื่อง โดย “พ่อกับผม” จากชื่อเรื่องหมายถึงแอลฟีกับจอร์จพ่อของแอลฟี
“บางสิ่งที่หายไปในสงคราม” หมายถึงการที่แอลฟีต้องพลัดพรากจากพ่อในช่วงสงคราม เพราะจอร์จต้องไปเป็นทหารทำให้
แอลฟีไม่ได้อยู่กับพ่อ ซึ่งตั้งแต่ที่จอร์จไปทำสงครามความสุขที่แอลฟีเคยมีก็ได้หายไปเพราะสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่เหมือนเดิม
นอกจากนี้ “บางสิ่งที่หายไปในสงคราม” อาจหมายถึงอาการของโรค Shell Shock เป็นโรคที่เกิดจากอาการทางจิต
ประสาทของทหารที่ผ่านสงครามครั้งเลวร้ายมา และพ่อของแอลฟีก็ป่วยเป็นโรคนี้นี้ทำให้สูญเสียความทรงจำ แม้กระทั่งจำ
ไม่ได้ว่าแอลฟีเป็นใคร

ส่วนเรื่อง เด็กชายในชุดนอนลายทาง ผู้แต่งเสนอแนวคิดเกี่ยวกับเด็กคือความไร้เดียงสาแห่งสงคราม ผ่านชื่อ
เรื่อง โดยเด็กชายในชุดนอนลายทาง หมายถึงซมูเอล เด็กชายชาวยิวที่อยู่อีกฝั่งรั้ว บรูโนลูกชายของนายทหารเยอรมันมอง
ว่าชุดลายทางที่ซมูเอลและคนอื่น ๆ สวมใส่นั้นคือชุดนอนลายทางธรรมดา แต่ความเป็นจริงแล้วคือชุดนักโทษที่คนยิวทุก
คนต้องสวมใส่ภายในค่ายกักกันเอาชวิทซ์ ซึ่งเป็นค่ายกักขังและสังหารชาวยิวที่ใหญ่ที่สุด บรรยาย บุญฤทธิ์ [4] บรรยายว่า
ชุดนักโทษลายแถบขาวถูกกวาดตอนพาเดินไปตามทางบนภูเขาโดยมุ่งหน้าไปยังสถานีรถไฟมาเทาเซิน พวกเขาต้องขึ้นไป
อัดกันแน่นอยู่ในตู้รถที่พ่วงต่อกัน 70 - 80 ตู้ รวมทั้งสิ้นกว่า 7,000 คน

อาจกล่าวได้ว่าชุดนอนลายทางเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้ติดตามคนยิวที่เป็นนักโทษ ดังที่ในตอนท้ายเรื่อง เมื่อบรูโน
ต้องการที่จะเข้าไปตามหาพ่อซมูเอล บรูโนก็ต้องเปลี่ยนชุดเป็นชุดนอนลายทาง นั้นหมายความว่าบรูโนได้กลายเป็นคนยิว
ทำให้ต้องจบชีวิตลงพร้อมกับคนอื่นคนอื่น ๆ

สองสามวันนับจากนั้น หลังจากที่ทหารค้นทุกส่วนของบ้านเข้าไปในเมืองทอริงกันและ
หมู่บ้านทุกแห่งพร้อมกับรูปถ่ายของเด็กชายตัวน้อยแล้ว ทหารคนหนึ่งก็พบกองเสื้อผ้าและรองเท้า
บูตที่บรูโนทิ้งไว้ใกล้รั้ว นายทหารทั้งมันไว้ที่นั่น ไม่เข้าไปแตะต้อง แล้วรีบไปตามผู้การ ซึ่งสำรวจดู
บริเวณนั้นแล้วมองไปทางซ้าย แล้วก็มองไปทางขวาเหมือนอย่างที่ยบรูโนเคยทำไม่มีผิด แต่นึกเท่าไรก็

นึกไม่ออกว่าเกิดอะไรขึ้นกับลูกชายของตน รวากับว่าเขาได้อันตรธานไปจากโลกนี้และทิ้งไว้แต่
เสื้อผ้า [2]

กลวิธีการเสนอแนวคิดเกี่ยวกับสงครามโดยใช้ชื่อเรื่อง “เด็กชายในชุดนอนลายทาง” ซึ่งจอห์น บอยน์ ได้นำเสนอเรื่องราวการลี้ภัยผ่านชีวิตของพรคนาซีเยอรมัน จึงเอาชุดนอนลายทางซึ่งเป็นชุดที่ชาวเยอรมันใส่มาตั้งเป็นชื่อเรื่อง และใช้ชุดนอนลายทางเพราะทำให้เห็นถึงการมองเหตุการณ์ในสงครามผ่านสายตาของเด็กซึ่งเป็นสายตาที่ยังบริสุทธิ์ ไร้เดียงสา ไม่รู้ว่า ‘ฆ่าล้างเผ่าพันธุ์’ ‘สงคราม’ คืออะไร รวมถึงยังไม่รู้ว่ายิวเป็นใคร ดังที่ที่บรูโนมองว่าชุดที่ซมูเอลเพื่อนของเขาใส่อยู่นั้นเป็นแค่ชุดนอนทั่วไปและตัวบรูโนเองก็เคยคิดจะสวมใส่ชุดนอนลายทางเหมือนกับซมูเอลบ้างเหมือนกัน

“ฉันไม่ชอบลายทางเลยด้วยซ้ำ” บรูโนบอก แม้จะไม่จริงนัก ที่จริงแล้วเขาชอบลายทางและรู้สึกเบื่อมากขึ้นทุกทีที่ต้องสวมกางเกงกับเสื้อเชิ้ต ผูกเน็คไท และสวมรองเท้าซึ่งคับเกินไป ในเมื่อ ซมูเอลกับเพื่อน ๆ ได้ใส่ชุดนอนลายทางกันทั้งวัน [3]

2.2 กลวิธีการนำเสนอแนวคิดผ่านตัวละคร

การนำเสนอแนวคิดผ่านการบรรยายบุคลิกลักษณะของตัวละคร ในวรรณกรรมเยาวชนของ จอห์น บอยน์ เรื่องเด็กชายในชุดนอนลายทาง มีการนำเสนอแนวคิดเรื่องผลกระทบของสงคราม เป็นการบรรยายลักษณะรูปร่างหน้าตาของซมูเอลผ่านสายตาของบรูโน ขณะที่ได้เดินทางออกไปสำรวจรอบบ้านใหม่และได้พบกับซมูเอลเป็นครั้งแรกทำให้ผู้อ่านได้รู้ว่าเด็กที่ถูกขังในค่ายกักกันต้องอดอาหารจึงมีร่างกายที่ไม่แข็งแรง ซีดเซียว ผ่ายผอม และมีแววตาเศร้าสร้อย ดังความว่า

เมื่อบรูโนเดินเข้าไปหาเด็กชายกำลังนั่งขัดสมาธิอยู่ที่พื้น ตามองดูดินเบื้องหน้า แต่เมื่อผ่านไปสักพักก็เงยหน้าขึ้น บรูโนจึงได้เห็นเขา ซึ่งออกจะเป็นใบหน้าที่แปลกมากด้วย ผิวของเขาเกือบจะเป็นสีเทา แต่ไม่เหมือนสีเทาใด ๆ ที่บรูโนเคยเห็นมาก่อน ตาเขาโตมาก และมีสีเหมือนขนมคาราเมล ส่วนตาขาวก็ขาวมาก เมื่อเด็กชายมองมาที่บรูโน บรูโนก็เห็นแต่ดวงตาเศร้า ๆ คูโตมองกลับมา บรูโนแน่ใจว่าเขาไม่เคยเห็นเด็กคนไหนผอมกะหร่องและโศกเศร้าเท่านี้มาก่อนในชีวิต [2]

2.3 กลวิธีการนำเสนอแนวคิดผ่านบทสนทนาและกระแสสำนึก

บทสนทนา (Dialogue) เป็นเทคนิคการนำเสนอแนวคิดได้เป็นอย่างดี เพราะช่วยทำให้ผู้อ่านเห็นถึงอารมณ์ความรู้สึก บุคลิกลักษณะ ข้อขัดแย้งระหว่างตัวละคร ได้ปรากฏในแนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบของสงคราม เพื่อแสดงให้เห็นว่าสงครามทำให้ผู้คนต้องสูญเสียชีวิต กลายเป็นคนพิการ หรือแม้แต่ทหารที่ได้รับผลกระทบทางจิตใจ

“อะลิสเตอร์ถูกฆ่าหลังไปถึงที่นั่นแค่สองอาทิตย์ น่าสงสารจริง ๆ” วิลฟีเล่าต่อ “ฉันไม่รู้ว่ามันคือบุญของเขาหรือโศกนาฏกรรมกันแน่ เขาไม่ต้องติดอยู่ในสนามเพละเป็นปี ๆ เหมือนทหารนำเวทนาหลาย ๆ คนทางโน้น เขาพ้นทุกข์ไปแล้ว ว่าไหม” [3]

จากบทสนทนาดังกล่าว ทำให้เห็นถึงความโหดร้ายของสงคราม ซึ่งผลจากสงครามทำให้อะลิสเตอร์ซึ่งเป็นทหารถูกส่งตัวไปสู้รบในสนามเพละและเสียชีวิตหลังจากที่ไปทำสงครามเพียงไม่กี่อาทิตย์ นอกจากนี้ยังทำให้ทราบถึงสาเหตุการเสียชีวิตของอะลิสเตอร์และทหารคนอื่น ๆ ขณะที่ปฏิบัติภารกิจในสงคราม

ส่วนการนำเสนอแนวคิดผ่านกระแสสำนึกของตัวละคร เป็นการเล่าเรื่องรูปแบบหนึ่ง เพื่อการสื่อสารให้ทราบในอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด หรือสภาพจิตใจของตัวละครที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งออกมาในลักษณะของการพูดกับตัวเองคน

เดียวในใจ และระบายความรู้สึกที่มีออกมาให้ผู้อ่านได้รู้ มาโนช ดินลานสกุล [5] กล่าวว่า “การใช้กระแสสำนึกในวรรณกรรมเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าผู้เขียนต้องการความอิสระในการนำเสนอสาระและแสดงความเป็นจริงในมนุษย์ให้กระจ่างชัด โดยผ่านกระบวนการคิดของตัวละครในแง่มุมต่าง ๆ ของชีวิต...” และให้คำจำกัดความของคำว่ากระแสสำนึกไว้ว่า “กระแสสำนึก (Stream of Consciousness) หมายถึง กลวิธีการเล่าเรื่องที่ให้ตัวละครพรรณนาความรู้สึกนึกคิดอารมณ์ ความทรงจำ ตลอดจนกระบวนการทางจิตทั้งหลายออกมาในลักษณะของการพูดคนเดียวในใจ การรำพึงรำพัน การวิเคราะห์ภายใน และการระบายความรู้สึกที่ต่อเนื่องทั้งที่เป็นระบบระเบียบและไม่เป็นระบบระเบียบ”

การศึกษาวรรณกรรมเยาวชน ของจอห์น บอยน์ พบว่าผู้เขียนนำเสนอแนวคิดผ่านกระแสสำนึกของตัวละครเด็กชายในชุดนอนลายทาง โดยสื่อแนวคิดความไร้เดียงสาของเด็กในสงครามผ่านความรู้สึกสำนึกผิดของบรูโน ที่ได้ปฏิเสธไปว่าไม่ได้รู้จักและเป็นเพื่อนกับ ชูเมลมาก่อนเพราะกลัวผู้หมวดคอตเลอร์จะทำให้ชูเมลได้รับอันตราย ดังความว่า

บรูโนพยักหน้าและหันกลับเดินออกไปจากครัวโดยไม่เหลียวหลังมาดูเลย ท้องเขาปั่นป่วนอยู่ข้างใน ช่วงหนึ่งนั้นเขารู้สึกว่าตัวเองกำลังจะอาเจียน เขาไม่เคยรู้สึกเหนื่อยแกล้มมากเท่านี้มาก่อนในชีวิต เขาไม่เคยคิดเลยว่าจะทำตัวโหดร้ายอย่างนี้ได้ เขาคิดสงสัยว่าเด็กผู้ชายที่คิดว่าตัวเองเป็นคนดีจะทำตัวชั่วช้าได้ถึงเพียงนี้กับเพื่อนได้อย่างไร [2]

2.4 นำเสนอแนวคิดผ่านฉาก

ฉากเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญทำให้นวนิยายมีความสมบูรณ์ สมจริง และมีความสั่นไหวต่อเนื่อง ช่วยเสริมให้เห็นความขัดแย้งของตัวละครในเรื่อง นอกจากนี้ฉากยังมีส่วนในการสื่อหรือเสนอแนวคิดที่ผู้แต่งต้องการถ่ายทอดออกมายังผู้อ่านได้อย่างสมบูรณ์ วรรณกรรมเรื่อง พ่อกับผมและบางสิ่งที่หายไปในสงคราม ผู้แต่งนำเสนอแนวคิดผ่านฉากสนามเพลละ ซึ่งเป็นฉากที่สำคัญเพราะในสงครามโลกครั้งที่ 1 ปัญญาณัฐ ณิชญารณินน์ [6] ได้กล่าวถึงความสูญเสียของทหารที่เสียชีวิตในสนามเพลละไว้ว่า

ทหารหนุ่มจากทั่วโลกจำนวนกว่า 15 ล้านนาย พลีชีพอยู่ในสนามรบแต่ในจำนวนนี้มีทหารกว่า 2 แสนนาย ที่มีสนามเพลละเป็นที่ตายของพวกเขา สนามเพลละอาจจะช่วยปิดบังกระสุนปืนเล็กยาวหรือปืนกลจากข้าศึกได้ แต่อาจจะมีการกระสุนบางชนิดอย่างเช่น ปืนใหญ่และอาวุธวิถีโค้งต่าง ๆ ที่ระดมยิงเข้ามาอาจจะมีการกระสุนบางนัดหล่นลงมากลางสนามเพลละพอดี ปืนใหญ่และอาวุธวิถีโค้งในยุคนั้นอาจจะยังไม่ค่อยมีความแม่นยำเท่าที่ควร แต่มีอำนาจการทำลายนั้นรุนแรงมาก นอกจากนี้ทั้งสองฝ่ายยังมีพลซุ่มยิงที่ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันมาระเบิดสมองทหารผู้โชคร้ายคนใดก็ตามที่โผล่หัวขึ้นมาจากสนามเพลละ

พ่อของแอลฟีที่ต้องพบเจอภาพเหตุการณ์ที่เลวร้ายในสนามเพลละระหว่างทำสงครามและได้เขียนจดหมายส่งมาหาแม่ของแอลฟีเพื่อบอกเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

พวกเขาส่งผมขึ้นจากสนามเพลละให้ไปแบกเปลหามเมื่อคืนนี้ ที่รักโทษฐานที่ผมกล้าหือกับลิบเอก สติเขาไม่ค่อยดีนะ หมอนี่ ถ้าถามผมนะนะ ผมเอากลับมาหกดศพ สภาพเละเทะมาก แต่ผมพาพวกเขากลับมาและยังรอดมาได้ คนแบกเปลหามหนึ่งในห้าเท่านั้นที่จะรอดตายตลอดทั้งคืน ปกติพวกเขาจะส่งพวกคอนซันขึ้นไป ไม่ใช่คนอย่างเรา ผมเอาเด็กหนุ่มคนหนึ่งกลับมา มารัจ แล้วก็วางเขารวมกับศพอื่น พวกเขาถูกวางซ้อน ๆ กันเหมือนถุงขยะ ตอนผมจะเดินจากมานั้นแหละถึงได้เห็นหน้าต่างหนึ่งของเขาเปิด ผมแทบจะร้องเสียงหลง [2]

เหตุการณ์ดังกล่าว เป็นเหตุการณ์ตอนที่พ่อของแอลฟี ต้องพบเจอกับศพหลาย ๆ ศพที่กองทับกัน และต้องแบกศพทหารที่เสียชีวิตในสงคราม ซึ่งศพทหารส่วนใหญ่จะมีสภาพและทะเย เนื่องจากในสงครามโลกครั้งที่ 1 มีการใช้อาวุธสงครามในการสู้รบ ศพแต่ละศพหรือแม้แต่ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บจะมีผลกระทบ จึงได้พบเจอกับภาพที่น่ากลัวและสยดสยอง ฉากดังกล่าวทำให้ผู้อ่านสามารถนึกภาพตามตามผู้แต่งต้องการนำเสนอให้เห็นถึงสิ่งเลวร้ายที่ทหารต้องเจอในช่วงสงคราม และเหตุการณ์เหล่านี้ก็ส่งผลให้พ่อของแอลฟีป่วยเป็นโรค Shell Shock

2.5 กลวิธีการนำเสนอแนวคิดผ่านสัญลักษณ์

สัญลักษณ์ เป็นการเรียกชื่อสิ่ง ๆ หนึ่งโดยใช้คำอื่นมาแทน ไม่เรียกตรง ๆ ส่วนใหญ่คำที่นำมาแทนจะเป็นคำที่เกิดจากการเปรียบเทียบและตีความซึ่งใช้กันมานานจนเป็นที่เข้าใจและรู้จักกันโดยทั่วไป ดังที่ ยุธัตถ์ บุญสนิท [7] กล่าวว่า “การสร้างเงื่อนไขให้คนอ่านขบคิดเอง หาความหมายเอง กลายเป็นสิ่งที่เรียกว่า เสน่ห์ของวรรณกรรม คือไม่บอกความคิดของคนเขียนอย่างโจ่งแจ้ง แต่ปล่อยให้คนอ่านที่ต่างคนต่างหา ทั้งนี้ก็ได้จำกัดว่าสิ่งที่ค้นพบนั้น จะเป็นความเห็นเดียวกับผู้อ่าน” จอห์น บอยน์ เสนอแนวคิดเกี่ยวกับสงครามผ่านสัญลักษณ์ได้อย่างชัดเจน โดยใช้สิ่งต่าง ๆ ใกล้ตัวเป็นสัญลักษณ์ ได้แก่ เสื้อผ้า ตุ๊กตา และรั้วหนาม

“เสื้อผ้า” แทนอิสรภาพในการใช้ชีวิต ซึ่งเมื่อใส่ชุดนอนลายทางแล้ว นั้นหมายความว่า ความอิสรภาพที่มีก็ได้หายไป ทุกคนที่ใส่ชุดนอนลายทางจะไม่มีอิสรภาพเป็นของตัวเองอีกต่อไป

วันหนึ่งบรูโนถามว่าทำไมผมเอลกับคนอื่น ๆ ที่อีกฟากหนึ่งของรั้วถึงสวมชุดนอนและหมวกผ้าลายทางเหมือนกันหมด

“พวกเขาให้เราใส่ตอนที่เรามาถึง” ผมเอลอธิบาย “พวกเขาเอาเสื้อผ้าของเราไปหมด”

“แต่นายไม่เคยตื่นขึ้นมาแล้วรู้สึกอยากใส่อะไรอย่างอื่นบ้างเลยหรือ จะต้องมีเสื้อผ้าอย่างอื่นในตู้บางซี่”

ผมเอลกะพริบตา อ้าปากจะพูด แต่แล้วก็เปลี่ยนใจ

“ฉันไม่ชอบลายทางเลยด้วยซ้ำ” บรูโนบอก แม้จะไม่จริงนัก ที่จริงแล้วเขาชอบลายทาง และรู้สึก

เบื่อมากขึ้นทุกทีที่ต้องสวมกางเกงกับเสื้อเชิ้ต ผูกเน็คไท และสวมรองเท้าซึ่งคับเกินไป ในเมื่อ

ผมเอลกับเพื่อน ๆ ได้ใส่ชุดนอนลายทางกันทั้งวัน [3]

เสื้อผ้าที่ผมเอลและบรูโนสวมใส่บ่งบอกถึงอิสรภาพ จะเห็นได้ว่าผมเอลได้ใส่แค่ชุดนอนลายทาง ซึ่งใส่ชุดนี้ตั้งแต่ที่เพิ่งมาถึงค่ายกักกัน เปรียบเหมือนการที่คนยิวเมื่อมาอยู่ค่ายกักกันเอาชีวิตชีวาที่ไม่มีความเป็นอิสระของตัวเอง ส่วนบรูโนฝ่ายตรงข้ามกับยิวกลับได้ใส่เสื้อผ้าที่หลากหลาย แสดงให้เห็นถึงการมีอิสรภาพในการใช้ชีวิตเป็นของตัวเอง

“ตุ๊กตา” เป็นสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความเป็นเด็ก อย่างในตอนที่เราเจอได้เอาเอาตุ๊กตาทั้งหมดใส่ถุงเพื่อเอาไปทิ้ง เพราะเป็นช่วงที่เราเจอได้เปลี่ยนผ่านเข้าสู่วัยที่โตขึ้นจึงได้รับรู้และเข้าใจเรื่องราวเกี่ยวกับบ้านเมืองมากขึ้น

ห้องของเราเปลี่ยนไปมากทีเดียวตั้งแต่ครั้งสุดท้ายที่เราเข้ามา อย่างหนึ่งคือไม่มีตุ๊กตา

ให้เห็นสักตัวเดียว บ่ายวันหนึ่งเมื่อราวหนึ่งเดือนก่อนหน้านั้น ใกล้เคียงกับช่วงที่ผู้หมวดคอปเลอร์ไป

จากเอาท์วีส์ เกรเทลตัดสินใจว่าเธอไม่ชอบตุ๊กตาอีกต่อไปแล้ว เธอเก็บตุ๊กตาทั้งหมดใส่ถุงไปใหญ่ ๆ

สี่ใบและโยนทิ้งไป เธอเอาแผนที่ยุโรปที่คุณพ่อให้มาแขวนไว้แทน [3]

เกรเทลซึ่งเป็นลูกสาวของทหารเยอรมัน เมื่อก้าวเข้าสู่วัยแห่งการเป็นผู้ใหญ่ ได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของบ้านเมือง ในเหตุการณ์ตอนหนึ่ง เกรเทลได้นำเอาตุ๊กตาทั้งหมดใส่ถุงไปใหญ่แล้วนำไปทิ้ง สืบเนื่องจาก

เกรเทลมีเชื้อสายของเยอรมัน ดังนั้นตุ๊กตาในที่นี้อาจจะเป็นสัญลักษณ์แทนชาวยิว เพราะเป็นกลุ่มคนที่เยอรมันได้กำจัด การเอาตุ๊กตาใส่ถุงไปใหญ่ อาจจะได้ความได้ว่าเหมือนกับการที่ชาวยิวต้องถูกกักขังอยู่ในค่ายกักกัน

“ร๊วหนาม” เป็นสัญลักษณ์ แทนการแบ่งกันเชื้อชาติของยิวและเยอรมันรวมถึงการมองว่าชนชาติยิวไม่ใช่คนหรือ เป็นสัตว์ร้าย ซึ่งเยอรมันเชื่อว่าสายเลือดของเยอรมันนั้นเป็นสายเลือดที่บริสุทธิ์และเป็นเชื้อชาติที่เข้มแข็งที่สุดอยู่เหนือ เผ่าพันธุ์อื่น และมองว่าชนชาติยิวเป็นชนชาติที่ต่ำต้อยที่สุด ผู้คนที่มิใช่เชื้อชาติเยอรมันจึงมองว่าไม่ควรไปเลือกกัลกับคนที่ มีเชื้อสายต่ำกว่าโดยเฉพาะยิว สอดคล้องกับที่ สัญชัย สุวังบุตร [8] ได้กล่าวว่า แนวความคิดหลักที่ฮิตเลอร์เน้นในหนังสือคือ เรื่องเชื้อชาติ ความบริสุทธิ์ของเชื้อชาติ และความเหนือกว่าของเชื้อชาติที่ได้ชื่อว่าเป็นชนชาติปกครอง ซึ่งฮิตเลอร์ได้ จัดแบ่งประเภทพวกยิวและนิโกรว่าเป็นมนุษยชาติประเภทสุดท้าย คือผู้ทำลายวัฒนธรรม

“ผมอยากรู้เรื่องร๊ว” เขาพูดหนักแน่น ตัดสินใจว่านี่คือเรื่องสำคัญที่สุดเป็นอันดับแรก
“ผมอยากรู้ว่าทำไมถึงต้องสร้างร๊วไว้ที่นั่น”

เกรเทลหันขวับมาจ้องหน้าเขาอย่างสงสัย “นี่เธอไม่รู้หรือ” เธอถาม
“ไม่รู้” บรูโนพูด “ผมไม่เข้าใจว่าทำไมเราถึงไม่ได้รับอนุญาตให้ไปที่อีกฝั่ง เราทำอะไร ผิดจนหนักหนาถึงไปเล่นที่โน่นไม่ได้”

เกรเทลจ้องหน้าเขาแล้วก็เริ่มหัวเราะออกมา เธอหยุดต่อเมื่อเห็นว่าบรูโนถามอย่าง
จริงจังที่สุด

“บรูโน” เธอทำเสียงเหมือนเด็ก ๆ ราวกับนี่เป็นเรื่องที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดในโลก “ร๊วนั้น
ไม่ได้มีไว้กันเราไม่ให้ไปที่นั่น แต่มีไว้กันพวกนั้นไม่ให้มาที่นี่ต่างหาก” [3]

ร๊วที่บรูโนพูดถึง เป็นสัญลักษณ์แทนการแบ่งฝ่ายหรือแบ่งแยกเชื้อชาติและเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้กันชาวยิว ซึ่ง จากในเรื่องร๊วหนามที่บรูโนสงสัย ไม่ได้มีไว้เพื่อกันบรูโนซึ่งมิใช่เชื้อสายของเยอรมันแต่มีไว้กันขมุเอลและคนยิวคนอื่น ๆ เพื่อไม่ให้เข้ามายุ่งเกี่ยวหรือเข้ามาอีกฝั่งได้

สรุปผลการวิจัย

วรรณกรรมเยาวชน ของ จอห์น บอยน์นำเสนอให้เห็นถึงแนวคิดสำคัญของผู้เขียนที่มีต่อสงคราม ด้วยการ พยายามใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อทำให้งานเขียนมีความน่าสนใจและชวนให้ติดตาม ในประเด็นของแนวคิดนั้น ปรากฏแนวคิด เด่นเรื่องเด็กกับสงคราม ได้แก่ความไร้เดียงสาของเด็กในสงคราม และสงครามคือภัยคุกคามต่อเด็ก ผู้เขียนได้นำเสนอ ปัญหาที่เด็กต้องพบเจอกับในภาวะของสงคราม ทำให้เห็นว่าสงครามได้ก่อให้เกิดความพลัดพราก ทั้งการพลัดพรากจาก ครอบครัว และพลัดพรากจากที่อยู่อาศัย รวมถึงแนวคิดเรื่องผลกระทบของสงคราม ได้แสดงให้เห็นถึงความร้ายแรงของ สงครามที่ส่งผลกระทบและสร้างความเสียหายต่อทุกคนทุกฝ่าย ในหลาย ๆ ด้าน ผู้เขียนได้นำเสนอให้เห็นว่าสงครามไม่เคย ทำให้ใครมีความสุข จอห์น บอยน์ ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับสงครามได้อย่างแยบยล ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องได้เป็น อย่างดี เน้นให้ตัวละครเป็นผู้อ่านทอดเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่พบเจอในช่วงสงคราม ส่วนกลวิธีการเสนอแนวคิด เรื่องสงครามในวรรณกรรมเยาวชน ของ จอห์น บอยน์ ผู้วิจัยเห็นว่ามีลักษณะที่น่าสนใจ มีการใช้กลวิธีการนำเสนอแนวคิด ที่หลากหลาย สอดคล้องกับแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดแนวคิด ถือเป็นการนำเสนออย่างสร้างสรรค์และมีชั้นเชิง

เอกสารอ้างอิง

[1] วิทย์ ศิวะศรียานนท์. (2518). **วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์**. กรุงเทพฯ: แพร่วิทยา.

- [2] จอห์น บอยน์. (2551). **เด็กชายในชุดนอนลายทาง**. พิมพ์ครั้งที่ 13. แปลโดย วารีย์ ตันตุลากร. กรุงเทพฯ: แพรวเยาเวน.
- [3] จอห์น บอยน์. (2557). **พ่อกับผมและบางสิ่งที่หายไปในสงคราม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. แปลโดย พรพยงค์ นำธวัช. กรุงเทพฯ: แพรวเยาเวน.
- [4] บรรยง บุญฤทธิ์. (2548). **ยมทูตแห่งค่ายนรกนาซี**. กรุงเทพฯ: เพชรกะรัต.
- [5] มาโนช ดินลานสกุล. (2547). **การอ่านและการเขียนบันทึกคดี**. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- [6] ปัญญาณัฐ ธีรธารณินัน. 2561. 10 ข้อเท็จจริงของสงครามสนามเพลาะในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1. สืบค้นเมื่อ 21 มีนาคม 2563, จาก <http://www.gypzyworld.com>.
- [7] ยุธัตถ์ บุญสนิท. (2538). **วรรณวิจารณ์**. สงขลา: ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิชา.
- [8] สัณชัย สุวัจนบุตร. (มกราคม-มีนาคม 2549). “รวมบทความทางวิชาการเรื่อง ไมน์คัมพ์ (Mein Kampf) หนังสือต้องห้ามแห่งคริสต์ศตวรรษที่ 20”. **วารสารบัณฑิตยสถาน**. 31 (1 ม.ค.-มี.ค. 2549) : 168-180.
- [9] พิสิณี ฐิตวิริยะ. (2548). **วรรณกรรมเยาวชนญี่ปุ่นกับสงครามโลกครั้งที่สอง**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การวิเคราะห์ภาพลักษณ์พ่อในนวนิยาย เรื่องกาสิโน ของโชชิน

The Analysis of Father's Image in the Novel 'Gasigoki' Written by Cho Chang In

สิริทิพย์ ตรีมณี^{1*} ปริยรัตน์ เชาวลิตประพันธ์² และ อลิสา คุ่มเคี่ยม²

Siritip Trimanee^{1*} Preeyarat Chaowalitprapan² and Alisa Kumkium²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง วิเคราะห์ภาพลักษณ์พ่อในนวนิยายเรื่อง กาสิโน ของ โชชิน มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพลักษณ์ตัวละครพ่อ และวิเคราะห์การนำเสนอตัวละครพ่อ โดยศึกษาเชิงพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่าภาพลักษณ์ตัวละครพ่อปรากฏ 3 ด้าน คือ ภาพลักษณ์ด้านส่วนตัว พบมี 3 ประเด็นได้แก่ การเป็นพ่อที่มีปัญหาด้านสุขภาพ การเป็นพ่อที่มีความอ่อนไหว และการเป็นพ่อที่มีปัญหากับภรรยา ภาพลักษณ์ด้านครอบครัว พบมี 3 ประเด็นได้แก่ การเป็นพ่อที่ทุ่มเทเพื่อลูก การเป็นพ่อบ้านที่ดี การเป็นพ่อเลี้ยงเดี่ยว ภาพลักษณ์สุดท้าย ภาพลักษณ์ด้านหน้าที่การงาน ได้แก่ การเป็นพ่อที่มีรายได้น้อย ในวิเคราะห์การนำเสนอตัวละครพ่อ นักเขียนนำเสนอตัวละครพ่อผ่านผู้เล่าเรื่อง ทั้งที่เป็นผู้เล่าเรื่องแบบรู้แจ้งและผู้เล่าเรื่องที่เป็นตัวละครในเรื่อง การนำเสนอตัวละครพ่อผ่านบทสนทนาของตัวละคร และนำเสนอตัวละครพ่อผ่านชื่อเรื่อง คือ กาสิโน ซึ่งเป็นชื่อปลาชนิดหนึ่งที่พ่อปลาเฝ้าดูแลลูกจนตัวตาย การนำเสนอตัวละครในลักษณะต่างๆ นี้เป็นการนำเสนอภาพลักษณ์พ่อที่ขัดแย้งกับความเป็นพ่อในระบบครอบครัวของเกาหลีที่เน้นผู้ชายเป็นใหญ่

คำสำคัญ : ภาพลักษณ์ ตัวละครพ่อ กาสิโน

Abstract

This research article "The Analysis of Father's Image in the Novel 'Gasigoki' Written by Cho Chang In" aimed at analyzing a father's images as well as how these images were presented in the novel. In this study, descriptive analysis was applied. The findings revealed the father's images in the following 3 aspects: personal image, family image, and working image. Concerning the first image, the personal image, 3 issues were found, namely, they were the father as having health problems, the father as being sensitive, and the father as having problems with his wife. In connection with the second aspect, the family image, 3 issues were identified, namely, they were the father as making sacrifices for his child, the father as being a good househusband, and the father as being a single

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² อ.ดร.สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ 90000

*Corresponding author : E-mail. Address : sangkhpaksa131040@gmail.com

father. With reference to the last image, the working image, one issue was found: the father as being on a low income. The author, Cho Chang In, presented the father's images by using narrators who explicitly knew the story and who were the characters in the story. Such images were also implied in the characters' conversations. The father character was presented in the title of the novel 'Gasigoki', which was the name of fish: fish fathers looked after their children until they died. It should be noted that the presentation of the father's images in this novel appear to contradict fatherhood in the Korean family system that favors patriarchy.

Keywords: image, father character, Gasigoki

บทนำ

นวนิยาย เป็นงานบันเทิงคดีร้อยแก้วที่ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารออกมาเป็นตัวอักษร ที่มีบทสนทนา ตัวละคร โครงเรื่อง เหตุการณ์ หรือสถานที่ ทำให้เนื้อเรื่องมีความสมจริง ยังเป็นการถ่ายทอดเรื่องราวจากผู้เขียนที่มีการผสมผสานกับประสบการณ์ เพื่อเล่าผ่านตัวละครที่สร้างขึ้น ในนวนิยายทุกเรื่องมีตัวละครที่ช่วยให้เรื่องราวดำเนินไปได้ อย่างน่าสนใจ

ตัวละคร เป็นผู้ดำเนินเรื่องและนำพาให้ผู้อ่านติดตามเนื้อเรื่อง ทำให้ผู้อ่านได้ทราบถึงบทบาท พฤติกรรมของตัวละคร สะท้อนสภาพสังคมที่ตัวละครได้ใช้ชีวิต ยุริฉัตร บุญสนิท[1] ได้กล่าวว่า ตัวละครคือ บุคคลสมมติผู้ทำหน้าที่ให้เรื่องดำเนินต่อไป หรือเป็นผู้ก่อให้เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเนื้อเรื่อง สังเกตว่าบุคคลสมมติ ซึ่งมีความหมายว่าไม่ใช่บุคคลจริง แม้ว่า ผู้เขียนจะสร้างให้ตัวละครมีบุคลิกภาพ มีชื่อ มีหน้าตา และพฤติกรรม เหมือนคนจริงเพียงใด ในบางครั้งผู้เขียนอาจนำบุคลิกจริงมาเป็นตัวละคร

นวนิยายเรื่อง กาสิกอกี ของโซซังอิน เป็นนวนิยายแปลจากประเทศเกาหลี ว่าด้วยเรื่องของสองพ่อลูกชื่อว่า “ซอนโฮยอน” และลูกชาย “ทาอุม” ป่วยเป็นลูคีเมีย ทำให้ซอนโฮยอนพยายามหางานทำเกี่ยวกับงานเขียน งานแปล หรืองานเขียนชีวประวัติซึ่งมีรายได้น้อยกว่างานเดิมเพื่อให้สามารถอยู่บ้านเพื่อดูแลลูกไปพร้อมกันได้ ต่อมาเมื่อมีบริจาคไขกระดูก ซึ่งตรงกับของทาอุมแต่ด้วยค่ารักษาพยาบาลที่สูงมาก ซอนโฮยอนจึงหาวิธีที่จะสามารถได้เงินอย่างรวดเร็ว นั่นคือการขายไต เมื่อตรวจร่างกายกลับรู้ว่าตนเองเป็นมะเร็งตับจึงไม่สามารถขายไตได้ ซอนโฮยอนจึงต้องเปลี่ยนความคิดมาขายกระดูก และได้เงินมากกว่า ทำให้ซอนโฮยอนกลายเป็นพ่อที่ตาบอดหนึ่งข้างและมีโรคซึมเศร้า สุดท้ายซอนโฮยอนตัดสินใจที่จะให้ทาอุมไปอยู่กับแฮริตติภรรยาเพื่ออนาคตที่ดีกว่าของลูก และไม่ให้ทาอุมต้องมาตกที่นั่งลำบากกับคนที่กำลังจะตาย สุดท้ายซอนโฮยอนได้จากโลกไปด้วยอาการป่วยจากมะเร็งตับ

โซซังอิน [2] ผู้แต่งกล่าวว่า ได้แรงบันดาลใจในการแตงนวนิยายเรื่องนี้จากเรื่องราวชีวิตของเพื่อนที่คบกันมาเป็นเวลานาน เพื่อนมีลูกชายป่วยด้วยโรคที่รักษาไม่หาย ผู้เขียนจึงสร้างตัวละครซอนโฮยอนเพื่อเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้ชายเกาหลีสามารถเลี้ยงดูลูกได้เป็นอย่างดีโดยไม่ต้องมีภรรยา ทำหน้าที่ได้ทั้งพ่อและแม่ไปพร้อมกัน

ภาพของตัวละครพ่อที่ผู้เขียนได้นำเสนอในเรื่องนี้ แตกต่างจากภาพของพ่อหรือผู้ชายในระบบครอบครัวเกาหลีปรีศวร ยิ้มเสน [3] กล่าวว่า ในสมัยโบราณเกาหลีจะนับถือลัทธิขงจื้อจึงทำให้มีระบบครอบครัวที่มีธรรมเนียมให้ผู้ชายเป็นใหญ่ ไม่เลี้ยงดูลูกด้วยตนเอง จะให้เป็นหน้าที่ของภรรยาเท่านั้น ส่วนผู้ชายจะออกไปทำงานนอกบ้านเพียงอย่างเดียว แต่เมื่อลักษณะทางสังคมของเกาหลีได้เปลี่ยนแปลงเกาหลีได้ทำการเปิดประเทศ ทำให้ระบบครอบครัวที่ผู้ชายเป็นใหญ่เริ่มที่

จะเสื่อมลง ปัจจุบันการตัดสินใจต่าง ๆ ในครอบครัวทั้งสามมีและภรรยาต่างก็มีอำนาจในการตัดสินใจได้อย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ตัวละครพ่อที่โซซังอินได้นำเสนอนั้นพบว่าเป็นภาพลักษณ์ของพ่อในอุดมคติ เนื่องจากผู้เขียนได้เขียนขึ้นจากการระบายความคับข้องใจของตัวเอง โซซังอิน [2] กล่าวว่า ได้เสียพ่อตั้งแต่วัยเด็กจึงไม่เข้าใจความหมายของพ่อทำให้ซอนโฮยอนได้ลงมือเขียนนวนิยายเรื่อง กาสีโกก็ขึ้นมาเพื่อให้เห็นถึงความรักของพ่อที่มีต่อลูก ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจวิเคราะห์นวนิยายเรื่อง กาสีโกก็ ด้านภาพลักษณ์ตัวละครพ่อและการนำเสนอตัวละครพ่อ

วิธีการวิจัย

บทความวิจัยนี้มุ่งศึกษาภาพลักษณ์พ่อในนวนิยายเรื่อง กาสีโกก็ ของโซซังอิน แปลโดยตรองสิริ ทองคำใส สำหรับการศึกษาค้นคว้า มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1. ขั้นรวบรวมข้อมูล โดยจะทำความเข้าใจในนวนิยายเรื่อง กาสีโกก็ ของโซซังอิน และทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอตัวละคร และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสังคมเกาหลีและครอบครัว 2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาใน 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้ ภาพลักษณ์ตัวละครพ่อ จะแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นได้แก่ ภาพลักษณ์ด้านส่วนตัว ภาพลักษณ์ด้านครอบครัว และภาพลักษณ์ด้านหน้าที่การงาน และการนำเสนอตัวละครพ่อ แบ่งออกเป็น 3 ประเด็นได้แก่ การนำเสนอตัวละครพ่อผ่านผู้เล่าเรื่อง การนำเสนอตัวละครพ่อผ่านบทสนทนา และการนำเสนอตัวละครพ่อผ่านชื่อเรื่อง และขั้นการนำเสนอข้อมูล จะสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยนำเสนอผ่านบทพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

ภาพลักษณ์พ่อเลี้ยงเดี่ยวในนวนิยายเรื่อง กาสีโกก็ ของโซซังอิน ผู้เขียนได้สร้างตัวละครพ่อได้อย่างลึกซึ้ง แสดงให้เห็นถึงความรักของพ่อที่มีต่อลูก ต้องฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย ผลการศึกษาภาพลักษณ์พ่อ สรุปผลการศึกษาในประเด็นต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

1. ภาพลักษณ์ตัวละครพ่อ ในนวนิยายเรื่อง กาสีโกก็ แบ่งได้ออกเป็น 3 ด้านดังนี้

1.1 ภาพลักษณ์ด้านส่วนตัว

1.1.1 การเป็นพ่อที่มีปัญหาด้านสุขภาพ เนื่องจากตัวละครพ่อ คือ ซอนโฮยอนไม่ได้ดูแลตัวเอง ด้วยสภาวะความเครียดที่เข้ามามีผลในเรื่องลูก และเรื่องค่ารักษา ทำให้ตัวละครไม่สนใจที่จะดูแลตัวเอง หันมาสนใจแต่เรื่องของลูก ต่อมาตัวละครตรวจพบว่าตนเองเป็นมะเร็งตับจึงเกิดความกังวลว่าจะต้องตายก่อนลูกและถ้าหากไม่มีตนอยู่แล้วลูกจะใช้ชีวิตอยู่อย่างไร ดังตัวอย่าง

ความตายอยู่ใกล้เพียงมือเอื้อม มันอยู่เช่นนี้เสมือนนับแต่ลูกเริ่มป่วยขณะต้องเฝ้ามองแก
เดินชนเข่าหวาดเสียวบนเส้นทางแห่งความเป็นความตาย ชีวิตเขาก็อยู่ในวิกฤตเช่นกัน
แต่ตอนนี้ไม่ใช่แล้ว

ความหวังรายล้อมโอบกอดลูก ลูกกำลังจะเกิดใหม่ด้วยความหวังเนิ่นนานเหลือเกินที่เขา
เผชิญหน้าเหตุผลขัดแย้งที่ตนต้องมีชีวิตอยู่ต่อ แต่แล้วเป็นเขาเสียเองที่กำลังจะตาย เขาเคยเศร้าตรม
เคยหวาดกลัวที่ลูกอาจทิ้งเขาไปแล้วจากไปเพียงลำพัง หากตอนนี้กลับเป็นเขาที่จะทิ้งแกให้อยู่คนเดียว

นอกจากนี้ยังปรากฏให้เห็นถึงร่างกายของซอนโฮยอนที่ทรุดโทรมหนักขึ้น เนื่องจากป่วยเป็นมะเร็งตับจึงทำให้เกิดอาการแทรกซ้อน เพราะไม่มีเงินเพียงพอที่จะทำการรักษาตนเอง ดังตัวอย่าง

ร่างกายของเขาทรุดโทรมจนไม่อาจปรากฏต่อหน้าลูกได้ น้ำหนักตัวเขาจากหกสิบกิโลกรัม ลดฮวบเหลือเพียงสี่สิบกิโลกรัม อาการมาน้ำในช่องท้องตึงขึ้นจนแค่หายใจยังลำบาก ภาวะดีซ่านทรุดหนักกระทั่งลูกตายยังเปลี่ยนเป็นสีเหลือง [2]

จากการวิเคราะห์การเป็นพ่อที่มีปัญหาด้านสุขภาพ พบว่าเป็นพ่อที่ไม่การดูแลตัวเอง อยู่ในลักษณะร่างกายที่ไม่สมบูรณ์แข็งแรงเหมือนกับพ่อทั่ว ๆ ไป ขณะเดียวกันจากที่ร่างกายที่อ่อนแออยู่แล้ว กลับมีร่างกายที่อ่อนแอยิ่งกว่าเดิม ด้วยอาการป่วยที่นับวันยิ่งหนักขึ้น เป็นการแสดงให้เห็นถึงภาพลักษณ์ของพ่อที่ใช้ชีวิตอยู่กับสภาพร่างกายที่ไม่แข็งแรง

1.1.2 การเป็นพ่อที่มีความอ่อนไหว พบว่าตัวละครพ่อมีความอ่อนไหว และสิ้นหวัง ส่วนใหญ่เกี่ยวกับเรื่องของลูก หรือเรื่องราวชีวิตของตนเองที่ผ่านเรื่องราวมากมายในช่วงวัยเด็ก ดังตอนที่ซอนโฮยอนได้เห็นลูกครั้งแรกทำให้เกิดอารมณ์ความอ่อนไหวของความเป็นพ่อพุ่งพวยขึ้นมา มีความคิดที่อยากจะปกป้องลูกชายคนนี้ให้ถึงที่สุด ดังตัวอย่าง

เขานึกว่าเขาลืมพ่อไปได้นานแล้วกระทั่งภรรยาบอกว่าเธอตั้งครรภ์ ฉับพลันดวงหน้าของพ่อผุดวาบในสมองเสมือนเขาเพิ่งพลิกเปิดหน้าแรกของอัลบั้มรูปเก่า ความหมายของพ่อลอยเด่นดังรูปถ่ายขาวดำกรอบแว่แหงในอุ้งมือ

ความเป็นจริงที่เขา กำลังจะเป็นพ่อคนทำให้เขากระวนกระวายเหลือเกินวันคืนหมุนผ่านไปอย่างง ๆ จนถึงที่ชื่อของเขาถูกขานหน้าห้องคนไข้แผนกสูตินรีเวช

นาฬิกาได้เห็นหน้าลูกน้อยตัวแดง ๆ ในห่อผ้า เขาก็บอกอารมณ์กระวนกระวายและมึนงงที่มีมาตลอดได้ในบัดดล เขารู้สึกไว้มอบอกด้วยใจหวี ๆ เต็มตื่น เขาเป็นพ่อคนแล้ว เขาไม่เคยฝันอยากเป็นพ่อคนเท่าไรหากกลางสังหรณ์เล่นปราดทั่วใจว่านับจากนี้ลูกจะเป็นเหตุผลหลักในการใช้ชีวิตต่อไปของเขา[2]

จากการวิเคราะห์ในประเด็นการเป็นพ่อที่มีความอ่อนไหว พบว่าตัวละครพ่อมีความอ่อนไหวส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับเรื่องของลูกชาย หรือการที่จะได้เป็นพ่อคน ซึ่งความอ่อนไหวของซอนโฮยอนแสดงให้เห็นถึงภาพลักษณ์ของพ่อธรรมดาคนหนึ่งที่มีเรื่องราวต่าง ๆ เข้ามาในชีวิตมากมาย จนทำให้กลายเป็นพ่อที่มีความอ่อนไหวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

1.1.3 การเป็นพ่อที่มีปมปัญหากับภรรยา เนื่องจากตัวละครพ่อไม่สามารถที่จะประคับประคองครอบครัวได้ ด้วยหน้าที่การงานของตัวละคร ทำให้ไม่สามารถที่จะหาเลี้ยงครอบครัวได้เพียงพอ หรือการมีเป้าหมายในชีวิตที่แตกต่างกัน ดังตัวอย่าง

...ทว่าชีวิตหลังแต่งงานเป็นเพียงจุดเริ่มต้นของความแร้นแค้นสำหรับภรรยาผู้ไม่อาจเข้าใจวิถีถิ่นรกรากกตัญถิของคนส่วนใหญ่ในสังคม ตอนนั้นเขาทำงานกับกองบรรณาธิการของนิตยสารวรรณกรรมรายเดือน ภรรยาทำใจไม่ได้ที่เขากับเธอต้องกัดก้อนเกลือกินทุกเดือนน้อยนิด ยิ่งนานวันเธอยิ่งขุ่นเคือง

“ไม่เคยคิดเลยว่าชีวิตฉันจะตกต่ำจนต้องกระเบียดกระเสียรเรื่องเงินขนาดนี้”

เขาปรับเปลี่ยนงานไปเป็นนักข่าวเขียนคอลัมน์ให้นิตยสารสตรีที่รับรองจะมอบ
เงินเดือนให้มากเป็นสองเท่า รวมทั้งยังรับงานนอกเขียนคอลัมน์ในนิตยสารฉบับอื่นโดยใช้ชื่อปลอมและยัง
รับงานแปลด้วย ถึงงานใหม่จะช่วยประคับประคองสภาพกินอยู่ของครอบครัวให้มั่นคงขึ้น [2]

จากการวิเคราะห์ในประเด็นการเป็นพ่อที่มีปมปัญหากับภรรยา พบว่าปมปัญหาที่พบเจอนั้นจะเป็นปัญหา
ของการที่พ่อไม่สามารถหาเงินมาเลี้ยงครอบครัวได้หรือการมีเป้าหมายในชีวิตที่แตกต่างซึ่งปมปัญหาเหล่านี้ จะเป็นการ
ทำให้ครอบครัวเกิดความแตกแยกจนสุดท้ายต้องหย่าร้าง และจะกลายเป็นปมด้อยให้กับลูก แสดงให้เห็นว่าภาพลักษณ์
ของพ่อมีลักษณะเป็นพ่อที่ไม่สามารถประคับประคองครอบครัวได้

1.2 ภาพลักษณ์ด้านครอบครัว

1.2.1 การเป็นพ่อที่ทุ่มเทเพื่อลูก ขอนโยยอนเป็นตัวละครพ่อที่มีความทุ่มเทเพื่อลูก ยอมทำทุกวิถีทาง
ในการที่จะนำเงินมาจ่ายค่ารักษาโดยไม่หวั่นวิตกของตนจะเป็นอย่างไรในอนาคต ดังตัวอย่าง

“...พี่รู้ว่าคนเป็นมะเร็งยังบริจาคกระดูกตาได้ มันไม่เหมือนอวัยวะอื่น พ่ออยากให้นายช่วย
คุยกับยูคัปซูเรื่องจ่ายกระดูกตา...”

ซงแจซองโบกมือตบตบ

“พูดจาอะไรแบบนี้ กระเจตากับไตไม่เหมือนกันกันนะครับ ผมจะถือว่าผมไม่ได้ยินเรื่อง
เมื่อไหร่ก็ได้”

“ไม่ต่างหรอก จะกระดูกตาหรือไต อย่างน้อยสำหรับพี่ พวกมันก็เหมือนกัน พ่ออยู่ได้อย่าง
นานก็หกเดือน ลองคิดดูสิ ชีวิตเหลือหกเดือนมีตาข้างเดียวหรือสองข้างจะต่างกันเท่าไรเชียว มันไม่ใช่
เรื่องใหญ่เลย พี่คิดมาตลอด คิดว่าพี่มีอะไรเหลือบ้าง จะเมื่อก่อนหรือตอนนี้พี่ก็มีแค่ลูกเพียงอย่างเดียว
ยิ่งรู้ว่าตัวเองป่วย พี่ก็ยิ่งเห็นความจริงข้อนี้ชัดเจน” [2]

ด้วยความรักที่ของพ่อมีต่อลูกเขาเลยยอมขายกระดูกตาของตัวเอง สัญชาตญาณของพ่อจึงยอมทำทุกวิถีทาง
เพื่อลูกชายเขาจึงไม่คิดว่าเป็นเรื่องใหญ่โตอะไร หากเขาจะยินดียด้วยซ้ำถ้าจะขายอีกหนึ่งข้างเขาก็ยอม โดยที่ไม่หวั่นว่าตน
จะใช้ชีวิตยังไงถ้าต้องกลายเป็นคนพิการทางสายตา ดังตัวอย่าง

“ตาพ่อ...ยัง...ไม่หายอีก... เหนือครับ”

ดูเหมือนตาซ้ายที่ปิดผ้าก๊อตของเขาทำให้ลูกเป็นห่วงมาตลอดทั้งที่มัน

ไม่ใช่เรื่องยิ่งใหญ่อะไรเลย หากเพื่อช่วยแก จะให้ลูกดึงดวงอีกดวงตาที่เหลือเขาก็ยินดี

ไม่ใช่เรื่องใหญ่โตเลย... [2]

จากการวิเคราะห์ในประเด็นการเป็นพ่อที่มีความทุ่มเทเพื่อลูก พบว่าตัวละครพ่อมีความทุ่มเทในการที่จะ
นำเงินมาจ่ายค่ารักษาลูกโดยไม่หวั่นวิตกของตน ความทุ่มเทของพ่อที่ยอมเสียสละหรืออุทิศชีวิตของตนให้แก่ลูก ซึ่งเป็น
ทางออกเดียวของการที่จะนำเงินมาจ่ายค่ารักษาได้ แสดงให้เห็นถึงภาพลักษณ์พ่อที่มีความทุ่มเททำทุกวิถีทางเพื่อลูกเพียง
คนเดียวหรือการทุ่มเทชีวิตของตนในการสอนให้ลูกรู้จักใช้ชีวิตก่อนที่จะสิ้นใจ

1.2.2 การเป็นพ่อบ้านที่ดี เนื่องด้วยระบบครอบครัวเกาหลีมีธรรมเนียมไม่ให้ผู้ชายเข้ามายุ่งเกี่ยวเรื่อง
ของการประกอบอาหารเพราะถือว่าเป็นหน้าที่ของผู้หญิง แต่ตัวละครพ่อในเรื่องได้ทำหน้าที่ของการเป็นพ่อบ้านได้
เป็นอย่างดีในเรื่องของการประกอบอาหาร ดังตัวอย่าง

พ่อผมเป็นพ่อครัวฝีมือเยี่ยม พ่อปรุงเมนูข้าวแกงกะหรี่ได้อร่อยเหาะ ส่วนแม่น่ะ อย่างเก่งก็ทำได้แค่ใช้ของสำเร็จรูป ‘ซอสบะหมี่คำพร้อมรับประทาน’ บ้าง พ่อเกลียดอาหารสำเร็จรูปมาก พ่อห้ามผมกินพวกมันครับ”

พ่อรับหน้าที่ทำกับข้าวมาตั้งแต่สมัยแม่ยังอยู่กับเราแล้วละครับพ่อบอกว่าการทำอาหารสนุกดี เห็นผมโง่หรือโงะ เป็นเพราะแม่ไม่ยอมกระดิกนิ้วทำอะไรเลยต่างหาก พ่อถึงต้องเข้าครัวแทนแม่อย่างช่วยไม่ได้” [2]

อีกหนึ่งตัวอย่างปรากฏให้เห็นถึง การที่ชายชราได้แนะนำให้พ่อปรุงอาหารให้ลูกรับประทานตามที่แนะนำ จึงทำให้อาการป่วยของทาอุมทุเลาลง แต่ด้วยวิธีการปรุงอาหารของชายชราทำให้ซอนโฮยอนไม่ได้เชื่อมาก แต่อาหารเหล่านี้ทำให้ทาอุมมีชีวิตชีวามากขึ้นกว่าเดิม ทำให้ซอนโฮยอนยอมทำตามคำแนะนำของชายชรา ดังตัวอย่าง

เขาเริ่มปรุงอาหารตามแบบที่ชายชราเคยปรุงให้ลูกกินโดยเลิกคิดโต้แย้งอีก เขาขึ้นเขาตระเวนหาสมุนไพรทั้งวัน ปีนหน้าผาชัน ๆ ไปเก็บต้นบาร์เรนวอร์ตได้ไม่รู้เหนียว และเมื่อเจองูพิษ ก็เอื้อมมือไปจับมันอย่างไม่มีเกรงกลัว [2]

จากการวิเคราะห์ในประเด็นการเป็นพ่อบ้านที่ดี พบว่าตัวละครพ่อได้มีการทำหน้าที่ของการเป็นพ่อบ้านได้ดี โดยเฉพาะการประกอบอาหารให้กับบุคคลในครอบครัว โดยไม่เกี่ยงว่าที่นั่นจะเป็นหน้าที่ของภรรยา แต่ด้วยความเป็นห่วงในเรื่องสุขภาพร่างกายของลูกจึงทำให้หน้าที่ในการประกอบอาหารกลายเป็นของตัวละครพ่อ

1.2.3 การทำหน้าที่เป็นพ่อเลี้ยงเดี่ยว พบว่าตัวละครพ่อได้หย่าร้างกับภรรยา และได้ทำสัญญาในการเลี้ยงดูลูก โดยให้หน้าที่ในการเลี้ยงดูลูกเป็นของตัวละครพ่อเพียงคนเดียว จึงทำให้ตัวละครพ่อต้องกลายเป็นพ่อเลี้ยงเดี่ยว ดังตัวอย่าง

เขาเริ่มงานนักเขียนเงาโดยได้รับค่าจ้างล่วงหน้ามาก่อนสิบเปอร์เซ็นต์ ผู้ว่าจ้างเป็นนักธุรกิจที่สมัครเล่นนักการเมือง กำหนดเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังอีกนานเป็นปีกว่าจะเริ่ม แต่ฝ่ายผู้จ้างกลับสั่งให้เขาส่งต้นฉบับที่แล้วเสร็จให้ได้ภายในสามเดือน ฝ่ายร้อนใจจริง ๆ จึงเป็นเขาในเมื่อไม่เคยมีใครตายเพราะลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ทันเสียหน่อย

เขาใช้เวลาทำงานทั้งสัปดาห์ห้าวัน เขารวบรวมคลังข้อมูลตลอดวันคืนวันเวลาพยายามลูกมีค่าเปรียบเปรยที่ใช้ในการเล่นหมากล้อมว่า เดิมพันด้วยชีวิต สำนวนนี้อธิบายสภาพของเขาได้ดี แต่คิดว่าเขามีชีวิตลูกเป็นเดิมพัน เขาก็หลับไม่ลง ตลอดสัปดาห์วันทำงานเขาเคี้ยวบทสัมภาษณ์และวิเคราะห์เอกสารอ้างอิงจนเขียนต้นฉบับได้หนาหนึ่งพันห้าร้อยหน้าพร้อมกับน้ำหนักรีดหู

เขาส่งต้นฉบับเมื่อหกวันก่อนเพื่อให้ผู้จ้างตรวจสอบและรอรับค่าจ้างที่เหลือ [2]

นอกจากนี้ยังปรากฏให้เห็นถึงความพยายามของตัวละครพ่อที่นำเงินจากการขายกระจกตามาจ่ายค่ารักษาให้กับลูก ก่อนที่จะไม่ได้พบเจอกันอีก ดังตัวอย่างที่ซอนโฮยอนได้ขอร้องภรรยาให้เขาได้ทำหน้าที่ของพ่อในจ่ายค่ารักษาพยาบาลที่ได้มาจากการขายกระจกตา

“...ค่ารักษาคราวนี้ให้ผมเป็นคนจ่ายเถอะ ผมพอจะมีเงิน มีเยอะมากด้วย ผมควรทำอะไรเพื่อลูกเหมือนกันไม่ใช่หรือ ก็อย่างที่คุณเคยพูดคราวก่อนไง ตอนนี้ผมก็รู้สึกเหมือนคุณตอนนั้นนั่นแหละ ขอร้องละ” [2]

จากการวิเคราะห์ในประเด็นการทำหน้าที่เป็นพ่อเลี้ยงเดี่ยว พบว่าตัวละครพ่อได้มีการทำหน้าที่ของการเป็นพ่อเลี้ยงเดี่ยวได้เป็นอย่างดี แต่เนื่องด้วยอาชีพการงานของตัวละครมีรายได้น้อยจึงทำให้ลูกเกือบจะไม่ได้รักษา ซึ่งตัวละครพ่อก็พยายามทำทุกวิถีทางในการที่จะนำเงินมาจ่ายค่ารักษาพยาบาลให้ลูก กระทั่งยอมขายอวัยวะบางส่วนของตนไป

1.3 ภาพลักษณ์พ่อที่มีรายได้น้อย พบว่า ตัวละครพ่อแต่เดิมได้ทำงานที่มีรายได้ดี แต่ต้องหางานทำเพิ่มอีก แต่ก็ยังไม่เพียงพอที่จะเลี้ยงดูลูก ด้วยอาชีพการงานที่ไม่มั่นคง ทำให้เขาต้องกลายเป็นคนตกงาน ทรัพย์สินสมบัติก็ไม่มีที่จะให้ลูก จนต้องขายอวัยวะส่วนหนึ่ง ทำให้เขาเป็นพ่อที่ไม่มีอะไรเลยในชีวิต แต่เขาก็ทำทุกวิถีทางที่สามารถนำเงินมาจ่ายค่ารักษาให้ลูกได้ ดังตัวอย่าง

“ฉันสืบเรื่องของคนที่ฉันควรรู้มาหมดแล้ว แต่ไม่ใช่เพราะฉันมีเจตนาอื่นแอบแฝงหรอกนะคะ ฉันแค่สงสัยว่าคุณจะรับผิดชอบลูกไหมหรือเปล่า คุณขายอวัยวะส่วนหนึ่งไปแล้วนี่ ฉันจะไม่ถามละว่าขายให้ใคร หรือขายยังงี้ ที่รู้ ๆ ก็คือตอนนี้คุณเหลือแต่ตัว ตกงาน ทรัพย์สินสมบัติก็ไม่มีแล้วคุณจะจัดการค่ารักษาลูกยังไงคะ” [2]

2. การนำเสนอตัวละครพ่อ ในนวนิยายเรื่อง กากิโกะ

ในการนำเสนอตัวละครพ่อผ่านกลวิธีต่าง ๆ เป็นการทำให้ผู้อ่านเข้าใจและเห็นถึงภาพลักษณ์พ่อเลี้ยงเดี่ยวได้เป็นอย่างดี เนื่องเป็นจากองค์ประกอบอย่างหนึ่งของการเขียน ซึ่งกลวิธีเหล่านี้เป็นสิ่งที่ดึงดูดและสร้างความประทับใจให้ผู้อ่าน ได้เข้าถึงภาพลักษณ์พ่อเลี้ยงเดี่ยวที่ผู้เขียนได้นำเสนอออกไป แบ่งได้ออกเป็น 3 ประเด็นดังนี้

2.1 การนำเสนอตัวละครพ่อผ่านผู้เล่าเรื่อง ผู้เขียนได้นำเสนอตัวละครพ่อโดยใช้วิธี การบรรยายลักษณะตัวละครโดยผ่านสายตาของผู้เล่าเรื่องแบบผู้รู้แจ้งและการบรรยายโดยผ่านสายตาตัวละครอื่น ๆ

2.1.1 การบรรยายลักษณะตัวละครผ่านผู้เล่าเรื่องแบบผู้รู้แจ้ง พบว่าผู้เล่าได้มีการบรรยายเห็นถึงอดีตของตัวละครพ่อคือxonโฮยอนที่ต้องพบเจอในช่วงวัยเด็ก ดังตัวอย่าง

มันเป็นช่วงเวลามีดมนที่ทำให้ร้ายความรู้สึก สมัยเขาออกจากสถานสงเคราะห์เด็กกำพร้ามาเหยียบบกครั้งแรก เขาก็เผชิญวันคืนทุกข์ต้องลำบากลำบากร้อนรุ่มทำงานสารพัดหาเลี้ยงปากท้อง หากในยามเหล่านั้นความหวังในใจยังเปล่งประกายดังโคมไฟจากประภาคารที่ฉายสว่างสู่ท้องทะเลกว้างใหญ่ [2]

นอกจากนี้ยังปรากฏให้เห็นถึงอดีตของxonโฮยอนที่ต้องฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ ที่เขารุมเร้าในชีวิต ตั้งแต่อยู่ที่สถานสงเคราะห์เด็ก ตัวละครพ่อต้องกลายเป็นเด็กกำพร้า เหตุที่พ่อแม่ได้ทิ้งเขาไว้ โดยไม่สนใจใยดี ซึ่งในการอยู่สถานสงเคราะห์ของxonโฮยอนก็ไม่ได้ดีนัก มักจะโดนดูถูกจากคนในสถานสงเคราะห์หรือโดนรังแก ดังตัวอย่าง

สมัย ม. ต้น หรือพูดให้ถูกคือสมัยเขายังเป็นเด็กหนุ่มอย่างเข้าวัยรุ่น เขามักทอดสายตาขึ้นมองต้นวิสทีเรียในลานของสถานสงเคราะห์เด็กกำพร้าพลางถอดใจ แล้วก็ต้องเข็นน้ำตาตัวเองอยู่บ่อยครั้งวันที่เขาถูกต่อเยาะจากใครสักคนโดยไม่มีเหตุผล... [2]

2.1.2 การบรรยายโดยผ่านจากสายตาตัวละครอื่น ๆ พบว่าผู้เล่าได้มีการบรรยายให้เห็นถึงตัวละครในเรื่องกำลังกล่าวถึงตัวละครพ่อที่กำลังตกที่นั่งลำบากหรือการที่ตัวละครใกล้จะตาย ซึ่งตัวละครที่ได้มีการทำหน้าที่เป็นผู้เล่า

เรื่อง ได้แก่ ทาอุม ลูกชายของซอนโฮยอนที่ทุ่มเททุกอย่างเพื่อเขา และยอจินฮี เป็นตัวละครรุ่นน้องที่รู้จักกันมานาน
ในช่วงทำงานที่สำนักพิมพ์ ซึ่งยอจินฮีคอยช่วยเหลือในยามที่ซอนโฮยอนตกที่นั่งลำบากอย่างเช่น ช่วยหางาน หรือการ
ให้ยืมเงิน ดังตัวอย่าง

ผมกำลังมองพ่อบอด

นอกหน้าต่างฝนยังตกปรอย ๆ ฝนตกมาตั้งแต่เช้านอนตอนนี้ใกล้ค่ำแล้วยังไม่หยุด

พ่อนั่งบนเก้าอี้ไม้ในลานข้างหลังตึกผู้ป่วยเด็ก เก้าอี้เอนป้อแป้ ตัวพ่อยาบป้อแป้พอ ๆ กับ

มัน

พ่อก็ไม่มีที่จริงกะอีแคว้น พ่อซื้อจากร้านขายของในโรงพยาบาลก็ได้ ผมไม่เข้าใจว่าพ่อ

จะนั่งตากฝนทำไม เห็นแล้วผมสุดจะเศร้า ผมโกรธด้วยครับ ทำไมเจ้าฝนถึงไม่ยอมหยุดสักที [2]

อีกตอนหนึ่ง ตัวละครยอจินฮี ได้กล่าวถึงซอนโฮยอนที่ไม่ห่วงสภาพร่างกาย ยอจินฮีพูดถึงซอนโฮยอนที่ใกล้
จะจากโลก แต่ในจิตใจของซอนโฮยอนยังห่วงใยลูกที่ได้เดินทางไปต่างประเทศ ดังตัวอย่าง

ฉันไปหารุ่นพี่ที่ห้องฉุกเฉิน

เท้าของรุ่นพี่ก้าวล้ำเส้นเขตแดนแห่งปรโลกแล้ว มันอาจเป็นเรื่องเหมาะสมแล้วก็ได้

เด็กชายเดินทางจากไปเมื่อสองวันก่อน ส่วนชีวิตของรุ่นพี่ที่ต้องกักพันทนก็ใกล้จะลาลับ หากรุ่นพี่ก็ยังพูด

ถึงเรื่องของลูก [2]

2.2 การนำเสนอตัวละครผ่านบทสนทนา สรณัฐ ไตลังคะ [4] ได้กล่าวว่า เป็นวิธีการทำให้เรารู้จักตัวละครได้
ชัดเจนทั้งนิสัยใจคอ ขนชั้น การศึกษา อาชีพ ฯลฯ ของตัวละคร ในบทสนทนาจะเป็นการสนทนาระหว่างตัวละครในเรื่อง
อย่าง เจ้าของสำนักพิมพ์ พนักงานฝ่ายการเงิน ยอจินฮี ทาอุม เป็นต้น

บทสนทนาระหว่างซอนโฮยอนกับเจ้าของสำนักพิมพ์ ทำให้เห็นถึงอาชีพของตัวละครพ่อพยายามที่จะหา
งานแปล เพื่อนำเงินมาเลี้ยงครอบครัว ดังตัวอย่าง

“เรารู้จักคุณของดี แต่สถานการณ์สำนักพิมพ์ตอนนี้กำลังซาลง ยิ่งงานแปลด้วยยิ่งแล้ว
ใหญ่”

ฮงอินซู ประธานบริหารของสำนักพิมพ์มยองอินที่ครั้งหนึ่งเคยเสนอตำแหน่งหัวหน้า
บรรณาธิการให้เขากล่าว ตอบรับแบบนี้ก็เป็นอันจบเขาทำได้เพียงบ่นหน้าออกจากการเสนองานครั้งที่
แปด เขาคลองสายสะพายกระเป๋าโน้ตบุ๊กไว้บนไหล่ บอกอีกฝ่าย

“ถ้ามีงานแปล ช่วยติดต่อผมด้วยนะครับ”

“ได้สิครับ ถ้ามีนะ... สำนักพิมพ์เกือบปิดสลิปเปอร์เซ็นต์ทยอยปิดตัวกันไปหมด ที่อยู่
ได้ก็ถือว่าโชคช่วยเต็มที มันแยขนาดพูดกันว่างดพิมพ์แค่เล่มหนึ่งก็เท่ากับได้กำไรแล้วครับ” [2]

อีกบทสนทนาหนึ่งเป็นการสนทนาระหว่างซอนโฮยอนกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน ที่ได้แสดงให้เห็นถึงความสิ้น
หวังของซอนโฮยอนจึงไปขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินในการที่จะหาเงินมาเพื่อใช้จ่ายเป็นค่ารักษา ลูก ผู้เขียน
ต้องการที่จะนำเสนอตัวละครพ่อที่สิ้นหวังกับสิ่งที่เป็นอย่างนี้ ดังตัวอย่าง

“พี่มีเรื่องจะปรึกษา พี่ต้องหาเงินจ่ายค่ารักษา...”

“รุ่นพี่จ่ายเงินมัดจำไปแล้วนี่ครับ ค่อย ๆ คิดก็ได้ ไม่สิ ปล่อย

ให้เป็นธุระของผมนะเอง โรงพยาบาลมีโครงการรักษาเพื่อการกุศลสำหรับคนจนอยู่ครับ คนที่ได้รับสิทธิประโยชน์มีจำนวนน้อยรายมากก็จริง แต่ผมจะลองหาดู เอาเป็นว่ารุ่นพี่ไปลงทะเบียนขอ อยู่ในความดูแลของระบบหลักประกันพื้นฐานในชีวิตแห่งชาติที่ทำการแขวงก่อน พอได้ผลตรวจสุขภาพ รุ่นพี่จากโรงพยาบาลคงนำมาเป็นเอกสารแนบ ผมจะเดินเรื่องให้เอง”

“พี่ไม่อยากทำถึงขั้นนั้น”

“มันไม่ใช่เวลาควรห่วงศักดิ์ศรีนะครับ ทำตามผมบอกเถอะ”

“พี่ไม่ได้สนใจเรื่องศักดิ์ศรีหรอก พี่พูดจริงนะ แต่พี่อยากหาเงินค่ารักษาของลูกด้วยตัวเอง ก็เลยอยากขอร้องนายให้ช่วยติดต่อยุ่กับซุสสักครั้ง พี่รู้ว่าคนเป็นมะเร็งยังบริจาคกระดูกตาได้ มันไม่เหมือน อวัยวะอื่น พี่อยากให้นายช่วยคุยกับยุคซุสเรื่องขายกระดูกตา...”

ซงแจซองโบกมือตัดบท

“พูดจาอะไรแบบนี้ กระเจตากับไตไม่เหมือนกันนะครับ ผมจะถือว่าผมไม่ได้ยินเรื่องเมื่อ กี่แล้วกัน”

“ไม่ต่างหรอก จะกระเจตาทหรือไต อย่างน้อยสำหรับพี่ พวกมันก็เหมือนกัน พี่อยู่ได้อย่าง นานก็หกเดือน ลองคิดดูสิ ชีวิตเหลือหกเดือนมีตาข้างเดียวหรือสองข้างจะต่างกันเท่าไรเชียว มันไม่ใช่ เรื่องใหญ่เลย พี่คิดมาตลอด คิดว่าพี่มีอะไรเหลือบ้าง จะเมื่อก่อนหรือตอนนี้พี่ก็มีแค่ลูกเพียงอย่างเดียว ยิ่งรู้ว่าตัวเองป่วย พี่ก็ยิ่งเห็นความจริงข้อนี้ชัดเจน” [2]

2.3 การนำเสนอตัวละครผ่านชื่อเรื่อง พบว่า ผู้เขียนได้นำเสนอให้ตัวละครพ่อที่ได้เลิกกับภรรยา ทิ้งให้ ลูกอยู่กับพ่อ ตัวละครพ่อได้ทำหน้าที่ของพ่อได้เป็นอย่างดี คอยดูแลลูกไม่ห่าง จนสุดท้ายลูกก็ได้เดินทางย้ายไปอยู่ ฝรั่งเศสกับแม่หรืออดีตภรรยาเหลือเพียงแค่ซอนโฮยอนเพียงคนเดียว สุดท้ายก็จากโลกไป ซึ่งเรื่องราวชีวิตของซอนโฮยอนเหมือนกับพ่อปลาเกะซีโกกี ดังตัวอย่าง

ผมมีหนังสือสารานุกรมสำหรับเด็กที่รักสุดหวงอยู่ชุดหนึ่งครับ ทั้งชุดมีสิบสองเล่ม เล่ม ที่แปดจะเป็นเกี่ยวกับเรื่องปลาพันธุ์ต่าง ๆ ในนั้นมีปลาพันธุ์กาซีโกกีอยู่ด้วย

เจ้าปลาเกะซีโกกีนี้เป็นปลาที่แปลกมากครับ

หลังแม่ปลาเกะซีโกกีวางไข่เสร็จ มันจะว่ายน้ำจากไปเลย เรียกว่ายังไข่ไม่พอข้องเกี่ยวกับ ไข่ที่วางไว้อีกแล้ว พ่อปลาเกะซีโกกีจึงต้องคอยปกป้องดูแลไข่ปลาอยู่ลำพังและจะต่อสู้ถ่วงชีวิตกับปลาตัว อื่นที่คิดจะกล้ำเข้ามากินไข่ปลา พ่อปลาจะแผ่ระแวงระวังดูแลไข่ปลาอย่างตั้งใจโดยไม่กินไม่นอน พอลูก ปลาฟักออกจากไข่ พวกมันก็เติบโตขึ้นเร็วจี๋ ก่อนจะทิ้งพ่อปลาแล้วว่ายน้ำหายไปตัวใครตัวมัน หลังลูก จากไปจนครบทุกตัว พ่อปลาเกะซีโกกีซึ่งเหลืออยู่ตัวเดียวก็จะว่ายน้ำเอาหัวชนขอบหินจนขาดใจตาย

ทำไมพ่อปลาเกะซีโกกีถึงต้องตายหรือครับ ในหนังสือไม่ได้เขียนอธิบายไว้แต่คำตอบก็ชัดเจนอยู่ แล้วครับ

ปลาเกะซีโกกีทำให้ผมนึกถึงพ่อเสมอ [2]

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิเคราะห์ภาพลักษณ์พ่อ ในนวนิยายเรื่อง กาสีโกกี้ ของโซซังอิน ผ่านตัวละครซอนโฮยอน ทำให้ทราบถึงภาพลักษณ์ของพ่อที่ทุ่มเททำทุกอย่างเพื่อลูก แม้ว่าตัวละครพ่อจะมีปัญหาในด้านของสุขภาพร่างกาย ที่อ่อนแอ มีโรคเรื้อรัง และมักจะมีอาการอ่อนไหวต่อสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องประสบพบเจอ มีปมปัญหากับภรรยาซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการที่ตัวละครพ่อก่อนหน้านี้ที่ทำงานไม่มั่นคง แต่ตัวละครพ่อมีความทุ่มเททำทุกอย่างเพื่อลูกชาย พยายามทำงานอย่างหนักเพื่อนำเงินมาจ่ายค่ารักษาลูก ทำหน้าที่เป็นพ่อเลี้ยงเดี่ยว คอยเลี้ยงดูลูก ทำงานบ้าน ทำอาหาร เป็นต้น ส่วนการนำเสนอตัวละครพ่อ ในนวนิยายเรื่อง กาสีโกกี้ พบว่ามีการนำเสนอตัวละครพ่อหลายวิธี แต่ที่น่าสนใจที่สุดคือการนำเสนอตัวละครพ่อผ่านชื่อเรื่อง ผู้เขียนได้ตั้งชื่อเรื่องตามชื่อ ปลา กาสีโกกี้ ที่ชีวิตของปลามีความคล้ายกับชีวิตของตัวละครพ่อ พยายามทำทุกอย่างเพื่อให้ลูกมีความสุข ปลอดภัย และมีชีวิตที่ดีในวันข้างหน้า จนวินาทีสุดท้ายของตนเอง นวนิยายเรื่อง กาสีโกกี้ จึงเป็นนวนิยายที่แสดงอารมณ์แห่งความรักของพ่อที่มีต่อลูก อารมณ์แห่งความเศร้า และอารมณ์แห่งความหวัง ซึ่งโซซังอินได้ถ่ายทอดออกมาได้อย่างซาบซึ้งใจ

เอกสารอ้างอิง

- [1] ยุธัตถ์ บุญสนิท. (2538). **วรรณวิจารณ์**. สงขลา : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้
- [2] โซซังอิน . (2561). **กาสีโกกี้** . แปลโดย ตรองสิริ ทองคำใส . กรุงเทพฯ : เอิร์นเนส พับลิชชิ่ง.
- [3] ปริศร์ ยัมเสน. (2551). **สังคมและวัฒนธรรมเกาหลี** . มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- [4] สรณัฐ ไตลังคะ. (2560). **ศาสตร์และศิลป์แห่งการเล่าเรื่อง**. พิมพ์ครั้งที่ 3 .กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิเคราะห์ตัวละครไร้บ้าน ในวรรณกรรมแปลของเจมส์ โบเวน

Analysis of Homeless Characters in the Translated Literature of James Bowen

สุนันtha ทองงาม^{1*} พัทธลีน จินนูน² และ สมิตชาต พุมมา³

Sunantha Thongnam^{1*} Phatchalin Jeennoon² and Samitcha Pumma³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ตัวละครไร้บ้าน ในวรรณกรรมแปลของเจมส์ โบเวน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงเอกสาร ผลการศึกษาด้านลักษณะของตัวละครไร้บ้านพบว่า ตัวละครไร้บ้านมีฐานะทางครอบครัวค่อนข้างดี แต่มีปัญหาพ่อแม่แยกทาง ตัวละครจึงไม่ได้รับการเอาใจใส่จนทำให้เป็นเด็กมีปัญหา และติดยาจนต้องมาอาศัยข้างถนนและกลายเป็นคนไร้บ้านโดยมีลักษณะรูปร่างหน้าตา กิริยาท่าทางเหมือนคนปกติทั่วไป ตัวละครแสดงมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิดและทัศนคติตามสภาพแวดล้อมที่พบเจอ ในด้านกลวิธีการสร้างตัวละครพบว่า ผู้แต่งเผยให้เห็นลักษณะของตัวละครผ่านกลวิธีต่าง ๆ ทั้งผ่านตัวละครไร้บ้านเอง ผ่านบทสนทนาของตัวละครอื่น ผ่านการเทียบเคียงกับตัวละครอื่น ผ่านการกำหนดให้ตัวละครเข้าไปอยู่ในสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ผ่านการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ และผ่านถ้อยคำภาษา เพื่อเผยให้เห็นลักษณะของตัวละครไร้บ้าน รวมไปถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ การต่อสู้ดิ้นรน ทัศนคติ และการปฏิบัติของคนในสังคมต่อตัวละครไร้บ้าน สำหรับนัยแฝงที่สะท้อนผ่านตัวละครไร้บ้านพบว่า ผู้แต่งแฝงนัยผ่านการบรรยายและบทสนทนาของตัวละครอย่างแยบยล เพื่อสื่อถึงการเห็นอกเห็นใจผู้ที่มีสภาวะแบบนี้ การสร้างความเท่าเทียมกันในสังคม การสร้างตัวตนและพื้นที่ให้แก่คนไร้บ้าน และการเรียกร้องให้คนในสังคมให้โอกาสทางสังคมแก่คนไร้บ้านเพื่อนำไปสู่สภาพของชีวิตที่ดีขึ้น

คำสำคัญ : ตัวละครไร้บ้าน กลวิธีการสร้างตัวละคร เจมส์ โบเวน

Abstract

This research article aimed to analyze homeless characters in the translated literature of James Bowen through document analysis research method. The study revealed the following findings. With regard to characteristics of homeless characters, it was found that the characters came from good status family, had problem about separation of mother and father, and received no attention. These conditions led them to the state of becoming problem children, drug - addicted children living in the street and homeless. Their physical appearances and manners were similar to ordinary people. The characters showed that they changed their thoughts and attitudes in accordance with environmental condition. With regard to the creation of characters, it was found that the author reflected characteristics of the characters through different strategies; homeless characters, dialogues of other characters, comparison with other characters, placing the characters in various situations or events, symbolic expressions or behaviors, and language use. These strategies were used to show characteristics of homeless characters, ways of living, struggling, attitude and other reactions and

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² ผศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ อ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

* Corresponding author: E-mail address: sunantha_june@hotmail.com

practice of the people towards homeless characters. For latent implication through homeless characters, it was found that the author used description and dialogues of the characters to reflect sympathy and understanding, establish sense of social equality, create identity and provide space for the homeless, call for opportunity for the homeless to reach better life condition.

Keywords: homeless character, character creation strategy, James Bowen

บทนำ

วรรณกรรม เปรียบเสมือนตัวแทนที่ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมหรือเกิดจากจินตนาการของผู้เขียน ที่ต้องการจะนำเสนอให้ผู้อ่านได้รับรู้ผ่านตัวอักษรและเกิดความรู้สึกคล้อยตามไปกับเรื่องราวต่าง ๆ ผู้แต่งหยิบยกสภาพทางสังคมเพื่อนำมาสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นไปของสังคม ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ประเพณี วัฒนธรรม อาชีพ หรือแม้แต่การแบ่งชนชั้นทางสังคม จึงกล่าวได้ว่า วรรณกรรมเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และสังคมก็เป็นส่วนหนึ่งของวรรณกรรม เราไม่สามารถแยกวรรณกรรมกับสังคมออกจากกันได้ โดย ชตสุณี สินธุสิงห์ [1] กล่าวถึงบทบาทของวรรณกรรมที่มีต่อสังคมว่า วรรณกรรมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เพราะวรรณกรรมเป็นสื่อที่ดีที่สุดในการถ่ายทอดปัญหาสังคม และบางครั้งมีการเสนอหนทางแก้ไขได้ด้วย โดยอาศัยศิลปะในการประพันธ์ที่สะท้อนให้เห็นปัญหาในสังคมที่เด่นชัด ภาพสังคมที่วรรณกรรมต้องการนำเสนอ นั้น บางมุมก็เป็นภาพของกลุ่มคนชายขอบในสังคม เช่น ภาพของคนเร่ร่อน คนขอทาน คนพลัดถิ่น แรงงานต่างด้าว เป็นต้น รวมถึงคนไร้บ้าน ที่อาศัยชายคาอาคาร ตึก หรือริมถนนเป็นที่หลบนอน ก็เป็นกลุ่มคนที่ถูกเหยียดหยามจากสังคมและเป็นกลุ่มคนที่มีการนำเสนอในวรรณกรรมจำนวนมาก

ผู้วิจัยพบว่า วรรณกรรมเรื่องบ๊อบแมวเตะผ่นข้างถนน แปลโดยธิดารัตน์ เจริญชัยชนะ บ๊อบแมวมองโลกระบายฝัน แปลโดย อรทัย พันธพงศ์ และเรื่องของขวัญจากบ๊อบ แปลโดยอรทัย พันธพงศ์ วรรณกรรมทั้งสามเล่มเขียนโดย เจมส์ โบเวน และทั้งสามเรื่องนี้ไม่เพียงแต่จะถูกแปลเป็นภาษาไทยเท่านั้น แต่ยังมีการแปลมากถึง 26 ภาษาทั่วโลก ทั้งยังนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์ที่โด่งดังในพ.ศ.2559 ถือว่าเป็นวรรณกรรมที่ได้รับการตอบรับจากผู้คนเป็นจำนวนมาก เนื่องด้วยวรรณกรรมเรื่องนี้ได้นำเสนอภาพของตัวละครไร้บ้านที่อาศัยอยู่ข้างถนน อันมีที่มาของการเลือกทางเดินสู่ชีวิตคนไร้บ้านที่น่าสนใจ ผู้แต่งเล่าถึงชายไร้บ้านที่ไม่มีตัวตนในสังคม จนวันหนึ่งได้มาเจอกับแมวจรจัดและเขารับแมวดูตัวนั้นมาเลี้ยง จากนั้นแมวก็นั่นเป็นเพื่อนติดตามเขาไปทุกที่ และทำให้เขามีตัวตนในสังคมมากขึ้น เพราะผู้คนให้ความสนใจกับภาพคู่หูเพื่อนซี้คนกับแมว ซึ่งเป็นภาพที่เห็นได้ยากในสังคม ทั้งคู่จึงเป็นภาพที่น่าจดจำของสังคม อีกทั้งผู้แต่งมีการนำเสนอภาพการต่อสู้ดิ้นรนของตัวละครไร้บ้านและความขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็น ความขัดแย้งภายใต้จิตใจของตัวละครเอก หรือความขัดแย้งกับสังคมที่มีความรังเกียจเคียดแค้นต่อคนไร้บ้าน รวมไปถึงการผจญบางอย่างผ่านตัวละคร เช่น การสร้างแรงขับเคลื่อนเรื่องของความเสมอภาค การต่อสู้ดิ้นรนของคนเพื่อที่จะให้มีจุดยืนในสังคม โดยที่สังคมไม่รังเกียจ จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจศึกษาต่อไป ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาตัวละครไร้บ้านว่า มีภูมิหลังอย่างไร ผู้แต่งใช้กลวิธีการสร้างตัวละครไร้บ้านอย่างไร และมีนัยแฝงไว้ในเรื่องอย่างไรเพื่อให้ผู้อ่านเรียนรู้และเข้าใจตัวละครไร้บ้านและนัยแฝงต่อการสร้างตัวละครไร้บ้านต่อไป

วิธีการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนต่าง ๆ คือ ขั้นแรก ขั้นวางแผนโครงเรื่อง การคิดหัวข้อ ประเด็น และเลือกวรรณกรรม ซึ่งวรรณกรรมที่เลือกนำมาศึกษา ได้แก่ วรรณกรรมแปลของเจมส์ โบเวน ทั้งหมด 3 เล่ม คือ เรื่องบ๊อบแมวเตะผืนข้างถนน แปลโดยธิดารัตน์ เจริญชัยชนะ เรื่องบ๊อบแมวมองโลกระบายนั่น แปลโดย อรทัย พันธพงศ์ และเรื่องของขวัญจากบ๊อบ แปลโดยอรทัย พันธพงศ์ เหตุผลที่เลือกวรรณกรรมของเจมส์ โบเวนนั้น เพราะต้องการแสดงให้เห็นบริบทและวิถีชีวิตของคนไร้บ้านหรือคนชายขอบในต่างประเทศ ขั้นที่สอง ขั้นรวบรวมข้อมูล อ่านและทำความเข้าใจวรรณกรรมของ เจมส์ โบเวนอย่างละเอียด ศึกษาและสืบค้นข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ตัวละคร การสร้างตัวละคร คนไร้บ้าน รวมไปถึงประเด็นที่จะศึกษา และรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวรรณกรรมคนชายขอบในแง่มุมต่าง ๆ ขั้นที่สาม ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ลักษณะของตัวละครไร้บ้าน 2) กลวิธีการสร้างตัวละครไร้บ้าน และ 3) นัยที่สะท้อนผ่านตัวละครไร้บ้าน ขั้นที่สาม ขั้นนำเสนอข้อมูล คือ การสรุปผล และอภิปรายผล เสนอผลการศึกษาด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

1. ลักษณะของตัวละครไร้บ้าน

ลักษณะของตัวละครไร้บ้านสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ ลักษณะทางภูมิหลัง ประวัติความเป็นมา ลักษณะทางกายภาพ และลักษณะทางจิตใจ ดังนี้

1.1 ลักษณะทางภูมิหลัง ประวัติความเป็นมา ผู้แต่งบรรยายให้เห็นความเป็นมาของตัวละครที่ทั้งน่าสนใจและน่าสงสาร การให้รายละเอียดเชิงประวัติจึงช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจถึงภูมิหลังของตัวละครที่ต้องกลายเป็นคนไร้บ้านอย่างเด่นชัดมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1.1.1 ชื่อ ผู้แต่งใช้ชื่อบุคคลที่มีอยู่จริงในสังคมมาตั้งเป็นชื่อตัวละครไร้บ้าน เพื่อสร้างตัวตนให้กับบุคคลนั้น ดังการใช้ชื่อตัวละคร ดังนี้ “เจมส์ โบเวน ศาลเรียกคุณเจมส์ โบเวน” เสียงหวานหูประกาศขึ้นในที่สุด ผมสุดลมหายใจก่อนจะเดินเข้าไปในศาล ผู้พิพากษามองผมอย่างกับเศษดินที่ปลิวมาจากถนน แต่กฎหมายทำให้พวกเขาไม่สามารถทำอะไรกับผมได้ไปมากกว่านี้ และยังเป็นการเล่นตลกของนักกฎหมายครั้งแรกของผมด้วย” [2] ซึ่งพบว่าเจมส์ โบเวน เป็นบุคคลที่มีอยู่จริงในสังคม และเป็นคนไร้บ้านที่ไม่ได้รับโอกาสทางสังคม พ่อแม่หย่าร้างกัน ผู้แต่งได้นำเค้าโครงเรื่องจริงที่เกิดขึ้นกับเจมส์ โบเวน มาแต่งเป็นนวนิยายเรื่อง บ๊อบ แมวเตะผืนข้างถนน การที่ผู้แต่งใช้ชื่อของบุคคลที่มีอยู่จริงนั้น เพื่อสื่อถึงการมีตัวตน มีความรู้สึกนึกคิด และต้องการโอกาสจากสังคม วรรณกรรมแปลทั้งสามเล่มจึงเปรียบเสมือนกระบอกเสียงที่ถ่ายทอดเรื่องราวของคนไร้บ้าน ส่งไปยังผู้อ่านและสังคม

1.1.2 สถานภาพทางครอบครัว ตัวละครไร้บ้านมีสถานภาพทางครอบครัวที่มีปัญหา กล่าวคือ พ่อแม่ของตัวละครไร้บ้านหย่าร้างกัน ตัวละครจึงขาดความรักจากครอบครัว ครั้นเมื่อตัวละครไร้บ้านได้ใช้ชีวิตอยู่กับแม่ แต่ก็มีปัญหาตามมา คือ แม่ของตัวละครมีสามีใหม่ และแม่มีการเดินทางไปทำงานหลายที่ และย้ายที่ทำงานอยู่บ่อยครั้ง จึงทำให้ตัวละครไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง จึงทำให้ตัวละครปรับตัวให้เข้าสังคมไม่เป็น ดังข้อความ “ผมมีชีวิตวัยเด็กที่ไร้หลักแหล่ง สาเหตุส่วนใหญ่เพราะต้องเดินทางไป มา ๑ ระหว่างสหราชอาณาจักรกับออสเตรเลีย ผมเกิดที่เมืองเซอร์เรย์ แต่พออายุสามขวบ ครอบครัวก็ย้ายไปอยู่ที่เมลเบิร์น ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่พักกับแม่แยกทางกัน ในขณะที่พ่อยังอยู่ที่เซอร์เรย์ แม่เลือกที่จะหนีจากปัญหาวนใจทั้งหลายเหล่านี้ด้วยการไปปักหลักทำงานขายให้กับบริษัทเครื่องถ่ายเอกสารแรงค์ซีร็อกซ์ในเมืองเมลเบิร์น” [2] เมื่อตัวละครไร้บ้านโตขึ้นจึงตัดสินใจไปอยู่กับพี่สาว แต่ก็เกิดปัญหาตามมา ดังข้อความ “ผมก็ยังไม่เป็น

ที่ต้อนรับในบ้านที่เขยเข้าไปใหญ่ ในที่สุดที่สาวต่างมารดากับพี่เขยก็ไล่ผมออกจากบ้าน ผมเคยติดต่อพ่อและไปพบท่านอยู่ สองสามครั้ง แต่เห็นได้ชัดว่าเราไม่มีทางเข้ากันได้ เพราะเราแทบไม่รู้จักกันเลย ผมเริ่มไปนอนที่พื้นกับโซฟาบ้านเพื่อน จากนั้นไม่นานก็เริ่มใช้ชีวิตแบบคนเร่ร่อน” [2] เมื่อพ่อแม่ไม่ได้เป็นที่พึ่งให้ลูกหรือตัวละครในยามลำบาก ตัวละครจึงตัดสินใจที่จะใช้ชีวิตตามลำพัง เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ดังนั้น สถานภาพทางครอบครัวจึงเป็นส่วนสำคัญที่สุดในการพัฒนาบุคคลว่าจะเติบโตเป็นคนแบบใด เห็นได้จากตัวละครไร่บ้าน จากเรื่องบ๊อบ แมวเตะฝันข้างถนน ที่ครอบครัวมีปัญหา จึงนำพาตัวละครมาสู่ชีวิตข้างถนน เพราะไร้ที่พึ่งทางใจและเกิดความรู้สึกโดดเดี่ยวในการใช้ชีวิต สอดคล้องกับที่ วารุณี บินทสันต์ [3] กล่าวว่า พ่อแม่มีบทบาทและหน้าที่มากมายหลายอย่าง ในการช่วยให้ลูกมีการเริ่มต้นชีวิตที่ดี ถ้าพ่อแม่ทุกคนรับบทบาทหน้าที่ของตน และกระทำหน้าที่นั้น ๆ ด้วยความรับผิดชอบ สนใจในอันที่จะเป็นทั้งผู้นำ ผู้ให้การศึกษา ฝึกอบรม ที่ปรึกษา ผู้แนะนำ ให้กำลังใจ และส่งเสริมความสามารถป้องกันภัยอันตรายต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และแก้ไขเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้บรรเทาบางลง ตลอดจนเป็นผู้ควบคุมดูแลให้เด็กสามารถพัฒนาเจริญเติบโตทั้งร่างกาย จิตใจและอารมณ์ เป็นไปในทางที่ถูกที่ควร เพื่อปลูกฝังกล่อมเกล่าเด็กมีชีวิตที่ดีในอนาคต

1.1.3 สถานภาพทางสังคม ผู้แต่งสร้างให้ตัวละครไร่บ้านมีสถานภาพทางสังคมที่เป็นลบ คนในสังคมไม่ยอมรับเขา โดยมักพูดดูถูกเหยียดหยามอยู่เสมอ เนื่องจากตัดสินใจแค่ภาพลักษณ์ภายนอก ดังข้อความ “ตั้งแต่มีบ๊อบผมเจอพวกแยะ ๆ น้อยลง แต่ก็ยังคงโดนพูดจาสบประมาทเป็นครั้งคราว ซึ่งโดยมากจะเป็นพวกหนุ่มๆ ที่มาที่คิดว่าการที่ตัวเองได้รับเงินค่าจ้างช่วงปลายสัปดาห์ทำให้พวกเขาสูงกว่าผม “ใส่หัวไป แล้วหางานดี ๆ ตอนกลางวันทำอะไรก็เกียจฉะมยว” พวกเขาพูดจาทำหนอนี้ แม้ว่าเกือบทุกครั้งจะใช้ภาษาที่ดูเด็ดเด็ดมันส์กว่านั้นมาก” [2] ตัวละครไร่บ้านมักถูกรังแกจากคนในสังคม และถูกลดทอดคุณค่าความเป็นคน เพียงเพราะเขามีอาชีพเล่นดนตรีข้างถนน ทั้งที่ความเป็นจริง หน้าที่การงานแทบจะไม่ได้วัดคุณค่าความเป็นคน

1.1.4 ประสบการณ์ชีวิต ตัวละครไร่บ้านมีประสบการณ์ชีวิตและมีความรู้ที่หลากหลายน่าสนใจ คือ มีประสบการณ์ด้านคอมพิวเตอร์ โดยศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งประสบการณ์ดังกล่าว เป็นเรื่องยืนยันได้ว่า ตัวละครมีความรู้ ความสามารถแต่ยังขาดโอกาสทางสังคม ดังข้อความ “ต้องขอบคุณงานด้านไอทีที่เคยทำสมัยเป็นวัยรุ่นตอนอยู่หออสตรเลีย เพราะทำให้ผมมีความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์ค่อนข้างดีทีเดียว ทุกครั้งที่มีโอกาสผมจะจมอยู่กับแล็ปท็อปของเพื่อน ไม่ก็คอมพิวเตอร์ให้ใช้ฟรีในหอสมุดท้องถิ่น และเรียนรู้ด้วยตัวเองในเรื่องดังกล่าวอยู่ค่อนข้างมาก แต่ผมไม่มีบุคคลอ้างอิงหรือประสบการณ์ทำงานที่ สหราชอาณาจักรให้อ้างอิงถึง และเมื่อผู้จ้างในอนาคตถามว่าผมไปอยู่ที่ไหนในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ผมคงไม่สามารถตอบได้ว่าทำงานให้กูเกิลหรือไม่โครซอฟท์ ผมจึงต้องลืมนั่นไป” [2]

1.2 ลักษณะทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ คือ ลักษณะภายนอกที่เห็นและรับรู้ได้ทั่วไป ซึ่งแต่ละคนก็จะมีลักษณะทางกายภาพที่ไม่เหมือนกัน ไม่ว่าจะเป็น เพศ รูปร่างหน้าตา กิริยาท่าทาง หรือ การแต่งกาย เป็นต้น ซึ่งลักษณะทางกายภาพของตัวละครไร่บ้าน ในเรื่องบ๊อบ แมวเตะฝันข้างถนน สามารถวิเคราะห์ได้ ดังนี้

1.2.1 รูปร่างหน้าตา ผู้แต่งกำหนดให้ตัวละครมีรูปร่างหน้าตาของตัวละครให้มีลักษณะผอมสูง และไว้มยว ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ที่ขัดกับกรอบทางสังคม คนในสังคมจึงตัดสินภาพลักษณ์ที่ขัดแย้งนี้ว่า เป็นภาพลักษณ์ที่ไม่น่าคบหา ทำให้คนในสังคมพยายามหลีกเลี่ยง ดังข้อความ “ผมเป็นนักดนตรีเปิดหมวกและที่นี้คือลอนดอน ผมจึงไม่มีตัวตน เป็นเพียงคนที่ควรเลี่ยง หรือถึงขั้นหลีกเลี่ยงด้วยซ้ำ แต่ขณะเดินไปตามถนนในลอนดอนในบ่ายวันนั้น เกือบทุกคนที่เราเดินผ่านจะมองผมหรือถ้าให้ถูกต้องบอกว่าพวกเขามองบ๊อบ มีอยู่คนหรือสองคนมีสีหน้าสับสนและคนจุนง ซึ่งผมคิดว่าเป็นสิ่งที่เข้าใจได้ ภาพผู้ชายตัวสูงโย่ง ผมเผยยาว เดินท่อม ๆ อยู่กับแมวสีส้มตัวเบ้อเริ่มเท็มบนไหล่ ดูไม่ค่อยเข้ากันเท่าไรไม่ใช่ภาพที่เราจะเห็นได้ทุกวันแม้แต่นท้องถนนของลอนดอน” [2]

1.2.2 การแต่งกาย ตัวละครไร้บ้านไม่ได้แต่งตัวพิถีพิถัน เช่น ใส่สูทผูกเนคไทด์ เหมือนคนในสังคมผู้ดีอังกฤษที่ทำงานเป็นพนักงานบริษัทโดยทั่วไป ทำให้เห็นภาพของตัวละครแตกต่างไปจากคนอื่นในสังคม ทั้งนี้ เขาแค่แต่งกายตามสไตล์นักดนตรีก็เท่านั้น แต่ภาพแบบนี้คนในสังคมอังกฤษกลับไม่ยอมรับ อาจเพราะเป็นภาพของคนที่ไม่อยู่ในกรอบเกณฑ์ทางสังคม เป็นพวกหาเช้ากินค่ำ ไม่ได้ทำงานประจำ สร้างปัญหาให้แก่รัฐ จึงไม่ใช่แบบฉบับที่คนอังกฤษต้องการ ดังข้อความ “พวกเขาไม่เข้าใจว่าผมกำลังทำงาน ไม่ได้เป็นขอทาน ผมพยายามจะหาเงินเลี้ยงชีพอยู่จริง ๆ เพียงเพราะผมไม่ได้ใส่สูทผูกไทและถือกระเป๋าเอกสารหรือคอมพิวเตอร์ เพียงเพราะผมไม่ได้มีสลิปเงินเดือนกับจดหมายเลิกจ้าง ไม่ได้แปลว่าผมเป็นพวกชอบเอาเปรียบคนอื่นซะหน่อย” [2]

ภาพที่ 1 แสดงรูปร่างหน้าตาและการแต่งกายของตัวละครเจมส์ โบเวน หรือตัวละครไร้บ้านเจอ [2]

1.3 ลักษณะทางจิตใจ ลักษณะทางจิตใจ ได้แก่ อุปนิสัย ความรู้สึกนึกคิด โดยตัวละครไร้บ้านมักมีความรู้สึกโกรธแค้น และวิตกกังวลอยู่เสมอ ที่เป็นเช่นนี้ เพราะตัวละครอยู่มีปัญหากับครอบครัว จึงหาทางออกด้วยการเล่นดนตรีเพื่อเป็นเครื่องระบายอารมณ์ ดังข้อความ “ผมตั้งวงกับเพื่อนที่ได้เจอกัน เราเป็นวงกีตาร์สี่ตัวชื่อไฮเปอร์ฟิวรี ซึ่งบอกได้อย่างดีถึงสภาวะจิตใจของผมกับเพื่อนร่วมวงในช่วงเวลานั้น ชื่อนั้นสรุปความเป็นตัวผมได้อย่างชัดเจน ผมเป็นชายหนุ่มผู้โกรธแค้น ผมโกรธแค้นชีวิตทั่ว ๆ ไป โดยเฉพาะความรู้สึกว่าตัวเองไม่ได้รับรับความยุติธรรม เพลงของผมจึงเป็นช่องทางระบายความโกรธและความวิตกกังวลของตัวเอง” [2] การที่ตัวละครไร้บ้านรู้สึกโดดเดี่ยว เพราะไม่สามารถพึ่งพาใคร แม้กระทั่งเจ้าหน้าที่ อีกทั้งคนในสังคมพยายามหลีกเลี่ยงหรือทำเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น เวลาที่ตัวละครถูกรังแก ซึ่งมีเพียงบ๊อบ ที่อยู่เคียงข้างกันและทำให้ตัวละครไร้บ้านอุ่นใจ ดังข้อความ “การที่บ๊อบเข้ามาในชีวิตผม เปลี่ยนทุกอย่างจากหน้ามือเป็นหลังมือ อยู่ดี ๆ ผมก็มีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น สุขภาพและความสุขของอีกคนขึ้นอยู่กับผม ผมรู้สึกซื่อคเล็กน้อย แต่ก็เริ่มปรับตัวได้ จริง ๆ แล้วผมมีความสุข ผมรู้ว่าอาจจะฟังดูง่ายสำหรับหลายคน แต่เป็นครั้งแรกที่ผมเข้าใจแล้วว่าการเลี้ยงดูเป็นยังไง บ๊อบเป็นลูกของผมและการคอยดูแลให้มันอบอุ่นได้กินอาหารดี ๆ และปลอดภัยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ทั้งยังน่ากลัวด้วย ผมเป็นห่วงมันตลอดเวลา โดยเฉพาะตอนที่ผมออกไปอยู่ตามท้องถนน เวลาที่อยู่ในโคเวนท์การ์เดินและที่อื่น ๆ ผมจะอยู่ในโหมดคอยปกป้องดูแล สัญชาตญาณบอกเสมอว่า ผมต้องคอยระวังมันไว้ทุกฝีก้าว เป็นเรื่องคุ้มค่าที่จะทำ” [2]

ผู้แต่ง กำหนดให้ตัวละครมีอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา กล่าวคือ ช่วงเวลาที่ตัวละครยังไม่เจอกับบ๊อบ ตัวละครรู้สึกแปลกแยก โดดเดี่ยว โกรธแค้นทุกอย่าง และใช้ชีวิตอย่างสิ้นหวัง แต่เมื่อตัวละครได้เจอกับ

บ๊อบ บ๊อบกลายเป็นสิ่งเติมเต็มให้กับตัวละคร ซึ่งทำให้ตัวละครมีความอ่อนโยนและใจเย็นมากขึ้น อีกทั้ง บ๊อบยังเป็นการกำลังใจสำคัญที่ทำให้ตัวละครอยากมีชีวิตอยู่อย่างคนปกติและเลิกยาเสพติด ตัวละครจึงรู้สึกมีความสุขเพิ่มขึ้นเมื่อมีบ๊อบอยู่ข้าง ๆ และตัวละครยังแสดงความรู้สึกเป็นห่วงบ๊อบตามสัญชาตญาณ

2. กลวิธีการสร้างตัวละครไร่บ้าน

กลวิธีการสร้างตัวละคร เป็นองค์ประกอบสำคัญของงานเขียนที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจตัวละคร วรณกรรมแปลของเจมส์ โบเวน ผู้แต่งสร้างตัวละครไร่บ้านทั้งหมด 6 กลวิธี ดังนี้

2.1 ผู้แต่งเผยให้เห็นลักษณะของตัวละครไร่บ้านผ่านตัวละครไร่บ้านเอง

ผู้แต่งเล่าเรื่องผ่านสรรพนามบุรุษที่หนึ่ง โดยใช้คำว่า “ผม” ซึ่ง “ผม” ในที่นี้ คือ ตัวละครไร่บ้าน เพื่อชี้ให้เห็นลักษณะของตัวละครผ่านตัวละครเอง ในแง่ของอุปนิสัย ความรู้สึกนึกคิด ทศนคติ หรือลักษณะทางกายภาพที่ตัวละครแสดงออกมา เช่น ตัวละครชอบเสพยาเสพติด เพราะต้องหลีกเลี่ยงความโดดเดี่ยวที่ต้องเผชิญจากการใช้ถนนข้างถนนและเจอผู้คนจำนวนมากที่ทำให้ตัวละครรู้สึกไร้ตัวตนในสายตาของคนในสังคมนอกจากนี้ การที่ตัวละครมีนิสัยหวาดระแวง หัวดี มาจากการเลี้ยงดูในวัยเด็ก ดังข้อความ “ผมรู้ว่าตัวเองไม่ใช่คนที่ใครจะรับมือได้ง่าย ผมเป็นคนดื้อรั้น และดันทุรัง ซึ่งทำให้ตัวเองเดือดร้อนเสมอ เรื่องที่เห็นได้ค่อนข้างชัด คือ วัยเด็กที่ทำให้ผมมีปัญหา การหย่าร้างของพ่อแม่ หลายปีที่ต้องเร่ร่อนการย้ายไปมาระหว่างอังกฤษกับออสเตรเลียไม่ได้ช่วยสร้างความรู้สึกรักมันคงได้เลย ผมพยายามอย่างหนักเสมอที่จะปรับตัวเข้ากับคนอื่น และทำตัวเด่นในวัยเด็ก แต่ก็ไม่เคยได้ผล ผมลงเอยด้วยการพยายามมากเกินไป และกลายเป็นเด็กที่ปรับตัวไม่ได้ ผลสุดท้ายก็กลายเป็นคนที่ไม่ใครยอมรับ” [4]

2.2 ผู้แต่งเผยให้เห็นลักษณะของตัวละครไร่บ้านผ่านบทสนทนาของตัวละครอื่น

การเผยให้เห็นลักษณะของตัวละครผ่านบทสนทนาของตัวละครอื่น เป็นการสะท้อนมุมมองของคนในสังคมที่ให้ความสำคัญกับลักษณะภายนอกของตัวละครมากกว่าด้านจิตใจ ในกรณีของบุคคลภายนอก เมื่อเห็นตัวละคร มักจะใช้คำพูดด้านลบตำหนิลักษณะของตัวละคร ทั้งรูปร่างหน้าตา และนิสัยใจคอ ดังข้อความ “โชคดียี่สิบปีอยู่คนเดียวหรือสองคนอยากจะทำเรื่องผมให้ได้ มันก็เป็นเรื่องปกติอยู่แล้ว คำพูดถากถางแบบเดิม ๆ ที่ผมได้ยินมาหลายปี “ไปหางานดี ๆ ทำสิ ไอ้คนขี้เกียจ” “แมวยังร้องได้ดีกว่านายอีกนะ” “ตัดผมซะบ้างนะ ไอ้ฮิปปี¹กระຈок” มันไม่สร้างสรรค์เลยจริง ๆ ตลอดหลายปีที่ผ่านมา ผมอยากจะพูดออกไปว่า มันไม่มีผลอะไรต่อผม แต่ก็ทำไม่ได้ มันเจ็บปวดเสมอ คนเหล่านั้นไม่รู้เลยจริง ๆ

¹ “ฮิปปี” หมายถึง คนเร่ร่อน คำพูดดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่บ่งบอกลักษณะความเป็นอยู่และวิถีชีวิต รวมถึงการแต่งกายของตัวละคร สมร นิตินันท์ ประภาส [6] กล่าวถึง “ฮิปปี” ว่า เป็นคนหนุ่มสาวอเมริกันที่เปื้อนระบอบสังคมชนชั้นกลางและระดับสูงกว่า เพราะไม่อาจปฏิเสธสังคมได้ดังใจนึก และไม่อาจจะเข้าใจถึงค่านิยมของพ่อแม่ที่เน้นความสำคัญของเงินตรา หนุ่มสาวเหล่านี้ได้ชื่อของพวกเขาว่า “ฮิปปี” ฮิปปีโดยทั่วไปแต่งกายสกปรกขอมือข้อมือ ไร้หนวดเครา ผมยาว สวมรองเท้าแตะ ไม่สนใจการผูกเนกไทหรือสวมถุงเท้า นิยมสูบบุหรี่และยาเสพติดอื่น ๆ ซึ่งซึ่งการสะสมความมั่งคั่ง แต่ก็มีจำนวนไม่น้อยทำตัวเป็นขอทาน ในนิวยอร์กพวกฮิปปีเรียกตนเองว่า “บุปผาชน” (flower people) หมายถึง การพอใจที่จะยืนดอกไม้ให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ และอาการที่นำตนขึ้นฟ้องร้องต่อศาลมากกว่าจะใช้วิธีประท้วงอย่างรุนแรงไม่สนใจต่อขนบธรรมเนียมประเพณีใด ๆ ปล่อยตนตามสบายอยู่อย่างสงบ พวกเขาเรียกร้องแต่ความรัก ความซื่อสัตย์ เปิดเผย และรักความเป็นอิสระ ซึ่งพวกเขาเห็นว่าหาไม่ได้จากสังคม คนพวกนี้ต้องการจะมีชีวิตอยู่ตามธรรมชาติ เหมือนอาตัมกับอีฟ มนุษย์คู่แรกของโลก ยาเสพติด ความรักเสรี ดนตรีร็อก เป็นสิ่งขาดไม่ได้ของพวกฮิปปี ภาพของฮิปปีหนุ่มสาววัยฉกรรจ์ติดยาเสพติดอย่างร้ายแรงจนซูบผอมและมีอาการเศร้าซึมเพราะพิษยา ก่อให้เกิดความเศร้าสลดใจแก่ประชาชนที่ได้พบเห็น เมื่อใกล้ถึงสิ้นทศวรรษที่ 60 สภาวะของพวกบุปผาชนยิ่งเลวร้ายลงกลายเป็น “คนข้างถนน” (street people) ที่สกปรกโสรม ภาคภูมิใจกับการลักเล็กขโมยน้อยเพื่อยังชีพ ร่อนเร่พเนจรทั่วไป บ้างก็จับกลุ่มมั่วโลกีย์กันเป็นกลุ่ม ๆ และก่อความรุนแรงที่ทำหยาบกฎหมาย

ว่าชีวิตของผมเป็นยังไง หรือผมมาอยู่ตรงนี้ได้ยังไง ที่ร้ายไปกว่านั้นคือ พวกเขาไม่ได้สนใจอยากจะรู้” [5] คำอื้อปี้” เป็นคำพูดที่บอกได้ว่า ตัวละครเป็นคนเร่ร่อนหรือจรจัด ชอบร้องเพลง ซึ่งเป็นอาชีพของตัวละคร และแต่งการโดยนุ่งกางเกงสีดำ เสื้อเชิ้ตสีมอ ไร่ผมยาวรุงรัง ลักษณะดังกล่าว จึงทำให้ตัวละครถูกเข้าใจผิดอยู่บ่อย ๆ ว่าเป็นพวกติดยา ในขณะที่ บุคคลที่ใกล้ชิดตัวละครจะมองต่างกัน พวกเขาจะมองว่าตัวละคร เป็นคนที่เก่งและมีความสามารถในการเลี้ยงดูแมว สามารถฝึกแมวที่มีนิสัยหัวดื้อ สอนยาก ให้เชื่องและติดตามตัวละครไปทุกที่ได้ ดังข้อความ “เมื่อกลับถึงแฟลตตอนเย็นวันนั้น เจ้าหน้าที่สำรวจอาร์เอสพีซีโอโทร.เข้ามืองถือของผมและบอกว่า ผมไม่มีอะไรต้องกังวลทั้งนั้น “มันเป็นแมวที่พิเศษนะคะ และคุณก็เลี้ยงมันได้ดีเยี่ยม” ผู้หญิงคนนั้นพูด “ฉันขอแนะนำว่า คุณไม่ต้องไปสนใจพวกที่พูดต่างไปจากนี้” มันเป็นคำแนะนำที่ฉลาดที่สุดเท่าที่ผมไม่เคยได้รับมานานแล้ว และผมรับฟังทั้งที่ไม่ใช่วิสัย” [4]

2.3 ผู้แต่งเผยให้เห็นลักษณะของตัวละครไร้บ้านผ่านการเทียบเคียงกับตัวละครอื่น

การเผยให้เห็นลักษณะของตัวละครผ่านการเทียบเคียงกับตัวละครอื่น เป็นการเทียบเคียงตัวละครไร้บ้านกับแมว ตัวละครไร้บ้านมองว่าเขากับแมวเหมือนกัน ทั้งความเป็นมา นิสัย สัญชาตญาณ การมีแมวมายู่ด้วย ทำให้เขามีตัวตนมากขึ้น ในขณะที่ คนในสังคมมองเขากับแมวต่างกัน คนในสังคมให้ความสนใจมากกว่าเขา เนื่องจากแมวมีสีสันสวยงามน่าดึงดูดมากกว่าเขาที่มีรูปร่างหน้าตาน่ากลัว เป็นการให้คุณค่าที่ลักษณะภายนอกมากกว่าลักษณะภายใน และเป็นการตัดสินคนผ่านมุมมองที่ตนเองเห็นเพียงด้านเดียวเท่านั้น ดังข้อความ “ไม่มีใครสนใจผม อย่างแรกที่เขาพูดเมื่อเจอเราอีกครั้งคือ “วันนี้ขอบเป็นไงบ้าง” ไม่มีใครถามว่า ผมเป็นไงบ้าง แต่ไม่เป็นไร ก็ต้องเป็นอย่างนั้นอยู่แล้ว ผมรู้ว่าบรรยากาศของมิตรไมตรีจะไม่คงอยู่ตลอดกาล สิ่งนี้ไม่เคยเกิดขึ้นตามท้องถนน” [2]

2.4 ผู้แต่งเผยให้เห็นลักษณะของตัวละครไร้บ้านผ่านการเผชิญกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่มีกลุ่มคนต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง

การเผยให้เห็นลักษณะของตัวละครผ่านการกำหนดให้ตัวละครเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่มีกลุ่มคนที่แตกต่างกัน ทำให้เห็นความคิดของคนแต่ละกลุ่มที่ชัดเจนขึ้น โดยกลุ่มรัฐและคนในสังคมมักมองตัวละครไร้บ้านในแง่ร้าย ดังข้อความ “ราวกับว่าอะไร ๆ ในวันนี้ยังเลวร้ายไม่พอ ยังไม่ถึงช่วงบ่าย ตำรวจหนุ่มในเครื่องแบบก็เริ่มมาหาเรื่อง นี่ไม่ใช่ครั้งแรกและผมรู้ว่าจะไม่ใช่ครั้งสุดท้าย แต่วันนี้ผมไม่อยากมีเรื่องเลยจริง ๆ ผมรู้กฎหมาย ผมมีสิทธิทุกอย่างที่จะขายนิติสารตรงนี้ ผมมีบัตรลงทะเบียนประจำตัวผู้จำหน่ายและไม่ได้ก่อกวนใคร ผมสามารถขายนิติสารที่จุดนี้ได้ตั้งแต่เช้าจรดเย็น หน้าเสร้านี่ดูเหมือนเขาจะไม่มีอะไรดี ๆ ให้ทำมากไปกว่านั้นและยื่นกรานจะคันตัวผม ผมไม่รู้เลยว่าเขาจะมาตรวจค้นหาอะไร เดว่าน่าจะเป็นยาเสพติดหรืออาวุธอันตราย แต่ก็ไม่พบอะไร” [4] ส่วนกลุ่มนักธุรกิจมองตัวละครไร้บ้านในแง่ผลประโยชน์ เพราะหวังแค่ผลประโยชน์จากเขา อย่างไรก็ตาม แม้ตัวละครจะเข้าไปอยู่ในสถานการณ์ที่เลวร้ายเพียงใด ตัวละครก็ยังคงมีสติ ไหวพริบ และเหตุผลในการแก้ปัญหา สื่อให้เห็นว่า ตัวละครเป็นคนฉลาดที่จะเอาตัวรอดจากสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยสันติวิธี ดังข้อความ “ผมตกลงใจให้สัมภาษณ์ด้วยเหตุผลหลักคือ ผมคิดว่ามันจะเป็นผลดีต่อการขายนิติสารและทำตัวให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น อาจช่วยเรียกลูกค้าให้หยุดพูดคุยกับผมที่สถานีรถไฟใต้ดินแองเจิลเพิ่มขึ้นอีกหน่อย และมันก็เป็นเช่นนั้น หลายวันต่อมาเริ่มมีผู้คนทักทายเรามากขึ้น ๆ ไม่เพียงแต่ที่แองเจิล แต่รวมถึงบนรถประจำทางและตามท้องถนนด้วย” [4] การที่ผู้แต่งเผยให้เห็นลักษณะของตัวละครผ่านการกำหนดให้ตัวละครเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่มีกลุ่มคนที่แตกต่างกัน ทำให้เห็นความคิดของคนแต่ละกลุ่มที่ชัดเจนขึ้น

2.5 ผู้แต่งเผยให้เห็นลักษณะของตัวละครไร้บ้านผ่านการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์

การแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ เป็นการแสดงออกผ่านองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวละครไร้บ้าน โดยสามารถวิเคราะห์การแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ของตัวละคร ได้ดังนี้

1) การนอนข้างถนน สถานที่ข้างถนน เป็นสัญญาณของผู้ที่ไม่มีจุดหมายปลายทาง ยังคงต้องออกเดินทาง หรือต้องต่อสู้ดิ้นรน การอาศัยอยู่ข้างถนน จึงเป็นสัญญาณที่แสดงให้เห็นถึงการต่อสู้ดิ้นรนของคนที่ไม่มีความหวังในชีวิต ปกติในสังคม เหมือนกับตัวละครที่ต้องเผชิญกับความยากลำบากในการใช้ชีวิต ไม่มีความสุขสบาย และต้องต่อสู้กับความตายตลอดเวลา ดังข้อความ “ไม่มีใครรู้ว่า มีคนมากมายขนาดไหนที่เคยอยู่ข้างถนนกับเรา และเสียชีวิตเพราะความหนาว ไม่ก็ยาเสพติด หรือความรุนแรง” [2]

2) การสะสมทุนหัวใจและป้ายบอกทาง แสดงสัญญาณถึงการขาดความอบอุ่นและไร้เป้าหมาย ตัวละครไร้บ้านจึงต้องการทดแทนสิ่งที่ขาดหายไปในชีวิต ทั้งครอบครัวละคนรอบข้าง เพื่อไม่ให้รู้สึกโดดเดี่ยว และมีเส้นทางของชีวิตที่ ตัวละครต้องการ ดังข้อความ “ผมเป็นพวกบ้าสะสมมาโดยตลอดสะสมทุนนี้หน่อยและแผนของผมก็เต็มไปด้วยขยะ สารพัดชนิดมาสะสมแล้วมีตั้งแต่ทุนหัวใจไปจนถึงป้ายถนน” [4]

3) การสวมใส่เสื้อผ้าที่มีข้อความ พบว่า แสดงสัญญาณของผู้ที่ไม่มีปากไม่มีเสียงในสังคม เพราะผู้คนมองว่า คำพูดของตัวละครไม่น่าหนักพอที่จะให้ใครเชื่อถือ ถึงพูดออกไปก็ไม่มีใครรับฟังหรือสนใจตัวละคร ตัวละครแสดงสิ่งที่อยากพูดผ่านข้อความบนเสื้อ ดังนี้ “เมื่อถึงวันขึ้นศาล ผมสวมเสื้อเชิ้ตสะอาดสะอ้าน ทับเสื้อยืดคอกกลมสกปรกคำว่า “ไร้สุข อย่างยิ่ง” และโกนหนวดเคราก่อนมุ่งหน้าไปศาล” [2]

4) การรับประทานอาหารราวกับเป็นมื้อสุดท้าย พบว่า แสดงสัญญาณการต่อสู้ดิ้นรนวันต่อวันเพื่อให้มีชีวิต รอด สาเหตุเกิดจากการเป็นคนไร้บ้าน ไม่สามารถรู้ได้ว่า อนาคตจะมีอาหารให้กินเมื่อไหร่ จำเป็นต้องกินมือนั้นให้มากที่สุด ก่อนที่อาจจะไม่มีให้กินอีก ดังข้อความ “สัญญาณตามแบบสัตว์ข้างถนนของบ๊อบยังปรากฏให้เห็นในเรื่องของอาหารด้วย แม้ผมจะให้อาหารมันกินไม่เคยขาด แต่บ๊อบก็ยังจะกินอาหารทุกมื้อราวกับเป็นมื้อสุดท้าย เวลาอยู่ที่แฟลต พอผมตักอาหาร แมวใส่ขามปับ มันจะยื่นหน้าเข้ามาสวอปามราวกับว่าจะไม่มีวันพุงนี้ตันที่ โทษมันไม่ได้หรอก บ๊อบกับผมเหมือนกันในหลายเรื่อง ซึ่งอาจเป็นเหตุผลว่าทำไมเราถึงผูกพันกันเร็วและลึกซึ้งขึ้นเรื่อย ๆ” [2]

5) การเลี้ยงแมวจรจัดไว้เป็นเพื่อน พบว่า แสดงสัญญาณของผู้ที่ต้องการความรักและการยอมรับเหมือนกับแมว เขาจึงชดเชยการขาดหายครั้งนี้ด้วยการดูแลเอาใจใส่แมวเป็นอย่างดีเพื่อให้คนสนใจเขา ยอมรับเขา ซึ่งตามหลักจิตวิทยาพบว่า การชดเชย (Compensation) เป็นกลไกที่เอาชนะข้อบกพร่องหรือการทดแทนความไม่สมบูรณ์ในตนเอง ทั้งด้านร่างกาย ฐานะทางเศรษฐกิจ และทางสติปัญญา โดยการสร้างปมเด่นอีกด้านหนึ่งขึ้นมา เพื่อจะได้รับความรัก ความสนใจ หรือการยอมรับจากบุคคลอื่น กลไกทางจิตชนิดนี้ สามารถนำไปสู่การปรับปรุงตนเองให้มีคุณค่าขึ้น และสื่อสารแก่คนทั่วไปว่าพยายาม “อย่ามองปมด้อยของฉัน แต่มองที่ความสำเร็จของฉัน” [7] ทั้งนี้ การเลี้ยงแมวจรจัดไว้เป็นเพื่อน ยังอาจเป็นสัญญาณของการการเสียดสีสังคมอังกฤษที่ให้คุณค่าของสัตว์มากกว่าคุณค่าของบุคคล ดังที่คนอังกฤษเพิกเฉยต่อคนไร้บ้านแต่กลับรักแมวของเขา จากที่ตัวละครไร้บ้านไร้บ้านไม่มีตัวตนในสายตาของคนในสังคม เมื่อมีแมวก็ก็นำตัวละครไร้บ้านกลับมาเป็นตัวตนในสังคมอีกครั้ง

2.6 ผู้แต่งเผยให้เห็นลักษณะของตัวละครไร้บ้านผ่านการคิดคำนึงและบทสนทนาของตัวละครอื่น

การเผยให้เห็นลักษณะของตัวละครผ่านถ้อยคำภาษาพบว่า ภาษาที่คนในสังคมสื่อสารกับตัวละครไร้บ้านค่อนข้างรุนแรง ตัวละครต้องเจอกับคำพูดที่ดูถูกเหยียดหยาม และทำร้ายจิตใจอยู่เสมอ เนื่องจากตัดสินจากลักษณะรูปร่างหน้าตาของตัวละครที่โวมรุงรัง ลักษณะของหน้าที่อาชีพการงานที่ไม่มีเกียรติ ซึ่งเป็นเหตุทำให้ผู้คนทั้งคนในสังคมและเจ้าหน้าที่ เลือกที่จะปฏิบัติต่อตัวละคร ดังข้อความ “ตั้งแต่มีบ๊อบผมเจอพวกแยะ ๆ น้อยลง แต่ก็ยังคงโดนพูดจาสบประมาทเป็นครั้งคราว ซึ่งโดยมากจะเป็นพวกหนุ่มๆ ที่มาคิดว่าการที่ตัวเองได้รับเงินค่าจ้างช่วงปลายสัปดาห์ทำให้พวกเขาสูงกว่าผม “ใส่หัวไป แล้วหางานดี ๆ ตอนกลางวันทำซะไอ้ขี้เกียจผมยาว” พวกเขาพูดจาทำนองนี้ แม้ว่าเกือบทุกครั้งจะใช้ภาษาที่ดูเด็ดเดี่ยวมั่นสักว่านั้นมาก” [2] นอกจากตัวละครไร้บ้านจะถูกคนในสังคมใช้คำพูดดูถูกเสียดสีแล้ว ตัวละครยังโดยเสียดสีจากเจ้าหน้าที่ ดังข้อความ “การใช้ชีวิตตามท้องถนนนั้นไม่ใช่เรื่องง่ายเรามากจะได้เจอกับเรื่องไม่คาดฝันอยู่เสมอผม

เรียนรู้เรื่องนี้มาตั้งนานแล้วเจ้าหน้าที่สังคมสงเคราะห์มักจะใช้คำว่า “ยุ่งเหยิง” เวลาพูดถึงคนอย่างผม พวกเขาเรียกชีวิตของเราว่ายุ่งเหยิงเพราะมันไม่เข้ากับความคิดเรื่องความปกติธรรมดาของพวกเขา ทว่าการใช้ชีวิตแบบนี้ถือเป็นความปกติสำหรับพวกเรา” [2] เจ้าหน้าที่ใช้คำพูดถูกตัวละคร ว่าเป็นสิ่งยุ่งเหยิงในสังคม ไม่เป็นที่ต้องการของสังคม ทั้ง ๆ ที่นักสังคมสงเคราะห์เป็นเจ้าหน้าที่ที่ใกล้ชิดกับคนไร้บ้าน น่าจะเข้าใจตัวละคร แต่กลับใช้คำพูดรุนแรง เพียงเพราะการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ของตัวละคร ต่างไปจากพวกเขา

3. นัยที่สะท้อนผ่านตัวละครไร้บ้าน

นัยแฝง เป็นสิ่งที่ผู้แต่งแฝงไว้ในงานเขียน โดยให้ผู้อ่านตีความผ่านสิ่งต่าง ๆ เช่น ผ่านตัวละคร ผ่านบริบททางสังคม ผ่านวัฒนธรรม โดยไม่สื่อสารโดยตรงไปตรงมา โดยนัยที่ปรากฏมีดังนี้

3.1 การเรียกร้องสิทธิเสรีภาพ ความเท่าเทียมในสังคม ผู้แต่งสื่อสารให้เห็นว่า คนชายขอบมักถูกคนในสังคมที่เป็นคนชนชั้นเหนือกว่าเอาเปรียบ ทั้ง ๆ ที่มนุษย์ต่างก็มีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน ดังข้อความ “ตั้งแต่มีข้อบัพผมเจอพวกแยะ ๆ น้อยลง แต่ก็ยังคงโดนพุดจาสบประมาทเป็นครั้งคราว ซึ่งโดยมากจะเป็นพวกหนุ่มขี่เเมาที่คิดว่าการที่ตัวเองได้รับเงินค่าจ้างช่วงปลายสัปดาห์ทำให้พวกเขาสูงกว่าผม “ใส่หัวไป แล้วหางานดี ๆ ตอนกลางวันทำซะไอ้ซี่เกียจผมยาว” พวกเขาพุดจาทำนองนี้ แม้ว่าเกือบทุกครั้งจะใช้ภาษาที่ดุเด็ดเผ็ดมันส์กว่านั้นมาก” [2] สำหรับประเด็นนี้ สมเกียรติ เกียรติเลขากุลกล่าวถึง หลักการแนวคิดสิทธิมนุษยชนว่า แบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1. สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิธรรมชาติติดตัวมนุษย์มาแต่กำเนิด มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีคุณค่าของคนในฐานะที่เป็นมนุษย์ คือ คุณค่าในฐานะการดำรงตำแหน่งทางสังคมซึ่งแตกต่างกัน และคุณค่าในฐานะความเป็นมนุษย์ซึ่งทุกคนมีอย่างเท่าเทียมกัน การกำหนดคุณค่าที่แตกต่างกัน เช่น ให้คุณค่าของฐานะตำแหน่งหรือเงินตรามากกว่า นำมาซึ่งการลดทอนคุณค่าของความเป็นมนุษย์ และการเลือกปฏิบัติจึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีคิดและเน้นคุณค่าของความเป็นคนในฐานะความเป็นมนุษย์ ไม่ใช่ให้คุณค่าคนตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม 2. สิทธิมนุษยชนเป็นสากลและไม่สามารถถ่ายโอนกันได้ สิทธิมนุษยชนนั้นเป็นของคนทุกคน ไม่มีพรหมแดน เป็นสิทธิประจำตัวของมนุษย์ที่ไม่สามารถมอบอำนาจหรือมอบสิทธิมนุษยชนของตนให้แก่ผู้ใด เช่น สิทธิสตรี สิทธิเด็ก สิทธิในกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น เพราะสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องที่ธรรมชาติกำหนดขึ้นและมีกฎหมายรับรอง 3. สิทธิมนุษยชนไม่สามารถแบ่งแยกเป็นส่วนได้ ไม่มีสิทธิหนึ่งใดมีความสำคัญเหนือกว่าสิทธิอื่น เช่น เราไม่สามารถแบ่งแยกได้ว่า สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง มีความสำคัญยิ่งกว่าสิทธิทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม เพราะสิทธิทุกประเภทมีความสำคัญเท่าเทียมกัน และ 4. ความเสมอภาคและการห้ามเลือกปฏิบัติ การเลือกปฏิบัติเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานในทุกสังคม และถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เพราะเหตุที่เราเลือกเกิดมาเป็นคน ต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นคนรวย คนจน คนพิการ เด็ก ผู้สูงอายุ คนป่วย ผู้มีสุขภาพดี หรือบุคคลเพศใด แต่สังคมยังมีการเลือกปฏิบัติ ซึ่งมักได้ยินคำกล่าวที่ว่า “ฝนตกไม่ทั่วฟ้า” “เลือกที่รักมักที่ชัง” หรือ “รักลูกไม่เท่ากัน” [8] การแต่งวรรณกรรมเรื่องนี้จึงอาจมีนัยของการเรียกร้องสิทธิเสรีภาพ ความเท่าเทียมในสังคม

3.2 การสร้างจิตสำนึกความเห็นอกเห็นใจต่อเพื่อนมนุษย์ ผู้วิจัยพบว่า ผู้แต่งมักกำหนดให้ตัวละครไร้บ้านต้องเจอกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ทำร้ายจิตใจของตัวละครอยู่เสมอ อาจมีนัยเพื่อสร้างจิตสำนึกของความเห็นอกเห็นใจต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ดังข้อความ “นอนข้างถนนในกรุงลอนดอนท่าลายศักดิ์ศรีและความมีตัวตนของเราจริง ๆ แล้วทุกสิ่งทุกอย่างนั้นแหละ ที่เลวร้ายสุดคือมันจะเปลี่ยนความคิดของผู้คนเกี่ยวกับตัวเรา พวกเขาเห็นเราอยู่ข้างถนน แต่ปฏิบัติกับเราราวกับว่าไม่มีตัวตนพวกเขาไม่อยากจะข้องกับเรา ไม่เข้าเราก็จะไม่มีเพื่อนแ่ที่อยู่บนโลกใบนี้ ระหว่างที่ไม่มีที่ซุกหัวนอนผมก็ไ้งานเป็นลูกมือในครัว แต่พวกเขาไล่ออก เมื่อพบว่าผมเป็นพวกเร่ร่อน แม้จะไม่ได้ทำงานผิดพลาดเลยก็ตาม เมื่อเป็นคนเร่ร่อนเราก็ก่แทบจะไม่มีทางเลือกเลยจริง ๆ” [2] แสดงให้เห็นว่า ตัวละครไร้บ้านไม่ได้รับความเห็นอกเห็นใจจากเพื่อน

ร่วมโลก เพียงเพราะมองแค่ลักษณะภายนอก โดยจิมห์จุฑา ชัยเสนา ตาลาส [9] กล่าวถึงความเห็นอกเห็นใจว่า เป็นมิติ ด้านอารมณ์และสังคมที่เป็นพื้นฐานของปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ของมนุษย์ เป็นความสามารถในการรับรู้ต่อความรู้สึก การคิด การกระทำ และเข้าใจผู้อื่นด้วยความสอดคล้องกลมกลืน พื้นฐานของความเข้าใจเข้าใจเป็นสิ่งที่เอื้อโดยธรรมชาติ จากสมองของมนุษย์ เพื่อส่งเสริมให้มนุษย์เกื้อกูลซึ่งกันและกัน และเชื่อว่าเป็นสิ่งที่สร้างและพัฒนาได้ความเข้าใจ เป็นคุณลักษณะที่ประกอบไปด้วยหลายองค์ประกอบทั้งด้าน อารมณ์ คุณธรรม ความคิด และพฤติกรรม การฝึกทักษะ ความเข้าใจ

3.3 การสร้างตัวตนและพื้นที่ทางสังคมของคนไร้บ้าน ผู้แต่งแสดงภูมิหลังของตัวละครที่มีความสามารถก่อนที่จะมาเป็นคนไร้บ้านอย่างชัดเจน เพื่อสื่อว่า คนไร้บ้านก็มีความสามารถเช่นคนทั่วไป แต่ด้วยปัจจัยต่าง ๆ ทำให้ต้องมาใช้ชีวิตข้างถนน แต่เมื่อมาอยู่ข้างถนน กลับขาดโอกาสแสดงตัวตนหรือมีพื้นที่ทางสังคม เพราะคนในสังคมมองแค่ภาพลักษณ์ภายนอก เรื่องนี้จึงแฝงการขอโอกาสพื้นที่ทางสังคมให้แก่คนไร้บ้านว่าพวกเขาก็มีความสามารถ มีตัวตนไม่ต่างจากคนกลุ่มอื่น เพียงแต่ไม่ได้รับโอกาส หากมีคนหยิบยื่นให้ เขาก็พร้อมจะแสดงความสามารถอย่างเต็มที่ ดังข้อความการระบุความสามารถของเขา “ต้องขอบคุณงานด้านไอทีที่เคยทำสมัยเป็นวัยรุ่นตอนอยู่ออสเตรเลีย เพราะทำให้ผมมีความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์ค่อนข้างดีทีเดียว ทุกครั้งที่มีโอกาสผมจะจอยู่กับแล็ปท็อปของเพื่อน ไม่ก็คอมพิวเตอร์ให้ใช้ฟรีในหอสมุดท้องถิ่น และเรียนรู้ด้วยตัวเองในเรื่องดังกล่าวอยู่ค่อนข้างมาก แต่ผมไม่มีบุคคลอ้างอิงหรือประสบการณ์ทำงานที่สหราชอาณาจักรให้อ้างอิงถึง และเมื่อผู้จ้างในอนาคตถามว่าผมไปอยู่ที่ไหนในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ผมคงไม่สามารถตอบได้ว่าทำงานให้กูเกิลหรือไม่โครซอฟท์ ผมจึงต้องลืมเรื่องนั้นไป” [2]

3.4 การสะท้อนสังคมวัฒนธรรมของคนอังกฤษ ผู้แต่งสื่อความนัยจากเรื่องนี้ว่า สังคมอังกฤษยึดติดกับระบบชนชั้นค่อนข้างมาก ดังการเลือกปฏิบัติกับคนข้างถนนค่อนข้างเป็นลบ ดังข้อความ “ตามปกติจะไม่มีใครเข้ามาขึงแวงหรือแม้แต่จะสบตากับผมผมเป็นนักดนตรีเปิดหมวกและที่นี้คือลอนดอน ผมจึงไม่มีตัวตนเป็นเพียงคนที่ควรเลี่ยงหรือถึงขั้นหลีกเลี่ยงด้วยซ้ำแต่ขณะเดินไปตามถนนเจมส์ในบ่ายวันนั้นเกือบทุกคนที่เราเดินผ่านจะมองผมหรือถ้าจะให้ถูกต้องบอกว่าพวกเขามองบ๊อบ” [2] ทำให้เห็นว่า สังคมมีการแบ่งชนชั้นระหว่างคนข้างถนนกับสัตว์ ซึ่งคนในสังคมมองว่าสัตว์นั้น เป็นชนชั้นที่เหนือกว่าคนข้างถนน กล่าวคือ คนในสังคมไม่แม้จะขายตามองตัวละครไร้บ้าน และปฏิบัติกับคนไร้บ้านเหมือนไม่มีตัวตน ในขณะที่ปฏิบัติต่อสัตว์ดี แสดงความใคร่เอ็นดู ซึ่งสะท้อนถึงสังคมที่ค่อนข้างจอมปลอมอีกด้วย ไม่เหมือนกับที่คนทั่วไปรับรู้กัน ดังการนำเสนอพฤติกรรมของคนอังกฤษว่า เมื่ออยู่ในที่สาธารณะมักจะแสดงพฤติกรรมว่ารักสัตว์ อยากให้คนอื่นมองว่าตนเองมีจิตใจที่เมตตา ซึ่งในความเป็นจริงอาจตรงกันข้าม ดังข้อความ “สุนัขเจ็ดสิบเปอร์เซ็นต์เป็นพันธุ์สตาฟฟอร์ดไชร์บลูเทอร์เรียร์ ที่ได้รับบาดเจ็บมาจากการกัดกับสุนัขตัวอื่นอย่างแทบไม่ต้องสงสัย และน่าจะเป็นไปเพื่อความบันเทิงของคน ผู้คนมักจะพูดถึงสหราชอาณาจักรว่าเป็น “ประเทศของคนรักสัตว์” แต่เห็นได้ชัดว่า ที่นี้ไม่ค่อยมีภาพความรักสัตว์เท่าไร วิธีที่บางคนปฏิบัติต่อสัตว์เลี้ยงของพวกเขาทำให้ผมรู้สึกขยะแขยงจริง ๆ” [2] ข้อความนี้เสียดสีคนอังกฤษว่า เมื่ออยู่ข้างนอก หรืออยู่ในสายตาของคนในสังคม จะปฏิบัติตัวดี เช่น แสร้งว่ารักสัตว์ แต่ความเป็นจริงนั้น เลี้ยงสัตว์อย่างทารุณกรรม เช่น นำสัตว์เลี้ยงมากัดกันเพื่อความบันเทิงและความสนุกของตนเอง ซึ่งขัดแย้งกับที่มีคนกล่าวว่าประเทศอังกฤษเป็นประเทศที่รักสัตว์ การนำเสนอข้อความนี้จึงมีนัยเพื่อเสียดสีสังคมอังกฤษที่ค่อนข้างจอมปลอมสอดคล้องกับที่ทองสุข เกตุโรจน์ และสายพิณ ศุภทรมงคล [10] กล่าวว่า คนชายขอบหรือชนชั้นแรงงานในอังกฤษมีประโยชน์ตรงที่พวกเขาเตือนให้คนที่เหลือปฏิบัติตัวให้ดี ตรงนี้เป็นความขัดแย้งที่ประหลาด พวกเขากลายเป็นผู้พิทักษ์กฎเกณฑ์ทางสังคมตัวจริง พวกเขาทำให้คนส่วนใหญ่มีวินัย มีแรงบันดาลใจทรงพลังให้เราอยู่ในกรอบที่สังคมกำหนด ฉะนั้น จะมีชะตากรรมแบบเดียวกับพวกเขา พวกเขาให้แสงสว่างทางปัญญาเกี่ยวกับการอยู่ในกฎระเบียบ ความเหลวไหลของการแตกแถว และผลลัพธ์ของการพยายามมีชีวิตแบบอื่น

นัยที่สะท้อนผ่านตัวละครไร่บ้าน อาจมองได้ว่าผู้แต่งแฝงเรื่องของการเรียกร้องสิทธิเสรี ความเท่าเทียมในสังคม การสร้างจิตสำนึกความเห็นอกเห็นใจต่อเพื่อนมนุษย์ และการสร้างตัวตนและพื้นที่ทางสังคมของคนไร่บ้านนั้น ไม่เพียงต้องการสร้างสิ่งเหล่านี้ในสังคมอังกฤษเท่านั้น แต่ผู้สื่อก็ผู้อ่านที่อยู่ในโลกใบนี้ เข้าใจความรู้สึกของคนชนชั้นล่างที่ถูกกระทำ และไม่ยากให้สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นกับใครคนใดคนหนึ่ง เพราะทุกคนล้วนมีความเป็นมนุษย์เหมือนกัน

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาตัวละครไร่บ้าน ในวรรณกรรมแปลของเจมส์ โบเวน ทำให้เห็นว่า ผู้แต่งให้ตัวละครไร่บ้านเป็นผู้เล่าเรื่อง ชี้อธิบายตัวละครซึ่งเป็นบุคคลที่มีอยู่จริงในสังคม และเป็นคนไร่บ้าน เพื่อสะท้อนให้เห็นมุมมองต่างๆ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจตัวละครละครมากขึ้นผ่านกลวิธีการสร้างตัวละครไร่บ้านหลากหลาย ซึ่งกลวิธีที่ทำให้เห็นภาพของคนไร่บ้านได้ดีที่สุด คือ การเผยให้เห็นลักษณะตัวละครไร่บ้านผ่านตัวละครไร่บ้านเอง และการเผยให้เห็นลักษณะของตัวละครไร่บ้านผ่านความรุนแรงของภาษา ที่แสดงให้เห็นทั้งความรู้สึกนึกคิดและทัศนคติผ่านตัวละครเอง หรือมุมมองความรู้สึกนึกคิดของคนในสังคมที่มีต่อคนไร่บ้าน โดยส่วนใหญ่จะแสดงให้เห็นมุมมองของคนในสังคมที่มีต่อคนไร่บ้านผ่านลักษณะภายนอก เช่น รูปร่างหน้าตา การแต่งกาย และอาชีพ ซึ่งมองว่าเป็นคนที่ไม่น่าคบหา หรือควรระวังภัย แสดงให้เห็นว่าคนในสังคมไม่มีการสืบเสาะหาที่มาที่ไปหรือความเห็นอกเห็นใจต่อตัวละครไร่บ้าน คิดเพียงแต่จะมองแค่รูปลักษณ์ภายนอก

การวิเคราะห์ตัวละครไร่บ้านในวรรณกรรมแปลของเจมส์ โบเวน ทำให้เห็นว่า การนำเสนอลักษณะของตัวละครไร่บ้าน ทั้งด้านลักษณะทางภูมิหลัง ประวัติความเป็นมา ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านลักษณะทางจิตใจเพื่อสื่อให้เห็นว่าตัวละครไร่บ้านไม่ใช่ตัวละครที่มีฐานะยากจนเสมอไป เรื่องนี้ตัวละครมีฐานะทางครอบครัวค่อนข้างดี แต่มีปัญหาพ่อแม่แยกทาง ตัวละครจึงขาดการเอาใจใส่จนทำให้เป็นเด็กมีปัญหา และติดยาจนต้องมาอาศัยข้างถนนและกลายเป็นคนไร่บ้านในที่สุด และตัวละครก็เต็มใจที่จะอยู่ข้างถนนด้วย โดยผู้แต่งเผยให้เห็นลักษณะของตัวละครผ่านกลวิธีต่าง ๆ อย่างเด่นชัด ทั้งผ่านตัวละครไร่บ้านเอง ผ่านบทสนทนาของตัวละครอื่น ผ่านการเทียบเคียงกับตัวละครอื่น ผ่านการกำหนดให้ตัวละครเข้าไปอยู่ในสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่มีกลุ่มคนต่าง ๆ เข้าไปเกี่ยวข้อง ผ่านการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ และผ่านถ้อยคำภาษา เพื่อสื่อให้เห็นถึงวิถีชีวิตของตัวละครไร่บ้าน การต่อสู้ดิ้นรน ต่าง ๆ รวมไปถึงมุมมองและการปฏิบัติของคนในสังคมที่มีต่อตัวละครไร่บ้านว่า มีแต่การดูถูกเหยียดหยาม และจัดให้ตัวละครไร่บ้านเป็นอีกชนชั้นหนึ่งทางสังคม อันแสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำอย่างชัดเจน โดยเฉพาะ ในสังคมอังกฤษที่ปฏิบัติต่อคนไร่บ้านอย่างไม่เป็นธรรม โดยไม่เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เรื่องนี้จึงมีนัยของการเรียกร้องสิทธิเสรี ความเท่าเทียมในสังคม การสร้างจิตสำนึกความเห็นอกเห็นใจต่อเพื่อนมนุษย์ และการสร้างตัวตนและพื้นที่ทางสังคมของคนไร่บ้าน ไม่เฉพาะแต่ในสังคมอังกฤษเท่านั้น แต่เป็นสังคมทุกมุมโลกด้วย และเป็นการทำให้ผู้อ่านได้ครุ่นคิดว่า หากสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นกับตนจะมีความรู้สึกอย่างไร

หากพิจารณาจะเห็นถึงสาเหตุหลักที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของตัวละครไร่บ้านที่ทำให้ตัวละครตัดสินใจมาอาศัยอยู่ข้างถนนและมีสถานภาพเป็นคนไร่บ้าน คือ ครอบครัว กล่าวคือ เมื่อครอบครัวของตัวละครมีปัญหาจากการที่พ่อแม่แยกทางกัน และตัวละครได้อาศัยอยู่กับแม่และแม่ก็สนใจในหน้าที่การงานมากกว่าตัวละคร ตัวละครจึงรู้สึกโดดเดี่ยวขาดการเอาใจใส่ จึงส่งผลต่อความรู้สึกนึกคิดของตัวละคร เห็นได้ว่า สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันหลักในการขัดเกลาให้บุคคลเติบโตไปอย่างมีคุณภาพ ศิริภาพ จามรมาน และ ปนัดดา ชำนาญสุข [12] กล่าวว่า หน่วยของสังคมที่เล็กที่สุดที่เรียกว่า “ครอบครัว” ถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญที่สุดในการหล่อหลอม เลี้ยงดูเยาวชนของชาติ การจะเลี้ยงดูเด็กสักคนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสุขภาพสมบูรณ์ เป็นคนเก่ง เป็นคนดี มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และครอบครัว เป็นเกียรติเป็นศรีแก่วงศ์ตระกูลนั้น พ่อแม่และบุคคลที่เกี่ยวข้องจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ตลอดจนการดูแลเอาใจใส่และประเมินสถานะความสมบูรณ์ตลอดช่วงพัฒนาการของเด็ก

เมื่อตัวละครมีสถานภาพเป็นคนไร้บ้านแล้ว ตัวละครจึงเป็นคนชนชั้นล่างในสังคม ทำให้คนในสังคมถูกเหยียดหยาม เพราะมองว่าตัวละครไม่อยู่ในระเบียบกฎเกณฑ์ของการปกครอง รวมไปถึงการเหยียดอาชีพ ในขณะที่คนในสังคมบางคนมีอาชีพดีและรายได้กว่าตัวละครไม่มากนัก แต่กลับใช้ตัวละครเป็นบันไดเพื่อเหยียบให้ตนดูสูงขึ้นและเหนือกว่าคนอื่นข้างถนน นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่า คนในสังคมปฏิบัติตนต่อตัวละคร โดยที่ไม่คำนึงถึงความรู้สึกนึกคิดของตัวละคร ไม่ว่าจะเป็นการใช้ความรุนแรงของภาษา และการทำร้ายร่างกาย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความไม่เห็นอกเห็นใจต่อเพื่อนมนุษย์ ผู้แต่งจึงสะท้อนให้ผู้อ่านเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของตัวละครผ่านการกระทำของคนในสังคม อีกทั้ง สะท้อนให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันของคนในสังคม แม้ว่าตัวละครกับคนในสังคมจะมีอาชีพหรือสถานภาพที่ต่างกัน แต่ไม่ควรนำมาเป็นเครื่องเปรียบเทียบให้เกิดความแตกต่างทางด้านชนชั้น เพราะทุกคนล้วนมีสิทธิเสรีภาพและความเท่าเทียมกัน อย่างไรก็ตามกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพนั้น ก็มีความลำเอียงต่อตัวละคร เห็นได้จากการเลือกปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีความชอบธรรม จึงแสดงให้เห็นว่าคนไร้บ้านหรือคนชายขอบ ไม่ได้รับความยุติธรรมทั้งจากคนในสังคมและภาครัฐ เพราะตัวละครเป็นคนชายขอบ น่าสนใจว่า การที่ผู้แต่งนำเสนอตัวละครที่ใช้ชีวิตในสังคมอังกฤษ อาจเพราะต้องการสะท้อนให้เห็นด้านมืดของสังคมอังกฤษด้วย เพราะประเทศอังกฤษขึ้นชื่อว่าเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว แต่ก็ยังพบด้านมืดทางสังคมอยู่ จึงพลอยทำให้ผู้อ่านได้รับรู้ทั้งด้านสว่างและด้านมืดของประเทศที่พัฒนาแล้วด้วย เช่นเดียวกันตัวละครไร้บ้านที่ผู้แต่งก็ต้องการสื่อสารว่า พวกเขามีทั้งสองด้าน แต่ด้วยการผลิตซ้ำแต่ภาพลักษณ์ด้านลบ ทำให้คนในสังคมมักด่วนสรุปว่า ตัวละครไร้บ้านหรือชนชั้นล่างเป็นคนไม่ดี และด้อยค่าในสังคม สมควรถูกกำจัด โดยที่พวกเขาไม่มีโอกาสแก้ตัว การที่ผู้แต่งนำเสนอบุคคลที่มีอยู่จริงในสังคมมานำเสนอผ่านวรรณกรรม จึงอาจเพื่อเป็นกระบอกเสียงให้ผู้อ่านหรือผู้ที่ศึกษาวรรณกรรมเรื่องนี้มีความเข้าใจคนไร้บ้านมากขึ้น ทั้งอาจหวังให้คนในสังคมมีทัศนคติและการแสดงออกด้านพฤติกรรมกับคนไร้บ้านในทางที่ดีขึ้น เพื่อการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมอย่างมีความสุข

เอกสารอ้างอิง

- [1] ชัดสุณี สินธุสิงห์. (2544). **วรรณคดีทัศนนา**. พิมพ์ครั้งที่3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [2] เจมส์ โบเวน. (2556). **บ๊อบแมวเตะผีนข้างถนน**. กรุงเทพฯ: springbook.
- [3] วารุณี บินทสันต์. (2530). **จิตวิทยาครอบครัวและสวัสดิภาพเด็ก**. กรุงเทพฯ : โรงเรียนประชาสงเคราะห์.
- [4] เจมส์ โบเวน. (2561). **บ๊อบแมวมองโลกระบายฝัน**. กรุงเทพฯ: springbook.
- [5] เจมส์ โบเวน. (2557). **ของขวัญจากบ๊อบ**. กรุงเทพฯ: springbook.
- [6] สมร นิติทัศน์ประภาศ. (2553). **ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา ค.ศ. 1865 - 1945 : ยุคหลังสงครามกลางเมืองสงครามโลกครั้งที่ 2**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [7] เบญจวรรณ บุญยะประพันธ์. (2561). “รูปแบบการใช้กลไกทางจิต : โลกแห่งจิตมนุษย์”. **วารสารวิทยาศาสตร์ประยุกต์**, 11 (2), 113-126
- [8] สมเกียรติ เกียรติเลขากุล. (2560). “สิทธิมนุษยชน กฎหมายไทย และการบังคับใช้กฎหมาย”. **วารสารรัชต์ภาคย์**, 12(25), 194-213.
- [9] จินห์จุฑา ชัยเสนา ดาลาส. (2557). “ความเข้าใจเชิง: พลังเพื่อพัฒนาวิชาชีพพยาบาล”. **วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข**, 2(25), 13-24
- [10] ทองสุก เกตุโรจน์ และ สายพิน ศุพุทมงคล. (2554). **คู่มือเข้าใจชนชั้น วรรณะ ความเหลื่อมล้ำ**. กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- [11] ศิริณา จามรมาน และปนัดดา ชำนาญสุข. (2542). **มนุษย์กับสังคม**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภาพสะท้อนสังคมและกลวิธีการนำเสนอเรื่องสั้นชุด พันธุ์พื้นเมือง ของ อัทธกร บำรุง

Social Reflection and Presentation Strategy in Short Stories

“Phanpéunmeuang of Atthakan Bamrung”

ภัทรานิษฐ์ อ่ำปลอด^{1*} พัทฉลีน จินนูน² และมานิช ดินลานสกุล²

Phattharanit Amplod^{1*} Phatchalin Jeennoon² and Manoch Dinlansagoon²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพสะท้อนสังคมและกลวิธีการนำเสนอภาพสะท้อนที่ปรากฏในเรื่องสั้นชุด พันธุ์พื้นเมือง ของ อัทธกร บำรุง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงเอกสาร นำเสนอข้อมูลแบบการพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า เรื่องสั้นชุด พันธุ์พื้นเมือง ของ อัทธกร บำรุงสะท้อนภาพสังคมภาคใต้ที่มีพลวัตอย่างชัดเจน 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเศรษฐกิจ 2) ด้านการเมืองการปกครอง 3) ด้านเทคโนโลยี 4) ด้านการใช้ภาษา 5) ด้านอุปนิสัยของชาวใต้ 6) ด้านค่านิยมและความเชื่อ และ 7) ด้านปัญหาสังคมในท้องถิ่น ผู้แต่งใช้กลวิธีต่าง ๆ ที่มีความแปลกใหม่และหลากหลายเพื่อนำเสนอภาพสะท้อนสังคมจำนวน 6 กลวิธี ได้แก่ 1) การนำเสนอผ่านฉาก 2) การนำเสนอผ่านตัวละคร 3) การนำเสนอผ่านบทสนทนา 4) การนำเสนอผ่านมุมมอง 5) การนำเสนอผ่านการเปรียบเทียบ และ 6) การนำเสนอผ่านสัญลักษณ์ ทั้งหมดนี้ทำให้เข้าใจเกี่ยวกับบริบททางสังคมของชาวใต้ทั้งช่วงก่อนและหลังการรับความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีอย่างเด่นชัดยิ่งขึ้น ส่งผลให้เรื่องสั้นชุด พันธุ์พื้นเมือง มีความน่าสนใจและได้รับความนิยมจากบุคคลทั่วไป

คำสำคัญ : ภาพสะท้อนสังคม กลวิธีการนำเสนอ เรื่องสั้น อัทธกร บำรุง

Abstract

This research article aimed to investigate social reflection and presentation strategy in short stories Phanpéunmeuang of Atthakan Bamrung through documentary research method. Data were presented in descriptive analysis. The study showed that short stories Phanpéunmeuang of Atthakan Bamrung clearly reflected seven social issues namely; 1) economy, 2) politics and governance, 3) technology, 4) language use, 5) character of southerner, 6) values and beliefs, and 7) local social problems. The author used six different strategies in presenting social reflection which included presenting through 1) scene, 2) characters, 3) dialogues, 4) perspective, 5) comparison, and 6) symbols. All these strategies made the reader clearly understand social context of the southerners both before and after technology advancement was introduced into the society. The strategies also made short stories Phanpéunmeuang gain more interest and popularity from the public.

Keywords: social reflection, presentation strategy, short story, Atthakan Bamrung

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² ผศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

*Corresponding author: E-mail address: gift_ptn@outlook.co.th

บทนำ

วรรณกรรมเปรียบเสมือนกระจกที่สะท้อนภาพของเหตุการณ์ เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในยุคสมัยที่แตกต่างกันไป นักเขียนใช้วรรณกรรมเป็นเครื่องมือบันทึกและถ่ายทอดภาพเหตุการณ์จึงทำให้ผู้อ่านสามารถรับรู้และเข้าใจถึงสภาพสังคมในช่วงเวลานั้น ดังที่ เจตนา นาควัชระ [1] ได้กล่าวว่า วรรณกรรมนอกจากจะถ่ายทอดความเป็นจริงในสังคมแล้ว วรรณกรรมยังช่วยสะท้อนให้เห็นถึงโนธรรมของมนุษย์ในสังคมอีกด้วย วรรณกรรมเปรียบเสมือนเข็มทิศชี้แนะแนวทางให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมไปในทิศทางที่ดีขึ้นในหลายด้าน เช่น ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง วรรณกรรมกับภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมมีความสอดคล้องเกี่ยวเนื่องกัน ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ภาพเหตุการณ์ในยุคสมัยนั้นเป็นเช่นใด วรรณกรรมก็สะท้อนภาพของเหตุการณ์ออกมาเป็นเช่นนั้น

เรื่องสั้นจัดเป็นวรรณกรรมประเภทวรรณกรรมบันเทิงคดีที่สามารถสะท้อนภาพสังคมได้เช่นเดียวกับวรรณกรรมประเภทอื่น ๆ เรื่องสั้นมีลักษณะคล้ายกับนวนิยายแต่จะแตกต่างกันที่ความยาวของเรื่อง เรื่องสั้นมักจบลงด้วยการทิ้งท้ายให้คิดหรือจบลงแบบพลิกความคาดหมาย ทั้งนี้ ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้แต่งว่าจะนำเสนอเรื่องสั้นเหล่านั้นออกมาในรูปแบบใด เพื่อให้ผู้อ่านค่อย ๆ คิดวิเคราะห์ และคลี่คลายปมปัญหาได้ในที่สุด กลวิธีการนำเสนอจึงถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เรื่องสั้นหนึ่งเรื่องมีความน่าสนใจและน่าติดตาม ดังที่สายทิพย์ นุกุลกิจ [2] กล่าวว่า วรรณกรรมปัจจุบันทั้งนวนิยาย เรื่องสั้นและบทละครมีกลวิธีการแต่งที่ชวนให้น่าติดตามอย่างมากมาย เช่น การเปิดเรื่อง อาจเริ่มด้วยการบรรยายฉาก การยกสุภาษิตคำคม หรือการใช้บทสนทนา สำหรับการดำเนินเรื่องที่นำเสนอ อาจใช้วิธีการเล่าเรื่องย้อนหลัง การให้ตัวละครผลัดกันเล่าเรื่อง หรือการใช้สัญลักษณ์ในแบบต่าง ๆ เสนอแนวคิดของเรื่อง ส่วนวิธีการปิดเรื่องให้ผู้อ่าน ทำได้โดยปิดเรื่องแบบหักมุมหรือพลิกความคาดหมาย นอกจากนี้ ยังมีกลวิธีอื่น ๆ อีกหลายประการ เช่น การสร้างตัวละคร การเล่าเรื่อง การทำบทสนทนา การสร้างฉากและบรรยากาศ ซึ่งกลวิธีต่าง ๆ นี้เป็นกลวิธีที่ไทยได้รับอิทธิพลมาจากวรรณกรรมตะวันตกและยังคงได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายมาจนถึงปัจจุบัน

วรรณกรรมภาคใต้ เป็นวรรณกรรมที่ถ่ายทอดบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับความเป็นคนใต้ ทั้งในด้านความเป็นอยู่ ค่านิยม ประเพณี ความเชื่อ มีลักษณะเด่น คือ การใช้ภาษาใต้ในการประพันธ์ โดยส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นเพื่อสะท้อนสังคม เสียดสีสังคม ชี้ให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังที่ ธวัช ปุณณทก [3] กล่าวว่า วรรณกรรมท้องถิ่น เป็นผลผลิตทางปัญญาของนักปราชญ์ ผู้มีความรู้ในท้องถิ่นได้สร้างสรรค์ขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นเครื่องแสดงถึงความเจริญของสังคมแต่ละท้องถิ่นแต่ละยุคสมัยในอดีต

เมื่อทบทวนงานวิจัยวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีภาคใต้พบว่า มีการวิจัยอย่างหลากหลาย เช่น พิเชฐ แสงทอง [4] ศึกษาเรื่องสั้นสะท้อนปัญหาไทยมุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศรีณย์ ทองคำ [5] วิเคราะห์ปัญหาภาคใต้ศึกษาผ่านวรรณกรรม “แผ่นดินอื่น” ของ กนกพงศ์ สงสมพันธุ์ และกนกวรรณ พวงประยงค์ [6] ศึกษาเรื่อง สังคมชนบทไทยสมัยใหม่กับปัจจัยกำหนดวิถีการดำเนินชีวิต อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการศึกษาผลงานของ อัทธกร บำรุง ด้านภาพสะท้อนสังคมและกลวิธีการนำเสนอภาพสะท้อนสังคมเรื่องสั้นชุด พันธุ์พื้นเมือง ซึ่งผู้วิจัยพบว่า ผู้แต่งสะท้อนภาพสังคมชนบทภาคใต้อย่างเด่นชัด ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง สังคมภาคใต้ การใช้ภาษาถิ่น เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาพสะท้อนสังคมและกลวิธีการนำเสนอเรื่องสั้นชุด พันธุ์พื้นเมือง ของ อัทธกร บำรุง ต่อไป

วิธีการวิจัย

การศึกษาภาพสะท้อนสังคมและกลวิธีการนำเสนอเรื่องสั้นชุด พันธุ์พื้นเมือง ของ อัทธกร บำรุง ผู้วิจัยได้เลือกเรื่องสั้นชุด พันธุ์พื้นเมือง ของ อัทธกร บำรุง มาวิเคราะห์ เนื่องจากเป็นวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีในท้องถิ่นภาคใต้ที่

อยู่ในยุคของการเปลี่ยนผ่านจากสังคมชนบทไปสู่ความเป็นสังคมเมือง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างจนทำให้ชาวใต้
ลืมรากเหง้าและความเป็นตนเอง ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นการรวบรวมข้อมูล การอ่านทำความเข้าใจเรื่อง
สั้นชุด พันธุ์พื้นเมืองอย่างละเอียด จากนั้นได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและ
วิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงสรุปผลและอภิปรายผล แล้วนำเสนอผลการศึกษาโดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

1. ภาพสะท้อนสังคมจากเรื่องสั้นชุด พันธุ์พื้นเมือง ของ อัทธกร บำรุง

ผู้วิจัยพบว่า เรื่องสั้นชุดพันธุ์พื้นเมือง ของ อัทธกร บำรุง สะท้อนภาพสังคมชนบทภาคใต้ช่วงก่อนและหลังการรับ
ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีอย่างเด่นชัด จำนวน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองการปกครอง ด้าน
เทคโนโลยี ด้านการใช้ภาษา ด้านอุปนิสัยของคนใต้ ด้านค่านิยมและความเชื่อ และด้านปัญหาในท้องถิ่นภาคใต้ ในแต่ละ
ด้านก็จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย จนความเป็นชนบทแปรเปลี่ยนไปเป็นสังคมเมือง ชาวใต้ลืมความเป็นตัวตนของ
ตนเองและรับรูปแบบของความเป็นสมัยใหม่มากขึ้นดังนี้

1.1 ด้านเศรษฐกิจ

ผู้แต่งเรื่องสั้นชุด พันธุ์พื้นเมืองสะท้อนให้เห็นว่า การประกอบอาชีพของชาวใต้มักอิงกับลักษณะทางภูมิศาสตร์
และการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่นั้น ๆ โดยภาพรวมแล้ว ภาคใต้มีระบบเศรษฐกิจที่ค่อนข้างดี พื้นที่ในที่ราบเหมาะสมกับการทำ
นา มีภูเขาและมีแหล่งน้ำจืด ทำให้เกิดการประกอบอาชีพที่หลากหลาย โดยอาชีพทำนาเป็นอาชีพที่ผู้คนในท้องถิ่นนิยมทำ
กันมากที่สุดและเป็นอาชีพที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษ ในปัจจุบันรูปแบบการทำนาได้เปลี่ยนจากการใช้แรงงานคนมาเป็น
การใช้เครื่องจักรกลแทน ดังตัวอย่าง

ปฐมบทของโฉมหน้าแห่งชุมชนบ้านทุ่งก็คลี่ม่านออก...มันปรากฏชัดเจนขึ้นในท้องทุ่งเป็นอันดับแรกไกล
แปร หว่านกล้าและปักดำเสร็จสิ้นลงเร็วกว่าปีก่อน ๆ ด้วยแทรกเตอร์แบบคนเดินตาม ปิ่นนั้นมันกลายเป็น
พระเอกแห่งท้องนาแทนวัวควายซึ่งถูกไล่หายไปจากแอกไถราวเปลี่ยนคืนวัน คุณค่าแรงงานและสัตว์เลี้ยงซึ่ง
ร่วมชะตากรรมของหมู่บ้านมาแต่ไหนแต่ไรเหลืออยู่เพียงราคาของเลือดเนื้อ [7]

การทำนาในอดีต คือ การบ่งบอกถึงความเป็นปึกแผ่นมั่นคงของหมู่บ้าน เพราะมีการใช้แรงงานร่วมกันในการลงแขก
ดำนา เกี่ยวข้าว คนในชุมชนก็เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน แต่เมื่อมีเครื่องจักรเข้ามาแทนที่ความเป็นปึกแผ่นที่เคยมีก็ค่อย ๆ ลด
หายไป เพราะผู้คนไม่ได้มีกิจกรรมร่วมกัน จะสังเกตได้ว่ารูปแบบของการทำนามีความเปลี่ยนแปลงไปจากของเก่า วัวควาย
ที่เคยเป็นเครื่องมือทำกินก็ไร้ประโยชน์ จึงถูกนำไปขาย ภาพของการทำนาแต่ก่อนจึงเป็นเพียงอดีต สอดคล้องกับที่
ศูนย์พัฒนาภาคใต้ [8] กล่าวว่า รูปแบบการทำมาหากินของชาวใต้ จำเป็นต้องทำทุกวิถีทางที่จะเพิ่มผลผลิตให้ได้มาก ๆ
จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิธีการผลิตที่เคยทำมาแต่เดิม ชาวใต้จึงมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำนาเพื่อให้ได้ผลผลิต
ที่รวดเร็วและไม่สิ้นเปลืองเวลาจนเกินไป

1.2 ด้านการเมืองการปกครอง

ผู้แต่งเรื่องสั้นชุด พันธุ์พื้นเมือง ของ อัทธกร บำรุงสะท้อนการเมืองในท้องถิ่นภาคใต้ว่า มีความสัมพันธ์กับระบบ
ต่าง ๆ ในสังคมเป็นอย่างมาก ชาวบ้านจะมีความสนใจการเมืองระดับท้องถิ่นน้อยกว่าการเมืองระดับชาติ การเลือก
นักการเมืองท้องถิ่นจึงเลือกกันตามกระแส เลือกพวกพ้องพี่น้อง เพราะคิดว่าสื่อกันได้เร็ว ช่วยเหลือกันได้ดี ดังรายละเอียด

1.2.1 การเมืองระดับท้องถิ่น

ผู้แต่งเรื่องสั้นชุด พันธุ์พื้นเมืองสะท้อนการเมืองระดับท้องถิ่นว่า เป็นการวัดความสนใจของคนในชุมชนเกี่ยวกับการออกไปใช้สิทธิใช้เสียง ชาวบ้านในหมู่บ้านมักเกณฑ์คนและญาติพี่น้องไปใช้สิทธิเพื่อให้ผู้สมัครฝ่ายญาติตนเองได้รับชัยชนะ การเลือกตั้งในท้องถิ่นแต่ละครั้งจะต้องมีกลยุทธ์เล่ห์เหลี่ยมเพื่อให้ผู้สมัครได้คะแนนเสียง ดังตัวอย่าง

“มึงนี่ลำบากเรื่องน้ำเรื่องท่า เทียนนี่โอเหลิมได้เป็นผู้ใหญ่ มึงคงหายลำบากเสียที” แจ้งชัดขึ้น แล้วเขาก็พาเหวี่ยงกับบุญน้องไปคุยเรื่องเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านที่เพิ่งเสร็จลงในวันนี้ต่อ แจ้งสาธยายถึงเล่ห์เหลี่ยมของเขาในฐานะกรรมการเลือกตั้งให้เหวี่ยงฟังอย่างภาคภูมิใจ วันนี้เขามีหน้าที่เป็นผู้ตรวจบัตรผู้มาใช้สิทธิพร้อมทั้งนับจำนวนคนที่มาลงคะแนน หน้าที่ของเขาทำให้รู้ว่าไม่มีใครบ้างที่ยังไม่มา [7]

การมีผู้ใหญ่บ้านเป็นญาติหรือคนที่ตนเองรู้จัก สามารถช่วยให้เรื่องที่ขัดสนอยู่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องน้ำ เรื่องไฟฟ้า สามารถดำเนินการและได้รับความช่วยเหลือได้ทันที่ อย่างไรก็ตาม ในการเลือกตั้งคนที่เป็นผู้ใหญ่บ้านมักใช้เล่ห์เหลี่ยมเพื่อให้ชาวบ้านมาเลือกตั้ง ผ่านการทำหน้าที่เป็นกรรมการเลือกตั้ง ดังที่แจ้งเล่าเรื่องราวของกลยุทธ์ให้เหวี่ยงฟังอย่างภูมิใจ การกระทำเช่นนี้หวังเพียงเพื่อให้ญาติของตนเองฝ่ายชนะในการเลือกตั้ง สอดคล้องกับที่จรูญ หยุทอง [9] กล่าวถึงการเมืองท้องถิ่นในภาคใต้ไม่ค่อยมีความแตกต่างกันมากในแต่ละพื้นที่ เพราะจะมีความสนใจการเมืองท้องถิ่นน้อยกว่าการเมืองระดับชาติ การเลือกนักการเมืองท้องถิ่นจึงเลือกกันตามกระแส เลือกพวกพ้องพี่น้อง เพราะคิดว่าสื่อกันได้เร็วช่วยเหลือกันได้ดี หากไม่มีพี่น้องก็จะเลือกคนที่มีความรู้ มีการศึกษา จะติดตามดูผลงานก่อนที่จะเลือกตั้ง

1.2.2 การเลือกตั้งระดับชาติ

ผู้แต่งเรื่องสั้น ชุด พันธุ์พื้นเมืองสะท้อนการเลือกตั้งระดับชาติว่า ประชาชนในประเทศจะให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งระดับชาติเป็นอย่างมาก ในเรื่องสั้นชุด พันธุ์พื้นเมือง ตัวละครนักการเมืองมักเป็นคนใหญ่คนโต มีผู้คนเคารพยำเกรง มีอำนาจมาก สามารถกุมอำนาจ แก้ไขกฎหมายได้อย่างชัดเจน คอร์รัปชัน และโกงกินชาติบ้านเมืองเพื่อผลประโยชน์ของ โดยผู้แต่งได้นำเสนอภาพลักษณ์ของนักการเมืองในทัศนคติของประชาชนไว้ ดังตัวอย่าง

ภาพของนักการเมืองในอุดมคติ ซึ่งโดนแผ่นปิดของท่านรัฐมนตรีและคณะปิดทับเอาไว้ นั่นปรากฏแจ่มชัดในมโนภาพของเขี้ยว...ไม่ใช่เพราะแกเป็นญาติกับฉันอย่างเดียวนะ...แต่เพราะแกเป็นนักการเมืองที่หนักแน่นในอุดมการณ์ พูดจริงทำจริง แม้ความยากจนเงินทองจะทำให้แกพ่ายแพ้มาตลอด แต่แกก็เป็นนักสู้ที่กล้าลงสนามประลองในการเลือกตั้งทุกครั้ง คะแนนเสียงहार้อยสามสิบสามเสียงของพรรคพวกพี่น้องของฉันเมื่อเลือกตั้งครั้งล่าสุดนี้ก็ยิ่งเทให้แกครบถ้วน...เงินทองรึฉันก็สนับสนุนแกแต่...แต่นับวันความสำเร็จของแกก็ยิ่งถอยห่างออกไปทุกที [7]

การวาดภาพนักการเมืองในอุดมคติของเขี้ยว คือ การเห็นนักการเมืองที่มีความหนักแน่นในการปกครองประเทศเป็นคนดีของสังคมและประเทศชาติ พูดจริงทำจริง และไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค นักการเมืองที่กล้าเสี่ยงลงเลือกตั้งทั้งที่ตนมีทุนทรัพย์ไม่เพียงพอ จนในตอนนี้นักการเมืองคนที่เขี้ยวรู้จักกลับกลายเป็นคนที่มีอำนาจบารมี ประชาชนให้ความเคารพซึ่งเขี้ยวไม่อาจจะเข้าใจและสนิทใจกันได้อย่างแต่ก่อน

1.3 ด้านเทคโนโลยี

เทคโนโลยีเป็นวิวัฒนาการของเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ของมนุษย์ ซึ่งเทคโนโลยีที่เข้ามาในท้องถิ่นล้วนมีทั้งข้อดีและข้อเสีย เทคโนโลยีช่วยให้คนในหมู่บ้านมีความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิต แต่ในทางกลับกันเทคโนโลยีทำให้คนในท้องถิ่นพบปะสังสรรค์กันน้อยลงรวมไปถึงคนในท้องถิ่นมีการแข่งขันและหวังผลประโยชน์จากการที่เทคโนโลยีเข้ามา ผู้แต่งเรื่องสั้น ชุด พันธุ์พื้นเมืองสะท้อนภาพของเทคโนโลยีในภาคใต้ ดังนี้

1.3.1 เทคโนโลยีด้านถนนหนทาง

ผู้แต่งเรื่องสั้น ชุด พันธุ์พื้นเมืองสะท้อนให้เห็นว่า อดีตถนนในชนบทมักเป็นถนนลูกรัง มีหลุมมีบ่อ ทำให้เดินทางไม่สะดวก และชาวบ้านอาจได้รับอันตรายในการเดินทาง ชาวบ้านในชนบทมุ่งหวังให้ท้องถิ่นที่ตนอาศัยได้รับความเจริญจึงจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยผู้นำ พวกเขาคาดหวังว่า การเลือกผู้นำที่ดีจะนำพาหมู่บ้านสู่ความเจริญถนนแต่ละสายได้รับการปรับปรุงซ่อมแซมทั้งการลาดยางใหม่ ถมหลุมบ่อให้ดีขึ้น ดังตัวอย่าง

ก่อนมีการเลือกตั้งทั่วไปในเดือนเมษายนปีนั้น ถนนดินสายประจำหมู่บ้านถูกปรับปรุงภายใต้การนำของพรรคการเมืองคู่แข่งของพรรคที่ผูกขาดเขตเลือกตั้งนี้ จากแนวนอนที่แคบขนาดคนเดินก็ถูกขยายออกกว้าง หลุมบ่อถูกปรับถมราบเรียบ ตามด้วยการอัดแน่นอีกครั้งด้วยดินลูกรัง นายทหารผู้เคยมากับรมมีจากนโยบาย “ได้ร่มเย็น” ยังได้ใช้สัญญาชาติขายทหารอีกว่าหากคะแนนเสียงของที่นี่เทให้พรรคของท่านยกทีม จนส่งผลให้พรรคการเมืองของท่านกำชัยชนะ หลังจากการเลือกตั้ง ท่านจะรีบจัดงบลาดยางมาให้กับถนนสายนี้ทันที [7]

ในหมู่บ้านชนบทมีถนนดินที่เป็นหลุมเป็นบ่อ เมื่อได้รับการปรับถมสภาพถนนก็ดีขึ้น ถนนลาดยางนับว่าเป็นการนำพาหมู่บ้านสู่ความเจริญ ทำให้การสัญจรไปมาสะดวกสบายมากขึ้น ทั้งนี้ ย่อมขึ้นอยู่กับความร่วมมือของชาวบ้านที่มีต่อพักการเมืองร่วมด้วย นักการเมืองมักจะเอานโยบายที่ทำให้หมู่บ้านเจริญรุ่งเรืองมาใช้เป็นข้ออ้างในการเลือกตั้งกับผู้คนในชนบท นักการเมืองบางคนเมื่อได้รับตำแหน่งแล้วก็ไม่สามารถทำตามที่ได้พูดได้ บางครั้งถนนหนทางได้รับการพัฒนาเมื่อนักการเมืองพรรคเดิมได้รับการเลือกตั้ง แต่นักการเมืองบางคนก็สามารถทำตามนโยบายที่บอกไว้ได้อย่างบรรลุเป้าหมาย

1.3.2 เทคโนโลยีด้านเครื่องจักรกล

เครื่องจักรกลถือว่าเป็นเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย สามารถทำงานได้รวดเร็วและนานกว่าแรงงานคน ผู้แต่งเรื่องสั้น ชุด พันธุ์พื้นเมืองสะท้อนให้เห็นว่า นายทุนนำเครื่องจักรเข้ามาครอบคลุมในทุกพื้นที่ การนำเครื่องจักรกลต่าง ๆ เข้ามา เช่น แบริดเตอร์ ถือเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นแหล่งทำกินของคนในหมู่บ้าน ดังตัวอย่าง

ผมยืนมองแบบริดเตอร์เกือบสิบลูกที่กำลังล้วงขุดละหานบัวให้กว้างออกเป็นเว้าขนาดใหญ่ สิบล้อราวห้าสิบคันวิ่งชนดินไปทั้งอีกฟากเหมือนมดที่กำลังขนไข่หนีน้ำ โครงการปรับปรุงแหล่งน้ำให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดของกรมประมงที่เข้ามาพัฒนาละหานบัวของเรา กำลังรุดหน้าใกล้เสร็จแล้ว เครื่องกลคำรามไปทั่วแนวป่ารอบ ๆ ละหาน [7]

การทำงานของเครื่องจักรที่เข้ามาทำงานแทนแรงงานคน ส่งผลให้แรงงานคนมีบทบาทน้อยลงในการทำงาน เครื่องจักรกลขึ้นมาเป็นใหญ่และสามารถทำให้งานเสร็จได้อย่างรวดเร็วแต่ในทางกลับกันก็มีข้อเสีย คือ การนำเครื่องจักรกลเข้ามาถือเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สอดคล้องกับที่ศูนย์พัฒนาภาคใต้ [8] กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิตที่มุ่งเน้นเศรษฐกิจการค้าเป็นจุดเริ่มต้นของรอยต่อการเสียสมดุลทางนิเวศน์ และทำให้เสีย

สมดุลทางสังคม อันส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา นอกจากนี้ยังส่งผลให้สังคมชนบทกำลังจะก้าวเข้าสู่สังคมเมืองอย่างเต็มตัว ผู้คนลืมนิสิต การทำมาหากินแบบดั้งเดิมของชาวดั้งเดิม และหันมาให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีมากขึ้น

1.3.3 เทคโนโลยีด้านสารสนเทศ

เทคโนโลยีด้านสารสนเทศ เป็นเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย สามารถรับรู้ข่าวสารได้ทั่วทุกสารทิศ คนในท้องถิ่นไม่เว้นแม้กระทั่งเด็กไปจนถึงผู้ใหญ่สามารถตามทันข่าวสารต่าง ๆ ของบ้านเมืองได้อย่างทันเหตุการณ์ ผู้แต่งเรื่องสั้นชุดพันธุ์พื้นเมืองสะท้อนให้เห็นว่า ชวนชนบทได้มีการนำโทรทัศน์เข้ามา และกลายเป็นแหล่งให้ความเพลิดเพลิน ให้ความสนุกสนาน และยังเป็นที่รวมพลของคนในหมู่บ้าน ดังตัวอย่าง

โทรทัศน์ขาวดำ-สามเครื่องของหมู่บ้านรายเวทย์มนต์เรียกเด็ก ๆ และหนุ่มสาวเฒ่าแก่ให้ไปสงบงันอยู่ ณ เบื้องหน้าของมัน ช่วงนั้น เด็ก ๆ มักมานั่งสัปหงกโงกเงกอยู่ในห้องเรียนบ่อย ๆ ครั้นเสาร์-อาทิตย์ หมู่คนที่ก่อนเคยเตร็ดเตร่ไปมาบนถนนหรือไม้กวาดเวียนออกไปเยี่ยมทุ่งข้าวในนา ก็ขลุกตัวรวมกันอยู่ในบ้านที่มีเจ้าตุ้มหัดจรรยั กระทั่งปีนี้ แม่แต่น้ำซึ่งห้อมคร่ำด้วยไม้ไผ่ขัดตะและหลังคาพรมไปด้วยรูโหว่ก็ยังมีแสงรับคลื่นโทรทัศน์ตระหง่านอยู่เคียงบ้าน ที่นี้ได้กลายเป็นอุ้งน้ำแห่งใหม่ของเซลล์แมนขายเครื่องใช้ไฟฟ้า [7]

ผู้แต่งสะท้อนให้เห็นว่า ในชนบทเมื่อก่อนยังไม่มีโทรทัศน์เข้ามา หลังจากชาวบ้านและเด็ก ๆ ในหมู่บ้านรู้จักเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทนี้ โทรทัศน์จึงกลายเป็นศูนย์รวมของของเด็กและผู้ใหญ่ แม้แต่ขนาดเล็ก ๆ ก็ยังปรากฏแสงรับคลื่นโทรทัศน์ให้เห็น ถือได้ว่าโทรทัศน์เป็นสื่อสมัยใหม่ในช่วงนั้น ผู้คนให้ความนิยม เป็นแหล่งรวบรวมข่าวสารสิ่งที่น่าตื่นตาตื่นใจเอาไว้ ผู้คนก็พยายามที่จะเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีที่เข้ามาในสังคม ซึ่งคนที่ได้รับผลประโยชน์จากการเข้ามาของเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ บุคคลที่ประกอบอาชีพเซลล์แมน

1.4 ด้านการใช้ภาษา

ภาษาแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของความเป็นชาวไทยภาคใต้ได้อย่างชัดเจน ภาษาไทยถิ่นใต้มักใช้สนทนากับชาวภาคใต้หรือพรรคพวกคนสนิท การใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ในเรื่องสั้น ชุด พันธุ์พื้นเมืองสะท้อนให้เห็นความจริงใจ ลักษณะนิสัย และเอกลักษณ์การพูดจาของชาวด้านทางวาจาที่เปล่งออกมา แม้บางครั้งภาษาอาจจะห้วน สั้น หรือหยาบคายไปบ้าง แต่เมื่อพูดออกไปแล้วก็ทำให้ชาวดังรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกันไม่ผิดแปลกไปจากพรรคพวก ดังตัวอย่าง

พ่อเรียกลูกกลับว่า “ไอ้ลัด” ความหมายของคำที่พ่อเรียก เป็นคำยอกยักกระหว่างพ่อกับแม่เพียงสองคน ความที่แกแข็งแรงผิมนุชยุมนา ทรทอดทนกว่าใครในหมู่บ้านของเรา พ่อจึงเปรียบแก เสมือน “วัลล” แต่เรียกชื่อแกเพียงสั้น ๆ ส่วนลูกกลับก็เรียกพ่ออย่างคนที่รักน้ำใจว่า “ไอ้เฒ่า”

“ไอ้เฒ่า” ในความหมายพื้นถิ่นของเราก็น่าจะถึงความ “ห้าวเถล” ที่สามารถทุบทุบร้อนแทนกันได้ทุกเรื่อง [7]

การใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ในการเรียกแทนชื่อจริง ดังเช่น “ไอ้ลัด” “ไอ้เฒ่า” ที่ปรากฏในเรื่องซึ่งชื่อที่เรียกนั้นแสดงให้เห็นถึงความจริงใจ ความเชื่อใจในกันและกัน โดยพื้นฐานของชาวดั้งเดิมแล้วแล้วมักพูดจាកันด้วยความจริงใจ มักมีมิตรสหายที่ช่วยเหลือได้ทุกเรื่อง มีความสนิทสนมเหมือนญาติพี่น้อง สอดคล้องกับที่ ฉันทส ทองช่วย [10] กล่าวถึง การพบปะทักทายกันจะนิยมใช้ภาษาไทยถิ่นใต้เพื่อแสดงถึงความเป็นกันเองและความเป็นพวกเดียวกัน แต่จะไม่ชอบให้คนภาคอื่นซึ่งยังไม่สนิทสนมกันมากพอมานำภาษาถิ่นใต้ไปใช้โดยถือว่าเป็นการล้อเลียน ชาวพื้นเมืองภาคใต้ถือว่าถ้อยคำส่วนใหญ่

ยกเว้นคำพูดเป็นคำสุภาพ สามารถนำมาใช้ได้เกือบทุกกาลเทศะ และกับบุคคลแทบทุกชั้น ที่สำคัญ คือ ชาวภาคใต้จะนิยมตัดคำให้สั้นเพื่อให้ง่ายต่อการสนทนาและการเรียก จึงส่งผลให้คนที่ได้ฟังมองว่าชาวภาคใต้เป็นคนที่ยาบกระด้าง

1.5 ด้านอุปนิสัยของชาวใต้

อุปนิสัยของชาวใต้ที่ปรากฏให้เห็นในเรื่องสั้นชุด พันธุ์พื้นเมือง คือ การมีนิสัยรักสนุก มีความจริงใจ ตรงไปตรงมา พูดจริงทำจริง รักพรรคพวกเหมือนคนในครอบครัว กล้าเสี่ยงเป็นเสี่ยงตายเพื่อช่วยให้ท้องถิ่นสงบสุข ที่สำคัญ คือ นิยมความเป็นนักเลงในท้องถิ่นเพื่อให้คนต่างถิ่นมองว่าตนเป็นผู้ที่กว้างขวางและเป็นที่ยอมรับในหมู่มก้าง ดังตัวอย่าง

สมัยเด็ก ๆ ผมเคยประสบกับเรื่องราวเช่นนี้อยู่บ่อย นักเลงรุ่นพ่อมักจะชวนพรรคพวกไปลักวัวควายต่างตำบลมาซ่อน ครั้นเจ้าขอสะกดรอยมาถามหา พวกที่ไปลักก็ทำทีไปสืบค้นมาคืนให้ ทั้งนี้ก็เพื่อตั้งตนเป็นผู้กว้างขวางและสร้างหัวกล่อต่างถิ่นไว้คบหา การลักขโมยควายในยุคนั้นจะนับเป็นวัฒนธรรมของนักเลงกว่าได้คำว่า “ลูกผู้ชายต้องลักวัวเพื่อนเป็น” ในสมัยนั้นดูจะเป็นหนามแหลมป้องกันตนเองพร้อมกับสร้างความยอมรับจากผู้คนได้อย่างดีเยี่ยม [7]

ตัวอย่างข้างต้นสะท้อนว่า พื้นฐานชาวภาคใต้จะเป็นคนที่รักพวกพ้อง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การที่ไปลักขโมยวัวของคนหมู่บ้านอื่นมา แล้วมาช่วยกันหา เวลาเจ้าของมาถาม ทำให้ได้รับความไว้วางใจและเป็นผู้มีความกว้างขวางในบริเวณนั้น สิ่งเหล่านี้ต่างก็กลายเป็นวัฒนธรรมที่ส่งต่อให้คนรุ่นลูกรุ่นหลานสืบมา และชาวใต้มีค่านิยมความเป็นนักเลงรวมอยู่ด้วยเช่นกัน การที่เกิดเป็นลูกผู้ชายนั้น จำเป็นจะต้องลักขโมยวัวเพื่อนให้เป็นเพื่อนเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของคนในท้องถิ่น สอดคล้องกับที่สุริวงค์ พงษ์ไพฑูรย์ [11] กล่าวถึงอุปนิสัยของคนใต้ว่า ชาวใต้มีคุณธรรมหลายประการที่ได้รับการยอมรับเป็นค่านิยมประจำถิ่น นิยมความเป็นนักเลง ค่านิยมในเรื่องความจริงใจ ตรงไปตรงมา ส่งผลให้เกิดความนิยมอีกลักษณะหนึ่ง คือ นิยมความเป็นนักเลง เป็นคนจริง คนใต้หลายท้องถิ่นนิยมลักษณะแกร่งกร้าว จนเกือบจะเป็นก้าวร้าว

1.6 ด้านค่านิยมและความเชื่อ

ค่านิยมและความเชื่อมีอิทธิพลต่อความคิดและพฤติกรรมของคนในหมู่บ้าน ผู้แต่งเรื่องสั้น ชุด พันธุ์พื้นเมือง สะท้อนให้เห็นว่า ชาวภาคใต้มีค่านิยมและความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่เหนือธรรมชาติ ไสยศาสตร์ รวมไปถึงความเชื่อในเรื่องของศาสนา สิ่งเหล่านี้เปรียบเสมือนเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจในการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน ทำให้ผู้ที่มีความเชื่อในเรื่องนั้น ๆ มีความรู้สึกภูมิใจในการที่จะเสื่อมใสศรัทธาต่อสิ่งเหล่านั้น ดังตัวอย่าง

เล่ากันมาปากต่อปากว่า ครั้นเพ็ญเดือนสิบห้าค่ำกระจ่างฟ้า ดวงไฟขนาดกระดิ่งผัดข้าวสองดวงจะลอยโชติช่วงขึ้นจากหุบเขาพญาไธสงมาผลุบลงกลางสะพาน ตลอดคืนนั้น เสียงมโหรีทีกและดนตรีอันแปลกประหลาดจะแว่วตามสายลมออกมาจากกลางสะพานอันลึกเร้นตลอดทั้งคืน เหล่าหมาทุกย่านบ้านชวนกันโง่งมเห่าเหอนจนเสียงแหบแห้ง ครั้นใกล้รุ่งราง ดวงไฟที่ว่าจะลอยดวงกลับไปยังที่จากมา [7]

การเล่าความเป็นมาของ ณ สะพานแห่งนี้ เป็นค่านิยมที่ส่งต่อจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่เหนือธรรมชาติเป็นสิ่งที่คู่กับท้องถิ่นภาคใต้อย่างยาวนานโดยจะเชื่อเกี่ยวกับสิ่งเร้นลับ ดวงวิญญาณหรือเชื้อ แม้กระทั่งสิ่งที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถจับต้องได้ ชาวบ้านให้ความสำคัญกับเรื่องแบบนี้เพราะเป็นสิ่งที่น่าอัศจรรย์และเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจในการดำเนินชีวิต

นอกจากนี้ ยังปรากฏให้เห็นค่านิยมเกี่ยวกับความเป็นนักเลงของผู้ชายใต้ ซึ่งถือเป็นอัตลักษณ์ที่ปรากฏให้เห็นในท้องถิ่นภาคใต้เท่านั้น ดังตัวอย่าง

สมัยเด็ก ๆ ผมเคยประสบกับเรื่องราวเช่นนี้อยู่บ่อย นักเลงรุ่นพอมักจะชวนพรรคพวกไปลักวัวควายต่าง
ตำบลมาซ่อน ครั้นเจ้าของสะกดรอยมาถามหาพวกที่ไปลักก็ทำทีไปสืบค้นหามาคืนให้ ทั้งนี้ก็เพื่อตั้งตนเป็น
ผู้กว้างขวางและสร้างหัวเกลด่างถิ้นไว้คบหา การลักขโมยควายในยุคนั้นจะนับเป็นวัฒนธรรมของนักเลงก็ว่า
ได้ [7]

ในท้องถิ่นภาคใต้ ผู้ชายใต้นิยมเป็นนักเลงสร้างพรรคพวกเพื่อเอาไว้ช่วยเหลือในยามคับขัน ความเป็นนักเลงแสดง
ให้เห็นถึงอัตลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นภาคใต้ การที่จะเป็นนักเลงได้นั้นจำเป็นต้องลักขโมยวัวควายของคนอื่นให้เป็น ที่สำคัญ
คือ นักเลงจะอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม เพื่อสร้างความน่าเกรงขามและสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันภายในท้องถิ่น สอดคล้องกับที่
ชวน แก้วเพชร [12] กล่าวว่า ชาวใต้ชอบแสดงตนว่าเป็นคนกว้างขวาง ถ้าได้กล้าเสีย รักศักดิ์ศรีและพิทักษ์พวกพ้องเครือ
ญาติ ชอบทำตัวเป็นหัวใหญ่หรือนักเลง เพื่อแสดงให้เห็นว่าตนเป็นผู้มีอำนาจในพื้นที่นั้น ๆ

1.7 ด้านปัญหาสังคมในท้องถิ่น

ผู้แต่งเรื่องสั้น ชุด พันธุ์พื้นเมืองสะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นมีหลายเรื่องแต่ปัญหาการ
คอร์รัปชันของนักการเมือง เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นประจำในช่วงที่มีการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นหรือ
การเลือกตั้งระดับชาติ ล้วนมีการคอร์รัปชันของนักการเมืองทั้งสิ้น ดังตัวอย่าง

เขาชี้ให้เห็นว่า ระบบราชการล้าหลังและไร่น้ำยาอย่างสิ้นเชิงที่จะตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ
และการยกระดับคุณภาพชีวิตอย่างที่น่ายกรัฐมนตรีพราดโกนาเสียดกับประชาชนไปวัน ๆ คราวหนึ่งข้าพเจ้า
รู้สึกงุนงงเมื่อเขานำผลการคอร์รัปชันอันแสนซับซ้อนของนักการเมือง นักการทหารมาเปิดโปงได้อย่างน่า
ขนลุก [7]

นักการเมืองที่เสนอตัวเข้ามาเพื่อบริหารประเทศมักหวังผลประโยชน์ด้วยการโกงกินงบประมาณต่าง ๆ ที่อ้างว่า
จะนำมาพัฒนาประเทศ ซึ่งปัญหานี้ก็มีให้พบเห็นและทำให้เห็นว่าการกระทำเช่นนี้ไม่ได้นำพาประเทศไปในทางที่ดีแต่กลับ
พาประเทศไปสู่หนทางที่เลวร้าย ไม่พัฒนาและก้าวหน้าอย่างประเทศอื่น ๆ

2. กลวิธีการนำเสนอภาพสะท้อนจากเรื่องสั้นชุด พันธุ์พื้นเมือง ของ อัทธกร บำรุง

กลวิธีการนำเสนอ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในการเขียนงานประเภทเรื่องสั้น กลวิธีการนำเสนอ ถือ
เป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่ผู้เขียนใช้ในงานเขียนเพื่อให้ผลงานของตนมีความโดดเด่นและเป็นการแสดงฝีมือของผู้เขียนอีกด้วย
กลวิธีการนำเสนอมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับผู้แต่งจะหยิบยกและเลือกใช้กลวิธีใดในการแต่ง ซึ่งกลวิธีการนำเสนอที่ใช้ในเรื่อง
สั้นผู้แต่งจำเป็นต้องมีความพิถีพิถันเป็นพิเศษ เพราะจะทำให้เรื่องสั้นมีความน่าสนใจและน่าติดตาม โดยเฉพาะการนำเสนอ
ให้เห็นภาพสังคมภาคใต้ที่เด่นชัด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 การนำเสนอผ่านฉาก

การนำเสนอภาพสะท้อนผ่านฉาก เป็นการนำเสนอให้เห็นถึงภาพของสังคมภาคใต้ผ่านสถานที่ ช่วงเวลาหรือยุค
สมัยที่เกิดเหตุการณ์ในเรื่อง รวมไปถึงสภาพแวดล้อมที่ตัวละครอาศัย ไม่ว่าจะเป็นสภาพทางภูมิศาสตร์ การเลี้ยงชีพ ที่อยู่
อาศัย โดยฉากที่เกิดขึ้นในเรื่องสั้นอาจจะเป็นสถานที่จริง ๆ หรือเป็นฉากที่ผู้แต่งจินตนาการขึ้นมาก็ได้ ดังตัวอย่าง

ไกลออกไป รถแล่นขึ้นลงเนินเตี้ย ๆ หลายลูก ลาดต่ำลงไประหว่างเนิน ยางพาราอายุราวสอง-สามขวบ
ยืนต้นดกหล่นขึ้นมาเป็นชั้นบันได กระท่อมเล็ก ๆ กระจัดกระจายอยู่ท่ามกลางพื้นราบที่ลาดเทถัดไปจากแนว
สวน สองข้างทางปกแน่นด้วยพืชคลุมที่เลื้อยแผ่ออกมาจากสวนยาง ครู่หนึ่งรถก็ทะลุผ่านออกไปสู่ทุ่งหญ้ากว้าง
แซมสลับด้วยป่าละเมาะ [7]

ผู้แต่งได้ถ่ายทอดให้เห็นถึงความยากลำบากในการเดินทาง เนื่องจากถนนที่ยังคงเป็นดินแดงและมีฝุ่นฟุ้ง ตลอดระยะทางที่รถได้เคลื่อนผ่านก็มีเนินเตี้ย ๆ ต่ำ ๆ เป็นระยะ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเดินทาง แต่สองข้างถนนก็เต็มไปด้วยความอุดมสมบูรณ์ของยางพาราและพืชพันธุ์ที่ปกคลุมสวนยางไว้ สอดคล้องกับยุรฉัตร บุญสนิท [13] กล่าวว่า ฉากของเรื่องอาจจะใช้สำนวนภาษาสละสลวยพรรณนาภาพงาม ๆ ในชนบท หรือจะทำให้คนอ่านเห็นภาพที่น่าสังเวชจากความยากจนของชาวชนบท หรือจะแสดงให้เห็นความสงบ เราอาจจะเลือกสำนวนเรียบ ๆ เพื่อแสดงชีวิตชาวชนบท จะใช้ฉากเพียงฉากเดียว ใช้เหตุการณ์ทุกเรื่องเกิดขึ้นในชนบท หรือจะให้เกิดในกรุง หรือชนบทสลับกันไป ผู้แต่งสะท้อนให้เห็นว่าพื้นที่ชนบทภาคใต้ค่อนข้างมีความกันดารและมักมีอุปสรรคในการสัญจรไปมา แต่ที่สังเกตได้ คือ พื้นที่ตรงนั้นมีความอุดมสมบูรณ์ของสวนยางพารา และสะท้อนให้เห็นว่าชาวบ้านในละแวกนั้นนิยมประกอบอาชีพทำสวนยางพาราเป็นส่วนใหญ่

2.2 การนำเสนอผ่านตัวละคร

กลวิธีการนำเสนอภาพสะท้อนผ่านตัวละคร เป็นการนำเสนอบทบาทและพฤติกรรมของตัวละคร โดยตัวละครจะเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมอย่างมีเหตุและผล ตัวละครเป็นผู้ก่อให้เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ภายในเรื่อง สามารถให้เรื่องราวดำเนินไปถึงจุดคลี่คลายของปัญหา ดังตัวอย่าง

เรื่องที่ขายเลื่อยไม่นาม้าพูดคุยในร้านน้ำชามักจะเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ทางการเมืองที่ใหม่อยู่เสมอ บางวันเขาชวนคอนขาวีพากษ์วิจารณ์เรื่องราวหม่อมในวงการศาสนา เขาสามารถนำข้อมูลด้านลึกมาเสนอและชี้ให้ทุกคนเห็นว่า กลไกของเถระสมาคมหย่อนยานและเลอะเทอะอย่างไร พระชั้นสัญญาบัตรที่ต้องการได้แต่ยศที่สูงขึ้น ต้องจ่ายเป็นจำนวนเท่าไร จึงจะมีสิทธิ์ได้รับพัดยศชั้นนั้น ๆ บางวันเขาไหลไปพูดถึงเรื่องสภาวะเศรษฐกิจของประเทศ เขารู้ถึงข้อ-ตระกูลของกลุ่มทุนต่าง ๆ ที่กุมเศรษฐกิจของประเทศเอาไว้ในกำมือ [7]

การนำเสนอภาพสะท้อนผ่านตัวละคร ผู้แต่งได้นำเสนอให้ตัวละครชายเลื่อยไม้มีความโดดเด่นและเป็นตัวละครหลักในการดำเนินเรื่องราวต่าง ๆ โดยตัวละครชายเลื่อยไม้เป็นคนที่มีความรอบรู้ในแทบทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ศาสนา เศรษฐกิจไทยในขณะนั้น รวมไปถึงเรื่องระบบราชการที่ล้าหลังอีกด้วย ชายเลื่อยไม้สามารถถ่ายทอดสภาพสังคมในช่วงนั้นได้เป็นอย่างดี ผู้แต่งพยายามบอกกับผู้อ่านโดยใช้ตัวละครชายเลื่อยไม้เป็นสื่อกลางในทุกการบอกเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสังคมช่วงนั้น สอดคล้องกับทิม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ [14] กล่าวถึง กลวิธีการนำเสนอว่า เราอาจพิจารณาจากคำพูดของตัวละคร จากวิธีการที่นักประพันธ์บรรยายแสดงความคิดเห็นของตนเองออกมาตรง ๆ หรือแฝงไว้ในเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น นักประพันธ์ให้ความคิดของตัวละครที่มีความคิดนี้ตรงกับตนเป็นฝ่ายถูก หรืออาจทำให้ตัวเอกของเรื่องมีทรรศนะตรงกับทรรศนะของตน หรือทำให้ตัวที่ไม่สำคัญกล่าวถึงทรรศนะของตนปรากฏให้แจ่มแจ้ง

2.3 การนำเสนอผ่านบทสนทนา

กลวิธีการนำเสนอภาพสะท้อนผ่านบทสนทนา เป็นการนำเสนอภาพการสนทนาระหว่างตัวละครในเรื่องตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป บทสนทนาช่วยให้เรื่องราวดำเนินไปได้ตามที่ต้องการในเรื่องวัยสี่ขวบ ผู้แต่งพยายามถ่ายทอดเรื่องราวด้วยบทสนทนาที่นุ่มนวล เพื่อให้บทสนทนามีความลื่นไหล โดยผู้แต่งจะเลือกใช้บทสนทนาที่เข้ากับตัวละคร เช่น ตัวละครเด็กและตัวละครพ่อในการสนทนา ดังตัวอย่าง

“ตรงนี้แหละ” ผมชี้บอก

“เขายังกันทำไมอะ?”

“เขาขัดแย้งกัน”

“ขัดแย้ง?...” เขาทวนคำและทำท่าสงสัย

“เหมือนเวลาที่พ่อกับแม่เถียงกันนั่นแหละ” ผมพยายามอธิบายให้ง่ายที่สุด

“แม่ไม่เห็นยิ่งพ่อ?”

“พ่อกับแม่ขัดแย้งกันไม่มาก” [7]

บทสนทนาข้างต้น เป็นบทสนทนายาวๆ พ่อกับลูกชายวัยสี่ขวบที่ หลังจากลูกชายได้ดูข่าวการชุมนุมทางการเมือง บริเวณสามจังหวัดชายแดนใต้ทหาร เด็กชายจึงพยายามถามไถ่เรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับความขัดแย้งรวมถึงถามว่าทำไม ตอนพ่อกับแม่ขัดแย้งกันจึงไม่ยิงกัน ผู้เป็นพ่อพยายามอธิบายลูกชายด้วยบทสนทนาที่เป็นเหตุเป็นผล เพื่อไม่ให้ลูกชาย เข้าใจผิด การที่ผู้แต่งให้ตัวละครเด็กเป็นคนพูดคุยกับพ่อ เพื่อลดความรุนแรงในการเกิดปัญหา หากบทสนทนานี้ผู้แต่งให้ ผู้ใหญ่คุยกันก็อาจจะเกิดความขัดแย้งตามมา เนื่องจากผู้ใหญ่มีความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันในเรื่องนี้

2.4 การนำเสนอผ่านมุมมอง

กลวิธีการนำเสนอผ่านมุมมอง เป็นการนำเสนอผ่านมุมมองผู้เล่าเรื่องที่ต่างกัน โดยมีการเลือกผู้เล่าเรื่องให้มีความ แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของแต่ละเรื่องหรือแต่ละเหตุการณ์ ผู้แต่งมักจะนำเสนอผู้มองที่แตกต่างกัน โดยการ นำเสนอผ่านมุมมองสรรพนามบุรุษที่ 1 เป็นกลวิธีการนำเสนอภาพสะท้อนที่ผู้แต่งใช้มากที่สุด ดังตัวอย่าง

แม้เขาจะมีข้ออ้างที่น่าเชื่อถือในส่วนนั้นอยู่บ้าง แต่ข้าพเจ้าก็ไม่เคยเห็นใครที่จะไม่มองเขาด้วยสายตาอัน

ชื่นชม จะว่าไปแล้วทุกคนในชุมชนต่างรู้สึกร่วมกันว่าชายเลื่อยไม้เป็นผู้ที่รอบรู้ในทุก ๆ ด้านจริง หลายครั้งที่

ข้าพเจ้าคิดอยากจะมีความรู้ในเรื่องร้อยแปดพันอย่างเช่นเขาบ้าง หลายหนที่ข้าพเจ้ารู้สึกเลื่อมใสเพราะแม้

อุตสาหกรรมน้ำมันจะก่อมลพิษต่อชีวิต แต่กับบางเรื่องที่ยายเลื่อยไม้กล่าว ข้าพเจ้ากลับไม่กระดิกหูเอาเสียเลย [7]

เรื่องคนเลื่อยไม้ นำเสนอผ่านสรรพนามบุรุษที่ 1 “ข้าพเจ้า” เจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้เล่าเรื่องราวของชายเลื่อยไม้ ที่ตนเองได้ประสบพบเจอกับตนเองให้กับผู้อ่านได้เห็น โดยใช้สรรพนามแทนตัวเองว่า “ข้าพเจ้า” เจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้ เล่าถึงชายเลื่อยไม้ว่า เป็นคนที่มีความรู้รอบตัวมากมาย รับรู้ข่าวสารได้ทันสถานการณ์ซึ่งแตกต่างกับตนเองที่เรียนมาตั้ง มากมายแต่รู้ได้ไม่ถึงครึ่งของชายเลื่อย การนำเสนอผ่านมุมมองของบุรุษที่ 1 สะท้อนให้เห็นว่าในสังคมภาคใต้การศึกษา ไม่ได้เป็นเครื่องวัดคุณภาพของคน อย่างเช่นคนเลื่อยไม้กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ชาวใต้จะเป็นคนที่มีความรู้ดีตัว ไม่ใช่ เฉพาะเรื่องวิชาการแต่เป็นเรื่องจิตปละที่สามารถถ่ายทอดและบอกเล่าให้กับคนทั่วไปรับรู้ได้ สอดคล้องกับ สุทัศน์ วงศ์กระบกถาวร [15] กล่าวว่า การนำเสนอผ่านมุมมอง โดยทั่วไปมี 4 กลวิธีที่นิยมใช้กัน คือ ตัวละครตัวใดตัวหนึ่งเป็น ผู้เล่าเรื่อง ผู้เขียนเป็นผู้เล่า เล่าเรื่องโดยกระแสจิตประหวัด และเล่าเรื่องโดยกลวิธีผสม ในเรื่องสั้นชุด พันธุ์พื้นเมือง ผู้แต่ง ใช้การนำเสนอผ่านมุมมองสรรพนามบุรุษที่ 1 เป็นกลวิธีการนำเสนอภาพสะท้อนมากที่สุด เนื่องจากสามารถทำให้นเนื้อเรื่อง มีความน่าสนใจและสามารถดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านได้อีกด้วย

2.5 การนำเสนอผ่านการเปรียบเทียบ

การนำเสนอผ่านการเปรียบเทียบ เป็นการพิจารณาให้เห็นลักษณะที่เหมือนกันและแตกต่างกัน ระหว่างสิ่งหนึ่ง กับอีกสิ่งหนึ่ง โดยผู้แต่งได้แสดงให้เห็นถึงความเหมือนและความแตกต่างของลักษณะตัวละครที่ใช้เปรียบเทียบกับลักษณะ ของสิ่งของ ดังตัวอย่าง

บนเตียงถูกฉีกม่านระย้าม่านขาวเตี้ยวนอนนิ่ง คมพริ้วฉีกใบหน้าเขายับเยิน ศีรษะซึ่งถูกโขนเสียล้อนเลื่อน

เหวอะหวะด้วยรอยแผลที่ไขว้กันเหมือนรางรถไฟ ตามสถานีชุมทางใหญ่ ผลฉกรรจ์สุดพาดยาวจากขมับขวา

มาจรถ้างคิ้วซ้าย จะยอพร้าจิกเอาดวงตาข้างนั้นหลุดทะลักจนหมอตองควักทิ้ง ริมฝีปากบนวันหายไปพร้อม
กับเหงือกแถบเบื้อเริ่ม [7]

ผู้แต่งได้นำเสนอการเปรียบเทียบผลบนใบหน้าของชายหนุ่มกับรางวัลไฟที่ไขว้สลับไปตามสถานีรถไฟ การนำ
ลักษณะของรางวัลไฟมาเปรียบเทียบกับรอยแผล แสดงให้เห็นว่าบริเวณพื้นที่ภาคใต้มีรถไฟผ่าน ชาวใต้ใช้รถไฟในการ
เดินทาง ซึ่งสามารถทำให้ผู้อ่านจินตนาการภาพของบาดแผลที่เกิดขึ้นบนใบหน้าไปอย่างเด่นชัด จนอาจจะทำให้ผู้อ่านรู้สึก
หวาดกลัว การเปรียบเทียบในเรื่องเตียงแปด ตีกัลยกรรมสอง สะท้อนให้เห็นว่าท้องถิ่นภาคใต้ชาวใต้เป็นคนที่มีหัวรุนแรง
และมีความขัดแย้งเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ซึ่งจะแตกต่างจากสังคมเมืองหลวงที่มักจะประนีประนอม เคลี้ยกล่อมด้วยเหตุและผล

2.6 การนำเสนอผ่านสัญลักษณ์

การนำเสนอผ่านสัญลักษณ์ เป็นสิ่งที่กำหนดเพื่อให้ใช้หมายความแทนสิ่งหนึ่ง ซึ่งสัญลักษณ์จะเป็นสิ่งที่ผู้คนเข้าใจ
ได้ว่ามีความหมายแทนสิ่งใด โดยการนำเสนอผ่านสัญลักษณ์ขึ้นอยู่กับผู้แต่งว่าจะหยิบยกสัญลักษณ์ใดมาใช้ในการให้
หมายความแทนสิ่งหนึ่ง ดังตัวอย่าง

“มึงไปบอกให้มันนุ่งผ้าถุงเสียสิ...เกิดเป็นชายกลัวเพื่อนลั้ว” นางว่าด้วยน้ำเสียงที่โกรธเคือง อันที่
บุญนองกล่าวถึงเป็นน้องชายของนางนั่นเอง
“อย่างว่าแหละ...” พักนี้มันลั้วกันทุกคืน ไอ้เปรตนั้นคิดว่าพอโจรได้เป็นผู้ใหญ่บ้านแล้วโจรลั้วจะ
สูญพันธุ์ [7]

ผู้แต่งได้นำเสนอภาพสะท้อนผ่านสัญลักษณ์ โดยใช้ผ้าถุง ซึ่งเป็นผ้าถุงสำหรับผู้หญิงชาวบ้าน มาใช้แทนกับ
พฤติกรรมของผู้ชายที่ไม่มีความกล้า ไม่สมศักดิ์ศรีกับคำว่าลูกผู้ชาย แอบอยู่ข้างหลังผู้หญิง จึงได้มีคำกล่าวที่ว่า ไปเอา
ผ้าถุงผู้หญิงมาใส่ หากยังประพฤติตนอ่อนแอกว่าผู้หญิง ไม่มีความเป็นผู้นำ เหมือนกับในเรื่องที่ตัวละครกำลังพูดถึงอัน
เกี่ยวกับการกลัวเพื่อนมาลั้ว สอดคล้องกับที่ เบญจมาศ พลอินทร์ [16] กล่าวว่า การใช้สัญลักษณ์ เป็นเครื่องหมายซึ่ง
แสดงคุณค่าด้วยการนำสิ่งที่บุคคลทั่วไปรู้จัก และเข้าใจอันเป็นรูปธรรมมาแทนสิ่งที่เป็นนามธรรม บางครั้งเป็นสิ่งที่ไม่มี
ตัวตนหรือมีตัวตนก็ได้ แต่ก็อาจเข้าใจได้โดยประสบการณ์ ซึ่งผู้แต่งได้นำเสนอเรื่องราวผ่านสัญลักษณ์ได้อย่างสมเหตุสมผล
มีความเกี่ยวเนื่องและเหมาะสมกับบริบททางสังคมภาคใต้เป็นอย่างมาก

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาภาพสะท้อนสังคมและกลวิธีการนำเสนอเรื่องสั้นชุด พันธุ์พื้นเมือง ของ อัครถาวร บำรุง สะท้อนให้เห็น
ถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของชาวภาคใต้ ในด้านเศรษฐกิจ ชาวภาคใต้นิยมทำอาชีพทำนา ประมงและทำสวนเป็นหลัก
เนื่องจากเป็นอาชีพที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ และต้องอาศัยสภาพทางภูมิศาสตร์ของท้องถิ่นเป็นสำคัญ ส่วนอาชีพ
รับจ้างเลื่อยไม้ก็มีปรากฏให้เห็นแต่เป็นอาชีพที่ผู้คนให้ความสนใจน้อย นอกจากนี้ คนรุ่นปู่รุ่นย่ามีการปลูกฝังให้บุตรหลาน
ประกอบอาชีพรับราชการ เพราะเป็นอาชีพที่มีหน้ามีตาทางสังคมและเป็นอาชีพที่มีเกียรติ ด้านการเมืองการปกครอง ชาว
ภาคใต้จะให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งระดับชาติมากกว่าการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น เนื่องจากตนได้รับผลประโยชน์จาก
การเลือกตั้ง การเลือกตั้งสองภาคส่วนย่อมมีการคอร์รัปชันของผู้นำที่หวังจะเข้ามาบริหารท้องถิ่นหรือบริหารประเทศต่าง
ก็หวังผลประโยชน์ด้วยกันทั้งสิ้น ด้านเทคโนโลยี สะท้อนให้เห็นว่าคนใต้เริ่มลิ้มความเป็นร่าเริงของตัวเองตั้งแต่
เทคโนโลยีเข้ามา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ได้หายไป ผู้คนใช้ชีวิตด้วยความตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา สังคมท้องถิ่นกำลังจะก้าวเข้าสู่
ความเป็นสังคมเมือง เนื่องจากการเข้ามาของระบบทุนนิยมได้เข้าครอบงำความเป็นตัวตนของคนใต้ การใช้ภาษา ชาว

ภาคใต้นิยมใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ในการสนทนา เพื่อแสดงความเป็นอัตลักษณ์ของความเป็นคนใต้และแสดงถึงความเป็นพวกเดียวกัน ชาวใต้โดยพื้นฐานมีอุปนิสัยเป็นคนตรงไปตรงมา รักเพื่อนฝูง ลูกผู้ชายต้องกล้าชกมวยเพื่อนเพื่อให้ผู้คนเกรงขาม และแสดงความเป็นนักเลง อีกทั้งยังทำให้เห็นว่าตนเป็นผู้กว้างขวางในพื้นที่บริเวณนั้น ในด้านของค่านิยมและความเชื่อ ชาวใต้จะให้เงินตราเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิต ความเชื่อของชาวใต้มักนิยมเชื่อในเรื่องพระพุทธรูปศาสนา สิ่งที่เป็นอิทธิพลทางวัฒนธรรมชาติ ทั้งนี้ ก็เพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจในการดำเนินชีวิตทั้งสิ้น และในด้านปัญหาท้องถิ่นในภาคใต้นั้น มักเป็นปัญหาที่แก้ไขได้ยากทั้งสิ้น เนื่องจากสังคมภาคใต้ในสมัยนั้นมีการเปลี่ยนผ่านจากสังคมชนบทไปสู่สังคมเมือง ผู้คนต่างปล่อยปละละเลยปัญหาจึงไม่ได้รับการแก้ไขปัญหา ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น ได้แก่ ปัญหาเรื่องการรับสินบนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ การคอร์รัปชันของนักการเมืองรวมถึงปัญหาการลักขโมย ในปัจจุบันความเป็นภาคใต้ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก ตัวตนความเป็นคนใต้ได้เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมด้วย สอดคล้องกับที่ จรูญ หนูทอง-แสงอุทัย [17] ศึกษางานวิจัย ตัวตนคนใต้ : ภาพสะท้อนรากเหง้าความเป็นคนใต้ ที่พบว่าปัจจุบันคนใต้พยายามปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ของตนเองเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้เข้ากับสภาพสังคมในปัจจุบันจนลืมความเป็นตัวตนของตนเอง

เรื่องสั้นชุด พันธุ์พื้นเมือง ของ อรรถกร บำรุง นอกจากจะสะท้อนให้เห็นภาพของสังคมภาคใต้แล้ว ยังมีกลวิธีการนำเสนอเรื่องสั้นที่น่าสนใจอีกด้วย การนำเสนอเรื่องสั้น มีด้วยกันหลายรูปแบบ ได้แก่ การนำเสนอผ่านฉาก ผู้แต่งเลือกใช้ฉากในท้องถิ่นเป็นหลัก เพื่อสะท้อนความเป็นภาคใต้ผ่านสภาพทางภูมิศาสตร์ ฉากจะเปลี่ยนแปลงไปตามช่วงเวลาและยุคสมัย การนำเสนอผ่านตัวละคร ผู้แต่งเลือกให้ตัวละครหลักในการถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ มีการแบ่งชนชั้นระหว่างตัวละครเพื่อให้เห็นถึงมุมมองและความคิดที่ต่างกันไป ตัวละครสามารถทำให้ผู้อ่านทราบถึงเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่ชาวใต้ให้ความสนใจในขณะนั้นอีกด้วย การนำเสนอผ่านมุมมอง ทำให้เรื่องราวมีมิติมากยิ่งขึ้น ผู้แต่งสามารถให้ตัวละครใดเล่าเรื่องก็ได้ แต่ส่วนใหญ่ผู้แต่งมักใช้ตัวละครที่โดดเด่นในการเล่าเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพและเรื่องราวที่ผู้แต่งพยายามสะท้อนผ่านทางตัวละคร การนำเสนอผ่านเปรียบเทียบ ผู้แต่งใช้การเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจนขึ้น ไม่ว่าจะเป็นภาพของสถานการณ์ต่าง ๆ ในท้องถิ่น การเปรียบเทียบลักษณะของตัวละครกับสัตว์หรือสิ่งของ โดยสัตว์หรือสิ่งของที่เปรียบเทียบมักพบได้ในท้องถิ่นภาคใต้ และการนำเสนอผ่านสัญลักษณ์ ผู้แต่งเลือกใช้สัญลักษณ์ที่เหมาะสมและเข้ากับยุคสมัย เนื่องจากท้องถิ่นภาคใต้ กำลังก้าวสู่ความเป็นสังคมเมือง สัญลักษณ์ที่นำมาใช้สามารถสะท้อนความเป็นตัวตนของคนใต้ทั้งช่วงก่อนและหลังที่ท้องถิ่นได้กำลังค่อย ๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา

อรรถกร บำรุง สามารถถ่ายทอดภาพสะท้อนและกลวิธีการนำเสนอเรื่องสั้นชุด พันธุ์พื้นเมือง ได้อย่างน่าสนใจ เนื่องจากผู้แต่งเป็นคนใต้ตั้งแต่กำเนิด สามารถรับรู้เรื่องราวและความเปลี่ยนแปลงของสังคมในแต่ละยุคสมัย มองเห็นความสลับไหลในการใช้ชีวิตของคนใต้และยังมองเห็นถึงปัญหาสังคมในท้องถิ่นภาคใต้ โดยมีวิธีการนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ผ่านวรรณกรรมได้อย่างมีมิติและมีความหลากหลาย ผู้แต่งพยายามบอกให้ผู้อ่านรับรู้ ว่า สังคมภาคใต้ในปัจจุบันนี้เปลี่ยนไปแล้ว ทุกคนต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมเพื่อความอยู่รอดจนในบางครั้งกลับลืมความเป็นตัวตนของตนเอง

เอกสารอ้างอิง

- [1] เจตนา นาควัชร. (2514). วรรณไวทยาการ ชุมชนบทความทางวิชาการ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์.
- [2] สายทิพย์ นุกูลกิจ. (2539). วรรณกรรมไทยปัจจุบัน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : เอส อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์.
- [3] ธวัช ปุณณทก. (2543). วรรณกรรมท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์
- [4] พิเชฐ แสงทอง. (2555). “เรื่องสั้นสะท้อนปัญหาไทยมุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้”.วารสารรัฐสมิแล. 33 (2) : 43.
- [5] ศรีณีย์ ทองคำ (2548). วิเคราะห์ปัญหาภาคใต้ศึกษาผ่านวรรณกรรม “แผ่นดินอื่น” ของ กนกพงศ์ สงสมพันธุ์.

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- [6] กนกวรรณ พวงประยงค์ (2561). “สังคมชนบทไทยสมัยใหม่กับปัจจัยกำหนดวิถีการดำเนินชีวิต”. วารสาร
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. 44 (2), 34.
- [7] อรรถากร บำรุง. (2541). **พันธุ์พื้นเมือง**. ปทุมธานี : นาคร.
- [8] ศูนย์พัฒนาภาคใต้. (2538). **ภาพรวมภาคใต้**. สงขลา : ศูนย์พัฒนาภาคใต้.
- [9] จรูญ หนูทอง. (2542). “โลกทรรศน์ ชวน หลีกภัย: ศึกษาจากวาทกรรม”. วารสารทักษิณคดี. 5(2), 43.
- [10] ฉันทัส ทองช่วย. (2536). **ภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- [11] สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2521). **โลกทรรศน์ไทยภาคใต้**. สงขลา : ศูนย์ส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- [12] ชวน เพชรแก้ว. (2534). นิสัยและบุคลิกภาพของชาวใต้ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนา. ใน **บ้านบ้านพื้นเมืองถิ่นไทย
ทักษิณ**. สงขลา : สถาบันทักษิณคดี.
- [13] ยุธัตถ์ บุญสนิท. (2548). **วรรณวิจารณ์**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้
- [14] บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. (2539). **แฉ่งวรรณกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- [15] สุทัศน์ วงศ์กระบาถาวร. (2550). **บันทึกคดีประเภทเรื่องสั้น**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- [16] เบญจมาศ พลอินทร์. (2526). **พื้นฐานวรรณคดีและวรรณกรรมไทย**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- [17] จรูญ หนูทอง. (2559). **ตัวตนของคนใต้ : ภาพสะท้อนรากเหง้าและอัตลักษณ์ของคนใต้**. สงขลา : กองทุนแผ่กล้า.

พฤติกรรมของตัวละครเอกที่มีปมปัญหาทางจิตในนวนิยายของทมยันตี
Behaviors of the Protagonists with Psychological Problems
in Tomyanti's Novels

ชาญวิทย์ กล้าคง^{1*} พัทธลีน จินนุ่น² และสมิทธิ์ชาติ พุมมา³

Chanwit klakong^{1*} Phatchalin jeennoon² and Samitcha pumma³

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครเอกที่มีปมปัญหาทางจิตในนวนิยายของทมยันตี เรื่อง ไบ๋ม่ายที่ปลิดปลิว สองชีวิต และอันธการ ของทมยันตี โดยใช้แนวคิดทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ นำเสนอข้อมูล ด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ สรุปผลการศึกษา ดังนี้ ผลการศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครเอกที่มีปมปัญหาทางจิตในนวนิยายของทมยันตีพบ 3 ตัวละคร คือ นีรา จากเรื่องไบ๋ม่ายที่ปลิดปลิว กบ จากเรื่องสองชีวิต และอัน จากเรื่องอันธการ ซึ่งตัวละครทั้งสามแสดงพฤติกรรมทางจิตที่สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ ฟรอยด์ 4 แนวคิด ได้แก่ โครงสร้างบุคลิกภาพ จิตกังวล ปมเพศ และกลวิธีป้องกันตัว โดยพฤติกรรมทางจิตที่แสดงออกมานั้นได้รับอิทธิพลจากการอบรมเลี้ยงดูและสภาพครอบครัวมากที่สุด รองลงมา คือ สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีส่วนเกื้อหนุนให้ตัวละครแสดงพฤติกรรมทางจิตออกมา การนำแนวคิดจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ช่วยอธิบายพฤติกรรมของตัวละครได้อย่างเด่นชัดยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : ปัญหาทางจิต พฤติกรรม ตัวละครเอก ทมยันตี

Abstract

The research article aimed to analyze psychological behaviors of protagonists with psychological problems in Tomyanti's novels- Bai Mai Tee Plid Plew, Song Chiwit, and Anthakan, using Sigmund Freud's psychoanalysis theory. Data were presented through descriptive analysis. Findings were summarized as follow. Three protagonists were found; Nira in Bai Mai Tee Plid Plew, Kob in Song Chiwit, and Un in Anthakan. These three protagonists showed their psychological behaviors that were relevant to Sigmund Freud's psychoanalysis theory in four concepts which included Structure of personality, anxiety disorder, Oedipus complex and Defense mechanisms. Psychological behaviors were influenced by parenting style and family condition most, followed by social and environmental conditions which jointly directed protagonists to show psychological behaviors. The use of Sigmund Freud's psychoanalysis theory contributed greatly to more obvious description of behaviors of the characters.

Keyword: psychological problem, behavior, protagonist, Tomyanti

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² ผศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ อ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

* Corresponding author : E-mail address: Chanwit53m1c8n07@gmail.com

บทนำ

ปัจจุบันพบว่า มีการแต่งวรรณกรรมเชิงจิตวิทยาค่อนข้างมาก ภาพที่เห็นอย่างเด่นชัดในวรรณกรรมเชิงจิตวิทยา คือ การนำเสนอพฤติกรรมของตัวละครเอกที่มีปมปัญหาทางจิต อันเกิดจากความขัดแย้งภายในครอบครัว สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งพบเห็นโดยทั่วไปในสังคมด้วย โดยศรีเรือน แก้วกังวาน กล่าวถึงเรื่องปมของมนุษย์ไว้ว่า มนุษย์เรามีปมไม่ใช่เพียงปมเดียว จิตไร้สำนึกของเราเป็นสิ่งที่เก็บปมหลาย ๆ ชนิด สุดแล้วแต่เหตุการณ์ที่เข้ามากระทบจิตนั้นจะก่อให้เกิดปมชนิดไหน ซึ่งสภาวะเหล่านี้ยากที่ใครหลายคนจะเข้าใจ พฤติกรรมเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความรู้สึกได้อย่างชัดเจน ดังนั้น การวิเคราะห์วรรณกรรมในเชิงจิตวิทยาจะสามารถทราบได้ถึงต้นเหตุ และอิทธิพลที่ส่งผลต่อการกระทำเหล่านั้นได้ [1] ทั้งนี้ การวิเคราะห์นวนิยายโดยอิงกับแนวคิดจิตวิทยาจึงสามารถอธิบายกลไกต่าง ๆ ที่ตัวละครแสดงออกได้

ผู้วิจัยพบว่า นักเขียนที่มีความโดดเด่นในการนำเสนอนวนิยายเชิงจิตวิทยา คือ ทมยันตี ซึ่งเขียนงานดังกล่าวไว้จำนวนมากปรากฏอย่างเด่นชัดจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ เรื่องใบไม้ที่ปลิดปลิว สองชีวิต และอันธการ นวนิยายทั้ง 3 เรื่อง ทมยันตีแสดงให้เห็นลักษณะของตัวละครที่มีปมทางจิตอย่างชัดเจน ซึ่งสามารถนำแนวคิดจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์มาอธิบายได้โดยฟรอยด์เป็นนักจิตวิทยาที่สนใจบุคลิกภาพของมนุษย์ ฟรอยด์กล่าวถึงบุคลิกภาพที่เกิดขึ้นของมนุษย์ว่ามีเงื่อนไขสำคัญ 2 ประการ คือ ภูมิภาวะทางธรรมชาติ และการเรียนรู้เพื่อที่จะชนะความคับข้องใจการแก้ไขความขัดแย้งและลดความวิตกกังวลออกไป การอาศัยแนวคิดจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์จึงสามารถนำมาใช้อธิบายพฤติกรรมต่าง ๆ ของตัวละครได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครเอกที่มีปมปัญหาทางจิตในนวนิยายเชิงจิตวิทยาเรื่อง ใบไม้ที่ปลิดปลิว สองชีวิต และอันธการของทมยันตี โดยใช้แนวคิดจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ มาอธิบายพฤติกรรมของตัวละครและอิทธิพลที่ส่งผลต่อปมปัญหาทางจิตของตัวละคร การศึกษาครั้งนี้สามารถทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ได้อย่างชัดเจนขึ้นและยังเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับใช้ในการอยู่ร่วมกันคนสังคมอีกด้วย

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมของตัวละครเอกที่มีปมปัญหาทางจิตในนวนิยาย ของ ทมยันตี เรื่อง ใบไม้ที่ปลิดปลิว สองชีวิต และอันธการ โดยผู้วิจัยมุ่งวิจัยเอกสาร คือ วิเคราะห์จากตัวบทนวนิยายเป็นหลัก โดยรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวละคร ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ และงานของทมยันตี เพื่อนำมาวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครและอิทธิพลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางจิต แล้วนำเสนอแบบพรรณนาวิเคราะห์ต่อไป

ผลการวิจัย

1. พฤติกรรมของตัวละครที่มีปมปัญหาทางจิต

ผลการศึกษาพฤติกรรมของตัวละครที่มีปมปัญหาทางจิตพบว่า สามารถแยกได้ 4 พฤติกรรม คือ 1. พฤติกรรมที่แสดงออกตามโครงสร้างบุคลิกภาพของตัวละคร 2. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความหวาดกังวลของตัวละคร 3. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงปมทางเพศของตัวละคร และ 4. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการป้องกันตนเองของตัวละคร ดังนี้

1.1 พฤติกรรมที่แสดงออกตามโครงสร้างบุคลิกภาพของตัวละคร พฤติกรรมที่แสดงออกตามโครงสร้างบุคลิกภาพ คือ พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิดของตัวละคร เป็นพฤติกรรมที่สามารถทำให้ผู้อ่านได้เห็นถึงความต้องการของตัวละครโดยแท้จริง ทั้งในส่วนของอัต (id) อีโก้ (ego) และ ซุปเปอร์อีโก้ (superego) [2] ดังเรื่องใบไม้ที่ปลิด

ปลิว นีราเกิดมามีร่างกายและเพศสภาพเป็นผู้ชาย แต่มีจิตใจและสัญชาตญาณเป็นผู้หญิง เธอเลยอยากจะมีร่างกายและรูปร่างที่เป็นผู้หญิง ถึงแม้จะเป็นการฝืนกับธรรมชาติก็ตาม ซึ่งเป็นความต้องการส่วนบุคคลที่มีมาตั้งแต่กำเนิด ดังนี้

“เธอก็ไม่รู้เหมือนกันว่า กระชอกระเซิงมาโกมือเรียกแท็กซี่ได้อย่างไร และเพราะจิตย้าจตจั่วว่า
จะต้องมาเข้าโรงพยาบาลกระมังเธอจึงให้แท็กซี่มาส่งถึงจุดหมาย

แล้ว....กรรมวิธีต่าง ๆ ก็ดำเนินจนจบสิ้น

นางสาวนิรา... เกิดใหม่ไร้อติต

มือขาวซีด กำแน่น ทากัดข้อนิ้วบอกขีดว่าต้องสะกดกลั้นให้ได้มยุ่งปัดปรกราวนาซิสซัสหนุ่มน้อย

รูปงาม อันเฝ้าแต่หลงเงาตัวเองเป็นความสวดยกระด้าง ซาเย็น ถ้าเป็นรูปปั้นก็ละม้ายคล้ายกับแกะจากหินอ่อน
ชั้นดี”[3]

ความต้องการของนิราอีกประการหนึ่ง คือ อยากได้ความรักจากอาแท้ ๆ ของเธอ ถึงแม้ว่านิราจะรู้ตัวว่ารักครั้งนี้เป็นไปไม่ได้แต่เธอก็ยังมุ่งมั่นจะเอาชนะ ซึ่งตามทฤษฎีบุคลิกภาพของซิกมันด์ ฟรอยด์แล้ว พฤติกรรมของนิราแสดงให้เห็นถึงพลังของ อิด (Id) ซึ่งเป็นพลังที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ ไม่ได้ผ่านการขัดเกลา จึงทำทุกอย่างตามความพึงพอใจโดยไม่คำนึงถึงความถูกผิดเพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการของเธอ สุดท้ายเมื่อไม่สมหวัง เธอจึงตัดสินใจปลิดชีวิตของตนเอง

1.2 พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความหวาดกังวลของตัวละคร ความหวาดกังวลเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้กับทุกคนเพราะในชีวิตของแต่ละคนก็ต้องเคยประสบพบเจอกับเหตุการณ์ที่บั่นทอนจิตใจตนเอง ส่งผลให้เกิดปมปัญหาทางจิตได้ ซึ่งจากการศึกษาตัวละครในนวนิยายทั้ง 3 เรื่อง พบว่าตัวละครทุกตัวต่างแสดงความหวาดกังวลทั้งสิ้น ดังการแสดงออกถึงความหวาดกังวลของตัวละครบจากเรื่องสองชีวิต

“ถ้าแม่ของคุณทราบเรื่องนี้...คุณแม่จะทำยังไงหนอ จะจัดการให้กับหรือเปล่า

“ไม่”...เด็กสาวหลุดปากออกมา จากนั้นก็ใช้กางเกงนั้นแหละอุดปากตัวเองไว้

“ไม่ได้.”

เรื่องนี้ให้แม่รู้ไม่ได้ คุณแม่คงเสียใจ คุณแม่ไม่เคยดูแลโดยปราศจากเหตุผล แม้จะดีมีคุณแม่ยังถามว่า

“กบตอบแม่ได้ไหม กบผิดหรือเปล่า” [4]

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า กบ จากเรื่องสองชีวิตแสดงพฤติกรรมความหวาดกังวลว่า ถ้าเกิดแม่ของเธอทราบเรื่องที่เธอทำแท้ง จะทำให้แม่ของเธอเกิดความเสียใจและผิดหวังในตัวเธอ ซึ่งตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ กบมีความหวาดกังวลประเภท Moral Anxiety นั่นก็คือ ความหวาดกลัวที่เกิดจากความสำนึกผิดชอบชั่วดี จะเห็นได้ว่ากบ มีความหวาดกังวลเรื่องทำแท้งไม่เธอยังไม่อยากให้แม่รู้ เพราะกบรักแม่ของเธอมากเธอกลัวแม่เสียใจ และผิดหวังในตัวของเธอ

1.3 พฤติกรรมที่แสดงออกถึงปมทางเพศของตัวละคร ปมทางเพศเป็นกลุ่มอารมณ์ที่ตกค้างอยู่ในจิตไร้สำนึก และมีเหตุสืบเนื่องมาจากเพศรส จึงกลายเป็น “ปมทางเพศ” ซึ่งมีสองชนิด คือ ปมอดิปัส (Oedipus complex) ลูกชายติดแม่ และปมอิเล็กตรา (Electra complex) ลูกสาวติดพ่อ พฤติกรรมที่เกิดจากปมทางเพศเป็นพฤติกรรมที่ตัวละครซึมซับมาจากสถาบันครอบครัวจนฝังใจมาตลอด ส่งผลให้เกิดปมในจิตใจ ดังตัวละครนิรา จากเรื่องใบไม้ที่ปลิดปลิว มีความรู้สึกรักแม่เกลียดพ่อ เนื่องจากครอบครัวของนิราเป็นครอบครัวที่แตกแยก พ่อกับแม่แยกทางกันอยู่ พ่อเป็นคนเจ้าชู้เที่ยวเตร่ไปทั่วจนไม่มีเวลามาเอาใจใส่ลูกชายของตน มีแต่แม่เพียงคนเดียวที่เคยเลี้ยงดู เอาใจใส่และให้ความอบอุ่นเธอ

เพียงลำพัง จนทำให้นिरาค่อย ๆ ซึมซับความเป็นผู้หญิงจากแม่ และค่อย ๆ มีทัศนคติเชิงลบต่อพ่อของตน และเพศชาย นिरารู้สึกว่า พ่อเกลียดเธอที่เปี่ยมเบนทางเพศ เอาแต่ทุบตีเธอกับแม่ของเธออยู่เสมอ แต่ลึกๆ เธอก็อยากได้ภาพแทนของ ความเป็นพ่อเข้ามาในชีวิต ซึ่งคนที่มีภาพแทนดังกล่าว คือ อาชีวีร์ นั่นเอง ดังคำพูดของนिरาที่มีต่อพ่อของตนเอง

“บ้านเราไม่ใช่บ้านแรกของพ่อ”

รอยยิ้มบิดเบี้ยวเล็กน้อย ทำให้ความงามเปลี่ยนเป็นความกระด้างในบัดดล

“และก็ไม่ใช่มานสุดท้ายของพ่อ”

“คุณถึงเกลียดพ่อ เกลียดผู้ชาย...”

ดวงตาคู่นั้นตวัดมาแวบหนึ่ง คิ้วพาดตรง ทำให้รูปหน้าที่เรียวละมุนอย่างคลาสสิก ลดความหวานลง หากเป็นความงามกระด้างแปลกตา [3]

จากตัวอย่างดังกล่าวเห็นได้ว่า ถึงแม้เพศภาพของนिरาเป็นผู้ชายแต่เธอก็มีลักษณะนิสัยและมีจิตใจเป็นผู้หญิงมา ตั้งแต่เด็ก เธอเติบโตมาด้วยการเอาใจใส่จากแม่ เธอจึงเป็นผู้ชายที่ติดแม่มาก และด้วยการกระทำของพ่อของเธอที่มีต่อแม่ ทำให้เธอซึมซับมาตั้งแต่เด็กว่าเธอเกลียดพ่อ เธอเกลียดผู้ชาย เพราะผู้ชายในความคิดของเธอ คือ คนที่จะทำร้ายแม่อันเป็นที่รักของเธอ จึงเป็นเหตุที่ทำให้นिरานั้นมีปมทางเพศติดตัวมาจนโต

1.4 พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการป้องกันตนเองของตัวละคร ตามแนวทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ กลวิธานในการป้องกันตนเอง เป็นทฤษฎีที่บ่งบอกถึงความเป็นตัวตน เนื่องจากแต่ละบุคคลจะเลือกใช้กลวิธานป้องกันตัวที่แตกต่างกันออกไป จะเลือกใช้แบบใดขึ้นอยู่กับแบบแผนและความคับข้องใจของบุคลิกภาพแต่ละบุคคล จากการศึกษาวนิยายของทมยันตีพบว่า กลวิธานการป้องกันตนเองของตัวละครมีประเด็นดังต่อไปนี้

1.4.1 การเก็บกด การเก็บกดเป็นกระบวนการของจิตไร้สำนึก เป็นความกดดันภายในจิตใจที่บุคคลพยายามเก็บความรู้สึกนึกคิดที่น่าอายน่าอายไว้ในจิตใต้สำนึก ถ้าปล่อยไว้นาน ๆ และเพิ่มมากขึ้นก็จะทำให้เกิดเป็นปมด้อย และมองว่าตนเองไร้ค่าเลยมีความรู้สึกสิ้นหวัง [5] ลักษณะดังกล่าวเกิดขึ้นกับตัวละครทั้ง 3 ตัว ดังตัวละครอัน จากเรื่องอันธการ อันเป็นเด็กผู้หญิงที่ได้รับการดูแลมาเป็นอย่างดี ถึงแม้ว่าเธอเองไม่ใช่เป็นลูกแท้ ๆ ของครอบครัวนั้น แต่เธอก็ได้รับการเอาใจใส่มาตลอด อย่างไรก็ตาม ครอบครัวที่เธอเลี้ยงดูเธอนั้นค่อนข้างจะมีกรอบ เป็นพวกอนุรักษนิยม ทุกคนในบ้านจะเป็นผู้เฒ่าผู้แก่ การกระทำทุกอย่างจะต้องถูกต้องตามจารีตประเพณี ด้วยเหตุนี้ ทำให้อันไม่สามารถแสดงความรู้สึกที่แท้จริงได้อย่างเต็มที่ เธอจึงต้องเก็บกด เก็บเรื่องราวต่าง ๆ ไว้ในใจ จนสั่งสมเป็นความเครียดเรื่อยมา วันหนึ่งเธอรับรู้ว่า ได้ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันสมควร ทำให้เธอเกิดความคับข้องใจ ไม่สามารถบอกใครได้ กลัวคนในบ้านจะยอมรับไม่ได้ ดังนี้

“ฉันเองก็อึดอัดใจแทบจะอกระเบิดอยู่แล้ว เพราะพูดไม่ออก บอกไม่ได้ อย่างน้อยคุณศรีก็เคยเห็นฉัน มาแต่เล็กแต่น้อย ถึงจะไม่เทียบเท่าคุณแม่ หากฉันก็เคยคุ้นกับคุณศรีมากกว่าคุณแม่เสียด้วยซ้ำ”

ฉันเล่าเหตุการณ์ทั้งหมดสั้น ๆ อย่างรวบรัด คุณศรีนั่งนิ่ง ไม่กระดุกกระดิก ไม่ตีโพยตีพายผิดความคาดหมาย [6]

จากข้อความ เห็นได้ว่า ตัวละครอัน มีความรู้สึกเครียดและเก็บกดตลอดเวลา การที่เธอตั้งครรภ์ก่อนแต่งงานและไม่สามารถบอกใครได้ ทำให้เธอต้องคอยหลบ ๆ ซ่อน ๆ คนในบ้าน ไม่มีความสุขในชีวิต การเก็บกดจึงเป็นวิธีการที่ใช้ในกรณีเมื่อต้องการระลึบทัวบุคคล ประสบการณ์ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ทำให้ตนเองเกิดความทุกข์ โดยกดดันเหตุ ๆ ของปัญหาเหล่านั้นลงไปสู่จิตใต้สำนึก ไม่ให้ออกมสู่จิตสำนึก ซึ่งสามารถช่วยป้องกันตนเองจากความรู้สึกที่กระทบกระเทือนได้

1.4.2 การก้าวร้าว พฤติกรรมก้าวร้าว เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างหยาดคาย ขาดความยับยั้งชั่งใจ ดังตัวละครบ จากเรื่องสองชีวิต เมื่อถูกขัดใจเธอมักจะแสดงพฤติกรรมที่ก้าวร้าว พุดจาหยาดคายใส่ผู้อื่น มักจะแสดงกริยามารยาทที่ไม่เหมาะสม ถึงแม้ผู้นั้นจะมีอายุมากกว่าก็ตาม ดังข้อความ

“เฮ้อผู้ดีตื่นแดงตะแคงตื่นเดินกันทั้งบ้าน มีไพร่ราบอยู่คนเดียวคือฉันนั่นแหละ”

“ใครไปว่าคุณกบคะ” ผู้ทำหน้าที่แม่บ้านอ่อนใจ เวลาคุณแม่อายุไม่เห็นทำยังงี้”

“แน่ ว่าฉันเป็นลิงหลอกเจ้าละซี”

“คุณพูดเอง เออเอง ว่าตัวเองถูกต้องหมด แต่ทำมัย...ไม่ทำให้ตัวฉันนี้คุณพอกลับนะคะ” [4]

จากตัวอย่าง จะเห็นได้ว่า กบเป็นเด็กที่พุดจาหยาดคาย ไม่เพียงแต่แสดงกริยาก้าวร้าวกับคนอื่น แม้แต่กับแม่ของตนก็พุดจาหยาดคายทำร้ายจิตใจเช่นกัน โดยกบได้ใช้กลวิธีแบบการก้าวร้าวทางตรง (Direct Aggression) เป็นวิธีการสู่สถานการณ์แบบตรงไปตรงมา คือ เมื่อพบว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคอยู่ที่ใดก็จะระบายอารมณ์กับสิ่งนั้นโดยตรง

1.4.3 การทดแทน การทดแทน เป็นการสร้างปมเด่นเพื่อชดเชยปมด้อยที่มีอยู่ ดังตัวละครนิรา จากเรื่องใบไม้ที่ปลิดปลิว ที่เกิดมาในสภาพเพศกำเนิดที่เป็นผู้ชาย แต่มีจิตใจเป็นผู้หญิง ส่งผลให้พ่อไม่ยอมรับในตัวเธอ เธอจึงเข้ารับการศัลยกรรมเพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองให้เป็นผู้หญิงที่สวยงาม เพื่อว่าจะได้รับการยอมรับจากคนในสังคม ดังตัวอย่าง

ผู้หญิงแปลกหน้าคนนั้นมีเค้าเงื่อนงาม

จุมูกเป็นสันตรงรับแก้มโหนกสูง ดวงตาโต กว้าง เรียว ขนตาหนา ริมฝีปากได้รูป

“อีกสักอาทิตย์จะดีขึ้น”

แม่เสื้อผูก ๆ สีเขียว และกางเกงสีเขียวของโรงพยาบาลจะรุ่มร่าม หากร่างระหง บาง สูงตรง ผมหยักศกขมวดปัดยุ่ง

ดวงหน้า รูปทรง คล้ายภาพปั้นกรีก

เป็นความงามที่สมบูรณ์แบบ เป็นความงามที่คณะแพทย์ต้องปรบมือ...แม้จะให้กับตนเอง [3]

จากข้อความ จะเห็นได้ว่า นิรากลายเป็นหญิงสาวที่ใคร ๆ ต่างก็พอกันหลงใหลเป็นอย่างมาก เธอจึงใช้ใบหน้าและรูปร่างที่สวยงามของเธอในการไปเป็นนางแบบ ซึ่งเป็นสร้างปมเด่นเพื่อมาลบล้างปมด้อยที่มีอยู่

1.4.4 การทดแทน การทดแทน เป็นการชดเชยปมด้อยของตนเองโดยพัฒนาปมด้อยของตนให้กลายเป็นปมเด่นขึ้น ดังตัวละครนิรา จากเรื่องใบไม้ที่ปลิดปลิว ที่มีความสามารถในด้านศิลปะมาตั้งแต่เด็ก โดยมีแม่คอยสนับสนุนความสามารถของเธอ จนทำให้เธอมีวิชาความรู้ เป็นที่ยอมรับจากคนในสังคม ทดแทนปมด้อยที่เธอมี คือ การเป่ียงเบนทางเพศ และการไม่ได้รับความรักจากพ่อของเธอ ดังตัวอย่าง

“ครูพลัดเปลี่ยนเวียนเข้ามา แมก็ได้คำตอบเหมือน ๆ กัน”

หัวไปไม่ไหว ควรส่งเสริมด้านศิลปะมากกว่า

แม่ถอนใจ แต่นั่นแหละ...แล้วแม่ก็ยอมรับโดยดี

“ก็ดี จะได้ไม่เป็นบัณฑิตตกงาน”

แล้วแม่อ้อจรรยาที่เธอแต่งหน้าเค้กให้แม่สุดสวย หรือแฟนที่เธอให้แม่อย่างที่คนเห็นคนทัก [3]

จากตัวอย่าง จะเห็นได้ว่า ด้วยความที่นิราเป็นคนที่มีพรสวรรค์ในด้านศิลปะ ประกอบกับ เธอเป็นสาวประเภท
สอง ที่อยู่ติดกับแม่มาตลอด เธอจึงซึมซับในเรื่องของความสวยความงามมาตั้งแต่เด็ก เธอจึงตัดสินใจเป็นช่างแต่งหน้า และ
การเป็นช่างแต่งหน้าของเธอทำให้เธอเป็นที่รู้จักของคนในสังคม

1.4.5 การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง เป็นกลวิธีที่บุคคลพยายามหาเหตุ
ผลต่าง ๆ ที่ไม่ใช่เหตุผลที่แท้จริงขึ้นมาอ้าง ดังตัวละครนิราจากเรื่องใบไม้ที่ปลิดปลิว ที่มีความรู้สึกรักอาแท้ ๆ ของตนเอง
ต่อให้ใครห้ามอย่างไรก็ไม่ฟัง เพราะเธอเชื่อมั่นในความคิดและความรู้สึกของตนเองว่าไม่ผิด จึงหาเหตุผลต่าง ๆ เพื่อเข้าข้าง
ตนเอง ทั้งนี้ ก็เพื่อให้ตนเองเกิดความสบายใจ ดังตัวอย่าง

“ไม่ใช่เรื่องผิดหรอก ที่หนูจะ...ชอบ...อาแท้ ๆ มันเป็นการชดเชยทางใจอย่างหนึ่งเท่านั้น แม่ไปหาหมอ
จิตเสียจนวินิจฉัยได้เองกระมัง”

“หนูรักป้าแต่เมื่อป้าเป็นอย่างที่หนูรักไม่ได้ หนูก็หันไปรักคนอื่นที่คล้าย ๆ กับป้า” [3]

จากตัวอย่าง เห็นได้ว่า นิรารักอาตั้งแต่เด็กจนกระทั่งโต ต่อมาความสัมพันธ์ของเธอกับอาที่เกินเลยจนกว่าที่เธอ
จะห้ามความรู้สึกของตนเองได้ ถึงแม้จะขัดกับศีลธรรม แต่นิราหาเหตุผลเข้าข้างตนเองเพื่อสร้างความสบายใจให้แก่ตัวเอง
ซึ่งตามทฤษฎีของซิกมันด์ ฟรอยด์ การทอดเทิดเป็นกลวิธีที่บุคคลพยายามหาเหตุผลต่าง ๆ ที่ไม่ใช่เหตุผลที่แท้จริงขึ้นมา
อ้าง เพื่อลบล้างความผิด ความล้มเหลวหรือความผิดหวังที่เกิดขึ้น เพื่อให้ตนเองเกิดความสบายใจ โดยฟริเยดริช มานิตซ์ [7]
ได้กล่าวถึงกลวิธีการหาเหตุผลเข้าข้างตนเองในทฤษฎีของซิกมันด์ ฟรอยด์ ไว้ว่า เป็นกระบวนการซึ่งบุคคลพยายามให้
คำอธิบายเป็นเหตุผลในเชิงตรรกะ หรือเป็นที่ยอมรับในเชิงศีลธรรม แก่ทัศนคติ การกระทำ ความคิด ความรู้สึก ที่ไม่
ปรากฏแรงจูงใจที่แท้จริง ส่วนใหญ่มักพบการให้เหตุผลกับอาการป่วย อาการย่ำคิดย่ำทำแบบป้องกันตนเอง

2. อิทธิพลที่ส่งผลต่อปมปัญหาทางจิตของตัวละครเอกในนวนิยายของทมยันตี

ปัจจัยที่ผู้ศึกษานำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการศึกษาตัวละครทั้งสาม มี 2 ปัจจัยด้วยกัน คือ ปัจจัยการอบรมเลี้ยงดูและ
สภาพครอบครัว และปัจจัยจากสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 การอบรมเลี้ยงดูและสภาพครอบครัว สถาบันครอบครัวมีอิทธิพลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของตัวละครเอกเป็น
อย่างมาก เนื่องจากพฤติกรรมบางอย่างมาจากการเลียนแบบ และการอบรมสั่งสอน จากการศึกษานวนิยายของทมยันตีพบ
อิทธิพลการอบรมเลี้ยงดูและสภาพครอบครัวที่ส่งผลต่อปมปัญหาทางจิตของตัวละคร ดังตัวละครนิรา จากเรื่องใบไม้ที่ปลิด
ปลิว ที่ได้รับผลกระทบจากสภาพครอบครัวที่แตกแยก เมื่อแม่ของเธอไม่สามารถทนกับพฤติกรรมของพ่อเธอได้ จึงจำเป็น
จะต้องแยกตัวมาอยู่ลำพัง ด้วยเหตุนี้ นิราจึงมีความรักและผูกพันกับแม่เป็นอย่างมาก ทั้งนี้ ตัวนิราเองก็เก็บกดความรู้สึก
เกลียดชังต่อพฤติกรรมของพ่อที่แสดงออกต่อแม่ไว้ภายในจิตใจได้สำนึก ทำให้เธอมีปมใจเจ็บเกี่ยวกับเพศชาย ตลอด
ระยะเวลาที่ผ่านมา เธอมองว่าแม่ของเธอเก่งและอดทน เพราะแม่ของเธอคอยปกป้องตัวเธอมาตั้งแต่เด็ก นิราคิดว่าแม่ของเธอ
คือ ฮีโร่จึงเลียนแบบแม่ของเธอมาตลอด จนส่งผลให้เธอมีบุคลิกที่มีความผิดปกติทางเพศ ดังข้อความ

เด็กที่ถูกเลี้ยงดูครั้ง ๆ กลาง ๆ มีรูปร่างตนเองควรอยู่ในซีกโลกด้านใด เด็กที่ติดกับแม่ โลกทั้งโลกมีแต่
แม่เด็ก...ที่ซิงพ่ออย่างรุนแรง

“เกลียดป้า !” เสียงแน่นปากแน่นคำหนัก ดวงตาคู๋สวยคลอหอยดน้ำแวว

“ป้าดีแต่ทำให้แม่ร้องไห้!”

พ่อ-ลูกปืนเกลียวกันมาตลอด จะมีก็แต่ชั่ววีรที่ให้ความรักหลานอย่างอ่อนโยนเสมอต้นเสมอปลาย [3]

จากตัวอย่าง เห็นได้ว่า นิราเป็นลูกคนแรกของครอบครัวที่มีพ่อปรารถนาอยากจะได้ลูกตามเพศที่ต้องการ ดังนั้นเมื่อนิราเกิดมาไม่ตรงกับเพศ เธอจึงได้รับผลกระทบจากผู้เป็นพ่อของเธอ กระนั้น เธอก็ยังได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตรงข้ามกับเพศของเธออีกจากผู้เป็นแม่ คือ เลี้ยงดูแบบผู้หญิงมาตลอด พฤติกรรมที่เธอแสดงออกจึงมาจากคนในครอบครัว

2.2 สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมทางสังคมเป็นอีกหนึ่งปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลส่งผลต่อพฤติกรรมของตัวละครเอก ดังตัวละครกบ จากเรื่องสองชีวิต เป็นตัวละครที่ไม่มีใครคอยให้คำสั่งสอน เธอมีความสุขกับชีวิตสังคมภายนอกนั้นคือ “เพื่อน” ซึ่งการคบเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญ กลุ่มเพื่อนของกบล้วนเป็นเด็กที่มีนิสัยก้าวร้าว เมื่อตนเองได้เข้าไปใช้ชีวิตร่วมกับเพื่อนแบบนี้ก็ส่งผลให้เธอเองมีพฤติกรรมก้าวร้าว เกิดความคึกคะนองไปด้วย จึงส่งผลให้กบนั้นมีการกระทำให้ไปในทิศทางที่เลื่อมเสีย คือ การประทุพติตนต่อเพศตรงข้ามอย่างไม่เหมาะสม ดังข้อความ

“จูบเลย! จูบเลย!”

ในความรู้สึกกบเป เด็กหญิงเลื่อนลอยไปสู่ห้องที่มีคว้นบุหรืคละคลั่ง ไฟวาบตรงนั้นกระพริบตรงนี้บาดตา หน้าทุกหน้าประเดี้ยวแดง เขียว ม่วง

“เอาเลย...เอาเลย...”

ท่ามกลางผู้คนเหล่านั้นแหละ เธอถูกผลักจนเซหลุน ๆ ไปปะทะอกไอ้หลุยส์

จูบนั้นมิได้อบอุ่น อ่อนหวานเหมือนของแม่

จูบนั้นไม่ได้นุ่มนวล ซาบซ่านแบบพระเอกในนวนิยาย

หน้ามันสาก กลิ่นที่ซิดจุมกมีทั้งกลิ่นบุหรื กลิ่นเหม็น หื่น ๆ ไม่หอม นุ่ม อย่างแม่สักนิด

เธอมิได้ประทับใจกับรอยจูบแรกนั้น

เธอได้อย่างเดียวคือ...ความรู้สึกที่แปลกใหม่ [4]

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาพฤติกรรมของตัวละครเอกที่มีปมปัญหาทางจิตในนวนิยายของทมยันตี ตามแนวคิดทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ ซิกมันด์ ฟรอยด์พบว่า พฤติกรรมของตัวละครที่แสดงออกถึงปัญหาปมทางจิต สามารถแบ่งออกเป็น 4 พฤติกรรม ดังนี้ พฤติกรรมที่แสดงออกตามโครงสร้างบุคลิกภาพ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความหวาดกังวล พฤติกรรมที่แสดงออกถึงปมทางเพศ และพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการป้องกันตนเอง ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ล้วนเกี่ยวข้องกับสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี ของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ กล่าวคือ ตัวละครแสดงออกตามโครงสร้างบุคลิกภาพของอิด (Id) ซึ่งเป็นความต้องการของตัวละครที่มีมาตั้งแต่กำเนิด การกระทำของตัวละครจะอยู่ในจิตไร้สำนึกของตัวละครตลอดเวลา ซึ่งหลายพฤติกรรมขัดต่อบรรทัดฐานทางสังคมทำให้ตัวละครเกิดความหวาดกังวลต่อพฤติกรรมที่ได้กระทำลงไป จึงนำไปสู่พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการป้องกันตนเอง เช่น การเก็บกด การก้าวร้าว การทดแทน การทดเทิดและการหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง โดยการเก็บกดปรากฏเด่นชัดที่สุด เกิดจากตัวละครไม่มีที่พึ่ง ไม่มีครอบครัวที่คอยรับฟัง สุดท้ายบางตัวละครก็ใช้สัญชาตญาณมุ่งตายในการหนีปัญหาของตนเอง ซึ่งจะเห็นได้ว่าโครงสร้างบุคลิกภาพจะเป็นส่วนกำหนดพฤติกรรมของตัวละครให้เป็นไปในทิศทางต่าง ๆ สำหรับ อิทธิพลที่ส่งผลต่อปมปัญหาทางจิตของตัวละครเอกมากที่สุดได้แก่ สภาพครอบครัว ตัวละครทั้งสามตัวต้องการความรักและความอบอุ่นจากคนในครอบครัวมากที่สุด ทำให้เห็นว่า

ปัญหาครอบครัวเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็ก ตัวละครเติบโตมาในครอบครัวที่มีปัญหา ขาดความรัก ความอบอุ่นขาดการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัวซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่เด็กคนหนึ่งควรจะได้รับในวัยเด็ก ด้วยเหตุนี้ พฤติกรรมของตัวละครจึงเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาให้เห็นถึงปมปัญหาทางจิตได้อย่างชัดเจน ตามด้วยอิทธิพลของสภาพสังคม และสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยเสริมที่กระตุ้นและเอื้อให้ทั้งสามตัวละครแสดงพฤติกรรมทางจิตออกมา ทั้งนี้ การใช้ทฤษฎีจิตวิทยาจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ซึ่งเป็นทฤษฎีว่าด้วยการศึกษาบุคลิกภาพของมนุษย์ ทำให้เข้าใจการกระทำของมนุษย์ เช่น ความคิด ความปรารถนา แรงจูงใจต่าง ๆ ของตัวละครมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้นวนิยายมีความสมจริง น่าติดตามมากขึ้นซึ่งน่าจะนำมาสู่ความเข้าใจคนใกล้ชิดตัวและพฤติกรรมของคนในสังคมมากยิ่งขึ้นด้วย

เอกสารอ้างอิง

- [1] ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2539). **ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพรู้เขารู้เรา**. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน.
- [2] กันยา สุวรรณแสง. (2536). **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพฯ : อักษรพิทยา.
- [3] ทมยันตี. (2537). **ใบไม้ที่ปลิดปลิว**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ณ บ้านวรรณกรรม.
- [4] ทมยันตี. (2537). **สองชีวิต**. กรุงเทพฯ : ณ บ้านวรรณกรรม.
- [5] เต็มศักดิ์ คทวนิช. (2550). **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพฯ : บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)
- [6] ทมยันตี. (2562). **อันธการ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ณ บ้านวรรณกรรม.
- [7] พิริยะดิส มานิตย์. (2556). **ศัพท์จิตวิเคราะห์สำหรับวรรณกรรมวิจารณ์คำอธิบายตามแนวของซิกมันด์ ฟรอยด์**. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาพสะท้อนการเมืองหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ในนวนิยายเรื่องทุติยวิเศษ
ของ หม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ

A Study of the political reflection after the change of government in 1932 in the
novel “Thutiyawiset” by ML Boonlua Debyasuvarn

นนทิวรรณ พิชัยฤกษ์^{1*} มาโนช ดินลานสกุล² และ สมิตร์ชาติ พุมมา³

Nontawan Phaichairoek^{1*} Manoch Dinlansagoon² and Samitcha Phumma³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพสะท้อนการเมืองหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 และกลวิธีการนำเสนอภาพสะท้อนการเมืองที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง ทุติยวิเศษ ของหม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ โดยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลภาพสะท้อนการเมืองและกลวิธีการนำเสนอภาพสะท้อนการเมืองหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 จากนวนิยายเรื่อง ทุติยวิเศษ ของหม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า ด้านภาพสะท้อนการเมืองจำแนกออกได้เป็น 4 ประเด็น ดังนี้ 1) สถานการณ์การเมืองภายในประเทศ 2) ผลกระทบที่รับจากการเมือง 3) อิทธิพลทางการเมืองของต่างชาติที่ส่งผลกระทบต่อการเมืองในประเทศไทย และ 4) บทบาทของคนในช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมือง ด้านกลวิธีการนำเสนอภาพสะท้อนการเมืองจำแนกออกได้เป็น 4 รูปแบบ ดังนี้ 1) นำเสนอผ่านการบรรยายฉาก 2) นำเสนอผ่านมุมมองความคิดของตัวละคร 3) นำเสนอผ่านบทสนทนา และ 4) นำเสนอผ่านการเขียนจดหมาย

คำสำคัญ: ภาพสะท้อนการเมือง หลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 กลวิธีการนำเสนอ

Abstract

The research article aims to study the political reflection after the change of government in 1932 and the presentation strategies for the political reflection appearing in the novel “Thutiyawiset” by M.L.Boonlua Debyasuvarn. The researcher collects data of the political reflection and the presentation strategy for the political reflection in 1932 from the novel “Thutiyawiset” by M.L. Boonlua Debyasuvarn. This research is descriptive and analytical. The study results reveal that the aspect of the political reflection can be divided into 4 points as follows: 1) political situations in a country, 2) effects of the politics, 3) political influences, and 4) people’s roles during the political crisis. The aspect of the presentation strategies for the political reflection can be divided into 4 points as follows: 1) presentation through setting description, 2) presentation through characters’ points of views, 3) presentation through dialogues, and 4) presentation through letter writing.

Keywords: political reflection, after the change of government in 1932, presentation strategies

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² ผศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ อ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

*Corresponding author: E-mail address: cchaanon@gmail.com

บทนำ

สถาบันพระปกเกล้า [1] ได้ให้ความรู้เรื่องการเมืองในช่วงเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ที่มีผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชนไว้ว่า เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ที่เปลี่ยนจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ หลักการของประชาธิปไตย คือ ประชาชนเป็นผู้ถืออำนาจ และมีสิทธิเสรีภาพ มีความเท่าเทียมกัน รัฐซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนของประชาชนทั้งหลายจึงต้องจัดการดูแลพลเมืองของประเทศในด้านต่าง ๆ

มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่อาศัยอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มใหญ่มีการติดต่อสัมพันธ์กันและกันกับผู้อื่นการอยู่ร่วมกันของมนุษย์จึงย่อมต้องมีระเบียบแบบแผนในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลให้อยู่ในขอบเขตที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ดังที่ตรีศิลป์ บุญขจร [2] ได้กล่าวว่า สิ่งที่เป็นเครื่องมือในการควบคุมพฤติกรรมเหล่านั้นซึ่งถือว่าไม่สามารถแยกออกจากสังคมได้ คือ วัฒนธรรม สังคมวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ สามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมการแสดงออกของคนในสังคมนั้น ๆ

นวนิยายเป็นวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีที่มุ่งให้ความเพลิดเพลินใจแก่ผู้อ่านเป็นสำคัญโดยนักเขียนมักถ่ายทอดประสบการณ์ที่พบเห็นในสังคม หรือแม้แต่เรื่องราวที่เกิดจากความรู้สึกของตนเองออกมาเป็นเรื่องราวต่าง ๆ ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง [3] ได้กล่าวไว้ว่า “นอกจากความเพลิดเพลินใจจากสิ่งที่อ่านแล้วยังทำให้เกิดข้อคิดและภาพชีวิตที่น่าสนใจอีกด้วยเพราะนวนิยายเป็นเรื่องสมมติขึ้นโดยอาศัยพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคมเป็นพื้นฐานปรุงแต่งให้มีความสมจริง”

นวนิยายเรื่องทุติยะวิเศษ ได้สะท้อนเรื่องราวทางสังคมและวิถีชีวิตของผู้คนที่เปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ใน พ.ศ. 2475 ได้อย่างชัดเจนและน่าสนใจ เช่น ภูมิหลังทางสังคม การเมืองการปกครอง ความคิด ความเชื่อ ประเพณีวัฒนธรรม และค่านิยม ซึ่งภาพสะท้อนเหล่านี้มีความแตกต่างกันไปในแต่ละช่วงสมัยตามที่นวนิยายเรื่องนั้นได้ถูกสร้างสรรค์ขึ้น รวมถึงช่วงเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ช่วยให้เข้าใจความเป็นไปทางการเมืองการปกครองและสภาพสังคมวัฒนธรรมของประเทศไทยในช่วงเปลี่ยนแปลงการปกครองมากยิ่งขึ้น ซึ่งช่วงเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศไทยเกิดความวุ่นวายขึ้นภายในประเทศ เนื่องจากมีการทำปฏิวัติยึดอำนาจจากพระมหากษัตริย์ และหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศไทยได้พัฒนาและเจริญก้าวหน้าขึ้นมากกว่าเดิมสภาพสังคมวัฒนธรรมก็เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างสิ้นเชิง เนื่องด้วยชาติตะวันตกมีการล่าอาณานิคมและเผยแพร่วัฒนธรรมออกไปทั่วภูมิภาค ทำให้เกิดการหลั่งไหลเข้ามาของวัฒนธรรมที่มีความเจริญและทันสมัย ซึ่งมีผลต่อสังคมวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของคนไทยเพราะเราได้ปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต ความคิด ค่านิยมไปจากเดิม ฉะนั้น การเรียนรู้สังคมวัฒนธรรมของประเทศในระหว่างที่มีการเปลี่ยนแปลง จึงช่วยให้เข้าใจภูมิหลังของคนและสังคมวัฒนธรรมในช่วงเวลานั้น ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความเท่าเทียมกันในสังคม เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขด้วยความเข้าใจ

ผู้วิจัยเห็นว่า นวนิยายเรื่องทุติยะวิเศษ ของหม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ สะท้อนภาพการเมืองหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 ได้อย่างชัดเจน อีกทั้งยังเสนอเหตุการณ์ทางการเมืองในประวัติศาสตร์โดยมีการอิงเรื่องราวจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเป็นส่วนใหญ่ อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการศึกษาประวัติศาสตร์ในช่วงเวลานั้นได้เป็นอย่างดี นวนิยายเรื่องนี้มีท่วงทำนองการใช้ภาษาที่ละเมียดละไม มีกลวิธีการนำเสนอภาพสะท้อนที่น่าสนใจ รวมทั้งมีการหยิบยกเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้นมาผูกเข้าเป็นเรื่องราวได้อย่างแยบยล

วิธีการวิจัย

การศึกษา ภาพสะท้อนการเมืองหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง ทูตพิเศษของหม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน คือ การรวบรวมข้อมูล อ่านทำความเข้าใจนิยายเรื่อง ทูตพิเศษ อย่างละเอียด จากนั้นได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงสรุปผลและอภิปรายผล และนำเสนอผลการศึกษาโดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

1. ภาพสะท้อนการเมือง

การนำเสนอ ภาพสะท้อนการเมืองหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง ทูตพิเศษของหม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ มี 4 ด้าน ได้แก่ 1 สถานการณ์การเมืองภายในประเทศ ผลกระทบที่ได้รับจากการเมือง อิทธิพลทางการเมืองของต่างชาติที่ส่งผลกระทบต่อการเมือง บทบาทของคนในช่วงที่เกิดวิกฤติทางการเมือง

1.1 สถานการณ์การเมืองภายในประเทศ

สถานการณ์การเมืองภายในประเทศหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 มีความวุ่นวายเป็นอย่างมากเนื่องจากมีทั้งผู้ที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับการเปลี่ยนรูปแบบการปกครองในครั้งนี้ กล่าวได้ว่า มีผู้ที่อยู่ฝ่ายคณะราษฎรและผู้ที่อยู่ฝ่ายพระราชวงศ์ เมื่อคนทั้งฝ่ายมีความคิดเห็นและความต้องการที่ไม่ตรงกันก็ทำให้เกิดความขัดแย้งกันที่สุดในเช่น การการฆ่าคนสำคัญในรัฐบาลและนายทหารชั้นผู้ใหญ่ เพื่อเป็นการตัดกำลังของรัฐบาลและต้องการโค่นล้มบุคคลในรัฐบาลไม่ให้บริหารบ้านเมืองต่อ กฎบัตรเป็นเหตุการความขัดแย้งโดยการนำของนายทหารและผู้ที่มีความจงรักภักดีต่อพระเจ้าอยู่หัวและพระราชวงศ์ ต้องการให้อำนาจปกครองอยู่ในมือของพระมหากษัตริย์ดั้งเดิมไม่ใช่อยู่ในมือของรัฐบาลจึงร่วมกันก่อกบฏ แต่การกระทำครั้งนี้ไม่สำเร็จ เพราะรัฐบาลและประชาชนช่วยกันปราบกบฏจนทำให้ต้องพ่ายแพ้ไปในที่สุด ผู้ร่วมขบวนการบางคนถูกจับ บางคนหนีออกนอกประเทศ [4] ไม่เพียงแต่สถานการณ์ทางการเมืองที่คณะผู้นำของไทยมีความขัดแย้งกันเองเท่านั้น แต่ยังมีเหตุการณ์การเรียกคืนดินแดนที่รัฐบาลไทยมีความขัดแย้งและต้องต่อสู้กับประเทศฝรั่งเศสเพื่อเรียกคืนดินแดนที่ถูกยึดไปกลับคืนมาหลังจบสงครามโลกครั้งที่ 2 ไทยยื่นข้อเสนอให้ฝรั่งเศสเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนในการขอคืนดินแดนของไทยคืน แต่ฝรั่งเศสไม่ยอมรับข้อเสนอนี้จึงเป็นเหตุให้ต้องทำสงครามกัน ซึ่งเหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนมีผลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนต่อสังคม

1.2 ผลกระทบที่ได้รับจากการเมือง

1.2.1 ปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน/ฉ้อราษฎร์บังหลวง

ผู้แต่งได้สะท้อนเรื่องราวให้เห็นว่าปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันและการฉ้อราษฎร์บังหลวง เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศไทยมาทุกยุคทุกสมัย ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกหน่วยงาน หลากหลายรูปแบบ อาจเกิดจากปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ การปกครองที่มาจากผู้อำนาจทั้งสิ้น ทูตพิเศษได้กล่าวถึงการทุจริตคอร์รัปชันและการฉ้อราษฎร์บังหลวงไว้หลายตอนด้วยกัน ดังนี้

“มันมีเหตุผลหลายอย่าง มันตั้งต้นครั้งแรก ๆ เกิดปลอดโปร่ง ครั้งต่อ ๆ ไป ก็ปลอดโปร่งอีก ไม่มีใครจับได้ หรือที่รู้ก็นิ่งเสียเพราะความกลัว ต่อมาก็มีคนรู้เห็นเป็นใจกันมากขึ้น หยดไม่ได้ ด้วยยากหยุด ลูกน้องมันไม่ยากหยุด ก็ต้องทำต่อ ๆ ไป เพราะต้องเลี้ยงลูกน้อง มันเหมือนเหวโหล่นแหละคุณแจ้ว อย่าไปลองมันลองแล้วหนีไม่พ้น ที่นี้เรื่องอำนาจถ้าลองอยากมี มันต้องทำอะไรหลายอย่างที่คุณที่เป็นชาวบ้านธรรมดาไม่ทำ เช่น ต้องคอยระวังสืบลความลับกันอยู่ นี่มันก็ต้องมีเงิน เงินไปเอามาจากไหน มันก็ต้องกระทำมิจฉาชีพต่าง ๆ รวมทั้งการฉ้อราษฎร์บังหลวง” [4]

การฉ้อราษฎร์บังหลวงที่เกิดขึ้นในหน่วยงานใดหน่วยหนึ่ง ไม่ว่าผู้กระทำจะมีความตั้งใจหรือไม่ เมื่อได้ลงมือทำไปแล้วก็ไม่สามารถที่จะหยุดได้ เนื่องจากกลั้วตัวลงมาถึงเกินกว่าที่จะถอยหลังกลับแล้ว อีกอย่างเมื่อมีผู้ร่วมอุดมการณ์มากขึ้นก็ย่อมเสี่ยงต่อการถูกเปิดโปง ถึงแม้ว่าตัวเองอยากจะหยุดแต่ถ้าพรรคพวกที่เหลือนไม่หยุดก็ต้องทำกันต่อไปเรื่อย ๆ จนเกิดเป็นการฉ้อราษฎร์บังหลวงแบบเต็มรูปแบบ

1.2.2 ปัญหาคนใหญ่คนโตใช้อำนาจในทางที่ผิด

คนเราเมื่อมีอำนาจขึ้นมาก็เกิดความหลงระเห็จใจ และกระทำการต่าง ๆ ด้วยความลุ่มหลง ทำให้ขาดสติในการไตร่ตรองความผิดชอบชั่วดี โดยนำเสนอในรูปแบบของการสนทนาของตัวละคร ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพและเกิดทัศนคติที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งในนวนิยายเรื่องทุติยวิธีพิเศษ ก็มีกล่าวถึงปัญหาคนใหญ่คนโตใช้อำนาจในทางที่ผิดไว้ ดังนี้

“พี่อ้น เคารพหัดที่ศาลยกฟ้องกรณียกยอกเงิน คุณพ่อให้ไปวิ่งเต้นกับผู้ใหญ่หลายท่าน

“อ้อ แน่ แต่เขาอุตส่าห์ให้เบี้ยบำนาญ ก็ดีหอก ยังคิดถึงบุญคุณท่านอยู่” คุณแจ้วว่า

“ท่านไหน” เกรินถาม

“ท่านทั้งปวงที่มีอำนาจ” คุณแจ้วตอบ[4]

คนใหญ่คนโตที่กุมอำนาจอยู่ในมือ สามารถเปลี่ยนผิดเป็นถูก เปลี่ยนคนดีเป็นคนชั่ว คนชั่วให้เป็นคนดีได้ภายในพริบตา หากใครเดือดร้อนแล้วมีเงินมากพอที่จะใช้เป็นบรรณาการให้คนเหล่านี้ได้ ก็จะหลุดพ้นจากคดีต่าง ๆ ในทันที สะท้อนให้เห็นว่าผู้มีอำนาจยังคงใช้อำนาจที่มีของตัวเองในทางที่ผิดอยู่ ไม่ได้เป็นไปเพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชนแต่เป็นไปเพื่อประโยชน์ของตัวเอง

1.3 อิทธิพลทางการเมืองของต่างชาติที่ส่งผลกระทบต่อการเมืองในประเทศไทย

1.3.1 ความคิด

“ศัตรู ะอ้อนอดที่จะรำคาญคำนี้ไม่ได้ ถึงแม้ว่าหล่อนจะยอมรับว่าหล่อนไม่มีความรู้พอ ที่จะวินิจฉัยเรื่องการเมืองระหว่างประเทศ ในตอนแรกคำว่า ศัตรู หมายถึง ญี่ปุ่น แต่ต่อมา ศัตรู หมายถึงฝรั่งเศสและอเมริกัน ะอ้อนอดคิดว่าฝรั่งเศสเป็นศัตรูของญี่ปุ่นต่างหาก ไม่ใช่ศัตรูของไทยแม้แต่นิดเดียว ยิ่งอเมริกันแล้ว ะอ้อนเชื่อไม่ได้เสียเลยว่าเป็นศัตรูของไทย แต่วิฑูรทำให้หล่อนเข้าใจว่าในยามคับขันของประเทศชาติ ความรู้สึกส่วนตัวทั้งมวลจะนำมาปะปนเหตุผลทางการเมืองไม่ได้ ที่จริงนั้น วิฑูรเชื่อมาตั้งแต่เริ่มสงครามในยุโรปว่าฝ่ายอักษะต้องชนะ แน่ แต่เมื่อญี่ปุ่นเข้ามาย้ายไทย เขาเองก็ล้มเหตุผลเสียชั่วคราวมีแต่ความคุมแค้น แต่แล้วเขาก็บอกแก่ภรรยาว่า เขาก็หักห้ามอารมณ์ได้ และฟังในเหตุผลในเมื่อไทยจำเป็นต้องร่วมมือกับญี่ปุ่น เขาก็จะพยายามทำตนให้สอดคล้องกับความจำเป็น และคำว่า ศัตรู จะต้องคิดว่า คือ ฝรั่งเศส โดยเฉพาะอังกฤษ” [4]

จะเห็นได้ว่า การทำสงครามของชาติมหาอำนาจได้มีอิทธิพลกับความคิดของตัวละครอะอ้อนเป็นอย่างมาก เนื่องจากเธอมีความคิดว่าญี่ปุ่นเป็นศัตรูกับประเทศมาโดยตลอดเพราะเหตุการณ์ที่ญี่ปุ่นเข้ามามีฐานทัพในการพักสงครามในประเทศไทย หรือเรียกง่าย ๆ ว่า ใช้ประเทศไทยเป็นกันชนในการรบกับชาติมหาอำนาจ ซึ่งแท้จริงแล้วศัตรูของไทยก็คือฝรั่งเศสต่างหากที่จ้องจะเอาประเทศไทยเป็นอาณานิคมของตน สามียของเธอจึงได้พูดให้เธอเข้าใจว่า ต้องรองดูไปตามเหตุผลและเหตุการณ์ที่เป็นความจริง

1.3.2 การเปลี่ยนรูปแบบการปกครอง

“มีบางคนเขาก็ว่าฝรั่งเศสกับคราวนี้เป็นภาระระหว่างประชาธิปไตยกับเผด็จการ พี่คงรู้ว่าเผด็จการคืออย่างไรจากหนังสือพิมพ์นะ พี่นะ พวกหนึ่งเขาก็ว่าฝ่ายประชาธิปไตยนั้นมักแพ่ตอนต้น ๆ แล้วในที่สุดก็ชนะ

แต่อีกพวกหนึ่งก็ว่าคราวนี้เยอรมันชนะแน่ ที่นั่นจะเกี่ยวกับกับเราอย่างไรหรือเปล่า มีเพื่อนบางคนเขาได้อินมาจากพ่อแม่พี่น้องของเขา เขาว่าถ้าเผด็จการชนะเมืองไทยก็ไม่มีหวังจะเป็นประชาธิปไตย เสียแรงที่คณะราษฎรเสียชีวิตไปเรียกร้องเอาอำนาจจากพระเจ้าแผ่นดินมาให้ประชาชนคนไทย แล้วเสียแรงที่พระเจ้าแผ่นดินท่านอุทิศสำหรับเสียสละพระราชอำนาจไปให้แก่ประชาชน แต่บัดนี้พวกเผด็จการกำลังเฟื่องฟู ถ้าเป็นเผด็จการ ประชาชนก็ไม่มีปากมีเสียงอะไรเลยนะ ส่วนพวกที่นิยมเผด็จการ เขาก็พูดว่าอังกฤษฝรั่งเศสไม่ดีแก่ประเทศไทย ก็ขอให้พวกมันฉิบหายวอด” [4]

จากตัวอย่างที่กล่าวมา จะเห็นว่าการทำสงครามกันของชาติมหาอำนาจในยุโรปได้มีอิทธิพลต่อรูปแบบการปกครองของไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากชาติที่รบกันฝั่งหนึ่งเป็นเผด็จการ อีกฝั่งหนึ่งเป็นประชาธิปไตย ถ้าหากว่าเผด็จการชนะประเทศไทยก็จะไม่มีวันเป็นประชาธิปไตยไปได้ เพราะความต้องการประชาธิปไตยนี้มาจากผู้นำของคณะราษฎรที่ได้มีการศึกษาเล่าเรียนจากต่างประเทศเลยมีการนำเอาแนวคิดประชาธิปไตยจากต่างประเทศเข้ามาใช้ในประเทศไทย เพื่อต้องการให้อำนาจปกครองกระจายไปยังประชาชน ไม่ขึ้นอยู่กับพระมหากษัตริย์แต่เพียงผู้เดียว

1.3.3 ด้านการรักษาผลประโยชน์ให้กับประเทศ

“สงครามในยุโรปกำลังเจียนกันไป เยอรมันชนะหมดทุกแนวรบ ฝรั่งเศสยอมแพ้แล้ว มีแต่อังกฤษยังดื้อรบอยู่ อเมริกายังไม่มีที่ท่าว่าจะเข้าสงคราม ถึงแม้คนชั้นผู้นำของประเทศจะอยากช่วยฝ่ายอังกฤษ ซึ่งเป็นเลือดเนื้อเดียวกับคนอเมริกันโดยมากและมีอุดมคติทางประชาธิปไตยร่วมกัน แต่ประชาชนคนอเมริกันก็ยังไม่อยากสละเลือดเนื้อไปเข้าสู่สนามรบ ทางฝ่ายประเทศไทยไม่ต้องอยู่ในความประมาทพยายามผูกมิตรกับฝ่ายอักษะผู้กำชัยชนะไว้แล้ว แต่ในขณะเดียวกันก็สอดส่องดูช่องทางที่จะรักษาอธิปไตยของตน” [4]

จะเห็นได้ว่า อเมริกามีอิทธิพลในการตัดสินใจของประเทศไทยในการที่จะรักษาผลประโยชน์ให้กับประเทศเป็นอย่างมาก เพราะอเมริกาไม่ได้เข้าร่วมในสงครามและถึงแม้ว่าคนชั้นผู้นำของประเทศจะอยากช่วยฝ่ายอังกฤษ แต่ประชาชนในประเทศไม่ยอมเอาชีวิตของตนเข้าไปเสี่ยงด้วย ประเทศไทยจึงนำความคิดข้อนี้มาเป็นแนวทางที่จะผูกมิตรกับฝ่ายอักษะที่เป็นผู้ชนะ เพื่อให้ประเทศรอดพ้นจากพิษภัยของสงคราม

1.4 บทบาทของคนในช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมือง

1.4.1 บทบาทผู้หญิงในฐานะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการเมือง

ผู้หญิงเป็นเพศที่นายภยอยู่ในทุกยุคทุกสมัย และผู้หญิงสามารถเป็นผู้นำที่ดีได้ ผู้ชายอาจจะมองว่าผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอ ไม่สามารถเป็นผู้นำ ไม่สามารถออกความคิดเห็นอะไรได้ หรือแม้แต่ไม่สามารถช่วยกิจการงานของผู้ชายได้ แต่ความจริงแล้วผู้หญิงนั้นแหละที่สามารถอดทนและทำภารกิจต่าง ๆ ได้อย่างดีเยี่ยมไม่แพ้ผู้ชาย ซึ่งในนวนิยายก็มีการกล่าวถึงบทบาทของผู้หญิงในฐานะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการเมืองไว้อย่างน่าสนใจดังนี้

“เงินที่ฉะอ้อนได้จากนายโก นอกจากจะช่วยครอบครัวของหล่อนเองแล้ว ยังได้ช่วยครอบครัวของเพื่อนนายทหารอื่น ๆ ด้วย ถ้ามีโอกาสผู้ใดต้องการเงินใช้ด่วน ถ้าด้วยความเจ็บป่วย คับแค้นในเรื่องใด ฉะอ้อนจะรับจ่ายเงินให้ยืมบ้างให้เปล่าด้วยความเต็มใจ”[4]

ตัวละครที่ชื่อฉะอ้อนเป็นภรรยาของนายทหารชั้นสูง มีอำนาจคนหนึ่งในการเมือง การเป็นภรรยาของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการเมือง มีบทบาทที่ชัดเจนในการกระทำเป็นแบบอย่าง และคอยช่วยเหลือครอบครัวผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาของสามี เธอได้ช่วยเหลือครอบครัวของเพื่อนนายทหารของสามี และหากครอบครัวเหล่านั้นเจ็บไข้ได้ป่วยหรือมีเรื่องเดือด

ร้อนเธอก็จะให้เงินด้วยความเต็มใจ ทั้งหมดนี้ สะท้อนให้เห็นว่าผู้หญิงที่เป็นภรรยาของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการเมืองย่อมต้องมียุทธศาสตร์ที่ตามสถานการณ์ที่ตนได้รับอยู่ในขณะนั้น สำคัญที่สุด คือ ภรรยาเปรียบเสมือนเงาของสามี ต้องคอยตามติดสามี เป็นเพื่อนคู่คิดคู่ทำ และแบ่งเบาภาระหน้าที่ของสามี

1.4.2 บทบาทรัฐ

“ขณะนั้นฉะอ้อนก็มีครรถ์อยู่ด้วย ด้วยความกังวลใจว่าประเทศชาติจะต้องภัยสงคราม และครอบครัวจะกระจัดกระจายก็มีอยู่มากในใจ แต่ก็ไม่เป็นอารมณ์รุนแรงเหมือนสามี แต่วันคืนค่อยผ่านไป ความรู้สึกของวิหิตค่อยคลายความรุนแรงและในไม่ช้า เขากลับมีความหวัง เขาบอกแก่ฉะอ้อนเมื่อญี่ปุ่นตีได้สิงคโปร์อย่างง่ายดายว่าถึงหากญี่ปุ่นจะไม่เป็นมหาสมุทรที่แท้จริงตามที่โฆษณา การตัดสินใจของรัฐบาลที่ให้ญี่ปุ่นผ่านประเทศโดยไม่ต่อสู้ต่อไป เป็นการตัดสินใจที่ถูกต้องสำหรับประโยชน์ของประเทศ” [4]

จะเห็นได้ว่า รัฐบาลมีหน้าที่การที่รักษาสันติประโยชน์ให้กับประเทศ คือ การที่ไทยยอมให้ญี่ปุ่นผ่านประเทศโดยไม่มีการต่อสู้ เพื่อป้องกันการนองเลือด การเสียชีวิตของประชาชนและอาจนำไปสู่ความวุ่นวายที่จะเกิดขึ้นมาในภายหลัง เมื่อรัฐบาลไตร่ตรองดีแล้วว่าการกระทำเช่นนี้จะเป็นหนทางที่รักษาอธิปไตยและผลประโยชน์ให้กับประเทศไว้ได้จึงตัดสินใจอย่างไม่ลังเล

1.4.3 บทบาททหาร

“ฉะอ้อนไม่ค่อยเข้าใจสถานการณ์ตอนเลิกสงครามแม้จนกระทั่งในขณะนี้หล่อนรู้แต่ว่า นายทหารจำนวนมากมีความน้อยใจ รู้สึกว่าถูกทอดทิ้ง ทหารไม่มีรถหรือยานพาหนะอย่างใดพากลับภูมิลำเนา อาหารก็ไม่มีจะกิน และเงินที่จะซื้ออาหารก็ไม่มี ทหารบางคนก็กระทำตนเป็นโจรคือเข้าไปปล้นชาวบ้านเอาดื้อ ๆ บางทีก็เลยหยิบฉวยของที่ไม่ใช่อาหารเข้าด้วย รวมความก็คือ ทหารมีความรู้สึกที่ถูกทอดทิ้ง การรบหรือการไปยึดครองเขตต่างแดนนั้น ทหารก็ไม่รู้จะไปเพราะอะไรเพื่อใคร แต่ครั้งสงครามเสร็จบ้านเมืองไม่ต้องการเขาแล้วก็ไม่อาลัยไยดี แม้จะป่วยจะตายจะตายก็ไม่มีใครเหลียวแล” [4]

แสดงให้เห็นว่า ทหารมีบทบาทในการปกป้องชาติบ้านเมือง เมื่อประเทศต้องภัยสงครามและตกอยู่ในอันตราย ทหารจะเป็นกองกำลังที่ปกป้องและรักษาไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตยและความสงบสุขของบ้านเมืองไม่เพียงการทำสงครามกับต่างประเทศเท่านั้นที่ทหารจะต้องมีบทบาทในการป้องกันประเทศและประชาชน รวมไปถึงสงครามการเมืองที่เกิดขึ้นภายในประเทศ ทหารต้องทำหน้าที่ที่คลี่คลายเหตุการณ์ให้กลับมาสู่ความปกติ และกำจัดคนที่คิดร้ายต่อบ้านเมือง

2. กลวิธีการนำเสนอภาพสะท้อน

กลวิธีการนำเสนอเป็นเทคนิคที่ผู้เขียนเลือกนำมาประยุกต์ใช้สร้างสรรค์วรรณกรรมเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนมุ่งหวัง การศึกษาวิธีการของผู้เขียนจึงมีความสำคัญ เพราะเป็นการศึกษาวิธีการที่ผู้เขียนใช้สื่อความคิดผ่านวรรณกรรมไปยังผู้อ่าน เพื่อให้วรรณกรรมนั้นมีคุณค่าน่าสนใจและสามารถดึงดูดใจผู้อ่านได้ ในการศึกษาวิธีการนำเสนอภาพสะท้อนการเมืองจากวรรณกรรมเรื่อง หุติยะวิเศษ ของหม่อมหลวงบุญ เทพยสุวรรณ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการไว้ 4 ประเด็นได้แก่ 1) การนำเสนอผ่านฉากและเหตุการณ์ของเรื่อง 2) การนำเสนอผ่านมุมมองความคิดของตัวละคร 3) นำเสนอผ่านบทสนทนาของตัวละคร และ 4) นำเสนอผ่านการเขียนจดหมาย ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดไว้ดังนี้

2.1 นำเสนอผ่านการบรรยายฉาก

ผู้เขียนได้นำเสนอปัญหาทางการเมืองทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศผ่านฉากและเหตุการณ์ของเรื่อง เช่น กรุงเทพฯ เพชรบุรี อุบลราชธานี ลพบุรี ฝรั่งเศส เยอรมัน อังกฤษ เป็นต้น ทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจและเกิดมโนภาพที่ชัดเจนในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทางการเมือง ดังตัวอย่าง

“วิฑูรกลับมาเมื่อสงครามยุโรปเกิดแล้ว พอเขากลับมา เขาก็ไปปรับอ่อนแต่ไม่ได้กลับเข้ามาอยู่ในพระนคร เขาไปประจำการที่อุบลราชธานี วิฑูรแน่ใจว่าเยอรมันจะต้องชนะสงครามยุโรป และเมื่อถึงคราวที่ประเทศไทยเรียกร้องดินแดนคืนจากฝรั่งเศส เขาเป็นคนหนึ่งที่เตรียมใจไว้พร้อมก่อนคนอื่นว่าจะทำสงคราม และเขาก็ได้ทำหน้าที่ในสนามรบอย่างสมเกียรติลูกผู้ชาย เมื่อเสร็จการพิพาทอินโดจีน” [4]

กลวิธีการนำเสนอผ่านการบรรยายฉาก โดยการสื่อให้เห็นฉากสงครามยุโรป ที่เยอรมันรบกับฝรั่งเศส หรือฉากที่ไทยต้องรบกับฝรั่งเศสเพื่อเรียกร้องดินแดนคืนจากที่โดนฝรั่งเศสยึดไป การนำเสนอผ่านฉากและเหตุการณ์ ช่วยให้ผู้อ่านสามารถปะติดปะต่อเรื่องราวต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นฉากและเหตุการณ์สงครามที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ หลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 มีทั้งเหตุการณ์ภายในประเทศและต่างประเทศที่ส่งผลกระทบต่อการเมืองในประเทศในด้านต่าง ๆ ทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจเนื้อเรื่องและเห็นภาพได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.2 นำเสนอผ่านมุมมองความคิดของตัวละคร

มุมมองการเล่าเรื่อง เป็นกลวิธีอย่างหนึ่งที่ผู้เขียนได้นำเสนอโดยกำหนดตัวละครมีการเล่าผ่านมุมมองของตัวละครเอง เพื่อให้ผู้อ่านสื่อถึงสาระสำคัญของเรื่อง แสดงให้เห็นเจตนาารมณ์ของผู้อ่าน จากการศึกษาวรรณกรรมพิเศษวิเศษ ของหม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ ผู้วิจัยพบว่า ผู้แต่งเล่าเรื่องโดยผ่านมุมมองของตัวละคร ฉะอ้อน ซึ่งในเรื่องตัวละครฉะอ้อน เป็นหญิงสาวชาวเพชรบุรีผู้เรียบร้อย อ่อนโยน และเพียบพร้อมในทุกเรื่อง ๆ เธอเป็นภรรยาของร้อยตรีวิฑูรต่อมาสามีของเธอมีความเจริญในหน้าที่การงานขึ้นเรื่อย ๆ จนยศถาบรรดาศักดิ์ของสามีได้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการเมือง การใช้ตัวละครฉะอ้อนเพื่อสื่อให้เห็นถึงความเป็นผู้หญิงที่ต้องใช้ชีวิตเกี่ยวข้องกับคำว่าการเมือง ผู้แต่งใช้ตัวละครฉะอ้อนเป็นคนเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้อ่านเชื่อถือต่อเหตุการณ์และเพื่อให้สมจริง ในตอนที่ฉะอ้อนมีความรู้สึกไม่เห็นด้วยกับการปกครองของไทยโดยไม่มีพระมหากษัตริย์ ดังตัวอย่าง

“ไม่เอาหรอก” ฉะอ้อนพูดเสียงเครือ “มิชแพนครัมที่โรงเรียนแกเคยเล่าว่า ที่อเมริกาเนะ เขาดีไม่มีกษัตริย์ แหม พวกเราโกรธแค้นเสียแทบตายมีอย่างเรอะมาบอกว่าดีไม่มีกษัตริย์ อาจารย์มีสเตอร์เนอร์ยังดูแล้วว่าพูดอะไรกับเด็กไทยอย่างนั้น ไม่มีพระเจ้าแผ่นดินจะดีอะไร ใครที่ไหนก็ไม่รู้” [4]

กลวิธีการนำเสนอผ่านมุมมองของผู้เล่าชื่อฉะอ้อน เป็นการนำเสนอที่ทำให้เห็นถึงค่านิยมของครูชาวต่างชาติที่นิยมการปกครองแบบประธานาธิบดีโดยไม่มีกษัตริย์ ซึ่งในประเทศไทยเราไม่นิยมระบอบนี้ เนื่องจากประเทศไทยมีพระมหากษัตริย์ปกครองมาตั้งแต่อดีต ประชาชนมีความเทิดทูนและบูชาในระบอบกษัตริย์เป็นอย่างมาก ผู้แต่งใช้ตัวละครฉะอ้อนในการเล่าผ่านมุมมองของตัวละครเองก็เพราะว่าฉะอ้อนเป็นคนไทย เกิดในประเทศไทยย่อมที่จะมีความรักและความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ ผู้แต่งจึงให้ตัวละครนี้มีความสำคัญต่อการดำเนินเรื่องต่อไป ซึ่งทำให้ตัวละครเกิดจินตนาการต่อสิ่งที่เกิดขึ้นแก่ตัวเองและยังสะท้อนให้เห็นว่าครูที่มาจากต่างประเทศไม่ควรสอนค่านิยมเรื่องการเมืองการปกครองให้กับเด็กไทย เพราะมันเป็นค่านิยมที่ผิดกับหลักความเชื่อและจารีตประเพณีของไทย อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงความรักและห่วงใยในสถาบันพระมหากษัตริย์

2.3 นำเสนอผ่านบทสนทนา

บทสนทนาเป็น ถ้อยคำที่ตัวละครพูดคุยโต้ตอบกัน นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของเรื่อง เพราะบทสนทนาทำให้ผู้อ่านเข้าถึงเรื่องราวทางการเมืองหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ได้มากขึ้น การบรรยายเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ ผ่านบทสนทนาของตัวละคร จะช่วยดึงดูดความสนใจของเรื่องราว จากการศึกษาวรรณกรรมเรื่องทุติยวิเศษ ของหม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณพบว่า ผู้เขียนใช้กลวิธีนี้ดังในเรื่อง ได้นำเสนอกลวิธีการบรรยายผ่านบทสนทนาของตัวละคร ดังนี้

2.3.1 บทสนทนาของฉะอ้อน กับ แจ้ว

ตัวละครระหว่าง “ฉะอ้อน” กับ “แจ้ว” ที่ได้พูดถึงสถานการณ์ทางการเมือง คือ เรื่องการปฏิวัติกรุงเทพฯ แล้วเปลี่ยนแปลงการปกครอง ดังตัวอย่างที่ว่า

“ก็ฉะอ้อนไม่รู้หรือ ปีนี้คือปี พ.ศ. 2474 ปีหน้าก็ 2475 ครบ 150 ปีตั้งแต่สร้างพระนคร”

“แล้วมันเป็นยังไง” ฉะอ้อนถาม

“ก็มีคำทำนายไว้ว่าราชวงศ์จักรีจะอยู่ได้เพียง 150 ปี เขาก็กลัวกันว่าจะมีการปฏิวัติยังงั้นละ” คุณแจ้วตอบ

“มันเป็นยังไงการปฏิวัติ” ฉะอ้อนซัก

“อ้าว ฉะอ้อนยังเรียนประวัติศาสตร์ไม่ถึงหรือ” คุณแจ้วว่า “ก็อย่างในฝรั่งเศส มันจับเจ้านายกับพวกขุนนางฆ่าหมด แล้วก็เปลี่ยนการปกครองเป็นรีพับลิค”

“เป็นยังไงนะ รีพับลิค” ฉะอ้อนทำหน้าที่ซักต่อไปหน้าเปลี่ยนสีไปนิดหน่อยด้วยความกระดากที่ไม่รู้จะไรมากถึงเพียงนั้น

“รีพับลิคก็เหมือนอย่างฝรั่งเศสอย่างอเมริกา ไม่มีพระเจ้าแผ่นดินมีแต่ประธานาธิบดี เขาเลือกตั้งกันเป็นคราว ๆ” [4]

จากบทสนทนาของตัวละครข้างต้น ตัวละคร “ฉะอ้อน” กับ “แจ้ว” เป็นบทสนทนาที่ทำให้ผู้อ่านเห็นถึงความจำเป็นของกรุงเทพฯ ว่าได้สร้างมาถึง 150 ปี ต่อไปก็มีการรำลึกกันว่าเมื่อครบ 150 ปี ก็จะมีการปฏิวัติเกิดขึ้น ซึ่งการปฏิวัติในครั้งนี้ก็นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการปกครอง ซึ่งคล้ายกับในฝรั่งเศสที่มีการจับเจ้านายกับขุนนางฆ่าและเปลี่ยนการปกครองเป็นเผด็จการแทน

2.4 นำเสนอผ่านการเขียนจดหมาย

การเขียนจดหมาย เป็นวิธีการที่นิยมใช้เพื่อสื่อสารกันแทนการพูด เมื่อผู้รับและผู้ส่งอยู่ห่างไกลกัน หรือมีความจำเป็นบางประการที่ทำให้ไม่สามารถพูดจากันได้ นอกจากนี้ จดหมายยังใช้เป็นสื่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ไม่รู้จักกันและจดหมายอาจใช้เป็นเอกสารสำคัญสำหรับอ้างอิงเป็นหลักฐานได้อีกด้วย ดังนั้น การเขียนจดหมาย คือ การสื่อสารชนิดหนึ่งที่ใช้แทนการพูด ใช้ในกรณีที่ผู้ส่งและผู้รับอยู่ไกลกันและอาจจะใช้ในกรณีที่ผู้ส่งไม่สามารถพูดจากันได้ นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและสร้างความน่าสนใจให้กับเรื่องเป็นอย่างมาก เพราะจดหมายเป็นสื่อที่ทำหน้าที่สื่อสารเกี่ยวกับเนื้อเรื่องและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทางการเมืองในช่วงเวลาต่าง ๆ ผ่านมายังผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านมีความรู้ความเข้าใจและสร้างจินตนาการให้ผู้ฟังเกิดทัศนะต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องราวทางการเมืองมากยิ่งขึ้น การบรรยายเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ ผ่านการเขียนจดหมายส่งถึงกันของตัวละคร จะช่วยดึงดูดความสนใจเรื่องราว

คุณแจ้วตอบจดหมายฉะอ้อนโดยเร็วพอใช้ ข้อความคล้าย ๆ ดังนี้

“ฉะอ้อนที่รักมาก

ได้รับจดหมายของฉะอ้อนแล้ว เห็นใจที่ฉะอ้อนเสียใจว่าไม่ได้มาช่วยงานศพคุณป้า ส่วนอีกคนหนึ่งคือคุณสำรวย ฉันทเสียใจมากที่จะต้องบอกว่า เขาน่าสงสารมาก คุณจำลองถูกจับเมื่อสองสามวันนี้อะ ข้าพเจ้าคือ

อย่างไรก็ไม่มีใครรู้ พวกที่อยู่สงขลาถูกกันหลายคน เรื่องที่เกิด ๆ กันเหล่านี้เขาเรียกว่าเรื่องการเมือง ฉะนั้นยังไม่เข้าใจว่ามีการเมืองยังงัยกันแต่ซึกที่ไรก็ถูกคุณน้าว่าช่างซึก ฉะนั้นมีอะไรที่ยากเล่าให้ฉะอันฟังตั้งหลายอย่างแต่ต้องลาละ เพราะมีการบ้าน ฉันทอจูบแม่ฉะเลาะของป่าแจ้วด้วย พ่ออะไรก็กะไม่รู้ว่หน้าตาเป็นยังงัย แต่ถ้าได้พบเมื่อไรก็คงอดจูบไม่ได้ เลยขอฝากมาด้วยในคราวนี้”[4]

ผู้แต่งใช้กลวิธีการนำเสนอผ่านการเขียนจดหมายของผู้เล่าที่ชื่อแจ้ว เป็นการนำเสนอที่ทำให้เห็นถึงเหตุการณ์ทางการเมือง ในช่วงที่บ้านเมืองวุ่นวายเพราะสถานการณ์ที่เรียกว่าการเมือง ทุกที่ล้วนได้รับผลกระทบรวมถึงสงขลาตามที่กล่าวไว้ในตัวอย่าง ผู้คนที่มีส่วนเกี่ยวข้องย่อมได้รับความเดือดร้อนจากการเมือง เรื่องราวทางการเมืองเป็นเรื่องใหญ่และมีความเสี่ยง ดังนั้น การพูดคุยกันผ่านโทรศัพท์หรือการโต้ตอบกันต่อหน้าอาจจะไม่ปลอดภัยเท่าไร ตัวละครจึงมีการเขียนจดหมายโต้ตอบกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาภาพสะท้อนการเมืองหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องทุติยะวิเศษ ของหม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ ผู้เขียนเสนอเรื่องราวผ่านประสบการณ์และจินตนาการที่แฝงไปด้วยมุมมองของตนเองเพื่อเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต ภาพสะท้อนการเมืองจะเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่และมีเหตุการณ์การเมืองที่เกิดขึ้นในต่างประเทศเป็นส่วนเสริม กล่าวคือ ปี 2475 ได้เกิดการปฏิวัติขึ้น คือ การปฏิวัติกรุงเทพ และมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็น ระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ และหลังจากมีการปฏิวัติกรุงเทพฯ เกิดขึ้นก็ได้มีเหตุการณ์ปฏิวัติเกิดขึ้นตามมามากหลายครั้งหนึ่งในนั้น คือ เหตุการณ์กบฏบวรเดช เกิดขึ้นจากกลุ่มคนที่ไม่เห็นด้วยกับการกระทำของคณะผู้ปฏิวัติและเปลี่ยนรูปแบบการปกครอง คนกลุ่มนี้ต้องการให้อำนาจปกครองกลับคืนสู่มือพระมหากษัตริย์ดั้งเดิม แต่ไม่เป็นผลสำเร็จ เพราะรัฐบาลได้ปราบปรามจนต้องพ่ายแพ้ไป เหตุการณ์จากการปฏิวัติทำให้บ้านเมืองวุ่นวายและประชาชนมีความสับสนทางการเมืองเป็นอย่างมาก เพราะมีกลุ่มคนหลายพวกที่ต้องการยึดอำนาจยึดประเทศให้อยู่ในมือของตนและพวกพ้อง ผู้ร่วมอุดมการณ์เมื่อต้องการมีอำนาจก็มีการกระทำการฆาตกรรมบุคคลสำคัญของรัฐบาลรวมไปถึงนายทหารชั้นผู้ใหญ่ที่ดำรงตำแหน่งในขณะนั้นเพื่อยึดอำนาจ นอกจากเหตุการณ์ความวุ่นวายทางการเมืองที่มาจากการปฏิวัติแล้วประเทศยังมีการทำสงครามเรียกคืนดินแดนจากฝรั่งเศสอีกด้วยเพราะมีการเจรจาแล้วไม่เป็นผล เหตุการณ์ทางการเมืองเหล่านี้เป็นผลให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ ตามมา รวมไปถึงบทบาทของผู้คนในขณะที่เกิดสถานการณ์ทางการเมืองก็มีความแตกต่างกันออกไปตามสถานะของตน อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นการเมืองในต่างประเทศที่มีอิทธิพลต่อความคิด การปกครองของรัฐบาลที่ต้องปรับเปลี่ยนเพื่อรักษาผลประโยชน์และความสงบให้กับประเทศและประชาชน จากการสร้างสถานการณ์ทางการเมืองหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ในนวนิยายเป็นการสร้างสถานการณ์ให้การดำเนินเรื่องน่าติดตามขึ้น เพราะนวนิยายเรื่องนี้ผู้แต่งสร้างเพื่อให้เกิดความรู้และความจรรโลงใจ และชี้ให้เห็นถึงสภาพการเมืองในสังคมยุคนั้นอย่างชัดเจน

ภาพสะท้อนการเมืองหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ที่ปรากฏมากที่สุด ในนวนิยายเรื่องทุติยะวิเศษ ของหม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ ได้แก่ การปฏิวัติกรุงเทพฯ เหตุการณ์นี้เป็นเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงการปกครองครั้งใหญ่ในปี 2475 ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย และเป็นฉนวนสำคัญที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ความวุ่นวายต่าง ๆ ทางการเมืองตามมา มีการเล่าเรื่องด้วยการสร้างสถานการณ์ทางการเมืองโดยผ่านกลวิธีการนำเสนอภาพสะท้อนการเมืองผ่านมุมมองของผู้เล่า บทสนทนา ฉากและเหตุการณ์ พฤติกรรมของตัวละครและการเขียนจดหมาย ผู้แต่งใช้กลวิธีการนำเสนอภาพสะท้อนการเมืองเพื่อช่วยในการดำเนินเรื่องมีความเข้มข้น ทำให้ผู้อ่านจินตนาการถึงสถานการณ์และเหตุการณ์ทางการเมืองหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน กลวิธีการนำเสนอภาพสะท้อนการเมืองหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ที่ปรากฏเด่นชัดที่สุด คือ การนำเสนอผ่านการเขียนจดหมาย เพราะเป็นการเน้นเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในขณะนั้นอย่างชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

- [1] สถาบันพระปกเกล้า. (2559). เหตุการณ์สำคัญทางการเมืองไทย สมัย พ.ศ.2475-2500. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2563, จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php>.
- [2] ตรีศิลป์ บุญขจร. (2523). *นวนิยายกับสังคมไทย พ.ศ. 2475 – 2500*. กรุงเทพฯ : บางกอกการพิมพ์.
- [3] ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง. (2553). *วรรณคดีกับสังคมไทย*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [4] บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. (2511). *พุทธยวพิเศษ*. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย.

กลวิธีการสร้างตัวละคร “ข้าของแผ่นดิน” ในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์
เรื่อง ข้าบดินทร์ ของ วรณวรรณ

Strategies for creating characters “Servant of the Land” in a historical novel titled
“Khabodin” by Wannawat

อนันตญา เศษสุวรรณ^{1*} มาโนช ดินลานสกุล² และพัชลิน จินนูน²

Anantaya Sadsuwan^{1*} Manoch Dinlansagoon² and Phatchalin Jeennoon²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1. เพื่อศึกษาภูมิหลัง บทบาทและลักษณะของข้าของแผ่นดินในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่องข้าบดินทร์ และ 2. เพื่อศึกษาวิธีการสร้างตัวละครข้าของแผ่นดินในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่องข้าบดินทร์ ของ วรณวรรณ ผลการศึกษาพบว่า ในด้านภูมิหลังของตัวละครข้าของแผ่นดินในนวนิยายเรื่องข้าบดินทร์พบว่า ก่อนการเป็นข้าของแผ่นดินตัวละครมีชีวิตที่พลิกผันและต้องโทษมาก่อนต่อมาจึงเข้ารับราชการเป็นข้าของแผ่นดิน เพราะทำความดีความชอบ บทบาทของตัวละครประกอบด้วย 2 บทบาท ได้แก่ 1) บทบาทของการเป็นทหารโดยแบ่งเป็นบทบาททหารที่เป็นแม่ทัพใหญ่กับทหารในสังกัด และ 2) บทบาทการเป็นควาญช้าง ลักษณะของการเป็นข้าแผ่นดินสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ข้าแผ่นดินที่ดี เช่น การมีความรักชาติ มีความซื่อสัตย์และข้าแผ่นดินที่ไม่ดี เช่น คดโกง เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม ซึ่งลักษณะของข้าแผ่นดินทั้งสองแบบสะท้อนความเป็นมนุษย์ที่มีทั้งด้านดีและด้านที่ไม่ดี กลวิธีการสร้างตัวละคร ในนวนิยายเรื่องข้าบดินทร์พบว่า ผู้แต่งมีการใช้กลวิธีการสร้างตัวละคร 3 แบบ คือ 1) การสร้างตัวละครจากคู่เทียบ เป็นการสร้างตัวละครเพื่อเทียบให้เห็นลักษณะตัวละครสองด้าน คือ ด้านที่ดีและไม่ดี ซึ่งจะมีความโดดเด่นเพราะตัวละครแบ่งเป็นสองฝ่าย สามารถเปรียบเทียบได้อย่างชัดเจน 2) การสร้างตัวละครจากคุณสมบัติข้าแผ่นดิน เป็นการสร้างตัวละครที่ผ่านการบรรยายของผู้แต่งและผ่านบทสนทนาของตัวละครในเรื่อง โดยคุณสมบัติของข้าแผ่นดินในนวนิยายมีความสอดคล้องกับคุณสมบัติข้าแผ่นดินที่ปรากฏในกฎหมายตรงสามดวง และ 3) การสร้างตัวละครจากข้อมูลบุคคลในประวัติศาสตร์ เนื่องจากเป็นนวนิยายที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์จึงมีการนำประวัติของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในนวนิยายมาแต่งเติมให้มีความสมจริง

คำสำคัญ : กลวิธีการสร้างตัวละคร นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ ข้าของแผ่นดิน ข้าบดินทร์

Abstract

The research article aims twofold: 1) to study background, roles and characteristics of “Servant of the Land” in a historical novel titled “Khabodin,” 2) to study strategies for creating the character “Servant of the Land” by Wannawat. The study result of the background aspect of the “Servant of the Land” character in the historical novel titled “Khabodin,” reveals that the character’s life was changed and he was penalized. Later, he entered government service/became a “Servant of the Land” because

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² ผศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

*Corresponding author: E-mail address: kantida.2806@gmail.com

of doing good deeds. He performed two roles: 1) the roles of soldiers—a commander-in-chief and a subordinate officer in the military and 2) the role of a mahout. Characteristics of “Servant of the Land” can be classified into two types: good “Servant of the Land” such as being patriotic and being honest and bad “Servant of the Land” such as cheating and being greedy for personal benefits. These two types of characteristics of “Servant of the Land” reflect that humans have both good and bad sides. The study result about strategies for creating characters in the novel titled “Khabodin” reveals that the author uses three types of strategies as follows: 1) creating the characters from comparing so as to compare both sides of their characteristics—good and bad, that are remarkable because the characters are classified into two sides that can be clearly compared, 2) creating the characters from the qualifications of “Servant of the Land” through the author’s description and the characters’ dialogues, anyhow, those qualifications are according to the first Thai enacted law, and 3) creating the characters from information of people that existed in history because this is a historical novel and therefore the author takes the history of people related to historical events to add some information so as to be realistic.

Keywords: strategy for creating characters, historical novel, Servant of the Land, Khabodin

บทนำ

นวนิยายเป็นวรรณกรรมที่แต่งขึ้นเพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้อ่าน ดังนั้น จึงจัดได้ว่าเป็นวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี โดยผู้เขียนอาจจะสร้างนวนิยายเรื่องนั้นตามเหตุการณ์ที่พบเจอในสังคม หรือแต่งขึ้นจากประสบการณ์หรือจินตนาการส่วนตัวของผู้เขียนที่ต้องการจะถ่ายทอดออกมาผ่านงานเขียนเพื่อบอกเล่าเรื่องราวหรือสะท้อนสังคมที่เป็นประโยชน์ให้แก่ผู้อ่าน นวนิยายนั้นมีหลากหลายรูปแบบ อย่างนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ ซึ่ง ประคอง เจริญจิตรกรรม [1] กล่าวว่า นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ หมายถึง นวนิยายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องราวในประวัติศาสตร์ โดยนักประพันธ์อาศัยเหตุการณ์บางตอนจากประวัติศาสตร์เป็นภูมิหลัง เป็นโครงเรื่อง หรือเป็นฉาก แล้วกำหนดบทบาทของตัวละครเสริมเข้าไปตามลักษณะของนวนิยาย เพื่อให้เรื่องที่ประพันธ์สามารถดำเนินเรื่องได้ตามจุดมุ่งหมายของผู้ประพันธ์อย่างเพียงพอพร้อมด้วยอรรถรสแห่งศิลปะการประพันธ์

ที่น่าสนใจ คือ วรรณกรรมเรื่องชาบดินทร์ เป็นงานเขียนที่ใช้จินตนาการของผู้แต่งร่วมกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่ถูกต้องตามความเป็นจริง โดยเลือกเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งจากประวัติศาสตร์แล้วนำมาผูกเป็นเรื่องราว โดยใช้กลวิธีการนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ตามความสามารถของนักเขียน เพราะฉะนั้น ผู้อ่านจะได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์พร้อมไปกับการอ่านบันเทิงคดีจึงถือว่าการเรียนรู้ที่มีความน่าสนใจ ในการสร้างสรรค์นวนิยายอิงประวัติศาสตร์นอกจากการนำเสนอเนื้อหาแล้วการเลือกใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการนำเสนอเรื่องราวก็มีความสำคัญ โดยเฉพาะกลวิธีการสร้างตัวละคร โดยนักเขียนส่วนใหญ่จะใช้จินตนาการสร้างให้ตัวละครนั้นมีมิติมากขึ้น ดังนั้น ตัวละครจึงเป็นเหมือนองค์ประกอบสำคัญของนวนิยาย ดังที่ ม.ล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ [2] ได้กล่าวถึงความสำคัญของตัวละครว่า

“นวนิยายทั่วไปอาศัยลักษณะของตัวละคร เป็นเนื้อหาอันสำคัญที่สุดของหนังสือ และความสนใจของผู้อ่านส่วนใหญ่มักขึ้นอยู่กับอุปนิสัยของตัวละคร ถ้าลักษณะนิสัยไม่เหมาะสมใจผู้อ่าน หนังสือเรื่องนั้นก็ไม่ได้ดึงดูดความเอาใจใส่ได้นาน เคยมีผู้กล่าวว่านวนิยายที่เนื้อเรื่องดำเนินไปโดยไม่ต้องอาศัยลักษณะของตัวละคร หรืออาศัยเหตุการณ์อื่นนอกเหนือลักษณะนิสัยแล้ว นับเป็นนวนิยาย”

นักเขียนส่วนใหญ่จะใช้จินตนาการสร้างให้ตัวละครนั้นมีมิติมากขึ้น การสร้างตัวละครในแต่ละเรื่องสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของผู้เขียนในการถ่ายทอดตัวละครในการดำเนินเรื่อง เช่น วรรณวรรณ หรือ วรรณวรรณ จันทรวงษา ได้เขียนนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ที่มุ่งนำเสนอตัวละครอย่างน่าสนใจ คือ เรื่องข้าบดินทร์ โดยใช้ฉากสมัยรัชกาลที่ 3

นวนิยายเรื่องข้าบดินทร์เป็นนวนิยายที่มีกลวิธีการสร้างตัวละครที่มีความโดดเด่นเพราะมีการนำบุคคลประวัติศาสตร์มาสร้างเป็นตัวละครในเรื่อง เช่น สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าพระยาบดินทรเดชา ตัวละครทั้งสองตัวนี้เป็นตัวละครที่ผู้แต่งศึกษาข้อมูลมาเป็นอย่างดีทั้งในด้านประวัติความเป็นมา บุคลิกภาพรวมถึงสภาพแวดล้อมด้วยเพื่อไม่ให้เกิดการบิดเบือนประวัติศาสตร์ไทย นอกจากการนำบุคคลทางประวัติศาสตร์มาสร้างเป็นตัวละครแล้ว วรรณวรรณยังสร้างตัวละครเพื่อดำเนินที่น่าสนใจอีกหลายตัวละคร โดยเฉพาะตัวละครที่เป็นข้าของแผ่นดินที่ผู้แต่งต้องการจะสื่อว่าข้าที่ดีของแผ่นดินไม่ใช่เพียงแค่ ข้าราชการ แต่คนธรรมดาสามัญชนก็สามารถจะเป็นข้าที่ดีของแผ่นดินได้ โดยมีการถ่ายทอดผ่านตัวละครหลักในนวนิยายเรื่องนี้ เช่น หมื่นสุรบดินทร์ เจ้าพระยาบดินทรเดชา เจ้าคุณบริรักษ์ เมื่อมาผนวกรวมกับจินตนาการของผู้เขียนที่มีความสามารถและมีความละเอียดในการเก็บข้อมูลจึงทำให้นวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่องนี้มีความโดดเด่นยิ่งขึ้น

นวนิยายเรื่องข้าบดินทร์เป็นนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ที่มีการสร้างตัวละครอยู่หลากหลายรูปแบบทั้งตัวละครที่มีตัวตนในประวัติศาสตร์จริงและตัวละครสมมุติที่สร้างขึ้นเพื่อให้นวนิยายน่าสนใจ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษากลวิธีการสร้างตัวละครในนวนิยายเรื่องนี้

วิธีการวิจัย

1. ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล

ศึกษาเนื้อเรื่องจากนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง ข้าบดินทร์ ของวรรณวรรณ เล่ม 1 และ 2 ฉบับตีพิมพ์ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2552 สำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรม และรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวละครและกลวิธีการสร้างตัวละคร นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ บุคคลในประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

2. วิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล 2 ประเด็น ได้แก่ 1) วิเคราะห์ภูมิหลัง บทบาทและลักษณะตัวละครข้าของแผ่นดิน และ 2) วิเคราะห์กลวิธีการสร้างตัวละครข้าของแผ่นดิน

3. สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

จากการศึกษากลวิธีการสร้างตัวละครข้าของแผ่นดินในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ เรื่อง ข้าบดินทร์ของวรรณวรรณ พบว่าผู้แต่งมีกลวิธีการสร้างตัวละคร ดังนี้

1. ภูมิหลัง บทบาทและลักษณะของตัวละครข้าแผ่นดิน

ภูมิหลังของตัวละคร คือ ความเป็นมาของตัวละครตัวนี้ว่าตัวละครนี้เป็นใคร เป็นการวิเคราะห์เพื่อให้เห็นอีกมิติของตัวละคร ซึ่งอาจจะเป็นส่วนหนึ่งในการเชื่อมโยงไปถึงลักษณะของตัวละครซึ่งมีผลต่อการดำเนินเนื้อเรื่องต่อไป ตัวละครข้าของแผ่นดินที่ผู้ศึกษาเลือกมาศึกษา ได้แก่ เจ้าพระยาบดินทรเดชา หมื่นสุรบดินทร์ พระยาบริรักษ์ พระศรีสิทธิสงคราม หลวงวิชิตกำแหง หลวงเผด็จ เจ้าพระยาพระคลัง จมื่นไวยวรนาถ พระยาปลัดสมุทรปราการ หมื่นวิจิต และหลวงสรอรธ

1.1 ก่อนจะเข้ามาเป็นข้าของแผ่นดิน

ก่อนจะเข้ามาเป็นข้าของแผ่นดินของตัวละครแต่ละตัวนั้นมีทั้งรับราชการมาตั้งแต่ต้นและเคยเป็นผู้ที่ต้องโทษมาก่อน อย่างตัวละครหมื่นสุรบดินทร์เป็นตัวละครที่มีความโดดเด่นและพลิกผันมากกว่าตัวละครอื่น ๆ ในเรื่องความเป็นมา

ก่อนที่จะได้เป็นข้าของแผ่นดิน ในตอนแรกหมื่นสุรบดินทร์เป็นลูกชายของพระยาบริรักษ์ที่ทำหน้าที่รับราชการเก็บภาษีที่เมืองปากน้ำ ต่อมาได้ต้องโทษปลดไปเป็นตะพุนหญ้าช้างทั้งครัวเรือนดังตัวอย่าง

“ พระยาบริรักษ์นับว่าเป็นขุนนางผู้ใหญ่ของบ้านเมือง ครั้นจะลงโทษเอาแก่ชีวิตก็จะเป็นอันเสื่อมเกียรติ เป็นการไม่เห็นคุณค่าแก่ผู้มีอุตสาหะวิริยะพากเพียรในการรับราชการตลอดมา จึงมิให้เอาโทษแก่ชีวิต แต่โปรดเกล้าฯ ให้ลงโทษพระยาบริรักษ์ในความผิดดังกล่าว ด้วยโทษตามความผิดทั้งสองมาตราจึงให้ทวนพระยาบริรักษ์ ๕๐ ที่รับราชการแล้วเอาตัวพร้อมลูกเมียลงหญ้าช้าง รอดพ้นโทษอาญาตัดหัวแต่ลงตัวไปเป็นตะพุนหญ้าช้างทั้งครอบครัว ” [3]

ข้อความข้างต้น เป็นข้อความบอกโทษที่พระยาบริรักษ์ได้รับจากการทำความผิด โดยจากการถูกเขียน 50 ครั้ง แล้วจึงให้ไปเป็นตะพุนหญ้าช้างทั้งครอบครัว นี่คือ จุดเริ่มต้นความพลิกผันในชีวิตของหมื่นสุรบดินทร์ก่อนที่จะได้เข้ามารับราชการเป็นทหารในสังกัดเจ้าพระยาบดินทรเดชา

1.2 การได้มาซึ่งตำแหน่งข้าของแผ่นดิน

ในนวนิยายเรื่องข้าบดินทร์มีการให้ตำแหน่งผู้ที่จะมาเป็นข้าของแผ่นดินด้วยการทดสอบความสามารถดังตัวอย่าง

“ เอ็งทำอันใดลงไปรู้ตัวไหม ”

“ โอ้ความยุติธรรม เอ็งเพิ่งทำให้นายทหารเอกของข้าต้องเสียหน้าท่ามกลางทหารทั้งกองทัพบ้างไหม ”

“ คิดจะเข้ามารับราชการทหารบ้างไหม ”

“ กระผมเป็นแค่ตะพุนไม่กล้าคิดทำสิ่งอื่น ตลอดมาก็ทำงานแต่เกี่ยวหญ้า... โพนช้าง ”

“ ตะพุนก็ทำงานอื่นได้ หากรับราชการทหารได้ดีมีความดีความชอบล้นเหลือ ข้าจักกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชโองการโปรดเกล้าปลดตะพุนให้เอ็งก็ยังได้ ” [3]

บทสนทนาข้างต้น เป็นบทสนทนาของเจ้าพระยาบดินทรเดชากับหมื่นสุรบดินทร์ หลังจากที่หมื่นสุรบดินทร์ประลองดาบชนะเจ้าพระยาบดินทรเดชา จึงอยากเข้ามารับราชการเป็นทหาร ซึ่งหากทำความดีความชอบ ก็อาจจะได้ปลดจากตะพุน จะเห็นได้ว่า การได้ตำแหน่งในการรับราชการจะต้องมีความดีความชอบถึงจะเลื่อนบรรดาศักดิ์ได้

นอกจากการทำความดีความชอบแล้วตำแหน่งของการเป็นข้าแผ่นดินยังสามารถได้จากการพระราชทานจากพระมหากษัตริย์ อย่างในตอนที่มีการรื้อคดีความของเจ้าคุณบริรักษ์ขึ้นมาอีกครั้ง เพราะสามารถหาพยานมายืนยันได้ว่าพระยาบริรักษ์ไม่ได้ฆ่ามิสเตอร์เจมส์สัน พระยาบริรักษ์จึงพ้นผิด ส่วนหมื่นสุรบดินทร์ได้เลื่อนยศขึ้นเป็น “ หลวงสุรบดินทร์ ” ดังตัวอย่าง

“ ท้ายสุดจึงมีพระราชดำรัสแก่เขา ให้ตั้งใจรับราชการให้จงดี แล้วพระราชทานบำเหน็จเป็น ‘ หลวงสุรบดินทร์ ’ เพื่อตอบแทนความทุกข์ยากและประกาศถึงความซื่อสัตย์จงรักภักดีของพระยาบริรักษ์ ” [3]

1.3 บทบาทของข้าของแผ่นดิน บทบาทของตัวละครข้าแผ่นดินในนวนิยายเรื่อง ข้าบดินทร์ มีทั้งหมด 2 บทบาท ได้แก่

บทบาบทการเป็นทหาร

ตัวละครข้าแผ่นดินในนวนิยายเรื่องข้าบดินทร์จะมีบทบาทเป็นข้าราชการที่ทำงานรับใช้แผ่นดินด้วยความซื่อสัตย์และความรักภักดีที่มีต่อพระมหากษัตริย์ โดยมีบทบาทตามตำแหน่ง ดังนี้

1) บทบาทของแม่ทัพใหญ่

ในนวนิยายเรื่องข้าบดินทร์เป็นนวนิยายที่แต่งขึ้นโดยใช้เหตุการณ์บ้านเมืองในสมัยรัชการที่ 3 จึงเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับศึกสงครามผวนโดยในการนำทัพไปทำศึกครั้งนี้จะมีแม่ทัพที่เป็นแม่ทัพใหญ่สองท่าน ได้แก่ เจ้าพระยาบดินทร์เดชาและเจ้าพระยาพระคลัง ดังตัวอย่าง

“เหมารู้ว่าท่านเจ้าคุณผู้ใหญ่ก็เกรงใจท่านเจ้าพระยาพระคลังอยู่มากเช่นกัน เพราะเวลานี้
นี้ทางการทหารสูงสุดในพระมหานครมีสองท่านที่ทำการควบคุมบังคับบัญชา”[3]

การเป็นทหารแม่ทัพใหญ่ จากนวนิยายเรื่องข้าบดินทร์จะเห็นได้ว่า เจ้าพระยาบดินทร์เดชากับเจ้าพระยาพระคลังนั้นมีทั้งความสามารถในการรบและมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะชนะการทำสงครามกับญวน ในแต่ละครั้งที่จะออกทำศึกจะต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบ โดยการรู้พิชัยสงครามนั้นถือเป็นข้อสำคัญเพราะจะทำให้การรบนั้นได้รับชัยชนะซึ่งในฐานะการเป็นแม่ทัพของเจ้าพระยาพระคลังนั้นต้องทราบเรื่องตำราพิชัยสงครามเป็นอย่างดี ดังตัวอย่าง

“เจ้าพระยาพระคลังพิจารณาตามตำราพิชัยสงครามแล้วดูต้งน้ำจึงมีบัญชาให้เรือ
แต่ละลำดูว่าเรือตนจอดอยู่ตามกระแส่น้ำหรือไม่แล้วช่วยปรับสมอเปลี่ยนที่จอดเพื่อ
ไม่ให้ลำเรือต้องอยู่กลางกระแสน้ำ” [3]

จากตัวอย่าง จะเห็นได้ว่า เจ้าพระยาพระคลังมีความรู้ในเรื่องตำราพิชัยสงครามจึงปฏิบัติตามเพื่อป้องกันภัยอันตรายในกองทัพ แล้วก็สามารถนำพากองทัพให้รอดพ้นจากกลอุบายของญวน จึงทำให้ทหารที่มาร่วมรบเห็นถึงความสามารถของเจ้าพระยาพระคลังและพร้อมใจสู้ศึกกันไป

2) บทบาทของทหารในสังกัดแม่ทัพใหญ่

ตัวละครข้าของแผ่นดินส่วนใหญ่จะเป็นตัวละครที่เป็นทหารในสังกัดของเจ้าพระยาบดินทร์เดชาที่ช่วยทำศึกสงครามกับญวนด้วยความตั้งใจและเชื่อฟังคำสั่งของแม่ทัพ นอกจากนี้ ยังมีความรักและซื่อสัตย์ต่อการทำหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่ จะเห็นได้จากในการออกรบแต่ละครั้งทหารทุกคนไม่ว่าจะมีบรรดาศักดิ์สูงต่ำแต่ก็มีจิตใจเดียวกัน คือ ปกป้องแผ่นดินเกิด และเป็นข้ารับใช้พระมหากษัตริย์

“ ทุกคนไม่ถือสาว่าเขาเป็นตะพุ่น คนเหล่านี้แทบไม่ใส่ใจตราทองแขนของชายหนุ่ม
เลยด้วยซ้ำ หมิ่นผิดจคนที่ดูเด็กกว่าใคร แต่กระนั้นก็ยังอายุมากกว่าหมอยุหลายปี
ออกตัวเรื่องนี้เป็นคนแรก

“ไม่ว่าเอ็งหรือข้าเป็นใคร พอเดินเข้าสนามรบ มันก็โดนดาบฟันตายท่าเหมือนกัน
หมดยันแหละ”ทำให้เขารู้ว่าทุกคนในหมู่ทหารด้วยกันมิได้รังเกียจตนในข้อนี้”[3]

บทบาบทการเป็นความญ้าง

ตัวละครหมื่นสุรบดินทร์นอกจากจะมีบทบาทเป็นทหารกล้าในสังกัดเจ้าพระยาบดินทร์เดชาแล้วยังมีบทบาทในเรื่องของการเป็นความญ้างอีกด้วย โดยหมื่นสุรบดินทร์มีความรู้ในเรื่องของคชศาสตร์เป็นอย่างดี ทั้งการดูลักษณะของช้างว่าช้างตัวใดที่สามารถจะเป็นช้างที่ใช้ในการทำศึก หรือช้างแบบใดที่ไม่ควรนำมาใช้งาน

“ คราวนี้ข้าจะเอาแม่พังไปโพนไ้สังข์เพียงเชือกเดียว จะไล่ตามโขลงมันให้ทัน
ก่อนข้ามเข้าเขตเขมร” เสียดียงหน่อประกาศกร้าว “ไม่ได้อายเสียดียง” ท่านขุนร้อง
ห้าม

“เอ็งคิดห้ามเกินไปแล้ว” ” [3]

จากตัวอย่าง เป็นบทสนทนาของหมื่นสุรบดินทร์กับขุนศรีไชยทิตย ที่จะออกโพนข้างด้วยวิธีที่เรียกว่า “วิธีโพนข้างด้วยข้างพัง” ถึงแม้ว่า วิธีนี้จะเป็นวิธีที่เสี่ยงชีวิตแต่หมื่นสุรบดินทร์ก็ไม่ได้เกรงกลัว คิดเพียงว่า จะต้องคล้องข้างเชือกนี้ให้ได้ตามหน้าที่ของตน เพราะข้างเชือกนี้มีลักษณะที่ดีหากนำมาฝึกแล้วใช้ในการทำศึกก็จะเป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองมาก และหากคล้องข้างเชือกนี้ไม่ได้ก็อาจจะเป็นอันตรายแก่พวกตัวเอง

1.4 ลักษณะของตัวละครข้าแผ่นดิน สามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ข้าของแผ่นดินที่ดี และข้าของแผ่นดินที่ไม่ดี ดังนี้

ลักษณะข้าของแผ่นดินที่ดี มีดังนี้

1) มีความรู้ความสามารถและสติปัญญา

“ “กระผมจะใช้คาถากำบังด้วยเรือทอเหล็ก หากเราเอาเรือเล็กทอเหล็กพวกนี้ เitenบังหัวไว้ แล้วขนย้ายปืนหามแล่นไปวางพร้อมขานก เช่นนี้ก็ปลอดภัยเข้าไปใกล้ ค่ายมันแคไหนก็ได้”

พระศรีสิทธิสงครามถึงกับตบพื้นผาด

“ความคิดเอ็งดีขนาดนี้ แล้วไม่พูดเสียแต่แรกวะ” ” [3]

จากตัวอย่าง เป็นตอนที่หมื่นสุรบดินทร์ออกรบญวนพร้อมกับเจ้าพระยาบดินทรเดชาและพระศรีสิทธิสงครามได้เสนอความคิดเห็นในเรื่องการศึกษาโดยให้ทหารเอาทอเรือขึ้นกำบังกายเพื่อฝึกระสุนของญวนเข้าไปตั้งปืนยิงบนบก จากข้อความจะเห็นได้ว่า ความเฉลียวฉลาดของหมื่นสุรบดินทร์ทำให้การทำสงครามกับญวนชนะ

2) มีความซื่อสัตย์

“ “เจ้าคุณขอรับ เรื่องเก่าอย่าได้นำมาคิดกันอีกเลย เรื่องครั้นนั้นก็พิสูจน์กันแล้วว่า นายการะพัดเองไม่ได้มาตี เวลานี้เรือของวิลาสก็ไปมาหาสู่กับเราออกอยู่ทุกบ่อย สู้สร้างไมตรีต่อกันไว้จึงจะสมควร”

“นี่มิใช่เรื่องของไมตรีแต่เป็นเรื่องของภาษีตามกฎหมาย ฉันคำนวณตามหน้าที่ที่เคยทำมา หากไม่พอใจก็หมุนหัวเรือออกจากปากแม่น้ำได้” [3]

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นเหตุการณ์การพูดคุยกันระหว่างหลวงสรรรถกับพระยาบริรักษ์ในเรื่องของการขอต่อรองลดภาษีที่หลวงสรรรถอ่อนวอนให้เจ้าพระยาบริรักษ์ลดลงเพื่อเอาใจวิลาส แต่พระยาบริรักษ์มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ตนรับผิดชอบ ไม่เห็นแก่ใคร หรือของสินบนอะไรคิดภาษีไปตามจริง

3) มีความกล้าหาญและเด็ดเดี่ยว

“ ลูกเองก็เป็นศิษย์มีครูได้เรียนรู้วิชา ขอขัดคำสั่งท่านสักครั้งด้วยเถิด ที่ลูกจะไม่คิดหนีเอาตัวรอด รีบกลับใจภาวนาถึงคุณครูและขรัวยุ่มผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชา กระโจนขึ้นจากน้ำอย่างรวดเร็ว

“ปล่อยพ่อแม่ข้าเดี๋ยวนี้”

“อุ๊ยะ... ใจกล้าจริงหนอ ลูกชายท่านพระยาบริรักษ์คนนี้” ” [3]

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นถึงความกล้าหาญของหมื่นที่ไม่คิดหนีเอาตัวรอดแม้ว่าเจ้าคุณบริรักษ์จะสั่งให้หนีไปอยู่กับเจ้าขรัยคุณตา แต่ก็คิดว่าตนนั้นแม้จะยังเป็นเด็กแต่ก็มีวิชาติดตัวจึงรวบรวมความกล้าทั้งหมดที่มีต่อสู้กับทหาร

4) มีความยุติธรรม

“ข้าแต่อยากให้คนของเอ็งมาช่วยงานข้าที่นี่ ถึงท่านเจ้าคุณจะดุเด็ดขาดไปบ้าง แต่
ท่านก็แบ่งบำเหน็จแก่พวกเราอย่างเป็นธรรม อันที่จริงแม้แต่ตัวเอ็งมาอยู่กับข้าจัก
สบายเสียกว่าโพนช้างตามมีตามเกิดอยู่ที่อีสาน” [3]

จากตัวอย่าง เป็นบทสนทนาของขุนไพบรุษที่กล่าวถึงเจ้าพระยาบดินทรเดชาว่า มีความถึงแม้จะเป็นแม่ทัพที่
ดุต้น แต่ก็มีความยุติธรรมอยู่เสมอ ไม่คิดว่าใครเป็นลูกหลานใคร จะเป็นขุนนาง เป็นบ่าวไพร่ก็ให้ความยุติธรรมเสมอกัน

5) มีความเด็ดขาด

“เอาทหารที่รอดไปเขียนหนึ่งยก โทษฐานที่ทำพระนายกองต้องตกตาย” ท่านสั่ง
การอย่างเด็ดขาด หลวงกำแหงและทหารที่รอดทุกคนก็ม้วนหน้ายอมรับโทษทัณฑ์ที่
ตนต้องรับ ” [3]

จากตัวอย่าง เป็นบทสนทนาของเจ้าพระยาบดินทรเดชาที่สั่งเขียนกองทหารสอดแนมที่โดยพวกญวนตีแตกพ่าย
มาเป็นเหตุให้พระธรรมนิรันดร์แม่ทัพทหารคนสนิทของเจ้าคุณผู้ใหญ่ต้องตาย แม้ทหารที่รอดกลับมาจะบาดเจ็บแต่ก็ต้อง
รับโทษตามคำสั่งที่เด็ดขาดเพื่อรักษากฎของกองทัพ

6) มีความรอบคอบ

“นายห้างหันแตรมาติดต่อครั้งล่าสุด ว่ามีเรือกลไฟที่เดินเรือด้วยพลังจักรไอน้ำที่
ไม่ใช่ลักษณะเดินเรือด้วยแรงลมใบสำเภาอย่างที่เคยเห็นมาขายแก่ประเทศเรา
พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวทรงสนพระทัยมาก”

“เป็นเรือเก่าหรือใหม่เล่าขอรับ สมัยก่อนที่กระผมเคยอยู่ที่ท่าเรือสมุทรปราการ
เคยเห็นเรือของจีนที่ซื้อต่อจากวิลาสบางลำเป็นเรือคร่ำคร่านัก แต่จำเป็นต้อง
นำมาใช้เพราะเห็นว่าทางวิลาสขายมาเช่นนั้น คิดว่าหากจะซื้อเรือของเขาจะต้อง
พิจารณาดูให้รอบคอบ” ” [3]

จากตัวอย่าง เป็นบทสนทนาของหมื่นไวยนาถกับหมื่นสุรบดินทร์ในเรื่องของการนำเรือมาเสนอขายของนายห้าง
หันแตร เมื่อหมื่นสุรบดินทร์ได้ฟังก็มีความคิดว่าควรระวังและคิดให้ถี่ถ้วนก่อนจะตัดสินใจซื้อเรือของวิลาสเพราะวิลาส
อาจจะนำเอาเรือเก่ามาขายให้กับสยาม

7) มีความเสียสละ

“หากตัวฉันเองสามารถนำไปแลกทำให้เรื่องราวในบ้านเมืองยุติความวุ่นวายลง ฉันก็
พร้อมทำ ไม่มีใครอยากเห็นบ้านเมืองมันวุ่นวายไปโดยไม่คิดจะทำอะไรหรอก” [3]

จากตัวอย่าง จะเห็นว่า หมื่นสุรบดินทร์มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเอง แม้ว่าสิ่งที่ทำไปนั้นทำเพื่อ
ต้องการจะปกป้องแผ่นดิน แต่เกิดเมื่อเป็นคดีความจึงยอมรับผิดแต่เพียงผู้เดียวเพื่อไม่ให้ประเทศต้องเดือดร้อน

8) มีความใฝ่เรียนรู้

“ลูกไม่เคยคิดเช่นนั้น หม่อมวิลาสเขาไม่เคยชี้ชวนเป็นอัน เขาให้ความเอ็นดูลูก ลูก
ก็ขอเรียนภาษาพูดกับเขาบ้าง ทางหม่อมก็สอนภาษาของเขาให้ลูกเป็นอย่างดี คงมี
เพียงเท่านั้น” [3]

จากตัวอย่าง แสดงถึงเหตุผลของหมื่นสุรบดินทร์ที่คิดจะเรียนรู้ภาษาวิลาสและทำให้เห็นว่าการศึกษาภาษา
ของหมื่นสุรบดินทร์อาจจะเป็นประโยชน์กับงานของเจ้าคุณบริรักษ์

9) มีความจงรักภักดี

ท่านได้กระทำเรื่องสุดแสนจะโง่เขลาบัดซบที่สุดในชีวิต เพียงเพื่อให้เรื่องราวคดีความทั้งหลายได้ยุติลงแบบนั้น ทว่าที่ข้าทำไปมิใช่เพื่อตัวเอง แต่ได้ทำเพราะถือว่าข้อคือข้าแผ่นดิน ข้าได้ทำแล้วดังที่ได้ถวายสัตย์สาบานจะปกป้องแผ่นดินนี้ไว้ด้วยชีวิต แม้ข้าจะต้องจบ ” [3]

ข้อความข้างต้น เป็นข้อความที่แสดงความรู้สึกของพระยาบริรักษ์ที่ต้องยอมรับผิดในสิ่งที่ตนไม่ได้กระทำเพียงเพราะต้องการจะทำเพื่อแผ่นดิน

ลักษณะข้าของแผ่นดินที่ไม่ดี

นวนิยายเรื่องข้าบดินทร์มีการสร้างตัวละครข้าของแผ่นดินที่ไม่ดีไว้ 3 ตัวละคร ซึ่งได้แก่ พระยาปลัดสมุทรปราการ หมื่นวิจิตร และหลวงสรรรถ โดยมีลักษณะของข้าของแผ่นดินที่ไม่ดี ดังนี้

1) ประจบประแจง

“ กระผมมาราบท่านเจ้าคุณขอรับ ทราบว่าท่านเจ้าคุณมาที่นี้เมืองปากน้ำจะร่มเย็นเป็นสุข เพราะบารมีท่านเจ้าคุณมาช่วยดูแล ” [3]

จากตัวอย่าง เป็นบทสนทนาของหลวงสรรรถที่กล่าวกับเจ้าพระยาพระคลังตอนที่นำของกำนัลต่าง ๆ มาให้ จากคำพูดของหลวงสรรรถทำให้เห็นว่า คำพูดนั้นดูประจบประแจง พูดดีด้วยเพื่อต้องการจะได้ความช่วยเหลือจากเจ้าพระยาพระคลังเป็นการแลกเปลี่ยน

2) ขาดความรับผิดชอบ

“ กำลังทหารของท่านก็มีจำนวนมากกว่าใคร หากทัพของท่านเดินทางมาก่อน ทหารทัพหลวงก็จะต้องลงแรงกันหนักเพียงนี้ หรือแท้จริง ท่านเอาแต่สบาย ไม่ยอมสั่งการทหารให้สร้างสะพานใหญ่ ๆ เพื่อรองรับช้าง ตัดสินใจเดินอ้อมทางมันเสียเพื่อสบายกาย แต่เสียเวลาล่าช้าไปถึงสองวัน ” [3]

บทสนทนาของเจ้าพระยาบดินทรเดชาที่ได้กล่าวโทษพระยาสมุทรปราการเรื่องการละเลยหน้าที่ในการทำศึกสงคราม

3) อ่อนแอ

“ มันเป็นใครกันวะ ”

“ หมื่นวิจิตรหลานท่านพระยานครนายกขอรับ ”

“ น่าเสียดายนัก พระยานครนายกเป็นผู้รับราชการเข้มแข็งกลับมีลูกหลานอ่อนแอ เสียชื่อถึงเพียงนี้ ” [3]

จากตัวอย่าง เป็นบทสนทนาของเจ้าพระยาบดินทรเดชากับพระศรีสิทธิสงครามที่พูดถึงหมื่นวิจิตรที่กำลังประลองดาบอยู่ว่า มีความอ่อนแอ ไม่สมกับที่เป็นหลานผู้ที่รับราชการเข้มแข็งอย่างพระยานครนายก

4) ไม่รักษาคำพูด

“ เหล่าผู้ใหญ่ที่เฝ้าเราเพื่อให้เจ้าคุณบิดาของตนต้องออกมารับผิดไปในครั้งนั้น แล้วใครกันรับปากจะดูแลลูกเมียของเจ้าคุณบริรักษ์ให้ถึงที่สุด พระยาปลัดสมุทรปราการ

ผู้มีใช้หรือ ที่อาสาขันแข็ง แต่เมื่อเจ้าคุณพ่อสิ้นไปก็เหมือนพระยาผู้จำความตกลงนั้นมิได้ ทำเป็นลืมเลือนไปสิ้นว่าเคยตั้งสัตย์สาบานตกลงไว้ว่าอย่างไร” [3]

จากตัวอย่าง เป็นการตัดพ้อของหมื่นสุรบดินทร์เมื่อได้เจอกับพระยาสมุทรปราการครั้งแรกในสิบปีที่ตนและคุณหญิงชมต้องโทษเป็นตะพุ่นหญ้าช้างว่า พระยาปลัดสมุทรปราการนั้นไม่ได้ทำตามสัตย์สัญญาที่ให้ไว้กับพระยาบริรักษ์

5) คดโกง/ทุจริต

“ มันทลอกคนไทยด้วยกันยังไม่พอ เวลานี้ยังรู้มั่วว่ามันไปโกงฝรั่งวิลาศอีกต่างหาก เวลานี้เห็นว่านายห้างอังกฤษในพระมหานครก็ขับไล่ไล่ส่งมันทิ้ง ” [3]

จากตัวอย่าง เป็นบทสนทนาของหลวงกำแหงที่บอกกล่าวกับหมื่นสุรบดินทร์เรื่องหลวงสรรรถว่าจนถึงในปัจจุบันนี้หลวงสรรรถก็ยังคงเป็นคนที่มิมีนิสัยคดโกง

6) โอ้อวด

“ หากลำตวนมองหมื่นวิจิตแล้วนึกขึ้นเสียมากกว่า หมื่นหนุ่มชอบวางท่าอวดเบ่ง ยามเดินไปไหนต้องสั่งลูกน้องเดินตามล้อมหน้าล้อมหลัง ไม่ก็ทำทางศอกกว้างก้ามเกินตัวจนน่าขัน ” [3]

จากตัวอย่าง เป็นการกล่าวถึงลักษณะท่าทางของหมื่นวิจิตที่ชอบวางท่าที่โอ้อวด ทำท่าที่เหมือนวางอำนาจตลอดเวลา

7) เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม

“ “ราคาดันนอกจะสูงเอาการเช่นนี้ ชาวต่างชาติที่ใครจะอยากเข้ามาติดต่อค้าขายกับทางเรา”

“ดูคุณหลวงจะเดือดร้อนเรื่องนี้อยู่นักหนา”

“หามิได้ขอรับท่านเจ้าคุณ กระผมเองมาอยู่ปากน้ำทำการค้าเล็กๆน้อย ๆ พอยังชีพก็อยากจะเห็นใจเขาใจเราบ้างเพื่อไม่ตรี ” [3]

จากตัวอย่าง เป็นบทสนทนาของหลวงสรรรถกับพระยาพระคลังในตอนที่หลวงสรรรถเข้ามาเจรจาเรื่องการค้าภาษีของวิลาศว่า ควรที่จะลดหย่อนลง เพื่อที่ตนจะได้ค้าขายสะดวกขึ้น การกระทำเช่นนี้ถือเป็นการแสดงออกเจตนาของหลวงสรรรถอย่างชัดเจน ด้วยในขณะนั้นไทยไม่ได้เป็นพันธมิตรที่ดีกับวิลาศมากนัก เพียงแต่มีการค้าขายด้วย แต่หลวงสรรรถนั้นไม่ได้สนใจในข้อนี้ กลับต้องการเพียงแค่ผลประโยชน์ที่จะได้

2. กลวิธีการสร้างตัวละคร

ผู้แต่งมีการสร้างตัวละครเพื่อสนับสนุนแก่นเรื่องหลักคือการเป็นข้าของพระมหากษัตริย์โดยได้สร้างตัวละครข้าของแผ่นดินออกเป็น 2 ด้าน คือ ข้าแผ่นดินที่ดี และข้าแผ่นดินที่ไม่ดี โดยมีกลวิธีการสร้างตัวละคร ดังนี้

2.1 การสร้างตัวละครข้าของแผ่นดินจากคู่เทียบ การเทียบตัวละครข้าแผ่นดินที่ดีกับไม่ดี คือ ผู้แต่งได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะตัวละครทั้งตัวละครที่เป็นข้าแผ่นดินที่ดีและตัวละครที่เป็นข้าแผ่นดินที่ไม่ดี อย่างในตอนที่มีการประลองดาบในกองทัพของเจ้าพระยาบดินทรเดชา ที่หมื่นวิจิตและหมื่นสุรบดินทร์ได้เข้าประลองในครั้งนี้ แต่หมื่นวิจิตนั้นกลับไม่มีฝีมือในการประลองดาบจนต้องชักข้อไปก่อน ดังตัวอย่าง

“ “เอ็งเห็นอันใดหรือไม่” ท่านแปรยกกับพระศรีสิทธิสงครามที่นั่งหมอบอยู่ข้างกาย พระศรีสิทธิสงครามชำเลืองดูสนามที่ครูสมกับหมื่นวิจิตประลองกัน ท่าดาบแม้จะดูพลิกพลิ้วทุกระบวน แต่คนเป็นดาบดูอย่างไรก็รู้ว่ามีการจัดวางกันทุกฝีก้าว ” [3]

จากตัวอย่าง เป็นบทสนทนาของเจ้าพระยาบดินทรเดชากับพระศรีสิทธิสงครามที่กล่าวถึงหมื่นวิชิตที่ใช้ท่วงที
ประลองดาบตามที่ได้ซ้อมไว้จนทั้งสองท่านนั้นเห็นถึงความสามารถของหมื่นวิชิต ซึ่งต่างกับหมื่นสุรบดินทร์ที่เข้า
ประลองโดยการกลั่นแกล้ง แต่กลับได้แสดงความสามารถของตนให้ผู้อื่นได้รับรู้

2.2 การสร้างตัวละครจากคุณสมบัติของข้าแผ่นดินในสมัยโบราณ ในนวนิยายข้าบดินทร์มีการสร้างตัวละคร
จากคุณสมบัติข้าแผ่นดิน 2 รูปแบบ ดังนี้

2.2.1 ผู้แต่งบรรยายให้เห็นคุณสมบัติของข้าแผ่นดิน ซึ่งตัวละครส่วนใหญ่ในนวนิยายเรื่องข้าบดินทร์
มีการสร้างตัวละครผ่านการบรรยายของผู้แต่ง

“พี่เหมียวยังเป็นคนเก่งกล้าเช่นเคย ช่างใหญ่ที่พี่ล่อจับได้น่าเกรงขามกว่าช่างที่เคย
เห็นมา หากไม่ใช่พี่เหมียวย่อมมีใครคิดหาทางดักจับมันได้ง่ายดายเยี่ยงนี้ งานของความ
ทั้งเสี่ยงอันตรายและเหน็ดเหนื่อยทรมานอยู่กับงานหนักเพียงไร ” [3]

จากตัวอย่าง เป็นการบรรยายความคิดของลำดวนที่ผู้แต่งต้องการสื่อถึงหมื่นสุรบดินทร์ที่แม้จะต้องตกไปเป็น
ความอยู่ข้างแล้วแต่ก็ยังมีความสามารถคล้องช้างที่มีขนาดใหญ่และคล้องยากได้

2.2.2 ผู้แต่งบอกคุณสมบัติผ่านบทสนทนาของตัวละครในเรื่อง

ผู้แต่งได้นำลักษณะของตัวละครแต่ละตัวใส่ไว้ในบทสนทนาของตัวละครอื่น ๆ ในเรื่อง โดยในบทสนทนานั้นจะ
สะท้อนลักษณะของตัวละครข้าแผ่นดินอย่างเด่นชัด

“คราวนี้ถูกจับตัวมาจองจำที่ตะรางกรมตำรวจเดิมอีกเป็นปี เรื่องนี้เขาถือกันหนัก
มาก กว่าท่านจะพ้นจองจำก็เข้าเส้นแผ่นดินกลาง สมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวได้โปรด
เกล้าฯ ให้ท่านกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งพระยาราชสุภาวดี แล้วมาดำรง
ตำแหน่งเจ้าพระยาถึงทุกวันนี้ เพราะความจงรักภักดีและมั่นคงในหน้าที่ราชการ
ของท่านอย่างแท้เทียว เพราะเหตุนี้แล ฉันทึ่งว่าท่านเจ้าคุณผู้ใหญ่ท่านจึงมีใคร่ไยดี
เรื่องคนที่เคยผ่านจองจำมาก่อน” [3]

บทสนทนาแสดงที่มาของเจ้าพระยาบดินทรเดชาว่า เป็นผู้ที่เคยถูกจองจำและถูกใส่ร้ายให้ต้องติดคุกอยู่หลายครั้ง
แต่ด้วยความตั้งใจและมั่นคงในหน้าที่จึงทำให้ได้กลับมารับราชการและมีบรรดาศักดิ์เป็นถึงเจ้าพระยาคุมกองทัพบก

2.3 การสร้างตัวละครจากข้อมูลบุคคลในประวัติศาสตร์

การสร้างตัวละครจากข้อมูลบุคคลทางประวัติศาสตร์ เป็นการนำบุคคลที่มีอยู่จริงทางประวัติศาสตร์มาแต่งเติมให้
เกิดเป็นตัวละครที่มีมิติมากขึ้น จากการศึกษาพบว่า ผู้แต่งได้นำข้อมูลทางประวัติศาสตร์มาผสมกับจินตนาการของผู้แต่ง
กลายเป็นตัวละครข้าของแผ่นดินที่มีบทบาทสำคัญในเรื่อง โดยส่วนใหญ่ผู้แต่งจะมีการบรรยายเรื่องราวเพื่อต้องการจะ
แสดงถึงลักษณะและอุปนิสัยของตัวละคร ดังตัวอย่าง

“กองทัพของเจ้าพระยาบดินทรเดชาได้ออกมาเกณฑ์ผู้คนสักเลกเข้ากองทัพเดินทาง
ออกมาถึงเมืองพัทลุง และบูรณะซ่อมแซมเพื่อทำนุบำรุงเมืองพัทลุงให้มีความ
มั่นคงมากขึ้นกว่าเดิม ท่านใช้เวลาบูรณะซ่อมแซมเมืองนี้อยู่เป็นปี เพื่อเป็นการ
ถวายต่อพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวที่เคารพยิ่งชีพ ถึงการทำงานของท่าน
ห่างไกลพระเนตรพระกรรณล่วงมาถึงดินแดนของประเทศราชก็ตาม แต่พระยา
บดินทรเดชากระทำเพื่อเทิดทูนต่อสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวทุกประการ ” [3]

ข้อความข้างต้น เป็นบทบรรยายของผู้ที่แสดงถึงการทำงานของเจ้าพระยาบดินทรเดชาที่มีความตั้งใจและมั่นคงที่
จะทำงานรับใช้พระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของการเป็นข้าแผ่นดินที่ดีด้วย

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

กลวิธีการสร้างตัวละคร “ข้าของแผ่นดิน” ในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ เรื่องข้าบดินทร์ของวรรณวรรธน์ สามารถสรุปผลการศึกษาเป็น 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. **ภูมิหลัง บทบาทและลักษณะของตัวละครข้าของแผ่นดิน** จากการศึกษาพบว่า ตัวละครข้าแผ่นดินในนวนิยายเรื่องข้าบดินทร์ ก่อนจะได้เข้ามาเป็นข้าแผ่นดินได้แต่ละตัวละครมีที่มาที่ต่างกัน อาจจะมีการต้องโทษก่อนจะเข้ามารับราชการด้วยความผิดของตนเองหรือความผิดของคนในครอบครัว การได้มาซึ่งตำแหน่งข้าของแผ่นดิน ส่วนใหญ่จะเกิดจากการทำความดีความชอบในการทำศึก เมื่อทำศึกสงครามชนะ ทหารที่มีส่วนช่วยให้กองทัพชนะศึกได้ก็จะได้รับการอวยยศที่สูงขึ้น ส่วนทหารที่เคยต้องโทษก็สามารถที่จะได้รับการปลดออกจากโทษทัณฑ์ที่ตนเองได้รับอยู่ได้ และมีโอกาสได้รับราชการในตำแหน่งที่สูงต่อไป นอกจากนี้ ตำแหน่งข้าของแผ่นดินอาจจะได้มาจากการได้รับบำเหน็จจากพระมหากษัตริย์ที่มอบให้แก่ผู้ที่ทำความดีต่อแผ่นดิน บทบาทของตัวละครมีทั้งบทบาทของทหาร ได้แก่ การเป็นแม่ทัพที่จะต้องมีความรับผิดชอบและมีจิตใจที่กล้าแข็งเพื่อที่จะเป็นผู้นำในการทำศึกสงคราม และบทบาทของทหารในสังกัด ที่สะท้อนให้เห็นการทำหน้าที่ของทหารอย่างชัดเจน คือ มีจิตใจที่รักแผ่นดินและพร้อมที่จะเสียสละชีวิตเพื่อปกป้องแผ่นดิน นอกจากนี้ก็พบบทบาทการเป็นความซำของตัวละคร ที่มีส่วนสำคัญในการทำศึกสงครามเช่นกัน เพราะความซำจะมีความรู้และความสามารถในการควบคุมดูแลช้างที่เป็นสัตว์ใหญ่เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่พระเจ้าแผ่นดิน สำหรับลักษณะของข้าแผ่นดินที่พบในเรื่อง มี 2 ลักษณะ คือ 1) ตัวละครข้าของแผ่นดินที่ดี พบว่า จะต้องมีความซื่อสัตย์ มีความเสียสละ มีความเด็ดขาด ในการตัดสินใจ มีความกล้าหาญ มีความรู้และสติปัญญาไวคอยแก้ปัญหาการทำศึกต่าง ๆ อีกทั้งยังมีความสามารถไม่ว่าจะเป็นเรื่องการวางแผนจัดทัพ ความสามารถในการใช้เพลงดาบ ซึ่งลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้เป็นคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้ที่เป็นข้าของแผ่นดิน และ 2) ตัวละครข้าของแผ่นดินที่ไม่ดี จากการศึกษาลักษณะตัวละครข้าของแผ่นดินที่ไม่ดีพบว่า ลักษณะของตัวละครข้าแผ่นดินที่ไม่ดีนั้นสะท้อนให้เห็นด้านมืดของมนุษย์ คือ ไม่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน ไม่รักษาคำพูด คดโกง สิ่งที่สำคัญ คือ ไม่มีจิตใจที่จะทำหน้าที่รับใช้แผ่นดินและพระมหากษัตริย์ใช้อำนาจหน้าที่ที่มีในทางที่ผิด แสวงหาผลประโยชน์ ลักษณะนิสัยเหล่านี้เป็นลักษณะนิสัยที่ไม่ควรเอาเป็นแบบอย่างในการเป็นข้าของแผ่นดิน

2. **กลวิธีการสร้างตัวละคร** การสร้างตัวละครในลักษณะนี้พบว่าผู้แต่งสร้างตัวละครคู่เทียบที่เป็นตัวละครที่ดีและตัวละครที่ไม่ดี ผู้แต่งนำเสนอผ่านเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่องเพื่อใช้เป็นตัวเปรียบเทียบลักษณะของตัวละครในเรื่องทั้งที่ดีและไม่ดี เป็นเหมือนการจำลองจิตใจมนุษย์ทั้งสองด้าน โดยการสร้างตัวจากคุณสมบัติของข้าแผ่นดิน ในสมัยโบราณเป็นการอ้างอิงกฎหมายตราสามดวงอย่างชัดเจน มีทั้งการบรรยายของผู้แต่งโดยตรงและการบอกคุณสมบัติผ่านบทสนทนาของตัวละคร และการสร้างตัวละครผ่านการอ้างอิงข้อมูลทางประวัติศาสตร์เป็นกลวิธีอย่างหนึ่งที่ผู้แต่งนำมาใช้เพื่อให้ตัวละครมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น โดยจะนำเอาข้อมูลหรือเหตุการณ์ที่มีอยู่จริงสอดแทรกลงในบทบาทของตัวละครเพื่อแสดงถึงลักษณะบางประการของตัวละครนั้น ทำให้ตัวละครมีความสมจริง นวนิยายก็มีความสมจริงมากขึ้น

จากการวิเคราะห์กลวิธีการสร้างตัวละคร “ข้าของแผ่นดิน” ในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ เรื่องข้าบดินทร์ของวรรณวรรธน์ การสร้างตัวละครในนวนิยายเรื่องนี้มีความโดดเด่นเป็นอย่างมาก ผู้แต่งสามารถสร้างตัวละครทั้งการเป็นข้าแผ่นดินที่ดีและข้าแผ่นดินที่ไม่ดีได้อย่างสมจริง เพราะในชีวิตจริงมนุษย์ก็ไม่ได้ใช้ชีวิตแบบด้านเดียว ในการสร้างตัวละครที่ข้าของแผ่นดินในเรื่องนี้นั้นทำให้ได้เห็น ว่า สิ่งสำคัญของการเป็นการเข้ารับใช้แผ่นดินนั้นควรประกอบด้วยสิ่งแรก คือ จะต้องมีความซื่อสัตย์และตั้งใจที่จะรับใช้แผ่นดิน เนื่องจาก นวนิยายเรื่องนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำศึกสงคราม และยังแสดงให้เห็นว่า จะเป็นคนที่เป็นผู้สูงศักดิ์หรือคนธรรมดานั้นก็มิสิทธิ์ที่ได้ช่วยเหลือและตอบแทนแผ่นดินได้หมด ในส่วนของกลวิธีในการสร้างตัวละครนั้นผู้แต่งได้สร้างตัวละครทั้งทางตรงและทางอ้อม อีกทั้งยังนำข้อมูลทางประวัติศาสตร์มาสร้างสรรค์ตัวละคร การที่ประเทศชาติมีข้ารับใช้แผ่นดินที่ดีก็จะส่งผลให้ประเทศนั้นมีแต่ความเจริญ เพราะทุกคนจะช่วยกันบำรุงและรักษาให้ประเทศคงอยู่ ดังตัวละครข้าแผ่นดินที่ดีในนวนิยายที่ทุ่มเททั้งพลังกำลังทางการและทางสติปัญญาที่ปกป้องแผ่นดิน แต่หากประเทศมีข้ารับใช้แผ่นดินที่ไม่ดี คิดแค่จะแสวงหาผลประโยชน์จากประเทศ ไม่นานถึง

จะทำให้เกิดผลกระทบต่อส่วนรวมก็จะทำให้รากฐานประเทศไม่แข็งแรงเปรียบได้กับตัวละครข้าแผ่นดินที่ไม่ดีที่สะท้อนให้เห็นลักษณะที่ควรหลีกเลี่ยง การเป็นข้ารับใช้แผ่นดินเป็นสิ่งที่ควรรักษาไว้ด้วยเกียรติและความดีอยู่เสมอ

เอกสารอ้างอิง

- [1] ประคอง เจริญจิตรกรรม. (2527). การศึกษานวนิยายอิงประวัติศาสตร์ไทยระหว่าง พ.ศ 2490-2525. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [2] บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. (2529). แว่นวรรณกรรม. กรุงเทพฯ : อ่านไทย
- [3] วรรณวรรณ.(2554). ข้าบดินทร์ เล่ม 1-2. กรุงเทพฯ : ณ บ้านวรรณกรรม

เปรียบเทียบตัวละครโสเภณีในนวนิยายเรื่องหญิงคนชั่วของ ก.สุรางคนางค์
และเรื่องหลงไฟของ กฤษณา อโศกสิน

Compare characters of slut in the novel “Wicked Woman” by K.Surangkhannang
and “The Story of Fire” by Krisana Asorksin

นุชนาถ เหมือนพรรณราย^{1*} มาโนช ดินลานสกุล² และศรีอังคาร ถาวโรฤทธิ์³

Nutchanat Mhuenpannarai^{1*} Manoch Dinlansagoon² and Sriangkarn Thawalorit³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อวิเคราะห์ตัวละครโสเภณีในนวนิยายหญิงคนชั่วและหลงไฟ และเพื่อวิเคราะห์ตัวละครโสเภณีที่อิงบริบททางสังคมในนวนิยายหญิงคนชั่วและหลงไฟ โดยมีกรณีวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เป็นตัวละครโสเภณีมี 3 ประเด็น ในเรื่องหญิงคนชั่ว แต่หลงไฟมี 3 ประเด็น ส่วนตัวละครที่อิงบริบททางสังคมในนวนิยายหญิงคนชั่วและหลงไฟ มีการวิเคราะห์ทั้งหมด 3 ประเด็น คือ บริบททางสังคม กฎเกณฑ์ทางสังคม และค่านิยมทางสังคม ผลการศึกษาการเปรียบเทียบของตัวละครโสเภณีในนวนิยายหญิงคนชั่วและหลงไฟพบว่า สภาพลักษณะภายนอกเหมือนกัน ทั้งสองเรื่อง ส่วนของลักษณะนิสัยที่เหมือนกันทั้งสองเรื่องคือ ไม่ยึดติดกับความรัก ความทะเยอทะยาน ชอบคนรวย ติดการพนัน และที่แตกต่างกันในลักษณะนิสัยคือหญิงคนชั่วมี รักเพื่อน และที่หลงไฟมีต่างลักษณะนิสัยคือ อิจฉาริษยาเชื่อมั่นในตัวเองสูง ต่อจากในเรื่องปัจจัยที่ทำให้เกิดเป็นตัวละครโสเภณีเหมือนกันคือการที่ตัวละครนั้นมีการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อตัวเองและครอบครัว และความอ่อนแอทางจิตใจและการด้อยวุฒิภาวะในการดำเนินชีวิต ส่วนเรื่องที่แตกต่างกันปัจจัยในการเกิดในหลงไฟ คือ ตัวละครโสเภณีมีความต้องการส่วนตัว และหลงใหลในนิยาม ส่วนการวิเคราะห์บริบททางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อตัวละครโสเภณีในนวนิยายทั้งสองที่เหมือนกัน ส่วนในเรื่องของค่านิยมจะมีเรื่องเหมือนกัน คือ ค่านิยมอยู่ได้ อำนาจของเงิน การที่ไม่รักจนลงจนตัว ส่วนที่แตกต่างในนวนิยายหลงไฟ คือ ค่านิยมที่มีเมียหลายคน

คำสำคัญ : โสเภณี หญิงคนชั่ว หลงไฟ ก.สุรางคนางค์ กฤษณา อโศกสิน

Abstract

The research article aims twofold: to analyze the prostitute characters in the novels “Yingkhonchua” and “Longfai” and to analyze the prostitute characters based on social context in the novels “Yingkhonchua” and “Longfai.” The researcher analyzes three factors that have effects on the prostitute characters in “Yingkhonchua” and “Longfai” as well as analyzes three factors of the characters that are based on social context in “Yingkhonchua” and “Longfai” by analyzing three factors: social context, social regulations, and social values. The study results of comparing prostitute characters in “Yingkhonchua” and “Longfai” reveal that the appearances in both novels

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² ผศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

*Corresponding author: E-mail address: kantida.2806@gmail.com

are the same as follows: not clinging to love, being ambitious, adoring rich people, and gambling addiction. The characteristics that are different in both novels are: loving friends in “Yingkhonchua;” being jealous and having high self-confidence in “Longfai.” The same factors that have effects on the characters and arouse them to be prostitutes are: struggling for themselves and their families, having mental weakness, and being immature for a living. Different factors that have effects on the characters and arouse them to be prostitutes in “Longfai” are: personal needs and materialism. The analysis results of social context that have effects on the prostitute characters in both novels are the same. The same analysis results of social values are: under plutocracy and obscene behavior. A different value in “Longfai” is: having many wives.

Keywords: slut , Wicked Woman, The Story of Fire, K.Suranghanang, Krisana Asorksin

บทนำ

นวนิยายเป็นวรรณกรรมอย่างหนึ่งที่มีการนำเรื่องราวต่าง ๆ มาเขียนด้วยร้อยแก้วนำเอาความรู้ความสามารถของผู้เขียนมาถ่ายทอดในงานโดยนำเอาเรื่องราวของสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมโดยมีการบรรยายรายละเอียดต่าง ๆ ดังนั้น การอ่านนวนิยายถือว่าการเรียนรู้ความรู้สึกนึกคิด การเล็งเห็นสภาพแวดล้อมของสังคมนั้น ช่วงเวลานั้น ที่ผ่านมา ทำให้ได้รู้ว่ำนวนิยายนั้นเป็นการสะท้อนสภาพสังคมอย่างหนึ่งอีกด้วย นวนิยายทำให้มองโลกที่มีความลึกซึ้งมากกว่าเดิมทำให้ผู้ที่อ่านนั้นสามารถเข้าใจสังคมตอนนั้นมากยิ่งขึ้น นวนิยายนอกจากจะให้ความรู้ในเรื่องสภาพทางสังคมแล้วยังให้ความเพลิดเพลินในการอ่าน มีการกล่าวถึงเรื่องของการนำเรื่องราวชีวิตจริงนำมาล้อเลียนหรือถ่ายทอดให้เห็นสภาพสังคมมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังมีประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ด้วย โดยม.ล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ [1] กล่าวว่า “คุณค่าของนวนิยายทั่วไปคือการให้ “ประสบการณ์เทียม” คนเราทั่วไปน้อยนักที่มีประสบการณ์โดยตรงอย่างกว้างขวาง ประสบการณ์ของเรามักซ้ำและแคบยังมีชีวิตราบรื่นประสบการณ์ยังน้อย ประสบการณ์ต่าง ๆ มีความสำคัญในชีวิต คนที่รู้จักอ่าน นวนิยายย่อมมีประสบการณ์ จึงมีความรู้เรื่องชีวิตดีกว่าคนที่ไม่ได้อ่านนวนิยายย่อมมีประสบการณ์ จึงมีความรู้เรื่องชีวิตดีกว่าคนที่ไม่ได้อ่านนวนิยาย นอกจากประสบการณ์แล้ว นวนิยายยังให้ความรู้ด้านภาษา คติสอนใจและเป็นแนวทางทำให้ผู้อ่านเข้าใจวัฒนธรรมของคน ได้ทราบถึงชนบประเพณีบางอย่างและเข้าใจจิตใจมนุษย์ดีขึ้น” เห็นได้ว่านวนิยายเป็นการอยู่ร่วมกันภายในสังคมที่สามารถเข้าใจและสื่อสารในเรื่องราวเดียวกันได้โดยการนำเอาเรื่องราวที่ผู้เขียนเขียนไว้ในนวนิยายเป็นตัวเชื่อมสัมพันธ์กันของคนในสังคม

นอกจากวรรณกรรมสะท้อนถึงสภาพทางสังคมแล้ว วรรณกรรมยังเป็นสิ่งที่สะท้อนชีวิต สะท้อนถึงวิถีความเป็นอยู่ของคนทุกประเภท คนชนชั้นล่างที่โดนดูถูกเหยียดหยามว่า ต้องทำงานหนักเพื่อต้องการที่จะประทังชีวิตของตนและครอบครัว ชีวิตการเป็นอยู่ของโสเภณีที่ในสายตาของคนทั่วไป ต่างก็มีการมองเห็นว่าอาชีพโสเภณีเป็นอาชีพที่ต่ำต้อย น่ารังเกียจ ไร้ค่า และปราศจากศักดิ์ศรี แต่อาจจะเป็นเพราะการดำรงชีวิตที่เลือกเส้นทางนั้นมีความต่างกัน เลยทำให้เรื่องอาชีพของโสเภณินั้นเป็นที่น่าสนใจที่จะนำมาสร้างเป็นตัวละครให้คนชนชั้นอื่นได้เห็นความแตกต่าง มองให้เป็นทัศนคติที่ดีว่าอาจจะมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ทำให้เขาต้องมาเป็นโสเภณีโดยนำเอาตัวละครโสเภณีมาสร้างเป็นวรรณกรรมและสามารถถ่ายทอดชีวิตความเป็นอยู่ของโสเภณีในมุมมองที่คนทั่วไปไม่สามารถรับรู้ได้

ตัวละครเป็นองค์ประกอบหนึ่งและเป็นองค์ประกอบสำคัญของนวนิยาย เพราะตัวละครเป็นผู้ที่มีบทบาทในการดำเนินเรื่องทำให้เรื่องราวนั้นเป็นไปได้อย่างลึกซึ้งและเป็นการเข้าถึงเนื้อหาของตัวบทที่ผู้เขียนพยายามที่จะถ่ายทอดมาสู่

ผู้อ่านดังที่ ม.ล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ [1] ได้กล่าวไว้ว่า “นวนิยายที่เนื้อเรื่องดำเนินไปโดยไม่มีอาศัยลักษณะตัวละคร นับว่าเป็นนวนิยายไม่ได้” ซึ่งมีการสอดคล้องกับความคิดเห็นของเสาวลักษณ์ อนันตศานต์ [2] ที่ได้กล่าวไว้ว่า “การศึกษาตัวละครทำให้เข้าใจแก่นเรื่องและมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างโครงเรื่องกับตัวละครว่า มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน”

ตัวละครเป็นสิ่งสำคัญมากในการดำเนินเรื่องจึงเป็นไปค่อนข้างยากที่นวนิยายเรื่องหนึ่งเล่าเรื่องราวเหตุการณ์แล้วไม่มีตัวละครเป็นตัวดำเนินเรื่อง หรืออาจจะเป็นไปได้แต่คงไม่ให้เกิดผลเท่าที่ควรคงไม่ได้ให้ความรู้สึกเพลิดเพลินและซาบซึ้งกับนวนิยายในเรื่องนั้นมากนัก

การสร้างตัวละครโสเภณีที่เกิดมาจากวรรณกรรมก็เป็นส่วนหนึ่งที่ได้จากรากฐานความเข้าใจในตัวของโสเภณีในโลกของความเป็นจริง วรรณกรรมก็เปรียบเสมือนกระจกที่สะท้อนเงาของมนุษย์ ดังที่ ตรีศิลป์ บุญขจร [3] ได้กล่าวไว้ว่า “วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนภาพทางสังคม เพราะสังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือนักเขียนเพราะนักเขียนอยู่ในสังคมย่อมได้รับอิทธิพลจากสังคม ทั้งด้านวัฒนธรรม ขนบประเพณี ศาสนา ปรัชญาและการเมือง ขณะเดียวกันวรรณกรรมหรือนักเขียน ก็ย่อมมีอิทธิพลต่อสังคม”

หญิงคนชั่ว เป็นนวนิยายของ ก.สุรางคนางค์ ตีพิมพ์เมื่อครั้งแรก พ.ศ. 2480 หญิงคนชั่ว เป็นเรื่องราวชีวิตของ รื่น ที่ถูกวิชัย หลอกให้ไปอยู่กรุงเทพฯ ด้วยกัน ความรักทำให้รื่นตัดสินใจหนีตามกันไป วิชัยพา รื่นไปอยู่กับนางตาดที่ชื่อง โดยหลอกให้รื่นเป็นโสเภณีสาวแสนสวยของชื่อนางตาด รื่นพบรักกับวิชัยทั้งสองมีฐานะที่แตกต่างกัน วิชัยมีฐานะครอบครัวที่ร่ำรวยมากแต่แตกต่างจากรื่นที่เป็นแค่เด็กชนบท แต่ด้วยรักที่วิชัยมีต่อ รื่น วิชัยจะนำรื่นมาเป็นภรรยา ระยะเวลาผ่านไปไม่นานรื่นท้อง ครั้นยังไม่ทันได้บอกวิชัย วิชัยโดนส่งไปเรียนต่างประเทศก่อน จนรื่นต้องทำงานเป็นโสเภณีต่อไปเพื่อเป็นค่าเลี้ยงดูลูก

หลงไฟ เป็นนวนิยายของ กฤษณา อโศกสิน ตีพิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. 2531 เป็นเรื่องราวนักศึกษาที่ต้องดิ้นรนเพราะพ่อแม่ยากจนโดยตัดสินใจขายบริการ โดยที่กุญชรแฟนหนุ่มผู้แสนดีไปรับราชการที่ต่างจังหวัดเก็บเงินเพื่อวันแต่งงาน กิจการของก้านแก้วไปได้ดี เธอเพลิดเพลินกับการรับรองแขก กุญชรยังพาซื้อส่งเงินมาให้ก้านแก้วเก็บไว้เพื่อแต่งงาน แต่เธอกลับไม่ใส่ใจ เธอได้รู้จักชลูกเศรษฐี ทั้งคู่พึงพอใจกัน ชลูกทางบ้านให้เลิกกับก้านแก้วแต่เขาไม่ยอม อีกทั้งชลูกยังไม่ได้ทำงานและติดการพนัน กุญชรและชลูกมาหา ก้านแก้ว จึงรู้ว่าก้านแก้วมีสามี กุญชรเสียใจมากขอให้ชลูกอย่าทิ้งเขาอีกคน ก้านแก้วหมดคนที่เลี้ยงไปอีกคนอีกทั้งเงินก็หมด ทำให้มีปากเสียงกับชลูกและเลิกกัน ก้านแก้วถลำลึกลงไปอีก และเจอแมงดาที่หาแขกให้และยังถูกข่ม ก้านแก้วจึงส่งจดหมายเพื่อไปทำงานที่เยอรมัน แต่ก็ไม่ได้ไปจากหญิงไทยที่ถูกหลอกให้ไปเมืองนอก เธอถูกหลอกไปขายตัว และท้ายสุดชีวิตก้านแก้วก็ต้องจบลงด้วยความตาย

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะเปรียบเทียบตัวละครโสเภณีในนวนิยายหญิงคนชั่วของ ก.สุรางคนางค์ และ หลงไฟ ของ กฤษณา อโศกสิน ในตัวละครโสเภณีในเชิงรูปร่างลักษณะของตัวละคร ผู้วิจัยได้นำเรื่องราวจากนวนิยายหญิงคนชั่วและนวนิยายหลงไฟ ทำให้ผู้เขียนนั้นเล็งเห็นถึงปัญหาของสังคมที่นำมาเสนอเป็นนวนิยาย และมีการเปรียบเทียบ เพื่อสามารถทำให้ผู้อ่านเห็นความเหมือนหรือต่างของตัวละครโสเภณีในนวนิยายได้

ผลการวิจัย

ผลการเปรียบเทียบตัวละครโสเภณีในนวนิยายหญิงคนชั่วของ ก.สุรางคนางค์ และ หลงไฟ กฤษณา อโศกสิน ตามจุดมุ่งหมายและดำเนินการศึกษาค้นคว้าดังกล่าว ผู้วิจัยพบว่า มีตัวละครโสเภณีที่เห็นได้อย่างชัดเจนและผู้วิจัยแบ่ง

ประเด็นของการศึกษาการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ประเด็นหลัก คือ ด้านการวิเคราะห์ตัวละครโสเภณี ปัจจัยที่ทำให้เกิดตัวละครโสเภณี และตัวละครโสเภณีที่อิงบริบททางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อตัวละครโสเภณี ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. วิเคราะห์ตัวละครโสเภณีในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 บุคลิกภาพภายนอก

ด้านรูปร่างหน้าตาของตัวละครโสเภณี ผู้เขียนแสดงให้เห็นรูปร่างหน้าตาว่า โสเภณีมีรูปร่างหน้าตาที่สวยงาม ผู้เขียนมุ่งให้เห็นถึงความสวยของโสเภณีเป็นส่วนใหญ่ มีการเล่าผ่านบทบรรยายที่มีการบอกลักษณะรูปร่างหน้าตา บอกลักษณะองค์ประกอบของหน้าตา เช่น ในนวนิยายเรื่องหญิงคนชั่ว มีการบรรยายลักษณะของเส้นผมของตัวละครโสเภณีที่มีความสลวยและมีรูปร่างที่สมส่วน ส่วนในนวนิยายเรื่องหลงไฟ มีการบรรยายว่า โสเภณีมีฟันที่เรียงสวย สีมวล้าแต่เกลี้ยงเกลาสะอาดสะอ้าน ทำให้ผู้วิจัยเห็นลักษณะรูปร่างหน้าตาของตัวละครโสเภณีที่ชัดเจนขึ้น

ด้านการแต่งกายของตัวละครโสเภณี ถือว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สามารถทำให้ตัวละครโสเภณีเด่นชัดขึ้น ทั้งสองเรื่องในนวนิยายหญิงคนชั่วและหลงไฟ การแต่งตัวของตัวละครโสเภณีคล้ายคลึงกัน คือ แต่งตัวมีสีสันฉูดฉาด รัดรูป และมีการเผยรูปร่างบางส่วนให้เป็นจุดสนใจ มีการประกาศให้คนที่พบเห็นได้รับรู้เลยว่า ตนนั้นประกอบอาชีพอะไร และมีการแต่งหน้าที่เข้มงวดกว่าคนปกติ อีกทั้งใช้น้ำหอมกลิ่นเฉพาะตัวให้คนสนใจในตัวละครโสเภณีมากยิ่งขึ้น

ด้านกิริยาท่าทาง ตัวผู้เขียนพยายามสร้างบุคลิกภาพด้านลักษณะของกิริยาท่าทางของตัวละครให้มีความแตกต่างกันออกไป แต่ก็ยังคงมีบางอย่างร่วมกันทั้งสองเรื่อง ทั้งในนวนิยายเรื่องหญิงคนชั่วและหลงไฟไว้ เช่น ในนวนิยายเรื่องหญิงคนชั่ว มีการแสดงสีหน้าแววตาที่ไม่พอใจ ที่เจ้าของบ้านใช้คำพูดที่ไม่เข้าหู แล้วทำให้ห่อหมกมีท่าทางเหือดตาล เพื่อแสดงออกให้เห็นว่าไม่พอใจกับสิ่งที่เขาพูด ส่วนในนวนิยายเรื่องหลงไฟ ตัวละครโสเภณีแสดงการโอ้อวดว่า ตนมีรสนิยมดี เลียดเหยียดหยามคนอื่นที่ด้อยกว่า และมีการแสดงท่าทางและสีหน้าที่แสดงออกถึงการดูถูก

จากการศึกษาบุคลิกภาพภายนอกของตัวละครโสเภณีในด้านรูปร่างหน้าตา การแต่งกายและกิริยาท่าทาง ในนวนิยายเรื่องหญิงคนชั่วและหลงไฟ พบว่าผู้เขียนพยายามเขียนให้ตัวละครนั้นมีรูปร่างหน้าตาที่สวยงามและถ้าคนไม่สวยก็พยายามจะหาลักษณะเด่นอื่น ๆ มาอธิบายภาพของตัวละครโสเภณี ส่วนเรื่องการแต่งกายของตัวละครโสเภณีก็เป็นการสร้างจุดเด่นให้ผู้อ่านจำได้ ช่วยส่งเสริมตัวตนของตัวละครโสเภณีได้มากยิ่งขึ้น และในส่วนของกิริยาท่าทางนั้นผู้เขียนให้ชี้ให้เห็นว่า ตัวละครโสเภณีมีกิริยาท่าทางด้านลบ คือ การแสดงสีหน้าแววตาที่ไม่พอใจตลอดเวลา

1.2 ลักษณะนิสัย

ด้านลักษณะนิสัยของตัวละครโสเภณี จะเห็นได้ว่า ลักษณะนิสัยของตัวละครโสเภณีนั้นมีทั้งเหมือนกันและแตกต่างกัน ทั้งในเรื่องหญิงคนชั่วและหลงไฟ

ลักษณะนิสัยที่เหมือนกัน มีดังนี้

1.) ไม่ยึดติดกับความรัก ทั้งสองเรื่องถือว่า ความรักในสังคมโสเภณีไม่มีอยู่จริง เพราะผู้ชายที่เข้ามาเพื่อเพียงต้องการร่างกายเท่านั้น โสเภณีจึงไม่แสดงอาการเสียใจ และทำทุกอย่างเพื่อหาเงิน ไม่คิดเรื่องความรัก “แม่เกษรถาม แล้วคิดถึงอะไรละ ? คิดถึงพี่วระนะ ? ถูกเขาทิ้งมาแล้วสิ มิน่าเล่า ร้องไห้สะอึกสะอื้นนัก จะมัวไปคิดถึงมันทำไม๊ กับสัญชาติ

ผู้ชาย อย่าไปหลงรักเขาข้างเดียวเลย ฉันยังจะไม่ยอมรักใครผู้ชายคนไหนเป็นอันขาดแต่ถ้ามีเงินให้แล้ว เชิญจะพาไปไหน
อย่างไรได้ทั้งนั้นจะมีมันทำไมกันอายลูกกระจอกงอแง” [4]

2.) ความทะเยอทะยาน ทั้งสองเรื่องกล่าวถึงความทะเยอทะยานของตัวละครว่า เพื่อต้องการให้ตัวเองเจอน
ดี ๆ เพื่อล้างมลทินในตัวเอง และเพื่อหลีกเลี่ยงชีวิตที่เป็นอยู่ให้พบกับความสะดักสะบายนมากขึ้น “ก้านแก้วไม่ต้องการให้
ใครผูกมัดหลอนถึงขนาดเป็น เจ้าประจำ ชีวิตยังต้องเดินทางต่อไปอีกยาวนาน ทุกชั่วโมงมีราคาผู้ชายในที่ทำงานแม้บางคน
จะมีตำแหน่งสูง เงินเดือนแพง แต่หลอนก็รู้ว่าไม่เพียงพอสำหรับการดำรง” [5]

3.) ขอบคนรวย ทั้งสองเรื่องบอกลักษณะนิสัยอีกอย่างของตัวละครโสเภณี คือ ต้องการคนรวยเพื่อคบค้าสมาคม
เพื่อต้องการยกระดับตัวเองให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ “ขาลาพักพิงเฝ้าที่กระเป๋าคือ เธอใช้ของแต่ละชิ้นละชิ้นเท่ากับค้นหาทั้ง
เดือนแบบนี้เธอไปอยู่กับคนจน ใช...เรื่องจน ไม่ว่าใครจนทั้งนั้น หลอนอยู่ไม่ได้ ไม่มีวันจะอยู่ด้วยได้อีกแล้ว แต่งงานจับ
ผู้ชายรวยนี้ ก้านแก้วลงมือทำมาตั้งนานตั้งแต่อยู่ยงยู่มหาวิทยาลัยปีต้นๆ” [5]

4.) ดิตการพนัน ทั้งสองเรื่องกล่าวว่า ละครโสเภณีมักติดการพนัน เวลาว่างจากการทำงานกลางวันก็มีการสมาคม
กันเพื่อเล่นการพนัน “หลอนไม่เคยเห็นแมงดาหรือคนคุมช่องไม่ติดการพนันเลยสักคน แม้ผู้หญิงบริการอย่างอรพินท์ แพร
ไสวเรื่อยลงมาถึงเตียงและผองเพื่อนทุกๆ คนต่างก็นั่งกรออยู่กับังไพล่งเหล้าแทบทั้งสิ้น ” [5]

ส่วนลักษณะนิสัยที่มีความแตกต่างกัน ดังนี้

1.) ตัวละครโสเภณีหญิงคนชั่วรักเพื่อนที่ทำงานด้วยกันเป็นอย่างมาก มีการช่วยเหลือกัน “รืนก็มีเงินเหลืออยู่อีก
บ้างหลังจากใช้จ่ายให้ป่าตูดไปแล้วก็เอาติดตัวไป นอกจากนั้น สมรยังนำเงินที่ตัวอุส่าห์เก็บเล็กผสมน้อยไว้ได้ให้มาอีก
รืนปฏิเสธอย่างเห็นใจ ขอให้สมรเก็บเอาไว้ใช้ แต่หลอนไม่ยอม ยัดเยียดใส่กระเป๋ารึนไปจนได้ ” [4] ตอนที่สมรรู้ว่ารืน
ท้องก็พยายามหาทุกวิถีทางเพื่อให้รืนออกจากช่องและมีเงินที่ติดตัวอยู่ก็ให้รืนใช้จ่ายคนขณะที่หลอนหนี

2.) ตัวละครโสเภณีหลงไฟมักอิจฉาริษยา เมื่อเห็นคนที่มีฐานะดีกว่าตนไม่ได้ “ผู้หญิงลูกคนมีเงินผจญเสียไป
เห็นชายหนุ่มใหญ่ที่เพ่งลง จาจรถเช่นกัน ทำงานอยู่อาคารติดกัน หลอนหยุดพักหายใจ เอ่อ...ซักวันเถอะ ซักวันนี่...หลอน
คิด ก้านแก้วคิดเช่นนี้อยู่เสมอทุกครั้งทีหลอนแลเห็น คนอีกระดับหนึ่ง..ทั้งชายหญิงทำท่าเฉิดโฉมต่าง ๆ ขวนให้ขุ่นมัว [5]
หรือเห็นใครที่มั่งคั่งการศึกษาดีกว่าไม่ได้ชอบเอาตัวเองไปเปรียบเทียบ “จันทร์สว่างจึงเป็นเพื่อนคนแรกทีกริดหัวใจหลอนด้วย
คมปาก...แผลนี้ลึกนัก ทั้งลึกและยาว พร้อมอีกเสบนอนินทรีย์ ทุกครั้งที่หลับตาลง ไม่มีใครดอกในม่านตาของหลอน
นอกจากจันทร์สว่าง” [5] ทั้งจะต้องแข่งขันเพื่อให้ระดับเท่าคนที่ฐานะร่ำรวยกว่าและมองว่าคนที่ร่ำรวยกว่าเป็นคนที่ไม่ดี

3.) ตัวละครโสเภณีหลงไฟมีลักษณะนิสัยอีกอย่างที่ได้ชัดเจน คือ มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง ชอบเอาตัวเองไป
เปรียบเทียบกับคนที่ทำงานด้วยกันว่า ตนมีการศึกษาที่ดีกว่า สูงส่งกว่า “แต่คนอย่างหลอน..ในเมื่อพยายามยกระดับตัวเอง
ให้สูง จบมหาวิทยาลัยมีชื่อเสียง แม้จะออกไปหาเงินบ้างแต่ก็หาแต่ก็หาอย่างชั้นสูง ลูกค้าเป็นชาวต่างชาติ โรงแรมที่ใช้ก็
เป็นโรงแรมชั้นเยี่ยม แพงหน่อยก็ยังดีกว่าลดเกียรติลงไป” [5] และคิดว่าตัวเองนั้นมีดีกว่าเพื่อนที่ทำงานด้วยกัน เชื่อมั่นว่า
ตัวเองมีดีกว่าคนอื่นทุกอย่าง

จากการศึกษาลักษณะนิสัยของโสเภณี สามารถเปรียบเทียบลักษณะนิสัยที่เหมือนกัน คือ ไม่ยึดติดความรัก ความ
ทะเยอทะยาน ขอบคนรวย ดิตการพนัน ส่วนความแตกต่าง คือ เรื่องหญิงคนชั่วมีการบอกว่าตัวละครโสเภณีรักเพื่อน ส่วน
เรื่องหลงไฟ ลักษณะนิสัยที่ตัวละครโสเภณีชอบอิจฉาริษยาและมีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง ผู้เขียนมักเขียนให้ตัวละคร
โสเภณีมีลักษณะนิสัยที่ติดลบเพื่อต้องการจะบอกว่าอาชีพโสเภณียังไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม

2. ปัจจัยที่ส่งผลให้ตัวละครเป็นโสเภณี

2.1 ด้านการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเลี้ยงปากท้องทั้งของตนเองและครอบครัว

ด้านการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเลี้ยงปากท้องทั้งของตนเองและครอบครัว จากการศึกษาผู้วิจัยสามารถเห็นว่า ตัวละครโสเภณีในเรื่องหญิงคนชั่วทำงานเพื่อเลี้ยงปากท้องของตนเองและลูกเป็นส่วนใหญ่ ให้มีชีวิตรอดเพื่อเจอสามีที่ติดคุก และเพื่อต้องการให้ลูกไม่อด มีกินมีใช้เหมือนคนอื่น ส่วนในนวนิยายเรื่องหลงไฟ ตัวละครโสเภณีดิ้นรนเพื่อเลี้ยงปากท้องตนเอง แต่เพราะความอยากได้ของตนเองเป็นส่วนใหญ่ จึงไม่ค่อยนึกถึงครอบครัว “ใครจะคิดหลอนในแง่ใดก็ได้ แต่เพราะเหตุว่าชีวิตเสรีของหญิงยุคใหม่ ก็คุ้มแล้วมิให้ผู้คนได้เห็นหน้าตาขึ้น อาชีพที่เป็นคนกลางคั่นรายได้ดีมีอยู่เต็มกรุงเทพฯ โดยไม่จำเป็นต้องช่วยและคนที่มองดูไม่มีส่วนที่ต้องดีใจหรือเสียใจ มันกลายเป็นเรื่องธรรมดาๆ พออาจพบเห็นได้ทุกวัน ระหว่างหนทางที่ดิ้นรนของมนุษย์ทุกวันนี้” [5]

2.2 ด้านความอ่อนแอทางด้านจิตใจและการด้อยวุฒิภาวะในการดำเนินชีวิต

ด้านความอ่อนแอทางด้านจิตใจและการด้อยวุฒิภาวะในการดำเนินชีวิต จากการศึกษา ผู้วิจัยสามารถเปรียบเทียบได้ว่า ในเรื่องหญิงคนชั่ว ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการประกอบอาชีพนี้ เพราะไม่มีการศึกษา รู้ไม่เท่าทันคนอื่น ส่วนในนวนิยายเรื่องหลงไฟ จะเห็นปัจจัยว่า เกิดจากมีความอยากมีอยากได้ เพราะต้องการยกระดับฐานะตัวเอง นอกจากนี้ก็เกิดจากการที่ตัวละครโสเภณีเคยเจอเรื่องความรักตอนวัยรุ่นที่ไม่สมหวัง “อรพินท์ก็เช่นเดียวกับหล่อนนี้แหละ เคยมีความรักครั้งหนึ่ง เมื่อหลายปีก่อน เมื่อครั้งยังเยาว์วัย และแล้วก็เลิกรากันไปอย่างไม่ยากกระไรนักเหมือนคู่อื่น ๆ บนถนนหลวงนั่นเอง” [5] ทำให้พวกเขาไม่ยึดติดกับความรักและหลงระเห็จจนมาประกอบอาชีพนี้ เรื่องหลงไฟจึงเกิดจากการตัดสินใจของตัวละครเองทั้งสิ้น

2.3 ด้านความต้องการส่วนตัว หลงวัตถุนิยม

ด้านความต้องการส่วนตัว หลงวัตถุนิยม ตัวละครโสเภณีส่วนใหญ่มักเรียกร้องและตั้งเป้าหมายในชีวิตว่า ตัวเองต้องการอะไร และต้องทำให้ได้ มักให้ค่าวัตถุสิ่งของมากกว่าสิ่งอื่น อาจเกิดจากพื้นฐานของครอบครัวของตัวละครไม่มีเหมือนครอบครัวอื่น จึงดิ้นรนเพื่อต้องการเงิน มีการให้ค่าของเงินมากพอสมควร “..ทำไมหล่อนจะไม่รู้...หล่อนรู้มากกว่าเขาด้วยซ้ำ เขารู้แค่ระบบที่มีระเบียบ รู้แค่การเอาเปรียบแข่งขัน รู้เรื่องการค้าที่มี วัตถุ เป็นตัวการ แต่หล่อนรู้ลึกๆไปถึงการค้าที่มีทั้งวัตถุและจิตใจเป็นตัวการเป็นตัวแปร” [5]

3. บริบททางสังคมที่ส่งผลต่อตัวละครโสเภณี

3.1 ด้านบริบททางสังคมชนบท

ด้านบริบททางสังคมชนบท จากการศึกษา มีการเปรียบเทียบว่า ผู้เขียนบรรยายถึงความเป็นชนบทที่ไม่เจริญรุ่งเรือง ตัวละครใช้ชีวิตอย่างยากลำบาก การหาเงินในสังคมชนบทต้องลำบากทั้งตัวเองและครอบครัว ทำให้เห็นว่า ในสังคมตอนนั้นขาดสมดุลหลายอย่าง เมื่อเทียบกับคนกรุงที่มีความเจริญมากกว่า “เราจะไปบ้านนอกดีกว่า ไปให้ไกลพ้นหูพ้นตาพวกปากอู้อยู่ไม่สุขทางเหนือ ทำนาทำสวน ขุดดินกินหญ้าไปตามประสาผัวเมีย “พูนหัวของรื่นอย่าคิดไปขุดดินเลย ในเมื่อคุณยังไม่เคยเห็นจอบเห็นเสียมเลย” [4] และ “พ่อของหล่อนก็ได้จัดแจงเอาควายสองตัวที่จูงผ่านที่ ๆ รื่นกำลังนั่งอยู่

เดี๋ยวนี้ออกไปกินหมูกีนฟางที่ลานนวดข้าวที่ตรงกอไผ่นั่น พ่อและแม่ พี่และน้องเคยล้อมรอบกองไฟผิงกันเมื่อหน้าหนาว บ้านสองหลังได้ถนัดในความทรงจำ บ้านใดบ้านจดถนนอิฐเล็ก ๆ สองแผ่นเรียงลงไปทำน้ำริมคลอง” [4]

3.2 ด้านกฎเกณฑ์ทางสังคม

ด้านกฎเกณฑ์ทางสังคม จากการศึกษาเปรียบเทียบ จะเห็นว่า ตัวละครโสเภณีมักทำตัวผิดศีลธรรม และไม่ยกย่องโสเภณีด้วยกัน โดยในเรื่องหญิงคนชั่วแสดงให้เห็นว่า ตัวละครทำผิดศีลธรรม จนต้องหนีออกจากบ้าน “ปานนี่คงจะคร่ำครวญวนให้ถึงหล่อน ผู้ที่จากมาอย่างผิดขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือจะแข่งชกหักกระดูกในการที่หวานเป็นลูกนอกคอก นอกใจจะชานกลับไปดูหน้าเขาเหล่านั้นอย่างไรได้” [4] ส่วนในนวนิยายเรื่องหลงไฟ ตัวละครโสเภณียินยอมขายบริการเพราะคิดว่าจะมีชีวิตสะดวกสบาย “เพื่อนร่วมเพศของหล่อนต่างก็นิยมยินดีจะไปรวมกันอยู่ในศูนย์ทั้งสิ้น ก็พวกที่เคยทำงานบริการแบบนี้มาแล้วทั้งสิ้น ครั้นยุคสมัยเปลี่ยนไป ผู้หญิงใจกล้าหน้าหนาขึ้น ทนพอรับเอาอาชีพนี้เข้ามาอยู่ในระบบการทำมาหากินโดยเปิดเผย รวมทั้งคิดว่าถูกต้องอีกด้วย” [4] อาจเพราะบริบททางสังคมในเวลานั้นประเทศไทยเห็นเงินเป็นปัจจัยสำคัญ เงินได้กลายเป็นพระเจ้า คนพร้อมทำทุกอย่างเพื่อให้ได้เงิน และสังคมไม่ยกย่องโสเภณี ผู้เขียนพยายามเขียนให้เห็นว่าคนทั่วไปไม่ยอมรับในการประกอบอาชีพนี้ คนในสังคมมักถูกเหยียดหยามว่าเป็นอาชีพ ขนชั้นต่ำที่พยายามถีบตัวเองสูงขึ้น “สายสวาทยังคงทำท่าซึ้งซึ้งรังเกียจ “รำคาญ แทบตายโหงอยู่แล้ว เปิดหนังสือพิมพ์ก็เห็นแต่โฆษณาขายไอ้มัน...อ่านอะไรตรงไหนก็เห็นเชียร์ แต่ไอ้มัน ไอ้ที่ซึกกะนิคั่นแหละมันอะไรกันนักกันหนาไม่รู้” [5] แม้แต่ลูกก็ไม่ยอมรับแม่ที่เป็นหญิงชั่วช้า “หญิงที่เขาถือว่าเป็นเสนียดจัญไร ที่ทุกคนรังเกียจเหยียดหยาม มิฉะนั้น แม่คงจะไม่ต้องพาลูกเที่ยวระเห่เร่ร่อน ตั้งแต่ยังไม่เกิดW [4]

3.3 ด้านค่านิยมทางสังคม

ด้านค่านิยมทางสังคม จากการศึกษาเปรียบเทียบนวนิยายเรื่องหญิงคนชั่วและหลงไฟจะเห็นว่า มีการพูดถึงค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับโสเภณีว่า ตกอยู่ใต้อำนาจของเงิน “สำหรับคนอย่างแกไม่มีอะไรไม่มีอะไรสำคัญเท่าเงิน อย่างนั้นจริง ๆ ไม่ใช่จะถูกแกล้ง เงินเป็นสิ่งที่ปรารถนามากกว่าสิ่งอื่น บอกกับแกว่า ฉันทินดีจะ รื่นคงเข้าใจว่า เขาพูดคำขี้ขี้ให้ผู้ฟังเข้าใจเอาออก ปีบมื่อที่เย็นเฉียบนั้นอีกครั้งก่อนหันหลัง เดินออกนอกประตูไป” [4] และ “เงิน...เงินตัวเดียว คำสามมัญที่เป็นอมตะทั้งโลกนี้โลกหน้า หมั่นไส้ ดัดจริต หล่อนแสบขึ้นมาน้อยหนึ่งถึงบางคนอีกในค่านิยมหนึ่ง ซึ่งสามารถจะสะบัดหน้าลูกหนีได้ทันควัน หากล่วงรู้ว่าตนเองบังเอิญ มานั่งเคียงคู่อยู่กับ พวกมีค่าตัว ผู้หญิงไทยเดี๋ยวนี้นี้ หนักราดยามะตอยกันเป็นแถวเลย มันก็ยังไม่ถึงจะพยายามให้ชาติบ้านเมืองส่งพวกมันเป็นสินค้าออก” [5] เพราะบริบทสังคมเวลานั้นเงินถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญ เกิดจากผลกระทบหลังสงครามโลก และการเกิดภัยแห่งแล้ง จนทำให้คนเห็นความสำคัญของเงินเป็นสำคัญว่ายอมประกอบอาชีพทุกอย่างเพื่อได้เงินมาแม้รู้ว่าจะผิดศีลธรรมก็ตาม และมีการพูดตัวละครโสเภณีว่า ไม่รักนวลสงวนตัว เป็นค่านิยมสำหรับอาชีพนี้และมีการบอกว่าหากอยากประกอบอาชีพนี้ต้องใช้ร่างกายเป็นส่วนใหญ่ หากมีการรักนวลสงวนตัวก็ไม่สามารถทำงานนี้ได้ และถือคติที่ว่า หากทำงานนี้แล้วยังมีการรักนวลสงวนตัวถือว่าเขย “พ่อผมออกค่าเดินทางทุกบาททุกสตางค์ให้หมด” “แล้วได้ไหมคะ ผู้หญิงที่ว่า” “ได้ซี สมัครมากันเกรียว แต่ก็มีคนเขยคนดำ” เขาหัวเราะอย่างสุดจะขำ “ผู้หญิงเฮ เขียนมาดำ ก็ตอนนั้นสังคมอะไรต่ออะไรมันยังเขย ผู้หญิงส่วนใหญ่ก็ยังเขย รักษาเนื้อรักษาตัวกันแจเลย ใครก้าวล้ำเส้นนิดเดียว โอ้ย ค่ากันยับยั้งไปหมด ไม่เหมือนเดี๋ยวนี้นี้” [5] ในนวนิยายเรื่องหลงไฟมีการเพิ่มค่านิยม คือผู้ชายถือค่านิยมกันว่าตัวเองมีสิทธิ์ที่จะมีเมียหลายคน มีกำลังซื้อหญิงโสเภณี “เมื่อไหร่ ภรรยาของคุณจะกลับจากประชุมคะ” “อาทิตย์หน้า” เขาหัวเราะ “เธอจะจับได้ไหมเอ่ยว่าค่านิยมที่นี้กับผู้หญิงคนอื่น” “ผู้ชายส่วนมากก็มีผู้หญิงอื่นทั้งนั้น

แหละ” “เป็นค่านิยมเสียแล้ว” หล่อนเบะปาก “นี่สิลึศะ ถึงเบื่อคำว่าแต่งงานไ้ แต่งงานเพื่อจะต้องตรอมตรมในวันหนึ่ง
ที่จับได้ว่าคนของเราไม่ซื่อ ความตรอมตรมอันนี้คงร้ายกาจ น่าดูเหมือนกันนะคะ เพราะเคยเห็นเพื่อนร่วมงานคนนึงถึงกับ
กินยานอนหลับ” [5]

การศึกษาตัวละครโสเภณีที่อิงบริบททางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อตัวละครโสเภณี สามารถเปรียบเทียบได้ว่า ตัวละคร
โสเภณีทั้งในนวนิยายเรื่องหญิงคนชั่วและเรื่องหลงไฟมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน อาจเพราะแต่งในระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน ปัญหา
ทางด้านการปกครอง เศรษฐกิจ และวรรณกรรมในขณะนั้นยังไม่มี ความแตกต่างมาก ในด้านบริบทสังคมชนบทที่
สภาพแวดล้อมมีความสำคัญ ส่งผลกระทบต่อตัวละครโสเภณี ด้านกฎเกณฑ์ทางสังคม การที่ตัวละครปฏิบัติตนผิดศีลธรรม
การที่คนไม่ให้การยอมรับ ไม่ยกย่องโสเภณี การมีค่านิยมเกี่ยวกับเงิน และการไม่รักนวลสงวนตัว ในนวนิยายเรื่องหลงไฟ
เพิ่มเติมค่านิยมเรื่องผู้ชายนิยมมีเมียหลายคน

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

การนำเสนอตัวละครโสเภณีในนวนิยายเรื่องหญิงคนชั่วและเรื่องหลงไฟมีความเหมือนและแตกต่างกัน โดยมี
ปัจจัยต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดอาชีพโสเภณี ผู้วิจัยพบว่า การเป็นโสเภณีส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ตัวละครด้อยทางฐานะ ความ
ต้องการส่วนตัว และปัจจัยทางบริบททางสังคม ลักษณะของตัวละครโสเภณีทั้งสองเรื่องมีความเหมือนกันในเรื่องของ
บุคลิกภาพภายนอก ส่วนลักษณะที่นิสัยก็มีบางอย่างที่เหมือนกัน และแตกต่างกัน นิสัยที่เหมือนกันทั้งสองเรื่อง คือ ไม่ยึด
ติดกับความรัก ติดการพนัน ทะเยอทะยาน ส่วนลักษณะนิสัยที่แตกต่าง ในนวนิยายเรื่องหญิงคนชั่ว คือ ลักษณะนิสัยที่รัก
เพื่อน ส่วนในนวนิยายเรื่องหลงไฟ คือ รักสนุก อิจฉาริษยา โดยลักษณะนิสัยที่พบทั้งสองเรื่องมักเป็นด้านลบ

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดอาชีพโสเภณีที่เหมือนกัน คือ ตัวละครต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดของปากท้องของตนเองและ
ครอบครัวและเกิดจากการด้อยการศึกษา การรู้เท่าไม่ถึงการณ์และการอ่อนแอทางด้านความรักที่เจอในวัยเด็ก ส่วนปัจจัยที่
แตกต่าง คือ ตัวละครโสเภณีในเรื่องหลงไฟมีความต้องการวัตถุสิ่งของมากกว่าคุณค่าทางจิตใจ และเกิดจากบริบททาง
สังคมที่ส่งผลกระทบต่อตัวละคร เกิดจากตอนนั้นเกิดวิกฤตทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ภาวะเงินชบเซา มีการแสดงออกถึง
ค่านิยมต่าง ๆ ในสังคม โดยผู้เขียนให้ตัวละครโสเภณีมีภาพลักษณ์ที่ไม่ดี ถึงแม้จะมีปัจจัยต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ก็ยัง
ไม่ได้รับการยอมรับเพราะถือว่าเป็นอาชีพที่ผิดศีลธรรมของสังคม

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่าวรรณกรรมสะท้อนสังคมเปรียบเสมือนการเรียนรู้สภาพสังคมขณะนั้น อีกทั้ง
วรรณกรรมก็เหมือนกับการย้อนไปมองอดีตและปัจจุบันว่ามี การเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด ผู้วิจัยคิดว่าที่สภาพสังคมตอน
นั้นไม่ได้รับความเป็นธรรม ในเรื่องของชนชั้นมีการแบ่งชนชั้นที่ชัดเจน และมีการบอกว่า การประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่ง
ไม่ได้เกิดจากความชอบเท่านั้น อาจเกิดจากการที่สภาวะต่าง ๆ บีบคั้นให้ต้องมีลักษณะชีวิตที่เลือกไม่ได้ จำเป็นต้องทำ
เพราะสังคมตอนนั้นกำลังเจอสภาวะทั้งเรื่องของเศรษฐกิจ การศึกษา ความพร้อมที่จะใช้ชีวิตของทั้งคนชนบทและชาวกรุง
วรรณกรรมทั้งสองเรื่องจึงเกิดจากการที่ผู้เขียนเห็นปัญหาของสังคม แล้วเกิดความคิดที่จะเผยแพร่ให้คนได้รู้เท่าทันและเกิด
จิตสำนึกที่จะเปลี่ยนสังคมให้ดีกว่าที่เป็นอยู่

เอกสารอ้างอิง

- [1] บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. (2517). **แว่นวรรณกรรม**. กรุงเทพฯ : อ่านไทย.
- [2] ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์. (2529). **ปรัชญาสะท้อนชีวิต**. กรุงเทพฯ : สามัคคีสาส์น.

- [3] ตรีศิลป์ บุญขจร. (2542). **นวนิยายกับสังคมไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [4] ก. สุรางคนางค์. (2531). **หญิงคนชั่ว**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- [5] กฤษณา อโศกสิน. (2538). **หลงไฟ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า.

วิเคราะห์ตัวละครในนวนิยายเรื่องคนในนิทาน ของกร ศิริวัฒน์
Analysing Characters from Korn Siriwatno's *People in Story*

มาลีชา ดีอราแม^{1*} มูนี มุซอร์¹ ยามิลห์ กิละ¹ นุรฮายาตี อีแต¹ และขวัญตา ทวีสุข²
Malisa Deramae^{1*} Munee Musor¹ Yamilah Kila¹ Nurhayatee Etae¹ and Khwanta Thaweesuk²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ตัวละครในนวนิยายเรื่องคนในนิทาน ของกร ศิริวัฒน์ ในด้านพฤติกรรม บทบาท เพศวิถี และความขัดแย้งของตัวละคร โดยใช้ระเบียบวิธี การวิจัยเชิงเอกสาร ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมของตัวละครในนวนิยายเรื่องคนในนิทาน มี 4 ด้าน คือ 1) ตัวละครที่มีคุณธรรมจริยธรรมด้านการพัฒนาตนเอง 2) ตัวละครที่มีคุณธรรมจริยธรรมด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่น 3) ตัวละครที่ไม่มีคุณธรรมจริยธรรมด้านการพัฒนาตนเอง และ 4) ตัวละครที่ไม่มีคุณธรรมจริยธรรมด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่น บทบาทของตัวละคร พบ 2 บทบาท คือ 1) บทบาทของตัวละครหญิง ทำหน้าที่เป็นมารดา ภรรยา ลูกสาว และ 2) บทบาทของตัวละครชาย ทำหน้าที่เป็นบิดาสามี ลูกเขย โดยผู้ชายมีบทบาทในการดูแลครอบครัวเป็นหลัก ส่วนผู้หญิงมีบทบาทในการดูแลบ้านเรือนเป็นหลัก เพศวิถีของตัวละคร พบ 2 ประเด็น คือ 1) ความต้องการทางเพศ และ 2) ปฏิบัติการทางเพศ สะท้อนให้เห็นถึงความอิสระในการแสดงออกทางเพศระหว่างเพศชายเพศหญิง โดยจะมีทั้งพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับ และไม่เป็นที่ยอมรับ โดยผู้เขียนจะมุ่งเน้นการนำเสนอ พฤติกรรมด้านมืดของตัวละครเป็นหลัก ความขัดแย้งของตัวละคร ที่พบมี 2 ประเด็น คือ 1) สาเหตุการเกิดความขัดแย้งมาจากบุคลิกภาพ การป้องกันตนเอง สิ่งแวดล้อม และการเก็บกด และ 2) การจัดการความขัดแย้ง ได้แก่ การเอาชนะ การร่วมมือ และการยอมให้

คำสำคัญ: ตัวละคร นวนิยาย คนในนิทาน กร ศิริวัฒน์

Abstract

This study aims to examine and analyse the characters in Korn Siriwatno's novel *People in Story*, specifically their behaviours, roles, sexualities, and conflicts between them, by using the documentary research method. Through this research, it is found that the behaviours of the characters in *People in Story* can be divided into 4 categories: characters with self-improvement, characters able to live in harmony with others, characters without self-improvement, and characters unable to live in harmony with others; all of which is a reflection of real humans in the real society. Roles of the characters can be categorised into 2 kinds: firstly, female roles such as mother, wife, and daughter; secondly, male roles such as father, husband, and son-in-law. Male characters in the novel are breadwinners of their families, while female characters take care of household chores. As for sexualities of the characters, there are 2 prevalent issues: sexual desire and sexual practice. The author portrays male and female sexual liberty, their acceptable and unacceptable behaviours, mainly through depicting the characters' dark sides. Conflicts between characters involve 2 issues: firstly, the causes of conflicts that are induced by personalities, self-protection, surroundings, and repression; secondly, conflict management methods include defeating, cooperating, and conceding which is the best way one can use to avoid conflicts.

Keywords: character, novel, Korn Siriwatno, *People in Story*

¹นักศึกษานิพนธ์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 95000

²อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 95000

*Corresponding author: E-mail address: pinyada.t@yru.ac.th

บทนำ

การเล่าเรื่องในนวนิยายจะไม่สามารถดำเนินเรื่องต่อไปได้ หากขาดองค์ประกอบหลักคือตัวละคร ซึ่งในปัจจุบันนักเขียนนวนิยายส่วนใหญ่มักจะใช้นุชย์เป็นตัวละคร อาจเป็นเพราะเห็นว่าผู้อ่านสนใจอยากอ่าน และอยากทราบถึงพฤติกรรมของมนุษย์ด้วยกันมากกว่า แต่ก็อาจจะใช้สัตว์เป็นตัวละครบ้างเหมือนกัน ตัวละครจึงมีลักษณะเป็นผู้ดำเนินเรื่องหรือเป็นศูนย์กลางของเรื่องที่จะทำให้เรื่องดำเนินไปอย่างน่าสนใจ หม่อมหลวงบุญเหลือ เทพสุวรรณ ได้กล่าวถึงความสำคัญของตัวละคร ไว้ว่า

นวนิยายทั่วไปอาศัยลักษณะของตัวละครเป็นเนื้อหาอันสำคัญที่สุดของหนังสือ และความสนใจของผู้อ่านส่วนใหญ่ มักขึ้นอยู่กับอุปนิสัยของตัวละคร ถ้าลักษณะนิสัยไม่เหมาะกับใจผู้อ่าน หนังสือเรื่องนั้นก็ไม่ต้องดูความเอาใจใส่ได้นาน เคยมีผู้กล่าวว่านวนิยายที่เนื้อเรื่องดำเนินไปโดยไม่ต้องอาศัยลักษณะของตัวละครหรืออาศัยเหตุการณ์อื่นนอกเหนือลักษณะนิสัยแล้วนับเป็นนวนิยายไม่ได้ [1]

หากกล่าวถึงวรรณกรรมที่โดดเด่นในด้านการนำเสนอพฤติกรรมตัวละครที่มีผลมาจากสังคม คงปฏิเสธไม่ได้ว่ากร ศิริวัฒน์ เป็นหนึ่งในนักเขียนที่มีกลวิธีในการนำเสนอตัวละครได้อย่างสมจริง และน่าสนใจ โดยมักจะหยิบยกเรื่องราวใกล้ตัวมาเป็นวัตถุดิบในการประพันธ์ ซึ่งกรเป็นคนพื้นเพจังหวัดสงขลา หนึ่งในสมาชิกรุ่นก่อตั้งกลุ่มนาคร จัดเป็นกลุ่มนักเขียนหัวเมืองปักษ์ใต้ ที่เขียนทั้งเรื่องสั้น บทกวี นวนิยาย บทละคร ได้รับรางวัลมากมาย อาทิ รวมเรื่องสั้น "กล้วยหอมในร้านเคเอฟซี" (รางวัลสุภาวีย์ เทวกุล) รวมเรื่องสั้น "แม่น้ำสงขลา" (รางวัลชมเชยจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติปี 2538) โดยงานเขียนของกรส่วนใหญ่เป็นงานเขียนแนวสะท้อนสังคม

ส่วนผลงานด้านนวนิยายของกร ศิริวัฒน์นั้น มาโนช ดินลานสกุล [2] ได้กล่าวถึงกร ศิริวัฒน์ สรุปได้ว่า ในปี 2539 เขาเริ่มมีงานเขียนนวนิยายยาวจนออกมาเรื่องหนึ่งคือ อ้อมโอบอุ้มเผ่า อาจถือได้ว่าเป็นแบบฝึกหัดหรือการทดลองสำหรับรูปแบบนวนิยายของเขา ซึ่งมีหลายอย่างที่ยังไม่ลงตัว จนในปี 2546 นวนิยายเรื่องที่สองของเขาก็ก้าวขึ้นไปในเรื่อง นางบุญ และเหมือนจะยังอยู่ในช่วงทดลอง เพราะเป็นเพียงนวนิยายขนาดสั้นที่เล่นกับประเด็นที่หนักขึ้นเท่านั้น ซึ่งเขายังคงแสดงความศรัทธาต่อสังคมนิยายอย่างมั่นคง และสะท้อนเรื่องราวในลักษณะโคกนาฏกรรมอยู่เช่นเดิม โดยการนำเสนอตัวละครเขายังคงเลือกที่จะเสนอผ่านตัวละครที่เป็นชนชั้นล่างในชนบทหมู่บ้านของสังคมไทย โดยในเรื่องนี้เขาได้สร้างตัวละครที่ชื่อว่า พุ่มหรือชีพุ่ม ขึ้นมา เพื่อเป็นตัวแทนของผู้คนในสังคมที่ยังเห็นว่าการทำบุญจะบังเกิดผลได้ก็ต่อเมื่อมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เชื่อว่าเป็นศาสนาเท่านั้น ดังนั้น การทำบุญของพุ่มจึงเกิดขึ้นและเกี่ยวโยงกับสรรพสิ่งที่เชื่อว่าเป็นศาสนาตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นทอดกฐิน สร้างพระพุทธรูป หรือแม้แต่สร้างวัดก็ตาม

จากการศึกษาประวัติของกร ศิริวัฒน์พบว่าในปี 2560 กร ศิริวัฒน์ ได้ผลิตนวนิยายออกมาอีกหนึ่งเรื่อง ซึ่งได้รับการตอบรับจากบุคคลในแวดวงวรรณกรรมได้เป็นอย่างดี และยังคงเอกลักษณ์เดิม ที่มักจะนำเรื่องราวใกล้ตัวมาเล่าได้อย่างน่าสนใจ โดยครั้งนี้ผู้เขียนได้นำเอาานิทานที่เล่าเอาสนุกมาสะท้อนย้อนกลับ ให้เห็นมุมมองลักษณะและความเจ็บปวดที่สุดของชีวิตที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ด้วยกันทั้งการกระทำด้วยตนเองและผู้อื่นกระทำ เป็นมุมมองอีกมุมหนึ่งซึ่งหล่อหลอมต่อการวิพากษ์ วิเคราะห์จากคนส่วนใหญ่ ประกอบรวมอยู่ในนวนิยายเรื่อง "คนในนิทาน"

นวนิยายเล่มนี้ได้ผ่านเข้ารอบ 8 เรื่องสุดท้ายของการคัดเลือกรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประเภทนวนิยายประจำปี 2561

ธเนศ เวศร์ภาดา ประธานคณะกรรมการคัดเลือกรางวัลซีไรต์ ได้แสดงความคิดเห็นถึงนวนิยาย "คนในนิทาน" ไว้ว่า

คนในนิทาน ของกร ศิริวัฒน์ เสนอเรื่องราวการขับเคลื่อนระหว่างทีมทศ ผู้เป็นพ่อตากับกริช ผู้เป็นลูกเขย เพียงเพราะกริชได้ล่วงรู้ความลับว่าทีมทศเสพสมกับสุนัข ความลับอันน่าอัปยศนี้กลายเป็นอาวุธที่ทีมทศและต่อรองกับทีมทศอย่างเจ็บแสบ และเสนอเรื่องราวของดาฤณาระหว่างกริชและนิมน้อยผู้เป็นแม่ยาย กับดอกแดงผู้เป็นน้องเมีย ทุกคนตกหลุมพรางของสัญชาตญาณมีดคนไปสู่ความรู้สึกผิดบาปและกริดรื้อเป็นบาดแผลลึก

ความคิดสำคัญของเรื่องมุ่งเสนอให้เห็นว่าความปรารถนาทางเพศไม่ได้ดำรงอยู่อย่างอิสระ ไม่ใช่สัญชาตญาณที่ใครใคร่สำแดง โดยตัดขาดจากกรอบค่านิยม ศีลธรรม จรรยาของสังคมได้ ภาพชีวิตของ "คนเล็ก"

ในสังคมชนบทนี้ เป็นภาพแทนของสังคมระดับใหญ่ บาดแผลของตัวละครทุกตัว ฉายภาพวิปริตบิดเบี้ยวของสังคม ยั่วล้อเสียดสีให้ครุ่นคิดถึงการเยียวยา นวนิยายเรื่องนี้ใช้กลวิธีการเล่าอย่างนิทาน เรียบแต่ไม่ง่าย ตัวละครในนิทาน ได้โดดเด่นออกมาเป็นตัวละครมีชีวิตจิตใจจริง ขณะเดียวกันผู้เขียนได้เล่านิทานเรื่องนางมณโฑ ซ้อนทับเป็นภาพเปรียบ กับพฤติกรรมของตัวละคร แนบเนียนและแยบยล ผู้เขียนระบายแค้นฉากรัศมีชาติของท้องทุ่ง สายน้ำ และฉากรบ อัจฉริยะอันเร้าร้อนด้วยภาษาจินตภาพให้อารมณ์อันละเมียดละไม แต่แฝงนัยถึงความดิ้นด้านของสัญชาตญาณ ที่ลิ้นมีดคำของมนุษย์ [3]

นวนิยายเรื่อง “คนในนิทาน” ได้รับกระแสตอบรับอย่างแพร่หลายจากคนในแวดวงวรรณกรรม ดังนั้นจึงมีนักวิจารณ์หลาย ๆ ท่านที่นำนวนิยายเรื่องนี้มาพินิจวิเคราะห์ในมุมมองความคิดของตนได้อย่างน่าสนใจ

กาญจนา อายุวัฒน์ธนชัย ได้กล่าวถึง นวนิยาย “คนในนิทาน” ไว้ว่า

คนในนิทานเป็นนวนิยายเรื่องเดียวที่เขายกเรื่อง “เพศ” มาเป็นแก่น กล่าวถึงเพศวิถิตาร ซึ่งเป็นสัญชาตญาณมืดที่อยู่ในใจคน โดยใช้วิธีการเล่าแบบนิทานถึงสังคมการเกษตรที่มีชนบธรรมเนียมประเพณีเป็นกรอบบังคับทำให้ไม่มีอิสระทางเพศ ผ่านตัวละครที่มีชีวิตจิตใจอย่าง กริช ผู้เป็นลูกเขยที่ล่วงรู้ความลับของ เข้มทนต์ ผู้เป็นพ่อตาที่ได้เสกสวาทกับสุนัข และความลับอันน่าอัศจรรย์นี้ทำให้เข้มทนต์สูญเสียการครอง

การมีผู้ถือว่ามีผิดประเพณี ซึ่งเป็นความไม่เหมาะสมธรรมดา แต่ในเรื่องคนในนิทานมันเป็นความไม่เหมาะสมที่เกิดจากแรงขับดันภายในที่แสดงออกในรูปแบบของเพศวิถิตาร คนที่แสดงออกมาไม่ว่าจะด้วยความตั้งใจหรือไม่ก็ตามก็ถือว่าเป็นความผิดร้ายแรงที่คนในสังคมจะรับไม่ได้ และคนที่แสดงพฤติกรรมนั้นจะต้องถูกเหยียดหยาม จะต้องถูกข่มขู่ทุกอย่างแม้แต่อำนาจการครอง ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ก็จะหมดไป และขาดความนับถือจากสังคม อย่างเข้มทนต์ที่เพเลียงพลั่วต่อกริช และเหตุที่เพเลียงพลั่วก็เพราะแรงขับทางเพศของตัวเองที่ไม่สามารถควบคุมจิตใจของตัวเองได้จึงทำให้พลั่วพลั่ว ซึ่งแสดงออกมานอกกรอบประเพณี มันเป็นการสื่อว่า ในจิตใจของคนทุกคนมีแรงขับเคลื่อนทางเพศ เมื่อไรที่คุณพลั่วคุณก็แสดงออกมา และถ้าคนอื่นจับได้คุณก็จะเป็นผู้ถูกกระทำอย่างเจ็บปวดที่สุดจนหาทางออกแทบไม่ได้ ทำให้บางครั้งต้องเสี่ยงบาดเจ็บถึงตายก็มี แม้ความคิดสำคัญของเรื่องจะมุ่งเสนอให้เห็นถึงความต้องการทางเพศ แต่เขาไม่เรียกมันว่า อีโรติก เพราะเมื่อคิดให้มันคือ คติชนวิทยา... [4]

จะเห็นได้ว่า นวนิยายเรื่องคนในนิทาน เป็นนวนิยายที่ผู้เขียนมุ่งเสนอพฤติกรรมของตัวละครในด้านความเป็นมนุษย์ที่มีอยู่จริงในสังคมหล่อหลอมไปด้วยรัก โลภ โกรธ หลง และนำเรื่องเพศมาพูดถึงอย่างเปิดเผย ทั้งเรื่องเพศที่ถูกหลักจารีต และผิดหลักจารีต ไม่เพียงเฉพาะความสัมพันธ์ลึกซึ้งของมนุษย์ อีกทั้งผู้เขียนยังนำเสนอเรื่องเพศระหว่างคนกับสัตว์อีกด้วย นับว่าเป็นประเด็นที่น่าสนใจ เพราะน้อยครั้งที่เรื่องเพศในรูปแบบนี้จะถูกพูดถึงอย่างโจ่งแจ้ง ซึ่งเรื่องเพศต่าง ๆ ที่ได้นำมาเราสามารถเรียกรวม ๆ ได้ว่า “เพศวิถี” ซึ่งยศ สันตสมบัติ ได้กล่าวถึงเพศวิถีในสังคมไทย ไว้ว่า

ในสังคมไทยในลักษณะที่หลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น เพศสถานะและเพศวิถีเป็นเรื่องของความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่มีเงื่อนไขซับซ้อน และมีอาจทำความเข้าใจได้โดยอาศัยมุมมองในมุมมองทวินิยมแยกขั้ว และเน้นการเอารัดเอาเปรียบระหว่างชายกับหญิงเป็นสภาวะ หากแต่เราจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจเพศสถานะและเพศวิถี ในฐานะที่เป็นความสัมพันธ์ทางสังคมที่ถูกสร้างและผลิตใหม่อย่างสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับสถานการณ์ (relationally and situationally constructed) โดยให้ความสำคัญกับบริบท เงื่อนไข มิติ และมุมมองอันหลากหลาย และเลื่อนไหลผ่านกาลเวลา [5]

จากคำกล่าวข้างต้นพบว่า เพศวิถีเป็นเรื่องที่ไม่สามารถวิเคราะห์ได้จากมุมใดมุมหนึ่ง แต่หากต้องนำไปปัจจัยหลาย ๆ อย่างเข้ามาประกอบในการวิเคราะห์ด้วย จึงจะสามารถเข้าใจเพศวิถีหรือพฤติกรรมทางเพศได้อย่างชัดเจนที่สุด

นวนิยายเรื่องนี้จึงมีความน่าสนใจในแง่ของความเป็นมนุษย์ที่มีอยู่จริงในสังคม จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเบื้องต้น ผู้วิจัยพบว่ามิงงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับภาพสะท้อนหรือแนวคิดที่มาจากตัวละครในวรรณกรรมอยู่จำนวนหนึ่ง โดยวรรณกรรมต่าง ๆ ของกร ศิริวัฒน์ มีผู้ศึกษาในภาพรวมอยู่บ้างไม่ว่าจะเป็นในแง่ภาพ

สะท้อนการเมืองไทยผ่านวรรณกรรม และภาพลักษณ์สังคมเมือง เป็นต้น แต่ยังไม่พบการศึกษาเกี่ยวกับตัวละครในนวนิยายเรื่องคนในนิทานของ กร ศิริวัฒน์

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา “วิเคราะห์ตัวละครในนวนิยายเรื่องคนในนิทาน ของกร ศิริวัฒน์” เพื่อศึกษาพฤติกรรม บทบาท เพศวิถี และความขัดแย้งของตัวละคร เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงจิตใจที่มีกลศตมหา และความทะยานอยากของมนุษย์ว่ามีเหตุผลเป็นมาอย่างไร และการศึกษาครั้งนี้ยังสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่เกิดขึ้นในยุคสังคมเกษตรกรรมแบบจารีตประเพณี เป็นการชี้ให้เห็นว่านวนิยายเล่มนี้มีคุณค่าแก่ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาตัวละครในนวนิยายเรื่องคนในนิทาน ของกร ศิริวัฒน์ โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงเอกสาร ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นศึกษาและรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของตัวละคร บทบาทของตัวละคร เพศวิถีของตัวละคร และความขัดแย้งของตัวละคร เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ตัวละครในนวนิยายเรื่องคนในนิทาน ของกร ศิริวัฒน์ ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล จะวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นต่อไปนี้ ประเด็นแรก วิเคราะห์พฤติกรรมและบทบาทของตัวละคร ประเด็นที่สอง วิเคราะห์เพศวิถีของตัวละคร และประเด็นสุดท้ายวิเคราะห์ความขัดแย้งของตัวละคร โดยผู้วิจัยจะวิเคราะห์จากคำพูด การกระทำ รวมไปถึงความรู้สึกนึกคิดที่ตัวละครได้พึงกระทำออกมา และประเด็นสุดท้ายขั้นสรุปและอภิปรายผล โดยนำเสนอในเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาตัวละครในนวนิยายเรื่องคนในนิทานของกร ศิริวัฒน์ ประกอบด้วย 4 ประเด็นหลักดังนี้ 1) พฤติกรรมของตัวละคร จะศึกษาในด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) บทบาทของตัวละคร จะศึกษาบทบาทของตัวละครหญิงและตัวละครชาย 3) เพศวิถีของตัวละคร จะศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความต้องการทางเพศ และปฏิบัติการทางเพศที่ตัวละครใช้จัดการกับความต้องการนั้น และ 4) ความขัดแย้งของตัวละคร จะศึกษาว่ามีสาเหตุมาจากอะไร และใช้วิธีการใดในการจัดการความขัดแย้ง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

พฤติกรรมของตัวละคร

พฤติกรรมของตัวละคร เป็นการแสดงออกถึงการกระทำ ที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์เฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ซึ่งแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะนิสัย การอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อม รวมไปถึงประสบการณ์ที่ได้ประสบพบเจอ บางคนสามารถระงับความเป็นตัวตนของตัวเองได้เมื่ออยู่ต่อหน้าผู้อื่น แต่กลับกัน บางคนไม่สามารถควบคุมมันได้จนเผลอแสดงพฤติกรรมอันน่าละอายออกมา โดยในนวนิยายคนในนิทานของกร ศิริวัฒน์ สามารถสรุปผลพฤติกรรมของตัวละครได้ 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

1) พฤติกรรมของตัวละครที่มีคุณธรรมจริยธรรมในด้านการพัฒนาตนเอง

นวนิยายคนในนิทานเป็นนวนิยายที่ผู้เขียนนำเสนอเรื่องราวของตัวละครในยุคเกษตรกรรม ตัวละครส่วนใหญ่จึงมีอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ดังนั้น พฤติกรรมของตัวละครที่มีคุณธรรมจริยธรรมในด้านการพัฒนาตนเองจะเกี่ยวข้องกับสังคมเกษตรกรรม เช่น ในด้านความขยันหมั่นเพียร ตัวละครจะมีความขยันในการทำหน้าที่ของตนได้ดี คือการทำอาชีพเกษตรกร ไม่ว่าจะเป็นการปลูกพืชผักต่าง ๆ และสร้างสิ่งของเครื่องใช้ในบ้าน ด้านความพอเพียง ตัวละครจะมีความพอเพียงในการดำเนินชีวิตเพราะอยู่ในสังคมเกษตรกรรมจึงสามารถปลูกพืชผัก และหาอาหารตามป่าได้ ทำให้ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในครัวเรือนมากนัก ด้านการมีปัญญารู้ชัด ตัวละครจะมีความรอบรู้ในเรื่องของธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ เพราะคุ้นชินอยู่ในสังคมเกษตรกรรม จึงสามารถรู้ในสิ่งที่เกิดขึ้น และสามารถแก้ปัญหาได้ ด้านความอดทนเป็นการอดทนกับความรู้สึกน้อยใจ และอารมณ์โกรธของคู่กรณีเป็นส่วนใหญ่ เว้นแต่ดอกแดงที่อดทนต่อความยากลำบากในครัวเรือน และ

ในด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ ตัวละครก็มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี แม้จะมีอุปสรรคช่วงหน้าฝนทำให้ทุกคนต้องนั่งดูสายไม่สามารถไหนมาไหนได้ แต่พอสิ้นหน้าฝนต่างคนก็ต่างรับผิดชอบในหน้าที่ของตน ดังคำบรรยายที่ว่า ...เมื่อสิ้นหน้าฝน ความสดใสร่าเริงเข้ามาแทนที่ความเหน็บหนาวพราวฝน ชีวิตอีกหน้าหนึ่งของทีมทดและครอบครัวก็จะดำเนินต่อไปอีกแบบ ปัญหาใหม่ตามมาให้แก้ไขกันไปตามกำลังความสามารถของแต่ละคน ช่วงนี้ทีมทด่วนอยู่กับการปลูกแตงโมเป็นงานหลัก นิมมีน้อยกับดอกแตงเริ่มसानเสียใบเตยตามที่แกล้งและทำมานานหยุดทอผ้าแทบจะถาวรแล้ว นาน ๆ จึงจะมีด้ายทอผ้าหลุดรอดมาขายที่ตลาดบ้านกรอบสักครั้ง ต้องแย่งกันซื้อ.. [3]

คำบรรยายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า เมื่อหน้าฝนผ่านพ้นไป ทุกอย่างก็เปลี่ยนแปลงตาม การดำเนินชีวิตของตัวละครในเรื่องมีภาระหน้าที่มากขึ้น เพราะมีปัญหาตามมาให้แก้อยู่เสมอ ทั้งทีมทด นิมมีน้อย และดอกแตงต่างก็ทำหน้าที่ของตัวเองที่เคยทำมาก่อนหน้านี้อย่างดี แสดงให้เห็นถึงการมีความรับผิดชอบในหน้าที่ เช่นเดียวกับกริช ดังคำบรรยายที่ว่า ...กริชเริ่มชีวิตครอบครัวด้วยงานหนักหลังฤดูฝน หลังจากทีมทดกับพ่อของกริชช่วยกันสร้างเรือนหลังใหม่ให้เขา งานแรกคือการทำเรือนข้าวเป็นของตัวเอง เดือนสามเดือนสี่จะได้มีที่เก็บเลี้ยงข้าวเหมือนครอบครัวอื่น จากนั้นจะทำคอกให้วัวอยู่สบาย กลางคืนจะได้ต้อนวัวเข้าคอกปิดประตูลงลิ้มให้แข็งแรงป้องกันขโมยได้ส่วนหนึ่ง ถัดไปจะเป็นงานเก็บเกี่ยวซึ่งเป็นงานหนักสำหรับกริช ทั้งเก็บข้าวและหาข้าวมาเก็บไว้ในเรือนข้าว มันเป็นงานหนักไม่น้อยสำหรับผู้ชายคนหนึ่ง โดยเฉพาะงานเก็บข้าวที่เขาไม่ถนัดแต่จำเป็นต้องทำ ดอกบวบก็จะคลอດในช่วงเก็บเกี่ยวข้าวพอดีเหมือนกัน ไม่สามารถช่วยกริชเก็บข้าวได้... [3]

คำบรรยายดังกล่าวแสดงให้เห็นได้ว่า กริชปฏิบัติหน้าที่ของตนหลังจากน้ำท่วมหลากไปทั่วคลองหนองพูนอย่างหนัก เนื่องจากกริชเพิ่งย้ายเรือนใหม่และดอกบวบเองก็เพิ่งคลอດลูกจึงเป็นงานหนักสำหรับกริช แต่กริชก็ปฏิบัติหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี เริ่มจากทำหน้าที่ในครัวเรือนก่อนและตามไปด้วยดูแลนาและคอกวัว จะเห็นได้ชัดว่าแม้ทุกอย่างหลังจากฤดูฝนจะเปลี่ยนไป แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบของกริชในฐานะหัวหน้าครอบครัวได้เป็นอย่างดี

การศึกษาพฤติกรรมของตัวละครที่มีคุณธรรมจริยธรรมด้านการพัฒนาตนเองจากตัวละครข้างต้น จะเห็นได้ว่าตัวละครที่มีคุณธรรมจริยธรรมดังกล่าว จะทำให้ตนเองมีชีวิตที่สงบสุข มีความสุข และทำให้มีความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตส่วนตัวและหน้าที่การงาน

2) พฤติกรรมของตัวละครที่มีคุณธรรมจริยธรรมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

พฤติกรรมของตัวละครที่มีคุณธรรมจริยธรรมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่ปรากฏในคนในนิทานพบว่า มี 3 ลักษณะ คือ ตัวละครที่มีพฤติกรรมสุภาพ เป็นตัวละครที่มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีสัมมาคาราวะต่อผู้หลักผู้ใหญ่ ซึ่งตัวละครที่มีความสุภาพมีเพียงสินชัยคนเดียว ด้านความกตัญญู โดยตัวละครจะมีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณด้วยการเคารพ ให้ความเชื่อเหลือเมื่อผู้มีพระคุณมีปัญหาและตกอยู่ในอันตรายก็พร้อมช่วยแม้จะต้องแลกด้วยชีวิต ส่วนด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ ตัวละครที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจะเข้าหาทุกคนรอบกายได้ดี และจะสร้างความสัมพันธ์ด้วยวิธีง่าย ๆ ด้วยการหยอกล้อนิทานมาเล่าให้ทุกคนในครอบครัวได้ฟังกัน และช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ ดังบทสนทนาที่ว่า

“พ่อเล่านิทานสักเรื่องสิ” ดอกแตงนิกสนุก อายากฟังนิทาน จำได้ว่าเมื่อตอนเด็กตัวน้อย พ่อเคยเล่านิทานให้ฟังหลายเรื่อง แต่จำไม่ได้แล้ว หน้าฝนหน้าน้ำแบบนี้ไม่มีอะไรดีเท่าฟังนิทาน ไม่ต้องคิดเรื่องจะดูหนังตะลุง โนราทีมทดเองก็เป็นนักเล่าเรื่องด้วยอยู่เหมือนกัน ชอบอ่านหนังสือบูด แกมีความสามารถในการจดจำได้ดี เป็นผู้ใหญ่ที่หัวไม่กลวง เปรียบเป็นไม้ก็เป็นไม้แก่นพอมีประโยชน์ใช้สอยอยู่บ้าง

“นมยจนถึงเอาจแล้วยังอยากฟังนิทานเหมือนเด็ก” ทีมทดพูดเสียงทุ้มลึกพร้อมหัวเราะอารมณ์ดี เอาผ้าขาวมาลายลูกหมูมาพันคอพ่อน

“พ่อก็” ดอกแตงค่อนวงใหญ่ สินชัยยิ้มช้า อดเหลือบมองดอกแตงกับทีมทดไม่ได้ พลอยนิกสนุกขึ้นมาด้วยได้ฟังนิทานดีกว่านั่งกอดเข้าเอามือซุกหว่างขาด้วยความหนาว

เมื่อนึกถึงนิทาน เท็ดก็นึกถึงเรื่องหนึ่ง ที่หลวงลุงรูปหนึ่งได้เล่าให้ฟังเมื่อนานมาแล้ว แกยังจำได้ ว้างแบบ
นี้เล่านิทานให้ลูกเมียฟังก็ดี เท็ดนึกครึ้มอกครึ้มใจขึ้นมา แกลุกขึ้นนั่งชันเข่า ขยับผ้าขาวม้าที่พันคอหันหน้าให้
กระชับขึ้น แล้วนิทานจากความทรงจำก็เลื่อนไหลออกมาเรื่อยรินอวลกลืนยาสูบ [3]

บทสนทนาดังกล่าวแสดงให้เห็นได้ว่า ทุกครั้งที่ครอบครัวของเท็ดมาอยู่พร้อมหน้าพร้อมตากัน เท็ดมักจะหยิบ
ยกนิทานหรือเรื่องเล่ามาเล่าเสมอ เท็ดเองก็เป็นนักเล่าเรื่องตัวยงอยู่แล้ว ดังนั้น นิทานที่เท็ดเล่าทุกคนก็ร่วมกันฟัง
และสนุกไปกับนิทานเรื่องนั้นไปด้วย ทำให้บรรยากาศภายในครอบครัวอบอุ่นและสร้างเสียงหัวเราะ ถือเป็นการสร้างมนุษย์
สัมพันธ์ภายในครอบครัวที่ดีที่ก่อให้เกิดความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัยทางจิตใจที่คนในครอบครัวรู้สึกเมื่ออยู่ร่วมกัน จาก
พฤติกรรมตัวละครที่มีคุณธรรมจริยธรรมดังกล่าว ส่งผลทำให้การอยู่ร่วมกับผู้อื่นราบรื่นไปด้วยความสุข และม
ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

3) พฤติกรรมของตัวละครที่ไม่มีคุณธรรมจริยธรรมด้านการพัฒนาตนเอง

พฤติกรรมของตัวละครที่ไม่มีคุณธรรมจริยธรรมด้านการพัฒนาตนเอง พบ 2 ลักษณะ คือ ตัวละครที่ไม่มีความ
อดทนอดกลั้น มีพฤติกรรมที่ไม่สามารถควบคุมหรือยับยั้งอารมณ์ของตนได้ จึงเผลอกระทำผิดจนเกิดปัญหาในภายหลัง
ส่วนตัวละครที่ไม่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ มีพฤติกรรมที่ไม่คำนึงถึงผู้อื่น และเมื่อความเคียดแค้นครอบงำในใจจึงคิดแต่
เรื่องกลั่นแกล้งจนละเลยหน้าที่ไป ดังเหตุการณ์ต่อไปนี้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าตัวละครไม่มีความอดทนอดกลั้น

...คราวหนึ่งตาหมอโคกชี้แรงได้ทำผิดจาริตของสำนักอาจารย์ที่แก่ได้รำเรียนมา โดยตาหมอได้กระทำการ
ล่วงละเมิดหญิงสาวคนหนึ่งโดยไม่ได้เจตนา ขณะที่หญิงสาวชาวบ้านคนนั้น ลงไปเก็บสายบัวในหนองควายที่ตา
หมอเคยโยนกระดูกของพวกโจรลงไป แล้วเผลอเหยียบลงในหล่มโคลนลึกเกือบถึงสะเอว น้ำท่วมถึงลำคอ หญิง
สาวตกใจตะโกนให้ช่วย ตามหมอโคกชี้แรงเห็นเช่นนั้นก็รีบลงไปอุ้มหญิงสาวคนนั้นจากหล่มโคลนลึก บังเอิญว่า
ผ้าโจงกระเบนของหญิงสาวติดอยู่ในหล่มโคลน ผ้าห่มตะเบงมานผืนบางเปียกน้ำแนบเนื้อสนิท มองเห็นยอดถัน
เป่งสุกปลั่งทำท่ายกกำหนด เมื่อตาหมอโคกชี้แรงเห็นนวนล้นยออันอวบอูมเอบอ้อมสวงามของหญิงสาวก็เผลอสติ
เอามือลูบไล้อย่างหลงไหลเพียงอึดใจ พอได้สติกลับคืนมามันก็สายเสียแล้ว เพราะตามหมอได้กระทำในสิ่งที่
อาจารย์ได้ห้ามไว้อย่างเด็ดขาดแข็งขัน... [3]

เหตุการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หลังจากที่ถูกหมอโคกชี้แรงเข้าไปช่วยอุ้มหญิงสาวขึ้นจากโคลน แล้วได้เห็นเรือน
ร่างเปลือยเปล่าของหญิงสาว ทำให้หมอโคกชี้แรงเผลอเอามือลูบไล้เรือนร่างของหญิงสาว ซึ่งผิดจาริตของสำนักที่อาจารย์
ได้สอนไว้ พอได้สติกลับมาก็สายไปแล้ว เพราะพลังมันที่ตนได้รำเรียนมาเสื่อมไปตามสติที่เผลอของตน แสดงให้เห็นถึง
การไม่มีคุณธรรม จริยธรรมในด้านการอดทนอดกลั้น โดยยับยั้งอารมณ์ของตนไม่ได้ จึงทำให้หมอโคกชี้แรงกลายเป็นคน
ธรรมดาในท้ายที่สุด

4) พฤติกรรมของตัวละครที่ไม่มีคุณธรรมจริยธรรมด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

พฤติกรรมตัวละครที่ไม่มีคุณธรรมจริยธรรมด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่น พบ 2 ลักษณะ คือ ไม่มีความสุขภาพ มี
พฤติกรรมที่ไม่อ่อนน้อมถ่อมตน ก้าวร้าว แข็งกระด้าง และไม่เคารพผู้หลักผู้ใหญ่ ส่วนตัวละครที่ไม่มีมนุษยสัมพันธ์ จะมี
พฤติกรรมที่ไม่ยอมคน แข็งกระด้าง เอาตัวเองเป็นใหญ่ ซึ่งตัวละครที่ไม่มีคุณธรรมจริยธรรมดังกล่าวจะใช้ชีวิตอย่างไม่สบ
สุข และเกิดความขัดแย้งในภายหลัง ดังเหตุการณ์ตอนที่เท็ดพบกับกรีซไปยอนไข่มดแดงที่ว่า

...เท็ดทริบยกไม้ขึ้นยอนไข่มดแดง ขณะยอนแกขย่มตัวเต็มแรง กรีซรู้ได้ถึงแรงกดดันที่พอลาโถมทับลงบน
บ่าทั้งสองข้าง เขาจึงอ้อมคร่อมเสาหลักจับข้อเท้าของเท็ดไว้แน่น แล้วสิ่งที่เท็ดไม่ได้คาดคิดก็เกิดขึ้น เมื่อ
แกเริ่มยอนไข่มดแดงลมก็พัดกระซางรังมดแดงฉีกวาวออกเป็นสองซีกทั้งตัวมดแดง ไข่มดแดง ไข่มดแดง
แม้ปีกก็เหลวมาบนหัวล้านของแกเต็มไปหมด มันทั้งกัดทั้งเยี่ยวรดหน้าตาเนื้อตัวซึ่งเปลือยเปล่า เท็ดทั้งไม้ยอน

ไข่มดแดงในมือลงน้ำทันที ไม่สอยพาดกับผิวน้ำผางใหญ่ น้ำกระเซ็นออกทั้งสองข้างของไม้สอย แกะตะโกนให้กริช
ปล่อยมือจากข้อเท้าเสียงดังลั่นคลอกลั่นทุ้ง

“ปล่อยมือเร็ว ปล่อย! ปล่อย!”

แต่กริชจับไว้แน่นไม่ยอมปล่อย จนกระทั่งเข็มทนต์ทั้งตัวลงน้ำตุ้มใหญ่กริชจึงยอมปล่อยมือจากข้อเท้า
ของเข็มทนต์แล้วรีบผุดขึ้นมาหายใจเร็ว ปากอ้ากว้าง เข็มทนต์ผุดขึ้นหายใจ ตาเหลือกตาลานเพราะไม่ได้อัดลม
หายใจไว้อีก น้ำเข้าปากเข้าจมูกจนสำลักอยู่อีกอึก หัวล้านแดงกล้า จมูกแดงแปลบแสบจมูก สองมือปัดมดแดง
ออกจากร่างเป็นพัลวัน น้ำกระเซ็นเป็นสาย กริชเห็นเช่นนั้นทำที่เป็นขี้มดแดงที่กัดหัวล้านของเข็มทนต์แรง ๆ
ปากก็พูด อยู่ตลอดเวลา

“มดแดงเต็มหัวเลยพ่อ อู๋ อู๋..มดแดง มดแดง เฝียะ ๆ ” กริชตีหัวล้านของเข็มทนต์แรง ๆ คล้ายตกใจทำ
อะไรไม่ถูก

“พอแล้วโว้ย”

เข็มทนต์ตะโกนเสียงดังลั่น แก่โกรธจนหน้าเขียว [3]

เหตุการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมของกริชที่มีต่อเข็มทนต์ผู้เป็นพ่อตาไม่มีความเกรงใจ และไม่ให้เกิด
ต่อเข็มทนต์เลย เอาแต่แกล้งเข็มทนต์ด้วยการตีหัวเพื่อไล่มดแดง แต่นั่นเป็นการกระทำที่ไม่ควรทำอย่างยิ่ง เพราะเข็มทนต์เป็น
ผู้ใหญ่กว่า อีกทั้งยังเป็นพ่อตาก็ไม่สมควร แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่ไม่สุภาพของกริช เป็นเหตุให้เขาต้องย้ายออกไปอยู่
คนละบ้านกับเข็มทนต์ และรับภาระหน้าที่ภายในบ้านอย่างหนักหน่วงเพียงคนเดียว

จากการวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครดังกล่าวเห็นได้ว่า ผู้เขียนสร้างตัวละครตัวหนึ่งให้มีทั้งคุณธรรมจริยธรรม
ในแง่ความความขยันหมั่นเพียรมากที่สุด เนื่องด้วยนวนิยายคนในนิทานเป็นนวนิยายยุคเกษตรกรรม ตัวละครจึงมีความ
ขยันในการทำมาหากินด้วยอาชีพที่เป็นชาวสวน ชาวนา ส่วนคุณธรรมจริยธรรมการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ตัวละครมีคุณธรรม
จริยธรรมในด้านการมีมนุษยสัมพันธ์มากที่สุด โดยมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับในครอบครัว และไม่มีคุณธรรมจริยธรรม ในด้าน
การอดทนอดกลั้นมากที่สุด โดยไม่สามารถยับยั้งอารมณ์ความต้องการทางเพศ และพฤติกรรมของตัวละครที่ไม่มีคุณธรรม
จริยธรรมในด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่นพบว่าไม่มีคุณธรรมจริยธรรม ในการมีมนุษยสัมพันธ์มากที่สุด ซึ่งเกิดจากความอคติจน
ทำให้เกิดความขัดแย้งไม่เหลือให้มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน พฤติกรรมของตัวละครสะท้อนให้เห็นว่าในความเป็นมนุษย์ปกติ
ธรรมดานั้น ย่อมมีทั้งดีและไม่ดี ไม่มีมนุษย์คนไหนที่ขาวสะอาด และเช่นเดียวกัน คือ ไม่มีมนุษย์คนไหนที่มีจิตใจดำสนิท ดัง
จะเห็นได้ชัดจากตัวละครเข็มทนต์ ที่แม้จะมีความขยันหมั่นเพียร เป็นผู้นำครอบครัวที่ดี แต่เมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้นระหว่าง
ตนกับลูกเขยอย่างกริช เข็มทนต์กลับแสดงออกให้เห็นถึงความอยากเอาชนะ และคอยกลั่นแกล้งกริชทุกครั้งที่มีโอกาส ขาด
การยั้งคิดเพราะปล่อยให้อารมณ์ด้านมืดออกมาโลดแล่นจนทำให้ปัญหามานพลาญถึงขั้นต้องเสียเลือดเสียเนื้อกันนันทายที่สุด

บทบาทของตัวละคร

ตัวละครหนึ่งตัว มีบทบาทบาทในสังคมหลายบทบาท อาจต้องรับบทเป็นลูก ภรรยา และมารดา ซึ่งอาจทำให้
บกพร่องในบทบาทใดบทบาทหนึ่ง เช่นเดียวกับนิมน้อยบกพร่องในบทบาทภรรยา เข็มทนต์บกพร่องในบทบาทบิดา และ
กริชบกพร่องในบทบาทสามีและลูกเขย เป็นต้น บทบาทของตัวละครในนวนิยายเรื่องคนในนิทาน มี 2 บทบาท ดังต่อไปนี้

1) บทบาทของตัวละครหญิง

บทบาทตัวละครหญิงในนวนิยายเรื่องคนในนิทาน ความเป็นกุลสตรี จัดการดูแลบ้านเรือนทำกับข้าวต้องเป็น
เรียนรู้งานสานเสื่อ ทอผ้า ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะไหนก็ตาม งานเหล่านี้ผู้หญิงต้องเรียนรู้ บทบาทของตัวละครหญิงจะรับ
บทบาทมารดา ที่ต้องดูแลงานบ้านเป็นหลัก และต้องดูแลเลี้ยงดูลูกคอยสั่งสอนลูกในการดูแลบ้านเรือน มอบความรักแก่ลูก
เพื่อให้ลูกไว้วางใจเป็นแม่ บทบาทภรรยาคอยปรนนิบัติสามี มีความเคารพให้เกียรติและซื่อสัตย์ต่อสามี และบทบาทของลูก
สาวที่เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ แต่ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น ความเป็นมนุษย์ไม่ได้มีแค่ด้านดีเพียงอย่างเดียว ในด้านบทบาทที่
เช่นกัน มีบางตัวละครที่บกพร่องในบทบาทหน้าที่ของตนเอง นั่นก็คือ นิมน้อย และดอกแดง ที่บกพร่องในบทบาทภรรยา ที่

ต้องปรนนิบัติ และซื่อสัตย์ต่อสามี ดังคำบรรยายความนึกคิดของเทิ้มทศที่ว่า “...ขณะเลือดในกายกำลังพล่าน แก้อัดอั้นตันใจมานาน นิมน้อยปฏิเสธแกมานานแล้ว แกไม่มีทางออก...” [3]

คำบรรยายดังกล่าว เป็นความนึกคิดของเทิ้มทศขณะที่เกิดความต้องการกับแม่หม่าว่า เป็นเพราะถูกนิมน้อยปฏิเสธที่จะมีสัมพันธ์ทางกายด้วย ซึ่งถือว่าบกพร่องในเรื่องที่ต้องปรนนิบัติสามี ไม่เพียงเท่านั้น นิมน้อยที่ปฏิเสธสามีอย่างเทิ้มทศ แต่กลับไปมีสัมพันธ์ทางกายกับกริช ผู้เป็นลูกเขย ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่ซื่อสัตย์ต่อสามี เช่นเดียวกับดอกแดง ดังเหตุการณ์ที่ว่า

ดอกแดงก็นึกถึงนางสองแขนในใจของนางเช่นกัน เพียงนางเผลอต้มเผลอใจไปตามเพลงต้นหาของพี่เขย ตอนนั้นดอกแดงรู้ว่าอะไรเป็นอะไร รู้ยิ่งเต็มอกว่ากริชหลอกเพื่อลวงล้านาง แต่นางสองแขนในตัวนางออกมา ร่ายรำเรีงรำแทนจนอ้อมเอมเกษมสวาทแล้วผละไปในพื้นที่ เมื่อนางสองแขนหลบหายหน้าไปแล้วดอกแดงจึงรู้สึกตัว แต่มันสายไปแล้ว แก้ทำอะไรไม่ได้อีก [3]

เหตุการณ์ดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความบกพร่องในฐานะภรรยาของดอกแดงที่ไม่มีความซื่อสัตย์ต่อสามี นั่นก็คือสินชัย แต่ไปมีสัมพันธ์ทางกายกับกริช ที่เป็นพี่เขย ซึ่งขัดต่อศีลธรรมอันดีงามของสังคมอย่างร้ายแรง และยังเป็น การไม่ให้เกียรติสามีอย่างสินชัยอีกด้วย

2) บทบาทตัวละครชาย

ในนวนิยายเรื่องคนในนิทาน ของกร ศิริวัฒน์ พบบทบาทของตัวละครชายในฐานะที่เป็นบิดา บทบาทตัวละครชายในฐานะที่เป็นสามี และบทบาทตัวละครชายในฐานะที่เป็นลูกเขย โดยส่วนใหญ่บทบาทตัวละครชายในนวนิยายเรื่องคนในนิทานจะมีความอดทนขยันทำงานเพื่อให้ครอบครัวมีกินมีใช้ ไม่ค่อยอยาก อย่างเทิ้มทศ กริช สินชัย ต่างคนต่างขยันทำงานของตนเองเพื่อแบ่งเบาภาระในบ้าน เทิ้มทศก็มีอาชีพทำสวนทำนาหา กับข้าวให้ที่บ้านได้กิน สินชัยก็มีอาชีพยกยอหาปลาขาย มีปลากลับมาติดมือเสมอ ส่วนกริชเป็นคนทำงานเก่งคอยช่วยเหลือเทิ้มทศทำงาน แต่กริชกลับบกพร่องในฐานะสามี เพราะขาดความซื่อสัตย์และไม่ให้เกียรติภรรยาอย่างดอกบวบ ดังเหตุการณ์ที่ว่า

จนกระทั่งบ่ายวันหนึ่งถ้าใครผ่านไปทางโรงซังแห่งริมทุ่งของเทิ้มทศ แล้วรู้จักสังเกต และเงี่ยหูฟังเสียงจากโรงซังแห่งสักหน่อยก็จะได้เห็นความเคลื่อนไหวอย่างมีชีวิตชีวาอยู่ในโรงซังแห่งอันโย้ยและได้ยินเสียงครางกระสันสั่นกระเส่าที่เล็ดลอดออกมาพอได้ยิน และภาพที่ปรากฏต่อสายตา คือโรงซังแห่งค่อยเคลื่อนไหวช้า ๆ โยงเยง ค่อยสั่นแรงขึ้น แรงขึ้นจนกระทั่งโรงซังแห่งแทบพังครืนลงมา ซังแห่งที่คลุมอยู่ข้างบนปลิว่อนกระจัดกระจายไร้ทิศทางราวพายุพัดกระซอก ขณะแว่วเสียงลมหายใจเจ้าออกแรงและเร็วจนน่าตกใจ เสียงครางรัญจวนป่วนจิตอย่างอึดอัดและแผ่วแผ่ว ราวกับว่าเสียงที่เล็ดลอดออกมานั้นเป็นเพียงเสียงที่เก็บอั้นไว้ไม่อยู่ และหากมีใครแอบสังเกตตั้งแต่นั้นจนจบก็จะเห็นโรงซังแห่งเขยารุนแรงถึงสิบครั้ง แต่แต่ละครั้งห่างกันไม่ถึงสิบนาที แล้วมีเสียงพูดปนเหนื่อยหอบหลุดออกมาเบา ๆ

“คงตายอดตายอยากมานานสิท่า” นิมน้อยพูดพลางหลบหายใจหนักหน่วงราววังข้ามทุ่งนามาหลายทุ่ง เศษซังแห่งเปื้อนร่างเต็มไปหมด

“ดอกบวบไม่ยอมให้เลย” กริชพูดเสียงกระเส่า ใบหน้าลาตัวเปื้อนเศษซังไม่แพ้เรือนร่างเนื้อคล้อยของนิมน้อย [3]

เหตุการณ์ดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความไม่ซื่อสัตย์ต่อภรรยาของกริช ที่แอบไปมีสัมพันธ์ทางกายกับแม่ยายอย่างนิมน้อย และดอกแดง ที่เป็นน้องเมีย และที่ร้ายแรงกว่านั้นเหตุการณ์เหล่านี้เกิดจากความตั้งใจ และเล่ห์เหลี่ยมของกริชที่ล่อลวงทั้งแม่ยาย และน้องเมีย ให้มีสัมพันธ์ด้วย

การวิเคราะห์บทบาทตัวละครหญิงข้างต้นจะเห็นได้ว่า ตัวละครหญิงทุกตัวจะทำหน้าที่ดูแลครอบครัวในด้านงานบ้านงานเรือน และแต่ละคนก็มีบทบาทที่ต้องดำเนินอยู่หลายบทบาทไปพร้อม ๆ กัน จึงทำให้บกพร่องไปบ้างในบาง

บทบาท อย่างน้อย ที่ทำหน้าที่ของแม่ได้ดี แต่กลับบกพร่องในบทบาทของภรรยา ที่พึงต้องปรนนิบัติและซื่อสัตย์ต่อสามี เช่นเดียวกับดอกแดงที่แม่จะปรนนิบัติสามีอย่างดี แต่กลับไปบกพร่องในเรื่องของความซื่อสัตย์ ปลอบให้กิเลสตัณหาครอบงำจนล้าไปมีสัมพันธ์กับพี่ชาย แสดงให้เห็นถึงความไม่สมบูรณ์ของจิตใจคน ที่แม้จะพยายามแค่ไหนก็แพ้ภัยให้กับห้วงอารมณ์ที่อยู่เบื้องลึกของจิตใจ ส่วนตัวละครชายจะเห็นได้ว่า ตัวละครชายมีหน้าที่หลักในการทำงานเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว และทุกคนทำหน้าที่ส่วนนี้ได้ดีทุกคน แต่เช่นเดียวกับตัวละครหญิง ที่จำต้องพ่ายแพ้แก่ตัณหาที่อยู่ภายในใจอย่างเต็มที่ที่มีสัมพันธ์กับแม่หมา และกรีซที่ล่องลงทั้งแม่ยายและน้องเมีย ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่ซื่อสัตย์และไม่ให้เกียรติภรรยา มีเพียงสินชัยคนเดียวเท่านั้นที่อยู่ในศีลในธรรมปฏิบัติหน้าที่ในบทบาทของตัวเองได้เป็นอย่างดี แต่นี่ก็เป็นผลพวงมาจากที่ดอกแดงผู้เป็นภรรยาที่ถึงแม้จะเผลอไปมีสัมพันธ์กับกรีซ แต่ก็ปรนนิบัติสามีอย่างไม่ขาดตกบกพร่อง จึงทำให้สามีไม่รู้สึกละเลยหรือต้องการสิ่งใด แสดงให้เห็นว่าหากทุกคนพยายามที่จะรักษาสภาพหน้าที่ของตัวเองให้ดี ก็จะทำให้เหตุของการกระทำผิดลดลงไปได้บ้าง ซึ่งทั้งเพศชายเพศหญิงหากตกลงปลงใจที่จะอยู่ร่วมกันแล้ว ก็ต้องเกื้อหนุนให้ชีวิตของกันและกันดำเนินไปได้อย่างปกติสุข

เพศวิถี

เพศวิถี ในสังคมไทยถูกตีกรอบด้วยบรรทัดฐานที่ถูกยึดด้วยหลักความเชื่อ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีต่าง ๆ หากผิดไปจากที่กำหนดและยอมรับกันภายในสังคม จะถือว่าเพศวิถีเหล่านั้น “ผิดปกติ” ทั้งนี้ ซึ่งในนวนิยายคนในนิทานของกร ศิริวัฒน์ ได้นำเรื่องเพศทั้งที่ถูกจารีต และที่ผิดแผกไปจากปกติมาแล้ว เช่น การที่มนุษย์มีความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งกับสัตว์ หรือความสัมพันธ์ที่ถูกดำเนินไปโดยไม่คำนึงถึงหลักศีลธรรม นั่นคือการผิดลูกผิดเมียคนอื่น ที่สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการ ความนึกคิด และความรู้สึกของมนุษย์ที่มีอยู่จริงในสังคมได้อย่างน่าสนใจ โดยจะแยกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1) ความต้องการทางเพศ

จันทร์วิภา ดิลกสัมพันธ์ [6] กล่าวถึงความต้องการทางเพศของเพศไว้ สรุปได้ว่า วัยรุ่นหนุ่มสาวมักมองความสัมพันธ์ระหว่างเพศแตกต่างกัน เห็นได้จากฝ่ายหญิงมักมองความสัมพันธ์ระหว่างเพศในแง่ของความรัก เรียกว่า มองแบบโรแมนติก (Romantic) คือมองแบบอุดมคติ เห็นความรักเป็นสิ่งสวยงาม แต่เพศชายมักมองความสัมพันธ์ระหว่างเพศในแง่ของความรัก ซึ่งเป็นการแสวงหาสิ่งกระตุ้นทางเพศ ความพึงพอใจทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์ และความสุขสุดยอดทางเพศ จึงต้องมีการสัมผัสและต้อง และมีเพศสัมพันธ์กับฝ่ายหญิงเมื่อมีโอกาส จากการวิเคราะห์พบตัวละครที่แสดงออกถึงความต้องการทั้งเพศทั้งหมด 6 ตัว คือ เข้มทนต์ กรีซ สินชัย ตาหมอโคกขี้แร่ นิ่มน้อย และดอกแดง โดยมีปัจจัยการเกิดความต้องการทางเพศ ดังนี้ คือ การเห็นรูปลักษณ์เรือนร่าง ความเหงาเปล่าเปลี่ยว และการสัมผัส

การวิเคราะห์ดังกล่าวพบตัวละครที่เกิดความต้องการทางเพศจากการเห็นรูปลักษณ์เรือน ตัวละครที่ผิดแผกมากที่สุดที่ในนวนิยายเรื่องคนในนิทานคงหนีไม่พ้น เข้มทนต์ ในตอนหนึ่งขณะที่เข้มทนต์บวชเป็นพระแก่นที่นำตัวเองพ้นจากการถูกทำลายของฝูงหนูฝูงนก เข้มทนต์เริ่มมีความรู้สึกแปลก ๆ กับแม่หมา ดังคำบรรยายพฤติกรรมของเข้มทนต์ที่ว่า

...พอเข้มทนต์ตกลองเบา ๆ สามสี่ที แม่หมาลายขาวแดงตัวอ้วนอวบซึ่งผ่านการมีลูกมาแล้วสองครอกก็วิ่งเหยาะสายหางลู่เข้ามาหาอย่างเป็นมิตร ร้องออดอ้อนงัดจาด แหงนหน้ามองเข้มทนต์ ส่งสายตาวานเย็นให้แก่... เข้มทนต์เผลอมองหน้านั้นเนื้ออันเป่งพองใต้หางของมัน พลันแกต้องสะดุ้งเฮือกเหมือนใครเอากลั่นไฟร้อนมาจี๊ดข้างหลัง ปล่อยกลองตกพื้นตึง ผ้าสบงด้านหน้าติดตัวตุงขึ้นตึงเป๊ยะ เท็ดตตกใจสุดขีด รีบเอามือตะปบกดข่มเจ้าตัวใหญ่ลงไป ใจเต้นตึงตึงยิ่งกว่าเสียงกลอง... [3]

คำบรรยายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า เข้มทนต์เกิดความต้องการทางเพศจากการสบตาและมองไปยังรูปลักษณ์ของแม่หมา ซึ่งตามธรรมชาติของหมาที่ผ่านการคลอดลูกมาแล้ว จะมีเต้านมขนาดใหญ่กว่าปกติ ทำให้เข้มทนต์ที่ห่างหายจากความสัมพันธ์ทางกายมานานเกิดพิศวงในตัวแม่หมาได้ง่าย ๆ แม้ตัวเข้มทนต์จะรู้สึกแปลกประหลาดในความรู้สึกของตนเอง แต่กลับพ่ายแพ้ต่อตัณหาหาคะที่มอดไหม้อยู่ในสัญชาตญาณดิบของความเป็นมนุษย์ ส่วนดอกแดงที่แม่จะเกิดความต้องการทางเพศจากการมองเห็นแต่ยังคงมีเรื่องอารมณ์ความรู้สึกเข้ามาผสมอยู่บ้าง ดังคำบรรยายพฤติกรรมของดอกแดงที่ว่า

...ดอกแตงยี่นวิดน้ำด้วยโพงกาบหมากใกล้กับกริชนได้กลิ่นลมหายใจของกันและกัน วิดไปวิดมาเนื้อตัวเปียกปอนไป บางครั้งหยุดพักเหนื่อยมองหน้ากันใกล้ ๆ ยิ้มให้กัน ดอกแตงรู้สึกได้ว่ามันเป็นยิ้มที่เปิดเผยและเปลือยเปล่าในความรู้สึกของทั้งสองคน ทางที่ถูก ตอนนั้นนางน่าจะถอยความรู้สึกนั้นออกมาก่อน ควรยับยั้งจิตใจเสียแต่เนิ่น ๆ แต่ก็เปล่าเลย แฉมยังแกล้งวิดน้ำใส่กันอีก หัวเราะกันครื้นเครง บางครั้งเบี่ยงซ้ายเบี่ยงขวากัน กระแทกกันไปมาจนกลับเฉย คล้ายจะรีนรมย์ในรสสัมผัสนั้นด้วยซ้ำไป รู้สึกอบอุ่นกรุ่นใจราวอยู่กับชายคนรัก ผ้าโจงกระเบนเปียกน้ำขึ้นมาถึงก้นอันกลมกลึงล่อตา ตะเบงมานเนื้อบางก็ขึ้นเปียกเป็นปื้นกว้างตรงหน้าอกอันอวบอ้อม หลายครั้งที่นางเผลอมองไปที่ใต้ชายพกของกริชนผู้เป็นพี่ชาย แล้วคิดเตลิดไปไกล [3]

คำบรรยายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ดอกแตงเริ่มมีความรู้สึกชอบพอกริชนอยู่ก่อนแล้ว จึงอ่อนไหวเมื่อได้สบตา และรู้สึกเตลิดเกินที่จะหักห้ามใจแม้รู้ว่าขัดต่อศีลธรรม เป็นตัวสะท้อนให้เห็นถึงความอ่อนไหวของผู้หญิง ที่มักพ่ายแพ้ต่ออารมณ์ความรู้สึกภายในจิตใจของตนเอง

การวิเคราะห์ดังกล่าวพบว่า ตัวละครชายและหญิงแม้จะเกิดความต้องการทางเพศจากการเห็นรูปลักษณ์เรือนร่างเหมือนกัน แต่การแสดงออกทางเพศจะต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ดังจะเห็นจากตัวอย่าง คือ ตัวละครชายเมื่อมองไปยังรูปร่างของฝ่ายหญิงแล้วเกิดความต้องการมักจะแสดงความต้องการออกไปทันทีและอารมณ์จะค่อย ๆ เบาลงเมื่อได้ระบายต่างจากตัวละครหญิงที่จะเริ่มจากการรู้สึกเล็ก ๆ น้อย ๆ แล้วค่อย ๆ พุ่งกระชูดขึ้นเมื่อมีปัจจัยอย่างอื่นร่วมไปด้วย และด้วยสาเหตุจากความเหงาเปล่าเปลี่ยวทำให้ตัวละครทั้งสองเกิดความต้องการทางเพศกับสุนัขเพศเมีย เนื่องจากจากนี้มน้อยภรรยาของเขาปฏิเสธการมีสัมพันธ์ด้วย ทำให้ตัวเขาไม่สามารถที่จะปลดปล่อยความต้องการที่สะสมอยู่ในอกได้ เขาจึงเลือกที่จะระบายความใคร่ลงกับสุนัขเป็นครั้งที่สอง ดังคำบรรยายพฤติกรรมของเทมทที่ว่า

...ขณะเลียดในกายกำลังพล่าน แก่อัดอั้นตันใจมานาน นิมน้อยปฏิเสธแกลมนานแล้ว แก่ไม่มีทางออก... [3]

คำบรรยายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า เพราะความเหงาที่ไม่ได้รับการปรนเปรอจากภรรยาทำให้เทมทมีความรู้สึกทางเพศสูงกว่าปกติ เช่นเดียวกับกริชนที่ภรรยากำลังตั้งครรภ์จึงไม่สามารถมีสัมพันธ์ทางกายด้วยได้อย่างเต็มที่ ทำให้กริชนต้องใช้เล่ห์เหลี่ยมหลอกล่อเพื่อระบายความอัดอั้นกับนิมน้อยผู้เป็นเมียชาย ดังเหตุการณ์ที่ว่า

...หากมีใครแอบสังเกตตั้งแต่ต้นจนจบก็จะเห็นโรงซังแห้งเขยารุนแรงถึงสิบครั้ง แต่แต่ละครั้งห่างกันไม่ถึงสัปดาห์ แล้วมีเสียงพูดปนเหนื่อยหอบหลุดออกมาเบา ๆ

“คงตายอดตายอยากมานานสิท่า” นิมน้อยพูดพลางหลบหายใจหนักหน่วงราววิ่งข้ามทุ่งนามาหลายทุ่ง เศษซังแห้งเปื้อนร่างเต็มไปหมด

“ดอกบวบไม่ยอมให้เลย” กริชนพูดเสียงกระเส่า ใบหน้าลำตัวเปื้อนเศษซังไม่แพ้เรือนร่างเนื้อคล้อยของนิมน้อย

“มันกำลังท้องกำลังใส่ขึ้นไปทำแรงแบบนี้ มันก็แท้งกันพอดี” นิมน้อยเสียงสั่นเพราะเหนื่อยล้าเต็มที่ ฟาดูเป็นสีเหลืองซีด [3]

เหตุการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า กริชนรู้สึกเหงาเปล่าเปลี่ยวเกิดความอัดอั้นตันใจมาก ๆ ที่ไม่ได้ระบายความใคร่หาทุกวิถีทางเพื่อจะระบาย เมื่อสบโอกาสจึงไม่ยั้งมือปล่อยปะหุออกมาเต็มที่ ละเลยถึงศีลธรรมอันดีงามของสังคมคือห้ามประพฤติดูผิดในกาม ห้ามผิดลูกผิดเมียผู้อื่น และไม่คำนึงถึงผลที่จะตามมา

สุดท้ายเกิดจากการสัมผัส เห็นได้จากตอนที่เทมทสบตากับแม่หมาเขายังพอที่จะหักห้ามใจได้ แต่เมื่อได้สัมผัส ไพเราะที่พยายามระงับไว้ก็พุ่งออกมาจนขาดสติ ดังคำบรรยายพฤติกรรมของเทมทที่ว่า

...เทมทจ้องตามัน ยืนปลายเท้าเขี่ยสีข้างของมัน พลันความอบอุ่นจากแม่หมาแผ่เข้ามาสู่ใจ จนแกต้องรีบชักเท้ากลับ เทมทรู้สึกว่ามันเป็นความรู้สึกแปลกใหม่จนแกรู้สึกประหลาดใจตัวเอง... [3]

พฤติกรรมดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าหลังจากที่เทมทสัมผัสกับร่างกายของแม่หมา เสมือนเป็นการกระตุ้นอารมณ์อยากของตัวเองให้เพิ่มขึ้นจากเดิม ซึ่งทำให้เทมทไม่สามารถยับยั้งจิตใจตัวเองได้อีกต่อไป

การวิเคราะห์ความต้องการทางเพศจะเห็นได้ว่า ตัวละครชายและหญิงจะเกิดความต้องการทางเพศได้จากหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นการมองเห็น การสัมผัส ความเหงาเปล่าเปลี่ยว หรือแม้กระทั่งการได้ยิน ซึ่งบางตัวละครจะเกิดมาจากหลาย ๆ ปัจจัยมาผสมปนเปกัน เป็นตัวกระตุ้นให้อารมณ์รุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ตัวละครชายสามารถแสดงความต้องการทางเพศออกมาอย่างอิสระ ต่างจากตัวละครหญิงที่ยังคงมีข้อจำกัดด้านประเพณี วัฒนธรรมต่าง ๆ ที่ตีกรอบไว้ทำให้ไม่สามารถแสดงออกได้อย่างโจ่งแจ้ง ดังที่เห็นในนวนิยายจะพบว่าส่วนใหญ่ตัวละครหญิงจะถูกใช้เป็นเครื่องมือระบายความใคร่ของตัวละครชาย ซึ่งการนำเสนอความต้องการทางเพศของตัวละครชายและหญิงก็มีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ตัวละครชายจะเน้นไปยังความรู้สึกทางเพศแบบตรงไปตรงมา แต่ตัวละครหญิงจะมุ่งเน้นไปยังอารมณ์ความรู้สึกเสียมากกว่า ดังนั้นจะเห็นปรากฏในนวนิยายเรื่องนี้ว่าตัวละครหญิงจะใช้ความรู้สึกนำ แต่ฝ่ายชายสามารถแสดงออกทางเพศได้แม้จะไม่ได้รู้สึกรัก

2) ปฏิบัติการทางเพศ

ปฏิบัติทางเพศของตัวละครในนวนิยายคนในนิทานมีทั้งพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เป็นที่ยอมรับและพฤติกรรมทางเพศที่เป็นที่ยอมรับ เมื่อมีตัวละครคนใดในเรื่องที่มีรสนิยมทางเพศที่ผิดแผก ก็จะถูกสังคมประณามถึงการกระทำที่น่าอาย ซึ่งต่างจากคนที่มีพฤติกรรมทางเพศที่เป็นที่ยอมรับ การกำหนดกฎเกณฑ์การปฏิบัติทางเพศของคนในสังคม เป็นตัวกำหนดที่บอกว่าอะไรผิดและอะไรถูก การกระทำทางเพศแบบไหนที่ถือว่าผิดปกติดังจากคนในสังคมทั่วไป และการกระทำทางเพศแบบไหนที่เป็นที่ยอมรับ ถูกต้องตามจารีตที่ติงามของสังคม ดังคำบรรยายพฤติกรรมของเทิ้มทที่ว่า

...ในชั่ววูบนั้นเทิ้มทจับแม่หมาเอาหัวยัดเข้าไปในรูกลองเล็กทางด้านที่หนึ่งหน้ากลองขาด ดึงกันแม่หมาเข้าประชิดเบื้องหน้า เปิดชายสบงขึ้นเล็กน้อยแล้วลองตีกลองดู แม่หมาตกใจเริ่มร้องแต่เสียงกลองดังกว่า มันพยายามถอยหลังออกแต่ก้นติดอยู่กับหน้าขาอันแกร่งของเทิ้มท แกตลองร่ำกลองดู เสียงแม่หมาอื้ออยู่กลองแกยืมพึงใจ ขยี้กันแม่หมาให้เข้าทางปรารถนาแล้วเริ่มร่ำกลองอีกครั้ง... [3]

พฤติกรรมดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า เทิ้มทพยายามที่จะมีอะไรกับหมา ซึ่งถือได้ว่าเทิ้มทเป็นคนที่มีพฤติกรรมทางเพศหรือความรู้สึกทางเพศที่ผิดแผกไปจากคนปกติทั่วไป และเป็นพฤติกรรมที่ตัวละครในเรื่องต่างต่อต้านและไม่ยอมรับ ดังบทสนทนาที่ว่า

“ว้าย จริงหรือนี่” ผู้หญิงต่างร้องขึ้น ไม่อยากเชื่อว่าคนอย่างเทิ้มททำอะไรเพี้ยนแบบนี้ มันน่าอายมาก
“ถ่อยที่สุด” ผู้หญิงบางคนพูดขึ้น
“ใช่ นรกจากเปรตที่สุด” อีกคนพูดขึ้น แต่เทิ้มทไม่อยากรู้ว่าใครพูดหรือ มันไม่มีความหมายกับแกแต่อย่างใด [3]

บทสนทนาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การที่มีตัวละครออกมาว่ากล่าวถึงพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของเทิ้มทกับหมาว่าเป็นการกระทำที่น่าอาย เป็นสิ่งการันตีว่าสังคมมีความคิดเห็นกับการมีอะไรกับสัตว์เป็นเรื่องที่น่าขยะแขยง และเป็นพวกวิปริต เป็นพฤติกรรมที่ผิดปกติหรือผิดธรรมชาติ เช่นเดียวคำบรรยายเกี่ยวกับเรื่องเล่าของตัวละครในนิทานที่เทิ้มทเล่าว่า

...จนกระทั่งวันหนึ่ง หญิงสาวจะไปเที่ยวป่าจึงไปขออนุญาตเจ้าเมือง หมาหมีขออนุญาตตามไปด้วย เมื่ออยู่กลางป่าหมาหมีก็ทวงของดีจากหญิงสาว หญิงสาวขัดไม่ได้จึงยอมให้ของดีแก่หมาหมี คือยอมได้เสียกับหมาหมีที่กลางป่า... [3]

การที่หญิงสาวยอมมีเพศสัมพันธ์กับสัตว์ คือ หญิงสาวที่ยอมพลีกายให้หมาหมีอย่างไม่ขัดขืนใจ เมื่อได้คลอดลูกวันหนึ่งลูกชาย เมื่อลูกชายรู้ว่าตัวเองมีพ่อเป็นหมา รับไม่ได้ จึงคิดวางแผนฆ่าพ่อตนเองเพราะความอับอาย หรือแม้กระทั่งการใช้ร่างกายสนองอารมณ์ทางเพศกับคนที่ไม่ใช่สามีหรือภรรยาของกริช ผู้เป็นพี่ชาย กับดอกแดง ซึ่งเป็นน้องเมีย ดังเหตุการณ์ที่ว่า

“โอ้ย จีบใส่แซ่ไว้เลยดอกแดงเร็วเข้า พี่เจีบจะตายอยู่แล้ว” กริชพูดเสียงกังวาน บิดตัวเป็นเกลียวอย่าง
ทรมานจนใบหน้าจะกลายเป็นภูตผีปีศาจ

ดอกแดงเองก็เสียววบลบเบื่อง่ายอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน ทำให้นางเข่าอ่อนยวบ พอกริชร้องเตือนอีกครั้ง
ดอกแดงก็หย่อนนวลน้องทับชายใหญ่ของกริชไว้นั่น หน้าเซิดขึ้นหลับตาปี๋ อ้าปากหวิว [3]

เหตุการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ดอกแดงนั้นรู้อยู่เต็มอกว่ากริชหลอกเพื่อลวงล้านาง แต่ความความปรารถนา
ทางกามารมณ์นั้นมีความรู้สึกรู้สิดอกแดงดี ตนจึงพลาดท่าเสียทีให้กับกริชผู้เป็นพี่ชาย และทำให้นางสองแฉกที่เป็น
ตัวแทนด้านมืดและกิเลสตัณหา กลับออกมาร้ายร้าย ซึ่งนางสองแฉกในที่นี้ คือ ตัวละครในหนังตะลุงที่เพิ่มทศเคยเล่าให้ฟัง
นางสองแฉกถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของสิ่งชั่วร้าย

ปฏิบัติการทางเพศข้างต้นจะเห็นได้ว่าการปฏิบัติทางเพศของตัวละครในนวนิยายคนในนิทานมีทั้งพฤติกรรมทาง
เพศที่ไม่เป็นที่ยอมรับและพฤติกรรมทางเพศที่เป็นที่ยอมรับ ทั้งในด้านที่ถูกต้องตามจารีต ด้านความแตกต่างทางเผ่าพันธุ์
และการสนองอารมณ์ทางเพศกับคนที่ไม่ใช่สามีหรือภรรยา หากทั้งหมดเกิดขึ้นในนิทานคงเป็นได้เพียงแค่เรื่องขำขัน แต่
ทว่าเมื่อเกิดขึ้นในชีวิตจริง การมีเพศสัมพันธ์ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของศีลธรรม หากเกิดด้วยอารมณ์ชั่ววูบ ปัญหาที่ตามมา
ย่อมส่งผลเสียมากกว่าผลดี

ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งสามารถเกิดได้จากหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นจากบุคลิกภาพ การป้องกันตนเอง สิ่งแวดล้อม และการ
เกื้อหนุน ส่วนใหญ่จะมาจากปมและความกลัวที่ติดอยู่ในใจ กลัวผู้คนดูถูก กลัวการถูกยั่วล้อ และกลัวสังคมตีตราว่า แปลก
ประหลาดจากคนอื่น ๆ และเช่นเดียวกับการที่เจอกับสิ่งที่แตกต่างจากตนเองก็จะรู้สึกต่อต้านและเกิดการไม่ยอมรับ ส่งผล
ทำให้เกิดความขัดแย้งและต่อต้านกับบุคคลนั้นไปโดยปริยาย โดยการวิเคราะห์จะแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1) สาเหตุการเกิดความขัดแย้ง

ความขัดแย้งสามารถเกิดได้จากหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นจากบุคลิกภาพ การป้องกันตนเอง สิ่งแวดล้อม และการ
เกื้อหนุน ส่วนใหญ่จะมาจากปมและความกลัวที่ติดอยู่ในใจ กลัวผู้คนดูถูก กลัวการถูกยั่วล้อ และกลัวสังคมตีตราว่า แปลก
ประหลาดจากคนอื่น ๆ ซึ่งความขัดแย้งที่ถูกนำเสนอให้เห็นเด่นชัดที่สุดในเรื่องก็คือ ความขัดแย้งระหว่างเทิ้มทศกับกริช ที่
เกิดจากการที่กริชบังเอิญไปเห็นเทิ้มทศขณะที่กำลังมีสัมพันธ์กับแม่หมา กริชจึงใช้เรื่องนี้ข่ม และกดขี่เทิ้มทศอยู่ตลอดเวลา
ดังเหตุการณ์ที่ว่า

...เทิ้มทศไม่อยากยกดอกบวบให้กริช แต่นิมมน้อยรีบตบปากรีบคายตาย โดยไม่ถามเทิ้มทศและดอกบวบ
สักคำ แถมยังนัดวันแต่งงานเรียบร้อย เมื่อพ่อแม่ของกริชกลับไปแล้ว เทิ้มทศจึงได้ระบายความในใจออกมาพร้อม
ตำหนินิมมน้อยว่าควรถามลูกสาวสักคำก่อนว่ายินยอมพร้อมใจหรือไม่ มิใช่หักดาบพริ้วด้วยเข้าแบบนั้น นิมมน้อย
ผู้โฉมโฉมแสนสมเหตุสมผลกลับย้อนกลับทันทีว่า

“คนตาบอดเท่านั้นแหละที่มองไม่เห็น พ่อมีมึงมองไม่ออกหรือว่าดอกบวบกับกริชมันชอบพอกันมานานแล้ว
กริชเป็นคนฉลาดทันคน กล้างานดี มันคงเป็นหัวหน้าครอบครัวที่ดีได้ในอนาคต อีกอย่างเทิ้มทศเขาเหล่ก้อฝ่าย
เขาเราก็เห็นอยู่ว่าไม่ได้สั้นไร้ไม้ดอก มีคนนับหน้าถือตาพอตัวอยู่ ว่าแต่ขัดข้องเรื่องอะไร หรือกลัวเสียทำให้ลูกเขย
ในอนาคตหือ” นิมมน้อยพูดแทงใจดาเทิ้มทศ เสียใจที่ผ่านคำมากในปากทั้งแก่งและบิดเบี้ยวเหมือนที่เคยเป็น

เทิ้มทศอดอัดหงุดหงิดเต็มอกแต่จำต้องกลืนกล้านิมมน้อยพูดอะไรไม่ออกเหมือนน้ำท่วมปาก ว่าไปแล้วสิ่งที่
นิมมน้อยพูดไปนั้นล้วนแต่มีเหตุผลชวนรับฟัง แก่ไม่ควรเอาเรื่องไม่เป็นเรื่องส่วนตัวมาเป็นเรื่องสร้างความลำบากใจ
ให้กับลูกเมียในที่สุดเทิ้มทศจึงยอมยกดอกบวบให้กริช [3]

จากเหตุการณ์ดังกล่าวจะเห็นว่า สถานการณ์ของเทิ้มทศตอนนี้เสมือนไก่ที่ติดอยู่ในกามือของกริช หากวันใดวัน
หนึ่งกริชเกิดเผยความลับนั้นออกไปชีวิตเทิ้มทศอาจจะย่อยยับไปในทันที เทิ้มทศจึงเกิดการต่อต้านและไม่ลงรอยกับกริช

พยายามไม่ให้อริเข้ามาบีบคั้นใดๆ ในพื้นที่ของตนเองเป็นกลไกการป้องกันตัวเองเมื่อเริ่มรู้สึกว่าจะไม่ปลอดภัยกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่เพิ่มทดกลับหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะกริชกับลูกสาวตัวเองชอบพอกัน สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นพ่อและสามีที่มีคุณธรรมน่าใจเพราะแม้จะไม่เห็นพ้องต้องใจ แต่หากนั่นเป็นความต้องการและความสุขของลูกเมียก็ยอมโอนอ่อนให้ได้ อีกนัยหนึ่งก็เพราะตนเองนั้นมีหนักติดหลังแล้วยังเป็นหนักที่ไม่สามารถพุดถึงแล้วเอามากล่าวอ้างได้ เพิ่มทดเลือกที่จะเก็บความคับข้องใจไว้ เพื่อปกป้องความน่าอับอายของตัวเองไว้

2) การจัดการความขัดแย้ง

วิธีที่ดีที่สุดที่ตัวละครใช้จัดการกับความขัดแย้ง คือ การยอมให้ ซึ่งเป็นวิธีที่นุ่มนวลที่สุด ถือเป็นการลดความขัดแย้งที่เริ่มจากการระงับอารมณ์โกรธที่มีอยู่ในจิตใจของตนเอง เป็นวิธีที่ทำได้ง่ายและเกิดผลกระทบต่อบุคคลอื่นได้น้อยที่สุด ต่างจากการเอาชนะที่ยิ่งทำความขัดแย้งก็ยิ่งบานปลายและรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ส่วนการจัดการความขัดแย้งโดยการร่วมมือ ซึ่งในนวนิยายที่พบเป็นการร่วมมือที่จะยุติความขัดแย้งด้วยการต่อสู้กัน เกิดเพราะทนต่อความกดดันที่มีอยู่ไม่ไหว จึงตกลงร่วมมือกันจบปัญหาแม้จะรุนแรง แต่ก็สามารถจัดการความขัดแย้งให้จบสิ้นไปได้ ดังเหตุการณ์ที่ว่า

...แต่ละวันสินชัยคิดถึงแต่เรื่องงานของเขา คิดถึงเรื่องยกยอหาปลาขาย เขาตระหนักดีว่าแม่ยายไม่ได้ปลื้มเขานัก เพราะเขาไม่ยอมทำสวนทำน่านเอง สินชัยยังจำเหตุการณ์เล็ก ๆ ในคืนหนึ่งได้ไม่เคยลืม แม้จะเป็นเรื่องเล็กน้อยก็ตาม แต่เขาอดคิดไม่ได้สักที

ขณะที่ทุกคนนั่งล้อมวงกินข้าวกันนั้น เขากินข้าวขามพูนถึงสองชามเพราะหิวมาก ตอนกลางวันเขาไปตัดไม้เสียมมาซ่อมคอกวัว เพราะเห็นว่าไม้คอกวัวชำรุดอยู่หลายอัน วัวหลุดจากคอกให้ตามหากันวนมาแล้ว เขาตัดไม้เสียมเกือบทั้งวัน ข้าวเที่ยงก็ไม่ได้กิน ทั้งตัดและลอกเปลือกไม้เสียมด้วย แบกกลับถึงเรือนค่ำพอดี หิวไส้แทบขาด นิมน้อยผู้เป็นแม่ยายเห็นเช่นนั้นก็พูดขึ้นกลางวงอาหารทันที

“ไม่อย่ากินข้าวน้อยหน้อยก็ได้” นิมน้อยพูดไม่เกรงใจ ไม่มองหน้า

สินชัยได้ยินถึงกับเปิดค้างคาปาก กลืนข้าวไม่ลง ดีที่เพิ่มทดพูดขัดจังหวะไว้ก่อนเรื่องถึงไม้บานปลาย สินชัยรู้สึกเจ็บปวดและน้อยใจมาก ดังนั้นเขาต้องยืนหยัดในสิ่งที่เขาทำ เพื่อให้ทุกคนเห็นว่าการยกยอหาปลาก็ทำเป็นอาชีพหลักได้ สามารถมีรายได้เลี้ยงครอบครัว ไม่แพ้อาชีพการทำนา [3]

เหตุการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า สินชัยเลือกที่ยอมให้นิมน้อยโดยไม่โต้ตอบที่นิมน้อยต่อว่าตน แต่กลับยืนหยัดในอาชีพที่ทำ และยืนยันทำมาหากินแสดงให้เห็นนิมน้อยเห็นถึงความตั้งใจเป็นการเอาใจให้นิมน้อยใจอ่อนและยอมรับในตัวตนและอาชีพของตัวเอง

การวิเคราะห์ความขัดแย้งของตัวละครพบสาเหตุการเกิดความขัดแย้งทั้งหมด 4 สาเหตุ คือ จากบุคลิกภาพ การป้องกันตนเอง สิ่งแวดล้อม และการเกื้อหนุน ซึ่งตัวละครแต่ละตัวก็มีวิธีการแก้ปัญหาที่แตกต่างกันไปตามเหตุการณ์ของความขัดแย้งนั้น ๆ ดังที่พบในนวนิยายคนในนิทาน มีอยู่ 3 วิธี คือ การเอาชนะ การร่วมมือ และการการยอมให้ ซึ่งทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับลักษณะนิสัย ความเป็นอยู่ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวของบุคคลนั้น ๆ เหตุการณ์ที่เห็นถึงความแตกต่างของการจัดการกับปัญหาได้อย่างชัดเจนก็คือ เรื่องราวที่เพิ่มทอมีความสัมพันธ์กับหมา มีบุคคลลวงรู้สองคน คือกริชกับสินชัย กริชที่เป็นคนไม่ยอมคน เคียดแค้น เจ้าเล่ห์ ใช้เรื่องราวเหล่านั้นข่มขู่เพิ่มทอให้ตกอยู่ในอำนาจของตน ต่างจากสินชัยที่เป็นคนซื่อตรง จริงใจ เลือกที่จะเก็บความลับนั้นไว้และช่วยรับฟังปัญหาที่เพิ่มทอประสบอยู่เพื่อให้เพิ่มทอระบายความอัดอั้นตันใจกับตนได้ กล่าวได้ว่าหากต่างคนต่างให้เกียรติซึ่งกันและกันปัญหาต่าง ๆ นานา ก็จะไม่เกิดขึ้น และการยอมให้ถือได้ว่าเป็นการลดความขัดแย้งได้ดีที่สุด เพราะสามารถเริ่มต้นจากของตัวเอง สะท้อนให้เห็นได้ว่าเราสามารถลดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นได้ หากรู้จักระงับอารมณ์ของตัวเอง และให้เกียรติซึ่งกันและกัน ซึ่งจะทำให้การอยู่ร่วมกันในสังคมของเรานั้นดำเนินไปอย่างปกติสุข

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ตัวละครในนวนิยายคนในนิทานของกร ศิริวัฒน์พบว่า พฤติกรรม บทบาท เพศวิถี และความขัดแย้งต่าง ๆ ของตัวละครจะมีความเกี่ยวเนื่องกันเป็นห่วงโซ่ เช่น ตัวละครที่มิดทมิฬ ที่มีบทบาทเป็นบิดา และสามี จะมีภาวะความเป็นผู้นำ มีความขยัน และรู้จักประหยัสดอดออม เพราะหน้าที่ดูแลภรรยาและลูก อยู่ในความรับผิดชอบของเขา ซึ่งถือว่าเขาได้ทำหน้าที่ทั้งสองได้ดี ซึ่งบางตัวละครอย่างกริชที่บกพร่องในบทบาทสามีเพราะใช้เล่ห์เหลี่ยมหลอกล่อให้น้องเมียอย่างดกแดง และแม่ยายนั้นก็คือ นิมน้อมมีสัมพันธ์ลึกซึ้ง แสดงให้เห็นว่าเพราะพฤติกรรมเจ้าเล่ห์เพทุบาย เห็นแก่ความสุขส่วนตัว ทำให้ภรรยาต้องเสียใจ จะเห็นตัวละครหนึ่งตัวจะมีบทบาทภายในสังคมมากกว่าหนึ่งบทบาท อย่างน้อยทุกคนต้องเป็นลูก เป็นสามี หรือเป็นลูกเขย ดังนั้น จึงเป็นเรื่องธรรมดาที่อาจจะบกพร่องในบทบาทใดบทบาทหนึ่งไปบ้างแสดงให้เห็นถึงความเป็นมนุษย์ปกติธรรมดาที่อุดมไปด้วยรัก โลภ โกรธ หลง มีความดีและไม่ดีประกอบร่างสร้างอยู่ เป็นเรื่องนัยสำคัญที่ผู้เขียนพยายามจะนำเสนอผ่านพฤติกรรม เรื่องเพศ และความขัดแย้งต่าง ๆ ซึ่งหากมองเข้าไปในตัวละครหนึ่งตัวจะไม่เป็นที่พูดถึงเท่าไรอย่างสิ้นเชิง ที่ดำรงชีวิตอยู่อย่างเรียบง่ายตามแบบฉบับของตนเอง แม้แม่ยายจะไม่ชอบหน้าเขา เขาก็จัดการความขัดแย้งนั้นโดยการยอมให้และพิสูจน์ด้วยการตั้งใจทำงานให้แม่ยายได้เห็น และหันมาเอ็นดูเขาในสักวัน เช่นเดียวกับเรื่องที่เทิดทมิฬมีความสัมพันธ์กับแม่หมา สิ้นชัยเองก็รู้แต่ไม่ได้นำไปเป็นเครื่องมือหาผลประโยชน์ให้กับตนเองแต่อย่างใด การใช้ชีวิตด้วยความเรียบง่ายของสิ้นชัย อาจเป็นตัวอย่างสำคัญที่ผู้เขียนต้องการชี้ให้เห็น และนำไปเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิต

นวนิยายเรื่องคนในนิทานยังสะท้อนให้เห็นถึงจิตใจด้านมืดที่มีอยู่ในตัวละครเกือบทุกตัวในนวนิยายเรื่องนี้ และการพยายามหาความชอบธรรมให้กับความผิดของตัวเอง เป็นกลไกการเอาตัวรอดจากความรู้สึกผิด เห็นได้จากเทิดทมิฬที่คอยเล่านิทานความสัมพันธ์ของคนกับสัตว์ เพื่อปลอบตัวเองว่านั่นเป็นสิ่งที่ธรรมดา เพราะความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสัตว์นั้นถูกนำมาแต่งเป็นเรื่องเล่าตลกขบขัน และเป็นที่ยอมรับของผู้ฟัง แต่เมื่อมันเกิดขึ้นจริง ๆ ตรงหน้ากลับกลายเป็นเรื่องน่ารังเกียจ เป็นเพราะในโลกของความเป็นจริง มีกรอบที่เรียกว่าคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม คอยกำกับไว้อยู่ และมีเรื่องบาปบุญคุณโทษเข้ามามีส่วนด้วย ความแปลกประหลาดที่อยู่ในนิทานจึงไม่เกิดขึ้นในชีวิตจริง และในสังคมที่ดำรงอยู่ และนอกจากนี้ผู้เขียนได้ย้ำเตือนถึงเรื่องบาปบุญคุณโทษ เห็นได้จากผลกระทบของกริชที่ต้องระเห็จออกไปจากหมู่บ้าน เพราะถูกประณามในการกระทำอันน่ารังเกียจ และการให้อภัยซึ่งเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งของสังคมไทย ดังที่คนในหมู่บ้านให้อภัยเทิดทมิฬ เทิดทมิฬให้อภัยภรรยา สิ้นชัยให้อภัยดกแดง

นวนิยายเรื่องคนในนิทาน ของกร ศิริวัฒน์ ได้ทำหน้าที่สื่อสาร สะท้อน และเป็นเรื่องราวย้ำเตือนผู้คนในคนสังคมให้ตระหนักถึงการใช้ชีวิตมากยิ่งขึ้น ความขัดแย้งอาจจะไม่เกิดขึ้นหากเรารู้จักที่จะหันมามองความบกพร่องของตนเองบ้าง และยอมรับในความไม่สมบูรณ์แบบของสังคม และเพื่อนร่วมโลก ร่วมสังคม ที่ต่างขนานนามว่าเป็นมนุษย์ที่ยากสุดลึกถ้าจะเข้าใจ

เอกสารอ้างอิง

- [1] บุญเหลือ เทพสุวรรณ, ม.ล. (2529). *วรรณกรรม*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- [2] มาโนช ดินลานสกุล. (2547). *การอ่านและการเขียนบันเทิงคดี*. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- [3] ธเนศ เวิร์กาดา. (2561). *วรรณศิลป์เรื่องเล่า พบนักเขียนนวนิยายรางวัลซีไรต์รอบคัดเลือก 2561*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น. สืบค้นเมื่อ 02 ตุลาคม 2562, จาก<http://www.praphansarn.com>.
- [3] กร ศิริวัฒน์. (2561). *คนในนิทาน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. ปทุมธานี : นาคร.
- [4] กาญจนา आयुวัฒน์ธนชัย. (2561). *ลัทธิถึงสัญญาตญาณวิถิตาร*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โพสต์ทูเดย์. สืบค้นเมื่อ 04 ตุลาคม 2562, จาก<http://www.posttoday.com>.
- [5] ยศ สันตสมบัติ. (2548). *เพศสถานะและเพศวิถีในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [6] จันทรวิภา ดิลกสัมพันธ์. (2543). *เพศศึกษา*. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ.

กลวิธีการสร้างนวนิยายจากแอปพลิเคชันจอยลดา

Novel Writing Techniques of Joylada Application

น้ำฝน ทองพงษ์^{1*} พชลิน จินนุ่น² และปริยารัตน์ เชาวลิตรประพันธ์³

Namfon Thongpong^{1*} Phatchalin Jeeennoon² and Preeyarat Chawalitprapan³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการสร้างนวนิยายจากแอปพลิเคชันจอยลดา ผลการศึกษาพบว่า นวนิยายในแอปพลิเคชันจอยลดาใช้กลวิธีการสร้างใน 7 ลักษณะ ได้แก่ 1. การตั้งชื่อเรื่อง ผู้สร้างนิยมตั้งจากสื่อและกระแสที่กำลังได้รับความนิยมจากหนุ่มสาวยุคปัจจุบัน 2. การสร้างโครงเรื่อง ผู้สร้างนิยมเปิดเรื่องโดยให้ตัวละครปกปิดตัวตน ใช้มุมมองการดำเนินเรื่องโดยให้ผู้อ่านรับรู้เรื่องราวทั้งหมด และรับรู้เรื่องราวไปพร้อมกับตัวละคร ใช้การดำเนินเรื่องโดยเน้นบทสนทนาของตัวละคร มุ่งสร้างความขัดแย้งของเรื่องด้วยการเปิดเผยความจริง และปิดเรื่องที่เน้นให้ตัวละครมีความรักที่สุขสมหวัง 3. การสร้างตัวละคร ผู้สร้างนิยมสร้างจากองค์ประกอบภายในแอปพลิเคชัน เช่น รูปภาพ โปรไฟล์ ฯ 4. การสร้างบทสนทนา ผู้สร้างมักใช้ข้อความหรือภาพสื่ออารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร รวมถึงแนวคิดต่าง ๆ อย่างตรงไปตรงมา 5. การสร้างฉากและบรรยากาศมุ่งสร้างผ่านบทสนทนาของตัวละครเป็นสำคัญ 6. การใช้ภาษามักเป็นภาษาที่เข้าใจกันในกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งไม่ได้ถูกต้องตามหลักของภาษาไทยนัก และ 7. การนำเสนอทัศนะของเรื่องส่วนใหญ่เป็นทัศนะเกี่ยวกับความรัก ทั้งของกลุ่มรักเพศเดียวกันและรักระหว่างเพศ ในด้านกลวิธีการสร้างนวัตกรรมทางการสื่อสารพบ 2 วิธี ได้แก่ การสร้างภาพในมิติต่าง ๆ และการเชื่อมโยงสารที่ช่วยสร้างความเพลิดเพลินและตื่นตาตื่นใจให้แก่ผู้เสพได้เป็นอย่างมาก กลวิธีการสร้างนวนิยายจากแอปพลิเคชันจอยลดา จึงนับได้ว่า เป็นเสน่ห์ที่เรียกร้องความสนใจจากกลุ่มผู้เสพที่ชอบท่องเที่ยวทางโลกออนไลน์ได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ กลวิธีการสร้างนวนิยาย วรณกรรมดิจิทัล แอปพลิเคชันจอยลดา

Abstract

This research article aimed to study novel writing techniques of Joylada Application. The study revealed that the novels of Joylada Application were created through the use of seven techniques. 1. Titling technique – media and social trends that gained popularity and interest of young people were used in creating titles. 2. Plot constructing – the author tended to open the story by having the characters conceal themselves, run the story by letting the reader know all events and together with the characters, use dialogues among characters to continue the story, create conflicts by disclosing truths, and end the story with love and happiness of the characters. 3. Creating characters – the author created the characters by using components provided in the application such as photos, pictures, profiles, etc. 4. Dialogue writing – the author straightforwardly used phrases or pictures to show emotions and feelings of the characters as well as thoughts and concepts. 5. Scene and atmosphere creating – dialogues among the characters were mainly used for this purpose. 6. Language use – language spoken and understood among teenagers, not grammatically correct, was obviously used. 7.

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² ผศ.ดร.สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ อ.ดร.สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

* Corresponding author: E-mail address: nftphxhomework@gmail.com

Presenting viewpoints of the story – viewpoints related to love, same sex love, and love of opposite sex were presented most. With regard to technique in creating technology for communication, two methods were found; creating pictures in different dimensions and connecting messages that greatly entertained the audience. Novel writing techniques of Joylada Application wonderfully became charismatic strategy attracting those who loved to explore the online world.

Keywords: novel writing technique, digital literature, Joylada application

บทนำ

วรรณกรรมมีการเปลี่ยนแปลงเทคนิคหรือกลวิธีการนำเสนออยู่ตลอด การเปลี่ยนแปลงนั้นอาจเกิดจากปัจจัยหลายอย่าง ปัจจัยสำคัญ คือ การเติบโตของเทคโนโลยีส่งผลให้จากเดิมที่งานวรรณกรรมมักถ่ายทอดลงบนกระดาษแล้วเผยแพร่ เมื่ออินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทต่อชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดวรรณกรรมบนพื้นที่อินเทอร์เน็ตสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก จากงานประเภทย่อย หนังสือพิมพ์ ก็กลายเป็นนิตยสารออนไลน์ เว็บไซต์ต่าง ๆ มีการนำเสนอข่าวแทนสื่อสิ่งพิมพ์สามารถอ่านและส่งต่อได้ง่ายขึ้น แม้แต่งานเขียนประเภทนวนิยาย เรื่องสั้น ๆ ก็มีการเผยแพร่ในสื่ออินเทอร์เน็ต ผู้คนสามารถอ่านผ่านเว็บไซต์ แอปพลิเคชันต่าง ๆ ได้อย่างง่ายดายถือได้ว่าปัจจุบันกำลังเข้าสู่ยุควรรณกรรมดิจิทัล (digital literature) ที่กำลังได้รับความนิยมจากคนในสังคม

วรรณกรรมดิจิทัล เป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่พัฒนาในระบบคอมพิวเตอร์ อาศัยลักษณะเฉพาะของสื่อดิจิทัลสร้างประสบการณ์เชิงสุนทรีย์แก่ผู้อ่าน วรรณกรรมดิจิทัลถือกำเนิดขึ้นเพื่อท้าทายกับวรรณกรรมขนบเดิมในหลากหลายแง่มุม เช่น วรรณกรรมในขนบเดิมจะมุ่งเน้นถึงวรรณศิลป์ ความถูกต้องของภาษา เรื่องราวศีลธรรมที่สอดแทรกเข้าไปในงานวรรณกรรม แต่วรรณกรรมดิจิทัลบางส่วนมุ่งเน้นให้ผู้คนสนใจอาจมีวิธีการโฆษณาที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับแต่ละผู้เขียน แต่วรรณกรรมดิจิทัลนั้นมีข้อดี คือ เป็นพื้นที่ให้กับผู้ที่อยากเริ่มเขียนโดยไม่จำเป็นต้องมีประสบการณ์ ทุกคนสามารถเขียนงานลงพื้นที่ที่ตนสนใจ เช่นเดียวกับผู้อ่านก็สามารถเลือกอ่านวรรณกรรมที่ตนสนใจได้เพราะวรรณกรรมในอินเทอร์เน็ตมีให้เลือกอ่านหลากหลายแนว ประกอบกับ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่ผู้เขียนสามารถใส่ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียงประกอบ การจัดแต่งตัวอักษร หรือลูกเล่นต่าง ๆ อีกมากมายให้งานของตนสนุกสนานยิ่งขึ้น [1]

ในอินเทอร์เน็ตมีเว็บไซต์และเว็บบล็อกจำนวนมากเป็นช่องทางสำหรับการเผยแพร่วรรณกรรมสู่มหาชน โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการคัดสรรของบรรณาธิการ สำนักพิมพ์ เว็บไซต์ที่เปิดให้ลงวรรณกรรมมีจำนวนมาก แต่เว็บไซต์ที่มีชื่อเสียง คือ เว็บไซต์พันทิปดอทคอม www.pantip.com ห้องถมนักเขียนเป็นเวทีของนิยายออนไลน์ที่เก่าแก่ อีกเว็บไซต์หนึ่งที่ใหม่กว่า คือ www.dek-d.com เป็นเว็บไซต์ที่มีสมาชิกถึง 5 แสนกว่าคน นิยายออนไลน์มีการแบ่งแนวการเขียนเป็นประเภทต่าง ๆ เช่นเดียวกับนวนิยายทั่วไป แต่การแบ่งประเภทของนิยายออนไลน์ในเว็บไซต์ต่าง ๆ มีลักษณะต่างกันไปบ้าง ตัวอย่างเช่น เว็บไซต์ Dek-D.com จะแบ่งนิยายออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ นิยายรัก ตื่นเต้นเร้าใจ นิยายสยองขวัญ เมื่อเปิดดูจะพบว่านิยายออนไลน์ที่โพสต์ลงในพื้นที่ที่จัดแบ่งเป็นประเภทย่อยต่าง ๆ มีความเหลื่อมซ้อนกันมาก นิยายที่ได้รับกระแสนิยมเป็นอย่างมาก คือ แนว Y และแฟนฟิก แนว Y หรือ Yaoi เป็นเรื่องความรักความสัมพันธ์ระหว่างเพศเดียวกัน ส่วนแฟนฟิก มาจากคำว่า Fan Fiction มีความหมายว่าเป็นงานเขียนที่กลุ่มแฟน ๆ นำตัวละครหรือฉากหรือสถานการณ์ในเรื่องที่ตนนิยมไปเขียนใหม่ อาจแต่งต่อหรือแต่งใหม่ตามจินตนาการของตนหรือแต่งล้อเลียน แล้วเผยแพร่เฉพาะกลุ่มด้วยกัน [2] โดยวรรณกรรมดิจิทัลประเภทหนึ่งที่กำลังเป็นที่นิยมในวงกว้าง คือ นวนิยายจากแอปพลิเคชันจอยลดา ที่ถูกสร้างขึ้นโดยบริษัท Ookbee มีการรวบรวมนวนิยายไว้หลากหลายประเภท เช่น รักโรแมนติก ดราม่า ลึกลับสยองขวัญ แฟนฟิก ฯ วรรณกรรมดิจิทัลจากจอยลดามีกลวิธีการสร้างเรื่องที่แปลกใหม่ น่าสนใจ เช่น การเปลี่ยนรูปแบบการเล่าเรื่องจากการบรรยาย พรรณา เป็นการมุ่งเน้นรูปแบบของการใช้บทสนทนาในการดำเนินเรื่องราว ทำให้ผู้อ่านรับรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ ผ่านการสนทนาของตัวละคร นอกจากนี้กลวิธีการสร้างตัวละครมุ่งเน้นให้ผู้อ่านรับรู้ภาพลักษณ์ของตัวละครผ่านบทสนทนา อีกทั้งมีการจำลองแอปพลิเคชันต่าง ๆ เข้ามาภายในเรื่องด้วย เช่น instagram facebook twitter ฯ ทำให้เรื่องราวมีความสมจริงและผู้อ่านมีอารมณ์ร่วมมากยิ่งขึ้น [3] แอปพลิเคชันจอยลดามีนวนิยายทั้งหมด 190,000 เรื่อง จาก

นักเขียนกว่า 100,000 คน และยอดผู้ใช้งานประมาณ 250,000 คนต่อวัน โดยนวนิยายที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ แฟนฟิก อาจมีสัดส่วนนิยายมากเกินไปกว่าครึ่ง

นวนิยายจากแอปพลิเคชันจอยลดตาถือเป็นนวนิยายรูปแบบใหม่แตกต่างจากรูปแบบงานเขียนที่เคยมีมา มีความน่าสนใจในเรื่องของการนำเสนอเรื่องราวผ่านบทสนทนา จึงทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาพฤติกรรมการสร้างนวนิยายจากแอปพลิเคชันจอยลดตาทั้งหมด 6 เรื่อง เรื่องที่เลือกมาได้รับความนิยมเป็นอย่างมากจนติดอันดับความนิยมในแอปพลิเคชัน ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2561 จนถึง มกราคม 2562 การศึกษาครั้งนี้ จะทำให้ผู้อ่านเห็นกระบวนการสร้างวรรณกรรมที่นำเสนอในสื่อออนไลน์มากยิ่งขึ้น ซึ่งแตกต่างจากรวมรณกรรมที่นำเสนอในสื่อสิ่งพิมพ์โดยทั่วไป

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมนวนิยายในแอปพลิเคชันจอยลดตาทั้งหมด 6 เรื่องที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ได้แก่ 1. พี่เมอค รับ แต่งโดย Jeffy J. 2. Cat Expo แต่งโดย อาฉิ 3. BAE แต่งโดย NJ1213 4. Destiny โชคชะตาของลาเต้ แต่งโดย Bearbooy 5. Youtuber #ยทบชร แต่งโดย asdfghjklmnb และ 6. TRACK AND FIELD #วิ่งตามชาร์ป แต่งโดย cheroooo ต่อมาจึงนำไปวิเคราะห์พฤติกรรมการสร้าง โดยใช้แนวคิดวรรณคดีศึกษา และแนวคิดสื่อดิจิทัล ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงเอกสาร นำเสนอด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

การศึกษากฎวิธีในการสร้างนวนิยาย พบว่าผู้สร้างอาศัยทั้งกฎวิธีการสร้างองค์ประกอบทางวรรณกรรมและการอาศัยนวัตกรรมทางการสื่อสาร ซึ่งทำให้เห็นข้อแตกต่างระหว่างนวนิยายในแอปพลิเคชันจอยลดตากับนวนิยายบนสื่อสิ่งพิมพ์อย่างชัดเจน โดยกฎวิธีการสร้างนวัตกรรมทางการสื่อสารเป็นจุดเด่นของงานวรรณกรรมดิจิทัลที่ช่วยให้งานวรรณกรรมดิจิทัลมีความน่าสนใจและแปลกใหม่กว่าวรรณกรรมสื่อสิ่งพิมพ์ ดังจะนำเสนอตามลำดับดังนี้

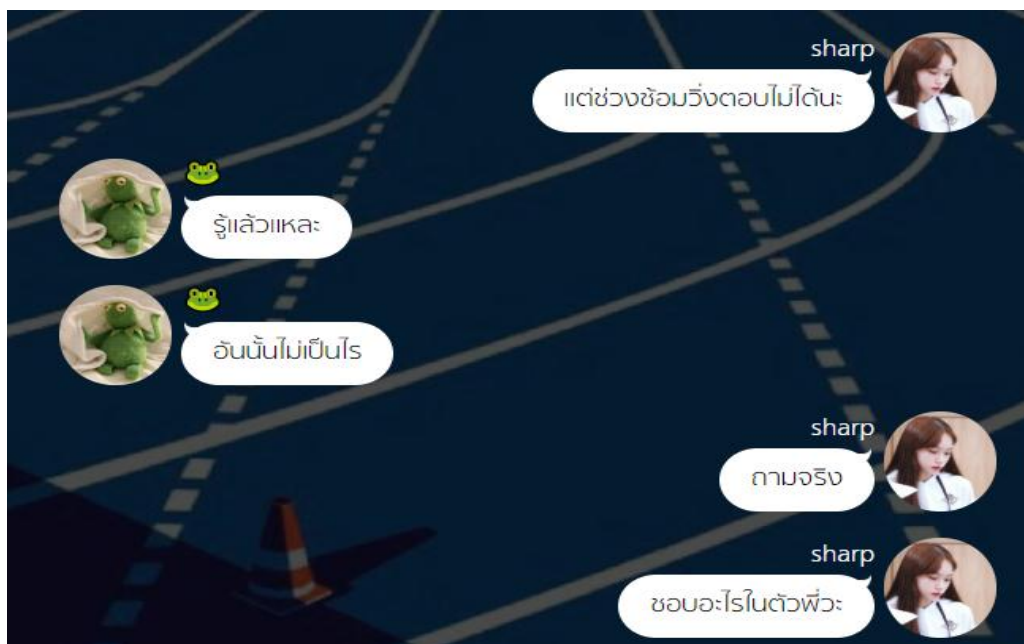
1. กฎวิธีการสร้างองค์ประกอบทางวรรณกรรม แบ่งได้ดังนี้

1.1 การตั้งชื่อเรื่อง พบว่า มีการการตั้งจากตัวละคร อาชีพในสื่อ กิจกรรมของตัวละคร ศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยการตั้งชื่อมักสื่อให้เห็นว่านวนิยายมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องอะไรและมักใช้สิ่งที่กำลังเป็นกระแสนิยมมาใช้ในการตั้งชื่อ เช่น เว็บไซต์ สถานที่ ฯ และนิยมใช้ศัพท์ภาษาอังกฤษในการตั้งชื่อเป็นส่วนใหญ่ ดังตัวอย่าง การตั้งชื่อจากกิจกรรมของตัวละคร เป็นการนำกิจกรรมที่ตัวละครมักทำหรือกิจกรรมที่บอกการดำเนินเรื่องราวกิจกรรมนี้อาจเป็นสิ่งสำคัญ พบการตั้งชื่อจากกิจกรรมของตัวละครจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ Cat Expo แต่งโดย อาฉิ และ TRACK AND FIELD #วิ่งตามชาร์ป แต่งโดย cheroooo จากการศึกษาค้นพบว่า CAT EXPO คือ งานเทศกาลดนตรีของคนในแวดวงดนตรี ที่มีวงดนตรีทั้งในและนอกประเทศมารวมตัวกันมากที่สุด เป็นงานที่ผู้คนในตลาดเพลงทั้งผู้ผลิตและผู้เสพมาเจอกัน มีโอกาสแนะนำผลงานและเลือกซื้อสินค้าบันเทิงมากมาย ทั้งอัลบั้มใหม่ เพลงล่าสุด ตลอดจนแผ่นเสียงหายาก ได้เจอกับศิลปินอย่างใกล้ชิดและแต่ละปียังมีกิจกรรมบันเทิง แปลกใหม่ สร้างสรรค์อีกมากมาย [4] ประกอบการเปิดเรื่องของเรื่อง Cat Expo ที่ตัวละครสนทนากันครั้งแรกเพราะมีความสนใจในงานงานนี้และเจอกันครั้งแรกที่นั่นจึงเป็นที่มาของชื่อเรื่อง Cat Expo ส่วนนวนิยายเรื่อง TRACK AND FIELD #วิ่งตามชาร์ป คำว่า TRACK AND FIELD มีความหมายว่า กรีฑา ซึ่งหมายถึง กีฬาอย่างหนึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทลู่ เช่น การวิ่งระยะทางต่าง ๆ วิ่งผลัด วิ่งข้ามรั้ว ในการแข่งขันต้องมีทางหรือแนวทางวิ่ง อีกประเภทหนึ่ง คือ ประเภทลาน เช่น กระโดดสูง ฟันแหลน ทุ่มน้ำหนัก ต้องมีสถานที่กว้างเพื่อการแข่งขัน [5] โดยตัวละครหลักภายในเรื่องนี้ คือ ชาร์ป เป็นนักกีฬาวิ่งของโรงเรียน และมิ่ง ตัวละครที่เริ่มมีความรู้สึกดี ๆ ต่อชาร์ปเริ่มเข้ามาสนทนาเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์เปรียบเสมือนเป็นการวิ่งตามคนที่ตนสนใจ จึงทำให้มีชื่อเรื่องว่า TRACK AND FIELD #วิ่งตามชาร์ป

1.2 การสร้างโครงเรื่อง สามารถแบ่งได้ดังนี้

1.2.1 การเปิดเรื่อง พบว่า นวนิยายที่นำมาศึกษามีการเปิดเรื่องด้วยการสนทนากับคนแปลกหน้า การสนทนากับคนใกล้ชิดหรือกลุ่มเพื่อน และการสนทนากับคนที่แอบชอบโดยไม่เปิดเผยตัวตน รูปแบบที่พบมากที่สุด คือ

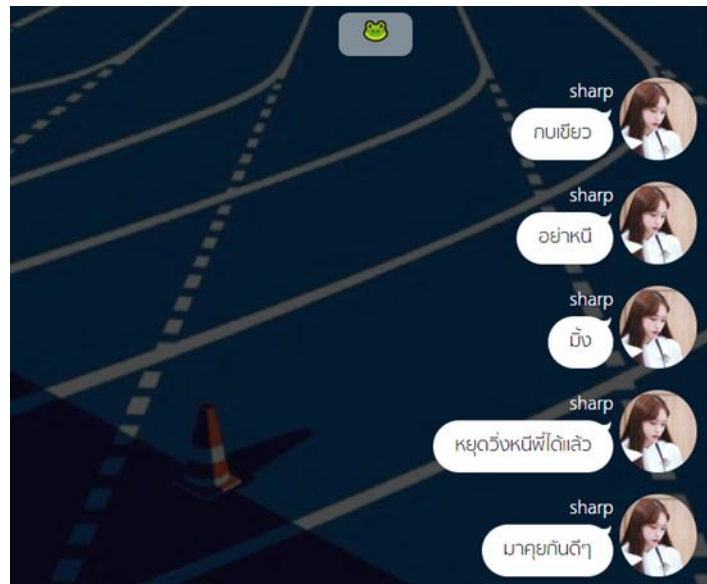
ตัวละครมักปกปิดตัวตนที่แท้จริงของตัวเอง เช่น การเปิดเรื่องด้วยการสนทนากับคนที่แอบชอบโดยไม่เปิดเผยตัวตน เป็นรูปแบบการเปิดเรื่องที่มักนำไปสู่ปมขัดแย้งและจุดหักเหของเรื่องได้อย่างชัดเจน โดยการปกปิดตัวตนนั้นมักมีสาเหตุมาจากการที่ตัวละครเคยมีปัญหากันหรือตัวละครไม่ต้องการให้อีกฝ่ายทราบตัวตน อาจเพราะตัวละครขาดความมั่นใจในตนเองว่าฝ่ายตรงข้ามที่สนทนากับจะมีความรู้สึกตรงกันต่อตนหรือไม่ โดยการปกปิดตัวตนนั้นมักปรากฏกับตัวละครที่ไม่รู้จักกันมาก่อนหรืออาจไม่ได้สนิทสนมกันมากนัก เช่น นวนิยายเรื่อง TRACK AND FIELD #วิ่งตามชาร์ป ที่แต่งโดย cheroooo เป็นเรื่องราวความรักระหว่างเพศเดียวกันที่เกิดขึ้นระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิง โดยช่วงอายุของตัวละครภายในเรื่องอยู่ในวัยมัธยมศึกษา การเริ่มเรื่องดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 เรื่อง TRACK AND FIELD #วิ่งตามชาร์ป แต่งโดย cheroooo [6]

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า เรื่อง TRACK AND FIELD #วิ่งตามชาร์ป เริ่มเรื่องด้วยการที่ตัวละครหลักตัวหนึ่งใช้สัญลักษณ์กบสีเขียวในการตั้งชื่อและใช้รูปกบสีเขียวเป็นรูปภาพโปรไฟล์ ตัวละครที่เรียกว่า กบเขียวทักมาพูดคุยกับตัวละครที่มีชื่อว่า ชาร์ป โดยตัวละครกบเขียวมีความรู้สึกดีต่อชาร์ป แต่ปกปิดตนเองไว้ให้เป็นปริศนาว่าตนคือใคร

1.2.2 มุมมองการดำเนินเรื่อง พบว่า มีการสร้างมุมมองการดำเนินเรื่องโดยให้ผู้อ่านรับรู้เรื่องราวไปพร้อมตัวละคร มุมมองการดำเนินเรื่องโดยให้ผู้อ่านรับรู้เรื่องราวทั้งหมด เนื่องจากส่วนใหญ่มีการเปิดเรื่องโดยการปกปิดตัวตนหรือปกปิดความจริงทำให้มีการดำเนินเรื่อง 2 รูปแบบ ผู้สร้างนวนิยายอาจให้ผู้อ่านรับรู้เรื่องที่ตัวละครปกปิดตั้งแต่เริ่มเรื่องหรืออาจทราบความจริงในภายหลังพร้อมกับตัวละครอื่น ๆ ภายในเรื่อง เช่น มุมมองการดำเนินเรื่องแบบผู้อ่านรับรู้เรื่องราวไปพร้อมตัวละคร มักเกิดกับนวนิยายที่มีการเปิดเรื่องด้วยการปกปิดตัวตน ผู้อ่านจะไม่ทราบว่าตัวละครที่ปกปิดตัวตนนั้นเป็นใคร แต่จะทราบพร้อมกันกับตัวละครภายในเรื่องเมื่อเข้าสู่จุดหักเหที่ตัวละครเปิดเผยความจริง ดังภาพที่ 2

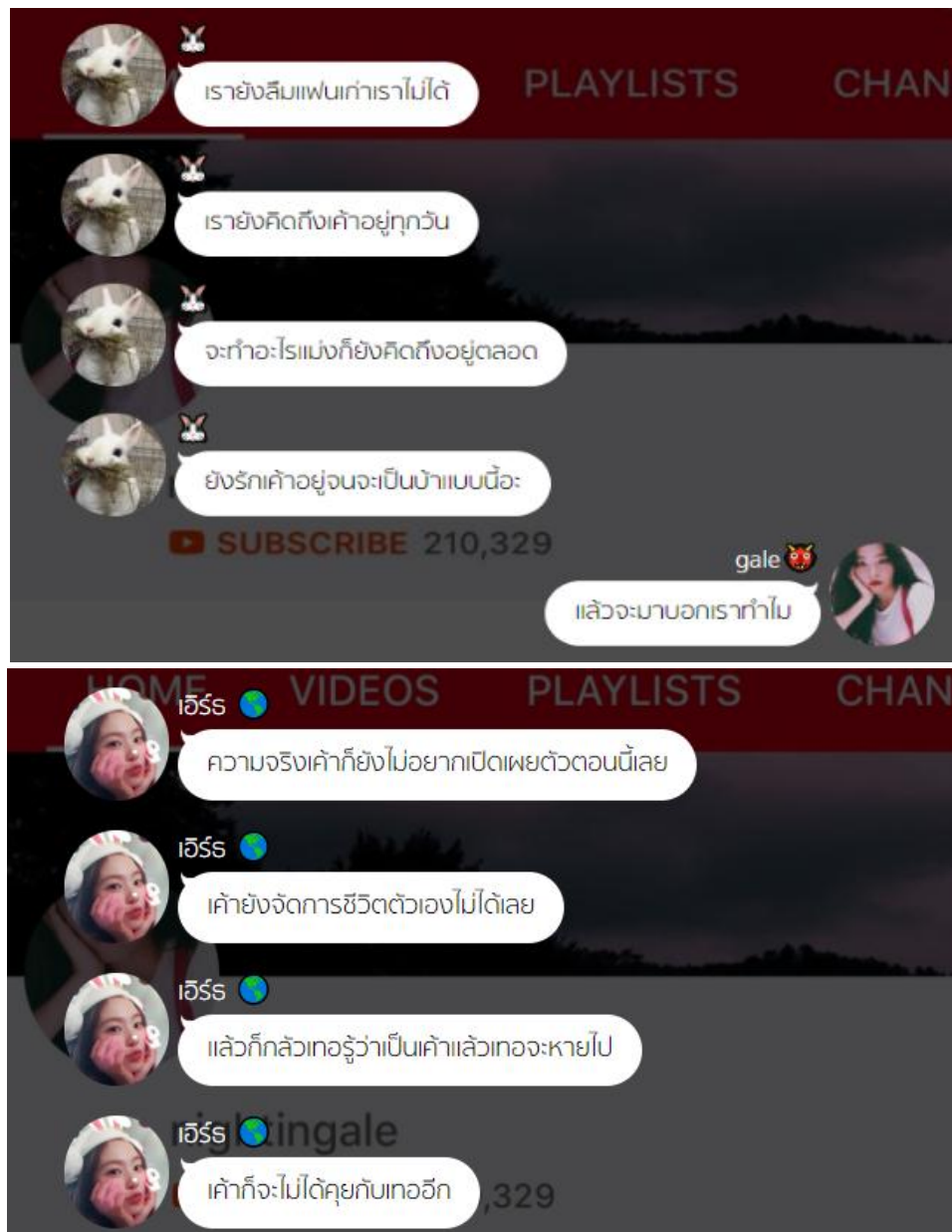

ภาพที่ 2 เรื่อง TRACK AND FIELD #วิ่งตามชาร์ป แต่งโดย cheroooo [6]

จากตัวอย่างตัวละครชาร์ปเรียกชื่อของตัวละครกบเขียวว่า มิ้ง แสดงให้เห็นว่า ตัวละครทราบความจริงมานานแล้วตั้งแต่เริ่มเรื่อง จุดหักเหของเรื่องนี้ จึงเป็นการเปิดเผยตัวตนทั้งต่อตัวละครชาร์ปและต่อผู้อ่าน ภายในเรื่องและหลังจากที่รู้ความจริงแล้วทั้งชาร์ปและมิงจึงได้ศึกษาคูใจกันจนนำไปสู่การปิดเรื่องด้วยความสมหวัง

มุมมองการเล่าเรื่องในนวนิยายจากแอปพลิเคชันจอยลดตา สังเกตได้จากการสื่อสารว่า ใครเป็นผู้เล่าจากข้อความของตัวละครที่ปรากฏอยู่ฝั่งขวา ผู้อ่านสามารถเข้าใจว่า ขณะนี้เรื่องดำเนินด้วยมุมมองของตัวละครใด ซึ่งอาจคล้ายคลึงกับนวนิยายในสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผู้อ่านสามารถรับรู้มุมมองการเล่าของตัวละครจากการบรรยาย หรือจากบทสนทนาที่ผู้แต่งเลือกใช้ อย่างไรก็ตาม ข้อแตกต่างของนวนิยายออนไลน์กับสื่อสิ่งพิมพ์ที่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน คือ นวนิยายจากแอปพลิเคชันจอยลดตามักไม่ปรากฏมุมมองของผู้เขียนมากนัก โดยส่วนใหญ่เน้นมุมมองของตัวละครหลัก

1.2.3 การสร้างความขัดแย้ง พบว่า มีการสร้างความขัดแย้งโดยการเปิดเผยความจริง การมีบุคคลอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ โดยการเปิดเผยความจริงสืบเนื่องมาจากการปกปิดตัวตนในการเปิดเรื่อง และการมีบุคคลอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องกับส่วนใหญ่จะเข้ามาในรูปแบบตัวละครที่เคยมีความสัมพันธ์กันมาก่อนในอดีต ดังภาพที่ 3 และ 4

ภาพที่ 3-4 เรื่อง youtuber #ยทบชร แต่งโดย asdfghjklmnb [7]

เรื่อง youtuber #ยทบชร เริ่มเรื่องด้วยการปกปิดตัวตนของตัวละคร จึงส่งผลให้เกิดปมความขัดแย้งเมื่อมีการเปิดเผยตัวตนที่แท้จริงของตัวละครขึ้นมา เรื่องนี้ตัวละครที่ปกปิดตัวตน คือ เอิร์ธ ซึ่งปกปิดตัวตนโดยใช้กระต่ายเป็นตัวแทนของตนเองทั้งชื่อและรูปโปรไฟล์ สาเหตุที่เอิร์ธต้องปกปิดตัวตนนั้นเพราะเอิร์ธอยากกลับมาคุยกับแฟนเก่า คือ เกลอีกครั้ง แต่กลัวว่าเกลจะไม่ยอมคุยด้วย จึงต้องสร้างแอคเคาท์ขึ้นใหม่เพื่อให้เกลสนใจ และเริ่มต้นความสัมพันธ์ใหม่อีกครั้ง ต่อมาก็ทราบว่าเกลกำลังเริ่มเปิดใจให้แก่คนอื่นด้วย เนื่องจากคิดว่า ไม่มีประโยชน์ที่จะพูดคุยกับคนที่ไม่รู้จัก ไม่มีความแน่นอน และไม่มีความชัดเจนในความสัมพันธ์ สุดท้ายตัวละครเอิร์ธจึงเปิดเผยตัวตนโดยบอกกับเกลว่า ตนคือใคร พร้อมบอกสาเหตุที่ตนต้องปกปิดตัวตนว่ากลัวเกลจะไม่ยอมพูดคุยด้วย เมื่อเกลทราบความจริงจึงรู้สึกโกรธและไม่พูดคุยกับเอิร์ธ

การสร้างความขัดแย้งในนวนิยายจากแอปพลิเคชันจอยลดตาที่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน ส่วนใหญ่เป็นความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละคร เช่น ตัวละครหลักมีปัญหาจิตใจกัน แพนเก่ากลับมาขอคืนดี ๆ จึงเป็นความขัดแย้งลักษณะมนุษย์กับมนุษย์ อาจมีความขัดแย้งอื่น ๆ บ้าง เช่น ความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร แต่ไม่ชัดเจนนัก เกิดจากนวนิยายจากแอปพลิเคชันจอยลดตามุ่งเล่าเรื่องผ่านบทสนทนาที่เป็นข้อความสั้น ๆ จึงไม่ค่อยปรากฏการพรรณนาความคิดของตัวละคร แต่จะแสดงออกมาผ่านการสนทนาว่า ตนคิดเห็นอย่างไรกับสถานการณ์หรือปัญหาในขณะนั้น

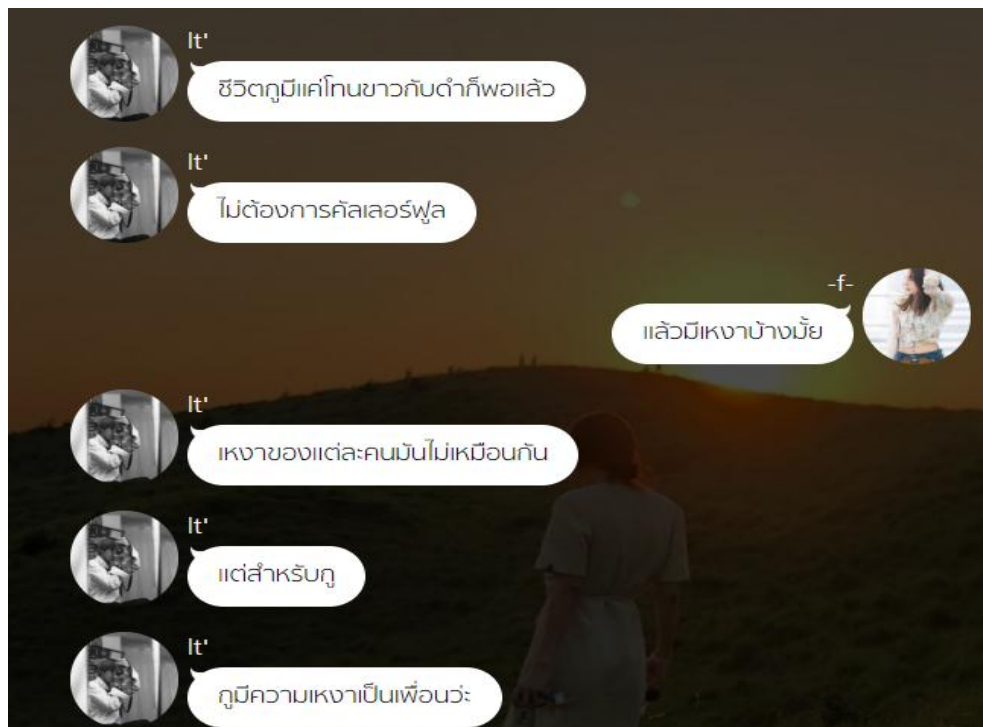
1.2.4 การปิดเรื่อง พบว่า เน้นการปิดเรื่องแบบสมหวังของกลุ่มรักเพศเดียวกัน และการปิดเรื่องแบบสมหวังของกลุ่มรักต่างเพศ การปิดเรื่องด้วยสุขสมหวังทั้งกลุ่มรักเพศเดียวกันและรักต่างเพศสะท้อนทัศนะเรื่องความรักที่สามารถเกิดขึ้นได้ด้วยไม่ต้องอาศัยเรื่องเพศที่ผู้สร้างนวนิยายสอดแทรกไว้ ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 เรื่อง พี่เมอครับ แต่งโดย Jeffy J. [8]

นวนิยายเรื่อง พี่เมอครับ แต่งโดย Jeffy J. ปิดเรื่องด้วยการที่เมอและเจเรมีตกลงคบเป็นแฟนกันหลังจากพูดคุยศึกษาดูใจกันมาระยะเวลาหนึ่ง โดยเมอขอเจเรมีเป็นแฟนในขณะที่ไปเที่ยวทะเลด้วยกัน เจเรมีบอกให้คนอื่นรับรู้ว่าเป็นแฟนกันผ่านทางแอปพลิเคชันอินสตากล램ด้วยการโพสต์รูปภาพที่เป็นลูกอมรูปหวาน

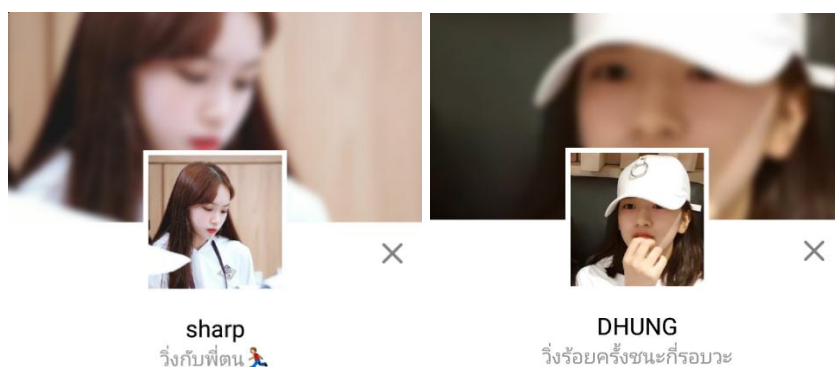
1.3 การสร้างตัวละคร พบว่า มีรูปแบบการสร้างตัวละครผ่านบทสนทนา การสร้างตัวละครผ่านองค์ประกอบจากแอปพลิเคชันจอยลดตา องค์ประกอบที่นำมาใช้ในการศึกษา ได้แก่ ชื่อ ข้อความบนสถานะ รูปภาพโปรไฟล์ของตัวละคร โดยการสร้างตัวละครในรูปแบบนี้แสดงถึงอุปนิสัย ความรู้สึก ๆ และแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของตัวละคร ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 เรื่อง Destiny โชคชะตาของลาเต้ แต่งโดย Bearbooy [9]

จากตัวอย่าง ตัวละครลาเต้สนทนากับตัวละครฟางว่า ทำไมลาเต้ถึงไม่ต้องการสร้างความสัมพันธ์กับใคร ตัวละครลาเต้บอกว่า ชีวิตตอนนี้ เปรียบเสมือนสีชาวดำอาจจะมียุขที่รู้สึกเหงาแต่ลาเต้ก็พึงพอใจในชีวิตของตน แสดงให้เห็นลักษณะนิสัยของตัวละครลาเต้ที่เป็นคนเฉยชา ไม่ต้องการความรัก มีโลกส่วนตัวสูง จากการที่ลาเต้สนทนากับฟางว่าชีวิตของตนนั้นเป็นเหมือนสีชาวดำไม่ได้ต้องการอะไรมาแต่งแต้มเพิ่มเติม

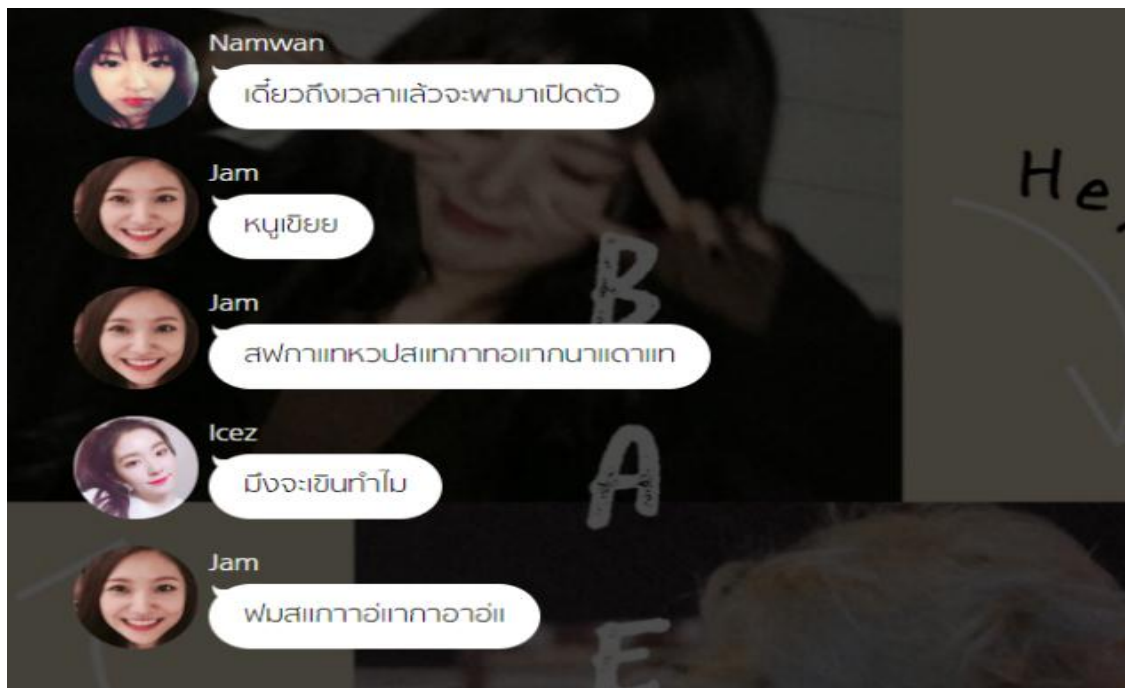
การสร้างตัวละครผ่านองค์ประกอบจากแอปพลิเคชันจอยลด้าเป็นอีกหนึ่งจุดเด่นหนึ่ง ผู้อ่านสามารถรับรู้ลักษณะนิสัย ความรู้สึกของตัวละคร ฯ ผ่านรูปโปรไฟล์ ชื่อ ข้อความบนสถานะ ซึ่งเปรียบเสมือนการจำลองแอปพลิเคชันที่ใช้ในการสนทนาภายในชีวิตประจำวันเข้ามา ดังภาพที่ 7 และ 8

ภาพที่ 7-8 เรื่อง TRACK AND FIELD #วิ่งตามชาร์ป แต่งโดย cheroooo [6]

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นกิจกรรมที่ตัวละครซาร์ปและตั้งจากเรื่อง TRACK AND FIELD #วิ่งตามซาร์ป ทำกันเป็นประจำ คือ การวิ่ง เพราะตัวละครอยู่ในชมรมวิ่งและเป็นนักวิ่งของโรงเรียน ตัวละครทั้งสองไม่ได้กล่าวถึงการวิ่งออกมาโดยตรง แต่เลือกใช้ประโยคยอตนิยมมาตั้งเป็นสถานะให้ผู้ที่สนทนาด้วยรับรู้แต่ในประโยคนั้นก็ยังคงเกี่ยวกับการวิ่งอยู่

1.4 การสร้างบทสนทนา พบว่า มีการการสร้างบทสนทนาที่บอกอารมณ์ความรู้สึก เช่น เมื่อตัวละครเกิดความรู้สึกโกรธก็ใช้คำหยาบในการสนทนาจากเดิมที่ตัวละครใช้ภาษาสุภาพมาโดยตลอด การสร้างบทสนทนาที่บอกถึงทัศนคติของตัวละครส่วนใหญ่จะเป็นทัศนคติเรื่องความรัก ดังภาพที่ 9

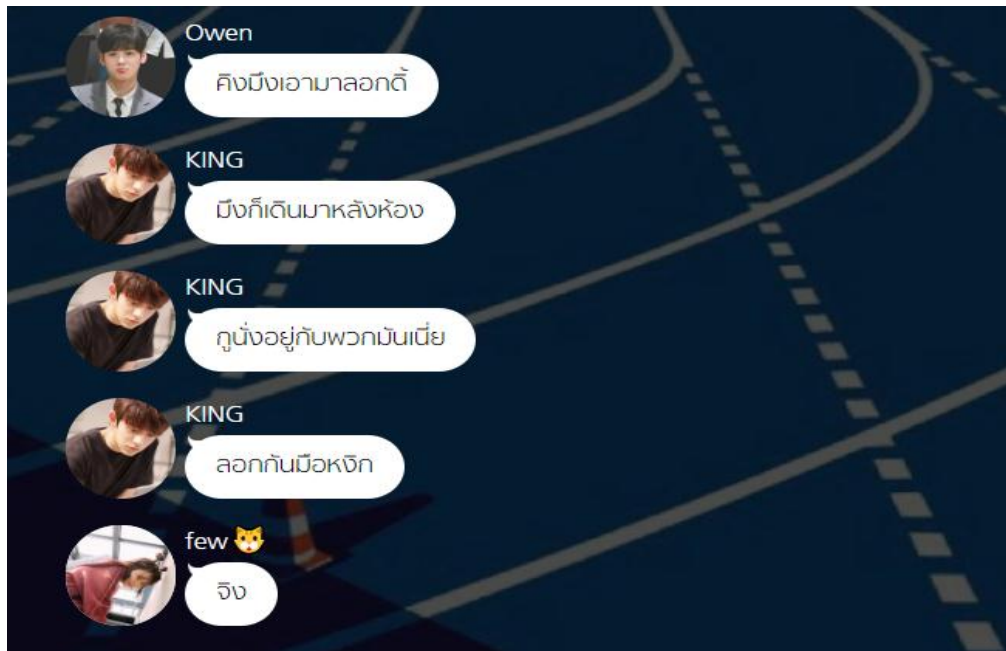

ภาพที่ 9 เรื่อง BAE แต่งโดย NJ1213 [10]

ตัวอย่างจากนวนิยายเรื่อง BAE แต่งโดย NJ1213 เป็นบทสนทนากลุ่มเพื่อนของหมីตัวชื่อว่า แยม ตัวละครแยมพิมพ์ข้อความตอบกลับที่เป็นพยัญชนะสระปะปนกันไม่เป็นคำ เป็นการสร้างบทสนทนาให้เห็นว่า ตัวละครแยมเงินจไม่
สามารถตอบกลับเป็นภาษาที่ถูกต้องเป็นที่รับรู้กันทั้งตัวละครและผู้อ่านว่า ตัวละครแยมมีความรู้สึกเช่นไร

การสร้างบทสนทนาในแอปพลิเคชันจอยลดาที่มีจุดเด่นที่สนใจ คือ เป็นเหมือนการจำลองแอปพลิเคชันที่ใช้ในการสนทนาภายในชีวิตประจำวันเข้ามา นอกจากข้อความยังปรากฏภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว อีโมติคอน และการเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์อื่น ๆ อีกจำนวนมาก วิธีที่ใช้ในการอ่านแค่เพียงกดลงบนหน้าจอหนึ่งครั้งก็จะขึ้นความมาหนึ่งข้อความ ทำแบบนี้ไปเรื่อย ๆ จนจบตอน จึงทำให้แอปพลิเคชันจอยลดามีความเหมือนจริงมากยิ่งขึ้น ประกอบกับเนื้อหาของนวนิยายทำเหมือนผู้อ่านกำลังอ่านบทสนทนาของใครสักคนหรือคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ถือเป็นจุดเด่นของนวนิยายจากแอปพลิเคชันจอยลดา

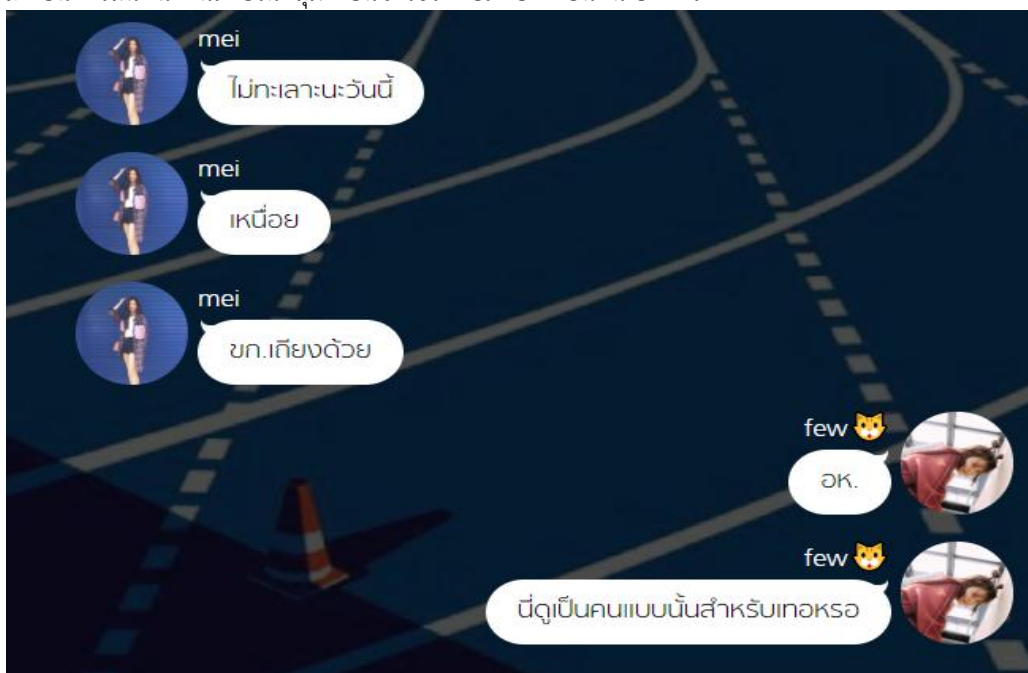
1.5 การสร้างฉากและบรรยากาศ พบว่า การสร้างฉากและบรรยากาศด้วยการบอกโดยตรง คือ ตัวละครสนทนากันออกมาโดยตรงว่า อยู่ในฉากและบรรยากาศแบบใด มีการสร้างฉากและบรรยากาศทางอ้อม คือ ผู้อ่านต้องตีความว่า ฉากและบรรยากาศขณะนั้น คือ ที่ได้จากบทสนทนาที่ตัวละครกำลังสนทนากัน ดังภาพที่ 10

ภาพที่ 10 เรื่อง TRACK AND FIELD #วิ่งตามชาร์ป แต่งโดย cheroooo [6]

เรื่อง TRACK AND FIELD #วิ่งตามชาร์ป ตัวอย่างที่ยกมานั้นผู้อ่านสามารถรับรู้ได้ว่า ฉากและบรรยากาศภายในเรื่องนี้ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา จากบทสนทนาที่ตัวละครคุยกันเรื่องการบ้านและกฎระเบียบภายในโรงเรียนว่า มีการยึดโทรศัพท์ประกอบกับผู้อ่านรับรู้แล้วว่าช่วงอายุของตัวละครภายในเรื่อง คือ ช่วงวัยมัธยม

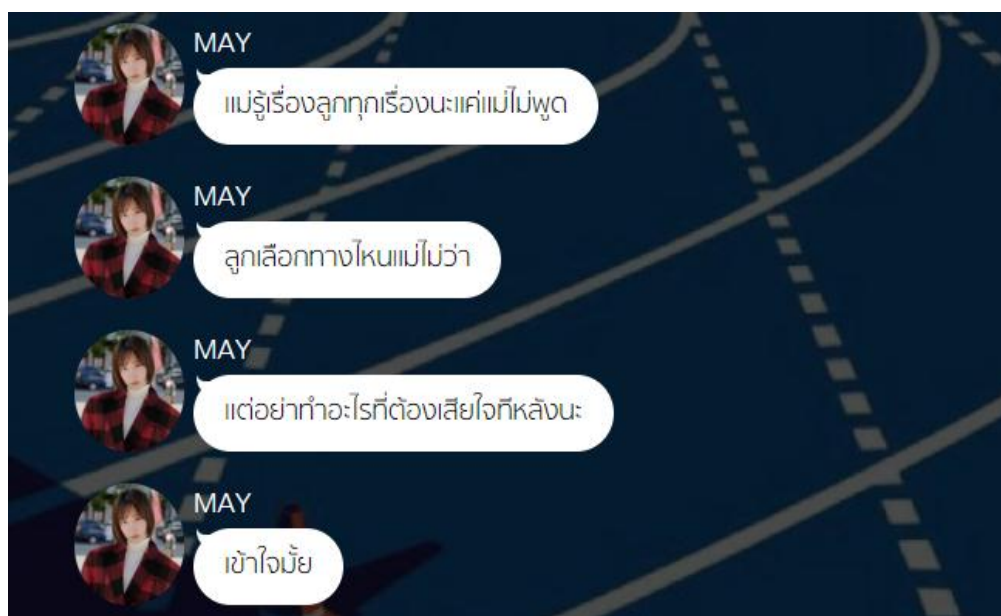
1.6 การใช้ภาษา พบว่า ภาษาที่ใช้ในนวนิยายจากแอปพลิเคชันจอยลดส่วนใหญ่จะเป็นภาษาวัยรุ่น ส่วนระดับของภาษานั้นขึ้นอยู่กับเนื้อหาและสถานการณ์ภายในเรื่องว่า ใช้ระดับภาษาแบบใด เช่น ถ้านวนิยายมีตัวละครอยู่ในช่วงวัยรุ่นและเป็นการสนทนากันภายในกลุ่มเพื่อนจะใช้ระดับภาษาที่เป็นกันเอง ดังภาพที่ 11

ภาพที่ 11 เรื่อง TRACK AND FIELD #วิ่งตามชาร์ป แต่งโดย cheroooo [6]

ตัวอย่างข้างต้นจากเรื่อง TRACK AND FIELD #วิ่งตามชาร์ป เรื่องนี้ตัวละครอยู่ในช่วงวัยรุ่น ภาษาจึงเป็นภาษาวัยรุ่น ในการสนทนากันจึงไม่มีการใช้ภาษาที่เป็นทางการ เนื่องจากการสนทนาภายในกลุ่มเพื่อนที่มีความสนิทสนมกัน และยังพบการใช้คำศัพท์ย่อที่กำลังเป็นที่นิยมในหมู่วัยรุ่นในขณะนี้ เช่น คำว่า ชก. มาจากคำว่า ชี้เกียจ อห. มาจากคำว่า ไอ้โห และนอกจากคำศัพท์ย่อแล้วยังมีการใช้คำหยาบคายอีกด้วยในบางเรื่อง การใช้คำหยาบระหว่างกันอาจบ่งบอกว่าตัวละครนั้นมีความสนิทกันถึงใช้คำหยาบพูดคุยกันได้

1.7 การนำเสนอทัศนะของเรื่อง พบว่า ประเด็นทัศนะรักเพศเดียวกัน จะเป็นเรื่องของกรยอมรับเรื่องความรัก ความสัมพันธ์จากครอบครัวและสังคม ส่วนประเด็นทัศนะรักต่างเพศจะเป็นเรื่องความเข้าใจ ความเชื่อใจ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ ดังภาพที่ 12

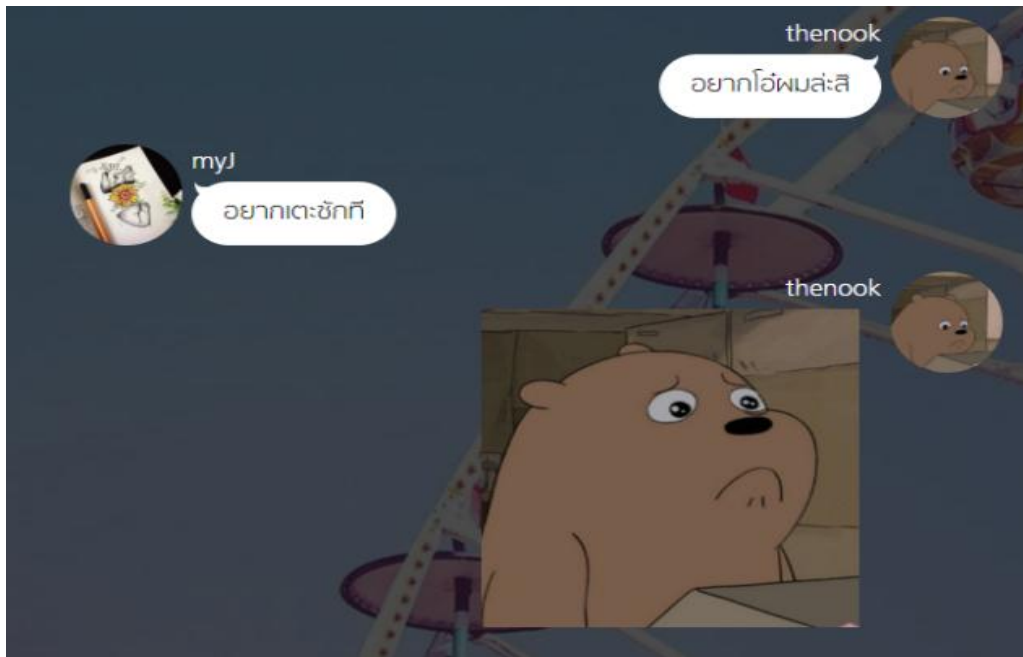

ภาพที่ 12 เรื่อง TRACK AND FIELD #วิ่งตามชาร์ป แต่งโดย cheroooo [6]

เรื่อง TRACK AND FIELD #วิ่งตามชาร์ป แม่ของชาร์ปพูดกับมั้งที่เป็นแฟนกับลูกสาวของตนอย่างปกติไม่ได้มีท่าทีที่ยอมรับไม่ได้และในภาพที่สองจากบทสนทนาได้แสดงให้เห็นว่า แม่ของชาร์ปได้ให้อิสระในการคิดการตัดสินใจกับลูก

2. กลวิธีการสร้างนวัตกรรมทางการสื่อสาร สามารถแบ่งได้ดังนี้

2.1 กลวิธีการสร้างภาพในมิติต่าง ๆ พบว่า นวนิยายในแอปพลิเคชันจอยลดาเป็นการจำลองจากแอปพลิเคชันที่เราสนทนากันในชีวิตประจำวัน แอปพลิเคชันจอยลดาจึงสามารถใส่รูปภาพเข้าไปให้คล้ายคลึงเมื่อเราสนทนากันแล้วส่งรูปภาพให้แก่นัก ดั่งภาพที่ 13

ภาพที่ 13 เรื่อง Cat Expo แต่งโดย อาฉี [11]

รูปภาพที่ส่งให้แก่นักเรียนในเรื่องมีทั้งรูปภาพที่ใช้บอกอารมณ์ของตัวละครว่า ตอนนั้นรู้สึกอย่างไรใช้รูปภาพสื่อแทนเพื่อเพิ่มอารมณ์ให้แก่นักเรียน นอกจากนั้น ยังมีการใช้รูปภาพในการสร้างบทสนทนาให้เรื่องดำเนินไป เช่น ใช้รูปภาพของตัวละคร รูปสถานที่ส่งให้แก่นักเรียนว่าตอนนั้นกำลังทำอะไรอยู่ที่ไหน

2.2 การเชื่อมโยงสาร สามารถแบ่งได้ 3 ประเด็น ได้ดังนี้

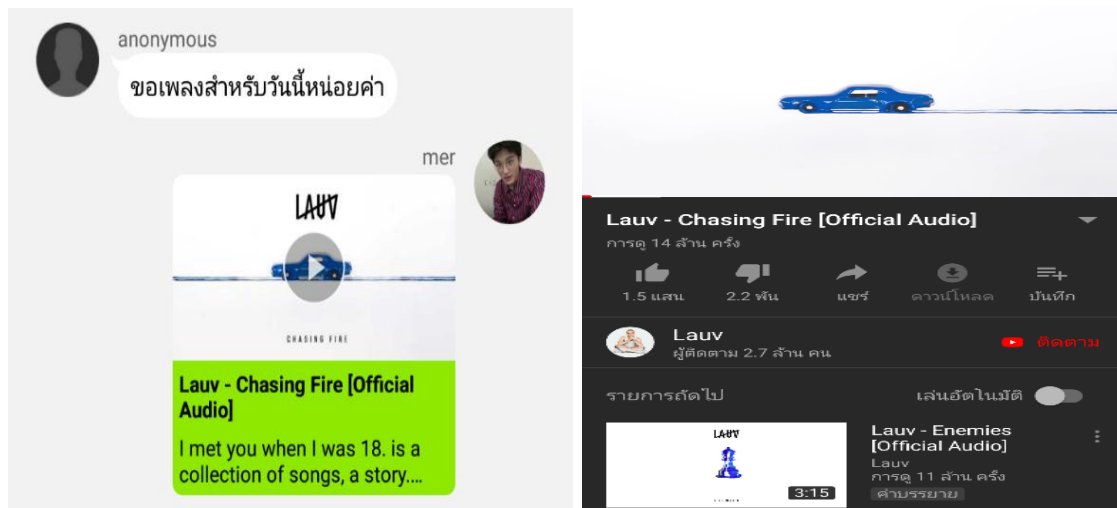
2.2.1 การเชื่อมโยงกับแพลตฟอร์มต่าง ๆ พบว่า ส่วนใหญ่มีการเชื่อมโยงกับทวิตเตอร์ เฟซบุ๊ก อินสตราแกรม ฯ แอปพลิเคชันที่มีผู้ใช้กันอยู่จำนวนมากในปัจจุบันโดยการเชื่อมโยงกับแพลตฟอร์มเหล่านี้ทำให้นักเรียนมีความสนใจมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่าง

ภาพที่ 14-15 เรื่อง Cat Expo แต่งโดย อาฉี [11]

นวนิยายเรื่อง Cat Expo มีการจำลองแอปพลิเคชันอินสตากลุ่มเข้ามา มีการสร้างชื่อแอคเคาท์ใส่รูปภาพสถานะในรูปภาพ จำนวนการกดถูกใจ ตลอดจนความคิดเห็นจากแอคเคาท์อื่น ๆ ที่ผู้อ่านสามารถเข้าไปร่วมกิจกรรมได้ เช่น ผู้อ่านสามารถกดถูกใจรูปภาพนั้นได้เสมือนจริง

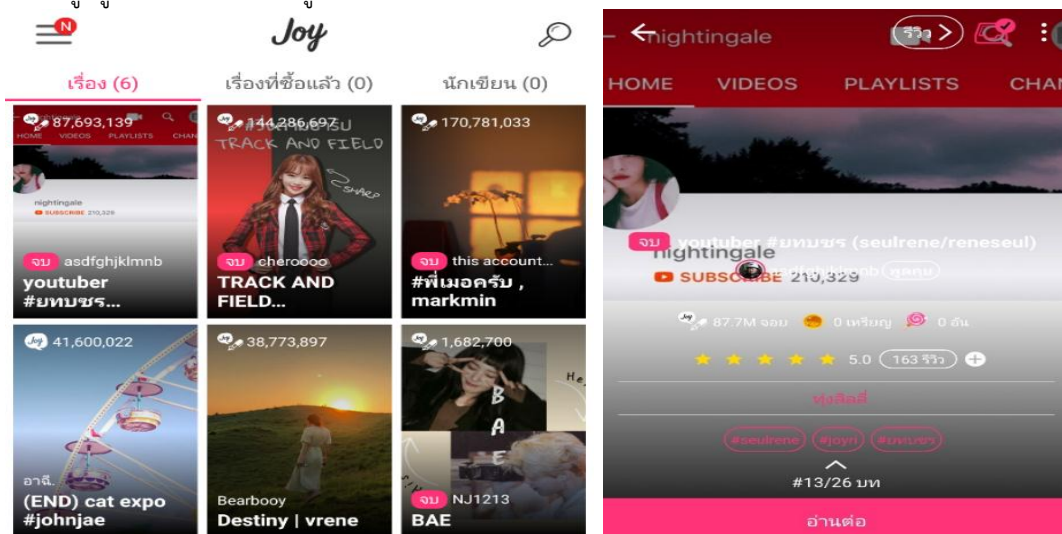
2.2.2 การเชื่อมโยงกับเว็บไซต์ พบว่า เว็บไซต์ส่วนใหญ่ที่เชื่อมโยงกับนวนิยายนั้นทำให้นวนิยายมีความเสมือนจริงกับการใช้แอปพลิเคชันในการสนทนาในชีวิตประจำวันและเว็บไซต์ที่เชื่อมโยงนั้นขึ้นอยู่กับผู้สร้างนวนิยายแต่ส่วนใหญ่มักเป็นเว็บไซต์ยูทูบที่รวบรวมคลิปวิดีโอต่าง ๆ ไว้ ดังตัวอย่าง

ภาพที่ 16-17 เรื่อง พี่เมอครับ แต่งโดย Jeffy J. [8]

การส่งเพลงจากเว็บไซต์ยูทูบนั้นโดยส่วนใหญ่เพลงจะเป็นการบอกเล่าถึงความรู้สึกของตัวละครในขณะนั้น รู้สึกเช่นไรถึงผ่านเพลงออกไปให้แก่ตัวละครที่กำลังสนทนาและเปรียบเสมือนเป็นการส่งให้ผู้อ่านได้ฟังแล้วเข้าใจความรู้สึกและอารมณ์ของตัวละครมากยิ่งขึ้น

2.2.3 กลวิธีการตกแต่งอื่น ๆ พบว่า แอปพลิเคชันจำลองเป็นแอปพลิเคชันที่มีการตกแต่งให้นวนิยายมีความน่าสนใจ ดึงดูดผู้อ่านมากยิ่งขึ้น เช่น รูปภาพที่ใช้ตกแต่งเป็นภาพปกนวนิยาย ดังตัวอย่าง

ภาพที่ 18-19 ตัวอย่างภาพปกนวนิยาย [7]

จากตัวอย่างมีการตกแต่งหน้าปกนวนิยายเพื่อให้มีความสนใจมากยิ่งขึ้น อีกทั้งบางเรื่องผู้แต่งยังใช้รูปภาพหน้าปก
สื่อว่านวนิยายเรื่องนั้นเกี่ยวกับอะไร เช่น นวนิยายเรื่อง youtuber #ยทบชร แต่งโดย asdfghjklmnb ผู้แต่งใช้รูปภาพ
หน้าปกเป็นรูปแอดเคาท์ช่องยูทูบซึ่งเกี่ยวข้องกับช่องกับตัวละครเกลที่ประกอบอาชีพเป็นยูทูบเบอร์และตัวละครเกลกับเอิร์ธได้
กลับมาพูดคุยกันมีสาเหตุมาจากเว็บไซต์ยูทูบ

อภิปรายผลการวิจัย

การสร้างนวนิยายจากแอปพลิเคชันจอยลดตาพบว่า กลวิธีการสร้างองค์ประกอบทางวรรณกรรม ดังนี้ การตั้งชื่อ
เรื่อง ส่วนใหญ่นำมาจากชื่อที่มีความน่าสนใจและมีความนิยมในปัจจุบัน มีผลต่อการดึงดูดผู้อ่านหากผู้เข้าใจรับรู้
ความหมายก็ทำให้ผู้อ่านเลือกอ่านนวนิยายเรื่องนั้น สำหรับการเปิดเรื่องมีการใช้รูปแบบของแอปพลิเคชันมาใช้ในการ
ปกปิดตัวตนของตัวละคร เนื่องจากรูปแบบนวนิยายในแอปพลิเคชันจอยลดตาเป็นการจำลองจากแอปพลิเคชันสนทนาหาก
ตัวละครต้องการปกปิดตัวตนเพียงแค่อัปโหลด รูปถ่าย ที่ไม่ใช่ตนเอง การเปิดเรื่องด้วยการปกปิดตัวตน มุ่งเน้นให้เห็นว่า
ความสัมพันธ์ ความรักนั้นรูปร่างหน้าตา เพศ อายุ ฯ ไม่ใช่ว่าปัจจัยสำคัญเน้นให้เห็นความสำคัญของลักษณะนิสัยใจคอ
ความคิดในเรื่องต่าง ๆ มากกว่า นอกจากการเปิดเรื่องด้วยการปกปิดตัวตนยังปรากฏการเปิดเรื่องด้วยการเป็นกลุ่มคนใกล้
ตัว หรืออาจเป็นคนแปลกหน้าต่อกัน แสดงให้เห็นว่า ในปัจจุบันการติดต่อสื่อสารเป็นเรื่องง่ายดาย เราสามารถทำความรู้
จักกันได้ผ่านการสนทนาเพียงเท่านั้น เมื่อมีการเปิดเรื่องด้วยการปกปิดตัวตนปมขัดแย้งและการคลี่คลายปม คือ การ
เปิดเผยความจริงส่งผลให้เกิดผลจากการเปิดเผยความจริง 2 รูปแบบ คือ ตัวละครยอมรับความจริงได้ และตัวละครเกิด
ความไม่พึงพอใจ นำไปสู่ความขัดแย้งในเวลาต่อมา หากตัวละครยอมรับความจริงได้ แสดงให้เห็นว่า ตัวละครไม่ได้มองว่า
รูปลักษณะหน้าตาเป็นปัจจัยในการสานต่อความสัมพันธ์ แต่มุ่งเน้นไปที่นิสัย และความคิดความเข้าใจมากกว่า แต่หากตัว
ละครเกิดความไม่พึงพอใจ เมื่อเปิดเผยความจริง เหตุไม่ได้มาจากเรื่องรูปลักษณะภายนอก แต่เป็นเรื่องของการพูดโกหก ไม่
มีความจริงใจต่อกันในเรื่องความสัมพันธ์ สะท้อนให้เห็นสิ่งที่ผู้สร้างนวนิยายสอดแทรกไว้ทั้งเรื่องการมองคนที่ภายนอกและ
เรื่องความซื่อสัตย์ ความจริงใจ ในด้านการจบเรื่อง ทั้งนวนิยายกลุ่มรักเพศเดียวกันและกลุ่มรักร่วมเพศมักจบด้วยความ
สมหวัง สะท้อนให้เห็นว่า เพศสภาพไม่ได้เป็นปัญหาต่อความรัก และความสัมพันธ์ และอาจสะท้อนค่านิยมในปัจจุบันที่มี
การเปิดกว้างเรื่องเพศที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น มีข้อสังเกตว่า ในนวนิยายที่นำมาศึกษา ผู้สร้างนวนิยายไม่ได้เจาะจงว่า เพศ
เป็นปัญหาต่อความรักโดยตรง ผู้สร้างสื่อให้เห็นว่า เรื่องของความรัก เป็นเพียงเรื่องของคนสองคน โดยเน้นย้ำให้เห็นว่า
เป็นเรื่องของผู้ชายกับผู้ชาย หรือ ผู้หญิงกับผู้หญิง นอกจากนี้ ในแอปพลิเคชันจอยลดตาปรากฏนวนิยายที่มีเนื้อหาละเมิด
กลุ่มรักเพศเดียวกันจำนวนมาก โดยได้รับความนิยมจากกลุ่มผู้อ่านเป็นจำนวนมากเช่นกัน การสร้างตัวละคร การสร้างบท
สนทนา และการสร้างฉากและบรรยากาศ แสดงให้เห็นลักษณะเด่นของแอปพลิเคชันจอยลดตาอย่างชัดเจน กล่าวคือ แอป
พลิเคชันจอยลดตามุ่งดำเนินเรื่องราวด้วยบทสนทนามากกว่าการบรรยายหรือพรรณนา ผู้อ่านตีความจากประโยคในบท
สนทนา โดยอาศัยบริบทภายในเรื่อง เช่น ฉาก เหตุการณ์ต่าง ๆ หรืออาจใช้ประสบการณ์ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่อง
นั้น ๆ ว่าเป็นอย่างไร นอกจากการใช้บทสนทนาแล้ว ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ เสริมความโดดเด่นของเนื้อเรื่อง เช่น รูปภาพ
โปรไฟล์ ชื่อ ฯ ที่แสดงให้เห็นลักษณะของตัวละคร ฉากและบรรยากาศที่ชัดเจนขึ้น อีกทั้ง ยังมีการเชื่อมโยงกับแพลตฟอร์ม
เว็บไซต์ หรือมีการตกแต่งเพิ่มเติมเข้ามาทำให้นวนิยายมีความสมจริง ดึงดูดใจผู้เสพ ทั้งนี้ การนิยมเชื่อมโยงกับแพลตฟอร์ม
เว็บไซต์ เช่น facebook twitter ฯ สะท้อนให้เห็นว่า ในปัจจุบันผู้คนนิยมถ่ายทอดเรื่องราว ชีวิตส่วนตัว ลงบนสื่อออนไลน์
เพื่อให้ผู้อื่นรับรู้ความเป็นไปของตนเอง ซึ่งภายในนวนิยายมีการสอดแทรกทั้งข้อดีและข้อเสียของการใช้สื่อต่าง ๆ ด้วย นว
นิยายจากแอปพลิเคชันจอยลดตาจึงถือว่าเป็นวรรณกรรมดิจิทัลเต็มรูปแบบ เนื่องจากเกิดขึ้นในระบบคอมพิวเตอร์ ที่ผู้สร้าง
ผู้เสพต้องใช้งานผ่านระบบดิจิทัล การสร้างที่ประสบความสำเร็จ คือ ผู้อ่านเกิดอารมณ์สกับงานที่ผู้แต่งต้องการสื่อ

การอ่านนวนิยายจากแอปพลิเคชันจอยลดตา จึงถือว่าเป็นการอ่านที่อาจจะไม่ต้องวิเคราะห์ตัวบทอย่างเข้มข้น
และลึกซึ้งมากนัก เนื่องด้วยรูปแบบของงานเน้นความรวดเร็ว เข้าถึงง่ายต่อกลุ่มผู้อ่าน เป็นการอ่านแบบไฮเปอร์ (hyper
reading) ซึ่งพบมากในโลกออนไลน์ ผู้อ่านต้องใช้สมาธิแบบไฮเปอร์ (hyper attention) ซึ่งเป็นการอ่านที่ไม่น่าเบื่อ เพราะ
สามารถยืดหยุ่น และสลับสับเปลี่ยนไปมาระหว่างข้อมูลที่หลากหลาย แต่ต้องการตัวกระตุ้นความสนใจระดับสูง เพราะการ

อ่านจะถูกรบกวนตลอดเวลา [1] เนื่องจากแอปพลิเคชันจอยลดาสามารถอ่านได้ในระบบดิจิทัล เข้าถึงได้ง่าย จึงทำให้แอปพลิเคชันได้รับความนิยม ที่สำคัญคือ การที่ผู้เสพนิยมอ่านจากสื่อบนนี้ สะท้อนให้เห็นนิสัยการอ่านของคนในปัจจุบันด้วย

เอกสารอ้างอิง

- [1] อรรถพล ปะมะโช. (2562). **นวัตวิวิธีวิทยาาร่วมสมัยในการศึกษาวรรณกรรม**. กรุงเทพฯ : ศยามปญญา.
- [2] รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2560). **อ่านวรรณกรรม Gen Z**. กรุงเทพฯ : แสงดาว.
- [3] Voiceonline. (2561). **เปิดจักรวาลของ 'จอยลดา' แอปฯ นิยายแชตแหกขนบที่มีลเลเนียลไทยอ่านกันสนั่นเมือง**. สืบค้นเมื่อ 21 ธันวาคม พ.ศ.2562, จาก www.voicetv.co.th/read/536854
- [4] BEC-Tero. (2559). **CAT EXPO**. สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม พ.ศ. 2563 จาก www.bectero.com/th/news/news-concert-event/cat-expo-3d
- [5] ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- [6] Cheroooo. (2562). **TRACK AND FIELD #วิ่งตามชาร์ป**. สืบค้นเมื่อ 21 ธันวาคม พ.ศ.2562, จาก www.joylada.com/story/5bcdfa290335b000014998e7
- [7] Asdfghjklmb. (2562). **youtuber #ยทบขร**. สืบค้นเมื่อ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2562, จาก www.joylada.com/story/5c26f5640dc5cb000175c69f
- [8] Jeffy J. (2562). **พี่เมอครับ**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 21 ธันวาคม พ.ศ.2562, จาก www.joylada.com/story/5c0579c50335b00001df850a
- [9] Bearbooy. (2562). **Destiny #โชคชะตาของลาเต้**. สืบค้นเมื่อ 21 ธันวาคม พ.ศ.2562, จาก www.joylada.com/story/5c26df2e0dc5cb00016588a7
- [10] NJ1213. (2561). **BAE**. สืบค้นเมื่อ 21 ธันวาคม พ.ศ.2562, จาก www.joylada.com/story/5a1985b57af16a0001a3c7f9/chapter
- [11] อาฉี. (2562). **Cat expo**. สืบค้นเมื่อ 21 ธันวาคม พ.ศ.2562, จาก www.joylada.com/story/5d179e647316610001fcc049/chapter

การโหยหาอดีตในกวีนิพนธ์รางวัลเชว่นบุ๊คอวอร์ด ประจำปี 2558-2562

Nostalgia in the Seven Book Award 2015-2019 Poetry

สุทธิพงษ์ งามสง่า^{1*} พัทฉลีน จินนูน² และวราเมษ วัฒนไชย³

Suttipong Ngamsanga^{1*} Phatchalin Jeennoon² and Warames Wattanachai³

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการโหยหาอดีตและกลวิธีการประกอบการสร้างการโหยหาอดีตในกวีนิพนธ์ที่ได้รับรางวัลเชว่นบุ๊คอวอร์ด ประจำปี 2558-2562 โดยใช้แนวคิดการโหยหาอดีต และนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า การโหยหาอดีตที่ผู้เขียนนำเสนอมี 4 ลักษณะ ได้แก่ 1. การโหยหาวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมชนบท ได้แก่ การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การดำเนินชีวิตแบบเกษตรกรรม ประเพณี วัฒนธรรมและความเชื่อ การอาศัยภูมิปัญญาชาวบ้าน กิจกรรมนันทนาการ และการพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติ 2. การโหยหาธรรมชาติและสภาพภูมิประเทศในชนบท 3. การโหยหาความรักความห่วงใยในครอบครัว และ 4. การโหยหาช่วงเวลาในวัยเด็ก โดยผู้เขียนประกอบการสร้างการโหยหาอดีตผ่านการใช้สัญลักษณ์ และความเปรียบ การใช้น้ำเสียง การใช้ตัวละคร การใช้ฉากหรือสถานที่ การใช้บทสนทนา และการใช้ภาษาโดยแยกย่อยเป็นการสรรคำ การใช้ภาษาถิ่น และการซ้ำคำ การศึกษาครั้งนี้พบว่า ลักษณะของการโหยหาอดีตและกลวิธีในการประกอบการสร้างการโหยหาอดีตที่ปรากฏในกวีนิพนธ์ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงอารมณ์ของคนในสังคมปัจจุบันที่รู้สึกโหยหาช่วงเวลาในอดีตได้อย่างชัดเจน

คำสำคัญ : การโหยหาอดีต กวีนิพนธ์ รางวัลเชว่นบุ๊คอวอร์ด

Abstract

This article aimed to investigate characteristics of nostalgia and strategies used in nostalgia as exhibited in the Seven Book Award 2015-2019 poetry through the use of concepts of nostalgia. Data were presented in descriptive analysis. The study found that nostalgia as presented by the author was 4 characteristics, (1) nostalgia through recalling of primitive way of life in rural areas; interdependence, leading agricultural life, tradition, culture and beliefs, folk wisdom, recreation activities, and natural resource dependency, (2) nostalgia in nature and geographical landscape of the countryside, (3) nostalgia in family love and care, and (4) nostalgia in childhood. The author created nostalgia through the use of symbols and comparison, the use of tones, characters, scenes or venues, dialogues and language use categorized in to word selection, the use of dialect, and word repetition. This study revealed that nostalgia and strategies used in nostalgia as exhibited in the poetry could obviously reflect nostalgia of the people in currently existing society.

Keywords: nostalgia, poetry, Seven Book Award

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² ผศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

* Corresponding author: E-mail address: suttipong9395@gmail.com

บทนำ

งานเขียนประเภทร้อยกรอง เป็นศิลปะทางด้านภาษาที่สำคัญประการหนึ่งของชาติ เป็นการนำถ้อยคำมาร้อยเรียงโดยมีฉันทลักษณ์เป็นข้อบังคับ เพื่อให้เกิดความไพเราะ รวมทั้งเป็นเสมือนเครื่องมือที่สะท้อนความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของกวี และเปรียบเสมือนกระจกบานใหญ่ที่สะท้อนภาพสังคมได้อย่างหลากหลายมิติ ทั้งนี้ งานเขียนประเภทร้อยกรองได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบมาอย่างต่อเนื่องตามยุคสมัยของสังคม โดยปัจจุบันงานเขียนประเภทร้อยกรองนี้ถูกเรียกว่า กวีนิพนธ์ ซึ่งราชบัณฑิตยสถาน [1] ได้ให้ความหมายของกวีนิพนธ์ไว้ว่า "รูปแบบต่าง ๆ ของการเรียบเรียงถ้อยคำอย่างมีจังหวะที่มนุษย์ใช้แสดงออกถึงความคิดความเข้าใจอันลึกซึ้งซึ่งเกิดจากจินตนาการ"

วิถีชีวิตของคนในอดีตมักจะผูกโยงกับธรรมชาติ มีการอาศัยรวมกันเป็นครอบครัวใหญ่ที่มีคนหลายรุ่น สมาชิกในครอบครัวมีความรักความผูกพันซึ่งกันและกัน มีศูนย์กลางของชุมชน คือ ศาลาชุมชน มีขนบธรรมเนียมประเพณี การละเล่น และความเชื่อที่ช่วยยึดโยงความคิดความศรัทธาของคนในสังคมให้เป็นหนึ่งเดียว แต่เมื่อเวลาผ่านไป วิถีชีวิตของผู้คนเปลี่ยนแปลงไป อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมที่แผ่ปกคลุมไปทั่วพื้นที่ ส่งผลให้วิถีชีวิตเกิดการเปลี่ยนแปลง คนในสังคมให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีและความทันสมัย วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามค่อย ๆ เลือนหายไปจากสังคม ซึ่งสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงนี้ทำให้นักเขียนเริ่มรู้สึกอยากกลับไปใช้ชีวิตเรียบง่ายเหมือนครั้งอดีต พฤติกรรมดังกล่าวกลายเป็นกระแสสังคมที่เกิดขึ้นในสังคมไทยและมักมีการกล่าวถึงในวงกว้าง ซึ่งพฤติกรรมลักษณะนี้เรียกว่า การโหยหาอดีต ดังเห็นได้จากการที่คนในสังคมกลับไปสัมผัสสภาพอันดีงามในอดีตผ่านการผลิตซ้ำวาทกรรม และการสร้างภาพแทน เช่น การจัดสถานที่ท่องเที่ยวที่มีการจัดรูปแบบให้สะท้อนวิถีชีวิตในอดีต โอบล้อมไปด้วยธรรมชาติ มีการนำเสนอบางอย่างที่ได้รับความสะดวกสบายในอดีตกลับมาใช้อีกครั้งในยุคปัจจุบัน เช่น การสวมใส่ชุดไทย ชุดพื้นบ้าน การฟังเพลงสมัยเก่า ดังที่ สุวรรณหมา เหล็กงาม [2] กล่าวว่า ปรากฏการณ์โหยหาอดีต คือ การหวนกลับไปใช้ของดั้งเดิม ไม่ว่าจะเป็นแฟชั่นเสื้อผ้า การนิยมใส่ผ้าไหม ผ้าฝ้ายทอมือ สวมใส่เครื่องเงิน นิยมฟังเพลงเก่าในอดีต หรือการมีวิถีชีวิตที่พยายามปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับวิถีธรรมชาติมากที่สุด ถึงแม้จะอยู่ในเมืองก็ตาม ทั้งนี้ การที่ผู้คนนิยมยุคสมัยแห่งอดีตสามารถบริโภคสิ่งของตามที่ตนเองปรารถนาได้นั้น สื่อต่าง ๆ นับว่าเข้ามามีส่วนช่วยเช่นกัน เช่น การบริโภคดนตรีสมัยเก่า โดยผ่านเทปเพลงหรือจากโทรทัศน์ โดยพัฒนา กิตติอาษา [3] กล่าวถึงความหมายและที่มาของ การโหยหาอดีตไว้ว่า การโหยหาอดีตหรือโนสตัลเจีย (Nostalgia) มีรากศัพท์มาจากคำว่า "nostos" ภาษากรีก แปลว่า การกลับบ้าน รวมกับคำภาษาละตินว่า "-algia" หมายถึง ความเจ็บปวด นักวิชาการทางมานุษยวิทยาได้ให้ความหมายว่า เป็นวิธีการมองย้อนอดีตที่ยึดโยงระหว่างชีวิตในช่วงขณะปัจจุบันกับประสบการณ์แห่งอดีตที่เลือนลับ เป็นรูปแบบของการรับรู้ความจริงอย่างหนึ่งซึ่งช่วยให้เราได้คิดใคร่ครวญหรือทำความเข้าใจอดีตที่ผ่านมาผ่านไปแล้ว โดยการนำมาครุ่นคิดใคร่ครวญใหม่ อาจกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า เป็นการจินตนาการถึงโลกที่เราได้สูญเสียไปแล้วของปัจเจกบุคคลที่เคยมีประสบการณ์ในอดีต

ในสถานการณ์ปัจจุบันที่คนในสังคมต่างให้ความสนใจในประเด็นการโหยหาอดีต จนมีการหยิบยกไปนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงในงานวรรณกรรม ซึ่งนักเขียนหลายคนได้นำเอาอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นนี้ไปเป็นวัตถุดิบในการสร้างสรรค์งานวรรณกรรม ทั้งประเภตนวนิยาย เรื่องสั้น และกวีนิพนธ์ เพื่อเป็นการสะท้อนอารมณ์โหยหาเรื่องราวประทับใจที่เคยเกิดขึ้น รวมถึงภาพบรรยากาศ สังคม วิถีชีวิตในสังคมเมื่อครั้งอดีต เช่น เรื่องสั้นเรื่องน้ำตก ของกนกพงศ์ สงสมพันธุ์ นวนิยายเรื่อง บ้านในโคลน ของกิตติศักดิ์ คชนทร์ หรือกวีนิพนธ์เรื่อง แม่น้ำรำลึก ของเรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์

ปัจจุบันงานวิจัยเกี่ยวกับประเด็นการโหยหาอดีตเริ่มได้รับความสนใจมากขึ้น ดังมีงานวิจัยแนวนี้หลายเรื่อง เช่น ปริญญาพนธ์ เรื่อง การถวิลหาอดีตในวรรณกรรมของเรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์ ของอุบลนภา อินพลอย [4] วิทยานิพนธ์ เรื่อง การประกอบสร้างภาพเพื่อการโหยหาอดีตในรายการ "วันวานยังหวานอยู่" ของสุวรรณหมา เหล็กงาม [2] บทความทางวิชาการ เรื่อง มาตุคามสำนึกและการโหยหาอดีตในกวีนิพนธ์ของเรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์ ของ ธัญญา สังขพันธ์านนท์ [5] และบทความเรื่อง หวนคิดถึงคืนวันอันผันผ่าน : การสื่อสารกับปรากฏการณ์โหยหาอดีตในสังคมไทย ของสุวรรณหมา เหล็กงาม [6] โดยการศึกษางานดังกล่าวมุ่งศึกษาผลงานที่เป็นกวีนิพนธ์ของนักเขียนคนใดคนหนึ่งหรือผลงานทางสื่อ

ผู้วิจัยพบว่า กวีนิพนธ์ที่ได้รับรางวัลเชว่นบุคควอร์ด ลำดับที่ 1 ถึง 3 ในหลาย ๆ ปี มักจะนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับการโหยหาอดีต โดยปรากฏอย่างเด่นชัดในช่วง พ.ศ. 2558-2562 ผู้วิจัยพบมติดังกล่าวในกวีนิพนธ์จำนวนทั้งหมด

5 เล่ม โดยกวินำเสนอลักษณะการโหยหาอดีตในมิติต่าง ๆ ที่น่าสนใจ ผ่านกลวิธีต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการโหยหาอดีตในกวีนิพนธ์ที่ได้รับรางวัล เซเวนบุ๊คอวอร์ด ประจำปี 2558-2562 ได้แก่ เรื่อง สายลมบุพกาล ผลงานของ ลอง จ้องรวิ เรื่อง แม่น้ำที่สาบสูญ ผลงานของ เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์ เรื่อง ระหว่างทางกลับบ้าน ผลงานของ อังคาร จันทาทิพย์ เรื่อง สวรรค์ดวงใจ ผลงานของ ลอง จ้องรวิ และเรื่อง ฤดูใจ ผลงานของ พรชัย แสนยะมูล โดยมีการใช้ทฤษฎีโหยหาอดีต (Nostalgia) มาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ต่อไป

วิธีการวิจัย

วิธีการศึกษาการโหยหาอดีตในกวีนิพนธ์รางวัลเซเวนบุ๊คอวอร์ด ประจำปี 2558-2562 ขั้นแรก ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลกวีนิพนธ์ โดยใช้เกณฑ์คัดเลือกกวีนิพนธ์ที่มีมิติการโหยหาอดีต และพบว่าเป็นกวีนิพนธ์ที่ได้รับรางวัลโดยมาก พบจำนวนทั้งหมด 5 เล่ม โดยพบมากในช่วงเวลา 5 ปีที่ผ่านมา คือ ช่วงปี 2558-2562 ผู้วิจัยพบว่า กวีนิพนธ์ชุดนี้มีเนื้อหาที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน สอดรับกับบริบทสังคมและปัจจัยต่าง ๆ ในขณะนั้น ขึ้นต่อมา คือ การรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดโหยหาอดีต กลวิธีทางวรรณกรรม และบริบททางสังคมเพื่อนำมาอธิบายเนื้อหาให้มีความลุ่มลึกมากยิ่งขึ้น สุดท้าย คือ การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล และอภิปรายผล นำเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์

ภาพที่ 1 แสดงหน้าปกกวีนิพนธ์ รางวัลเซเวนบุ๊คอวอร์ด ประจำปี 2558-2562

ผลการวิจัย

1. ลักษณะการโหยหาอดีตในกวีนิพนธ์ที่ได้รับรางวัลเซเวนบุ๊คอวอร์ด ประจำปี 2558-2562

จากการศึกษาลักษณะการโหยหาอดีต โดยพิจารณาทั้งในแง่ผู้แต่งและการโหยหาของตัวละครในเรื่อง ซึ่งกวีนิพนธ์ทั้ง 5 เรื่อง มีการโหยหาอดีตในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1.1 การโหยหาวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมชนบท

จากการวิจัย ผู้วิจัยพบว่า วิถีชีวิตชนบท เป็นสิ่งหนึ่งที่ผู้เขียนต่างแสดงความโหยหาที่จะกลับไปสัมผัสอีกครั้ง ซึ่งแสดงออกโดยการนำเอาประสบการณ์ครั้งวัยเยาว์อันแสนหวานที่เกิดขึ้นในชนบทอันเป็นท้องถิ่นที่ถือกำเนิดและเติบโต มานำเสนอผ่านงานเขียน ซึ่งภาพวิถีชนบทที่ถูกนำเสนอมี 6 ประเด็น ได้แก่ การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การดำเนินชีวิตแบบเกษตรกรรม ประเพณี วัฒนธรรมและความเชื่อ การอาศัยภูมิปัญญาชาวบ้าน กิจกรรมนันทนาการ และการพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติ การโหยหาวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมชนบทที่ปรากฏในกวีนิพนธ์รางวัลเซเวนบุ๊คอวอร์ด จะเป็นในลักษณะที่ทุกสิ่งอย่างล้วนเชื่อมโยงกันทั้งสิ้น การโหยหาวิถีชนบทของนักเขียนทั้ง 4 คน เสมือนเป็นเจตนาที่ต้องการตอกย้ำให้สังคมได้เห็นว่า ในปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และระบบทุนนิยมเปลี่ยนแปลงระบบต่าง ๆ ในสังคมจนหมดสิ้น ไม่เฉพาะแค่ในสังคมเมืองเท่านั้น แต่ยังกระจายไปทั่วพื้นที่ของประเทศไทย การจินตนาการภาพการใช้ชีวิตเมื่อ

ครั้งวัยเยาว์จึงเป็นเสมือนการได้ย้อนกลับไปเห็นสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นอีกครั้ง ตัวอย่างเช่นในบทกวี "มะม่วงอร่องไม่ต้องซื้อ" ในกวีนิพนธ์ เรื่องสวนดวงใจ ผู้เขียนได้แสดงลักษณะการโยยหาการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ความว่า

ผ่านยุคสมัยใช้เงินน้อย	ไม่ค่อยสะสมรีนรมย์ยิ่ง
ระบบพอเพียงและพึ่งพิง	ยังอิงวิถีเลี้ยงชีวิต
มีข้าวแลกไข่ไก่แลกเนื้อ	มีพริกแลกเกลือเพื่อผลิต
ต่างถิ่นกินต่างอยู่อย่างมิตร	ต่างอิสระที่จะทำ
กล้วยสุกลูกไม่มักไม่ขาย	แจกจ่ายกันกินจนอิมหนา
เหลือกินก็ฝากไม่ตราดตรา	คือพฤติกรรมจำติดตา [7]

ในบทกวีที่ว่า "กล้วยสุกลูกไม่มักไม่ขาย แจกจ่ายกันกินจนอิมหนา เหลือกินก็ฝากไม่ตราดตรา คือ พฤติกรรมจำติดตา" ผู้เขียนได้บอกเล่าเรื่องราวของตนในวัยเยาว์ สะท้อนผ่านวิถีชีวิตแห่งการแบ่งปันที่เกิดขึ้นในสังคม เกษตรกรรม การนำผลผลิตทางการเกษตรมาแลกเปลี่ยนหรือแจกจ่ายแทนการซื้อขาย เป็นการแลกเปลี่ยนเพื่อแสดงออก ซึ่งความมีน้ำใจ ไม่ได้หวังถึงผลกำไรหรือสิ่งตอบแทน

1.2 การโยยหาธรรมชาติและสภาพภูมิประเทศในชนบท

การโยยหาโยยหาธรรมชาติและสภาพภูมิประเทศในชนบทที่ปรากฏในกวีนิพนธ์รางวัลเชว่นบุ๊คอวอร์ด ส่วนใหญ่ผู้แต่งได้บรรยายถึงบรรยากาศของชนบทในยามเช้าที่อบอวลไปด้วยสายหมอก สายลมที่บริสุทธิ์ พุงนาที่เปลี่ยนสี ไปตามแต่ละฤดูกาล เป็นต้น ซึ่งสภาพอากาศเหล่านี้ถือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่หาได้จากพื้นที่ชนบทเท่านั้น ซึ่งปัจจุบัน หลาย ๆ คนต้องลาจากแผ่นดินมาตุภูมิของตนไปอยู่ในสังคมใหม่ ๆ โดยเฉพาะ การย้ายจากชนบทไปใช้ชีวิตในสังคมเมือง ต่างรู้สึกโยยหา เนื่องจากว่า สภาพแวดล้อมของสังคมเมืองต่างแออัดไปด้วยผู้คนที่ย่งแย่งกันเพื่อเอาตัวรอด การจราจรที่ติดขัดบนท้องถนน และอาคารบ้านเรือนที่แออัด นอกจากนี้ อีกปัจจัยที่ส่งผลต่อการโยยหาภาพธรรมชาติและสภาพภูมิประเทศในชนบท คือ การเข้ามาของอำนาจทุนนิยม ที่ปรับเปลี่ยนพื้นที่ทางการเกษตรไปเป็นโรงงานอุตสาหกรรม การนำทรัพยากรธรรมชาติไปใช้เพื่อเอื้อผลประโยชน์ให้กับตนเอง จนส่งผลให้ธรรมชาติเกิดการเปลี่ยนแปลง ตัวอย่างเช่น บทกวี "ขอความเจียบให้ฉันทเกิด" ในกวีนิพนธ์ แม่น้ำที่สาบสูญ ความว่า

รุ่งอรุณแนบเนาเข้าเสียนก	น้ำค้างตกลานทรายชายคาบ้าน
เสียงใบไม้ร่วงหล่นลงบนลาน	กรุ่นเตาถ่านหม้อกาหอมฟุ้งดิน
บ้านที่คังดงไม้แนวชายคลอง	เข้าสู่นวลอวลละอองในท้องถิ่น
เพรียกไก่อ้นลมตกเสียนกบิน	สายน้ำรินหลังไหลไปเสียบัน
เสียงหรีดหึ่งเรไรในทุ่งหญ้า	เจียนลับลวงดวงจันทร์ปลายฟ้าผัน
สายลมพลัดคงไร่จึงไหวพลัน	บทกวีจรรย์จรจ้อยู่ด้านใน
ได้ยินเสียงไคร่ครวญในสวนโลก	เป็นโคลกมิลลันที่รินไหล
ตอกิ่งก้านบานออกเป็นดอกใบ	ทุกหยาดหยดสดใหม่ละไมละมุน [8]

ในบทกวี เป็นการจินตนาการไปยังช่วงเวลาเช้าของชนบท ปรากฏภาพหยดน้ำค้างที่ช่วยเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับพืชพรรณเพื่อเป็นแหล่งอาหารของนกกา และชาวเกษตรกร เสียงไก่อ้นในยามเช้า การประกอบอาหารโดยใช้เตาไฟ และสภาพของท้องนาที่ข้าวกำลังตั้งท้อง บรรยากาศที่ปรากฏนี้เป็นเหมือนบรรยากาศในพื้นที่ชนบทเมื่อครั้งอดีต แต่ในปัจจุบันความเสื่อมโทรมทางธรรมชาติ และการเข้ามาของกลุ่มทุนนิยมแปลเปลี่ยนทรัพยากรธรรมชาติไปใช้ประโยชน์ให้ตนเอง ให้ภาพบรรยากาศเหล่านั้นกลายเป็นเรื่องของความทรงจำที่ตาม เพื่อให้ระลึกถึงในปัจจุบัน

1.3 การโยยหาความรัก ความห่วงใยในครอบครัว

การโยยหาความรักความห่วงใยจากบุคคลในครอบครัวที่ปรากฏในกวีนิพนธ์ เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ต้องสูญเสียหรือห่างไกลจากบุคคลในครอบครัว จนทำให้เกิดความรู้สึกขาดหายความรักความอบอุ่นในส่วนนี้ ความรู้สึกเช่นนี้ถือเป็นความรู้สึกที่อยู่คู่กับมนุษย์มาอย่างยาวนาน ยิ่งในภาวะปัจจุบันที่คนในชนบทต้องลาจากครอบครัว เพื่อเดินทางไปยังสังคมใหม่ ๆ สังคมที่ทุกคนล้วนแต่เป็นคนแปลกหน้า และเห็นแก่ตนเองเป็นสำคัญ การจะหันไปพึ่งพาใครได้นั้นเป็นเรื่องที่ยาก ส่งผลให้ปัจเจกบุคคลเกิดความรู้สึกโยยหาภาพความทรงจำอันแสนหวาน หรือภาพประทับใจของบุคคลอันเป็นที่รักขึ้น ดังตัวอย่าง บทกวี "ป่าของแม่" ในกวีนิพนธ์สายลมบุพกาล ผู้เขียนได้จินตนาการไปถึงแม่ที่เสียชีวิต เป็นเสาหลักของครอบครัวทำงานหนักเพื่อเลี้ยงดูลูกทั้งสามคน เนื่องจากพ่อเสียชีวิตตั้งแต่เขาเยาว์วัย ดังความว่า

รอยแตกกร้านด้านดำคล้ำบนป่า	คือคุณค่าของแม่แต่ปางหลัง
แม่หนักเอาเบาสู้ทุกระทั่ง	เพียงลำพังเดียวดายขายแรงงาน
ด้วยพ่อจากพรากตายไปเสียก่อน	ความเดือดร้อนตกแม่แก้สับสน
ลูกสามคนต้องสู้ทนจนอีกนาน	แม่ของเราแค่ชาวบ้านธรรมดา
แม่หาบข้าวเข้ายังฟุ้งด้วยกลบ	จนตัวแทบกลบฟุ้งฟุ้งเข้าหา
กลบตลบอบอวลชวนแทบตา	ลอยปะหน้าป้ายดาพาทให้มัว [9]

ในบทกวี ผู้เขียนไม่ได้สะท้อนให้เห็นภาพความสุขสบายของชีวิตในช่วงวัยเด็ก แต่บรรยายความประทับใจที่ตนมีต่อแม่ แม่ที่ทำงานหนักเป็นกุลีโรงสี ทำงานเสมือนเป็นผู้ชาย เพื่อดูแลลูกทั้งสามคน แม่ที่ทำทุกวิถีทางด้วยความรักอันยิ่งใหญ่เพื่อให้ลูกได้มีกิน ซึ่งภาพเหล่านั้นยังคงเป็นภาพที่ประทับใจและเป็นกำลังใจในการดำเนินชีวิตของลูกมาจนถึงปัจจุบัน เมื่อนึกถึงคราใดก็สร้างปลื้มปิติที่ตนเองมีวันนี้ได้ก็เพราะแม่

1.4 การโยยหาช่วงเวลาในวัยเด็ก

การโยยหาช่วงเวลาในวัยเด็กที่ปรากฏในกวีนิพนธ์รางวัลเชว่นบุคควอร์ด เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่รู้สึกว่าตัวเองไม่สามารถที่จะกลับไปทำสิ่งต่าง ๆ เหมือนในอดีตได้แล้ว เนื่องจากภูมิลำเนา ความรับผิดชอบในปัจจุบันที่เป็นกรอบบังคับ ทั้งนี้ กิจกรรมต่าง ๆ ที่กวีຍกมา ล้วนแล้วแต่สร้างความสุขให้ในวัยเยาว์ได้เป็นอย่างมาก ขัดแย้งกับในสภาวะปัจจุบันที่ต้องเจอกับการบีบบังคับจากสังคม จึงเป็นเรื่องปกติที่ปัจเจกบุคคลจะเกิดความรู้สึกโยยหาภาพความทรงจำอันแสนหวานที่เคยกระทำเมื่อครั้งวัยเยาว์มาลอบประโลมความรู้สึก ดังตัวอย่าง บทกวี "ฤดูใจ" ที่สะท้อนจินตนาการของเด็กในพื้นที่ราบสูงซึ่งตลอดชีวิตก็ไม่เคยเห็นทะเล แต่ก็สามารถจินตนาการท้องทะเลผ่านรูปวาดออกมาได้ ดังความว่า

ตอนเด็กเด็กเคยวาดรูปทะเลกว้าง	วิวหนึ่งข้างมีต้นมะพร้าวได้สัดส่วน
คลื่นซัดสาดหาดทรายทะเลครวญ	นกนางนวลชวนกันบินใจชุ่มเท
ตรงฉากหลังเขาสองลูกผูกพันป่า	ดวงอาทิตย์สาดแสงมาคล้ายว่าแห่
เด็กเด็กแห่งที่ราบสูงโดยพื้นเพ	จินตนาการถึงทะเลบนเปลญวน [10]

จากข้อความที่ว่า "เด็กเด็กแห่งที่ราบสูงโดยพื้นเพ จินตนาการถึงทะเลบนเปลญวน" สะท้อนให้เห็นถึงความสุขเมื่อครั้งวัยเยาว์ของเด็กที่ใช้ชีวิตบนภูเขา แต่กลับจินตนาการไปยังท้องทะเล อันเป็นสิ่งที่ตนอยากจะได้ เห็นว่าทะเลมีลักษณะอย่างไร แต่ก็สามารถจินตนาการภาพวิวต้นมะพร้าว หาดทราย นก ภูเขา และดวงอาทิตย์

2. กลวิธีการประกอบสร้างการโยยหาอดีตในกวีนิพนธ์ที่ได้รับรางวัลเชว่นบุคควอร์ด ประจำปี 2558-2562

จากการศึกษาวิธีการประกอบสร้างการโยยหาอดีต กวีนิพนธ์ทั้ง 5 เรื่อง มีการใช้กลวิธีต่าง ๆ ดังนี้

2.1 การใช้สัญลักษณ์ ความเปรียบ

การใช้สัญลักษณ์ในกวีนิพนธ์ เป็นการสื่อความหมาย และสร้างจินตภาพให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงอารมณ์ความรู้สึกของกวีหรือตัวละครมากยิ่งขึ้น เนื่องจากว่า ในบางครั้งผู้เขียนต้องการสื่อให้เห็นถึงอารมณ์ที่ลึกซึ้ง การใช้สัญลักษณ์แทนภาพความทรงจำในอดีตจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถทำได้ ในบางตอนของกวีนิพนธ์ "ฤดูใจ" ผู้แต่งกล่าวถึง ดวงดาว กับความความหวังของคนชนบท ความว่า

ลือลิวไปในความหลังครั้งวัยเยาว์	เปลือยฝ่าเท้าก้าวก้าวไปถือไม้สอย
ใต้ตะวันยามบ่ายบ่ายเหงื่อไคลย้อย	เดินต้อยต้อยตามเพื่อนไปในป่าดง
ใช้กิ่งไม้แหยไปไม้ไข่มดแดง	นำมาถ้อยนำมาแกงก็ลุ่มหลง
แบ่งปันกันเพื่อนเกลอพร้อมล้อมวง	มิตรภาพกลางไพรพวงก็คงนาน
เด็กบ้านนอกเดินถือไม้ไปสอยดาว	คืนเหน็บหนาวดาวร่วงหล่นลมผสาน
สอยดาวได้ดีใจล้นเหลือประมาณ	สอยไม่ได้ก็ร่ำวานที่ร่วงริน
บางลำแดดนึ่งลำเรือพาเราย้อน	บ้างแอบซ่อนชุกน้ำตาคราพลว
โทษแสงแดดว่าแยงตาไม่ชาชน	ทั้งที่จริงใจแพ้ก้นความหลังนั้น [10]

ดาว เป็นสัญลักษณ์ความสำเร็จในชีวิต หรือการมีชีวิตที่ดี มีชื่อเสียงโด่งดัง ข้อความที่ว่า "เด็กบ้านนอกเดินถือไม้ไปสอยดาว" เป็นการนำเอาไม้ที่ปกติใช้สอยมดแดง อันเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นคนชนบท นำไปสอยดวงดาว อันเปรียบเสมือนความสำเร็จในเมืองใหญ่ เนื้อหาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความคิดของเด็กบ้านนอกที่อยากจะเข้าไปใช้ชีวิตเพื่อตามล่าหาความฝัน ความสำเร็จในชีวิตในเมืองกรุง แต่บางครั้งก็ต้องเผชิญความผิดหวัง แล้วย้อนกลับมานึกภาพความสุขในอดีต

2.2 การใช้น้ำเสียง

ในงานกวีนิพนธ์ บางครั้งการสื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงอารมณ์ความรู้สึกของกวีผ่านเพียงตัวอักษรก็อาจทำได้ยาก ผู้เขียนจึงใช้น้ำเสียง เพื่อให้ผู้อ่านเข้าถึงความรู้สึกมากยิ่งขึ้นว่า มีความรู้สึกอย่างไร จากการศึกษากวีนิพนธ์การประกอบสร้าง ความหมายในกวีนิพนธ์รางวัลเชวณบุคควอร์ด ผู้วิจัยพบว่า บางบทกวี ผู้เขียนใช้น้ำเสียงที่แสดงให้เห็นความรู้สึกหุดหุดต่อสถานการณ์ปัจจุบัน จึงโยยหาความสุขที่เคยเกิดขึ้นในอดีต ดังบทกวี บทกวี "มือเย็น" ในกวีนิพนธ์สวนดวงใจ ผู้เขียนใช้น้ำเสียงตำหนิการเลี้ยงดูลูก และความสัมพันธ์ในครอบครัว ที่ขาดความสนิทสนมเหมือนเช่นอดีต ดังความว่า

หลังแดดแผดรังสีผีตากผ้าอ้อม	นั่งลงเป็นวงล้อมข้าวหอมใหม่
กับข้าวเจ้าประจำต้องทำใจ	เสริมทัพกับไก่ทอดและไข่เจียว
ครอบครัวตัวกำหนดอนาคตชาติ	หากเริ่มคิดก็ผิดคาดสุดหวาดเสียว
มือเย็นเป็นโอกาสสอยยาพลาดเสีย	สนิทสนมกลมเกลียวช่วยเยี่ยวยา
สังคมใหม่ไม่ค่อยซิดไม่ติดบ้าน	เน้นงานแทบหัวโตชอบโทรหา
กระเจงเงาะเอาไว้อ่องแคะสองตา	กล้องหน้าหามุมเซลฟีเพลิน
ซาซิงการกินอยู่ไร้คู่ซิด	ใช้ชีวิตแบบปลาชิวชอบผิวดิน
โตในยุคโลกสวยเลี้ยงด้วยเงิน	พอเผชิญโลกจริงวิ่งไม่ทัน [7]

ข้อความที่ว่า "สังคมใหม่ไม่ค่อยซิดไม่ติดบ้าน เน้นงานแทบหัวโตชอบโทรหา" หรือจะเป็น "โตในยุคโลกสวยเลี้ยงด้วยเงิน พอเผชิญโลกจริงวิ่งไม่ทัน" ผู้เขียนใช้น้ำเสียงเชิงตำหนิ การเลี้ยงดูลูกในสังคมสมัยใหม่ ที่มักจะให้แค่เงินมากกว่าการอบรมและใส่ใจ การที่ผู้เขียนใช้น้ำเสียงตำหนิสภาพสังคมเช่นนี้ สะท้อนให้เห็นว่า ผู้เขียนไม่ชอบระบบสังคมปัจจุบัน มองไม่เห็นคุณค่าของการเลี้ยงลูกในลักษณะนี้ ยังข้อความที่ว่า "พอเผชิญโลกจริงวิ่งไม่ทัน" ก็ยังสะท้อนให้เห็นชัดขึ้นไปอีกว่าการใช้เงินเลี้ยงลูก ให้ลูกเติบโตกับเทคโนโลยีมากกว่าสอน สดท้ายแล้วก็ไม่มีทักษะในการดำรงชีวิต

2.3 การใช้พฤติกรรมของตัวละคร

จากการศึกษาการประกอบสร้างการโหยหาอดีตในกวีนิพนธ์รางวัลเชว่นบุ๊คอวอร์ด ปี 2558-2562 ผู้วิจัยพบว่า ผู้เขียนมักนำเสนอผ่านพฤติกรรมของตัวละครในเรื่อง ตัวละครส่วนใหญ่มักเป็นบุคคลที่ใช้ชีวิตในชนบท มีวิถีชีวิตแบบพอเพียงและเรียบง่าย หาเลี้ยงชีพด้วยการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ โดยพฤติกรรมต่าง ๆ ของตัวละครเป็นพฤติกรรมของคนที่มีวิถีชีวิตแบบอดีตที่แตกต่างจากปัจจุบัน ซึ่งปัจจุบันวิถีการดำเนินชีวิตแบบนั้นมีให้เห็นน้อยมาก เพราะคนเดินทางเข้ามาใช้ชีวิตในสังคมเมืองกันมากขึ้น อย่างไรก็ตาม บางครั้ง ผู้เขียนก็นำเสนอตัวละครที่มาใช้ชีวิตในสังคมเมืองด้วย และเกิดอารมณ์โหยหาภาพบรรยากาศในชนบทที่ตนจากมา ดังตัวอย่าง บทกวี "เกรียง" ในกวีนิพนธ์ระหว่างทางกลับบ้าน ผู้เขียนได้นำเสนอตัวละครที่ชอบร้องเพลงลูกทุ่งอีสาน เพื่อระลึกถึงจากบ้านนอกที่ตนได้จากมา ความว่า

จะแนวดิ่งแนวราบพื้นราบเรียบ	ช่างที่เนี้ยบกว่านี้มีอีกหรือ
อารมณ์ขันคนรอบข้างร้องครางฮือ	ช่างพิลึกกึกกือบ้าถืเอกรียง
ถือเกรียงแทนไม้ค้ำไผ่ พงศธร	สลัปไม้ค้ำ ภิรมย์พรอดอ่อนเสียง
มนต์แคน แก่นคูน ล้นคนเคียง	ส่งสำเนียง พี่ สะเด็ด เปร็ดทำนอง
"ถึงยากแค้นเพียงไร พี่ไม่ท้อ..."	เกรียงในมือฉาบและก่อกล่อมหอห้อง
เส้นทางช่างเที่ยงหนุ่มเสียงทอง	นักร้อง ในคราบชายขายแรงงาน [11]

ในบทกวีข้างต้น ผู้แต่งได้สะท้อนให้ผู้อ่านได้เห็นถึงการโหยหาบรรยากาศของบ้านเกิดในแผ่นดินอีสานของตัวละครในเรื่อง โดยการนำเสนอให้ตัวละครเลิกร้องเพลงลูกทุ่งอีสาน จากศิลปินลูกทุ่งชาวอีสานขวัญใจแรงงาน ที่ผลงานเพลงจะขับร้องด้วยภาษาถิ่นอีสาน

2.4 การใช้ฉาก สถานที่

จากการศึกษาการโหยหาอดีตในกวีนิพนธ์รางวัล เชว่นบุ๊คอวอร์ด ปี 2558-2562 ผู้วิจัยพบว่า ฉากเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้เขียนเลือกนำมาใช้สื่ออารมณ์โหยหาความรู้สึก โดยส่วนใหญ่แล้วฉากในเรื่องจะประกอบด้วย 2 ลักษณะ คือ ฉากชนบท ที่สะท้อนให้เห็นความทรงจำครั้งวัยเยาว์ที่ตนโหยหา กับฉากในสังคมเมือง เพื่อสะท้อนให้เห็นความคับแค้นทางความรู้สึกที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน โดยกวีนิพนธ์ทั้ง 5 เรื่อง มีการใช้ฉากเพื่อสื่ออารมณ์โหยหาอดีต ดังบทกวี "รอยด้วยกลีบกุหลาบ" ในกวีนิพนธ์แม่น้ำที่สาบสูญ ผู้เขียนบรรยายฉากของชนบทที่อบอุ่นไปสายหมอก และแวดล้อมด้วยธรรมชาติ สะท้อนให้เห็นการโหยหาความทรงจำครั้งวัยเยาว์ที่ชีวิตผูกพันกับธรรมชาติ ดังความว่า

เข้าน้ำค้างพร่างพรม-ลมอันวา	สนทนากับพุ่มพระดงไร่
บนลานดินเฝ้ารอกกองไฟ	กังวานไวกาเหว่าเฝ้ากูรั้ง
ทางเดินหมาดหยาดหนาวเข้าสั่นวล	พลันกลืนสวนอวลอวยแดดสายส่อง
เหล่าเรือนบ้านควนไฟโหละออง	หมอกเรียดต่ำลาลอกละล่องเลื่อน
ที่มั่งไม่ผายแผ่ดอกแคขาว	ยอดฟักข้าวขยับและขับเคลือน
เสียงใบไม้ร่วงลานสะท้อนสะเทือน	ไครยอ่อนเยือนความหลังข้างกองไฟ
ต่างถือกุ่มถั่วยชาคาแพอุ่น	ตาสีขุ่นปรากฏแววสดใส
ขณะท่องบางทางโลกข้างใน	จำได้ไหมในฝันวันวัยเยาว์ [8]

ในบทกวีข้างต้น ผู้เขียนได้บรรยายฉากในเดือนธันวาคม ซึ่งเป็นช่วงที่อากาศค่อนข้างเย็นและมีหมอกปกคลุมพื้นที่ ทำให้ผู้คนต้องก่อกองไฟเพื่อคลายความหนาว บรรยายถึงเสียงนกและพืชพรรณอันเป็นผักพื้นบ้านทั้งดอกแคและฟักข้าว สิ่งต่าง ๆ ที่ผู้เขียนบรรยายไว้ในบทกวีเป็นบรรยากาศของชนบทที่มีธรรมชาติแวดล้อม เพื่อแสดงให้เห็นว่าตนเองโหยหาบรรยากาศเหล่านี้ เพราะในปัจจุบันบรรยากาศเหล่านั้นถูกแทนที่ด้วยโรงงานและตัวอาคาร

2.5 การใช้บทสนทนา

จากการศึกษาการประกอบสร้างการโยยหาอดีตในกวีนิพนธ์รางวัลเชว่นบุ๊คอวอร์ด ประจำปี 2558 - 2562 ผู้วิจัยพบว่า บางบทกวี คำพูดของตัวละครในเรื่องแสดงออกถึงอารมณ์โยยหาอดีต แม้จะเป็นเพียงคำพูดสั้น ๆ เนื่องด้วยข้อบังคับทางฉันทลักษณ์ แต่ก็สามารถสื่อให้เห็นถึงภาพอดีตอันแสนหวาน หรือความรู้สึกเศร้าโศกในปัจจุบันออกมาได้ โดยมีการใช้บทสนทนาเพื่อสื่ออารมณ์โยยหาอดีต ดังตัวอย่าง บทกวี "บ้านอีกหลัง" ที่ผู้เขียนใช้คำพูดของหลานสาวแสดงการโยยหาความอบอุ่นที่เคยได้รับจากคุณตา ความว่า

โอ ความเยาว์เจ้าเองหรือ
เสียงหัวเราะรอยยิ้มพริ้มพรายเงา
จูมมือ “คุณยายขา คุณตาไปไหน”
วันนี้เหมือนเมื่อก่อนเพียงผ่านวัน
จนผลิดอกออกไปไหวกิ่งก้าน
กล่อมเด็กหญิงผมม้วนย่นตามคม
ไม่เคยไกลอ้อมแขน หมี่แพนด้า
บ้ายรำเพยกลั่นลั่นทมให้ดมดอม

จูมมือกลับยังบ้านหลังเก่า
“เคยเป็นเจ้า” กาลครั้งหนึ่งรำพึงรำพัน
“ไม่ไกลไม่ไกล ไปสวรรค์”
ชายผู้ปลูกต้นแสงจันทร์ต้นลั่นทม
ร้องลูกกรงกล่อมบ้านลานไม้ร่ม
วันคืนรื่นรมย์เคยหอมล่อม
“หนูจะรอคุณตากลับมากล่อม...”
สมุนเหมียวตัวมอมด้อมด้อมมองมอง!... [11]

คำพูดที่ปรากฏในบทกวี สะท้อนให้เห็นการโยยหาความรักความอบอุ่นจากคุณตา เพราะการที่หลานพูดว่า “คุณยายขา คุณตาไปไหน” และ “หนูจะรอคุณตากลับมากล่อม...” แสดงให้เห็นว่า หลานมีความรักความผูกพันกับคุณตาเป็นอย่างมาก แต่ด้วยความอ่อนเยาว์จึงไม่เข้าใจเกี่ยวกับความตายมากนัก เธอจึงยังคงรอให้ตากลับมากล่อมนอนเหมือนทุก ๆ ครั้งที่ผ่านมา

2.6 การใช้ภาษา

การใช้ภาษาเป็นวิธีหนึ่งที่ใช้เพื่อเสนอภาพความทรงจำครั้งอดีต โดยการเลือกใช้คำที่สื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนหรือตัวละครที่มีต่ออดีต ผู้อ่านสามารถมองเห็นถึงสภาพชีวิตในอดีตอย่างชัดเจน ซึ่งจากการศึกษาพบว่า นักเขียนใช้ภาษาเพื่อสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกของการโยยหาอดีต อยู่ 3 ลักษณะ ได้แก่ การสรรคำ ผู้เขียนเลือกใช้คำที่มีความหมายเชื่อมโยงกัน ทำให้เกิดสัมพันธ์ภาพกับเนื้อหาเพื่อสื่อถึงอดีต ต่อมา คือ การใช้ภาษาถิ่น เพื่อสะท้อนให้ผู้อ่านได้เข้าใจอารมณ์ความรู้สึกโยยหาวิถีชีวิต บ้านเกิด และความมีตัวตนของปัจเจกบุคคล และตามด้วยการซ้ำคำ เพื่อเป็นการเน้นย้ำถึงภาพประสบการณ์ที่หมุนเวียนในความทรงจำ สะท้อนถึงอารมณ์โยยหาช่วงเวลาที่ผ่านมาเลย ตัวอย่างการใช้ภาษา เพื่อสะท้อนถึงการโยยหาอดีตในกวีนิพนธ์ เช่น ในกวีนิพนธ์ “ฤดูใจ” เนื้อหาแต่งด้วยกลอนสุภาพติดต่อกันทั้งเล่ม บอกเล่าเรื่องราวเมื่อครั้งวัยเยาว์ควบคู่กับแนวคิดในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน ซึ่งผู้วิจัยพบว่าเนื้อหานั้นที่บอกเล่าประสบการณ์เมื่อครั้งวัยเยาว์ หลาย ๆ วรรคผู้แต่งขึ้นต้นวรรคด้วยคำว่า “ตอนเด็กเด็ก” ซึ่งเป็นคำที่บ่งบอกว่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นนี้ เป็นความทรงจำเป็นประสบการณ์ของตนเมื่อครั้งยังเป็นเด็ก การขึ้นต้นด้วยคำลักษณะนี้ สะท้อนให้เห็นถึงการโยยหาช่วงเวลาในวัยเด็กอย่างเด่นชัด ดังตัวอย่างเช่น

ตอนเด็กเด็กทำโคมไฟแข่งโคมไฟ
โคมขึ้นฟ้าสูงขึ้นไปไฟยังแรง

ปล่อยโคมไปปล่อยใจตามยามขันแข่ง
บ้างแอบแข่งให้โคมเพื่อนลูกเป็นไฟ [10]

ตอนเด็กเด็กได้ขี่ควายบนคันนา
เจ้าควายเผือกที่เธอขี่สีต่างไป

ความเลื่อมหญ้าคนฮัมเพลงเสียงสดใส
ขาวกว่าใครในทุ่งนาช่างน่ามอง [10]

ตอนเด็กเด็กเดินตามทางตั้งแต่เช้า
เดินตามเพื่อนเคลื่อนตามควายย้ายตามวัว

ทางสายเก่าไร้เสาไฟให้ปวดหัว
เดิมตามเสียงใจเดินร่วไปโรงเรียน [10]

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการโหยหาอดีตในกวีนิพนธ์รางวัล เซเวนบุ๊ควอร์ด ปี 2558-2562 จำนวน 5 เล่มพบว่า มีความโดดเด่นในลักษณะการโหยหาอดีตที่แตกต่างกันออกไป เนื่องจากการโหยหาอดีต เป็นการนำประสบการณ์ภูมิหลังของนักเขียนมาเสนอ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า กวีนิพนธ์เรื่อง แม่น้ำที่สาบสูญ ของเรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์ มีความโดดเด่นในด้านการโหยหาธรรมชาติและสภาพภูมิประเทศในชนบท ซึ่งลักษณะของธรรมชาติที่ถูกถ่ายทอดส่วนใหญ่เป็นการกล่าวถึง "แม่น้ำ" ส่วนการที่ผู้เขียนมีความทรงจำที่ผูกพันกับแม่น้ำ ก็เพราะเรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์ อาศัยและเติบโตท่ามกลางธรรมชาติปลูกบ้านอยู่ริมแม่น้ำ สายน้ำในห้วงคำนึงของเรวัตร์เป็นสัญลักษณ์ที่เปรียบเสมือนเวลาที่ล่วงผ่านไป ไม่สามารถที่ย้อนกลับได้แล้ว สำหรับกวีนิพนธ์เรื่องสายลมบุพกาล และสวนดวงใจ เป็นผลงานของ ลอง จ้องรวิ มีลักษณะการโหยหาอดีตที่โดดเด่นเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตในชนบท โดยผู้เขียนมักจินตนาการไปยังการดำเนินชีวิตที่พึงปรารถนาของชาวบ้าน ซึ่งเมื่อพิจารณาจากภูมิหลังพบว่า ช่วงเวลาในวัยเด็กของลอง จ้องรวิ เป็นช่วงที่เทคโนโลยียังไม่ถึงชนบท คนในสังคมมุ่งใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการดำรงชีวิต ความโดดเด่นอีกประการหนึ่งในงานของลอง จ้องรวิ คือ การโหยหาความรักความห่วงใยในครอบครัว ซึ่งการโหยหาในลักษณะนี้เชื่อมโยงไปถึงภูมิหลังของผู้เขียนที่เติบโตมากับความยากลำบาก มีแม่เป็นเสาหลักคอยดูแลครอบครัว ความทรงจำของลอง จ้องรวิ จึงมักเป็นภาพการทำงานของแม่เพื่อหารายได้เลี้ยงดูลูก ส่วนกวีนิพนธ์เรื่อง ระหว่างทางกลับบ้าน ของอังคาร จันทาทิพย์ มีความโดดเด่นด้านการโหยหาความรัก ความห่วงใยในครอบครัว การโหยหาธรรมชาติและสภาพภูมิประเทศในชนบท เนื่องจาก กวีนิพนธ์เล่มนี้ผู้เขียนต้องการนำเสนอความคิดเรื่อง "บ้าน" ในหลากหลายมิติ ทั้งบ้านของผู้ประพันธ์เอง และบ้านของผู้คนหลากหลายอาชีพ หลากหลายชนชั้นในสังคม ดังนั้น เนื้อหาจึงเป็นการกล่าวถึงพื้นที่ของบ้านเกิดและครอบครัว ในขณะที่ กวีนิพนธ์เรื่อง ฤดูใจ ผลงานของพรชัย แสนยะมูล มีเนื้อหาบอกเล่าถึงวิถีชีวิตของคนในชนบทที่ผูกพันอยู่กับธรรมชาติ มีประเพณี วัฒนธรรมที่ช่วยสร้างขวัญและกำลังใจ การละเล่นพื้นบ้านที่สะท้อนวิถีชีวิต ตลอดจนการพึ่งพาอาศัยของคนในสังคม ซึ่งเนื้อหาภายในเล่มล้วนเป็นการหยิบยกประสบการณ์วัยเด็กมาเป็นวัตถุดิบในการสร้างสรรค์ภาพอดีตในงานกวีนิพนธ์ ดังนั้น งานกวีนิพนธ์ของพรชัย แสนยะมูล จึงมีความโดดเด่นในลักษณะของการโหยหาวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมชนบท และการโหยหาธรรมชาติและสภาพภูมิประเทศในชนบท โดยภาพรวมจึงทำให้เห็นว่า ภูมิหลังของนักเขียนมีส่วนในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีมิติการโหยหาอดีตแฝงอยู่

เอกสารอ้างอิง

- [1] ราชบัณฑิตยสถาน. (2545). พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม อังกฤษ -ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- [2] สุวรรณมาศ เหล็กงาม. (2552). การประกอบสร้างภาพเพื่อการโหยหาอดีตในรายการ “วันวานยังหวานอยู่”. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [3] พัฒนา กิตติอาษา. (2546). มานุษยวิทยากับการศึกษาปรากฏการณ์โหยหาอดีตในสังคมไทยร่วมสมัย. กรุงเทพฯ : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.
- [4] อุบลนภา อินพลอย. (2551). การถวิลหาอดีตในวรรณกรรมของเรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์. ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [5] ธัญญา สังขพันธานนท์. (2558). "มาตุคามสำนักและการโหยหาอดีตในกวีนิพนธ์ของเรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์," วารสารมนุษยศาสตร์. 22 (2), 64-91.
- [6] สุวรรณมาศ เหล็กงาม. (2554). หวนคิดถึงวันอันผันผ่าน: การสื่อสารกับปรากฏการณ์โหยหาอดีตในสังคมไทย, ในกาญจนา แก้วเทพ. สื่อเก่า สื่อใหม่ ใจเชื่อมร้อย, (หน้า237-333). กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์.
- [7] ลอง จ้องรวิ. (2561). สวนดวงใจ. กรุงเทพฯ : โรงนาบ้านไร่.
- [8] เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์. (2559). แม่น้ำที่สาบสูญ. กรุงเทพฯ : ในดวงใจ.
- [9] ลอง จ้องรวิ. (2558). สายลมบุพกาล. กรุงเทพฯ : โรงนาบ้านไร่.
- [10] กุศลจิต พรชัย แสนยะมูล. (2561). ฤดูใจ. กรุงเทพฯ : ไผ่ยมก.
- [11] อังคาร จันทาทิพย์. (2561). ระหว่างทางกลับบ้าน. กรุงเทพฯ : ผจญภัย.

วิเคราะห์พฤติกรรมสัญลักษณ์เชิงจิตวิทยาของตัวละครเด็กในวรรณกรรมเยาวชน
เรื่อง จีวกับน้อย ของ วีรศิลป์ วิหารศิลป์

Analyze the psychological symbol behavior of children characters in youth literature

“Jiw and Noi” stories of Wirasin Wilansin

สิริมา คล้ายกุล^{1*} อลิสา คุ่มเคี่ยม² และ ปรียารัตน์ ชาวลิตประพันธ์²

Sirima Klaiikul^{1*} Alisa Khumkham² and Preeyarat Chawalitprapan²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องวิเคราะห์พฤติกรรมสัญลักษณ์เชิงจิตวิทยาของตัวละครเด็กในวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง จีวกับน้อย ของ วีรศิลป์ วิหารศิลป์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมเชิงสัญลักษณ์ที่สะท้อนปัญหาเชิงจิตวิทยาของตัวละครเด็กในวรรณกรรมเยาวชนเรื่องจีวกับน้อย โดยใช้ทฤษฎีและแนวคิดเรื่องตัวตนของฌากส์ ลากอง ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ ทฤษฎีมาสโลว์และเมอร์เรย์ ในด้านทฤษฎีความต้องการ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมเชิงสัญลักษณ์ที่พบมี 5 พฤติกรรมที่สะท้อนปัญหาเชิงจิตวิทยาของตัวละคร “น้อย” ได้แก่ คุยกับหมอนข้าง เป็นสัญลักษณ์ของความอบอุ่น สร้าง “จีว” เป็นเพื่อนในจินตนาการ เป็นสัญลักษณ์ของความโดดเดี่ยว หลบในตู้เสื้อผ้าพลาสติก เป็นสัญลักษณ์ของครรภ์มารดาที่ให้ความรู้สึกปลอดภัย ชอบเลียนแบบ เป็นสัญลักษณ์ของการค้นหาตัวตน และเลือกร้องเพลง Woman in Love เป็นสัญลักษณ์ของการอยากเปิดเผยตัวตน แสดงให้เห็นว่าสัญลักษณ์สามารถสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาเชิงจิตวิทยาได้อย่างชัดเจน เนื่องจากในทุกสัญลักษณ์ล้วนบ่งบอกความต้องการทางด้านจิตใจของตัวละครเด็กได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ : พฤติกรรมสัญลักษณ์ จิตวิทยา วรรณกรรมเยาวชน

Abstract

The research article entitled Analysis of Psychological Symbol Behaviors of Children Characters in Youth Literature “Jiw and Noi” by Wirasin Wilansin aimed to analyze psychological symbol behaviors of children characters in youth literature “Jiw and Noi”. The study revealed five psychological symbol behaviors reflecting psychological problems of the character called “Noi” which included talking to bolster symbolizing warmth, creating the character “Jiw”, friend in the dream, symbolizing loneliness, hiding in the plastic closet behavior symbolizing womb and the mother who brought sense of safety, imitation behavior symbolizing attempt in finding oneself, and choosing to sing a song entitled Woman in Love symbolizing attempt in disclosing oneself. The findings proved that symbols could clearly reflect psychological problems because every single symbol absolutely reflected psychological desire of youth characters

Keyword: symbol behavior, psychology, youth literature

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² อ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

* Corresponding author: E-mail address: Sisirima1997@gmail.com

บทนำ

สัญลักษณ์เป็นศัพท์ไทยมีความหมายตรงกับภาษาอังกฤษว่า symbol บุญเหลือ เทพยสุวรรณ [1] กล่าวว่า สัญลักษณ์ในวรรณคดี มีความหมายถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มักเป็นรูปธรรมที่เป็นเครื่องหมายธรรม เช่น ดอกไม้ ใช้แทน หญิงงาม น้ำค้าง มักแทนความบริสุทธิ์ พระเพลิง ใช้แทนความร้อนแรง หรืออาจใช้ตัวละครในเรื่องนิยายหรือบทละคร เป็นตัวแทนนามธรรม เช่น ทศกัณฐ์ เป็นตัวแทนความเลวร้ายของผู้มีอำนาจที่ไม่มีธรรมะ สีดา เป็นตัวแทนหญิงที่ซื่อตรง ต่อสามี ในวิชาจิตวิทยา เชื่อว่ามนุษย์ใช้บางสิ่งบางอย่างเป็นตัวแทนของความรู้สึกบางอย่างในจิตใต้สำนึก ตัวของมนุษย์ บางคนไม่สำนึกว่าตัวมีความรู้สึกเหล่านี้อยู่ เช่น คน ๆ หนึ่งเคยถูกแม่เลี้ยงข่มขู่เมื่อเป็นเด็กเล็ก แม่เลี้ยงเป็นคนผมสีน้ำตาล แก่ คนคนนั้นเติบโตขึ้นก็กลัวสีน้ำตาลแก่ เมื่อเป็นนักประพันธ์ก็อาจพรรณนาสิ่งที่เป็นสีน้ำตาลแก่ว่าทำให้เกิดทุกข์

สัญลักษณ์ที่สังเกตเห็นได้ถึงพฤติกรรมทางจิต ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ปรากฏในวรรณกรรมได้ดียิ่งขึ้น นพพร ประชากุล [2] กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นประเภทของงานที่สื่อความหมายทั้งในเชิงภาพจำลองชีวิต และสังคมในเชิงสุนทรียะและในเชิงโลกทัศน์ของผู้แต่ง หรืออีกนัยหนึ่งคือ ความหมายตรงตัว (denotation) ซึ่งต้องรับรู้เป็นพื้นฐานอยู่แล้ว สัญลักษณ์มุ่งความสนใจไปที่ความหมายอีกประเภทหนึ่งในตัวบทวรรณกรรมที่เรียกว่า “ความหมายแฝง” (connotation) ซึ่งเกิดจากคติความเชื่อ ค่านิยมที่คอยหล่อเลี้ยงเนื้อความของวรรณกรรมและโอบอุ้มความหมายตรงตัวไว้ หากมีการนำทฤษฎีจิตวิทยามาใช้เพื่ออธิบายพฤติกรรมสัญลักษณ์ของตัวละคร “น้อย” จะทำให้ผู้อ่านวรรณกรรมเรื่องจิวกับน้อยเข้าใจถึงพฤติกรรมสัญลักษณ์ที่ปรากฏในวรรณกรรมได้ อย่างเช่นสัญลักษณ์ในเรื่องการสร้างเพื่อนในจินตนาการ

ผู้วิจัยพบว่าในปัจจุบันมีการนำเสนอตัวละครเชิงจิตวิทยาอยู่เป็นจำนวนมากไม่น้อย เนื่องจากจิตวิทยาได้เข้ามามีบทบาทในการวิเคราะห์วิจารณ์วรรณกรรมมากขึ้น มีการนำทฤษฎีต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของเนื้อหาวรรณกรรม และในการวิเคราะห์วรรณกรรมนั้นไม่จำเป็นที่จะต้องมุ่งเน้นเพียงทฤษฎีของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ เท่านั้น อย่างเช่น งานวิจัยของเฉลิมชัย แสงศรีจันทร์ [3] ศึกษาการสร้างตัวตนผ่านเพื่อนในจินตนาการ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาถึงตัวตนและการสร้างตัวตน 2. เพื่อวิเคราะห์การสร้างตัวตนผ่านเพื่อนในจินตนาการ โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกคนที่เคยมีเพื่อนในจินตนาการและจำเรื่องราวเกี่ยวกับเพื่อนในจินตนาการจำนวน 5 คน เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการสร้างตัวตนผ่านเพื่อนในจินตนาการ จากนั้นนำมาวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีและแนวคิดเรื่องตัวตนของฌากส์ ลากองเป็นกรอบการสร้างเพื่อนในจินตนาการเป็นเสมือนเปลือกนอกที่ห่อหุ้มตัวตนที่แท้จริง เป็นอัตลักษณ์ที่เกิดขึ้นในจินตนาการแล้วส่งต่อให้ภาคสัญลักษณ์ นั่นก็คือ การสมมติให้สิ่งของต่าง ๆ เป็นเพื่อนโดยการพูดคุยสนทนาซึ่งผ่านระบบของภาษาเติมเต็มในสิ่งที่ตนเองขาดหายไป ฉะนั้น การสร้างเพื่อนในจินตนาการเปรียบเสมือนเครื่องมือที่จะนำพาเราไปยังระบบของภาษาและสัญลักษณ์นั่นเอง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้ทฤษฎีและแนวคิดเรื่องตัวตนของฌากส์ ลากอง ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ ทฤษฎีมาสโลว์และเมอร์เรย์ ในด้านทฤษฎีความต้องการเป็นกรอบในการวิจัย

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านข้อมูล โดยมุ่งศึกษาจากวรรณกรรมเยาวชน เรื่อง จิวกับน้อย ของ วีรศิลป์ วิหารศิลป์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยได้ 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1. ขั้นรวบรวมข้อมูลอ่านและทบทวน ทำความเข้าใจวรรณกรรมเยาวชน เรื่องจิวกับน้อย อย่างละเอียด รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเยาวชนเชิงจิตวิทยา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเยาวชน เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีจิตวิทยาและวรรณกรรม

เชิงจิตวิทยา 2. ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล จะวิเคราะห์พฤติกรรมสัญลักษณ์ของตัวละครเด็กในวรรณกรรมเยาวชนเรื่องจิ้งก้าน้อย โดยใช้ทฤษฎีและแนวคิดเรื่องตัวตนของฌากส์ ลากอง ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ ทฤษฎีความต้องการของ มาสโลว์และเมอร์เรย์เป็นกรอบในการวิจัย 3. ขั้นตอนการนำเสนอข้อมูล สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ นำเสนอผลการศึกษาโดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

สัญลักษณ์เชิงจิตวิทยาของตัวละคร “น้อย”

สัญลักษณ์ที่สะท้อนพฤติกรรมเชิงจิตวิทยาของตัวละครโดยใช้ทฤษฎีและแนวคิดเรื่องตัวตนของฌากส์ ลากอง ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์และเมอร์เรย์เป็นกรอบ เป็นการสร้างการเปรียบเทียบระหว่างพฤติกรรม เพื่อทำความเข้าใจถึงลักษณะพฤติกรรมดังกล่าวที่ไม่สามารถแสดงได้โดยตรง จึงต้องอาศัยสัญลักษณ์เป็นตัวแทน ในวรรณกรรมเยาวชนเรื่องจิ้งก้าน้อยได้แสดงสัญลักษณ์ที่สะท้อนพฤติกรรมทางจิตของตัวละคร ดังนี้

1. คุยกับหมอนข้าง

หมอนข้าง เป็นสัญลักษณ์ของความอบอุ่น ความรู้สึกต้องการความรักและความอบอุ่น ศรีเพ็ญ ประเสริฐสุข [4] กล่าวว่า เนื่องจากความต้องการเป็นสิ่งผลักดันที่เกิดขึ้นภายในตัวของบุคคลในชีวิตไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ล้วนแต่พยายามหาวิถีทางเพื่อสนองความต้องการต่าง ๆ ลักษณะพฤติกรรมที่น้อยติดหมอนข้าง มีสาเหตุมาจากการเลี้ยงดูของพ่อแม่ เนื่องจากตอนแม่ให้กำเนิดน้องคนเล็ก ความรักความสนใจของทุกคนในบ้านถูกเทไปยังลูกคนเล็ก ไม่ว่าน้อยจะทำอะไรก็กลายเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง อีกทั้งน้อยยังถูกสั่งห้ามไม่ให้คบเพื่อน น้อยจึงเลือกที่จะคุยกับหมอนข้างแทน ดังตัวอย่าง

ที่แรกน้อยไม่รู้สึกลึกซึ้งอะไร เขาเป็นลูกคนสุดท้องที่มีแต่คนเอาใจ แต่พอแม่ให้กำเนิดน้อง ความรักความสนใจทั้งหมดที่น้อยเคยได้รับจึงถูกเทไปที่น้อง น้อยรู้สึกโดดเดี่ยวตั้งแต่นั้น ทั้งยังถูกห้ามไม่ให้คบเพื่อน ครั้นจะกรี๊ดร้องโวยวายก็ไม่ใช่นิสัยของเขา ในที่สุดน้อยจึงเลือกที่จะคุยกับหมอนข้างแทน น้อยติดหมอนข้างไปเลยของเขามาก ไม่ว่าน้อยจะไปไหนหรือค้างที่ไหนเขาจะนำมันไปด้วยเสมอ พอเห็นพฤติกรรมที่ผิดปกติของเขามาตลอด จนกระทั่งน้อยอายุครบเก้าขวบพ่อก็ตัดสินใจเอาหมอนไปโปรดของ เขาไปทิ้งน้ำ น้อยกรี๊ดร้องปานขาดใจได้แต่มองหมอนจิ้งจอกของเขาลอยหายไปต่อหน้าต่อตา และในวันนั้นเองเป็นวันที่น้อยรู้จักกับน้อย [5]

พฤติกรรมคุยกับหมอนข้างของน้อย เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นถึงความไม่ได้รับความรัก และการดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่ ทำให้น้อยเกิดความรู้สึกโดดเดี่ยวและต้องการหาที่ยึดเหนี่ยวทางใจเพื่อช่วยให้รู้สึกปลอดภัยและสบายใจ รู้สึกอบอุ่นใจ สังเกตจากเมื่อตอนที่แม่ยังไม่คลอดน้องคนเล็ก น้อยได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีไม่ได้รู้สึกเหงาหรือโดดเดี่ยว จนกระทั่งเมื่อแม่คลอดน้องคนเล็กทุกคนหันไปให้ความสนใจกับน้อง ทำให้น้อยรู้สึกเหมือนโดนทอดทิ้งเนื่องจากเมื่อต้องห่างจากคนเป็นแม่ซึ่งเป็นคนที่คอยให้ความอบอุ่นแก่ลูก น้อยจึงแสวงหาสิ่งที่ช่วยทดแทนแม่ของเขาได้ อย่างเช่นหมอนข้าง เมื่อได้นอนกอดหมอนข้างทำให้น้อยรู้สึกเหมือนได้กอดแม่ มีแม่อยู่ใกล้ตัวตลอดเวลา อีกทั้งยังถูกห้ามไม่ให้คบเพื่อน น้อยจึงเลือกที่จะคุยกับหมอนข้างเนื่องจากเด็กช่วงวัยนี้มีเป็นวัยที่ต้องการมีเพื่อน เมื่อถูกห้ามอย่างนั้นสิ่งเดียวที่ทำได้

ให้รู้สึกเหมือนเพื่อนคือหมอนข้าง แต่พ่อก็ได้ทำลายหมอนข้างซึ่งเป็นสิ่งเดียวที่ทำให้น้อยสบายใจไป หลังจากเหตุการณ์นั้น เขารู้สึกเสียใจเป็นอย่างมากจึงได้สร้างเพื่อนในจินตนาการขึ้นเพราะเป็นสิ่งที่ไม่มีใครสามารถมองเห็นหรือทำลายให้หายไป
ได้

2. สร้าง “จิว” เป็นเพื่อนในจินตนาการ

“จิว” เป็นเพื่อนในจินตนาการที่น้อยสร้างขึ้น เป็นสัญลักษณ์ของความโดดเดี่ยว เนื่องจากน้อยไม่ได้รับความรักความอบอุ่นจากพ่อแม่ความรู้สึกโดดเดี่ยวที่เขาต้องเผชิญนั้นโหดร้ายเกินไปสำหรับเด็กที่มีอายุเพียงเก้าขวบ ดังนั้นน้อยจึงได้สร้างจิวเพื่อนในจินตนาการขึ้น เพื่อทดแทนสิ่งที่เสียไป กล่าวคือ ความรักความสนใจที่พ่อแม่เคยมีให้ บัดนี้ความรู้สึกเหล่านั้นถูกเทไปให้น้องคนสุดท้าย จิวจึงเป็นทั้งพ่อและแม่ให้กับน้อยในเวลาเดียวกัน จิวเกิดมาจากหมอนข้างที่น้อยให้ความสำคัญเปรียบเสมือนแม่ของตัวเองที่คอยให้ความอบอุ่นแก่เขา เฉลิมชัย แสงศรีจันทร์ [3] กล่าวว่า เป็นการถ่ายโอนความรู้สึกผูกพัน สอดคล้องกับทฤษฎีของ ลากอง การโอนย้าย (Transference) ซึ่งจะถ่ายโอนอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อคนคุ้นเคยไปสิ่งที่เปรียบเสมือนว่าเป็นตัวแทนของบุคคลนั้น ๆ กล่าวคือ น้อยได้ถ่ายโอนความรู้สึกที่เขามีต่อพ่อแม่ไปยังหมอนข้าง ทำให้เขารู้สึกว่าหมอนข้างคือพ่อหรือแม่ที่คอยให้ความอบอุ่นแก่เขา และพูดคุยกับหมอนข้างเหมือนว่ามีชีวิตจิตใจ เมื่อพ่อเห็นพฤติกรรมดังกล่าวจึงเอาหมอนข้างไปทิ้ง เหตุการณ์นี้ทำให้น้อยรู้สึกสะเทือนใจเป็นอย่างมาก และในวันนั้นเองที่จิวได้ปรากฏตัวขึ้นมา ดังตัวอย่าง

น้อยติดหมอนข้างใบเล็กของเขามาก ไม่ว่าน้อยจะไปไหนหรือค้างที่ใดเขาจะนำมันไปด้วยเสมอ พ่อเห็นพฤติกรรมที่ผิดปกติของเขามาตลอด จนกระทั่งน้อยอายุครบเก้าขวบพ่อก็ตัดสินใจเอาหมอนใบโปรดของเขาไปทิ้งน้ำ น้อยกรีดร้องปานขาดใจได้แต่มองหมอนจิวของเขาลอยหายไปต่อหน้าต่อตา และในวันนั้นเองเป็นวันที่ฉันทึ่งกับน้อย ปกติน้อยจะพูดคุยกับฉันทนเฉพาะตอนที่อยู่ในตู้เสื้อผ้าเท่านั้น แต่พักหลัง ๆ นี้น้อยมักจะเปลือยพูดคุยกับฉันทนอยู่ข้างนอกด้วย ซึ่งฉันทนทำเป็นไม่ได้ยินเพราะไม่อยากให้ใครมองว่าน้อยเป็นเด็กประหลาด แต่ดูเหมือนน้อยจะไม่สนใจ

“ฉันทนว่าเธอควรเลิกพูดคุยกับฉันทนได้แล้วนะ ถ้าพ่อของเธอมาเห็นเข้าต้องไม่พอใจแน่”

“พ่อไม่เห็นจิวหรอก ก็เธอเป็นมนุษย์ล่องหนไม่ใช่หรือไง”

“ก็ใช่นะสิ ไม่มี ใครมองเห็นฉันทนนอกจากเธอ แต่ถ้าใครเห็นเธอคุยกับฉันทน เขาจะคิดว่าเธอเป็นบ้า”

“ไม่บ้าหรอกจิว ฉันทนกับเธอเหมาะจะเป็นเพื่อนกันที่สุด เพราะฉันทนเองก็เป็นมนุษย์ล่องหนเหมือนกัน” [5]

จิว เพื่อนในจินตนาการของน้อยจึงเป็นสัญลักษณ์ของความโดดเดี่ยว น้อยสร้างจิวขึ้นมาเพื่อหาทางออกให้กับความรู้สึกโดดเดี่ยวทั้งหมด จากการกระทำที่ไม่ดีของพ่อ จิวได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตน้อยเพราะคอยช่วยเหลือน้อยรับฟังความคิดเห็นและความรู้สึกของน้อย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสุขทุกข์ จิวจะอยู่กับน้อยทุกสถานการณ์ ถึงแม้ว่าจิวจะเป็นคนที่พูดจาตรงไปตรงมาจนบางครั้งอาจดูเหมือนว่าประชดประชัน แต่จิวก็เป็นคนที่รัก ห่วงใย และหวังดีกับน้อยที่สุด ทุกสิ่งที่จิวมีคือความปรารถนาที่จะได้รับจากพ่อแม่เพื่อ让他ก้าวผ่านความรู้สึกโดดเดี่ยวไปได้ จิวจึงเป็นภาพแทนของพ่อและแม่ที่น้อยต้องการ อย่างการคอยปลอบใจเมื่อน้อยต้องเจอกับปัญหา ดังตัวอย่าง

“วันนี้เธอเป็นอะไร ทำไมเธอพูดเหมือนฉันทำผิดเสียหนักหนา เป็นคนกตัญญูมันผิดตรงไหน”

“ไม่ผิด มันเป็นสิ่งที่ควรทำ แต่ช่วยเป็นคนกตัญญูแบบไม่ต้องเจ็บตัวไม่ต้องเสียใจจะได้ไหม”

“ฉันไม่รู้หรอกว่าต้องทำยังไง ถ้าไปถามใครเขาต้องว่าฉันเป็นบ้าแน่ ฉันเลยคิดว่าจะเลียนแบบบอส
อย่างน้อยก็ต้องลองดูสักตั้ง”

“น้อยพูดแล้วยิ้มออกมาอย่างมีหวัง ฉันได้แต่มองหน้าเขาแล้วเข้าไปกอดเขาไว้นั่น” [5]

แม้ว่าจิวจะพูดจาประชดประชันน้อยอยู่บ่อยครั้ง แต่คำพูดของจิวก็แฝงไปด้วยความห่วงใยและมักจะคอย
เตือนสติน้อยให้รู้ว่าที่เขานั่นอาจจะเสี่ยงต่อการโดนทำร้ายอีก แต่ถึงอย่างนั้นจิวก็เคารพในการตัดสินใจของน้อยเสมอ
ไม่ว่าน้อยจะเลือกทางเดินให้กับชีวิตตัวเองอย่างไร จิวก็ไม่เคยคิดจะทิ้งน้อย มีแต่คอยให้กำลังใจน้อยด้วยการจับมือ
ปลอบใจหรือการกอดเขาไว้เพื่อให้เขารู้ว่ายังมีจิวที่อยู่ตรงนี้ข้าง ๆ เขาเสมอ นอกจากนี้จิวยังได้สะท้อนให้เห็นความคิด
อีกด้านหนึ่งของน้อย อย่างการที่จิวคอยพูดประชดประชันเสียตสิน้อย โดยการบอกว่าพ่อไม่ได้รักน้อยเลยสักนิดเพราะ
น้อยเป็นคนอ่อนแอแน่นอนเป็นความจริงน้อยคิด แต่เขาไม่สามารถแสดงออกมาได้จึงสะท้อนให้เห็นผ่านคำพูดของจิว
เพราะฉะนั้นจิวจึงเป็นความคิดและความรู้สึกที่เชิงลบที่เขามีต่อพ่อแม่ การกล่าวถึงความเป็นจริงที่แสนโหดร้ายที่ตัวน้อยไม่
สามารถพูดออกมาเองได้ ดังในเหตุการณ์ที่น้อยรู้สึกว่ามีเห็นเขาเป็นเหมือนถังขยะที่คอยทิ้งเรื่องไม่ดี เรื่องราวหนักใจ ให้
น้อยต้องแบกรับเอาไว้ ดังตัวอย่าง

“แม่เธอก็แปลกดีนะ คงลืมไปแล้วมั้งว่าเดือนก่อนเคยสอนอะไรเธอไว้บ้าง”

“ก็พี่ใหญ่เรียนหนัก แม่คงไม่อยากให้พี่มีเรื่องไม่สบายใจ ส่วนน้องนิตก็ยังเป็นเด็ก แม่คงไม่อยากให้น้อง
มีความทรงจำที่ไม่ดี”

“เธอก็เลยต้องรับหน้าที่เป็นถังขยะแบบนี้สินะ”

“แล้วจะให้แม่ไปคุยกับใครล่ะ บ้าเลี่ยมเคยบอกว่าเรื่องในครอบครัวเอาไปเล่าให้ใครฟังไม่ได้หรอก เขา
มีแต่สมน้ำหน้า” [5]

การที่จิวบอกกับน้อยว่าน้อยเป็นถังขยะนั้น หมายถึงจิวต่อว่าแม่ของน้อยเป็นคนไม่ดี ที่คอยแต่สร้างความลำบาก
ใจให้แก่กันน้อย แต่ด้วยบรรทัดฐานภายในสังคมคอยกำหนดการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของบุคคล การแสดงออกของ
ลูกที่มีต่อแม่จะเป็นไปในเชิงลบไม่ได้ แสดงให้เห็นเพื่อนว่าในจินตนาการเป็นสิ่งทำให้น้อยเผยตัวตนอีกด้านหนึ่งในจิตใจ
ออกมา เพียงแต่เป็นความคิดด้านที่ไม่ดีจึงไม่สามารถแสดงออกมากับคนอื่นอย่างตรงไปตรงมาได้ จึงแสดงให้เห็นอยู่ในตัว
ของจิวซึ่งเป็นผู้ที่ไม่มีความมั่นใจ ไม่มีใครสามารถทำอะไรเขาได้

3. พฤติกรรมหลบในตู้เสื้อผ้าพลาสติก

ตู้เสื้อผ้าพลาสติก เป็นสัญลักษณ์ของกรรมมารดาที่ให้ความรู้สึกปลอดภัย เนื่องจากการปลีกตัวเองออกไป
จากสังคมหนึ่งที่ทำให้เกิดความไม่สบายใจไปยังอีกสังคมหนึ่งที่มีความรู้สึกปลอดภัยกว่า เมื่อน้อยต้องเผชิญกับปัญหาที่
ต้องเห็นพ่อแม่ทะเลาะกันต่อหน้า ความไม่เคยดูแลเอาใจใส่ ละเลยหน้าที่ความเป็นพ่อแม่ที่ดี ทำให้น้อยรู้สึกตัวน้อยไม่มี
คุณค่าเมื่อต้องอยู่ในพื้นที่นี้ น้อยจึงปลีกตัวเองไปยังที่ที่เขาารู้สึกว่าเป็นโลกของเขาเอง เป็นโลกอีกหนึ่งใบที่ไม่ต้องมานั่งรับรู้
ปัญหารับรู้การกระทำของพ่อแม่ที่แสดงให้เห็นว่ารักพี่คนโตและน้องคนเล็กมากกว่าเขา และคิดว่าการกระทำแบบนี้คงเป็น
สิ่งที่ดีทั้งตัวเขาและพ่อแม่ เพราะน้อยไม่อยากจะกลายเป็นตัวปัญหาที่คอยสร้างความไม่สบายใจให้กับพ่อแม่ ตู้เสื้อผ้าที่
พลาสติกที่มีซิปปอยู่ด้านหน้าจึงเป็นโลกที่น้อยเลือกที่จะอยู่เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาต่าง ๆ พาตัวเองเข้าสู่โลกจินตนาการ ดังนี้

น้อยรู้ว่าพ่อกับแม่ล้วนต้องเหนื่อยเพื่อพวกตน เขาจึงพยายามไม่สร้างปัญหาและชอบหลบมาอยู่ในห้องส่วนตัวของเขอย่างเงียบ ๆ ใช...น้อยมีห้องส่วนตัวด้วย ทุกครั้งที่พ่อแม่มีปากเสียงกัน น้อยจะวิ่งเข้าไปหลบในตู้เสื้อผ้าพลาสติกแบบที่มีซิปปอยู่ด้านหน้าพอเข้าไปอยู่ด้านในแล้วรู้สึกปลอดภัยเมื่อไร โลกทั้งใบจะกลายเป็นของน้อยเพียงคนเดียว ภายในนั้นน้อยจะทำอะไรก็ได้ สามารถร้องไห้ได้โดยไม่ต้องกลัวว่าใครรำคาญ และน้อยมักจะพูดกับฉันทามอยู่ในนั้น [5]

พฤติกรรมชอบหลบในตู้เสื้อผ้าพลาสติกแบบที่มีซิปปอยู่ข้างหน้าของน้อย แสดงถึงการปลีกตัวออกจากที่ที่เขารู้สึกว่าไม่ปลอดภัยเข้ามาอยู่ในพื้นที่ที่มีความรู้สึกปลอดภัยเปรียบเสมือนการอยู่ในท้องของแม่ เพราะการเข้าไปอยู่ในตู้เสื้อผ้าพลาสติกที่มีซิปปอยู่ด้านหน้ามีลักษณะของการคุ้มตัวเช่นเดียวกับเด็กทารกที่ต้องคุ้มตัวอยู่ในท้องแม่ จะช่วยให้เด็กรู้สึกปลอดภัย เหมือนกลับไปคลอดตัวในมดลูกอีกครั้ง นอกจากนี้ยังช่วยให้เด็กรู้สึกผ่อนคลาย นอนหลับนานขึ้นอีกด้วย [6] เช่นเดียวกับน้อยที่อยู่ในตู้เสื้อผ้าพลาสติกที่มีพื้นที่แคบได้เนื่องจากเขารู้สึกปลอดภัยและสบายใจมากกว่า แสดงให้เห็นถึงการขาดความรักความอบอุ่น และอยากหลีกเลี่ยงจากโลกแห่งความเป็นจริงที่ไม่ว่าเขาจะพยายามมากแค่ไหนก็ไม่เคยถูกใจพ่อกับแม่ น้อยจึงพาตัวเองเข้าสู่โลกแห่งจินตนาการ เพราะในตู้เสื้อผ้าน้อยสามารถพูดคุยกับจิ๋วซึ่งเป็นเพื่อนคนเดียวที่เขาสร้างขึ้นมาน้อยสามารถพูดคุย ระบายความในใจ และร้องไห้กับจิ๋วได้ จิ๋วจะคอยให้คำปรึกษาและให้กำลังใจเขาตลอดดูเหมือนว่าตู้เสื้อผ้าแห่งนี้จะเป็นสถานที่เดียวที่ทำให้น้อยมีความรู้สึกสบายใจว่าการต้องอยู่กับคนในครอบครัวที่มักจะทำให้เขาเป็นตัวนารำคาญ ไม่ว่าคนในครอบครัวจะมีช่วงเวลาดี ๆ ร่วมกัน น้อยก็จะไม่ค่อยได้เข้าร่วมเพราะคิดว่าเขาจะทำให้คนอื่นหมดสนุก จึงเลือกที่จะอยู่แต่ในพื้นที่ของตัวเอง หรือหากจะต้องออกไปก็จะลี้เลียวตัวออกไปหรือไม่ ดังตัวอย่าง

มีเสียงหัวเราะของทุกคนดังอยู่ตลอดเวลา ดังมาถึงห้องส่วนตัวของน้อย

“ไม่ออกไปดูหน่อยรี น่าสนุกจัง” ฉันทาม

“ถ้าฉันออกไปพวกเขาจะหมดสนุกกันหรือเปล่า”

“ทำไมพูดแบบนั้นล่ะ ตอนนี้ทุกคนอยู่ที่หน้า ถ้าเธอยังหมกตัวอยู่ในนี้ จะยิ่งดูไม่น่าสนใจ”

“ฉันควรออกไปจริง ๆ หรือจิ๋ว”

“พ่อเขาอยากให้เธอว่ายน้ำเป็น เธอเองก็น่าจะลองดูอีกสักตั้งนะ เหมือนที่เธอฝึกวิชาลัทธิยักซ์”

น้อยมองหน้าฉันทแล้วพยักหน้าให้ เขาตัดสินใจออกจากตู้เสื้อผ้า เดินไปที่หัวสะพานแล้วแอบมองอยู่ห่าง ๆ ตอนนี้พี่ใหญ่ก็ลงไปเล่นน้ำแล้ว เหลือแต่ป้าป๊าที่นั่งอยู่บนท่า [5]

น้อยเริ่มมีพฤติกรรมหลบในตู้เสื้อผ้ามานี้ตั้งแต่พ่อทำลายหมอนข้างที่เป็นเหมือนเพื่อนคนเดียวของน้อยไป น้อยได้สร้างเพื่อนในจินตนาการและเอาแต่เก็บตัวอยู่ในตู้เสื้อผ้า เพราะรู้สึกว่าเป็นที่ที่เขาารู้สึกปลอดภัยจากโลกภายนอกที่มีแต่คนไม่สนใจใยดี รู้สึกว่าพื้นที่นั้นไม่เหมาะสมกับเขา ดังนั้นการชอบหลบในตู้เสื้อผ้าที่มีซิปปอยู่ด้านหน้าจึงเป็นสัญลักษณ์ของความรู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่ในครรภ์ของมารดา เป็นการปลีกตัวออกจากสังคมที่เขารู้สึกว่าไม่มีพื้นที่สำหรับตัวเองอยู่ ไปอยู่ในที่ที่รู้สึกว่าตัวเองได้เต็มที่ได้อยู่ได้เล่นกับเพื่อนแม้ว่าจะเป็นเพื่อนที่สร้างขึ้นมาจากจินตนาการก็ตาม

4. พฤติกรรมเลียนแบบ

พฤติกรรมการเลียนแบบของน้อยเป็นการเลียนแบบนิสัยส่วนตัว และเลียนแบบผู้หญิง เป็นสัญลักษณ์ของค้นหาตัวตน เพื่อให้เป็นที่ยอมรับและได้รับความสนใจจากพ่อ การเลียนแบบส่วนตัวของน้อยในที่นี้คือการเลียนแบบนิสัยส่วนตัวและแนว ในตอนแรกน้อยจะเริ่มจากการเลียนแบบนิสัยส่วนตัวที่ชื่อเจ้าบอส เนื่องจากเจ้าบอสเป็นสัตว์เลี้ยงที่พ่อซื้อมาเลี้ยงและเป็นสุนัขที่ตัวโปรดที่พ่อรัก เจ้าบอสมีนิสัยที่รักเจ้านายของตัวเองมาก และชอบเล่นกับเจ้านายทุกคน หรือเมื่อในยามที่พ่อ

ของน้อยมีเรื่องเครียดหรือกังวลพอจะเล่นกับเจ้าบอส สุนัขเป็นสัตว์ที่มีความซื่อสัตย์และรักเจ้าของ พยายามทำตัวให้น่ารัก เพื่อเอาใจเจ้าของ อยากให้เจ้าของชื่นชม ลูบหัว หรือให้รางวัล เพราะสุนัขไม่สามารถหากินเองได้ต้องรอให้เจ้าของหาอาหารมาให้กิน น้อยจึงคิดว่าการเลียนแบบนิสัยเจ้าบอสจะทำให้พอรักเขามากขึ้นเหมือนที่รักเจ้าบอส ดังตัวอย่าง

“ฉันไม่ตอกย้ำเธอก็ได้ แต่ต่อนี้ล่ะ...ต่อนี้เธอจะทำยังไง”

“ฉันจะ...ฉันจะทำตัวเหมือนบอส”

“เป็นไอ้ชาติหมาอย่างนั้นใช่ไหม”

“โธ่ จี๊ว”

“ฉันนึกว่าเธอจะได้เรียนรู้อะไรแล้วเสียอีก แต่ก็ช่างเถอะ แบบนี้อาจจะเหมาะกับเธอแล้วก็ได้ เพราะอย่างน้อยเธอยังต้องขอข้าวเขากิน”

“วันนี้เธอเป็นอะไร ทำไมเธอพูดเหมือนฉันทำผิดเสียนักหนา เป็นคนกตัญญูมันผิดตรงไหน”

“ไม่ผิด มันเป็นเรื่องที่ควรทำ แต่ช่วยเป็นคนกตัญญูแบบไม่ต้องเจ็บตัว ไม่ต้องเสียใจจะได้ไหม”

“ฉันไม่รู้หรอกว่าต้องทำยังไง ถ้าไปถามใครเขาต้องว่าฉันเป็นบ้าแน่ ฉันเลยคิดว่าจะเลียนแบบบอส อย่างน้อยก็ต้องลองดูสักตั้ง น้อยพูดแล้วยิ้มออกมาอย่างมีความหวัง ฉันได้แต่มองหน้าเขาแล้วเข้าไปกอดเขาไว้แน่น [5]

น้อยตัดสินใจเลียนแบบเจ้าบอสเพราะคิดว่าหากเขาพยายามทำตัวเองให้น่ารัก เอาอกเอาใจพอ พ่อคงจะหันมาสนใจและมอบความรักความเอ็นดูให้เขาบ้าง แต่ระยะหลังน้อยต้องเขียนรายงานซึ่งเป็นการบ้านในช่วงปิดเทอม น้อยเลือกที่จะศึกษาลักษณะพฤติกรรมของเจ้าทองคำ และพบว่าเจ้าทองคำมีลักษณะนิสัยต่างจากเจ้าบอสโดยสิ้นเชิง ดังตัวอย่าง

พักหลัง ๆ มานี้พ่อกับแม่จะชวนพี่ใหญ่ออกไปตกปลาด้วยกัน บางครั้งก็พาเจ้าบอสไปด้วย เจ้าบอสชอบนั่งเรือมากเวลาที่ได้นั่งมันจะวิ่งขึ้นไปยืนตรงหัวเรือ ชูคอชูหางดูสง่าทำหน้าระรื่นจนใครเห็นก็ต้องหัวเราะชอบใจ ส่วนเจ้าทองคำของป้าเลี่ยมมักจะนอนเล่นบนหลังคาห้องครัว มันเป็นแมวที่ไม่กลัวน้ำและว่ายน้ำเก่ง เวลามันจะไปจุดไหนที่มีน้ำท่วมขวางอยู่ ทองคำจะไม่ร้องขอให้คนช่วย แต่จะเดินลงน้ำหน้าตาเฉยแล้วว่ายน้ำไปในจุดที่มันต้องการ น้อยเอาแต่ขลุ่ยอยู่กับเจ้าทองคำและเรียงความของเขา ถ้าเป็นเมื่อก่อนเขาคงจะน้อยใจที่พ่อกับแม่พาพี่ใหญ่ไปนั่งเรือแต่ไม่เคยชวนเขาเลย และคงจะหาเหตุผลข้าง ๆ คู ๆ มาอธิบายให้มันฟังถึงสาเหตุที่พ่อกับแม่ทำแบบนี้ แต่เดี๋ยวนี้น้อยไม่สนใจ ทั้งยังโถมมือให้ด้วยยามเรือของพ่อแล่นผ่าน [5]

น้อยเป็นคนที่ไม่ค่อยชอบแมวเพราะคิดว่าเป็นสัตว์ที่ดุร้าย เอาแต่ใจ และไม่ยอมเชื่อฟัง แต่หลังจากน้อยได้ใช้ชีวิตอยู่กับเจ้าทองคำมากขึ้นก็ได้เรียนรู้ว่าแมวมีลักษณะนิสัยที่เป็นเอกลักษณ์คือมีความรักสันโดษ สามารถพึ่งพาตัวเองได้ มีนิสัยที่ยากจะเดาใจ เจ้าทองคำไม่เคยสนใจใคร หากปล่อยไปดุหรือตีมัน มันจะแยกเขี้ยวไล่ ไม่ก็หนีออกไปจากบ้าน ซึ่งเป็นนิสัยที่แตกต่างจากเจ้าบอสโดยสิ้นเชิง เพราะตอนที่เจ้าบอสโดนตีก็จะหมอบลงเพราะกลัวและพยายามทำดีเพื่อให้เจ้านายหายโกรธ ดังตัวอย่าง

น้อยจ้องตาของมันอยู่นาน จนในที่สุดเขาก็ถ่มมือลงแล้วปล่อยเจ้าทองคำ มันกระโดดออกไปตั้งหลัก ทั้งสองจ้องตากันไม่กระพริบจนน้องนิตตกใจที่เห็นเลือด เขารีบเปิดประตูแล้ววิ่งไปหาปู่ที่ห้อง ทั้งที่ประตูเปิดแล้วแต่เจ้าทองคำยังคงปักหลักประจันหน้ากับน้อย

“ทำไมแกไม่หนี แกไม่มีความกลัวเลยรีง”

“ขนฟูขนาดนั้นต้องกลัวอยู่แล้ว”

“แล้วทำไมมันถึงไม่ยอมหนีล่ะจิว”

“เพราะมันเลือกที่จะสู้ล่ะสิ”

“มันเป็นแค่ลูกแมว ตัวมันเล็กแค่นี้ ทำไมถึงได้กล้านัก”

“ไม่ใช่ความกล้า แค่อึดสู้มันคงคิดว่าต่อให้สู้ไม่ได้ ก็จะไม่ยอมให้ใครมารังแกง่าย ๆ”

“ฉันทยังไม่เข้าใจ”

“จำที่ครูวรรณบอกไม่ได้หรือไง ถ้าเราหนีอะไรสักอย่าง เราต้องหนีตลอดไป” [5]

น้อยพยายามศึกษาพฤติกรรมของเจ้าทองคำเพื่อนำมาเขียนเรียงความส่งครู ซึ่งทำให้น้อยหันมาสนใจแมวมากขึ้น เขาได้เรียนรู้อะไรหลาย ๆ อย่างจากเจ้าทองคำ ได้รู้ว่าแมวมีลักษณะนิสัยเย่อหยิ่งเอาแต่ใจ ไม่ง้อใคร ใครดีมาก็ดีด้วย ใครร้ายมาก็ร้ายกลับ และมันสามารถอยู่ได้ด้วยตัวเอง หากินด้วยตัวเองได้ แมวเป็นสัตว์ที่ไม่ติดฝูง ต่างจากสุนัขที่พยายามทุกวิถีทางเพื่อให้ทุกคนสนใจ จนในที่สุดน้อยจึงได้เลือกที่จะมีวิถีชีวิตแบบเจ้าทองคำ เพราะหากเป็นเมื่อก่อนเขาต้องพยายามที่จะทำทุกอย่างเพื่อให้พ่อและแม่สนใจ และพยายามยึดเย็ดตัวเองเข้าไปมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ และต้องลงเอยด้วยความเสียใจ เขาจึงเลือกที่จะยอมรับและเข้าใจวิถีทางของตัวเองไม่พยายามเอาตัวเองเข้าไปเป็นส่วนเกินของใครอีก

นอกจากเลียนแบบพฤติกรรมสัตว์แล้วสิ่งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือการเลียนแบบผู้หญิง น้อยเป็นคนที่ชอบการร้องเพลงเป็นอย่างมาก และชอบร้องเพลงเสียงสูงที่ต้องใช้คีย์ผู้หญิง ดังตัวอย่าง “น้อยร้องเพลงอยู่นอกห้อง สลับเสียงชายหญิงอย่างชัดเจนจนเหมือนร้องกันสองคน ตอนทำเสียงผู้ชายเขาทำเสียงทุ้มดูทะมัดทะเมี้งและขี้เล่น แต่พอเป็นเสียงผู้หญิงกลับกังวานใสอ่อนหวาน ยิ่งยามใช้เสียงสูงตอนท้ายยิ่งเพราะจับใจจนทุกคนต่างชะเง้อมองว่าใครเป็นคนร้อง” [5] น้อยชอบน้ำเสียงและวิธีการร้องของนักร้องผู้หญิง และมักแอบพ่อแม่ฝึกร้องเพลงเพราะเขารู้ดีว่าพ่อแม่ชอบให้ทำเรื่องไร้สาระ น้อยฝึกซ้อมร้องเพลงเพื่อจะร้องให้พ่อฟังในงานวันปีใหม่ และโชคดีที่พ่อแม่ต่างกลับบ้านดึกด้วยกันทั้งคู่ ทำให้เขามีเวลามากมายในการฝึกร้องเพลงโดยไม่มีใครรู้ เมื่อมาถึงวันงานน้อยได้แต่งตัวเลียนแบบผู้หญิงและขึ้นร้องเพลงโดยใช้เสียงผู้หญิงและแต่งตัวเลียนแบบผู้หญิง

พฤติกรรมการเลียนแบบผู้หญิงของน้อยเป็นสัญลักษณ์ของการค้นหาตัวตน เพื่อให้ตัวเองมีคุณค่า อยากรู้อยากเห็น สนใจ อยากรับความรักความอบอุ่น เนื่องจากมีเหตุการณ์ที่พ่อพาผู้หญิงคนหนึ่งมาบ้าน ผู้หญิงคนนั้นรูปร่างผอมสูง แต่งตัวโก้หรู ผิวขาวจัด เธอมีผมมัดม้าด้านหลังด้วยโบว์สีแดงขนาดใหญ่ พ่อดูอารมณ์ดีเป็นพิเศษมาคุยกับเธอ มีทั้งรอยยิ้มและเสียงหัวเราะ ด้วยเหตุการณ์นี้ทำให้น้อยคิดว่าหากเขาแต่งตัวแบบผู้หญิงคนนั้นคงทำให้พ่อมีความสุขได้ สำหรับการเลียนแบบบทบาททางเพศ หากไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ เด็กจะโตเป็นคนที่มีบทบาททางเพศตรงข้ามกับเพศทางกายจริงของตน ซึ่งอาจจะมีภาวะของจิตใจอย่างหนึ่งที่เรียกว่า ปมอิดิปุส สุขา จันทรเอม [7] กล่าวว่าปมอิดิปุสเกิดจากจิตใจของชายผู้มีจิตไร้สำนึกมุ่งไปในทางรักผู้ให้กำเนิด เพราะน้อยพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อให้พ่อยอมรับ เมื่อเห็นว่าพ่มีความสุขเมื่ออยู่กับผู้หญิงสวย ๆ เขาจึงแต่งตัวเป็นผู้หญิงเพื่อให้พ่อสนใจ พยายามค้นหาตัวตนของตัวเองเพื่อพ่อแม่สามารถมอบความรักความอบอุ่นให้แก่เขาได้ จนในที่สุดท้ายน้อยก็ค้นพบวิถีชีวิตของตนเองท่ามกลางสภาพแตกแยกยับเยินของครอบครัว ดังที่หลังจากเห็นเหตุการณ์ทะเลาะตบตีกันของพ่อแม่ น้อยพยายามห้ามพวกท่านโดยการให้จดหมายที่

ครูวรรณาส่งมาบอกว่าเขาสอบเข้าโรงเรียนชื่อดังที่ตั้งใจเอาไว้ได้แล้ว แต่กลับโดนพ่อตำหนิว่าเขาเป็นคนต่อแหล่บ้าง เป็น
กะเทยบ้าง รวมทั้งแม่ที่ไม่เคยเชื่อในตัวลูกชายคนนี้ว่าเขาจะทำได้ด้วยการตำหนิว่าน้อยเป็นเด็กไร้ค่า และสาปแช่งน้อย
ให้ไปตายเป็นการใหญ่ วินาทีนั้นน้อยรู้สึกเสียใจเกินกว่าจะหาคำไหนมาบรรยายได้ ความพยายามทั้งหมดที่เขาทุ่มเทลงไป
กลับไม่มีใครเห็นถึงคุณค่าความสำคัญ อีกทั้งเหตุการณ์นี้ไม่เพียงมีแต่ความซุลมุนวุ่นวายของคนเท่านั้น แม้แต่สุนัขของพ่อ
ก็พยายามวิ่งไล่แมวของน้อย จนในที่สุด “เจ้าทองคำ” แมวของน้อยต้องกระโดดลงน้ำเพื่อหนีความตาย น้อยพยายามร้อง
ขอให้พ่อแม่ช่วยชีวิตเจ้าทองคำ แต่ทุกคนกลับไม่มีใครสนใจ เขาจึงตัดสินใจกระโดดน้ำลงไปช่วยเจ้าทองคำ น้อยทั้งกลัว
ทั้งสับสน พยายามช่วยเจ้าทองคำและโดนข่วนจนเลือดไหลแต่เขาก็ยินดีที่จะกอดแมวน้อยไว้ และใช้แรงเหวี่ยงสุดท้าย
คว้านไถ่น้ำเอาไว้ได้ ดังตัวอย่าง

พ่อกับแม่ร้องไห้ รืบริ้วมากอดเขาไว้แล้วกล่าวขอโทษน้อยเป็นการใหญ่ ในที่สุดเขาก็ทำสำเร็จ
แม่พี่ใหญ่และน้องนิตอยู่ด้วยตอนนั้นเขาไม่ใช่มนุษย์ล่องหนอีกต่อไปแล้ว ทุกคนมองเห็นเขาแล้ว และเขาก็
สามารถทำให้พ่อกับแม่เลิกทะเลาะกันได้ ความพยายามทั้งหมดที่เขาทุ่มเทได้ส่งผลแล้ว แต่แทนที่น้อยจะ
ดีใจเขากลับยั้งเหมือนคนไร้ความรู้สึก น้อยค่อย ๆ ดันแขนผลักพ่อกับแม่ออก เขาถอดเสื้อสีขาวที่ถูก
ย้อมไปด้วยเลือดออกแล้วโยนลงพื้น ปรากฏรอยแผลแมวข่วนกรีดบาดไปตามตัวเหมือนผิวของทาสที่ถูก
เชียนมานานปี

ดวงตาของเขาไร้ความรู้สึกเหมือนเหล็กที่ว่างเปล่า จากนั้นไปคงไม่มีใครอยู่ในสายตาเขาอีกแล้ว
เขาคงมองไม่เห็นใครอีกแล้ว และในไม่ช้าเขาก็จะมองไม่เห็นฉันด้วย ฉันไม่รู้หรอกว่าสิ่งที่น้อยเลือกและ
ตัวตนที่เขาจะเป็นหลังจากนี้จะเป็นสิ่งที่ดีไหม แต่อย่างน้อย เพื่อนรักของฉันก็ได้เลือกวิถีทองคำของเขาแล้ว
ฉันได้แต่ยิ้มแล้วโบกมือลาเพื่อนรัก มองน้อยที่เดินผละออกจากครอบครัวและผู้คน ก้มลงกอดเจ้าทองคำ
แล้วอุ้มมันกลับบ้านเพียงลำพัง [5]

ความพยายามทุ่มเทในเรื่องต่าง ๆ ของน้อยเพื่อทำให้พ่อแม่หันมาสนใจและแสดงความรักความห่วงใยเขาได้ผล
แล้ว ท่ามกลางสภาพแตกแยกยับเยินของครอบครัว ในที่สุดน้อยก็เข้าใจและเลือกทางเดินชีวิตให้กับตัวเองได้ โดยการ
เลือกที่จะเดินตามวิถีทองคำ คือเลือกมีชีวิตแบบเจ้าทองคำที่ไม่สนใจว่าใครจะรักหรือไม่รักอีกต่อไป สิ่งที่สำคัญที่สุดคือตัว
เขาเองต่างหาก แม้การค้นพบตัวตนของน้อยจะหมายถึงการต้องอยู่โดดเดี่ยวลำพังต่อไปนี้ แต่ก็คงจะเป็นความโดดเดี่ยว
จะจะไม่ทำให้เขาเจอกับความรู้สึกผิดหวังและเสียใจอีก แม้เขาจะไม่ได้เจออีกแต่ก็ทำให้เขาได้เข้าใจถึงความสำคัญของ
การรักตัวเอง ให้เกียรติตัวเอง ไม่เสียความเป็นตัวเองเพียงเพื่อต้องการให้ใครมาชอบหรือยอมรับอีกต่อไป พฤติกรรม
เลียนแบบสิ่งต่าง ๆ จึงเป็นสัญลักษณ์ของการค้นหาตัวตน

5. เลือกร้องเพลง Woman in Love

เพลงมักเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงตัวตนของผู้ขับร้องได้เป็นอย่างดี เอเดรียน นอร์ท [8] กล่าวว่า รสนิยมในการฟัง
ดนตรี เชื่อมโยงกับลักษณะนิสัยของบุคคล คนเรามักจะกำหนดตัวตนของตัวเอง และความสัมพันธ์ที่มีต่อผู้อื่นจากแนว
เพลงที่ฟัง หรือแม้แต่ไลฟ์สไตล์ในการใช้ชีวิต การเลือกร้องเพลง Woman in Love จึงเป็นสัญลักษณ์ของการอยาก
เปิดเผยตัวตน ความเป็นตัวของตัวเอง ให้ครอบครัวได้รับรู้ผ่านเนื้อเพลงและเสียงร้องของเขา ดังตัวอย่าง

น้อยหันมามิให้กับฉัน ตาของเขาเริ่มแดง ไม่รู้ว่ามีความสุขหรือกำลังจะร้องไห้ น้อยสุดลมหายใจแล้วหันไป
มองกระจก เทเป้งเด็กใส่มือ ยกขึ้นทาจนหน้าขาวแล้วหยิบลิปสติกสีกุหลาบแท่งนั้นขึ้นมาทาปาก
เพลงเรือนแพที่พี่ใหญ่ร้องจบลงจู่ ๆ ก็มีเพลงฝรั่งที่ทำงานไม่คุ้นหูดังขึ้น ทุกคนต่างวางซ้อนแล้วหันไปมอง

“Life is a moment in space. When the dream is gone, it’s a lonelier place. I kiss the morning
goodbye, but down inside you know we never know why...”

เสียงร้องที่ไม่มีใครเคยได้ยินดังขึ้น เป็นเสียงที่ไพเราะดังเสียงนกร้องยามแรกอรุณรุ่งจนทุกคนต้องหยุดพูดคุย
แล้วนั่งฟัง น้อยยังคงซ่อนตัวอยู่ในห้องทำงานพ่อ ร้องเพลงอย่างตั้งใจหลังบานประตูใหญ่ จนกระทั่งถึงท่อนฮุค
เขาก็เปิดประตูแล้วก้าวออกไป

“I am a woman in love and I’d do anything to get you into my world and hold you within. It’s
a right I defend over and over again. What do I do” [5]

เพลง Woman in Love ขับร้องโดย Brabara Streisand เพลงมีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตที่มีความว่างเปล่าเมื่อความ
ฝันที่ดับสลายไป ผู้หญิงที่มีความรู้สึกสับสนเพราะกำลังตกอยู่ในห้วงแห่งความรัก แต่ในขณะที่เดียวกันก็พร้อมที่จะเสียสละ
ทุกอย่างเพื่อความรักเช่นกัน เช่นเดียวกับน้อยที่รู้สึกว่าชีวิตของตัวเองว่างเปล่า เพราะไม่มีคนรักและเป็นห่วงเขา น้อย
ยอมทำทุกวิถีทางเพื่อให้พ่อรักเขาเหมือนอย่างพี่ใหญ่และน้องนิต พยายามตั้งใจเรียนจนสอบเข้าโรงเรียนชื่อดังได้
เหมือนอย่างพี่ใหญ่ แต่ไม่เคยมีใครดีใจกับสิ่งที่เขาทำ ความพยายามทั้งหมดถูกมองข้ามไป ประสบการณ์ที่ผ่านมาทำให้เขา
ตัดสินใจเลือกทางเดินของตัวเอง และเปิดเผยตัวเองให้ทุกคนได้รับรู้พยายามบอกความรู้สึกของตัวเองผ่านบทเพลง
Woman in Love ว่าการที่เขาพยายามไปทั้งหมดนั้นเป็นเพราะความรัก ความรักที่มีต่อพ่อ อยากให้พ่อรักน้อยบ้าง
พฤติกรรมดังกล่าวอาจเกิดจากความคาดหวังของพ่อแม่ เพราะตอนที่น้อยยังอยู่ในท้องแม่ใคร ๆ ก็คิดว่าน้อยเป็น
เด็กผู้หญิง น้อยจึงได้ชื่อว่าน้อยตั้งแต่ยังอยู่ในท้องแม่ ความคาดหวังนี้อาจจะส่งผลให้น้อยคิดว่าการเป็นแต่งตัวเป็นผู้หญิง
ร้องเพลงของผู้หญิง จะเป็นสิ่งที่พ่อต้องการก็ได้

สรุปผลการวิจัย

วิเคราะห์พฤติกรรมสัญลักษณ์เชิงจิตวิทยาของตัวละครเด็กในวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง จี๊กับน้อย ของ วีรศิลป์
วิหารศิลป์ พบว่าปรากฏ 5 สัญลักษณ์ อันได้แก่ คุกกี้หมอนข้าง เป็นสัญลักษณ์ของความอบอุ่น สร้าง “จี๊” เป็น
เพื่อนในจินตนาการ เป็นสัญลักษณ์ของความโดดเดี่ยว พฤติกรรมหลบในตู้เสื้อผ้าพลาสติก เป็นสัญลักษณ์ของครรภ์
มารดาที่ให้ความรู้สึกปลอดภัย พฤติกรรมชอบเลียนแบบ เป็นสัญลักษณ์ของการค้นหาตัวตน และเลือกร้องเพลง
Woman in Love เป็นสัญลักษณ์ของการอยากเปิดเผยตัวตน พฤติกรรมสัญลักษณ์เชิงจิตวิทยาของตัวละครเด็กใน
วรรณกรรมเยาวชนเรื่อง จี๊กับน้อย ของ วีรศิลป์ วิหารศิลป์ ปรากฏสัญลักษณ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมเชิงจิตวิทยา
ของตัวละคร “น้อย” ได้เด่นชัดที่สุด คือ พฤติกรรมชอบเลียนแบบ เป็นสัญลักษณ์ของการค้นหาตัวตน เนื่องจากพ่อแม่
ไม่ได้ดูแลเอาใจใส่ เลี้ยงดูลูกแบบทอดทิ้ง ทำให้สับสนในบทบาทหน้าที่ของตัวเอง ไม่สามารถเห็นถึงความสามารถหรือ
ความสำคัญของตัวเองได้ เพราะคอยแต่พยายามทำให้ตัวเองเป็นที่ยอมรับของคนอื่น จนไม่เป็นตัวของตัวเอง แต่ใน
ท้ายที่สุดน้อยก็ได้ค้นพบตัวตนของเขาเองว่าควรมีชีวิตเหมือน “เจ้าทองคำ” แมวที่ไม่สนว่าใครจะดีกับมันหรือไม่ ใครร้าย
มาก็ร้ายตอบ ไม่จำเป็นต้องร้องขอให้ใครช่วย แต่พยายามยืนด้วยลำแข้งของตัวเองมีความสุขกับสิ่งที่เลือกและสิ่งที่เป็น
โดยไม่พยายามบิดเบือนหรือทำร้ายความรู้สึกของตัวเอง

วรรณกรรมได้นำสัญลักษณ์มาใช้ในการต้องการให้ผู้อ่านเกิดการตีความตามสัญลักษณ์ วณิช บรรจง [9] กล่าวว่า สัญลักษณ์ไม่ได้สื่อความหมายโดยตรง แต่ต้องอาศัยเรื่องราวของวรรณกรรมนั้น ๆ เพื่อที่จะสามารถเข้าใจถึงแก่นเรื่องได้ การทำให้ผู้อ่านได้เห็นถึงพฤติกรรมสัญลักษณ์ของเด็กที่ไม่ได้รับความรัก ความเอาใจใส่จากคนเป็นพ่อแม่ การถูกละเลยในฐานะลูกส่งผลให้เด็กเกิดพฤติกรรมที่แตกต่างออกไปจากเด็กทั่วไป ทำให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึงวิธีการเลี้ยงดูลูกที่ถูกต้อง ดังที่ ชัยมัยกร แสงกระจ่าง [5] ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ใหญ่ที่อ่านหนังสือเล่มนี้ไม่ว่าจะเป็นพ่อ แม่ ครู หรือใครก็ตาม จะได้รับบทเรียนที่น่าตระหนก และโปรดบันทึกไว้ว่า อย่าทำให้ลูกหลานของท่านเป็นอย่าง “น้อย” เพราะถ้าเขาสร้าง “จิว” ขึ้นมาไม่ได้ เขาก็ไม่อาจก้าวข้ามความทุกข์ได้อย่าง “น้อย” และทุกอย่างก็จะเลวร้ายเกินแก้ วรรณกรรมเยาวชนเรื่องจิวกับน้อย สะท้อนให้เห็นถึงปัญหา และที่มาของปัญหาในการอบรมเลี้ยงดูเด็กจนส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากเด็กทั่วไป กมล แสงทองศรีกมล [10] กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูแลลูกที่ดืนั้นไม่ควรแสดงออกให้ลูกเห็นว่าพ่อแม่ลำเอียงรักลูกไม่เท่ากัน เพราะความรู้สึกไม่สำคัญเท่าการแสดงออก ถึงแม้จะรู้สึกรักลูกเท่ากันหรือไม่เท่ากัน รักเหมือนหรือไม่เหมือนกัน สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ พ่อแม่ควรจะแสดงออกในทางบวกกับลูกทุกคน แสดงให้ลูกรับรู้ว่ารักและหวังดีแบบไม่มีเงื่อนไข ไม่แก้ปัญหาด้วยการใช้อารมณ์ ให้ความรักและแสดงออกซึ่งความรักให้ลูกได้รับรู้ก็จะทำให้ลูกเข้าถึงความสามารถของตัวเอง รับรู้อย่างมีคนที่รักและห่วงใยเขาเพราะเมื่อลูกน้อยลืมตาโลกตั้งแต่ขวบปีแรกไปจนถึงวาระสุดท้าย ทุกชีวิตย่อมต้องการความรักความอบอุ่นจากคนเป็นพ่อแม่

เอกสารอ้างอิง

- [1] บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. (2543). *วิเคราะห์วรรณคดีไทย*. กรุงเทพฯ : ศยาม.
- [2] นพพร ประชากุล. (2552). *ยกอักษร ย้อนความคิด*. กรุงเทพฯ : อาน.
- [3] เฉลิมชัย แสงศรีจันทร์. (2560). “การสร้างตัวตนผ่านเพื่อนในจินตนาการ”, *วารสารปณิธาน*. 13(1),78-94.
- [4] ศรีเพ็ญ ประเสริฐสุข. (2521). *วิเคราะห์ตัวละครเด็กในนวนิยายของ มาร์ค ทเวน*. ปริญญาโททางการศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [5] วีรศิลป์ วิหารศิลป์. (2561). *จิวกับน้อย*. กรุงเทพฯ : นานามีบุ๊กส์.
- [6] **พ่อแม่ควรรู้! อาการนอนผวาในทารก สาเหตุ และวิธีแก้ไข**. (2559). สืบค้นเมื่อ 9 มีนาคม 2563, จาก <https://www.rakluke.com/article/>.
- [7] สุชา จันทรเฒ. (2544). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- [8] เอเดรียน นอร์ท. (2559). *แนวดนตรี สะท้อนบุคลิกคนฟัง*. สืบค้นเมื่อ 9 มีนาคม 2563, จาก <https://www.voicetv.co.th/read/352875>
- [9] วณิช บรรจง. (2516). *การเข้าถึงจิตใจเด็ก และรวมบทความและเรื่องสั้น*. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครการพิมพ์.
- [10] กมล แสงทองศรีกมล. (2550). “หลักในการเลี้ยงดูลูก (Principle of Child Rearing)”, *วารสารแม่และเด็ก*. 30 (420).

ความขัดแย้งของตัวละครเอกในนวนิยายเรื่อง กลิ่นกาสะลอง ของ เนียรปาทิ

The conflicts of the character in the novel “Klin Kasalong” by Niarapati

อรญา แสงสุวรรณ^{1*} วราเมษ วัฒนไชย² และปิยธิดา คงวิมล²

Orlaya Sangsuwanna^{1*} Warames Wattanachai² and Piyathida Kongwimol²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความขัดแย้งและการจัดการความขัดแย้งของตัวละครเอกใน นวนิยาย เรื่อง กลิ่นกาสะลอง จากการศึกษาสามารถสรุปผลการศึกษาได้ว่า ความขัดแย้งของตัวละครเอกในนวนิยายเรื่อง กลิ่นกาสะลอง มีทั้งความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร และความขัดแย้งภายนอกของตัวละคร ในส่วนของความขัดแย้งภายนอกของตัวละครพบว่ามี 2 ลักษณะ คือ ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละครอื่น ๆ และความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสังคม ความขัดแย้งต่าง ๆ ดังกล่าว ตัวละครเอกได้จัดการความขัดแย้งทั้งด้วยตนเอง และทั้งมีตัวละครอื่น ๆ ร่วมด้วย ด้วยวิธีการ 5 วิธี ได้แก่ การทำลาย การเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การยอมรับ การให้อภัย และการหลีกเลี่ยง ความขัดแย้งในนวนิยายเรื่องนี้มีสาเหตุมาจากความขัดแย้งระหว่างความรักกับครอบครัว และความขัดแย้งระหว่างคำสัญญา ความแค้นกับการเกิดใหม่ ซึ่งส่งผลให้ตัวละครเกิดความขัดแย้งสำคัญ ผลการศึกษาดังกล่าวทำให้เห็นความสำคัญของความขัดแย้งของตัวละครเอกในนวนิยายเรื่อง กลิ่นกาสะลอง ของ เนียรปาทิ ว่าได้มีการนำตัวละครมาเป็นจุดเด่นโดยนำพฤติกรรมของตัวละคร ฉากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวละครมาสร้างความขัดแย้ง จนทำให้เกิดความขัดแย้งของตัวละครซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาของเรื่องขึ้น นอกจากนี้ เนียรปาทิ ได้วางเรื่องให้ตัวละครจัดการความขัดแย้งหลายวิธี เพื่อยุติความขัดแย้งภายในเรื่องซึ่งส่งผลให้ความขัดแย้งหลักของเรื่องคลี่คลายลง ความขัดแย้งและการจัดการความขัดแย้งของตัวละครเอกใน นวนิยายเรื่อง กลิ่นกาสะลอง จึงมีความสำคัญทั้งต่อการดำเนินเรื่อง การสร้างความเข้มข้นให้แก่เรื่อง และการนำไปสู่แนวคิดสำคัญของเรื่อง

คำสำคัญ : ความขัดแย้ง การจัดการความขัดแย้ง ตัวละครเอก กลิ่นกาสะลอง เนียรปาทิ

Abstract

This research article studied conflicts and solutions to such conflicts of the main character in the novel entitled ‘Klin Kasalong’. From the examination, the findings demonstrated internal and external conflicts in the characters. With reference to the external conflicts, 2 aspects were found: one was person-against-person while the other was person-against-society. The conflicts were solved both by those encountered them as well as by other characters. There were 5 solutions to such conflicts: destruction, selection, acceptance, forgiveness, and avoidance. The major conflicts in this novel were caused by love and family, promise, resentment, and reincarnation. These findings suggested that the conflicts in ‘Klin Kasalong’ written by Niarapati were raised by using the characters’ behaviors, physical

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

*Corresponding author : Email address : orlaya555@gmail.com

settings, and human interactions; all of these led to problems shown in the novel. Apart from these, *Niarapati* included several solutions to such conflicts, resulting in ways out for the characters. Therefore, it was sensible to claim that the conflicts and the solutions to them in '*Klin Kasalong*' played crucial roles in its plot structure, rising actions and themes.

Keywords: conflict, solution to conflict, main character, Klin Kasalong, Niarapati

บทนำ

นวนิยายเป็นบันเทิงคดี ซึ่งผู้แต่งมักจะได้นำเรื่องในการเขียนนวนิยายโดยอาศัยเหตุการณ์ในสังคม สภาพแวดล้อม และบุคคลที่ผู้แต่งใกล้ชิด มาผนวกเข้ากับจินตนาการของผู้แต่งเอง การที่ผู้แต่งหรือกวีจะแต่งวรรณคดี วรรณกรรม หรือนิยายขึ้นมาได้นั้น ผู้แต่งจะต้องวางแนวเรื่องและสร้างองค์ประกอบต่างๆ ของนวนิยายขึ้นมาประกอบกันเข้าเป็นเรื่องราวที่สมบูรณ์ องค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่ง คือ ตัวละคร ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการดำเนินเรื่อง ดังที่ เสาวลักษณ์ อนันตสานต์[1] ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาตัวละครทำให้เข้าใจแก่นเรื่องและมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างโครงเรื่องกับตัวละครว่า มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอย่างไร

สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งในนวนิยายคือ ความขัดแย้ง หรืออาจเรียกว่า “ปม” ของเรื่อง ถ้าภาวะความขัดแย้งในเรื่องมีมากนวนิยายนั้นก็มีความสลับซับซ้อน นวนิยายจะดำเนินไปได้ก็ด้วยการที่ผู้แต่งพยายามคลี่คลายปมของเรื่องเนื่องจากลักษณะความขัดแย้งเป็นหัวใจของนวนิยาย หรืออาจกล่าวได้ว่าความขัดแย้งนั้นเป็นส่วนหนึ่งของโครงเรื่อง เมื่อมีปมผู้แต่งจึงต้องมีการคลี่คลายปมของเรื่อง ดังนั้น นวนิยายทุกเรื่องต้องมีตัวละคร ตัวละครในนวนิยายแต่ละเรื่องจะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปซึ่งผู้แต่งต้องมีความสามารถในการสร้างให้สมจริงที่สุด ตัวละครนั้นจึงจะมีชีวิตชีวาดึงดูดใจผู้อ่านและชวนติดตาม ม.ล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ [2] กล่าวว่า นวนิยายนั้นจะเป็นที่น่าสนใจลักษณะนิสัยของตัวละครต้องทำให้เกิดความขัดแย้ง นอกจากนี้ ยุธฉัตร บุญสนิท [3] ได้กล่าวถึงความสำคัญของความขัดแย้งไว้ว่า การเขียนนวนิยายหรือเรื่องสั้น หากเรื่องดำเนินไปอย่างเป็นระเบียบ โดยปราศจากความขัดแย้ง เนื้อเรื่องก็จะดำเนินไปอย่างจืดชืดขาดรสชาติ และผู้เขียนก็ไม่ว่าจะอธิบายได้ว่าเขียนเพื่ออะไร

ในการสร้างสรรค์วรรณกรรมโดยเฉพาะนวนิยาย ผู้แต่งจะพยายามสร้างปมความขัดแย้งให้เกิดขึ้น อาจจะเป็นความขัดแย้งของเนื้อเรื่อง หรือ ความขัดแย้งของตัวละคร เพราะวรรณกรรมที่น่าสนใจจะต้องมีความขัดแย้งเข้ามาทำให้ตัวเรื่องนั้นดำเนินไป ดังที่ อมรา ทองใส [4] ได้วิเคราะห์ความขัดแย้งในวรรณกรรมแปล ชุดทไวไลท์ ทำให้ทราบว่า ความขัดแย้งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างนวนิยาย เพราะความขัดแย้งเป็นสิ่งที่ทำให้นวนิยายมีความน่าสนใจ เนื่องจากความขัดแย้งเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจว่าความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจะคลี่คลายลงอย่างไร

วรรณกรรมประเภทนวนิยาย มีองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เรื่องเกิดขึ้น ดำเนินไป และจบไป ได้แก่ ตัวละคร ฉาก โครงเรื่อง บทสนทนา และข้อคิดสำคัญของเรื่อง ดร.ศรีเรือน แก้วกังวาน ได้อธิบายคุณสมบัติของลักษณะวรรณกรรมประเภทนวนิยาย คือ นวนิยายมักจะกล่าวถึงความขัดแย้งต่าง ๆ ของมนุษย์ เช่น ความขัดแย้งในตัวละคร (ความเห็นแก่ผู้อื่นและเห็นแก่ตัว ความรักและความชัง ความดีใจและความเสียใจ) ความขัดแย้งระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ทางวัฒนธรรม ทางการเมือง ความขัดแย้งระหว่างบุคคลอื่น (เช่น สามีกับภรรยา เพื่อนกับเพื่อน ลูกเลี้ยงกับแม่เลี้ยง นายจ้างกับลูกจ้าง) ความขัดแย้งระหว่างคนกับธรรมชาติ ฯลฯ [5] เห็นได้ว่าความขัดแย้งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและ

เป็นส่วนหนึ่งของวรรณกรรม ดังที่ สดใส พันธุมโกมล กล่าวไว้ว่า ความขัดแย้ง คือ ที่มาที่สำคัญของการกระทำของตัวละคร หรือพฤติกรรมที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ และได้แบ่งความขัดแย้งออกเป็น 2 ประเภท คือ ความขัดแย้งภายนอก และความขัดแย้งภายใน [6]

ความขัดแย้งของตัวละครเป็นความขัดแย้งที่เกิดจากการไม่ลงรอยกัน หรือความต้องการของตัวละครกับส่วนรวมที่ไม่เหมือนกันแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของตัวละคร ซึ่งพฤติกรรมของตัวละครกับความขัดแย้งเป็นส่วนประกอบของโครงเรื่อง เมื่อเกิดความขัดแย้งในตัวละครเอง หรือตัวละครกับสิ่งอื่น ๆ ล้วนทำให้เกิดปมปัญหา ซึ่งผู้แต่งจะต้องแสดงให้เห็นว่าในเรื่องปมปัญหามาจากสาเหตุใดและคลี่คลายปมเหล่านั้นอย่างไร เป็นการแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของตัวละครที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งเป็นส่วนสำคัญของโครงเรื่องและเนื้อเรื่อง

นวนิยายเรื่อง กลิ่นกาสะลอง ของ เนียรปาดิ เป็นนวนิยายที่ได้รับความนิยม จนมีการนำมาสร้างเป็นละครโทรทัศน์ ความดีเด่นของนวนิยายเรื่องนี้ก็ด้วยการสอดแทรกภาษาและวิถีชีวิตของคนภาคเหนือ โดยโครงเรื่องจะเป็นเชิงซ้อนแบบสลับ ผู้แต่งได้มีการประพันธ์เนื้อเรื่องให้มีสองภพ คือ อดีตชาติ และปัจจุบัน กล่าวถึงเรื่องราวความรักที่แม้จะมีความตายมาพลัดพรากก็ไม่อาจพรากจิตที่ผูกพันออกได้ ยังรอคอยให้คนที่รักหวนคืนกลับมาในอ้อมกอดอีกครั้ง ผู้เขียนได้ดำเนินเรื่องผ่านตัวละครเอกที่มีชื่อว่า กาสะลอง ซึ่งมีน้องสาวฝาแฝดชื่อว่า ซ้องปิบ ทั้งสองเป็นพี่น้องที่มีอุปนิสัยที่ต่างกัน กาสะลอง เป็นคนจิตใจดี เห็นอกเห็นใจคนอื่น ในขณะที่ซ้องปิบจะเป็นคนที่เอาแต่ใจ อารมณ์ร้อน จึงทำให้ทั้งสองคนมักจะมี ความขัดแย้งกันอยู่เสมอ

ด้วยเหตุที่นวนิยายเรื่อง กลิ่นกาสะลอง มีลักษณะเด่นในเรื่องความขัดแย้งของตัวละคร ทั้งความขัดแย้งภายในจิตใจตัวละคร ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละครอื่น ๆ และความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสังคม และรวมไปถึงวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร เนื่องจากความขัดแย้งเป็นส่วนสำคัญของโครงเรื่อง เป็นส่วนที่ทำให้เกิดปมปัญหาขึ้น เมื่อเกิดปมปัญหาย่อมต้องเกิดการคลี่คลายปมเหล่านั้น ความขัดแย้งของตัวละครจึงเป็นสิ่งที่ช่วยทำให้เห็นถึงแนวคิดสำคัญของเรื่อง นอกจากนี้ความขัดแย้งของตัวละครยังส่งผลให้เข้าใจพฤติกรรมหรือการกระทำของตัวละครมากยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาความขัดแย้งของตัวละครเอกในนวนิยายเรื่อง กลิ่นกาสะลอง ของ เนียรปาดิ โดยจะศึกษาความขัดแย้งของตัวละครผ่านตัวละครเอกที่สำคัญของเรื่อง คือ กาสะลอง ทั้งความขัดแย้งภายในจิตใจตัวละคร และความขัดแย้งภายนอกตัวละคร และศึกษาวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร

วิธีการวิจัย

การศึกษาความขัดแย้งของตัวละครเอกในนวนิยายเรื่อง กลิ่นกาสะลอง ของ เนียรปาดิ มีขั้นตอนการศึกษาค้นคว้าดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมข้อมูล โดยการสำรวจ เลือกรหัสนวนิยาย เรื่อง กลิ่นกาสะลอง ของ เนียรปาดิ และศึกษารวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี ความขัดแย้งและการจัดการความขัดแย้ง เพื่อใช้กำหนดจุดมุ่งหมาย และขอบเขตการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนเป็นแนวทางในการศึกษาข้อมูล ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการการศึกษาความขัดแย้งของตัวละครในประเด็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละครอื่น ๆ ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสังคม และวิธีการจัดการความขัดแย้ง ที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง กลิ่นกาสะลอง ของ เนียรปาดิ และขั้นตอนที่ 3 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ และ ขั้นตอนที่ 4 เสนอผลการศึกษาด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความขัดแย้งของตัวละครเอกในนวนิยายเรื่อง กลิ่นกาสะลอง ของ เนียรปาดิ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความขัดแย้งของตัวละครโดยมุ่งเน้นที่ตัวละครเอก คือ กาสะลอง และศึกษาการจัดการความขัดแย้งของตัวละครเอกพบว่ารูปแบบของความขัดแย้งที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องกลิ่นกาสะลอง ของ เนียรปาดิ ปรากฏอยู่ 2 รูปแบบ คือ ความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร และความขัดแย้งภายนอกของตัวละคร ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. รูปแบบของความขัดแย้งของตัวละคร

การสร้างความขัดแย้ง คือ การสร้างปมให้เรื่อง เพื่อให้ตัวละครนั้นคลี่คลายปัญหา เป็นการทำให้เนื้อเรื่องดำเนินต่อไป จากการศึกษารื่อง กลิ่นกาสะลอง ความขัดแย้งหลักมีมูลเหตุมาจากความขัดแย้งกันระหว่างความรักกับครอบครัว และความขัดแย้งระหว่างความแค้น คำสัญญากับการเกิดใหม่ของกาสะลอง ทั้งนี้ความขัดแย้งของตัวละครพบได้ทั้งภายในจิตใจของตัวละครและภายนอกของตัวละคร

1.1 ความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร

ความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร พบได้โดยทั่วไปตลอดทั้งเรื่องโดยเฉพาะตัวละครเอก นอกจากนี้ยังพบเห็นได้ในตัวละครอื่น ๆ ซึ่งความขัดแย้งภายในจิตใจเกิดจากความสับสนของจิตใจ ที่อาจจะต้องการเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งแต่ไม่สามารถตัดสินใจได้ หรือเกิดจากความรู้สึกของตัวละครที่สับสนกับความจริง เหตุการณ์ที่มักจะเกิดความขัดแย้งภายในจิตใจจะเป็นตอนที่ตัวละครมีความต้องการที่สับสนกับตนเอง โดยในเรื่องกลิ่นกาสะลอง ความขัดแย้งภายในจิตใจของกาสะลองเป็นความขัดแย้งที่ส่งผลถึงความขัดแย้งภายนอกของตัวละครด้วย นอกจากนี้ยังมีความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละครอื่น ๆ ด้วย อย่างเช่น หมอทรัพย์ ทินกฤต และพิมพ์พิศาซึ่งกาสะลองตัวละครเอกมีความขัดแย้งภายในจิตใจที่เด่นชัด และส่งผลถึงความขัดแย้งอื่น ๆ ด้วย ดังตัวอย่าง

“กาสะลองนับเวลาแต่ละวันไปอย่างเชื่องช้า หากบางครั้งนางก็รู้สึกเวลาที่
มันรวดเร็วราวติดปีกบิน นางมิได้ใจจดใจจ่ออยู่กับว่าจะให้ถึงวัน “นัดหมาย” หากกาสะ
ลองไม่อยากห่างแม่ไปไกล นางอยากอยู่ดูแลแม่มากกว่าเพราะกาสะลองรู้ดี หลังจาก
นางลงเรือไปแล้ว ไม่ช้าพ่อก็จะรู้เรื่อง แล้วคนที่ต้องรับกรรมทนทุกข์ทั้งหมดก็คือมารดา”
[7]

ความขัดแย้งภายในจิตใจของกาสะลองเป็นเหตุการณ์ที่สำคัญในเรื่องที่กาสะลองต้องเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งระหว่างเลือกหนีไปกับผู้ชาย หรือเลือกอยู่กับแม่ เป็นเหตุทำให้กาสะลองเกิดภาวะคับข้องใจ และสับสนภายในจิตใจของตัวละคร ซึ่งความขัดแย้งนี้ได้ส่งผลถึงความขัดแย้งระหว่างตัวละครอื่น ๆ

1.2 ความขัดแย้งภายนอกของตัวละคร

ความขัดแย้งภายนอกของตัวละคร เป็นภาวะคับข้องใจที่เกิดจากการขัดกันหรือไม่ลงรอยกันระหว่างตัวละคร ในเรื่องกลิ่นกาสะลอง มักพบความขัดแย้งภายนอกของตัวละครได้ตลอดทั้งเรื่อง เป็นความขัดแย้งที่เด่นชัด เมื่อตัวละครได้มีการมารวมตัวกัน อุปนิสัย ความคิด ความต้องการที่แตกต่างกันมักก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้น ซึ่งตัวละครเอกเป็นตัวละครที่ต้องพบกับเหตุการณ์ความขัดแย้งมากที่สุดและเชื่อมโยงกับความขัดแย้งอื่น ๆ เนื่องจากนวนิยายได้มีการนำเอาความขัดแย้งของตัวละครมาเป็นตัวดำเนินเรื่องจึงทำให้ความขัดแย้งที่ตัวละครเอกพบเจอนั้นมีความโดดเด่นและทำ

ให้เรื่องดำเนินไป ในเรื่องพบความขัดแย้งภายนอก 2 ประเภท คือ ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละครอื่น ๆ และ ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสังคม

1.2.1 ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละครอื่น ๆ

เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากตัวละครเอกของเรื่องกับตัวละครอื่น ๆ เช่น ความต้องการที่แตกต่างกัน ความคิด ค่านิยม รวมไปถึงความคิดเห็น ซึ่งเป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ เป็นความขัดแย้งที่สามารถพบเห็นได้ง่าย พบความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละครอื่น ๆ ดังนี้

ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกาสะลองกับน้องสาว ในนวนิยายถือว่าเป็นความขัดแย้งที่โดดเด่น ความขัดแย้งระหว่างพี่กับน้อง เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากการที่ตัวละครทั้งสองเป็นฝาแฝดที่ไม่ลงรอยกัน ตัวละครกาสะลองกับซ้องปิบเป็นตัวละครที่ถูกเลี้ยงดูมาคนละแบบ เนื่องจากความขัดแย้งของพ่อกับแม่ในอดีตส่งผลให้ตัวละครเอกกับน้องสาวมักเกิดความขัดแย้งกันภายในครอบครัว และด้วยอุปนิสัยของซ้องปิบมักก่อให้เกิดความขัดแย้งอยู่เสมอ นอกจากนี้ความขัดแย้งที่เด่นชัดของพี่น้องฝาแฝด เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากความรัก การชอบพอผู้ชายคนเดียว แต่ผู้ชายไม่เลือกซ้องปิบ และด้วยอุปนิสัยของซ้องปิบที่ได้รับมาจากพ่อนั้น เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความขัดแย้งหลักในเรื่องความรักกับครอบครัว ดังตัวอย่าง

มือขาวผ่องขยำกระดาษในมือนั้นอย่างขัดเคืองใจ นึกถึงคราวที่ตนต้องอับอายไปเป็นจำพวกให้พวกมิชชันนารีหัวเราะเมื่อวันสงกรานต์ เพราะเจ้าของจดหมาย ‘เข้าใจผิด’ ซ้องปิบตัวตาสายตาจ้องหน้ากาสะลองราวจะฉีกนางออกเป็นชิ้น ๆ กาสะลองเองก็ยังไม่รู้ว่าข้อความในกระดาษแผ่นนั้นเขียนว่าอย่างไรบ้าง แต่ยังไม่ทันจะขยับปากถามนางก็ถูกตบเข้าที่หน้าเสียก่อน

“ อีกาสะลอง! อีชาติวอก!”

นางเหมยที่นั่งอยู่ข้าง ๆ อ้าปากค้างตกใจเพราะเสียงฝ่ามือกระแทกใบหน้าดังจนก้องอยู่ในหู

“ อะหยังกัน ซ้องปิบ เจ้าตบพี่ะหยัง ”

“ บ่ต้องมาอู้นั้ก เพราะมีงคนเดียว ทำให้อูได้อายต่อหน้าหมู่ฝรั่งคราวนั้น ฝ่าผืนนี้นายหม่อหื้อมีงมาไซ่ก กูจะเอาไว้ ถือว่าไถโทษของมีง ”

“ บ่ได้นา ซ้องปิบ พี่ขอเตอะ ” กาสะลองรีบร้องบอกขณะที่ซ้องปิบหอบแพรพับที่ทรัพย์มอบให้พร้อมกำกับว่า “ แทนดวงใจ ” ของเขาทั้งหมดจำเท้ากลับไปทางเหือน นางเหมยก็ไม่รู้จะช่วยเหลืออย่างไรดีจึงได้แต่วิ่งตามปลายผ้าในมือซ้องปิบไปไม่ห่างจนกระทั่งถึงคุ้มบันไดกาสะลองก็เร่งฝีเท้าทันฉวยได้ปลายผ้าในมือ [7]

จากตัวอย่าง เป็นความขัดแย้งระหว่างตัวละครกาสะลองกับน้องสาวที่ชอบผู้ชายคนเดียวกัน นั่นคือ หมอทรัพย์ โดยตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นนั้น เป็นตอนที่แสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งที่สูงสุด เพราะซ้องปิบรู้ความจริง

ที่ว่าหมอทรัพย์ไม่รักตน แต่รักกาสะลอง ซ้องป๊อจึงต้องการผ้าแพรผืนนั้น จนทำให้เกิดการแย่งชิงกัน เป็นความขัดแย้งที่ต่างคนต่างมีความต้องการที่แตกต่างกันออกไป จนทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละคร จากความขัดแย้งนี้ส่งผลให้โครงเรื่องมีปม และยังส่งผลให้เกิดความขัดแย้งภายนอกของตัวละครอื่น ๆ อีกมากมาย โดยความขัดแย้งของกาสะลองกับซ้องป๊อเป็นความขัดแย้งที่มีความโดดเด่นพบเห็นได้ตลอดภายในเรื่อง

ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกาสะลองกับพ่อแม่ พบความขัดแย้งระหว่างพ่อมากกว่าแม่ เนื่องจากกาสะลองถูกเลี้ยงดูโดยนางทองใบ ซึ่งแยกกันอยู่กับนายแคว้นมั่ง ดังนั้นกาสะลองมักเกิดความขัดแย้งระหว่างพ่อมากกว่าและพบเห็นได้ตลอดทั้งเรื่อง เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากตัวละครมีความต้องการที่แตกต่างกับตัวละครเอก และความขัดแย้งระหว่างกาสะลองกับพ่อ มักเกิดหลังจากเหตุการณ์ความขัดแย้งระหว่างกาสะลองกับซ้องป๊อ นับว่าการเกิดความขัดแย้งหนึ่งส่งผลให้เกิดความขัดแย้งอื่น ๆ ตามมา ดังตัวอย่าง

“อีตัวดี ลงเหื่อนมาบ่าเตี๋ยนี้” คำสั่งดุกร้าว แววดาตุตัน ชี้น้ำบุตรสาวราว
มิใช่เลือดเนื้อเชื้อไข มิได้เกรงใจว่าภรรยาตนจะยืนอยู่ข้างหลัง

กาสะลองค่อย ๆ ลงบันได เพราะชันยารถึงตาตุ่ม จะขึ้น จะลง จะเดิน จะเหิน
ต้องระมัดระวัง เมื่อมาถึงข้างล่าง บิดาจึงดึงตะกร้าใบเล็กจากมือนางเหมยยื่นส่งให้

“แลงนี้ก็จะกินแกงหอย ไผ่บะเยื่อถูกกิน บ่ต้องอยู่บ้านกู” คำสั่งเด็ดขาด
บุตรสาวคนเล็กและนางคนโปรดยืนลอยหน้าลอยตาอยู่ข้างหลัง [7]

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นความขัดแย้งของพ่อกับลูกสาว เมื่อกาสะลองไม่ทำตามที่ซ้องป๊อสั่ง เมื่อนายแคว้นกลับมากินข้าวที่บ้านซ้องป๊อก็ได้ฟ้องพ่อของตน นายแคว้นมั่งจึงลงมาบังคับกาสะลองให้ทำแกงหอยให้ จากความขัดแย้งของกาสะลองกับน้องสาว ส่งผลถึงความขัดแย้งระหว่างกาสะลองกับพ่อ นับว่าเมื่อมีความขัดแย้งหนึ่งก็ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งต่อไปอีก ความขัดแย้งระหว่างกาสะลองกับพ่อยังส่งผลถึงความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละครเอกด้วย ส่วนความขัดแย้งระหว่างตัวละครกาสะลองกับแม่ พบเห็นได้น้อย เนื่องจากนางทองใบเป็นคนเลี้ยงดูกาสะลองมา และด้วยนิสัยส่วนตัวของกาสะลองที่เรียวร้อย เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ จึงทำให้ทั้งสองตัวละครนั้นไม่ค่อยมีความขัดแย้งกันเกิดขึ้น

ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกาสะลองกับคู่รัก เป็นความขัดแย้งระหว่างกาสะลองกับหมอทรัพย์ จากการศึกษาพบเหตุการณ์ที่สามารถให้เห็นถึงความขัดแย้งของตัวละครได้น้อยสามารถพบได้แค่ช่วงแรก ๆ ของเรื่อง เนื่องจากหมอทรัพย์รักกาสะลอง ตัวละครคู่นี้มักไม่เกิดความขัดแย้งซึ่งกันและกัน เหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นเป็นตอนที่หมอทรัพย์ต้องการที่จะช่วยงานกาสะลอง แต่เนื่องด้วยงานที่จะช่วยเป็นงานของผู้หญิงผนวกกับความเชื่อที่ว่าอย่าอยู่กับผู้ชายสองต่อสองถ้าไม่มีญาติผู้ใหญ่อยู่ด้วย ส่งผลให้กาสะลองขัดแย้งกับหมอทรัพย์ ซึ่งเป็นความขัดแย้งจากการมีความคิดและความต้องการที่แตกต่างกัน จึงก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกาสะลองกับหมอทรัพย์

1.2.2 ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสังคม

จากการศึกษาในนวนิยายเรื่องกลืนกาสะลอง ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสังคมพบได้น้อย ซึ่งความขัดแย้งนี้มีตัวละครแค่ไม่กี่ตัวละครที่มีความขัดแย้งกับสังคม แต่ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสังคมที่เห็น

ได้ชัดเจนและยังส่งผลต่อโครงเรื่องจะเป็นความขัดแย้งที่กาสะลองมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย ส่วนใหญ่มีความขัดแย้งที่เกิดจากการผิดจารีตประเพณี ตัวละครกับวัฒนธรรม และตัวละครกับความเชื่อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับจารีตประเพณี เป็นความขัดแย้งที่มีผลให้เกิดความขัดแย้งอีกมากมายทั้งภายในจิตใจตัวละครและภายนอกตัวละคร เนื่องจากในเรื่องกลิ่นกาสะลองได้มีการสอดแทรกเรื่องราวในยุคสมัยล้านนาที่คนในสมัยนั้นจะมีจารีตประเพณีที่ได้รับตกทอดมาจากแต่ละรุ่นแต่ละสมัยและปฏิบัติกันต่อ ๆ มา ความขัดแย้งนี้พบเห็นได้จากเหตุการณ์ที่กาสะลองมีการหนีตามชายผู้เป็นที่รัก ซึ่งเป็นการทำผิดในด้านศีลธรรมอันดี หรือหมอทรัพย์เป็นตัวละครที่มีการกระทำในสิ่งที่ผิดจารีตประเพณี นับว่าตัวละครสองตัวนี้มีความขัดแย้งกับสังคม ดังตัวอย่าง

“อาทิตย์หน้าอาจออกเรือ ล่องลงไปบางกอกเป็นครั้งสุดท้าย ไม่กลับ
ขึ้นมาเชียงใหม่อีก ถ้านายแม่กับกาสะลองไม่ขัดข้อง เราจะลงเรือไปพร้อมกัน”

นางทองใบแหงนหน้ามองท้องฟ้าสีเข้ม หลังจากที่ฝนตกมาหลายวันจนกระทั่ง
หยุดเมื่อบัดนี้ เพิ่งได้เห็นว่าดวงดาราพร่างพรายกระจายเต็มฟ้างดงามกว่าคืนไหนที่เคย
เห็นมาทั้งหมด บางดวงส่งประกายแย้มยั่วราวชวนให้อื้ออวนปลิด ริมฝีปากนางขมุขมิบ
ปลายนิ้วแตะกันไล่ไปมาราวนับคำนวณ

“เหลือเวลาอีกกี่วัน นายหมอเตรียมการให้รัดกุม”

นางทองใบสรุปให้ทั้งหมด ทรัพย์จึงยกมือไหว้อย่างขอบคุณสุดหัวใจมารดา
กาสะลองเป็นใจให้เขา แม้รู้ว่าเรื่องที่จะทำไม่ถูกต้องนัก [7]

ตัวอย่างข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างตัวละครกาสะลองและหมอทรัพย์ขัดแย้งกับจารีต
ประเพณี โดยทั้งสองรู้ดีว่าเป็นเรื่องที่ผิดที่หนีกันไป แต่เนื่องด้วยความขัดแย้งระหว่างกาสะลองกับช่องปิบและพ่อของ
ตนเอง จึงส่งผลให้ตัวละครนางทองใบร่วมเห็นด้วยกับสิ่งที่กาสะลองกับหมอทรัพย์จะทำ แต่การหนีไปโดยที่ทั้งสองยังไม่
แต่งงานนับว่าผิดจารีตประเพณีที่ผู้หญิงที่ดีควรทำ จึงก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างตัวละครกาสะลองและหมอทรัพย์กับ
จารีตประเพณี เป็นการสร้างความขัดแย้งของตัวละครที่สามารถนำไปใช้เป็นวิธีการจัดการความขัดแย้งได้อีกด้วย

ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับวัฒนธรรมด้านการแต่งกาย เป็นความขัดแย้งที่แสดงให้เห็น
ถึงความแตกต่างของการแต่งกายของตัวละครกับการแต่งกายในยุคนี้ ๆ โดยในเรื่องความขัดแย้งนี้ไม่ได้เกิดกับตัวกาสะ
ลองโดยตรงแต่กาสะลองมีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้ด้วย ความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นกับช่องปิบผู้เป็นน้องด้วยนิสัยของช่องปิบ
ที่ชื่นชอบของสวยงาม เป็นผู้ที่ดีดูแลตัวเองให้สวยงามอยู่ตลอดเวลา มักจะทำอะไรที่ตัวเองนั้นทันสมัย ช่องปิบจึงได้มี
ความขัดแย้งกับวัฒนธรรมด้านการแต่งกาย ซึ่งภายในเรื่องจะพบเห็นได้น้อย ดังตัวอย่าง

“ผมกู หัวกู กูจะยะอะหยังก็ได้” คนทำผมไม่เหมือนคนอื่นเอียงกลับ ผูก
ขนที่ล้อบุดูเริ่มแน่นหนาขึ้น โดยเฉพาะชายหนุ่มที่หมายปองช่องปิบ เมื่อเห็นว่ากาสะ
ลองมาด้วยในวันนี้ จึงสบปากสบคำไม่พูดจาเลี้ยวช่องปิบเช่นทุกครั้ง

“แล้วมึงจะออกมาลอยหน้าลอยตาอวดชาวบ้านเป็นยะหยัง หมูเหาบได้ง่าว
ถึงจะบู้ว่ามึงแปงผมใหม่มาอวด แต่ขอสุมาเตีอะ ผ่องจะได้ก็เป็นผีบ้าไปคนตึกเป็น
ยะเป็นแปง” [7]

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น ช้องปีบได้มีการทำผดัดลอนให้เหมือนกับพวกฝรั่ง แต่เนื่องด้วย
วัฒนธรรมด้านการแต่งกายของชาวล้านนาตอนนั้น ยังคงวัฒนธรรมด้านการแต่งกายเดิม ๆ อยู่ มีการนุ่งซิ่นเกล้าผม
ถึงแม้จะมีอิทธิพลการแต่งกายของต่างชาติเข้ามา แต่ชาวบ้านก็ยังไม่ยอมรับอิทธิพลนั้น และชาวบ้านไม่ชอบพวก
ชาวต่างชาติอยู่แล้ว จึงทำให้ช้องปีบนั้นกลายเป็นแกะดำในสถานการณ์นั้น

ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับความเชื่อ เรื่องการไปเกิด ที่กาสะลองไม่ยอมไปเกิด
เนื่องจากยังยึดติดอยู่กับความแค้น คำสัญญาในอดีต ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างความแค้น คำสัญญากับการไปเกิด ซึ่ง
ความขัดแย้งนี้เป็นความขัดแย้งที่ทำให้โครงเรื่องมีการย้อนไปในอดีตชาติ เป็นความขัดแย้งที่ตัวละครนำไปสู่สาเหตุที่ทำให้
เกิดความขัดแย้งหลักอีกความขัดแย้งจนเป็นปมและทำให้เกิดการคลี่คลายความขัดแย้งต่าง ๆ ดังตัวอย่าง

ร่างหนึ่งยืนอยู่ตรงนั้น ผมยาวเกล้าเป็นมวย ผ่าพนักและขึ้นยาวนั้นสีขาว
เรื่อง ดวงหน้าจิ้มลิ้มนั้นคล้ายหลานสาว ทว่าดวงตาคู่นั้นหม่นเศร้า

“ข้าเจ้าฝันสังขารได้เท่านี้” หญิงร่าบอกกับนางผู้นั้น

“ขอบใจหลายได้เท่านี้ก็ดีแล้วเหลือ กองหมาเมน ไปเตีอะ ไปพักผ่อนเหยีย
หื้อสบาย” น้ำเสียงที่บอกนั้นราบเรียบ มีแววการุณแผ่อยู่ในทุกคำ

“อินยน่าจะไป...ตวยกัน”

“เจ้าไปก่อน กำนเฮายังบ่แล้ว เเฮายังต้องรอ”

“รออะหยังเหมเจ้า”

ดวงหน้านวลในชุดขาวมองทอดไปเบื้องไกลแสนไกล ก่อนรำพึง ผั่วเบา
ทำให้คนฟังก็แทบน้ำตาตกอยู่คราครั้น

“รออ้ายทรัพย์ปีกไปอยู่บ้าน...ตามสัญญา” [7]

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นตอนที่กาสะลองเป็นผีแล้วได้มาคุยกับย่าของพิมพ์พิศา ซึ่งย่าของ
พิมพ์พิศากำลังจะตายจึงชวนกาสะลองไปกับตนด้วย แต่กาสะลองไม่ไปเนื่องจากยังติดอยู่กับคำมั่นสัญญาในอดีตชาติกับ
หมอทรัพย์ที่รอให้กลับไปอยู่บ้านด้วยกัน เมื่อมีความแค้นและรอวันให้คนอื่นรับรู้สิ่งที่เกิดขึ้นกับกาสะลองเมื่ออดีตชาติและ
คำมั่นสัญญาจึงทำให้ตัวละครกาสะลองนั้นเกิดความขัดแย้งกับความเชื่อเรื่องการไปเกิดในภพอื่น

2. การจัดการความขัดแย้งของตัวละคร

การจัดการความขัดแย้งของตัวละครในนวนิยายเรื่อง กลิ่นกาสะลอง ของ เนียรปาดิ ปรากฏ 5 แนวทาง ด้วยกัน โดยแต่ละวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร ตัวละครเอกจะเป็นตัวจัดการความขัดแย้งด้วยตนเอง และยังมีตัวละครอื่น ๆ ที่มีส่วนทำให้ความขัดแย้งของตัวละครเอกคลี่คลาย ได้แก่ การทำลาย การเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การยอมรับ การให้อภัย และการหลีกเลี่ยง

2.1 การทำลาย

การทำลายเป็นการจัดการความขัดแย้งมุ่งตนเอง เป็นการแสดงออกโดยเน้นความพึงพอใจของตนเองเป็นหลัก เป็นพฤติกรรมที่เน้นการเอาใจตัวเอง มุ่งชัยชนะของตนเองเป็นประการสำคัญโดยไม่คำนึงถึงประโยชน์หรือความสูญเสียคนอื่น ในเรื่องกลิ่นกาสะลอง วิธีการจัดการความขัดแย้งแบบทำลายเป็นวิธีที่พบเห็นมากที่สุด โดยเป็นการจัดการความขัดแย้งของตัวละครอื่น ที่ส่งผลให้ตัวละครเอกหรือกาสะลองได้รับผลกระทบ ซึ่งเป็นการจัดการความขัดแย้งที่กาสะลองนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกันอย่างชัดเจน วิธีเป็นการจัดการความขัดแย้งภายนอกของตัวละคร ความขัดแย้งระหว่างกาสะลองกับน้องสาว กาสะลองกับพ่อ ดังตัวอย่าง

ซ้องปิบได้แต่พรั่นพร่ำพันอย่างโศกเศร้า ไม่วายบอกว่าสาเหตุที่ทำให้หนางต้องเป็นเช่นนี้เพราะใคร นายแคว้นมั่งผู้บิดาจึงกดคางมองหน้ากาสะลองอย่างจะฆ่าให้ตายเสียเดี๋ยวนี้

“มึงจะว่าอย่างไร โอ้กาสะลอง”

“ซ้องปิบจู๋ปือ ผ่าผืนนั้นเป็นของข้าเจ้า”

“วอกนั้” ซ้องปิบรีบสวนขึ้นทันที “อ้อป้ออย่าไปเชื่อมั่นเน่อเจ้า กาสะลองมันวอก ซี้ตุ้จะเอาเป็นของมัน” [7]

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นการจัดการความขัดแย้งโดยการมุ่งทำลายที่มุ่งเน้นแต่ความต้องการของตนเองเป็นสถานการณ์ที่ซ้องปิบได้มีความขัดแย้งกับกาสะลอง เมื่อนายแคว้นมั่งมาเจอสถานการณ์จึงได้เกิดการจัดการความขัดแย้งขึ้น โดยซ้องปิบโกหกพ่อเรื่องผ้าแพร ว่าเป็นของตนเองแล้วกาสะลองมาแย่ง ด้วยความที่นายแคว้นมั่งเข้าข้างซ้องปิบอยู่เป็นทุนเดิม เลยเชื่อในสิ่งที่ซ้องปิบบอก รูปแบบการจัดการความขัดแย้งแบบการทำลายเป็นการตอบสนองความต้องการของตัวเอง ให้ตัวเองได้ในสิ่งที่ต้องการ ซึ่งเหมือนกับซ้องปิบที่ทำทุกวิธีเพื่อให้ตัวเองไม่ผิดและได้ในสิ่งที่ต้องการ

2.2 การเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

การเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นวิธีที่มุ่งเน้นแต่ความต้องการของตนเอง การจัดการความขัดแย้งโดยเน้นความพึงพอใจของตนเองเป็นหลัก ใช้รูปแบบในการแก้ไขปัญหาโดยการตัดสินใจในการเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นวิธีการที่ตัวละครเอกได้มีการเลือกใช้วิธีนี้เพื่อเป็นการจัดการความขัดแย้ง ดังตัวอย่าง

กาสะลองคิด วันที่หวัรจกรจะเข้าคือวันจันทร์ แล้วลงไปบางกอกวัน
อังคาร แต่ถ้าวรขึ้นมาวันพุธ ขาลงจะเป็นวันศุกร์ ถ้าพลาดเที่ยววันอังคารก็ยังมีเที่ยว
วันศุกร์ แต่จะให้ดีที่สุดต้อง...ไม่พลาด

คราวนี้กาสะลองตัดสินใจเด็ดเดี่ยว ด้วยระยะเวลาตลอดฤดูฝน ผู้เป็น
มารดาเฝ้าแต่พราสอนเรื่องชีวิตการครองเรือนเป็นเชิงบังคับบงกชลาย ๆ ว่า หากนายหมอ
ได้วันนัดหมายเมื่อไร กาสะลองต้องพร้อมลงเรือนแล้วจากไปได้โดยมิต้องอาลัยผู้เป็น
มารดา [7]

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นการจัดการความขัดแย้งภายในจิตใจของกาสะลองตอนที่ต้องเลือกละหว่างหนึ่ง
ระหว่างหนีไปกับหมอหรือจะอยู่กับแม่ที่บ้าน ซึ่งตัวละครได้มีการจัดการความขัดแย้งด้วยวิธีการเลือกละหว่างหนึ่ง
นั่นคือการที่กาสะลองตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวที่จะหนีไปกับหมอหรือ ซึ่งเป็นการจัดการความขัดแย้งทั้งภายในจิตใจของ
ตัวละครและภายนอกของตัวละคร

2.3 การยอมรับ

การยอมรับ เป็นการจัดการความขัดแย้งโดยการยอมให้กับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในขณะนั้น เป็น
พฤติกรรมที่เน้นการเอาใจผู้อื่น มุ่งสร้างความพอใจให้แก่คู่กรณี โดยที่ตนเองยอมเสียสละ ตัวละครได้มีการจัดการ
ความขัดแย้งด้วยวิธีการยอมรับในความขัดแย้งเทียบเท่ากับการจัดการความขัดแย้งด้วยวิธีการทำลาย ดังตัวอย่าง

“พอเตอะ ช้องปิบ จะไปว่าจจะอัน เขาบู้จะว่าเฮาพาล”

“เจียบ ! มึงหันตีหันงามกับคนอื่น บได้ยีนกา อี้หมูนีมนัว่าฮือเฮา”

กาสะลองอยากจะบอกให้ช้องปิบสงบลง แต่นางก็รู้อารมณ์ช้องปิบเหมือน
ไฟลามทุ่ง ยามติดแล้วลามเลียรวดเร็ว สิ่งใดใกล้มือนางก็จะพาลแหวกไปได้เสียทุก
เรื่อง[7]

จากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสังคม ส่งผลให้ความขัดแย้งนั้นมีความบานปลายขึ้น
เนื่องจากอุปนิสัยส่วนตัวของตัวละครช้องปิบเอง จึงส่งผลให้ตัวละครอีกตัวต้องเข้ามามีบทบาทจนทำให้เกิดความขัดแย้ง
ระหว่างตัวละครกาสะลองกับตัวละครช้องปิบ ซึ่งจากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้กาสะลองได้มีการจัดการความขัดแย้ง โดย
การยอมรับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในตลาดและยอมรับถึงอุปนิสัยของช้องปิบ ตัวละครมีการใช้กลวิธีการจัดการความ
ขัดแย้งด้วยการยอมรับ และยอมให้อีกตัวละครทำในสิ่งที่ต้องการ สร้างความพึงพอใจให้ฝั่งตรงข้าม เพื่อยุติความขัดแย้ง
โดยที่ตัวละครอีกตัวไม่ได้ต้องการรูปแบบนี้ ซึ่งสามารถดูได้จากสถานการณ์ที่ยกมาข้างต้น ที่กาสะลองไม่ได้เห็นด้วยกับสิ่ง
ที่ช้องปิบทำ แต่ก็ยอมให้เนื่องจากกาสะลองรู้นิสัยของช้องปิบเป็นอย่างดี จึงเลือกที่จะยอมรับแล้วยอมให้ช้องปิบทำตามใจ
ที่ต้องการ

2.4 การให้อภัย

การจัดการความขัดแย้งโดยวิธีการให้อภัย เป็นวิธีการปล่อยวาง เป็นการจัดการความขัดแย้งที่มุ่งเน้นให้ผู้อื่นพอใจและมุ่งเน้นความต้องการของตนเอง วิธีการให้อภัย เป็นวิธีที่สามารถทำให้ความขัดแย้งสามารถถูกแก้ไขได้อย่างรวดเร็วและผลที่ตามมาจะอยู่ในเชิงบวก การจัดการความขัดแย้งด้วยวิธีการให้อภัยเป็นวิธีที่พบได้น้อย แต่เป็นวิธีที่ทำให้จัดการความขัดแย้งหลักของเรื่องได้ เป็นวิธีการที่สามารถคลี่คลายปัญหาได้หมดสิ้น และยังเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดสำคัญของเรื่อง คือ การให้อภัย ส่งผลให้จบความขัดแย้งที่มีต่อกัน ดังตัวอย่าง

“เธอคิดว่าจะเป็นไปได้ไหมที่ตาปรีศวรินทร์จะเป็น...ทิงกฤต” คุณพิมพ์พิศถามเพื่อนนายแพทย์ เพราะเธอก็รู้ กระบวนการปฏิสนธิเกิดจากไข่ของมารดากับอสุจิของบิดา จึงไม่แปลกที่บุตรจะมีส่วนละม้ายคล้ายคลึงหรือมีส่วนผสมของบิดา-มารดา เหตุผลทางวิทยาศาสตร์เธออธิบายได้

แต่ที่เธออธิบายไม่ได้ หากก็ไม่คัดค้านแข็งขันว่าเธอไม่เชื่อถือ คือเรื่องบุญกรรม นำชักให้เวียนว่ายตายเกิดได้ หากอะไรเล่าจะเป็นเครื่องมืออธิบาย

“ถ้าเธอถามฉัน ฉันคิดว่าเป็นไปได้ แต่เธอสองคนเป็นหมอนฉันก็ไม่อยากเถียง เหตุผลของเธอสองคนคงมีร้อยแปด แต่เธอคิดเหมือนฉันไหมยัยปิบ ว่าหนูพิมพ์ก็เหมือนเธอ เหมือนจนแทบจะเป็นฝาแฝด”[7]

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นว่าตัวละครทิงกฤตที่ตรอมใจตายตามกาสะลองได้กลับมาเกิดใหม่เป็นปรีศวรินทร์ลูกของวิจิตรา ส่วนกาสะลองที่ได้ใช้วิธีการจัดการความขัดแย้งโดยการให้อภัยได้กลับมาเกิดใหม่เป็นพิมพ์มาดา ลูกของพิมพ์พิศ จากการพูดคุยของพิมพ์พิศและภาคภูมิแสดงให้เห็นว่าทั้งสองได้กลับมาเกิดใหม่เพื่อจะได้กลับมาคู่กัน การที่ตัวละครกาสะลองจะมาเกิดใหม่สะท้อนให้เห็นว่า กาสะลองได้มีการจัดการความขัดแย้งโดยวิธีการให้อภัยจะปรากฏเห็นถึงการจัดการความขัดแย้งนี้จากการดำเนินเรื่อง โดยได้มีการใช้กาลเวลาในการนำพาเรื่องให้เห็นถึงแนวคิดการให้อภัยของเรื่อง

2.5 การหลีกเลี่ยง

การหลีกเลี่ยงเป็นการจัดการความขัดแย้งที่แสดงพฤติกรรมมุ่งเอาชนะในระดับต่ำ และแสดงพฤติกรรมร่วมมือในระดับต่ำด้วย ไม่สนใจความต้องการของตนเองและความสนใจของผู้อื่น แสดงอาการหลีกเลี่ยงปัญหาเฉื่อยชาและไม่สนใจความขัดแย้งที่เกิดขึ้น จากการศึกษาพบว่าการใช้กลวิธีนี้ในการจัดการความขัดแย้งในเหตุการณ์ต่าง ๆ ของตัวละครปรากฏได้น้อย ดังตัวอย่าง

“ไผจะไปซื้อ!” ซ้องปิบกระแทกเสียงหนัก “บุหรีชีโย มวนหื้อชาวบ้านคนงานคนม่ายสูบเตอะ บ่าเตี้ยนี้ ถ้าเป็นเจ้าเป็นนายต้องสูบล่อง หรือถ้าจะเป็นมวนก็ต้องชีกาแรต”

กาสะลองย่นคิ้วเอียงคอแทนคำถาม ซ้องปิบได้จึงยั้งเยาะให้เสียก่อนหนึ่งครั้งก่อนตอบ “ชีกาแรตก็บุหรีนี้แหละ แต่มันเป็นของนอก มีเหมอย่างชีการ์”

“ปู้เรื่องละ ชิ ๆ เชาว ๆ อะหยังปู้เรื่อง” กาสะลองดัดบท[7]

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นสถานการณ์ที่แสดงให้เห็นถึงการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร โดยวิธีการหลีกเลี่ยง เพื่อที่จะไม่ให้เกิดความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละครขึ้น ซึ่งกาสะลองได้มีการใช้วิธีการหลีกเลี่ยง เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งกับช่องปีบ จากการศึกษาจะพบว่าการใช้การหลีกเลี่ยงในการจัดการความขัดแย้งเป็นการลด ปัญหาความขัดแย้งของตัวละคร รวมไปถึงเป็นการช่วยให้ตัวละครไม่เกิดความบาดหมางกันยิ่งขึ้น ซึ่งในนวนิยายเรื่อง กลิ่น กาสะลอง มีการใช้วิธีการนี้น้อยมาก เนื่องจากโครงเรื่องของเรื่องกลิ่นกาสะลอง มีความขัดแย้งเป็นหลักในการดำเนินเรื่อง กล่าวคือ ในเรื่องจะมีความขัดแย้งหลักของตัวละคร ที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งย่อยของตัวละคร หรือความขัดแย้งย่อย ของตัวละครส่งผลถึงความขัดแย้งหลักของตัวละคร ถ้าเมื่อใดที่ตัวละครได้มีการใช้วิธีการนี้มาก ๆ อาจจะส่งผลให้โครง เรื่องเปลี่ยนไป

สรุปผลการวิจัย

ความขัดแย้งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เมื่อมนุษย์ไม่อาจหลีกเลี่ยงความขัดแย้งได้เมื่อได้ใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นใน สังคม พื้นฐานครอบครัวและความต้องการที่แตกต่างกันในด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะความคิดของแต่ละบุคคลที่เป็นสาเหตุให้ เกิดความขัดแย้ง เมื่อเกิดความขัดแย้งย่อมต้องมียุทธวิธีการจัดการความขัดแย้งเพื่อเป็นการคลี่คลายปัญหาและทำให้ความ ขัดแย้งนั้นจบสิ้นได้ ในทางวรรณกรรมผู้แต่งได้มีการสร้างปมความขัดแย้งขึ้นมาเพื่อนำไปสู่แนวคิดของเรื่อง โดยแนวคิดที่ แท้จริงของเรื่อง คือ การให้อภัย

ความขัดแย้งของตัวละครเอกในนวนิยาย เรื่อง กลิ่นกาสะลอง ของ เนียรปาดิ สามารถแบ่งออกได้ 2 แบบ คือ ความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละครและความขัดแย้งภายนอกของตัวละคร ความขัดแย้งภายนอกของตัวละครสามารถ แยกได้อีก 2 แบบ คือ ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละครอื่น ๆ และความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสังคม ในนวนิยายเรื่อง กลิ่นกาสะลอง ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละครอื่น ๆ พบเห็นได้มากที่สุด และเป็นจุดเด่นของเรื่อง อย่างเช่น ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกาสะลองกับน้องสาว ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกาสะลองกับพ่อแม่ และความ ขัดแย้งระหว่างตัวละครกาสะลองกับคู่รัก เป็นความขัดแย้งของตัวละครเอกกับตัวละครอื่น ๆ

สาเหตุหลักของความขัดแย้ง คือความขัดแย้งในเรื่องความรักกับครอบครัว ซึ่งเป็นความขัดแย้งหลักที่ส่งผล ก่อให้เกิดความขัดแย้งย่อย นอกจากเรื่องความรักที่ขัดแย้งกับครอบครัว มีอีกสาเหตุหลักของความขัดแย้ง คือ ความแค้น คำสัญญากับการเกิดใหม่ เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง นอกจากนี้การที่มีความต้องการที่แตกต่างกัน ความคิดที่ แตกต่างและการมุ่งเอาชนะ เมื่อมาอยู่สังคมร่วมกันจึงทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งขึ้น การสร้างความขัดแย้งเพื่อมาเป็นปม ให้ เนื้อเรื่องเป็นไปตามที่กำหนด ยังเป็นการสะท้อนให้เห็นแนวคิดของเรื่อง ในทางวรรณกรรมผลงานใดไม่มีแนวคิดหรือ แก่นเรื่องนับว่าเป็นผลงานที่ไม่สมบูรณ์ ผู้แต่งได้มีการสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดของเรื่อง คือ การให้อภัย โดยใช้กลวิธีใน การดำเนินเรื่องด้วยเวลา ซึ่งผู้แต่งได้มีการนำช่วงเวลามาเป็นตัวบ่งบอกว่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นนั้นอยู่ในช่วงเวลาใด เป็นการ ดำเนินเรื่องที่ทำให้สามารถเข้าใจแนวคิดของเรื่องได้

การจัดการความขัดแย้งในนวนิยาย เรื่อง กลิ่นกาสะลอง ของ เนียรปาดิ สามารถแบ่งได้ 5 วิธี ดังนี้ การ ทำลาย การเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การยอมรับ การให้อภัย และการหลีกเลี่ยง เป็นการจัดการความขัดแย้งที่มุ่งเน้นความ พพอใจของตัวเองกับมุ่งเน้นความพอใจของผู้อื่น การจัดการความขัดแย้งหรือการคลี่คลายปัญหา เป็นวิธีเพื่อรักษาสันติให้

สังคมสงบสุข ในการจัดการความขัดแย้งของตัวละครภายในเรื่องนั้นตัวละครเอกได้มีการจัดการความขัดแย้งด้วยตนเอง และมีตัวละครอื่น ๆ มีส่วนร่วมในการจัดการความขัดแย้งด้วย

นวนิยายแต่ละเรื่องย่อมมีความโดดเด่นที่แตกต่างกันไป นวนิยายเรื่อง กลิ่นกาสะลอง ของ เนียรปาดิ พบว่ามีความโดดเด่นในเรื่องความขัดแย้งที่น่าสนใจ ความขัดแย้งเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินเรื่อง มีความสำคัญต่อโครงเรื่องที่ส่งผลให้เรื่องมีความสมจริงและน่าสนใจ ความสำคัญต่อตัวละครทำให้ตัวละครมีความสมจริงและผู้อ่านสามารถเข้าใจตัวละครมากยิ่งขึ้น ซึ่งความขัดแย้งเป็นปมที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อให้ตัวละครคลี่คลายปม และปมก็เป็นส่วนหนึ่งของโครงเรื่องที่ส่งผลต่อการดำเนินเรื่อง การสร้างความขัดแย้งจึงมีความสำคัญต่องานทางวรรณกรรม ซึ่งนวนิยายเรื่อง กลิ่นกาสะลอง มีความโดดเด่นในเรื่องความขัดแย้งของตัวละคร ตัวละครเกิดความขัดแย้งระหว่างกันจึงก่อให้เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ มากมาย ส่งผลให้ตัวเรื่องดำเนินจนจบ ความขัดแย้งเป็นส่วนสำคัญของการสร้างงานวรรณกรรม เป็นจุดที่ทำให้ผู้อ่านนั้นติดตามว่าความขัดแย้งจะจบเช่นไร ซึ่งนวนิยายเรื่องกลิ่นกาสะลอง เป็นนวนิยายที่น่าสนใจ มีการสร้างความขัดแย้งที่มีความหมายสำคัญต่อโครงเรื่อง ซึ่งทำให้นวนิยายเรื่องนี้มีความสมจริง และน่าติดตาม เนื่องจากความขัดแย้งที่ได้สร้างขึ้นมีความเชื่อมโยงกันทั้งเรื่อง สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถที่โดดเด่นของผู้แต่ง ที่ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจแนวคิดหรือเนื้อเรื่องของเรื่องได้ ผ่านการเกิดความขัดแย้งของตัวละคร และผู้แต่งสามารถสร้างสรรค์นวนิยายออกมาได้อย่างสมจริง แสดงให้เห็นว่าชีวิตจริงย่อมมีปมหรือความขัดแย้งที่ต้องแก้ไขเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการ

เอกสารอ้างอิง

- [1] เสาวลักษณ์ อนันตศานต์. (2517). **วรรณกรรมเอกของไทยขุนช้างขุนแผน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- [2] บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, มล. (2522). **วิเคราะห์สวรรณคดีไทย**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- [3] ยุธัตถ์ บุญสนิท. (2538). **วรรณวิจารณ์**. สงขลา: ภาควิชาภาษาไทยและภาคตะวันออก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [4] อมรา ทองใส. (2554). **วิเคราะห์ความขัดแย้งในวรรณกรรมแปลชุดทไวไลท์**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- [5] ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2529). **อ่านคน-อ่านวรรณกรรม**. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์
- [6] สดใส พันธุ์โหมล. (กรกฎาคม-ธันวาคม 2515). “วรรณกรรมการละครสากล.” **ภาษาและหนังสือ**. 5 (2) : 85-90.
- [7] เนียรปาดิ. (2561). **กลิ่นกาสะลอง**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: แปลนพรีนติ้ง

ศึกษาแนวคิดและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดเรื่องกรรมในนวนิยายเรื่อง กรรมกรรม ของ จุฬามณี
The Study of the Concept of Karma and Concept Presentation Strategies in the
Novel Entitled 'Krong Kam' Written by Chulamani

วรรณวิศา เพ็ชรเจริญ^{1*} วราเมษ วัฒนไชย² และพัชลิน จินนูน³
Wanvisa Phetcharoon^{1*} Warames Wattanachai² and Phatchalin Jeennoon³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวคิดและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดเรื่องกรรมในนวนิยายเรื่อง กรรมกรรม ของ จุฬามณี โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดเรื่องกรรมในพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการศึกษาและนำเสนอผลการศึกษาดังด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ พบว่า ในนวนิยายเรื่องกรรมได้ปรากฏแนวคิดเรื่องกรรม 5 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดที่ว่าด้วยความหมายของกรรมประกอบไปด้วยความมีเจตนาถือว่าเป็นกรรมและความไม่เจตนาถือว่าเป็นกรรม แนวคิดที่ว่าด้วยประเภทของกรรมประกอบไปด้วยกุศลกรรมและอกุศลกรรม แนวคิดที่ว่าด้วยเหตุแห่งกรรมอันมาจากความมีกิเลสตัณหาที่เกิดจากความรัก โลภ โกรธ หลง แนวคิดที่ว่าด้วยผลแห่งกรรมเป็นผลของกรรมที่ส่งผลต่อจิตใจ ผลของกรรมที่ส่งผลต่อร่างกาย และผลกรรมที่ส่งผลต่อคนรอบข้าง และแนวคิดที่ว่าด้วยการสิ้นสุดของกรรมคือ การสิ้นสุดกรรมด้วยการให้อภัย การไม่พยาบาท การอโหสิกรรมซึ่งกันและกัน ส่วนกลวิธีการนำเสนอแนวคิดเรื่องกรรมในนวนิยายเรื่องกรรมนั้น ผู้เขียนได้นำเสนอผ่านองค์ประกอบที่สำคัญของนวนิยาย ได้แก่ การนำเสนอผ่านชื่อเรื่อง การนำเสนอผ่านโครงเรื่อง การนำเสนอผ่านตัวละคร การนำเสนอผ่านบทสนทนา และการนำเสนอผ่านฉาก กลวิธีการนำเสนอเหล่านี้ นอกจากจะทำให้ นวนิยายมีความสนุกสนานน่าติดตามแล้ว ยังทำให้แนวคิดเรื่องกรรมในนวนิยายเรื่องนี้มีภาพชัดเจน โดดเด่น และให้คติสอนใจแก่ผู้อ่าน

คำสำคัญ : แนวคิด กลวิธีการนำเสนอแนวคิด กรรมกรรม กรรม

Abstract

This research article aimed at investigating the concept of karma and strategies for presenting such a concept in the novel entitled 'Krong Kam' written by Chulamani. In this study, the concept of karma in Buddhism was used as an analytical framework, and the data was presented using descriptive analysis. The findings revealed that 'Krong Kam' involved 5 types of karma concepts. The first concept was on the meanings of karma. To clarify this, deeds with intentions were considered to be karma while those without them were not. The second concept was on the types of karma which mainly comprised good deeds and bad deeds. The third concept was on the root causes of karma which were love, greed, anger, and delusion. The fourth concept was on the fruits of karma which affected mental and physical health of those doing it as well as their beloved ones. The last concept was on the end

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ ผศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

*Corresponding author : E-mail address: Mookwanvisa2440@gmail.com

of karma which could be done by reconciliation and forgiveness. Concerning the presentation of the karma concept, the author undertook it through the name of the novel, the plot structure, the characters, the conversations, and the settings. Such presentational strategies not only kept readers' interests and attention but also created clarity, prominence, and moral lessons to the readers.

Keywords: concept, concept presentation strategies, Krong Kam, karma

บทนำ

นวนิยายเป็นงานเขียนประเภทบันเทิงคดีที่มีคุณค่าต่อมนุษย์ เป็นผลงานที่มนุษย์คิดขึ้นเพื่อนำเสนอแก่ผู้อ่านโดยมีจุดประสงค์เพื่อความบันเทิง และยังเป็นการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกบวกกับจินตนาการของผู้เขียน นวนิยายส่วนใหญ่มีการจำลองชีวิตคนในสังคม นวนิยายนอกจากจะให้ความบันเทิงแล้วยังให้ความรู้สอดแทรกแนวคิดในด้านต่าง ๆ สามารถสะท้อนเรื่องราวปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไว้หลากหลายแง่มุมตามทัศนะของผู้เขียนที่ต้องการถ่ายทอดให้ผู้อ่านทราบ อีกทั้งยังแทรกแนวความคิดทางปรัชญาชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เราได้รับรู้และเห็นถึงหลักสัจธรรมได้ โดยเนื้อหาส่วนใหญ่นั้นก็เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นไปของมนุษย์กับสังคมในปัจจุบัน เพื่อสามารถนำแนวคิดต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้ วรณกรรมมีอิทธิพลและคุณค่าต่อการศึกษาเพราะเป็นเครื่องหมายแสดงถึงอารยธรรม ความเจริญก้าวหน้าของมนุษย์ และยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมในสังคมอีกด้วย [1] ดังนั้น นวนิยายจึงเป็นงานเขียนที่ประชาชนทั่วไปนิยมอ่านกัน เพราะนอกจากจะให้ความเพลิดเพลินแล้ว ยังส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความรู้ความคืดศีลธรรมในการดำเนินชีวิตช่วยพัฒนากระตือรือร้นให้สูงขึ้น อีกทั้งยังช่วยชี้แนะแนวทางให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมไปในทางที่ดีขึ้นในหลายด้าน เช่น ในด้านคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น

แนวคิด หรือสารัตถะ เป็นข้อคิดสำคัญของเรื่องและผู้แต่งนวนิยายต้องการนำเสนอแนวคิด ทัศนคติ หรือความคิดเห็น ที่นักประพันธ์มีต่อโลก ต่อสังคม และต่อวิถีชีวิตมนุษย์ในแง่มุมที่แตกต่างกัน แนวคิดของนักเขียนจึงมีหลายแนว และพยายามถ่ายทอดความคิดเห็นนั้น ๆ ผ่านงานเขียนที่ประพันธ์ขึ้น [2] แนวคิดเรื่องกรรมเป็นแนวคิดอย่างหนึ่งที่มักปรากฏในนวนิยาย เกิดจากสังคมไทยนับถือพุทธศาสนาจะมีเรื่องของกรรมเข้ามาเกี่ยวข้องในชีวิต ซึ่งมีความเชื่อในเรื่องของกรรมกันมาช้านานอาจมีการคลาดเคลื่อนไปบ้างตามกาลเวลาและยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ทว่าคนในสังคมไทยที่นับถือพุทธศาสนานั้นก็ยังคงมีความเชื่อและยึดถือในเรื่องของกรรมอยู่ ดังนั้นในวรรณกรรมนวนิยายจึงมักมีแนวคิดเรื่องกรรมสอดแทรกอยู่เพื่อให้ผู้อ่านตระหนักถึงผลของกรรมและเล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องของกรรมที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ปัจจุบันพบว่าได้นวนิยายที่สอดแทรกแนวคิดกรรมไว้ค่อนข้างมาก หรือมีการนำเสนอเรื่องราวผ่านสื่อต่าง ๆ ไว้มากมาย ผู้แต่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญในเรื่องความหมายของกรรม สาเหตุแห่งการเกิดกรรม การกระทำต่าง ๆ ที่นำไปสู่กรรมได้ ผลของกรรมที่ตามส่งผล และการสิ้นสุดของกรรมนำไปสู่นิพพาน เพื่อให้ผู้อ่านตระหนักและเกรงกลัวต่อผลของกรรมเพื่อละเว้นจากการกระทำกรรมชั่ว

จุฬามณี เป็นนักเขียนนวนิยายผู้หนึ่งที่ได้นำเสนอแนวคิดเรื่องกรรมไว้เป็นจำนวนมาก ซึ่งงานเขียนที่ปรากฏได้อย่างชัดเจนและโดดเด่นเป็นพิเศษ คือนวนิยายเรื่องกรรม ผู้เขียนต้องการสะท้อนให้เห็นถึงการกระทำกรรมด้านต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับคนในสังคมไทยนับถือพุทธศาสนาในปัจจุบัน รวมถึงทัศนะเรื่องกรรมของผู้เขียนที่ได้สอดแทรกไว้ในนวนิยาย ตัวละครมีลักษณะโดดเด่นในเรื่องมิติของกรรม ตัวละครไม่เพียงแต่กระทำกรรมชั่วหรือกรรมดีเพียงด้านใดด้านหนึ่ง แต่ตัวละครในเรื่องจะมีลักษณะการกระทำกรรมทั้งสองด้าน แสดงให้เห็นความโดดเด่นของตัวละครที่เหมือนกับคนจริง ๆ ในสังคมไทยปัจจุบัน อีกทั้งในการกระทำกรรมเป็นการกระทำกรรมที่เป็นปัจจุบัน กระทำกรรมแล้วได้รับผลของกรรมนั้นทันที นวนิยายเรื่องกรรมได้สะท้อนถึงเรื่องกรรมไว้อย่างน่าสนใจได้รับความโด่งดังเป็นที่นิยมอย่างมาก จนนำไปสร้างเป็นละครโทรทัศน์ ได้รับผลตอบรับที่ดีเนื่องด้วยสามารถถ่ายทอดเรื่องราวแห่งกรรมให้แก่ผู้รับได้อย่างเข้าใจและลึกซึ้ง โดยแสดงให้เห็นถึงใคร่กระทำกรรมใดไว้อย่างไม่ได้รับผลของกรรมอย่างนั้น ไม่มีใครหลีกเลี่ยงผลของกรรมไปได้

การศึกษาแนวคิดและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดเรื่องกรรม ในนวนิยายเรื่อง กรรมกรรม ของจุฬามณี ได้แสดงแนวคิดเรื่องกรรมไว้อย่างโดดเด่น แสดงให้เห็นถึงว่าด้วยความหมายของกรรม ลักษณะของการกระทำกรรมที่ประกอบด้วยเจตนาและความไม่เจตนา ประเภทของกรรมทั้งกรรมดีและกรรมชั่ว สาเหตุแห่งกรรม ผลแห่งกรรม และการสิ้นสุดของกรรม อีกทั้งผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดเรื่องกรรมโดยผ่านองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การนำเสนอผ่านชื่อเรื่อง การนำเสนอผ่านโครงเรื่อง การนำเสนอผ่านตัวละคร การนำเสนอผ่านบทสนทนา และการนำเสนอผ่านฉาก ที่ส่งผลให้แนวคิดเรื่องกรรมมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น การได้ศึกษาแนวคิดและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดสามารถทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของกรรม กฎแห่งกรรมได้อย่างลึกซึ้งและเข้าใจง่าย นำไปสู่การพัฒนาจิตใจให้ระลึกละเว้นกรรมชั่ว สร้างแต่กรรมดีได้ในชีวิตปัจจุบัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวคิดและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดเรื่องกรรมในนวนิยายเรื่อง กรรมกรรม ของจุฬามณี

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวคิดและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดเรื่องกรรมในนวนิยายเรื่อง กรรมกรรม ของ จุฬามณี โดยผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากนวนิยายเรื่องกรรมกรรม ของจุฬามณี เป็นหลัก และใช้แนวคิดเรื่องกรรมในพุทธศาสนาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ โดยผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด กลวิธีการนำเสนอแนวคิด และแนวคิดเรื่องกรรมทางพุทธศาสนา ผู้วิจัยได้แบ่งแนวคิดเรื่องกรรมเป็น 5 ประเด็น คือ แนวคิดที่ว่าด้วยความหมายของกรรม แนวคิดที่ว่าด้วยประเภทของกรรม แนวคิดที่ว่าด้วยเหตุแห่งกรรม แนวคิดที่ว่าด้วยผลแห่งกรรม และแนวคิดที่ว่าด้วยการสิ้นสุดของกรรม ในด้านกลวิธีการนำเสนอแนวคิด ผู้วิจัยได้ศึกษาผ่านองค์ประกอบสำคัญของนวนิยาย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ กลวิธีการนำเสนอผ่านชื่อเรื่อง กลวิธีการนำเสนอผ่านโครงเรื่อง กลวิธีการนำเสนอผ่านตัวละคร กลวิธีการนำเสนอผ่านบทสนทนา และกลวิธีการนำเสนอผ่านฉาก แล้วนำมาวิเคราะห์ และนำเสนอด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ต่อไป

ผลการวิจัย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดเรื่องกรรมในนวนิยายเรื่องกรรมกรรม ผลการศึกษา พบว่า แนวคิดเรื่องกรรมที่ผู้แต่งนำเสนอปรากฏแนวคิดสำคัญ 5 แนวคิด คือ แนวคิดที่ว่าด้วยความหมายของกรรม แนวคิดที่ว่าด้วยประเภทของกรรม แนวคิดที่ว่าด้วยเหตุแห่งกรรม แนวคิดที่ว่าด้วยผลแห่งกรรม และแนวคิดที่ว่าด้วยการสิ้นสุดของกรรม และกลวิธีการนำเสนอแนวคิดที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องกรรมกรรมมีทั้งหมด 5 กลวิธี ได้แก่ การนำเสนอผ่านชื่อเรื่อง การนำเสนอผ่านโครงเรื่อง การนำเสนอผ่านตัวละคร การนำเสนอผ่านบทสนทนาและการนำเสนอผ่านฉาก ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. แนวคิดเรื่องกรรมในนวนิยายเรื่อง กรรมกรรม

จากการศึกษาแนวคิดในนวนิยายเรื่องกรรมกรรม ปรากฏว่ามีแนวคิดสำคัญเรื่อง “กรรม” ปรากฏอยู่ 5 แนวคิด ซึ่งสะท้อนผ่านโครงเรื่อง ความคิดของตัวละคร และบทสนทนามารวมถึงฉากต่าง ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 แนวคิดที่ว่าด้วยความหมายของกรรม กรรมกรรม ให้ความหมายของกรรมว่าเป็นการกระทำที่จะต้องประกอบด้วยเจตนา เป็นการกระทำที่เกิดจากความตั้งใจทำใจทำ จะเป็นการกระทำดีก็ตามหรือการกระทำชั่วก็ตาม หากมีเจตนาจงใจกระทำดีก็จะได้ผลของกรรมดีนั้นคืนสนอง แต่หากเจตนาจงใจกระทำกรรมชั่วก็ย่อมได้รับผลของกรรมชั่วนั้นตอบสนองเช่นเดียวกัน พุทธปรัชญานับความสำคัญของโมกกรรมเป็นความหมายที่กว้างที่สุดและรุนแรงที่สุด เพราะการกระทำทางกาย ทางวาจา ถ้าไม่มีใจเข้าร่วมการกระทำเป็นจุดเริ่มต้นในรูปของเจตนาที่ไม่จัดเป็นกรรม [3]

1.1.1 ความมีเจตนาถือว่าเป็นกรรม ผู้เขียนได้นำเสนอให้เห็นถึงกรรมที่เกิดขึ้นล้วนมาจากเจตนาของตน ทั้งสิ้นชักนำให้มาเจอกัน การกระทำอันประกอบด้วยเจตนา คือ มีความตั้งใจหรือความจงใจการจะทำ คิดกระทำเพื่อ

ประโยชน์แก่ตนเอง เพื่อให้ตนเองได้ในสิ่งที่ต้องการจนหลงลืมนึกถึงจิตใจของผู้อื่น บางคนอ้างว่ากระทำไปโดยไม่ได้เจตนาให้เป็นดั่งนั้น แต่ในความเป็นจริงทุกสิ่งที่เกิดขึ้นมาจากเจตนาของตนทั้งสิ้น ในตอนที่ตัวละครกรงกรรม ได้แสดงถึงความเจตนากระทำทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนอ้างความชอบว่ากระทำเพื่อคนที่ตนรักแต่หากความจริงแล้วเพื่อแก่ตนเองทั้งสิ้น ดังในบทประพันธ์ที่ว่า

“ถ้าจะว่ากันตามจริง เรื่องราวทั้งหมดนี้เป็นเพราะนางคนเดียว ถ้านางให้ความรักความเมตตาเรณูสักนิด ถ้านางไม่ดึงพิเภกกลับมา และถ้านางปล่อยให้อุณมีชีวิตในแบบที่เขาต้องการ ทั้งประสงค์และกมลก็จะไม่ต้องเจอกับ ‘เมีย’ ที่ตนเองไม่ได้รักใคร่ปรารถนาลูกสองคนตกนรกทางอารมณ์ก็เพราะความเอาแต่ใจของนาง ” [4]

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่ากรรมที่เกิดขึ้นมักเกิดจากความคิด ความตั้งใจในการกระทำทำให้ผู้อื่นได้รับความทุกข์ อ้างว่าไม่ได้เจตนากระทำแต่สิ่งที่ทำก็ล้วนมาจากเจตนาของตนทั้งสิ้นน้อมนำส่งผลไปยังเรื่องราวที่เกิดขึ้นเป็นบ่วงแห่งกรรมร่วมกันเป็นเพราะความเจตนาเพื่อตนเองที่ส่งผลให้ผู้อื่นได้รับความทุกข์

1.1.2 ความไม่เจตนาถือว่าเป็นกรรม ผู้เขียนได้นำเสนอให้เห็นถึงผลของกรรมที่ได้รับนั้นมักมาจากการที่มีเจตนาจากตนทั้งสิ้น ถ้าหากเป็นการกระทำที่พลั้งพลาด รู้เท่าไม่ถึงการณ์ จึงไม่ถือว่าเป็นแรงแห่งกรรมเพราะไม่ได้ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนจากการกระทำของตน ไม่เป็นกรรมที่จะต้องผูกติดกันไปเรื่อย ๆ นั่นคือความไม่เจตนาซึ่งไม่ส่งผลให้เป็นกรรม ผู้แต่งได้พูดถึงตัวละครที่ดำเนินชีวิตอาจมีความผิดพลาดแต่เกิดขึ้นด้วยความไม่ได้ตั้งใจส่งผลให้ผู้อื่นไม่ได้รับความเดือดร้อนจึงไม่ได้แสดงให้เห็นผลของกรรมที่ตามมาให้ได้รับผลภายในเรื่อง ดังในบทประพันธ์ที่ว่า

“ดังนั้นตอนที่เขาบวชอยู่วัด เขาก็จะไม่ย่อท้อต่อการอ่านพระไตรปิฎกหรือ

ท่องหนังสือสวนมนต์ ถ้าไม่พบจันดา เขาก็รู้สึกบวชแล้วจิตใจสงบ

เห็นหนทางพ้นทุกข์ แต่พอจันดาเข้ามาในระยะสายตา ประสงค์ก็ระลึกถึงคำว่า

มารผจญทำให้จิตใจ ทำให้ผ้าเหลืองร้อนรุ่มนั้นเป็นเช่นไร” [4]

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความไม่เจตนาที่จะพึงปฏิบัติตัวให้ออกนอกศีล เพราะประสงค์ที่บวชอยู่ยังอยู่ในผ้าเหลืองแต่ด้วยใจของหนุ่มสาวที่มีความรู้สึกต่อกัน เป็นเรื่องที่ห้ามกันไม่ได้ เพียงแต่ในความมีใจให้กันนั้นมิได้กระทำการสิ่งใดนอกทาง ไม่ได้ทำผิดศีลธรรม เพียงแค่มีใจให้กันในเวลาที่สมควรเท่านั้นเอง แสดงให้เห็นถึงการที่ไม่เจตนาจะปฏิบัติตัวให้ผิดศีลธรรม เพียงแค่การหักห้ามจิตใจให้รู้สึกถึงหญิงสาวนั้นในขณะที่บวชพระเป็นสิ่งที่หักห้ามกันไม่ได้ ดังนั้นการไม่เจตนาจึงถือว่ายังไม่ได้เกิดกรรม ไม่ได้ก่อกรรมให้ต้องได้รับผลภายในนวนิยายเรื่องกรงกรรม สอดคล้องกับพระราชวรณูนิ [3] ที่ได้อธิบายไว้ว่า การกระทำที่จัดเป็นกรรมนั้นจะต้องประกอบด้วยเจตนาพื้นฐาน พุทธปรัชญานี้ให้ความสำคัญของโมกกรรมเป็นความหมายที่กว้างที่สุดและรุนแรงที่สุด เพราะการกระทำทางกาย ทางวาจา ถ้าไม่มีใจเข้าร่วมการกระทำเป็นจุดเริ่มต้นในรูปของเจตนาที่ไม่จัดเป็นกรรม

1.2 แนวคิดว่าด้วยประเภทของกรรม ผู้เขียนได้นำเสนอประเภทของกรรมเป็นการกระทำที่ประกอบขึ้นด้วยการมีเจตนา สามารถจำแนกได้ตามคุณภาพที่เป็นมูลเหตุ คือ อกุศลกรรม หรือกรรมชั่ว เกิดจากอกุศลมูล และกุศลกรรม หรือกรรมดีเกิดจากกุศลมูล

1.2.1 กุศลกรรม ผู้เขียนได้นำเสนอให้เห็นว่ากรรมดี เป็นการกระทำกรรมดีอันประกอบไปด้วยกาย วาจาใจที่บริสุทธิ์โดยมีเจตนากระทำกรรมในทางที่ดีแก่ตนเองและผู้อื่น ทำให้ได้รับผลกรรมในทางที่ดี เกิดจากเจตนาที่ดีภายในจิตใจของคนที่ต้องการกระทำให้ตนเองและผู้อื่นได้รับความสุขกาย สุขใจ ได้แสดงให้เห็นถึงตัวละครที่กระทำกรรมดีไว้ ผลสุดท้ายผลของการกระทำที่เป็นทางแห่งความดีก็จะคืนสนองให้แก่ผู้กระทำ และการที่มีจิตใจดีอยู่ต่อบุพการีก็เป็นกุศลกรรมที่จะน้อมนำส่งผลให้ชีวิตของตนมีความสุขในภายหน้า ดังในบทประพันธ์ที่ว่า

“ถึงแม้ว่ามันจะเป็นลูกชายที่ไม่ได้เรื่องได้ราวในสายตาของคนอื่น ๆ แต่ไอ้ติดก้น

มันก็เป็นลูกที่ดีของนางเสมอ และนางก็หวังใจว่า ความดีของเขาจะทำให้อนาคต

ของเขาเจอแต่เรื่องดี ๆ” [4]

ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่ากุศโลบายของการกระทำดีต่อแม่ ถึงแม้ว่าตนจะลำบากหรือเป็นคนไม่ดีในสายตาคนอื่น แต่ในความขยันหมั่นเพียรดูแลแม่ก็มีได้บกพร่อง แสดงให้เห็นถึงความกตัญญูกตเวทิต์ที่ถือว่าเป็นกุศโลบายที่จะนำเรื่องดีเข้ามาในชีวิตในภายหน้า ผู้แต่งแสดงให้เห็นถึงแนวคิดจากกุศโลบายที่กระทำดีต่อบุพการีนั่นจะส่งผลมาให้แก่คนกระทำในภายหน้าเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของการกระทำที่ดีที่ควรเริ่มต้นจากคนที่มีบุญคุณแก่เรา

1.2.2 อุกุศลกรรม ผู้เขียนได้นำเสนอให้เห็นว่าการกระทำที่ประกอบด้วยเจตนาชั่ว การกระทำที่ไม่ดีก่อให้เกิดความทุกข์ใจ ไม่ว่าจะเป็นเจตนาหนักหรือเบาที่ย่อมส่งผลให้เกิดเป็นแรงกรรม เจตนาอกุศลกรรมเป็นการตั้งใจทำชั่ว จงใจกระทำชั่ว หากเจตนาชั่วก็จะได้รับผลของกรรมชั่ว และเจตนาหนักหรือเบาที่จะได้รับกรรมที่แตกต่างกันไป เจตนาให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย เจตนาให้ผู้อื่นเป็นทุกข์ไม่ว่าจะทางกายหรือทางใจ เจตนากระทำชั่วเพราะความอยากมีอยากได้ ด้วยกิเลสตัณหาความอยากได้ใคร่มีจนทำให้ผู้อื่นเป็นทุกข์ได้รับความเดือดร้อนอันเกิดมาจากการกระทำด้านอกุศลของตน เพื่อแสดงให้เห็นว่าการกระทำทำความชั่ว จงใจกระทำชั่ว ก็จะได้รับผลของกรรมชั่วนั้นอย่างแน่นอน กรรมกรรม ได้กล่าวถึงตัวละครที่กระทำกรรมทางอกุศลกรรมเยอะที่สุด เป็นการเจตนาที่กระทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนและผลของกรรมนั้นก็จะสนองกลับคืนต่อผู้กระทำในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ดังในบทประพันธ์ที่ว่า

“แม่ได้บ้านหลังนี้พร้อมที่ดินมาจากการรับจ่านอง พ่อเจ้าของบ้านไม่สามารถส่งดอกเบี้ยย

ดอกเบี้ยยก็ทบทัน สุดท้ายแม่จึงต้องยึดบ้านหลังนี้ไว้ หลังได้กรรมสิทธิ์ แม่ให้เจ้าของบ้านเดิม

ย้ายออกทันที ท่ามกลางเสียงแข่งชกหักกระดุกกล่าวหาว่าแม่หน้าเลือดใจดำอำมหิต

แต่แม่ก็หาได้สนใจไม่เสียที่แ้วมาให้ได้ยิน แม่เปรยว่า ภูไม่ได้โกงใคร ก่อนที่จะเอาเงินไป

ลูกหนี้ของภูทุกคนรู้อยู่แล้วว่าสัญญาเงินกู้นั้นมีข้อความว่าอย่างไร เมื่อทุกคนเต็มใจเซ็นชื่อ

เต็มใจแปะโป้งก็ต้องยอมรับผลกรรมที่จะตามมา” [4]

ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การที่นางย้อยได้รับจ่านองที่ดินจากลูกหนี้นั้นก็ล้วนมาจากเจตนาไม่ดีของนางย้อยทั้งสิ้น รับจ่านองที่ดินไว้เพื่อที่คิดว่าที่ดินนั้นหากลูกหนี้ไม่สามารถมาใช้หนี้ได้ครบตามกำหนดเวลา ที่ดินก็ต้องกลายเป็นของตน ความหน้าเลือดของนางย้อยที่ได้กำหนดดอกเบี้ยสูงและให้เวลาใช้นั้นน้อยทำให้ลูกหนี้ไม่สามารถใช้หนี้ได้ทัน ที่ดินก็ต้องตกเป็นของนางย้อยโดยการโดนسابแข่งตามหลังจากลูกหนี้ นางย้อยอ้างว่าตนไม่มีความผิดแค่เพราะทำตามข้อตกลงแล้ว แต่การเจตนาที่อยากได้ของผู้อื่นอันทำให้ผู้อื่นเกิดความทุกข์กายทุกข์ใจก็ถือว่าเป็นอกุศลกรรมสอดคล้องกับประมวลศัพท์พุทธศาสนา [5] ได้กล่าวว่าการกระทำด้วยความจงใจหรือจงใจทำ เช่น ขุดหลุมพรางดักสัตว์ให้ตกลงไปตายเป็นกรรม แต่ขุดบ่อน้ำไว้กินใช้สัตว์ตกลงไปตายเองไม่เป็นกรรม แต่ถ้ารู้ว่าบ่อน้ำที่ตนขุดไว้อยู่ในที่ซึ่งคนจะพลัดตกได้ง่ายแล้วปล่อยปละเลยมมีคนตกลงไปตายก็ไม่พ้นเป็นกรรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการที่นางย้อยอ้างว่าไม่ได้เจตนา แต่ตนนั้นรู้ดีแล้วว่าดอกเบี้ยที่สูงและระยะเวลาใช้นั้นน้อยทำให้ได้ที่ดินนั้นอย่างแน่นอน สร้างความทุกข์ให้แก่ผู้อื่นก็ล้วนมาจากเจตนาก่อให้เกิดกรรม กรรมที่เกิดจากเจตนาชั่วคืออกุศลกรรม ซึ่งทำให้เกิดความทุกข์ใจ รุ่มร้อนใจไม่ว่าจะให้แก่ตนเองหรือแก่ผู้อื่น

1.3 แนวคิดด้วยสาเหตุแห่งกรรม ผู้เขียนได้นำเสนอสาเหตุแห่งกรรมของนวนิยายเรื่อง กรรมกรรม เหตุแห่งกรรมที่ปรากฏสะท้อนให้เห็นถึงสาเหตุแห่งกรรมที่เป็นการกระทำในทางที่ชั่ว เป็นจุดสำคัญที่นำไปประสบพบเจอแต่เรื่องราวที่ก่อให้เกิดกรรมร่วมกัน เป็นการกระทำที่เกิดจากอกุศลมูล คือ โลภะ โทสะ โมหะ สิ่งทั้งปวงเหล่านี้ย่อมมีมาจากสาเหตุซึ่งไม่สามารถเกิดขึ้นมาเองได้ กล่าวคือการกระทำทุกอย่างย่อมมีมาจากสาเหตุทั้งสิ้น โดยสาเหตุหลักของการกระทำกรรมภายในเรื่องนั้นเป็นการก่อกรรมที่มีสาเหตุมาจากความมีกิเลสตัณหา ประกอบไปด้วย กิเลสอันเกิดจากความรัก ความโลภ ความโกรธ และความหลง เป็นกิเลสตัณหาก่อให้เกิดกรรม กิเลสตัณหาที่เกิดขึ้นมีความสำคัญที่จะน้อมนำชีวิตให้ได้รับแต่ความทุกข์ทั้งกายและใจเพราะสาเหตุอันเนื่องมาจากกิเลสตัณหาของตนทั้งสิ้น

1.3.1 ความรัก ผู้เขียนได้นำเสนอกิเลสตัณหาอันเกิดจากความรัก ทำให้เกิดความหลงผิด กระทำในทางที่ผิด น้อมนำไปสู่การกระทำที่เป็นกรรมชั่วอันจะก่อให้เกิดผลของความทุกข์ไม่ว่าจะทางกายหรือทางใจ ผู้ประพันธ์ได้เสนอแนวคิดนี้ว่าเป็นกิเลสที่เกิดจากความรัก ความอยากจะครอบครองชายคนรัก อยากที่จะได้อยู่กับคนที่รัก จนไม่สนใจถึงความถูกต้องใด ๆ เป็นการแสดงถึงความรักด้วยใจบริสุทธิ์เพียงเพราะที่อยากได้อยู่กับชายคนที่รักเพียงเท่านั้น ก่อให้เกิดการกระทำความผิดต่าง ๆ และในความรักที่ไม่สมหวังได้กลับกลายเป็นผลทำให้เกิดแรงแค้นจนได้กระทำความผิดต่าง ๆ ขึ้น ผู้เขียนได้เสนอให้เห็นถึงตัวละครในเรื่องที่กระทำความผิดชั่วเพียงเพราะเกิดกิเลสมาจากความรัก ในตอนที่เรณูรักปฐมจึงคิดอยากครอบครองและอยู่ด้วยกัน อีกทั้งในตอนทีปิลมีความรักที่ไม่สมหวังอันเกิดจากความรักที่ไม่เป็นดังหวังทำให้เกิดแรงแค้นนำไปสู่การกระทำความผิดชั่ว แสดงถึงสาเหตุแห่งกรรมอันมาจากความรักนั้นเพียงเพราะกิเลสครอบงำทำให้นำไปสู่กรรมชั่วได้ ดังในบทประพันธ์ที่ว่า

“ม่า ไม่อ่านก็ไม่ต้องอ่าน แต่ม่ารู้ไว้หนอยก็ดี เนื้อความในจดหมายเขาบอกว่า เขาไม่รู้ว่าผลลัพธ์ ผลร้ายมันจะมากมายถึงเพียงนี้ ที่เขาทำลงไป เพราะเขารักเฮียใช้ ม่าเกลียดเขา เขาก็อยากให้มารักและเมตตาเขาบ้าง เขาเพียงแค่อยากอยู่กับคนที่เขารักก็เท่านั้น ที่เขาคิดไว้คือ เมื่อเขามีลูกเป็นโซ่ทองคล้องใจแล้ว เขาจะไปเอาของออกให้ แต่เรื่องมันก็เป็นอย่างนี้ซะก่อน ที่เขาทำอย่างนั้น เขาไม่ได้หวังในทรัพย์สินเงินทองของม่า ของเฮียใช้เลยสักนิด” [4]

ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าด้วยความรักที่เรณูมีให้แก่ปฐมชายคนรัก แต่กลับโดนกีดกันจากผู้เป็นแม่ยาย เพราะไม่ยอมรับในตัวลูกสะใภ้เรณู ทำให้เรณูต้องกระทำความผิดชั่วขึ้น เพียงเพราะความรักที่อยากอยู่ร่วมกับชายคนรักเพียงเท่านั้น ไม่ได้หวังเงินทองของนอกกายแต่อย่างใด ด้วยความรักจึงทำให้เป็นกิเลสครอบงำ ไม่นึกถึงความผิดชอบชั่วดีนำไปสู่เกิดการกระทำความผิดที่เลวร้ายอันส่งผลมาให้แก่ตัวเองในภายหน้ากิเลสตัณหาอันเกิดจากการรักนั้น เป็นการแสดงถึงความรักด้วยใจบริสุทธิ์เพียงเพราะที่อยากอยู่ร่วมกับชายคนที่รักเพียงเท่านั้นจึงก่อให้เกิดการกระทำความผิดต่าง ๆ และในความรักที่ไม่สมหวังจึงกลับกลายเป็นผลทำให้เกิดแรงแค้นจึงได้กระทำความผิดต่าง ๆ ความรักอันเกิดจากความมีกิเลสจะเป็นการแสดงถึงความรักในทางที่ผิด รักตัวเองมากกว่าที่จะมองเห็นถึงความถูกต้อง จึงเป็นผลทำให้เกิดการกระทำความผิดชั่วนำมาซึ่งเป็นบ่วงแห่งกรรมร่วมกัน

1.3.2 ความโลภ ผู้เขียนได้เสนอแนวคิดนี้เป็นกิเลสที่โลภอยากครอบครองของผู้อื่นทั้งที่ไม่ใช่ของตน ก่อให้เกิดความทุกข์ภายในจิตใจ และคอยจับจ้องที่จะครอบครองเอาของผู้อื่นให้จงได้ นำไปสู่การกระทำความผิดเกิดขึ้นอันมาจากความโลภ ความละโมภในของผู้อื่น ผู้เขียนได้แสดงให้เห็นถึงตัวละครที่เกิดจากความโลภอยากมีอยากได้ในของผู้อื่นทำให้ส่งผลนำไปสู่การกระทำความผิดชั่วเกิดขึ้น ดังตัวละครนางย้อย และตัวละครพิไลที่มีลักษณะอยากมีอยากได้ในสมบัติของผู้อื่นและคอยที่จะจับจ้องให้ได้มาโดยไม่คำนึงถึงความผิดชอบชั่วดี ดังในบทประพันธ์ที่ว่า

“พิไลจึงสบายเคยตัว วัน ๆ คิดแต่เรื่องแต่งตัวให้สวยงามทันสมัย คิดแต่เรื่องยกยอกเงิน

ของเตี้ยมาเข้าพกเข้าห่อเก็บไว้ เพราะรู้ว่าแม่เตี้ยจะรัก แต่ตนเองก็เป็นลูกผู้หญิง

ทรัพย์สมบัตินั้นยากที่จะตกทอดมาถึงตน” [4]

ข้อความข้างต้นแสดงถึงควมมีกิเลสอยากได้ใคร่มีในผู้อื่นที่ฟิเลต้องการอยากจะได้สมบัติและร้านค้าซึ่งเป็น
บ่อเงินบ่อทองของนางย้อย ฟิเลต้องการที่จะกอบโกยผลประโยชน์ทุกวิถีทาง เพื่อให้ได้มาเป็นของตนเอง เกิดจากควมมี
กิเลสโลกมากที่สั่งสมมาตั้งแต่เด็กเพราะเห็นว่าตนเป็นลูกของเมียน้อยและไม่มีทางที่ได้สมบัติมรดกทัดเทียมเท่าลูกชายหรือ
ลูกเมียใหญ่ ฟิเลจึงมีความอยากได้อย่างมีให้มากกว่าคนอื่น ซึ่งเป็นกิเลสที่ก่อให้เกิดกรรมตามมา

1.3.3 ความโกรธ ผู้เขียนได้เสนอแนวคิดด้านกิเลสต้นเหตุอันเกิดจากความโกรธ ความอาฆาต พยาบาท
ไม่ยอมที่จะปล่อยวางเลิกแล้วต่อกันนั้นจะนำมาซึ่งผลกระทบระหว่างกันไม่จบไม่สิ้น สาเหตุที่กระทำการอันหนักหนาล้วน
มาจากความโกรธที่ไม่สามารถยับยั้งหรือปล่อยวางได้ด้วยตัวเอง จะคอยเป็นแรงกระตุ้นที่ไหลเวียนไม่หยุด ผู้เขียนได้เสนอให้
เห็นถึงตัวละครที่มีความแค้น ความอาฆาตอันมาจากผลของความโกรธที่ไม่ยอมยับยั้งหรือปล่อยวางได้ จนนำไปสู่การ
ก่อเวรก่อกรรมระหว่างกันให้ต้องทุกข์ร้อนใจไม่จบไม่สิ้น ดังในบทประพันธ์ที่ว่า

“อิญ มิงดูหน้ากู มิงไม่มาเป็นกู มิงไม่รู้หรือว่ามันเจ็บแคไหน ใครทำกูเจ็บ

มันต้องเจ็บยิ่งกว่า” รื้อรอยที่นายเจิดกระทำนั้นยังมีให้เห็นอยู่บนใบหน้าของติ่ม

เรณูเห็นแล้วก็เข้าใจว่า คราวนี้ทำไมติ่มถึงได้แค้นนัก สีหน้าของเรณูนั้นเต็มไปด้วย

ความหนักใจ และเพื่อให้ติ่มนั้นคลายความพยาบาท เรณูจึงต้องพูดว่า

“แต่ฉันไม่ยอมให้พี่ต้องก่อเวรก่อกรรมเพิ่มขึ้นมาอีกเวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวรนะ พี่”

“กูรู้ แต่กูทำอย่างทีพระท่านสอนไม่ได้หรอก” [4]

ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าด้วยความโกรธแค้นของติ่มที่มีต่อฟิเลคู่กรณีที่เคยกระทำตนให้เกิดความโกรธแค้น
อย่างมาก ด้วยความโกรธแค้นนี้เป็นสาเหตุที่จะนำไปสู่การกระทำความกรรมร่วมกันอย่างไม่จบสิ้น สาเหตุแห่งความโกรธนี้เป็น
กิเลสต้นเหตุที่หากไม่สามารถหยุดหรือปล่อยวางได้ ก็จะเป็นสาเหตุที่นำมาสู่การกระทำความกรรมชั่วที่หนักหนายิ่งแน่นอน

1.3.4 ความหลง ผู้เขียนได้นำเสนอด้วยกิเลสต้นเหตุในความลุ่มหลงอยากได้ ความหลงผิด จึงจำเป็นต้อง
กระทำการที่เกิดจากแรงหลงเพียงเพราะความหลงใหลในชายหนุ่มโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องหรือผลของกรรม ความลุ่ม
หลงทำให้เกิดแรงกรรม ผู้เขียนได้แสดงให้เห็นถึงสาเหตุแห่งกรรมชั่วที่เกิดขึ้นนั้นด้วยเพราะความหลงมัวเมาที่เกิดจากตัว
ละครแต่ละตัวนำไปสู่การหลงผิดและส่งผลไปยังการกระทำความกรรมชั่วเกิดขึ้น ดังในบทประพันธ์ที่ว่า

“‘ແປ່ງນີ້ໃຊ້ທຸກຄັ້ງຫລັງລ້ານ້ຳ ທຸກເຂົ້າ ແລະກ່ອນນອນກັບມັນ ຮັບຮອງວ່າມັນໄມ່ຫລຸດມື້ອມຶ່ງໄປໂຫນແນ່’ ເສຍ
ของอาจารย์ก่อนบ้านอยู่เชิงเขาท้ายตลาดตาสีลังวานในห้วงความจำของเรณู หลังละเลงลิปสติกปลุกเสกทั่วริมฝีปากอีก
อย่างหนึ่งเรณูส่ายยืมด้วยที่ทอมน้ำใจ เพราะในที่สุดปฐม หนุ่มร่างสูงผิวขาวหน้าตาหล่อเหลาลูกชายคนโตของนางย้อยก็อยู่
ในอุ้งมือของเธอ ทั้งที่ใคร ๆ ก็บอกว่าไม่มีทางที่ผู้หญิงทำงานบาร์อย่างเธอจะจับตัวเขาไว้ได้” [4]

ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าด้วยความหลงชอบในรูปราย ความเสน่ห์หาในครั้งแรกพบของเรณูที่พบกับปฐม
เป็นเพียงแค่ความหลงใหลในชั่วขณะ หากยังไม่ใช้ความรัก เรณูเกิดความหลงใหลในความหล่อของหน้าตา รูปราย ของปฐม
จนทำให้เรณูต้องกระทำความกรรมชั่ว ดังที่ยกตัวอย่างมานี้มีพื้นฐานมาจากกิเลสต้นเหตุที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของตนทั้งสิ้นส่งผล
ให้เกิดแรงกรรม สอดคล้องกับ พระมหาพิเชษฐ ธีรวิโส [6] กล่าวว่าอุปกิเลส เป็นเครื่องที่ทำให้จิตใจเศร้าหมอง ความโลภใน
สิ่งที่ตนไม่สามารถจะครอบครองได้ บางครั้งก็ทำให้เกิดความทุกข์เป็นสิ่งที่ไม่ดี ในความโลภสิ่งที่ตนคิดเพื่อฝืนแต่ในความ
เป็นจริงสิ่งนั้นก่อให้เกิดแต่ความทุกข์ จิตใจว่าวุ่น เมื่อคิดว่าตนไม่ได้เป็นเจ้าของกิเลสครอบงำให้มีความเห็นแก่ตัว ซึ่งจะเห็น
ได้ว่าแนวคิดด้วยเหตุแห่งกรรม เป็นสาเหตุที่มาจากกิเลสต้นเหตุก่อให้เกิดกรรม

1.4 แนวคิดด้วยผลแห่งกรรม ผู้เขียนได้นำเสนอให้เห็นว่าไม่มีผู้ใดสามารถหลีกเลี่ยงจากผลกรรมที่ตนเคยกระทำไว้ได้ บุคคลใดทำกรรมใดไว้ย่อมได้รับผลของกรรมนั้นอย่างแน่นอนอาจจะส่งผลต่อทางกายหรือไม่ก็ทางจิตใจโดยไม่สามารถเลี่ยงหลบได้ ผลของกรรมหรือคำว่า วิบากกรรม เป็นสิ่งที่เกิดจากการกระทำลงไปไม่ว่าจะเป็นการกระทำที่ดี (กุศลกรรม) หรือการกระทำที่ไม่ดี (อกุศลกรรม) อันเกิดมาจากเจตนา ผลที่ได้รับย่อมเป็นไปตามกฎแห่งกรรม ในการกระทำดีย่อมจะได้รับผลดีตอบแทน หากกระทำชั่วก็ย่อมจะได้รับผลชั่วตอบแทน แท้จริงแล้วมนุษย์ทุกคนเมื่อกระทำความชั่วไว้เราก็จะถูกขังอยู่ในกรงแห่งกรรมนั้น ถูกขังไว้ด้วยกรรมที่คอยตามหลอกหลอนเราอยู่ตลอดเวลาไม่ให้เรามีความสุข บางครั้งอาจไม่ได้ตกแก่เราแต่อาจจะส่งผลไปยังต่อลูกต่อหลานต่อคนรอบข้าง การกระทำที่ไม่ดีส่งผลเป็นความทุกข์ เพราะความทุกข์เป็นผลของการทำความชั่ว หากกระทำดีจะส่งผลความสุข ความอิ่มเอมใจ อันเกิดมาจากการทำความดี

1.4.1 ผลกรรมส่งผลต่อจิตใจ ผู้เขียนได้นำเสนอการส่งผลต่อจิตใจแก่ผู้ที่กระทำถือได้ว่าเป็นการรับผลกรรมภายในจิตใจที่คอยวนเวียนตลอดเวลา ซึ่งล้วนเป็นผลของกรรมที่ผู้กระทำไว้จะต้องได้รับคืนสนองอย่างไม่สามารถเลี่ยงหลบได้ตามระยะเวลาของกรรมที่ให้ผล อาจจะมีผลในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ส่งผลให้ได้รับความทุกข์ใจ ความวิตกกังวล และหวาดระแวงเป็นผลกรรมชั่ว หากใครเคยกระทำกรรมใดไว้กรรมนั้นก็ย่อมตอบสนองคืน อาจจะมีผลในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

1.4.1.1 ได้รับแต่ความทุกข์ใจ ผลของกรรมที่เคยได้กระทำไว้อาจเกิดจากความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ แต่ท้ายที่สุดผลของกรรมนั้นย่อมคืนสนองเสมอ ผลของกรรมสามารถคืนสนองมาแก่ผู้กระทำได้หลายรูปแบบ ซึ่งในการให้ผลแก่จิตใจ การได้รับความทุกข์ทรมานภายในจิตใจ เป็นผลของกรรมที่ไม่สามารถเลี่ยงหลบได้ ผู้ประพันธ์มุ่งเสนอให้เห็นถึงผลของกรรมที่คอยตามรบกวนภายในจิตใจตลอดเวลาอย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ แสดงให้เห็นถึงตัวละครที่ได้รับผลของกรรมส่งผลทำให้ได้รับความทุกข์ ในตอนที่นางย้อยได้รับผลของความทุกข์ใจคอยรบกวนภายในจิตใจที่เคยได้กระทำกับนางลิ้มไว้ตลอดเวลา ดังในบทประพันธ์ที่ว่า

“ถ้าย้อนกลับไปได้ นางจะ ‘อดทน’ ให้นางลิ้มค่อย ๆ เหี่ยวเฉาและสิ้นลมปราณไปตามกาลเวลาของมัน นางจะไม่ไปตัดกรรมของเขา และสร้างกรรมใหม่ขึ้นมาเสียเอง และกรรมประเภทลูกสะใภ้แม่ผัวนี้ นางย้อยรู้สึกว่ามันกำลังงวดเข้ามาหาตัวทุกขณะ แต่นางจะต้องฟันปัญหาหนีกรรมที่ไม่ได้ตั้งใจนี้ให้จงได้ ” [4]

ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า กรรมที่นางย้อยเคยฆ่าแม่ผัวไปนั้นกำลังกลับมาตอบสนองตนในรูปแบบเดียวกัน นางย้อยมีความวิตกกังวลว่ากรรมนั้นกำลังตามมาสนองตัวเองแล้วในรูปแบบของสะใภ้ที่ไม่ถูกกัน เป็นการอยู่ร่วมกันอย่างไม่มีความสุข คิดที่จะฆ่าฟันกันตลอดเวลาให้นางย้อยต้องทุกข์ระทมใจ แต่นางย้อยคิดว่าตนต้องหนีพ้นจากกรรมนี้ไปได้ ในความจริงแล้วไม่สามารถเลี่ยงหลบได้ ผลกรรมที่ได้กระทำไว้จะต้องตอบสนองไม่รูปแบบใดก็แบบหนึ่งอยู่ดี ดังนั้นผลกรรมที่นางย้อยได้กระทำไปกำลังกลับมาตอบสนองในรูปแบบแม่ยายลูกสะใภ้เช่นเดียวกัน แต่ผลของกรรมนั้นอาจยังตอบสนองได้อย่างไม่เต็มรูปแบบ ในการที่นางย้อยทุกข์ใจก็ถือว่ากรรมนั้นก็ส่งผลมาบ้างแล้ว เพราะผลกรรมนั้นคอยรบกวนจิตใจนางย้อยตลอดเวลา และผลนั้นที่กำลังจะคืนสนอง

1.4.1.2 มีแต่ความวิตกกังวล หวาดระแวง ผลของกรรมในตอนที่ได้ตนเองได้รับความวิตกกังวล หวาดระแวง ร้อนใจจากการกระทำของตน อันเกิดจากความอาฆาตแค้นพยาบาทส่งผลให้ผู้อื่นได้รับความทุกข์ และผลกรรมทำให้ตนอยู่ด้วยความหวาดระแวงเพราะไม่เคยคิดว่าผลกรรมนั้นจะมาตอบสนองได้จริง ผู้เขียนแสดงให้เห็นถึงตัวละครได้รับผลของการทำความชั่วส่งผลให้พบเจอแก่ความวิตกกังวล หวาดระแวง ดังที่พิไลได้หวาดระแวงกลัวว่าติมจะกลับมาทำร้ายตนคืน ดังในบทประพันธ์ที่ว่า

“หลังประสงค์กลับไปแล้ว พิไลก็นอนสึมตาโพล่ง กระสับกระส่ายเพราะเพิ่งเข้าใจว่า อาการของคน ‘อยู่ร้อนนอนทุกข์’ มันเป็นเช่นนี้เอง พิไลจะทำอย่างไรกับติม เจ้ากรรมนายเวร ซึ่งพิไลไม่ได้ตั้งใจให้ต้องมี” [4]

ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความหวาดระแวง วิดกกังวลความทุกข์ร้อนใจ ถึงกรรมของตัวเองที่เคยได้กระทำไว้ กล่าวว่าคุณอื่นจะกลับมาทำร้ายตนคืนจากผลกรรมที่ตนเคยได้กระทำ เพราะตนเคยได้ให้น้ำเช็ดไปทำร้ายต้ม และน้ำเช็ดก็ได้ตายไปแล้ว ส่วนต้มก็กำลังกลับมาเล่นงานตน ตนก็เกิดความหวาดกลัว หวาดระแวง แสดงถึงผลของกรรมที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ กรรมนั้นถึงแม้จะยังไม่ได้ตอบสนองทางกายโดยตรง แต่มันก็คอยส่งผลกระทบต่อจิตใจให้เกิดความวิตกกังวลจากการกระทำที่ต้องหวาดระแวง ทุกข์ร้อนใจอยู่อย่างไม่มีความสุข

1.4.2 ผลกรรมส่งผลต่อร่างกาย ผู้เขียนได้เสนอผลของกรรมนั้นสามารถตอบสนองแก่ผู้กระทำได้ไว้มากหลายรูปแบบตามการกระทำ การส่งผลต่อร่างกายแก่ผู้ที่กระทำทำให้ได้รับการเจ็บไข้ได้ป่วย หรือส่งผลให้ได้รับความตายก่อนเวลาอันสมควรถือเป็นการลดทอนอายุไซ้ ได้รับผลกระทบชั่วที่ที่เคยได้กระทำไว้ ซึ่งล้วนเป็นผลของกรรมที่ผู้กระทำไว้จะต้องได้รับคืนสนองอย่างไม่สามารถเลี่ยงหลบได้ตามระยะเวลาของกรรมที่ให้ผล นวนิยายเรื่อง “กรงกรรม” เป็นผลกระทบชั่วที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้จะต้องได้รับแต่ความทุกข์ที่ส่งผลต่อร่างกายของตน หากใครเคยกระทำความผิดไว้กรรมนั้นก็ย่อมตอบสนองคืน อาจจะมีผลในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

1.4.2.1 เจ็บไข้ได้ป่วย ผลของกรรมไม่เพียงแต่ตอบสนองการกระทำในรูปแบบเดียวกัน กล่าวคือในการทำกรรมรูปแบบใดไม่จำเป็นต้องได้รับผลตามรูปแบบนั้น กรรมยังให้ผลในชนิดที่แตกต่างจากการกระทำ หรือผลของกรรมชั่วจากอดีตที่ตามมาส่งผลให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บให้ต้องทุกข์ทรมาน แต่ด้วยความตระหนักถึงผลของกรรมที่ได้กระทำไว้ ก็ต้องยอมรับชะตาแต่โดยดีเพราะไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ดังที่นางย้อยได้เคยตัดแข้งตัดขาผู้อื่นด้วยการขบไล่ผู้อื่นในยามลำบากส่งผลให้ผลของกรรมนั้นตอบสนองกลับมาให้นางย้อยได้รับความเจ็บป่วยนั้นคือการโดนตัดขาเพราะโรคร้ายและอีกในตอนหนึ่งที่กล่าวถึงผลของการฆ่าสัตว์ตัดชีวิตของแม่เรณูจึงทำให้ได้รับผลของการกระทำกรรมชั่วตอบสนองโดยโรคร้ายทำให้เจ็บไข้ได้ป่วย ดังในบทประพันธ์ที่ว่า

“ก็คงเป็นอย่างนั้นแหละ เห็นว่ามาเป็นคนสุดท้าย นึกแล้วก็สงสารแก ไม่รู้โรคเวรโรคกรรมอะไร บ้างก็ว่าแกทูปหัวปลาไว้เยอะ บ้างก็ว่าแกเคยฆ่าเต่าหักแข้งหักขาปู” “ใครมันก็ทำกันทั้งนั้น มัวแต่กลัวเวรกรรม พอดีเห็นจะอดตายกันหมด” [4]

ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการที่เร่แม่ของเรณูได้เป็นโรคร้ายไข้เจ็บแขนขาอ่อนแรง และล้มตายในเวลาต่อมานั้น อาจมีผลมาจากกรรมที่ได้กระทำฆ่าสัตว์ตัดชีวิตเพื่อเลี้ยงชีพ นำมาซึ่งผลของกรรมการล้มป่วยตายไม่ได้โดนกระทำโดยตรงอย่างสัตว์พวกนั้นที่ตายไป แสดงให้เห็นว่าผลของกรรมไม่จำเป็นต้องได้ผลตามรูปแบบเดียวกันกับที่กระทำลงไป ซึ่งก็ถือว่าได้รับผลกระทบนั้นเช่นกัน จะต้องได้รับผลในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง กรรมทุกอย่างความจริงแล้วในการกระทำกรรมที่ได้ทำลงไปถึงแม้ว่าจะให้ผลก็จริง แต่ก็ไม่ใช่ว่าทำสิ่งไหนก็ได้สิ่งนั้นหรือทำขนาดเท่าใดก็ได้รับขนาดเท่านั้นเสมอ ผลของกรรมไม่จำเป็นต้องเหมือนกันกับการทำกรรมนั้นโดยสิ้นเชิง

1.4.2.2 ลดทอนอายุไซ้ ผลของกรรมไม่สามารถเลี่ยงหลบได้ ใครกระทำความผิดไว้ผลของกรรมนั้นก็ย่อมตามมาสนองในรูปแบบใดแบบหนึ่ง ผลของกรรมที่ได้รับถึงแก่ความตายก็เป็นผลอีกรูปแบบหนึ่งที่ตามมาสนอง อาจจะเป็นแก่ตนเองหรือแก่ลูกหลาน คนรอบข้าง ส่งผลให้เกิดความเสียใจความทุกข์ใจ ผู้เขียนแสดงให้เห็นถึงตัวละครที่ได้กระทำความชั่วและผลของกรรมนั้นได้ตอบสนองกลับสู่ตนเอง หรือได้ส่งผลไปยังคนที่ตนรักไม่ว่าจะเป็นคนในครอบครัวหรือบุคคลอื่นรอบข้าง ซึ่งเป็นผลของกรรมที่ตอบสนองกลับในรูปแบบใดแบบหนึ่งอย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ดังในบทประพันธ์ที่ว่า

“ลำพัง ‘ถ้า’ คำสาปแช่งนั้นเป็นจริง นางย้อยก็ยินดีที่จะยึดอกรับผลกระทบเช่นที่ได้บังคับให้ไปกระทำไปแล้ว แต่คำที่ว่า ‘ขอให้ครอบครัวของมึงจงลำบาก วายปวงทำอะไรก็ไม่เจริญ...’ นางย้อยรู้สึกว่ามันไม่ยุติธรรมกับลูก ๆ ของนางเลยสักนิด พอนึกสงสารลูก ๆ เพราะต้องมารับผลพวกจากความผิดของตัวเองนำตาของนางย้อยก็ไหลออกมาอีกครั้ง” [4]

ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผลของกรรมที่นางย้อยเคยได้กระทำกับผู้อื่นผลของกรรมนั้นกำลังตอบสนองแก่คนในครอบครัวของนางย้อย ลูก และสามีของนางย้อยนั้นได้รับผลของกรรมอันส่งผลให้เกิดความตายก่อนเวลาอันควร ถึงแม้จะไม่ได้เกิดแก่ตัวนางย้อยผู้กระทำกรรมนั่นเอง แต่ก็ส่งผลให้นางย้อยมีความทุกข์ไม่น้อย เพราะความตายได้พรากชีวิตของลูกชายที่ตนรักดังดวงใจไป เป็นผลของกรรมที่ได้รับที่นางย้อยเคยได้กระทำแก่ผู้อื่นไว้มาคืนสนองแก่ตน

1.4.3 ผลกรรมส่งผลต่อครอบครัว ผู้เขียนได้เสนอผลของกรรมในการส่งผลต่อผู้ที่กระทำทำให้ได้รับความทุกข์ที่จะส่งผลแก่ครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นการส่งผลต่อคนที่รัก ส่งผลต่อลูกต่อหลานคนในครอบครัว หรือส่งผลให้ได้รับการทะเลาะวิวาทกันภายในครอบครัวให้ต้องบ้านแตกสาแหรกขาด อยู่กันอย่างร้อนรุ่มไม่มีความสุข ก็ถือได้ว่าเป็นการรับผลกรรมชั่วที่เคยได้กระทำไว้ ซึ่งล้วนเป็นผลของกรรมที่ผู้กระทำไว้จะต้องได้รับคืนสนองอย่างไม่สามารถเลี่ยงหลบได้ตามระยะเวลาของกรรมที่ให้ผล

1.4.3.1 การสูญเสียคนรัก ผลของกรรมที่เคยได้กระทำไว้ก็กลับมาตอบสนองให้ความรู้สึกกลับอย่างที่เคยกระทำกับผู้อื่นไว้ ความรู้สึกของการที่โดนลูกแย่งคนรักไป ทำให้ต้องเจ็บช้ำน้ำใจและคลายความรักนั้นน้อยลงจากแรกเริ่ม ดังในบทประพันธ์ที่ว่า

“พินันแหละถ้าต้องตัดใจจากสรักแรงเสน่หาจากผัวพี่ ที่จะได้หรือเปล่า” ทำได้หรือไม่ได้ แต่รักที่มีให้ปฐมก็คลายไปไม่น้อย เพราะเมื่อหมายจะดอมดมเก็บดอกกุหลาบแล้วดันถูกหนามกุหลาบที่แทงขีดข่วนให้ต้องเจ็บปวดใจที่ปรารถนาครอบครองก็คลายได้เหมือนกัน ขณะนี้ใจของเรณูก็เป็นเช่นนั้น” [4]

ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าครั้งอดีตที่เรณูได้แย่งคนรักของพิไลนั้นคือปฐมด้วยการทำเสน่ห์ยาแฝด จนในตอนนั้นคนรักที่เรณูเคยแย่งเข้ามา กำลังตอบสนองผลของกรรมด้วยการมีคนอื่นมาแย่งคนรักไปเสียแล้ว ทำให้เรณูรู้สึกเจ็บช้ำน้ำใจ แล้วคลายความรักจากปฐมไปไม่น้อย แสดงให้เห็นผลของกรรมว่ากระทำอย่างไรกับใครไว้ผลของกรรมนั้นย่อมตอบสนองกลับแน่นอน และผลของกรรมที่ได้รับการสูญเสียคนรักไป

1.4.3.2 การทะเลาะวิวาทกันในครอบครัว การทะเลาะวิวาทกันในครอบครัวเป็นผลของกรรมที่ทำให้เกิดความทุกข์ร้อน ความไม่เข้าใจ เกิดการแตกแยกกันของคนในครอบครัว ซึ่งเป็นผลของกรรมที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ผลของกรรมที่ก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาทกันในครอบครัวก็อาจจะเป็นผลของกรรมที่เคยได้กระทำแก่ครอบครัวของผู้อื่นให้ต้องพัง ต้องแตกแยก จนผลของกรรมนั้นได้สนองมายังแก่ตัวเอง ดังในบทประพันธ์ที่ว่า

“เรณูรู้สึกลำบากใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะถ้าเป็นความกันขึ้นมา กว่าคดีจะตัดสินก็เดือดร้อนกันไปทุกฝ่าย นายเชิดกับพิไลก็จะโดนข้อหาหนัก และประสงค์ผู้ซึ่งไม่ได้รู้เรื่องอะไรด้วยเลยก็พลอยเดือดเนื้อร้อนใจ โทนจะนางย้อย กมลที่ต้องแบกหน้าดูสะใจหัวกัน” [4]

ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผลกรรมที่นางย้อยเคยได้กระทำไปกับผู้อื่น ผลของกรรมนั้นกำลังตอบสนองนางย้อยให้เกิดเรื่องราวภายในครอบครัว ที่คนในครอบครัวต้องมาทะเลาะกัน เกิดการแย่งชิงกันเองของสะใภ้ใหญ่และสะใภ้รอง ทำให้บ้านต้องร้อนรุ่มเป็นไฟ เพราะผลกรรมที่นางย้อยเคยได้ทำให้บ้านของผู้อื่นเป็นบ้านแตกสาแหรกขาด ทำให้ต้องโดนเสียงสาปแช่งนินทา จนผลกรรมแห่งครอบครัวก็ได้ส่งผลกลับมาให้แก่นางย้อยให้ต้องทุกข์ใจ

ผลของกรรมนั้นก็ย่อมตอบสนองไม่ทางกายก็ทางจิตใจแท้จริงแล้วมนุษย์ทุกคนเมื่อกระทำความอะไรไว้เราก็จะถูกขังอยู่ในกรรมนั้น ถูกขังไว้ด้วยผลกรรมที่เราเคยกระทำคอยตามหลอกหลอนอยู่ตลอดก่อให้เกิดความทุกข์ บางครั้งอาจไม่ได้ตกแก่เราแต่อาจจะส่งผลต่อลูกต่อหลาน การกระทำที่ไม่ดีส่งผลเป็นความทุกข์ เพราะความทุกข์เป็นผลของการทำความชั่ว เรื่องของกรรมเป็นเรื่องแก้ไขไม่ได้ จะต้องเป็นเช่นนั้นไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ได้สอดคล้องพระมหาสาร ธรรมโมภาส [7] กล่าวถึงการให้ผลของกรรมว่า การกระทำที่จัดว่าเป็นกรรมจะต้องให้ผลเสมอ ดังนั้นผลของกรรมของกรรม แสดงให้เห็นว่าผู้ใดกระทำความไว้ กรรมนั้นจะส่งผลเสมอ ไม่ว่าจะเป็นการส่งผลต่อกายภาพหรือ

ส่งผลต่อจิตใจ และผลของกรรมนั้นให้ผลในทันทีทันใดให้ผลในชาติปัจจุบันการเป็นไปของตัวละครส่วนใหญ่ภายในเรื่องล้วนเป็นไปเพราะกรรมที่เคยได้กระทำไว้ทั้งสิ้น ซึ่งแนวคิดผลของกรรมในนวนิยายกรรมมีความสอดคล้องกับพุทธศาสนาในเรื่องของการทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วอีกด้วย

1.5 แนวคิดการสิ้นสุดของกรรม ผู้เขียนได้นำเสนอให้เห็นว่าการสิ้นสุดกรรมภายในเรื่องกรรม เป็นการสิ้นสุดกรรมที่ได้กระทำร่วมกัน ทั้งเรื่องของกรรมดีและกรรมชั่ว การสิ้นสุดกรรมเป็นการกระทำที่เริ่มจากตัวเอง การไม่อาฆาตพยาบาทต่อกัน ปลอญวางในความทุกข์ทางกายและทางใจ ละเว้นจากกิเลสตัณหา ความทะยานอยากทั้งปวง สิ่งที่สำคัญให้เห็นถึงการสิ้นสุดกรรมในกรรมที่สุตนั้นคือการอภัยให้แก่กัน อโหสิกรรมระหว่างกันเพื่อไม่ให้ก่อให้เกิดผลกรรมร่วมกันอีก อีกทั้งไม่ก่อเวรก่อกรรมให้ต้องผูกติดกันไปเรื่อย ๆ เพื่อให้ตนได้หลุดพ้นได้รับความสุขสงบทั้งกายและใจ

1.5.1 การให้อภัย ไม่พยาบาทจองเวร การสิ้นสุดของกรรมระหว่างกันแสดงให้เห็นถึงการอภัยให้แก่กันของตัวละครการปลอญวาง ไม่ผูกอาฆาตพยาบาทกันต่อไปเรื่อย ๆ เป็นการหยุดจากความทุกข์ทั้งปวงเพื่อเป็นการตัดกรรมที่ได้กระทำร่วมกัน เพื่อเป็นการนำไปสู่การเริ่มต้นใหม่ ดังในบทประพันธ์ที่ว่า

“อัญญา จะให้อภัยมึงได้ แต่คนทั้งโลกคงยากจะให้อภัยมึง อย่างไรก็ตามไปตีมิโซเคอะนะ” พูดจบแล้ว นางย้อยก็ร้องไห้ออกมาอย่างมากมาย [4]

ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการอภัยให้เรณูโดยนางย้อยนั้นถือเป็นการสิ้นสุดกรรมร่วมกันระหว่างตนกับเรณู โดยไม่มีความโกรธ ความเกลียดชัง อย่างในตอนแรกเริ่ม เพราะด้วยผลของความดี ความจริงใจของเรณูนั้นมาเปลี่ยนหัวใจของนางย้อยให้รัก และเมตตามากขึ้นลบล้างอคติที่นางย้อยเคยได้มีแก่เรณูให้หมดสิ้นไป จึงเกิดการให้อภัยแก่กัน ส่วนเรณูก็ได้มีใจคิดที่จะขอขมาลาโทษนางย้อยในความผิดที่เคยพลาดพลั้งไป ผู้แต่งแสดงให้เห็นว่าการหลุดพ้นจากบ่วงกรรมระหว่างกันคือการอภัยให้แก่กัน ไม่ยึดติดถือโทษโกรธ อาฆาตแค้นกันต่อไปเรื่อย ๆ อีก

1.5.2 การอโหสิกรรมซึ่งกันและกัน ในการสิ้นสุดจากกรรมผู้แต่งพยายามเสนอให้เห็นว่าเมื่อถึงคราวได้รับผลกรรมนั้นแล้วและนำไปสู่การสิ้นสุด การขอขมาอโหสิกรรมแก่กัน เป็นการสิ้นสุดแห่งกรรมอีกรูปแบบหนึ่งที่เคยได้กระทำกรรมด้วยกันมา เพื่อหยุดความอาฆาต พยาบาทต่อไปอีกเรื่อย ๆ ให้สิ้นสุดแก่กันไม่ผูกติดกรรมกันไปถึงภพชาติอื่น ๆ อีกทั้งการสิ้นสุดของกรรมไม่เพียงแต่หลุดพ้นจากกรรมกับผู้อื่น นั้นยังหมายถึงการหลุดพ้นจากกรรมภายในจิตใจของเราเอง หยุดการคิดอาฆาตแค้นซึ่งเป็นผลของกรรมที่คอยวนเวียนให้ไม่ไปไหน หากปลอญวางและอภัยอโหสิกรรมให้แก่กันได้ ความทุกข์นั้นก็จะได้ปลดปล่อยภายในจิตใจเราเช่นเดียวกัน ดังในบทประพันธ์ที่ว่า

“บุญกุศลใดที่ฉันหมั่นทำไว้ ฉันอุทิศให้แม่นะ ให้แม่พลอยโมทนาบุญของฉันแล้วไปยังที่ที่มันสว่าง สัพเพ สัตตา นะแม่นะ อโหสิกรรมให้แก่กันนะแม่” [4]

ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการปลอญวางอโหสิกรรมให้แก่กัน หยุดพยาบาทอาฆาตแค้นต่อกันยังช่วยปลดปล่อยกรรมภายในจิตใจของเราเองเช่นกัน นั่นคือการหลุดพ้นจากกรรมภายในจิตใจที่เรายึดติดเอาไว้ให้หลุดพ้นจากบ่วงแห่งกรรมเพื่อความสุขสงบและสว่างอีกต่อไป ไม่ผูกติดกันไปถึงภพชาติหน้าอีก

2. กลวิธีการนำเสนอแนวคิดในนวนิยายเรื่อง กรรมกรรม

การศึกษานวนิยายเรื่องกรรมกรรมในด้านกลวิธีการนำเสนอ พบว่า ผู้แต่งได้นำเสนอกลวิธีผ่านองค์ประกอบที่สำคัญของนวนิยาย ได้แก่ การนำเสนอผ่านชื่อเรื่อง การนำเสนอผ่านโครงเรื่อง การนำเสนอผ่านตัวละคร การนำเสนอผ่านบทสนทนาและการนำเสนอผ่านฉาก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การนำเสนอแนวคิดผ่านชื่อเรื่อง ผู้วิจัยพบว่าการนำเสนอแนวคิดเรื่องกรรมผ่านชื่อเรื่อง ผู้เขียนได้อธิบาย โดยนำความหมายจากพจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์ [5] ให้ความหมายของกรรมว่า กรรม คือการ

กระทำ หมายถึง การกระทำที่ประกอบด้วยเจตนา ทำด้วยความตั้งใจ จะดีหรือชั่วก็ตาม พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน [8] ให้ความหมายคำว่า กรณ. ที่ซึ่งสัตว์ ทำด้วยไม้หรือเหล็กเป็นซี่ ๆ. โดย นวนิยาย “กรงกรรม” เป็นชื่อของนวนิยายที่ตั้งโดยนำคำว่า กรรม ที่แสดงถึงแนวคิดหลักของเนื้อเรื่อง ว่าด้วยกรรมที่เกิดขึ้นประกอบด้วยเจตนากระทำร่วมกันของตัวละคร ที่เข้ามามีความสัมพันธ์กันทำให้เกิดบ่วงของกรรมร่วมกัน มีคำว่า กรง เปรียบเสมือนกรงแห่งกรรม ที่คอยกักขังเรื่องราวกรรมเหล่านั้นให้อยู่ภายในจิตใจของผู้กระทำ และขังเรื่องราวแห่งกรรมที่ได้กระทำร่วมกันให้ไหลเวียนเป็นบ่วงโซ่ไปจนกว่าจะถึงจุดสิ้นสุดของกรรมที่ได้กระทำร่วมกัน “นวนิยาย” เป็นบันเทิงคดีที่ค่อนข้างให้การปลุกฝังความคิดในเรื่องของละอายชั่ว กลัวบาป ดังนั้นกรงกรรม ทำให้เห็นกลวิธีของการนำเสนอแนวคิดเรื่องกรรมผ่านชื่อเรื่องที่ชัดเจน โดดเด่นและมีความสำคัญของชื่อเรื่องที่แม้จะใช้คำน้อย แต่มีความหมายและกินความหมายที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับเรื่องของกรรมมาก

2.2 การนำเสนอแนวคิดผ่านโครงเรื่อง ผู้วิจัยพบว่าผู้เขียนได้นำเสนอแนวคิดเรื่องกรรมผ่านโครงเรื่องได้เป็นอย่างดี และมีความชัดเจนในการนำเสนอความสัมพันธ์ของโครงเรื่องย่อยที่ส่งผลไปยังโครงเรื่องใหญ่ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงแนวคิดเรื่องกรรม โครงเรื่องใหญ่ เป็นเรื่องราวของนางย้อยที่ได้พบเจอกับลูกสะใภ้หลายรูปแบบที่เข้ามาและการที่นางย้อยได้กระทำกรรมต่าง ๆ ไว้ผลกรรมเหล่านั้นกำลังจะตอบสนองคืนแก่นางย้อย โครงเรื่องย่อยเป็นการนำเสนอผ่านตัวละครฝ่ายหญิงภายในเรื่องชีวิตของตัวละครแต่ละตัวได้มีความสัมพันธ์กันกับครอบครัวของนางย้อยที่หลังไหลกันเข้ามาภายในบ้านแบหลังนี้ ได้มากระทำกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ยิ่งส่งผลให้เห็นถึงผลของกรรมที่นางย้อยเคยได้ทำไว้ในอดีตกำลังตอบสนองแก่ตนให้ได้รับทั้งความทุกข์ทางกายและทางใจ

2.3 การนำเสนอแนวคิดผ่านตัวละคร ผู้วิจัยพบว่าผู้เขียนสามารถนำเสนอแนวคิดเรื่องกรรมผ่านพฤติกรรมของตัวละครได้เป็นอย่างดี โดยการนำเสนอตัวละครที่มีทั้งความดี ความชั่ว ในคนเดียวกันซึ่งแสดงให้เห็นถึงมิติของตัวละครที่เปรียบเสมือนคนจริง ๆ มีการกระทำทั้งดีและไม่ดี โดยผู้เขียนพยายามมุ่งเสนอถึงแนวคิดความหมายของกรรม ประเภทของกรรมที่เกิดขึ้นมีทั้งดีและชั่ว เหตุแห่งการกระทำกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากตัวละคร และส่งผลไปยังการได้รับผลแห่งกรรมที่ตัวละครเคยได้กระทำไว้ นำไปสู่การสลับให้แก่นัก การอโหสิกรรมระหว่างกันถือเป็นการสิ้นสุดแห่งกรรมระหว่างกัน ซึ่งได้ผ่านการสร้างตัวละครเพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นอย่างชัดเจนว่าตัวละครไหนมีการกระทำแบบใดบ้าง โดยขึ้นอยู่กับนิสัยของตัวละครแต่ละตัวที่แสดงออกมาผ่านพฤติกรรมต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น ตัวละครเด่นของเรื่อง ได้แก่ ย้อย เรณู พิไล ฯลฯ ผู้เขียนได้นำแนวคิดเรื่องกรรมถูกส่งผ่านตัวละคร ดังเช่นตัวละครนางย้อยในแง่ของการกระทำของนางย้อยที่เป็นคนก่อกรรมชั่วขึ้นจนได้รับผลแห่งกรรมนั้นกลับมาเอาคืนในรูปแบบของลูกสะใภ้และแม่ยาย ในแง่ความคิดนางย้อยเป็นคนที่มีความคิดอคติในตนเอง มักมีความทะเยอทะยานอยากได้ใคร่มีจนลืมถึงความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ในแง่ของคำพูดเป็นการกระทำที่แสดงออกมาด้วยวาจาทำให้ผู้อื่นต้องได้รับความทุกข์ใจในความปากร้ายและเย่อหยิ่งในศักดิ์ศรีของตน รวมไปถึงกริยาท่าทาง ทัศนคติ ของตัวละครนางย้อยที่ผู้เขียนได้นำเสนอแนวคิดกรรมสอดแทรกไว้ผ่านพฤติกรรมของตัวละคร เป็นต้น

2.4 การนำเสนอแนวคิดผ่านบทสนทนา ผู้วิจัยพบว่าผู้เขียนได้นำเสนอแนวคิดผ่านบทสนทนาได้กำหนดตัวละครให้สนทนากันอยู่เสมอตลอดทั้งเรื่อง เสนอแนวคิดโดยใช้คำพูดที่เป็นการโต้ตอบกันของตัวละครซึ่งเป็นรูปแบบของการเล่าเรื่องให้ดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและบทสนทนายังบอกถึงลักษณะนิสัย รวมทั้งแนวคิดและพฤติกรรมของตัวละครอีกด้วยเพราะตัวละครจะแสดงความรู้สึกและเปิดเผยตัวตนที่แท้จริงผ่านบทสนทนาที่แสดงให้เห็นถึงแนวคิดกรรม เล่าถึงแนวคิดเรื่องกรรมไว้หลากหลาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงเรื่องกรรม ว่าด้วยความหมายของกรรม ประเภทของกรรม เหตุแห่งกรรม ผลแห่งกรรม และการสิ้นสุดของกรรม ดังบทประพันธ์ที่ว่า “จะด้วยเหตุอะไรก็แล้วแต่ ทำกรรมแล้ว ช้าหรือเร็วกรรมย่อมส่งผล ภูบอมีงได้แค่นี้แหละ” [4] แสดงให้เห็นว่าบทสนทนาได้อธิบายถึงนวนิยายที่กล่าวถึงการกระทำกรรมอย่างไรไว้ย่อมได้รับผลอย่างนั้นแน่นอน “อติเม เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวรนะ มึง” ประณอมที่นิ่งฟังนิ่งอยู่ขัดขึ้นมา [4] แสดงให้เห็นว่าบทสนทนาได้กล่าวถึงการหยุดอาฆาต พยาบาทต่อกันเพื่อสิ้นสุดกรรม ไม่ผูกกรรมสืบเนื่องกันไปเรื่อย ๆ ผู้เขียนใช้บทสนทนาเล่าถึงแนวคิดเรื่องกรรมไว้หลากหลาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงเรื่องกรรม โดยผู้แต่งได้ใช้บทสนทนาเล่าถึง

พฤติกรรมความรู้สึกนึกคิดของตัวละครและลักษณะนิสัยของตัวละครรวมถึงบทสนทนาที่แสดงให้เห็นถึงเรื่องของกรรมไว้
ซึ่งเป็นรูปแบบของการดำเนินเรื่อง

2.5 การนำเสนอแนวคิดผ่านฉาก ผู้วิจัยพบว่าผู้เขียนได้นำเสนอแนวคิดผ่านฉากแบ่งได้เป็น 2 ฉากดังนี้

2.5.1 ฉากตาคลี ตาคลีเป็นฉากสำคัญฉากหนึ่งในเรื่องกรรม เป็นอดีตฝังใจของเรณูที่คอยคิดวน
นึกถึงความหลัง ความหลังที่ไม่อยากจะกลับไปยิ่งตาคลีอีก อันก่อให้เกิดการกระทำกรรมต่าง ๆ เพื่อที่ตัวเองจะได้มีเส้นทาง
เดินใหม่ อีกทั้งแสดงให้เห็นว่าอดีตที่เลวร้ายนั้นเป็นแรงผลักดันให้ตัวละครเรณูกระทำกรรมต่อไปข้างหน้าซึ่งไม่ให้ตัวละคร
กลับมาอยู่ที่นี้อีก การเชื่อมโยงแนวคิดกรรมจากฉากตาคลีนั้นแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่ก่อให้เกิดแรงกรรมขึ้นเพราะการมีอดีตที่
คอยฝังใจ ตาคลีเป็นสัญญาของโลกีย์ เป็นสถานที่ที่เป็นตัวแทนของหญิงชั่ว เมื่อกล่าวถึง ตาคลี ทั้งตัวละครในเรื่องและ
ผู้อ่านจะรู้ในทันทีว่า มีนัยหมายถึงสถานที่ที่ชั่วร้าย ที่มีแต่หญิงชั่ว เพราะ ตาคลี คือ สถานที่ที่บรรดาผู้หญิงที่สังคมตราให้
ว่าเป็นหญิงชั่วยึดเป็นแหล่งทำมาหากิน ด้วยการทำงานในบาร์ พรณินบิตี หรือกระทั่งขาร่างกายให้แก่เหล่าทหารที่มาตั้ง
ฐานทัพ ณ ที่แห่งนี้ เป็นอดีตเจ็บช้ำที่ฝังอยู่ในใจของเรณูและเป็นสถานที่ที่ทำให้เกิดการไม่ยอมรับในตัวของเธอจากแม่
สามีซึ่งนำไปสู่การทำให้เรณูเกิดการกระทำกรรมชั่วขึ้น

2.5.2 ฉากชุมแสง ในอำเภอชุมแสงมีฉากสำคัญที่มีส่วนนำเสนอแนวคิดเรื่องกรรมโดยตรง คือ ฉากบ้าน
แบ้ว ซึ่งเป็นสถานที่ที่กระแสนกรรมได้หล่อหลอมเข้ามาภายในเปรียบเสมือนกรงของกรรม ที่ตัวละครแต่ละตัวได้มากระทำกรรม
ทั้งกรรมดีและกรรมชั่วร่วมกัน ก่อให้เกิดแนวคิดกรรมไว้ในเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นฉากสำคัญที่เกิดและสิ้นสุดเรื่องราวต่าง
ของกรรม บ้านแบ้วหลังนี้จึงสื่อความหมายได้ทั้งในเชิงรูปธรรม คือ บ้านอันเป็นที่อยู่อาศัยเช่นเดียวกับกรงที่เป็นที่อยู่อาศัย
ของสัตว์ หากแต่ที่อยู่อาศัยนี้ไม่ใช่ที่อยู่อาศัยที่มีความสุข ในทางนามธรรมบ้านแบ้วจึงเป็นที่อยู่อาศัยที่เหมือนกับกรง กรงที่
กักขังไม่ให้ตัวละครหลุดพ้นจากผลของกรรมออกไปได้ทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ในอำเภอชุมแสงยังมีฉากบ้าน
เดิมของติ่มที่ย่อยได้ยกให้อาตงและพิโลอาศัยอยู่ ฉากบ้านเดิมของติ่มนี้เป็นสถานที่ที่แสดงให้เห็นถึงผลของกรรมจากอดีต
ของนางย้อยที่ได้กระทำไว้ด้วยการขูดรีดและบีบให้พ่อแม่ของติ่มต้องยินยอมให้บ้านนั้นเป็นของตน เกิดการผูกพยาบาท
ของติ่มต่อย้อย และเกิดผลกรรมร้ายทั้งต่อชีวิตตนเองและชีวิตคนรอบข้างของย้อยตามมา

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาแนวคิดและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดเรื่องกรรมในนวนิยายเรื่อง กรรมกรรม ของจุฬามณี ผู้วิจัยพบว่า
แนวคิดเรื่องกรรม ผู้เขียนได้มุ่งนำเสนอแสดงให้เห็นแนวคิดสำคัญว่าด้วยผลของกรรมนั้นไม่มีใครสามารถหลีกเลี่ยง
ท้ายที่สุดการรับผลกรรมคือการที่ใครกระทำกรรมใดไว้ย่อมได้รับผลแบบนั้นไม่ว่าจะเป็นกรรมดีหรือกรรมชั่ว กรรมบางครั้ง
อาจไม่ได้ตกแก่เราแต่ผลกรรมอาจตกแก่คนอื่น อาจไม่ได้ส่งผลด้านกายภาพแต่ส่งผลต่อจิตใจ ท้ายที่สุดการที่จะยุติกรรมได้
ดีที่สุด คือการให้อภัยหากยังผูกใจเจ็บก็จะเป็นการผูกกรรมกันต่อไป อีกทั้งแสดงให้เห็นว่ามนุษย์ทุกคนเมื่อกระทำกรรมใด
เอาไว้ผลของกรรมนั้นก็จะถูกขังอยู่ในกรงแห่งกรรมนั้น ถึงแม้จะไม่ส่งผลโดยตรงแต่ก็ส่งผลโดยจิตใจ ถูกขังไว้ด้วยกรรมที่
เรากระทำคอยรบกวนอยู่ตลอดเวลา ทำให้ไม่มีความสุข นอกจากนี้ผู้เขียนได้นำเสนอให้เห็นถึงแนวคิดสาเหตุแห่งกรรมเป็น
การกล่าวถึงสาเหตุต่าง ๆ ที่นำมาสู่การกระทำกรรมร่วมกันของตัวละครภายในเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นการกระทำกรรมดี หรือ
กรรมชั่ว อันเกิดมาจากความมีเจตนาในการกระทำก็จะส่งผลไปยังการได้รับผลกรรมนั้นตามสมควร โดยไม่มีผู้ใดหลีกเลี่ยงได้
ผู้เขียนได้สอดแทรกแนวคิดคติสอนใจให้แก่ผู้อ่านได้รับรู้ถึงแนวคิดเรื่องกรรมตลอดทั้งเรื่อง ความตื่นตัวของนวนิยายเรื่อง
กรรมกรรมจึงอยู่ที่การนำเสนอแนวคิดเรื่องกรรมในทางพุทธศาสนาмаสอนใจผู้อ่านได้อย่างแนบเนียนผ่านองค์ประกอบต่างๆของ
เรื่อง ผ่านตัวละคร ฉากและเหตุการณ์ ตลอดถึงบทสนทนาที่ผู้อ่านสามารถพบเห็นได้ในชีวิต ทำให้นวนิยายเรื่องนี้มีความ
เข้มข้น สมจริง และช่วยส่งเสริมแนวคิดเรื่องกรรมเด่นชัดยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] พงษ์จันทร์ คล้ายสุบรรณ. (2528). **วรรณคดีนานาชาติ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: รวมสาสน์.
- [2] กุหลาบ มลลิกะมาส. (2525). **วรรณกรรมไทย**. กรุงเทพฯ: รามคำแหง.
- [3] พระราชมุนี. (2526). **ไตรภูมิพระร่วง : อิทธิพลต่อสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: ชุมชนพุทธศาสตร์และประเพณี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [4] จุฬามณี. (2560). **กรงกรรม**. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- [5] พระธรรมปิฎก (ประยุทธ ปยุตโต). (2546). **พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: เอส. อาร์. พรินติ้ง แมส โปรดักส์.
- [6] พระมหาพิเชษฐ์ ธีรวโส. (2534). **การศึกษาวิเคราะห์เรื่องกรรมและสังสารวัฏในพุทธศาสนาปรัชญาเถรวาทที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของพุทธศาสนิกชนไทยในปัจจุบัน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- [7] พระมหาสาร วรรณโมภาโส. (2560). **การศึกษาเชิงวิเคราะห์กฎแห่งกรรมที่ปรากฏในอรรถกถารัตนบ. เชียงใหม่ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**.
- [8] ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

ศึกษาลักษณะการล้อในเรื่อง มาเฟียกันซอย ของ รงค์ วงษ์สวรรค์

The Study of Parody Characteristics in ‘Mafia Kon Soy’ Written by Rong Wongsawan

มุกตาร์ เขียวสะ^{1*} ปรียารัตน์ ชาวลิตประพันธ์² และ วราเมษ วัฒนไชย³

Mookta Kheawsa^{1*} Preeyarat Chaowalitprapan² and Warames Wattanachai³

บทคัดย่อ

บทความเรื่องศึกษาลักษณะการล้อในเรื่อง มาเฟียกันซอย ของ รงค์ วงษ์สวรรค์มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการล้อในเรื่อง มาเฟียกันซอย ของ รงค์ วงษ์สวรรค์ โดยใช้ทฤษฎีอารมณ์ขัน ผลการศึกษาพบว่า เรื่องมาเฟียกันซอย ของ รงค์ วงษ์สวรรค์ ได้ล้อเลียนเรื่อง เดอะก๊อดฟาเธอร์ ของ Mario Puzo โดยล้อเลียนในประเด็นต่างๆ ดังนี้ ด้านตัวละคร มีการใช้ชื่อตัวละครที่ล้อเรื่องเดอะก๊อดฟาเธอร์ แต่สร้างให้ตัวละครที่มีพื้นเพแตกต่างกัน ด้านฉาก เป็นการเปลี่ยนจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ คือจากสถานที่ของวงสังคมชั้นสูงในอเมริกาเป็นสลัมในกรุงเทพฯ ด้านเหตุการณ์ ส่วนใหญ่ผู้เขียนนำเหตุการณ์ที่ลอกเลียนแบบมาจากเรื่องเดอะก๊อดฟาเธอร์ มาปรับเปลี่ยนให้เข้ากับบริบทสังคมไทย ด้านการใช้ภาษา มีการเลียนถ้อยคำสำนวนในวรรณกรรมตัวต้นแบบ การปรับเปลี่ยคำจากวรรณกรรมต้นแบบ และการใช้คำที่สื่อไปในทางเพศ และประเด็นสุดท้ายคือด้านแนวคิด การล้อมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อนำเสนอปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย นอกจากนี้ประเด็นที่นำมาล้อมีนัยการเสียดสีค่านิยมของคนในยุคสมัยนั้นที่ชอบเลียนแบบสังคมตะวันตก รวมทั้งเสียดสีสังคมและรัฐบาลที่ใช้ระบอบเผด็จการบริหารประเทศ จนทำให้เกิดปัญหาสังคมหลายด้าน วรรณกรรมเรื่องนี้จึงนำเสนอทั้งอารมณ์ขันและการตีแผ่ความจริงในสังคมที่แอบซ่อนอยู่

คำสำคัญ : การล้อ อารมณ์ขัน มาเฟียกันซอย

Abstract

This article entitled, ‘The Study of Parody Characteristics in ‘Mafia Kon Soy’ Written by Rong Wongsawan’ aimed at examining such characteristics by using humor theories. The findings revealed that this book parodied ‘The Godfather’ written by Mario Puzo in several issues. Namely, concerning characters, the characters’ names in ‘Mafia Kon Soy’ were in accordance with those in ‘The Godfather’ but they differed in terms of their backgrounds. The settings were also changed from being in a high social status to the opposite: from America’s high society to Bangkok’s slum. Regarding events presented in ‘Mafia Kon Soy’, they were influenced by those in ‘The Godfather’ but still adapted to suit the Thai society. With reference to the use of language, it seemed that the language used in ‘Mafia Kon Soy’ was imitated from that in ‘The Godfather’, some words were changed, and a number of words implied sexuality. The last issue was on concepts. The parody in ‘Mafia Kon Soy’ aimed at addressing inequality in the Thai society. Some contents implied a satire on some Thais’ social values

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² อ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ อ.,สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

* Corresponding author: E-mail address: mookta_31_ok@hotmail.com

that treasured and then imitated Western values. Other contents appeared to imply a satire on the society and the government that adhered to dictatorship, which could result in several kinds of social problems. This book, 'Mafia Kon Soy', presented humor as well as revealed some hidden social facts.

Keywords: parody, humor, Mafia Kon Soy

บทนำ

วรรณกรรมล้อเลียนเป็นการถ่ายทอดความคิดและกลวิธีการนำเสนอจากวรรณกรรมต้นแบบสู่วรรณกรรมล้อเลียนซึ่งอาจมีเนื้อและกลวิธีการนำเสนอที่เหมือนและแตกต่างจากวรรณกรรมต้นแบบ เสาวณิต จุลวงศ์ [1] ได้กล่าวถึงวรรณกรรมล้อว่า “วรรณกรรมประเภทหนึ่ง que แสดงถึงการมีลักษณะร่วมและลักษณะเฉพาะในแต่ละยุคสมัยได้คือ วรรณกรรมล้อ หรือ parody วรรณกรรมล้อ เป็นศัพท์ที่ราชบัณฑิตยสถานบัญญัติขึ้นใช้แทนคำภาษาอังกฤษว่า parody หมายถึง งานเขียนที่เลียนคำพูดลีลาทัศนคติ น้ำเสียง และความคิดของนักเขียนคนใดคนหนึ่งโดยทำให้กลายเป็นเรื่องตลก ขบขันนำหัวเราะ ด้วยการนำลักษณะบางประการมาเน้นทำให้เกิดความเป็นจริง ซึ่งเป็นวิธีเดียวกับที่นักเขียนการ์ตูนเขียนภาพล้อ จัดว่าเป็นการล้อเชิงเสียดสีประเภทหนึ่ง และจุดประสงค์ก็อาจจะเป็นได้ทั้งเพื่อท้วงติงหรือเพื่อเยาะเย้ยถากถาง” วรรณกรรมล้อเลียนนั้น หมายถึง วรรณกรรมที่หยิบเอาเค้าโครงแนวคิด หรือเอกลักษณ์บางอย่างของวรรณกรรมชิ้นต้นแบบมาดัดแปลง ทำซ้ำในเชิงเสียดสี ยิวน หรือทำให้เป็นเรื่องน่าขัน วรุณี โชคเพิ่มพูนสุข [2] ยังได้กล่าวถึงผลงานวรรณกรรม ภาพยนตร์ ดนตรี หรืองานศิลปะชิ้นใดก็ตามจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ให้ดูจากจำนวนงานที่สร้างขึ้นมามีล้อเลียนผลงานเหล่านั้น หากงานชิ้นใดมีงานล้อเลียนมากกว่าหนึ่ง นั้นหมายถึงงานชิ้นนั้นได้เข้าไปอยู่ในใจของผู้คนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ไกล่รุ่ง อามระดิษ[3] ได้จำแนกทฤษฎีหรือคำอธิบายเกี่ยวกับอารมณ์ขันออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ คำอธิบายด้านปัญญา และคำอธิบายด้านอารมณ์ ในคำอธิบายด้านปัญญาซึ่งเป็นคำอธิบายถึงเหตุภายนอกที่ก่อให้เกิดความขบขันแบ่งออกเป็นกลุ่มย่อยอีกหลายกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแรกที่กำลังกล่าวถึงความขบขันเกิดจากความผิดปกติหรือความบกพร่องของผู้อื่นทั้งทางกาย ทางลักษณะนิสัยและทางสติปัญญา เช่น ความผิดปกติของรูปลักษณ์ และอิริยาบถที่คล้ายเครื่องจักร แข็งทื่อ กลุ่มที่ 2 เชื่อว่าความขบขันเกิดจากความไม่เข้ากัน ความไม่เข้ากันนี้สรุปได้ว่าเป็นการรับรู้อย่างฉับพลันถึงความไปด้วยกันไม่ได้ระหว่างความคิดรวบยอดกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง คำอธิบายด้านปัญญากลุ่มสุดท้ายคือความขบขันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทิศทางอย่างกะทันหัน คือการชักจูงความคิดผู้อ่านผู้ฟังหรือผู้ชมให้มุ่งคิดว่าจะไปยังจุด ๆ หนึ่ง แล้วก็แปรเรื่องให้จบอีกอย่างหนึ่งที่ผู้ฟังผู้อ่านไม่ได้คิดมาก่อน ทั้งนี้ การเกิดความขบขันมีเงื่อนไขพื้นฐานที่สำคัญร่วมกันอยู่ คือสาเหตุนั้นจะต้องไม่เป็นสิ่งร้ายแรงที่ทำให้เกิดความทุกข์จนทำให้ผู้อ่านผู้ฟังไปผูกพันกับสิ่งที่ขบขันนั้น คำอธิบายทั้ง 3 กลุ่ม แท้จริงอยู่บนพื้นฐานเดียวกัน คือความขบขันเกิดจากความเบี่ยงเบน หรือความไม่เข้ากับมาตรฐานปกติหรือกรอบ ซึ่งความเบี่ยงเบนนี้อาจเป็นความเบี่ยงเบนในแง่การกระทำ คำพูดหรือเหตุการณ์ ได้แก่ระดับบุคคล ความคิดของผู้อ่านหรือผู้ฟังเอง ในระดับสังคมคือค่านิยมและความเชื่อ สุดท้ายคือระดับมนุษยชาติที่แม้ผู้อ่านผู้ฟังจะอยู่ต่างวัฒนธรรมก็สามารถขบขันได้เมื่อพบเห็นสิ่งที่เบี่ยงเบนไปจากกรอบนี้

นอกจากนี้ไกล่รุ่ง อามระดิษ[3] ยังให้คำอธิบายด้านอารมณ์ซึ่งอธิบายถึงอารมณ์ความรู้สึกในขณะที่เกิดอารมณ์ขัน ว่าสามารถแบ่งได้ 3 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มแรกคือ ความเหนือกว่าและทำให้ด้อยต่ำลง สิ่งที่น่าหัวเราะนั้นอยู่ในตำแหน่งที่ด้อยกว่า การหัวเราะเกิดจากความรู้สึกมีชัยในทันทีทันใด เนื่องจากเปรียบเทียบความบกพร่องต่าง ๆ ของคนกับลักษณะที่ดีของเราเอง กลุ่มที่ 2 คือความไม่เข้ากัน ความคับข้องใจจากความผิดหวังและการเชื่อมโยงระหว่างเหตุการณ์

ที่ไปด้วยกันไม่ได้ คำอธิบายนี้สัมพันธ์กับสาเหตุของความซับซ้อนที่เกิดจากความไม่เข้ากันและการเปลี่ยนทิศทางกะทันหันที่อยู่ในคำอธิบายด้านปัญญา เมื่อผู้ชมหรือผู้อ่านประสบสถานการณ์ที่ประกอบด้วยเหตุการณ์ 2 อย่างที่มีความสมบูรณ์ในตัว แต่เมื่อนำเข้าคู่กันแล้วกลับไม่เป็นไปอย่างที่เราควรจะเป็น และไม่ตรงตามความคาดหวังของผู้ชมผู้อ่าน เสียงหัวเราะจึงเกิดขึ้น และกลุ่มที่ 3 คือการผ่อนคลายจากความตึงเครียด และการหลุดพ้นจากการบังคับกดดัน การหัวเราะด้วยเหตุนี้อาจเกิดจากความโล่งใจที่ความพยายามในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งบรรลุผล หรือเป็นการปลดปล่อยจิตใจให้เป็นอิสระจากการเก็บกดความรู้สึกนึกคิดที่ต้องห้าม

วรรณกรรมเรื่อง มาเฟียกันซอย เป็นวรรณกรรมที่ รงค์ วงษ์สวรรค์ แต่งขึ้นมาเพื่อล้อเลียน วรรณกรรมเรื่อง เดอะก๊อตฟาเธอร์ ของ Mario Puzo ที่นำเสนอเรื่องราวแห่งความรุ่งโรจน์และตกต่ำของครอบครัวชาวซิซิลีอพยพ ที่เรื่องอำนาจและพยายามขยายอำนาจของตระกูลในอเมริกาในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งขณะนั้นสังคมอเมริกันเต็มไปด้วยการคอร์รัปชันและแสวงหาอำนาจ ผ่านเรื่องราวของ ดอน วิโต คอร์เลโอเน เจ้าพ่อมาเฟียชื่อดังภายใต้สมญานาม ก๊อตฟาเธอร์ เขามี ทอม เฮเกน ลูกบุญธรรมเป็นที่ปรึกษาและทนายประจำตัวและมีลูกบุญธรรมอีกคน คือ จอห์นนี่ ฟอนเทน ซึ่งมีอาชีพเป็นนักร้องในลาสเวกัส วิโต ทำทุกอย่างเพื่อให้ จอห์นนี่ ได้ทำในสิ่งที่เขาต้องการนั่นคือการเป็นนักแสดง โดยให้ ทอม เป็นคนจัดการเรื่องราวทั้งหมด ภายหลังจากที่ทอม กลับมาจากลาสเวกัสมีคำเชื้อเชิญจาก ซอลโลสโซ นักค้ายาเสพติดที่ร่วมมือกับ บรูโน่ ตาตาเลีย ลูกชายตระกูลมาเฟียอีกตระกูลหนึ่ง ต่อมาตำรวจและนักการเมืองจะไม่สนับสนุนวิโตอีกเมื่อทราบว่าเขาค้ายาเสพติดนอกเหนือไปจากธุรกิจคาสีโนของเขา ทำให้ ซอลโลสโซ ไม่พอใจจึงส่งคนมาลอบยิง วิโต จนบาดเจ็บสาหัส ลูกชายของเขา ซันนี่ และ ไมเคิล คอร์เลโอเน จึงต้องลงมือช่วยเหลือพ่อของเขา เรื่องราวของการฆ่าล้างแค้น ทรยศหักหลัง ในวงการมาเฟียจึงเกิดขึ้น

ส่วนมาเฟียกันซอย เป็นเรื่องราวที่สะท้อนภาพถึงผู้คนในซอยหนึ่งของเมืองใหญ่ วิถีชีวิตของคนหาเช้ากินค่ำ ปากกัดตีนถีบ ต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อความอยู่รอดของปากท้อง ในสมัยที่รัฐบาลใช้ระบบเผด็จการบริหารประเทศ เมื่อเหล่ามาเฟียกันซอย ได้แก่ พงษ์ บุญมา และล้วน ได้ดูภาพยนตร์เรื่องเดอะก๊อตฟาเธอร์ จึงต้องการเป็นเหมือนกับมาเฟียในเรื่องเดอะก๊อตฟาเธอร์ ทั้งชื่อ หน้าที่ อำนาจที่จะคุมทุกอย่าง รวมถึงมีพ่อที่เป็นเหมือนก๊อตฟาเธอร์ เรื่องราวการตามหาพ่อขุนหัว การลอกเลียนแบบลักษณะความเป็นมาเฟียซิซิลี เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องเดอะก๊อตฟาเธอร์เมื่อมาเกิดในสังคมไทย และการใช้อำนาจของมาเฟียกันซอยจึงเกิดขึ้น การล้อเลียนที่เกิดขึ้นในเรื่องมาเฟียกันซอยทำให้เกิดอารมณ์ขัน ดังที่วินทร์ เลียววาริณ[4] ได้กล่าวไว้ว่า “มาเฟียกันซอย ของ รงค์ วงษ์สวรรค์ เป็นเรื่องล้อเลียนที่อ่านขำที่สุด ฮากลิ้ง อ่านมาหลายเที่ยวแล้วยังขำทุกรอบ”

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวรรณกรรมล้อเรื่อง มาเฟียกันซอย ของ รงค์ วงษ์สวรรค์ ถึงการดัดแปลงลักษณะวรรณกรรมล้อที่ล้อเลียนเรื่อง เดอะก๊อตฟาเธอร์ ทั้ง ตัวละคร ฉาก เหตุการณ์ กลวิธีการใช้ภาษา และแนวคิด ที่ปรากฏในเรื่องมาเฟียกันซอย

วิธีการวิจัย

ขั้นแรก คือ ขั้นรวบรวมข้อมูล โดยศึกษาวรรณกรรมเรื่อง เดอะ ก๊อตฟาเธอร์ ของ Mario Puzo พิมพ์ครั้งที่ 16 เดือน กันยายน พ.ศ. 2562 จำนวน 550 หน้า แปลโดย ธนิต ธรรมสุคติ และเรื่อง มาเฟียกันซอย ของ รงค์ วงษ์สวรรค์ พิมพ์ครั้งที่ 6 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2557 จำนวน 183 หน้า ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการล้อเลียน และศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ รงค์ วงษ์สวรรค์ ขั้นที่สองวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์การล้อเลียนในเนื้อส่วนหลังของ

วรรณกรรมเรื่องมาเฟียกันซอยที่ล้อเลียนเรื่อง เดอะก๊อตฟาเธอร์ โดยใช้ทฤษฎีอารมณ์ขัน และชั้นที่สาม คือ ชั้นนำเสนอข้อมูล จะสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ แล้วเสนอผลการศึกษาด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

เรื่อง มาเฟียกันซอย เป็นวรรณกรรมที่ รงค์ วงษ์สวรรค์ แต่งขึ้นมาโดยมีเนื้อหาส่วนหลังเพื่อล้อวรรณกรรมเรื่อง เดอะก๊อตฟาเธอร์ ของ Mario Puzo โดยผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นด้านต่างๆ ได้แก่ ตัวละคร ฉาก เหตุการณ์ กลวิธีการใช้ภาษา และแนวคิด

ด้านตัวละคร

วรรณกรรมล้อเรื่อง มาเฟียกันซอย ของ รงค์ วงษ์สวรรค์ ในส่วนหลังได้สร้างตัวละครขึ้นมาจากในจินตนาการที่ต้องการให้ล้อกับเรื่อง เดอะก๊อตฟาเธอร์ โดยใช้ความสามารถที่โดดเด่นของผู้แต่งเอง ในด้านการใช้ภาษามาเป็นจุดเด่นในการล้อตัวละคร ซึ่งตัวละครหลักที่แต่งขึ้นสามารถเห็นได้ชัดคือ ขอนนี่ พงษ์ เฟรด บุญมา และไมเกิ้ล ล้วน

1. ขอนนี่ พงษ์ เป็นตัวละครในเรื่อง มาเฟียกันซอย ที่ล้อ ขอนนี่ คอร์เลโอเน ในเรื่อง เดอะก๊อตฟาเธอร์ ด้านอาชีพการงาน ขอนนี่ คอร์เลโอเน เป็นลูกของมาเฟียที่มีธุรกิจน้ำมันมะกอก สามารถสร้างรายได้อย่างมหาศาล ต่างจาก ขอนนี่ พงษ์ ที่มีอาชีพตัดสร้อย ล้วงกระเป่า เป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงมากและยังไม่คุ้มค่ากับสิ่งที่ได้มา การล้อทั้งหมดนี้ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ขันขึ้นอย่างมาก เนื่องจากการล้อที่เปลี่ยนมาเฟียที่มีอำนาจและอิทธิพลให้กลายเป็นมาเฟียที่ต่ำต้อย ต้องลักเล็กขโมยน้อย และอยู่ในสังคมชนชั้นล่าง เมื่อพิจารณาในแง่สัญลักษณ์ ขอนนี่ พงษ์ เป็นคนทะเล่สิ่งตึงตัง ชอบพูดคำทะเล่และคำสองแง่สองง่าม ล้อเลียนชั้นนี้ที่แม้จะเป็นคนทะเล่สิ่งเหมือนกัน แต่ก็ไม่ได้แสดงออกมาอย่างชัดเจนเหมือน ขอนนี่ พงษ์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“เราควรเรียนรู้ได้จากบทบาของห้ายอ” เขาพูดเคร่งขรึม

“ยอ? ยออะไร? ยอแค่กระดาดหรือ?”

ขอนนี่ พงษ์ อติตนักัดสร้อยยกไหล่ [4]

ความทะเล่ของขอนนี่ พงษ์ ที่กล้าแสดงออกมานั้นต่างจากขอนนี่ คอร์เลโอเน ที่ไม่กล้าแสดงออกมาทั้งที่เขาเองก็มี ความทะเล่นี้ซ่อนอยู่เช่นกัน แต่ไม่สามารถแสดงออกมาให้ใครเห็นได้นอกจากภรรยาของเขาเท่านั้น เนื่องจากศักดิ์ศรีความเป็นมาเฟียชั้นสูงคำค่ออยู่และพ่อของเขาเป็นคนไม่ชอบเรื่องพวกนี้ ทำให้ขอนนี่ต้องแอบทำบางอย่างให้รอดพ้นจากสายของพ่อ นั่นคือการเล่นซุกกับเพื่อนของน้องสาวขอนนี่ คือลูซี่ มานซินี ในวันงานแต่งงานของน้องสาว ขอนนี่ พงษ์ แม้จะเป็นคนที่ไม่ไร้ยางิ์ เกรี้ยวกราด หยาบคาย หรือทะเล่ แต่ ก็ยังมีจิตใจด้านที่ดีแอบแฝงอยู่เช่นกัน

2. เฟรด บุญมา เป็นตัวละครในเรื่องมาเฟียกันซอย ล้อเลียน เฟรด คอร์เลโอเน ในเรื่องเดอะก๊อตฟาเธอร์ ตัวละครทั้งสองมีลักษณะนิสัยที่แตกต่างกัน ด้านอาชีพการงาน เฟรด คอร์เลโอเน คอยช่วยพ่อบริหารธุรกิจของตระกูล คอร์เลโอเน ส่วนเฟรด บุญมา เป็นนักขโมยเปิดอย่างหยุ่งแห่งตลาด ต้องทำงานที่เสี่ยง ทั้งสองคนมีสิ่งเหมือนกัน คือเป็นมาเฟีย แต่ต่างกันที่สภาพสังคมทำให้ต้องเป็นมาเฟียที่ต่างลักษณะกัน

เฟรด บุญมา เป็นเพื่อนและอาศัยอยู่กับขอนนี่ พงษ์ เฟรดมีความคิดที่จะเป็นมาเฟียคุมซอยที่ตนเองอาศัยอยู่ รวมถึงซอยข้าง ๆ เนื่องจากได้ดูภาพยนตร์เรื่องเดอะก๊อตฟาเธอร์มา เขามีอาชีพเป็นนักวิ่งราวเปิดอย่าง คอยวิ่งราวเปิดอย่างจากร้านในตลาด แล้วไปขายให้กับร้านบะหมี่ เพื่อหารายได้ หรือบางครั้งก็นำมากินเองหรือแบ่งให้แก่เพื่อนร่วมซายคา โดย

ตั้งฉายาให้ตนเองว่า เฟรด บุญมา เนื่องจากต้องการเลียนแบบตัวละครในเรื่องเดอะก๊อดฟาร์เธอร์ คือ เฟรด คอร์เลโอเน ซึ่งเป็นทายาทคนที่สองของตระกูลคอร์เลโอเน เฟรด คอร์เลโอเน เป็นคนขยันขันแข็ง จงรักภักดี เชื่อฟังพ่อทุกคำพูด พร้อมทั้งจะรับใช้พ่อได้เสมอ เป็นลูกที่กตัญญู ตามที่พ่อแม่หลาย ๆ ครอบครัวอยากให้ออกไปหาตัวเองเป็น แต่ เฟรด คอร์เลโอเน เป็นคนที่ไม่มีความรอบคอบจนทำให้พ่อของตนเองโดนยิงจนบาดเจ็บสาหัส

นิสัยที่เรียบง่ายอ่อนน้อมของเฟรด คอร์เลโอเน จนทำให้หลายคนมองว่าเขาไม่ใช่ผู้ชายแท้ ส่วน เฟรด บุญมา มีลักษณะนิสัยรอบคอบ รู้จักวางแผนที่จะทำอะไรก่อนอะไรหลัง ดังตัวอย่าง “เฟรด บุญมา ข้าเลื่อมใสของทุกคนที่พยายามเลือกหยิบกินแต่กุ้งแห้ง เขารู้สึกหงุดหงิดกับความสิ้นเปลืองด้วยสำนึกในหน้าที่ของแม่บ้านผู้รอบคอบ”[3] แสดงให้เห็นถึงการสังเกตที่มีความรอบคอบของเฟรด บุญมา ไม่ชอบคนอื่นที่เลือกกินแค่อย่างเดียวยังไง ๆ ที่มีอีกหลายอย่าง นอกจากนี้ เฟรด บุญมา ยังแสดงตนว่าเป็นผู้ที่มีความกล้าหาญ และกระตุ้นเพื่อให้สมกับคำว่ามาเฟียที่ตนเองรับบทบาทอยู่ อีกทั้งนิสัยของ เฟรด บุญมา จะค่อยข้างขึ้น และทะเล่อยู่ด้วยทำให้เห็นว่า เฟรด บุญมา ไม่ใช่กระเทยหรือเกย์ดังที่เคยกล่าวหา เฟรด คอร์เลโอเน

3. ไมเกิ้ล ล้วน ได้เป็นหัวหน้ามาเฟียในเรื่องมาเฟียกันซอย เนื่องจากมีความฉลาด มีความคิด กล้าคิด กล้าทำ มีความเป็นผู้นำสูง เหมือนกับ ไมเคิล คอร์เลโอเน ในเรื่องเดอะก๊อดฟาร์เธอร์ ที่แม้จะมีอายุน้อยที่สุด แต่ผู้เป็นพ่อก็ได้เห็นถึงความเป็นผู้นำ มีประสบการณ์มากมายทั้งจากการเป็นทหารที่เข้าร่วมสงครามต่อสู้กับญี่ปุ่น และมีความฉลาด ทำให้ ไมเคิล คอร์เลโอเนได้ขึ้นเป็นผู้นำและสืบทอดธุรกิจของครอบครัวต่อไป ส่วนไมเกิ้ล ล้วน มีอาชีพเป็นนักปลอมเลขท้ายล้อตเตอร์เพื่อใช้ความฉลาดที่มีมาประกอบอาชีพ การล้อเลียนที่ ไมเกิ้ล ล้วน มีนิสัย คล้ายกับ ไมเคิล คอร์เลโอเน แต่มีอาชีพที่ต่างกันอย่างมาก การพยายามปรับตัวให้เข้ากับสิ่งที่รู้ว่าตนเองจะไม่สามารถทำได้ ทำให้เกิดอารมณ์ขันได้เช่นกัน เพราะ ไมเกิ้ล ล้วน ต้องการเป็นเหมือนหัวหน้ามาเฟียซิดีซีแต่เป็นได้เพียงหัวหน้ามาเฟียกันซอย

การศึกษาเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ไมเกิ้ล ล้วน ได้เป็นหัวหน้าของมาเฟียกันซอย เพราะมีไมเกิ้ล ล้วนคนเดียวที่อ่านหนังสือออกและเข้าใจทุกอย่างดีเกี่ยวกับมาเฟีย ซึ่งไมเกิ้ล ล้วน ไม่ได้เรียนหนังสือมาเหมือนกับคนอื่น ๆ แต่เป็นการเรียนกับพระ และได้รับความเอาใจใส่จนสามารถอ่านออกเขียนได้ ประเด็นการศึกษานี้เองที่สะท้อนให้เห็นว่าคนไทยส่วนหนึ่งโดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสยังไม่รู้หนังสือ ต่างจากมาเฟียในอเมริกา อย่างไมเคิล คอร์เลโอเน ที่มีการศึกษาที่สูง กำลังศึกษาที่วิทยาลัย และทั้งการเคยเป็นทหารรบในสงครามมาแล้วทำให้ ไมเคิล คอร์เลโอเน เป็นคนที่มีความรู้มากมาย สามารถเป็นผู้สืบทอดตระกูลมาเฟีย คอร์เลโอเนต่อไปได้ ความแตกต่างอย่างตรงกันข้ามเช่นนี้ทำให้เกิดอารมณ์ขันและตรงทฤษฎีอารมณ์ขันที่ว่าทฤษฎีความเหนือกว่าและทำให้ด้อยต่ำลง

การแสดงออกของไมเกิ้ล ล้วน ทั้งท่าทางและคำพูด จะค่อยเลียนแบบมาเฟียในเดอะก๊อดฟาร์เธอร์เกือบจะทุกอย่าง เป็นคนที่จริงจังกับธุรกิจมาเฟียเป็นอย่างมากและเป็นคนที่คอยเตือนเพื่อนมาเฟียอีกสองคนให้ปฏิบัติตัวที่อยู่ในกรอบของมาเฟีย อย่าออกนอกกลุ่มนอกทางมากนักเพราะทุกอย่าง คือ ศักดิ์ศรีแห่งทายาทตระกูลมาเฟีย คำพูดคำจาจะใช้ภาษาที่เป็นทางการเพื่อให้เหมือนกับผู้มีความรู้สูงหรืออยู่ในชั้นสูง และบางครั้งได้นำคำพูดจากในเรื่องเดอะก๊อดฟาร์เธอร์ ที่เป็นวลีสำคัญโดดเด่นมาใช้อีกด้วย ดังตัวอย่างที่ว่า

ไมเกิ้ล ล้วน ฟังอย่างไตร่ตรองแล้วพูดขำ “และเราจะหยิบบ่อนข้อเสนอที่เขาปฏิเสธไม่ได้”

“อะไรของมึง?”

“กูรอมาหลายวันแล้ว ไอ้ข้อเสนอที่เขาปฏิเสธไม่ได้ของมึง”

“มันไม่มีคำจำกัดความที่แน่นอน! มันแล้วแต่เหตุการณ์และบุคคล กับใครเราควรเสนออย่างไร มันเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุผลที่ไม่มีใครกำหนดได้ของมัน มีสองคนอย่าวิตก ขอให้มันเป็นหน้าที่ของกู”[4]

วลีที่ว่า “ข้อเสนอที่ปฏิเสธไม่ได้” เป็นวลีเด็ดที่ก๊อดฟาเธอร์ชอบพูด เป็นการรับปากให้การช่วยเหลือของผู้เดือดร้อนที่มาหาเขา เป็นเหมือนคำมั่นสัญญาว่าจะช่วยเหลือและจะทำให้มันให้สำเร็จ ไม่เกิ้ล ล้วน จึงนำคำนี้มาใช้พูดเลียนแบบด้วย เพื่อให้เหมือนมาเฟียในเดอะก๊อดฟาเธอร์มากยิ่งขึ้น

การล้อตัวละคร ที่เห็นได้ชัดที่สุดคือ ชื่อของตัวละครที่ตัวละครนำชื่อของตัวละครในเรื่อง เดอะก๊อดฟาเธอร์ มาตั้งเป็นฉายาของตัวเอง ในส่วนของลักษณะนิสัยของตัวละคร มีแตกต่างกันคือ ตรงข้ามกันอย่างสิ้นเชิง มีข้อดีข้อเสียต่างกัน และลักษณะนิสัยที่เหมือนกัน ส่วนการประกอบอาชีพการงาน ในเรื่อง เดอะก๊อดฟาเธอร์ เป็นสามพี่น้องที่อยู่ในครอบครัวมาเฟีย และเป็นครอบครัวที่มีธุรกิจเป็นของตนเองคือการนำเข้าน้ำมันมะกอกจากอิตาลี ซึ่งต่างจากในเรื่องมาเฟียกันขอยที่สามตัวละครหลักประกอบอาชีพที่ไม่สุจริต มีทั้งลักขโมย วิ่งราว ล้วงกระเป๋า ปลอมแปลงหลอกลวงประชาชน ลักษณะการล้อเลียนตัวละครในเรื่องมาเฟียกันขอย ส่วนใหญ่เป็นการล้อเลียนที่ทำให้สิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง จากสูงเป็นต่ำ กลับกลับกัน ซึ่งการล้อเลียนแบบนี้ทำให้เกิดอารมณ์ขันในทฤษฎีความเหนือกว่า

ด้านฉาก

เรื่อง มาเฟียกันขอย ใช้สถานที่ในตรอกซอยเล็ก ๆ ของกรุงเทพฯ เป็นฉากสำคัญ ที่ขอยนี้แสดงให้เห็นใช้ชีวิตของคนชั้นล่างที่มีหลากหลายความคิด หลากหลายอาชีพ มารวมตัวกันเป็นสังคมหนึ่ง ผู้คนเหล่านี้ถูกละเลยจากรัฐบาล ทำให้ผู้คนมีความยากจน ขอยนี้เปรียบเสมือนเมืองเล็ก ๆ ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบทุกอย่างเท่าที่ฐานะของแต่ละคนสามารถหาได้ เหล่ามาเฟียกันขอยทั้งสามอาศัยอยู่ที่บ้านร้างท้ายซอย ซอยเล็ก ๆ นี่จึงเป็นสถานที่ทำภารกิจต่าง ๆ ของมาเฟียกันขอย

มาเฟียทั้งสามคนที่อยากทำตัวเหมือนตัวละครสำคัญในเรื่องเดอะก๊อดฟาเธอร์ แต่ด้วยข้อจำกัดในหลาย ๆ ด้าน จึงทำให้มาเฟียทั้งสามเป็นแค่มาเฟียในซอยเล็ก ๆ สถานที่ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ระดับมาเฟียของทั้งสองเรื่องมีความแตกต่างกัน มาเฟียกันขอย เป็นมาเฟียที่คุมได้แค่ในซอยของตนเองและอาจจะไปถึงซอยข้าง ๆ ในบางซอย อำนาจที่มีแค่การคุมขอยนี้ต่างจากเรื่องเดอะก๊อดฟาเธอร์ ที่มาเฟียมีอำนาจคุมได้เกือบทั้งประเทศ โดยเฉพาะในวงการการค้าธุรกิจนำเข้า ตระกูลคอร์เลโอเนสามารถควบคุมอำนาจไว้ทั้งหมด การล้อเลียนมาเฟียที่สามารถคุมได้เกือบทั้งประเทศกับมาเฟียที่คุมได้แค่ซอยเล็ก ๆ ขอยหนึ่ง เป็นการล้อลดอำนาจมาเฟียจากยิ่งใหญ่ให้เหลือเพียงน้อยนิดโดยใช้สถานที่เป็นตัวแสดงให้เห็นอำนาจที่มี ทำให้เกิดอารมณ์ขัน เพราะการเปลี่ยนอำนาจจากคุมประเทศให้เหลือเพียงคุมขอย

การล้อเลียนในด้านฉากที่สามารถเห็นได้ชัดเจน คือที่อยู่อาศัย มาเฟียกันขอย เป็นมาเฟียที่ใช้บ้านร้างท้ายซอยเป็นที่ซุกหัวนอน เป็นที่กินข้าว และที่ประชุมงาน ต่างจากมาเฟียในเรื่องเดอะก๊อดฟาเธอร์ที่อาศัยอยู่ในคฤหาสน์หลังใหญ่ เป็นบ้านที่มีครบทุกอย่าง แบ่งแยกห้องต่าง ๆ ไว้เป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้หลากหลาย เป็นการล้อเลียนที่อยู่อาศัยได้อย่างเห็นได้ชัด มาเฟียกันขอยอยากมีเหมือนตระกูลคอร์เลโอเน แต่ด้วยฐานะความเป็นอยู่จึงเป็นได้แค่บ้านร้างท้ายซอย ทำให้เป็นอีกเหตุผลที่ทำให้เกิดอารมณ์ขันเพราะที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน

ลักษณะการล้อฉากและเหตุการณ์ การล้อเลียนฉาก จะเป็นการเปลี่ยนจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ ทำให้ผู้อ่านเห็นถึงความแตกต่างและเกิดอารมณ์ขัน ตามทฤษฎีความเหนือกว่า ฉากเป็นตัวสะท้อนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมนั้นด้วย และ

ในเรื่องมาเพียกันขอย ฉากยังเสียดสีรัฐบาลที่ปล่อยปะละเลยประชาชนแม้จะเป็นพื้นที่ในเมืองหลวงแต่ความเจริญและสวัสดิการต่าง ๆ กลับเข้าไม่ถึง

ด้านเหตุการณ์

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องล้อเลียนเรื่องเดอะก๊อดฟาเธอร์เช่นกัน โดยเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเรื่องเดอะก๊อดฟาเธอร์นั้นเป็นการแสดงอำนาจของเหล่ามาเพียทั้งสองประเทศซึ่งการใช้อำนาจทั้งในทางที่ดีและไม่ดี ความขัดแย้งเป็นเรื่องปกติในวงการมาเพีย ที่สำคัญคือการล้างแค้น เพราะมาเพียทุกตระกูลยึดศักดิ์ศรีตัวเองเป็นใหญ่ เหมือนคำที่ว่า “ฆ่าได้แต่หยาบไม่ได้”

1. เหตุการณ์ที่ลอกเลียนมาจากในเรื่องเดอะก๊อดฟาเธอร์ แต่มาเปลี่ยนแปลงบริบทบางอย่างให้เข้ากับสังคมและเป็นการล้อเลียนไปในตัวด้วย เช่น เหตุการณ์ที่ดอน วิโด คอร์เลโอเน โดนลอบยิง มีการล้อโดยปรับเปลี่ยนทั้งภาษาและลักษณะสิ่งของต่างให้เข้ากับการเป็นสังคมของมาเพียกันขอย เช่นการเปลี่ยนคำว่าก๊อดฟาเธอร์เป็นคำว่าพ่อขุนหัว และเปลี่ยนจากลูกพิชและส้ม ให้กลายเป็นลูกละมุด และยังล้อวิธีการกินของพ่อขุนหัวอีกด้วย ซึ่งทั้งหมดเป็นวิถีชีวิตของชาวไทยชนบททั้งการหาบของขายหรือวิธีการกินละมุดที่ดูจะไม่ค่อยสุภาพเมื่อใช้กับตำแหน่งหัวหน้ามาเพียที่เขาขึ้นอยู่กับ เหตุการณ์นี้มีการล้อเลียนเฟรด คอร์เลโอเนลูกคนที่สองของวิโดด้วย เนื่องจากในเรื่องเดอะก๊อดฟาเธอร์ เฟรด คอร์เลโอเนเป็นคนขบถให้กับวิโด คอร์เลโอเนและถือเป็นคนที่คุ้มกันด้วย เพราะเฟรดมีป็นติดอยู่ที่ตัวของเขาดตลอดเวลา แต่ด้วยอาการข้อศอกทำให้สติของเขาหลุดไปจนไม่สามารถปกป้องพ่อของเขาจากมือปืนทั้งสองได้ แม้จะหยิบปืนขึ้นมายิงต่อสู้กับมือปืนเขาก็ยังไม่ทำ ในเรื่องมาเพียกันขอย ไม่เกลี ล้วน จึงโทษเฟรดอย่างเต็ม ๆ ที่ไม่สามารถขัดขวางมือปืนได้ และบอกเหตุผลไปว่า เพราะ เฟรดมัวแต่นั่งมองในกระโปรงของผู้หญิงอยู่จึงไม่ได้สนใจผู้เป็นพ่อหรือมือปืน

2. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับเหล่ามาเพียกันขอยเท่านั้น เป็นเหตุการณ์ที่สมาชิกมาเพียกันขอยพยายามสร้างเหตุการณ์โดยการอิงจากเรื่องเดอะก๊อดฟาเธอร์ เช่น การเลือกพ่อขุนหัว เนื่องจากการเป็นมาเพียตามแบบในเรื่องเดอะก๊อดฟาเธอร์ต้องมีผู้เป็นพ่อขุนหัวหรือก๊อดฟาเธอร์ เหล่ามาเพียกันขอยจึงต้องออกตามหาพ่อขุนหัวเพื่อให้ธุรกิจมาเพียนี้สมบูรณ์แบบตามเรื่องเดอะก๊อดฟาเธอร์ แต่คนในขอยนี้ไม่มีใครที่เหมาะสมแก่การเป็นพ่อขุนหัวเลย จึงเป็นหน้าที่ของมาเพียกันขอยทั้งสามที่จะออกตามหาผู้ที่เหมาะสมที่สุด ลักษณะของพ่อขุนหัวนั้นต้องเป็นคนทำทางมีอำนาจ มีเมตตาธรรม และทารุณธรรม เป็นนักบุญและชาตानในคนเดียวกัน อย่างไรก็ตามผู้ที่มาเพียกันขอยยื่นข้อเสนอให้ ได้แก่ เจ้าของร้านเหล้า ยาดองและสับเร่อ มีลักษณะที่แตกต่างกับดอน วิโด คอร์เลโอเนผู้เป็นก๊อดฟาเธอร์อย่างมากในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านฐานะที่ยากจน นิสยที่ใจร้อน ไม่มีข้อไหนตรงตามลักษณะที่กล่าวมาข้างต้นเลย

สาเหตุที่กลุ่มมาเพียกันขอยต้องการมีพ่อขุนหัวก็เพื่อให้เหมือนเรื่องเดอะก๊อดฟาเธอร์ ซึ่งเดอะก๊อดฟาเธอร์ในเรื่อง คือ ดอนวิโด คอร์เลโอเนจะคอยโอบกอดลูกๆ แล้วให้คำสั่ง แต่เมื่อไม่สามารถหาพ่อขุนหัวได้ พวกเขาก็ยังทำงานกันได้ เหตุการณ์นี้เป็นการล้อเลียนก๊อดฟาเธอร์ว่าความจริงเหล่ามาเพียกันขอยนั้นมองก๊อดฟาเธอร์เป็นอย่างไร นั่นคือเป็นผู้มีอำนาจเป็นพ่อเป็นแกนหลักของธุรกิจมาเพีย หรือมองเพียงก๊อดฟาเธอร์เป็นเพียงแค่ตัวตลก เป็นคนแก่คนหนึ่งที่ไม่มีความทำอะไรได้ เห็นได้จากการหาคนมาเป็นพ่อขุนหัวที่ให้สับเร่อหรือเจ้าของร้านเหล้ายาดองมาเป็นแสดงให้เห็นว่าใครก็ได้ฐานะไหนก็ได้ที่จะเป็นพ่อขุนหัว ซึ่งต่างจากเหล่ามาเพียซิชิลีในอเมริกาที่เห็นความสำคัญของก๊อดฟาเธอร์อย่างมาก เพราะก๊อดฟาเธอร์ เปรียบเสมือนที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ได้รับการยกย่อง และเป็นที่เคารพนับถือของใครหลายคน

กลวิธีการใช้ภาษา

กลวิธีการใช้ภาษาในเรื่องมาเฟียกันซวย แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ การเลียนถ้อยคำสำนวนในวรรณกรรมตัว
ต้นแบบ การใช้คำที่สื่อไปในทางเพศ และการเปลี่ยนแปลงคำจากวรรณกรรมต้นแบบ ดังนี้

1) การเลียนถ้อยคำสำนวนในวรรณกรรมตัวต้นแบบ เป็นการล้อเลียนถ้อยคำที่มีวัตถุประสงค์ให้มีความน่า
ขบขัน ความแตกต่างที่เห็นคือวิธีการใช้และการใช้ในบริบทของสังคมที่ต่างกันไป แต่บางครั้งการนำคำเหล่านี้มาใช้ในที่ที่ไม่
ควรใช้ก็ถือเป็นการไม่ให้เกียรติกับผู้ที่เป็มาเฟีย ในจุดนี้เองทำให้เกิดอารมณ์ขันแก่ผู้อ่านขึ้นอีกด้วย ดังตัวอย่างที่ว่า

“ระวัง! แกจะได้รับข้อเสนอที่แกปฏิเสธไม่ได้” เฟรด บุญมา คังแค่น[4]

“ซอนนี่-เฟรด-ไมเกิ้ล-ลูกรักของพ่อทั้งสามคน มึงทั้งสามจงหยิบนข้อเสนอที่เขาปฏิเสธไม่ได้! นี่คื
คำพูดที่ศักดิ์สิทธิ์ยิ่งกว่ากฎหมาย”[4]

2) การปรับเปลี่ยนคำจากวรรณกรรมต้นแบบ มีการปรับเปลี่ยนคำให้เข้ากันและเหมาะสมกับสังคมไทย หาก
ใช้คำเดิมก็จะไม่เกิดความสมจริงต่อเรื่องที่แต่ง สามารถล้อเรื่องเดอะก๊อดฟาเธอร์ในด้านของวิถีชีวิตมาเฟียได้ด้วย เพราะคำ
ว่ามาเฟียต้องคู่กับความเป็นผู้ดีมีเกียรติและศักดิ์ศรี เมื่อเปลี่ยนคำจึงทำให้มาเฟียดูตลกและลดอำนาจและอิทธิพลที่มีลงไป
ดังตัวอย่างที่ว่า

“เฮ้ย! บ้านเราน้ำมันมะกอกหรือ?”

“เปลี่ยนเป็นน้ำมันจิ้งเหลนก็ได้...”[4]

3) การใช้คำที่สื่อไปในทางเพศ โดยทั่วไปคนไทยมีทัศนคติต่อเรื่องเพศว่าเป็นเรื่องลับควรปกปิด ปกติการนำ
เรื่องเพศเข้ามาเกี่ยวข้องกับเนื้อหาเพื่อเพิ่มความตลกขบขัน แต่ใช้เป็นการเลี่ยงคำศัพท์หรือคำผวนแทน แม้มาเฟียกันซวยที่
เป็นชนชั้นล่าง มีการใช้คำที่สื่อไปในทางเพศอยู่บ่อยครั้ง แต่ยังใช้การเลี่ยงคำศัพท์หรือคำผวน ไม่ได้ใช้คำหยาบที่เกี่ยวกับ
อวัยวะเพศโดยตรง เพื่อให้เรื่องราวมีความตลกขบขัน และเป็นการล้อเรื่องเดอะก๊อดฟาเธอร์ที่ใช้คำที่สื่อไปในทางเพศอย่าง
อ้อม ๆ ให้ผู้อ่านมาตีความหมายใหม่จึงจะเข้าใจในความหมายของผู้แต่ง ดังตัวอย่างที่ว่า

“...และเป็นที่รู้กันทั่วไปว่าธรรมชาติได้กรุณาให้เขาอย่างเหลือหลาย จนเมียของเขากลัวเสียง
สมรสเหมือน ๆ กับผู้ที่มีศรัทธาในศาสนาเคยกลัวเครื่องทรมานทีเดียว มีเสียงพูดกันว่าตอนที่เขาเป็น
เด็กหนุ่มนั้นเขาไปเที่ยวช่อง แม้แต่บูตาอินที่ใจเด็ดผ่านสังเวียนมาฆ่าของยังต้องเรียกค่าตัวเพิ่มเป็นสอง
เท่า หลังจากได้ตรวจดูเครื่องมืออันมหึมาของเขาแล้ว”[5]

“ให้ตายสิเอ้า” แชนดราคิกคัก “ตอนที่ฉันเห็นดุ้นของชันนี่ครั้งแรกและรู้ว่าเขาจะเอามันยัดใส่ฉัน
ฉันตะโกนลั่นว่ามันฆาตกรรมกันชัด ๆ พอหมดปีแรกก็รู้สึกว่าย่างในมันยุ่งเหมือนกับมะกะโรนิต้มตั้ง
ชั่วโมงงั้นแหละตอนนี้ได้ข่าวว่าชันนี่ไปฉกกับสาวอื่น ฉันต้องรีบไปโบสถ์จุดเทียนทันที”[5]

จากตัวอย่างเป็นการพรรณนาถึงบุคลิกของ ชันนี่ คอร์เลโอเนที่มีใบหน้าที่สวยงาม แต่จุดเด่นคืออวัยวะเพศของเขา
แต่ผู้แต่งจะใช้คำอื่นให้ผู้อ่านได้จินตนาการถึงอวัยวะเพศนั่นเอง จะไม่ใช่คำตรง ๆ ต่างจากมาเฟียกันซวยที่ใช้คำได้ตรงตัว
จนผู้อ่านไม่ต้องจินตนาการตามก็รู้แล้วว่าผู้แต่งต้องการสื่ออะไร ดังตัวอย่างที่ว่า

“...เขาเตือนซอนนี่ พงษ์ ผู้ฉุนเฉียว ให้ระมัดระวังความเป็นหนุ่ม ศัตรูที่มองไม่เห็นอาจแทรกแซง
เข้ามาได้ไม่ยากถ้าพลั้งเผลอ

“บุคลิกมึงคือกระเจี๊ยวยาวกว่าทุกคน” เขาว่า “อย่าให้ใครทำลายมึงด้วยผู้หญิงดอกทอง”

“ถูกแล้วมิดโคโนเท่านั้น” ผู้ถูกพูดถึงยกคิ้วข้างเดียวด้วยความภาคภูมิใจในอวัยวะขึ้นที่หวงแหน”[4]

จากตัวอย่าง ผู้แต่งใช้คำตรงไปตรงมา ไม่อ้อมค้อมหรือต้องการให้ผู้อ่านไปคิดเอง ซึ่งเป็นคำที่สื่อถึงอวัยวะเพศของผู้ชายได้ชัดเจน แต่ใช้คำที่ไม่หยาบคายเป็นคำที่ใช้เรียกอวัยวะของเด็กผู้ชายมาใช้เรียกของผู้ใหญ่ ทำให้น่าสนใจไม่รุนแรงเกินไป เพราะคนไทยยังมีความละเอียดอ่อนในเรื่องเพศอยู่ แม้แต่อันธพาลที่อยู่ในสังคมชั้นต่ำก็ยังไม่ใช่คำหยาบ เป็นการล้อการใช้คำที่จะสื่อไปในทางเพศของเรื่องเดอะก๊อดฟาเธอร์ ที่ไม่ใช่คำที่ชัดเจนอย่างเรื่องมาเฟียกันซอย นอกจากนี้ในเรื่องมาเฟียกันซอยยังใช้คำผวนที่สื่อไปในเพศด้วย ดังตัวอย่างที่ว่า

“เราควรเรียนรู้ได้จากบทบาของท้ายอ” เขาพูดเคร่งขรึม

“ยอ? ยออะไร? ยอแค่กระดากหรือ?”

ซอนนี่ พงษ์ อดีตนักตัดสร้อยยักไหล[4]

กลวิธีการใช้ภาษาในเรื่องมาเฟียกันซอย เพื่อล้อเรื่องเดอะก๊อดฟาเธอร์นั้น มีด้วยกันสามลักษณะ ได้แก่ การเลียนถ้อยคำสำนวนในวรรณกรรมตัวต้นแบบ การใช้คำที่สื่อไปในทางเพศ และการเปลี่ยนแปลงคำจากวรรณกรรมต้นแบบ การใช้คำของสามลักษณะนี้ขึ้นอยู่กับบริบททางสังคมเพื่อให้เกิดความสมจริงในการดำเนินเรื่อง การเลียนถ้อยคำเป็นคำนิยมของคนไทยที่ต้องทำตัวเป็นอย่างชาวตะวันตก ส่วนในเปลี่ยนคำต่าง ๆ เพื่อให้เหมาะกับสังคมไทย ทั้งวิถีชีวิต เศรษฐกิจ และคำนิยม และเรื่องเพศคนไทยมองว่าเป็นเรื่องที่ควรปกปิดจึงใช้การเปลี่ยนศัพท์หรือคำผวนแทน เพื่อให้เกิดความตลกขบขัน

แนวคิด

แนวคิดในเรื่องมาเฟียกันซอยคือความเหลื่อมล้ำทางสังคม และความอยากเป็นตะวันตกของคนไทย ซึ่งความเหลื่อมล้ำที่มาเฟียกันซอยแสดงออกมานี้เป็นการเสียดสีสังคมและรัฐบาลในสมัยที่ใช้ระบบเผด็จการบริหารประเทศ ที่ยึดอำนาจประชาธิปไตยไปจากประชาชน ขโมยสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทำให้ประชาชนไม่มีปากไม่มีเสียงที่จะออกมาต่อต้านระบบการปกครองนี้ การจัดระเบียบบ้านเมืองเพื่อสร้างภาพให้ดูเป็นห่วงประชาชนแต่ความเป็นห่วงนี้ ทำได้เพียงคืนความเรียบร้อยให้บ้านเมืองโดยคำสั่งจัดระเบียบสามล้อ จักรมโสะถณี กวาดล้างอันธพาล กำจัดขอราน ทำความสะอาดถนน ดังที่ ทักษิณ เจริญศิริ [6] กล่าวถึงการจัดการบ้านเมืองของจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ว่า

“จอมพล สฤษดิ์ได้ออกคำสั่งว่าอันธพาลผู้ที่ก่อความในเขตพระนครจะต้องถูกจับกุมและนำมาอบรม คำประกาศฉบับที่ 21 ของคณะปฏิวัติกล่าวว่าอันธพาลเป็นการบ่อนทำลายสังคมและประชาชนทั่วไป และว่าการที่จะขจัดพวกอันธพาลเหล่านี้ออกไปให้หมดสิ้นนั้นเป็นหนทางเดียวที่จะช่วยส่งเสริมความผาสุกของราษฎร...จอมพล สฤษดิ์ยังได้ทำกิจกรรมอื่น ๆ อีกมากมายที่จะสร้างบ้านเมืองให้สะอาดและเรียบร้อย มีการกวาดถนนบ่อยครั้ง จัดขอราน รวมทั้งสุนัขกลางถนนให้หมดไป ให้จับกุมคนที่เป้นโรคเรื้อนและส่งไปยังศูนย์ควบคุมโรคเรื้อน”

สิ่งเหล่านี้เป็นเพียงฉากบังหน้าให้ประชาชนตายใจ เป็นห่วงประชาชนแต่ไม่ยอมคืนอำนาจให้ประชาชน เรื่องมาเฟียกันซอยจึงเสียดสีรัฐบาลที่ออกนโยบายมาแต่ก็ยังมักเลงมาเฟีย หรือโสเภณี ให้เห็นอยู่เกลื่อนเมือง และยังมีความเหลื่อมล้ำจากการตัดสินคนผมยวว่าเป็นอันธพาลทุกคน เป็นการกล่าวหาที่ทำลายความเป็นเสรีภาพ ดังที่ ทักษิณ เจริญศิริ [6] ได้กล่าวว่า “...คนที่ไว้ผมยว นุ่งกางเกงรัดตัว และสวมเสื้อผ้าฉูดฉาดซึ่งตอนนั้นกำลังอยู่ในสมัยนิยมที่

สหรัฐอเมริกาและเข้ามาแพร่หลายในประเทศไทยก็ถูกจัดว่าเป็นอันตราย...”ในเรื่องมาเพียกันซอยจึงล้อเลียนคำกล่าวหานี้ให้กลับกันคืออนุญาตให้ไฉ่ผมยาวได้ทำให้ร้านตัดผมต่าง ๆ ขาดรายได้ จะมีตัดบ้างก็เดือนละครั้ง ดังตัวอย่างที่ว่า

ช่างตัดผมก็เหมือนกัน เขากระตือรือร้นอยากรับใช้ชายหนุ่มผู้หน้ารักทั้งสาม แต่โอกาสยังไม่ถึง เพราะแพชั่นใน พ.ศ.แห่งการปฏิวัติทางวัฒนธรรม อนุญาตให้ปล่อยผมยาวเปลือยโดยไม่ต้องตัดเล็ม และไม่ต้องการแสร์ครีม นาน ๆ เดือนจึงจะซอยทั้งข้าง ก็อาจทำได้ด้วยตัวเองโดยมีดโกนแบบไม่มีฝัก เป็นซีทีวี[3]

ความอยากเป็นตะวันตกของคนไทย สะท้อนให้เห็นชีวิตจริงของคนไทยที่ต้องการเลียนแบบฝรั่ง เพราะคิดว่าความเป็นตะวันตกนั้นจะอยู่เหนือกว่าผู้อื่น จึงพยายามเลียนแบบ ทั้งชื่อ อาหารการกิน การแต่งกายรวมถึงคำพูดที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ตั้งชื่อลูกให้เป็นชื่อภาษาอังกฤษ กินอาหารขยะหรือ Junk Food เช่น แฮมเบอร์เกอร์ เฟรนช์ฟราย หรือบางคนอาจจะกินอาหารแบบตะวันตกแทนการกินข้าวแบบไทย เช่น กินไข่ดาว ไข่กรอก แฮม เป็นต้น

เฟรด บุญมา ผู้จบประถม 4 แต่อ่านไม่ออกเขียนไม่เป็น แนะนำว่าควรออกไปกินไวน์กับสปา เกิดดีเป็นดินเนอร์ในภัตตาคารแบบอิตาเลียน แล้วหลังจากนั้นเรอกลิ่นกระเทียมผงโรยบนขนมปังอบเนยอย่างมีความสุข – โคตรสุข! หารือธุรกิจกันบ้างขณะกินกาแฟรสเข้มข้นในท่ามกลางสายตามองมาอย่างเกรงขามของนักเลงระดับต่ำกว่า... [4]

จากตัวอย่าง เป็นความคิดของมาเพียกันซอยที่อยากจะทำตัวเหมือนกับฝรั่งหรือชาวตะวันตก อาหารทุกอย่างที่กล่าวมานั้นเป็นอาหารตะวันตกทั้งสิ้น แต่ในความเป็นจริงแล้ว มาเพียกันซอยได้กินเพียงอาหารพื้นๆ ของชาวบ้าน หรืออาหารป่าแปลก ๆ แม้แต่เหล่าที่จะกินนั้นต้องดัดแปลงให้ดูเหมือนไวน์ ทั้งที่จริงแล้วเป็นแค่เหล่า 28 ดิกรีหรือ 35 ดิกรี ของพื้นบ้านไทยแค่นั้นเอง ดังตัวอย่างที่ว่า

“...ไม่นานวันต่อมาก็มีหนุ่มน่ารักในตาบของเราสามคนสาบานตัวเป็นพี่น้องกันเบื้องหน้า แก้วเหล่าไวน์กุหลาบ ซึ่งแท้จริงมันคือเหล่า ๒๘ ดิกรีสมยาอุทัยค่อนข้างเข้มข้นเป็นสีแดงทับทิม แกล้มลูกชิ้นปิ้ง-มีทบอลล์ของคนจน”[4]

การแต่งกายตามแฟชั่นตะวันตกในบางครั้งอาจไม่เหมาะกับภูมิประเทศหรือภูมิอากาศของประเทศไทย แต่คนไทยก็ยังทำตามอยู่ เนื่องจากการรับอิทธิพลด้านการแต่งกายมีตั้งแต่ราชสำนักและขุนนาง “ราชสำนักไทย และขุนนาง เป็นกลุ่มแรก ที่รับเอาวัฒนธรรมการแต่งกายแบบตะวันตก ทั้งของหญิงและชายมาประยุกต์ใช้ เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จประพาสยุโรป ถึง 2 ครั้ง ก็ทรงฉลองพระองค์แบบตะวันตก ต่อมาการแต่งกายแบบตะวันตกของเจ้านาย ก็กลายเป็น “พระราชนิยม” ที่คนทั่วไปยึดเป็นแบบอย่าง”[7] สิ่งเหล่านี้มาเพียกันซอยพยายามแสดงให้เห็นถึงค่านิยมของคนไทยที่ต้องการเป็นอย่างชาติตะวันตก แต่ด้วยปัจจัยหลายอย่าง ทำให้เป็นไปได้ไม่เหมือนกันทั้งหมด เช่น การความต้องการเป็นมาเพียอิตาเลียน แต่สุดท้ายก็เป็นได้เพียงมาเพียกันซอย

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาลักษณะการล้อในวรรณกรรมเรื่อง มาเพียกันซอย ของ รงค์ วงษ์สวรรค์ ผู้ศึกษาพบว่า วรรณกรรมเรื่อง มาเพียกันซอย ได้ล้อเลียนวรรณกรรมเรื่อง เดอะก๊อดฟาเธอร์ ของ Mario Puzo ในหลายๆ ด้าน ที่โดดเด่นที่สุดคือตัวละครในเรื่องมาเพียกันซอย ที่ต้องการทำตัวเหมือนกับมาเพียในเรื่องเดอะก๊อดฟาเธอร์ เนื่องจากมาเพียในเรื่องเดอะก๊อดฟาเธอร์นั้นเป็นผู้มีอำนาจ มีคนเคารพนับถือจำนวนมาก และมีธุรกิจนำเข้าน้ำมันมะกอกซึ่งเป็นธุรกิจระหว่างประเทศที่ทำ

รายได้ได้อย่างมหาศาล กลับกันในเรื่องมาเฟียกันขอยนี้ เหล่ามาเฟียกันขอยเป็นบุคคลที่อยู่ในสังคมของคนชั้นล่าง ไม่มีอำนาจและไม่มีธุรกิจเป็นของตัวเอง แต่ดำรงชีพอยู่ในแต่ละวันด้วยการขโมย วังราว ล้วงกระเป๋า ปลอมเลขท้ายล็อตเตอรี่ ไปหลอกลวงขายผู้คน ความแตกต่างนี้เองเป็นการล้อเลียนที่ทำให้เกิดอารมณ์ขัน

การล้อเลียนในเรื่องมาเฟียกันขอยนั้นยังมีการล้อเลียนฉากที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างการอาศัยอยู่ในบ้านร้างกันขอยของมาเฟียกันขอย กับคฤหาสน์หลังใหญ่มีคนคุ้มกันอีกมากมายดูเหมาะสมกับศักดิ์ศรีของมาเฟียผู้มีอำนาจ ไม่น้อยกว่าใครในแถบนั้น นอกจากนี้เรื่องมาเฟียกันขอยยังล้อเลียนแบบเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเรื่องเดอะก๊อดฟาเธอร์มาเล่าใหม่ให้กลายเป็นบริบทของสังคมไทย มีการใช้คำเรียก พ่อทูนหัว แทนคำว่าก๊อดฟาเธอร์ จึงเห็นได้ว่าเรื่องมาเฟียกันขอยล้อเลียนเรื่องเดอะก๊อดฟาเธอร์โดยเป็นการล้อที่ทำให้ของสูงให้ดูต่ำต้อยลง เช่นเดียวกับวรรณคดีของไทยเรื่องระเด่นลันไดที่ผู้แต่งต้องการล้อเลียนวรรณคดีเรื่องอิเหนา โดยให้ตัวละครเอกของเรื่องเป็นขอทานแทนที่จะเป็นพระราชหรือกษัตริย์ ซึ่งใช้การล้อเลียนจากของสูงลดลงให้ดูต่ำต้อยลงเช่นกัน ซึ่งการล้อในลักษณะนี้จะทำให้ผู้อ่านเห็นภาพความแตกต่างได้อย่างชัดเจนและเกิดอารมณ์ขันได้ง่าย เป็นการล้อที่ตรงทฤษฎีความเหนือกว่าของทฤษฎีอารมณ์ขัน

นอกจากการล้อเลียนที่ปรากฏในเรื่องมาเฟียกันขอยแล้ว ยังปรากฏการเสียดสีสังคมในสมัยนั้น ซึ่งเป็นยุคที่ผู้นำประเทศใช้ระบบเผด็จการในการบริหารประเทศ โดยที่แนวคิดหลักของเรื่องมาเฟียกันขอย คือ ความเหลื่อมล้ำทางสังคมของไทย ที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นอยู่ของชาวบ้านที่ไม่ได้รับความสนใจจากภาครัฐในการดูแลสวัสดิการต่าง ๆ ให้เท่าเทียมกัน เกิดความเหลื่อมล้ำขึ้นจากการกดขี่เอารัดเอาเปรียบของนักการเมืองต้องการที่จะได้รับผลประโยชน์โดยไม่คิดถึงชาวบ้าน ความเหลื่อมล้ำนี้ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ในชุมชน ทั้งอาชญากรรม ปล้น วังราว ชิงทรัพย์ ขโมย ข่มขืน สิ่งเหล่านี้ผู้ที่ได้รับผลกระทบคือชาวบ้าน เมื่อนานวันเข้าจึงเกิดเป็นความเคยชินและยอมรับชะตากรรมหรือหาทางเอาตัวรอดด้วยตนเอง วรณกรรมเรื่องมาเฟียกันขอยจึงเป็นวรรณกรรมที่ล้อเลียนและเสียดสีรัฐบาลที่ไร้ประสิทธิภาพได้อย่างแสน

เอกสารอ้างอิง

- [1] เสาวณิต จุลวงศ์. (2549). **วรรณกรรมล้อแนวหลังสมัยใหม่ของไทย**. กรุงเทพฯ:คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [2] วารุณี โชคเพิ่มพูนสุข. (2555). **วิวัฒนาการและสุนทรีภาพของเพลงแปลงไทย**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [3] ไกลรุ่ง อามระดิษ. (2533). **ร้อยแก้วแนวขบขันตั้งแต่สมัยรัชกาลที่5 ถึงรัชกาลที่7**. วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [4] รงค์ วงษ์สวรรค์. (2557). **มาเฟียกันขอย**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: แพร่สำนักพิมพ์
- [5] มาริโอ พูโซ. (Mario puzo, 2562). **เดอะ ก๊อดฟาเธอร์ (แปลจาก The godfather โดย ธนิต ธรรมสุด)**. พิมพ์ครั้งที่16. กรุงเทพฯ : มติชน.
- [6] ทักษ์ เฉลิมเกียรติ. (2561). **การเมืองระบบพ่อขุนอุปถัมภ์แบบเผด็จการ**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [7] วุฒิชัย มูลศิลป์ และคณะ. (2538). **ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมกับต่างประเทศ**. ใน **สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน**. สืบค้นเมื่อ 14 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <http://saranukromthai.or.th/sub/book/book.php?book=20&chap=2&page=t20-2-infodetail03.html>.

ศึกษาตัวละครในวรรณกรรมเยาวชนประเภทแฟนตาซี เรื่อง Boys & A Doll ของ Dr. POP
The Study of Characters in the Youth Fantasy Literature 'Boys & A Doll' Written by
Dr. POP

จิตติวรรณ ยมรัตน์^{1*} ปรียารัตน์ เชาวลิตประพันธ์² และ พชลิณ จินนูน³
Jittiwarn Yomrat^{*1} Preeyarat Chaowalitprapan² and Phatchalin Jeennoon³

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าในวรรณกรรมเยาวชนประเภทแฟนตาซี เรื่อง Boys & A Doll ของ Dr. POP มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภทของตัวละคร อุปนิสัย และบทบาท อีกทั้งยังศึกษาวิธีการนำเสนอตัวละครผ่านองค์ประกอบต่าง ๆ ของวรรณกรรม จากศึกษาวรรณกรรมเยาวชนประเภทแฟนตาซี เรื่อง Boys & A Doll พบว่าตัวละครสามารถจำแนกออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ตัวละครวีรบุรุษ ตัวละครปรปักษ์และตัวละครประกอบ ผู้แต่งได้สร้างบทบาทของตัวละครออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ บทบาทในฐานะผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ โดยตัวละครหลายตัวแสดงทั้ง 2 บทบาท ตัวละครต่าง ๆ ต่างมีภูมิหลัง พฤติกรรมภายนอก อุปนิสัยและคุณสมบัติพิเศษที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ผู้เขียนมีกลวิธีการนำเสนอตัวละครผ่านองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ กลวิธีการนำเสนอตัวละครผ่านการเล่าเรื่อง บทสนทนา การเปรียบเทียบ และสัญลักษณ์ การที่ผู้แต่งได้เพิ่มลักษณะแฟนตาซีลงไปทำให้องค์ประกอบของวรรณกรรมเรื่องนี้มีลักษณะเหนือจริง ช่วยให้เรื่องราวมีความน่าสนใจมากขึ้น

คำสำคัญ : ตัวละคร วรรณกรรมแฟนตาซี Boys & A Doll

Abstract

The study of characters in the youth fantasy literature 'Boys & A Doll' written by Dr. POP aimed at examining characters' traits and roles and how these characters were presented through the literature components. According to the results of this study, the characters could be classified into the following 3 types: heroic characters, antagonists, and minor characters. Concerning the roles of the characters, these could be categorized into 2 groups: doers and victims. Several characters played both roles. The characters in this novel contained obviously different backgrounds, observed behavior, traits, and special characteristics. The author presented the characters through the following 4 components: narrators, conversations, comparisons, and symbol. The fact that the author included fantasy features in the literature components made the story imaginative and different to real life, and thereby interesting.

Keywords: characters, fantasy literature, Boys & A Doll

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ 90000

² อ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ 90000

³ ผศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ 90000

* Corresponding author : E-mail address : sa_maeisa40@hotmail.com

บทนำ

วรรณกรรมเยาวชนเป็นนวนิยายที่ประพันธ์ขึ้นสำหรับผู้อ่าน ในกลุ่มเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 12-18 ปี โดยประมาณ รวมไปถึงผู้อ่านในกลุ่มวัยเรียน กลุ่มวัยกลางคน ตลอดจนบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจ ซึ่งวรรณกรรมประเภทนี้จะมีลักษณะเฉพาะตัวที่ต่างจากวรรณกรรมสำหรับบุคคลที่อยู่ในช่วงวัยอื่น ๆ ดังที่ปราณี เชียงทอง [1] ได้กล่าวไว้ในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กว่า วรรณกรรมเยาวชน หมายถึง หนังสือที่เขียนสำหรับให้เยาวชนอ่านอย่างเหมาะสมกับวัย และเป็นที่สนใจของเยาวชน เป็นวรรณกรรมที่แต่งขึ้นใหม่ คนละแบบกับตำนาน ซึ่งมีเรื่องเดิมหรือเค้าเรื่องเล่าสู่กันฟังสืบ ๆ มาอยู่แล้ว

กุหลาบ มลลิกะมาส [2] ได้อธิบายลักษณะของนวนิยายแฟนตาซีหรือจินตนิยาย สรุปได้ว่า ผู้ประพันธ์บางท่านต้องการนำเสนอเรื่องราวของนวนิยายที่เกินจริงออกไปหรือเรียกว่า “เรื่องเหนือวิสัย (Fantasy)” ซึ่งเป็นเรื่องราวที่มีลักษณะแตกต่างออกไปจากความเป็นจริง อันเกิดจากจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์หรือเกิดจากประสบการณ์จริงของผู้ประพันธ์นำมาสร้างเป็นเหตุการณ์ขึ้น อาจเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหนือธรรมชาติต่าง ๆ เช่น เรื่องราวเกี่ยวกับวิญญาณ แม่มด ไสยศาสตร์ สิ่งที่สร้างความสนใจหรือเป็นเสน่ห์ในนวนิยายแฟนตาซีนี้นี้คือการผสมผสานระหว่างเรื่องเกินจริงกับความเป็นจริงได้อย่างเหมาะสม

การนำเสนอตัวละคร ผู้เขียนต้องใช้เทคนิคและกลวิธีในการกำหนดบทบาทของตัวละคร ซึ่งตัวละครแต่ละตัวจะมีความแตกต่างกันไป การสร้างตัวละครถือเป็นส่วนสำคัญมากที่สุดในการนำเสนอเรื่องราว ทั้งการสร้างปมปัญหาหรือความขัดแย้งต่าง ๆ ดังนั้น ตัวละครจะมีความน่าสนใจมากน้อยเพียงไรก็ขึ้นอยู่กับเทคนิคและความสามารถของผู้เขียนแต่ละบุคคล สอดคล้องกับความคิดเห็นของ ยุธฉัตร บุญสนธิ [3] ที่กล่าวถึงกลวิธีไว้ในหนังสือวรรณวิจารณ์ สรุปได้ว่า กลวิธีเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นวนิยายสมบูรณ์ สมจริง อาจกล่าวได้ว่า กลวิธีคือ การใช้ความสามารถของผู้ประพันธ์อย่างไ้ให้ได้ให้นวนิยายเรื่องนั้นเริ่มต้นเปิดเรื่อง ดำเนินเรื่อง และปิดเรื่องโดยคลี่คลายปมปัญหาทั้งหมดอย่างกระจ่างแจ้ง ตามที่ผู้ประพันธ์คาดหวังไว้ตั้งแต่เริ่มแรกร่างผลงาน ทั้งนี้ อาจทั้งปมปัญหาที่ท้ายไว้ให้ผู้อ่านตีความเองด้วยเช่นกัน กลวิธีในที่นี้ก็รวมไปถึงศิลปะการใช้ภาษาของผู้ประพันธ์แต่ละคนที่จะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในการประพันธ์

Boys & A Doll เป็นการนำเสนอเรื่องราวของเหตุการณ์ 7 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและเชื่อมโยงกันผ่านตัวละครหลัก 7 ตัว เหตุการณ์ทั้งหมดเริ่มต้นขึ้นเมื่อเกิดเหตุระเบิดที่ลานพาร์คพารากอน มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บมากมาย แต่มีผู้หนึ่งที่รอดชีวิตโดยไม่มีแม้แต่รอยขีดข่วนทั้งที่อยู่ในจุดศูนย์กลางการระเบิด เขาชื่อ ดร.ป๊อบ นักเขียนหนุ่มผู้มีชื่อเสียง แต่น่าแปลกที่เขากลับจำเหตุการณ์นั้นไม่ได้เลย ภาคย์ นักเรียนชั้นมัธยมปลาย น้องชายของป๊อบค้นพบอย่างอัศจรรย์ใจว่าจู่ ๆ ตัวเองมีพลังจิต รวมถึงเด็กหนุ่มอีกหลายคนที่อาศัยอยู่คนละจังหวัด ต่างที่ไปที่มา ทุกคนล้วนมีพลังพิเศษที่น่าทึ่งและชวนผวา เด็กหนุ่มทุกคนเชื่อมโยงกันอย่างไม่น่าเชื่อ เพราะกระสุนตัว S ที่ไม่รู้ที่มาและสัญลักษณ์รูปดวงตาอันหมายถึงลูซิเฟอร์ เป็นสิ่งที่อยู่เบื้องหลังโศกนาฏกรรมทั้งหลาย การตายของคนมากมายมีสาเหตุมาจากการห้ามนระหว่างกลุ่มพาวเวอร์ สเตเยอร์ และมาสเตอร์

จากการทบทวนวรรณกรรมปรากฏว่ามีผู้สนใจศึกษาและวิเคราะห์วรรณกรรมในประเด็นของตัวละครไว้อย่างมากมาย ซึ่งยังไม่มีผู้สนใจศึกษาตัวละครในวรรณกรรมเยาวชนประเภทแฟนตาซี เรื่อง Boys & A Doll ของ Dr. POP ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวรรณกรรมเรื่องนี้ในประเด็นของตัวละครเพราะเห็นถึงความโดดเด่น ความหลากหลายในด้านประเภทตัวละคร บทบาทตัวละคร รวมถึงการนำเสนอตัวละคร และหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยเรื่องนี้จะประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดเป็นงานวิจัยในประเด็นแยกย่อยต่อไป

วิธีการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะศึกษาตัวละครในวรรณกรรมเยาวชนประเภทแฟนตาซี เรื่อง Boys & A Doll ของ Dr. POP โดยศึกษาประเภทของตัวละคร 3 ประเภทต่อไปนี้ คือ 1.ตัวละครเอกแบบวีรบุรุษ 2. ตัวละครปรปักษ์ 3. ตัวละครประกอบ รวมทั้งศึกษาบทบาทของตัวละครต่อการดำเนินเรื่องใน 2 ประเด็นต่อไปนี้ คือ 1.บทบาทในฐานะเป็นผู้กระทำ 2.บทบาทในฐานะผู้ถูกกระทำ และศึกษากลวิธีการนำเสนอตัวละครใน 4 ประเด็นดังต่อไปนี้ คือ 1.การนำเสนอตัวละครผ่านผู้เล่าเรื่อง 2.การนำเสนอตัวละครผ่านบทสนทนา 3.การนำเสนอตัวละครผ่านการเปรียบเทียบ 4.การนำเสนอตัวละครผ่านสัญลักษณ์ ขั้นตอนในการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นสำรวจและรวบรวมข้อมูล จะศึกษาวรรณกรรมเยาวชนประเภทแฟนตาซี เรื่อง Boys & A Doll และศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการสร้างตัวละคร ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล จะวิเคราะห์แนวคิดและกลวิธีการเสนอแนวคิดในประเด็นต่าง ๆ ขั้นสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยจะสรุปผลการศึกษาและนำเสนอผลการศึกษาด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาเรื่อง ศึกษาตัวละครในวรรณกรรมเยาวชนประเภทแฟนตาซี เรื่อง Boys & A Doll ของ Dr. POP พบว่า ประเภทของตัวละครที่ปรากฏในวรรณกรรมนี้มี 3 ประเภท คือ ตัวละครเอกแบบวีรบุรุษ ตัวละครปรปักษ์และตัวละครประกอบ ส่วนบทบาทของตัวละครต่อการดำเนินเรื่องที่ปรากฏในวรรณกรรมนี้มี 2 ประเด็น คือ บทบาทในฐานะผู้กระทำและบทบาทในฐานะผู้ถูกกระทำ และกลวิธีการนำเสนอตัวละครที่ปรากฏในวรรณกรรมนี้มี 4 ประเด็น คือ การนำเสนอตัวละครผ่านผู้เล่าเรื่อง การนำเสนอตัวละครผ่านบทสนทนา การนำเสนอตัวละครผ่านการเปรียบเทียบ และการนำเสนอตัวละครผ่านสัญลักษณ์โดยสามารถสรุปได้เป็นประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ประเภทของตัวละคร

1.1 ตัวละครเอกแบบวีรบุรุษ (Hero)

ตัวละครเอกแบบวีรบุรุษ เป็นตัวละครที่จัดอยู่ในประเภทตัวละครเอก มีบทบาทสำคัญในการดำเนินเรื่อง ทั้งการสร้างปมปัญหา และคลี่คลายปมปัญหาในเหตุการณ์ต่าง ๆ ของเรื่อง โดยไม่ถูกกำหนดว่าต้องอยู่ในช่วงวัยเด็ก ผู้ใหญ่ วัยชรา หรือเพศใด ในวรรณกรรมเยาวชนประเภทแฟนตาซี เรื่อง Boys & A Doll ของ Dr. POP ตัวละครประเภทนี้จะมี ความโดดเด่นในส่วนของการมีพลังเหนือธรรมชาติที่แฝงไว้ภายใต้บุคลิกลักษณะทางกายภาพภายนอกที่หากดูเพียงผิวเผินอาจไม่มีข้อสังเกตใดบ่งชี้ว่ามีพลังเหนือธรรมชาติ ถูกกลมกลืนกับตัวละครธรรมดาทั่วไป สามารถจำแนกตัวละครเอกแบบวีรบุรุษ (Hero) ออกเป็น 2 ประเภทตามพลังเหนือธรรมชาติของตัวละคร ได้แก่ พาวเวอร์ (Power) และ มาสเตอร์ (Master) ดังนี้

1.1.1 พาวเวอร์ (Power) เป็นกลุ่มของตัวละครที่มีพลังพิเศษโดยการครอบครองพลังอิโโทไซ ละอองแสงสีฟ้า หรือเรียกว่า “พลังแห่งเทพ” ที่ถูกปิดผนึกไว้บนโลกมนุษย์ หากเหล่าพาวเวอร์ (Power) รวมพลังอิโโทไซได้จำนวนมากก็จะเป็น “ไลท์เอนเนอร์จี” ส่งผลให้โลกถูกครอบครองโดยสิ่งที่ดี มีแต่ความสงบสุข ตัวละครที่อยู่ในกลุ่มนี้จะมักมีภูมิจิตเพื่อตัวเองและไม่ฆ่าผู้อื่น ตัวละครที่มีพลังเหล่านี้ ได้แก่ ป๊อบ ภาควัยหรือมูนไลท์ อาซิม บาเลาะห์ และอานายา ตัวละครเหล่านี้จะมีคุณสมบัติพิเศษ โดยมีพลังจิตในการควบคุมจินตนาการ การเคลื่อนย้ายวัตถุ การอ่านความทรงจำโดยการสัมผัส การมีลางสังหรณ์ของอนาคต การส่งความคิดถึงผู้อื่น การเคลื่อนที่จากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง การมองเห็นความคิดผู้อื่น

การมองเห็นสิ่งที่ไม่เคยเห็นหรือซ่อนอยู่ การล่องหน การลอยตัว การรักษาตัวเองจากอาการบาดเจ็บ การเอาตัวรอด และการสังเคราะห์แร่ธาตุดังตัวอย่างต่อไปนี้

“เหตุระเบิดที่สยามพารากอนเกิดจากการที่ไฮบริดจ์จะทำร้ายผมเพื่อแย่งชิงตุ๊กตาโกอาไป (ผายมือไป ที่พีซึ่งนั่งอยู่บนโต๊ะและโบกมือทักทายกล้อง) ผมซึ่งมีพลังในการควบคุมจินตนาการได้จึงบังคับพัทธ์ (ผายมือไปทางพัทธ์) ให้แยกจิตของซ็อกโกแลตซึ่งรวมอยู่ในไฮบริดจ์เพื่อหยุดพลังเขา ทว่าจิตของไฮบริดจ์ต่อต้านการแยกตัวนั้น จึงทำให้จิตของเขากับซ็อกโกแลตติดกันจนเกิดการระเบิด (พีไประยมิออกไปในอากาศท่า เสี่ยงตุ้ม) ผมรอดมาได้เพราะพลังของพัทธ์ที่ปกป้องผมไว้ ผลของการใช้พลังเกินขีดจำกัดทำให้พัทธ์และพี กลายสภาพเป็นดวงจิตที่สิงในตุ๊กตาโกอาเพื่อรอการคืนชีพขึ้นมาใหม่ และเนื่องจากก่อนหน้านี้ผมเคยตั้งกฎ ทางจินตนาการไว้ว่า วันใดที่พัทธ์หายไป ขอให้ความทรงจำของทุกคนที่เคยเห็นเขาจางหายไปด้วย มันจึง ส่งผลให้ทุกคนรวมทั้งผมจำอะไรเกี่ยวกับเขา รวมทั้งสิ่งที่เกิดวันนั้นไม่ได้ นั่นคือกลยุทธ์ทางจินตนาการที่มี ไว้เพื่อปกป้องไม่ให้ความลับของผมต้องรั่วไหล จนเมื่อพัทธ์เข้าฝันผมและมอบกุญแจเปียโนให้ผม ผมจึงใช้ กุญแจนั้นไขเปียโนที่เขาสั่งทำก่อนหน้านี้เพื่อปลดปล่อยจิตของเขากับพีอีกครั้ง นั่นส่งผลให้ความทรงจำของ ผมที่มีต่อเขาค่อย ๆ กลับมา ตอนนีผมจำทุกอย่างได้หมดแล้ว ตุ๊กตาโกอา หรือไลท์เอนเนอร์จี หรือพี คือ ความทรงจำที่ผมครบถ้วนสมบูรณ์แบบแล้ว เรื่องมันก็มีอยู่แค่นี้” [4]

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าป๊อปเป็นตัวละครที่มีพลังจิตสามารถควบคุมจินตนาการได้ ถือเป็นพลังที่สำคัญ และเป็นที่ต้องการมากที่สุดในบรรดาผู้มีพลังทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็น พาวเวอร์ (Power) สเลเยอร์ (Slayer) และ มาสเตอร์ (Master) ที่ตามหาคนที่มีความพิเศษเพื่อแย่งชิงมาครอบครอง เพราะหากมีพลังจิตนี้ก็สามารถควบคุมจินตนาการของใครก็ได้ รวมทั้งตัวผู้มีพลังเองเช่นเดียวกัน ซึ่งวัตถุที่สนับสนุนพลังดังกล่าวของป๊อปคือ สร้อยคอคล้องแหวน

ภาคย์ยิ้มรำใจเมื่อเห็นโทรศัพท์มือถือที่ส่องแสงสว่างไสว ใครบางคนโทรมา และเขาต้องรีบรับให้ได้ แต่ให้ตาย มันอยู่ลึกมากจนมือเขาเอื้อมไม่ถึง แคมช่องใต้เตียงก็เล็กเกินกว่าเขาจะสอดตัวเข้าไป มันคือวินาทีที่ภาคย์พูดกับตัวเองว่า “ไอโทรศัพท์หน้าโง่ แกต้องมาอยู่ในมือฉันเดี๋ยวนี้ เข้ามา เข้ามา!” แล้วทันใดนั้นโทรศัพท์มือถือก็พุ่งเข้ามาอยู่ในมือเขาจริงๆ !!
ภาคย์เขี่ยมือถือกลับไปบนเตียงนอนแล้วกลานถอยหลังไปชนตู้อย่างสติแตก
โอ้ พระเจ้า!! อย่าล้อเล่นนะ!! [4]

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ภาคย์หรือมูนไลท์เป็นตัวละครที่มีพลังจิตซึ่งจัดอยู่ในประเภทพาวเวอร์ (Power) เป็นตัวละครที่มีพลังเพื่อช่วยเหลือตัวเอง ไม่ทำร้ายผู้อื่น เพราะหากทำร้ายผู้อื่นจะมีร่องรอยเงาเเน่โชนบนตัว ซึ่งวัตถุที่สนับสนุนพลังพิเศษนั้นคือ สร้อยคอคล้องแหวน เช่นเดียวกับของป๊อปแต่บรรจุพลังที่มีความสามารถคนละประเภทกัน โดยภาคย์หรือมูนไลท์จะมีพลังที่ครอบคลุมถึง 10 ชนิด ได้แก่ พลังจิตในการเคลื่อนย้ายวัตถุ พลังจิตในการอ่านความทรงจำโดยการสัมผัส พลังจิตในการมีลางสังหรณ์ของอนาคต พลังจิตในการส่งความคิดถึงผู้อื่น พลังจิตในการเคลื่อนที่จากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง พลังจิตในการมองเห็นความคิดผู้อื่น พลังจิตในการมองเห็นสิ่งที่ไม่เคยเห็นหรือซ่อนอยู่ พลังจิตในการล่องหน พลังจิตในการลอยตัว และพลังจิตในการรักษาตัวเองจากอาการบาดเจ็บ เป็นต้น

1.1.2 มาสเตอร์ (Master) เป็นกลุ่มของตัวละครที่มีพลังพิเศษโดยการครอบครองพลังธอโทซ์ ละอองแสงสีฟ้าหรือเรียกว่า “พลังแห่งเทพ” ที่ถูกปิดผนึกไว้บนโลกมนุษย์ หากเหล่ามาสเตอร์ (Master) รวมพลังธอโทซ์ได้จำนวนมากก็จะเกิดเป็น “ไลท์เอนเนอร์จี” ส่งผลให้โลกถูกครอบครองโดยสิ่งที่ดี มีแต่ความสงบสุข ตัวละครที่อยู่ในกลุ่มนี้จะคล้ายคลึงกับ

กลุ่มพาวเวอร์ (Power) แตกต่างกันตรงที่กฎ โดยผู้ที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้จะมีพลังเพื่อปกป้องคนอื่น ได้แก่ เซย์นัล นายแพทย์เก่ง
ชัย ซ็อกโกแลต ซันเคย์ ป้อ และภานุ ตัวละครเหล่านี้จะมีคุณสมบัติพิเศษ โดยมีพลังจิตในการรับรู้ตำแหน่งอีโอโทซ์ การ
เคลื่อนที่จากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง การเคลื่อนย้ายวัตถุ การลอยตัว การสะกดจิตเพื่อเปลี่ยนความทรงจำ การสลายสสารและ
ควบคุมอินทรีย์สาร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ยูของจงฟังพ่อนะลูกรัก” เก่งชัยกระซิบข้างหูเธอด้วยแววตาแน่วแน่ และยูของผงะดั่งต้องมนตร์
สะกด

“แม่ของลูกตายไปแล้วตั้งแต่ลูกยังจำความไม่ได้ ลูกโตมากับพ่อแค่สองคน ลูกไม่มีความผูกพันใด ๆ
กับแม่ ลูกไม่มีความทรงจำใด ๆ ร่วมกับเธอ”

เก่งชัยรู้สึกได้ว่าน้ำตาแห่งความรู้สึกผิดไหลลงมาข้างแก้ม แต่เขาบอกตัวเองว่าต้องเข้มแข็งเพื่อให้
เรื่องนี้จบลง...

“ลูกมีแค่พ่อคนเดียวเท่านั้น...แค่พ่อเพียงคนเดียว...”

ยูของรู้สึกได้ว่าคำพูดของพ่อกังวาลไปทั่วโสตประสาทของเธอย่างรุนแรงและว่องไว เสียง เพล้ง!
ดังขึ้นในจิตใต้สำนึกถี่รัวเมื่อกระจกที่สะท้อนความทรงจำระหว่างเธอกับแม่แตกสลายหายไปจนไม่มีเหลือ
บัดนี้ทุกอย่างเปลี่ยนไปแล้ว

ยูของไม่เหลือความหลังใด ๆ กับผู้หญิงที่ชื่อคยองมีอีกต่อไปแล้วจริง ๆ ...[4]

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่านายแพทย์เก่งชัยเป็นตัวละครที่มีคุณสมบัติพิเศษ โดยเขามีพลังในการ
สะกดจิตเพื่อเปลี่ยนความทรงจำได้ สังเกตจากเหตุการณ์ดังกล่าวที่เขาสะกดจิตยูของ ลูกสาวคนเดียวของเขากับคยอง
มีที่เสียชีวิตไปแล้วให้ลืมความทรงจำทั้งหมดที่มีต่อแม่ ซึ่งเขาสะกดจิตลูกว่า “แม่ของลูกตายไปแล้วตั้งแต่ลูกยังจำ
ความไม่ได้ ลูกโตมากับพ่อแค่สองคน ลูกไม่มีความผูกพันใด ๆ กับแม่ ลูกไม่มีความทรงจำใด ๆ ร่วมกับเธอ” ทั้งยัง
บอกอีกว่า ยูของมีพ่อแค่คนเดียว ต่อมายูของรู้สึกได้ว่าคำพูดของพ่อกังวาลไปทั่วโสตประสาทของเธอย่าง
รุนแรงและว่องไว หลังจากนั้นยูของก็ไม่หลงเหลือความทรงจำใด ๆ เกี่ยวกับแม่ของเธอเลยแม้แต่น้อย

เซย์นัลกำหมัดขึ้นในอากาศ ทันใดนั้นโซ่หนามก็ปีรัดร่างยัดซีแน่นขึ้นเป็นทิวจนชายอ้วนกรีดร้องตาลน!! –
หนามจิกกรีดเข้าไปในเนื้อหนังลึกขึ้น ๆ ทำเอาโลหิตแดงฉานไหลปรึ่ออกมาเหมือนลูกโป่งอู่มน้ำที่โดนเจาะ
– ยัดซีส่งเสียงร้องอู้อี้ ร่างเกร็งเขม็ง ตาเหลือก เจ็บปวดทรมาน – เซย์นัลเขิดหน้ามองการลงทัณฑ์ด้วย
สายตาเยือกเย็นผิดมนุษย์ – เลือดของยัดซีไหลรินไปตามโซ่หนามและหยดตึง ๆ ลงพื้น เสียงโหยหวนของ
เขาดังกึกก้องไปทั่วห้องราวกับสัตว์ในโรงเชือด – จนเมื่อเซย์นัลคลายหมัด บ่วงรัดของโซ่หนามก็คลายตัวไป
กองที่พื้น[4]

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าเซย์นัลมีพลังพิเศษหลายรูปแบบ ทั้งพลังจิตในการรับรู้ตำแหน่งอีโอโทซ์ พลังจิต
ในการเคลื่อนที่จากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง พลังจิตในการเคลื่อนย้ายวัตถุ และพลังจิตในการลอยตัว สังเกตได้จากตอนที่เขาลง
ทัณฑ์ยัดซีด้วยการกำหมัดขึ้นในอากาศ ก็ปรากฏโซ่หนามออกมารัดตัวยัดซีอย่างเจ็บปวด ทรมาน และไม่น่าเชื่อ แต่เมื่อ
เซย์นัลคลายหมัดโซ่หนามทั้งหมดก็ถูกคลายออกมาเช่นเดียวกัน เหลือเพียงร่างยัดซีที่จมกองเลือดอย่างแสนสาหัส

1.2 ตัวละครปรปักษ์ (Anti Hero)

สเลเยอร์ (Slayer) เป็นกลุ่มของตัวละครที่มีพลังพิเศษโดยการครอบครองพลังเจเนโทซ์ ละอองแสงสีแดงหรือ
เรียกว่า “พลังแห่งปีศาจ” ที่ถูกขังไว้ในมิติลึกลับ หากเหล่าสเลเยอร์ (Slayer) รวมพลังเจเนโทซ์ได้จำนวนมากก็จะเกิดเป็น

“ดาร์กเเนอร์จี” ส่งผลให้โลกถูกครอบครองโดยสิ่งชั่วร้าย มีแต่ความวุ่นวาย การเข่นฆ่า ตัวละครที่อยู่ในกลุ่มนี้จะมักถูกคือมีพลังเพื่อเข่นฆ่าผู้อื่น ยิ่งฆ่ามากก็ยิ่งมีร่องรอยเงาไฟขึ้นบนตัวมาก เมื่อแย่งชิงพลังมาได้ก็ยิ่งจะปลุกพลังชั่วร้ายเป็นทวีคูณ ตัวละครประเภทนี้ได้แก่ พีช บาส และบอส ตัวละครเหล่านี้จะมีคุณสมบัติพิเศษ พลังจิตในการใช้ดวงตาควบคุมแสงไฟและการใช้มือแทนของมีคมโจมตีจากระยะไกล ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พีชเงยหน้ามองดวงไฟที่อยู่บนเพดานด้านหลังพวกเขา – ดวงตาของชายหนุ่มเรืองแสงสีอำพัน – และพริบตาหลังจากนั้นแสงเลเซอร์ก็พุ่งจากดวงไฟเผาร่างมียิงบนอาคารสูงจนลุกไหม้!! – เสียงร้องแห่งความตายดังระงมไปทั่วทุกห่อหมก – ร่างที่ถูกเป็นไฟนับสิบพลัดตกลงมาจากระเบียงเหมือนลูกไฟเฉลิมฉลอง – บัดนี้ทุกอุปสรรคถูกกำจัดไปหมดแล้ว บาสคืบบุหรืขึ้นดูก่อนจะเอาเท้าเขี่ยศีรษะทหารนายหนึ่งให้พ้นทาง แล้วทั้งสองก็บุกมาถึงด้านในกรมสรรพากร[4]

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าพีชมีพลังจิตในการใช้ดวงตาควบคุมแสงไฟ สังเกตได้จากหลาย ๆ เหตุการณ์ที่เขาใช้ดวงตาควบคุมแสงไฟเพื่อสังหารฝ่ายตรงข้าม เพียงแค่จ้องไปที่คน วัตถุหรือสิ่งของที่ต้องการทำลาย แสงเลเซอร์สีแดงแห่งความร้อนก็จะแผดเผาสิ่งนั้นอย่างง่ายดาย

อีกตัวอย่างหนึ่ง

วินาทีต่อมา พีชกับบาสก็เดินมาหยุดตรงหน้าเขา

“มายยยยยยย” เขาแผดเสียงร้องเมื่อบาสยกนิ้วชี้ขึ้นอย่างเจิบขริม – เสียงฟืบฟืบดังขึ้นหลายครั้งติด ๆ กัน – เงาสะทอนบนผนังแสดงให้เห็นว่าร่างนักวิทยาศาสตร์คนนั้นถูกสับเป็นชิ้น ๆ อย่างปาเถื่อน เมื่อการฆ่าสิ้นสุดลง บาสก็ใช้นิ้วที่เปื้อนเลือดดันกรอบแว่นอย่างเจิบขริม แต่ยังไม่ทันที่คำว่า “ยิง” จะหลุดออกจากปากผู้บัญชาการ บาสก็ตวัดนิ้วไปทางขวาและซ้ายอย่างว่องไว – ดวงตาของพีชส่องแสงวาว – แสงเลเซอร์ความร้อนทะลุจุดเดือดนับร้อยพุ่งออกจากโคมไฟระย้าบนเพดานอาคาร และเผาทุกร่างที่ตั้งแนวโจมตีจนกระเบื้องตันใด!! – ปรากฏภาพที่กองกำลังบนพื้นหัวขาดและค่อย ๆ ล้มลงไม่เป็นท่า ขณะที่ร่างมนุษย์ในกองเพลิงมากมายร่วงโปรยลงมาจากเพดานอย่างพลิวไหว เมื่อฟังรวม ๆ กับเสียงกรีดร้องเหือกสุดท้ายก็จัดว่าเป็นภาพศิลปะแห่งความตายที่สวยงามจับใจ[4]

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าบาสเป็นตัวละครที่มีคุณสมบัติพิเศษ นั่นคือเขามีพลังจิตในการใช้มือแทนของมีคมโจมตีจากระยะไกล สังเกตได้จากเหตุการณ์ที่เขาสังหารฝ่ายตรงข้ามด้วยการใช้นิ้วชี้ตวัดไปมา เพียงแค่นั้นร่างที่เขาหมายจะฆ่าก็ถูกสับเป็นชิ้น ๆ

1.3 ตัวละครประกอบ

1.3.1 ตัวละครประกอบสนับสนุนวีรบุรุษ

ตัวประกอบสนับสนุนวีรบุรุษในวรรณกรรมเยาวชนประเภทแฟนตาซี เรื่อง Boys & A Doll ของ Dr. POP พวกเขาเหล่านั้นมีชื่อว่า “พวกบอยส์” ประกอบด้วยพัทธ์ ณา อัคระ ภูมิ ออย ตุลย์ มะตูม และเปียร์ มีภูมิหลังที่คล้ายคลึงกันนั่นก็คือเป็นวัยรุ่นชายที่มีอายุระหว่าง 16-25 ปี ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมตอนปลายในโรงเรียนละแวกเดียวกัน บุคลิกภาพภายนอกที่ดูดี ทั้งรูปร่างหน้าตาที่หล่อเหลา อาจจะหล่อคนละแบบตามแบบฉบับของตัวเอง การแต่งกายในแต่ละเหตุการณ์ก็มักสวมเครื่องแบบนักเรียนหรือไม่ก็สวมชุดลำลอง หรือเสื้อยืดกางเกงยีนตามความ

นิยมของวัยรุ่นทั่วไป ส่วนบุคลิกภาพภายในก็มักมีนิสัยรักเพื่อนฝูง ใจถึง และช่วยเหลือเพื่อนโดยให้ทั้งคำปรึกษา กำลังแรง
ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ท้องฟ้าที่ปลอดโปร่งเปิดทางให้แสงอาทิตย์สาดส่องสู่พื้นดินอีกครั้ง-แม้มันจะเผยให้เห็นภาพความตาย
และความพินาศ แต่ทุกคนก็ยิ้มได้อย่างมีความหวัง มหาเทพทั้งสี่กลายสภาพเป็นดวงแสงสีทองพุ่งโฉบบน
ฟากฟ้าดุจดาวทางแห่งอรุณวันใหม่ ละอองสีทองอร่ามโปรยปรายลงจากเวหาดุคล้ายหิมะศักดิ์สิทธิ์ที่ปก
คลุมไปทั่วนครแห่งเทวา ผู้คนต่างยกมือยกไม้สัมผัสกันอย่างซาบซึ้งและอัศจรรย์ใจ เปลวไฟทั่วเมืองค่อย ๆ
มอดดับเมื่อสัมผัสละอองแสงแห่งทวยเทพ ผมและพรรคพวกหัวเราะทั้งน้ำตาเมื่อประจักษ์ว่าฝันร้ายจบลง
แล้ว พวกบอยส์กระโดดกอดผมอย่างลึบโลดราวกับเราเพิ่งคว้าชัยชนะจากการแข่งขันกีฬาระดับโรงเรียน
ผมเห็นภาพเปียร์กระโดดขี่คอตุลย์อย่างลึบตัว ขณะที่ภูมิอุ้มผมหมุนไปรอบๆ ทุกชีวิตต่างออกมาจากที่ซ่อน
แล้วแหงนหน้ามองฟ้าอย่างสุขใจ[4]

1.3.2 ตัวละครประกอบสนับสนุนปักษ์

ตัวประกอบสนับสนุนปักษ์ในวรรณกรรมเยาวชนประเภทแฟนตาซี เรื่อง Boys & A Doll ของ Dr. POP
ได้แก่ ไฮบริดจ์ นอร์เธอร์มัน และเยวา ตัวละครเหล่านี้มีภูมิหลังที่คล้ายคลึงกันนั่นคือมีที่มาจากต่างประเทศ สังเกตได้จาก
ชื่อที่บ่งบอกความแตกต่างในด้านสัญชาติ บุคลิกภาพภายนอกที่คล้ายคลึงกันนั่นก็คือมีรูปร่างหน้าตาภายนอกที่แปลก
ประหลาดต่างจากมนุษย์ทั่วไป บางตัวจะมีรูปร่างใหญ่โตทะนงตนน่าเกลียดน่ากลัว บางตัวจะมีลักษณะเป็นหัวกะโหลกแพะ
และบางตัวก็มีหน้าตาที่อัปลักษณ์ผิดมนุษย์ ตัวละครเหล่านี้แสดงออกอย่างชัดเจนว่าต้องการแย่งชิงตำแหน่งเพื่อปลุกพลัง
ความชั่วร้ายในตัวเองให้ทวีเพิ่มมากขึ้น โดยไม่สนใจความเป็นความตายของคนอื่น ขาดศีลธรรมภายในจิตใจเพราะความลุ่ม
หลงในพลังสีแดงแห่งปีศาจ และมีคุณสมบัติพิเศษที่คล้ายคลึงกันนั่นก็คือเป็นผู้ที่รู้ตำแหน่งของเจนไนซ์พลังสีแดงแห่งปีศาจ
ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“เยวามีพลังในการระบุแหล่งกำเนิดพลังวิเศษ รวมทั้งเจาะจงลักษณะพลังของคนคนนั้นได้” เรโอ
นาร์ดออบาย “ที่เราสนใจเธอเป็นพิเศษก็เพราะพลังของเธอ เราเชื่อมั่นว่ามีจุดเชื่อมโยงสำคัญ
บางอย่างกับการสังหารที่เกิดขึ้นในประเทศเธอเมื่อเร็ว ๆ นี้” เรโอนาร์ดพูดต่อ[4]

2. บทบาทของตัวละครต่อการดำเนินเรื่อง

2.1 บทบาทในฐานะผู้กระทำ

วรรณกรรมเยาวชนประเภทแฟนตาซี เรื่อง Boys & A Doll มีตัวละครที่เป็นฝ่ายกระทำ สร้างปัญหาความ
ขัดแย้ง รวมไปถึงเป็นฝ่ายถูกรานในการต่อสู้ ซึ่งเป็นตัวละครที่สำคัญในการดำเนินเรื่อง เพราะหากวรรณกรรมแนว
แฟนตาซีเรื่องใดขาดตัวละครที่มีบทบาทในฐานะผู้กระทำจะส่งผลให้วรรณกรรมนั้นขาดอรรถรสในการดำเนินเรื่อง ขาด
ความน่าติดตาม โดยในเรื่องนี้มีตัวละครหนึ่งคือ “เชย์นัล” ซึ่งมีบทบาทในฐานะผู้กระทำอย่างชัดเจน เป็นตัวละครที่จัดอยู่
ในกลุ่มมาสเตอร์ (Master) ครอบครองธำมรงค์คริสตัล มีพลังจิตในการรับรู้ตำแหน่งธำมรงค์ พลังจิตในการเคลื่อนที่จากที่หนึ่ง
ไปอีกที่หนึ่ง พลังจิตในการเคลื่อนย้ายวัตถุ และพลังจิตในการลอยตัว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เชย์นัลกำหัดขึ้นในอากาศ ทันใดนั้นโซ่หนามก็บีบรัดร่างยัดซีแน่นขึ้นเป็นทิวจินชายอ้วนกรีดร้องตาลน!! –
หนามจิกกรีดเข้าไปในเนื้อหนังลึกขึ้น ๆ ทำเอาโลหิตแดงฉานไหลปรึ่บออกมาเหมือนลูกโป่งอู๋มน้ำที่โดนเจาะ
– ยัดซีส่งเสียงร้องอู๋อู๋ ร่างเกร็งเขม็ง ตาเหลือก เจ็บปวดทรมาน [4]

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าเชย์นัลเป็นผู้มีบทบาทในฐานะผู้กระทำเพราะเชย์นัลเป็นฝ่ายกระทำต่อยัตซี
โดยการใช้พลังที่มีอยู่ทำให้ร้ายร่างกายยัตซีให้เกิดความเจ็บปวดทรมาน

ชายชุดแดงขมูสูงขึ้นราวกับแบกตุ๊กตาที่เบาหวิว อานายาลูกซิ้งกางสองแขนราวกับจะกอดร่างของพ่อใน
จินตนาการ คำพูดต่าง ๆ นานาพรุ้งพรอกมาทั้งน้ำตาเป็นภาษาพื้นเมืองที่ฟังไม่รู้เรื่อง พ่อของเขาส่งยิ้ม
กลับมาอย่างเข้าใจ และเอ่ยคำสั้น ๆ ออกมาสองสามพยางค์ซึ่งอาจเป็นคำสั่งลาครั้งสุดท้าย

“บ้ายบายคุณพ่อ” ชายชุดแดงยิ้มเยาะ แล้วกระซุกคทาสี่เหลี่ยมกับพื้นเบา ๆ

ปัง! – เสียงปืนดังขึ้นหนึ่งนัด และกระสุนนัดหนึ่งก็พุ่งทะลุหัวชาวป่าร่างใหญ่ทันใด – เด็กชายชาวป่าส่งเสียง
ร้องลั่นอย่างหัวใจสลาย น้ำตาเขาไหลพรากราวกับจะล้นใจตายเสียตรงนั้นให้ได้ ชายชุดแดงเงยหน้ามองร่าง
ไร้วิญญาณในอุ้งมือและส่งเสียงที ๆ อย่างปราศจากความสงสารใด ๆ เขาเอานิ้วชี้จัดปากแล้วเป่าลม
ดังซู่ววว วว ราวกับจะบอกว่าให้เด็กชายเงียบซะ[4]

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าชายชุดแดงหรือบอสเป็นฝ่ายกระทำเสมอ โดยมีกัมพีซและบาสเป็นลูกมือใน
การปฏิบัติการกิจต่าง ๆ

อีกตัวอย่างหนึ่งที่สนับสนุนว่าบอสมักเป็นฝ่ายกระทำคนอื่นอยู่เสมอ โดยหากบอสไม่ลงมือเองก็จะมีกัมพีซและบาส
เป็นลูกน้องคอยรับคำสั่ง ในการกิจต่าง ๆ ซึ่งเป้าหมายส่วนใหญ่ก็ไร้ความสามารถในการต่อสู้เพราะพวกเขามีพลังพิเศษ
ยากที่ใครจะมาต่อกรได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“กัมพีซ บาส” ชายผมแดงตืดนี้

ทันใดนั้นชายหนุ่มสองคนก็ปรากฏกายพร้อมกัน กัมพีซสูงหนึ่งร้อยเจ็ดสิบสองเซนติเมตร ตัวหนา ผมสีดำ
ตั้งแต่ เขาสวมเสื้อคอกกลมสีแดงแขนยาวเข้ารูปที่พับแขนและยัดชายเสื้อเข้าไปในกางเกงห้าส่วนสีดำ มี
รอยจารีกรูปตัวเอสปรากฏบนแขนซ้าย-ส่วนบาส ตัวผมสูงชะลูด หัวโล้น มีรอยจารีกรูปตัว S ที่กลาง
หัว เขาสวมเสื้อเชิ้ตสีแดงทับด้วยเสื้อแจ็กเกตสีดำ กางเกงยีนขาเดฟสีขาว มือขาวคิบบูห์

“ไปจัดการพวกเวอร์คนี่ก่อนที่เขาจะรวมพลังสำเร็จ” น้ำเสียงของชายผมแดงช่างแสนสุภาพ “ถ้าใคร
ขัดขวางรบกวนฆ่าได้ตามอัธยาศัย”

“รับทราบ” ทั้งสองโด้งคานับ[4]

2.2 บทบาทในฐานะผู้ถูกกระทำ

เมื่อมีฝ่ายกระทำที่ย่อมมีฝ่ายถูกกระทำ ในวรรณกรรมเยาวชนประเภทแฟนตาซี เรื่อง Boys & A Doll ก็เช่นกัน
ผู้เขียนได้สร้างความขัดแย้ง ปมปัญหาเพื่อให้เกิดการเผชิญหน้า การต่อสู้ระหว่างตัวละครจะทำให้เรื่องราวดำเนินไปอย่างมี
อรรถรส ส่งผลให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพได้ดี โดยในเรื่องนี้มีตัวละครที่มีบทบาทในฐานะผู้ถูกกระทำที่เด่นชัดนั่นคือ “ซินธ์
ราสโตฟี” เพราะเขาเป็นคนที่ซื่อซ้า เจ็บขริบ ทำให้เพื่อนร่วมชั้นอย่างซาร์ก จีซ็อกและไบรท์เฝ้าแต่จะกลั่นแกล้ง ทั้งที่
ความจริงเขาเป็นตัวละครในกลุ่มมาสเตอร์ (Master) ย่อมมีพลังจิตอยู่แล้ว แต่กลับข่มพลังจิตในการควบคุมวิญญาณเอาไว้
ไม่ให้ใครรู้ เมื่อถูกกลั่นแกล้งก็มีวิญญาณชายอ้วนปรากฏกายคอยปกป้องอยู่เสมอ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ซาร์กเสียบแหวนเหล็กบนนิ้วขวาย่างรีบเร่ง ซินธ์ถูกจีซ็อกกับไบรท์จับขึงให้มองการกระทำนั้นด้วยเต็มสอง
ตา เสียงดีด ดีด ดีดดังถี่ ๆ และซินธ์พบว่าวิญญาณชายอ้วนปรากฏขึ้นบนผนังอีกครั้ง [4]

จากการศึกษาพบว่าตัวละครถูกสร้างขึ้นให้มีทั้งบทบาทในฐานะผู้กระทำและบทบาทในฐานะผู้ถูกระกระทำ เพื่อให้การดำเนินเรื่องเป็นไปอย่างน่าติดตาม สมจริงและให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพ คล้อยตามไปกับเรื่องราว มีข้อสังเกตว่าแต่ละตัวละครไม่ได้มีบทบาทเพียงอย่างเดียวเท่านั้น โดยตัวละครบางตัวก็เป็นทั้งบทบาทในฐานะผู้กระทำและบทบาทในฐานะผู้ถูกระกระทำ ทั้งนี้อาจเป็นเพื่อการหักล้างกันในการต่อสู้ การที่ตัวละครหนึ่งจะทำร้ายอีกตัวละครหนึ่งก็ต้องมีเหตุผลที่เคยมีปัญหากันมาก่อนหน้านี้ แล้วมาล้างแค้นในภายหลัง จึงเป็นธรรมดาที่ตัวละครหนึ่งตัวละครหนึ่งจะรับบทบาททั้ง 2 นี้ในเรื่องเดียวกัน

สาเหตุที่ทำให้เพื่อนร่วมชั้นหรือเพื่อนคนอื่น ๆ อย่างชาร์ค จีซ็อก และโบรทกัณณ์แกลิ่งชินธึก็เพราะว่าเขาเป็นคนเจี๊ยบขี้นม เชื่องช้า ทั้งการเดิน ยืน การกระทำทุกอย่างแสดงออกให้เห็นอย่างชัดเจนว่าเขาไม่มีทางต่อสู้คนอื่นได้เลยแม้แต่น้อย ที่สำคัญคือเขาไม่มีเพื่อนเลย ไม่มีคนคอยอยู่เคียงข้างในโรงเรียน เสมือนคนที่ไร้ตัวตนต่อทุกคนในที่แห่งนั้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชินธึเรียนอยู่โรงเรียนนานาชาติแห่งหนึ่งซึ่งเป็นที่รู้จักดีของชาวกรุงเทพฯ ฯ

แต่ถึงจะเป็นโรงเรียนไฮโซขนาดไหน พอพักเที่ยงปั๊บเด็ก ๆ ก็จะแหกกันลงมากินข้าวอย่างวุ่นวายไม่ต่างจากโรงเรียนทั่วไป หลายคนนั่งกินข้าวด้วยกันเป็นกลุ่มใหญ่ หลายคนนั่งกันสามสี่คน หลายคนก็นั่งเป็นคู่ จะมีก็แต่ชินธึที่นั่งกินข้าวอย่างเดียวดาย...

เขานั่งก้มหน้าก้มตากินอย่างค่อยเป็นค่อยไป ผ่านหลังเด็กหนุ่มยืนตรงงามสง่า ท่าทางการจับช้อนส้อมดูละเอียดละไมแบบคนที่ได้รับการสั่งสอนมาดีเมื่อนานี่คือข้าวกัดบร็อกโคลี่ของเขา ทั้งที่หน้าตาหล่อเหลา ทั้งที่คนซึ่งมีรูปลักษณ์ภายนอกอย่างเขาน่าจะหาเพื่อนไม่ยาก แต่ความจริงก็คือชินธึเป็นเหมือนเมล็ดพืชเล็ก ๆ ที่ตกอยู่บนพื้นดินในป่าใหญ่ ทุกคนเดินผ่านมาและผ่านไปไม่มีใครหยุดมอง ไม่มีใครทักทาย และไม่มีใครส่งสัญญาณให้ชินธึรู้สึกว่าเขาเป็นตัวตนที่นั่น ทุกวันของเขาดำเนินไปอย่างเจี๊ยบเหงา แต่ชินธึก็ดูชินชากับมัน [4]

3. กลวิธีการนำเสนอตัวละคร

3.1 การนำเสนอตัวละครผ่านผู้เล่าเรื่อง

วรรณกรรมเยาวชนประเภทแฟนตาซี เรื่อง Boys & A Doll ของ Dr. POP ใช้กลวิธีการนำเสนอตัวละครผ่านผู้เล่า 2 ลักษณะคือผู้เล่าเรื่องที่เป็นผู้เขียนและผู้เล่าเรื่องแบบรู้แจ้ง ผู้เล่าเรื่องที่เป็นผู้เขียนได้แก่ ตัวละคร ดร.ป๊อบ ซึ่งเป็นทั้งผู้เขียนนวนิยายเรื่องนี้และตัวละครสำคัญในเรื่อง ลักษณะการเล่าเรื่องเช่นนี้เป็นการเล่าเรื่องที่แปลกใหม่ ทำให้วรรณกรรมมีความโดดเด่น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เมื่อเพลงจบ เสียงปรบมือดังกึกก้องไปทั่วตาดฟ้า ผมทั้งยิ้มทั้งหัวเราะให้ทุกคนทั้งน้ำตาและพบว่าผมเปลืองเองก็อยู่ในอาการเดียวกัน หมอเก่งชัยโห่ร้องเสียงดังราวกับผมเพิ่งยิงลูกโทษสำเร็จ ตู๋ยส่งยิ้มให้ผมอย่างเจี๊ยบขี้นมหัวตราตรึงใจ พวกบอยส์เดินเข้ามากอดผมไว้แน่นราวกับจะบอกว่าเรารักกันมากแค่ไหน [4]

อีกตัวอย่างหนึ่งที่แสดงการเล่าเรื่องของผู้เล่าเรื่องที่เป็นผู้เขียน และมีการสนทนากับผู้อ่าน

ชายที่นั่งอยู่ตรงบาร์เครื่องดื่มเอยด้วยน้ำเสียงยียวน มองจากข้างหลังอาจไม่เห็นหน้าเขา แต่คุณบอกได้ว่าเขาสวมสูทกับกางเกงสแล็กสีสีแดงโก้เก๋เหมือนพวกนักสืบย้อนยุค เรือนผมของเขาซ้อนตัวอยู่บนเก้าอี้ขาเดี่ยวแบบไม่มีพนักสีขาวดูทันสมัย มีคทาไม้สลักสีเลือดประดับเพชรเหลืองอำพันวางพาดอยู่บนบาร์เครื่องดื่มตรงหน้าเขา ขวามือของชายปริศนาคือแก้วทรงสูงใบเล็กซึ่งบรรจุของเหลวสีแดงซ่า ๆ [4]

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าบอสมีบุคลิกภาพภายนอกที่แตกต่างจากคนธรรมดาทั่วไป ทั้งการแต่งกายที่อยู่ในโทสนีแดง บ่งบอกว่าเป็นคนที่อันตรายไม่น่าเข้าใกล้ ถึงแม้จะสวมสุทนต์กับกางเกงสแล็คสีแดงก็เหมือนพวกนักสืบย้อนยุค

การนำเสนอตัวละครผ่านผู้เล่าเรื่องอีกประเภทหนึ่งคือ การนำเสนอผ่านผู้เล่าเรื่องแบบผู้รู้ซึ่งจะบรรยายลักษณะบุคลิกภาพภายนอก รูปร่าง หน้าตา รวมถึงการแต่งกายของตัวละครเพื่อให้ผู้อ่านจินตนาการถึงภาพตัวละครได้อย่างเข้าใจ ไม่ว่าจะเป็น ตัวละครวีรบุรุษ ตัวละครปรีชา และตัวละครประกอบ

การนำเสนอผ่านการบรรยายทำให้เห็นความเป็นตัวละครเอกที่เป็นผู้เล่าเรื่องชัดเจนยิ่งขึ้น โดยป๊อปเป็นคนมีบุคลิกภาพภายนอกดูดี ทั้งรูปร่างหน้าตา อุปนิสัย การแต่งกายและคุณสมบัติพิเศษ ส่วนสำคัญคือทำให้รู้ว่าป๊อปเป็นตัวละครเอกที่เป็นผู้เล่าเรื่องเพราะสังเกตจากสรรพนามของผู้เล่าเรื่อง จะใช้คำว่า “ผม” หรือ “ป๊อป” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เครื่องแต่งกายของเขาประกอบด้วยรองเท้าหนังสีเหมือนไม้สีน้ำตาลเก่าๆ ตุ๊กตาสลัก กางเกงผ้าขา
ยาวทรงวินเทจเดฟสีดำ เข็มขัดสีน้ำตาลอ่อน เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีน้ำตาลอมเทา และหูกระต่ายสีน้ำตาล
ใบหน้ารูปไข่ของเขาดูคมคาย สดใส จมูกโด่ง คิ้วคดเป็นปลิง ผมสีดำปาดไปทางขวา ส่วนสูงประมาณร้อย
เจ็ดสิบห้า เขาเรียวกเล็กดูบอบบางกว่าผู้ชายทั่วไป การมาของเขาทำให้บทสนทนาหยุดไปอึดใจ [4]

อีกตัวอย่างหนึ่ง เป็นการบรรยายตัวละครภาคย์ ก่อนที่จะทราบว่าตนเองมีพลังพิเศษว่าเป็นนักเรียนมัธยมปลายธรรมดาๆ คนหนึ่ง ดังนี้

ภาคย์ คือนิยามของเด็กเกเรียน

เขาตัวผอม ผิวสองสี ใบหน้าเล็กคมเข้มมีเสน่ห์แบบเด็กๆ และหัวเกเรียนแบบเด็กม.ปลาย ที่ต้องเรียน
รด. คอนเซ็ปต์ประจำใจของภาคย์คือ “ติดเกม เสพการ์ตูน เล่นเฟซบุ๊ก นอนดึก ขี้เกียจตื่น” นอร์และเอื้อย
ปล่อยให้ลูกชายมีอิสระมาตลอดจนเคยตัว แต่เมื่อภาคย์ขึ้น ม.4 และผลการสอบเทอมแรกออกมาในระดับ
“บัดซบ” ทั้งคู่จึงตกลงกันว่าได้เวลาพ่อแม่จ่อมโหดออกโรง [4]

3.2 การนำเสนอผ่านบทสนทนา

วรรณกรรมเยาวชนประเภทแฟนตาซี เรื่อง Boys & A Doll ของ Dr. POP มีการใช้กลวิธีการนำเสนอตัวละครโดยอาศัยบทสนทนาเพื่อแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีภูมิหลัง อุปนิสัย และคุณสมบัติพิเศษแตกต่างกัน ทั้งตัวละครวีรบุรุษ ตัวละครปรีชา และตัวละครประกอบ ดังอธิบายต่อไปนี้

การนำเสนอตัวละครผ่านบทสนทนายระหว่างนายแพทย์เก่งชัยและยูของแสดงให้เห็นถึงภูมิหลังของนายแพทย์เก่งชัยว่าเคยใช้พลังลบเลื่อนความทรงจำของยูของที่มีต่อแม่ของเธอ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ยูของจงฟังพ่อนะลูกรัก” เก่งชัยกระซิบข้างหูเธอด้วยแววตาแว่น และยูของผละตัวต้องมนตร์สะกด

“แม่ของลูกตายไปแล้วตั้งแต่ลูกยังจำความไม่ได้ ลูกโตมากับพ่อแค่สองคน ลูกไม่มีความผูกพันใด ๆ กับแม่
ลูกไม่มีความทรงจำใด ๆ ร่วมกับเธอ ลูกมีแค่พ่อคนเดียวเท่านั้น...แค่พ่อเพียงคนเดียว...”

ยูของรู้สึกได้ว่าคำพูดของพ่อก้องกังวานไปทั่วโสตประสาทของเธออย่างรุนแรงและว่องไว เสียง เพล้ง! ดังขึ้น
ในจิตใต้สำนึกถี่รัวเมื่อกระຈກที่สะท้อนความทรงจำระหว่างเธอกับแม่แตกสลายหายไปจนไม่มีเหลือ

บัดนี้ทุกอย่างเปลี่ยนไปแล้ว

ยูของไม่เหลือความหลังใด ๆ กับผู้หญิงที่ชื่อคยองมีอีกต่อไปแล้วจริง ๆ ...[4]

3.3 การนำเสนอผ่านการเปรียบเทียบ

วรรณกรรมเยาวชนประเภทแฟนตาซี เรื่อง Boys & A Doll ของ Dr.POP มีการใช้กลวิธีการนำเสนอตัวละครผ่านการเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นว่าตัวละครเหล่านั้นจัดอยู่ในประเภทของตัวละครใด ทั้งตัวละครวีรบุรุษ ตัวละครปรีกษ์ และตัวละครประกอบ

การเปรียบเทียบระหว่างระหว่างอาซิม บาเลาะห์และป้อ ของเยวายังทำให้เห็นว่าทั้ง ๒ เป็นตัวละครที่มีคุณสมบัติพิเศษเช่นเดียวกัน แต่มีพลังคนละรูปแบบกัน โดยพลังของอาซิม บาเลาะห์ คือการเอาตัวรอด ส่วนพลังของป้อที่ส่งต่อมาให้ภานคือพลังจิตในการถ่ายทอดความเจ็บปวดโรคร้ายทั่วไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ทุกพลังมีวิถีแห่งวิวัฒนาการในแบบของมัน” เยวาบอก “พลังของอาซิมคือการเอาตัวรอด ไม่ว่าเขาจะตกอยู่ในสถานการณ์ไหน เขาจะสามารถหาหนทางรอดจากอันตรายได้อย่างน่าทึ่ง ซึ่งท้ายที่สุดหากเขาผูกพันกับพลังนั้นไปนาน ๆ เขาสามารถรอดพ้นจากอันตรายทุกอย่างแม้แต่กาลอวสานของโลก พลังของเพื่อนคุณก็เช่นกัน ตอนนี้นั้นอาจเป็นเพียงการถ่ายทอดความเจ็บปวดโรคร้ายทั่วไป แต่วันหน้าหากมันวิวัฒนาการไปถึงขีดสุด เพื่อนคุณจะกลายเป็นอมตะ ไม่มีวันตาย เขาอาจจะค้นพบเชื้อโรคหรืออาวุธชีวภาพใหม่ ๆ ที่ทดลองกับตัวเองแล้วถ่ายทอดไปสู่คนอื่นได้ ลองนึกดูว่าเขาจะเป็นอันตรายขนาดไหน”[4]

3.4 การนำเสนอผ่านสัญลักษณ์

วรรณกรรมเยาวชนประเภทแฟนตาซี เรื่อง Boys & A Doll ของ Dr. POP มีการใช้กลวิธีการนำเสนอตัวละครผ่านสัญลักษณ์ นั่นคือกระสุนปืนสีทองสลักอักษรรูปตัว S สัญลักษณ์ดวงดาบลีเลียด ที่เกิดขึ้นหลังเหตุการณ์โศกนาฏกรรมหลายแห่งซึ่งมีความเกี่ยวพันกันทั้งสิ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในที่ที่เกิดเหตุพบกระสุนปืนสีทองสลักอักษรรูปตัว s ซึ่งดูเหมือนว่าฆาตกรยิงกระสุนเข้าไปฝังในร่างเหยื่อ แล้วใช้มือควานเอากระสุนออกมาวางบนพื้นเพื่อให้ง่ายต่อการพบเห็น แถมยังทิ้งสัญลักษณ์ปริศนาไว้บนฝาผนัง นี่เป็นฆาตกรรมที่วิปริตผิดมนุษย์จริงๆ [4]

กระสุนที่มีสัญลักษณ์ s สลักอยู่เกิดจากการที่ไซมอนและราโดนอฟร่วมกันเปิดร้านปืนขึ้นมา ไซมอนได้สร้างปืนพิเศษและหล่อกระสุนปืนสีทองที่สลักตัว s ไว้ เพื่อมอบให้ลูกชาย โดยหวังว่าทุกครั้งที่ถูกชายใช้ปืนนี้ กระสุนที่ลั่นออกมามะแทนความรักของเขาที่มีต่อลูก ดังตัวอย่าง

ไซมอนใช้เวลาหลายเดือนสร้างปืนพิเศษและหล่อกระสุนปืนสีทองที่สลักตัว S ขึ้นมามากมาย เขาบอกว่าตัว S หมายถึงอักษรย่อชื่อกับนามสกุลของเขา ไซมอนหวังว่าทุกครั้งที่ถูกชายใช้ปืนนี้ กระสุนทุกนัดจะเปล่งเสียงความเกรียงไกรของนามสกุลให้ก้องกังวาน ความหมายของ S ที่แทนชื่อเขาคือการบอกลูกชายว่าเขาจะอยู่กับลูกเสมอในทุกนัดที่ประกาศศักราชความยิ่งใหญ่ ให้ปืนนี้เป็นตัวแทนความผูกพัน ความรัก ความคิดถึงที่พ่อส่งถึงลูกชาย ทุกนัดที่ยิงออกไป จงรู้สึกว่ามีพ่อจับมือเขาไว้ เป็นดั่งสายใยที่จะช่วยให้เขามองการณ์ไกล และเราสองคนพร้อมจะส่งจุดหมายด้วยกัน ความจริงนั้นทำเอาคนรักของฉันทะเหือนใจจนหยุดน้ำตาไม่ได้ และเมื่อราโดนอฟบอกว่าไซมอนตรอมใจตายด้วยความคิดถึงลูกชายเราก็กวักความเศร้าสลดใจซัดเข้าไปส่ออย่างสิ้นหวังจริง ๆ [4]

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นภูมิหลังของสัญลักษณ์ที่เกิดขึ้น นั่นก็คือ “กระสุนปืนสีทองสลักอักษรรูปตัว S” ว่าเกิดจากการที่ไซมอนและราโดนอฟ อดีตทหารปลดประจำการที่หลงใหลอาวุธปืนร่วมมือกันเปิดร้านปืนขึ้นมาร้านหนึ่ง

ไซมอนได้สร้างเป็นพิเศษและหล่อกระสุนปืนสีทองที่สลักตัว S ขึ้นมามากมาย เขาบอกว่าตัว S หมายถึงอักษรย่อชื่อกับนามสกุลของเขา ไซมอนหวังว่าทุกครั้งที่ลูกชายใช้ปืนนี้ กระสุนทุกนัดจะเปล่งเสียงความเกรียงไกรของนามสกุลให้ก้องกังวาน ความหมายของ S ที่แทนชื่อเขาคือการบอกลูกชายว่าเขาจะอยู่กับลูกเสมอในทุกนัดที่ประกาศศักดาความยิ่งใหญ่ให้ปืนนี้เป็นตัวแทนความผูกพัน ความรัก ความคิดถึงที่พ่อส่งถึงลูกชาย ทุกนัดที่ยิงออกไป เขาตั้งใจทำปืนพิเศษและกระสุนปืนสีทองสลักอักษรรูปตัว S นี้ให้ลูกชาย ตั้งความหวังให้ลูกชายได้รับราชการเป็นทหาร แต่ไม่ใช่ว่าหวังเพราะลูกชายสนใจเกี่ยวกับการทดลอง การวิจัยและให้เวลาอยู่กับสิ่งนั้นมากกว่าคนในครอบครัว ทำให้ไซมอนตรอมใจตายในที่สุด

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ตัวละครที่พบในวรรณกรรมเยาวชนประเภทแฟนตาซีเรื่อง Boys & A Doll ของ Dr.POP เป็นการนำเสนอวรรณกรรมเยาวชนผ่านองค์ประกอบสำคัญของเรื่อง โดยประเภทของตัวละครปรากฏว่าสามารถจำแนกได้ 3 ประเภท ได้แก่ ตัวละครเอกแบบวีรบุรุษ ตัวละครปรปักษ์ และตัวละครประกอบ ส่วนบทบาทของตัวละครพบว่าตัวละครส่วนใหญ่สามารถจำแนกได้ 2 บทบาท ได้แก่ บทบาทในฐานะผู้กระทำและบทบาทในฐานะผู้ถูกระทำ และกลวิธีการนำเสนอตัวละครพบว่าผู้เขียนใช้ทั้งหมด 5 รูปแบบ ได้แก่ การนำเสนอตัวละครผ่านผู้เล่าเรื่อง บทสนทนา การเปรียบเทียบและการใช้สัญลักษณ์ จากการศึกษาตัวละครที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนประเภทแฟนตาซีเรื่อง Boys & A Doll ของ Dr.POP ผ่านองค์ประกอบดังกล่าว สามารถอธิบายได้ว่า ตัวละครทั้งหมดนี้ต้องการสื่อสารกับสังคม โดยสะท้อนให้เห็นภาพของสังคมไทยในปัจจุบันที่มีคนหลากหลายประเภท ทั้งคนดี คนชั่ว ปะปนกันไปเพราะต่างคนต่างเกิดจากร้อยพ่อพันแม่ ทำให้เกิดความแตกต่าง ทั้งความคิด ทัศนคติ และวิธีการแสดงออกจนเกิดปัญหาความขัดแย้งในที่สุด นอกจากนี้ผู้เขียนสร้างตัวละครวัยรุ่นให้มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือสังคม เป็นพลังของคนสมัยใหม่ที่ช่วยสร้างโลก ต่างจากในอดีตที่คนมักให้ความสำคัญเฉพาะกับผู้ใหญ่ และมองว่าเด็กหรือวัยรุ่นยังมีประสบการณ์น้อย ต้องการการปกป้องดูแล สร้างปัญหา ผู้เขียนคาดหวังว่าวัยรุ่นวัยรุ่นจะเป็นเสมือนคลื่นลูกใหม่ที่เป็นแกนหลักในการช่วยเหลือสังคม สร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นแก่โลกใบนี้

เอกสารอ้างอิง

- [1] ปราณี เชียงทอง. (2526). **วรรณกรรมสำหรับเด็ก**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- [2] กุหลาบ มลลิกะมาส. (2524). **วรรณคดีวิจารณ์**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [3] ยุธัตถ์ บุญสนิท. (2538). **วรรณวิจารณ์**. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้.
- [4] ฐาวรา สิริพิพัฒน์(Dr.POP). (2556). **Boys & A Doll**. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้บทร้อยกรอง
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

The development skill training pronunciation diphthongs using verse
Matthayomsuksa 1 Students Patongwitthayamulniti School Hatyai District Songkhla

กียารัตน์ แก้วละเอียด^{1*} ศุภลักษณ์ ช่วยชู¹ ปัญจพร ไกรสุทธิ¹ วิไลลักษณ์ หลงขาว¹
และอลิสสา เลี้ยงรื่นรมย์²

Kiyarat Kaewla-eaid^{1*} Suppalak Chuaychoo¹ Panchaporn Kraisut¹ Wilailak Longkhaw¹
and Alisa Liangruenrom²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้บทร้อยกรองให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อแบบฝึกทักษะ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/4 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 44 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงมีประสิทธิภาพเท่ากับ 93.17/97.03 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะ พบว่า คะแนนเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียน ($\bar{X}$ = 29.11, S.D. = 1.45) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 27.95, S.D. = 2.62) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้บทร้อยกรองพบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจในภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.76 และ S.D. = .53)

คำสำคัญ : พัฒนาแบบฝึกทักษะ การอ่านคำควบกล้ำ บทร้อยกรอง

Abstract

This research article aimed to develop and to find the efficiency of diphthongs pronunciation skill exercise by using verse to be effective according to the criteria 80/80, to compare the learning achievement, and to study their satisfaction on the exercise. The sample consisted of Matthayomsuksa 1/4 students of Patong Wittaya Moonniti in the second semester of the 2019 academic year by classroom sampling. The research results indicated that the pronunciation skill exercise has the efficiency level at 93.17/97.03 which higher than the criteria 80/80 set. The comparison of the learning achievement score before and after using the pronunciation skill exercise found that the test average score of the students after using the pronunciation skill exercise ($\bar{X}$ = 29.11, S.D. = 1.45) was higher than before at the 0.01. Moreover, the students' satisfaction on the pronunciation skill exercise by using verse was at the highest level. ($\bar{X}$ = 27.95, S.D. = 2.62) The were statistically significant differences at the 0.01 level. The result of students' satisfaction on the pronunciation skill exercise by using verse was in the highest level. ($\bar{X}$ = 4.76 and S.D. = .53)

Keywords : develop skills training, diphthongs reading, verse

นักศึกษานิพนธ์ สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา 90110

² ผศ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา 90110

*Corresponding author : E-mail address: Suppalak.chu072@hu.ac.th

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบธุรกิจ การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสพการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ โดยกระทรวงศึกษาธิการ [1] ระบุว่า ภาษาไทยเป็นสื่อแสดงถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเป็นรายวิชาพื้นฐาน ถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะเป็นวิชาพื้นฐานของการเรียนรู้ในรายวิชาอื่น ๆ และยังใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย สถาบันการศึกษา โดยเฉพาะ โรงเรียนเป็นสถาบันที่สำคัญของสังคม จึงมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการถ่ายทอดความรู้ทางด้านวิชาภาษาไทยให้แก่แก่นักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงต้องมีหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่แก่นักเรียน และมุ่งให้ผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนอย่างสัมพันธ์กัน โดยสามารถใช้การสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะการใช้ภาษาไทยเป็นทักษะการใช้ภาษาที่สำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะด้านการอ่านออกเขียนได้ เพราะวิชาภาษาไทยเป็นรายวิชาพื้นฐาน และภาษาไทยยังเป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันอีกด้วย สถาบันการศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญในด้านการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย และสถาบันการศึกษาต้องมีบทบาทสำคัญในการที่จะช่วยทำให้เด็กบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยเฉพาะ ในระดับชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา

จากการสำรวจปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปัญหาที่พบ คือ ทักษะการอ่าน ด้านการอ่านออกเสียง คำควบกล้ำ ซึ่งจากการสำรวจพบว่า นักเรียนขาดความมั่นใจทางด้านการสื่อสารและเคยชินกับการใช้ภาษาถิ่นของตนเอง จึงทำให้เกิดการออกเสียงภาษาไทยแบบผิด ๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบในด้านการออกเสียงคำควบกล้ำไม่ชัดเจนและไม่ถูกต้อง คือ “ร” ออกเสียงเป็น “ล” เช่น “ปราบ” เป็น “ปลาบ”

การใช้บทร้อยกรองเป็นสื่อการสอนอ่านออกเสียง ซึ่งบทร้อยกรองมีความหมายว่า คำประพันธ์ที่เรียบเรียงขึ้นโดยข้อบังคับ จำกัดคำ และวรรคตอนให้สัมผัสกันไพเราะตามเกณฑ์ที่ได้วางไว้ตามฉันทลักษณ์ ดังงานวิจัยวันเพ็ญ เจริญอินทร์ [2] ที่ได้กล่าวว่า บทร้อยกรอง หมายถึง คำประพันธ์ที่เลือกสรรถ้อยคำ มาเรียบเรียงให้เป็นระเบียบตามลักษณะการบังคับ มีการจำกัดความ วรรคตอน เสียงสูงต่ำ หนักเบา สั้นยาว และมีสัมผัสตามกฎเกณฑ์ของคำประพันธ์แต่ละชนิด ทำให้เกิดความไพเราะ เกิดอารมณ์และความสนุก ทำให้ผู้อ่านเกิดความคิด และจินตนาการตามที่เขียน

จากเหตุผลข้างต้น ทำให้คณะผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้บทร้อยกรอง เพราะทักษะในด้านการอ่านมีความสำคัญต่อการศึกษาและการทำงานเป็นอย่างมาก ดังนั้น ผู้เรียนต้องหมั่นฝึกฝนตนเองให้มีความคล่องแคล่วในการอ่าน ในฐานะที่ผู้วิจัยที่เป็นครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทยจึงเห็นสมควรที่จะหาแนวทางในการแก้ปัญหาในด้านทักษะการอ่าน โดยเฉพาะ ทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยการศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลำดวน จังหวัดสงขลา

วิธีการวิจัย

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้บทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลำดวน จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้บทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลำดวน จังหวัดสงขลา ให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลำใหญ่ จังหวัดสงขลา และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้บัตรย่อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลำใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยมีวิธีการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นเตรียมการทดลอง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 ห้อง จำนวนนักเรียน 291 คน ภาคเรียนที่ 2/2562 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลำใหญ่ จังหวัดสงขลา

2. กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 44 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ

3.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้โดยการใช้บัตรย่อยกรอง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลำใหญ่ จังหวัดสงขลา

3.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลำใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้บัตรย่อยกรอง

4. เนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ คือ การอ่านออกเสียงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในสาระที่ 1 คือ การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ตัวชี้วัด ท 1/1 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

คณะผู้วิจัยทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ใช้เวลาดำเนินการสอน 2 ชั่วโมง (รวมการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้)

6. แบบแผนการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบการวิจัยโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One - Group Pretest - Posttest Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 ; 249) แสดงไว้ในตาราง ดังนี้

T ₁	X	T ₂
----------------	---	----------------

X	แทน	การทดลองโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
T ₁	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง
T ₂	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านโดยผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญแล้วได้ดำเนินการดังนี้

1. เตรียมการทดลอง
 - 1.1 ผู้วิจัยนำหนังสือจากมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิในการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลต่าง ๆ ในการทำวิจัย
 - 1.2 ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ของโรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ จำนวน 1 ห้องเรียน
 - 1.3 ผู้วิจัยนำหนังสือจากมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิเพื่อขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือ และเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 1.4 กำหนด ตาราง วัน และเวลาในการทดลอง
2. ดำเนินการทดลอง
 - 2.1 ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดทำความเข้าใจกับนักเรียนแล้ว ทำการทดลองทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำก่อนเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
 - 2.2 ผู้วิจัยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ตามแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้วิจัยเป็นผู้ฝึกทักษะ และควบคุมชั้นเรียน นักเรียนทำกิจกรรมในแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แต่ละชุด และตรวจให้คะแนนเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
 - 2.3 ผู้วิจัยทดสอบกลุ่มตัวอย่างหลังการฝึก (Post - test) โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับการทดสอบก่อนฝึก
3. ขั้นหลังการทดลอง

นำผลจากการทดสอบก่อน - หลังการทดลอง มาวิเคราะห์โดยกระบวนการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำก่อนการฝึกและหลังการฝึกของกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้บัตรย่อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ ตามเกณฑ์ 80/80
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ก่อนการฝึกและหลังการฝึก
3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้บัตรย่อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังจากการทดลอง

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง 1 ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะของการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ก่อนการฝึกและหลังการฝึก

การฝึก	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D	ประสิทธิภาพ
ระหว่างการฝึก (E1)	44	30	27.95	2.62	93.17
หลังการฝึก (E2)	44	30	29.11	1.45	97.03

จากตารางที่ 1 พบว่า ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบฝึกระหว่างเรียนมีค่าเท่ากับ 93.17 และร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบฝึกหลังเรียน มีค่าเท่ากับ 97.03 แสดงว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ มีค่าเท่ากับ 93.17/97.03 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำก่อนการฝึกและหลังการฝึก

การฝึก	n	$\bar{X}$	S.D	t	Sig
ก่อนการฝึก (Pre-test)	44	27.95	2.62	-3.868	.000***
หลังการฝึก (Post-test)	44	29.11	1.45		

จากตารางที่ 2 พบว่า การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำคะแนนเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง หลังเรียน ($\bar{X}$ = 29.11 S.D. = 1.45) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 27.95 S.D. = 2.62) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้แบบสอบถาม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังจากการทดลอง

ด้านที่ 1 ด้านการเตรียมการ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
1. ครูจัดเตรียมกิจกรรมได้อย่างน่าสนใจ	4.77	.48	มากที่สุด	1
2. ครูให้คำแนะนำในการอ่านบทร้อยกรองก่อนรับการฝึก	4.73	.50	มากที่สุด	2
ผลรวมความพึงพอใจด้านการเตรียมการ	4.75	.43	มากที่สุด	

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้บัตรพยัญชนะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้านที่ 1 ด้านการเตรียมการ โดยมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.75 S.D = .43) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับแรก คือ ครูจัดเตรียมกิจกรรมได้อย่างน่าสนใจ ($\bar{X}$ = 4.77 และ S.D = .48) อันดับรองลงมา คือ ครูให้คำแนะนำในการอ่านบัตรพยัญชนะก่อนรับการฝึก ($\bar{X}$ = 4.73 และ S.D = 4.50)

ตารางที่ 4 ด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
1. ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	4.77	.42	มากที่สุด	1
2. ครูให้คำแนะนำในการเรียนการสอน	4.70	.51	มากที่สุด	2
3. ครูกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนการสอน	4.66	.53	มากที่สุด	3
ผลรวมความพึงพอใจด้านการจัดการเรียนการสอน	4.71	.38	มากที่สุด	

ตารางที่ 4 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้บัตรพยัญชนะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.71 S.D = .38) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับแรก คือ ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.77 และ S.D = .42) อันดับ 2 คือ ครูให้คำแนะนำในการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.70 และ S.D = .51) และอันดับ 3 คือ ครูกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.66 และ S.D = .53)

ตารางที่ 5 ด้านที่ 3 ด้านสื่อ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
1. แบบฝึกทักษะมีรูปแบบสวยงาม สะอาด เรียบร้อย	4.84	.43	มากที่สุด	1
2. แบบฝึกทักษะมีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย	4.80	.51	มากที่สุด	2
3. นักเรียนมีความรู้สึกชอบและสนใจในชุดสื่อการสอน	4.70	.51	มากที่สุด	3
ผลรวมความพึงพอใจด้านสื่อ	4.78	.39	มากที่สุด	

จากตารางที่ 5 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้บัตรพยักการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้านที่ 3 ด้านสื่อ โดยมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.78 S.D = .39) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับแรก คือ แบบฝึกทักษะมีรูปแบบสวยงาม สะอาด เรียบร้อย ($\bar{X}$ = 4.84 และ S.D = .43) อันดับ 2 คือ แบบฝึกทักษะมีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ($\bar{X}$ = 4.80 และ S.D = .51) และ อันดับ 3 คือ นักเรียนมีความรู้สึกชอบและสนใจในชุดสื่อการสอน ($\bar{X}$ = 4.70 และ S.D = .51)

ตารางที่ 6 ด้านที่ 4 ด้านการนำไปใช้

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
1. บัตรพยักการช่วยให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำควบกล้ำได้อย่างถูกต้อง	4.66	.57	มากที่สุด	1
2. นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำควบกล้ำได้อย่างถูกต้อง	4.66	.53	มากที่สุด	2
ผลรวมความพึงพอใจด้านการนำไปใช้	4.78	.39	มากที่สุด	

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้บัตรพยักการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้านที่ 4 ด้านการนำไปใช้ โดยมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.78 S.D = .39) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับแรก คือ บัตรพยักการช่วยให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำควบกล้ำได้อย่างถูกต้อง ($\bar{X}$ = 4.66 และ S.D = .57) และ อันดับ 2 คือ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำควบกล้ำได้อย่างถูกต้อง ($\bar{X}$ = 4.66 และ S.D = .53)

ตารางที่ 7 ผลรวมการประเมินทั้ง 4 ด้าน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
ผลรวมด้านที่ 3 ด้านสื่อ	4.78	.39	มากที่สุด	1
ผลรวมด้านที่ 4 ด้านการนำไปใช้	4.78	.39	มากที่สุด	2
ผลรวมด้านที่ 1 ด้านการเตรียมการ	4.75	.43	มากที่สุด	3
ผลรวมด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.71	.38	มากที่สุด	4
ผลรวม	4.76	.53	มากที่สุด	

จากตารางที่ 7 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้
บทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาพบว่า ผลการ
ประเมินความพึงพอใจในภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.76 และ S.D. = .53)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงมี
ประสิทธิภาพเท่ากับ 93.17/97.03 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาแบบฝึกมี
การเลือกเนื้อหาที่หลากหลาย เป็นเรื่องราวที่ใกล้ตัวและมีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน จึงทำให้นักเรียนมีความ
สนใจและกระตือรือร้นในการเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำได้ดีขึ้น
ซึ่งสอดคล้องกับนพพร พันธุ์ขาวสะอาด [3] ที่ได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาทักษะการอ่าน
ภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกนั้นพบว่า แบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่ใช้ในการฝึกทักษะเพิ่มเติมให้แก่
นักเรียนภายหลังเรียนเนื้อหาบางส่วน พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาติดต่อสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมาก
ขึ้น เช่นเดียวกับทันสมัย ทิพย์นม [4] ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่มีแบบฝึกทักษะนั้น จะต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมาย
เพื่อแก้ปัญหาการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำได้อย่างชัดเจน ให้เริ่มจากแบบฝึกง่าย ๆ ก่อนแล้วจึงเพิ่มความยากขึ้นเป็นลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนจากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ก่อน
และหลังการใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
พบว่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง หลังเรียน
($\bar{X}$ = 29.11 S.D. = 1.45) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 27.95 S.D. = 2.62) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเนื้อหาของแบบฝึก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นไปตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและ
ทำแบบฝึกได้ด้วยตนเอง เรื่องราวในแบบฝึกทั้ง 1 ชุด เป็นเรื่องราวที่มีความเกี่ยวกับนักเรียนและใกล้ตัวกับนักเรียนทั้งสิ้น
ซึ่งสอดคล้องกับสมยา เมฆสมภพ [5] ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านคำของนักเรียนที่ใช้แบบฝึกการอ่าน
คำหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกับ ประพันธ์ สังการ [6] ที่พบว่า คะแนน
ความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้แบบฝึก
ทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้บทร้อยกรอง
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาพบว่า ผลการประเมินความ
พึงพอใจในภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.76 และ S.D. = .53) ด้านที่ 1 ด้านการเตรียมการ โดย
ผลรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.75 S.D. = .43) ด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยผลรวมมีความ
พึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.71 S.D. = .38) ด้านที่ 3 ด้านสื่อ โดยผลรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =
4.78 S.D. = .39) ด้านที่ 4 ด้านการนำไปใช้ โดยผลรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.78 S.D. = .39) ทั้งนี้
เนื่องจากการทำแบบฝึกที่มีลักษณะเป็นแบบฝึกสั้น ๆ มีหลายรูปแบบ เริ่มจากง่ายไปหายาก ใช้เวลาเหมาะสม และเป็น
เรื่องที่ทำท่ายให้แสดงความสามารถ เมื่อผู้เรียนได้ฝึกแล้วสามารถพัฒนาตนเองได้ดี จึงจะนับว่าเป็นแบบฝึกที่ดี และมี
ประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมลมาลย์ เอติรัตน์ [7] ที่ศึกษา เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียง
คำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนด และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะการอ่านและ
การเขียนคำควบกล้ำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้บัตรพยักการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้บัตรพยักการให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อแบบฝึกทักษะ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/4 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 44 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงมีประสิทธิภาพเท่ากับ 93.17/97.03 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะพบว่า คะแนนเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง หลังเรียน ($\bar{X}$ = 29.11 S.D. = 1.45) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 27.95 S.D. = 2.62) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้บัตรพยักการพบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจในภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.76 และ S.D. = .53)

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- [2] วันเพ็ญ เจริญอินทร์. (2549). การศึกษาผลการใช้เพลงและบัตรพยักการประกอบการสอนเรื่องคำควบกล้ำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- [3] นวพร พันธุ์ขาวสะอาด. (2555). การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์เพื่อแก้ปัญหาการออกเสียงคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัยจังหวัดลำปาง. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [4] ทนสมัย ทิพย์นม. (2557). การวิจัยปฏิบัติการเพื่อแก้ปัญหาการอ่านคำควบกล้ำของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนหนองทุ่มวิทยาลำปางงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- [5] สมยา เมฆสมภพ. (2560). การวิจัยเพื่อพัฒนาการอ่าน. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [6] ประพันธ์ สังการ. (2559). การพัฒนาแบบฝึกทักษะเพื่อส่งเสริมการอ่านคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [7] สุมลมาลย์ เอติรัตน์. (2553). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี .

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสะกดคำยากโดยใช้เกมบิงโก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนเทศบาล 2 (บ้านหาดใหญ่) อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

The Development Of Hard Spelling Achievement By Using Basingo Game
Prathomsuksa 4 Students At Municipality 2 Hat Yai House School, Hat Yai District
Songkhla Province

ชนิภรณ์ ยามา^{1*} ชนิตา แดงหมัด¹ นัฐสิมา กองบก¹ สุนิตา สังยาหา¹
และอลิสา เลี้ยงรินรมย์²

Chanipon yama^{1*} Chanita Daengmad¹ Nussima Kongbok¹ Sunita Sangyaya¹
and Alisa Liangruenrom²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสะกดคำยากโดยใช้เกมบิงโก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนในการใช้เกมบิงโก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการใช้เกมบิงโกพบว่า หลังการทดสอบ โดยมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.80$, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับแรก คือ นักเรียนเรียนรู้การเขียนสะกดคำยากที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราตัวสะกดได้อย่างถูกต้องมากขึ้น และมีประโยชน์ต่อการศึกษา ($\bar{x} = 5.00$ และ S.D. = 0.00) อันดับ 2 คือ นักเรียนสามารถเขียนสะกดคำยากตรงตามมาตราได้อย่างถูกต้อง ($\bar{x} = 4.61$ และ S.D. = 0.50)

คำสำคัญ : การเขียน สะกดคำยาก เกมบิงโก

Abstract

The purpose of this research article aim to develop hard spelling achievement using bingo games. for Prathom 4 students and to study learners' satisfaction in using bingo games for Prathom Suksa 4 students, the samples were obtained by clustering sampling. The statistics used for data analysis were average, percentage, standard deviation and T-test. The results of the study showed that 1) It was found that the post-learning achievement was higher than before. With statistical significance at the level of .01, which is in accordance with the hypothesis. 2) Grade 4 students The satisfaction with the use of bingo games was found after the test with the highest level of satisfaction ($\bar{x} = 4.80$, S.D. = 0.25) When considering each item, it was found that students first learned to spell difficult words with spelling More correctly spelled according to the criteria and useful for education ($\bar{x} = 5.00$ and S.D. = 0.00) Write difficult spelling correctly according to sections ($\bar{x} = 4.61$ and S.D. = 0.50)

Keywords : writing, spell, difficult, bingo game.

นักศึกษานิพนธ์ สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา 90110

² ผศ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา 90110

*Corresponding author: E-mail address: Nussima.kon085@hu.ac.th

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมที่สำคัญยิ่งสำหรับชาติไทย คนไทยใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ให้ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ พัฒนาความรู้ ความคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นสื่อที่แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่ควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานไว้ ให้คงอยู่ตลอดไป สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ [1] กล่าวว่า ถ้าหากขาดภาษาแล้ว มนุษย์คงไม่สามารถรวมกันเป็นสังคมได้ สำหรับทักษะทางภาษาที่มนุษย์ชาติต่าง ๆ ใช้ติดต่อสื่อสาร มีอยู่ 4 ทักษะด้วยกัน คือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน มนุษย์เราอาศัยทักษะ 4 ประการนี้ เพื่อสร้างเสริมสติปัญญา ความรู้สึกนึกคิด พัฒนาอาชีพ พัฒนาบุคลิกภาพ และอื่น ๆ ให้แก่ตัวเองและสังคมตลอดมา ด้วยเหตุผลนี้ จึงต้องเรียนภาษาของตนเอง รวมทั้งภาษาของชาติอื่น ๆ ด้วย

การเขียน เป็นการแสดงการติดต่อสื่อสารของมนุษย์ ที่อาศัยตัวอักษรเป็นสื่อ เพื่อถ่ายทอดความรู้สึก ความต้องการของผู้เขียนให้ผู้อ่านทราบ เป็นสื่อถาวรตรวจสอบได้ ใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงได้นับหมื่นปี ถ้าเก็บรักษาให้ดี ถือว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันของบุคคลทุกวงการ ทั้งด้านการศึกษา การทำงาน และการบันทึกส่วนตัวต่าง ๆ

ทักษะการเขียนจึงมีความจำเป็นและสำคัญ เพราะการเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจของตนเองออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจ และสามารถเก็บไว้เป็นหลักฐานอ้างอิงได้ ดังงานวิจัยของเสงี่ยม เวียงคำ [2] ได้ศึกษาผลการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำยากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เกมประกอบการสอนพบว่า เมื่อนักเรียนได้เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ทักษะการเขียนสะกดคำยากโดยใช้เกมแล้ว นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80.30 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 60.00

ปัจจุบันคนไทยส่วนใหญ่ยังไม่มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน ไม่สามารถนำประโยชน์จากการอ่านและการเขียนมาพัฒนาจิตใจของตนเอง เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การพัฒนาของประเทศล่าช้า และไม่มีคุณภาพในการพัฒนาบุคคลของแต่ละกลุ่ม แต่ละสังคม ซึ่งทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ย่างยากซับซ้อนกว่าทักษะอื่น ๆ เพราะผู้ที่เขียนได้นั้นต้องเป็นบุคคลที่ฟังมาก อ่านมาก มีความรู้มาก มีประสบการณ์กว้างขวาง สามารถเลือกใช้ถ้อยคำมาเรียบเรียงเป็นภาษาเขียนได้ถูกต้อง การที่ทักษะการเขียนจะเกิดมีในบุคคลใด ๆ ได้ บุคคลนั้นจะต้องใช้เวลาในการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ

จากปัญหาดังกล่าวการที่ผู้เรียนจะเกิดทักษะการเขียนสะกดคำอย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องได้รับการฝึกฝนและปรับปรุง แก้ไขความบกพร่องต่าง ๆ อยู่เสมอ ครูภาษาไทยจำเป็นต้องปรับปรุงลักษณะการจัดการเรียนการสอน และเลือกใช้สื่อเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาทักษะทางภาษา ซึ่งมีผู้เสนอแนะกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจวิธีหนึ่ง คือ การสอนโดยใช้แบบฝึก [3] เพราะแบบฝึกสามารถลดภาระขั้นตอนของครู แต่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ การที่ครูสร้างและนำแบบฝึกไปใช้ในการเรียนการสอนต้องเหมาะสมกับระดับ วัย ความรู้ ความสามารถของผู้เรียน โดยมีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ทำให้เข้าใจง่ายขึ้น สามารถใช้เวลาได้เหมาะสม สร้างให้น่าสนใจและท้าทาย ทำให้การเขียนมีเอกภาพและความสมบูรณ์ คือ ได้สนองความสนใจใคร่รู้และความสามารถของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างเต็มที่ เป็นการคำนึงถึงพัฒนาการและวุฒิภาวะของผู้เรียน เน้นการแก้ปัญหาช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากผู้เรียนมีความสามารถแตกต่างกัน

อนึ่งเทคนิควิธีการสอนของครูก็นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลการเรียนรู้และเจตคติต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ TGT (Team-Games Tournament) ร่วมกับแบบฝึกการสะกดคำ นับว่าเป็นกิจกรรมที่สร้างความสนใจของผู้เรียนได้เหมาะสมกับทุกระดับชั้น และสร้างความสนุกสนานให้แก่ผู้เรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้โดยไม่เบื่อหน่าย ดังที่ ธนพร ดวงพรกขกร [4] กล่าวว่า การร่วมมือกันเรียนรู้แบบแข่งขันเป็นกลุ่ม TGT (Team – GamesTournament) เป็นการจัดการเรียนรู้แบบแข่งขันเป็นกลุ่มมีลักษณะคล้ายวิธีการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ เพียงแต่มีการใช้เกมเป็นกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้สมาชิกทุกคนช่วยกัน ในการเตรียมตัวเพื่อ

แข่งขันเกมที่ผู้สอนกำหนดตามใบงาน และอธิบายวิธีการแก้ปัญหาโจทย์ต่าง ๆ ให้ทุกคนในกลุ่มมีความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนนั้น ๆ แต่ในขณะที่แข่งขันเกมจะไม่อนุญาตให้สมาชิกเข้าไปให้ความช่วยเหลือ เพราะสมาชิกแต่ละต้องมีความรับผิดชอบที่จะพยายามทำให้ตนเองชนะการแข่งขันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม คะแนนของกลุ่มจะได้รับการแข่งขันเกมแทนการทดสอบ กลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงจะได้รับรางวัล

จากการศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 2 (บ้านหาดใหญ่) อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลามีปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนไม่สามารถเขียนสะกดคำตรงตามมาตราตัวสะกดในเรื่องที่อ่านหรือเรื่องที่เรียนได้ ผู้เรียนขาดความสนใจในการเรียน จึงทำให้ผู้เรียนขาดทักษะการเขียนสะกดคำที่ถูกต้องและผู้สอนไม่ให้ความสนใจต่อผู้เรียนเป็นรายบุคคล ผู้สอนขาดทักษะการสื่อสาร และขาดการใช้สื่อที่เหมาะสม

ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนแบบ TGT จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเทคนิคการสอนแบบ TGT เข้ามาพัฒนาการเรียนการสอนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 2 (บ้านหาดใหญ่) อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วิธีการวิจัย

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสะกดคำยากโดยใช้เกมบิงโก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 2 (บ้านหาดใหญ่) อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสะกดคำยากโดยใช้เกมบิงโก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 2 (บ้านหาดใหญ่) อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนในการใช้เกมบิงโก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 2 (บ้านหาดใหญ่) อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ขั้นตอนการทดลอง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ คือ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมดจำนวน 232 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนเทศบาล 2 (บ้านหาดใหญ่) อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

2. กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 ห้อง ห้องประถมศึกษาปีที่ 4/5 จำนวนนักเรียนทั้งหมด 38 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนสะกดคำยาก โดยใช้เกมบิงโก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนจากการเรียนโดยใช้เกมบิงโก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 2 (บ้านหาดใหญ่) อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

4. เนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้คือ การเขียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ ตัวชี้วัด ท.4/5 สะกดคำและบอกความหมายของคำในบริบทต่างๆ

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

คณะผู้วิจัยทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ใช้เวลาดำเนินการสอน 2 ชั่วโมง (รวมการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้)

6. แบบแผนการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบการวิจัยโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One – Group Pretest – Posttest Design

T_1	X	T_2
-------	---	-------

X	แทน	การทดลองโดยใช้เกมบิงโก เรื่องการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
T_1	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง
T_2	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง

การดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลอง คณะผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นทดลอง

1.1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 ห้องเรียน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มได้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 38 คน

1.2 ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการเขียนสะกดคำยากโดยใช้เกมบิงโก

1.3 คณะผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเขียนสะกดคำยากโดยใช้เกมบิงโก ใช้เวลา 1 สัปดาห์ รวม 2 ชั่วโมง

1.4 ทดสอบหลังเรียน (Posttest) หลังจาก เสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนด โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็น ชุดเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

2. ขั้นหลังการทดลอง

นำผลจากการทดสอบก่อน - หลังการทดลอง มาวิเคราะห์โดยกระบวนการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนแบบทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนสะกดคำยากโดยใช้เกมบิงโกโดยใช้ t-test แบบ Dependent ค่าคะแนนร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. วิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมบิงโก ใช้การแปลค่าแบบสอบถามความพึงพอใจ 5 ระดับ หาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องการเขียนสะกดคำยากโดยใช้เกมบิงโก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ก่อนเรียนและหลังเรียน ปรากฏผลดังนี้

คะแนน	n	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	38	8.84	3.33	-14.322	.000***
หลังเรียน	38	17.24	2.07		

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการเขียนสะกดคำยาก โดยใช้เกมบิงโก คะแนนเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง หลังเรียน ($\bar{x} = 17.24$, S.D. = 2.07) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x} = 8.84$, S.D. = 3.33) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเขียนสะกดคำยาก โดยใช้เกมบิงโกสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการทดสอบ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
1) ด้านการเตรียมการ				
1.1 ครูให้คำแนะนำในการเขียนสะกดคำยากก่อนรับการทดสอบ	5.00	.00	มากที่สุด	1
1.2 ครูจัดเตรียมกิจกรรมได้อย่างน่าสนใจ	4.82	.39	มากที่สุด	2
ผลรวมความพึงพอใจด้านการเตรียมการ	4.91	.20	มากที่สุด	
2) ด้านการจัดการเรียนการสอน				
2.1 ครูให้คำแนะนำในการจัดการเรียนการสอน	4.74	.50	มากที่สุด	2

2.2 ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	4.61	.59	มากที่สุด	3
2.3 ครูกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนการสอน	4.92	.27	มากที่สุด	1
ผลรวมความพึงพอใจด้านการจัดการเรียนการสอน	4.75	.29	มากที่สุด	
3) ด้านสื่อ				
3.1 นักเรียนมีความรู้สึกรู้สึกชอบและสนใจในเกมบิงโก	4.95	.23	มากที่สุด	1
3.2 เกมบิงโกมีรูปแบบสวยงามและน่าสนใจเรียนรู้	4.68	.57	มากที่สุด	3
3.3 เกมบิงโกทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทักษะทางด้านการเขียนสะกดคำได้อย่างถูกต้อง	4.89	.31	มากที่สุด	2
ผลรวมความพึงพอใจด้านสื่อ	4.84	.25	มากที่สุด	
4) ด้านการนำไปใช้				
4.1นักเรียนเรียนรู้การเขียนสะกดคำอย่างที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราตัวสะกดได้อย่างถูกต้องมากขึ้นและมีประโยชน์ต่อการศึกษา	5.00	.00	มากที่สุด	1
4.2 นักเรียนสามารถเขียนสะกดคำตรงตามมาตราได้อย่างถูกต้อง	4.61	.50	มากที่สุด	2
ผลรวมความพึงพอใจด้านการนำไปใช้	4.80	.25	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเขียนสะกดคำอย่าง โดยใช้เกมบิงโก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการทดสอบ โดยมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.80$, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับแรก คือ นักเรียนเรียนรู้การเขียนสะกดคำอย่างที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราตัวสะกดได้อย่างถูกต้องมากขึ้นและมีประโยชน์ต่อการศึกษา ($\bar{x} = 5.00$ และ S.D. = 0.00) อันดับ 2 คือ นักเรียนสามารถเขียนสะกดคำตรงตามมาตราได้อย่างถูกต้อง ($\bar{x} = 4.61$ และ S.D. = 0.50)

ผลการสรุปการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเขียนสะกดคำอย่าง โดยใช้เกมบิงโก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 2 (บ้านหาดใหญ่) อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาพบว่า คะแนนหลังเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้น เนื่องจากการนำเกมบิงโกเข้ามาใช้ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานดึงดูดความสนใจในเกมจึงช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนและเกิดการพัฒนาทักษะทางด้านการเขียนสะกดคำอย่างได้อย่างถูกต้องและชัดเจน จึงทำให้ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 2 (บ้านหาดใหญ่) อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เรื่องการเขียนสะกดคำยากโดยใช้เกมบิงโก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า คะแนนเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง หลังเรียน ($\bar{x} = 17.24$ S.D. = 2.07) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x} = 8.84$ S.D. = 3.33) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเนื้อหาการเขียนสะกดคำยากของชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นไปตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและทำได้ด้วยตนเอง เป็นเรื่องราวที่มีความเกี่ยวกับนักเรียนและใกล้ชิดกับนักเรียนทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับสุมลมาลย์ เอติรัตน์ [5] ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับแบบฝึกสูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับแบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเขียนสะกดคำยาก โดยใช้เกมบิงโก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 2 (บ้านหาดใหญ่) อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาพบว่า แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเขียนสะกดคำยาก โดยใช้เกมบิงโก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ด้านที่ 1 ด้านการเตรียมการ โดยผลรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.91$ S.D. = 0.20) ด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยผลรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.75$ S.D. = 0.29) ด้านที่ 3 ด้านสื่อ โดยผลรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.84$ S.D. = 0.25) ด้านที่ 4 ด้านการนำไปใช้ โดยผลรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.80$ S.D. = 0.25) เนื่องจากการเขียนสะกดคำยากเป็นคำสั้น ๆ มีหลายแบบ ใช้เวลาเหมาะสม และเป็นเรื่องที่ทำท่ายให้แสดงความสามารถ เมื่อผู้เรียนได้ฝึกแล้วสามารถพัฒนาตนเองได้ดี และมีประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุไร วรศักดิ์โยธิน [6] ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำยากของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จัดชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เป็นชุดกิจกรรมโดยยึดจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ หลักการและเนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 บท มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.05 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนสะกดคำยากภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะจับคู่คำนำความหมาย เท่ากับ 16.42 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 54.79 โดยมีคะแนนระหว่าง 7 ถึง 24 หรือระหว่างร้อยละ 23.33 ถึง 83.33 หลังเรียนพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนสะกดคำยากภาษาไทย สูงขึ้น เป็น 23.54 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 78.49 โดยมีคะแนนระหว่าง 15 ถึง 30 คะแนน หรือระหว่างร้อยละ 53.33 ถึง 100 โดยนักเรียนมีคะแนนความก้าวหน้าเฉลี่ย 7.11 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 23.72 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำยากของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสะกดคำยากโดยใช้เกมบิงโก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 2 (บ้านหาดใหญ่) อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 2 ประการ คือ พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสะกดคำยากโดยใช้เกมบิงโก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนในการใช้เกมบิงโก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random sampling) และผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และพบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเขียนสะกดคำยาก โดยใช้
เกมบิงโกสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการทดสอบ โดยมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.80$, S.D. =
0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับแรก คือ นักเรียนเรียนรู้การเขียนสะกดคำยากที่มีตัวสะกดตรงตามมาตรา
ตัวสะกดได้อย่างถูกต้องมากขึ้น และมีประโยชน์ต่อการศึกษา ($\bar{x} = 5.00$ และ S.D. = 0.00) อันดับ 2 คือ นักเรียนสามารถ
เขียนสะกดคำยากตรงตามมาตราได้อย่างถูกต้อง ($\bar{x} = 4.61$ และ S.D. = 0.50)

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- [2] เสี่ยงม เวียงคำ. (2550). **การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำยากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เกม**. ปริญญาศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [3] วิลยา อ่อนองโพธิ์. (มกราคม-มิถุนายน.2559). “การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ เรื่อง มาตราตัวสะกดโดยใช้แผนผัง
ความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1”. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ปีที่ 8, 1, 22.
- [4] ธนพร ดวงพรกษกร. (2558). **การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการ
เรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับแบบฝึก**. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [5] สุมลมาลย์ เอติรัตน์. (2553). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำสำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี .
- [6] จุไร วรศักดิ์โยธิน. (2553). **การสร้างคู่มือการสอนเขียนภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง.
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต**. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์. อุดลำนเา.

การพัฒนาผลการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบนก
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับแผนที่ความคิด

The development of learning outcome on Ramakien episode of Narai prab Nonthok for
Mattayomsuksa 2 Students instructed by the Jigsaw and Mind mapping

รัตนภรณ์ พงษ์พิทักษ์^{1*} รุสนีดา โต๊ะวอ^{1*} ซาริยา ดอเลาะ¹ พรนภา นกเพชร¹ และอลิสา เลี้ยงรื่นรมย์²
Ratanaporn Pongpitak¹ * Rusneeda Tohwor¹ Sariya Doloh¹ Pornnapa Nokpet¹ and Alisa Liangrueenrom²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบนก
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับแผนที่ความคิด และเพื่อศึกษาประเมินความพึงพอใจการเรียนรู้
วรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบนกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์
ร่วมกับแผนที่ความคิด คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนศรีนครมูลนิธิ อำเภอบางบาล จังหวัดสงขลา
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 43 คน ได้มาโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มแบบกลุ่ม
พบว่า หลังจากการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบนก โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับ
แผนที่ความคิด กลุ่มตัวอย่างมีผลการเรียนรู้สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และนักเรียน
มีความพึงพอใจในการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบนก โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับแผนที่ความคิด
พบว่าอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : จิ๊กซอว์ แผนที่ความคิด รามเกียรติ์

Abstract

The aims of this research article were to development of learning outcomes on Ramakien
episode of Narai prab Nonthok for Mattayomsuksa 2 students in learning by using the Jigsaw and Mind
mapping. And study the student learning satisfaction of learning on Ramakien episode of Narai prab
Nonthok for Mattayomsuksa 2 Students instructed by the Jigsaw and Mind mapping. The sample group
consisted of 43 Mattayomsuksa 2/1 at a Srinakorn Foundation School at Hat Yai, Songkhla.who were
second semester in the academic Year 2019. Which was derived from the coop using the classroom as
a random unit. The findings showed After studying Thai literature on the Ramakien episode of Narai
prab Nonthok by the Jigsaw and Mind mapping the sample group was higher than before being taught
by the Jigsaw and Mind mapping.The score was significantly at the 0.01level and students' satisfaction
on learning Thai literature on Ramakien episode of Narai prab Nonthok using the Jigsaw and Mind mapping
Found that it is at a high level.

Keywords: Jigsaw, mind mapping, Ramakien

¹ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา 90110

² ผศ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา 90110

*Corresponding author: E-mail address: Rusneeda.toh082@hu.ac.th

บทนำ

วรรณคดีเป็นความงดงามทางด้านวรรณศิลป์ที่กวีนำมาเรียงร้อยถ้อยคำ เพื่อส่งต่อความรู้สึก หรือประสบการณ์ไปยังผู้อ่าน เป็นเครื่องมืออันล้ำค่าที่ช่วยให้ผู้อ่านได้เรียนรู้วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในอดีต วรรณคดีจึงเป็นศาสตร์และศิลป์ให้ประโยชน์ทั้งในแง่ความจรรโลงใจ และความรู้มีคุณค่าทั้งทางอารมณ์และปัญญา [1]

วรรณคดีเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่กวีใช้ถ่ายทอดความคิด ประสบการณ์ มายิ่งผู้อ่านโดยใช้ภาษาที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งกวีผู้ที่สร้างสรรค์วรรณคดีนั้นจะมีความสามารถทางด้านภาษา โดยการใช้ภาษาที่ช่วยให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการเห็นภาพที่ชัดเจน น้ำเพชร จินเลศ, สุภาพร พลายเล็ก [2] วรรณคดีเป็นสื่อชนิดหนึ่งที่ถ่ายทอดความคิดของมนุษย์ออกมาในรูปแบบภาษาเขียน จุดเด่นของวรรณคดีที่สำคัญ คือ มีการถ่ายทอดความคิดออกมาด้วยการใช้ภาษาในรูปแบบต่าง ๆ ที่มักไม่ใช้การเขียนสื่อความหมายในทางตรง แต่จะเน้นการใช้ภาษาเพื่อทำให้เกิดจินตนาการหรือสุนทรียภาพทางภาษาให้เกิดขึ้นระหว่างผู้สร้างสรรค์วรรณคดีและผู้อ่าน ที่จะต้องเข้าถึงความรู้้นั้นด้วยการตีความตัวเนื้อสารจากทั้งภาษาและบริบททางสังคมร่วมกับผู้เขียนเป็นสำคัญด้วย ดังนั้น วรรณคดีจึงมีความหมายในการเป็น “สื่อกลาง” ในการที่ผู้ปกครองหรือผู้นำทางสังคมจะสร้างความหมายทางสังคมให้ผู้อยู่ใต้ปกครอง เพื่อนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติตามความหมายทางสังคมนั้น ๆ มาอย่างยาวนาน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 [3] ได้ให้ความสำคัญกับการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมโดยได้กำหนด สาระการเรียนรู้ภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรมเป็นสาระหนึ่งใน 5 สาระ ได้แก่ การอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด หลักการใช้ภาษาไทย วรรณคดี และวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ระบุในมาตรฐาน ท 5.1 ว่า มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ปัจจุบันมีการพยายามฟื้นฟูวรรณคดีไทยให้แก่เด็กผ่านงานวรรณกรรม วรรณกรรมจึงเริ่มปรากฏมากขึ้นในหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนของไทย เจตติ์ คชฤทธิ์ [4] กล่าวว่า การนำตัวละครที่เด่นในวรรณคดีไทยมานำเสนอใหม่ในรูปแบบวรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน อาจมีสาเหตุมาจากการพยายามที่จะฟื้นฟูวรรณคดีไทยให้กลับมาเป็นที่นิยมหรืออยู่ในความรับรู้ของเด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบัน โดยมีการปรับเปลี่ยนดัดแปลงร่างคดีเหล่านั้นให้ง่ายและสอดคล้องกับความสนใจของเด็ก ส่งผลให้เด็กและเยาวชนได้รับรู้วรรณคดีไทยโบราณ อันทำให้เกิดความชื่นชมตระหนักถึงคุณค่าของวรรณคดีไทย ซึ่งอาจมีผลทำให้เกิดความรู้สึกร่วมกันที่จะรักษาและสืบทอดสิ่งที่ตั้งถามให้เป็นมรดกของชาติต่อไปในอนาคตได้ ทั้งยังช่วยให้เกิดความแพร่หลายกระจายกว้าง ถือเป็นการขยายกลุ่มเป้าหมายกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในสังคมไทยได้อีกทางหนึ่ง

การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการวรรณคดีและวรรณกรรม จึงควรจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคที่เหมาะสม เพราะวรรณคดีและวรรณกรรมเป็นเรื่องที่ซับซ้อน ยากแก่การทำความเข้าใจ เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพผู้สอน จึงควรเลือกใช้เทคนิคที่เหมาะสมในการเรียนการสอน

จากแนวคิดดังกล่าว ได้มีผู้สนใจนำวิธีสอนโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์และแผนที่ความคิดมาใช้ในการเรียนรู้วรรณคดีไทย ได้แก่ วนิดา ชมพูนงษ์ [5] ผลการใช้ชุดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ เรื่องภูมิศาสตร์ประเทศไทย ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 ผลการวิจัย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 (เขavnปรีชาอุทิศ) ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่องภูมิศาสตร์ประเทศไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่องภูมิศาสตร์ประเทศไทย อยู่ในระดับมากที่สุด และชลธิดา หงษ์เหม [6] ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด ทำให้ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีสอนโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์และแผนที่ความคิด และพบว่า มีประโยชน์ต่อการพัฒนาผลการเรียนรู้วรรณคดีไทย จึงนำวิธีสอนทั้งสองวิธีมาปรับใช้ในการวิจัยร่วมกัน โดยทำการวิจัย การพัฒนาผลการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบหนทก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับแผนที่ความคิด เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีนครมุนิธิ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบหนทกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับแผนที่ความคิด”

มีวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ประการ คือ

1. เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบหนทกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับแผนที่ความคิด

2. เพื่อศึกษาประเมินความพึงพอใจการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบหนทกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับแผนที่ความคิด

ขั้นตอนการทดลอง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีนครมุนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 6 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้นจำนวน 245 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนศรีนครมุนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 43 คน ได้มาโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ แผนการพัฒนาผลการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบหนทก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับแผนที่ความคิด

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.1.1 ผลการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบหนทกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3.1.2 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบหนทก โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับแผนที่ความคิด

4. เนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ คือ วรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบหนทก ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในสาระที่ 5 คือ วรรณคดีและวรรณกรรม ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจาร์ณวรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ตัวชี้วัด ท 2/1 และ ท 2/2

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

คณะผู้วิจัยทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ใช้เวลาดำเนินการสอน 2 ชั่วโมง (รวมการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้)

6. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ดำเนินตามแบบแผนการวิจัย One Group Pretest - Posttest Design ซึ่งมีรูปแบบการวิจัยดังนี้

T_1	$\times$	T_2
-------	----------	-------

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

T_1 แทน การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้

$\times$ แทน การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับแผนที่ความคิด

T_2 แทน การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้

การดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลอง คณะผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นทดลอง

1.1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 ห้องเรียน ได้มาโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ได้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 1 จำนวน 43 คน

1.2 ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบหนท

1.3 คณะผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบหนท โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับแผนที่ความคิด ใช้เวลา 2 ชั่วโมง

1.4 ทดสอบหลังเรียน (Posttest) หลังจากเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนด โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

1.5 นักเรียนประเมินความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับแผนที่ความคิด

2. ขั้นหลังการทดลอง

นำผลจากการทดสอบก่อน - หลังการทดลอง มาวิเคราะห์โดยกระบวนการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้สูตรทางสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1) เปรียบเทียบผลทางการเรียนรู้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบหนท ของนักเรียนกลุ่มทดลองด้วยการหาค่า t-test สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน

2) วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากแบบประเมินที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ตอนนารายณ์ปราบหนท ด้วยการใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) สำหรับวิเคราะห์การกระจายการเลือกระดับความเหมาะสม และจากนั้นนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินผล

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยเรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบหนทของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ก่อนเรียนและหลังเรียน) ของกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับแผนที่ความคิด ปรากฏผลดังนี้

กลุ่มทดลอง	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ทดสอบก่อนเรียน	43	20	15.00	1.690	18.424	.00***
ทดสอบหลังเรียน	43	20	18.49	1.162		

1. ผลการวิเคราะห์พบว่า คะแนนก่อนเรียนของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 15.00 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.690 ส่วนคะแนนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 18.49 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.162 เมื่อตรวจสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย จากการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบนาท โดยใช้เทคนิคจิกซอร์ร่วมกับแผนที่ความคิดพบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบนาท โดยใช้เทคนิคจิกซอร์ร่วมกับแผนที่ความคิด

ลำดับ	รายการประเมิน	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านกิจกรรม					
1	ครูชี้แจงกระบวนการในการทำกิจกรรมอย่างชัดเจน	43	4.19	0.450	มาก
2	กิจกรรมการเรียนรู้มีความสร้างสรรค์และน่าสนใจ	43	4.09	0.684	มาก
3	กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน	43	4.07	0.799	มาก
4	นักเรียนมีความสุข/สนุกสนานในการทำกิจกรรม	43	4.19	0.764	มาก
ด้านสื่อ/เทคโนโลยี					
5	สื่อ/วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้มีความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้	43	4.49	0.668	มาก
6	สื่อการสอนมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้	43	4.51	0.592	มากที่สุด
7	มีการใช้สื่อที่หลากหลายในการจัดเรียนการการเรียนรู้	43	4.42	0.731	มาก
ด้านการนำไปปรับใช้					
8	นักเรียนสามารถนำวิธีการแก้ไขปัญหามาจากการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มไปปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาในชีวิตจริงได้	43	4.14	0.639	มาก

9	สามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดในการเรียนในระดับที่สูงขึ้น	43	4.30	0.638	มาก
10	กระบวนการกลุ่มช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการปรับตัวในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น	43	4.51	0.668	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม			4.2910	0.6633	มาก

จากตารางดังกล่าว แสดงคะแนนค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับแผนที่ความคิดที่ใช้ในการจัดการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบนนทก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.29 โดยเฉพาะ รายการประเมินที่ 6 สื่อการสอนมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด และ 10 กระบวนการกลุ่มช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการปรับตัวในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ส่วนรายการประเมินที่ 1,2,3,4,5,7,8,9 มีความพึงพอใจระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่องการพัฒนาผลการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบนนทก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับแผนที่ความคิด สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1) ผลการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบนนทก โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับแผนที่ความคิดมีผลทางการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ค่าสถิติ t (t-test Dependent) ค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 15.00 และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 18.49 โดยมีผลการเรียนรู้เพิ่มขึ้นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 ซึ่งในขั้นตอนการดำเนินการวิจัย คือ การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้ เลือกใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาและจัดแบ่งแผนการเรียนรู้ 2 แผน โดยให้ทำแบบทดสอบวัดผล การเรียนรู้ก่อนเรียนซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยนุช แหวนเพชรและบุษบา บัวสมบุญ [7] ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนที่ความคิด พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนที่ความคิดสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) ผลของความพึงพอใจในการเรียนรู้วรรณคดีโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับแผนที่ความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการที่ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมและสร้างสื่อ ซึ่งมีภาพประกอบ การใช้สีเส้นที่สอดคล้องกับเนื้อหา ทำให้ผู้เรียนที่มีความคิดว่าการเรียนวรรณคดีไทยเป็นเนื้อหาที่ยากและจำเป็นต้องท่องจำบทประพันธ์ที่จำเจ สามารถเห็นภาพของสิ่งนั้นได้อย่างชัดเจน และทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาของเรื่องได้เป็นอย่างดีนั้น พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับแผนที่ความคิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 ผู้เรียนจึงเกิดความพึงพอใจในการเรียนวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับแผนที่ความคิด เพราะมีสื่อการสอนที่มีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ และมีกิจกรรมกระบวนการกลุ่มช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการปรับตัวในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยนุช แหวนเพชร และบุษบา บัวสมบุญ [7] ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนที่ความคิด พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนที่ความคิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

จากผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับแผนที่ความคิด ในการจัดการเรียนรู้สามารถสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน เพราะการเรียนวรรณคดีไทยมีเนื้อหาที่ยาก จำเป็นต้องท่องจำบทประพันธ์ที่จำเจ และต้องแปลความ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับแผนที่ความคิด ในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนรู้

ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นวิธีการซึ่งช่วยปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและกระบวนการทำงานกลุ่ม อันก่อให้เกิดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการเรียนรู้นี้จะช่วยเพิ่มบทบาทของผู้เรียนภายในห้องเรียน และลดบทบาทการบรรยายหน้าห้องเรียนลง ซึ่งผู้สอนจะปรับบทบาทจากการบรรยายเป็นหลักเป็นการเป็นผู้อำนวยความสะดวก โดยจะต้องเตรียมสภาพห้องเรียนและวิธีการสอนที่เอื้อต่อแนวคิดนี้ ซึ่งกระบวนการนี้จะช่วยให้มีพัฒนาผลการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น ประกอบกับผู้เรียนได้รับประโยชน์ในการเรียนรู้ตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน จึงทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ได้อย่างเต็มที่และให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอร์ร่วมกับแผนที่ความคิด ในระดับมาก

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบนนทกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอร์ร่วมกับแผนที่ความคิด และเพื่อศึกษาประเมินความพึงพอใจการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบนนทกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอร์ร่วมกับแผนที่ความคิด คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนศรีนครมุนี อําเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา นักเรียน 43 คน ได้มาโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสํมแบบกลุ่ม ผลวิจัยพบว่า หลังจากการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบนนทก โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอร์ร่วมกับแผนที่ความคิด กลุ่มตัวอย่างมีผลการเรียนรู้สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสําคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และนักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบนนทก โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอร์ร่วมกับแผนที่ความคิด พบว่าอยู่ในระดับมาก

เอกสารอ้างอิง

- [1] ราชบัณฑิตยสถาน. (2552). **พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมไทย**. กรุงเทพฯ: ยูเนียนอุลตร้าไวโอเล็ต จำกัด
- [2] น้ำเพชร จินเล็ด, สุภาพร พลายเล็ก. (2551). **การศึกษาอุปลักษณเชิงมนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงในวรรณกรรมนิราศ**. กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมการวิจัย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- [3] กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- [4] เจด็จ คชฤทธิ์. (2554). **เด็กกับหนังสือ คู่มือเพื่อความเข้าใจเด็กและหนังสือสำหรับเด็ก**. นนทบุรี: บ้านหนังสือ.
- [5] วนิตา ชมพูนงษ์. (2555). **ผลการใช้ชุดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอร์เรื่องภูมิศาสตร์ประเทศไทยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 (เขาวนปรีชาอุทิศ)**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- [6] ชลธิดา หงษ์เหม. (2560). **การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [7] ปิยนุช แหวนเพชรและบุษบา บัวสมบุญ. (2560). **การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนที่ความคิด**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้าน
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาคม
The Development of Reading Comprehension by Using folktale for
Mathayomsuksa 2 Students, kobkulwittayakom school

ลลิตา เกอเกลีย^{1*} นุรฮาซิง ปะอิง¹ นีฟาตินียะห์ ซาโลง¹ นูรุลฮุดา กะโด¹ และ อลิสา เลียงรืนรมย์²
Lalita Perklieng^{1*} Nurhasiking Pa-ing¹ Nifatinayah Salong¹ Nurulhuda Kado¹ and Alisa Liangrueenrom²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นการศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาคม มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้านให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประเมินความพึงพอใจที่มีต่อแบบฝึกทักษะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนกอบกุลวิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 27 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม ผลวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้าน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.20/85.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้าน พบว่า คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังเรียน ($\bar{X}$ = 14.48 S.D = 2.064) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 11.70 S.D = 2.812) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการประเมินความพึงพอใจ ที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนโดยภาพรวมมีคุณภาพดีมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.76 S.D = .072)

คำสำคัญ : พัฒนาแบบฝึกทักษะ การอ่านจับใจความ นิทานพื้นบ้าน

Abstract

This research article is to study about the development of reading comprehension . Researchers are using folk tales for students in Mathayomsuksa 2 of Kobkul Wittayakhom School. The objective of developing and finding the effectiveness of skill training reading comprehension by using folk tales to be effective. According to the criteria 80/80, compare the learning achievement and assess the satisfaction with the skills training. The samples used in the research were 27 Mathayomsuksa 2 students from Kobkul Wittayakom School, the second semester of the academic year 2562, which was obtained by random sampling. The results showed that the practice of reading comprehension by using folk tales. The efficiency is equal to 80.20 / 85.00 which is higher than the standard 80/80 stipulated. The results of comparison of scores before and after learning by using reading comprehension exercises about folk tales, it was found that the average score of the post-test ($\bar{X}$ = 14.48, S.D = 2.064) was higher than before ($\bar{X}$ = 11.70, S.D = 2.812), with statistical significance at the level of .01 and satisfaction assessment results has to study by using skill practice exercise reading

¹ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา 90110

² ผศ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา 90110

*Corresponding author: E-mail address: Lalita.per084@hu.ac.th

comprehension about folk tales, it was found that the students were satisfied with the teaching and learning as a whole, the quality was the best quality ($\bar{X}$ = 4.76, S.D = .072).

Keywords : develop skills training, reading comprehension, folk tale

บทนำ

สังคมปัจจุบันเป็นยุคของการสื่อสารไร้พรมแดน ทำให้การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีสื่อสิ่งพิมพ์เกิดขึ้นมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา การอ่านจึงมีความสำคัญมากต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์เนื่องจากการอ่านเป็นกลไกสำคัญในการเปิดโลกทางความคิด อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่มนุษย์ได้รับการอ่านผ่านสื่อมีทั้งที่ข้อมูลที่เป็นความจริงและข้อมูลที่บิดเบือน ดังนั้น ทุกคนจึงต้องใช้วิจารณญาณในการอ่าน และควรรู้จักเลือกบริโภคข่าวสารที่มาจากแหล่งที่น่าเชื่อถือเพื่อจะได้ใช้ชีวิตอย่างมีความสุขและมีคุณภาพ การอ่านจึงมีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เพราะการอ่านช่วยให้คนในสังคมได้รับรู้เรื่องข่าวสารและสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการอ่านไปวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [1]

การอ่านจับใจความเป็นทักษะสำคัญ เพราะสามารถช่วยให้บุคคลทั่วไปเข้าใจถึงเรื่องที่อ่าน รับรู้ข่าวสารให้ถูกต้อง สำหรับนักเรียนในการเรียนทุกสาขาวิชาผู้เรียนจะใช้ทักษะในการอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และประสบการณ์ ปัจจุบันนี้การศึกษาขยายขอบเขตกว้างขึ้นเปิดโอกาสให้ทุกคนได้ศึกษาหาความรู้ตลอดชีวิต ดังนั้นการอ่านจับใจความจึงเป็นทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาตนเองเพื่อก้าวให้ทันยุคข้อมูลข่าวสารหรือยุคโลกาภิวัตน์ เพราะการอ่านจับใจความทำให้ผู้อ่านรู้ข่าวสารความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของโลก สำหรับนักเรียนทุกคนจึงควรต้องรักการอ่าน มีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน รู้จักเลือกอ่าน แสวงหาความรู้ นำสิ่งที่ได้จากการอ่านพัฒนาความรู้ให้ก้าวหน้าเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษา และต่อตนเองได้อย่างดีที่สุด ภรณงค์ อรรถวรฤทธิ [2] ได้กล่าวว่า การอ่านมีจุดมุ่งหมายของการสอนอ่านเพื่อจับใจความทำให้ฝึกการใช้สายตา การอ่านเพื่อความเข้าใจนิยมฝึกทักษะในการอ่านเร็ว และตอบคำถามได้ถูกต้องแม่นยำ อ่านเพื่อสรุปหรือย่อได้ว่าเรื่องที่อ่านนั้นเกี่ยวกับอะไร แม้จะไม่ละเอียดแต่ก็สามารถบอกได้บ้างแม้จะไม่ครบบริบูรณ์ก็ตาม อ่านเพื่อหาความจริงและแสดงข้อคิดเห็นประกอบด้วยความรู้ที่ได้ที่มาจากการอ่านนั่นเอง

สภาพปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับปัญหาการสอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาคม อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา ที่พบว่าความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ และครูยังขาดสื่อการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้อ่านจับใจความได้ ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะใช้พื้นที่บ้านซึ่งเป็นนิทานที่มีเนื้อหาสนุกสนานสอดคล้องกับความสนใจ เหมาะสมกับวัย และบริบทของโรงเรียน มาเป็นสื่อการเรียนการสอนของการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้พื้นที่บ้านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาคม เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้พื้นที่บ้านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาคม” มีวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้พื้นที่บ้านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาคม ให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาคม 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้พื้นที่บ้านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาคม

ขั้นเตรียมการทดลอง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาคม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้นจำนวน 59 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาคม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 27 คน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น

3.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การอ่านจับใจความโดยใช้ินทานพื้นบ้าน

3.1.2 แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้ินทานพื้นบ้าน

3.2 ตัวแปรตาม

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้ินทานพื้นบ้าน

3.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการอ่านจับใจความโดยใช้ินทานพื้นบ้าน

4. เนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้คือ การการอ่านจับใจความ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในสาระที่ 1 คือ การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่าน สร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ตัวชี้วัด ม 2/2 จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

คณะผู้วิจัยทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ใช้เวลาดำเนินการสอน 2 ชั่วโมง (รวมการทดสอบก่อน และหลังการจัดการเรียนรู้)

6. แบบแผนการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบการวิจัยโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design แสดงไว้ในตาราง ดังนี้

T ₁	X	T ₂
----------------	---	----------------

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

T₁ แทน การทดสอบก่อนเรียน

X แทน การเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

T₂ แทน การทดสอบหลังเรียน

การดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลองผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็นขั้นตอนดังนี้

1. เตรียมการทดลอง

1.1 ผู้วิจัยนำหนังสือจากมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนกอบกุลวิทยาคม ในการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลต่าง ๆ ในการทำวิจัย

1.2 ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่ม ประชากร ของโรงเรียนพัฒนาการศึกษาจำนวน 1 ห้องเรียน

1.3 ผู้วิจัยนำหนังสือจากมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ถึงผู้อำนวยการกอบกุลวิทยาคม เพื่อขออนุญาต
ทดลองใช้เครื่องมือ และเก็บรวบรวมข้อมูล

1.4 กำหนด ตาราง วัน และเวลาในการทดลอง

2. ดำเนินการทดลอง

2.1 ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน
20 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น บันทึกผลสอบที่ได้เป็นคะแนนก่อนเรียน ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ทดสอบเองใช้เวลา 30 นาที

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้าน จำนวน 2 ชุด
โดยเริ่มจากชุดที่ 1 และชุดที่ 2 ตามลำดับ

2.3 ดำเนินการทดสอบหลังเรียน (Post-test) เมื่อสิ้นสุดการทดลองการใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน
จับใจความ โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็น
แบบทดสอบแบบเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ใช้เวลา 30 นาที และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน
ที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ จำนวน 10 ข้อ เพื่อวัดความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึก
ทักษะการอ่านจับใจความ บันทึกผลสอบที่ได้เป็นคะแนนหลังเรียน

3. ชั้นหลังการทดลอง

นำผลจากการทดสอบก่อน - หลังการทดลอง มาวิเคราะห์โดยกระบวนการทางสถิติ

ชั้นการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการอ่านจับใจความก่อนการฝึกและหลังการฝึก ของประชากรมา
วิเคราะห์ข้อมูล โดยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้าน สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ
อ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้สูตร $t = \text{test Dependent Sample}$

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้
นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้าน
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาคม ให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ปรากฏผล
ดังนี้

คะแนน	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S. D.	ประสิทธิภาพ
แบบฝึกระหว่างเรียน (E1)	27	20	16.04	1.400	80.20
แบบฝึกหลังเรียน (E2)	27	20	17.00	1.209	85.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนมีค่าเท่ากับ 80.20 และร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน มีค่าเท่ากับ 85.00 แสดงว่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิตานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 80.20/85.00 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน (pretest) และหลังเรียน (posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความ โดยใช้นิตานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาคม แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ปรากฏผล ดังนี้

คะแนน	n	$\bar{X}$	S. D.	t	sig
ก่อนเรียน (Pretest)	27	11.70	2.812	4.977	.000***
หลังเรียน (Posttest)	27	14.48	2.064		

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิตานพื้นบ้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาคม คะแนนเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X} = 14.48$, S.D. = 2.064) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 11.70$, S.D. = 2.812) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิตานพื้นบ้านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาคม หลังจากการทดลอง ปรากฏผล ดังนี้

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S. D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
1. ด้านสื่อการเรียนรู้			มากที่สุด	1
1.1 ผู้เรียนมีความรู้สึกชอบและสนใจแบบฝึก	4.89	.320		
1.2 แบบฝึกมีข้อเสนอแนะในการปฏิบัติกิจกรรมที่ชัดเจนอ่านเข้าใจง่าย	4.81	.483	มากที่สุด	3
1.3 แบบฝึกมีขนาดตัวอักษรที่เหมาะสม	4.63	.565	มากที่สุด	10
1.4 แบบฝึกมีภาพประกอบ มีการวางรูปแบบที่ดี	4.70	.542	มากที่สุด	8
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน			มากที่สุด	7
2.1 เนื้อหาเหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน	4.74	.526		
2.2 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับจุดประสงค์และสาระการเรียนรู้	4.74	.447	มากที่สุด	5

2.3 ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสมต่อการเรียนในเนื้อหาแต่ละกิจกรรม	4.81	.483	มากที่สุด	3
3. ด้านการนำไปใช้			มากที่สุด	9
3.1 ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ เกิดความคิดรวบยอดเร็ว และสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.67	.480		
3.2 แบบฝึกมีประโยชน์ต่อการศึกษารื่องการอ่านจับใจความ	4.74	.447	มากที่สุด	5
3.3 ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะทางด้านการอ่านจับใจความมากขึ้น	4.85	.362	มากที่สุด	2
เฉลี่ยรวม	4.76	.072	มากที่สุด	

จากตารางที่ 3 แสดงค่าระดับเฉลี่ย (X) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้าน โรงเรียนกอบกุลวิทยาาคม พบว่าระดับความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนโดยภาพรวมมีคุณภาพดีมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$ S.D. = .072) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจมาก 3 อันดับแรก คือ อันดับที่ 1 ผู้เรียนมีความรู้สึกรับและสนใจแบบฝึก ($\bar{X} = 4.89$ S.D. = .320) อันดับที่ 2 ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะทางด้านการอ่านจับใจความมากขึ้น ($\bar{X} = 4.85$ S.D. = .362) และอันดับที่ 3 แบบฝึกมีข้อเสนอแนะในการปฏิบัติกิจกรรมที่ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย และระยะเวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสมต่อการเรียนในเนื้อหาแต่ละกิจกรรม ($\bar{X} = 4.81$ S.D. = .483)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนา และหาประสิทธิภาพของแบบฝึก เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาาคม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.20/85.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ จึงยอมรับได้ว่า แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาาคม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา มีประสิทธิภาพเชื่อถือได้ และสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของยุพิน จันทรเรือ และคณะ [3] ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการใช้นิทานพื้นบ้านของไทย-จีน สร้างแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.62/89.42 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

จากผลการวิจัยแบบฝึกเรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาาคม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นมีการวางแผน กำหนดเนื้อหาจากง่ายไปหายาก มีการตรวจสอบความถูกต้อง การปรับปรุงแก้ไข และการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองใช้

2. ผลสัมฤทธิ์สัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกเรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาาคม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.70 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.812 และผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.48 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.064 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างพบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจาก แบบฝึกเรื่องการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีหลักการ และแนวทางต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดแบบฝึกที่ชัดเจน แน่นนอน และใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัย มีเนื้อหาจากง่ายไปยาก ทำให้นักเรียนสามารถทำแบบฝึกเรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้านได้ถูกต้องและชัดเจนมากขึ้น และแบบฝึกมีหลายรูปแบบ เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสนในการใช้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อัญชลี เทิงตระกูล และคณะ [4] ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้นิทานชาดกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดท่าทอง พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 22.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.20 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 24.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.24 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาคม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้าน ผลการวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกเรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยภาพรวมมีระดับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$ S.D = .072) เนื่องจากการทำแบบฝึกที่มีลักษณะสั้น ๆ มีหลายรูปแบบ มีเนื้อหาจากง่ายไปหายาก เหมาะสมกับวัยผู้เรียน มีคติสอนใจ เป็นเรื่องที่ท้าทายให้แสดงความสามารถเมื่อผู้เรียนได้ฝึกแล้วสามารถพัฒนาตนเองได้ดี จึงนับว่าเป็นแบบฝึกที่ดี และมีประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับสิริรัตน์ อะโน [5] ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาการอ่านจับใจความโดยใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวนนักเรียน 45 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัย ยุพิน จันทรเรือ และคณะ [3] ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการใช้นิทานพื้นบ้านของไทย-จีน สร้างแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาคม” สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนา และหาประสิทธิภาพของแบบฝึก เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาคม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.20/85.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ผลสัมฤทธิ์สัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกเรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาคม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาคม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.

- [2] กรกานต์ อรรถวรฤดี. (2548). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาไทยการอ่านเพื่อจับใจความ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม.
- [3] ยุพิน จันทร์เรือง และคณะ. (2561). การใช้นิทานพื้นบ้านของไทย-จีน สร้างแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาความสามารถ
ด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- [4] อัญชลี เท่งตระกูล และคณะ. (2561). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้นิทานชาดก สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดท่าทอง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต.
เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- [5] สิริรัตน์ อะโน. (2553). การพัฒนาการอ่านจับใจความโดยใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

การพัฒนาแบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบสำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาวรรณอิสลามมูลนิธิ อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง
THE DEVELOPMENT OF CLUSTERS ARTICULATION WORKBOOKS BY USING CARTOONS
FOR MATTHAYOMSUKSA 2 STUDENTS AT SUKSATHAMISLAM FOUNDATION SCHOOL

ธีรยุทธ เทพธร^{1*} รัชวรรณ สัตนนอด¹ ไชยานี เหมโคกน้อย¹ ศิริมาศ ศรีเอียด¹ ซอเฟียห์ สุวาลำ¹
ซอเฟียห์ อาแว¹ และอลิสสา เลี้ยงรินรมย์²

Thirayut Thepson^{1*} Ratchawan Satannod¹ Saiyane Hamkoknoi¹ Sirimas Sriead¹
Sofeeyah Suwalam¹ Sufeeyah Awae¹ and Alisa Liangrueenrom²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาวรรณอิสลามมูลนิธิ อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง ให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 70/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกเรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาวรรณอิสลามมูลนิธิ อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่ใช้แบบฝึกเรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาวรรณอิสลามมูลนิธิ อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนศึกษาวรรณอิสลามมูลนิธิ อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 29 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้รู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ จำนวน 1 แผน 2) แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ จำนวน 3 ชุด 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกและ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาวรรณอิสลามมูลนิธิ อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (T-test) แบบไม่เป็นอิสระจากกัน (Pair Sample t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 75.5/87.05 2) นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อแบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาแบบฝึก คำควบกล้ำ ภาพการ์ตูนประกอบ

¹ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา 90110

² ผศ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา 90110

*Corresponding author: E-mail address : Thirayut.the137@hu.ac.th

Abstract

The aims of this Research article were: 1) to develop and find the efficiency of clusters articulation workbooks by using cartoons for Matthayomsuksa 2 Students at Suksathamislam foundation school to meet the criteria set at 70/80, 2) to compare the student's learning achievement before and after learning through the exercises for Matthayomsuksa 2 Students at Suksathamislam foundation school, 3) to study the satisfaction of students who applied the clusters articulation workbooks by using cartoons for Matthayomsuksa 2 students at Suksathamislam foundation school. The samples of this research were 29 Matthayomsuksa 2 students at Suksathamislam foundation school in Kong Ra District, Phatthalung Province, studying in the second semester of academic year 2019, selected by cluster random sampling. The research instruments were 1) 1 Thai subject lesson plans, 2) 3 sets of clusters articulation workbooks 3) 20 item learning achievement pretest and posttest which were 4 multiple choice tests. and 4) the questionnaire asking for the student's satisfaction. The statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation and pair sample t-test. The research findings were below. 1. The clusters articulation workbooks by using cartoons for Matthayomsuksa 2 had the efficiency 75.5/87.05. 2. The student's learning achievement after learning through the clusters articulation workbooks by using cartoons for Matthayomsuksa 2 students was higher than before learning at the statistical significant 0.01. and 3. The level of student's satisfaction towards the clusters articulation workbooks by using cartoons for Matthayomsuksa 2 students was at the most level.

Keywords : nevelopment of workbooks, cluster words, cartoons

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก ศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลก ภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีสังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม [1]

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจธุระ การงาน และการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิด วิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนการนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้ดำรงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

[2] คนไทยจึงต้องเรียนรู้หลักไวยากรณ์ของภาษาไทย เพื่อจะใช้สื่อสารให้ถูกต้องตามกาลเทศะและบุคคล ซึ่งจะเป็นผลให้การสื่อสารประสบผลดี เกิดความรัก ความเข้าใจกัน ทั้งการพูด การอ่าน และการเขียน [3] โดยเฉพาะ เรื่องคำควบกล้ำ มีความสำคัญสำหรับนักเรียนและคนไทยทุกคนที่จะต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจ ทั้งความหมายของคำควบกล้ำ ประเภทของคำควบกล้ำ การอ่านออกเสียง การเขียน และการนำไปใช้ ซึ่งเมื่อผู้เรียนได้ผ่านเนื้อหาเรื่องคำควบกล้ำแล้ว หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนไว้ว่าจะต้องสามารถอ่านและเขียนสะกดคำ เข้าใจความหมายของคำและสามารถเลือกใช้คำควบกล้ำได้ถูกต้อง รวมถึงต้องออกเสียงคำควบกล้ำได้ถูกต้องด้วย

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านคำควบกล้ำ สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนได้ ดังคำกล่าวของ ปรีชา วันแวน [4] ที่กล่าวว่า ชุดกิจกรรมมีความสำคัญต่อนักเรียน เพราะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้โดยตนเอง โดยผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ แล้วยังสามารถทราบผลการปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ อย่างรวดเร็ว ทำให้ไม่เกิดความเบื่อหน่าย หรือความท้อถอยในการเรียน และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนอย่างแท้จริง

ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยจึงควรตระหนักและเห็นความสำคัญ โดยการพัฒนาแบบฝึกพัฒนาทักษะเพิ่มเติมเสริมบทเรียนหลาย ๆ แบบ ร่วมกับสื่อการสอนหลายอย่างประกอบกัน สื่อการตูน เป็นสิ่งที่บุคคลทุกเพศ ทุกวัยให้ความสนใจ การตูนเป็นตัวช่วยเสริมแรงให้เกิดความสนใจ ทำให้เด็กเกิดความคิดอย่างมีระบบหรือเรียนรู้ออกมาได้ดี [5] นอกจากนี้ กรมวิชาการ [2] ยังได้สำรวจความสนใจและรสนิยมของเด็กและเยาวชน พบว่านักเรียนชอบอ่านการ์ตูนมากที่สุดอีกทั้งคนในแวดวงหนังสือสำหรับเด็กต่างยอมรับว่า “การ์ตูนอยู่คู่กับเด็ก” ดังงานวิจัยของ ญัฐธนาถ สุกสี และคณะ [6] ได้สร้างแบบฝึกพร้อมกับภาพการ์ตูนเพื่อพัฒนาการเขียนสะกดคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้แบบฝึกพร้อมกับภาพการ์ตูน ภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก

จากการที่คณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลที่โรงเรียนศึกษาธรรมอิสลามมูลนิธิอำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง ได้ทำการสำรวจปัญหาของนักเรียนพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 มีปัญหาด้านการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนขาดความมั่นใจทางด้านการสื่อสารและเคยชินกับการใช้ภาษาถิ่นของตนเอง จึงทำให้เกิดการออกเสียงภาษาไทยแบบผิด ๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อด้านการออกเสียงคำควบกล้ำไม่ชัดเจนและไม่ถูกต้อง คือ “ร” ออกเสียงเป็น “ล” เช่น “ปราบ” เป็น “ปลาบ” จากการกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าทักษะในด้านการอ่าน มีความสำคัญต่อการศึกษาและการทำงานเป็นอย่างมาก ดังนั้น คณะผู้วิจัย จึงเห็นสมควรที่จะหาแนวทางในการแก้ปัญหาในด้านทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำด้วยการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบ เพราะภาพการ์ตูนเป็นสื่อที่จะช่วยเสริมเนื้อหาให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ ความสนใจ ความตื่นตัว ความสงสัยใคร่รู้ ความเพลิดเพลินในการอ่าน และช่วยกระตุ้นให้แบบฝึกน่าสนใจและดึงดูดใจนักเรียนได้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ควรได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงให้ถูกต้อง แม่นยำในด้านของการใช้ภาษา แก้ไขความบกพร่องในการอ่านคำควบกล้ำของนักเรียน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเป็นผู้อ่านที่ดี สามารถใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการสื่อสารในชีวิตประจำวันและสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมต่อไป

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาธรรมอิสลามมูลนิธิ อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง”

มีวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลัง และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่ใช้แบบฝึก เรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ขั้นเตรียมการทดลอง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาวรรณอิสลามมูลนิธิ อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 ห้อง รวมทั้งหมด 48 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนศึกษาวรรณอิสลามมูลนิธิ อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 29 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ แบบฝึก เรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาวรรณอิสลามมูลนิธิ อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียน โดยใช้แบบฝึก เรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3.2.2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึก เรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

4. เนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ คือ การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในสาระที่ 1 คือ การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่านของภาษา ตัวชี้วัด ม. 2/1 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

คณะผู้วิจัยทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ใช้เวลาดำเนินการสอน 3 ชั่วโมง (รวมการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้)

6. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Experimental Research) ดำเนินตามแบบแผนการวิจัย One Group Pretest - Posttest Design ซึ่งมีรูปแบบการวิจัยดังนี้

T ₁	X	T ₂
----------------	---	----------------

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

T ₁	หมายถึง การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้
X	หมายถึง การจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบ
T ₂	หมายถึง การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านโดยผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญแล้วได้ดำเนินการดังนี้

1. เตรียมการทดลอง

1.1 ผู้วิจัยนำหนังสือจากมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษาวรรณอิสลามมูลนิธิ ในการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลต่าง ๆ ในการทำวิจัย

1.2 ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 29 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบ กลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

1.3 ผู้วิจัยนำหนังสือจากมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษาวรรณอิสลามมูลนิธิ ในการลงพื้นที่เพื่อขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือ และเก็บรวบรวมข้อมูล

1.4 กำหนด ตาราง วัน และเวลาในการทดลอง

2. ขั้นตอนการทดลอง

2.1 ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำเพื่อวัดความรู้พื้นฐาน

2.2 คณะผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ใช้เวลา 3 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง รวม 3 ชั่วโมง

2.3 ทดสอบหลังเรียน (Posttest) หลังจาก เสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนด โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็น ชุดเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

3. ขั้นตอนหลังการทดลอง

นำผลจากการทดสอบก่อน - หลังการทดลอง มาวิเคราะห์โดยกระบวนการทางสถิติเพื่อทดสอบ สมมติฐาน

ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. วิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะเรื่อง การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 70/80 โดยใช้การทดสอบ E1/E2

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนแบบทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ t-test แบบ Dependent ค่าคะแนนร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. วิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อแบบฝึก เรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบ ใช้การแปลค่าแบบสอบถามความคิดเห็น 5 ระดับ หาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึก เรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาวรรณอิสลามมูลนิธิ ตามเกณฑ์ 70/80 ปรากฏผลดังตารางที่ 1

กลุ่มตัวอย่าง	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ประสิทธิภาพ
แบบฝึกหัดระหว่างเรียน	29	20	15.10	2.992	75.5
แบบฝึกหัดหลังเรียน	29	20	17.41	1.211	87.05

จากตารางที่ 1 พบว่า ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน มีค่าเท่ากับ 75.5 และร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน มีค่าเท่ากับ 87.05 แสดงว่าประสิทธิภาพของแบบฝึก เรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 75.5/87.05 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 70/80 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบฝึก เรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาธรรมอิสลามมูลนิธิ ก่อนเรียน (pretest) และหลังเรียน (posttest) แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ปรากฏผลดังตารางที่ 2

คะแนน	n	$\bar{X}$	S.D.	t	sig
ก่อนเรียน	29	11.79	3.802	-7.622	.000***
หลังเรียน	29	16.31	2.537		

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึก เรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.79 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.802 และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.31 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.537 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อแบบฝึก เรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังจากการทดลอง ปรากฏดังตารางที่ 3

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
ด้านการเตรียมการสอน				
1. ผู้สอนแจ้งจุดประสงค์ของการเรียนการสอน	4.79	0.41	มากที่สุด	4
2. ผู้สอนแนะนำและบอกวิธีการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ	4.97	0.19	มากที่สุด	1
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
3. นักเรียนมีความรู้สึกชอบและสนใจแบบฝึกทักษะ	4.52	0.57	มากที่สุด	8
4. แบบฝึกทักษะมีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย	4.52	0.69	มากที่สุด	8
5. แบบฝึกทักษะมีเนื้อหา ยากง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.59	0.57	มากที่สุด	7
6. แบบฝึกทักษะมีการนำเสนอเนื้อหา ลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก ทำให้ง่ายต่อการศึกษาเรียนรู้	4.90	0.31	มากที่สุด	2
7. แบบฝึกทักษะมีรูปแบบที่สวยงาม คงทนและน่าสนใจ	4.72	0.46	มากที่สุด	6
8. แบบฝึกทักษะมีการออกแบบตัวอักษรและขนาดตัวอักษรให้มองเห็นได้ชัดเจน อ่านง่าย	4.76	0.44	มากที่สุด	5
การนำไปใช้				
9. แบบฝึกทักษะทำให้นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำควบกล้ำได้อย่างถูกต้อง	4.86	0.35	มากที่สุด	3
10. แบบฝึกทักษะทำให้นักเรียนสามารถจดจำคำได้ง่ายและเขียนคำได้ถูกต้อง	4.79	0.49	มากที่สุด	4
รวม	4.74	0.45	มากที่สุด	

จากตารางที่ 3 แสดงค่าระดับเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาวรรณอิสลามมูลนิธิ อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุงที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกเรื่อง การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบพบว่า ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึก เรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยภาพรวมมีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.45)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเรื่อง การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาวรรณอิสลามมูลนิธิ อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง พบว่า แบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบมีประสิทธิภาพเท่ากับ 75.5/87.05 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 70/80 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการพัฒนาแบบฝึกมีการนำภาพการ์ตูนมาประกอบในเนื้อหา และมีการใช้บทร่ายกรองที่มีคำควบกล้ำให้นักเรียนได้ฝึกอ่านออกเสียง จึงทำให้นักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำได้ดีขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ สุวรรณิ ตรีณก [7] ได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านคล่องเรื่องคำควบกล้ำนั้น พบว่า แบบฝึกที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงและส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นเช่นเดียวกับ สมบูรณ์ เหล็กเพชร [8] กล่าวว่า การที่ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะมีค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากแบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ผ่านขั้นตอนการพัฒนาอย่างเป็นระบบและเหมาะสม

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง หลังเรียน ($\bar{X} = 16.31$, S.D. = 2.537) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 11.79$, S.D. = 3.802) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้วิจัยมีการนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมกับนักเรียน มีการลำดับเนื้อหาขั้นตอนการเรียนรู้จากง่ายไปหายาก เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและทำแบบฝึกได้ด้วยตนเอง และมีแบบฝึกทักษะที่เหมาะสมเพียงพอต่อการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สุวรรณิ ตรีณก [7] พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านคล่องเรื่องคำควบกล้ำของนักเรียนที่ใช้แบบฝึกการอ่านคำควบกล้ำหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับสมบูรณ์ เหล็กเพชร [8] พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นผลเนื่องมาจากแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ รวมทั้งการสอนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว นี้ ทำให้นักเรียนได้ฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อแบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.447) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบของแบบฝึก เรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นั้นมีความสวยงามและมีเนื้อหาที่น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของนักเรียน จึงทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะทำแบบฝึกทักษะ โดยหลังจากที่นักเรียนได้รับการฝึกจากการอ่านคำควบกล้ำจากแบบฝึกที่สร้างขึ้นไปตามลำดับขั้นตอนที่ถูกต้องเหมาะสมอย่างเป็นระบบ และได้มีการประเมินผลงานตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น ย่อมทำให้นักเรียนเกิดความภูมิใจในตนเอง และส่งผลความพึงพอใจต่อแบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อติศักดิ์ เมฆสมุทร [9] ที่ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถการอ่านคำควบกล้ำ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับเทคโนโลยี ผสานความจริง ที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด กล่าวได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีการนำเสนอเนื้อหาในคลิปวิดีโออย่างเหมาะสม มีความแปลกใหม่ มีสีสันสวยงาม นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาแบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาวรรณอิสลามมูลนิธิ อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึก เรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาวรรณอิสลามมูลนิธิ อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง ให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 70/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน รวมทั้งศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่ใช้แบบฝึกเรื่อง การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาวรรณอิสลามมูลนิธิ อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 75.5/87.05 2) นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อแบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579**. กรุงเทพฯ : บริษัทพรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- [2] กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. สืบค้นเมื่อ 27 มกราคม 2563, จาก http://www.thaischool.in.th/_files/thaischool/03.pdf.
- [3] จีรวัฒน์ เพชรรัตน์ และ อัมพร ทองใบ. (2555). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ : โอเนเดียสโตร์.
- [4] ปรีชา วันแวน. (2551). **การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแบบคิดวิเคราะห์จากบทความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. อุดรดิตถ์ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- [5] ช่อนกลิ่น เพียรกลีกรม. (2550). **การพัฒนาชุดการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย เรื่อง อาณาจักรสุโขทัยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- [6] ณัฐธนาถ สุกสี และคณะ. (กันยายน- ธันวาคม 2560). “การสร้างแบบฝึกร่วมกับภาพการ์ตูนเพื่อพัฒนาการเขียนสะกดคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3”. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์**. ปีที่ 11,3 :24-36.
- [7] สุวรรณี ตรีนก. (2559). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านคล่องเรื่องคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. สืบค้นเมื่อ 27 มกราคม 2563, จาก www.tdc.thailis.or.th.
- [8] สมบูรณ์ เหล็กเพชร. (2557). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. สืบค้นเมื่อ 27 มกราคม 2563, จาก www.tdc.thailis.or.th.
- [9] อติศักดิ์ เมฆสมุทร. (2560). **การพัฒนาความสามารถการอ่านคำควบกล้ำ โดยใช้หนังสือเสริมการอ่านร่วมกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้อยู่ในการเรียนรู้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**. สืบค้นเมื่อ 27 มกราคม 2563, จาก www.he02.tci-thaijo.org.

**การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ จังหวัดสงขลา**

**The development of reading comprehension skill practice exercises using SQ4R
reading method with the mind map of Mathayomsuksa 3 students of Kobkarnsuksa
Foundation School , Songkhla Province**

ธนศ แสงเลิศ^{1*} จักรพันธ์ สิทธิกุล¹ อลิสา น่วมุด¹ อิงลดา เทียงธรรม¹ และอลิสา เลี้ยงรื่นรมย์²

Thanet Sanglert^{1*} Jakkapan Sitthikun¹ Alisa Numpud¹ Inglada Thiangtham¹ and Alisa liangruenrom²

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้โดยการ
จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และเพื่อ
ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิดของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การอ่านจับใจความ จำนวน 1 แผน
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ
และแบบประเมินความพึงพอใจ กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562
โรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ห้องมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบ
กลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม (Custer Random Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มแบบใช้ทฤษฎีความ
น่าจะเป็นด้วยวิธีการจับฉลาก ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้
แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการ
จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด หลังเรียน ($\bar{X} = 16.37$ S.D. = 2.109)
สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 11.40$ S.D. = 2.175) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้
และผลการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับ
แผนผังความคิด พบว่า ภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$ S.D. = 0.518)

คำสำคัญ : พัฒนาทักษะการอ่าน การอ่านจับใจความ การเรียนรู้แบบ SQ4R แผนผังความคิด

Abstract

The purpose of this research was to compare the achievement of reading comprehension.
Before and after learning by organizing learning activities with SQ4R learning techniques together with
the mind map of mathayomsuksa three students and to study the satisfaction of students before and
after the learning management using SQ4R learning technique together with the mind mapping of
mathayomsuksa three students. The research instruments were the learning management plan on
Reading Comprehension 1 plan, the achievement test before and after learning is the multiple choice
form 4 item 20 and the satisfaction evaluation form. By using the classroom as a random unit (Custer
Random Sampling) by using probability theory using the lottery method The results of the research

¹ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา 90110

² ผศ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา 90110

*Corresponding author: E-mail address: alias.num126@hu.ac.th

showed that The results of the development of pre-school and post-learning achievement by using SQ4R learning technique together with the conceptual map of mathayomsuksa three students found that students had learning achievement by organizing learning activities using learning techniques. SQ4R with the concept map after school ($\bar{X}$ = 16.37, SD = 2.109) was higher than before ($\bar{X}$ = 11.40, SD = 2.175). There was statistically significant difference at .01 level which was consistent with the formulation Set base And the result of questioning the satisfaction of the students towards reading comprehension using SQ4R learning technique together with mind map, found that the overall satisfaction was at the highest level ($\bar{X}$ = 4.71, SD = 0.518)

Keywords : improve reading skills, reading comprehension, learning SQ4R, mind map

บทนำ

การอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ที่ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องมีทักษะการอ่านเพื่อการศึกษาในสรรพวิชาการต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างการอ่านจับใจความ เป็นพื้นฐานของการอ่านในใจที่มุ่งคุณค่าทางสติปัญญา แบ่งการอ่านชนิดนี้ออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) การอ่านจับใจความส่วนรวม เป็นการอ่านเพื่อเข้าใจเนื้อหาส่วนรวม เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการอ่านอย่างรวดเร็ว คือสังเกตส่วนประกอบของงานเขียน เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ วัตถุประสงค์ ของผู้เขียนว่าเป็นงานเกี่ยวกับอะไร และเขียนเพื่ออะไร วิเคราะห์จุดมุ่งหมายงานเขียนว่าเขียนด้วยวัตถุประสงค์ใด จัดลำดับเนื้อหาใหม่ตามความสำคัญ และใช้การตั้งคำถามกว้าง ๆ ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม เพื่อหาความสัมพันธ์ในการดำเนินเรื่อง 2) การอ่านจับใจความสำคัญ ใจความสำคัญคือใจความหลักของเรื่องเป็นการอ่านที่ละเอียดมากขึ้นเพื่อจับใจความสำคัญของงานเขียนแต่ละย่อหน้า เป็นการอ่านเพื่อวิเคราะห์คำหรือประโยค โดยการตีความหมายของศัพท์ยากในข้อเขียน วิเคราะห์จุดมุ่งหมายงานเขียนว่าเขียนด้วยวัตถุประสงค์ใด วิเคราะห์น้ำเสียงว่าเป็นไปในทำนองใด ประชดประชัน ล้อเลียน ฯลฯ และวิจารณ์เนื้อหาสาระของงานเขียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย [1] นักเรียนที่จะจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต้องมีความสามารถในการอ่านจับใจความอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิจารณ์อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

คณะผู้วิจัยได้มีโอกาสฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้พบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนการอ่านจับใจความก็คือ นักเรียนอ่านหนังสือแล้วไม่สามารถสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ และไม่สามารถตอบคำถามของเรื่องที่อ่านได้ ทำให้การอ่านไม่มีประสิทธิภาพ การที่นักเรียนยังขาดทักษะการอ่านจับใจความและการอ่านเพื่อสรุปประเด็นสำคัญ ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่านเท่าที่ควร ทั้งยังเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเรียนรู้และการศึกษาวิชาภาษาไทย

งานวิจัยที่พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน โดยใช้การเรียนรู้แบบ SQ4R อย่างเช่น ธิดา บุษามสาย [2] ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ทักษะทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนต่างกัน โดยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ในขณะที่มีงานวิจัยที่ใช้แผนผังความคิดในการพัฒนาทักษะการอ่านในวิชาภาษาไทย ดังเช่นงานวิจัยของ ศศิธร สุริยวงศ์ [3] ผลการวิจัยพบว่า

โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับสมมติฐานของการศึกษา ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำเทคนิค SQ4R มาร่วมกับแผนผังความคิด

สภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำวิจัยเรื่องนี้ ได้ทำการศึกษาค้นคว้าวิธีการสอนต่าง ๆ จากตำรา บทความ งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ เพื่อนำมาปรับปรุงการสร้างวิธีการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและสนใจที่จะเรียนรู้ เพื่อให้มีประสิทธิภาพทั้งด้านความรู้ เพิ่มพูนทักษะ และสร้างองค์ความรู้สอดแทรกเนื้อหาเพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน พบว่า การเรียนการสอนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ทำให้การเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น เพราะผู้เรียนจะได้เรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาดีกว่าการเรียนรู้แบบเดิม ๆ โดยผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงมากกว่าการเรียนรู้แบบผู้สอนอธิบายอย่างเดียว ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาเพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่านจับใจความ จะทำให้ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนไปได้อย่างดีอีกด้วย ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้วิชาภาษาไทยเป็นเรื่องที่สนุก ไม่น่าเบื่อและทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจมากขึ้น

ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ในการช่วยจัดการเรียนรู้และการพัฒนาการอ่านจับใจความเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้องชัดเจน ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนแบบใหม่ให้สอดคล้องสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน และการสร้างบรรยากาศในการจัดกิจกรรมการเรียนสอน อันจะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการอ่าน อันจะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทักษะด้านการอ่านจับใจความที่สูงยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังจัดการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ จังหวัดสงขลา

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะด้านการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา”

ขั้นตอนการทดลอง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา
ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวนรวมทั้งสิ้น 151 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ห้องมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม (Custer Random Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มแบบใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็นด้วยวิธีการจับฉลาก
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 3.2.1 ความสามารถในการอ่านจับใจความ
 - 3.2.2 ความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด

4. เนื้อหา

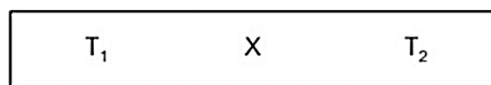
ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้คือ การอ่านจับใจความตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในสาระที่ 1 คือ การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ตัวชี้วัด ท 3/2 การอ่านจับใจความ

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

คณะผู้วิจัยทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ใช้เวลาดำเนินการสอน 4 ชั่วโมง (รวมการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้)

6. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ดำเนินตามแบบแผนการวิจัย One Group Pretest - Posttest Design ซึ่งมีรูปแบบการวิจัยดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

T1 แทน การทดสอบก่อนเรียน

X แทน การเรียนด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด

T2 แทน การทดสอบหลังเรียน

การดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลอง คณะผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการเก็บข้อมูลวิจัย

1.1 ทำหนังสือขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ

1.2 ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนการเก็บข้อมูลวิจัย และแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความ

2. ขั้นตอนการเก็บข้อมูลวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 เป็นเวลา 4 วัน และมีการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด โดยใช้แบบทดสอบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและเก็บคะแนนการทดสอบ

2.2 ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 30 คน ใช้การเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ในการอ่านจับใจความ

2.3 ดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ หลังเรียนและเก็บคะแนนการทดสอบ

2.4 นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.5 เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดนำไปประมวลผลและวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลคณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด โดยใช้ t-test แบบ Dependent ค่าคะแนนร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. วิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด โดยใช้การแปลค่าแบบสอบถามความคิดเห็น 5 ระดับ หาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏผลดังนี้

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	sig
คะแนนก่อนเรียน	30	11.40	2.175	-11.406	.000***
คะแนนหลังเรียน	30	16.37	2.109		

จากตารางข้างต้น พบว่า การพัฒนาทักษะความเข้าใจในการอ่านจับใจความ คะแนนเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียน ($\bar{X} = 16.37$ S.D. = 2.109) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 11.40$ S.D. = 2.175) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ ที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบทดสอบการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
1	ด้านครูผู้สอน ครูชี้แจงองค์ประกอบเนื้อหาที่จะสอนชัดเจน ครบถ้วนเพียงพอ	5.00	.000	มากที่สุด	1
2	ครูจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการ เรียนรู้เหมาะสม	3.47	.507	มาก	1
3	ครูให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลนักเรียนในการ เรียนรู้อย่างทั่วถึง	4.00	.788	มาก	9
4	ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นใน การเรียนรู้	4.97	.183	มากที่สุด	2

5	<u>ด้านเนื้อหา</u> ความยากง่ายของเนื้อหาเหมาะสมกับ ความสามารถของนักเรียน	3.63	.615	มากที่สุด	10
6	เนื้อหา ภาษา รูปแบบตรงกับความสนใจ และความต้องการของนักเรียน	4.37	.615	มาก	8
7	เนื้อหาเรียงลำดับจากง่ายไปยาก	4.93	.254	มากที่สุด	3
8	การจัดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน	4.97	.183	มากที่สุด	2
9	ความถูกต้องของเนื้อหาการอ่านจับใจความ	4.93	.365	มากที่สุด	3
10	ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหาการอ่านจับ ใจความ	4.97	.183	มากที่สุด	2
11	ความชัดเจนในการสรุปเนื้อหาการอ่านจับ ใจความ	4.67	.479	มากที่สุด	7
12	<u>ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน</u> นักเรียนใช้สื่อสารการเรียนรู้ต่าง ๆ ร่วมกัน	4.83	.379	มากที่สุด	5
13	นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน	4.87	.346	มากที่สุด	4
14	นักเรียนมีการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น ร่วมกัน	4.97	.183	มากที่สุด	2
15	<u>เวลา</u> ความเหมาะสมของเวลากับเนื้อหา	4.93	.254	มากที่สุด	3
16	ความเหมาะสมของเวลากับคำบรรยาย	5.00	.000	มากที่สุด	1
17	ความเหมาะสมกับเวลาในการนำเสนอชุด การสอน	5.00	.000	มากที่สุด	1
18	<u>แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน</u> การตั้งคำถามของแบบทดสอบครอบคลุม เนื้อหาการอ่านจับใจความ	4.70	.466	มากที่สุด	6

19	คำถามมีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5.00	.000	มากที่สุด	1
20	ชุดการสอนทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทักษะทางด้านหลักการใช้ภาษาไทย	5.00	.000	มากที่สุด	1
$(\bar{X})$		4.71	0.518	มากที่สุด	

จากตารางดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ ที่มีต่อการเรียนด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าระดับความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$ S.D. = 0.518) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนพึงพอใจมาก 3 อันดับแรก คือ อันดับที่ 1 ครูชี้แจงองค์ประกอบเนื้อหาที่จะสอนชัดเจน ครบถ้วนเพียงพอ, ความเหมาะสมกับเวลาในการนำเสนอชุดการสอน ความเหมาะสมกับเวลาในการนำเสนอชุดการสอน คำถามมีความชัดเจนเข้าใจง่าย ชุดการสอนทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทักษะทางด้านหลักการใช้ภาษาไทยได้ ($\bar{X} = 5.00$ S.D. = .000) อันดับที่ 2 การจัดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน, ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหาการอ่านจับใจความ ได้, ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ นักเรียนมีการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ($\bar{X} = 4.97$ S.D. = 0.183) อันดับที่ 3 เนื้อหาเรียงลำดับจากง่ายไปยาก ความเหมาะสมของเวลากับเนื้อหา และความถูกต้องของเนื้อหาการอ่านจับใจความ ($\bar{X} = 4.93$ S.D. = 0.257)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ จังหวัดสงขลา โดยผู้วิจัยได้นำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยในประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า การพัฒนาทักษะความเข้าใจในการอ่านจับใจความ คะแนนเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียน ($\bar{X} = 16.37$ S.D. = 2.109) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 11.40$ S.D. = 2.175) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้การสอนด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด โดยทศนา แหมมณี [4] กล่าวไว้ว่า เป็นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้นในเนื้อหาการเรียนการสอน เกิดความสนุกสนาน การสอนเรื่องการอ่านจับใจความ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตรงวัตถุประสงค์ที่กำหนด

2. ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อแบบทดสอบ เรื่องการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ค่าระดับเฉลี่ย ($\bar{X}$) ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิที่มีต่อการเรียนด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$ S.D. = 0.518) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนพึงพอใจมาก 3 อันดับแรก คือ อันดับที่ 1 ครูชี้แจงองค์ประกอบเนื้อหาที่จะสอนชัดเจน ครบถ้วนเพียงพอ ความเหมาะสมกับเวลาในการนำเสนอชุดการสอน ความเหมาะสมกับเวลาในการนำเสนอชุดการสอน คำถามมีความชัดเจนเข้าใจง่าย ชุดการสอนทำให้นักเรียนเกิด

การพัฒนาทักษะทางด้านหลักการใช้ภาษาไทย ได้ ($\bar{X}$ = 5.00 S.D. = .000) อันดับที่ 2 การจัดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหาการอ่านจับใจความ ได้ ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ นักเรียนมีการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ($\bar{X}$ = 4.97 S.D. = 0.183) อันดับที่ 3 เนื้อหาเรียงลำดับจากง่ายไปยาก ความเหมาะสมของเวลากับเนื้อหา ความถูกต้องของเนื้อหาการอ่านจับใจความ ($\bar{X}$ = 4.93 S.D. = 0.257) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมนทิรา รักดิณรงค์ [5] ได้ศึกษาความคิดเห็นความเข้าใจในการอ่าน การเขียนและทัศนคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครราชสีมา ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษากับการสอนปกติ ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษามีความเข้าใจในการอ่าน การเขียน และทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทยแตกต่างกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างตามคู่มือครู

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้โดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ผลวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด หลังเรียน ($\bar{X}$ = 16.37 S.D. = 2.109) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 11.40 S.D. = 2.175) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความได้ดีขึ้น ผู้เรียนมีความสุขและสนุกไปกับกิจกรรมการเรียนรู้และส่งผลทำให้ผู้เรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนดีขึ้น ในส่วนระดับความพึงพอใจของนักเรียนพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.71 S.D. = 0.518) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อแบบประเมินมีเกณฑ์อยู่ในระดับมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. สืบค้นเมื่อ 27 มกราคม 2563, จาก http://www.thaischool.in.th/_files/thaischool/03.pdf.
- [2] อิดา บู่สามสาย. (2559). **การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [3] ศศิธร สุริยวงศ์. (2555). “การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3”. **วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม**. ปีที่ 8, 1 (พ.ค.-ต.ค. 2555), 103-114.
- [4] ทิศนา ขมมณี. (2550). **รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [5] มนทิรา รักดิณรงค์. (2551). **การศึกษาความคิดเห็นความเข้าใจในการอ่าน การเขียนและทัศนคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

การพัฒนาความสามารถในการเขียนย่อความโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้ว
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
Development the Ability to Write Summaries by using the Practice of Skill in Writing
Short Paragraphs from Prose for Matthayom 2 Students, Phatongwittayamulnithi
School, Hat Yai, Songkhla Province.

สกาอดาว อินทร์เอียด^{1*} ศิริภา จันทรเกื้อ² และพิชญา สุวรรณโน³
Sakaodow Inaiad^{1*} Siripa Chankua² and Pitchaya Suwanno³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนเรื่อง ทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 5 แผน รวม 5 ชั่วโมง แบบฝึกทักษะจำนวน 2 ชุด และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.55/88.55 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะเรื่อง ทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: การเขียนย่อความ บทร้อยแก้ว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The purposes of this research article were : to write summaries by using the practice of skill in writing short paragraphs from prose the efficient standard criterion of 80/80, 2) and to compare the students' learning Writing Short Paragraphs from Prose before and after the treatment. The samples of this study were 48 students of Matthayom 2 Students, Phatongwittayamulnithi. The research instruments were: 1) lesson plans, 2) two summaries exercise books for Matthayom 2 students and, 3)

¹ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา 90110

² อ., สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา 90110

³ อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา 90110

* Corresponding author: E-mail: sakaodow.ina001@hu.ac.th

learning achievement test. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, and t-test dependent. The results on findings were as follow; the summaries exercise had the efficiency 84.55/88.55 which was higher than the set scale of 80/80, and students' post-test scores on recorder practice were a significantly higher than the pre-test scores at the .05 level.

Keywords: write Summaries, prose, development of learning achievement

บทนำ

ภาษาย่อมมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา ตามสภาพวัฒนธรรมของกลุ่มคน และตามสภาพสังคมและเศรษฐกิจ ภาษาเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ สะท้อนเอกลักษณ์ของชาติ เป็นศิลปะที่มีความงดงาม ในกระบวนการใช้ภาษา การที่จะเข้าใจภาษา และใช้ภาษาได้ดีจะต้องมีความสนใจ ศึกษา และสังเกต ซึ่งการใช้ภาษาเป็นทักษะที่ผู้ใช้ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญไม่ว่าจะเป็นการอ่าน การเขียน การพูด การฟัง และการดูสื่อต่าง ๆ รวมทั้ง ต้องใช้ให้ถูกต้องตามหลักภาษา เพื่อสื่อสารให้เกิดประสิทธิภาพ ใช้อย่างคล่องแคล่วมีวิจารณ์ญาณ มีคุณธรรม และจำเป็นต้องส่งเสริม สืบทอดและอนุรักษ์ ดังที่ พิมพร สอพิมาย [1] กล่าวว่า ภาษาไทยเป็นภาษาที่แสดงถึงวัฒนธรรมประจำชาติ เป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจที่คนไทยมีภาษาของตัวเอง ดังนั้น จึงควรอนุรักษ์และสืบทอดต่อไป ในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา ทำให้คนในสังคมต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้การใช้ภาษาด้วยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคม สิ่งเหล่านี้ย่อมต้องอาศัยการอ่าน การเขียน โดยเฉพาะ การเขียน ถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการเขียนเป็นการสื่อสารชนิดหนึ่งของมนุษย์ที่ต้องอาศัยความพยายามและฝึกฝน แสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ความต้องการเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้รับสารสามารถอ่านได้เข้าใจ ทักษะการเขียนนับเป็นทักษะที่มีความสำคัญในการสื่อสารอารมณ์ ความรู้ และความคิด ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ [2] ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ว่า การเขียนเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญที่สุดภาษาหนึ่งในบรรดาทักษะอื่น ๆ เป็นการสืบทอดมรดกทางปัญญาของมนุษย์จากคนรุ่นหนึ่งสู่รุ่นต่อ ๆ ไป จึงนับว่าการเขียนเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนวิชาต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่คงทนและปรากฏเป็นหลักฐานได้ดีกว่าทักษะอื่น ๆ การเรียนรู้ภาษาไทยจึงต้องเรียนรู้ทั้งการอ่าน การเขียน การฟัง การดู การพูด หลักการใช้ภาษาไทย และวรรณคดีวรรณกรรม ในส่วนของทักษะการเขียนก็ต้องเรียนรู้ การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำได้รูปแบบต่าง ๆ ของการเขียนซึ่งรวมถึงการเขียนย่อความรายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตามจินตนาการวิเคราะห์วิจารณ์ และการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนย่อความเป็นกระบวนการต่อเนื่องจากการอ่านและการฟัง ต้องคิดทบทวนหลายครั้งเพื่อตัดสินใจว่าส่วนใดเป็นใจความสำคัญที่สุดของเรื่อง การย่อความจริงช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่านหรือฟังได้ดียิ่งขึ้น ดังที่สนธิ สัตโยภาส [3] ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนย่อความไว้ว่า การย่อความเป็นทักษะที่อ่านวยประโยชน์แก่ชีวิตประจำวันมาก เพราะเราต้องใช้อยู่เสมอทั้งในการฟัง การอ่าน และในการศึกษาหาความรู้ ทุกสาขาวิชาล้วนต้องอาศัยทักษะการย่อความทั้งสิ้น เมื่อเราปฏิบัติหน้าที่ในวิชาชีพ การทำหน้าที่ที่ต้องใช้ภาษาเป็นสำคัญ โดยเฉพาะ ผู้ที่มีหน้าที่เสนอเรื่องหรือกลั่นกรองก็จะต้องนำเรื่องมาอ่านสรุปแล้วเรียบเรียงใหม่ให้สั้นกะทัดรัดแต่มีความครบถ้วนด้วยความสำคัญของทักษะการย่อความ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นได้มีผู้กล่าวถึงปัญหาด้านการเขียนย่อความ ทิพย์อุสา ซูพงศ์ [4] ได้กล่าวถึงปัญหาในการเขียนย่อความของนักเรียนไว้ว่า การเขียนย่อความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ยังไม่ดีเท่าที่ควร กล่าวคือ นักเรียนเขียนย่อความไม่ถูกต้องตามหลักการเขียนย่อความ ไม่มีเกริ่นนำและจับประเด็นในการเขียนย่อความไม่ถูกต้อง การเขียนเนื้อหายังไม่มีประสิทธิภาพ นักเรียนส่วนใหญ่ลอกเนื้อหาจากหนังสือต้นฉบับมาเขียนมากกว่าการจับใจความสำคัญมาเขียน จากการศึกษางานวิจัย

พบว่า มีผู้วิจัยสนใจพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนย่อความเพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้ดีขึ้น ดังที่สุนทรี คำขวา [5] ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกการเขียนย่อความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผู้เรียนย่อความจากสารที่อ่านและฟังได้ไม่ดี ไม่ประสบความสำเร็จตามความคาดหวัง ขาดทักษะการใช้ภาษาทางการอ่านและการเขียน ไม่เข้าใจระดับของภาษาและ ไม่เข้าใจถ้อยคำภาษา ใช้ภาษาไม่กระชับ จึงหาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบชิปปา (Cippa Model) การเรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนย่อความมีค่าประสิทธิภาพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้ผู้เรียนมีความคิดเห็นว่าการเรียนโดยใช้แบบฝึกการย่อความวิชาภาษาไทยช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้ดีขึ้นสร้างบรรยากาศในการเรียนสนุกสนาน และน่าสนใจ ผู้เรียนสามารถทบทวนบทเรียนได้สะดวกมากขึ้น

แนวทางในการพัฒนาทักษะการเขียนย่อความมีหลายวิธี เช่น การใช้วิธีการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การนำนวัตกรรมที่เหมาะสมโดยการใช้แบบฝึกทักษะและการจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่น่าสนใจ เพื่อเป็นการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียน นวัตกรรมที่ครูผู้สอนสามารถนำมาใช้ฝึกฝน และพัฒนาทักษะของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังที่สุนทรี สันธพานนท์ [6] กล่าวถึงแบบฝึกไว้ว่า เป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ รวมทั้งชี้แจงให้นักเรียนเห็นความสำคัญและมีโอกาสได้ฝึกภาษาบ่อย ๆ ตามทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไคค์ที่ว่า สิ่งใดที่คนได้ทำบ่อย ๆ หรือมีการฝึกสม่ำเสมอคนย่อมทำสิ่งนั้นได้ดี คนขาดการฝึกฝนย่อมทำสิ่งนั้นได้ไม่ดี แบบฝึกทักษะจึงมีความสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ นอกจากนี้ ทิพย์อุสา ชูพงศ์ [4] ได้กล่าวถึง ความสำคัญของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ และช่วยให้ครูทราบผลการเรียนของนักเรียนอย่างใกล้ชิด แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่เกิดจากการกระทำจริงเป็นประสบการณ์ตรงที่ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียน สามารถเรียนรู้และจดจำสิ่งที่เรียนได้ดีและนำไปใช้ในสถานการณ์เช่นเดียวกันได้ ดังนั้นแบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ช่วยให้นักเรียนฝึกทักษะ ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และเกิดทักษะ ความชำนาญ ความเชื่อมั่นอีกทั้งก่อให้เกิดกำลังใจและประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การเขียนย่อความมีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่ง จึงควรพัฒนาทักษะการเขียนย่อความของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ จึงเห็นควรทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนย่อความโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้ดียิ่งขึ้น การที่ผู้เรียนจะเขียนย่อความได้ดีมีประสิทธิภาพได้นั้น ต้องหมั่นฝึกฝนทักษะการเขียนย่อความที่สม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเกิดความชำนาญในการเขียนด้วยการใช้แบบฝึกทักษะช่วยเสริมความสามารถในการเขียนย่อความ ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะในการเขียนย่อความได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่กำลังศึกษาในภาคการเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 7 ห้อง รวมทั้งหมด 330 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 48 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยประกอบการใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลำทับ จังหวัดสงขลา จำนวน 5 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวมจำนวน 5 ชั่วโมง

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน เรื่อง การเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลำทับ จังหวัดสงขลา เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 1 ฉบับ ซึ่งมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

2.3 แบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลำทับ จังหวัดสงขลา จำนวน 2 ชุด ได้แก่

2.3.1 แบบฝึกทักษะชุดที่ 1 การเขียนแบบขั้นต้นย่อความ

2.3.2 แบบฝึกทักษะชุดที่ 2 การเขียนย่อความจากบทร้อยแก้ว

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลำทับ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การเขียนย่อความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3.1.2 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3.1.3 ผู้วิจัยสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลำทับ จังหวัดสงขลา โดยนำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ในแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.97

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลำทับ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 ศึกษาเนื้อหาหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง การเขียนย่อความ จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

3.2.2 วิเคราะห์จุดประสงค์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง การเขียนย่อความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3.2.3 สร้างแบบทดสอบตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก
จำนวน 1 ฉบับ จำนวน 45 ข้อ

3.2.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง
(Validity) ตามเนื้อหาและจุดประสงค์ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective
Congruence) ของแบบทดสอบโดยการให้ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ได้กำหนดเกณฑ์ ดังนี้

+1	เมื่อแน่ใจว่า	ข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามเนื้อหาและจุดประสงค์
0	เมื่อไม่แน่ใจว่า	ข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามเนื้อหาและจุดประสงค์
-1	เมื่อแน่ใจว่า	ข้อสอบนั้นไม่ได้วัดตรงตามเนื้อหาและจุดประสงค์

3.2.5 บันทึกผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.50
ขึ้นไป [7] ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญได้หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบเท่ากับ 0.96 แสดงว่าข้อสอบ
มีความเที่ยงตรงของเนื้อหาและจุดประสงค์ ได้จำนวนข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 20 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นของ
แบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตรครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.86

3.2.6 จัดทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อย
แก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ฉบับจริงและนำไปใช้
กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 48 คน

3.3 การสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะ
ตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบฝึกทักษะการ
เขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3.3.2 สร้างแบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
จำนวน 2 เล่ม ได้แก่ แบบฝึกทักษะชุดที่ 1 การเขียนแบบขึ้นต้นย่อความ แบบฝึกทักษะชุดที่ 2 การเขียนย่อความจากบท
ร้อยแก้ว

3.3.3 นำแบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้าง
ขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้อง ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญได้หาค่าดัชนี
ความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบเท่ากับ 0.95 จากนั้นนำที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปใช้ในการวิจัย

3.3.4 ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพแบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้ว โดยใช้แบบ
ประเมินที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) (อ้างถึงใน ศิริภา
จันทร์เกื้อ) [8] ผลการประเมินคุณภาพแบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับดี โดย
กำหนดเกณฑ์การประเมินคุณภาพและเกณฑ์การแปลความหมาย ตามแนวคิดของบุญชุม ศรีสะอาด [9]

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขั้นก่อนเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเตรียมความพร้อม ดังนี้

4.1.1 สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1.2 ทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การประเมินคุณภาพของเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และหาค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) รวมทั้งค่าความเชื่อมั่น KR-20 จากนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

4.1.3 ทดสอบก่อนเรียน (pre-test) ใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนเรื่องการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

4.2 ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

4.2.1 จัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 5 ฉบับ

4.2.2 ทำการทดสอบหลังเรียน (post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเรื่อง การเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

4.3 ขั้นหลังเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ไปวิเคราะห์ค่าทางสถิติเพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะตามเกณฑ์ 80/80 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยหาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และหาค่าความยากง่าย (P) ได้ค่าความยากง่าย (P) เท่ากับ 0.56 ค่าอำนาจจำแนก (r) ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 0.64 รวมทั้งค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร K.R. - 20 ของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (กาญจนา วัฒนา) [10] ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.76 จากนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 45 คน

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัย

5.2.1 วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดสงขลา โดยวิเคราะห์จากคะแนนแบบทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 วิเคราะห์โดยการหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)

5.2.2 วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดสงขลา วิเคราะห์โดยใช้ค่าที (t-test)

6. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2 สถิติที่ใช้หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ

6.2.1 การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดสงขลาให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 จากสูตร E_1/E_2

6.2.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดสงขลา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดสงขลา

คะแนนระหว่างเรียน (E_1)				คะแนนหลังเรียน (E_2)			ประสิทธิภาพ
ครั้งที่ 1 คะแนนเต็ม	ครั้งที่ 2 คะแนนเต็ม	คะแนน เฉลี่ย	E_1	คะแนนเต็ม	คะแนน เฉลี่ย	E_2	E_1/E_2
10	10	15.48	84.55	20	17.71	88.55	84.55/88.55

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดสงขลา พบว่า ผลการทดสอบระหว่างเรียนมีคะแนนร้อยละ 84.55 ($E_1 = 84.55$) และผลการทดสอบหลังเรียนมีคะแนน

ร้อยละ 88.55 ($E_2 = 88.55$) แสดงว่า แบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีประสิทธิภาพ 84.55/88.55 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

คะแนน	n	($\bar{X}$)	S.D.	$\bar{d}$	t	p
ทดสอบก่อนเรียน	48	15.48	1.17	2.23	16.64	.000
ทดสอบหลังเรียน	48	17.71	0.94			

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า คะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนเท่ากับ 15.48 ($\bar{X} = 15.48$) คะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเท่ากับ 17.71 ($\bar{X} = 17.71$) แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนย่อความโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้นำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 84.55/88.55 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จารูณี แสงอรุณ [11] ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนย่อความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบแผนผังความคิด ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบแผนผังความคิด การเขียนย่อความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.25/83.75 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ คือ 80/80 เช่นเดียวกันกับผลการวิจัยของ จุฑาทิพย์ ไกรนรา อนันต์ อารีย์พงศ์ และพูนสุข อุดม [12] ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนย่อความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ชุดการสอนแบบแผนผังความคิด ผลการศึกษาพบว่า ชุดการสอนแบบแผนผังความคิดมีประสิทธิภาพ 80.56/80.78 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 นอกจากนี้ สอดคล้องกับการวิจัยของ อภิรดี สาลิกา [13] ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกการเขียนย่อความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกการเขียนย่อความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 81.21/83.85 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 ผู้เรียนมีความเห็นว่าแบบฝึกมีเนื้อหาที่น่าสนใจ เข้าใจง่าย และอาจเนื่องจากแบบฝึกทักษะเป็นสื่อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน ซึ่งช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ ได้ฝึกทักษะการลงมือปฏิบัติ

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนย่อความ โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ทางการก่อนเรียนเท่ากับ 15.48 ($\bar{X} = 15.48$) คะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเท่ากับ 17.71 ($\bar{X} = 17.71$) แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรอนงค์ กาญจนสุนทร [14] ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนย่อความจากบท ร้อยแก้วโดยใช้แบบฝึกทักษะแบบผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม จังหวัด เชียงราย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกันกับผลการวิจัยของ สุนนตรี คำขวา [15] ที่ได้ศึกษาเรื่อง ผลการจัดการ เรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปาที่มีต่อความสามารถในการเขียนย่อความและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโตนดผลวิทยา จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปามี ความสามารถในการเขียนย่อความหลังจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ เนื่องจากการในการสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา วัดอุปประสงค์การเรียนรู้ กำหนดเนื้อหาจากง่ายไปหายาก รวมถึงมีการตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนย่อความโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อย แก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สรุปผลการวิจัยตาม วัดอุปประสงค์การวิจัยได้ว่า แบบฝึกทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน พะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 84.55/88.55 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด ไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะเรื่อง ทักษะการเขียนย่อความจากบท ร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอกสารอ้างอิง

- [1] พิมพ์ สอพิมาย. (2550). ภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- [2] กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.: กรุงเทพมหานคร.
- [3] สนิท สัตโยภาส. (2555). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น. กรุงเทพฯ : ธารอักษร.
- [4] ทิพย์อุสา ชูพงศ์. (2557). การพัฒนาความสามารถในการเขียนย่อความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ชุดการสอนแบบแผนผังความคิด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- [5] สุนนตรี คำขวา. (2556). ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปาที่มีต่อความสามารถในการเขียนย่อความ และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโตนดผล. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา บัณฑิต. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- [6] สุคนธ์ สินธพานนท์. (2553). นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน. พิมพ์ครั้งที่ 4 . กรุงเทพฯ : 9119 เทคนิคพรินต์.

- [7] สมชาย วรภิเษมสกุล. (2554). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- [8] ศิริภา จันทรเกื้อ. (2556). **ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการประชุมเชียร์และรับน้องใหม่ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่**. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [9] บุญชม ศรีสะอาด. (2543). **การพัฒนาการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- [10] กาญจนา วัฒนา. (2550). **การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ธนพรการพิมพ์.
- [11] จารุณี แสงอรุณ. (2559). **การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบแผนผังความคิด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- [12] จุฑาทิพย์ ไกรนรา, อนันต์ อารีย์พงศ์, และพูนสุข อุดม. (2560). **การพัฒนาความสามารถในการเขียนย่อความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ชุดการสอนแบบแผนผังความคิด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภูเก็ต: มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- [13] อภิรดี สาริกา. (2555). **การพัฒนาแบบฝึกการเขียนย่อความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [14] อรอนงค์ กาญจนสุนทร. (2557). **การพัฒนาทักษะการเขียนย่อความจากบทร้อยแก้ว โดยใช้แบบฝึกทักษะแบบผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- [15] สุนตรี คำขวา. (2556). **ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปาที่มีต่อความสามารถในการเขียนย่อความและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโตนดผล**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

การพัฒนาทักษะการอ่านวรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอน บทพากย์เอราวัณ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร โดยใช้เทคนิคผึ่งแตกรัง
The development of reading skills in Thai literature on Ramakien - Erawan chapters
of Mathayomsuksa 3 student Hat Yai Wittayakarn school by using the bee splitting
technique

หนึ่งฤทัย ชัยสุริยา^{1*} อามีนะห์ ดายะ¹ อัสซุนา อาหมัน¹ บุษยา ยิมะเร็บ¹

พัชรินทร์ สุขศรีแก้ว¹ อนุวัฒน์ ยาวาระยะ¹ และอลิสา เลียงรินรมย์²

Nuengrithai Chaisuriya^{1*} Aminoh Daya¹ Hassuna Aman¹ Bussaya Yeemareb¹

Patcharin Suksrikaew¹ Anuwat Yawaraya¹ and Alisa Liangrueenrom²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านวรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอน บทพากย์เอราวัณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร โดยใช้เทคนิคผึ่งแตกรัง และศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียน วรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอน บทพากย์เอราวัณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร โดยใช้เทคนิคผึ่งแตกรัง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนหาดใหญ่ วิทยาคาร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 จำนวนนักเรียน 36 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่ม ตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิจัย ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าความเชื่อมั่น ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการเปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของ นักเรียนระหว่าง ก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน และหลังเรียน เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน บทพากย์เอราวัณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา โดยใช้เทคนิคผึ่งแตกรัง พบว่า นักเรียนที่เรียนเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน บทพากย์เอราวัณ โดยใช้เทคนิคผึ่งแตกรัง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อน เรียน ($\bar{X}=4.14$ S.D.= .723) และหลังเรียน ($\bar{X}=9.17$ S.D.= .737) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 2) ผล การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร ที่มีต่อการสอนเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน บทพากย์เอราวัณ โดยใช้เทคนิคผึ่งแตกรัง ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลได้ค่า ($\bar{X}=4.43$ S.D.= .71) โดยสรุปได้ว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนบทพากย์เอราวัณ โดยใช้เทคนิคผึ่งแตกรัง อยู่ในระดับดี มาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : วรรณคดีไทย รามเกียรติ์ เอราวัณ เทคนิคการสอนแบบผึ่งแตกรัง

Abstract

The purpose of this research article is to develop reading skills in Thai literature, Ramakien story Erawan chapters of mathayomsuksa 3 students of Hat Yai Witthayakhan School By using bee hive technique and studying the satisfaction of learners of Thai literature on Ramakien, the episode of

¹ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา 90110

² ผศ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา 90110

* Corresponding author: Tel.:099-3642684. E-mail address: nuengrithai.cha138@hu.ac.th

Erawan of mathayomsuksa 3 students of Hat Yai Witthayakhan School By using bee hive technique the sample group are students who are in matthayomsuksa 3, 2019 at Hat Yai Wittayakhan School, Hat Yai District, Songkhla Province, the total number of students is 36 from matthayomsuksa 3/4 in semester 2 using Cluster Random Sampling Statistics used in the research content accuracy confidence percentage, average, standard deviation The results of the research showed that 1. The comparison of scores of the student achievement test between before and after learning by using the achievement test before and after learning about Ramakien at the episode of Erawan of matthayomsuksa 3 students at Hat Yai Witthayakhan School, Songkhla Province by using bee splitting technique students who learn about Ramakien Erawan by using bee hive technique there was an average learning achievement before learning equal to 4.14 with a standard deviation of .723 and after studying with an average of 9.17 and a standard deviation of .737 when comparing the differences It was found that the learning achievement after learning was higher than before learning at the statistical significance of 0.01 which was in accordance with the hypothesis 2 the results of the satisfaction of the mathayomsuksa 3 students of Hat Yai Witthayakhan School towards the teaching set about Ramakien, the Erawan chapter of matthayomsuksa 3 students at Hat Yai Witthayakhan School, Songkhla Province by using bee splitting technique the results of the data analysis were obtained the mean was 4.43 and the standard deviation (S.D.) was .71 In conclusion, satisfaction of mathayomsuksa 3 Students at Hat Yai Witthayakhan School towards the teaching set about Ramakien, the Erawan chapter of Matthayomsuksa 3 students at Hat Yai Witthayakhan School, Songkhla Province by using bee splitting technique at a very good level which is in accordance with the assumptions set.

Keywords : Thai literature, Ramakien, Erawan, techniques for teaching bee nest

บทนำ

วรรณคดีเป็นสิ่งที่มีความค่าทางด้านอารมณ์ ก่อให้เกิดสุนทรียภาพในจิตใจและมีคุณค่าทางด้านสติปัญญา ที่กล่าวว่าวรรณคดีถือเป็นศิลปะที่ให้คุณค่าทางด้านอารมณ์ และก่อให้เกิดสุนทรียภาพในจิตใจนั้น เนื่องจากผู้แต่งวรรณคดีได้เลือกสรรถ้อยคำอันเกิดจากอารมณ์สะท้อนใจ ได้แก่ รัก โลภ โกรธ หลง สนุกสนาน โศกเศร้า ฯลฯ มาร้อยเรียงในงานประพันธ์ ภาษาที่ใช้ในการแต่งวรรณคดีจึงต่างจากภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันตรงที่ว่า ภาษาวรรณคดีเป็นภาษาที่กระชับ ฝังใจ ทำให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเกิดความสะท้อนอารมณ์และเป็นภาษาที่ผู้ประพันธ์ได้ตั้งใจคัดเลือกเป็นพิเศษ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเกิดการเปลี่ยนแปลงในจิตใจด้วย กล่าวคือ เกิดความรู้สึกรู้สึก ความคิดอารมณ์หรือเห็นภาพอย่างที่ต้องการให้ผู้รับรู้สึกรู้เห็น ทั้งนี้ โดยเพ่งเล็งเรื่องสุนทรียลักษณ์ทางภาษา เมื่อผู้อ่านได้อ่านวรรณคดีวรรณกรรมเรื่องนั้น ๆ ย่อมเกิดความซาบซึ้งกับความงามทางภาษาที่ผู้แต่งสร้างขึ้น โดยที่วรรณคดีเป็นสิ่งที่นำความงามและความละเอียดอ่อนมาสู่ชีวิตและจิตใจ มิใช่เพราะว่าวรรณคดีสร้างโลกแห่งความฝันให้แก่ผู้ที่ต้องการจะหนีจากชีวิต แต่วรรณคดีช่วยให้เรามองเห็นความงามความประณีตที่แฝงอยู่ในสิ่งทั้งหลายในชีวิต วรรณคดีที่เป็นวรรณศิลป์สามารถยกระดับจิตใจเราให้สูงขึ้น ด้วยเหตุนี้เราจึงจำเป็นต้องศึกษาวรรณคดีในฐานะที่เป็นศิลป์ [1]

เรื่องราวในวรรณคดียังเป็นตัวอย่างชีวิตให้ผู้อ่านได้เรียนรู้ ดังที่ รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ [2] ได้กล่าวไว้ว่า “วรรณคดีให้ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างตั้งใจและไม่ตั้งใจ นอกจากนี้ยังให้ข้อคิดอันเป็นประโยชน์ ให้หยั่งเห็นแก่นแท้ของชีวิต เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ และยังเป็นกระจกเงาบานใหญ่สะท้อนภาพสังคมแต่ละยุคแต่ละสมัยอีกด้วย ” ดังนั้นวรรณคดีจึงไม่ได้เป็นเพียงโลกสมมติ แต่มีบริบททางสังคมรองรับ ผู้ศึกษาวรรณคดีจึงสามารถประยุกต์ข้อคิดจากการอ่านวรรณคดีมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย ด้วยเหตุที่วรรณคดีเป็นวัฒนธรรมทางภาษาที่ถ่ายทอดภาพชีวิตและสังคมแสดงให้เห็นถึงชีวิต ความเป็นอยู่ ค่านิยม อุดมคติ ความเชื่อ และขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ถึงแม้ว่าวรรณคดีจะไม่ใช่ว่า

ตำราทางประวัติศาสตร์ แต่เรื่องราวในวรรณคดีก็ได้สอดแทรกค่านิยม ความรู้สึกนึกคิด ผ่านตัวละครซึ่งเป็นตัวแทนของคนในยุคสมัยนั้น ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความเป็นธรรมชาติของมนุษย์และเข้าใจสังคมวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของคนในชาติ วรรณคดีจึงเป็นมรดกอันมีค่า ชาติใดที่มีความเจริญย่อมมีวรรณคดีประจำชาติไว้ขัดเกลาจิตใจของคนในชาติให้ประณีต

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดเนื้อหาของการศึกษาวรรณคดีวรรณกรรมไว้คือ วิเคราะห์วรรณคดีวรรณกรรมเพื่อหาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์และเพื่อความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีตและความงามของภาษาเพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง และภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสม สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน โดยกำหนดไว้ในสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม และกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนไว้ว่า ผู้เรียนต้องเข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง [3]

อย่างไรก็ตาม แม้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จะให้ความสำคัญกับวรรณคดีและวรรณกรรม แต่การเรียนการสอนวรรณคดีก็ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้วรรณคดี ได้ข้อสรุปที่สอดคล้องกันว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจเนื้อหาของวรรณคดี ขาดความกระตือรือร้นในการสอน และการปรับปรุงวิธีสอน ไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมไทยให้น่าสนใจ สัมพันธ์เชื่อมโยงกับชีวิตในปัจจุบันของนักเรียนได้ ทำให้นักเรียนไม่เห็นคุณค่าของการเรียนเรื่องดังกล่าวเท่าที่ควร ครูมักจะเป็นผู้นำความคิดของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความคิดของตนเองน้อยและมุ่งสอนอ่านเอาเรื่องให้ได้ตามเนื้อหาหลักสูตรเท่านั้น จากสาเหตุที่เกิดจากตัวครูดังกล่าวข้างต้นนั้น ส่งผลทำให้นักเรียนขาดความสนใจ และขาดการฝึกนิสัยในการอ่านที่ดี และเห็นว่าวรรณคดีเป็นเรื่องไกลตัว ไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องเรียนวรรณคดี

การใช้เทคนิควิธีการสอนการพัฒนาทักษะการอ่านวรรณคดี ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านที่ดียิ่งขึ้น ดังงานวิจัยของ ศุภณัฐ ชินรัตน์ [4] ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ การอ่านวรรณคดีของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา โดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ พบว่า ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา หลังการใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากสาเหตุดังกล่าวมาแล้วข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังแมงมุมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้วรรณคดีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านวรรณคดีไทย และเป็นแนวทางสำหรับครูในการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยให้บรรลุเป้าหมายตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านวรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอน บทพากย์เอราวัณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร โดยใช้เทคนิคผังแมงมุม มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 2 ประการ คือ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านวรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอน บทพากย์เอราวัณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร โดยใช้เทคนิคผังแมงมุม และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียน วรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอน บทพากย์เอราวัณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร โดยใช้เทคนิคผังแมงมุม

ขั้นตอนการทดลอง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 5 ห้อง รวมนักเรียนทั้งสิ้น 110 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนหาดใหญ่
วิทยาคาร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ห้อง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 จำนวนนักเรียน 36 คน ใช้วิธีการสุ่ม
กลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1. ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังแตกรัง

3.2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านวรรณคดีไทยเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน บทพากย์เอาวัน

3.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังแตกรัง

4. เนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ คือ การอ่านร้อยกรอง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 การอ่านออกเสียงร้อย
แก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน ตัวชี้วัด ม.2/1 การอ่านออกเสียงร้อยแก้วและร้อยกรอง

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

คณะผู้วิจัยทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ใช้เวลาดำเนินการสอน 2 ชั่วโมง (รวมการ
ทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้)

6. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ใช้แผนการวิจัยแบบ One Group
Pre-test Post-test Design ซึ่งมีรูปแบบการวิจัยดังนี้

T ₁	X	T ₂
----------------	---	----------------

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

T₁ แทน การทดสอบก่อนเรียน

X แทน การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังแตกรัง

T₂ แทน การทดสอบหลังเรียน

การดำเนินการทดลอง

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคารปีการศึกษา
2562 จำนวน 36 คน โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น บันทึก
ผลสอบที่ได้เป็นคะแนนก่อนเรียน โดยทำการทดสอบก่อนทดลองสอน 1 วัน ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ทดสอบเอง ใช้เวลา 1 คาบ
คาบละ 50 นาที

2. ผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยเทคนิคผังแตกรัง

3. ดำเนินการทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ใช้เวลา 1 คาบ คาบละ 50 นาที และ
แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังแตกรัง จำนวน 10 ข้อ เพื่อวัดความพึง
พอใจที่มีต่อการเรียน บันทึกผลสอบที่ได้เป็นคะแนนหลังเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน บทพากย์เอราวัณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การเรียนรู้แบบผังแตกกิ่ง โดยใช้ t-test แบบ Dependent ค่าคะแนนร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. วิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน บทพากย์เอราวัณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การเรียนรู้แบบผังแตกกิ่ง โดยใช้การแปลค่าแบบสอบถามความคิดเห็น 5 ระดับหาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนบทพากย์เอราวัณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา โดยใช้เทคนิคผังแตกกิ่ง ก่อนเรียน (pretest) และหลังเรียน (posttest) แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ปรากฏผลดังตารางที่ 1

คะแนน	n	$\bar{X}$	S.D	t	sig
ก่อนเรียน	36	4.14	.723	-27.225	.000***
หลังเรียน	36	9.17	.737		

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนที่เรียนเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนบทพากย์เอราวัณ โดยใช้เทคนิคผังแตกกิ่ง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ($\bar{X}$ =4.14 S.D= .723) และหลังเรียน ($\bar{X}$ =9.17 S.D= .737) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างพบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การเรียนรู้แบบผังแตกกิ่ง หลังจากการทดลองปรากฏดังตารางที่ 2

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S. D	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
1. นักเรียนมีความรู้สึกรักชอบและสนใจชุดการสอน	4.64	.639	มากที่สุด	1
2. ชุดการสอนมีการใช้ภาษาเข้าใจง่าย	4.44	.809	มาก	4
3. ชุดการสอนมีเนื้อหาหายากง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.42	.770	มาก	5
4. ชุดการสอนมีการนำเสนอเนื้อหา ลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก ทำให้ง่ายต่อการศึกษารเรียนรู้	4.25	.732	มาก	8

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S. D	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
5. ชุดการสอนมีการจัดลำดับเวลาในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	4.50	.697	มาก	3
6. ชุดการสอนมีรูปแบบได้สวยงาม คงทน และน่าสนใจ	4.17	.811	มาก	9
7. ชุดการสอนมีการออกแบบตัวอักษร และขนาดตัวอักษรให้มองเห็นได้ชัดเจน อ่านง่าย	4.36	.762	มาก	6
8. ชุดการสอนทำให้นักเรียนเข้าใจการอ่านวรรณคดีไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนบทพากย์เอราวัณมากขึ้น	4.64	.639	มากที่สุด	1
9. ชุดการสอนทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทักษะทางด้านหลักการใช้ภาษาไทยได้	4.33	.756	มาก	7
10. ชุดการสอนทำให้นักเรียนสามารถจดจำได้ง่าย และเขียนคำได้ถูกต้อง	4.56	.504	มากที่สุด	2
รวม	4.43	.71	มาก	

จากตารางที่ 2 แสดงค่าระดับเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดการสอนการอ่านวรรณคดีไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนบทพากย์เอราวัณ โดยใช้เทคนิคผังเต็กรัง พบว่า ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอนการอ่านวรรณคดีไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนบทพากย์เอราวัณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิคผังเต็กรัง มีความพึงพอใจในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.43 S.D. = .71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนเห็นด้วยมาก 3 อันดับแรก คือ อันดับที่ 1 นักเรียนมีความรู้สึกชอบและสนใจชุดการสอน และชุดการสอนทำให้นักเรียนเข้าใจการอ่านวรรณคดีไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน บทพากย์เอราวัณมากขึ้น และมีประโยชน์ต่อการเรียนการอ่านวรรณคดีไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน บทพากย์เอราวัณ ($\bar{X}$ = 4.64 S.D. = .639) อันดับที่ 2 ชุดการสอนทำให้นักเรียนสามารถจดจำได้ง่ายและเขียนคำได้ถูกต้อง ($\bar{X}$ = 4.56 ,S.D. = .504) และอันดับที่ 3 ชุดการสอนมีการจัดลำดับเวลาในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.50 S.D. = .697)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน บทพากย์เอราวัณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา โดยใช้เทคนิคผังเต็กรัง พบว่า นักเรียนที่เรียนเรื่องรามเกียรติ์ ตอนบทพากย์เอราวัณ โดยใช้เทคนิคผังเต็กรัง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 4.14 S.D. = .723) และหลังเรียน ($\bar{X}$ = 9.17 S.D. = .737) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ ศุภณัฐ ชินรัตน์ [4] ได้ศึกษา

เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา โดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบพบว่า ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา หลังการใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เช่นเดียวกับ ณัฐวรรณ พลเจริญ และศุภฤกษ์ ทานาค [5] ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค SQ3R ในรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค SQ3R ในรายวิชาภาษาไทยพื้นฐานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด $\bar{X} = 4.52$ S.D. = 0.09 และมะลิวัลย์ พรนิคม มณฑิร ชมดอกไม้ และลัดดา สุขปรีดี [6] ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 81.58/80.04 ความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนมีค่าสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และประเมินค่าวรรณคดีหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 80.68 อยู่ในระดับดีเยี่ยม เช่นเดียวกับ ถนิมรักษ์ ชูชัยมงคล และบุษบา บัวสมบูรณ์ [7] ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านพบว่า ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร ที่มีต่อการสอนเรื่องรามเกียรติ์ ตอน บทพากย์เอราวัณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา โดยใช้เทคนิคผังเต็กรัง ได้ค่า ($\bar{X} = 4.43$ S.D. = .71) โดยสรุปได้ว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร ที่มีต่อการสอนเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนบทพากย์เอราวัณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา โดยใช้เทคนิคผังเต็กรัง อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับ เทิดศักดิ์ เป็ดทอง [8] ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยเรื่องประโยคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ RM3S ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้พบว่า ความพึงพอใจต่อการเรียนหลักภาษาไทย เรื่องประโยคด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ RM3S ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกับ Chen Xiaoxiao [9] ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยโดยใช้เทคนิค KWL Plus สำหรับนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เมื่อจัดการเรียนรู้ใช้เทคนิค KWL Plus พัฒนาทักษะการอ่านโดยภาพรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 4.85$, $\sigma = 0.07$) ซึ่งเป็นตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาทักษะการอ่านวรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอนบทพากย์เอราวัณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 2 ประการ คือ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านวรรณคดีไทย และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียน โดยใช้เทคนิคผังเต็กรัง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 ปีการศึกษา 2562 ภาคเรียนที่ 2 จำนวนนักเรียน 36 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) และผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาทักษะการอ่านวรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอนบทพากย์เอราวัณ มีคะแนนเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบโดยใช้เทคนิคผังเต็กรัง ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียน ($\bar{X} = 9.17$ S.D. = .737) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 4.14$ S.D. = .723) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ จึงทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะการอ่านวรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอน บทพากย์เอราวัณได้ดีขึ้น ผู้เรียนมีความสุขและสนุกไปกับกิจกรรมการเรียนรู้และส่งผลทำให้ผู้เรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนดีขึ้น ซึ่งตรงกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ใน

ส่วนความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร ที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้การเรียนรู้แบบผั่งแตกรัง พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมีความพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.43$ S.D. =
.71) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อชุดการสอนการอ่านวรรณคดีไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน บทพากย์เอราวัณ มีเกณฑ์อยู่ใน
ระดับมีความพึงพอใจมาก

เอกสารอ้างอิง

- [1] ชัดสุณี สินธุสิงห์ และ วิภา กงกะนันท์. (2555). การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่3 ที่จัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน. สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2563, จาก
<http://www.thapra.lib.su.ac.th>.
- [2] รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2556). วรรณคดีวรรณกรรม. สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2563, จาก
<https://sites.google.com/site>.
- [3] กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. สืบค้นเมื่อ 27 มกราคม 2563, จาก
http://www.thaischool.in.th/_files/thaischool/03.pdf.
- [4] ศุภณัฐ ชินรัตน์. (2562). การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ การอ่านวรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
6 โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาจากการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก
หกใบ. สืบค้นเมื่อ 6 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php>.
- [5] ณัฐวรรณ พลเจริญ. (2562). การพัฒนาทักษะการอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค SQ3R ของนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5. สืบค้นเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://so06.tci-thaijo.org>.
- [6] มะลิวัลย์ พรนิคม ดร.มณฑิรา ชมดอกไม้ และรองศาสตราจารย์ลัดดา ศุขปรีดี (2560). การพัฒนาชุดกิจกรรมการ
เรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. สืบค้นเมื่อ 3
กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://so02.tci-thaijo.org>.
- [7] ธนิมรรักษ์ ชูชัยมงคล และ บุษบา บัวสมบุรณ์. (2558). การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน. สืบค้นเมื่อ 11 กุมภาพันธ์ 2563, จาก
<https://he02.tci-thaijo.org>.
- [8] เทิดศักดิ์ เป็ดทอง. (2562). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยเรื่องประโยคของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ RM3S ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้. สืบค้นเมื่อ 11
กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://so01.tci-thaijo.org/index>.
- [9] Chen Xiaoxiao. (2558). การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยโดยใช้เทคนิค KWL Plus สำหรับนักศึกษาจีนที่เรียน
ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง. สืบค้นเมื่อ 11 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://so01.tci-thaijo.org>.

การพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่องการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย ๒ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

The development of Spelling practice skill. Mathayom 1 students

Hatyai Witthayalai 2 School, Hatyai District, Songkhla Province.

ปิยะธิดา น้อยเร็ด^{1*} และรุ่งทิพย์ ปราโมทย์พันธ์²

Piyatida Nuiet^{1*} and Rungthip Pramotphan²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะเรื่องการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย ๒ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่องการเขียนสะกดคำ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 14 ห้อง จำนวน 612 คน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/8 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย ๒ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 44 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ใช้เวลาในการทดลอง 8 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบฝึกทักษะเรื่องการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) แผนการจัดการเรียนรู้ด้านการเขียนสะกดคำภาษาไทย จำนวน 1 แผน 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำภาษาไทย ซึ่งเป็นแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่า E_1/E_2 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ $t - test$ (Dependent Samples) ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบฝึกทักษะเรื่องการเขียนสะกดคำที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.73/90.55 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: แบบฝึกทักษะ ทักษะการเขียนสะกดคำ โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย ๒

Abstract

The objectives of this research were to 1) Spelling which was developed to support Spelling practice skill for Mathayom 1 students are effective 80/80 to 2) compare the measuring achievement study of reading for main idea practice by using Spelling practice skill, between before and after learning. The research sample method is purposive sampling which collecting data from 44 students from Mathayom 1, room 8 Hatyai Witthayalai 2 School Hatyai, Songkhla. The research instrument consisted of research tools of Thai teaching plan to the practice after teaching plan. Moreover it contained before and after learning form of the measuring achievement test, developing skill, management plan and Spelling practice skill. The results of the study revealed that: 1) Spelling which was developed to support Spelling practice skill for Mathayom 1 students which are effective 84.73/ 90.55 2) The achievement of learning by using Spelling for supporting Mathayom 1 students, Hatyai Witthayalai 2

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ 90110

² อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ 90110

*Corresponding author: E-mail address: piyatida.nui108@hu.ac.th

School, was higher than before learning with significance of .01 levels, which is based on assumptions standard setting.

Keywords: development, spelling practice skill, Hatyai Witthayalai 2 school

บทนำ

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร และเป็นมรดกที่สำคัญทางวัฒนธรรมของชาติ ซึ่งคนไทยทุกคนรู้สึกภาคภูมิใจและจะต้องธำรงรักษาไว้ให้ยั่งยืนตลอดไป คนไทยทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อให้เข้าใจ และสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้ถูกต้อง ซึ่งในการใช้ชีวิตปัจจุบันของปัจเจกชนทั่วไป มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ การเขียนมากขึ้น ไม่ว่าในด้านการสื่อสารทั่ว ๆ ไป การศึกษาหรือการประกอบอาชีพ ถ้าหากผู้เขียนเขียนสะกดผิดมาก เขียนไม่ชัดเจนแจ่มแจ้ง หรือใช้ถ้อยคำไม่เหมาะสม อาจทำให้ผู้อ่านรู้สึกไม่ติดต่อผู้อื่น หรืออาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดพลาด ทำให้การติดต่อสื่อสารนั้นไม่ประสบผลสำเร็จได้อย่างที่ควรจะเป็น ดังนั้น การเขียนจึงมีความสำคัญมากสำหรับชีวิต ของทุกคน เนื่องจากสามารถทำให้ทุกคนดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักใช้ทักษะการใช้ภาษาในการสื่อ ความหมายได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา ทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ทักษะกระบวนการคิด อย่างมีระบบและความคิดสร้างสรรค์ สามารถสื่อสารกับบุคคลได้ถูกกาลเทศะ โดยเฉพาะการเขียนจัดเป็นปัญหาที่พบมาก ในการเรียนการสอน

ปัญหาการเขียนสะกดคำในปัจจุบันแสดงให้เห็นว่านักเรียนมักเขียนสะกดคำผิดเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะ นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) ซึ่งได้ผ่านหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 (ป.1 - ป.6) ได้ผ่านการเรียนรู้คำศัพท์ต่าง ๆ ก็ยังมีข้อผิดพลาดในการเขียน และไม่สามารถเขียนคำศัพท์ เหล่านั้นได้ถูกต้อง ทั้งนี้อาจเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น การรับเอาตัวอย่างที่ผิด ๆ จากสิ่งแวดล้อมภายนอก มาเป็นแบบอย่างในการเขียนสะกดคำ โดยเฉพาะสื่อสารมวลชนและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าการเขียนสะกดคำภาษาไทยผิด อยู่เสมอ และมักถูกปล่อยปละละเลย ไม่มีการแก้ไขให้ถูกต้อง โดยเฉพาะเรื่องการใช้อักษรพยัญชนะ การใช้อักษร สระ และการใช้บุรุษ (ร หัน) เป็นต้น หากไม่รีบแก้ไขจะทำให้เกิดผลเสียต่อบุคลากรของชาติในอนาคตได้ ดังที่ กุสุมา สว่างจิตร์ [1] ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกวิชาภาษาไทยเรื่องการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 โรงเรียนบางสะพานน้อยวิทยาคม พบว่า นักเรียนไม่สามารถเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง อาจเกิดจากสาเหตุหลาย ประการ เช่น การรับเอาตัวอย่างที่ผิด ๆ จากสิ่งแวดล้อมภายนอกมาเป็นแบบอย่างในการเขียนสะกดคำ โดยเฉพาะ สื่อสารมวลชนและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่นโทรทัศน์ ป้ายโฆษณา หนังสือพิมพ์ จะเห็นได้ว่าการเขียนสะกดคำภาษาไทยผิดอยู่เสมอ และมักถูกปล่อยปละละเลย ไม่มีการแก้ไขให้ถูกต้อง หากไม่รีบแก้ไขจะทำให้เกิดผลเสียต่อบุคลากรของชาติได้ในอนาคต นอกจากนี้ อรุณา ศรศรี [2] ได้วิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทยเรื่อง การ เขียนสะกดคำยาก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม โดยใช้แบบฝึกการจับคู่คำ พบว่า นักเรียน มีปัญหาด้านการเขียนสะกดคำ ไม่สามารถเขียนคำยากได้ถูกต้อง เพราะการเขียนสะกดคำไม่ถูกต้อง จึงเป็นปัญหาที่สำคัญ สำหรับผู้เขียน เพราะจะทำให้การสื่อสารไม่ประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ อันมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนอย่างมาก เนื่องจากนักเรียนต้องอาศัยทักษะการเขียน การจดบันทึกคำอธิบายของครู รวมทั้ง การเขียนในเวลาทดสอบ หากนักเรียนไม่แม่นยำในการเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง จะเป็นอุปสรรคต่อความคิดที่ถ่ายทอด ออกมาเป็นภาษาเขียน ผู้เรียนจะต้องเสียเวลาในการรวบรวมความคิดให้ต่อเนื่องกันใหม่อีกครั้ง ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ผู้เรียน เขียนได้ช้าและไม่มั่นใจในการเขียน นอกจากนี้การเขียนสะกดคำผิด ยังส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของผู้อ่าน

นอกจากสาเหตุดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยคิดว่ามีสาเหตุสำคัญของการสอนที่ขาดประสิทธิภาพ คือ ครูและวิธีสอนของครู กล่าวคือ ครูไม่มีวิธีการที่จะทำให้ให้นักเรียนเห็นความจำเป็นของการเรียนภาษาของตนเอง ครูละเลยในเรื่องความเอาใจใส่ หรือครูขาดความพยายามที่จะค้นคว้าวิธีการสอนใหม่ ๆ ที่ได้ผล เช่น การผลิตอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน ไม่มีแบบฝึกเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนสะกดคำ ถ้าครูสอนเพียงให้นักเรียนเขียนตามคำบอกลงใน สมุดแล้ว ให้นักเรียนเขียนแก้คำผิดซ้ำกันหลาย ๆ ครั้ง นักเรียนจะเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนได้

วิธีสอนของครูจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมาก ครูควรพยายามหาวิธีสอนและหากิจกรรม ในการสอนเขียนสะกดคำที่ หลากหลาย เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดทั้งความรู้และความสนุกสนานในการเรียนรู้ อีกทั้งเป็นการจูงใจ ให้นักเรียนเกิดทัศนคติ ที่ดีต่อวิชาภาษาไทยและรักที่จะเรียนวิชาภาษาไทยสืบไป การฝึกทักษะทางภาษานั้นจะอาศัยเฉพาะแบบเรียนและแบบฝึก ในบทเรียนเพียงอย่างเดียวยังไม่พอ การสร้างแบบฝึกเพื่อฝึกทักษะหลังจากที่เรียนเนื้อหาในบทเรียนไปแล้วเป็นสิ่งจำเป็น อย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะแบบฝึกมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ทั้งยังเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาให้คงทนอีกด้วย การสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำเป็นการจัดกิจกรรมที่สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนต้องลงมือทำ กิจกรรมด้วยตนเองตามความสามารถ ซึ่งวิธีการเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา และมีความเชื่อมั่นใน ตนเอง นอกจากนี้ยังปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักการทำงานอย่างมีระบบระเบียบและทำงานเป็นขั้นเป็นตอน การเรียนการสอนสะกดคำนั้นต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างถูกวิธีฝึกบ่อย ๆ อย่างสม่ำเสมอ จึงจะทำให้เกิดความแม่นยำ ความชำนาญ และความคล่องแคล่ว สามารถนำความรู้และทักษะจากการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้การใช้ แบบฝึกยังเป็นการทบทวนความเข้าใจให้แก่ นักเรียน และเป็นอุปกรณ์ที่ครูจะใช้พัฒนาการเขียนหรือแก้ไขข้อบกพร่องเรื่อง การเขียนสะกดคำของนักเรียนได้อย่างหนึ่ง

จากปัญหาการเขียนสะกดคำข้างต้นและจากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสอนรวมถึงสอบถามครูผู้สอนนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย ๒ พบว่า นักเรียนมีปัญหาการเขียนสะกดคำที่มีสาเหตุมาจาก ผู้เรียนมี ทักษะทางภาษาค่อนข้างต่ำ เนื่องจากอาจเป็นเพราะความสามารถทางการเรียนที่ผ่านมายังไม่เพียงพอต่อการเรียนระดับนี้ พื้นฐานความรู้ทางด้านการเขียนยังไม่ดีพอ นักเรียนจึงเขียนสะกดคำผิดอยู่บ่อยครั้ง อีกทั้งไม่มีแบบฝึกทักษะที่ดีเหมาะสม กับนักเรียนและดึงดูดความสนใจของนักเรียน ครูจึงควรมีการสอนเสริมและให้ความสนใจนักเรียนอย่างใกล้ชิดเมื่อนักเรียน เขียนสะกดคำผิดต้องแก้ไขทันที ด้วยเหตุผู้วิจัยได้พัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่องการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ขึ้น เพื่อช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และเป็นแนวทางในการพัฒนา การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่องการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหาดใหญ่ วิทยาลัย 2 ได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือและวิธีสร้างเครื่องมือการวิจัย
3. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย ๒ อำเภอ หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 14 ห้อง รวม 612 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/8 ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย ๒ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 44 คน

เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รวมทั้งสิ้น 1 แผน จำนวน 8 ชั่วโมง (ทั้งนี้ในแผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้รวมเวลาในทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นเวลา 1 ชั่วโมง)

2. แบบฝึกทักษะเรื่องการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน ทั้งสิ้น 4 แบบฝึก แบบฝึกละ 2 กิจกรรม รวมทั้งสิ้น 8 กิจกรรม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 แบบฝึกทักษะที่ 1 การใช้รูปวรรณยุกต์

2.1.1 ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่องการใช้รูปวรรณยุกต์

2.1.2 ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่องเสียงวรรณยุกต์

2.2 แบบฝึกทักษะที่ 2 การใช้ประวิสรรชนีย์

2.2.1 ใบกิจกรรมที่ 3 เรื่องการอ่านคำประวิสรรชนีย์

2.2.2 ใบกิจกรรมที่ 4 เรื่องการเขียนสะกดคำประวิสรรชนีย์

2.3 แบบฝึกทักษะที่ 3 การใช้ บัน และ รร (หัน)

2.3.1 ใบกิจกรรมที่ 5 เรื่องการใช้ บัน และ รร (หัน)

2.3.2 ใบกิจกรรมที่ 6 เรื่องการใช้ บัน และ รร (หัน)

2.4 แบบฝึกทักษะที่ 4 เรื่องการใช้ ช,ทร

2.4.1 ใบกิจกรรมที่ 7 เรื่องการใช้ บัน และ รร (หัน)

2.4.2 ใบกิจกรรมที่ 8 เรื่องการใช้ บัน และ รร (หัน)

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (pretest) และหลังเรียน (posttest) เรื่องการเขียนสะกดคำ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ (โดยแบ่งสัดส่วนข้อสอบตามหัวข้อเรื่องที่สอน 4 หัวข้อ ในชุดแบบฝึกทักษะ ได้แก่ เรื่องการใช้รูปวรรณยุกต์ เรื่องการใช้คำประวิสรรชนีย์ เรื่องการใช้บัน, บรร (รร หัน) และ รร (ร หัน) และเรื่องการใช้ช,ทร หัวข้อละ 5 คำถาม รวม 20 คำถาม)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนและแบบฝึกทักษะ ไว้ดังนี้

1. เกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 20 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวม 20 คะแนน

2. เกณฑ์การให้คะแนนแบบฝึกทักษะชุดที่ 1 - 4 มีจำนวน 80 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวม 80 คะแนน

วิธีสร้างเครื่องมือการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.2 ศึกษาหลักการ การพัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาไทยเรื่องการเขียนสะกดคำ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่องการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 แผน 8 ชั่วโมง ในแผนประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระสำคัญจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ จรรยาบรรณวิชาชีพครู และแหล่งเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล ซึ่งกิจกรรมการเรียนการสอนในแบบฝึกทักษะ จะประกอบด้วยคำถามที่สอดคล้องกับการเขียนสะกดคำ

1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพ ความถูกต้องของเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนดังนี้

คะแนน + 1 เมื่อแน่ใจข้อสอบนั้นวัดได้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจข้อสอบนั้นวัดได้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

คะแนน - 1 เมื่อไม่แน่ใจข้อสอบนั้นไม่วัดได้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของ เคอร์ลิงเจอร์ ระหว่างคุณลักษณะแผนการจัดการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้เมื่อค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องข้างต้นอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

1.5 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่องการเขียนสะกดคำของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านวิธีการสอน จากผู้เชี่ยวชาญ มีดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 นำไปใช้ร่วมกับแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำกับกลุ่มตัวอย่างได้

2. การสร้างแบบฝึกทักษะ เรื่องการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.2 สร้างแบบฝึกทักษะเรื่องการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ชุด ชุดที่ 1 แบบฝึกทักษะเรื่องการใช้อักษรพยัญชนะ มีจำนวน 2 แบบฝึกทักษะ แบบฝึกทักษะละจำนวน 10 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวม 20 คะแนน ชุดที่ 2 แบบฝึกทักษะเรื่องคำประสมสรรพนาม จำนวน 2 แบบฝึกทักษะ แบบฝึกทักษะละจำนวน 10 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวม 20 คะแนน ชุดที่ 3 แบบฝึกทักษะเรื่องการใช้นาม, บรร (รร หัน) และ รร (ร หัน) จำนวน 2 แบบฝึกทักษะ แบบฝึกทักษะละจำนวน 10 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวม 20 คะแนน และ ชุดที่ 4 แบบฝึกทักษะเรื่องการใช้น, ทร จำนวน 2 แบบฝึกทักษะ แบบฝึกทักษะละจำนวน 10 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวม 20 คะแนน

2.3 นำแบบฝึกทักษะที่ผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพ ความถูกต้องของเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนดังนี้

คะแนน + 1 เมื่อไม่แน่ใจข้อสอบนั้นวัดได้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจข้อสอบนั้นวัดได้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

คะแนน - 1 เมื่อไม่แน่ใจข้อสอบนั้นไม่วัดได้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของ เคอร์ลิงเจอร์ ระหว่างคุณลักษณะแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ กับวัตถุประสงค์ของแบบฝึกทักษะ ทั้งนี้เมื่อค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่าแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ มีความสอดคล้องข้างต้นอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

2.4 นำแบบฝึกทักษะที่ได้ปรับแก้เรียบร้อยแล้วตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ นำไปใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป เพื่อหาค่า E_1 จากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาและจุดประสงค์ของแบบฝึกทักษะจากผู้เชี่ยวชาญ มีดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 แบบฝึกทักษะซึ่งผ่านเกณฑ์และนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่างได้

3. การสร้างแบบฝึกทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการเขียนสะกดคำของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก เรื่องการเขียนสะกดคำ จำนวน 20 ข้อ ให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้

3.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพ ความถูกต้องของเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนดังนี้

คะแนน + 1 เมื่อไม่แน่ใจข้อสอบนั้นวัดได้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจข้อสอบนั้นวัดได้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

คะแนน - 1 เมื่อแน่ใจข้อสอบนั้นไม่วัดได้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของ เคอร์ลิงเจอร์ ระหว่างคุณลักษณะแผนการจัดการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้เมื่อค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องข้างต้นอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

3.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้ปรับแก้เรียบร้อยแล้วตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป เพื่อหาค่า E_2 และหาค่า t-test จากการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ การประเมินมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 - 1.00 ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.2 - 0.8 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป สามารถนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างได้

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.ขั้นก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (pretest) จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน เมื่อทำการทดสอบแล้ว นำมาตรวจให้คะแนนและบันทึกผลคะแนนไว้

2.ขั้นทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ โดยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ ใช้ระยะเวลาในการทดลอง มีแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 1 แผน จำนวน 8 ชั่วโมง

3.ขั้นหลังการทดลอง

หลังการวิจัย คณะผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Posttest) จำนวน 20 ข้อ เมื่อทำการทดสอบแล้ว นำมาตรวจให้คะแนนพร้อมทั้งบันทึกผลไว้ นำผลที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังเรียน (Posttest)

4. นำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ โดยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย ๒ ผู้วิจัยได้นำเสนอการอภิปรายผลการวิจัย ในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะเรื่องการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย ๒

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะภาษาไทย เรื่องการเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย ๒ พบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย ๒ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.73/90.55 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 เนื่องมาจากผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกทักษะที่มีกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบและมีวิธีการที่เหมาะสม โดยศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกทักษะ ผ่านการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องจากผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง รวมถึงแบบฝึกทักษะที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้คำนึงศักยภาพของผู้เรียน วัยของผู้เรียน ตลอดจนพื้นฐานความรู้เดิม นอกจากนี้ครูผู้สอนได้จัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอนจากเนื้อหาที่ง่ายไปหาเนื้อหาที่ยาก ฝึกให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มุกดาวรรณ ชลามาตย์ [3] ได้สร้างแบบฝึกวิชาการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เนื่องมาจากแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนสนใจและมีความกระตือรือร้นในบทเรียนมากขึ้น เพราะได้สร้างแบบฝึกทักษะโดยให้มีรูปแบบ

ที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน มีภาพประกอบสร้างความสนใจ เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหาเนื้อหาที่ยาก กำหนด
ขอบข่ายของเนื้อหาสาระได้ชัดเจน เข้าใจง่าย และการฝึกซ้ำย้ำทวนทำให้นักเรียนได้ฝึกบ่อย ๆ

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนรายบุคคล โดยการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนรายบุคคล โดยการใช้แบบฝึกทักษะภาษาไทย เรื่อง
การเขียนสะกดคำ พบว่า ผลการทำแบบทดสอบก่อนเรียน ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 8.43 และผลการทำแบบทดสอบหลังเรียน
ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) 18.11 ซึ่งพบว่าคะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนักเรียน
มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้นได้เรียนรู้ทีละน้อย ตามขั้นตอนที่ครูเตรียมการสอนมาแล้ว ทำให้นักเรียนมีกำลังใจ
ในการเรียนรู้เนื้อหาใหม่ต่อไป และ การใช้แบบฝึกทักษะเรื่องการเขียนสะกดคำ ได้ยึดหลักการสอนตามความต้องการของ
ผู้เรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ตั้งแต่เริ่ม ฟัง พูด อ่าน และเขียน ผู้เรียนต้องเรียนรู้ด้วยความเข้าใจทำงานร่วมกับเพื่อน
เป็นกลุ่ม เพื่อใช้ให้ผู้เรียนเข้าใจการเรียนรู้แบบประสบการณ์ เนื้อหาเหมาะสมกับความสามารถในการรับรู้ของผู้เรียนระดับ
มัธยมตอนต้น ทำให้ผู้เรียนเกิดความเพลิดเพลินสนุกสนาน มีความกระตือรือร้นในการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ
กุสุมา สว่างจิตร [1] ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบฝึกวิชาภาษาไทยเรื่องการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนบางสะพานน้อยวิทยาคม ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกทักษะภาษาไทย เรื่องการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ .01 เนื่องจากผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและ
เนื้อหาด้านการเขียนสะกดคำมีความเหมาะสมต่อความสามารถของผู้เรียน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า
แบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทยเรื่องการเขียนสะกดคำ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.73/90.55 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80
รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะเรื่อง การเขียนสะกดคำ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1
มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์จากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/8 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย ๒
จำนวน 44 คน

คะแนน	N	$\sum x$	$\bar{X}$	ร้อยละ
ระหว่างเรียน (E_1) (คะแนนเต็ม 80 คะแนน)	44	2983	67.79	84.73
หลังเรียน (E_2) (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)	44	797	18.11	90.55

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียน ก่อนเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/8 เท่ากับ 67.79
จากคะแนนเต็ม 80 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.73 และคะแนนการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะเรื่องการเขียน
สะกดคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.11 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ
90.55 แสดงให้เห็นว่าแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย ๒
จำนวน 44 คน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 84.73/90.55 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบทักษะด้านการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึก
ทักษะการเขียนสะกดคำ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลการทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D	$\bar{d}$	t	p
ก่อนเรียน	44	8.43	2.952	2.009	19.435	.000
หลังเรียน	44	18.11	1.434			

*p<.01

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยทดสอบการเขียนสะกดคำก่อนเรียนเท่ากับ 8.43 คะแนน คะแนนเฉลี่ย
ทดสอบการเขียนสะกดคำหลังเรียนเท่ากับ 18.11 คะแนน เมื่อทดสอบความแตกต่างทางสถิติพบว่าคะแนนเฉลี่ยทดสอบ
ก่อนเรียนมีความแตกต่างกับคะแนนเฉลี่ยทดสอบหลังเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เอกสารอ้างอิง

- [1] กุสุมา สว่างจิตฺร. (2559). การพัฒนาแบบฝึกวิชาภาษาไทยเรื่องการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนบางสะพานน้อยวิทยาคม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- [2] อรุมา ศรศรี. (2560). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทย เรื่องการเขียนสะกด
คำยากของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม โดยใช้แบบฝึกการจับคู่คำนำ
ความหมาย. รายงานวิจัย. นนทบุรี: โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม.
- [3] มุกดาวรรณ ชลามาตย์. (2560). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. รายงานวิจัย. ตรัง: โรงเรียนบ้านยูงงาม.

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดสงขลา

The development of reading for analyziz practice skill in Thai Major.

Mathayom 3 students Phatong wittayamulnithi School, HatYai District, Songkhla Province

ทัศวรรณ ลือชัย^{1*} และรุ่งทิพย์ ปราโมทย์พันธุ์²

Thatsawan Luechai^{1*} and Rungthip Pramotphan²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดสงขลา ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 7 ห้อง รวม 298 คน กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ห้อง 5 จำนวน 42 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนการสอนเรื่องการอ่านคิดวิเคราะห์ จำนวน 5 แผน 2) แบบฝึกทักษะเรื่องการอ่านคิดวิเคราะห์ จำนวน 1 ชุด 5 แบบฝึกหัด 3) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่องการอ่านคิดวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาประสิทธิภาพของแบบฝึก E₁/E₂ การหาค่า t-test ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่าร้อยละ (Percent) และค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดสงขลา มีประสิทธิภาพ 84.71/83.69 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: แบบฝึกทักษะ การอ่านคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

Abstract

The objectives of this research article were : 1) analyziz practice skill which was developed to support reading for analyziz for Mathayom 3 students are effective 80/80 to 2) compare the measuring achievement study of reading for analyziz skill, between before and after learning. The research sample method is purposive sampling which collecting data from 42 students from Mathayom 3, room 5 Phatong wittayamulnithi School Hatyai, Songkhla. The research instrument consisted of research tools of Thai teaching plan to the practice after teaching plan. Moreover it contained before and after learning form of the measuring achievement test, developing skill, management plan and analyziz practice skill.

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ 90110

² อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ 90110

* Corresponding author: E-mail address: thatsawan.lue049@hu.ac.th

The results of the study revealed that : 1) analyziz practice skill which was developed to support reading for analyziz for Mathayom 3 students are effective 84.71/83.69 2) The achievement of learning by using for supporting Mathayom 3 students, Phatong wittayamulnithi School Hatyai, Songkhla. was higher before learning with significance .01 levels which is based on assumptions set.

Keywords: development, using analyziz technique, Thai major

บทนำ

ธรรมชาติของมนุษย์มีการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคม มีการกำหนดกฎเกณฑ์ การพัฒนาสิ่งต่าง ๆ รอบตัว การแก้ปัญหา การตัดสินใจมองเห็นทางเลือก ทั้งนี้เพื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา ทำให้สังคมมีความเคลื่อนไหว สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนมาจากความคิด ซึ่งเป็นกระบวนการทางสมองของมนุษย์ที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด การคิดจึงเป็นทักษะสำคัญ เนื่องจากการที่บุคคลสามารถพูด เขียน ตลอดจนแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ได้นั้น ต้องคิดก่อนทั้งสิ้น ดังที่ ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ [1] ได้กล่าวถึงการคิดไว้ว่า “การคิดเป็นกระบวนการทางสมองที่เกิดขึ้นภายในตน ขึ้นอยู่กับความสามารถของมนุษย์ เป็นความสามารถเฉพาะบุคคล การคิดเริ่มต้นเมื่อมีการกระตุ้นประสาท การรับรู้จากสิ่งแวดล้อมและสมอง มีการเลือกรับรู้ การกระตุ้นสมองของมนุษย์สามารถคิดได้ตั้งแต่ขั้นต่ำ คือ การคิดสิ่งที่ไม่ซับซ้อน จนถึงการคิดขั้นสูงเป็นการคิดที่ซับซ้อน”

การคิดวิเคราะห์ เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต อีกทั้งเป็นพื้นฐานของการคิด บุคคลที่สามารถคิดวิเคราะห์จะมีความสามารถด้านอื่น ๆ เหนือกว่าคนทั่วไป ทั้งด้านสติปัญญา ด้านการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นทักษะที่ทุกคนสามารถพัฒนาได้ ประกอบด้วย การสังเกต การเปรียบเทียบ การคาดคะเน การประยุกต์ใช้ การประเมิน การจำแนกแยกแยะประเภท การจัดหมวดหมู่ การสันนิษฐาน การสรุปผลเชิงเหตุผล การศึกษาเหตุการณ์ การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ทักษะการคิดวิเคราะห์จึงเป็นทักษะการคิดระดับสูง เป็นความสามารถในการแยกแยะรายละเอียดและจำแนกองค์ประกอบออกเป็นส่วน ๆ

ปัจจุบันการศึกษาพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้คุณภาพสูงนั้นนอกจากจะต้องพัฒนาความรู้ความเข้าใจแล้ว สิ่งที่สำคัญคือการพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ แต่กระบวนการคิดวิเคราะห์ของเด็กไทยอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ ดังที่ สิทธิพล อาจอินทร์ [2] กล่าวว่า การเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนในสองทศวรรษที่ผ่านมาพบว่า การพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนยังทำได้ในขอบเขตจำกัดและยังไม่บรรลุเป้าหมายสูงสุดที่ต้องการ จะเห็นได้จากรายงานผลการประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่พบว่า ภาพรวมระดับประเทศมาตรฐานที่มีผลการประเมินต่ำที่สุดหรือมาตรฐานที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ มาตรฐานด้านผู้เรียนมาตรฐานที่ 4 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ กล่าวคือ จากผลการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) พ.ศ. 2550 ในระดับบุคคลพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ผลสัมฤทธิ์ทางการคิด ทักษะการค้นคว้าของผู้เรียนอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะการคิดวิเคราะห์ ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำอางศรี ทวีฤทธิ์ [3] ได้วิจัยเรื่อง ผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์โดยใช้นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์โดยใช้นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ เป็นเพราะนักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์อย่างมีขั้นตอน โดยนักเรียนได้ทราบผลการทำของตนเอง ด้วยการเฉลยคำตอบให้ทันทีทำให้นักเรียนทราบข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไข นักเรียนได้ฝึกทักษะซ้ำบ่อย ๆ และแบบฝึกทักษะมี

รูปแบบ เนื้อหาที่หลากหลาย มีรูปภาพประกอบสวยงามน่าสนใจ นักเรียนไม่เบื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นอกจากนี้ สมจิตร ศุภษร [4] กล่าวว่า แบบฝึกหัดมีความสำคัญต่อนักเรียนเป็นอย่างมาก นอกจากจะช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนทักษะ ทบทวนได้ด้วยตนเองแล้ว ยังช่วยเสริมสร้างทักษะให้เรียนรู้และเข้าใจรวดเร็วขึ้น ชัดเจนขึ้น กว้างขวางขึ้น และช่วยให้ครูมองเห็นปัญหา ข้อบกพร่องในการสอน มองเห็นจุดอ่อนของนักเรียน เพื่อครูจะได้แก้ไขได้ทันที่ ทั้งยังช่วยประหยัดเวลา แรงงานในการเตรียมการสอนของครู ทำให้การสอนของครูและการเรียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

จากปัญหาดังกล่าวทำให้ทราบว่า ทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์มีความสำคัญต่อผู้เรียนและเป็นทักษะพื้นฐานที่สามารถยกระดับการศึกษาของชาติได้ จากการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ฝึกสอนรวมถึงสอบถามครูผู้สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ พบว่า ผู้เรียนมีปัญหาในเรื่องของการอ่านคิดวิเคราะห์ คือ ไม่สามารถวิเคราะห์เนื้อหาได้ คิดไม่ลึกซึ้ง ไม่สามารถแยกแยะส่วนประกอบต่าง ๆ ของเรื่องออกเป็นส่วนย่อย ๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ผ่านทฤษฎีการคิดวิเคราะห์ของบลูม (Bloom) ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์ความสำคัญหรือเนื้อหาของสิ่งต่าง ๆ (Analysis of Element) ด้านการคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Analysis of Relationship) และด้านการคิดวิเคราะห์เชิงหลักการ (Analysis of Organizational Principles) ตามที่ ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ [1] ได้กล่าวถึงทฤษฎีการคิดวิเคราะห์ 3 ด้าน ดังนี้

1. การคิดวิเคราะห์ความสำคัญหรือเนื้อหาของสิ่งต่าง ๆ (Analysis of Element) เป็นความสามารถในการแยกแยะได้ว่า สิ่งใดจำเป็น สิ่งใดสำคัญ สิ่งใดมีบทบาทมากที่สุด
2. การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Analysis of Relationship) เป็นการค้นหาความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ว่ามีอะไรสัมพันธ์กัน สัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างไร สัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด สอดคล้องหรือขัดแย้งกัน
3. การคิดวิเคราะห์เชิงหลักการ (Analysis of Organizational Principles) หมายถึง การค้นหาโครงสร้างระบบเรื่องราว สิ่งของและการทำงานต่าง ๆ ว่าสิ่งเหล่านั้นดำรงอยู่ได้ในสภาพเช่นนั้น เนื่องจากอะไร มีอะไรเป็นแกนหลัก มีหลักการอย่างไร มีเทคนิคอะไร หรือยึดถือคติใด มีสิ่งใดเป็นตัวเชื่อมโยง การคิดวิเคราะห์หลักการได้ดี จะต้องมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์องค์ประกอบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ได้ดีเสียก่อน เพราะผลจากความสามารถในการคิดวิเคราะห์องค์ประกอบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่จะทำให้สามารถสรุปเป็นหลักการได้

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยใช้ทฤษฎีของบลูม (Bloom) ภายใต้ความมุ่งหวังให้นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ สามารถนำผลการคิดวิเคราะห์ไปปรับใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นต่อไป

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือและวิธีสร้างเครื่องมือการวิจัย
3. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 7 ห้อง รวม 298 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ห้อง 5 จำนวน 42 คน

เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนการสอนเรื่องการอ่านคิดวิเคราะห์ จำนวน 5 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 5 ชั่วโมง (ไม่รวมทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนอีก 1 ชั่วโมง)
2. แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ จำนวน 1 ชุด 5 แบบฝึกหัด
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกเรื่องการอ่านคิดวิเคราะห์ จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน (ข้อสอบเป็นชุดเดียวกัน)

วิธีสร้างเครื่องมือการวิจัย

1. การสร้างแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อ่านรู้
 - 1.1 ศึกษาหลักสูตร จุดมุ่งหมาย ขอบเขตเนื้อหา และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากเอกสารเรื่องคู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อ่านรู้วิชาภาษาไทย เรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
 - 1.2 ศึกษาเกี่ยวกับหลักการอ่าน การคิดวิเคราะห์
 - 1.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทย จำนวน 5 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวมเวลา 5 ชั่วโมง โดยพิจารณาแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความเชื่อมโยงด้านเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทฤษฎีของบลูม (Bloom)
2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์และแบบฝึกทักษะ
 - 2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่องการอ่านคิดวิเคราะห์
 - 2.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก เรื่องการอ่านคิดวิเคราะห์ จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน ให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 2.3 นำแบบทดสอบที่ผ่านแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพความถูกต้องทางเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยผู้เชี่ยวชาญให้คะแนน ดังนี้

คะแนน +1 เมื่อแน่ใจข้อสอบนั้นวัดได้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

คะแนน -1 เมื่อแน่ใจข้อสอบนั้นไม่วัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุ

2.4 นำแบบทดสอบปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3. การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน
พะตงวิทยามูลนิธิ

3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่องการอ่าน คิด วิเคราะห์

3.2 สร้างแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงวิทยา
มูลนิธิ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 แบบฝึก คือ

- แบบฝึกทักษะที่ 1 แบบอัตนัย เรื่อง บทละครพูด เรื่องเห็นแก่ลูก โดยสรุปความคิดเป็นแผนผัง
มโนทัศน์ แบบ 5W 1H จำนวน 1 ข้อ รวม 10 คะแนน

- แบบฝึกทักษะที่ 2 แบบอัตนัย เรื่อง บทพากย์เอราวัณ จำนวน 5 ข้อ รวม 10 คะแนน

- แบบฝึกทักษะที่ 3 แบบอัตนัย เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยให้นักเรียน
ถอดคำประพันธ์ จำนวน 4 ข้อ รวม 10 คะแนน

- แบบฝึกทักษะที่ 4 แบบอัตนัย เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยให้นักเรียน
เรียงลำดับความสอดคล้องของคำประพันธ์ จำนวน 10 ข้อ รวม 10 คะแนน

- แบบฝึกทักษะที่ 5 แบบอัตนัย เรื่อง ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย โดยให้นักเรียนแยกคำที่มีที่มา
แต่ละประเทศ จำนวน 3 ข้อ รวม 10 คะแนน

- รวมแบบฝึกทักษะ 5 แบบฝึก แบบฝึกละ 10 คะแนน รวม 50 คะแนน โดยที่แบบฝึกทักษะแต่ละแบบฝึก
จะสอดแทรกและเชื่อมโยงให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ครบทั้ง 3 ด้านตามทฤษฎีของบลูม (Bloom) ที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ซึ่งมี
รายละเอียดดังนี้

1. การคิดวิเคราะห์ความสำคัญหรือเนื้อหาของสิ่งต่าง ๆ นักเรียนต้องฝึกวิเคราะห์คำ วิเคราะห์
เนื้อหาว่าส่วนใดเป็นส่วนสำคัญของเรื่อง วิเคราะห์การเรียงลำดับความสัมพันธ์ของเรื่อง ว่าเหตุการณ์ใดควรอยู่เป็นอันดับ
ก่อนหลัง

2. การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ นักเรียนต้องฝึกวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเนื้อหา ต้องเรียงลำดับ
ความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องจากเหตุการณ์แรกไปยังเหตุการณ์สุดท้าย เพื่อสามารถเชื่อมโยงได้ว่าเหตุใดจึงได้ข้อสรุปตามที่
นักเรียนตอบ

3. การคิดวิเคราะห์เชิงหลักการ นักเรียนต้องวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อหาหลักการหรือความคิดรวบยอด
ของเรื่องได้

3.3 นำแบบฝึกทักษะเรื่องการอ่านคิดวิเคราะห์ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

3.4 นำแบบฝึกทักษะเรื่องการอ่านคิดวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามแบบแผนกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One group pretest - posttest design) ดังนี้

1. ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน
2. สอนโดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ จำนวน 1 ชุด 5 แบบฝึกหัด
3. ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปและใช้สถิติ ดังนี้ การหาประสิทธิภาพ
ของแบบฝึก E₁/E₂ ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยวิธี t-test ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard
deviation) ค่าร้อยละ (Percent) และค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1 แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอดำรงวิทยารัษฎานุบำรุง จังหวัดสงขลา มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 คือ 84.71/83.69
ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์แต่ละแบบฝึกให้มีความน่าสนใจ
โดยคำนึงถึงความพร้อมและศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน แล้วออกแบบแบบฝึกทักษะที่สอดคล้องกับหลักสูตร
จุดประสงค์รายวิชา และคำอธิบายรายวิชา สร้างกิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียน
สนใจและใฝ่รู้ด้วยตนเอง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรีดาพรรณ อ่อนนางโย [5] ได้วิจัยเรื่องการสร้างแบบทดสอบ
วัดความสามารถทางการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ผล
การศึกษาพบว่า แบบทดสอบวัดความสามารถทางการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักการศึกษา
กรุงเทพมหานครที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 83.33/82.40 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับ
ผลการวิจัยของนิภาพร แสนสี [6] ได้วิจัยเรื่องพัฒนาความสามารถการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึก ผลการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมพัฒนา
ความสามารถการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD
ประกอบแบบฝึก มีประสิทธิภาพ 84.18/86.67 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

สมมติฐานข้อที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ เรียนจากง่ายไปหายาก และมีเนื้อหา
เกี่ยวข้องกับหลักสูตร กิจกรรมเหมาะสมกับวัย ความสามารถและพื้นฐานของผู้เรียนมีคำสั่งอธิบายชัดเจน อ่านแล้วรู้เรื่องไม่สับสน

และรูปแบบฝึกเข้าใจง่ายต่อการทำแบบฝึกทักษะ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมกมล กาญจนพิบูลย์ [7] ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดย การสอนตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มกับการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเป็นกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดนวลนรดิศ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 100 คน จากการสุ่ม อย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนสังคม ศึกษาโดยการสอนตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่เรียนสังคมศึกษาโดยการสอบสวนเป็นกลุ่มมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับที่ วิมล ทองผิว [8] ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะ การคิดวิเคราะห์โดยใช้รูปแบบการสอนผังกราฟิกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เปรียบเทียบและศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อรูปแบบการสอนผังกราฟิกในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะ การคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 84 คน เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 49 คน เป็นกลุ่มควบคุม จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม มีห้องเรียนเป็นหน่วย การสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนและแบบความพึงพอใจ ต่อการใช้รูปแบบการสอนผังกราฟิก ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบผังกราฟิกมีผลสัมฤทธิ์ ทางการทดสอบสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้ รูปแบบการสอนผังกราฟิกในระดับมาก

สรุปผลการวิจัย

การหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการทดลองปรากฏดังนี้

1. ประสิทธิภาพของชุดแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ระหว่างเรียนมีค่า เท่ากับ 84.71 และหลังเรียน มี ค่า เท่ากับ 83.69 แสดงว่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 84.71/83.69 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

รายนามนักเรียน	E1 คะแนนระหว่างเรียน					E2 คะแนน หลังเรียน
	ชุดที่ 1 (เต็ม 10 คะแนน)	ชุดที่ 2 (เต็ม 10 คะแนน)	ชุดที่ 3 (เต็ม 10 คะแนน)	ชุดที่ 4 (เต็ม 10 คะแนน)	ชุดที่ 5 (เต็ม 10 คะแนน)	(เต็ม 20 คะแนน)
รวม	356	369	349	364	341	703
เฉลี่ย ($\bar{x}$)	8.48	8.79	8.31	8.67	8.12	16.74
ประสิทธิภาพแบบฝึก	84.71					83.69

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพของชุดแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ระหว่างเรียนมีค่า เท่ากับ 84.71 และหลังเรียนมีค่า เท่ากับ 83.69 แสดงว่าประสิทธิภาพของชุดแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 84.71/83.69 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทดสอบก่อนเรียนและคะแนนเฉลี่ยทดสอบหลังเรียน คะแนนเฉลี่ยทดสอบก่อนเรียน เท่ากับ 12.93 คะแนน คะแนนเฉลี่ยทดสอบหลังเรียน เท่ากับ 16.64 คะแนน แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เมื่อทดสอบความแตกต่างทางสถิติ พบว่า คะแนนเฉลี่ยทดสอบก่อนเรียนมีความแตกต่างกับคะแนนเฉลี่ยทดสอบหลังเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .01 รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

รายนามนักเรียน	คะแนน		ผลต่างหลังเรียน และก่อนเรียน (D)	รวมผลต่าง ของคะแนน หลังเรียน - ก่อนเรียน ด้วย กำลังสอง ($\sum D^2$)
	ก่อนเรียน (20 คะแนน)	หลังเรียน (20 คะแนน)		
รวม	543	703	160	704
เฉลี่ย	12.93	16.74	3.81	16.76

การทดสอบความมีนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่าน
คิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอลำใหญ่
จังหวัดสงขลา ของกลุ่มตัวอย่าง โดยการทดสอบหาค่าความแตกต่างของคะแนน (ค่าที) t-test ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง
ของคะแนนเฉลี่ยทดสอบก่อนเรียนและคะแนนเฉลี่ยทดสอบหลังเรียน สามารถอธิบายได้ดังนี้

ผลการทดสอบหาค่าความแตกต่างของคะแนน (ค่าที) สามารถอธิบายได้ดังนี้

Paired Samples Statistics

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1 คะแนนก่อนเรียน	12.93	42	1.772	.273
คะแนนหลังเรียน	16.74	42	.939	.145

Paired Samples Correlations

	N	Correlation	Sig.
Pair 1 คะแนนก่อนเรียน & คะแนนหลังเรียน	42	.516	.000

Paired Samples Test

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	99% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair 1 คะแนนก่อนเรียน กับคะแนนหลังเรียน	-3.810	1.518	.234	-4.283	-3.336	-16.264	41	.000

จากผลการทดสอบสมมติฐานค่าที่ปรากฏว่า ค่าที เท่ากับ 16.264 มีนัยสำคัญทางสถิติ Sig (2 tailed) ที่ระดับ .000
มีค่าน้อยกว่า .01 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีค่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ดังนั้น แบบทดสอบก่อนเรียนและ

หลังเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เพื่อเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะตงวิทยามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สามารถนำไปใช้สอนได้

เอกสารอ้างอิง

- [1] ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2556). การพัฒนาการคิด. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพรันตัง.
- [2] สิทธิพล อาจอินทร์. (2554). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์. ค้นเมื่อ 7 พฤษภาคม 2563. จาก http://www.resjournal.kku.ac.th/article/16_01_72.pdf
- [3] สำอางศรี ทวีฤทธิ์. (2555). ผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์โดยใช้นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- [4] สมจิตร ศุภสร. (2551). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- [5] ปรีดวรณ์ อ่อนนางไย. (2555). การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำหรับนักการศึกษา กรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [6] นิภาพร แสนสี. (2561). การพัฒนาความสามารถการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึก. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- [7] สมกมล กาญจนพิบูลย์. (2554). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการสอนตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มกับการสอบแบบสืบสวน สอบสวนเป็นกลุ่ม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [8] วิมล ผิวทอง. (2556). การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้รูปแบบการสอนผังกราฟิกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

การพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากวรรณกรรมท้องถิ่น
จังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรณาริเฉลิม จังหวัดสงขลา
The Development of Critical Reading Skills Training from Local Literature,
Songkhla Province for Mattayomsuksa 4 Students, Woranaree Chalerm School,
Songkhla Province

ทศพร มากสอน^{1*} และ เจริญ บุญวรรณ²
Thodsaphon Makson^{1*} and Jeraja Bunwanno²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากวรรณกรรมท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมี วิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรณาริเฉลิม จังหวัดสงขลา ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบ ฝึกทักษะ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรณาริเฉลิม จังหวัดสงขลาที่มีต่อ การจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากวรรณกรรมท้องถิ่นจังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 จำนวน 45 คน ได้มาโดยการเลือก แบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ และแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และจากการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งหมดโดยใช้ สถิติ t-test ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า 1) แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากวรรณกรรมท้องถิ่น จังหวัดสงขลา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.17/82.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่าน อย่างมีวิจารณญาณจากวรรณกรรมท้องถิ่น จังหวัดสงขลา มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมี วิจารณญาณจากวรรณกรรมท้องถิ่น จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด

คำสำคัญ : พัฒนาแบบฝึกทักษะ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ วรณกรรมท้องถิ่น

Abstract

The purposes of this study were: 1) to develop the practice package enhancing students' critical reading skills 2) to investigate the achievement of students' critical reading skills and 3) to examine the students' satisfaction towards the practice package enhancing students' critical reading skills. The sample group recruited by purposive sampling technique was 45 students from Matthayomsuksa 4/2 Woranaree Chalerm School. Practice package enhancing students' critical reading

¹ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา 90110

² อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา 90110

* Corresponding author: E-mail address: thodsaphon.mak114@hu.ac.th

skills, Thai language skills lesson plans, achievement test, and students' satisfaction form were developed a means to collect the data. The data was statistically analyzed using percentage, mean, and standard deviation. T-test was employed to compare the mean scores of the two groups. The results showed that students' critical reading skills reached the efficiency scale of 81.17/82.67 which positively corresponded with criteria higher than 80/80. The students' critical reading post-test scores was higher than that of the pre-test score with the significant level of .01. In addition, students held the highest degree of satisfaction towards the developed practice package enhancing students' critical reading skills.

Keywords: develop skills training, critical reading, local literature

บทนำ

โลกยุคปัจจุบันเป็นโลกแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีเครือข่ายเชื่อมโยงไปได้ไกลทั่วโลก จึงทำให้ปริมาณข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มีการแลกเปลี่ยนกันอย่างไม่รู้ที่สิ้นสุด ทำให้การรับสารจำเป็นต้องใช้วิจารณญาณให้รอบคอบเพื่อการตัดสินใจที่ถูกต้อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นทักษะการอ่านขั้นสูงที่ต้องใช้ปัญญาและเหตุผลในการอ่าน เพื่อทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้องและมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับบุคคลทุกเพศ ทุกวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ในวัยเรียนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ การเรียนหนังสือของนักเรียนจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับ ความสามารถในการอ่านของนักเรียน ดังที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ [1] มีนโยบายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560 - 2579 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยทักษะ 3Rs x 8Cs โดย 3Rs คือ การอ่านออก (Reading) เขียนได้ (Writing) และการคิดเลข (Arithmetic) ส่วน 8Cs คือ ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหา (Critical Thinking & Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity & Innovation) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork & Leadership) ทักษะด้านความเข้าใจทางวัฒนธรรมที่แตกต่าง (Cross-cultural Understanding) ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communication, Information & Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ (Computing & Media Literacy) ทักษะทางด้านอาชีพ และทักษะทางการเรียนรู้ (Career & Learning Self-reliance) และทักษะการเปลี่ยนแปลง (Change) ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ [2] ได้ระบุไว้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม ทั้งยังต้องสามารถเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสาร ด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ดังนั้นผู้เรียนจึงควรฝึกฝนทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้สามารถใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

ผู้วิจัยได้มีโอกาสฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนวรนนรีเฉลิม จังหวัดสงขลา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2562 ซึ่งเป็นไปตามหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สาขาวิชาภาษาไทย (5 ปี) โดยได้ฝึกสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 4 ห้องเรียน และได้สังเกตปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนในช่วงเวลาการจัดการเรียนการสอน ซึ่งปัญหาที่พบมากที่สุดคือปัญหาในเรื่องของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

นักเรียนจะใช้ทักษะในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ค่อนข้างน้อย ทำให้เมื่ออ่านสื่อต่าง ๆ จะไม่สามารถใช้วิจารณญาณในการวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณต่ำ อาจเป็นเพราะนักเรียนมีปัญหาในการอ่านหลายประการ เช่น อ่านแล้วตีความไม่ได้ วิเคราะห์ไม่ได้ ไม่เข้าใจแนวทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ไม่สนใจอ่านหนังสือ ไม่ชอบอ่านเรื่องที่มีขนาดยาว ตอบคำถามแสดงความคิดเห็นไม่ได้ หรือใช้ความคิดส่วนตัวหรือประสบการณ์ในชีวิตประจำวันมาตอบ และคำตอบที่ได้ไม่เหมาะสมกับระดับชั้นที่เรียน เนื่องจากขาดความรู้และประสบการณ์เดิม นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักเรียนที่พบว่ามีปัญหาในเรื่องของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ นักเรียนได้กล่าวถึงสาเหตุของปัญหาดังกล่าวสรุปได้ดังนี้ ประการแรกนักเรียนไม่มีนิสัยรักการอ่าน กล่าวคือนักเรียนส่วนมากไม่ชอบอ่าน หากอ่านก็จะอ่านหนังสือการ์ตูนที่มีรูปภาพสวยงาม ไม่สนใจอ่านหนังสือวรรณกรรมวรรณคดี โดยแสดงความเห็นว่า อ่านยากและเข้าใจยาก ดำเนินเรื่องซ้ำ ทำให้รู้สึกเบื่อไม่ยอมอ่าน ประการที่สองนักเรียนไม่มีวิจารณญาณในการเลือกหนังสือจะสนใจอ่านตามกลุ่มเพื่อน เน้นที่ความสนุกสนานไม่คำนึงถึงความรู้ที่ได้รับ ประการที่สามปัจจุบันมีสิ่งที่มีผลให้นักเรียนไม่สนใจอ่านหนังสือ เนื่องจากมีสื่อ Social Network จึงเป็นผลให้นักเรียนไม่ได้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ การตีความ การวิเคราะห์ และการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยเฉพาะถ้าสิ่งที่อ่านนั้นเป็นงานเขียนประเภทบทความ เรื่องสั้น หรือข่าว นักเรียนจะไม่สามารถแยกแยะข้อเท็จจริง ประเมินค่า แสดงความคิดเห็นอย่างสมเหตุสมผลได้ และประการสุดท้าย นักเรียนไม่ชอบแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ชอบที่จะได้รับความรู้จากครูผู้สอนอย่างเดียว หากมีการมอบหมายงานให้ค้นคว้าข้อมูลในห้องสมุดหรือให้อ่านหนังสือนอกเวลา นักเรียนมักจะไม่มีงานส่งหรือหากมีงานส่งก็จะเป็นงานที่ไม่มีคุณภาพ

เมื่อพิจารณาสาเหตุอีกประการหนึ่งพบว่า ตัวครูและวิธีการสอนของครูไม่สามารถฝึกฝนให้ผู้เรียนสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ ดังที่ วิไลลักษณ์ ศิริจันทร์ [3] กล่าวถึงลักษณะของครูในการสอนอ่าน สรุปได้ว่า ครูที่สอนวิชาการอ่านมักพยายามที่จะสอนทักษะและกลวิธีการอ่านให้จบทันหลักสูตรในหนึ่งภาคเรียน จึงไม่มีโอกาสให้นักเรียนได้ใช้เวลาอ่านมาก ๆ ครูบางคนให้นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การถามรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านซึ่งเป็นคำถามด้านความจำ กิจกรรมนี้นอกจากไม่ส่งเสริมการอ่านแล้วยังไม่ช่วยให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านอีกด้วย เพราะจัดเป็นการทดสอบมากกว่าการอ่าน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ พบว่า การนำนวัตกรรมแบบฝึกทักษะ บทเรียนสำเร็จรูป สื่อการเรียนรู้ลัดมือชาตินี้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน จะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

แบบฝึกทักษะเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะนำไปใช้เพื่อแก้ปัญหาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถช่วยในการเสริมประสบการณ์ให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนได้ ดังที่ วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ [4] กล่าวว่า แบบฝึกหรือแบบฝึกหัดหรือแบบฝึกเสริมทักษะ เป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งที่เป็นส่วนเพิ่มเติมเสริมสำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือเรียนจะมีแบบฝึกหัดอยู่ท้ายบทเรียน ในบางวิชาแบบฝึกหัดจะมีลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติและ ถวัลย์ มาศจรัส [5] กล่าวว่า แบบฝึกทักษะ คือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเหมาะสม มีความหลากหลายและปริมาณเพียงพอที่สามารถตรวจสอบและพัฒนากระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ สามารถนำผู้เรียนสู่การสรุป ความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้ รวมทั้งทำให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจบทเรียนด้วยตนเองสอดคล้องกับ พรพรณี ขบา [6] ที่กล่าวว่า แบบฝึกทักษะคือ กิจกรรมที่ครูนำมาใช้ในการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนให้เกิดความรู้และทักษะเพิ่มมากขึ้น จนสามารถนำไปแก้ปัญหาในสถานการณ์ในการเรียนและในชีวิตได้ ส่งผลให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ ถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากวรรณกรรมท้องถิ่นจังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรณาริเฉลิม จังหวัดสงขลา มีวิธีการวิจัยดังต่อไปนี้

ขั้นเตรียมการทดลอง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรณาริเฉลิม จังหวัดสงขลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 4 ห้องเรียน ได้แก่ ห้อง 2 จำนวน 45 คน ห้อง 6 จำนวน 45 คน ห้อง 14 จำนวน 36 คน และห้อง 15 จำนวน 33 คน รวมจำนวน 159 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรณาริเฉลิม จังหวัดสงขลา ห้อง 2 จำนวน 45 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งในห้องเรียนจะมีนักเรียนที่มีความสามารถทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ การใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากวรรณกรรมท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ในการจัดการเรียนการสอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรณาริเฉลิม จังหวัดสงขลา

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ ผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรณาริเฉลิม จังหวัดสงขลา และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรณาริเฉลิม จังหวัดสงขลา ที่มีต่อแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากวรรณกรรมท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

4. เนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ดังนี้
1) เนื้อหาที่ใช้สอนเป็นเนื้อหาวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน โดยได้นำเพลงเรือแหลมโพธิ์ อันเป็นเพลงพื้นบ้านของจังหวัดสงขลา มาใช้เป็นเนื้อหาให้นักเรียนได้ฝึกอ่านและฝึกการใช้วิจารณญาณอย่างถูกต้อง

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยทดลองในปีการศึกษา 2562 ใช้เวลาดำเนินการสอน 4 ชั่วโมง (ไม่รวมการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้)

6. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัย One Group Pretest - Posttest Design

การดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็นขั้นตอนดังนี้

1. จัดทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยนำมาจากเนื้อหาที่เลือกไว้จากเพลงพื้นบ้าน จำนวน 3 ชุด ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง
2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยนำมาจากเพลงพื้นบ้าน เพลงเรือแหลมโพธิ์ จำนวน 3 แบบฝึก คือ แบบฝึกจากการอ่านเพลงเรือแหลมโพธิ์ เพลงทำนา แบบฝึกทักษะการอ่านเพลงเพลงอนุรักษ์ของเก่า และแบบฝึกทักษะการอ่านเพลงเพลงผู้มียศ รวมทั้งหมด 11 กิจกรรม กิจกรรมละ 10 คะแนน รวมคะแนนทั้งหมด 110 คะแนน
3. หลังจากทำแบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 3 แบบฝึกแล้ว ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ฉบับเดิมที่สลับข้อและตัวเลือกแล้ว จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน
4. นำผลการทดสอบไปวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย
5. จากนั้น กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถาม ความพึงพอใจที่มีต่อแบบฝึกทักษะ เพื่อพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรณาริเฉลิม จังหวัดสงขลา ที่เป็นมาตรฐานแบบประมาณค่า ซึ่งมี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะต่อไป

ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ศึกษาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากวรรณกรรมท้องถิ่นจังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรณาริเฉลิม จังหวัดสงขลา โดยวิเคราะห์คะแนน ใช้สูตรคำนวณหา E_1/E_2 ซึ่งตั้งเกณฑ์ไว้ที่ 80/80
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากวรรณกรรมท้องถิ่นจังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรณาริเฉลิม จังหวัดสงขลา โดยใช้ Dependent Samples t-test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01

3. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมี
วิจารณญาณ จากวรรณกรรมท้องถิ่นจังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรนาธิเฉลิม จังหวัด
สงขลา ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากวรรณกรรมท้องถิ่น จังหวัดสงขลา
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรนาธิเฉลิม จังหวัดสงขลา สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด ปรากฏผลตาม
ตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	E	E ₁ /E ₂
กิจกรรมระหว่างเรียน	110	89.29	81.17	81.17/82.67
การวัดผลหลังเรียน	30	24.80	82.67	

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้จากแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่าน
อย่างมีวิจารณญาณ จากวรรณกรรมท้องถิ่น จังหวัดสงขลาแล้ว มีค่าเฉลี่ย 89.29 ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเป็น
81.17 ดังนั้น แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากวรรณกรรมท้องถิ่น จังหวัดสงขลา มีประสิทธิภาพ
81.17/82.67 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวร
นาธิเฉลิม จังหวัดสงขลา ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากวรรณกรรม
ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ปรากฏผลตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียน ก่อนและหลังเรียนด้วย
แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากวรรณกรรมท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

ผลสัมฤทธิ์	n	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{d}$	t	p
ก่อนใช้แบบฝึกทักษะ	45	16.82	2.26	7.98	23.358**	.000
หลังใช้แบบฝึกทักษะ	45	24.80	1.36			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากวรรณกรรมท้องถิ่น จังหวัดสงขลา มี
คะแนนหลังเรียน ($\bar{X}$ = 24.80, S.D. = 1.36) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 16.82, S.D. = 2.26) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่
ระดับ .01

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวนรารีเฉลิม
จังหวัดสงขลา ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากวรรณกรรมท้องถิ่นจังหวัด
สงขลา ปรากฏผลตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้
ด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากวรรณกรรมท้องถิ่น จังหวัดสงขลา

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1	แบบฝึกทักษะมีความน่าสนใจ	4.62	.49	มากที่สุด
2	ความน่าสนใจของแบบฝึกทักษะ	4.62	.49	มากที่สุด
3	ขนาดของตัวอักษรของแบบฝึกทักษะ	4.62	.49	มากที่สุด
4	การเว้นบรรทัดสำหรับตอบคำถามของ แบบฝึกทักษะ	4.51	.51	มากที่สุด
5	ระยะเวลาในการทำแบบฝึกทักษะ	4.53	.59	มากที่สุด
6	ช่วงเวลาในการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ	4.60	.54	มากที่สุด
7	การยกตัวอย่างในแบบฝึกทักษะ	4.62	.49	มากที่สุด
8	โอกาสในการซักถามข้อสงสัย	4.62	.49	มากที่สุด
9	การให้คำแนะนำในการทำกิจกรรม	4.56	.50	มากที่สุด
10	การลงมือปฏิบัติจริง	4.69	.47	มากที่สุด
11	การสอดแทรกคุณธรรมในแบบฝึกทักษะ	4.64	.53	มากที่สุด
12	ความรู้เรื่องลักษณะสำคัญของการอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณ	4.53	.66	มากที่สุด
13	ความรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ	4.56	.59	มากที่สุด

14	ความเข้าใจเรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	4.64	.48	มากที่สุด
15	การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.80	.40	มากที่สุด
รวม		4.61	.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากวรรณกรรมท้องถิ่น จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.61 S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.80 S.D. = 0.40) เป็นลำดับที่ 1 การลงมือปฏิบัติจริง นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.69 S.D. = 0.47) เป็นลำดับที่ 2 และความเข้าใจเรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.64 S.D. = 0.48) เป็นลำดับที่ 3 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อค้นพบของการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่ได้นำมาอภิปราย ดังนี้

1. แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากวรรณกรรมท้องถิ่น จังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวนรารีเฉลิม จังหวัดสงขลา ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.17/82.67 ซึ่งสูงเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากการปรับปรุงพัฒนากิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ด้วยกิจกรรมที่ทำให้ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการใช้วรรณกรรมท้องถิ่นที่กำลังจะสูญหายไปจากท้องถิ่นสงขลา อันเป็นจังหวัดที่นักเรียนอาศัยอยู่ ทำให้แบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีความน่าสนใจ และสร้างความสนุกสนานได้มากขึ้นที่สำคัญในด้านกิจกรรม นักเรียนจะได้ทำแบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 3 กิจกรรม ซึ่งมีการเรียงลำดับความคิดจากง่ายไปยาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พรหมพร อัตตวัฒนกุล [7] ที่กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ว่า ควรสร้างให้ตรงกับจุดประสงค์ เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก มีหลายแบบหลายชนิดให้นักเรียนได้เลือกทำ ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนและนักเรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ แสดงให้เห็นว่า แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากวรรณกรรมท้องถิ่น จังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวนรารีเฉลิม จังหวัดสงขลา มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งแก้ว จตุรัส [8] ที่ได้วิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก ที่ผลการวิจัยและพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.25/85.29 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากวรรณกรรมท้องถิ่น จังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวนรารีเฉลิม จังหวัดสงขลา สูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นนั้น มีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ มีขั้นตอนที่นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติได้ด้วยตนเอง และการนำวรรณกรรมท้องถิ่น จังหวัดสงขลา ในรูปแบบเพลงพื้นบ้าน เพลงเรือแหลมโพธิ์ มาให้นักเรียนอ่าน ทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน รวมทั้งยังมีความสนใจแฝงอยู่ในเนื้อหา

จึงสามารถสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษางานวิจัย เรื่อง การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก ของ กิ่งแก้ว จัตูรัส [8] ที่กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึก ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมี วิจารณญาณ จากวรรณกรรมท้องถิ่น จังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรรณาริเฉลิม จังหวัด สงขลา อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 (S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ใน ระดับพึงพอใจมากที่สุด เนื่องจากขั้นตอนของกิจกรรมนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ กิจกรรมการเรียนทำให้นักเรียนมี ความสามารถในการพิจารณาสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีขึ้น กิจกรรมการเรียนการสอนมีความน่าสนใจและรูปแบบในชุด กิจกรรมเสริมทักษะช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ เนื้อหาวิชาครอบคลุมเรื่องที่ต้องการศึกษาและการเรียนด้วยชุด กิจกรรมเสริมทักษะช่วยให้เกิดความรับผิดชอบต่อการเรียน ครูผู้สอนมีความพร้อม กระตือรือร้นในการจัดกิจกรรมการ เรียน นักเรียนมีการพัฒนาที่ดีขึ้น ภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะ จึงทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก ที่สุดกับการเรียนโดยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากวรรณกรรมท้องถิ่น จังหวัดสงขลา สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรรณาริเฉลิม จังหวัดสงขลา ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งแก้ว จัตูรัส [8] ที่วิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก ที่ศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมี วิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่าแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากวรรณกรรมท้องถิ่น จังหวัดสงขลา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.17/82.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่าง มีวิจารณญาณของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากวรรณกรรมท้องถิ่น จังหวัด สงขลา มีคะแนนหลังเรียน สูงกว่าคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากวรรณกรรมท้องถิ่น จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- [2] กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- [3] วิไลลักษณ์ ศิริรินทร์. (2548). **การสอนและส่งเสริมการอ่าน**. นครปฐม : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- [4] วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2545). **นวัตกรรมตามแนวคิดแบบ Backward Design**. กรุงเทพฯ : ประสานการพิมพ์.
- [5] ถวัลย์ มาศจรัส. (2550). **นวัตกรรมการศึกษาชุดแบบฝึกหัด – แบบฝึกเสริมทักษะ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : 21 เซ็นจูรี่.

- [6] พรณี ขบา. (2550). การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- [7] พรหมพร อุตตวัฒนากุล. (2547). ผลการใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่อง การประยุกต์ ของ
สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [8] กิ่งแก้ว จตุรัส. (2556). การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม ร่มงคลาภิเษก. รายงานวิจัย. เชียงราย : โรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม.

**การพัฒนาชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา**

**The development of reading comprehension exercises by using short stories to
develop morality and ethics for mathayomsuksa two students in Chana**

Chanupatham School, Chana District, Songkhla Province

ชไมพร โอสถสุวรรณ^{1*} และภาชีณี เต็มรัตน์²

Chamaiphon Osodsuwun^{1*} and Pachinee Temrat²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการอ่านจับใจความสำคัญจากคะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนของนักเรียน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โดยเลือกนักเรียนแบบเจาะจง จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 28 คน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบไปด้วย ชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เรื่องสั้นเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 5 ชุด เนื้อเรื่องสั้นที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 5 เรื่อง และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 1 ชุด ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าประสิทธิภาพ E1 / E2 แบบทดสอบค่า T และค่า IOC และค่าเชื่อมั่นของผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัยพบว่าชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 80.42/83.55 ซึ่งมีค่าสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 และผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน พบว่าคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 16.71 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.922 สูงกว่าก่อนเรียนที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.04 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.027 ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การพัฒนาทักษะเชิงความคิด การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

Abstract

The purpose of this research article: to develop and find the effectiveness of reading comprehension skills using Short story to develop morality and ethics for mathayom suksa two students in Chana Chanupatham School, Chana District, Songkhla Province, to be in accordance with the standard criteria set 80/80. and to compare learning achievement in reading comprehension from the scores before study and after school grades The sample group used in this research was Mathayom Suksa 2 students in Chana Chanupatham School, Semester 1, academic year 2019, by selecting specific students in 1 classroom, in total of 28 students. The information consists of a set of reading

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา 90110

² อ., สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารธุรกิจ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ 90110

*Corresponding author : E-mail address: chamaiphon.aos059@hu.ac.th

comprehension exercises By using 5 short stories to develop morality and ethics, 5 items of short stories related to morality and ethics and 1 set of pre-school and post-test tests. Statistics used for data analysis are mean, percentage, efficiency E1 / E2. Test of T and IOC values and confidence of experts. The results showed that a set of reading comprehension exercises based on short stories to develop morality and ethics for mathayom suksa two students in Chana Chanupatham School, Chana District, Songkhla Province, whose efficiency (E1/E2) is 80.42 / 83.55 which is higher than the criteria. The standard specified 80/80 and a comparison of the academic achievement in reading and catching the importance of students It was found that the mean score of the post-test was 16.71, the standard deviation was 1.922, higher than before the study with the average value of 10.04. The standard deviation was 2.027, which was significantly different at the .05 level.

Keywords : developing cognitive skills, moral development , group learning Thai language

บทนำ

ปัจจุบันวงการศึกษได้ตื่นตัวและตระหนักในนโยบายการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ [1] กล่าวว่า การศึกษาดำเนินการปฏิรูปการศึกษาโดยจัดการเรียนการสอนที่เน้นการสอนแทรกคุณธรรมจริยธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยและความซื่อสัตย์ ซึ่งเป็นคุณธรรมจริยธรรมที่นำเสนอผ่านนิทาน อันเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียนมาก เพราะตัวละครในนิทานสามารถสร้างความสนใจ และมีพลังโน้มน้าวทัศนคติ ตลอดจนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ เพราะธรรมชาติของเด็กที่ชอบเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ที่มีความสามารถหรือบุคคลที่เด็กพอใจ สอดคล้องกับวงเดือน พันธุนาวิณ [2] ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมเล่าเรื่องสั้นเพื่อใช้เป็นสื่อในการส่งเสริมเป็นการช่วยให้เด็กเห็นแบบอย่างของพฤติกรรม ซึ่งจะช่วยให้เด็กเข้าใจและเห็นความสำคัญ ดังนั้น วิธีการหนึ่งที่เหมาะสมสำหรับเด็กชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโดยสอดแทรกในเรื่องสั้นที่มีเนื้อหาของเรื่องสั้นเป็นเรื่องราวปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ความดีงาม และเรื่องของการยกย่องเชิดชูปลูกจิตสำนึกของผู้เรียนให้มีพฤติกรรมอยู่ในความดีงามและเป็นตัวอย่างที่ดี เรื่องสั้นจึงเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียนส่วนมาก ซึ่งจะสนใจตัวละครที่สามารถสร้างความสนใจและมีพลังโน้มน้าวทัศนคติ ตลอดจนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ธรรมชาติของเด็กมักชอบเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ที่มีความสามารถหรือบุคคลที่เด็กพอใจ

ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับวิธีสอนเพื่อที่จะให้นักเรียนมีการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ วิธีสอนวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาทักษะของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ วิธีสอนแบบการนำเรื่องสั้นคุณธรรมเข้ามาสอดแทรก วิธีการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งสุกัญญา วันชนะ [3] กล่าวว่า การนำเรื่องสั้นที่มีเนื้อหาสนุกสนานเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวเด็ก หรือเป็นเรื่องที่เด็กสนใจอยู่แล้ว มาแต่งและวาดภาพประกอบให้สวยงาม ใช้คำที่เหมาะสม อ่านง่าย มีความหมายชัดเจน จะทำให้นักเรียนอ่านง่าย สนุกสนาน และจดจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้ดี นอกจากนี้นิทานเป็นสิ่งที่เด็กชื่นชอบ อยากฟัง อยากอ่าน และสนใจอยากรู้ การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กโดยใช้เรื่องสั้นเป็นสื่อเป็นสิ่งที่ดี เพราะธรรมชาติการเรียนรู้ของคนเราจะให้ประสบผลดีได้นั้น ย่อมมาจากความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเอง การอ่านเรื่องสั้นจะช่วยให้เด็กได้พัฒนาด้านภาษา การอ่าน การพูดเล่าเรื่อง และสามารถเขียนสรุปข้อคิดจากเรื่องสั้น เรื่องสั้นยังช่วยเสริมประสบการณ์ให้แก่เด็ก เรื่องสั้นบางเรื่องจะมีเกร็ดความรู้ทักษะชีวิต การปฏิบัติตนของตัวละครที่เป็นแบบอย่างในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการเสริมสร้างประสบการณ์ ให้แก่เด็กอีกวิธีหนึ่ง การที่ครูผู้สอนเล่านิทานหรือให้นักเรียนอ่านเรื่องสั้นอยู่เสมอ เป็นการฝึกให้เด็กมีสมาธิจดจ่อกับเรื่องที่อ่าน และเมื่ออ่านหรือฟังเรื่องสั้นจบแล้ว ครูสามารถฝึกให้เด็กมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ข้อคิดสำคัญจากเรื่องสั้นได้ และรู้จักปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ ๆ อย่างสร้างสรรค์

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นเป็นสื่อ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม มาใช้ในรูปแบบการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ขึ้นเพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกที่ดีให้แก่ผู้เรียนโดยการสอดแทรกและเชื่อมโยงกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยมีการ

บูรณาการกับทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน จึงเป็นทักษะที่สำคัญและเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และ
สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในช่วงชั้นของผู้เรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะ
กระบวนการที่ดี และมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นไปตามนโยบาย แล้วนำความรู้ไปบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต่อไป

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นเพื่อพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจนะนพรัตน์ อำเภोजนะ จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์
1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นเพื่อพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมสำหรับนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80 2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนรู้ของนักเรียนในการอ่านจับใจความสำคัญจากคะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียน ของชุดแบบฝึกทักษะ
การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นเพื่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนจนะนพรัตน์ อำเภोजนะ จังหวัดสงขลา ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. นำเสนอแบบประเมินผลและแบบฝึกทักษะต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านและเก็บรวบรวม
2. นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญใช้
เรื่องสั้นคุณธรรมจริยธรรมก่อนการใช้แบบฝึก (Pre-test) จากนั้นตรวจให้คะแนนแล้วบันทึกคะแนนของนักเรียนแต่ละคน
3. ทดลองชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นที่เป็นคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 5 ชุด
ให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนจนะนพรัตน์ อำเภोजนะ จังหวัดสงขลา
จำนวน 1 ห้อง รวมนักเรียน 28 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง
4. แบบเขียนแสดงความคิดเห็นในการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญเรื่องสั้นคุณธรรม
จริยธรรม จำนวนเรื่องทั้งหมด 5 ชุด กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2562
5. นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้
เรื่องสั้นเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม หลังการใช้แบบฝึก (Post-test) จากนั้นตรวจให้คะแนน แล้วบันทึกคะแนนของ
นักเรียนแต่ละคนไว้
6. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นคุณธรรม
จริยธรรม (Post-test) หลังการใช้ชุดแบบฝึกทักษะนำคะแนนไปคำนวณหาประสิทธิภาพของชุดแบบฝึกทักษะและ
เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านจับใจความสำคัญทั้งก่อนและหลังการทำแบบฝึกทักษะ

เครื่องมือการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่านโดยใช้เรื่องสั้นคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 1 แผน
2. ชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญเรื่องสั้นที่เป็นเรื่องสั้นคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 5 เรื่อง
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ
โดยใช้เรื่องสั้นเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม 1 ฉบับ
4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญเรื่องสั้นจำนวน 5 เรื่อง

การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. ชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม มีขั้นตอนการสร้าง
ดังนี้

การสร้างและพัฒนาชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจนะนพรัตน์ อำเภोजนะ จังหวัดสงขลา เพื่อสร้างแบบฝึกการ
อ่านจับใจความสำคัญเรื่องสั้น โดยใช้รูปแบบตามโครงสร้างภาษาสอดคล้องกับหลักสูตร ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1.1 วิเคราะห์รายวิชาภาษาไทยพื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อศึกษาเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้
ควบคุมรูปแบบภาษาและคำศัพท์ของบทเรียนและแบบทดสอบ

1.1.1 ศึกษาเนื้อหาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ว่ามีเนื้อหาที่
เกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญบ้างหรือไม่ เพื่อที่จะนำมาสร้างแบบฝึกทักษะภาษาไทยให้สอดคล้องกับหลักสูตร
ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

1.1.2 กำหนดจุดประสงค์การสอนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการอ่าน

1.2 ศึกษาทฤษฎีหลักการงานวิจัยและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยการเรียนการสอนด้วยการใช้เรื่องสั้น
คุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบฝึกทักษะการอ่าน

1.3 ศึกษาเรื่องสั้นที่จะใช้สอนเพื่อคัดเลือกเรื่องที่มีเนื้อหาและคำศัพท์เหมาะสมกับนักเรียน เรื่องสั้นที่เลือกมา
ใช้ในการจัดทำแบบฝึกมีดังนี้

1.4 นำเนื้อหาเรื่องสั้นที่เลือกไว้ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยซึ่งเป็นครูผู้สอนภาษาไทยในระดับชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ ตรวจสอบเนื้อหาว่ามีความยากง่ายสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและผลการ
เรียนที่คาดหวังของทางโรงเรียนเพียงใด

1.5 จัดทำแบบฝึกทักษะภาษาไทยและนำแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาไทยได้
ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาสื่อรูปแบบกิจกรรมของโครงสร้างกรอบเนื้อหาที่สร้างขึ้นและการนำไปใช้เพื่อให้
เหมาะสมกับผู้เรียน

1.6 นำแบบชุดแบบฝึกทักษะแต่ละข้อมาหาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตรมีความสอดคล้อง ของความเหมาะสมของ
เครือข่าย เนื้อหาหน้าที่ภาษา สื่อรูปแบบกิจกรรมในการพัฒนาแบบฝึกและนำมาเสนอ แนะนำไปปรับปรุงแก้ไข

2. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย การพัฒนาชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่อง
สั้นเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2.1 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้น
เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2.1.1 นำแผนการจัดการเรียนรู้และชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นเพื่อพัฒนา
คุณธรรมจริยธรรมเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

2.1.2 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้น
ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เป็น
แบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาแนวการสร้างแบบทดสอบจากหนังสือ

3.2 สร้างตารางกำหนดเนื้อหาข้อสอบ (Table of Test Specification) โดยครอบคลุม ขอบข่ายเนื้อหาของ
การอ่านเรื่องสั้น ซึ่งมีหัวข้อวัตถุประสงค์ (Objectives) เนื้อหาภาษา (Language contents) และระดับความรู้ (Level of
knowledge)

3.3 สร้างแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยมุ่งวัดผล เรื่องคำศัพท์และ
โครงสร้างประโยคจากเรื่องสั้นทั้ง 5 เรื่อง และคัดเลือกเรื่องสั้น 1 เรื่องที่มีแนวเรื่องคล้ายเรื่องสั้นทั้ง 5 เรื่อง โดยตั้งคำถาม
เกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่าน

3.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นจำนวน 20 ข้อ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอน ภาษาไทยจาก
โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาเพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity)
ความถูกต้องทางไวยากรณ์ และความถูกต้องของภาษา

3.5 พิจารณาความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละบุคคลในแต่ละข้อ เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

3.6 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้เจ้าของภาษาตรวจสอบความถูกต้องของภาษา

3.7 นำแบบทดสอบที่ผ่านการพิจารณาแล้วว่า มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ไปทำการทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ จำนวน 28 คน

4. นำแบบทดสอบความคิดเห็นของเรื่องสั้นที่สร้างแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง หลังจากเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องสั้นโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ

4.1 จัดทำแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องสั้นมาจำนวน 5 ชุด

4.2 นำแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเรื่องสั้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

4.3 นำแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเรื่องสั้นมาปรับแก้ใหม่เพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.4 นำแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเรื่องสั้นไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ จำนวน 1 ห้อง ภาคเรียน 2 ปีการศึกษา 2562

2. กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 เลือกมา 1 ห้อง จำนวน 20 – 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากนักเรียนห้องนี้มีความสามารถพิเศษด้านการใช้ภาษาในรายวิชาภาษาไทย ทางด้านการอ่าน การเขียน การพูด หลักการใช้ภาษาไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในทักษะการอ่านเรื่องสั้นที่มีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

1) เป็นสถานศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดให้นักเรียนฝึกทักษะด้านการใช้ภาษาเชิงสร้างสรรค์ ในการนำมาประยุกต์ในการอ่านเรื่องสั้นที่มีคุณธรรม จริยธรรม

2) ฝ่ายบริหารของโรงเรียนให้การสนับสนุนในการใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. เนื้อหาที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาที่ชุดแบบฝึกทักษะอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ประกอบในการอ่านและการสร้างแผนการ จัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 รวมระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยเป็นเวลา 1 คาบ คาบละ 50 นาที

3. การทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ก่อนและหลังสอน โดยจะมีชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องสั้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 คาบ

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา พบประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผู้วิจัยพบว่าประสิทธิภาพของการพัฒนาชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้จัดทำชุดแบบฝึกทักษะขึ้นมา จำนวน 5 แบบฝึกทักษะระหว่างเรียนมีค่า E1/E2 80.42/83.55 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 อาจเพราะการพัฒนาแบบฝึกมีการเลือกเนื้อหาที่หลากหลายน่าสนใจให้ทั้งความรู้ ข้อคิด และเป็นเรื่องที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีภาพประกอบที่สวยงามสอดคล้องกับเนื้อหา สามารถดึงดูดความสนใจ มีลำดับขั้นตอนที่ไม่สับสน ง่ายต่อความเข้าใจ เรียงลำดับเรื่องจากง่ายไปหายาก ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถอ่านจับใจความได้ดีขึ้น เข้าใจเรื่องที่อ่าน สามารถสรุปใจความสำคัญ ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ และสามารถนำความรู้ที่ได้จาก

การฝึกอ่านไปใช้ประโยชน์ในการแสวงหาความรู้และเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ผ่านการอ่านด้วยตนเองได้ ตลอดจนผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าวิธีการสร้างแบบฝึกทักษะ มีการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ตรวจสอบโดยการทดลองหาประสิทธิภาพแบบรายบุคคล แบบกลุ่มเล็ก และแบบภาคสนาม ทำให้แบบฝึกทักษะมีความสมบูรณ์ทั้งเนื้อหาและภาษาที่ใช้ ซึ่งแนวคิดที่สอดคล้องกับงานวิจัยการพัฒนาชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา คือ งานวิจัยของสมพร ตอยีปี [4] วิจัยเรื่องการพัฒนาชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญพบว่า แบบฝึกมีประสิทธิภาพ E1/E2 82.09/83.58 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ รวมทั้ง งานวิจัยของสันติ มุ่งหมาย [5] คือ แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอยะหา จังหวัดยะลา มีประสิทธิภาพค่า E1/E2 เท่ากับ 82.42/83.19 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ งานวิจัยของไพเราะ วุฒิจริณกุล [6] ศึกษาการพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการทดลองพบว่า ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพค่า E1/E2 เท่ากับ 83.08/84.56 ซึ่งชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความสำคัญ คะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญเรื่องสั้นเพื่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้จัดทำแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 20 ข้อ เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยทำคะแนนของแบบทดสอบหลังเรียนให้มีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนของชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นเพื่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านจับใจความสำคัญและนักเรียนยังเข้าใจในเนื้อหาของคุณธรรม จริยธรรม ได้อย่างชัดเจน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยมีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 10.04 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.027 ค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 16.71 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.922 การที่คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ส่วนหนึ่งเป็นเพราะนักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียนในสิ่งที่ทดสอบล่วงหน้าไว้แล้ว เมื่อได้เรียนรู้ในสิ่งที่ปัญหา จึงสามารถทราบแนวคิดหรือแนวทางการตอบคำถาม มีความเข้าใจในความรู้อยู่ในแบบฝึกทักษะ รู้ผลการตอบคำถามให้บทเรียนมีความหมาย ความเข้าใจที่เกิดขึ้นทำให้ผู้เรียนมีความสนใจใฝ่รู้ ใฝ่แสวงหาคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยสมมติฐานของมาลี สะอาดเอี่ยม และคณะ[7] ที่ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญเรื่องสั้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สถิติ t-test พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยสมมติฐานของสายสุณี สกฤแก้ว [8] ได้ศึกษาการพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ย จากการทำข้อสอบหลังทำแบบฝึกหัดมากกว่าก่อนทำ นักเรียนมีพัฒนาการในการเรียนสูงขึ้น แบบฝึกหัด t-test พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของชนิษฐา แสงภักดี [9] ศึกษาพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านในใจ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านจากรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในใจมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนจากแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การพัฒนาของชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนที่ได้รับการพัฒนาและมีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องสั้น หนังสือเรียน และนิทานอื่น ๆ นักเรียนสามารถพัฒนาได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้การใช้ชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาและคำว่า “คุณธรรมจริยธรรม” มากขึ้น และนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในด้านการอ่านจับใจความสำคัญของชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญเรื่องสั้น นักเรียนได้เรียนรู้จากชุดแบบฝึกทักษะไปทั้ง 5 ชุด และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนที่ผู้วิจัยได้จัดทำ ผู้วิจัยได้เห็นว่าการเรียนมีความสามารถและมีการพัฒนาเป็นอย่างมาก การทำแบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญของรายวิชา

ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับการใช้ชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นเพื่อพัฒนา
คุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจนะชนูปถัมภ์ อำเภोजนะ จังหวัดสงขลา เพื่อพัฒนา
ทักษะการอ่านแก่นักเรียน ได้ผลสรุปการวิจัยดังนี้

1. ประสิทธิภาพของชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจนะชนูปถัมภ์ อำเภोजนะ จังหวัดสงขลา มีค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ
80.42/83.55 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80

2. ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความสำคัญ คะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและ
หลังเรียนโดยใช้การพัฒนาชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญเรื่องสั้นเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจนะชนูปถัมภ์ อำเภोजนะ จังหวัดสงขลา พบว่าคะแนนหลังเรียนของ
แบบทดสอบชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้นเพื่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม มีค่าสูงกว่า
คะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เรื่องสั้น
เพื่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจนะชนูปถัมภ์ อำเภोजนะ จังหวัด
สงขลา ค่า ($\bar{X}$) ก่อนเรียนเท่ากับ 10.04 ค่า S.D. ก่อนเรียนเท่ากับ 2.027 ค่า ($\bar{X}$) หลังเรียนเท่ากับ 16.71
ค่า S.D. หลังเรียนเท่ากับ 1.922

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). การจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- [2] วงเดือน พันธุวนาวิ.(2539). การเขียนเชิงสร้างสรรค์เรื่องสั้นและนวนิยาย. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า.
- [3] สุกัญญา วันชนะ .(2556). การเล่าเรื่องข้ามสื่อหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ. กรุงเทพฯ : กรุงเทพธุรกิจ.
- [4] สมพร ตอยีปี. (2555). การพัฒนาชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว.
- [5] สันติ มุ่งหมาย. (2538). พัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านในใจสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [6] ไพเราะ วุฒิเจริญกุล. (2540). ศึกษาการพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่าน ภาษาไทยเพื่อจับใจความของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [7] มาลี สะอาดเอี่ยม และคณะ. (2535). นวนิยายและเรื่องสั้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [8] สายสุณี สุกุลแก้ว. (2535). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่าน ภาษาไทย เพื่อจับใจความของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6. อุบลราชธานี : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- [9] ขนิษฐา แสงภักดี. (2542). การใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการเขียนสรุปจับใจความสำคัญนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี
ที่ 5 (ภาษาไทย) หน่วยที่ 9 -15. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา

The study of the development of the compound writing skill practice test of
mathayom suksa 1 students in Thepha School, Thepha District, Songkhla Province.

ฟาฏิน ลอมา^{1*} และชญาณัท เอี้ยวเรืองสุรัต²

Fatin loma^{1*} and Chayathat Aiewruengsurat²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวนนักเรียน 37 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะเรื่องคำควบกล้ำ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยแบบทดสอบ โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่าที (T-Test) ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา พบว่า แบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำมีประสิทธิภาพเท่ากับ 96.48 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: แบบฝึกทักษะ การเขียนคำควบกล้ำ จังหวัดสงขลา

Abstract

The purpose of this research article: to develop the test of practice of the skills of composition of the pupils of mathayom suksa 1 of the school of Thepha, district of Thepha, province of Songkhla, to be effective according to the criteria 80/80. Record the words of 1st grade students in 1st grade at Thepha school, Thepha district, Songkhla province, before and after studies. The sample group used in the research was the students of mathayom suksa 1 from Thepha school, Thepha district, Songkhla province, in the first semester of the 2019 academic year, made up of 37 students by reasoned selection. Learning management plan 2. Practice of vocabulary skills training 3. Learning performance test before and after studying with the test Passing the expert exam And find the consistency index (IOC) Analyze the data using statistics, mean, standard deviation (SD) and T test. The research results

¹ นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

² อ., สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารธุรกิจ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

* Corresponding author: E-mail address: fatinlorma@gmail.com

revealed that: the result of the development of the diphthong writing practice test of the students of mathayom suksa 1 at Thepha school, Thepha district, Songkhla province, revealed that the performance of the diphthong writing exercise was 96.48, which is higher than the criteria of 80. / 80, and the learning success after learning using the test of skills of composition of the students of Matthayom 1 from Thepha school, Thepha district, Songkhla province with Statistical significance at 0.01 level Songkhla Province

Keywords: skill practice, compound writing, Songkhla province

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวถึงหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่ามุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติให้เติบโตเป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรมมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลกที่ดี ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมถึงเจตคติที่ดีจำเป็นต่อการเรียน การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนมีความรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ การเรียนการสอนภาษาไทยในปัจจุบันมิได้มุ่งหวังให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียว หากมุ่งหวังให้นักเรียนนำความรู้ความสามารถไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง สื่อสารกับผู้อื่นได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่น ๆ และใช้เทคโนโลยีการสื่อสารได้เป็นอย่างดี รวมทั้งต้องรักษาภาษาไทยไว้ในฐานะเป็นสมบัติของชาติด้วย [1]

กรมวิชาการกล่าวว่า การอ่านและการเขียนได้เป็นภารกิจสำคัญในหลายประเทศในโลก เพราะเมื่อคนอ่านออกเขียนได้ก็มีความรู้สามารถปรับปรุงคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น การอ่านจะทำให้เกิดความสนใจใฝ่รู้และก้าวทันเหตุการณ์ในโลกปัจจุบัน ดังนั้นการเรียนภาษาไทยต้องใช้ทักษะที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันทั้งฟัง พูด อ่าน และเขียน และจะต้องทำการฝึกฝนทุกทักษะอย่างจริงจัง จึงทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะทางภาษาเพิ่มขึ้น [2]

ขณะเดียวกันกับการเขียนก็จำเป็นต้องสอนควบคู่ไปกับการอ่าน เพราะถ้าผู้เรียนอ่านได้ถูกต้อง คล่องแคล่วก็จะช่วยให้ผู้เรียนเขียนได้ถูกต้องคล่องแคล่วตามไปด้วยเช่นกันการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียน ภาษาไทยอย่างมีความหมาย พัฒนาทักษะกระบวนการและความคิดของผู้เรียน ส่งเสริมทักษะและความสามารถทางภาษา ทั้งการพูดการฟังการอ่าน และการเขียน ให้ใช้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการ อ่านบทร้อยกรอง และอ่านเสริมบทเรียน ปัจจุบันการอ่านคำควบกล้ำที่ไม่ดำเนินการไปตาม หลักเกณฑ์ทางภาษานั้น เพราะครูส่วนมากไม่ระมัดระวังการอ่านคำควบกล้ำ เนื่องจากครูจำนวนหนึ่ง มาจากภูมิสำเนาที่ไม่มีการเน้นคำควบกล้ำ หรือมาจากครอบครัวและชุมชนที่พูดภาษาอื่นโดยพูด ภาษาไทยไม่ชัด ขณะเดียวกันทางสื่อวิทยุ โทรทัศน์การบรรยาย การอภิปราย และหนังสือพิมพ์ วารสารต่าง ๆ ที่ใช้ภาษาผิด ย่อมส่งผลให้นักเรียนเกิดปัญหาในการอ่านคำควบกล้ำได้ถูกต้องชัดเจนย่อมแสดงถึงความเป็นผู้มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาทำให้ผู้รับเกิด ศรีทธาเชื่อถือในตัวผู้ส่งสาร ในทางตรงข้ามถ้าอ่านไม่ถูก นอกจากจะทำให้เกิดปัญหาในการสื่อความหมายแล้วยังทำให้ขาดศรีทธาในตัวผู้สื่อสารอีกด้วย การอ่านและการเขียนคำควบกล้ำเป็นปัญหาสำคัญปัญหาหนึ่งในสังคมและจะเป็นปัญหา มากขึ้นถ้าทุกฝ่ายไม่ช่วยกันแก้ไข ดังนั้นครูผู้สอนทุกระดับชั้นจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องการใช้ภาษา ทั้งในเรื่องการอ่าน การเขียน และควรจัดกิจกรรมการสอนเป็นพิเศษเพื่อเสริมการสอน โดยการสร้างหรือปรับปรุงแบบฝึกให้เหมาะสมกับหลักสูตรเนื้อหา สภาพของนักเรียนแต่ละท้องถิ่น และสภาพสังคมปัจจุบัน เพื่อช่วยแก้ปัญหาการอ่านและการเขียน อันเป็นทักษะอย่างหนึ่งที่ต้องอาศัย การฝึกฝนอย่างจริงจังและต่อเนื่องเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาดีขึ้น [3]

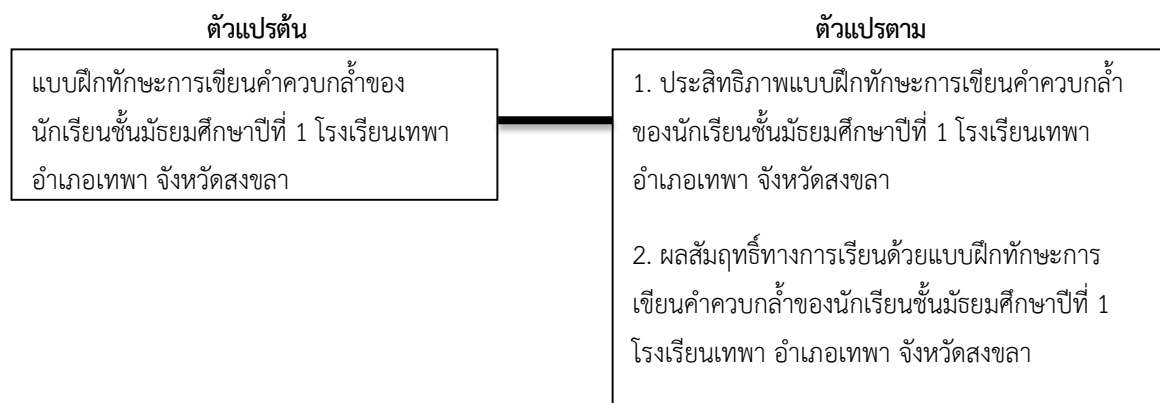
การอ่านออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ เป็นปัญหาสำคัญปัญหาหนึ่งในสังคมและจะเป็นปัญหามากขึ้นถ้าทุกฝ่ายไม่ช่วยกันแก้ไข ดังนั้นครูผู้สอนควรแก้ไขข้อบกพร่อง ในการอ่านคำควบกล้ำของเด็กตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เพื่อเป็นการขจัดปัญหาตั้งแต่ระยะเริ่มต้น และเป็นการวางรากฐาน ในการใช้ภาษาไทยอันเป็นภาษาประจำชาติให้ถูกต้องครูผู้สอน ควร

จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาให้นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีทักษะในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำได้ดีขึ้น [4]

จากการปฏิบัติวิชาชีพครูในสถานศึกษา ณ โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ได้พบเห็นปัญหาเขียนคำควบกล้ำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เห็นได้ว่านักเรียนมีปัญหาเขียนคำควบกล้ำในรายวิชาภาษาไทยที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างมาก เพราะการเขียนภาษาไทยให้ถูกต้องนั้นเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนและการใช้ชีวิตในสังคมที่จำเป็นต้องใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารรูปแบบการอ่านหรือการสื่อสารในรูปแบบการเขียน เนื่องจากทักษะการเขียนเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ ซึ่งการมีทักษะการอ่านที่ดีจะทำให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขระวิธี และการมีทักษะการเขียนที่ดีจะผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนที่ถูกต้อง มีความแม่นยำในหลักเกณฑ์ทางภาษาที่ดียิ่งขึ้น

ในการฝึกทักษะจำเป็นต้องอาศัยแบบฝึกทักษะเพื่อทบทวนความเข้าใจและฝึกในเรื่องที่ได้เรียนไปแล้ว ครูสอนมากจะใช้แบบฝึกทักษะที่มีอยู่ในหนังสือแบบเรียนให้นักเรียนฝึกทำหลังการเรียนรู้ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ทางผู้วิจัยจึงศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคำควบกล้ำ และมีแนวคิดที่จะสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำ เพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา เพื่อให้ผู้เรียนทักษะการเขียนคำควบกล้ำได้ดียิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ให้ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ก่อนเรียนและหลังเรียน

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา

ผู้จัดทำวิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือและวิธีสร้างเครื่องมือการวิจัย
- 3.3 วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/6 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/6 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ที่เขียนคำควบล้ำที่ไม่ถูกต้อง จำนวน 1 ห้อง รวม 37 คน

3.2 เครื่องมือและวิธีสร้างเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย

1. แผนการสอนรายวิชาภาษาไทย หัวข้อ “คำควบล้ำ” จำนวน 1 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมจำนวน 2 ชั่วโมง (รวมทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน)

2. แบบฝึกทักษะท้ายแผนการสอนหัวข้อ “คำควบล้ำ” จำนวน 8 แบบฝึก

แบบฝึกทักษะที่ 1 เป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 10 ข้อ ข้อละ 0.2 คะแนน คะแนนเต็ม 2 คะแนน

แบบฝึกทักษะที่ 2 เป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 10 ข้อ ข้อละ 0.2 คะแนน คะแนนเต็ม 2 คะแนน

แบบฝึกทักษะที่ 3 เป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 5 ข้อ ข้อละ 0.2 คะแนน คะแนนเต็ม 1 คะแนน

แบบฝึกทักษะที่ 4 เป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 5 ข้อ ข้อละ 0.2 คะแนน คะแนนเต็ม 1 คะแนน

แบบฝึกทักษะที่ 5 เป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 5 ข้อ ข้อละ 0.2 คะแนน คะแนนเต็ม 1 คะแนน

แบบฝึกทักษะที่ 6 เป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 5 ข้อ ข้อละ 0.2 คะแนน คะแนนเต็ม 1 คะแนน

แบบฝึกทักษะที่ 7 เป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 5 ข้อ ข้อละ 0.2 คะแนน คะแนนเต็ม 1 คะแนน

แบบฝึกทักษะที่ 8 เป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 5 ข้อ ข้อละ 0.2 คะแนน คะแนนเต็ม 1 คะแนน

เพื่อนำผลการทดสอบนักเรียนมาหาค่า

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกคำควบล้ำ

เป็นข้อสอบปรนัย จำนวน 10 ข้อ (ผู้วิจัยออกข้อสอบ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยพิจารณา ตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อคัดเลือกหรือปรับปรุงข้อสอบ ก่อนนำไปทดลองกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 เพื่อวัดทักษะการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการเขียน ความรู้เรื่อง “คำควบล้ำ” ใช้ทดสอบก่อนเรียนและใช้ทดสอบหลังเรียน (ข้อสอบเป็นชุดเดียวกัน)

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำควบล้ำ

1.1 ออกข้อสอบจำนวน 2 รูปแบบ คือ แบบอัตนัยและปรนัย จำนวนรูปแบบอัตนัย 50 ข้อ จำนวนรูปแบบปรนัย 10 ข้อ ซึ่งข้อสอบแบบปรนัย คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการเขียนคำควบล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน ข้อสอบแบบอัตนัย คือ แบบฝึกทักษะที่ 1 - 8 แบบฝึกพัฒนาทักษะการเขียนคำควบล้ำ มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา จำนวนแบบฝึกทักษะที่ 1 - 2 แบบฝึกละ 10 ข้อ 4 คะแนน จำนวนแบบฝึกทักษะที่ 3 - 8 แบบฝึกละ 5 ข้อ 6 คะแนน รวมแบบฝึกทักษะที่ 1 - 8 คะแนนเต็ม 10 คะแนน

1.2 หาประสิทธิภาพจากกระบวนการ E_1 / E_2

2. แผนการสอนรายวิชาภาษาไทย หัวข้อ “คำควบล้ำ”

2.1 ผู้วิจัยสร้างแผนการสอนรายวิชาภาษาไทย รหัส 21101 ความรู้ทางการเขียนคำควบล้ำหัวข้อ “คำควบล้ำ” จำนวน 1 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมจำนวน 2 ชั่วโมง (รวมทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน) โดยพิจารณาแผนการสอนให้มีความเชื่อมโยงด้านเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกัน จากนั้นจัดแผนการสอนให้เรียงลำดับจากง่ายไปหายากและต่อเนื่อง ดังนี้

- นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
 - ครูอธิบายความหมาย ประเภทของคำควบกล้ำ (คำควบกล้ำแท้) พร้อมกับยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้
นักเรียนเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
 - ครูแจกแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำ ให้นักเรียนศึกษาและลงมือปฏิบัติตามคำชี้แจง
- 2.2 ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการทำแบบฝึกทักษะท้ายแผนการสอน โดยกำหนดระดับคะแนน 80%
แปลความหมายดังนี้

- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการเขียนคำควบกล้ำ (หลังเรียน) จำนวน 10 ข้อ
คะแนนเต็ม 10 นักเรียนได้คะแนนมากกว่าร้อยละ 80% คือ ได้คะแนน 8 คะแนนขึ้นไป = ผ่าน

- แบบฝึกทักษะท้ายแผนการสอน จำนวน 8 แบบฝึก จำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 นักเรียนได้
คะแนนมากกว่าร้อยละ 80% คือ ได้คะแนน 8 คะแนนขึ้นไป = ผ่าน

2.3 นำแผนการสอนเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย พิจารณา ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

- ผู้วิจัยปรับมาตรฐานการเรียนรู้ให้ตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนด
- ผู้วิจัยปรับตัวชี้วัดให้ตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนด
- ผู้วิจัยปรับสาระสำคัญให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.

2551

- ผู้วิจัยปรับการวัดและการประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน โดยกำหนดเกณฑ์การวัดและการ
ประเมินผลเป็น 80/80

3. แบบฝึกทักษะท้ายแผนการสอน

3.1 ผู้วิจัยสร้างแบบฝึกทักษะท้ายแผนการสอนหัวข้อ “คำควบกล้ำ” ผู้วิจัยได้ออกข้อสอบจำนวน 50 ข้อ
คะแนนเต็ม 10 คะแนน เพื่อนำผลการทดสอบนักเรียนมาหาค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)
กำหนดให้แบบฝึกหัด 50 ข้อ สัดส่วนคะแนนข้อละ 0.2 คะแนน

3.2 นำแบบฝึกทักษะท้ายแผนการสอนเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง เพื่อ
ปรับปรุงแบบฝึกหัดท้ายแผนการสอนก่อนนำไปใช้สอน กำหนดเกณฑ์การให้ค่าคะแนน ดังนี้

ให้ค่าคะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าแบบฝึกทักษะข้อนั้นวัดได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย

ให้ค่าคะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบฝึกทักษะข้อนั้นวัดได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย

ให้ค่าคะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าแบบฝึกทักษะข้อนั้นวัดได้ไม่ตรงตามจุดมุ่งหมาย

3.3 นำแบบฝึกทักษะท้ายแผนการสอนไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ปัญหาที่พบระหว่างการทำแบบฝึกทักษะท้ายแผนการสอน พบว่า นักเรียนบางคนแยกแยะคำควบกล้ำได้ไม่
ถูกต้อง เนื่องจากนักเรียนแยกคำควบกล้ำแท้กับคำควบกล้ำไม่แท้ได้ไม่ถูกต้องเป็นต้น

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.1 พิจารณาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็น
ข้อสอบปรนัย 1 ชุด จำนวน 10 ข้อ ใช้ทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน (ข้อสอบเป็นชุดเดียวกัน) โดยผู้วิจัย
ออกข้อสอบจำนวน 10 ข้อ (กำหนดสัดส่วนการออกข้อสอบวัดทักษะการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านความเข้าใจ จำนวน
5 ข้อ และด้านความจำ จำนวน 5 ข้อ)

4.2 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย เพื่อประเมินคุณภาพเครื่องมือ
โดยพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา กำหนดเกณฑ์การให้ค่าคะแนน ดังนี้

ให้ค่าคะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย

ให้ค่าคะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย

ให้ค่าคะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบข้อนี้วัดได้ไม่ตรงตามจุดมุ่งหมาย
ทั้งนี้ อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยเสนอแนะว่าควรปรับปรุงข้อสอบบางข้อให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนก่อนนำไปใช้จริง

3.3 วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ เพื่อขออนุญาตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำหนังสือรับรองจากคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ไปยังสถานศึกษา คือ โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา

3. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา จำนวน 1 ห้องรวม 37 คน ซึ่งดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

- ทดสอบก่อนเรียน
- สอนเรื่องคำควบกล้ำ
- ทำแบบฝึกทักษะท้ายแผนการสอน
- ทดสอบหลังเรียน

3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) (ภทธีรา ผลงาม. 2551 : 64)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) (ภทธีรา ผลงาม. 2551 : 65)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มตัวอย่าง
	$(\sum x)^2$	แทน	กำลังสองของผลรวมของคะแนนนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงและการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (ภทธีรา ผลงาม. 2551 : 66)

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนที่ได้จากการวัดระหว่างเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มจากการวัดระหว่างเรียน

$$E_2 = \frac{\frac{\sum y}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากคะแนนเฉลี่ย ของการทำแบบทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด
	$\sum y$	แทน	ผลรวมของคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน

2.2 หาค่าความแตกต่างของคะแนน ค่าที่ (t-test) (ภัทรธิดา ผลงาม. 2551 : 66)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
	D	แทน	ค่าผลต่างระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของผลต่างระหว่างคะแนนวัดความรู้หลังเรียนและ ก่อนเรียน
	$(\sum D)^2$	แทน	ผลรวมของผลต่างระหว่างคะแนนวัดความรู้หลังเรียนและ ก่อนเรียนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนนักเรียนของกลุ่มตัวอย่าง
	n - 1	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ

2.3 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (ภัทรธิดา ผลงาม. 2551 :67)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบแต่ละข้อกับ จุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
2.4 หาค่าร้อยละ (ภัทรธิดา ผลงาม. 2551 : 66)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนที่ได้จากการวัดระหว่างเรียน
N แทน จำนวนผู้เรียน
A แทน คะแนนเต็มจากการวัดระหว่างเรียน

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 หาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน E_1/E_2

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนพัฒนาการทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีสอนหรือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยใช้สถิติทดสอบสมมติฐานก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการทดสอบหาค่าความแตกต่างของคะแนน (ค่าที่)

ผลการวิจัย

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. การพัฒนาและหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลาให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยเสนอผลการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 1 คะแนนจากการทำแบบฝึกทักษะท้ายแผนการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เพื่อเสริมทักษะการเขียนคำควบกล้ำก่อนเรียนและหลังเรียน

กิจกรรม	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	ค่าเฉลี่ย	E_1/E_2
แบบทดสอบระหว่างเรียน	10	357	9.64	96
แบบทดสอบหลังเรียน	10	305	8.24	82

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ผู้เรียน 37 คน ทำแบบฝึกทักษะท้ายแผนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบ

กล้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เพื่อเสริมทักษะการเขียนคำควบกล้ำก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ได้คะแนนเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 96.48 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลาของกลุ่มตัวอย่าง
ผลปรากฏดังตารางที่ 2

คะแนน	n	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{d}$	t	p
ทดสอบก่อนเรียน	37	6.32	2.286	36	8.211**	.000
ทดสอบหลังเรียน	37	8.24	1.817			

**p < .01

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จำนวน 37 คน เมื่อเปรียบเทียบคะแนนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน ผลปรากฏว่ามีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 6.32 (=6.32) คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 8.24 (=8.24) และเมื่อนำมาหาค่าสถิติ โดยใช้ค่าที (t-test) ได้เท่ากับ 36 และเมื่อนำค่า t-test ที่คำนวณได้มาเปรียบเทียบกับค่า t-test ที่เปิดจากตาราง 8.211 ผลการเปรียบเทียบค่า t ที่คำนวณได้ มีค่ามากกว่าค่า t วิฤติ ซึ่งแสดงว่า คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ดังนั้น จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 คือ 96.48 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มความสามารถในการเขียนสะกดคำควบกล้ำได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยอาศัยหลักการพัฒนาแบบฝึกที่มีการกำหนดเงื่อนไขที่จะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนสามารถผ่านลำดับขั้นตอนของทุกหน่วยการเรียนรู้ได้ โดยที่แบบฝึกทักษะแต่ละชุดมุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักคำควบกล้ำ ร ล ว รู้จักความหมายและสามารถแยกแยะระหว่างคำควบกล้ำแท้และคำควบกล้ำไม่แท้ได้ ซึ่งมีแนวทางการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ และมีเนื้อหาถูกจัดไว้เพียงส่วนละไม่มากช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจที่ดีขึ้น ซึ่งทำให้ผู้เรียน ได้รับผลสำเร็จมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมพงษ์ ศรีพยาด ที่ได้พัฒนาชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า แบบฝึกการเขียนสะกดคำส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์เรื่องการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่า 86.75 สูงกว่าร้อยละ 80 ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ [5] เช่นเดียวกับ วลัย อ่าหนองโพธิ์และอุบลวรรณ ส่งเสริม ที่ได้พัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำควบกล้ำเรื่องมาตราตัวสะกดโดยใช้แผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำเรื่องมาตราตัวสะกด โดยใช้แผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ค่าประสิทธิภาพ 92.47/93.89 สูงกว่าเกณฑ์ 90/90 [6]

2. จากผลการวิจัยที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เพื่อเสริมทักษะ การเขียนคำควบกล้ำก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ จุริพร สุขเกษม ที่สรุปว่า นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแบบฝึก

ทักษะการอ่านและการเขียนควบคู่กันโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 [7]

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. (2552). พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- [2] กรมวิชาการ. (2545). **การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม
2562,จาก http://kb.psu.ac.th/psukb/bitstream/2553/2351/4/242744_bibli.pdf
- [3] ผกาดี ปัญญวรณศิริ.(2550). **การสร้างแบบฝึกการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล ว และพยัญชนะ
ควบกล้ำ ร ล ว เพื่อใช้เสริมการสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2562,จาก
<http://newtdc.thailis.or.th/>
- [4] อานงค์ ใจริงกา. (2547). **การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงควบกล้ำโดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบภาพสำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. สืบค้นเมื่อ 16 ตุลาคม 2562, จาก <http://www.journal.rmu.ac.th> >
- [5] สมพงษ์ ศรีพิยาด. (2553) **การพัฒนาชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6**. สืบค้นเมื่อ 18 ตุลาคม 2562,จาก <http://www.thapra.lib.su.ac.th/>
- [6] วิลยา อ่อนองโพธิ์และอุบลวรรณ ส่งเสริม. (2559) **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำควบกล้ำ เรื่องมาตรา
ตัวสะกดโดยใช้แผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**. สืบค้นเมื่อ 18 ตุลาคม 2562,จาก.
<https://so02.tci-thaijo.org/>
- [7] จุรีพร สุขเกษม. (2556) **ผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนควบกล้ำโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค
STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**. สืบค้นเมื่อ 18 ตุลาคม 2562, จาก <http://dspace.bru.ac.th/>

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย โดยใช้ทฤษฎี 5W 1H
สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา
The development of reading for main idea practice skill Thai language
by using 5W 1H theory. Mathayom 5 students Thepha School, Thepha District,
Songkhla Province.

สุนิชา มะแว^{1*} ชญานัท เอี้ยวเรืองสุริ² และ ภคมน ศรีเดชาวร³
Sunisa Ma-wae^{1*} Chayathat Aiewruengsurat² and Pakamon Sridechaboworn³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย โดยใช้ทฤษฎี 5W 1H สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวนนักเรียน 38 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย 1. แผนการจัดการเรียนรู้ 2. แบบฝึกหัดท้ายแผนการสอน และ 3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความ โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการทดสอบค่าที (T-test) ผลการวิจัย สรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า คะแนนหลังเรียนของการใช้แบบฝึกทักษะสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t=11.562, p=.000$)

คำสำคัญ: การพัฒนาการอ่าน การอ่านจับใจความ ทฤษฎี 5W 1H

Abstract

This research article is an experimental research with the objectives of development and finding the effectiveness of the practice of reading skills. Capture the Thai subject using the theory 5W 1 H for the pupils of Mathayomsuksa 5 of the school of Thepha, district of Thepha, province of Songkhla to have an efficiency according to the criteria 80/80, and to compare student learning outcomes before and after using the practical skills test. Understanding reading For Mathayomsuksa, 5 students from Thepha school, Thepha district, Songkhla province, in the second semester of the 2019 academic year, comprising 38 students by reasoned selection method. The tools used in this research were as follows: 1. Learning management plan 2. Exercises at the end of the lesson plan 3. Success

¹ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

² อ., สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารธุรกิจ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

³ ครู., กลุ่มสาระภาษาไทย โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา

*Corresponding author: E-mail address: chayathat@hu.ac.th>

test before and after learning with reading comprehension exercises By passing the expert exam And find the consistency index (IOC) Analyze the data using statistics, the mean, the standard deviation (SD) and the T test.

Keywords: development of reading, main idea, 5W 1H theory

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติที่จะพัฒนาได้ต้องอาศัยประชาชนในชาติที่มีความสามารถในการอ่าน เลื่อนนำความรู้และความคิดมาพัฒนาชาติให้รุ่งเรือง นอกจากนั้นการอ่านยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาตนเอง อาศัยความรู้และความคิดจากการอ่านเป็นกรอบในการดำเนินชีวิต เลือกแนวทางในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมได้ด้วย [1] โดยโสภณ สาทิสัมฤทธิ์ กล่าวถึงการอ่านจับใจความว่า การที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจและจดจำเนื้อความ ความรู้และความคิดที่ผู้เขียนบันทึกไว้ เพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่อง หลังจากอ่านจบแต่ละครั้งแล้วสามารถรับรู้และทำความเข้าใจได้ตรงตามความมุ่งหมายของผู้เขียน [2]

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม เป็นพื้นฐานสำคัญ ที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ที่ต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างพื้นฐานการคิด และเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติ ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม การจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนเทพา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้ทำข้อสอบในช่วงกลางภาคที่ผ่านมา ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไม่เป็นไปตามที่วางไว้ คะแนนสอบของนักเรียนมีหลายคนที่ไม่ผ่าน ทั้งนี้ อาจจะเป็นข้อบกพร่องจากตัวผู้สอนเอง หรืออาจจะเป็นจากที่นักเรียนไม่ใส่ใจในการอ่านหนังสือสอบ และอาจจะเป็นที่นักเรียนอ่านแต่ไม่สามารถจับใจความเรื่องที่อ่านได้อย่างลึกซึ้ง หรือที่เรียกว่าอ่านผ่าน ๆ ตา โดยไม่จับใจความเรื่องที่อ่านว่าเรื่องที่อ่านนั้นต้องการสื่อถึงเรื่องใด เป็นต้น ทั้งนี้ จึงทำให้คะแนนสอบของนักเรียนในช่วงกลางภาคที่ผ่านมา มีนักเรียนหลายคนได้คะแนนไม่ดีเท่าที่ควร

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการพัฒนาแบบฝึกทักษะ ในที่นี้แบบฝึกทักษะ คือ สื่อในการเรียนการสอนที่ช่วยให้ครูสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติและทบทวนความรู้และเนื้อหาที่เรียน ซึ่งเป็นผลให้นักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องที่เรียนได้เป็นอย่างดี จึงได้พัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลาขึ้น เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความ เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง โดยผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎี 5W 1H เข้ามาร่วมใช้ในแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ซึ่งประกอบด้วย Who (ใคร) What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) How (อย่างไร) เพื่อเป็นตัวชี้้นำในการอ่าน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการอ่านจับใจความ และช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านมากขึ้น สอดคล้องกับที่นิรติศย สุดเพาะ ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่นพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การอ่าน จับใจความสำคัญหลังใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญสูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 [3] จากความสำคัญของการอ่านและการใช้แบบฝึกทักษะ ที่กล่าวข้างต้น

ผู้วิจัยต้องการแก้ไขข้อบกพร่องการอ่านจับใจความโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา เพื่อให้นักเรียนเรียน มีความสามารถในการอ่านจับใจความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง อันจะนำไปสู่วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ภาษาไทยต่อไป

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย โดยใช้ทฤษฎี 5W 1H สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย โดยใช้ทฤษฎี 5W 1H สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ในบทนี้จะนำเสนอขั้นตอนการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2.2 เกณฑ์การให้คะแนน

1.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนโรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ในภาคการศึกษาที่ 2/2562 จำนวน 38 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แผนการสอนรายวิชาภาษาไทย ในสัปดาห์ที่ 4 หัวข้อ “การอ่านจับใจความเรื่องสั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับชุมชนอำเภเทพาและการอ่านจับใจความบทกลอนประเภทกลอนแปด ซึ่งเนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนอำเภเทพาเช่นเดียวกัน จำนวน 2 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวมจำนวน 2 ชั่วโมง (รวมแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน)

2. แบบฝึกทักษะท้ายแผนการสอนสัปดาห์ที่ 4 หัวข้อ “การอ่านจับใจความเรื่องสั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับชุมชนอำเภเทพาและการอ่านจับใจความบทกลอนประเภทกลอนแปด ซึ่งเนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนอำเภเทพาเช่นเดียวกัน”

จำนวน 2 แบบฝึก แบบฝึกทักษะที่ 1 เป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 10 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 10 คะแนนแบบฝึก
ทักษะที่ 2 เป็นข้อสอบปรนัย จำนวน 10 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 10 คะแนน เพื่อนำผลการทดสอบมาหาค่า E_1

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความเรื่องสั้น
เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับชุมชนอำเภอเทพา และการอ่านจับใจความบทกลอนประเภทกลอนแปด ซึ่งเนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนอำเภอเทพา
เช่นเดียวกัน เป็นข้อสอบปรนัย จำนวน 10 ข้อ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 เพื่อวัด
ทักษะการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า ความรู้เรื่อง “การศึกษาวิถีการประพันธ์”
ใช้ทดสอบก่อนเรียน และใช้ทดสอบหลังเรียน (ข้อสอบเป็นชุดเดียวกัน)

4. แบบประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความเรื่องสั้น และแบบฝึกทักษะการ
อ่านจับใจความบทกลอนประเภทกลอนแปด ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนอำเภอเทพา

4.1 มีรายการพฤติกรรม 4 หัวข้อดังนี้

1. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

ดี (3) ตอบคำถามถูกต้องทุกข้อ

พอใช้ (2) ตอบคำถามผิดไม่เกิน 3 ใน 5 ข้อ

ควรปรับปรุง (1) ตอบผิดมากกว่า 3 ใน 5 ข้อ

2. บอกความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

ดี (3) บอกเนื้อหาสาระถูกต้องได้ใจความต่อเนื่อง

พอใช้ (2) บอกเนื้อหาสาระได้ถูกต้อง แต่วกวน

ควรปรับปรุง (1) บอกเนื้อหาสาระได้บ้าง

3. บอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

ดี (3) บอกข้อคิดได้ตรงประเด็นสมบูรณ์

พอใช้ (2) บอกข้อคิดได้ตรงประเด็น แต่ไม่ต่อเนื่อง

ควรปรับปรุง (1) บอกข้อคิดได้บ้าง แต่วกวน

4. แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

ดี (3) เสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผลและเป็นประโยชน์

พอใช้ (2) เสนอความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล

ควรปรับปรุง (1) เสนอความคิดเห็นแต่ไม่แสดงเหตุผล

4.2 ระดับคุณภาพมี 3 ระดับ

1. ดี 2. พอใช้ 3. ควรปรับปรุง

มีเกณฑ์การตัดสินคุณภาพ มีดังนี้

ช่วงคะแนน 8 – 10 ระดับคุณภาพ ดี

ช่วงคะแนน 5 – 7 ระดับคุณภาพ พอใช้

ช่วงคะแนน 2 – 4 ระดับคุณภาพ ควรปรับปรุง

ทั้งนี้ มีเกณฑ์การผ่านตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

1.2.2 เกณฑ์การให้คะแนน

กำหนดให้แบบฝึกหัดท้ายแผนการสอนที่ 1 มี 10 ข้อ คะแนนข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 10 คะแนน และมีแบบฝึกหัดท้ายแผนการสอนที่ 2 มี 10 ข้อ คะแนนข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 10 คะแนนเช่นเดียวกัน

1.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1.1 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

1.1.1 สมรรถนะของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.1.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ สาระที่ 1 ท.1.1 การอ่าน

1.2 การอ่านจับใจความ

1.2.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ

1.2.2 หลักการอ่านจับใจความ

1.3 การพัฒนาแบบฝึกหัดทักษะการอ่านจับใจความ

1.3.1 ความหมายและความสำคัญของแบบฝึกหัด

1.3.2 รูปแบบและหลักการสร้างแบบฝึกหัด

1.4 ทฤษฎี 5W 1H

2. สร้างเครื่องมือการวิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย โดยใช้ทฤษฎี 5W 1H สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา มีรายละเอียดดังนี้

2.1 แบบฝึกทักษะการจับใจความเรื่องสั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชุมชนอำเภเทพา

2.1.1 เดิมได้ทำแบบฝึกการอ่านจับใจความ 20 ข้อรวมเนื้อหาไว้ด้วยกันทั้งการอ่านจับใจความเรื่องสั้นและการอ่านจับใจความจากบทกลอนประเภทกลอนแปด ไม่ได้แยกส่วน หลังจากนั้นได้ปรับแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความแยกเป็นส่วน คือ การอ่านจับใจความแผนแรกได้ออกข้อสอบจำนวน 10 ข้อ ส่วนแผนสองได้ออกข้อสอบจำนวน 10 ข้อ จำนวนข้อสอบเท่าเดิม แต่แยกออกจากที่ได้ออกไว้ด้วยกัน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้ทำแบบฝึกจากแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสามารถอ่านจับใจความได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2.2 แผนการสอนรายวิชาภาษาไทย สัปดาห์ที่ 4 การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทย โดยใช้ทฤษฎี 5W 1H สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา

2.2.1 ผู้วิจัยสร้างแผนการสอนรายวิชา ท32101 ภาษาไทยสัปดาห์ที่ 4 ของเดือนพฤศจิกายน “การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ” จำนวน 2 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวมจำนวน 2 ชั่วโมง โดยแบ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ก่อนเรียนและหลังเรียน 10 ข้อ

2.2.2 ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการทำแบบฝึกหัดท้ายแผนการสอน โดยกำหนดระดับคะแนน ดังนี้

ช่วงคะแนน 8 – 10 ระดับคุณภาพ ดี

ช่วงคะแนน 5 – 7 ระดับคุณภาพ พอใช้

ช่วงคะแนน 2 – 4 ระดับคุณภาพ ควรปรับปรุง

และมีเกณฑ์การผ่านตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

2.2.3 นำแผนการสอนเสนอครูพี่เลี้ยง เพื่อพิจารณา ดำเนินการปรับปรุง แก้ไข

2.3 แบบฝึกหัดท้ายแผนการสอน

2.3.1 ผู้วิจัยสร้างแบบฝึกหัดท้ายแผนการสอน สัปดาห์ที่ 4 ของเดือนพฤศจิกายน หัวข้อ “การอ่านจับใจความ” ผู้วิจัยได้ออกข้อสอบจำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน มีทั้งแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อนำผลการทดสอบนักเรียนมาหาค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) กำหนดให้แบบฝึกหัดท้ายแผนการสอนที่ 1 มี 10 ข้อ คะแนนข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 10 คะแนน และมีแบบฝึกหัดท้ายแผนการสอน ที่ 2 มี 10 ข้อ คะแนนข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 10คะแนน เพื่อวัดผลการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่ารายบุคคล

2.3.2 นำแบบฝึกหัดท้ายแผนการสอนเสนอครูพี่เลี้ยง เพื่อหาคำดัชนีความสอดคล้อง

เพื่อปรับปรุงแบบฝึกหัดท้ายแผนการสอนก่อนนำไปใช้สอน กำหนดเกณฑ์การให้ค่าคะแนน ดังนี้

ให้ค่าคะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าแบบฝึกหัดข้อนั้นวัดได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย

ให้ค่าคะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบฝึกหัดข้อนั้นวัดได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย

ให้ค่าคะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าแบบฝึกหัดข้อนั้นวัดได้ไม่ตรงตามจุดมุ่งหมาย

2.3.3 นำแบบฝึกหัดท้ายแผนการสอนไปทดลองสอนกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา ปัญหาที่พบระหว่างการทำแบบฝึกหัดท้ายแผนการสอนพบว่า นักเรียนบางคนไม่สามารถทำแบบฝึกหัดได้ เนื่องจากนักเรียนจับใจความเรื่องที่อ่านได้ไม่ดีพอ ทำให้นักเรียนไม่กล้าที่จะตอบแบบฝึกหัดลงไป นักเรียนบางคนตอบแต่ตอบไม่ตรงประเด็นที่ได้ถาม นักเรียนที่ไม่เข้าใจบางคนก็ยกมือถามว่า ต้องทำอย่างไร แบบไหน เมื่อผู้สอนรู้ว่า นักเรียนไม่เข้าใจก็ได้อธิบายใหม่ให้นักเรียนเข้าใจ และได้เดินดูตามโต๊ะ เป็นรายบุคคล และได้อธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น

2.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.4.1 พิจารณาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ เป็นข้อสอบปรนัย 1 ชุด จำนวน 10 ข้อ ใช้ทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน (ข้อสอบเป็นชุดเดียวกัน) โดยผู้วิจัยออกข้อสอบจำนวน 10 ข้อ (กำหนดสัดส่วนการออกข้อสอบวัดทักษะการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการคิดวิเคราะห์ จำนวน 10 ข้อ)

2.4.2 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสนอครูพี่เลี้ยง เพื่อประเมินคุณภาพเครื่องมือ โดยพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา กำหนดเกณฑ์การให้ค่าคะแนน ดังนี้

ให้ค่าคะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย

ให้ค่าคะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย

ให้ค่าคะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดได้ไม่ตรงตามจุดมุ่งหมาย

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองสอนกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา โดยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขออนุญาตจากครูพี่เลี้ยง เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. อธิบายและชี้แจงกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยโดยใช้ทฤษฎี 5W 1H ให้นักเรียนเข้าใจ

4. ดำเนินการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยโดยใช้
ทฤษฎี 5W 1H จำนวน 2 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวมเวลา 2 ชั่วโมง

5. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนแบบปรนัยจำนวน 10 ข้อ

6. สอนนักเรียนในแผนการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านจับใจความเรื่องสั้น

7. นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายแผนการสอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อสอบอัตนัยจำนวน 10 ข้อ

8. สอนนักเรียนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านจับใจความจากบทกลอนประเภทกลอนแปด

9. นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายแผนการสอนที่ 2 ซึ่งเป็นข้อสอบปรนัยจำนวน 10 ข้อ

10. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนแบบปรนัยจำนวน 10 ข้อ เป็นข้อสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อน
เรียนแต่สลับข้อ

11. เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดนำไปประมวลผลและวิเคราะห์

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้ทฤษฎี 5W 1H โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)
3. สรุปและอภิปรายผลโดยใช้ตาราง และพรรณนา

1.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้
การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) สัดส่วน (proportion) อัตราส่วน (ratio) ฐานนิยม (mode)

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) (พิสนุ พองศรี 2554 : 163)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด [4]

1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) [4]

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด [5]

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาประสิทธิภาพแบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนที่ได้จากการวัดระหว่างเรียน

N แทน จำนวนผู้เรียน

A แทน คะแนนเต็มจากการวัดระหว่างเรียน

$$E_2 = \frac{\frac{\sum y}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากคะแนนเฉลี่ยของการทำ
แบบทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด

$\sum y$ แทน ผลรวมของคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน

N แทน จำนวนผู้เรียน

B แทน คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน [6]

2.2 หาค่าความแตกต่างของคะแนน ค่าที (t-test)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบนัยสำคัญ

D แทน ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

$\sum$ แทน ผลรวม [7]

2.3 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้/พฤติกรรม
จุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด [8]

2.4 หาค่าความยากง่าย

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากง่ายของข้อสอบแต่ละข้อ

R แทน จำนวนผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ

N แทน จำนวนผู้ทำข้อสอบนั้นทั้งหมด [9]

2.5 หาค่าอำนาจจำแนก [4]

ค่าอำนาจจำแนก = จำนวนคนกลุ่มสูงที่ตอบถูก - จำนวนคนกลุ่มต่ำที่ตอบถูก
จำนวนคนกลุ่มสูงหรือ
กลุ่มต่ำ [10]

2.6 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอัตนัย โดยใช้วิธีของ ครอนบาค (Cronbach) เรียกว่า สัมประสิทธิ์แอลฟา

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อสอบของเครื่องมือ
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม [11]

2.7 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเลือกตอบ (ปรนัย) โดยใช้วิธีของ คูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) จาก
สูตร KR – 20

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right)$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	k	แทน	จำนวนข้อสอบ
	p	แทน	สัดส่วนของผู้ตอบถูกในข้อหนึ่งๆ
	$= \frac{R}{N}$	เมื่อ R แทนจำนวนผู้ตอบถูกในข้อนั้น และ N แทนจำนวนผู้สอบ	
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ตอบผิดในข้อหนึ่งๆ $= 1 - p$
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน [12]

2.8 หาค่าร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด [13]

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 หาประสิทธิภาพวิธีสอนหรือแบบฝึกการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย โดยใช้ทฤษฎี 5W 1H สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน E_1 / E_2

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย โดยใช้ทฤษฎี 5W 1H สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ก่อนและหลังทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีสอนหรือแบบฝึกการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่าน จับใจความวิชาภาษาไทย โดยใช้ทฤษฎี 5W 1H สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยใช้สถิติทดสอบสมมติฐานก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยการทดสอบหาค่าความแตกต่างของคะแนน (ค่า t-test)

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย โดยใช้ทฤษฎี 5W 1H สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ได้ผลสรุป ดังนี้ ผลการพัฒนาการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย โดยใช้ทฤษฎี 5W 1H สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลาพบว่า นักเรียนมีคะแนนการทำแบบฝึกทักษะทั้งสองแบบฝึก 8.23/8.63 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย โดยใช้ทฤษฎี 5W 1H สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา มีระดับคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการวิจัยเพื่อการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย โดยใช้ทฤษฎี 5W 1H สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา มีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการพัฒนาการอ่านจับใจความโดยใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลาพบว่า นักเรียนนักเรียนมีคะแนน การทำแบบฝึกทักษะทั้งสองแบบฝึก 8.23/8.63 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบฝึกทักษะดังกล่าวอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์และกำหนดจุดประสงค์ของการเรียน คัดเลือกเนื้อหาที่สอดคล้องกับจุดประสงค์เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึก เมื่อสร้างเสร็จได้ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา จุดประสงค์ แล้วนำมาปรับแก้จึงสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึก ส่วนลักษณะของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย โดยใช้ทฤษฎี 5W 1H สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา ที่สร้างขึ้นมามีจุดเน้นที่ต้องการฝึกทักษะการอ่านจับใจความในรูปแบบต่าง ๆ โดยแยกเป็น 2 ชุด 1 การอ่านจับใจความจากเรื่องสั้น ชุด 2 การอ่านจับใจความจากบทกลอน สรุปได้ว่า การสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย โดยใช้ทฤษฎี 5W 1H สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา มีความสอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน มีการลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก มีภาพประกอบที่มีสีสันสดใส สวยงาม สะดุดตา ทำให้ผู้เรียนสนใจอยากเรียนรู้

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา มีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของภคณัฐเกษมสุข (2553 : 29) ที่ศึกษาการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ และเทคนิคการตั้งคำถาม 5W 1H กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียนโดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวก หกใบ และเทคนิคการตั้งคำถาม 5W 1H พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 [14]

สรุปผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่าคะแนนหลังเรียนของการใช้แบบฝึกทักษะสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t=11.562, p=.000$)

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ความสำคัญของการอ่าน. สืบค้นเมื่อ 18 ตุลาคม 2562, จาก <http://www.rdi.nrru.ac.th>.
- [2] โสภณ สาทรสัมฤทธิ์. (2558). การอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง. สืบค้นเมื่อ 18 ตุลาคม 2562, จาก http://www.digital_collect.lib.buu.ac.th.
- [3] นริศดิษฐ์ สุดเพาะ. (2555). การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2562, จาก <http://www.newtdc.thailis.or.th>.
- [4] พิสนุ พงศรี. (2554). ค่าเฉลี่ย (Mean). สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2562, จาก <http://www.km.saard.ac.th>.
- [5] พิสนุ พงศรี. (2554). ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard diviation). สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2562, จาก <http://www.km.saard.ac.th>.
- [6] กรมวิชาการ. (2545). หาประสิทธิภาพแบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียน. สืบค้นเมื่อ 18 ตุลาคม 2562, จาก <http://www.theses.psru.ac.th>.
- [7] บุญธรรม ศรีสะอาด. (2545). ค่าความแตกต่างของคะแนน ค่าที (t-test). สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2562, จาก <http://www.research.kpru.ac.th>.
- [8] พิสนุ พงศรี. (2549). ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC). สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2562, จาก <http://www.ir.sru.ac.th>.
- [9] ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2541). เทคนิคการสร้างและสอบข้อสอบความถนัดทางการ. สืบค้นเมื่อ 18 ตุลาคม 2562, จาก <http://www.edu.nu.ac.th>.
- [10] พิสนุ พงศรี. (2549). คำอ่านจำแนก. สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2562, จาก <http://www.km.saard.ac.th>.
- [11] บุญชม ศรีสะอาด. (2545). ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอัตนัย. สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2562, จาก <http://www.km.saard.ac.th>.
- [12] บุญชม ศรีสะอาด. (2555). ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเลือกตอบ (ปรนัย). สืบค้นเมื่อ 16 ตุลาคม 2562, จาก <http://www.fulltext.rmu.ac.th>.
- [13] บุญชม ศรีสะอาด. (2555). ค่าร้อยละ (Percentage). สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2562, จาก <http://www.gsmis.snru.ac.th>.
- [14] ภคณัฐ เกษมสุข. (2553). การใช้แบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ และเทคนิคการตั้งคำถาม 5W 1H กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2562, จาก <http://www.libdoc.dpu.ac.th>.

การพัฒนาความรู้ เรื่อง การใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตะโหนด อำเภอดะโหนด จังหวัดพัทลุง

Development of knowledge about the use of Compound words and Intercourse
words in Thai language by using skills exercises for Mattayomsuksa 2 students in
Tamot School, Tamot District, Phatthalung Province

วิลาวลัย สุขชี^{1*} และ พิษญา สุวรรณโน²
Wilawan Sukkhhee¹ and Pitchaya Suwanno²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง การใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบ
ฝึกทักษะ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตะโหนด อำเภอดะโหนด จังหวัดพัทลุง จำนวน 34 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบฝึกทักษะ แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การใช้
คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และ
การทดสอบสมมติฐาน (t-test) แบบ Dependent ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะ เรื่อง การใช้คำสมาสและคำสนธิใน
ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.08 / 83.71 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การ
ใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทยของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : การพัฒนาความรู้ คำสมาสและคำสนธิ แบบฝึกทักษะ

Abstract

This research article aims to develop the skills exercises on the use of Compound words and
Intercourse words in Thai language of Mattayomsuksa 2 students based on the 80/80 standard criterion
and to compare the academic achievement regarding the use of Compound words and Intercourse
words in Thai language of mathayom suksa 2 students before and after learning by using skill exercises.
Sample is a Mattayom 2 student of Tamot School, Tamot District, Phatthalung Province of 34 students.
The tool used in this research was the skill exercises, learning management plans, an achievement test
on the use of Compound words and Intercourse words in Thai. Average analysis standard deviation
difficulty power discrimination statistic T-test Dependent test. The results of the study showed that the
efficiency of the skill exercises on using Compound words and Intercourse words in Thai of
Mathayomsuksa 2 students is equal to 80.08 / 83.71 and after having been taught with the skills
exercises on the use of Compound words and Intercourse words in Thai, they show a significantly
higher level of achievement than before being taught with the skills exercises at the .01 level.

Keywords : development of knowledge, compound words and Intercourse words, skill exercises

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ 90110

² อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา 90110

* Corresponding author: E-mail address: wilanwan.suk110@hu.ac.th

บทนำ

ปัญหาของการใช้ภาษาที่ปรากฏอยู่ทุกวันนี้มีหลายประการ โดยเฉพาะ ปัญหาด้านการอ่านนั้นพบว่า ประการแรกเป็นปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียนที่มาจากสังคมที่แตกต่างกัน ประการที่สอง ปัญหาจากตัวครู กล่าวคือ ครูไม่มีศิลปะในการสอน การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ส่วนมากจะกำหนดเรื่องให้นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญโดยไม่น่าสนใจ ประการสุดท้าย เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ เช่น โรงเรียนขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการพัฒนาการอ่าน รัฐไม่สามารถจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับความต้องการ [1]

ในด้านปัญหาการเขียน เริ่มจากการเขียนรูปคำศัพท์ผิด เพราะจำถ้อยคำมาผิด เพราะเอาแนวเทียบเป็นเกณฑ์หรือเขียนผิดเพราะขาดความประณีต ไม่ระมัดระวังในการเขียนตัวอักษรไทยที่คล้าย ๆ กัน นอกจากนี้ ก็เขียนสะกดผิด ๆ เว้นวรรคตอนผิด ทำให้สื่อความหมายไม่ตรงตามความเป็นจริงจากสารเดิม [2] ประกอบกับ คำในภาษาไทยมีการยืมจากภาษาต่างประเทศเข้ามาปะปนอยู่จำนวนมาก โดยเฉพาะ คำภาษาบาลีและสันสกฤตซึ่งมีตัวสะกดการันต์ จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้ใช้ภาษาไทยเกิดความสับสน และเขียนผิด เพราะขาดความรู้ความเข้าใจรากศัพท์เดิมของคำ โดยเฉพาะ คำสมาสและคำสนธิ ซึ่งมีกระบวนการเพิ่มคำที่ซับซ้อน ส่งผลกระทบโดยตรงต่อผู้ใช้ภาษาไทยหรือผู้เรียน รวมไปถึงครูผู้สอนในสถานศึกษาต่าง ๆ ที่ต้องหาวิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้ด้านการใช้คำที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน

จากการสังเกตระหว่างสอนและสัมภาษณ์ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนตะโหมด พบปัญหาสำคัญด้านการอ่านและการเขียน คือ เรื่องคำสมาสและคำสนธิที่นักเรียนมองว่า ทำความเข้าใจยาก ซึ่งเป็นปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมาโดยตลอด เนื่องจากนักเรียนไม่เข้าใจหลักเกณฑ์การสร้างคำสมาสและคำสนธิซึ่งเป็นคำที่ดัดแปลงมาจากหลักไวยากรณ์บาลีและสันสกฤต รวมทั้ง ไม่มั่นใจในการอ่านและเขียนคำสมาสและคำสนธิ ซึ่งเป็นกลุ่มคำที่เข้ามามีบทบาทมากในชีวิตประจำวันด้านการใช้ภาษาไทย ซึ่งนอกจากคำประสม คำซ้ำ และคำซ้อนแล้ว ยังมีการสร้างคำสมาสและคำสนธิโดยใช้หลักเกณฑ์ และวิธีการตามหลักไวยากรณ์ภาษาบาลีและสันสกฤตที่ยากต่อการทำความเข้าใจด้วย ทำให้กลุ่มผู้เฝ้าการศึกษาค้นคว้าส่วนมากพยายามที่จะพัฒนาทักษะการใช้คำสมาสและคำสนธิ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มแบบ STAD รวมทั้ง ต้องการที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะ ระบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบพึ่งพาผสมผสานกับการใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน จะช่วยส่งเสริมให้กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญจะเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนที่ผู้สอนจัดทำ พัฒนา หรือสร้างใหม่สำหรับใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อีกกลุ่มสาระต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้อย่างมีความสุข ดังที่ วันเพ็ญ บุญเที่ยง [3] กล่าวไว้ว่า แบบฝึกทักษะมีความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอน เพราะเป็นวิธีสอนที่สนุก ช่วยให้ผู้เรียน มีพัฒนาการทางภาษาดีขึ้น เพราะมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาฝึกให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น และยังจำเนื้อหาในบทเรียนและคำศัพท์ต่าง ๆ ได้คงทน สามารถนำแบบฝึกมาทบทวนเนื้อหาเดิมได้ด้วยตนเอง และทราบข้อบกพร่องของตนเอง และนำไปปรับปรุงแก้ไขได้ทันที และทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาความรู้ เรื่อง การใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 เพื่อแก้ปัญหาเรื่องการใช้คำสมาส และคำสนธิของนักเรียนที่ยังไม่สามารถแยกได้ว่าคำไหนเป็นคำสมาส คำไหนมาจากคำสนธิ ให้สามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างคำสมาส และคำสนธิได้ รวมทั้ง จัดจำเนื้อหาจากการทำแบบฝึกทักษะได้ และเพื่อสะท้อนข้อบกพร่องด้านการใช้ภาษาไทยในสาระการเรียนรู้ที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย เรื่อง คำสมาสและคำสนธิที่อาจส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยของผู้เรียน ทั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลจากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนเรื่องคำสมาส และคำสนธิในภาษาไทยให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความเข้าใจเรื่องคำสมาสและคำสนธิได้ดีขึ้น รวมถึงพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของผู้เรียนให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางพุทธศักราช 2551 สืบต่อไป

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้

1. ระเบียบวิธีวิจัย

แบบแผนการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีแบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest Posttest ประชากรในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง จำนวน 200 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 34 คน ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะเรื่อง คำสมาสและคำสนธิ ในภาษาไทย และตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะเรื่อง คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1 แบบฝึกทักษะ เรื่อง คำสมาสและคำสนธิ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 ชุด ได้แก่

แบบฝึกที่ 1 ลักษณะของคำสมาส

แบบฝึกที่ 2 การสร้างคำสมาส

แบบฝึกที่ 3 การแยกคำสมาส

แบบฝึกที่ 4 การเขียนคำอ่านจากคำสมาส

แบบฝึกที่ 5 การจำแนกคำสมาส

แบบฝึกที่ 6 การแยกคำสมาส

แบบฝึกที่ 7 การแยกคำสมาส

แบบฝึกที่ 8 การจำแนกคำสมาสที่มีคำลักษณะเป็นคำสนธิ

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง คำสมาสและคำสนธิ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 12 ชั่วโมง

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน-หลังเรียน เรื่อง คำสมาส และคำสนธิ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 ข้อ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก

3. การดำเนินการศึกษาค้นคว้า ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ทดสอบก่อนดำเนินการทดลอง (Pretest) โดยผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย เป็นข้อสอบปรนัย 15 นาที

3.2 ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มทดลองจำนวน 2 คาบ คาบละ 50 นาที โดยกำหนดระยะเวลาในการทดลอง 2 วัน

3.3 ขึ้นทดลองสอบหลังดำเนินการทดลอง (Posttest) ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย เป็นข้อสอบปรนัย ใช้เวลาทดสอบ 15 นาที

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยในครั้งนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ทำแบบทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นข้อสอบแบบปรนัย จำนวน 20 ข้อ

4.2 ดำเนินการสอนนักเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย จำนวน 8 ชุด ตามลำดับ

4.3 ทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นข้อสอบแบบปรนัย จำนวน 20 ข้อ

4.5 หลังการดำเนินการทดลองเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยทำการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทั้งก่อนเรียน-หลังเรียนแล้วนำผลมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ เรื่อง การใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย แบบรายบุคคล เมื่อได้แบบฝึกทักษะการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะ ที่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ 80/80 แล้ว ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตะโหนด จำนวน 34 คน

5.2 วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนจัดการเรียนรู้ เรื่อง การใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย โดยหาค่า IOC ผลการประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.0 ทุกรายการ ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้ปรับเปลี่ยนข้อมูลบางรายการเพื่อความสำเร็จของแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

5.3 วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน - หลังเรียน มาวิเคราะห์เนื้อหา รายงานผลการวิเคราะห์โดยแยกออกเป็น 2 ส่วน พร้อมทั้งค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่า มีดัชนีความสอดคล้อง 1.0 ทุกรายการ ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้ปรับเปลี่ยนข้อมูลบางรายการเพื่อความสำเร็จ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไข

5.4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test แบบ dependent

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ เรื่อง การใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80 มีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

จำนวน (คน)	คะแนนเฉลี่ยทดสอบก่อนเรียน 10 คะแนน	คะแนนเฉลี่ยทดสอบหลังเรียน 10 คะแนน	รวมเฉลี่ย	ประสิทธิภาพ (E_1 / E_2)
34	3.74	8.38	4.65	80.08 / 83.71

จากตารางพบว่า คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 34 คนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย มีคะแนนทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 3.74 และคะแนนเฉลี่ยทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 8.38 และการผลการพัฒนาความรู้ เรื่อง การใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.08 / 83.71 แสดงว่า แบบฝึกทักษะการใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานทางการวิจัย

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ เพื่อพัฒนาความรู้ เรื่อง การใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐาน (t-test) แบบ Dependent เปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนและหลังเรียนของนักเรียน (n =34) ได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	t-test	Sig.
ก่อนใช้แบบฝึกทักษะ	34	10	3.74	0.86	20.8447	0.000
หลังใช้แบบฝึกทักษะ	34	10	8.38	1.10		

จากตารางพบว่า การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 3.74 คะแนน คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 8.38 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความรู้ เรื่อง การใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตะโหนด อำเภอดงหลวง จังหวัดพัทลุง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 สามารถนำผลมาอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาความรู้ เรื่อง การใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตะโหนด อำเภอดงหลวง จังหวัดพัทลุง มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.08 / 83.71 แสดงว่า แบบฝึกทักษะการมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 สอดคล้องกับสมมติฐานทางการวิจัย สามารถนำไปใช้พัฒนาความรู้ เรื่องคำสมาส และคำสนธิในภาษาไทยให้กับผู้เรียนได้ เป็นเพราะแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นผ่านกระบวนการสร้างและหาประสิทธิภาพตามกระบวนการสร้างเครื่องมือ ทั้งผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการใช้ภาษาไทย การสร้างแบบฝึกทักษะ และการจัดการเรียนรู้และประเมินผล โดยได้รับการปรับปรุงแก้ไขหลายครั้งตามขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะก่อนนำไปให้ผู้เรียนทดลองใช้จริง จึงทำให้แบบฝึกทักษะนี้มีประสิทธิภาพตามสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงระวี ประจวบวัน [4] ที่ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการเขียนความเรียงโดยใช้แบบฝึกทักษะที่ใช้วิธีการแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ได้ค่าประสิทธิภาพ 80.31/82.11 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาความรู้ เรื่อง การใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตะโหนด อำเภอดงหลวงพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 3.74 และคะแนนเฉลี่ย หลังเรียนเท่ากับ 8.38 คะแนน สรุปผลว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเป็นเพราะเมื่อนักเรียนได้ใช้แบบฝึกทักษะการใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทยทั้ง 8 ชุดที่มีการออกแบบอย่างหลากหลายแล้ว ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดีขึ้น จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ เนื่องจากผู้เรียนได้รับการใช้แบบฝึกทักษะที่พัฒนา ทั้งทางด้านกระบวนการคิดโดยแบบฝึกทักษะการใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นตามลำดับ และนัยสำคัญทางสถิตินี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนิตยา ฝ่ายแสนยอ [5] ที่ได้วิจัย

เรื่อง การพัฒนาผลการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง การใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตะโหนด อำเภอดงหลวง จังหวัดพัทลุง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ตามเกณฑ์ 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะ เรื่อง การใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.08 / 83.71 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้คำสมาสและคำสนธิในภาษาไทย ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เอกสารอ้างอิง

- [1] สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2550). **หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- [2] กองเทพ เคลือบพณิชกุล. (2558). **การใช้ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- [3] วันเพ็ญ บุญเที่ยง. (2549). **การพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงมาตราแม่กด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- [4] แสงระวี ประจวบวัน. (2553). **การพัฒนาทักษะการเขียนความเรียงโดยใช้แบบฝึกทักษะที่ใช้วิธีการแผนที่ความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [5] นิตยา ฝ่ายแสนยอ. (2556). **การพัฒนาผลการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

การสร้างแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตะโหนด จังหวัดพัทลุง
Construction of skills exercises composing “Chan” poetic
for Mattayomsuksa 5 students in Tamot School Phatthalung Province

ชไมทิพย์ เรืองแดง^{1*} วิลาวรรณ สุขชี¹ พิษญา สุวรรณโน² และ อุมาวรรณ ชาติไอยรานนท์²
Chamaithip Ruangdang^{1*} Wilawan Sukkhee¹ Pitchaya Suwannano² and Umawan Chart-iyaranont²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันทสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตะโหนด จังหวัดพัทลุง จำนวน 39 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ ค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.20 / 87.40 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : แบบฝึกทักษะ การแต่งคำประพันธ์ อินทรวชิรฉันท

Abstract

The objectives of this research article were to construct and determine the efficiency of the skills exercises composing “Chan” poetic for Mattayomsuksa 5 students based on the 80/80 standard criterion and to compare the students’ academic achievement before and after they were taught with the skills exercises composing “Chan” poetic. The sample group used in this study was the mathayomasuksa 5 students, Tamot school, of 39 students. The tool used in this research was the the skills exercises composing “Chan” poetic, Learning management plans, an achievement test for students who were taught with the skills exercises composing “Chan” poetic. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation and t-test. The findings of the study reveal that constructed Instructional the skills exercises composing “Chan” poetic for Mattayomsuksa 5 students shows the efficiency of 80.20 / 87.40 and after having been taught with the skills exercises composing “Chan” poetic, they show a significantly higher level of achievement than before being taught with the skills exercises composing “Chan” poetic at the .01 level.

Keywords: skills exercises, composing poetic, Intarawichian Chan

¹ นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ 90110

² อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ 90110

* Corresponding author: Tel.: 074-200300. E-mail address: wilawan.suk110@hu.ac.th

บทนำ

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การอ่าน การฟัง และการเขียนเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็น ความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสารให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สามารถเลือกใช้คำ เรียบเรียงความคิด ความรู้ และใช้ภาษาได้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ ได้ตรงตามความหมาย และถูกต้องตามกาลเทศะบุคคล และใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การที่จะรักษาภาษาให้คงอยู่ต่อไป ก็จะต้องมีการฝึกมีการพัฒนาทางด้านภาษาในทุก ๆ เรื่อง ดังในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าการเรียนภาษาไทยจะมีรูปแบบที่สามารถเข้ามาแทรกในขั้นตอนของการเรียนเพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียน สิ่งเหล่านี้จะสามารถสร้างให้นักเรียนหรือบุคคลทั่วไปสนใจการเรียนภาษาไทยมากขึ้น

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยทั่วไป มีเป้าหมายที่สำคัญที่สุด คือ การให้นักเรียน สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการฟัง พูด อ่าน และเขียนอย่างถูกต้อง เน้นการฝึกทักษะทั้ง 4 ให้สัมพันธ์กัน เพราะเป็นทักษะที่ผู้เรียนควรได้รับการส่งเสริม และฝึกฝน สอดคล้องกับที่บันลือ พลฤกษ์วัน [1] กล่าวถึงความสำคัญของการมีภาษาในการสื่อสารไว้ว่า ภาษาเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชาติ ประเทศไทยมีภาษาเป็นของตนเอง ซึ่งต้องหวงแหน สมควรอย่างยิ่งที่จะต้องรักษาไว้ การมีภาษาของตนเอง ทำให้คนในชาติสำนึกว่าแต่ละคนเป็นส่วนสำคัญของชาติ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการสื่อสารกันให้สะดวกทั้งชาติ ภาษาไทยเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ ถ้าขาดไปก็เหมือนกับการสูญเสียเอกราช เสียความเป็นชาติไป ดังนั้น เมื่อเรามีภาษาของตนเองในการเรียนการสอนจึงจำเป็นจะต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน โดยถือว่า การอ่านเป็นศูนย์กลางหรือหัวใจที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางภาษา ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักใช้กระบวนการคิด อันเป็นทางนำไปสู่การพัฒนา การฟัง การพูด การเขียน และใช้หลักภาษาได้เป็นอย่างดี

การเรียนการสอนภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การอ่าน และการฟังเป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราว ความรู้ ประสบการณ์ ส่วนการพูดและการเขียนเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็น ความรู้ และประสบการณ์ การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสาร ให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ความคิดมาเลือกใช้ ถูกต้องตามหลักภาษา ตามความหมาย กาลเทศะ และใช้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ [2] ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนไม่ว่าจะเขียนเป็นร้อยแก้วหรือเขียนคำประพันธ์ร้อยกรอง

งานเขียนร้อยกรองเป็นคำประพันธ์ที่มีกฎเกณฑ์ยุ่งยากซับซ้อนกว่าร้อยแก้วจึงเป็นงานเขียนที่ท้าทายความสามารถของผู้แต่ง การแต่งคำประพันธ์เป็นเรื่องที่น่าสนใจ และน่าศึกษา หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการแต่งคำประพันธ์ ไม่ว่าจะเป็นการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานหรือการจัดประกวดการแต่งคำประพันธ์ร้อยกรอง ประเภทนักเรียน นักศึกษา และประชาชน จึงนับได้ว่าเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับเจ้าของผลงาน ตลอดจนทำให้นักเรียนได้เห็นคุณค่า และเกิดความภาคภูมิใจในผลงานการประพันธ์ ซึ่งมีส่วนผลักดันให้อยากเขียนและรักงานเขียนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม คำประพันธ์ที่แต่งยากที่สุด คือ ฉันท์ ฉันท์เป็นคำประพันธ์ที่แต่งยาก อ่านยาก และเข้าใจยาก คำประพันธ์ประเภทฉันท์จึงมีการเผยแพร่มีน้อยมากในปัจจุบัน แท้จริงแล้ว คำประพันธ์ประเภทฉันท์มีหลายชนิด ฉันท์ที่แต่งได้ง่ายก็มีและการใช้คำในฉันท์ไม่จำเป็นต้องใช้คำยากเสมอไป [3]

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในรายวิชาภาษาไทย โรงเรียนตะโหนด จังหวัดพัทลุงพบว่า นักเรียนมีปัญหาทางด้านการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท์ เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจ เพราะมักคิดว่า การแต่งฉันท์เป็นเรื่องที่ยากเพราะต้องเรียนรู้หลักการใช้ภาษา การใช้คำ สติในการแต่ง และข้อบังคับทางฉันท์ลักษณะที่เคร่งครัด และจากการสอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตะโหนด อำเภอตะโหนด จังหวัดพัทลุงในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 เกี่ยวกับปัญหาการใช้ภาษาไทยได้ข้อสังเกตว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำเป็นนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเขียนภาษาไทยด้วย โดยเฉพาะ เรื่องการเขียนคำประพันธ์ที่มีฉันท์ลักษณะบังคับค่อนข้างซับซ้อนอย่างฉันท์ ผู้วิจัยจึงเห็นว่า นักเรียนควรได้รับการพัฒนาในเรื่องของการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท์ โดยเริ่มจากฉันท์ที่แต่งง่าย เช่น อินทรวีเชียรฉันท์ จึงมีแนวคิดที่จะสร้างแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท์เพื่อใช้ควบคู่กับการเรียนการสอน เพราะจากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแบบฝึกทำให้เห็นว่า แบบฝึกที่ดีจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นเป็นไปตามลำดับขั้นตอน เนื่องจากในแบบฝึกทักษะแต่ละชุดจะมีกิจกรรมหลากหลายให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง และย้อนกลับมาทบทวนเนื้อหาใหม่ก็

ครั้งนี้ได้จนกว่าจะเข้าใจชัดเจน และแบบฝึกยังช่วยส่งเสริมทักษะการเรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับครูได้เป็นอย่างดี เพราะผู้เรียนมีความพร้อมที่จะรับการเรียนรู้จากครู และครูเองก็พร้อมที่จะถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียน

ผู้วิจัยจึงได้สร้างแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตะโหนด จังหวัดพัทลุงขึ้นมาใช้ เป็นสื่อการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น จะช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจและทักษะการเขียนคำประพันธ์ประเภทฉันทให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น เป็นการส่งเสริมและสืบสานมรดกทางภาษาด้านการแต่งคำประพันธ์ไทยให้คงอยู่สืบไป

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตะโหนด จังหวัดพัทลุง มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ 80/80 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท มีวิธีการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นเตรียมการทดลอง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตะโหนด จังหวัดพัทลุง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 200 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตะโหนด จังหวัดพัทลุง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง 1 ห้องเรียน จำนวน 39 คน
3. ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท และตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตะโหนด จังหวัดพัทลุง
4. เนื้อหา ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาการสร้างแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามตัวชี้วัดในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5
5. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ใช้เวลาดำเนินการสอน 6 ชั่วโมง (ไม่รวมการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้)
6. แบบแผนการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัย One Group Pretest - Posttest Design

การดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลอง คณะผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนทดลอง
 - 1.1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 ห้องเรียน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 39 คน
 - 1.2 ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท เพื่อวัดความรู้พื้นฐานเรื่องการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันทของนักเรียน
 - 1.3 ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท ใช้เวลาสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวม 6 ชั่วโมง

1.4 ทดสอบหลังเรียน (Posttest) หลังจากเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่กำหนด โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

2. ขั้นหลังการทดลอง นำผลจากการทดสอบก่อน - หลังการทดลอง มาวิเคราะห์โดยกระบวนการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ประกอบด้วย

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ 80 / 80 โดยผู้วิจัยได้หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามขั้นตอน ผ่านการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบฝึกทักษะจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญผลปรากฏว่า มีดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.0 ทุกรายการ จึงนำไปทดลองใช้กับกลุ่มอื่นเพื่อหาข้อบกพร่องแล้วแก้ไขก่อนใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง พร้อม ๆ กันนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน - หลังเรียน จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญนำมาวิเคราะห์แล้วพบว่า มีดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.0 ทุกรายการด้วยเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้ปรับปรุงข้อมูลบางรายการเพื่อความสมบูรณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท์ โดยใช้ t-test แบบ Dependent ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตะโหนด อำเภอดงหลวง จังหวัดพัทลุง ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตะโหนด อำเภอดงหลวง จังหวัดพัทลุง

แบบฝึก ชุดที่	N	คะแนนระหว่างเรียน			แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์			ประสิทธิภาพ (E_1 / E_2)
		คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	
1-3	39	60	48.12	80.20	20	17.48	87.40	80.20/87.40

จากตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตะโหนด อำเภอดงหลวง จังหวัดพัทลุง จากการทดลองหาประสิทธิภาพรายบุคคล แสดงให้เห็นว่าแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.20 / 87.40

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตะโหนด อำเภอดงหลวง จังหวัดพัทลุง ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันทลักษณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตะโหนด อำเภอดงหลวง จังหวัดพัทลุง

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	t-test	Sig.
ก่อนใช้แบบฝึกทักษะ	39	20	9.85	1.93	18.94	0.000
หลังใช้แบบฝึกทักษะ	39	20	17.48	1.59		

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 9.85 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 17.48 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับหลังเรียนพบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันทลักษณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ 80 / 80 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันทลักษณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตะโหนด จังหวัดพัทลุง ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2562 สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์โดยยึดตามสมมติฐานการวิจัยได้ ดังนี้

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันทลักษณ์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ 80 / 80

จากผลการวิจัย แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันทลักษณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.20 / 87.40 อภิปรายผลได้ว่า แบบฝึกที่สร้างขึ้นทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ระหว่างเรียนคิดเป็นร้อยละ 80.20 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 87.40 แสดงให้เห็นว่าแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันทลักษณ์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 คือ เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันทลักษณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ 80/80 อาจเป็นเพราะแบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ผ่านการกระบวนการสร้างและหาประสิทธิภาพตามกระบวนการสร้างเครื่องมือ ซึ่งผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษาไทย ด้านการสร้างแบบฝึกทักษะ และด้านการจัดการเรียนรู้และประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์ตรงในการจัดการเรียนการสอน และได้รับการปรับปรุงแก้ไขหลายครั้ง ตามขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะก่อนนำไปให้ผู้เรียนทดลองใช้จริง จึงทำให้แบบฝึกทักษะนี้มีประสิทธิภาพตามสมมติฐานการวิจัย

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันทลักษณ์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

จากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันทลักษณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ซึ่งนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยก่อนเรียนนั้นนักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.85 และหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.48 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันทลักษณ์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ผลการศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันทลักษณ์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรินทร์ งามมั่น [4] ที่วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์กลอนสุภาพและกาพย์ยานี 11 สำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสนใจกระตือรือร้นในการเรียน สามารถทำแบบฝึกได้ถูกต้อง เสร็จตามเวลาที่กำหนด นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการเขียนคำประพันธ์กลอนสุภาพและกาพย์ยานี 11 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์กลอนสุภาพและ

กายยานี 11 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและนักเรียนมีความพึงพอใจกับการเรียนด้วยแบบฝึก โดยนักเรียนมีความเห็นว่าแบบฝึกมีเนื้อหาที่น่าสนใจ เข้าใจง่าย มีการดูและภาพประกอบสวยงาม มีการเรียงลำดับขั้นตอนจากง่ายไปยากทำให้นักเรียนสามารถเขียนคำประพันธ์กลอนสุภาพและกายยานี 11 ได้รวดเร็วขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรมศรี ศรีพลราช [5] ที่ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือและเทคนิคผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.30/81.25 ความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนี้สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะสรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์เท่ากับ 80.20/87.40 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ .01

เอกสารอ้างอิง

- [1] บันลือ พลฤกษ์วัน. (2557). แนวพัฒนาการ อ่านเร็ว-คิดเป็น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [2] กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- [3] วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2550). นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- [4] จรินทร์ งามมั่น. (2553). การพัฒนาแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์กลอนสุภาพและกายยานี 11 สำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [5] เปรมศรี ศรีพลราช. (2556). การพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือและเทคนิคผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

คณะกรรมการพิจารณาผลงานวิจัย

คณะกรรมการพิจารณาผลงานวิจัยจากภายนอก

รศ.ดร.ธัญญา สังขพันธานนท์	คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
รศ.ดร.วรรณะ หนูหมื่น	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
รศ. มนตรี มีเนียม	นักวิชาการอิสระ
รศ.ทินประภา จีระพันธุ์	นักวิชาการอิสระ
รศ.อนันต์ อารีย์พงศ์	สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
ผศ.ดร.ณรงค์กรรณ รอดทรัพย์	คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
ผศ.ดร.กฤตกาฬ ชาร์ลีย์ทูปญา	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
ผศ.ดร.วิมลมาศ ปุฏากุล	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
ผศ.ดร.นาวัน โภษกรัญญ์	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผศ.ดร.วัชรภรณ์ ดิษฐบ้าน	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผศ.ดร.เชิดชัย อุดมพันธ์	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
ผศ.ดร.ณัฐ อังศุวิริยะ	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
ผศ.ดร.เลิศวิมล ยอดกล้า	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
ผศ.ดร.ประภาศ ปานเจียง	คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
ผศ.อลิสรา เลี้ยงรื่นรมย์	คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
ผศ.ภณิดา จิตนุกูล	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
ผศ.สหไทย ไชยพันธุ์	นักวิชาการอิสระ
ผศ. ปกกลิน ขาพิพอด	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ผศ.พล เหลืองรังษี	คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
อ.ดร.สาวิตรี จิตบรรจง ไทย	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
อ.ดร.นพดล ปรารค์ทอง	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
อ.ดร.อาภิสรา พลนรัตน์	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
อ.ดร.นภัทร อังกูรสินธนา	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
อ.ดร.วิชุดา พรายยงค์	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
อ.ดร.นันทวัลย์ สุนทรภาระสถิตย์	คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
อ.ดร.วิศรดา อนันต์โท	คณะมนุษยศาสตร์และประยุกต์ศิลป์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

คณะกรรมการพิจารณาผลงานวิจัยจากภายใน มหาวิทยาลัยทักษิณ

รศ.ดร.พรพันธุ์ เขมคุณาคัย	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
ผศ.ดร.มาโนช ดินลานสกุล	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
ผศ.ดร.พัชลินจ์ จินนุ่น	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
ผศ.ดร.ประภัสสร ภัทรนาวิก	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
ผศ.ดร. นพเก้า ณ พัทลุง	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
ผศ.ดร. พรไทย ศิริสาธิตกิจ	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

อ.ดร.ฉันทส ทองช่วย	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
อ.ดร. จริญญา ธรรมโชโต	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
อ.ดร. สมิตร์ชาต พุมมา	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
อ.ดร. ปรียารัตน์ เชาวลิตรประพันธ์	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
อ.ดร. อลิษา คุ่มเคี่ยม	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

รายนามคณะกรรมการดำเนินงาน

1. คณะกรรมการที่ปรึกษา

- 1.1 คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริฉัตร ตู่ดำ)
- 1.2 รองคณบดีฝ่ายบริหารและการวางแผน (อาจารย์ ศิริจันทร์ญา เปียกลิ่น)
- 1.3 รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย (อาจารย์ ดร.ปรียารัตน์ เชาวลิตรประพันธ์)
- 1.4 ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา (อาจารย์พจนนา เดชสถิตย์)
- 1.5 ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายพัฒนานิสิตและสื่อสารองค์กร (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เสริมศักดิ์ ขุนพล)
- 1.6 ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบริการวิชาการและวิเทศสัมพันธ์ (อาจารย์ ดร. ถัญญกรณ์ ศรีวิมล)
- 1.7 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มานิช ดินลานสกุล (ประธานสาขาวิชาภาษาไทย)
- 1.8 อาจารย์ ดร.ฉันทส ทองช่วย
- 1.9 รองศาสตราจารย์ ดร.พรพันธุ์ เขมคุณาศัย

2. คณะกรรมการฝ่ายเลขานุการ

2.1 อาจารย์ ดร.อลิษา คุ่มเคี่ยม	ประธานกรรมการ
2.2 อาจารย์ปรียากรณ์ ชูแก้ว	กรรมการ
2.3 นางสาววิมลรัตน์ พูลศิลป์	กรรมการ
2.4 นางอัมพร เตกฉัตร	กรรมการ
2.5 นางวรินทร์พร คามบุตร	กรรมการ
2.6 นางสาวชญาดา พันธุ์รัตน์	กรรมการ
2.7 นายภูริพัฒน์ พงกษาพิทักษ์	กรรมการและเลขานุการ

3. คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ

3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชลิน จินนุ่น	ประธานกรรมการ
3.2 รองศาสตราจารย์ ดร. พรพันธุ์ เขมคุณาศัย	กรรมการ
3.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มานิช ดินลานสกุล	กรรมการ
3.4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภัสสร ภัทรนาวิก	กรรมการ
3.5 อาจารย์ ดร. ฉันทส ทองช่วย	กรรมการ
3.6 อาจารย์ ดร.สมิตร์ชาต พุมมา	กรรมการ
3.7 อาจารย์ ดร.ปรียารัตน์ เชาวลิตรประพันธ์	กรรมการ
3.8 อาจารย์ ดร.จริญญา ธรรมโชโต	กรรมการ
3.9 อาจารย์ ดร. อลิษา คุ่มเคี่ยม	กรรมการ
3.10 อาจารย์ศรีอังกูร ถาวโรฤทธิ์	กรรมการ
3.11 อาจารย์วราเมษ วัฒนไชย	กรรมการ
3.12 อาจารย์ปิยธิดา คงวิมล	กรรมการ

3.13 อาจารย์ปรียากรณ์ ชูแก้ว	กรรมการ
3.14 อาจารย์ธีรยุทธ์ เกณฑ์บุตร	กรรมการ
3.15 อาจารย์กรีกมล หนูแก้ว	กรรมการและเลขานุการ

4. คณะกรรมการฝ่ายจัดทำหนังสือรวบรวมบทความประชุมวิชาการ

4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พชลิน จินนุ่น	ประธานกรรมการ
4.2 อาจารย์ ดร. ฉันทส ทองช่วย	กรรมการ
4.3 อาจารย์ ดร. สมิต์ชาติ พุมมา	กรรมการ
4.4 อาจารย์วราเมษ วัฒนไชย	กรรมการ
4.5 อาจารย์ ดร. ปรียรัตน์ เชาวลิตรประพันธ์	กรรมการ
4.6 อาจารย์กรีกมล หนูแก้ว	กรรมการและเลขานุการ

5. คณะกรรมการฝ่ายการเงิน

5.1 อาจารย์ ดร. อลิสา คู่เคี่ยม	ประธานกรรมการ
5.2 อาจารย์ปรียากรณ์ ชูแก้ว	กรรมการ
5.3 นางสาวมลฤดี น้ำทิพย์	กรรมการ
5.4 นางอัมพร เตกฉัตร	กรรมการและเลขานุการ

6. คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์

6.1 อาจารย์ปรียากรณ์ ชูแก้ว	ประธานกรรมการ
6.2 นางอัมพร เตกฉัตร	กรรมการ
6.3 นายภูริพัฒน์ พุกษาพิทักษ์	กรรมการ
6.4 นางวรินทร์พร คามบุตร	กรรมการและ

7. คณะกรรมการฝ่ายสถานที่และไอที

7.1 อาจารย์ ดร. อลิสา คู่เคี่ยม	ประธานกรรมการ
7.2 นายพิเชษฐา ชุมทอง	กรรมการ
7.3 นายฉลอง แก้วประเสริฐ	กรรมการ
7.4 นางวรินทร์พร คามบุตร	กรรมการ
7.5 นายสุวรรณ โชติการ	กรรมการ
7.6 นายอนุชา วิปุลากร	กรรมการ
7.7 นางสาวกนกวรรณ จินตามณี	กรรมการ
7.8 นายภูริพัฒน์ พุกษาพิทักษ์	กรรมการและเลขานุการ

8. คณะกรรมการฝ่ายประเมินผล

8.1 อาจารย์ ดร.จริญญา ธรรมโชโต	ประธานกรรมการ
8.2 อาจารย์กรีกมล หนูแก้ว	กรรมการ
8.3 นางสาวชญาดา พันธุ์รัตน์	กรรมการ
8.4 นางสาวปาริชาติ เรืองรัตน์	กรรมการและเลขานุการ

รายงานการประชุมฉบับสมบูรณ์
(Proceedings)

วันที่ 16 พฤษภาคม 2563

ระบบออนไลน์ : cisco webex